

บทนำ

การสรรเสริญทั้งหมดเป็นกรรมสิทธิ์ของอัลลอฮ์ พระผู้อภิบาลแห่งสากลจักรวาล ความจำเริญและความศานติจงมีแด่ผู้ที่มีเกียรติยิ่งจากบรรดาศาสนทูต คือมูฮัมมัด บิน อับดุลลอฮ์ และแต่บรรดาสาวกของท่าน และผู้ที่รักท่านทั้งหมด

ผู้เขียนยอมรับว่า ตำราเกี่ยวกับ *สิเราะฮ์* *นะบะวียะฮ์* หรือชีวประวัติของท่านนบีมูฮัมมัด คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام มีอยู่มากมาย การทุ่มเทความพยายามเพื่อเขียนตำราในแขนงนี้ ยิ่งใหญ่นัก และตำราที่ถูกต้องประพันธ์ขึ้นในแต่ละยุคสมัย มีมากมายเหลือคณานับ ความดีงามของมันก็ใหญ่หลวงยิ่ง แน่แน่นอนว่าการเขียนเกี่ยวกับชีวประวัติของท่านได้รับการประพันธ์ทั้งแบบสังเขปโดยรวม และทั้งที่เป็นการวิเคราะห์ห้บทเรียนต่างๆ รวมถึงจรรยาบรรณ และความรู้ ซึ่ง ผู้เขียน และ ผู้ประพันธ์ ทั้งหลายต่างก็ได้เขียนในเรื่องเหล่านี้กันทุกคน พร้อมองค์ประกอบอื่นที่จะทำให้ผู้คนเกิดความรักต่อชีวประวัติของท่าน ด้วยการใช่วิธีนำเสนอที่หลากหลาย ด้วยภาษาต่างๆ ที่มากมาย และหลายระดับชั้น

ข้าพเจ้าเองก็ขอเชิดชู ขอขอบคุณ และวิงวอนขอคุณอ้อให้แก่ทุกคนที่ได้ล่วงหน้าก่อนข้าพเจ้าในการนำเสนอชีวประวัติของท่าน กระนั้น ข้าพเจ้าเองก็ปรารถนาจะเป็นคนหนึ่งในหมู่พวกเขา เพื่อที่จะได้มีที่ยืนใกล้กับท่าน เสมือนผู้ที่ยืนหลังอิมามนำละหมาด ซึ่งท่านก็คืออิมามแห่งบรรดาศาสนทูตทั้งปวง

ข้าพเจ้าเห็นว่าการเขียนถึงชีวประวัติของท่านนบีมูฮัมมัด คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام จะทำให้บรรลุถึงความเปี่ยมสุข ซึ่งหวังว่า ข้าพเจ้าจะได้เป็นคนหนึ่งที่อยู่ในแถวติดกับท่าน หวังว่า จะ ได้รับ การ ชะ ฟา อะ ฮุ จา ก ท่าน และ ได้ พบ กับ ท่าน และหวังอย่างยิ่งว่าอัลลอฮ์จะให้สมประสงค์ดังปรารถนานั้นแก่ข้าพเจ้า

เมื่อได้อ่านหรือเขียนเกี่ยวกับชีวประวัติของท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام จะทำให้รักท่านในทุกอิริยาบถ และทุกการกระทำของท่าน แล้วท่านจะรู้ลึกว่าความรักยิ่งเพิ่มทวีขึ้นในหัวใจของท่าน และรู้ลึกว่าจิตวิญญาณแห่งความศรัทธาจะยิ่งเพิ่มความเข้มแข็งและความมั่นใจ เพราะชีวประวัติของท่านนบีเป็นเรื่องใกล้ตัว สะดวกในการเข้าถึงและนำไปปฏิบัติ โดยที่มนุษย์ทุกคนสามารถนำเอาเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติได้ มิได้จำเพาะเจาะจงกับคนกลุ่มหนึ่งกลุ่มใด หรือพวกหนึ่งพวกใดเป็นการเฉพาะ

ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ผลักดันให้ข้าพเจ้าเขียนชีวประวัติของท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام ก็คือความรักที่มีต่อท่าน และขอให้ความรักนี้เป็นปัจจัยแห่งการเข้าหาใกล้ชิด อัลลอฮ์ นี่คือการเกียรติก่อศักดิ์ศรีที่ข้าพเจ้าภูมิใจ คอยรำลึก ปรารถนาและย้ำเตือนตัวเองอยู่เสมอ

และข้าพเจ้าหวังว่าความพยายามนี้จะทำให้ข้าพเจ้าได้รับความรักจากอัลลอฮ์และเราะฮ์ลุลของพระองค์ เมื่อเดินผ่านไปยังสระน้ำของท่านในวันกียามะฮ์ ด้วยการอนุมัติของอัลลอฮ์และความเมตตาของพระองค์

ข้าพเจ้าหวังว่า ตัวเองจะให้ประโยชน์แก่ผู้ที่อ่านชีวประวัติของท่านนบี เล่มนี้ ซึ่งข้าพเจ้าได้ทุ่มเทสุดความสามารถในการกำหนดแนวทางเฉพาะในการเรียบเรียงจากหนังสือเล่มเดิม(หนังสือเล่มใหญ่ที่ผู้เขียนแต่งมาก่อนหน้านี้ - บก.) ซึ่งเล่มที่อยู่ในมือผู้อ่านนี้เป็นแบบย่อสรุป โดยวางเป้าหมายว่าจะรับใช้มุสลิมทุกคนที่อ่านชีวประวัติของท่านนบี คืออัลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام ด้วยข้อเท็จจริง ไม่มีการเพิ่มเติมแต่อย่างใด

เดิมทีหนังสือเล่มนี้มีชื่อว่า “เราะฮ์ลุล ลอฮุ วะ คอตะ มุ น นะ บี ยีน” (ศาสนทูตแห่งอัลลอฮ์และนบีท่านสุดท้าย) มีจำนวน 5 เล่ม ครอบคลุมในทุกมิติชีวประวัติของท่านนบี โดยในแต่ละเล่มจะมีชื่อเรื่องเฉพาะ

ต่อมามีภักตมิตรหลายท่านบอกให้ย่อสรุป เพื่อความสะดวกในการอ่าน และง่ายในการแปล ฉะนั้นจึงได้ย่อสรุปตามที่ปรากฏในมือของท่าน หลังจากความพยายามและพิจารณาว่าส่วนใดควรให้คงไว้ และส่วนใดควรตัดออก พร้อมกับมีการปรับปรุงแก้ไขเป็นบางส่วน

ข้าพเจ้าเลือกแนวทางในตำราฉบับย่อนี้ คือแนวทางที่เคยใช้ในหนังสือเล่มใหญ่เดิม โดยอ้างอิงจากตำราหะดีษในสายรายงานที่เกี่ยวกับชีวประวัติของท่าน ก่อนอ้างอิงจากตำราอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อเกี่ยวกับบทบัญญัติต่างๆ และจะบอกถึงที่มาของหะดีษเหล่านั้นโดยละเอียด โดยเขียนอ้างอิงไว้ด้านล่าง

ข้าพเจ้าพยายามผสมผสานระหว่างการณ์าเสนอเหตุการณ์ต่างๆ พร้อมกับพิกฮ์หรือความเข้าใจของเหตุการณ์นั้นๆ และถอดบทเรียนที่ได้รับเพื่อมาใช้ในชีวิตสำหรับทุกคนคนทั่วไปและผู้รู้ นอกจากนี้ ข้าพเจ้ายังได้เผยแพร่เรียนด้านอารยธรรมมนุษยชาติ ระเบียบและการบริหารจัดการที่ปรากฏในชีวประวัติของท่านนบี คืออัลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام อีกด้วย

ข้าพเจ้าได้พูดถึงระบอบต่างๆ ของอิสลามในสมัยของท่าน การวางรากฐานของท่านนบี คืออัลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام ในการสถาปนารัฐอิสลาม รวมถึงหลักคุณค่าต่างๆ สำหรับการพัฒนาและสร้างความสำเร็จ ซึ่งท่านนบีได้ทำให้เกิดขึ้นในสังคมมนุษย์ และท่านได้บริหารจัดการด้วยความสำเร็จและเด่นชัด จนกลายเป็นเสมือนตะเกียงสำหรับมนุษยชาติ และเป็นแนวทางการบริหารสังคมมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบครอบคลุม

แม้ว่าข้าพเจ้าจะไม่ได้เห็นท่านเราะฮ์ลุล คืออัลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام แต่ข้าพเจ้าก็หวังว่าจะไม่พลาดจากการได้อยู่ร่วมกับชีวประวัติของท่าน โดยผ่านตำราและงานเขียนด้วยความรักและความรู้สึกอันเปี่ยมล้น และโดยการถ่ายทอดเรื่องราวของท่านแก่บรรดาผู้ศรัทธาต่อท่าน และแก่ผู้ที่ต้องการจะรู้จักท่าน

และ ทั้ง ที่ ยุ ค ส ม ัย ห ่าง กั น มาก แต่ ข้า พ เจ้า ก็ รู้ สึก ว่า อยู่ ไ ก ล ี ชิด ท าน และรู้สึกรู้สึกมีความสัมพันธ์กับยุคที่มนุษย์ได้เป็นอิสระจากการบูชาเจว็ด และเข้าไปสู่การศรัทธาต่ออัลลอฮ์ นอบน้อมและเคารพภักดีต่อพระองค์ และข้าพเจ้าก็ต้องการให้ท่านผู้อ่านมีความรู้สึกร่วมเช่นนี้ไปพร้อมๆ กับข้าพเจ้า

สุดท้าย ณ ตรงนี้ ข้าพเจ้าพบว่า จำเป็นที่จะต้องกล่าวขอบคุณเป็นอย่างสูงแก่ศาสตราจารย์ ดร.อะลีย บิน อิบรอฮีม บิน หะมัด อัน-นัมละฮ์ ที่ได้กระตุ้นให้ข้าพเจ้าเขียนหนังสือ *สี่เราะฮ์ฮ์ นะบะเวียฮ์ฮ์* เล่มนี้ เช่นเดียวกับที่ท่านที่ได้กระตุ้นให้ข้าพเจ้าคัดสรุปจากต้นฉบับเดิมซึ่งมี 5 เล่มตามที่ได้กล่าวไปแล้ว และยังได้รับประโยชน์จากการให้ข้อสังเกตต่างๆ ของท่าน ขออัลลอฮ์ตอบแทนความดีแก่ท่าน และทุกคนที่มีส่วนช่วยในการเขียนให้สำเร็จลุล่วง และการเผยแพร่

กรุงริยาด และ เมืองบรู๊ยะดะฮ์

เราะญับ 1434

เป้าหมายและประโยชน์การศึกษา *สี่เราะฮ์ฮ์ นะบะเวียฮ์ฮ์*

ท าน น บี้ มุ ห ัม ม ัด คี อ ล ล ี ล ล อ ฮ ุ อ ะ ล ี ย ฮี ว ะ ส ี ล ั ม เป็น คน ที่ อัล ล อ ฮ ุ ท ร ง ร ัก มาก ที่ ส ุด จาก บ ร ร ด า ส ร ร พ ล ึ่ง ที่ พ ร ะ อ ง ค์ ท ร ง ส รั ้าง พ ร ะ อ ง ค์ ได้ ค ัด เลื อ ก ท าน และ ม อ บ ห ัน ้า ที่ ก าร เ ผ ย แ ผ ่ ส าร ข อ ง พ ร ะ อ ง ค์ ให้ แก่ ท าน ด ัง นั้น ความ ร ัก ของ อัล ล อ ฮ ุ และ ของ เ ร า ที่ มี ต อ ท าน จึง ผล ัก ด ัน ให้ เ ร า ย าก เ รียน ร ู้ และ ค ี ก ษา ชี ว ปร ะ ว ติ ของ ท าน

นี่เป็นส่วนหนึ่งจากหน้าที่ของเราที่ต้องปฏิบัติต่อท่านนบี คีออลลัลลอฮุอะลียฮิวะสลัม และเป็นเครื่องหมายที่พิสูจน์ความรักที่เรามีต่อท่าน และต่ออัลลอฮ์ สุบหานะฮูวะตะอาลา

﴿ قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣١﴾ [آل عمران: 31]

ความว่า “จงกล่าวเถิด (มุหัมมัด) ว่า หากพวกท่านรักอัลลอฮ์ ก็จงปฏิบัติตามฉัน แน่อนอัลลอฮ์จะทรงรักพวกท่าน และอภัยบาปทั้งหลายให้แก่พวกท่าน อัลลอฮ์เป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ” (อาล อิมรอน : 31)

นอกจากนี้ การศึกษาประวัติของท่านนบี คีออลลัลลอฮุอะลียฮิวะสลัม ทำให้เราได้รู้ว่าท่านแปรคำสอนอิสลามออกมาใช้ปฏิบัติในชีวิตจริงอย่างไร ซึ่งท่านใช้ได้ชีวิตในฐานะเป็นบ่าวของอัลลอฮ์ ที่ผนวกกรรมระหว่างคุณยาและอาคิเราะฮ์ เป็นตัวอย่างที่เห็นได้จริงจากอิริยาบถของท่านในการปฏิบัติตามคำสอนและบทบัญญัติต่างๆ ของอิสลาม รวมถึงการเสียสละชีวิตและทรัพย์สินในวิถีทางแห่งอัลลอฮ์

การศึกษาชีวประวัติของท่าน ยังถือว่าเป็นการศึกษาประวัติของบุคคลที่ยิ่งใหญ่และประเสริฐที่สุด ซึ่งคนส่วนใหญ่ก็มักชอบที่จะเรียนรู้ประวัติบุคคลสำคัญที่ยิ่งใหญ่อยู่แล้ว รวมถึงเกร็ดชีวิตและเรื่องราวต่างๆ

เกี่ยวกับพวกเขา มนุษย์ทุกชนชาติก็พยายามจะนำประวัติบุคคลสำคัญของตัวเองมาเผยแพร่ และเอามาป้อนให้ชาติอื่นๆ ได้รับรู้ ยิ่งกว่านั้นพวกเขาอาจจะสอดแทรกปั้นแต่งเรื่องเล่าที่เป็นเท็จในบางครั้ง เพื่อสร้างภาพให้เห็นว่าพวกเขามีบุคคลสำคัญที่พวกเขาภาคภูมิใจ

สำหรับพวกเราชาวมุสลิม บุคคลผู้เป็นที่รักของเรา เป็นหัวหน้าและผู้นำของเรา ก็คือท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ผู้ที่ประเสริฐสุดจากมวลมนุษย์ เป็นผู้นำและที่พึ่งของมวลมนุษยชาติ และด้วยเหตุดังกล่าว การที่เราศึกษาชีวประวัติของท่านนบีมุหัมมัด จะทำให้เราได้สนองความต้องการที่มีอยู่โดยปกติในตัวมนุษย์ เราจะเติมเต็มความต้องการนี้ ด้วยข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริง เพราะปกติของมนุษย์นั้นมีความต้องการศึกษาข้อมูลที่เป็นจริงอยู่แล้ว และเราก็มักจะเติมเต็มความปรารถนานี้ด้วยการศึกษาชีวประวัติของบุคคลที่เราจำเป็นต้องเรียนรู้ชีวิตของเขา เพื่อที่เราจะได้มีความผูกพันกับเขาให้แน่นแฟ้น

ณ ตรงนี้ จำเป็นต้องยืนยันว่า บรรดาต่างศาสนิกเองก็จัดให้ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เป็นบุคคลที่มีความโดดเด่นที่สุด แล้วพวกเราในฐานะเป็นผู้ติดตามท่านนบีเองมีท่าทีอย่างไรบ้างเล่า พวกเราทั้งหลายไม่ควรอย่างยิ่งที่จะยกย่องมนุษย์คนใดก่อนท่าน ไม่ควรศึกษาชีวประวัติของบุคคลหนึ่งบุคคลใดก่อนที่จะศึกษาชีวประวัติของท่าน ไม่ว่าจะเป็นชีวประวัติของกษัตริย์ ราชบุรุษ นักปราชญ์ วีรบุรุษ หรือผู้ใดก็ตาม ก่อนที่จะได้ศึกษาชีวประวัติของท่านเราะซูลุลลอฮุ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

Michael Hart นักประวัติศาสตร์ชาวอเมริกัน ในหนังสือ "The 100 : A Ranking of the Most Influential Persons in History" (100 บุคคลผู้มีอิทธิพลในประวัติศาสตร์) ได้จัดให้ท่านนบีมุหัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม อยู่ในอันดับแรกของประวัติศาสตร์มนุษยชาติ โดยที่เขาได้กล่าวว่า "แท้จริงฉันเลือกมุหัมมัดให้เป็นบุคคลผู้ทรงอิทธิพลอันดับแรก และแน่นอนหลายคนคงรู้สึกแปลกใจกับการจัดลำดับเช่นนี้ ซึ่ง เป็น สิ ท ธิ ข อง พ ว ก เ ข า ที่ จะ แ พ ล ก ใจ เ ช่น นั้ น แต่ทว่ามุหัมมัดเป็นบุรุษเพียงผู้เดียวในหน้าประวัติศาสตร์ที่ประสบความสำเร็จ ทั้งด้านทางโลกและด้านศาสนา ท่านคือผู้นำในกาเรธิญชวณเรียกร้องสู่อิสลาม และได้ทำงานเผยแผ่จนกระทั่งอิสลามเป็นที่หนึ่งจากศาสนาที่สำคัญทั้งหลาย ท่านเป็นผู้นำทางการเมือง ทางทหาร และทางศาสนา แม้เวลาจะผ่านไปแล้วถึง 13 ศตวรรษ ทว่าอิทธิพลของมุหัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ยังคงเข้มแข็งและใหม่ต่อยุคสมัยอยู่เสมอ"¹

เรื่องนี้ทำให้เรารำลึกถึงคำรัสของอัลลอฮุที่ว่า

﴿ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ﴿۱﴾ ﴾ [الشرح: ๕]

ความว่า "และเราได้ยกการสรรเสริญเจ้าให้สูงส่งแล้ว" (อัล-ซุรหฺ : 4)

¹ Michael Hart, *The 100 : A Ranking of the Most Influential Persons in History*, ฉบับแปลอาหรับโดย อะนีศ มั่นศุรุ, ไคโร: อัล-มักดับ อัล-มิศรีย, หน้า 14

กุสตาฟ เลอบอง กล่าวถึงท่านในหนังสือ “อารยธรรมอาหรับ” ของเขาไว้ว่า “เมื่อนำเอาคุณูปการของบรรดาบุคคลสำคัญมาเปรียบเทียบแน่นอนว่ามูฮัมมัดเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในประวัติศาสตร์”¹

วิลเลียม มัวร์ (Muer) ได้กล่าวถึงท่านนบีมูฮัมมัดไว้ว่า “ทุกครั้งที่เราได้ศึกษาถึงชีวประวัติของท่าน เราจะพบความดีของท่านนั้นเป็นรูปเป็นร่าง พร้อมกับบุคลิกลักษณะที่บริสุทธิ์ และมารยาทที่สูงส่ง ความพิเศษเหล่านั้นจะยังคงอยู่โดยหาคู่แข่งมาเทียบไม่ได้โดยตลอดระยะเวลาทุกยุคสมัย”²

แท้จริง อัลลอฮ์กำหนดให้ประชาชาติอิสลามได้ทำการภักดีต่อพระองค์ ด้วยการศึกษาวีธีชีวิตของบรรดาศาสนทูตก่อนๆ และศึกษา สุนนะตุลลอฮ์ กฏเกณฑ์ของพระองค์ที่ได้ทรงกำหนดไว้ในประชาชาติก่อนๆ ตามสภาพจุดยืนของพวกเขาที่มีต่อการเผยแพร่ของบรรดาศาสนทูต อัลลอฮ์ให้บรรดาเราะสุลนั้นเป็นเหมือนตะเกียงเอาไว้ส่องทางเดิน ให้เป็นเรื่องราวที่ถูกรวบรวมเป็นต้นแบบและกำลังใจให้เกิดความหนักแน่นแก่ท่านเราะสุล คืออัลลอฮ์จะอวยชัยวะฮีย์แก่ท่าน

ดังนั้น เรื่องราวและประวัติของท่านนบี คืออัลลอฮ์จะอวยชัยวะฮีย์แก่ท่านเอง ก็จะสร้างกำลังใจที่หนักแน่นแก่มุสลิมที่เรียนรู้ประวัติของท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเรื่องราวเหล่านั้นถูกเชื่อมโยงกับอัลกุรอาน และสุนนะฮ์ของท่านเราะสุล คืออัลลอฮ์จะอวยชัยวะฮีย์แก่ท่านอันเป็นหนึ่งในกลุ่มบุคคลที่อัลลอฮ์ได้ทำให้พวกเขาเป็นแสงตะเกียงส่องทาง อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ الْقَصَصِ بِمَا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ هَذَا الْقُرْآنَ وَإِن كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ لَمِنَ الْغَافِلِينَ ﴿٣﴾ ﴾ [يوسف: 3]

ความว่า “เราจะบอกเล่าเรื่องราวที่สวยงามที่สุดแก่เจ้า โดยการประทานวิวรณ์แก่เจ้าด้วยอัลกุรอานนี้ และหากเป็นก่อนหน้านั้น เจ้าย่อมเป็นหนึ่งในหมู่ผู้ไม่รู้เรื่องราวใดๆ” (ยูสุฟ : 3)

﴿ لَقَدْ كَانَ فِي قَصصِهِمْ عِبْرَةٌ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَى وَلَكِن تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ

وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١١٠﴾ ﴾ [يوسف: 110]

ความว่า “แน่นอน ในเรื่องราวของพวกเขาย่อมเป็นบทเรียนแก่ผู้มีสติปัญญา อัลกุรอานนี้มีคำพูดที่ถูกปลอมแปลงขึ้น แต่มันได้ยืนยันถึงความสัจจริงของคัมภีร์ที่อยู่ก่อนหน้า แจกแจงทุกสิ่งอย่างละเอียด เป็นทางนำ และความเมตตาแก่กลุ่มชนผู้ศรัทธา” (ยูสุฟ : 111)

﴿ ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْقُرْآنِ نَقُصُّهُ عَلَيْكَ مِنْهَا قَائِمٌ وَحَصِيدٌ ﴿١٠٠﴾ ﴾ [هود: 100]

¹ Gustave Le Bon, *The World of Islamic Civilization*, ฉบับแปลอาหรับโดย อาดิล ชุฮัยดีร์, เบรุต: ดารุ อีห์ยาอ์ อัล-ตุรอซฮ อัล-อะเราะบียะฮ์, หน้า 14

² มูฮัมมัด ค็อยรูด-ดิรอ, นบียุลอิสลาม ชัคคียะตุสสุหะยาตุสุริสาละตุสสุฟี อัจรฺญ์ ญะดีด, หน้า 6

ความว่า “นั่นคือส่วนหนึ่งจากเรื่องราวของเมืองต่างๆ ที่เราได้บอกเล่าแก่เจ้า
ร่องรอยบางส่วนยังคงอยู่ และร่องรอยอีกบางส่วนหายไปแล้ว” (สูด : 100)

﴿ تِلْكَ الْأَقْرَبَى نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ مَا قَدْ سَبَقَ وَقَدْ آتَيْنَاكَ مِنْ لَدُنَّا ذِكْرًا ۗ ﴿٩٩﴾ [الأعراف: ١٠١]

ความว่า “เมืองต่างๆ เหล่านั้น เราบอกเล่าแก่เจ้าถึงบางส่วนจากเรื่องราวของพวกเขา ขอสาบาน
แท้จริงบรรดาศาสนาทูตของพวกเขาได้นำหลักฐานอันชัดแจ้งมาแจ้งพวกเขาแล้ว
แต่แล้วพวกเขาไม่ศรัทธาต่อสิ่งที่พวกเขาเคยปฏิเสธ เช่นเดียวกันนี้
อัลลอฮ์จะประทับตราบนหัวใจบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา” (อัล-อะอฺรอฟ : 101)

﴿ كَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ مَا قَدْ سَبَقَ وَقَدْ آتَيْنَاكَ مِنْ لَدُنَّا ذِكْرًا ۗ ﴿٩٩﴾ [طه: ٩٩]

ความว่า “เช่นนั้นแหละ (ดังที่เราได้เล่าเรื่องของเขาและ फिरเอานั่นแก่เจ้า)
เราจะบอกเล่าแก่เจ้าถึงเรื่องราวของผู้มาก่อนเจ้า แท้จริง เราได้ประทานอัลกุรอานแก่เจ้าแล้ว” (ฏอฮา
: 99)

อายะฮ์ต่างๆ เหล่านี้รวมถึงอายะฮ์อื่นในอัลกุรอานได้บอกย้ำว่า
การศึกษาเรื่องราวที่เกิดขึ้นกับบรรดานบีในยุคก่อนนั้น เป็นส่วนหนึ่งจากคำสอนของอัลกุรอาน
เป็นหลักธรรมของศาสนา และเป็นความรู้ในมิติบทบัญญัติของอัลลอฮ์ด้วย
การศึกษาเรื่องราวดังกล่าวนี้ได้ส่งอิทธิพลต่อวิถีการดำรงชีวิตของท่านนบีมุฮัมมัด คืออัลลอฮ์จะละอายฮ์จะสัลลัม
และประชาชาติของท่าน ดังนั้น
การศึกษาชีวประวัติของท่านนบีเองก็เป็นการตรึงปียะฮ์หรือขัดเกลาประชาชาติไปในตัวด้วย
มันเป็นความรู้ที่มีอาจจะละเลยได้ทราบจนวันกิยามะฮ์

นอกจากนี้ การศึกษาชีวประวัติของท่านนบี คืออัลลอฮ์จะละอายฮ์จะสัลลัม
ยังเป็นการสนองพระดำรัสของอัลลอฮ์ และเป็นการแสดงอุมมุดดียะฮ์/ฐานะแห่งการเป็นบ่าวต่อพระองค์ด้วย
อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا ۗ ﴿٢١﴾ [الأحزاب: ٢١]

ความว่า “แน่นอน ในศาสนาทูตของอัลลอฮ์นั้นมีแบบอย่างที่ดีแก่พวกเจ้า
สำหรับผู้ซึ่งหวังพบกับอัลลอฮ์และวันปรโลก และได้รำลึกถึงอัลลอฮ์อย่างมาก” (อัล-อะหฺซาบ : 21)

﴿ كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِّنكُمْ يَتْلُوا عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿١٥١﴾ [البقرة: ١٥١]

ความว่า “ดังที่เราได้โปรดปรานพวกเจ้า เรายังได้แต่งตั้งศาสนทูตคนหนึ่งจากหมู่พวกเจ้า เขาจะสาธยายโองการของเราแก่พวกเจ้า อบรมขัดเกล้าพวกเจ้าให้สะอาด สอนอัลกุรอานและสุนนะฮฺแก่พวกเจ้า และจะสอนพวกเจ้าในสิ่งที่พวกเจ้าไม่รู้” (อัล-บะเกาะเราะฮฺ : 151)

โ ด ย ป ก ตี แ ล้ ว

การปฏิบัติตามแบบอย่างของท่านจะไม่เกิดขึ้นนอกจากจะต้องเรียนรู้สุนนะฮฺของท่านเท่านั้น ซึ่งชีวประวัติและบุคลิกของท่านก็เป็นส่วนหนึ่งจากสุนนะฮฺของท่านเช่นกัน ซึ่งในนั้นมีแบบอย่างสำหรับผู้ศรัทธาในทุกสภาพ ท่านเป็นต้นแบบสำหรับนักเผยแผ่ในการแบกภารกิจการสำคัญ ในการปฏิบัติอย่างจริงจัง ในเป้าหมายอันสูงส่ง และในการมอบความรักและความเมตตาแก่มวลมนุษย

ท่านยังเป็นแบบอย่างแก่ผู้ที่เป็นสามี ในการใช้ชีวิตคู่ ในความรัก ความเอ็นดูแก่ภรรยาอย่างแท้จริง ท่านเป็นแบบอย่างสำหรับผู้ที่เป็นหัวหน้าและผู้นำในการบริหาร การนำมาซึ่งสิ่งที่เป็นประโยชน์ เมตตาแก่ประชาชน ไม่หยาบคาย ไม่กระด้าง มีความรับผิดชอบ ใจ และบริหารจัดการตามสิ่งที่อัลลอฮฺพอพระทัย แต่งตั้งผู้ที่เหมาะสมให้ปฏิบัติหน้าที่

ท่านเป็นแบบอย่างแก่ผู้ที่เป็นเพื่อนบ้าน ในการรู้จักหน้าที่ของเพื่อนบ้าน ปฏิบัติแก่เพื่อนบ้านด้วยดี นิมนวล ชี้นะพวกเขา รักษาสิทธิและหน้าที่ของพวกเขาและ มีความสัมพันธ์ที่ดีแก่พวกเขา

ท่านเป็นแบบอย่างแก่นักพัฒนา และนักปฏิรูปในด้านความอดทนและการรับภาระ การมีเป้าหมายอันสูงส่ง และจัดลำดับความสำคัญก่อนหลัง เปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่สิ่งที่ดีกว่า ด้วยความสุจริต และมีส่วนร่วม พยายามในการพัฒนามนุษย์ และปกป้องสิทธิแก่พวกเขา

ท่านเป็นแบบอย่างแก่ผู้ที่เป็นพ่อ ในการเอาใจใส่ ในการอบรมสั่งสอน เมตตา มีความรักที่แท้จริง และในการเรียนรู้เพื่อดูแลลูก

ท่านเป็นแบบอย่างแก่คนจน ในการอดทนต่อความหิวโหย ไม่ขอผู้อื่น และมีความซื่อสัตย์

ท่านเป็นแบบอย่างแก่คนรวย ในการบริจาค ถ่อมตน เสียสละ ซื่อสัตย์ รักษาสัตย์ และไม่ฟุ้งเฟ้อ

ท่านเป็นแบบอย่างแก่ผู้ป่วยในการอดทนเพราะหวังผลตอบแทนและผลบุญจากอัลลอฮฺ ในการหายรักษาจากสิ่งที่อัลลอฮฺอนุมัติ และไม่เป็นภาระแก่ผู้อื่น

โดยสรุปแล้วท่านคือแบบอย่างสำหรับผู้หวังในการพบกับอัลลอฮฺ และวันอาคิเราะฮฺ และเป็นแบบอย่างแก่ประชาชาติทุกคน ซึ่งเราขอย้ำอีกครั้งว่า หากไม่มีความรู้เกี่ยวกับชีวประวัติของท่านแล้ว เราก็ไม่สามารถที่จะตามแบบอย่างของท่านได้

เรียนรู้ประวัติของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม พิสูจน์ความรักที่มีต่อท่าน

ความรักที่มีต่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม ต้องมาก่อนการรักตัวเอง รักท่านคือรักในมารยาทและความดีของท่าน เรายกท่านเฉกเช่นที่รักผู้มีบุญคุณต่อเรา โดยการยกย่อง ให้เกียรติ

และเชิดชู เราจะไม่รักท่านได้อะไร
ในขณะที่ท่านมีบุญคุณแก่บรรดาผู้ศรัทธาและมวลมนุษยชาติราบจนถึงวันสิ้นโลก
เพราะท่านได้ชี้้นำทางจากอัลลอฮ์แก่พวกเขา ความรักที่มีต่อท่านนั้นเป็นความรักอันสูงสุด
ท่านเป็นผู้ที่มีอิทธิพลยิ่งในชีวิตของเรา เพื่อเราจะได้ปฏิบัติในสิทธิที่มีต่อท่าน
ซึ่งต้องมาก่อนสิทธิของเราและสิทธิของสิ่งอื่น ๆ และเพื่อเราจะได้เอาแบบอย่างจากท่าน
และให้คำสั่งของท่านมาก่อนคำสั่งของผู้อื่น อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ٧ ﴾ [الحشر: ٧]

ความว่า “ สิ่งใดที่ท่านเราะฮ์ลได้นำมายังพวกเรา จงยึดมันไว้
และสิ่งใดที่ท่านเราะฮ์ลได้ห้ามก็จงหยุด จงอย่าเกรงต่ออัลลอฮ์เถิด แท้จริง
อัลลอฮ์ทรงหนักหน่วงในการลงโทษ” (อิซ-ฮัรหุ : 7)

และท่านเราะฮ์ล คืออัลลลอฮ์อะลัยฮิวะสَّلَام ได้กล่าวว่

﴿ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ، لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّىٰ أكونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ - وفي رواية : والناس أجمعين ﴾

ความว่า “ ขอสาบานต่ออัลลลอฮ์ผู้ซึ่งชีวิตของฉันอยู่ในมือของพระองค์
บุคคลหนึ่งจากพวกท่านจะยังไม่ศรัทธา จนกว่าฉันจะเป็นที่รักยิ่งของเขามากกว่าบิดาและลูกของเขา
- ในรายงานหนึ่งมีเพิ่มเติมว่า - และมากกว่าผู้คนที่้มวลด้วย”¹

ด้วยเหตุดังกล่าว ความโปรดปรานของอัลลอฮ์ที่มีต่อท่านเราะฮ์ล นั้นจึงเห็นเป็นประจักษ์แล้ว
และ ความโปรดปรานของพระองค์แก่พวกเรา ก็ประจักษ์เช่นเดียวกัน
(ด้วยการให้เราเป็นประชาชาติของท่านและได้ตามแบบอย่างของท่าน - ผู้แปล) อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا مَا كُنْتَ تَدْرِي مَا الْكِتَابُ وَلَا الْإِيمَانُ وَلَكِن جَعَلْنَاهُ نُورًا نَّهْدِي بِهِ مَن نَّشَاءُ
مِنْ عِبَادِنَا وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٥٢﴾ صِرَاطَ اللَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ أَلَا إِلَى اللَّهِ تَصِيرُ
الْأُمُورُ ﴿٥٣﴾ ﴾ [الشورى: ٥٢-٥٣]

ความว่า “ และดังที่เราได้ประทานโอองการแก่ศาสนทูตก่อน ๆ นั้น
เราได้ประทานอัลกุรอานแก่เจ้า ซึ่งมาจากเรา
โดยก่อนนั้นเจ้าไม่เคยรู้เลยว่าอะไรคือคัมภีร์และอะไรคือการศรัทธา
แต่เราได้ให้อัลกุรอานเป็นแสงสว่าง ซึ่งเราจะชี้้นำทางแก่ผู้ที่เราประสงค์จากปวงบ่าวของเรา
และแท้จริง เจ้าจะได้ชี้ นำสู่แนวทางอันเที่ยงตรง มันคือแนวทางของอัลลอฮ์
พระองค์ผู้ซึ่งสิ่งที่อยู่ในบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดิน เป็นกรรมสิทธิ์ของพระองค์ ฟังทราบเถิด
ยังพระองค์เท่านั้นที่การงานทั้งหลายจะคืนกลับไป” (อิซ-ซุรอ : 52-53)

¹ บันทึกโดยอัล-บุคอรีในอัศ-เศาะฮิหฺ, กิตาบ อัล-อีมาน, باب วิชา ญิบร์-เราะฮ์ล มิน อัล-อีมาน, เล่ม 1 หน้า 9

﴿ لَقَدْ كَانَ فِي قَصصِهِمْ عِبْرَةً لِأُولِي الْأَلْبَابِ مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَىٰ وَلَكِن تَصَدِّقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ ۚ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴾ [يوسف: ١١٠]

ความว่า “แน่นอน ในเรื่องราวของพวกเขา ย่อมเป็นบทเรียนสำหรับผู้มีสติปัญญา อัลกุรอานมิใช่เรื่องราวที่ถูกลอกโลกขึ้นแต่อย่างใด แต่เป็นสิ่งที่ยืนยันถึงความสัจจริงของคัมภีร์ที่มาก่อนหน้า แจกแจงทุกสิ่งทุกอย่าง เป็นทางนำและความเมตตาแก่กลุ่มชนผู้ศรัทธา” (ยูสุฟ : 111)

ในการที่เราจะรู้ประวัติของท่านเราะสูล ทำให้เรารู้จักประชาชาติต่างๆ และระบบต่างๆ ที่ถูกนำมาใช้ก่อนยุคอิสลาม ไม่ว่าจะด้านการเมือง แนวคิด ศาสนา และจริยธรรม และเรารู้ถึงบุญคุณของอิสลามที่มีต่อวิถีชีวิตของมวลมนุษยชาติ

ดังที่ท่านอุมัร เราะเบียลลอฮ์ฮุอันฮุ ได้กล่าวว่า

لا يعرف الإسلام من لا يعرف الجاهلية

"บุคคลจะไม่รู้จักอิสลามอย่างแท้จริง ถ้าเขาไม่รู้จักญาฮิลียะฮ์"

แท้จริง ความจริงแท้ในชีวิตประวัติของท่านเราะสูลนั้น ไม่มีสิ่งใดในหน้าประวัติศาสตร์จะเทียบได้ ไม่ว่าผู้ใดจะเป็นใครก็ตาม

ดังนั้น เมื่อเราเรียนรู้ประวัติของท่าน เราจะเรียนรู้ความจริง ไม่ใช่เรื่องความเท็จที่ถูกก่อกำเนิดขึ้นได้เกิดขึ้นแก่บุคคลบางคน เช่นเดียวกับที่เราจะได้เข้าถึงรายละเอียดและข้อเท็จจริงต่างๆ ที่ไม่ปรากฏให้เห็นในเรื่องราวของคนอื่นๆ นอกจากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เท่านั้น

จำเป็นที่เราต้องรู้ว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ถูกกล่าวถึงมาตั้งแต่ยุคก่อนๆ เนื่องจากเรื่องราวของท่านถูกระบุในประชาชาติก่อนหน้านี้แล้ว ดังเช่นในยุคของท่านนบีอิซา อะลัยฮิสลาม อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

﴿ وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدٌ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴾ [الصف: 6]

ความว่า “เมื่ออิซาบุตรของมัรยัม ได้กล่าวว่า โอ้อิสราเอลิสรอออีลเอ๋ย แท้จริงฉันเป็นศาสนทูตของอัลลอฮ์มายังพวกท่าน โดยยืนยันในความสัจจริงของคัมภีร์เตารอตที่มาก่อนฉัน และเป็นผู้แจ้งข่าวดีเกี่ยวกับศาสนทูตคนหนึ่ง ซึ่งจะมาหลังจากฉัน ที่มีชื่อว่าอะห์มัด ครั้นเมื่อเขาได้มายังคนเหล่านั้นพร้อมด้วยหลักฐานอันชัดแจ้ง พวกเขากลับกล่าวปฏิเสธว่า นี่คือมายากลอย่างแน่แท้” (อัล-ศ็อฟ : 6)

ในการเรียนรู้ชีวิตประวัติของท่านนบี คือ ลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม นั้น ทำให้เราได้เรียนรู้คุณของศาหะบะฮ์ ความประเสริฐของพวกเขา ปณิกมัยความรักของเราที่มีต่อพวกเขา และได้รู้ถึงสถานะของพวกเขา ดังที่อัลลอฮ์ได้ระบุไว้ในอัลกุรอานว่า

﴿ وَمَا لَكُمْ أَلَّا تُنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلِلَّهِ مِيرَاتُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا يَسْتَوِي مِنْكُمْ مَنْ أَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ الْفَتْحِ وَقَتْلٍ أُولَئِكَ أَعْظَمُ دَرَجَةً مِنَ الَّذِينَ أَنْفَقُوا مِنْ بَعْدُ وَقَتَلُوا وَكُلًّا وَعَدَ اللَّهُ الْحَسَنَىٰ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١٠﴾ ﴾ [الحديد: 10]

ความว่า “ทำไมเล่า พวกเจ้าไม่บริจาคในหนทางของอัลลอฮ์ ทั้งๆ ที่มรดกแห่งชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินนั้น เป็นกรรมสิทธิ์ของอัลลอฮ์ ย่อมจะไม่เท่ากันระหว่างพวกเจ้าที่บริจาคในหนทางของอัลลอฮ์และร่วมต่อสู้ก่อนที่จะพิชิตมักกะฮ์ ชนเหล่านั้นมีสถานะสูงส่งกว่าผู้ที่บริจาคและร่วมต่อสู้หลังจากพิชิตมักกะฮ์แล้ว และทั้งสองฝ่ายนั้นอัลลอฮ์ได้ให้สัญญาจะให้รางวัลตอบแทนเป็นสวรรค์แก่พวกเขาแล้ว และอัลลอฮ์ทรงรอบรู้อย่างยิ่งในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ” (อัล-หะดีด : 10)

ท่านอิมาม อัล-บุคอรีย์ และ อุลมะฮ์ ท่านอื่น ๆ ก็ได้ให้ความกระจ่างเพิ่มเติมเกี่ยวกับความประเสริฐของบรรดาศาหะบะฮ์เหล่านี้

เรื่องราวของท่านเราะฮ์ลุลและสาวกของท่านนั้น มุซาได้บอกกล่าวแก่วงศวานของอิสรออิล เมื่อพันกว่าปีก่อนที่ท่านเราะฮ์ลุลจะได้รับการแต่งตั้งเป็นศาสนทูต ดังที่อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ ﴾ [الأعراف: 106]

ความว่า “บรรดาผู้ที่ปฏิบัติตามศาสนทูตที่อ่านเขียนไม่ได้” (อัล-อะอฺรอฟ : 157)

พวกเขาเหล่านั้น คือสานุศิษย์ของมุหัมมัด คือ ลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ส่วนหนึ่งได้แก่ บรรดาเคาะลีฟะฮ์ผู้ทรงธรรม บรรดาแม่ทัพผู้ฉลาด บรรดาผู้กล้าหาญที่พิชิตเมืองต่างๆ บรรดาผู้รู้ที่นำพาความเมตตา ความยุติธรรม และหลักศรัทธา ให้เป็นที่ประจักษ์แก่สากลโลก

และด้วยการเรียน *สีเราะฮ์ นะบะวียะฮ์* ทำให้เราได้รู้ถึงคุณสมบัติหรือลักษณะพิเศษ ซึ่งอัลลอฮ์ได้ประทานแก่ท่านเราะฮ์ลุลของพระองค์

ลักษณะพิเศษของท่านนั้นมีหลายประการ อันดับแรก คือความเมตตาแก่สากลโลก อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٠٧﴾ ﴾ [الأنبياء: 107]

ความว่า “และเราได้ส่งเจ้ามาเพื่ออื่นใด นอกจากเพื่อเป็นความเมตตาแก่สากลโลกเท่านั้น” (อัล-อันบิยาฮ์ : 107)

﴿ وَإِذَا جَاءَهُمْ آيَةٌ قَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ حَتَّىٰ نُؤْتَىٰ مِثْلَ مَا أُوتِيَ رُسُلُ اللَّهِ اللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ سُبْحَانَ الَّذِي أَرْسَلُوا صَعَارًا عِنْدَ اللَّهِ وَعَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا كَانُوا يَمْكُرُونَ ﴿١٢٤﴾ ﴾ [الأنعام: 124]

ความว่า “และเมื่อมีโองการใดมายังพวกเขา (บรรดาผู้ปฏิเสธชาวมักกะฮฺ) พวกเขากล่าวว่า เราจะไม่ศรัทธาเป็นอันขาด จนกว่าเราจะได้รับเยี่ยงสิ่งที่บรรดาศาสนทูตของอัลลอฮฺได้รับ อัลลอฮฺทรงรู้ยิ่งถึงผู้ที่พระองค์จะให้ศาสน์ของพระองค์แก่เขา ความอัปยศและการลงโทษอันเจ็บปวดจะประสบแก่บรรดาผู้กระทำความผิด เนื่องจากพวกเขาวางอุบายแก่ผู้ศรัทธา” (อัล-อันอาม : 124)

ดังนั้น ท่านเราะฮ์มานเราะฮีม จึงเป็นบุคคลสำคัญที่พระผู้อภิบาลแห่งสากลโลกได้ทรงสอนและขัดเกลาท่านด้วยพระองค์เอง ดังที่ท่านเราะฮ์มานเราะฮีมได้กล่าวไว้ว่า

«أَدَّبَنِي رَبِّي فَأَحْسَنَ تَأْدِيبِي»

ความว่า “พระองค์ทรงขัดเกลาฉัน และทรงขัดเกลาฉันเป็นอย่างดี”¹

อัลลอฮฺทรงคัดเลือกท่านเอง

﴿هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِن كَانُوا مِن قَبْلُ لَنِي ضَلَّلِينَ مُبِينِينَ ﴿٢﴾﴾ [الجمعة: 2]

ความว่า “พระองค์เป็นผู้แต่งตั้งศาสนทูตคนหนึ่งขึ้นในหมู่ผู้อ่านเขียนไม่เป็น โดยเขาจะอ่านโองการต่างๆ ของพระองค์แก่พวกเขา ขัดเกลาพวกเขา สอนอัลกุรอานและแบบอย่างของท่านแก่พวกเขา และแท้จริงก่อนนั้น พวกเขาอยู่ในความหลงผิดอันชัดแจ้ง” (อัล-ญุมอะฮฺ : 2)

ท่านเป็นศาสนทูตคนสุดท้าย เป็นผู้เมตตาเข้าถึงต่อมวลมนุษยชาติ และสะอาดบริสุทธิ์ยิ่ง

ท่านได้รับการสนับสนุนในการเป็นศาสนทูตด้วยหลักฐาน ปาฏิหาริย์ และความสามารถพิเศษต่างๆ ประการ อันเป็นที่ประจักษ์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับท่าน เป็นที่รับรู้ของบรรดาประชาชาติและผู้รักท่าน การยกย่องและสรรเสริญแก่ท่านนั้นสูงส่งเหนือประชาชาติทั้งหลายเพราะสิทธิที่ท่านได้รับ และเพราะสิ่งที่อัลลอฮฺได้สัญญาไว้แก่ท่าน

อัลลอฮฺและบรรดามลาอิกะฮฺได้กล่าวเศาะละวาต/ยกย่องและสดุดีท่าน และพระองค์สั่งให้ปวงบ่าวสดุดีด้วย

﴿إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴿٥٦﴾﴾ [الأحزاب: 56]

¹ เป็นหะดีษหะสันในทัศนะของอุลมะฮฺหลายท่าน มีชะวาคิดจากรายงานอื่นๆ สนับสนุน ดูการวิเคราะห์ใน อะหมัด อัล-หัดาด, อัคดาก อับ-นะบี ยี อัล-กุรอาน อะ อัล-สุนนะฮฺ, เล่ม 2 หน้า 1033

ความว่า “แท้จริง อัลลอฮ์และบรรดามะลาอิกะฮ์ของพระองค์ได้เสาะละวาด/ยกย่องสดุดีท่านนบี
ไฉ้บรรดาผู้ศรัทธา จงยกย่องและขอความสันติให้แก่ท่านเถิด” (อัล-อะหฺซาบ : 56)

อัลลอฮ์ทรงให้การช่วยเหลือสนับสนุน อภัยโทษแก่ท่าน และให้ท่านได้มีชัยชนะ พระองค์ตรัสว่า
﴿إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا ۝ لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِن ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ وَبُيِّنَ لَكَ عَلَيْهِ صِرَاطًا
مُّسْتَقِيمًا ۝﴾ [الفتح: ١, ٢]

ความว่า “แท้จริง เราได้ให้ชัยชนะแก่เจ้าแล้ว ซึ่งเป็นชัยชนะอันชัดแจ้ง เพื่ออัลลอฮ์จะอภัยโทษแก่เจ้า
ซึ่ง ความ ผิด ที่ ล่วง ไป แล้ ว แล ะ ที่ จะ เกิด ขึ้น ภาย ห ลั ง
จะทำให้ความโปรดปรานของพระองค์ครบถ้วนแก่เจ้า และจะชี้แนะเจ้าสู่ทางอันเที่ยงตรง” (อัล-ฟัดห์ :
1-2)

แท้จริงในการเขียนชีวประวัติของท่าน ทำให้ความตั้งใจของผู้ศรัทธามีความเข้มแข็ง สอนให้มีความอดทน
เปิดประตูแห่งความหวังด้วยชัยชนะของสัจธรรม ด้วยความสูงส่งของศาสนาแห่งพระผู้เป็นเจ้าเหนือคำสอนอื่นๆ
ด้วยความเข้มแข็งของผู้ศรัทธาหลังจากที่เคยอ่อนแอ และด้วยการช่วยเหลือของอัลลอฮ์แก่ผู้ศรัทธา
แก่ศาสนทูตของพระองค์ และประชาชาตินี้จนถึงวันสิ้นโลก

แท้จริง ชีวประวัติของท่านนั้นเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งโดยตัวมันเอง และเป็นกุญแจสำหรับศาสตร์อื่นๆ
อีกมากมาย จากสี่เราะฮ์ฮ์ชีวประวัติของท่านนบี มุสลิมจะได้เรียนรู้เรื่องมารยาท การนำมารยาทมาปฏิบัติ
หลักศรัทธา ทฤษฎีต่างๆ บทบัญญัติต่างๆ จริยธรรม ความยุติธรรม ระบบต่างๆ ในอิสลาม
หลักคิดทางการบริหารและการปกครองแบบอิสลาม และการเชิญชวนผู้คนสู่ศาสนาของอัลลอฮ์

เช่นเดียวกัน ผู้ศึกษาสี่เราะฮ์ฮ์จะเข้าถึงข้อเท็จจริงหลายประการ ซึ่งเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ต่างๆ
ชีวประวัติของท่านเราะฮ์ฮ์ และจะได้เข้าใจถึงชีวิตของท่านในแต่ละช่วงที่แตกต่างกัน
และเข้าใจลำดับขั้นตอนในการตะอูวะฮ์เผยแผ่ของท่านด้วย

วิธีการศึกษา สี่เราะฮ์ฮ์ นะบะวียะฮ์

ผู้ที่อ่านหรือวิจัยชีวประวัติของท่านนบี ควรที่จะต้องรู้จักซึ่งในบุคลิกของท่าน สิทธิของท่าน
และลักษณะพิเศษที่อัลลอฮ์ให้แก่ท่าน อัลลอฮ์ทรงคัดเลือกจากสรรพสิ่งต่างๆ ให้ท่านเป็นศาสนทูตของพระองค์
พระองค์ให้การปกป้องอันมั่นคงแก่ท่าน ในเรื่องศาสนา มารยาท การศรัทธาที่บริสุทธิ์ อย่างไม่มีข้อสงสัยใดๆ

พระองค์ให้การปกป้องท่านจากการตั้งภาคี และการพูดเท็จ ทั้งก่อนและหลังจากการเป็นศาสนทูต
อัลลอฮ์ให้ท่านมีความยุติธรรม รับผิดชอบ และเมตตาต่อมวลมนุษยชาติ ทั้งก่อนและหลังจากการเป็นศาสนทูต

พระองค์ให้การปกป้อง ชัดเกล้า ก่อนและหลัง ตั้งแต่ท่านเกิดมา ไม่มีคนใดจับผิดท่านได้
นอกจากเรื่องราวที่อัลลอฮ์ได้กล่าวถึงท่านในรูปแบบของการอบรมชัดเกล้า เช่นเรื่องของท่านกับชายตาบอด

ในสุเราะฮ์อะบะสะ หรือเรื่องของเซลดในสงครามบะดร์ หรือเรื่องราวที่ท่านได้เล่าเองเกี่ยวกับตัวท่านเอง นอกเหนือจากนี้ไม่มีเรื่องราวที่อาจจะยอมรับได้ไม่ว่าใครจะเล่ามาอย่างไรอีกก็ตาม

ดังนั้น จำเป็นที่ผู้ศึกษาสุเราะฮ์/ชีวประวัติของท่านจำเป็นต้องมีมารยาทที่ดีกับท่าน เมื่อเราพูดถึงท่านเกี่ยวกับชีวประวัติของท่าน หน้าที่ที่ต่องปฏิบัติต่อท่าน ความรักที่มีต่อท่าน และสถานะของท่านที่เราควรจะต้องจารึกไว้ในตัวและหัวใจของเรา

จำเป็นที่เราต้องเชื่อมโยงประวัติของท่านกับหลักฐานทางบทบัญญัติ และเราต้องนำเสนอตามสิ่งที่ถูกระบุไว้ในอัลกุรอานและตามที่ท่านเราะฮ์ลุสเองได้บอกไว้ แท้จริงท่านเป็นบ่าวและเป็นศาสนทูตของพระองค์ เป็นปुरुชนธรรมดา แต่ทว่าเป็นมนุษย์ผู้ประเสริฐยิ่ง ดังที่ท่านกล่าวว่า

«أَنَا سَيِّدُ وِلْدِ آدَمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَلَا فَخْرَ، وَبِيَدِي لِوَاءُ الْحَمْدِ، وَلَا فَخْرَ، وَمَا مِنْ نَبِيٍّ يَوْمَئِذٍ، آدَمَ فَمَنْ سِوَاهُ، إِلَّا تَحْتَ لِوَائِي، وَأَنَا أَوَّلُ مَنْ تَنْشَقُّ عَنْهُ الْأَرْضُ»

ความว่า “ฉันเป็นผู้นำของลูกหลานอาดัมในวันปรโลก นี่ไม่ใช่การโอ้อวด และในมือของฉันมีธง(สัญลักษณ์)แห่งการสรรเสริญและนี่ไม่ใช่การโอ้อวด ไม่มีศาสนทูตคนใดไม่ว่าจะเป็นอาดัม หรือคนอื่น ๆ นอกจากจะต้องอยู่ภายใต้ธงของฉัน และฉันเป็นคนแรกที่จะฟื้นคืนชีพ (หรือแผ่นดินแยกเพื่อการฟื้นคืนชีพ)”¹

ถ้าเทียบในบรรดาผู้ยิ่งใหญ่แล้ว ก็ไม่มีคนใดเทียบได้ แต่ทว่าท่านกลับยืนยันว่าท่านเป็นเพียงบ่าวคนหนึ่งของอัลลอฮ์ ดังที่ถูกระบุไว้ในหลายๆ โองการ เช่น

﴿سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَا الَّذِي بَرَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ عَائِنَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿١﴾﴾ [الإسراء: 1]

ความว่า “มหาบริสุทธิ์แต่อัลลอฮ์ผู้นำบ่าวของพระองค์เดินทางยามค่ำคืน จากมัสญิดอัล-หะรอมสู่มัสญิดอัล-อักศอ ซึ่งเราให้บริเวณรอบๆ มีความจำเริญ เพื่อเราจะให้เขาได้เห็นบางส่วนของสัญญาณของเรา แท้จริงพระองค์ทรงได้ยินและทรงเห็น” (อัล-อิสรอฮ์ : 1)

และในหะดีษเกี่ยวกับการขึ้นชั้นฟ้าของท่านได้ยืนยันถึงสถานะความเป็นบ่าวของท่าน ทั้งนี้เพื่อมิให้ผู้ใดที่เดินตามแนวทางของชาวคริสต์ได้นำท่านออกจากความเป็นบ่าว

¹ บันทึกโดย อัด-ติรมิซีย์, บาบ ฟัฎล์ อัน-นะบีย์ ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม หมายเลข 3615, อัล-บุคอรีย์ ได้รายงานบางส่วนของหะดีษนี้ในตำราเศาะฮิหฺของท่าน กิตาบ อัต-ตัฟซีร, สุเราะฮ์ อัล-อิสรอฮ์, และรายงานโดยมุสลิมใน กิตาบ อัล-อิมาน, ดู ตัฟซีร อิบนิ กะษีร, ตัฟซีร สุเราะฮ์ อัล-อิสรอฮ์ เล่ม 2 หน้า 1085

แล้วมีความลุ่มหลงในตัวท่านดังที่พวกเขาลุ่มหลงในตัวของอีซา ดังนั้น ทั้งที่มีกรกล่าวถึงลักษณะพิเศษของท่าน ก็ยังได้ยืนยันหนักแน่นว่าท่านเป็นเพียงบ่าวของอัลลอฮ์

﴿ سُبْحٰنَ الَّذِي اَسْرٰى بِعَبْدِهٖ لَيْلًا مِّنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ اِلَى الْمَسْجِدِ الْاَقْصَا الَّذِي بَرَكْنَا حَوْلَهٗ لِنُرِيَهُ مِنْ اٰيَاتِنَا اِنَّهٗ هُوَ

السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿١﴾ [الإسراء: ١]

ความว่า “มหาบริสุทธิ์แต่อัลลอฮ์ผู้นำบ่าวของพระองค์เดินทางยามค่ำคืน จากมัสญิดอัล-หะรอม สู่มัสญิดอัล-อักศอ ซึ่งเราให้บริเวณรอบๆ มีความจำเริญ เพื่อเราจะให้เขาได้เห็นบางส่วนจากสัญญาณของเรา แท้จริงพระองค์ทรงได้ยินและทรงเห็น” (อัล-อิสรอฮ์ : 1)

พร้อมกันนั้น หากอัลกุรอานจะใช้สำนวนว่า “นำพาศาสนทูตของพระองค์เดินทาง” ก็ย่อมถูกต้อง แต่ทว่าในโองการนี้ยังคงใช้คำว่า “เป็นบ่าว” เพื่อยืนยันสถานะของความเป็นบ่าว ซึ่งนี่เป็นการยกเกียรติของท่าน และเกียรติของมวลมนุษยชาติ ดังโองการที่ว่า

﴿ قُلْ اِنَّمَا اَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحٰى اِلَيَّ اَنَّمَا اِلٰهُكُمْ اِلٰهُ وَّاحِدٌ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهٖ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صٰلِحًا وَلَا يُشْرِكْ

بِعِبَادَةِ رَبِّهٖۤ اَحَدًا ﴿١١٠﴾ [الكهف: ١١٠]

ความว่า “จงกล่าวเถิด แท้จริงฉันเป็นมนุษย์เยี่ยงพวกท่าน โดยมีโองการมายังฉันว่า แท้จริงพระเจ้าของพวกเจ้านั้นองค์เดียว ดังนั้นผู้ใดต้องการพบกับพระองค์ เขาจงประกอบความดี และอย่าได้ตั้งภาคีต่อผู้ใดในการเคารพภักดีต่อพระองค์” (อัล-กะฮฟูฟี : 110)

ในโองการนี้ได้กล่าวเน้นย้ำสถานะอนุตียะฮ์/การเป็นบ่าวของอัลลอฮ์ ที่ท่านเราะฮ์ลุล ค็อลลัลลอฮุอะลยฮิวะสลัลัม ได้รับ เป็นสถานะที่ไม่มีมนุษย์คนใดไปถึง ดังนั้น มุสลิมจะต้องไม่รักคนใด ไม่ว่าจะเป็นภรรยา ลูกๆ และคนอื่น ๆ มากไปกว่าการรักท่านเราะฮ์ลุล ค็อลลัลลอฮุอะลยฮิวะสลัลัม

แท้จริง อัลลอฮ์ยกเกียรติท่านด้วยสถานะอนุตียะฮ์/การเป็นบ่าว พร้อมๆ กับการคัดเลือกให้ท่านเป็นศาสนทูตผู้รับวะหีย์ และสารแห่งพระองค์ และนี่มิใช่ความอ่อนแอและความต่ำต้อยสำหรับท่าน ทว่า ส่วนหนึ่งที่เป็นองค์ประกอบความสมบูรณ์ของการเป็นศาสนทูตก็คือสถานะอนุตียะฮ์/ความเป็นบ่าวของท่าน กระนั้นท่านก็ได้เป็นเยี่ยงบ่าวทั่วไป เนื่องจากท่านเราะฮ์ลุล ค็อลลัลลอฮุอะลยฮิวะสลัลัม เป็นบ่าวที่กตัญญูรู้คุณ ดังที่ท่านได้กล่าวกับท่านหญิงอาอิชะฮ์ เราะฮิมาลัยลลอฮ์อันฮา เมื่อท่านได้ยินละหมาดจนเท้าบวม คล้ายกับท่านหญิงได้แนะนำว่าที่ท่านทำนั้นเพียงพอแล้ว ท่านจึงกล่าวว่า

«أَفَلَا أَكُونُ عَبْدًا شَكُورًا»

ความว่า “ฉันไม่ควรที่จะเป็นบ่าวผู้กตัญญูรู้คุณดอกหรือ?”¹ (บันทึกโดยอัล-บุคอรี : 2820)

ท่านมิได้กล่าวว่ “ เป็นศาสนทูตผู้กตัญญู ” แต่ท่านมองว่าส่วนหนึ่งจากความสมบูรณ์ของการเป็นศาสนทูตของท่านก็คือสถานะความเป็นบ่าว ทั้งนี้เพื่อยืนยันโองการที่ว่า

﴿ بَلِ اللّٰهُ فَاَعْبُدْ وَكُن مِّنَ الشّٰكِرِيْنَ ﴿٦٦﴾ [الزمر: 66]

ความว่า “แต่เจ้าจงเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์ และจงอยู่ในหมู่ผู้กตัญญู” (อัล-ซุมร์ : 66)

แต่ท่านก็ยังเป็นผู้นำของมวลมนุษย์ อีกทั้งยังเป็นแบบอย่าง ท่านมาเพื่อนำพาพวกเขาสู่สถานะอุบุดียะฮ์/การเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์เพียงองค์เดียวอย่างแท้จริง ดังนั้น ท่านจึงเป็นคนแรกและเป็นหัวแถวของพวกเขาในการรับใช้คำสั่งของอัลลอฮ์

ท่านใช้ชีวิตแบบปฤชุน กินหลับนอน แต่งงาน ทำมาค้าขาย มีเพื่อน มีศัตรู ทั้งหมดนี้อยู่ในข่ายสภาพความเป็นบ่าวหรืออุบุดียะฮ์ต่ออัลลอฮ์ทั้งสิ้น

﴿ قُلْ اِنَّ صَلَاتِيْ وَنُسُكِيْ وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِيْ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٦٢﴾ [الانعام: 162]

ความว่า “จงกล่าวเถิด –โอ้ มุหัมมัด-แท้จริง การละหมาดของฉัน การเชือดสัตว์ของฉัน การมีชีวิตของฉัน และการตายของฉัน เพื่ออัลลอฮ์พระผู้อภิบาลแห่งสากลโลก” (อัล-อันอาม : 162)

จำเป็นที่ผู้ศึกษาชีวประวัติของท่านจำเป็นต้องเข้าใจคุณสมบัติของท่าน สภาพแวดล้อม และเครื่องมือ (สื่อตัวช่วยความสามารถ) ในสมัยนั้น เพื่อจะรับรู้ถึงอุปสรรคต่างๆ ที่ท่านและบรรดาสาวกต้องเผชิญ เพื่อรับรู้ถึงบรรยากาศ และความรื้อนแรง ปริมาณผลิตผลทางการเพาะปลูกและการเลี้ยงสัตว์ การทำมาค้าขายในพื้นที่ของท่าน ความสามารถจำกัดด้านปัจจัย บุคลากร ทรัพยากรทางธรรมชาติ ในแวดล้อมของท่าน เมื่อเทียบกับที่อื่นๆ

เช่นเดียวกัน เขาควรต้องรู้ถึงลักษณะทางภูมิศาสตร์ ประเพณี จารีต และสภาพสังคมอาหรับก่อนอิสลาม ซึ่งช่วยให้จินตนาการได้อย่างถูกต้องเกี่ยวกับสภาพที่ท่านได้ใช้ชีวิต เพื่อเขาจะได้มอบสิทธิแห่งการยกย่องที่สมควรแก่ท่านนี้และบรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่าน

และจำเป็นต้องรู้ถึงการใช้ชีวิตและการทำงานเผยแพร่ของท่านในช่วงต่างๆ

เช่นเดียวกันนี้ ควรเชื่อมโยงเหตุการณ์ต่างๆ กับสิ่งที่ถูกกล่าวถึงในอัลกุรอาน และต้องกลับไปหาตำราอธิบายอัลกุรอาน สาเหตุแห่งการประทานของโองการต่างๆ หากมีความจำเป็นเช่นนั้น

¹ บันทึกโดย อัล-บุคอรี ใน *อัล-ตั้มฮีด*, บาบ กิยาม อัล-ลัยล, และรายงานโดยมุสลิมใน *กิตาบ ศิฟัต อัล-กियามะฮ์*, บาบ อิกษาร อัล-อะฮฺมาล วะ อัล-อิญติฮาด ฟี อัล-อิบาดะฮ์, หมายเลข 2820

และควรต้องเชื่อมโยงประวัติของท่านกับเหตุการณ์ปัจจุบันในสังคมต่างๆ (สังคมอิสลามและสังคมอื่นๆ)¹ และต้องหาจุดเชื่อมโยงว่าเหตุการณ์ในยุคของท่านมีอิทธิพลต่อยุคของเราอย่างไร และต้องรู้วิถีของมนุษย์ตามกฎหมาย สุนนะตุลลอฮ์ ที่อัลลอฮ์วางไว้ด้วย

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาสี่เราะฮ์จะต้องตระหนักว่าเขากำลังอยู่ต่อหน้าบุคคลที่อัลลอฮ์ทรงคัดเลือก พระองค์ห้ามกล่าวเท็จแก่เขา และต้องรำลึกคำพูดของท่านที่ว่า

«مَنْ كَذَبَ عَلَيَّ مُتَعَمِّدًا فَلْيَتَّبِعُوا مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ»

ความว่า “ผู้ใดกล่าวเท็จแก่ฉัน เขาจงเตรียมที่พำนักของเขาในนรก”²

ดังนั้น ไม่มีความจำเป็นอันใดที่เราจะกล่าวอ้างเท็จโดยพาดพิงไปยังท่านไม่ว่าทั้งด้านลบหรือด้านบวก ผู้ ค ้น ค ว ่า ท ำ ง วิ ช า ก ำ ร ก ี่ ย ู ก ั บ ส ี่ เ ร ะ ฮ ์ น ะ บ ะ ว ี ย ะ ฮ ์ จะพบว่าสี่เราะฮ์ของท่านนั้นได้รับการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆ อย่างละเอียดมากมายนับไม่ถ้วน

บรรดาผู้รู้จำนวนมากได้จัดให้วิชานี้เป็นวิชาแขนงหนึ่ง โดยตัวมันเองเป็นการเฉพาะ และเป็นหมวดหนึ่งจากวิชาว่าด้วย สุนนะฮ์ ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

ลักษณะพิเศษเกี่ยวกับ สี่เราะฮ์ นะบะวียะฮ์

ไม่เป็นที่สงสัยอันใดเลยว่า แท้จริง สี่เราะฮ์ชีวประวัติของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม นั้นเป็นวิชาที่สำคัญ เกี่ยวกับบุคคลที่อัลลอฮ์ทรงคัดเลือก เป็นเหตุการณ์ที่อัลกุรอานได้ยืนยันไว้ในหลายๆ โองการ ซึ่งจะถูกอ่านจนถึงวันสิ้นโลก ดังนั้น จึงมีลักษณะเด่นหลายประการ เช่น

ท่านเราะฮ์สูล คือ ผู้ที่ ประเสริฐที่สุด จากมวลมนุษย์ อัลลอฮ์ได้เชิดชูยกย่องท่าน พระองค์ทรงขัดเกลาให้ท่านเป็นผู้นำของลูกหลานอาดัมทั้งหมด ตั้งแต่จุดเริ่มต้นของการมีมนุษย์จนถึงกาลอวสาน มีแหล่งอ้างอิงชั้นสูง ที่ได้รับการยืนยันด้วยโองการอัลกุรอาน ในเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นเป็นส่วนใหญ่ ในการสงครามของท่านโดยภาพรวม และในลักษณะหรืออุปนิสัยต่างๆ ของท่าน

เป็นชีวประวัติที่มีเนื้อหาละเอียดที่สุดจากประวัติของบรรดาศาสนทูตและผู้มีคุณธรรม เนื่องจากบรรดาเศาะหาบะฮ์ได้ติดตามทุกแง่มุมจากชีวิตของท่าน ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม และได้ถ่ายทอดมายังพวกเราอย่างละเอียดยิ่ง ชนิดที่ไม่มีเรื่องราวของคนใดก่อนหน้าท่านถูกถ่ายทอดเช่นนี้เลย

¹ ดูเพิ่มเติม : สิริร์ อัล-เคาะดิม อุษมาน อะลีย์, *ดัจรีศ อัล-สี่เราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์* ที่ มะนาอีญ อัล-ตารีซ อัล-มัดเราะฮียะฮ์, ดารุ อัล-อูลูม, ฮ.ศ. 1402 : วิทยา, หน้า 35

² มุตตะฟัค อะลัยฮ์ : จากบันทึกโดยอัล-บุคอรี, *กิตาบ อัล-อิลม์, باب อิษม์ มัน กะชะบะ อะลา อัล-เราะฮ์สูล ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม*, เล่ม 1 หน้า

มันครอบคลุมชีวิตของท่าน บุคลิกของท่าน และคุณลักษณะนิสัยต่างๆ ของท่าน และสิ่งเหล่านั้นล้วนเชื่อมโยงกับการเป็นศาสนทูตและการคัดเลือกของอัลลอฮ์

เป็นบันทึกประวัติศาสตร์ยุคสมัยแห่งการปฏิวัติสังคมโลกในภาพรวม ซึ่งเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของมนุษย์ เปลี่ยนจากการเคารพภักดีรูปปั้นรูปเจวีตสู่เตาฮีด / การให้เอกภาพต่ออัลลอฮ์ เปลี่ยนจากการตั้งภาคีสู่การเคารพภักดีพระองค์แต่เพียงผู้เดียว และเปลี่ยนจากยุคป่าเถื่อนมาเป็นยุคอิสลาม

ชีวประวัติของท่าน มีอิทธิพลสูงต่อจิตใจของผู้ที่ศึกษาเรียนรู้ และมีส่วนร่วมอันมหาศาลในการส่งผลต่อการปรับพฤติกรรมมนุษย์ การขัดเกลาจิตใจและมารยาท และปลูกฝังให้รักท่านเราะฮ์มูล คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

จากชีวประวัติของท่าน เราได้เรียนรู้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ถึงบทบาทที่สำคัญของบรรดาเศาะหาบะฮ์ที่คอยให้การช่วยเหลือท่านนี้ด้วยชีวิต ทรัพย์สิน และครอบครัว รวมถึงได้รู้ถึงสถานะความรักของพวกเขา ณ อัลลอฮ์ ท่านเราะฮ์มูล และสาวกของท่าน ด้วยเหตุนี้เอง จะนำไปสู่การปกป้องพวกเขาจากศัตรูผู้จ้องทำลายชื่อเสียง ทั้งๆ ที่พวกเขาเป็นที่รักของท่านเราะฮ์มูล และยังเกี่ยวดองเป็นญาติกับท่านอีกด้วย เช่น อับู บักร, อุมัร, อุษมาน, อะลี, บรรดาภรรยาของท่าน สมาชิกในครอบครัวของท่าน และบรรดาเศาะหาบะฮ์คนอื่นๆ ทุกคน

เป็นชีวประวัติที่มีความสวยงามในข้อเท็จจริงของมัน สมบูรณ์แบบ สอดคล้องกับความเป็นจริง และเป็นแง่ชีวิตที่งดงามของเจ้าของประวัติ คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

ชีวประวัติของท่านเป็นประตูนำไปสู่ความเข้าใจเนื้อหาอัลกุรอาน และเข้าใจบริบทของหลายๆ โองการที่ลงมาแก่ท่านเราะฮ์มูล คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ตามระยะเวลาในช่วงต่างๆ ของชีวิตท่าน

สภาพสังคมอาหรับในยุคญาฮิลียะฮ์

ด้วยการบังเกิดของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ทำให้รัศมีได้เจิดจ้า ความมืดมลายไป เตาฮีดได้กระจายไปทั่ว รวมทั้งความรู้ วิทยาการ ความยุติธรรม และสัจธรรม ได้ขยายไปพร้อมกันด้วย

ด้วยเหตุนี้ ยุคก่อนอิสลามจึงถูกเรียกว่า "ญาฮิลียะฮ์" เพื่อจำแนกให้ชัดว่าอันไหนคือยุคอิสลาม และเพื่อให้รู้ถึงคุณูปการของอิสลามที่มีต่อมนุษยชาติโดยรวม และต่อชาวอาหรับเป็นกรณีพิเศษ

จำเป็นที่เราต้องรู้จักสภาพก่อนอิสลามในทุกๆ ด้าน เนื่องจากอิสลามมาเพื่อเป็นโครงสร้างของชีวิต มิใช่เพื่อเป็นวิถีทางศาสนาเท่านั้น แต่เป็นวิถีสำหรับชีวิตทางโลกด้วย ทั้งในเรื่องจริยธรรม ธุรกรรม ประเพณี บทบัญญัติและพฤติกรรมต่างๆ

เมื่อดินแดนอาหรับในภาพรวมเป็นพื้นที่แห่งชีวิตประวัติของท่านนบีในลำดับต้นๆ ดังนั้น จำเป็นที่จะต้องศึกษาสถานการณ์ของภูมิภาคนี้ รวมถึงสภาพต่างๆ ก่อนการบังเกิดขึ้นของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

ในทางภูมิศาสตร์นั้น ดินแดนอาหรับเป็นคาบสมุทรใหญ่ ล้อมรอบด้วยทะเลทั้งสามด้าน ทิศตะวันตก ทิศตะวันออก และทิศใต้ พื้นที่ส่วนกลางเป็นทะเลทราย ซึ่งมีทรัพยากรและน้ำอันจำกัด แม้ว่าจะมีพื้นที่เขียวขจีอยู่บ้าง แต่ก็น้อยมาก เมื่อเทียบกับพื้นที่อันกว้างใหญ่ แต่พื้นที่ขี้เหล่านี้นับว่าได้เป็นแหล่งผลิตพืชพันธุ์ทางการเกษตร เช่น ในประเทศเยเมนและโอมาน ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของดินแดนอาหรับ ทั้งสองเป็นพื้นที่ภูเขาที่ใช้สำหรับการเพาะปลูก สภาพโดยทั่วไปมีความสมดุลพอประมาณ แต่ระดับอุณหภูมิของอากาศก็ยังถือว่าหนักหนาสาหัสเอากการ

ด้านศาสนา

อาหรับส่วนใหญ่บูชาเจวีด และรูปปั้น ซึ่งเป็นที่แพร่หลายระหว่างพวกเขา โดย มี ศูนย์ กลาง ที่ โต่ง ดิ่ง มาก มาก ย อ ยู่ ทั่ว แ ผ่น ดิน อ า ห ร ับ พวกเขาจะไปที่นั่นเพื่อบูชาและขอความช่วยเหลือจากรูปปั้นตามแนวทางของแต่ละคน ไม่ มี พื้ น ที่ ไ ด ป ร า ศ จ า ก ร ู ป ป ั น เ ล ย แม้กระทั่งมักกะฮ์ซึ่งเป็นพื้นที่ของบรรดาผู้เลื่อมใสในแนวทางของนบีอิบรอฮีมอันบริสุทธิ์(อัล-หะนีฟียะฮ์)ก็ตาม

ชาวยิวหลายกลุ่มได้สร้างศูนย์กลาง ณ เมืองมะดีนะฮ์(ยัษริบ) และค็อยบَّر บวกกับชาวยิวในค็อยบَّر ดัยมาฮ์ ฝะดัก และวาดี อัล-กูรอ ซึ่งเป็นสังคมเฉพาะกลุ่มที่ไม่อาจจะมองข้ามได้เลย¹

¹ ศอบิร ฎอัยมะฮ์ฮ์, *ฮัต-ตาริค อัล-ยะฮูดีฮ์ อัล-อาม*, เล่ม 2 หน้า 14

เช่นเดียวกัน ยังมีกลุ่มทาสซึ่งส่วนใหญ่ไม่ใช่เชื้อสายอาหรับ อาศัยอยู่ตามศูนย์กลางต่างๆ ที่เป็นชุมชนเมือง

ผู้คนทุกกลุ่มเหล่านี้ ไม่ว่าจะอาหรับ ยิว หรือทาส ล้วนมีส่วนร่วมในชีวิตประวัติของท่านเราะสุล คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม อย่างไม่ยกเว้น

นอกจากนี้ ยังมีชาวคริสต์ที่กระจายอยู่ระหว่างเผ่าต่างๆ ของชาวอาหรับ ซึ่งเมืองนัจญ์รอนก็เคยเป็นศูนย์กลางที่สำคัญของคริสต์ในดินแดนอาหรับมาก่อน¹

คริสต์เตียนอาหรับก็เหมือนคนอื่นๆ มีทั้งบิดเป็นอนศาสนา และเปลี่ยนไปบูชาเจวิด บูชาอิซา ให้ความสำคัญสิทธิ์แก่บาทหลวงและนักบวชจนคำสั่งของพวกเขาอยู่เหนือคำสั่งของอัลลอฮุ

เป็นที่รับรู้กันว่า คริสเตียนอาหรับมีความรู้มากกว่าชนชาติอื่นๆ พวกเขาได้แลกเปลี่ยนความรู้และวัฒนธรรมกับชาวโรมันและชาวอาหรับจากซามและอิรัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งพวกมะนาซีเราะฮุและฆะซาซีนะฮุ²

ด้านสังคม

สังคมอาหรับได้รับอิทธิพลอย่างมากจากศาสนาและหลักความเชื่อที่พวกเขายึดมั่น และยังมีภาระบาดของการตีเมีย เหล่า พนัน และดอกเบี้ยยอย่างแพร่หลาย เช่นเดียวกันนั้น พวกผู้ชายก็ไม่เคยคิดที่จะงดผิดประเวณีซึ่งเป็นที่รังเกียจของบรรดาศาสน์ที่เป็นอิสระชน³

พวกเขารังเกียจถูกผู้หญิงและไม่แบ่งมรดกแก่พวกเขา⁴ และยังมีภรรยาโดยไม่จำกัดจำนวน ยิ่งกว่านั้น ผู้หญิงบางคนก็อาจจะมีสามีหลายคนได้ในเวลาเดียวกัน⁵

บางคนจากพวกเขาแต่งงานกับภรรยาของพ่อ / แม่เลี้ยง โดยการขึ้นใจนาง และยังแต่งงานแบบรวบระหว่างพี่สาวกับน้องสาวในคราวเดียวกันอีกด้วย⁶

ในขณะที่เดียวกันก็ยังมีบางส่วนจากมารยาทและจารีตประเพณีอันดีงามของชาวอาหรับในยุคก่อนอิสลาม เช่น การให้เกียรติแก่แขก ความกล้าหาญ นิสัยอัคควิน ฉลาด แก้ปัญหารวดเร็ว และรักเสรีภาพ⁷

¹ ดู มุหัมมัด บิน อะวัฏ อัล-อุตัยบีย, *นัจญ์รอน ฟิ อัลศรั อัน-นุบวะฮุ วะ อัล-คิลาฟาฮุ อัล-รอฮิตะฮุ*, วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาประวัติศาสตร์และอารยธรรม, มหาวิทยาลัยอิมามมุหัมมัด บิน สุอูด, ฮ.ศ.1430, ไม่ได้ตีพิมพ์

² ญะวาด อะลีย, *อัล-มุฟัสส์อล ฟิ ตารีก อัล-อะรอบ ก็อบละ อัล-อิสลาม*, เล่ม 3 หน้า 155, 387

³ ดู มะห์มูด ชุกรี อัล-อะลุสีย, *บุลุม อัล-อิรบ ฟิ มะอริฟะฮุ อะห์वाल อัล-อะรอบ*, เล่ม 2 หน้า 4

⁴ ตัฟส์ร อิบนู กะซีร, เล่ม 1 หน้า 1116

⁵ ญะवाद อะลีย, *อัล-มุฟัสส์อล*, เล่ม 5 หน้า 539, ดูหะดีษของท่านหญิงอาอิชะฮุในเศาะฮีฮ์อัล-บุคอรีย, *กิตาบ อัน-นิกาห์, บาบ ลา นิกาห์ อัลลา บิ วะลีย*, เล่ม 6 หน้า 132

⁶ ตัฟส์ร อิบนู กะซีร, เล่ม 1 หน้า 453, ญะवाद อะลีย, *อัล-มุฟัสส์อล*, เล่ม 5 หน้า 529

⁷ ญะवाद อะลีย, *อัล-มุฟัสส์อล*, เล่ม 5 หน้า 402, มะห์มูด ชุกรี อัล-อะลุสีย, *บุลุม อัล-อิรบ*, เล่ม 1 หน้า 46

ส่วนในด้านภาษานั้น ถือว่าภาษาอาหรับในยุคก่อนอิสลามเป็นที่สุดแห่งยุคแล้ว รู้จักใช้ภาษาได้สวยงามลื่นไหลและเปี่ยมด้วยวาทศิลป์ล้ำค่าอันวน ซึ่งอาจจะแตกต่างกันบ้างเล็กน้อยในสำเนียงของแต่ละเผ่าแต่ละกลุ่ม¹

ชาวอาหรับก่อนอิสลามจะมีความโดดเด่นด้านการพูดและวาทศิลป์

จากจุดนี้เองที่ได้เห็นความมหัศจรรย์ของท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ผ่านอัลกุรอานที่ทำทนายพวกเขาในจุดแข็งที่พวกเขามีอยู่ เช่นเดียวกันนี้ วาทศิลป์ในการพูดของท่านนบีเองก็เป็นวาทะที่ล้ำลึก จนพวกเขาไม่สามารถที่จะตอบโต้หรือพูดให้เหมือนได้ และยิ่งเป็นไปไม่ได้เลยที่พวกเขาจะแต่งคำให้เหมือนอัลกุรอานทั้งเล่ม หรือเพียงแค่สืบบทก็ตาม ดังที่อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَنَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِعَشْرِ سُوْرٍ مِّثْلِهِ مُفْتَرِيْتٍ وَادْعُوا مَنِ اسْتَضَعْتُمْ مِّنْ دُونِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿۱۳﴾

[هود: 13]

ความว่า “ ทว่าพวกเขา (บรรดาผู้ปฏิเสธชาวมักกะฮฺ) จะกล่าวว่ามีผู้หมิ่นมัดได้ปลอมแปลงอัลกุรอานขึ้นมา ถ้าเป็นเช่นนั้น เจ้าจงกล่าวแก่พวกเขาเถิดว่า พวกท่านจงปลอมแปลงขึ้นมาสักสิบบทให้เหมือนกับอัลกุรอาน และจงเรียกร้องผู้อื่นนอกจากอัลลอฮฺที่มีความสามารถในหมู่พวกท่าน (เพื่อให้มาช่วยพวกท่าน) หากพวกท่านสัตย์จริงในคำกล่าวอ้าง” (ฮุด : 13)

¹ เขากีร์ ฎ็อยฟี, ตาริค อัล-อะดบ์ อัล-อะเราะบีย, อัล-อัศร อัล-ญายลีย, หน้า 123

สภาพของศาสนาต่าง ๆ ในยุคก่อนอิสลาม

ไม่มีข้อกังขาเลยว่าโลกนี้กว้างใหญ่ยิ่งนัก และยากที่พูดถึงมันได้อย่างครอบคลุมในภาพรวม อันดับแรกที่เป็นไปได้ว่าสามารถกล่าวถึงก็คือแคว้นต่างๆ ที่มีอาณาเขตติดกับแผ่นดินอาหรับ และมีอิทธิพลต่อช่วงสมัยของท่านเราะสูล คือลัทธิลอลอฮุอะลัยฮิวะฮัลลัม

อัลกุรอานได้กล่าวถึงสภาพทั่วไปของโลกอย่างสั้นๆ และชัดเจนว่า

﴿ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤١﴾﴾ [الرُّوم: 41]

ความว่า “ความวิบัติบนบกและในท้องทะเลได้เกิดขึ้นแล้ว เพราะน้ำมือของมนุษย์ เพื่อพระองค์จะให้พวกเขาลิ้มรสการตอบแทนบางส่วนจากการกระทำของพวกเขา หวังว่าพวกเขาจะกลับไปหาพระองค์โดยการกลับเนื้อกลับตัว” (อ์-รุม : 41)

ในด้านศาสนานั้น ซึ่งส่วนใหญ่แล้วเป็นรากฐานที่คอยควบคุมพฤติกรรมมนุษย์ จะเห็นว่าทั้งศาสนายิวและคริสต์เป็นสองศาสนาที่มาจากอัลลอฮุ มีทั้งวิชา คัมภีร์ และวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมา

ศาสนายิว

ยิวเป็นศาสนาหนึ่งที่สาวกของท่านนบีมุซา อะลัยฮิสสลาม ได้รับสืบทอดมา ซึ่งพวกเขาเป็นลูกหลานของยะอูบ (อิสราเอล) โดยมีคัมภีร์คือ อัด-เตารอต และพวกเขาเคยอยู่ในหลักศรัทธาที่ถูกตั้งมาก่อน ในหมู่พวกเขามีบรรดาศาสนทูตอยู่ในหลายช่วง พวกเขาบิดเบือนคัมภีร์และฆ่าบรรดาศาสนทูตของพวกเขาโดยอธรรม ฝ่าฝืนคำสั่งของบรรดาศาสนทูต ใช้นิสัยไม่สุภาพต่ออัลลอฮุ พวกเขาถูกรู้จักในนามชาวคัมภีร์ (อะฮุลลิกิตาบ) เนื่องจากพวกเขามีคัมภีร์อัด-เตารอต และหลายๆ บทของคัมภีร์ไบเบิล พวกเขามีความใกล้เคียงกับสัจธรรมมากกว่าพวกบรูซาเจวิด แต่พร้อมกันนั้นก็ยังได้รับความโกรธกริ้วของอัลลอฮุ เนื่องจากใช้นิสัยไม่สุภาพต่อพระองค์

นอกจากนี้ พวกเขาให้ความศักดิ์สิทธิ์และเชิดชูนักปราชญ์ของพวกเขา เชื้อฟังคำสั่งของนักปราชญ์ ละทิ้งคำสั่งของอัลลอฮุ และพวกเขาบิดเบือนคัมภีร์อัด-เตารอตโดยเจตนา

อย่างไรก็ดี พวกเขาก็ตีลังว่ากำลังรอคอยการมาของศาสนทูตคนหนึ่งในยุคสุดท้าย เพื่อพวกเขาจะปฏิบัติตาม และพวกเขาก็รู้ดีว่าอะไรคือสัจธรรมที่ท่านนบี คือลัทธิลอลอฮุอะลัยฮิวะฮัลลัม ได้ถูกแต่งตั้งมาด้วย

เนื่องจากอาณาจักรเปอร์เซียปกครองและเคียงข้างพวกเขา และเผยแพร่ไปยังทุกอาณาเขตที่อยู่ในอำนาจปกครองของจักรวรรดิเปอร์เซีย

ศาสนามะนุษย์ได้เข้ามายังแผ่นดินอาหรับ และแพร่หลายเป็นอันดับหนึ่งในแถบอัล-บะหฺรียอนู ซึ่งอยู่ทางตะวันออกของคาบสมุทรอาหรับ ซึ่งชาวเปอร์เซียกลุ่มหนึ่งมีอิทธิพลต่อชนพื้นเมืองในแถบนั้น ดังนั้น โบสถ์ หมอดู และเรื่องปรัมปราของมะนุษย์จึงเป็นที่แพร่หลายมาก

มีการกล่าวขานกันว่า ศาสนามะนุษย์มีวิวัฒนาการมาจากศาสนาซะรอดีซียะฮฺ ซึ่งมีอยู่ก่อนนี้แล้ว¹

ศาสนาฮินดู²

เป็นศาสนาที่มีการบูชารูปปั้นต่างๆ ซึ่งได้สร้างสำนัก วัดต่างๆ สำหรับตั้งรูปปั้นเหล่านั้น ซึ่งมีหมอดู นักไสยศาสตร์ และพวกเสกเป่าทั้งหลายคอยดูแลอยู่³ เป็นที่แพร่หลายในอินเดีย และดินแดนใกล้เคียงทางตอนใต้ และทางเอเชียตะวันออกเฉียง จนกระทั่งถึงประเทศจีน

ศาสนาที่ตั้งอยู่บนการบูชาพระเจ้าหลายองค์ -ตามความเชื่อของพวกเขา- และเชื่อว่าการต่อสู้กันระหว่างพระเจ้า⁴

อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٢٢﴾﴾ [الأنبياء: ٢٢]

ความว่า “หากในชั้นฟ้าและแผ่นดินมีพระเจ้าหลายองค์อื่นจากอัลลอฮฺแล้ว ทั้งสองย่อมต้องวิบัติเป็นแน่แท้ อัลลอฮฺผู้เป็นเจ้าของบัลลังก์ทรงบริสุทธิยิ่งจากสิ่งที่พวกเขาปั้นแต่ง”

(อัล-อันบิยาฮฺ : 22)

ทั้งที่การบูชาเจว็ดและรูปปั้นได้แพร่หลายในอาหรับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่มักกะฮฺ แต่มีทิศทางปรัชญาเกี่ยวกับการศาสนาของพวกเขาไม่ได้ลึกซึ้งเหมือนที่อื่นๆ พวกเขาไม่มีการบันทึกวัฒนธรรมเรื่องราวความเป็นมาเกี่ยวกับสิ่งที่ตัวเองบูชาเป็นพระเจ้า แท้จริงโดยมากแล้ว พวกเขาลอกเลียนแบบชนอื่นๆ มาเท่านั้น และยังเชื่อว่ามันเป็นสื่อกลางเพื่อการเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ

﴿أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا

هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ ﴿٣﴾﴾ [الزمر: ٣]

¹ มะฮฺดี ริซกุลลอฮฺ, คีอวะฮฺ อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ, หน้า 51

² หมายเหตุบรรณาธิการ ในต้นฉบับผู้เขียนได้ระบุว่าศาสนาพุทธ แต่ดูจากเนื้อหาที่อธิบายในหัวข้อนี้ควรจะหมายถึงศาสนาฮินดูน่าจะถูกต้องกว่า

³ อบู อัล-หะสัน อัน-นัจวี, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ, หน้า 27

⁴ อบู อัล-หะสัน อัน-นัจวี, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ, หน้า 28

ความว่า “พึงทราบเถิดว่า สำหรับอัลลอฮ์แล้ว ต้องมอบการเคารพภักดีโดยบริสุทธิ์เท่านั้น บรรดาผู้ที่ยึดถืออื่นจากพระองค์เป็นพระเจ้านั้น พวกเขาจะกล่าวว่า เรามิได้เคารพภักดีสิ่งเหล่านั้น นอกจากเพื่อพวกเขาจะทำให้เราใกล้ชิดอัลลอฮ์เท่านั้น แท้จริง อัลลอฮ์จะทรงตัดสินระหว่างพวกเขา ในสิ่งที่พวกเขาขัดแย้งกันอยู่ แท้จริง อัลลอฮ์จะไม่ชี้แนะผู้กล่าวเท็จ ผู้เนรคุณ” (อัล-ฮุมร : 3)

และพวกเขาก็ยังปฏิเสธการฟื้นคืนชีพ

﴿ وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ وَمَا لَهُم بِبَدَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٢٤﴾ ﴾

[الجمانية : ٢٤]

ความว่า “และพวกเขากล่าวว่า ไม่มีชีวิตอื่นใดนอกจากชีวิตในโลกนี้เท่านั้น เราตาย เรามีชีวิต และไม่มีสิ่งใดทำให้เราสูญสลายได้นอกจากกาลเวลาเท่านั้น พวกเขาไม่มีความรู้ในเรื่องนั้นเลย นอกจากด้วยการคาดเดาเท่านั้น” (อัล-ญาฮิยะฮฺ : 24)

สภาพการเมืองการปกครองในยุคก่อนอิสลาม

เป็นที่รับรู้กันดีว่าสำหรับผู้ที่ใช้สติปัญญาทุกคนว่าแท้จริงท่านเราะสูลได้นำศาสนาแห่งเตฮีดหรือการเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์เพียงพระองค์เดียว

ท่านได้สถาปนารัฐ และได้วางระเบียบไปตามตัวอย่างของศาสนา และเป็นรัฐที่ถูกร่างอยู่บนฐานของความยุติธรรม จนกระทั่งเป็นรัฐที่มีโครงสร้างอันแข็งแกร่งในช่วงท้ายชีวิตของท่าน และหลังจากที่ท่านเสียชีวิตแล้ว หลากหลายรัฐเป็นอันต้องล่มสลาย และบางส่วนก็อ่อนกำลังลง และรัฐของท่านได้แผ่อิทธิพลอย่างกว้างขวางไปยังแคว้นต่างๆ เพื่อเผยแพร่อิสลาม และนำผู้คนให้กลับมาใช้ชีวิตโดยการเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์ หลังจากที่ได้หลงผิดเพราะน้ำมือของบรรดาคนชั่วทั้งหลาย

ดังนั้น จึงจำเป็นต้องรู้และเข้าใจในสภาพการเมืองและการปกครองก่อนการบังเกิดท่านนบี คือลัทธิลอบฮุอะลียะฮ์วะฮ์ลัฮ์ม ของแคว้นอาหรับและบริเวณใกล้เคียงอย่างสังเขปด้วย

สภาพการปกครองของอาหรับก่อนอิสลาม

ไม่มีรูปแบบที่ชัดเจนสำหรับการปกครองของอาหรับ โดยเฉพาะในบริเวณส่วนกลาง และไม่มีรัฐใดๆ ที่ถูกรับรอง เนื่องจากถูกปกครองโดยผู้นำของแต่ละเผ่าต่างๆ อย่างไรก็ตาม เป็นที่รับรู้ว่ามีอาณาจักร บ努 หนะนีฟะฮ์ แม้ว่าจะมีเพียงแต่ชื่อก็ตาม ซึ่งไม่มีความชัดเจนเกี่ยวกับรูปแบบ และท่านเราะสูลก็ได้ส่งสารไปยังพวกเขาในสมัยฮุซุฮ์ บิน อะลีย์ อัน-หนะนะฟีย¹ เช่นเดียวกัน ยังมีรัฐในแถบอัล-บะหฺร์ รียอนู ซึ่งไม่มีรูปแบบการปกครองที่บ่งชี้ชัดเจน แต่ที่มีน้ำหนักแล้วดูเหมือนจะเป็นรัฐที่อยู่ภายใต้อำนาจการปกครองของเปอร์เซียอย่างกว้างขวางในสมัยนั้น² ท่านเราะสูลเคยส่งสาส์นไปยังพวกเขาในสมัยของ อัล-มุนชิร บิน สาวี อัล-อับดีย³ ซึ่งเขาและผู้ติดตามจำนวนมากได้รับอิสลาม ทั้งที่เป็นอาหรับและเปอร์เซียที่เป็นชาวอัล-บะหฺร์รียอนู⁴

ในจุดนี้ เราไม่อาจเข้าใจสภาพการปกครองของอาหรับได้อย่างครอบคลุม หากไม่แยกแยะระหว่างอาณาจักรต่างๆ ดังที่มีอยู่ในเยเมน กับเมืองต่างๆ ที่มีวัฒนธรรมการปกครองที่ไม่ค่อยมีระเบียบมากนักดังที่มีอยู่ในมักกะฮ์และมะดีนะฮ์ก่อนอิสลาม

¹ ดูในบทที่ว่าด้วยสารของท่านนบี คือลัทธิลอบฮุอะลียะฮ์วะฮ์ลัฮ์ม ไปยังกษัตริย์ต่างๆ ในหนังสือเล่มนี้

² อัล-บะลาซีรีย, *ฟุตูห์ อัล-บุลดาน*, หน้า 89

³ ดูในบทที่ว่าด้วยสารของท่านนบี คือลัทธิลอบฮุอะลียะฮ์วะฮ์ลัฮ์ม ไปยังกษัตริย์ต่างๆ ในหนังสือเล่มนี้

⁴ อัล-บะลาซีรีย, *ฟุตูห์ อัล-บุลดาน*, หน้า 89-90

อัล-อะอรอบ หรือชนเผ่าเบดูอิน

ในดินแดนอาหรับนั้น มีชนเผ่าหลายกลุ่มที่อาศัยอยู่อย่างกระจัดกระจาย และแต่ละกลุ่มนั้นจะแยกย่อยออกไปเป็นกิ่งก้านสาขา โดยจะรวมตัวหรือแยกกันด้วยความสัมพันธ์ด้านสายเลือดและเครือญาติเป็นอันดับแรก

ทุกเผ่าจะบริหารกิจการกันเอง และจะแก้ปัญหาด้วยผู้อาวุโสหรือผู้ปกครองของเผ่า และโดยปกติแล้วแต่ละเผ่าจะไม่ยอมรับการปกครองรูปแบบใดเป็นการเฉพาะ เพียงแต่ทุกเผ่าจะมีผู้อาวุโสที่ต้องพึ่งพายามจำเป็น พวกเขาจะปรึกษาหารือกัน และยึดเป็นข้อตกลงร่วมกัน ณ ที่ประชุมของผู้อาวุโสคนนั้น ๆ¹ พร้อมกันนั้นไม่มีหน่วยงานใดที่เป็นทางการที่ทำหน้าที่ดูแลติดตามการบริหารจัดการของเผ่า และหากมีการรุกรานจากเผ่าอื่น ๆ ซึ่งเป็นปกติของอาหรับในยุคก่อนอิสลาม สมาชิกในเผ่าทั้งหมดก็อาจจะลุกฮือขึ้นมาต่อสู้ได้อย่างพร้อมเพรียงกันทีเดียว และเราไม่สามารถหาและรู้อย่างละเอียดถึงการปกครองที่เป็นรูปแบบเฉพาะของชนเผ่าเหล่านั้น

มีความพยายามหลายครั้งที่จะจัดตั้งการปกครองแบบกษัตริย์ขึ้นในดินแดนอาหรับ โดยการมอบอำนาจให้กับคนหนึ่งคนใดในเผ่า แต่ความพยายามเหล่านั้นส่วนใหญ่มักจะล้มเหลว²

มักกะฮ์และมะดีนะฮ์

เราต้องเข้าใจและรู้ถึงสภาพการปกครองของมักกะฮ์และมะดีนะฮ์ในยุคก่อนอิสลาม และสภาพการปกครองเหล่านั้นมีอิทธิพลต่อระบอบและระเบียบปฏิบัติบางประการของอิสลามในช่วงเวลาต่อมา และโดยเฉพาะอย่างยิ่งทั้งสองเมืองนี้เป็นแผ่นดินแรกของอิสลามด้วย

ก่อนยุคของอิสลามไม่นาน มีเผ่าบางกลุ่มอาศัยอยู่ในมักกะฮ์ ที่สำคัญได้แก่เผ่ากูร็อยฮ์³ และตั้งแต่อดีตแล้วมักกะฮ์จะเป็นเมืองศักดิ์สิทธิ์สำหรับชาวอาหรับในภาพรวม โดยจะมีผู้ทำหัจญ์มาเยือนมักกะฮ์ ชาวมักกะฮ์เป็นพ่อค้าที่ฉลาด มักจะนำสินค้าไปยังเยเมน ฮิญาซ (มะดีนะฮ์และบริเวณใกล้เคียง) ชาม อิรัก และเมืองอื่นๆ เป็นที่รู้กันว่าพวกเขาจะเดินทางค้าขายทั้งในฤดูร้อนและฤดูหนาว ดังที่อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

﴿لَا يَلْفُ فُرَيْشٌ ۖ إِلَيْهِمْ رَحَلَةُ الشَّيْءِ وَالصَّيْفِ ۗ﴾ [قریش: ۱-۲]

¹ ดร.ศอลิห์ อะห์มัด อัล-อะลี, *มหาญาระรอด ฟิ ตาริค อัล-อะรออบ*, เล่ม 1, อัลด-เดาละฮ์ อัล-อะเราะบียะฮ์ กอบละฮ์ อัล-อิสลาม, ม.ป.พ., เล่ม 1 หน้า 158, ดร.ศุบฮี อัล-ศอลิห์, *อัน-นุซุม อัล-อิสลามียะฮ์ นัซอะตุฮา วะ ตะญาเราะฮ์ฮา*, พิมพ์ครั้งที่ 5, เบรุต : 1980, หน้า 50

² ดร.ศอลิห์ อะห์มัด อัล-อะลี, เล่มเดียวกัน, เล่ม 1 หน้า 160

³ อัล-มัดอูดี อับดุล-หะสัน อะลี บิน อัล-หุสัยนุ, *มูรจญ์ อัล-ชะฮับ วะ มะอาดิน อัล-ญะฮัร*, บรรณาธิการโดย ยูสุฟ อัลฮัด ดาฆิร, เบรุต : 1973, ดารุอัน-อันดะลุส, เล่ม 2 หน้า 33

ความว่า “ช่างน่าแปลกใจกับความคุ้นเคยของชาวกูรีอัยฮ์ ความคุ้นเคยของพวกเขาในการเดินทางฤดูหนาว(ไปเยเมน)และฤดูร้อน(ไปชาม)” (สุเราะฮ์ กูรีอัยฮ์ อายะฮ์ 1-2)

พวกเขาได้สั่งสมประสบการณ์ด้านการเมืองปกครองและด้านสังคมจากการเดินทาง เพียงแต่ธรรมชาติโดยรวมในมักกะฮ์นั้นคล้ายกับการปกครองแบบชนเผ่า เนื่องจากไม่มีอำนาจที่เป็นศูนย์กลางที่รับผิดชอบการบริหารและการจัดระเบียบบ้านเมือง และที่มักกะฮ์นั้นมีสถานที่ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในนาม “คารุ อันนัฎวะฮ์” ซึ่งบรรดาแกนนำของกลุ่มจะประชุมในเรื่องที่สำคัญต่างๆ เช่นการออกรบ ด้านสังคม และการค้าขาย¹ นอกจากนี้ ยังมีการประชุมและหารือกันในด้านอื่นๆ อีก และโดยมากจะจัดขึ้นเป็นกลุ่มๆ รอบกะอูบะฮ์² ในภาวะสงครามพวกเขาจะมอบธงให้แก่บุคคลหรือคณะที่ถูกต้องตั้งไว้ รวมทั้งจะมีผู้นำที่มีความชำนาญเฉพาะในการนำคาราวานสินค้า ส่วนนอกเหนือจากนี้ เราไม่รู้ว่า มีรูปแบบใดที่เป็นการเฉพาะที่ใช้บริหารบ้านเมืองอย่างสมบูรณ์แบบดังที่ระบอบกษัตริย์ที่อยู่บริเวณใกล้เคียงอาหรับได้ใช้อยู่ ยิ่งกว่านั้น ในทางตรงกันข้าม เราจะเห็นได้ว่าชาวมักกะฮ์ไม่ยอมรับและต่อต้านผู้ที่จักรพรรดิโรมันส่งมาปกครองพวกเขาด้วย³

และนั่นอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เห็นความอธรรมและความเสื่อมเสียแพร่ระบาดในสังคมมักกะฮ์⁴

ส่วนมะดีนะฮ์นั้นจะมีสภาพที่ต่างจากมักกะฮ์พอสมควร เนื่องจากเป็นที่อยู่อาศัยรวมกันของอาหรับเผ่าเอาส์และค็อซร็อญ์ และยิวกลุ่มต่างๆ ด้วย⁵ ความหลากหลายของผู้อาศัยมีบทบาทเป็นอย่างสูงที่ทำให้เรื่องราวต่างๆ ง่ายขึ้น และทำให้เกิดสงครามอย่างยาวนานระหว่างเผ่าค็อซร็อญ์และเอาส์⁶ โดยการเข้าร่วมของชาวยิวที่อาศัยอยู่ในมะดีนะฮ์

ส่วนชาวยิวนั้น พวกเขาจะมีการบริหารภายในระหว่างพวกเขาอยู่บ้าง เห็นได้จาก การที่พวกเขาสร้างกำแพงอยู่ทั่วไป และเป็นระเบียบ และมีบรรดาแกนนำที่ออกมาพูดเวลาจำเป็นในนามของพวกเขา

¹ ญะวาด อะลีย้, *อัล-มุฟัสส์อล ฟี ตะวีค อัล-อะร็อบ ก็อบละ อัล-อิสลาม*, เล่ม 4 หน้า 44

² เมาละวีฮ์ ซ.อ. หุสัยนีฮ์, *อัล-อิดาเราะฮ์ อัล-อะเราะบียะฮ์*, หน้า 28

³ อิบน์ อิชาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 1 หน้า 244, เจริงอรรถ 2, อิบน์ หะบ็อบ, *อัล-มุหนัมมิก ฟี อัคบารุ กูรีอัยฮ์*, หน้า 154, อัซ-ซุบัยรีย้, *นะสับ กูรีอัยฮ์*, หน้า 210

⁴ มะห์มูด ซากิร, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, หน้า 33

⁵ ญะวาด อะลีย้, *อัล-มุฟัสส์อล*, เล่ม 4 หน้า 131, มุหัมมัด อัล-อีด อัล-ค็อฎรอวีฮ์, *อัล-มะดีนะฮ์ ฟี อัศร์ อัล-ญายลียะฮ์*, หน้า 55, 68

⁶ ญะวาด อะลีย้, *อัล-มุฟัสส์อล*, เล่ม 4 หน้า 138, ศุบฮี อัศ-ศอลิห้, *อัน-นุซุม อัล-อิสลามียะฮ์*, หน้า 48, มุหัมมัด อัล-อีด อัล-ค็อฎรอวีฮ์, *อัล-มะดีนะฮ์ ฟี อัศร์ อัล-ญายลียะฮ์*, หน้า 146

ในขณะที่อาหรับเผ่าเอาส์และคือซรีอญ์ โดยมากแล้วพวกเขาจะยึดรูปแบบการบริหารแบบเผ่า ซึ่งเป็นที่แพร่หลายในหมู่อาหรับเบดูอินแม้พวกเขาจะย้ายมาอยู่ในเมืองแล้วก็ตาม พวกเขาที่ยึดถือกฎของเผ่า เหตุนี้เองจึงเป็นการง่ายตายที่ชาวิวสามารถครอบงำพวกเขา¹ และคอยแย่งทำให้เกิดปัญหาระหว่างพวกเขา และสภาพที่ไม่มีรูปแบบในการบริหารจัดการและดูแลผลประโยชน์ของพวกเขาในด้านต่างๆ ในมะดีนะฮ์มีอยู่มาอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งการมาของอิสลาม

เช่นเดียวกัน ยังมีอาณาจักร “อัล-มะนาซิเราะฮ์” ก่อนยุคสมัยของอิสลามไม่นาน ที่เมือง อัล-ฮิเราะฮ์ อยู่ที่อิรักในบริเวณใกล้เคียงกับแม่น้ำฟุรอต ซึ่งเป็นที่อาศัยของอาหรับและชาวเปอร์เซียกับพวกนะบาฏีบางส่วน² แต่ อำนาจการปกครอง อยู่ในมือของพวกเขา และราชวงศ์ อย่างไรก็ตามพวกเขาก็อ่อนข้อและศิโรราบต่อจักรพรรดิกรอ(คุสโร)ของเปอร์เซียโดยสมบูรณ์

และยังมีราชวงศ์ “อัล-เฮาะซาลินะฮ์” ที่ปกครองชาม(แคว้นซีเรีย)เป็นเวลายาวนานก่อนอิสลาม³ และที่ อราชวงศ์เหล่านี้ ถูกกล่าวถึงในตำราอ้างอิงต่างๆ เนื่องจากมันเชื่อมโยงโดยตรงกับเหตุการณ์สำคัญในยุคการพิชิตของอิสลามในดินแดนชาม เนื่องจากโรมันใช้ราชวงศ์เหล่านี้ต่อสู้และเผชิญหน้ากับมุสลิมในหลายสมรภูมิ หลายๆ ครั้งพวกเขาก็เผชิญกับมุสลิมเอง หรือบางทีก็ร่วมกับโรมันเนื่องจากพวกเขาอยู่ภายใต้อาณัติของพวกโรมัน เช่น สมรภูมิมัยมูกและอื่นๆ

ในเยเมนยุคก่อนอิสลามก็มีราชวงศ์มากมายซึ่งเป็นที่รับรู้กันว่ามี ความเข้มแข็งและมีกษัตริย์หลายองค์ เพียงแต่ก่อนการมาของอิสลามไม่นาน สภาพต่างๆ ในเยเมนเปลี่ยนแปลง เนื่องจากพวกหะบะชฮ์ได้มีอำนาจเหนือพวกเขา โดยการปลุกหรือการร่วมมือของโรมัน พวกเขาแย่งดินแดนของชาวเมืองที่เป็นอาหรับ และเยเมนก็ยังถูกรุกรานจากเปอร์เซียและบิรวารอีกด้วย

ในเปอร์เซียมีรัฐที่เข้มแข็ง ตั้งแต่อดีต มีความรุ่งเรืองอย่างต่อเนื่อง แต่ที่สำคัญสำหรับการศึกษาของเราคือช่วงใกล้ล่มสลายของอาณาจักรนี้ หลังจากการบังเกิดขึ้นของอิสลาม

ระบบการปกครองในเปอร์เซียเป็นแบบราชาเผด็จการ มีการแบ่งวรรณะระหว่างชนชั้น

ส่วนโรมัน⁴ พวกเขามีรัฐที่ปกครองดินแดนอียิปต์ ซีเรีย แอฟริกาเหนือ ตะวันออกและส่วนกลางของยุโรปแต่เดิมเป็นเมืองที่อยู่ภายใต้การปกครองของจักรพรรดิโรมัน โดยมีจุดศูนย์กลางอยู่ที่คอนแสตนติโนเปิล และผู้ที่มีอำนาจจริงในการบริหารคือตัวของจักรพรรดิเอง

¹ ดร.มูฮัมมัด อัมมาเราะฮ์, อัล-อิสลาม วะ พัลละวะฮ์ อัล-หุคัม, พิมพ์ครั้งที่ 2, เบรุต : อัล-มุฮัซซะฮ์ อัล-อะเราะบียะฮ์ อัล-ดิวาสาต วะ อัน-นัซร์, 1979, หน้า 50

² ญอร์เจีย ซัยดาน, อัล-อะร็อบ ก็อบละ อัล-อิสลาม, ฉบับตรวจทานโดย ดร.หุเสน มุฮันนิส, ไคโร : ดารุ อัล-ฮิลาล, มปป., หน้า 224

³ มูฮัมมัด อะห์มัด บาชะมีล, อัล-อะร็อบ ฟิ อัล-ชาม ก็อบละ อัล-อิสลาม, พิมพ์ครั้งแรก, เบรุต : ดารุ อัล-ฟิกร์, 1973, เล่ม 1 หน้า 186

⁴ ในอัลกุรอ่านมีบทหนึ่งชื่อว่า “อัล-รูม” ซึ่งได้กล่าวถึงการสู้รบระหว่างโรมันและศัตรูชาวเปอร์เซีย

ซึ่งมีสิทธิขาดในการออกมติด่างๆ โดยได้รับการสนับสนุนจากคณะทำงานที่แยกสาขาออกไป¹
ดังที่อัลกุรอานได้กล่าวถึงไว้ว่า

﴿آلَمَ ۝ غُلِبَتِ الرُّومُ ۝ فِي أَدْنَى الْأَرْضِ وَهُمْ مِّنْ بَعْدِ غَلِبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ ۝﴾ [الرُّوم: 1-3]

ความว่า “อลิฟ ลาม มีม โรมันถูกเปอร์เซียพิชิตแล้ว ณ ดินแดนที่ใกล้กับชาม
และหลังจากที่เคยฟ่ายแพ้พวกเขาจะกลับเป็นฝ่ายพิชิต” (อัล-รุม : 1-3)

ศาสนาประจำรัฐก็คือศาสนาคริสต์ และบรรดานักบวชหรือบาทหลวงก็มีตำแหน่งเฉพาะที่สำคัญในรัฐ

¹ สตีเฟน รันซิแมน, อัล-หะฎาอะเราะฮฺ อัล-บัยซินญียะฮฺ, แปลโดย อับดุลอะซีซ เตอาฟีก ญาวีด, ตรวจสอบโดย ชะกีร์ อะลีย, ไคโร : มักตะบะฮฺ อัน-นะฮฺญะฮฺ อัล-มิศรียะฮฺ, 1961, หน้า 8

โลกกับการรอคอยศาสนทูต

ในปี อิบรอฮีม และ ลูกหลานของท่าน ล้วนอยู่ในหลักศรัทธาที่ถูกตั้ง และท่านได้วิงวอนต่ออัลลอฮ์ให้มีกาารฟื้นฟูหลักการศรัทธาในหมู่ลูกหลานของท่าน และในหมู่ผู้ที่อาศัยในเขตหะรอมมักกะฮ์ ดังที่อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ رَبَّنَا وَأَبْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٢٩﴾ [البقرة: 129]

ความว่า “โอ้พระผู้อภิบาลของเรา โปรดแต่งตั้งในหมู่พวกเขาให้มีศาสนทูตคนหนึ่งจากพวกเขา เขาจะได้อ่านโองการต่างๆ ของพระองค์ สอนคัมภีร์และความรู้อันเป็นแบบอย่างแก่พวกเขา และจะได้ขัดเกลาพวกเขาให้สะอาดบริสุทธิ์ แท้จริงพระองค์ทรงเกรียงไกร ทรงปรีชาญาณ” (อัล-บะเกาะเราะฮ์ : 129)

ชาวยิว

ชาวยิวแห่งมะดีนะฮ์และค็อยบัยรต่างรอคอยการมาของท่านเราะฮ์มุล คือลลิลลฮุอะลียฮิอะสลัลม¹ ครั้นเมื่อปรากฏว่าศาสนทูตมิได้มาจากกลุ่มของพวกเขา พวกเขากลับปฏิเสธ ดังที่อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ وَلَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ وَكَانُوا مِن قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٨٩﴾ [البقرة: 89]

ความว่า “และเมื่อมีคัมภีร์ฉบับหนึ่ง (อัลกุรอาน) จากอัลลอฮ์มายังพวกเขา ซึ่งยืนยันถึงความจริงแก่คัมภีร์ที่อยู่กับพวกเขา และก่อนหน้านั้นพวกเขาขอความช่วยเหลือจากพระองค์ให้มีชัยชนะเหนือบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา ครั้นเมื่อสิ่งที่พวกเขารู้จักดีได้มายังพวกเขา พวกเขากลับปฏิเสธ ดังนั้นการสาปแช่งของอัลลอฮ์ จึงตกแก่บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาทั้งหลาย” (อัล-บะเกาะเราะฮ์ : 89)

และมีคำบอกเล่ามากมายเกี่ยวกับชาวยิวและปวงปราชญ์ของพวกเขาในสมัยของท่านนบี คือลลิลลฮุอะลียฮิอะสลัลม ซึ่งชี้ชัดว่าพวกเขาต่างรู้คุณลักษณะของท่านอย่างสมบูรณ์

﴿ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الَّذِي جَاءَهُمْ بِبَيِّنَاتٍ مِّنْ رَبِّهِمْ وَأَلَّا يَكْفُرُوا بِاللَّهِ وَالرَّسُولِ فَإِنَّهُمْ يَبْتِغُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ وَمَا يَكْفُرُونَ إِلَّا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿١٠٦﴾ [الأعراف: 106]

¹ ดู อิบน์ อีซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 1 หน้า 143, และอัญญาอะบะรียะห์ ในศัพท์ของท่าน

ความว่า “คือบรรดาผู้ที่ปฏิบัติตามศาสนทูตที่อ่านเขียนไม่ได้ ซึ่งพวกเขาพบว่าเขาถูกจารึกไว้ ณ ที่พวกเขา ในคัมภีร์เตารอตและอินญีล โดยเขาจะใช้ให้พวกเขากระทำความดี ยับยั้งพวกเรามีให้กระทำความชั่ว อนุมัติสิ่งดี ๆ ให้แก่พวกเขา ห้ามสิ่งที่ไม่ดีแก่พวกเขา ปลดภาระหนักและบ่วงออกจากพวกเขา ดังนั้น ผู้ที่ศรัทธา ให้เกียรติ ช่วยเหลือเขา และปฏิบัติตามอัลกุรอานที่ถูกระทานแก่เขา ชนเหล่านั้นคือผู้ที่ได้รับความสำเร็จ” (อัล-อะอฺรอฟ : 157)

เช่นเดียวกัน อัลลอฮ์ได้ยืนยันว่าพวกเขาจะรู้จักท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม อย่างแน่นอน

﴿الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ آبَاءَهُمْ وَإِنَّ فَرِيقًا مِّنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٥٧﴾﴾ [البقرة: 157]

ความว่า “บรรดาผู้ที่เราได้ประทานคัมภีร์แก่พวกเขานั้น พวกเขาจะรู้จักคุณงามความดี ดังที่พวกเขารู้จักลูก ๆ ของพวกเขา และแท้จริง กลุ่มหนึ่งจากพวกเขาปกปิดความจริง โดยที่พวกเขาารู้ดี” (อัล-บะเกาะเราะฮะฮ์ : 146)

บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาที่ต่อต้านต่างก็รู้ว่าท่านเป็นศาสนทูตอย่างแท้จริง โดยเฉพาะแก่นนำอย่างเช่น หุัยย บิน อักฎ็อบ และบรรดาหัวหน้าของชาวยิวแห่งเมืองมะดีนะฮ์ ซึ่งพวกเขาเห็นว่าท่านเป็นผู้สัตย์จริง เป็นศาสนทูตในยุคนี้ แต่พวกเขาก็แสดงจุดยืนด้วยการเป็นปฏิปักษ์ต่อท่าน¹

จนถึงปัจจุบัน ยังมีข้อความในคัมภีร์เตารอตที่บ่งชี้เกี่ยวกับบัยตุลลอฮ์ และการเกิดขึ้นของศาสนาทูตและจะมีคนปฏิบัติตาม ดังที่ถูกระบุในคัมภีร์ของพวกเขาว่า

“Blessed is the man whose strength is in thee in whose Hearts are: the way of them passing through the valley of (Baca) make it well” (Psalms 89:5-6)²

“ความสุขเป็นของบุคคลที่กำลังของเขาอยู่ในพระองค์ คือคนที่ในใจของเขาเป็นทางทั้งหลายของพระองค์ ขณะที่เขาผ่านไปตามหว่างเขาบาคา เขากะทำให้เป็นที่น้ำพุ”

เห็นได้ชัดว่าตอนนี้กำลังชี้ไปยังมักกะฮ์(หุบเขาบาคา) บัยตุลลอฮ์และการเดินเวียนญะวาฟ

และยังมีตัวบทอื่น ๆ ในคัมภีร์เตารอต ซึ่งยังไม่ถูกบิดเบือนได้บ่งชี้ว่าจะมีศาสนทูตจากลูกหลานของอิสมาอีล ดังในบทดักวีน (Genesis 17-20) ซึ่งมีใจความว่า “ส่วนอิสมาอีลนั้น เราให้เขามีชื่อเสียง ให้มีความจำเริญ และเขาจะมีลูกสิบสองคน ซึ่งจะเป็นผู้นำ และเราให้วงศ์วานของเขาเป็นประชาชาติที่ยิ่งใหญ่”³

¹ อิบน์ อีซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, เล่ม 2 หน้า 220

² ดู อิบน์ อัล-หะสัน อัน-นัจวี, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, หน้า 53 ท่านคัดมาจาก Jewish Encyclopedia, Vol. 11, P. 415

³ ดู หน้า 19 ไบเบิล พันธะสัญญาเดิม

“พระเจ้าของพวกเจ้าให้มีศาสนทูตจากพี่น้องในเผ่าของพวกเจ้า ดังนั้นจงฟังเขา ... ต่อไปข้าจะให้ศาสนทูตในหมู่พวกเขาจากพี่น้องของพวกเขาเหมือนกับที่ได้แต่งตั้งเจ้า ข้าจะใส่ถ้อยคำของข้าในปากของเขา แล้วเขาก็จะเอาคำพูดทั้งหมดที่ข้าบอกไปให้พวกเขา ใครก็ตามที่ไม่ฟังคำพูดของข้าที่เขาพูดในนามของข้า ข้าก็จะคิดบัญชีเขา”¹

ความหมายของท่อนนี้ก็คือลูกหลานของอิสราเอล เพราะเขาเป็นพี่น้องของอิสราเอล และพวกยิวก็ยอมรับว่า คัมภีร์ของพวกเขาก็ถูกบิดเบือน และพวกเขาก็ทำการแก้ไขให้ถูกต้องตามความฉลาดและความสามารถของพวกเขา ดังที่พวกเขากล่าวอ้าง²

และดังที่มีระบุในคัมภีร์ของชาวยิวว่า “เราจะทำให้ทุกประชาชาติสิ้นคลอน และต่อไปทุกประชาชาติจะสรรเสริญแก่เรา และเราจะให้วิหารแห่งนี้เต็มไปด้วยการสรรเสริญ นี่คือการประกาศจากพระเจ้าของมนุษย์ทุกคน” (Haggai 9:7-9)³

ชาวคริสเตียน

ชาวคริสต์ได้ปกครองดินแดนอียีปต์ ซีเรีย และโรมันในภาพรวม แต่มีแพร่หลายในหมู่ชาวอาหรับโดยเฉพาะทางตอนเหนือของคาบสมุทร เช่นในเผ่าตะมิม กูฏอะฮะฮะ และอื่นๆ ทางตอนใต้ศูนย์กลางของคริสต์อยู่ที่เมืองนัจญ์รอน

หลักฐานจากอัลกุรอานระบุว่า แท้จริงอีซา อะลัยฮิสสลาม ได้กล่าวกับสาวกของเขาเกี่ยวกับมุหัมมัด คือลอัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام และสั่งให้พวกเขาปฏิบัติตามมุหัมมัด

﴿وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ بَنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدٌ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿٦﴾﴾ [الصف: ٦]

ความว่า “เมื่ออีซานบุตรของมัรยัมได้กล่าวว่า โอ้วงศ์วานของอิสราเอลเอ๋ย แท้จริงฉันเป็นศาสนทูตของอัลลอฮุมา ยังพวกท่าน โดยฉันยืนยันถึงความสัตย์จริงของคัมภีร์เตวารอที่อยู่นำหน้าฉัน และแจ้งข่าวดีถึงศาสนทูตที่จะมาภายหลังฉัน ชื่อของเขาคืออะหฺมัด

¹ ดู หน้า 237 ไบเบิล พันธสัญญาเดิม, และ อนุ อัด-หะสัน อัน-นัจวีย, อัล-สีเราะฮะฮะ อัน-นะบะวะวียะฮะฮะ, หน้า 54, ผู้เขียนได้ลองเปรียบเทียบตัวบทที่อัน-นัจวียเอามา อ่าง กับ ตัวบทใน คัมภีร์พันธสัญญาเดิม ปรากฏว่ามีประโยคและสำนวนที่แตกต่างกัน ซึ่งบ่งชี้ว่าน่าจะไม่ตรงกันของฉบับพิมพ์ที่หลากหลาย ตามแนวการแปลหรือตามอารมณ์ส่วนบุคคล

² ดู อนุ อัด-หะสัน อัน-นัจวีย, อัล-สีเราะฮะฮะ อัน-นะบะวะวียะฮะฮะ, หน้า 55 ท่านคัดมาจาก Jewish Encyclopedia, Vol.9, P. 589

³ ดูรายละเอียดใน อับดุลอะหฺมัด ดาวูด, มุหัมมัด กะมา วะเราะดะฮะ ฟิ กิตาบัตตร อัล-ยะฮูดี, หน้า 37 ผู้เขียนได้ชี้ว่ามีการเขียนชื่อ หัมดุฮุซึ่งหมายถึงมุหัมมัดในหลายสำเนา แต่มีการเปลี่ยนเป็น อัล-อุมมัยยะฮะฮะ ในสำเนาฉบับหลังๆ มา

นำแปลก็คือตำราที่ผู้เขียนอ้างอิงนั้นเป็นตำราที่อธิบายคัมภีร์เตารอตและอินญีล เมื่อถึงตัวบทข้างต้น กลับไม่มีคำอธิบายเลย ว่าผู้ที่จะถูกแต่งตั้งนั้นเป็นใคร ทำเป็นไม่รู้ไม่ชี้ และนำเรื่องอื่นมาพูดคือเรื่องการตายของเยซูเพื่อไถ่บาปแก่มนุษย์¹

งานวิจัยหลายๆ ฉบับต่างยืนยันว่า จำนวนเดิมในฉบับของโยฮันนา นั้นคือ (Periglytos) ซึ่งหมายถึงอะหัมมัด หรือ มุหัมมัด แต่พวกเขาตั้งใจเปลี่ยนให้เป็น (Paracletc) ผู้ปลอบใจ เพื่อกันให้ผู้คนห่างไกลจากข้อเท็จจริงของคำว่าอะหัมมัดในคัมภีร์เดิม² เช่นที่มีปรากฏในตัวบทว่า “เมื่อใดที่วิญญาณอันสัจจริงมาหาพวกท่าน เขาจะชี้ทางพวกท่านไปยังความจริงทั้งหมด เพราะเขาจะไม่พูดออกมาจากตัวเอง แต่เขาจะพูดจากสิ่งที่เขาได้ฟังและบอกพวกท่านตามที่เขาได้ยินว่าอะไรจะเกิดขึ้น เขาจะยกย่องฉัน เพราะเขาจะเอาคำพูดของฉันและนำไปบอกกล่าวแก่พวกท่าน”(โยฮันนา 16:13)³

ท่อนนี้น่าจะสอดคล้องกับพระดำรัสของอัลลอฮฺในอัลกุรอานที่บอกว่าท่านนบี คืออัลลิลลฮุอะลยฮิวะลัลลัม จะไม่พูดด้วยอารมณ์ของตัวเอง

อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ ۗ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ ۗ ﴾ [النجم : ๓-๔]

ควา ม ว่า “ แ ล ะ เ ข า มิ ไ ด ้ พ ู ด ต าม อ าร ม ณ์ อัลกุรอานนั้นมีข้ออื่นใดนอกจากเป็นโองการที่ถูกระทานมา”(อัล-นัจญุม : 3-4)

ในคัมภีร์อินญีลมีการกล่าวถึงการเป็นศาสนทูตของท่านนบี คืออัลลิลลฮุอะลยฮิวะลัลลัม ในหลายที่ด้วยกัน เช่นในโยฮันนา (15:25) “เมื่อผู้ปลอบใจที่พระบิดาส่งมายังพวกเจ้า เขาคือวิญญาณที่สัจจริงซึ่งมาจากพระบิดา เมื่อเขาได้มาหาเขาจะยืนยันให้กับฉัน และพวกท่านก็จะยืนยันให้ฉันด้วย เพราะพวกท่านอยู่กับฉันมาแต่แรกแล้ว” และในโยฮันนา (16:13) “เมื่อใดที่วิญญาณแห่งความจริงได้มาถึง เขาจะชี้ทางพวกท่านไปสู่ความจริงทั้งหมด

¹ หน้า 2296 *ฮัต-ตฟีลร์ ฮัต-ฏัตบีกี ลี อัล-กิตาบ อัล-มุคอดดัส*, ดูการอธิบายเพิ่มเติมใน *อับดุลอะห์ดี ดาวูด, มุหัมมัด กะมา วะเราะดะ ฟี กิตาบ อัล-ยะฮูดี วะ อัน-นะศอรอ*, หน้า 23

² *อับดุลอะห์ดี ดาวูด, มุหัมมัด กะมา วะเราะดะ ฟี กิตาบ อัล-ยะฮูดี วะ อัน-นะศอรอ*, หน้า 142, ในงานของอับดุลวะฮฮาบ อัน-นัจญาร ที่ชื่อว่า *เกาะคือศ อัล-อันบิยาฮ์* ได้กล่าวว่า ปี 1894 นักบูรพาคดีชาวอิตาลีคาร์โล นิลโนฟองไซ (เสียชีวิต 1938) ได้อภิปรายความหมายของคำว่า Periglytos เขาตอบว่า เหล่าบาทหลวงอธิบายคำนี้ว่า หมายถึง ผู้ปลอบใจ ผู้เขียนจึงถามว่าฉันกำลังถามศาสตราจารย์โลดีกเตอร์ผู้เชี่ยวชาญเรื่องภาษากรีกโบราณอยู่ ไม่ได้ถามพวกบาทหลวง? เขาจึงตอบใหม่ว่า มันหมายถึง ผู้ที่ได้รับการสรรเสริญอย่างมากมาย ผู้เขียนถามต่อไปว่า มันตรงกับคำว่าอะหัมมัดไหม? เขาตอบว่า ใช่ ฉันจึงพูดว่าท่านนบี คืออัลลิลลฮุอะลยฮิวะลัลลัม มีอีกชื่อหนึ่งว่าอะหัมมัด เขาก็ตอบสั้นๆ ว่า ท่านเป็นคนที่ท่องจำอะไรมากมายอยู่แล้ว จากนั้นเราก็ตายกัน ฉันจึงมั่นใจมากยิ่งขึ้นว่านี่คือความหมายที่อัลลอฮฺได้เล่าถึงคำพูดของอิซาในพระดำรัสของพระองค์ที่มีความว่า “และฉันมาเพื่อแจ้งข่าวดีเกี่ยวกับศาสนทูตคนหนึ่งหลังจากฉันที่ชื่อว่าอะหัมมัด”

³ *พันธะสัญญาใหม่*, หน้า 169

เพราะเขาจะไม่พูดด้วยสิ่งใดที่ออกมาจากตัวเอง แต่เขาจะพูดจากสิ่งที่ได้ฟังและจะบอกเล่าให้พวกท่านรู้ว่าจะเกิดอะไรขึ้น”

และในอัลกุรอานก็ได้ยืนยันว่าคุณลักษณะของท่านเราะสุล คืออิลลัลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม และบรรดาสาวกนั้น เหมือนที่ถูกเปรียบไว้ในเตารอตและอินญีล ซึ่งเป็นที่รู้จักกันระหว่างชาวคัมภีร์

﴿ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْهَهُ فَكَازَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَى عَلَى سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿٢٩﴾ [الفتح: ٢٩]

ความว่า “มุฮัมมัดเป็นศาสนทูตของอัลลอฮุ และบรรดาผู้ที่อยู่ร่วมกับเขานั้น มีความห้าวหาญต่อบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา มีความเมตตาระหว่างพวกเขา เจ้าจะเห็นพวกเขาถูกลงและสูญุด โดยที่พวกเขาหวังในความโปรดปรานของอัลลอฮุ และ ความพอพระทัยของพระองค์ สัญลักษณืของพวกเขา มีอยู่ที่ใบหน้าของพวกเขาเนื่องจากการสูญุด นั่นคือลักษณะของพวกเขาในเตารอต ส่วนลักษณะของพวกเขาในอินญีลนั้นเปรียบไว้ว่าดังเมล็ดพืช ซึ่งพระองค์ให้งอกหน่อและเจริญเติบโตและยืนลำต้น ซึ่งพระองค์ทำให้เป็นที่ประทับใจแก่ผู้ปลูก เพื่อพระองค์จะให้บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาเคืองอกเคืองใจด้วยเหตุแห่งพวกเขา อัลลอฮุได้สัญญาแก่บรรดาผู้ศรัทธาและประกอบความดีจากพวกเขา ว่าจะได้รับการอภัยและการตอบแทนอันยิ่งใหญ่” (อัล-ฟัตหุ : 29)

ในบท Isaiah (21:13) ยืนยันว่าจะมีศาสนทูตจากอาหรับ ในหัวข้อเรื่อง “เหนืออาหรับ” ระบุใจความว่า “พวกท่านจงค้างแรมในทะเลทรายอาหรับ โอ้คาราวานของอัด-ดานีเยน จงนำน้ำให้แก่ผู้กระหายเถิด ใ้ผู้ที่อาศัยอยู่ที่ดัยมาฮ์ จงต้อนรับผู้ลี้ภัยที่หิวโหยด้วยขนมปัง พวกเขาหนีจากคมดาบมา หนีจากดาบที่ไล่ฟัน ลูกธนูที่จ่างยิงและความเลวร้ายของสงคราม”¹

ตัวบทพ่อนี้อาจจะหมายถึงวิวรรณ์ที่ลงมายังท่านนบี คืออิลลัลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม ซึ่งประเด็นนี้ - ตามมุมมองของฉัน - เป็นประเด็นที่สามารถใช้การวินิจฉัยได้ ในใจความบ่งบอกว่า ชาวยิวที่อยู่ดินแดนอาหรับนั้น จะหนีจากคมดาบของท่านเราะสุลและบรรดาสาวก ซึ่งบ่งชี้ว่า พวกเขาจะล้มสลาย และพวกเขาจะออกจากค็อยบรในสมัยของเคาะลีฟะฮุอุมัยรุมุงสูชีเรียโดยผ่านทางดัยมาฮ์²

¹ ไบเบิล หน้า 485

² ดูหัวข้อการพิชิตค็อยบรในหนังสือเล่มนี้, และใน อัล-บะลาซีรีย, ฟุตูห์ อัล-บุลดาน, หน้า 48

ก่อนยุคที่อิสลามจะพิชิตเมืองต่าง ๆ ได้ ทั้งหมดนี้เป็นเพียงการวิเคราะห์ตีความเท่านั้น อาจจะถูกผิดได้
วัลลอฮูอะอูลัม

และเป็นไปได้ที่เราจะวิเคราะห์การยึดครองบัยตุลมักดิสของมุสลิมในสมัยของอุมัร บิน อัล-ค็อฏฏอบ
กับข้อความที่ปรากฏในบทมัตตา (21:5) ว่า “จงบอกกับลูกหลานชาวยิวเถิดว่า เขาคือผู้ที่ปกครองพวกท่าน
เป็นผู้ที่ถ่อมตน ใช้ลาเป็นพาหนะ” ซึ่งเป็นที่รับรู้กันระหว่างแกนนำของชาวคริสต์ว่าท่านอุมัรนั้นเป็นผู้ที่ถ่อมตน
ใช้ลาเป็นพาหนะ ดังที่บรรดาแกนนำของพวกเขาเคยกล่าวไว้ว่าลักษณะของอุมัรถูกกล่าวไว้ในคัมภีร์ของพวกเขา¹
นี่เป็นการวิเคราะห์โดยส่วนตัวของผู้เขียน

ผู้เขียนขอตั้งข้อสังเกตว่า ผู้วิเคราะห์ข้อความข้างต้นบางท่าน เช่น อับดุลอะหัด
ไม่ได้ชี้ว่าตัวบทนี้เชื่อมโยงกับการพิชิตบัยตุลมักดิสในสมัยอุมัร เราะฎียัลลอฮูอันฮุ²
ทว่าบางคนกลับชี้ว่าตัวบทข้างต้นนั้น คือการอพยพของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮูอะลัยฮิวะสัลลัม
จากมักกะฮสู่มะดีนะฮ์ซึ่งอยู่ทางทิศเหนือ ซึ่งเรื่องนี้น่าจะเป็นจุดที่น่าพิจารณาทบทวนตามความเข้าใจของผู้เขียน

ไม่น่าสงสัยว่า ในคัมภีร์ของยิวและคริสต์ย่อมต้องมีการกล่าวถึงการพิชิตของมุสลิม
และอาเยฮ์ด้านล่างนี้ก็อาจเป็นโองการหนึ่งที่ยืนยันเรื่องนี้ อัลลอฮุตรัสว่า

﴿ وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزُّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ ﴿١٠٥﴾ [الأنبياء: 105]

ความว่า “ ขอสาบาน แท้จริงเราได้จารึกไว้ในคัมภีร์อิซ-ชะบूर
หลังจากที่ถูกรับที่ไว้ ในแผ่นดินที่ถูกรักษาไว้ ว่า
แท้จริงปวงบ่าวที่ดีทั้งหลายของเราจะเป็นผู้สืบทอดแผ่นดินนี้” (อัล-อันบิยาฮ์ : 105)

อิซ-ชะบूर คือ คัมภีร์ที่ถูกระทานแก่ดาวูดซึ่งชาวยิวเคยได้อ่าน

ในบท Isaiah (42:1- 8) มีใจความว่า “โอ้บ่าวของฉัน ที่ฉันสนับสนุน
ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจากฉันและฉันพอใจเขา ฉันได้ทำให้วิญญาณของฉันอยู่กับเขา
เขาจะนำพาความยุติธรรมสู่ทุกประชาชาติ เขาไม่ตะโกนและพูดเสียงดัง
จะไม่มีเสียงร้องไหวกเวกของเขาตามถนน เป็นกำไลที่จะไม่หัก เป็นไฟที่จะไม่ดับ
ด้วยความรับผิดชอบ เขาจะชี้ขาดอย่างยุติธรรม ไม่ปิดป้องไม่อ่อนข้อ
จนกว่าจะสถาปนาความยุติธรรมบนหน้าแผ่นดิน แนวทางของเขาคือความหวังของทุกเผ่าพันธุ์
นี่คือสิ่งที่พระเจ้าผู้สร้างท้องฟ้าและสร้างแผ่นดินพร้อมด้วยทรัพย์ากรมากมายได้กล่าวไว้
พระองค์ผู้ประทานให้มนุษย์ได้รับความสุขแห่งชีวิตเป็นวิญญาณสำหรับผู้ที่เดินทางในนั้น

¹ อัล-บะลาซีรีย, ฟูตูห์ อัล-บุลดาน, หน้า 145, อัล-ญะวะะรี, อัศ-ศาริ, เล่ม 4 หน้า 159

² อับดุลอะหัด ดาวูด, มุหัมมัด กะมา วะเราะอะตะ ฟิ กิตาบ อัล-ยะฮูดี วะ อัน-นะศอรอ, หน้า 89-90

เราคือพระผู้อภิบาล เราเรียกเจ้าด้วยความสัจจะ เราปกป้องคุ้มครองเจ้า เราให้เจ้าเป็นรัศมีทางนำแก่ประชาชาติทั้งหลาย เจ้าจะได้ทำให้ผู้คนตาสว่าง เจ้าจะปลดปล่อยเชลยและผู้ที่ถูกขังอยู่ในความมืด ฉะนั้นพระเจ้า และนี่คือชื่อของฉัน”

ตัวบทหรือข้อความข้างต้นนี้ถูกระบุไว้ในอินญิลฉบับของมัทธิว (12:18) พาดพิงไปยัง Isaiah แต่พวกเขาพยายามโยงคุณลักษณะดังกล่าวไปยังอีซา อะลัยฮิสสลาม¹

นี่อาจเป็นการบ่งชี้หลายๆ ที่ถึงลักษณะของท่านนบี คีอลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เพราะในอัลกุรอานกล่าวไว้ว่า ท่านเป็นผู้ได้รับการคัดเลือกและเป็นดวงประทีป

มี ระบุ ไว้ ใน คัมภีร์ ของ ชาวยิว ใน บท Deuteronomy (33) “นี่คือความจำเริญที่มุซาได้ขอไว้ให้แก่บุตรของพระเจ้าก่อนที่เขาจะเสียชีวิต เขากล่าวว่า พระผู้อภิบาลได้มุ่งหน้าจากภูเขาซีนาย และให้แสงสว่างแก่พวกเขาจากภูเขาสะอีร์ และเจ็ดจำจากฟารอน” ตัวบทนี้ยังมีอยู่ในคำภีร์เตารอต และฟารอนก็คือสถานที่หนึ่งในเขตมักกะฮะ² ซึ่งท่านเราะสูลได้รับโองการที่นั่น ตัวบทนี้ ถึงแม้ว่าจะมีการบิดเบือนแล้ว เมื่ออ่านเจาก็ยังอาจทำให้รำลึกถึงโองการอัลกุรอานที่ว่า

﴿وَالَّتَيْنِ وَالزَّيْتُونَ ۝ وَطُورِ سَيْنِينَ ۝ وَهَذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ ۝﴾ [التين: 3-1]

ความว่า “ขอสาบานด้วยต้นมะเดื่อและต้นมะกอก ด้วยภูเขาซีนาย และด้วยเมืองอันปลอดภัยนี้”

(อัตตีเน : 1-3)

และในบท Genesis (21: 8-20) มีตัวบทที่ยืนยันว่า ฟารอน คือสถานที่อยู่อาศัยของฮาญัรและอิสมาอีล หลังจากที่อิบรอฮีมนำทั้งสองมาไว้ที่ทะเลทรายฟารอน และในตัวบทยังกล่าวถึงบ่อน้ำขมข้ม และการที่ทั้งสองจะดื่มน้ำขมข้มอีกด้วย

Genesis (21: 8-20) ซับไล่ฮาญัรและอิสมาอีลออกจากปาเลสไตน์ “เมื่อเด็กน้อยได้เติบโตและหย่านมแล้ว และอิบรอฮีมได้จัดเลี้ยงใหญ่วันที่อิสฮากหย่านม และซาเราะฮฺเห็นอิสมาอีลซึ่งเป็นลูกของฮาญัรกับอิบรอฮีม กำลังเล่นกับอิสฮาก นางจึงกล่าวแก่อิบรอฮีมว่า จงซับไล่ทาสคนนี้และลูกของนาง และอย่าให้เขาได้รับมรดกพร้อมกับอิสฮากลูกของฉัน อิบรอฮีมมีความเจ็บปวดกับคำพูดเช่นนั้น เพราะอิสมาอีลคือลูกของเขาเช่นกัน อัลลอฮฺจึงตรัสแก่อิบรอฮีมว่า เจ้าอย่าได้เจ็บปวดด้วยคำพูดเช่นนั้นเลย จงรับฟังสิ่งที่ซาเราะฮฺพูด เพราะด้วยอิสฮากนั้น เจ้าจะมีลูกหลาน และเช่นกัน อิสมาอีลนั้นเราจะให้เขาเป็นประชาชาติหนึ่ง เพราะเขาเป็นเชื้อสายของเจ้า

เช้าของวันรุ่งขึ้น อิบรอฮีมได้มอบขนมปังและน้ำหนึ่งถุงแก่ฮาญัร และได้วางอิสมาอีลบนบ่าของนาง แล้วนางก็เดินไปตามท้องทุ่งทะเลทราย *บิฮ์รุ สับฮุ* เมื่อน้ำหมดถุงแล้ว นางจึงวางเด็กน้อยไว้ใต้ต้นไม้ต้นหนึ่ง แล้วเดินจากไป นางนั่งตรงข้ามเด็กน้อย

¹ ดูไบเบิล มัทธิว หัวข้อ พระเจ้าผู้ทรงเลือก (12:18) หน้า 21

² อัล-หะมะวีีย, *มูอญัม อัล-บุลดาน*, เล่ม 4 หน้า 225, ดูเพิ่มเติมจากวิกิพีเดีย ที่อธิบายว่าฟารอนคือภูเขาหรืออีนมักกะฮะ www.ar.wikipedia.com

โดยระยะห่างประมาณคันทนุยสองครั้ง พลังกล่าวในใจว่า ฉันไม่ต้องการเห็นลูกของฉันตาย และในขณะที่นางนั่งนางร้องไห้เสียงดังอยู่นั้น และอัลลอฮ์ก็ได้ยินเสียงร้องของเด็กน้อย จึงส่งมะลาอิกะฮ์มาจากฟากฟ้า แล้วกล่าวแก่นางว่า เกิดอะไรขึ้นกับเจ้า โอ้ ฮาญเราะฮ์? อย่าได้กลัวเลย อัลลอฮ์ได้ยินเสียงของเด็กน้อยแล้ว จงลุกขึ้นเถิด จงอุ้มลูกของเจ้าเถิด จงจับมือของเขา เราจะให้เขาเป็นประชาชาติที่ยิ่งใหญ่ จากนั้นอัลลอฮ์ให้นางได้เห็นบ่อน้ำ นางจึงไปตักน้ำมาให้ลูก

อัลลอฮ์ได้ช่วยเด็กน้อยจนโตเป็นหนุ่ม อิสมาอีลอาศัยอยู่ที่ทะเลทรายนั้น เขาเป็นผู้แม่นธนู และเมื่อได้ปักหลักอยู่ที่ทะเลทรายฟารอนแล้ว แม่ของเขาก็ได้จัดให้เขาแต่งงานเข้ากับหญิงคนหนึ่งจากดินแดนอียิปต์

ไม่มีข้อสงสัยเลยว่า ตัวบทเหล่านี้มีการบิดเบือนมากมาย แต่ยังมีบางส่วนที่ยืนยันว่าอิสมาอีลอยู่ที่ฟารอน และมีบ่อน้ำที่อัลลอฮ์ให้แก่เขาที่นั่น และยืนยันสิ่งที่ท่านเราะสูลได้กล่าวถึงอิสมาอีลว่าท่านเป็นคนแม่นธนู ในหะดีษที่ว่า

«ارْمُوا بَنِي إِسْمَاعِيلَ فَإِنَّ آبَاءَكُمْ كَانَ رَامِيًا»

ความว่า “โอ้ ลูกหลานของอิสมาอีลเอ๋ย จงรักษาการยิงธนูไว้เถิด เพราะบิดาของพวกท่านเป็นนักแม่นธนู”¹

เป็นที่ยืนยันได้ว่า ในบริเวณมักกะฮ์นั้น หลังจากยุคสมัยของอิซาแล้ว อะลัยฮิสสลาม ไม่เคยมีคนใดอ้างเป็นตนเป็นศาสนทูตเลย ยิ่งกว่านั้น อัลลอฮ์ได้ปกป้องสถานที่แห่งนี้ให้ปลอดภัยจากผู้ซึ่งอ้างตนเป็นศาสนทูต ทั้ง ๆ ที่มีคนอ้างว่าเป็นศาสนทูตมากมาย ในเยเมน ในแคว้นนัจญด์ และในยะมามะฮ์ แต่ไม่เคยปรากฏในมักกะฮ์เลย ไม่ว่าจะก่อนหรือหลังจากท่านเราะสูลคืออัลลลอฮ์อะลัยฮิวะสَّلَام นี้เป็นการปกป้องคุ้มครองของอัลลอฮ์โดยแท้จริง

และมีตัวบทในเตารอตพันธสัญญาเดิม Habakkuk (3-6) ว่า “อัลลอฮ์ผู้ทรงบริสุทธิ์จะมาจากตึยมาน จากภูเขาฟารอน ความเกรียงไกรของพระองค์แผ่ปกคลุมขึ้นฟ้าทั้งหลาย พื้นพิภพเต็มไปด้วยการเคารพภักดีต่อพระองค์ จะมาอย่างเจิดจ้าตั้งฟ้าแลบ จากมือของเขาจะเห็นรัศมีและปรากฏความยิ่งใหญ่ เบื้องหน้าเขาความชั่วร้ายจะหนีหาย ได้เท่าของเขาคือความตาย เมื่อเขายื่นแผ่นดินจะสั่นไหว เมื่อเขามองประชาชาติทั้งหลายจะสั่นสะเทือน ภูเขาที่ตระหง่านเหนือกาลเวลาจะแตกกระจาย เนินเขาที่แกร่งจะยุบตัว ซึ่งมันเคยมีอยู่มานานแสนนาน”²

ตำราที่อ้างอิงได้หลายฉบับกล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงข้อความข้างต้นในการตีพิมพ์ช่วงท้ายๆ และถูกตัดออกไปในฉบับที่มีการตีพิมพ์ที่กรุงเบรุต ในปี ค.ศ. 1884 ซึ่งเดิมที่มีใจความว่า “และแผ่นดินเต็มไปด้วยการสรรเสริญอะหัมมัด กษัตริย์ผู้มีอำนาจเหนือประชาชาติทั้งหลาย”

¹ เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-ญิฮาด วัช อัล-ลียะฮ์, باب อัล-ตะหรีฎ อะลา อัล-รอมย์, เล่ม 3 หน้า 227

² ไบเบิล หน้า 1174 พันธสัญญาเดิม

และในฉบับที่ตีพิมพ์ในกรุงลอนดอน ค.ศ.1848 และในฉบับที่ตีพิมพ์ในเบรุต ค.ศ.1884 มีใจความว่า “แน่นอนชั้นฟ้าได้เจ็ดจ้าเพราะความยิ่งใหญ่ของมุหัมมัด ... ใ้มุหัมมัด จงเข้ามาใกล้เถิด ภูเขาเห็นเจ้าแล้วยังสั่นสะเทือน”¹

ข้อความนี้อาจจะตรงกับหะดีษบทหนึ่งจากท่านเราะสูล ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม ที่ว่า

«نُصِرْتُ بِالرُّعْبِ مَسِيرَةَ شَهْرٍ»

ความว่า “ฉันได้รับการช่วยเหลือ ด้วยการที่ศัตรูมีความหวาดกลัวตั้งแต่ระยะเดินทางหนึ่งเดือน”²

เช่นเดียวกัน ในอินญีลฉบับของมัทธิว มีตัวบทที่ยืนยันการแจ้งข่าวของอีซา ที่เกี่ยวกับศาสนทูตหลังจากเขา (11:14) มีใจความว่า “หากพวกท่านต้องการที่จะตอบรับ นี่คือนักศาสนทูตผู้มุ่งมั่นที่กำลังจะมายังพวกท่าน”

และในฉบับของลูกา (1:14) “ความเกรียงไกรในชั้นฟ้าเป็นกรรมสิทธิ์แห่งอัลลอฮ์ และในแผ่นดินมีความสันติ และมวลมนุษย์จะมีความปิติ” และบรรดาผู้รู้ต่างยืนยันว่า ข้อความนี้ถูกบิดเบือนแล้ว ซึ่งเดิมทีนั่นคือ “แผ่นดินนี้ใกล้สงบสุขแล้ว และมุหัมมัดจะนำความสันติแก่มวลมนุษย์”³

ในบรรดาคัมภีร์อินญีลที่มีชื่อเสียงคือฉบับของ บัรนาบา Barnabas⁴ เป็นฉบับที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย ถูกพบในวาติกัน ในช่วงต้นๆ ของศตวรรษที่ 16⁵ และหลังจากนั้นในศตวรรษที่ 17-18 มีการตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ สเปน และอิตาลี⁶

บทวิจยบางฉบับบ่งชี้ว่าพระสันตะปาปา Pope Gelasius ปี 492 ก่อนการบังเกิดของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม ได้ส่งสัญญาณเกี่ยวกับอินญีลบัรนาบาและจัดให้อยู่ในตำราที่ต้องห้าม⁷ คนในศาสนาจักรหลายคนยืนยันกรานที่จะต่อต้านอินญีลฉบับนี้ และเนื้อหาที่มีอยู่ - เนื่องจากเนื้อหาคำบอกเล่าเกี่ยวกับท่านเราะสูล ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม มีความชัดเจนมาก ดังที่จะกล่าวถึง - ทั้งๆ ที่ฉบับตีพิมพ์แรกๆ นั้น มีมาเมื่อ 300 ปีก่อน เป็นภาษาของชาวยุโรป ไม่ว่าจะเป็นภาษาสเปน อิตาลี หรืออังกฤษ และยังไม่เป็นที่รู้จักในโลกอาหรับและมุสลิม นอกจากประมาณ 100 ปีที่ผ่านมาเท่านั้น

¹ วารสาร อัล-บิซารอด ฉบับปฐมฤกษ์ (คัดมาจาก www.hurras.org เมื่อวันที่ 21/11/2010)

² เคาะซีฮ์ อัล-นุกอริย, กิตาบ อัล-ญีฮาด วะ อัล-สิยร์, บาบ นุคิรตุ บิ อัล-รูกูบ มะสึเราะตะ ชะฮ์ริ, เล่ม 4 หน้า 12

³ อับดุลอะหัด ดาอุด, หน้า 138, และอะหมัด อะหมัด อะลีย อัล-สะกอ, ฮ็อดศน์ อัล-ร็อบบ์ ฟิ ลีฟุ อัลฮียา อัน-นะบีย, หน้า 54

⁴ แปลเป็นภาษาอาหรับ โดย ดร.เคาะลีล สะอาดะ เมื่อปี ค.ศ.1908 โดยคัดมาจากฉบับภาษาอังกฤษที่แปลโดยลอนซ์เดล ราช และลอรา ราช จากต้นฉบับภาษาอิตาลีซึ่งเอามาจากห้องสมุดของวาติกัน ฉบับแปลอาหรับตรวจทานโดยดร.อะหมัด หิญาซี อัล-สะกอ จัดพิมพ์โดยดาร์ อัล-อะมัด เมืองอิรบิด จอร์แดน ปี ค.ศ.2005 ฉบับพิมพ์ครั้งแรกนี้ได้รับความสนใจอย่างมากจากเซคมุหัมมัด เราะซิด ริฎอ ในวารสารอัล-มะนารุ ปี ฮ.ศ.1326

⁵ www.ar.wikipedia.com

⁶ www.ar.wikipedia.com

⁷ อินญีล บัรนาบา ฉบับแปลโดยเคาะลีล สะอาดะฮ์ หน้า 98

ข้อสังเกตสำหรับผู้ที่ย่านอนินฎฉบับนี้ คือในบางตอนมีความคล้ายคลึงกับอัลกุรอาน ในเรื่องการศรัทธา การห้ามตั้งภาคี การเป็นมนุษย์ของอีซา และอีซาปฏิเสธการเป็นพระเจ้าของตัวเอง หรือเป็นบุตรของอัลลอฮ์ และอีซาเองได้ยืนยันว่าเป็นมนุษย์ บุตรของมัรยัม มีเลือดและเนื้อ และเป็นศาสนทูต

ในอินฎิลบรนาบามีสิ่งที่ชัดเจนมากเกี่ยวกับมุหัมมัด และระบุชื่ออย่างชัดถ้อยชัดคำว่า “มุหัมมัด” เช่นที่ปรากฏในบทที่ 163 ว่า

“เยซูและบรรดาลูกศิษย์ได้ไปยังผู้ที่อาศัยอยู่ทางด้านหลังจากจอร์แดน (แม่น้ำจอร์แดน) ครั้นเมื่อละหมาดยามเที่ยงวันได้ผ่านไป เยชูและบรรดาลูกศิษย์ได้นั่งได้ร่วมเงาต้นอินทผลัม เยชูกล่าวขึ้นว่า โอ้พี่น้องเอ๋ย แท้จริงการคัดเลือกให้เป็นศาสนทูตนั้นเป็นความลับที่ยิ่งใหญ่ ฉันจะบอกความจริงกับพวกท่าน แท้จริงไม่มีใครรู้อย่างชัดแจ้งนอกจากมนุษย์คนเดียวเท่านั้น คือคนที่ประชาชาติทั้งหลายต่างรอดคอย โชคดีแก่ผู้ที่รับฟังเขา อัลลอฮ์จะให้ร่วมเงาแก่พวกเขา เหมือนกับอินทผลัมต้นนี้ให้ร่วมเงาแก่พวกเรา ความเมตตาของอัลลอฮ์จะปกป้องผู้ศรัทธาจากมารร้ายด้วย ซึ่งนั่น เหมือนกับที่ต้นไม้ปกป้องเราจากความร้อนของดวงอาทิตย์ บรรดาลูกศิษย์ตอบว่า โอ้อีซา บุรุษผู้นั้นจะเป็นใคร? อีซาตอบด้วยความปีติว่า เขาคือมุหัมมัด ศาสนทูตของอัลลอฮ์ เมื่อใดที่เขามายังโลกนี้ เขาจะเป็นสะพานแห่งความดีระหว่างมวลมนุษย์ด้วยความเมตตาอย่างมหาศาล เปรียบดังสายฝนที่มีแก่พื้นดิน หลังจากที่เขาผ่านไปอย่างยาวนาน เขาเป็นก้อนเมฆสีขาวที่เต็มไปด้วยความเมตตาของอัลลอฮ์ มันคือความเมตตาที่อัลลอฮ์จะโปรยให้กับบรรดาผู้ศรัทธาเหมือนกับน้ำฝน”¹

ข้อความข้างต้นทำให้เรานึกถึงโองการที่ว่า

﴿ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٠٧﴾ [الأنبياء: 107]

ความว่า “และเราไม่ได้ส่งเจ้ามาเจ้ามาเพื่ออื่นใด นอกจากเพื่อความเมตตาแก่สากลโลกเท่านั้น” (อัล-อันบิยาฮ์ : 107)

และโองการที่ว่า

﴿ وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ بَنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُّصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِن بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدٌ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿١٧٠﴾ [الصف: 170]

ความว่า “และเมื่ออีซาบุตรของมัรยัมได้กล่าวว่า โอ้วงศ์วานของอิสราเอลเอ๋ย แท้จริงฉันเป็นศาสนทูตของอัลลอฮ์มายังพวกท่าน โดยยืนยันในความสัตย์จริงของคัมภีร์เตวารอตที่อยู่ก่อนหน้าฉัน และแจ้งข่าวดีเกี่ยวกับศาสนทูตที่จะมาหลังจากฉัน ชื่อของเขาชื่ออะหฺมัด

¹ ไบเบิลบรนาบา หน้า 293

ครั้งเมื่อเขาได้มายังพวกเขาพร้อมด้วยหลักฐานอันชัดแจ้งแล้ว พวกเขา กล่าวว่า
นี่คือมายากลอย่างแท้จริง” (อัศ-ศ็อฟ : 6)

และดังที่มีระบุไว้ตอนที่ 124 มีใจความว่า “เมื่ออัลลอฮฺมีองค์เดียว แน่นอนสัจธรรมก็หนึ่งเดียว
ดังนั้นผลลัพธ์ก็คือแท้จริง คำสอนและเนื้อหาหนึ่งเดียว หลักศรัทธาก็อันเดียวกัน
ฉันจะกล่าวความจริงแก่พวกท่านว่า หากคัมภีร์ของมุซาไม่ถูกปิดเป็นอันแล้ว
อัลลอฮฺคงไม่ประทานคัมภีร์เล่มที่สองแก่ดาอูด ซึ่งเป็นบรรพบุรุษของพวกท่าน
และหากคัมภีร์ของดาอูดไม่ถูกทำลาย พระองค์ย่อมไม่ประทานคัมภีร์อินญีลแก่ฉันอย่างแน่อน
เนื่องจากพระเจ้าของเราจะไม่เปลี่ยนแปลง พระองค์ส่งสารหนึ่งเดียวแก่มนุษย์ทุกคน
เมื่อใดก็ตามที่ศาสนาของอัลลอฮฺได้มา
เขามาเพื่อชำระคัมภีร์ของฉันให้บริสุทธิ์จากสิ่งที่บรรดาอาชญากรได้ทำลาย ทันใดนั้นผู้ที่จัดบันทึกก็ถามว่า
โอ้ครุฑของฉัน อะไรที่ต้องทำเมื่อคัมภีร์ถูกทำลาย และศาสนทูตคนนั้นได้ปรากฏขึ้น พระเยซูตอบว่า
คำถามของท่านสำคัญยิ่งนักโอ้บรรนาบา โดยเหตุนี้เองฉันจะบอกท่านว่า ผู้ที่บริสุทธิ์ใจ ณ เวลานั้น มีจำนวนน้อย
เพราะมวลมนุษย์ไม่ได้ใคร่ครวญในเป้าหมายของพวกเขา เป้าหมายที่ว่านั้นคืออัลลอฮฺ ขอสาบานด้วยอัลลอฮฺ
แท้จริง ทุก คำ สอน ที่ ทำ ให้ มนุ ษ ย์ หัน เหน อ อ ก จาก เป้า มาย นั้ น ชั ่ว ชั ่า ยั ึ่ง นั ก
ดังนั้นท่านต้องสังเกตสามประการในคำสอนนั้น คือรักอัลลอฮฺ สัมพันธ์เครือญาติ
และเกลียดชังตัวท่านเองที่ประพฤติสิ่งที่ทำให้อัลลอฮฺเกลียด ท่านจะต้องเกลียดมันทุกวัน
ดังนั้นท่านจงออกห่างจากทุกคำสอนที่ขัดแย้งกับสามประการนี้ เพราะนั่นเป็นสิ่งชั่วร้ายยิ่งนัก”

และยังมีปรากฏในตอนที่ 208¹ อีกว่า “จงกล่าวแก่เขาเถิด ใครคือบุตรของอิบรอฮีม? เยซุตอบว่า โอ้อัลลอฮฺ
แท้จริงความหวงแหนในเกียรติของพระองค์ทำให้ฉันพูดความจริง ฉันไม่สามารถนิ่งเฉยได้
บุตรของอิบรอฮีมคืออิสมาอีล ซึ่งจะต้องจากเชื้อสายของเขา เมสสิยาห์ที่พระองค์ได้สัญญาไว้แก่อิบรอฮีม
โดยชาวโลกทุกเผ่าพันธุ์จะได้รับความประเสริฐเพราะเขา”

ในอินญีลบรรนาบานั้น มีบางตอนที่กล่าวถึงลักษณะพิเศษของท่านเราะฮูล ดังเช่น
สถานะอันสูงส่งของท่านเราะฮูลในการให้ความช่วยเหลืออันยิ่งใหญ่แก่สรรพสิ่งในวันปรโลก
ทั้งที่ตัวบทนั้น ถูก ปิด เป็น ัน แล้ว แต่ ยังมี บาง ส่วน ที่ เป็น ความ จริง
โดยเราต้องไม่ละเลยที่จะอ่านลักษณะพิเศษที่ถูกระบุไว้ในหะดีษที่เศาะฮีหฺประกอบด้วย

บรรนาบาได้พรรณาสถานะอันสูงส่งของท่านเราะฮูลโดยอ้างจากคำพูดของอิชานบุตรของมัรยัม ในบทที่
54 และ 55 ซึ่งมีตัวบทที่ยาว เนื้อหาสอดคล้องกับหะดีษ และต่างกันในบางสำนวน -ซึ่งต้องใช้วิจารณญาณ -
และจากตัวบทยืนยันได้ว่า บรรดาสาวกของอีซาต่างรับรู้ถึงเกียรติอันพิเศษของท่านเราะฮูล

¹ ไบเบิลบรรนาบา หน้า 327

หนึ่งในนั้นคือบรนาบาเอง ในตัวบท (54:12:33) มีใจความว่า “หลังจากนั้น อัลลอฮ์ให้บรรดาคนดีทั้งหลายฟื้นคืนชีพ พวกเขาจะร้องว่า จงนึกถึงเราด้วยโอ้ มุหัมมัด แล้วความเมตตาของอัลลอฮ์ที่อยู่ในศาสนทูตของพระองค์ก็เคลื่อนไหวเพราะเสียงร้องของพวกเขา และเขาจะดูสิ่งที่ตัวเองทำลงไปด้วยความกลัวเพื่อให้พวกเขารอดพ้น จากนั้น อัลลอฮ์ให้ทุกสรรพสิ่งฟื้นคืนชีพ ทุกอย่างจะย้อนกลับไปมีชีวิตเหมือนแต่แรก และทุกคนมีกำลังที่จะพูดคุย จากนั้น อัลลอฮ์ก็จะให้ผู้ที่ถูกทำลายทุกคนฟื้นขึ้นมา ซึ่งการฟื้นของพวกเขาทำให้คนอื่นๆ กลัวกันหมด เพราะรูปที่อัปลักษณ์ของพวกเขา พวกเขาจะร้องว่า โอ้พระผู้อภิบาลของเรา อย่าปล่อยให้เราหลุดพ้นไปจากความเมตตาของพระองค์เลย สุดท้าย อัลลอฮ์ก็จะให้ชัฎฏอนฟื้นขึ้นมา ซึ่งพอทุกคนเห็นมันก็จะกลัวเหมือนจะกลายเป็นศพเพราะรูปลักษณะที่น่ากลัวของมัน แล้วอียิปต์ก็จะพูดว่า ฉันหวัง อัลลอฮ์จะไม่ให้ฉันต้องเห็นภาพหน้าสยดสยองในวันนั้น มีแต่ศาสนทูตของอัลลอฮ์เท่านั้นที่ไม่หวาดกลัวต่อภาพเหล่านี้ เพราะเขาจะไม่เกรงกลัวผู้ใดทั้งสิ้นนอกจากอัลลอฮ์

และศาสนทูตของอัลลอฮ์จะไปรวบรวมบรรดาศาสนทูตทุกคนชวนทุกคนให้ไปพร้อมกับเขาเพื่อสวดต่ออัลลอฮ์ เพื่อช่วยเหลือบรรดาผู้ศรัทธา ทุกคนต่างถอนตัวเพราะความกลัวขอสาบานต่ออัลลอฮ์ ฉัน (อีซา) เองก็ถอนตัวเช่นกัน เพราะฉันรู้สิ่งที่ฉันรู้เมื่ออัลลอฮ์เห็นดังนั้นก็จะพูดกับศาสนทูตของพระองค์ว่าพระองค์ได้สร้างทุกสิ่งมาเพราะรักในตัวท่านศาสนทูตอย่างไรบ้าง ความกลัวจากตัวท่านจึงหายไป แล้วท่านก็เดินไปยังสถานที่ที่สอบสวนด้วยความเคารพให้เกียรติ ในขณะที่มลาอิกะฮ์ต่างพากันสรรเสริญ โอ้พระผู้อภิบาลแห่งเรา พระองค์ทรงเปี่ยมยิ่งด้วยความประเสริฐแล้ว เมื่อเข้ามาใกล้ถึงสถานที่สอบสวน พระองค์ก็เปิดให้ศาสนทูตได้ใกล้ชิดเหมือนเพื่อนสนิทที่จากเพื่อนของตนเองมาอย่างยาวนานไม่เคยได้เจอกัน แล้วศาสนทูตของอัลลอฮ์ก็จะเอ่ยขึ้นว่า เราขอขอบคุณพระองค์ โอ้พระผู้อภิบาล พระนามอันบริสุทธิ์ของพระองค์นั้นจำเริญยิ่งแล้ว ฉันขอกล่าวคำสัตย์จริงตอนนี้เองที่บรรดาชัฎฏอนและผู้ชั่วร้ายที่ถูกทำลายจะพากันร้องให้กระแทกน้ำตาที่ไหลออกมาจากดวงตาของแต่ละคนนั้นยิ่งกว่าแม่น้ำจอร์แดนเสียอีก อย่างไรก็ตามพวกเขาจะไม่ได้เห็นอัลลอฮ์ และอัลลอฮ์จะตรัสแก่ศาสนทูตของพระองค์ว่า ยินดีต้อนรับบ่าวผู้ซื่อสัตย์ของฉัน จงขอสิ่งที่เจ้าต้องการ เจ้าจะได้รับทุกอย่าง ศาสนทูตของอัลลอฮ์ก็จะตอบว่า ฉันจำได้ว่าเมื่อตอนที่พระองค์สร้างฉัน พระองค์ตรัสว่าแท้จริงพระองค์สร้างสรรพสิ่ง สวรรค์ มลาอิกะฮ์ และมนุษย์เพราะความรักของพระองค์ต่อฉัน เพื่อให้พวกเขาสดุดีพระองค์ด้วยเหตุของตัวเองฉันเป็นบ่าวของพระองค์ ดังนั้นฉันขออบน้อมต่อพระองค์ โอ้ องค์อภิบาลเจ้า ผู้ทรงเมตตา ทรงยุติธรรม ขอทรงนึกถึงสัญญาที่พระองค์สัญญาไว้กับบ่าวด้วยเถิด แล้วอัลลอฮ์ก็จะตรัสเหมือนกับเพื่อนสนิทที่หยอกล้อกับเพื่อนสนิทว่า เจ้ามีพยานใหม่ในเรื่องที่เจ้าพูดนี้ โอ้ มุหัมมัด เพื่อนสนิทของข้า? เขาก็จะตอบอย่างนอบน้อมว่ามี โอ้พระผู้อภิบาลเจ้า พระองค์ก็จะตรัสว่า

จงไปเรียกพวกเขามาใช้ญิบรีล แล้วญิบรีลก็จะมาหาศาสนทูตของอัลลอฮ์และถามว่า ใครเป็นพยานของท่าน? เขาก็จะตอบว่า คืออาดัม อิบรอฮีม อิสมาอีล มูซา ดาอูด อีซาบุตรของมัรยัม แล้วมลาอิกะฮ์ก็จะไปเรียกตัวบรรดาพยานเหล่านั้น แล้วพวกเขาก็จะมาหาในสภาพที่หวาดเกรง

เมื่อพวกเขามาถึงแล้ว อัลลอฮ์จะตรัสว่า พวกเจ้าจำสิ่งที่ศาสนทูตของฉันกล่าวยืนยันนั้นไหม? พวกเขาจะถามว่า สิ่งใดเล่าใช้พระองค์เจ้า? พระองค์ตอบว่า ก็ที่ว่าแท้จริงแล้ว ข้าสร้างทุกสิ่งเพราะรักเขา เพื่อให้ทุกสิ่งสดุดีข้า ด้วยเหตุแห่งเขา แต่ละคนก็จะตอบพระองค์ว่า พวกเรามีพยานสามอย่างที่ดีกว่าตัวพวกเราเองอีก พระองค์จะตรัสถามว่า สามอย่างนั้นคือใคร? มูซาจะตอบว่า หนึ่งในคือคัมภีร์ที่พระองค์ประทานมาแก่ข้า ดาอูดก็จะตอบว่า สองคือคัมภีร์ที่พระองค์ประทานมาแก่ข้า และข้า(อีซา)ซึ่งสนทนากับพวกเจ้าอยู่ตอนนี้ก็จะพูดกับพระองค์ว่า โอ้ องค์อภิบาลเจ้า แท้จริงผู้คนในโลกต่างก็ถูกชัยฏอนหลอกลวงทำให้พวกเขาอ้างว่าฉันเป็นลูกของพระองค์และเป็นภาคีของพระองค์ แต่คัมภีร์ที่พระองค์มาแก่ฉันนั้นพูดเสียจริงๆว่าแท้จริงแล้ว ฉันเป็นบ่าวของพระองค์ และคัมภีร์ที่พระองค์ประทานให้แก่ศาสนทูตของพระองค์ก็ยืนยันเช่นนั้นด้วยโอ้พระผู้อภิบาล เมื่อศาสนทูตของอัลลอฮ์กล่าววดังนั้น พระองค์อัลลอฮ์ก็จะตรัสว่า แท้จริงสิ่งที่ข้าทำอยู่ตอนนี้ก็เพื่อให้ทุกคนได้รู้ว่า ข้ารักเขาขนาดไหน เมื่อตรัสเสร็จแล้วพระองค์ก็มอบหนังสือฉบับหนึ่งให้กับศาสนทูตของพระองค์ ในนั้นเขียนทุกชื่อที่พระองค์เลือกสรร เมื่อนั้น ทุกสิ่งก็จะสูญุดให้กับอัลลอฮ์ พร้อมกับการพูดว่า พระองค์เท่านั้นที่ควรแก่การสรรเสริญสดุดียกย่อง โอ้ องค์อภิบาล เพราะพระองค์ได้มอบเราให้กับศาสนทูตแห่งพระองค์”¹

เช่นกัน ในอินญีลบรรณานามีตัวบทมากมาย เป็นคำบอกเล่าของอีซา อะลัยฮิสสลาม ซึ่งคล้ายคลึงกับหะดีษของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม เช่น ในบทที่ 169 เกี่ยวกับคุณลักษณะของสวรรค์ “สิ่งที่อัลลอฮ์เตรียมไว้สำหรับบ่าวที่พระองค์รัก เป็นสิ่งที่ตาของมนุษย์ไม่เคยเห็น หูไม่เคยได้ยิน และจินตนาการของมนุษย์ไปไม่ถึง”²

ข้อความข้างต้นตรงกับโองการที่ว่า

﴿فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ [السجدة: 17]

ความว่า “ดังนั้น แต่ละชีวิตจะไม่รู้สิ่งที่อัลลอฮ์เตรียมไว้แก่เขา จากสิ่งที่รื่นรมย์แก่สายตา เพื่อตอบแทนความในดีที่พวกเขาเคยปฏิบัติไว้” (อัล-สัจญ์ดะฮ์ : 17)

ซึ่งสอดคล้องกับหะดีษที่ว่า

«أَعَدْتُ لِعِبَادِي الصَّالِحِينَ مَا لَا عَيْنٌ رَأَتْ وَلَا أُذُنٌ سَمِعَتْ وَلَا خَطَرَ عَلَى قَلْبِ بَشَرٍ»

¹ ไบเบิลบรรณานา หน้า 184-186

² ไบเบิลบรรณานา หน้า 298

ความว่า “ฉันได้เตรียมไว้แก่พวกบ่าวที่ดีของฉัน -ในสวรรค์- สิ่งที่เราไม่เคยเห็น หูไม่เคยได้ยิน และหัวใจของมนุษย์จินตนาการไม่ถึง” (บันทึกโดยอัล-บุคอรีห์และมุสลิม)¹

ในภาพรวม อินญีลบรนาบาจะสอดคล้องกับอัลกุรอานและหะดีษในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวของอีซา และ การถูกยกขึ้นสู่ชั้นฟ้า นั่นคือในบทที่ 216 มีใจความว่า “มลาอิกะฮ์ผู้บริสุทธิ์ได้มาและนำเอาเยชูออกทางหน้าต่างทางทิศใต้ แล้วนำพาเขาไปไว้ในฟ้าชั้นที่สาม อยู่ร่วมกับบรรดามลาอิกะฮ์ที่สดุดีต่ออัลลอฮ์ตลอดไป”²

และนี่ก็สอดคล้องกับโองการที่ว่า

﴿وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا ابْتِغَاءَ الظَّنِّ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا ﴿١٥٧﴾﴾ [النساء: 157]

ความว่า “พวกเขา (ยิว) มิได้ฆ่าและตรึงอีซาแต่อย่างใด (ตามคำกล่าวอ้างของพวกเขา) แต่ที่พวกเขาฆ่าคนที่ถูกทำให้คล้ายคลึงกับอีซา แท้จริงบรรดาผู้ที่ขัดแย้งกันเกี่ยวกับอีซายังอยู่ในการสงสัย (ว่าผู้ที่ถูกฆ่าเป็นอีซาใช่หรือไม่) พวกเขาไม่รู้อะไรเกี่ยวกับเขาเลย นอกจากตามการคาดเดาเท่านั้น และพวกเขามีได้ฆ่าอีซาอย่างอย่างแน่นอน” (อัน-นิสาฮ์: 157)

เราเชื่อว่าอย่างไม่มีข้อสงสัยเลย ว่า คัมภีร์เดิม ๆ และคัมภีร์ที่แยกออกมาจากคัมภีร์เดิมของยิวและคริสต์ถูกบิดเบือนแล้ว โดยการยอมรับของพวกเขาเอง กระนั้น ความจริงก็ยังเห็นประจักษ์ชัดจากพวกเขาบางคน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เห็นได้จากตอนที่ท่านเราะฮูล คืออัลลอฮ์จะดลยิวะฮ์ลัดม ได้เรียกร้องพวกเขาสู่การศรัทธาต่ออัลลอฮ์ และให้เกียรติบรรดาศาสนทูตก่อน ๆ และเดินตามแนวทางของพวกเขาในการเชิดชูและให้เกียรติอัลลอฮ์ และสั่งเสียให้ปฏิบัติตามบทบัญญัติของอัลลอฮ์ ซึ่งบรรดาศาสนทูตก่อน ๆ ได้นำมา อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّنْ دُونِ اللَّهِ فَإِن تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٦٤﴾﴾ [آل عمران: 64]

ความว่า “จงกล่าวเถิด -มุหัมมัด- โอ้ชาวคัมภีร์เอ๋ย จงมายังถ้อยคำหนึ่งเถิด ซึ่ง เป็น คำ ที่ มี ความ เท่า เทียม กัน ระหว่าง เรา และ พวก ท่าน คือเราจะไม่เคารพภักดีผู้ใดนอกจากอัลลอฮ์เท่านั้น และเราจะไม่นำสิ่งใดมาเป็นภาคีกับพระองค์ พวกเราบางคนจะไม่ยึดถืออีกบางคนเป็นพระเจ้าอื่นจากอัลลอฮ์ ดังนั้น หากพวกเขาปฏิเสธ

¹ เศาะฮ์ฮ์ อัล-บุคอรีห์, กิตาบ อัล-ตัฟซีร์, باب سورة يس อัล-สัจญ์ดะฮ์, เล่ม 6 หน้า 21

² ไบเบิลบรนาบา หน้า 334

ก็จงกล่าวแก่พวกเขาว่า ถ้าเช่นนั้นพวกท่านก็จงเป็นพยานเถิดว่า
แท้จริงพวกเราคือมุสลิมผู้สวามิภักดิ์ต่ออัลลอฮ์แล้ว” (อาล อิมรอน : 64)

แท้จริง เรื่องนี้เห็นได้ชัดมากเมื่อตอนที่ท่านเราะฮ์ลุล ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
ได้ส่งสารไปยังอิรักและผู้นำชาวคริสต์คนอื่น ๆ ในสมัยของท่าน

มุมมองของนักวิชาการชาวตะวันตกร่วมสมัยที่มีต่อท่านนบี

เป็นที่น่าสังเกตว่า นักวิชาการตะวันตกจำนวนมากในช่วงสองศตวรรษที่ผ่านมา
ได้ยืนยันหรือส่งสัญญาณคำพูดที่มีความเป็นธรรมในการวิพากษ์พอประมาณ
ว่าท่านเราะฮ์ลุล นั้นเป็นศาสนทูตอย่างแท้จริง
แม้ว่าบางครั้งเราอาจจะขัดแย้งกับพวกเขาในตัวตนและเนื้อหาสาระบางอย่างอยู่บ้าง
ซึ่งแต่ก่อนนั้นชาวยุโรปที่ศึกษาเกี่ยวกับท่านนบีจำนวนมากมักจะไม่ค่อยมีความเป็นธรรมในการวิพากษ์¹ Emile
Dremenghem ได้กล่าวถึงประเด็นนี้ว่า “เป็นที่น่าเสียใจอย่างยิ่งว่า
ผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้นได้วิพากษ์วิจารณ์เกินเลยในบางครั้ง หนังสือของพวกเขาไม่ได้มีสาระแห่งข้อเท็จจริงใดๆ
แต่กลายเป็นเครื่องมือแห่งการทำลายโดยเฉพาะเลย”² ยังมีตำราจำนวนหลายฉบับที่ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้
และได้อ้างอิงส่วนที่เป็นหลักฐานยืนยันอีกด้วย³

ศตวรรษที่ 18 เป็นยุคที่เริ่มปรากฏความจริงทางวิชาการมากที่สุด
ซึ่งมีความเป็นธรรมในการวิพากษ์ท่านเราะฮ์ลุล ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในสายตาของตะวันตก ดังคำพูดของ
Maxim Rudensn ว่า “ด้วยการเกิดขึ้นของนักประวัติศาสตร์ตะวันตกจำนวนหนึ่งที่ตาสว่าง จึงทำให้ภาพต่าง ๆ
เริ่มสมบูรณ์ เป็นภาพของมุหัมมัดผู้นำที่เมตตา ฉลาดและผู้ออกบัญญัติศาสนา”⁴

George Bernard Shaw ซึ่งเป็นนักเขียนชาวอังกฤษได้ชี้ว่า ชาวยุโรปเริ่มเข้าใจในตัวของมุหัมมัด
ทั้งที่มีความพยายามทำลายภาพลักษณ์ของท่านอยู่ โดยกล่าวว่า “ณ บัดนี้ ยุโรปเริ่มสัมผัสกับศาสนาของมุหัมมัด

¹ อัล-กูรตีย, รอญีห์ อับดุลหะมีด, ซุอาอู มิน อัล-สีเราะฮะฮ์ อัน-นะบะวะวียะฮ์ ฟิ อัล-อะฮ์ลุค อัล-มักกีฮ์, พิมพ์ครั้งที่ 1, อัมมาน : ดารุ อัล-ฟุรกอน, ฮ.ศ.1406, หน้า 15, ดู มุหัมมัด เราะฮ์มัต ริฎอ, อัล-วะหฺยู อัล-มุหัมมะดีฮ์, พิมพ์ครั้งที่ 5, ไคโร : ดารุ อัล-มะนะญ, ฮ.ศ.1367

² Emile Dremenghem, *The Life of Mohamet*, ฉบับแปลอาหรับโดย อาดีล ซุอัยดร์, พิมพ์ครั้งที่ 2, อัล-มุฮัซซะฮะฮ์ อัล-อะเราะบียะฮ์ อัล-ดีรอฮาด, 1988

³ อัล-หุสัยนีฮ์ มะอูดีย, อัล-เราะฮ์ลุล ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ฟิ อุยูน ฮัยยียะฮ์ มุนศิฟะฮ์, พิมพ์ครั้งที่ 1, ไคโร: ดารุ อัล-กิตาบ อัล-อะเราะบีย, 2006, ดู อิมาดุดดีน เคาะลีล, *ดีรอฮะฮ์ ฟิ อัล-สีเราะฮะฮ์*, หน้า 225, ดู อะหมัด บิน ญะญีร์ อาล บุกอมีฮ์, อัล-อิสลาม ฟิ นะซีอริ มุนซึฟิ อัล-ซัรกี วะ อัล-ฮ็อรวี, และ ฮัดนัน อัน-นะหฺวีฮ์, *อัน-นะบีย อัล-อะฮ์มี วะ อัล-เราะฮ์มัต อัล-มุฮัดาฮ์*

⁴ อัล-หุสัยนีฮ์ มะอูดีย, หน้า 129

และเริ่มนำศาสนาของเขามาใช้ในกาดำเนินชีวิต เช่นเดียวกับที่พวกเขาจะแตกต่างให้กับหลักศรัทธาของอิสลามจากข้อครหาที่คนยุโรปในยุคกลางได้ปลุกปั่นขึ้นมา”¹

เช่นเดียวกันนี้ Maecel Pourzar ได้ชี้ว่าความจริงเกี่ยวกับมุฮัมมัดปรากฏแล้ว ทั้งที่มีการทำลายภาพลักษณ์ของท่านให้หม่นมอง โดยกล่าวว่า “ก่อนหน้านี้นี้มีการเขียนนานัปการเกี่ยวกับมุฮัมมัด รัศมีแห่งประวัติศาสตร์แผ่กว้างในชีวิตของท่าน ซึ่งเราได้รับรู้อย่างละเอียดยิ่ง ภาพที่มุฮัมมัดได้ทิ้งไว้เป็นที่ประจักษ์ แม้มีการใส่ร้ายท่านให้ดูเป็นข้อมูลทางวิชาการในกรอบที่มีการค้นคว้าก็ตาม ซึ่งมันรวมเป็นเนื้อเดียวกันกับภาพลักษณ์ของอิสลาม จากภาพแห่งความเข้าใจเกี่ยวกับศาสนา และเปิดโอกาสให้รับรู้ถึงความยิ่งใหญ่ของท่านอย่างแท้จริง”

ตามประวัติศาสตร์แล้ว มุฮัมมัดไม่ใช่ชนิกเผยแพร่ศาสนาเท่านั้น แต่ยังเป็นผู้วางรากฐานทางการปกครอง ซึ่งเปลี่ยนแปลงรูปแบบที่เคยเป็นอยู่ และมีอิทธิพลต่อความก้าวหน้าของการเผยแพร่อิสลามในวงกว้างหลังจากนั้น²

การค้นคว้าเกี่ยวกับชีวิตท่านเราะซูลมีบทบาทยิ่งต่อชาวยุโรปบางคน ทั้งที่ตำราอ้างอิงมีความจำกัด และข้อมูลความจริงถูกบิดเบือน แต่รัศมีแห่งสัจธรรมในบางบรรทัดยังเป็นความจริง ซึ่งมีอิทธิพลต่อชีวิตของพวกเขา เช่นต่อ Alphonse de Lamartine ผู้นี้ได้กล่าวว่า “เหตุการณ์ที่สำคัญยิ่งในชีวิตของฉัน ก็คือเมื่อฉันศึกษาค้นคว้าอย่างจริงจังเกี่ยวกับชีวิตของมุฮัมมัด และฉันได้รู้ว่าท่านมีความยิ่งใหญ่ตลอดกาล ผู้ใดเล่าที่กล้าจะเอาบุรุษใดในประวัติศาสตร์มาเทียบเคียงกับมุฮัมมัด? ใครเล่าจะยิ่งใหญ่กว่าเขา เมื่อมองในทุกมิติที่จะเอามาวัดความยิ่งใหญ่ของมนุษย์ การปฏิบัติตนของท่านเมื่อเป็นผู้ชนะ ความมุ่งมั่นในการอุทิศตนเพื่อเผยแพร่ศาสนา การละหมาดของท่านเป็นโครงสร้างหลักของการศรัทธา ท่านเป็นศาสนทูต นักธรรมเทศนา ผู้แก้ไขหลักศรัทธาอื่น ๆ ที่ไม่ถูกต้อง เป็นผู้วางหลักการศรัทธาที่ไม่ได้อยู่ในแบบของการบูชารูปเคารพ ท่านคือมุฮัมมัด ศาสนทูตที่ได้ทลายความเชื่อที่ว่าต้องมีสื่อกลางระหว่างผู้สร้างกับสรรพสิ่งผู้ถูกสร้าง”³

Eduard Perroy ยืนยันว่า แท้จริงท่านเราะซูลนั้นเป็นศาสนทูตท่านสุดท้าย และบทบัญญัติของท่านเป็นแนวทางของพระเจ้า สมบูรณ์ครอบคลุมทุกด้าน และเป็นระเบียบของสังคม โดยกล่าวว่า “มุฮัมมัด บิน อับดุลลอฮ์ ศาสนทูตที่พูดภาษาอาหรับ ศาสนทูตท่านสุดท้าย ได้นำข่าวดีมายังชาวอาหรับและมวลมนุษยชาติด้วยศาสนาใหม่ และเรียกร้องสู่คำกล่าวที่ว่า อัลลอฮ์องค์เดียว แนวทางของเขา -ในการเผยแพร่- ไม่ได้แยกออกจากหลักศรัทธา เป็นคำสั่งที่มาจากพระเจ้าซึ่งจำเป็นต้องปฏิบัติ แนวทางของเขาไม่ได้มาจัดระเบียบเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับศาสนา แต่เกี่ยวพันกับการใช้ชีวิตในโลกนี้อีกด้วย

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 105

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 114

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 42

ตั้ง นั้น จึง มี บท บัญญัติ เกี่ยว กับ ชะ ก า ต การต่อสู้กับผู้ที่เป็ นปฏิปักษ์ของอิสลาม...และการเผยแพร่ศาสนา...เมื่อเขาได้เสียชีวิต ในปี ค.ศ. 632 การเผยแพร่ศาสนาของเขาจึงสิ้นสุดลง เช่นเดียวกัน การวางระเบียบทางสังคมก็สิ้นสุดด้วย เป็นระเบียบที่ อยู่เหนือกฎของชนเผ่าที่อาหรับใช้ อยู่ในยุคก่อนอิสลาม เขาทำ ให้ ชาวอาหรับ เป็น เอกภาพ กัน อย่าง เหนียวแน่น เช่นนั้นแหละเอกภาพทางศาสนาจึงเกิดขึ้นในคาบสมุทรอาหรับ ดังที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน”¹

Leitner ได้ ป ก บั อ ง ท ำ น เ ร าะ สู ล แ ล ะ อ ัล กุ ร อ าน และยืนยันว่ามีสัญลักษณ์มากมายที่เป็นหลักฐานว่าท่านเป็นศาสนาทูตจริง ๆ โดยได้กล่าวว่า “ตามที่ฉันรู้จักศาสนาของยิวและคริสต์ ฉันจะกล่าวว่าแท้จริงคำสอนของมุฮัมมัดนั้นไม่ได้ลอกเลียนแบบใครมา แต่เป็นโองการจากพระเจ้าโดยไม่มีข้อกังขา ตลอดเวลาเราเชื่อว่าเขาได้นำโองการมาจากพระเจ้าผู้ทรงรอบรู้ ทรงเกรียงไกร และฉันจะพูดด้วยการให้เกียรติและนอบน้อมอย่างที่สุดว่า เมื่อเขาเป็นนักพัฒนาที่เสียสละ มี ความ ซื่อ สัตย์ ต่ อ เ ป ้า ห ม า ย ห ลั ก ศ ร ี ท ฐ า ที่ ม ั น ค ง พิจารณาอย่างถ่องแท้ในรายละเอียดของความผิดพลาดและความหลงผิด ใช้สื่อที่ดีที่สุดในการจัดความหลงผิด นั้นคือเครื่องหมายอันเด่นชัดในการเป็นศาสนทูตของมุฮัมมัด และเขาเป็นผู้ได้รับโองการจากพระเจ้าอย่างแท้จริง

แท้จริงศาสนาคริสต์ที่มุฮัมมัดต้องการฟื้นฟูให้ใสสะอาดตามที่อิซาได้บอกไว้ นั้นขัดแย้งกับคำสอนลับ ๆ ที่พอล (สาวกของอิซา) ได้เผยแพร่ไว้ และขัดแย้งกับข้อผิดพลาดอันมหันต์หลายประการ ซึ่งคริสต์หลาย ๆ กลุ่มได้นำเข้ามา... ขอสาบาน แท้จริง ความหวังและเป้าหมายของมุฮัมมัด ไม่ได้ต้องการนำความจำเริญแห่งศาสนาอิบรอฮีมมายังเฉพาะกลุ่มชนของเขาเท่านั้น แต่เขานำมายังมนุษยทั้งหมด แ ล ะ เ น ้น อ น ศาสนาของมุฮัมมัดเป็นสื่อกลางเพื่อการชี้แนะและสร้างความเจริญให้กับมนุษยชาติจำนวนหลายล้านคน หากไม่มีศาสนาของเขาแล้ว แน่ นอน พวกเขา ย่อมจมปลักอยู่ใน ความป่าเถื่อน และยอมจะไม่มี ความผูกพันอันพึงให้ เห็นระหว่างพวกเขาตามที่ปรากฏในคำสอนของอิสลาม”²

อา จ จะ มี ล ี ง ส ำ ค ัญ บ ำ ง อ ย ำ ง ที่ ด ี ง ค ว ำ ม ส น ใจ ของ ชาว ตะวันตกบางคน นั้นก็คือหลักศรัทธาในเตาฮีดของอัลลอฮ์ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของศาสนาตามที่ท่านเราะฮูล คืออัลลิลลอฮ์อะลยฮิวะสัลลัม ได้เรียกร้อง และท่านบอกว่ามันเป็นการเรียกร้องของบรรดาศาสนทูตทุกคน ดังที่ปรากฏในหลายโองการและหลาย ๆ หน้

Voltaire กล่าวว่า “แท้จริงหลักศรัทธาของมุฮัมมัดปราศจากข้อกังขาและความคลุมเครือ โดยที่อัลกุรอานเป็นสัจพยานที่ทรงเกียรติยิ่งว่าอัลลอฮ์มีองค์เดียว”³

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 112
² เรื่องเดียวกัน, หน้า 152
³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 167

Rom Landau กล่าวว่า “ไม่มีแม้วันเดียวที่มุฮัมมัดจะอ้างว่าเขามีลักษณะของการเป็นพระเจ้า และไม่เคยอ้างว่ามีพลังพิเศษอันใด ขอสาบานแท้จริง เขายึดตามตัวบทที่ว่าเขาเป็นเพียงศาสนทูตที่อัลลอฮ์ทรงคัดเลือกเพื่อเผยแผ่วิวัฒนาการของพระองค์แก่มนุษย์เท่านั้น”¹

Arnold J. Toyubee ได้ยืนยันเกี่ยวกับประเด็นหลักศรัทธาของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และ บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อดังกล่าว จนก่อกำเนิดเป็นอำนาจบริหารหรือความสามารถในการสถาปนาหลักแห่งความยุติธรรมว่า “มุฮัมมัดได้อุทิศชีวิตของเขาเพื่อเอกราชและเสรีภาพของเขา ภายใต้ภาพลักษณ์ที่โดดเด่นสองประการในบริบทสังคมชาวอาหรับ นั่นคือเอกภาพในเชิงความคิดทางศาสนา และเอกภาพของกฎระเบียบในการปกครอง ซึ่งมันเกิดขึ้นจริงได้ด้วยความคิดของระบอบแห่งศาสนาอิสลามที่สมบูรณ์ ซึ่งมันสามารถรวมทั้งความเป็นเอกภาพและอำนาจการบริหารไว้ด้วยกันได้”²

Washington Irving ได้ยกเหตุการณ์พิชิตมักกะฮ์ของท่านเราะฮูล ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เพื่อยืนยันว่าท่านเป็นศาสนทูตท่านสุดท้าย “มุฮัมมัดเป็นศาสนทูตท่านสุดท้าย ศาสนทูตผู้ยิ่งใหญ่ อัลลอฮ์ส่งเขามาเพื่อเรียกร้องมนุษยสุภาพและการดีต่ออัลลอฮ์ การจัดการของท่านหลังจากพิชิตมักกะฮ์ยืนยันว่าท่านเป็นศาสนทูตที่ถูกส่งมา ไม่ใช่แม่ทัพผู้พิชิต ความเมตตาและความเอ็นดูของท่านที่มีต่อชาวมักกะฮ์เป็นที่ประจักษ์ ทั้งที่ตอนนั้นท่านคือจุดศูนย์กลางของอำนาจ แต่ท่านกลับแสดงความสำเร็จและชัยชนะของท่านด้วยการมอบความเมตตาและการให้อภัย”³

Edward Ramsay ได้ยืนยันว่าการเผยแผ่ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม นั้นเน้นเรื่องหลักการศรัทธาในเตาฮีดของอัลลอฮ์ เขากล่าวว่า “มุฮัมมัดได้นำสารของพระเจ้าผู้ทรงเอกะ ทรงพลัง มายังโลกนี้ เพื่อนำมนุษยออกจากความมืดมนไปสู่แสงสว่าง แสงอรุณได้โผล่ขึ้นตรงขอบฟ้า และในวันที่มุฮัมมัดนั้นเปลี่ยนแปลงผู้ยิ่งใหญ่ได้นำความยุติธรรมและเสรีภาพที่เคยหายไปกลับคืนมา นั่น วิวัฒนาการพระเจ้าก็ได้มา ยังศาสนทูตที่ทรงเกียรติ ผู้ที่มีความรู้และหลักฐานทางปัญญาที่ถูกต้องได้เปิดตาของประชาชาติที่เขลาให้สว่างขึ้น ชาวอาหรับก็ตื่นตัว และพวกเขาได้รู้ว่าเคยหลับอยู่ในอ้อมกอดของความเป็นทาสมายาวนาน”⁴

Karen Armstrong กล่าวว่า “และตามที่ว่านั้น หากชัยชนะทางการเมืองคือผลงานเพียงแค่นั้นเดียวของมุฮัมมัดแล้วละก็ นั่นย่อมเป็นสิทธิของเขาที่เราจะต้องทิ้งในความสำเร็จที่ว่า

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 150

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 116

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 111

⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 103

หากแต่ความสำเร็จของเขา กลับยึดอยู่บนวิสัยทัศน์ทางศาสนาที่ชาวอาหรับได้ถ่ายทอดมา ซึ่งเป็นสิ่งที่บรรดาประชาชนในอาณาจักรยึดถือกันตามหน้าที่ เพราะมันตอบสนองต่อความต้องการทางใจของพวกเขา เพียงแต่ว่า มุฮัมมัดและมุสลิมในยุคแรก ๆ ไม่ได้พิชิตหรือชนะด้วยความง่ายด้าย ดังที่บางคนได้มโนภาพเอาเอง แต่พวกเขาต้องเผชิญกับกำลังในหลายสมรภูมิที่โหดร้าย และหากไม่เป็นเพราะว่ามุฮัมมัดและสหายใกล้ชิดได้ให้ความสำคัญกับศาสนาเป็นลำดับแรกแล้วละก็ พวกเขาคงไม่หลงเหลืออยู่เลย”¹

ชาวตะวันตกส่วนมากได้อธิบายลักษณะของท่านเราะฮูล ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ว่าเป็นนักพัฒนา ผู้มีวิสัยทัศน์ และต่างยกย่องท่าน แม้จะไม่ศรัทธาต่อท่านก็ตาม

Ignác Goldziher กล่าวว่า “ความจริงในหน้าประวัติศาสตร์ที่ไม่ต้องสงสัย คือมุฮัมมัดเป็นนักพัฒนาตัวจริงคนแรก ในสังคมของชนชาติอาหรับ ดังนั้น ณ เวลานี้ เราเห็นว่า มุฮัมมัดได้ใช้ความคิดอันฉลาดหลักแหลมของเขา วิสัยทัศน์อันละเอียด และการมองที่สูงส่ง ในการต่อสู้กับผู้ที่เป็นปฏิปักษ์ในเป้าหมายของท่าน ไม่ว่าจะคนในภูมิภาคไหนหรือคนต่างแดน”²

บางคนถึงกับแสดงความรู้สึกอึดอัดที่ชาวตะวันตกไม่ศรัทธาต่อท่านเราะฮูล ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมและนับว่ามันเป็นความน่าอัศจรรย์ของพวกเขา Tomas Carlyle กล่าวว่า “เป็นความน่าอัศจรรย์อย่างยิ่ง ณ เวลานี้ ที่คนหนึ่งคนใดจะเชื่อในคำกล่าวที่ว่า ศาสนาอิสลามเป็นเรื่องเท็จ มุฮัมมัดเป็นผู้หลอกลวง”³

Will Durant นักประวัติศาสตร์ชาวอเมริกันผู้มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักในนามบิดาของนักประวัติศาสตร์ ได้กล่าวว่า “ดูเหมือนว่า ไม่มีใครสักคนหนึ่งเลยที่สอนให้มุฮัมมัดอ่านและเขียนเป็น และไม่เป็นที่รับรู้เลยว่าเขาได้เขียนสิ่งใดด้วยตัวเขาเอง แต่นั่นไม่ได้เป็นอุปสรรคที่มีให้เขารู้เรื่องราวต่าง ๆ ของผู้คน ชนิดที่ว่าคนที่มีการศึกษาสูงที่สุดก็ยังน้อยนักที่จะทำได้เหมือนเขา ท่านเป็นหนึ่งในจำนวนผู้นำที่เชี่ยวชาญ .. และยังเป็นนักปกครองที่ฉลาดหลักแหลม รู้จักแนวทางการต่อสู้ด้วยวิธีเจรจา และหากเราจะตัดสินชี้ขาดว่ากันในเชิงความยิ่งใหญ่แล้ว มุฮัมมัดย่อมเป็นที่สุดของบรรดาผู้ยิ่งใหญ่ในประวัติศาสตร์”⁴

บางส่วนจากชาวตะวันตกได้ชี้ให้เห็นถึงความสมบูรณ์แบบของท่านเราะฮูล ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และชี้ให้เห็นว่าชาวยุโรปยังด้อยกว่าสิ่งที่ท่านนำมาเผยแพร่

¹ คาเรน อาร์มสตรอง, *สี่เราะฮู อัน-นะบีย์ มุฮัมมัด*, หน้า 73

² อัล-หุสัยนีย์ มะอูดีย์, หน้า 1๔๘

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 186

⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 128

Johann Wolfgang von Goethe นักวรรณคดีชาวเยอรมัน กล่าวว่า “แท้จริงพวกเรา โดยเฉพาะชาวยุโรป ด้วยความเข้าใจของพวกเราทั้งหมด เรายังไปไม่ถึงสิ่งที่มูห์หมัดเป็นอยู่ และจะไม่มีใครเกินกว่าเขา... แท้จริงแล้ว ฉันได้ค้นคว้าเรื่องราวทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับลักษณะที่สูงส่งของมนุษย์ แล้วฉันก็พบว่าอยู่ที่มูห์หมัด... และเช่นนั้นแหละ ที่สัจธรรมจะต้องปรากฏ และสูงส่ง ดังที่มูห์หมัดได้สำเร็จมาแล้วด้วยการทำให้มนุษย์ต้องยอมสยบด้วยถ้อยคำประกาศแห่งศรัทธาต่อพระเจ้า”¹

เบอ์นาร์ด ชอว์ นักเขียนชาวอังกฤษ ผู้มีชื่อเสียง ได้ชี้ถึงความเหมาะสมของคำสอนของท่านเราะฮูล กับยุคปัจจุบัน เป็นการยืนยันว่าคำสอนของท่านเหมาะสมกับทุกยุคทุกสมัย ซึ่งดำเนินมาตั้งแต่ 1,400 ปีก่อนหน้านั้นมาแล้ว เขากล่าวว่า “จำเป็นที่จะต้องเรียกเขาว่า ผู้ปลดปล่อยมนุษยชาติ และฉันเชื่อว่าหากมีคนเยี่ยงเขาสักคนได้ปกครองโลกปัจจุบัน แน่หนอนเขาจะยอมสำเร็จในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในโลกนี้ ด้วยวิธีที่จะนำสิ่งที่โลกมีความจำเป็นมากที่สุดตอนนี้มา นั่นคือความสันติและความสุข”²

Gustave Le Bon แพทย์และนักประวัติศาสตร์ชาวฝรั่งเศส ได้ชี้ให้เห็นว่าตะวันตกเริ่มให้ความสำคัญในการวิพากษ์ท่านเราะฮูล คือลัทธิลอสุอะลัยฮิวะลัลลัม เขากล่าวว่า “เมื่อเอาผลงานที่สำคัญมาวัดความเป็นบุรุษ แน่หนอนมูห์หมัดย่อมเป็นที่สุดในหมู่ผู้ยิ่งใหญ่ของประวัติศาสตร์ และนักวิชาการตะวันตกเริ่มให้ความสำคัญเป็นธรรมกับมูห์หมัด ทั้งที่ความคลั่งไคล้ในศาสนาทำให้นักประวัติศาสตร์จำนวนมาวยังคงมีติดบอด ทำให้พวกเขาไม่ยอมรับในความดีของท่าน ...

มูห์หมัดสามารถที่จะริเริ่มสร้างตัวอย่างที่ดีและเป็นแบบอย่างที่สูงส่งแก่ชาวอาหรับ ซึ่งไม่เคยมีแบบอย่างเช่นนี้มาก่อน และในการริเริ่มครั้งนั้น ความยิ่งใหญ่ของมูห์หมัดก็เจิดจ้าเป็นอย่างยิ่ง ... และสาวกของท่านไม่ลังเลที่จะเสียสละด้วยชีวิตเพื่อความสูงส่งนี้ ...

และไม่มีสิ่งใดที่จะถูกต้องมากไปกว่าการที่มูห์หมัดได้รวบรวมอำนาจการปกครอง การทหาร และการศาสนา ไว้ในมือเดียวกัน ในวันที่คาบสมุทรอาหรับยังกระจัดกระจายกันอยู่ เราไม่สามารถประเมินค่าของมันผ่านผลงานได้เลย เพราะอาหรับได้พิชิตแคว้นเมืองต่าง ๆ ภายในหนึ่งศตวรรษ หลังจากนั้นก็ก่อนหน้านั้นพวกเขาอยู่กันเป็นเผ่าเหมือนคนป่าที่ทำสงครามระหว่างกันเองก่อนที่จะมีมูห์หมัดบังเกิดขึ้นมา”³

Etienne Dinet ได้ยกย่อง บุคลิกและความโดดเด่นของท่านเราะฮูล คือลัทธิลอสุอะลัยฮิวะลัลลัม โดยกล่าวว่า “แท้จริง บุคลิกที่มูห์หมัดมีอยู่กับตัวนั้นเป็นบุคลิกที่ฉีกกรอบจารีตและมีอิทธิพลอย่างมาก

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 174

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 167

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 154

จนมันทำให้บทบัญญัติของเขาเป็นสิ่งที่มีความเข้มข้น ทำให้เกิดจิตวิญญาณแห่งการสร้างสรรค์ และมอบคุณลักษณะแห่งความใหม่ให้เกิดขึ้น”¹

บรรดานักเขียนชาวตะวันตกได้ถ่ายทอดความรู้สึกที่อย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับท่านเราะฮูล คือลัลลลอฮุอะลยฮิวะสลัม เช่น Jacques Augustin Berque กล่าวว่า “ไม่มีข้อกังขาเลยว่า แท้จริงอิสลามที่อัลลลอฮ์ผู้ทรงสร้างคัดเลือกมูฮัมมัดให้มาเป็นผู้หน้านั้น มันช่างเหมาะอย่างยิ่งแล้วกับมูฮัมมัด และมูฮัมมัดก็เหมาะสมยิ่งกับอิสลาม”²

Carl Brockelmann ชาวเยอรมัน กล่าวว่า “ศาสนทูตของอิสลามได้ใช้ดินแดนคาบสมุทรอาหรับเป็นจุดเริ่มการเผยแพร่สารอันยิ่งใหญ่ ซึ่งยังถูกต้องด้านจนถึงปัจจุบัน แต่ชัยชนะเป็นของสังฆกรรมเสมอ และมูฮัมมัดไม่ได้นำพาสิ่งใดมา นอกจากสังฆกรรมและความจริงเท่านั้น”³

ชาวตะวันตกบางคนยอมรับการเป็นศาสนทูตของท่านเราะฮูล คือลัลลลอฮุอะลยฮิวะสลัม ยิ่งกว่านั้น บางคนยังยืนยันว่าท่านเป็นศาสนทูตคนสุดท้าย และเหมาะสมกับเกียรติอันสูงส่งนี้

Clement ปราชญ์ชาวฝรั่งเศส กล่าวว่า “มูฮัมมัดมิใช่ศาสนทูตธรรมดา ทว่าเหมาะสมที่จะเป็นศาสนทูตที่หาย และมาตรมั่นว่าบรรดามุสลิมได้ยึดท่านเป็นแบบอย่างในการเผยแผ่แล้ว แน่นอนโลกนี้ต้องกลายเป็นมุสลิม”⁴

ชาวยุโรปบางคนได้ยกย่องจุดยืนของท่านเราะฮูลที่มีต่อชาวคริสต์และศาสนาอื่น ๆ และยกย่องในความยุติธรรมของท่านที่มีต่อพวกเขา รวมถึงการให้เกียรติของท่านต่ออีซา

เบอร์นาร์ด ชอว์ กล่าวว่า “แท้จริงฉันได้ค้นคว้าเกี่ยวกับมูฮัมมัดในฐานะคนแปลก ฉันเห็นว่าเขาห่างไกลจากการการเป็นปฏิปักษ์กับอีซา แต่จำเป็นที่เราต้องเรียกเขาว่าผู้ปลดปล่อยมนุษยชาติ และยุโรปเริ่มที่จะเข้าใจหลักความเชื่อของเตฮิดในช่วงเวลาที่ผ่านไป และพวกเขาอาจจะไปได้ไกลกว่านั้น พวกเขาอาจจะต้องยอมรับว่าความเชื่อนี้สามารถที่จะแก้ปัญหาของพวกเขาได้ ด้วยวิธีที่สามารถนำความสันติและความสุขมาให้ และจิตวิญญาณนี้ควรที่พวกเขาจะต้องเข้าใจการคาดการณ์ของฉัน และเมื่อเราตัดสินผู้ยิ่งใหญ่ด้วยผลงานแล้ว เราย่อมกล่าวว่า มูฮัมมัดศาสนทูตของมุสลิมคือผู้ยิ่งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ เขาทำลายความเป็นชาตินิยม ความเบี่ยงเบนทางความเชื่อต่าง ๆ และเขานำศาสนาที่ชัดเจนเข้มข้นมาให้โดดเด่นเหนือกว่าศาสนายิว คริสต์ และศาสนาเดิมของอาหรับ ศาสนาของท่านยังคงอยู่อย่างทรงพลังจนถึงทุกวันนี้ ประวัติศาสตร์ไม่ได้จารึกบุรุษคนใดเลยที่สามารถเทียบเคียงมูฮัมมัด เขาเป็นศาสนทูต ผู้สร้างประชาชาติ

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 127

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 171

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 170

⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 171

ผู้สร้างรัฐ ... สามประการที่มุฮัมมัดมีอยู่ นี้ เป็นเอกภาพหนึ่งเดียวที่สอดคล้องกัน และศาสนาก็คือพลังที่สร้างเอกภาพของมันตลอดระยะเวลาในหน้าประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา”¹

ชาวคริสต์บางคนได้ชี้ถึงจุดยืนของท่านเราะฮูล คือลัลลอลฮุอะลียะฮ์วะฮ์ลัม ที่มีต่ออียิปต์ อะลียะฮ์วะฮ์ลัม การให้เกียรติของท่านต่ออียิปต์ที่มีอยู่ในอัลกุรอานและสุนนะฮ์

Louis Pierre Sedillot นักบูรพาคดีชาวฝรั่งเศส กล่าวว่า “ถึงเวลาแล้วที่ต้องหันมามองประวัติศาสตร์ของประชาชาตินี้ ซึ่งไม่เคยเป็นที่รับรู้มาก่อน เริ่ม จาก มุม หนึ่ง ของ เอเชีย แล้ว เจริญ ก้าว หน้า จน ถึง ระดับ สูง สุด ต้นกำเนิดสิ่งมหัศจรรย์นี้เป็นวีรบุรุษเพียงคนเดียวเขาคือมุฮัมมัด สำหรับยุคก่อนที่มุฮัมมัดจะมานั้น เป็นประชาชาติที่ไม่มีค่าและความสำคัญใด ๆ สำหรับเผ่าหรือกลุ่มของพวกเขา เมื่อมุฮัมมัดได้มาแล้ว เขาได้สร้างให้ประชาชาตินี้ใหม่ขึ้นมา เป็นเรื่องที่ถูกต้องถ้าจะพูดว่ามันเหมือนกับอภินิหาร จนพวกเขาสามารถพิชิตและปกครองโลกได้อย่างยาวนานและยาวนานอีกต่อไป”²

ยุคของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลียะฮ์วะฮ์ลัม

การพูดถึงชีวประวัติของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลียะฮ์วะฮ์ลัม นั้น จะ ต้อง จำ กั ด ยุ ค ที่ ท่าน ใ ช้ ชี วิ ต อ ยู่ อ ย่ า ง ละ เ อี ย ด นั้น คือ ช่วง เวลา ที่ รู้ กั น ใน บรรดา นัก วิ จ्ञ ย ว่า เป็น ขอบ เขต การ วิ จ्ञ ย ด้าน เวลา ถึงแม้ว่าความรู้เกี่ยวกับชีวประวัติของท่านนบีนั้นอาจจะเริ่มจากยุคก่อนที่ท่านจะเกิดก็ตาม

ด้วยเหตุดังกล่าว หากจะกำหนดช่วงเวลาเริ่มต้นของประวัติก่อนท่านเกิดนั้นย่อมเป็นเรื่องที่ยาก เนื่องจากเกี่ยวกับชีวิตของชาวกรีกหรือชีวิตบิดาและมารดาของท่านด้วย

ท่านเกิดในวันจันทร์ ปีช้าง นี่คือนี่สิ่งที่ได้ยืนยันตามตัวบทจากหะดีษของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลียะฮ์วะฮ์ลัม เอง คือ

وَسُئِلَ عَنْ صَوْمِ يَوْمِ الْاِثْنَيْنِ قَالَ: «ذَلِكَ يَوْمٌ وُلِدْتُ فِيهِ»

ความว่า “และท่านถูกถามเกี่ยวกับการถือศีลอดในวันจันทร์ ท่านกล่าวว่า นั่นคือวันที่ฉันเกิด”³

นักวิชาการส่วนมากระบุว่าท่านเกิดวันที่ 12 เดือนเราะบิอูลเอาวัล ปีช้าง ตรงกับปี ค.ศ. 571

ถึงแม้เราสามารถจะกำหนดเวลาเกิดของท่านจนถึงการเสียชีวิตได้อย่างละเอียดก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถแยกการศึกษาออกจากเวลาก่อนหน้านั้นได้เลย¹

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 175

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 174

³ เศาะฮิหฺ มุสลิม หมายเลข 1162

ส่วนวันที่ท่านเสียชีวิตนั้น บรรดาปวงปราชญ์มีมติเป็นเอกฉันท์ คือ ตอนเช้าของวันจันทร์ ที่ 12 เดือนเราะบีอุลเอาวัล ตรงกับวันที่ 8 เดือนมิถุนายน ค.ศ. 633²

และเหตุการณ์อพยพของท่านอาจเป็นช่วงกลาง ซึ่งฉันได้แบ่งออกเป็นสองช่วง คือตั้งแต่ปีแรกของการอพยพและตรงกับ ค.ศ. 622³

ภูมิลำเนาของท่าน

ท่านเกิดและอาศัยอยู่ที่ *มักกะฮฺ* หรือที่เรียกว่า *อุมมุลกุรอ*⁴ และได้รับการแต่งตั้งเป็นศาสนทูตที่นั่น ท่านเติบโต แต่งงาน ประกอบอาชีพ ใช้ชีวิตส่วนใหญ่ของท่าน อบรมสั่งสอนลูกหลาน และคิดเลื่อกบรรดาสาวกของท่าน ณ นครมักกะฮฺ

มักกะฮฺตั้งอยู่ในบริเวณหุบเขา ซึ่งเป็นสถานที่อิบรอฮีมได้นำภรรยา (ฮาญัร) และอิสมายีลมาทิ้งไว้ อัดลลอฮฺตรัสว่า

﴿ رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً مِنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَأَرْزُقْهُمْ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ ﴿٣٧﴾ [إبراهيم: 37]

ความว่า “โอ้พระผู้อภิบาลของเรา แท้จริงฉันได้ให้ลูกหลานบางส่วนของฉันได้อาศัยอยู่ ณ ที่ราบลุ่มซึ่งไม่มีพืชอันใดเลย ณ วิหารอันต้องห้ามของพระองค์ โอ้พระผู้อภิบาลของเรา - ฉันให้พวกเขาอาศัยที่นั่น - เพื่อพวกเขาจะรักษาละหมาด ดังนั้นพระองค์โปรดให้จิตใจของมนุษย์มุ่งมายังพวกเขา และโปรดให้ผลผลิตทั้งหลายเป็นปัจจัยยังชีพแก่พวกเขา เพื่อพวกเขาจะขอบคุณในความโปรดปรานของพระองค์” (อิบรอฮีม : 37)

มักกะฮฺเป็นสถานที่แรกของการกำเนิดหลักศรัทธาที่ให้เอกภาพต่ออาดลลอฮฺ(เตาฮีด)ในดินแดนอาหรับ ตั้งแต่สมัยของอิบรอฮีมและอิสมายีล เนื่องจากอิบรอฮีมได้วิงวอนขอให้แก่มักกะฮฺและผู้ที่อาศัยเขาได้สร้างกะอูบะฮฺ และบรรดาศาสนทูตหลังจากเขาต่างได้มาทำหัจญ์ ณ ที่นั่น

﴿ وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنَاً وَاتَّخِذُوا مِنْ مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى وَعَهِدْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَنَّ طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ﴿١٢٥﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا بَلَدًا آمِنًا وَارْزُقْ أَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرَاتِ مَنْ آمَنَ مِنْهُم بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ فَأُمْتِّعُهُ قَلِيلًا ثُمَّ أَضْطَرُّهُ إِلَىٰ عَذَابِ النَّارِ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٢٦﴾ وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ

¹ ดู อับดุลอะซีซ อัล-อุมะรีย, อัล-หิริอฟ วะ อัล-คินาอาต ฟี อัล-หิญาซ ฟี อัล-อัศร์ อัน-นะบะเวีย, หน้า 38, และ มุหัมมัด อิซซะฮฺ ดะรูซะฮฺ, อัศร อัน-นะบีย, เบรุต: ดารุ อัล-ยักเซาะฮฺ, อ.ศ. 1384

² อับดุลสลาม อัต-ตรมานีนีย, อัซมินะฮฺ อัต-ตารีค อัล-อิสลามีย, เล่ม 1 หน้า 29

³ เรื่องเดียวกัน, เล่ม 1 หน้า 344

⁴ เป็นชื่อที่รู้จักกันดีโดยไม่ต้องนิยามอีก มีตำราหลายเล่มทั้งเก่าและใหม่ที่เขียนเกี่ยวกับมักกะฮฺอย่างนับไม่ถ้วน

الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلَ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٢٥﴾ رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمِينَ لَكَ وَمِن دُرِّيَّتِنَا أُمَّةٌ مُّسْلِمَةً لَّكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٦﴾ رَبَّنَا وَأَبْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْنَا آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٢٧﴾ ﴿البقرة: ١٢٥-١٢٩﴾

ความว่า “และเมื่อเราได้ให้บ้านอันต้องห้ามหลังนั้น (กะอูบะฮฺ) เป็นที่ถวิลหาสำหรับมนุษย์ และเป็นที่ปลอดภัยแก่พวกเขา และพวกเขาจึงยึด มะกอมอิบรอฮีม (หินนึ่งร้อนที่อิบรอฮีมยื่นเพื่อสร้างกะอูบะฮฺ) เป็นที่ละหมาดเกิด และเราได้สั่งเสียแก่อิบรอฮีมและอิสมาอีลว่า เจ้าทั้งสองจงทำความสะอาดบ้านของฉัน เพื่อบรรดาผู้เฝ้าหวาฟ (เวียนรอบ) ผู้อุทิศกาฟ ผู้รุกูและสุญูด และเมื่ออิบรอฮีมได้วิงวอนว่า โอ้พระผู้อภิบาลของฉัน โปรดให้เมืองนี้เป็นเมืองที่ปลอดภัยเกิด และให้ผลผลิตนานาชนิดเป็นปีเจ้ายั่งยืนแก่ผู้อาศัย คือผู้ที่ศรัทธาต่ออัลลอฮฺและวันปรโลกจากพวกเขา อัลลอฮฺตรัสว่า ส่วนผู้ปฏิเสธศรัทธา ฉันก็จะให้เขาเพเลิดเพลินในเวลาเพียงเล็กน้อยเท่านั้น จากนั้นฉันจะบังคับให้เขาไปสู่การลงโทษแห่งนรก ซึ่งเป็นบันปลายอันชั่วช้ายิ่ง และเมื่ออิบรอฮีมและอิสมาอีลได้ยกรากฐานของบ้านหลังนั้นให้สูงขึ้น และวิงวอนว่า โอ้พระผู้อภิบาลของเรา โปรดตอบรับการความดีของเราด้วยเถิด แท้จริงพระองค์ทรงได้ยิน ทรงรอบรู้ โอ้พระผู้อภิบาลของเรา โปรดให้เราเป็นผู้มอบน้อมต่อพระองค์ และโปรดให้มีขึ้นจากลูกหลานของเรา ซึ่งประชาชาติที่นอบน้อมต่อพระองค์ โปรดสอนการทำหัจญ์แก่เรา และโปรดอภัยโทษแก่เรา แท้จริงพระองค์ทรงอภัย ทรงเมตตาเสมอ โอ้พระผู้อภิบาลของเรา โปรดส่งไปยังพวกเขา ซึ่งศาสนทูตคนหนึ่งจากพวกเขา โดยเขาจะอ่านโองการของพระองค์แก่พวกเขา สอนคัมภีร์และความรู้อันเป็นสุนนะฮฺแก่พวกเขา และขัดเกลาพวกเขาให้สะอาดบริสุทธิ์ แท้จริงพระองค์ทรงเกรียงไกร ทรงปรีชาญาณ” (อัล-บะเกาะเราะฮฺ : 125-129)

ส่วนสภาพทางภูมิศาสตร์นั้น มักกะฮฺจะต่างกับส่วนอื่นๆ ของคาบสมุทรอาหรับ อันเนื่องมาจากเป็นที่ราบลุ่มซึ่งล้อมรอบไปด้วยภูเขาต่างๆ

มักกะฮฺเป็นที่อาศัยของเผ่ากูร็อยซ์และพันธมิตร กูร็อยซ์เป็นกลุ่มที่มีอารยธรรม มีการเดินทาง ค้าขาย มีความสัมพันธ์ที่ดีกับภายนอก เมื่อเปรียบเทียบกับเผ่าอื่นๆ¹

มักกะฮฺเป็นเมืองที่มีถูกรู้จักอย่างแพร่หลายว่าเป็นสถานแห่งกะอูบะฮฺที่อิบรอฮีมได้สร้างไว้

﴿وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٢٧﴾﴾ ﴿البقرة: ١٢٧﴾

¹ ดู อะหมัด อิบรอฮีม อัช-ชะรีฟ, มักกะฮฺ วะ อัล-มะดีนะฮฺ ฟิ อัล-ญาฮิลียะฮฺ วะ อะฮฺลฺ อัล-นบี, ไคโร: ดาร์ อัล-ฟิกร์ อัล-อะเราะบีย, มปป.

ความว่า “และเมื่ออิบรอฮีมและอิสมาอีลได้ยกรากฐานของบ้านหลังนั้นให้สูงขึ้น พลังกล่าววิงวอนว่า โอ้พระผู้อภิบาลของเรา โปรดตอบรับการทำความดีของเราเถิด แท้จริงพระองค์ทรงได้ยิน ทรงรอบรู้” (อัล-บะเกาะเราะฮ์ :127)

มักกะฮ์ถูกแบ่งเป็นส่วน ระหว่างตระกูลกูร็อยช์และเผ่าต่างๆ ที่แยกย่อยมาจากพวกเขา ซึ่งอาจจะใช้การแบ่งดังกล่าวนี้มาระบุพิภพเกี่ยวกับผู้อาศัย บ้านเรือน ชุมชนต่างๆ ในมักกะฮ์ได้ เช่นเดียวกับที่เผ่าต่างๆ ในมักกะฮ์ก็มีหน้าที่รับผิดชอบที่ชัดเจน เช่นบางเผ่าต้องดูแลน้ำและรับแขก บางเผ่าก็ต้องถือธง¹ พวกกูร็อยช์จะมีการเก็บภาษีร้อยละ 10 จากพ่อค้าที่นำสินค้ามายังมักกะฮ์อีกด้วย

และมักกะฮ์ยังถูกรู้จักแพร่หลายว่ามีที่พบปะชุมนุมที่เรียกว่า *ดาร์ อัน-นัจวะฮ์*² ซึ่งเป็นที่ประชุมของแกนนำชาวกูร็อยช์ ทั้งนี้เพื่อรักษาความเป็นเอกภาพและเสถียรภาพของกูร็อยช์เอง

พวกเขายังยึดถือในความเป็นญายิลียะฮ์ ด้วยการปกป้องความหลงผิดของกูร็อยช์ เช่น การบูชารูปปั้นและอื่นๆ โดยอ้างว่าเพื่อรักษามรดกของพวกเขา ตามที่พวกเขาเข้าใจ ซึ่งมันห่างไกลและมีดบาดจากความถูกต้อง และเป็นการลุ่มหลงอย่างมหันต์ อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ بَلْ قَالُوا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰ آثَرِهِمْ مُّهْتَدُونَ ﴿٢٢﴾ [الزخرف: 22]

ความว่า “ทว่า พวกเขากล่าวอ้างว่า แท้จริงเราพบว่าบรรพบุรุษของเราอยู่ในแนวทางอื่น และแท้จริงเราจะเดินตามทางของพวกเขา” (อัล-ซุครุฟ : 22)

ด้วยเหตุดังกล่าว ความคิดของพวกเขาจึงสับสนทอตันมาอย่างอ่อนด้อยไม่ใช้สติปัญญา มักจะตามๆ กันในเรื่องที่จำกัด ไม่มีเรื่องอื่นๆ ที่สำคัญเท่าใดนัก³

พวกเขานิยมกระทำผิดประเวณี ดื่มเหล้า กินดอกเบียร์ เต็นรำ ดนตรี และทุกสิ่งทุกอย่างที่ชอบด้วยอารมณ์ พวกเขาถูกรอบงำด้วยอารมณ์ใฝ่ต่ำเนื่องจากไม่ได้ศรัทธาต่อการสอบสวนและการฟื้นคืนชีพในปรโลก⁴

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٩٠﴾ [المائدة: 90]

ความว่า “โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย แท้จริงสุรา(สิ่งมึนเมา) การพนัน แทนสำหรับเชือดสัตว์บูชาญายิลียะฮ์ และการเสี่ยงเต๋วนั้น เป็นสิ่งโสมนั้น อันเกิดจากการกระทำของมารร้าย ดังนั้นพวกเจ้าจงห่างไกลเถิด เพื่อพวกเจ้าจะได้รับความสำเร็จ” (อัล-มาอิดะฮ์ : 90)

¹ ดู อัล-ซุบัยรียะ, *นะฮ์บ์ กูร็อยช์*, และ อิบน์ หนะบีบ, *อัล-มุฮับบัร*

² อัล-อัสเราะเกีย, *ดาร์ค มักกะฮ์*, หน้า 107,110, อิบน์ หนะบีบ, *อัล-มุหนัมมัก ฟิ อัลบาร กูร็อยช์*, หน้า 87

³ อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 1 หน้า 78, ดู ตัฟซีร์ อิบน์ กะซีร์, *สุเราะฮ์ อัน-นูร*, เล่ม 2 หน้า 1679

⁴ ดู ตัฟซีร์ อิบน์ กะซีร์, *สุเราะฮ์ อัล-ญายียะฮ์* อายะฮ์ 24, เล่ม 2 หน้า 1699, และดูหัวข้อ ภูมิลาเนาของท่านนบี ในหนังสือเล่มนี้

และการซึกริกหรือการตั้งภาคีก็แพร่หลายอย่างกว้างขวางในมักกะฮ์¹

ตระกูลของท่าน

ท่านนบี คือ มุหัมมัด บิน อับดุลลอฮ์ บิน อับดุลมุฏฏะฮ์ (ซัยบะฮ์) บิน ฮาซิม บิน อับดุมะนาฟ บิน มุฏฏอ บิน กิลาบ บิน มุเราะฮะฮ์ บิน กะอฺบ์ บิน ลุอัยย์ บิน ซอลิบ บิน ฟิสรุ บิน มาลิก บิน นัจร บิน กิยานะฮ์ บิน คุซัยมะฮ์ บิน มุฏฏริกะฮ์ บิน อิลยาฮ์ บิน มุฏฏอ บิน นิซาร บิน มะอฺดัด บิน อัดนาน บิน อุดด์ บิน มุเกาวัม บิน นาหุร บิน ตัยเราะฮ์ บิน ยะอฺรูบ บิน ยัซญุบ บิน นาบิต บิน อิศมาอิล บิน อิบรอฮีม อะลัยฮิสสลาม²

บรรดาบรรพบุรุษที่อยู่หลังจากัดนานไปนั้น บรรดาผู้รู้หลายคนยังมีทัศนคติขัดแย้งกัน เพียงแต่ก็ยังเชื่อมโยงไปถึงอิสมาอิลอยู่³

ท่านนบี คือลัลลลอฮ์อะลัยฮิวะสَّلَام ได้กล่าวว่

«إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ مِنْ وَلَدِ إِبْرَاهِيمَ إِسْمَاعِيلَ، وَاصْطَفَىٰ مِنْ بَنِي كِنَانَةَ قُرَيْشًا، وَاصْطَفَىٰ مِنْ قُرَيْشٍ بَنِي هَاشِمٍ، وَاصْطَفَانِي مِنْ بَنِي هَاشِمٍ، فَأَنَا خَيْرٌ مِنْ خَيْرٍ»

ความว่า “แท้จริงอัลลอฮ์ได้คัดเลือกจากลูกของอิบรอฮีม คืออิสมาอิล และคัดเลือกจากกิยานะฮ์ คือกูร็อยษ์ และจากกูร็อยษ์ คือ ฮาซิม และคัดเลือกจากฮาซิม คือฉัน ดังนั้นฉันคือคนที่ถูกคัดเลือกแล้วจากตระกูลที่ดีที่สุด”⁴

การเกิดของท่าน

บิดาของท่าน (อับดุลลอฮ์ บิน อับดุลมุฏฏะฮ์) ได้แต่งงานกับมารดาของท่าน (อามินะฮ์ บินตุวะฮ์) แล้วทั้งสองได้ใช้ชีวิตคู่อยู่ช่วงหนึ่ง จนกระทั่งได้ตั้งครรภ์ท่านนบี คือลัลลลอฮ์อะลัยฮิวะสَّلَام แล้วบิดาของท่านก็เสียชีวิตก่อนที่ท่านจะเกิดออกมา⁵ อัลลอฮ์ประสงค์ให้ท่านเกิดที่มักกะฮ์ และมารดาของท่านได้ฝันก่อนที่จะคลอด ดังที่มีรายงานจากท่านนบี คือลัลลลอฮ์อะลัยฮิวะสَّلَام ว่า

«أَنَا دَعْوَةٌ أَبِي إِبْرَاهِيمَ، وَبِشَارَةِ عِيسَى، وَرُؤْيَا أُمِّي آمِنَةَ الَّتِي رَأَتْ وَكَذَلِكَ أُمَّهَاتُ النَّبِيِّينَ
يَرِينَ»

¹ อิบน์ ฮิซาม, *อัศ-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 1 หน้า 78

² อิบน์ กะษีร, *อัศ-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 1 หน้า 183, อัล-บุคอรี ได้ลบสายตระกูลบางคนออกแล้วโยนไปยังัดนาน บิน อิบรอฮีม, เล่ม 4 หน้า 238

³ อิบน์ลุกัยยิม, *ซาต อัล-มะฮาด*, เล่ม 1 หน้า 71

⁴ เศาะฮ์ฮ์ มุสลิม พร้อมซัรหฺ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 15 หน้า 26

⁵ อิบน์ สะอูด, *อัศ-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, จาก *อัญญาอะบะกอด อัล-กูบรอ*, เล่ม 1 หน้า 99, อิบน์ ฮิซาม, *อัศ-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 1 หน้า 158

ความว่า “ฉันคือคำวิงวอนขอของอิบรอฮีม (ที่ขอจากอัลลอฮ์ให้มีทายาทเป็นศาสนทูต) ฉันคือข่าวดีที่อิสฺฮาเคยบอกไว้ คือความฝันที่มารดาของฉันได้เห็น เช่นเดียวกับที่มารดาของศาสนทูตทุกคนก็ได้ฝัน¹

และเล่ากันว่าก่อนคลอดนั้น มารดาของท่านได้ฝันว่ามีรัศมีออกจากนาง สว่างไปจนถึงเมืองบุศรอแห่งดินแดนซาม²

ส่วนเกิดวันที่เท่าไรนั้นยังคงมีความเห็นหลากหลาย³ แต่มีการรับรองจากท่านนบี คืออัลลิลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลิม เองว่า ท่านเกิดในวันจันทร์⁴

บรรยากาศตอนเกิดนั้นยากที่จะบรรยายละเอียดได้ เนื่องจากท่านเป็นเด็กกำพร้า เป็นสามัญชนธรรมดา แต่ ณ ที่อัลลอฮฺ ท่านเป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นศาสนทูตคนสุดท้าย เป็นบ่าวที่ประเสริฐสุดของพระองค์ และไม่มีผู้ใดรู้ว่าท่านได้รับเลือกให้เป็นนบีตอนที่ท่านคลอดหรือตอนที่อยู่ในครรภ์ มิเช่นนั้นแล้ว มารร้ายจากญินและมนุษย์ย่อมพยายามที่จะก่ออันตรายแก่ท่าน ดังนั้น อัลลอฮฺจึงปิดให้เป็นความลับ ไม่มีใครรู้ได้แม้แต่ตัวของท่านนบี คืออัลลิลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลิม เองก็ตาม

﴿ وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا مَا كُنْتَ تَدْرِي مَا الْكِتَابُ وَلَا الْإِيمَانُ وَلَكِن جَعَلْنَاهُ نُورًا نَّهْدِي بِهِ مَن نَّشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٥٢﴾ [الشورى: ٥٢]

ความว่า “และเช่นเดียวกันนั้น เราได้ประทานอัลกุรอานจากเราแก่เจ้า ซึ่งเจ้าไม่เคยรู้มาก่อนว่า คัมภีร์และการศรัทธาคืออะไร แต่ทว่าเราได้ทำให้อัลกุรอานเป็นแสงสว่างแก่มวลมนุษย์ ซึ่งเราจะชี้แนวทางแก่ผู้ที่เราประสงค์ จากปวงบ่าวของเรา และแท้จริง เจ้าจะเป็นผู้ชี้ทางอันเที่ยงตรง” (อัล-ชูรอ : 52)

บรรดาผู้รู้พยายามกำหนดวันเกิดของท่าน บางคนเห็นว่าเป็นวันที่ 12 เดือนเราะบีอุลเอาวัล ปีช้าง⁵ ตรงกับปี ค.ศ. 571⁶

¹ ตัฟซีร์ อิบนู กะซีร์, เล่ม 1 หน้า 212, ดู เศาะฮ์ฮ์ อัล-บุคอรี, *กิตาบ อัล-มะนากีบ, บาบ เคาะดัด อัน-นะบียีน*, เล่ม 4 หน้า 162 พร้อมกับคำอธิบายของอิบนู ญะญ์ร ในบَابนี้

² อิบนู อีซาม, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 1 หน้า 158, อิบนู กะซีร์, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 1 หน้า 206, ดู อัคริม ฎิยาห์ อัล-อุมะรี, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ อัล-เศาะฮ์ฮะฮฺ*, เล่ม 1 หน้า 101

³ อิบนู อีซาม, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 1 หน้า 158, อิบนู กะซีร์, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 1 หน้า 206, ดู อัคริม ฎิยาห์ อัล-อุมะรี, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ อัล-เศาะฮ์ฮะฮฺ*, เล่ม 1 หน้า 101

⁴ ดูรายละเอียดความเห็นต่างๆ ในอิบนู กะซีร์, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 1 หน้า 200, และ อักฎ็อรุณีย์, *เศาะฮ์ฮ์ อัล-สีเราะฮฺ*, เล่ม 1 หน้า 271

⁵ อิบนู อีซาม, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 1 หน้า 158, มุหัมมัด อิบู ซุฮัยบะฮฺ, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 1 หน้า 173, อิบู อัล-หะสัน อัน-นัจวี, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, หน้า 99

⁶ อับดุลสลาม อัล-ดรรมานี, *อัซมินะฮฺ อัล-ตารีค อัล-อิสลามีย*, หน้า 11

ความเห็นที่แตกต่างเกี่ยวกับวันนั้น ไม่ทำให้เกียรติของท่านต้องลดลงแต่อย่างใด ท่านคือผู้นำมวลมนุษย์ โดยไม่มีข้อกังขาใดเลย และท่านเองก็ไม่พยายามที่จะค้นหาหรือระบุวันเกิดของท่านแต่อย่างใด

ส่วนสถานที่เกิด คือ บ้านของอับดุลิบบ ลุงของท่าน ในละแวกชุมชนของเผ่าฮาซิม ตลอดระยะเวลาสองร้อยปีก่อนนั้น ยังเป็นบ้านเรือนที่ติดกับมัสยิดอัลหะรออม เปลี่ยนผู้ถือกรรมสิทธิ์ครอบครองคนแล้วคนเล่า จนกระทั่ง อัล-ค็อยชะรออน มารดาของเคาะลีฟะฮุซฮารูน อัร-รอซิด ได้มาทำหัจญ์ในสมัยการปกครองของลูกชายนาง นางก็ได้กำหนดให้ละแวกนั้นขยายออกเป็นมัสยิดด้วย อยู่ใกล้กับหะรออมมาก ซึ่งเป็นสถานที่รับรู้กันในปัจจุบันว่าเป็นหลุมฝังศพของอับดุลิบบ อยู่ด้านทิศตะวันออกของลานสระแอดดังเป็นที่รับรู้กันอย่างแพร่หลายของเหล่าผู้รู้และผู้ศรัทธาในมักกะฮ์

และหลังจากที่ท่านเกิดนั้น คนที่เป็นแม่แทนก็คือ ชุวัยบะฮ์ ซึ่งเป็นทาสีของอับดุลิบบ ละฮับผู้เป็นลุง¹ และผู้เลี้ยงดูท่านคือ บะเราะกะฮ์ อัล-หะบะชียะฮ์ (อุมมู อัล-ฮันน) ทาสีของอับดุลิบบผู้เป็นบิดาของท่าน ซึ่งท่านนับปีได้ทำดีแก่นางตลอดชีวิตของนาง แล้วนางได้รับอิสลาม อพยพไปยัง มะดีนะฮ์ และได้อยู่ในเหตุการณ์วันเสียชีวิตของท่านเองด้วย

สิ่งแรกที่มารดาของท่านและบรรดาสตรีที่อยู่ร่วมกับนางกระทำหลังคลอดก็คือ ส่งคนไปบอกอับดุลมุฏฏะฮ์ผู้เป็นปู่ เพื่อแจ้งข่าวดีให้ทราบถึงการเกิดของหลานที่กำลังกำพร้าพ่อ ซึ่งเป็นลูกชายสุดที่รักของท่าน ปู่ของท่านก็รีบมาหาและยกทารกน้อยมาสู้อ้อมกอดทันที ระลึกถึงการเป็นเด็กกำพร้าไว้ พ่อที่เสียชีวิตไป จากนั้นก็นำท่านไปยังกะอูบะฮ์เพื่อขอขอบคุณในความโปรดปรานอัลลอฮ์ และวิงวอนขอต่อพระองค์² และตั้งชื่อว่า มุหัมมัด ซึ่งเป็นชื่อที่แปลกไม่เคยมีสำหรับชาวอาหรับ ณ เวลานั้น³ ท่านเกิดมาเป็นเด็กกำพร้าซึ่งอัลลอฮ์รับรู้ดูแลให้มีที่พักพิง

ก่อนที่จะพูดถึงชีวิตกำพร้าของท่านนั้น แวบแรกที่เราคิดได้ ก็คือการดูแลของอัลลอฮ์ที่มีต่อท่านนับคืออัลลอฮ์จะลบล้างความทุกข์ขณะที่ท่านเป็นเด็กกำพร้า ดังโองการที่ว่า

﴿ أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَىٰ ۖ وَكَوَّيْنًا فَآوَىٰ ۖ وَكُنَّ عِزًّا ۖ لَوْلَا دَفَعْنَاكَ مِنَ الْأَرْضِ فَذَهَبْتَهُمَا وَلِلَّهِ الْأَرْضُ وَالسَّمَاوَاتُ ۚ ثُمَّ جِئْنَا بِعَادِثَةٍ بَعْثَةٍ لِّنُجِزِلَنَّهُمْ عَلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَمَا يَكْفُرُونَ ۚ ﴿٦﴾ [الضحى: 6]

ความว่า “พระองค์มีพบเจ้าในสภาพกำพร้าดอกหรือ แล้วพระองค์ก็ให้เจ้ามีที่พักพิง” (อัล-ฎุฮา : 6)

มารดาของท่านรักและเอ็นดูท่านมาก เนื่องจากท่านเป็นเด็กกำพร้าพ่อที่เสียชีวิต ส่วนปู่ของท่านก็ทำหน้าที่เลี้ยงดูและรับผิดชอบแทนผู้เป็นพ่อ คอยดูแลให้ความรักและไถ่ถามทุกข์สุขของหลานจนวาระสุดท้ายของชีวิต ท่านนับปีได้รับการเลี้ยงดูที่อบอุ่น สะอาด จนกระทั่งมีอายุครบ 8 ปี

¹ อิบน์ สะอูด, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, จาก อัล-ญะฮะซะฮ์ อัล-กุบรอ, เล่ม 1 หน้า 108, อิบน์ กะษีร์, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, เล่ม 1 หน้า 223

² อิบน์ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, เล่ม 1 หน้า ๑๐๙, อิบน์ กะษีร์, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, เล่ม 1 หน้า 201, 209

³ อิบน์ กะษีร์, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, เล่ม 1 หน้า 224

นอกจากจะกำพร้าบิดาแล้ว มารดาก็มาเสียชีวิตอีก เมื่อท่านมีอายุครบ 6 ปี มารดาเสียชีวิตขณะที่เดินทางกลับจากมะดีนะฮฺ ณ ที่ซึ่งเรียกว่า อัล-อับวาล์ และศพก็ถูกฝังที่นั่น

อุมมุ อัยมัน พี่เลี้ยงของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้นำท่านกลับมายังมักกะฮฺ และส่งมอบท่านให้แก่ปู่ของท่านต่อไป ปู่ของท่านยิ่งห่วงและเอ็นดูท่านมากขึ้น อุมมุ อัยมัน ยังคงเป็นพี่เลี้ยงคอยติดตามและดูแลท่าน ด้วยการมอบหมายจากปู่ของท่านเอง และอุมมุ อัยมัน เองก็รักและเอ็นดูท่านมาก ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เองก็ตระหนักถึงบุญคุณของนางเป็นอย่างดี หลังจากทีอพยพมายังมะดีนะฮฺแล้ว ท่านนบีจะหมั่นไปเยี่ยมนางอยู่เสมอ¹ ท่านกล่าวว่า “นางคือแม่ของฉันหลังจากแม่แท้ๆ เสียชีวิตไปแล้ว”

วัยหนุ่มของท่าน

ท่านนบีอยู่ในการเลี้ยงดูของปู่จนอายุแปดปี แล้วปู่ก็เสียชีวิต จากนั้นก็ไปอยู่ในการอุปการะของอับดุลิบบ ผู้เป็นลุง จนถึงวัยหนุ่ม อับดุลิบบรักและมีความผูกพันกับท่านมาก ครั้งหนึ่งท่านเคยเดินทางไปยังซามพร้อมทั้งอับดุลิบบ² ดังที่มีสายรายงานมากมายยืนยัน และบางคนได้รายงานเรื่องราวของบาทหลวง บะฮ์รอ ขณะทีอับดุลิบบได้เดินทางไปยังประเทศซาม ซึ่งเป็นสายรายงานที่ผู้รู้จำนวนมากไม่รับรอง ทั้งที่มีรายงานด้วยสายสืบที่ยอมรับตามทัศนะของอัส-ติรมิซีย์และท่านอื่นๆ ในขณะที่อัซ-ซะฮะบีย์นั้นมีทัศนะที่ไม่แน่ใจต่อสายรายงานดังกล่าว³ รวมถึงอับดุลก็อยิมในซาดุลมะอาด⁴ และนักวิชาการด้านประวัติศาสตร์สมัยปัจจุบันหลายๆ ท่าน⁵ เองก็ได้ตั้งข้อสงสัยในความถูกต้องเช่นกัน

นักบูรพาคดีจำนวนมากได้ช่วยโอกาสจากสายรายงานนี้ ในการพยายามพาดพิงการเผยแพร่อิสลามของท่านนบีว่าได้มาจากบาทหลวง และอ้างว่าบาทหลวงสอนอัลกุรอานแก่ท่านนบี โดยที่พวกเขาเมินเฉยหลักเกณฑ์ทางวิชาการง่ายๆ ในการใช้ปัญญาและหลักการเปรียบเทียบ และทำเป็นไม่รู้ว่ามีเวลานั้น ท่านนบียังเด็ก -หากสายรายงานถูกต้อง- ผู้เขียนต้องการที่จะถามพวกเขาเหล่านี้ว่า เหตุใดจึงไม่พูดถึงเหตุการณ์การประทานอัลกุรอานตามสาเหตุต่างๆ ที่มีรายงานถูกต้องอย่างปฏิเสธไม่ได้ และเกิดขึ้นตลอดชีวิตของท่านจนถึงวาระสุดท้ายด้วยแล้ว เป็นไปได้หรือที่ทั้งหมดนี้เป็นอิทธิพลจากการสอนของบาทหลวงแค่คนเดียววาระนั้นหรือ

¹ อิบน์ ญะอฺร, อัล-อิศอบะฮฺ, เล่ม 4 หน้า 432

² อิบน์ ฮิชาม, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ, เล่ม 1 หน้า 180, อิบน์ สะอฺด์, อัล-ญะฮะบะฮฺ, เล่ม 1 หน้า 121, อัน-นัจวี, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ, หน้า 105, ดู อิบน์ อับี ซัยบะฮฺ, อัล-มะฆอซี, หน้า 91 ในเชิงอรรถของผู้ตรวจทาน

³ อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ, หน้า 55

⁴ ซาด อัล-มะอาด, เล่ม 1 หน้า 76

⁵ อัล-อิม อัล-อุมะรีย, อัล-สีเราะฮฺ อัล-เศาะฮียะฮฺ, เล่ม 1 หน้า 111, อัน-นัจวี, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ, หน้า 105

ความจริงแล้ว คำสบประมาทนี้เป็นเพราะความมืดบอดที่พวกเขาไม่เห็นสัจธรรม และความเกลียดชังที่พวกเขามีต่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ทำให้พวกเขายึดติดกับสายรายงานเช่นนี้ โดยเมินเฉยต่อกฎเกณฑ์ง่าย ๆ ด้านวิชาการ และกลับเอาอารมณ์มาเป็นหลักในการตัดสิน¹

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม รู้ถึงภาระที่ลูกต้องรับผิดชอบเป็นอย่างดี และพยายามอย่างเต็มที่ในการช่วยแบ่งเบาภาระของลูก และโดยเหตุนี้ท่านจึงรับจ้างเลี้ยงแกะในตอนเด็ก และเอาค่าจ้างมาจุนเจือช่วยเหลือลูก ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า

« مَا بَعَثَ اللَّهُ نَبِيًّا إِلَّا رَعَى الْغَنَمَ » فَقَالَ أَصْحَابُهُ وَأَنْتَ ؟ فَقَالَ : « نَعَمْ، كُنْتُ أَرْعَاهَا عَلَى قَرَارِيضٍ² لِأَهْلِ مَكَّةَ »

ความว่า “อัลลอฮฺมิได้แต่งตั้งศาสนทูตคนใด นอกจากเขาต้องเคยเลี้ยงแกะ” บรรดาสาวกถามว่า และท่านด้วยกระนั้นหรือ? ท่านตอบว่า “ใช่ ฉันรับจ้างเลี้ยงแกะแก่ชาวมักกะฮฺ โดยได้ค่าจ้างเพียงเล็กน้อย”³

การทำงานเป็นการหารายได้ ซึ่งทำให้รู้สึกมีศักดิ์ศรี ไม่ต้องอาศัยผู้อื่น และช่วยเหลือแก่ผู้ที่มีความเดือดร้อน ท่านนบีเป็นคนขยัน สอนให้เสาะหาะฮุดต้องทำงาน ประกอบอาชีพ และสร้างผลผลิต เพื่อจะได้ไม่ต้องขอผู้อื่น และสอนให้ต่อสู้กับความลำบากของชีวิต⁴

ตั้งแต่จำความได้ ท่านรังเกียจและเกลียดต่อรูปปั้น ไม่เคยไปร่วมปฐกฐัมพันธอันใดกับพิธีกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับของพวกนี้เลย

อัลลอฮฺทรงปกป้องรักษาท่านจากการประพฤติดังไม่ดี และสิ่งที่เป็นบาปทั้งหลาย ตั้งแต่ก่อนที่จะเป็นศาสนทูต วัยเด็ก วัยหนุ่ม และวัยผู้ใหญ่ รวมถึงนิสัยที่น่ารังเกียจทั้งหมดด้วย⁵

เช่นเดียวกัน ท่านรังเกียจสุรา ทั้งที่สุรานั้นถูกดื่มกันอย่างเกลื่อนกลาดทั่วมักกะฮฺ ไม่มีปรากฏว่าท่านเคยดื่มสุราเลยแม้แต่ครั้งเดียว

ความซื่อสัตย์และความสัจจะ คือคุณลักษณะของท่านตั้งแต่เยาว์วัย และวัยหนุ่ม ท่านเป็นคนมีเมตตา กรุณา แม้ว่าจะมีอายุน้อยก็ตาม ซึ่งมันเป็นจริงดังที่ท่านได้กล่าวว่า

« أَدْبَنِي رَبِّي، فَأَحْسَنَ تَأْدِيبِي »

ความว่า “พระองค์อัลลอฮฺได้ทรงขัดเกลาฉัน และพระองค์ทรงขัดเกลาฉันเป็นอย่างดี”⁶

¹ ดู ในสารานุกรมอิสลาม *ดาอิเราะฮฺ อัล-มะอาริฟ อัล-อิสลามียะฮฺ* ของ Wensinck และคณะ เล่ม 3 หน้า 398, และ R. Goltheril, *Achri Stristian Bahira Legencl*, *Zcits Chriff Fur Assyriologie*, 13 (1898) pp. 189-242, (1898) pp. 203-268, (1903) pp. 125-166, อ้างจาก มุหัมมัด ฟาริส อัล-ญะมีล, *วิหฺละฮฺ อัน-นะบียฺ อิลลา ฮัซ-ซาม กิรออะฮฺ นัคดิยะฮฺ*, หน้า 7

² คำว่า เกาะรอริฎ หมายถึงเศษของเงินดีนาร์ ดู *พัตห์ อัล-บารี* ของ อิบน์ ญะญีร เล่ม 10 หน้า 5, อิบน์ สะอูด, *อัญญาเราะบะกอด*, เล่ม 1 หน้า 125

³ เศาะฮิหฺ อัล-บุคอรี, เล่ม 3 หน้า 48

⁴ ดูประเด็นเรื่องการต่อสู้ชีวิตในงานเขียนของ มุหัมมัด อัล-เฮาะซาลีย์ ใน *ฟิเกฮฺ อัล-สีเราะฮฺ*, หน้า 59

⁵ อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ*, เล่ม 1 หน้า 18๘

⁶ อ้างแล้ว

แน่นอนยิ่ง อัลลอฮ์ได้ทรงคัดเลือกท่าน ทรงปกป้องรักษาและเลี้ยงดูท่าน ก่อนที่จะได้รับการแต่งตั้งและหลังจากการเป็นนบีแล้ว¹ ซึ่งเป็นการปกป้องแห่งพระเจ้าที่ไม่เกิดขึ้นกับผู้ใดนอกจากมุหัมมัด คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام เท่านั้น เป็นการอบรมขัดเกลากจากพระผู้อภิบาลแห่งสากลจักรวาล ดังคำรัสแห่งพระองค์ที่ว่า

﴿اللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ﴾ [الأنعام: 1๖๕]

ความว่า “อัลลอฮ์เป็นผู้ทรงรอบรู้อย่างยิ่งว่า ณ ที่ใด ควรที่จะทรงให้มีสารของพระองค์ขึ้น” (อัล-อันอาม : 124)

ชีวิตช่วงวัยผู้ใหญ่

เมื่อท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام เจริญวัยเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ท่านเป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นผู้ที่ซื่อสัตย์ ใ้วางใจได้ ผู้คนต่างให้เกียรติแก่ท่านเป็นอย่างดี ในขณะที่นั้นไม่มีใครสักคนเดียวที่น่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับได้ยิ่งไปกว่าท่าน ท่านเป็นที่รู้จักกันว่าเป็นผู้สัจจะและผู้ซื่อสัตย์²

ผู้คนต่างรู้จักท่านดีว่า ท่านเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์อันดีกับเครือญาติ เป็นผู้ที่ไม่อวดตนต่อผู้ยากไร้ และอ่อนน้อมต่อผู้ที่ขอความช่วยเหลือ ซึ่งเราพอจะสรุปคุณลักษณะอันโดดเด่นของท่านตามที่ท่านหญิงเคาะดีญะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮา ได้เล่าพูดปลอบใจท่านว่า “อัลลอฮ์จะไม่ทอดทิ้งท่านแน่นอน ท่านเป็นผู้มีความสัมพันธ์อันดีกับเครือญาติ ท่านให้เกียรติต่อแขกผู้มาเยือน ท่านช่วยเหลือผู้อ่อนแอ ท่านสงเคราะห์ผู้ยากไร้ และช่วยเหลือผู้ทุกข์ร้อน”³

ท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะนิสัยชอบช่วยเหลือผู้อื่น มีความเมตตา และสร้างคุณงามความดีอยู่เสมอ นิสัยใจซื่อมือสะอาดที่สุด กตัญญูที่สุด ยุติธรรมที่สุด และมีจริยธรรมอันสูงส่งที่สุดในหมู่ผู้คน

ชีวิตของท่านตั้งแต่ช่วงวัยรุ่นและในวัยผู้ใหญ่ ทั้งก่อนและหลังจากการได้รับการแต่งตั้งให้เป็นศาสนทูต ท่านเป็นผู้ที่ให้ความสำคัญกับการรักษาความยุติธรรมและความชอบธรรม ไม่เคยเบียดเบียนผู้ใดเลย ด้วยเหตุนี้เอง ขณะที่ท่านมีอายุได้ 20 ปี⁴ ท่านได้เข้าร่วมทำสัตยาบัน ฮิลฟี อัล-ฟุฎูล⁵

¹ อิบน์ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ, เล่ม 1 หน้า 183

² เรื่องเดียวกัน

³ จากรายงานของอัล-บุคอรีฮฺ ในเศาะฮีหฺของท่าน, บาบ กัยพะ กานะ บัดฮ์ อัล-วะหฺยฺ, เล่ม 7 หน้า 128

⁴ อิบน์ สะอูด, อัล-ญะบะกอด, เล่ม 1 หน้า 128

⁵ เรื่องเดียวกัน

ร่วมกับชาวกรูอียซ์ซึ่งพวกเขาได้ตกลงกัน ณ ที่บ้านของอับดุลลอฮ์ อิบน์ ญัตอาน ซึ่งเป็นแกนนำท่านหนึ่งของชาวมักกะฮ์ โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือร่วมมือเป็นหนึ่งเดียวเพื่อที่จะให้การช่วยเหลือผู้ที่ถูกเอารัดเอาเปรียบจนกว่าเขาจะได้รับสิทธิที่ถูกลิดรอนคืนมาจากผู้ที่ข่มเหง

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม มีสหายหลายคนที่มีคุณลักษณะอันโดดเด่น มีความสัจจะและมารยาทอันสูงส่ง ไม่ว่าจะเป็นท่านอับดุลมุบักกร เราะวะฎียัลลอฮุอันฮุ¹ ซึ่งมีอายุใกล้เคียงกับท่านเป็นที่มักคุ้นดีของชาวกรูอียซ์ และอีกหลายๆ ท่าน ที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวชื่นชมพวกเขา

ความซื่อสัตย์ในตัวของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เป็นที่รู้จักกันถ้วนหน้าถึงจึงทำให้ชาวกรูอียซ์ปรารถนาที่จะให้ท่านเป็นผู้ดูแลกิจการ ธุรกิจ และทรัพย์สินของตน โดยจะให้ค่าตอบแทนที่สวดยหรู ชื่อเสียงของท่านได้แพร่สะพัดไปถึงท่านหญิงเคาะดีญะฮ์สตรีชาวกรูอียซ์ซึ่งนางไม่ไว้วางใจผู้ใดที่เธอจะนำทรัพย์สินของนางไปค้าขายในนั้นมีผู้ชายจำนวนมากหวังที่จะได้รับเลือกให้เป็นผู้ดูแลในกิจการและทรัพย์สินของนาง แต่นางก็พยายามค้นหาและเลือกใครสักคนที่มีความซื่อสัตย์ที่สุดและมีประสบการณ์ในการค้าเพื่อที่จะให้เขานำทรัพย์สินของนางไปค้าขาย เมื่อนางทราบถึงความสัจจะและความซื่อสัตย์ของมุฮัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม นางจึงได้ติดต่อท่านเพื่อที่จะนำทรัพย์สินของนางไปทำการค้า โดยกำหนดค่าจ้างจากผลกำไรให้แก่ท่านอย่างสวยงามยิ่ง ซึ่งท่านนบีเองก็ยินดีที่จะปฏิบัติตามข้อตกลงนั้น

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จึงได้นำสินค้าไปขายยังตลาดต่างๆ ที่ใกล้กับเมืองมักกะฮ์นางได้รับการยืนยันจาก *มัฮฺซะเราะฮ์ฮุ* ซึ่งเป็นผู้รับใช้ของนางถึงความซื่อสัตย์และความน่าเชื่อถือถึงความเก่งกาจและประสบการณ์อันมากล้นของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ซึ่งท่านเป็นผู้ที่โอบอ้อมอารีมีมนุษยสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น ท่านรักษาสีทธิของผู้อื่นอย่างดีเยี่ยม ด้วยเหตุนี้เองทำให้ท่านหญิงเคาะดีญะฮ์รู้สึกปลื้มในมารยาทอันงดงามและในความซื่อสัตย์ของท่านที่แสดงออกถึงมารยาทอันงดงามมากกว่าความต้องการทางด้านทรัพย์สินมีรายงานหลายสายที่ยืนยันว่ากิจการของเคาะดีญะฮ์เพิ่มพูนมากขึ้น อันเนื่องจากบะเราะกะฮ์ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และความซื่อสัตย์ของท่านในการทำงานค้าขาย

ไม่เป็นที่กังขาอันใดเลยว่า ในการที่ท่านนบีได้นำสินค้าของท่านหญิงเคาะดีญะฮ์ออกไปค้าขายการที่ท่านเข้าไปรู้เห็นกลไกตลาดของชาวอาหรับ การมีปฏิสัมพันธ์ของท่านกับผู้คนตลอดจนบรรดาแกนนำและหัวหน้าเผ่าต่างๆ ย่อมมีประโยชน์ต่อท่านเป็นอย่างยิ่ง

¹ อิบน์ ฮิซาม, *ฮัล-ฮีเราะฮ์ฮุ อัน-นะบะวะียะฮุ*, เล่ม 1 หน้า 250

ท่านมีประสบการณ์เพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ ท่านได้รู้เรื่องราวของผู้คน และชนเผ่าต่างๆ ตลอดจนประเพณีวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ที่ท่านได้ผ่านไปพบ

การสมรสกับท่านหญิงเคาะดีญะฮ์¹

เคาะดีญะฮ์ บุตรสาวของ คุวัยลิด อิบนุ อะฮ์มัด อิบนุ อับดุลอุซซา อิบนุ กุศ็อยยัย อิบนุ กิลาบ² นาง เป็น เศรษฐี นี้ มีความฉลาดหลักแหลม และไหวพริบเลิศล้ำ บิดาของนางคือคุวัยลิดเป็นระดับแกนนำของชาวมักกะฮ์ เสียชีวิตในสมรภูมิอัล-ฟุญญาร นางเคยสมรสมาก่อน ซึ่งต่อมานางเป็นหม้าย นางมีทรัพย์สินมากมาย นับได้ว่าเป็นเศรษฐีนี้แห่งเมืองมักกะฮ์ นางได้นำทรัพย์สินไปลงทุนกับเหล่าพ่อค้าเพื่อแสวงหากำไรร่วมกัน และหนึ่งในจำนวนนั้นคือท่านนบี คืออลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ซึ่งนางได้ทดสอบแล้วปรากฏว่าท่านเป็นผู้ที่ซื่อสัตย์

นางเคยพูดคุยกับท่านนบี คืออลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ฟังความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนทำธุรกรรมกับท่าน นางพบว่าท่านเป็นผู้ดีมีมารยาทอันล้ำเลิศ ทำให้นางมีความปลื้มใจ และมีความรู้สึกซาบซึ้งในบุคลิกและนิสัยของท่าน ตัวเคาะดีญะฮ์เองก็เป็นที่รู้จักในหมู่นางของท่านว่าเป็น “สตรีที่บริสุทธิ์ ไร้มลทิน”³

ขณะที่นางมีอายุ 40 ปี ชายชาติตรีชาวมักกะฮ์ต่างหมายปองที่จะได้นางมาเป็นคู่ครอง แต่นางก็ปฏิเสธไปอย่างสุภาพ⁴ ซึ่งนางรู้ดีว่าบางคนเข้ามาเพื่อหวังในทรัพย์สินของนางเท่านั้น เนื่องจากนางมีทรัพย์สินมหาศาล แต่ละคนจึงคาดหวังในตัวนาง

ในระหว่างที่ท่านนบี คืออลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ร่วมงานกับนาง ทำให้นางรู้ว่าท่านนบีได้มีความโลภในทรัพย์สินของนาง ในขณะที่เดียวกันท่านเป็นชายชาติตรีที่บริสุทธิ์ โปร่งใส สะอาด มารยาทเป็นเลิศ ทำให้นางปรารถนาที่จะได้ท่านมาเป็นคู่ครอง⁵

ไม่เป็นที่สงสัยเลยว่าอัลลลอฮุทรงได้เตรียมความดีงามให้แก่ศาสนทูตของพระองค์ และทรงคัดเลือกกุลสตรีที่ดีมีคุณธรรมให้แก่ท่าน ซึ่งนางมีความคิดริเริ่มที่ปรารถนาจะแต่งงานกับท่าน และเป็นไปตามประสงค์อันเปี่ยมด้วย hikmah ของพระองค์อย่างหลีกเลี่ยงมิได้

¹ อิบนุ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 1 หน้า 187, อิบนุ สะอูด, *อัญญาเราะบะกอด*, เล่ม 1 หน้า 131

² ในเศาะฮิหฺ อัล-บุคอรี มีบทที่ว่าด้วย *باب ตะเซวญญ์ อัน-นะบียฺ คืออลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เคาะดีญะฮ์ วัฟญุลา*, เล่ม 4 หน้า 230 (kitab อัล-มะนาบิ, *باب 20*), ดู อิบนุ อับดุลอะซิม บิน อัล-มุฮันนา, *อัลซาวญญ์ อัน-นะบียฺ คืออลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม*, ฉบับตรวจทานโดยยูสุฟ อะลี บะดีวี, ๑เบรุต: دار มัคตะบะฮ์ อัล-ตัรบีเยฮ์, ฮ.ศ. 1410, หน้า 55

³ อิบนุ สะอูด, *อัญญาเราะบะกอด*, เล่ม 1 หน้า 130, อิบนุ อะซากิร, *ดารีค ดิมชุก*, หน้า 109, อิบนุ กะษีร, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 1 หน้า 263

⁴ อัญญาอูรูนี, *เศาะฮิหฺ อัล-สีเราะฮ์*, หน้า 167

⁵ อิบนุ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 1 หน้า 189, อิบนุ สะอูด, *อัญญาเราะบะกอด*, เล่ม 1 หน้า 131, อัญญาอูรูนี, *เศาะฮิหฺ อัล-สีเราะฮ์*, หน้า

นางจึงได้ส่งคนสนิทบางคนของนางไปติดต่อด้วยวิธีปฏิบัติที่เป็นมารยาทอันสุภาพ เพื่อเป็นแม่สื่อเบิกทางและแจ้งข่าวคราวเรื่องนี้ให้ท่านได้รับทราบ แม่สื่อได้ไปพูดคุยกับท่านนบีและเล่าถึงความปรารถนาของเคาะดีญะฮ์ที่ต้องการสมรสกับท่าน ทั้งที่นางอยู่ในสถานะที่มีเกียรติ มีตระกูลที่สูงส่ง แต่นางก็ปรารถนาที่จะแต่งงานใช้ชีวิตร่วมกับท่าน อันเนื่องด้วยมารยาทอันสวยงาม และความสัจจะในวาจาของท่าน มีรายงานว่าผู้ที่เป็นแม่สื่อก็คือ นะฟีสะฮ์ บินตุ มะนียะฮ์ นางได้มาหาท่านและไต่ถามท่านว่า มีเหตุผลอันใดหรือที่ท่านยังไม่แต่งงาน? ท่านบอกว่า ตัวฉันไม่มีทรัพย์สินพอที่จะแต่งงานหรือ นางจึงบอกท่านว่า หากจะมีใครสักคนให้การอุปถัมภ์แก่ท่านในเรื่องนี้ หากท่านได้รับข้อเสนอให้สมรสกับคนที่ทั้งงดงาม ร่ำรวย และมีชาติตระกูล มีความพร้อม ท่านจะตอบรับไหม? ท่านถามนางว่า กุลสตรีผู้นั้นเป็นใครกันหรือ? นางตอบว่าคือเคาะดีญะฮ์ ท่านถามด้วยความฉงนว่า ใครจะเป็นผู้ประสานงานกับนางได้เล่า นะฟีสะฮ์รับปากทันทีว่า ฉันเอง¹ ดังนั้น ท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลียฮ์วะสัลลัม จึงปรารถนาที่จะแต่งงานอย่างถูกต้อง กับผู้ที่ต้องการแต่งงานกับท่าน และเธอคือผู้ที่อัลลอฮ์ทรงคัดเลือกและจัดเตรียมไว้ให้สำหรับท่าน

ท่านจึงรอดเข้าปรึกษาหารือเรื่องนี้กับบรรดาคุณลุงของท่าน ต่อมาลุงของท่านอนุ ฏ อ ลิ บ แล ะ บ ร ร ด า แ ก น น ำ กุ ร ี อ ย ษ ี อี ก ห ล า ย ๆ ท่านได้รุดหน้าไปยังลุงของท่านหญิงเคาะดีญะฮ์เพื่อทำการสู่ขอนางให้แก่ท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลียฮ์วะสัลลัม ในที่สุดการสมรสระหว่างทั้งสองเสร็จสิ้นลงด้วยดี เพื่อที่นางจะได้เป็นมารดาแห่งศรัทธาชน เป็นที่รักของท่านนบี เป็นมารดาของเหล่าบุตรธิดาของท่าน และเป็นภรรยาของท่านทั้งในโลกนี้และในโลกหน้า

ขณะนั้นท่านมีอายุเพียง 25 ปี ท่านได้ใช้ชีวิตร่วมกับนางเป็นเวลาถึง 24 ปี นางได้ให้กำเนิดบุตรแก่ท่านทั้งหมด นอกจากอิบรอฮีมเท่านั้น นางสิ้นชีวิตขณะที่มีอายุได้ 65 ปี การสมรสในครั้งนี้ทำให้ท่านรู้สึกละอายใจขึ้นมาก เป็นตัวกระตุ้นความฉลาดหลักแหลมและรักษาสถานะอันสูงส่งยิ่งของท่าน อัลลอฮ์ทรงจัดสรรนางไว้สำหรับท่านและคัดเลือกท่านไว้แก่นางจากเหล่าบุรุษอีกหลายคนที่เหมาะสมจะได้นางมาเป็นคู่ครองอย่างลงตัวและสมบูรณ์แบบที่สุดก่อนที่พระองค์จะทรงแต่งตั้งท่านให้เป็นศาสนทูต นางยืนเคียงข้างท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลียฮ์วะสัลลัม ตั้งแต่ช่วงแรกที่ท่านได้รับวะหฺยูจากอัลลอฮ์ นางได้ใช้ความหลักแหลมที่มีให้ความรักแก่ท่าน เมื่อนางได้เห็นถึงคุณลักษณะอันดีงามของท่าน และด้วยความเมตตาของอัลลอฮ์แต่ป่าวผู้ทรงธรรม และด้วยการคิดดี คิดในแง่บวกของนางต่ออัลลอฮ์ ว่าพระองค์จะไม่ทรงทอดทิ้งคนดี นางได้นำท่านนบีเข้าพบท่านวะเราะเเกาะฮ์ฮ์ บิน เนาะฟีล

¹ อิบน์ สะอูด, *ฮัจญ์-ญะาะบะกอต*, เล่ม 1 หน้า 132

ซึ่ง เป็น ผู้ รู้ เ กี่ ย ว กั บ คั ม ภี ร ใน ส มั ย นั น
ทั้งหมดปวงนั้นเป็นผลพวงที่เกิดขึ้นจากการแต่งงานที่มีความสวามิภักดิ์อันยิ่งยวดครั้งนี้เอง

เหตุการณ์บูรณะกะอูบะฮุ

ก่อนที่ท่านนบีศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมจะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นศาสนทูตประมาณ 5 ปี ได้เกิดเหตุการณ์ที่ทำให้อาคารกะอูบะฮุชำรุดเสียหายถึงสองครั้งสองคราว เนื่องจากชาวกูร็อยช์ได้ใช้ขนและหนังสัตว์ทำเป็นผ้าห่อหุ้มอาคารกะอูบะฮุ และโดยธรรมเนียมของพวกเขามักจะใช้เครื่องหอมประเภทที่ต้องเผาด้วยถ่านแขวนไว้ที่ผ้าคลุมตัวอาคารกะอูบะฮุ ทำให้ เกิด รอย ไหม้ และ ชำ รุด ชี น และอีกเหตุการณ์หนึ่งเมื่อได้เกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ทำให้น้ำที่ไหลหลากได้กระซากผนังบางส่วนของกะอูบะฮุแตก ร้าว ชาวกูร็อยช์จึงมีมติที่จะซ่อมแซมอาคารกะอูบะฮุขึ้นมาใหม่¹

โดยปกติทั่วไปการก่อสร้างอาคารในเมืองมักกะฮุเป็นไปอย่างง่ายดาย โดยที่ใช้เสาหินผสมดินเหนียว ส่วนเพดานจะเป็นไม้ ครั้งหนึ่งได้มีเรือบรรทุกสินค้ามาจากโรมันมุ่งหน้าสู่อบิสซิเนีย(หะบะชะฮุ) แต่เมื่อเรือแล่นมาถึงบริเวณที่เรียกว่า อัช-ชูอัยบะฮุ² ทางทิศตะวันตกของเมืองมักกะฮุ ซึ่งเป็นท่าเรือมาตั้งแต่สมัยญาฮิลียะฮุ เรือลำนี้ได้ล้มน้ำกระดานมาเต็มลำและได้อัปปางลง ชาวกูร็อยช์จึงได้เก็บไม้เหล่านี้ และได้เชิญช่างไม้ที่ชื่อว่า บากูม ซึ่งเป็นชาวอียิปต์ที่ติดเรือลำนี้มาเพื่อที่จะให้เขาเป็นช่างทำดาตฟ้าของกะอูบะฮุ ชาวกูร็อยช์ได้เริ่มฟังส่วนที่คงเหลือจากการหักพังของกะอูบะฮุ เพื่อที่จะก่อสร้างขึ้นมาใหม่³ ครั้นเมื่อฟังมาถึงฐานแห่งหนึ่งซึ่งเป็นตำแหน่งที่พวกเขารู้จักกันดี พวกเขาไม่กล้าที่จะแตะต้องมัน⁴

ชาวกูร็อยช์ได้บูรณะกะอูบะฮุในครั้งนี้โดยใช้ทรัพย์สินที่ทะเลาะเท่านั้น โดยว่าจ้างบากูมเป็นช่างประจำ⁵ และได้จัดสรรสัดส่วนแต่ละด้านของอาคารให้กับตระกูลต่างๆ ของชาวมักกะฮุให้มีส่วนร่วมในการก่อสร้าง เพราะถือนั่นเป็นเกียรติและศักดิ์ศรีแก่ตระกูลเหล่านั้น และเพื่อไม่ให้เป็นการเอาวัดเอาเปรียบระหว่างกัน⁶

ครั้นเมื่อก่อสร้างตัวอาคารเสร็จสมบูรณ์ได้เกิดกรณีพิพาทในการวางหินด่างในตำแหน่งเดิมของมัน ซึ่งแต่ละตระกูลต้องการที่จะได้รับเกียรติอันสูงส่งนี้ ถึงขั้นเกือบที่จะลงมือฆ่าฟันกันเพื่อแย่งชิง⁷

¹ อัล-อัชเราะเกีย, อัคบารุ มักกะฮุ, เล่ม 1 หน้า 160

² ท่าเรือในทะเลแดงที่อยู่ตรงเขตมักกะฮุ รู้จักกันในชื่อนี้มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

³ อัล-อัชเราะเกีย, อัคบารุ มักกะฮุ, เล่ม 1 หน้า 157, อัศ-ศอลิฮีย อัช-ชามีย, สุลุด อัล-ฮุดา วะ อัร-เราะฮาด, เล่ม 2 หน้า 228

⁴ อิบน์ สะอูด, อัฏ-ฏาะบะกอต, เล่ม 1 หน้า 145

⁵ อิบน์ สะอูด, อัฏ-ฏาะบะกอต, เล่ม 1 หน้า 145, อัศ-ศอลิฮีย, อัร-เราะฎู อัล-อะนิฟ, เล่ม 1 หน้า 124

⁶ อิบน์ ฮิซาม, อัศ-สีเราะฮุ อัน-นะบะเวียฮุ, เล่ม 2 หน้า 195

⁷ อิบน์ ฮิซาม, อัศ-สีเราะฮุ อัน-นะบะเวียฮุ, เล่ม 2 หน้า 197

แต่ในที่สุดได้ตกลงยินยอมกันว่าให้บุคคลแรกที่เดินเข้ามาในมัสยิดหะรออมเป็นผู้ตัดสิน ซึ่งปรากฏว่าเขาผู้นั้นคือท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ที่เดินเข้ามาเป็นคนแรก เมื่อเห็นเช่นนั้นพวกเขาต่างกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า “คนผู้นี้คือผู้ซื่อสัตย์ นี่คือมุหัมมัด เรา ยิน ดี รั บ ก า ร ตั ด สิ น ข อ ง เ ข า อัล - อะ มี น ผู้ ซื่อ สัตย์ ค น นี ” นี่คือการรับรองโดยตรงจากพวกพ้องของท่านว่าท่านเป็นผู้ซื่อสัตย์ แม้แต่กลุ่มผู้ที่ต่อต้านท่านหลังจากนั้นก็ตาม¹

ด้วยความฉลาดหลักแหลมของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านได้วางผ้าคลุมของท่านลง และได้ยกหินดำวางลงตรงกลางผืนผ้าแล้วให้แต่ละตระกูลจับชายผ้าคลุมยกไปพร้อมๆ กันจนถึงที่วางของหินดำ แล้วท่านจึงนำหินดำไปวางลงในตำแหน่งด้วยตนเอง ทำให้พวกเขาต่างพึงพอใจต่อการตัดสินของท่าน²

นักประวัติศาสตร์ยืนยันอย่างแน่แน่วว่าขณะนั้นท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม มีอายุได้ 35 ปี³

สัญญาณก่อนการเป็นศาสนทูต

อัลลอฮุทรงคัดเลือกผู้ที่จะเป็นศาสนทูตของพระองค์ ทรงให้การดูแลอบรม และ ชัด เก ล า เ ข า ก ่อน ที่ จะ แต่ง ตั้ง ทั้ง ก่อน ที่ จะ คลอด และ หลัง คลอด⁴ ซึ่งไม่มีใครรู้ว่าท่านจะเป็นนบีด้วยเหตุผลที่อัลลอฮุทราบดีแล้ว แม้ว่ามนุษยชาติทั้งหลาย และ โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวคัมภีร์ ต่างรอคอยการถือกำเนิดของท่าน และก่อนที่ท่านจะได้รับการแต่งตั้งไม่มากนักก็ได้มีเหตุการณ์เกิดขึ้นแก่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ที่แสดงให้เห็นถึงกาลเวลาอันใกล้ที่จะได้รับการแต่งตั้ง และท่านเองก็เริ่มมีพฤติกรรมที่ชอบจะใกล้ชิดกับอัลลอฮุ และใคร่ครวญถึงความยิ่งใหญ่ของพระองค์มากขึ้น

ส่วนหนึ่งจากสัญญาณเหล่านี้คือการฝันดี ตามที่ท่านหญิงอาอิชะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮา เล่าว่า “สิ่งแรกที่เกิดขึ้นกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก่อนได้รับวะหีย์ คือ ท่านมักจะฝันดี ซึ่งความฝันที่ท่านเห็นนั้นทุกครั้งจะปรากฏขึ้นเป็นดั่งแสงรุ่งอรุณที่ทอแสงขึ้นมา”⁵

ต่อมาท่านมักจะออกไปมองดูหุบเหวและขุนเขาของเมืองมักกะฮฺเพื่อพิจารณาใคร่ครวญถึงการสรรคส์ร้างของอัลลอฮุด้วยการรำลึกถึงพระองค์ ดำเนินตามหลักความเชื่อที่ให้เอกภาพต่อพระองค์ตามแนวทางของอิบรอฮีม อะลัยฮิสสลาม⁶

¹ อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 2 หน้า 197

² อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 2 หน้า 197, อะหมัด, *อัล-มุสันัด*, เล่ม 3 หน้า 425

³ อิบน์ กะษีร, *อัล-บิidayะฮฺ วั ออัน-นียายะฮฺ*, เล่ม 2 หน้า 324, อัล-ซะฮะบี, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, หน้า 77

⁴ อิบน์ อัล-หะสัน อัน-นัจวี, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, หน้า 109, มุหัมมัด อะลี อัส-เศาะลาบี, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 1 หน้า 76

⁵ จากบันทึกของอัล-บุคอรี, *กิตาบ บัศ อัล-วะหีย์*, หมายเลข 3, อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮฺ*, เล่ม 1 หน้า 234

⁶ อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 1 หน้า 234

วันเวลาได้ผ่านล่วงเลยมาหลายปีตลอดช่วงอายุของท่านก่อนที่อัลลอฮฺจะทรงคัดเลือกท่านให้เป็นศาสนทูต เนื่องจากว่าวะหฺยูมิได้เป็นกรรมสิทธิ์หรือเป็นความประสงค์ของท่านเอง ดังที่อัลลอฮฺตรัสไว้ว่า

﴿ قُلْ لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا تَلَوْتُمْ عَلَيَّكُمْ وَلَا أَدْرَأْتُكُمْ بِهِ ۚ فَقَدْ لَبِثْتُ فِيكُمْ عُمُرًا مِّن قَبْلِهِ ۗ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٦﴾ ﴾ [يونس :

[16]

ความว่า “จงกล่าวเถิด (มุหัมมัด) หากอัลลอฮฺทรงประสงค์ ฉันจะไม่อ่านอัลกุรอานแก่พวกท่าน และพระองค์จะไม่ให้พวกท่านได้รู้ อัลกุรอานนั้นแน่นอนฉันได้ใช้ชีวิตอยู่ในหมู่พวกท่านมาก่อนหน้านั้น พวกท่านไม่ใช่สติปัญญาคิดบ้างดอกหรือ”

(ยูนุส : 16)

ต่อมาท่านมักจะชอบอยู่ตามลำพังเงียบๆ ท่านเป็นผู้เคร่งครัดยึดมั่นในคำสอนตามแนวทางของท่านนบีอิบรอฮีม ไม่พึงพอใจต่อวิถีชีวิตการเป็นอยู่ของชาวกูรีอัยซ์ ท่านมีความศรัทธามั่นต่ออัลลอฮฺเพียงผู้เดียว ใครครวญต่ออาการสรวล รำพึงรำวงของอัลลอฮฺ ดังนั้นท่านจึงเลือกเอาถ้ำหิรอธที่จะปลีกตัวออกไปในยามที่ต้องการความสงบ¹ ซึ่งอยู่บนภูเขา อัน-นูร ทางทิศตะวันออกของเมืองมักกะฮฺ ในปัจจุบันหากเราเดินทางไปบนถนนอัล-สียัล มุ่งหน้าไปยังเมืองฆออิฟ จะพบภูเขานี้อยู่ทางซ้ายมือ ท่านจะถือศีลอดและปลีกวิเวกตนเองอยู่ในถ้ำเป็นเวลาหลายๆ วัน ประกอบศาสนกิจเพื่อแสวงหาความเข้าใจใกล้ชิดต่ออัลลอฮฺ ท่านได้รับการดลใจให้กระทำเช่นนั้น โดยมิได้มีคำสั่งให้ปฏิบัติ แต่อย่างใด แต่เป็นพิญเราะฮฺหรือกมลสันดานบริสุทธิ์ที่ท่านได้ใช้เพื่อแสวงหาความใกล้ชิดต่ออัลลอฮฺ กระทั่งมีรายงานที่บอกว่า ในแต่ละปีท่านจะใช้เวลาปฏิบัติธรรมเช่นนั้นเป็นเวลาประมาณหนึ่งเดือน ท่านหญิงอาอิชะฮฺเล่าว่า “ต่อมาท่านมักจะชอบอยู่ตามลำพังคนเดียวในถ้ำหิรอธ เพื่อประกอบศาสนกิจอยู่เป็นเวลาหลายๆ คืน โดยการกลับมาเอาเสบียงจากที่บ้านไปอยู่ ณ ที่นั้น แล้วท่านจะกลับมาเอาเสบียงจากนางเคาะดีญะฮฺเพื่อการนั้น จนกระทั่งท่านได้รับสัจธรรมขณะที่ท่านอยู่ในถ้ำหิรอธ”²

เหตุการณ์ครั้งนี้ท่านยังมิได้รับการแต่งตั้งให้เป็นศาสนทูตแต่อย่างใด ดังที่อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِّن أَمْرِنَا مَا كُنْتَ تَدْرِي مَا الْكِتَابُ وَلَا الْإِيمَانُ وَلَكِن جَعَلْنَاهُ نُورًا نَّهْدِي بِهِ مَن نَّشَاءُ

مِّن عِبَادِنَا وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٥٢﴾ ﴾ [الشورى : ٥٢]

ความว่า “และเช่นนั้นแหละเราได้ประทานอัลกุรอานแก่เจ้าตามบัญชาของเรา ซึ่งเจ้าไม่เคยรู้มาก่อนเลยว่าอะไรคือคัมภีร์ และอะไรคือการศรัทธา

¹ เรื่องเดียวกัน

² บันทึกโดยอัล-บุคอรี, อ้างจาก พัตร์ อัล-บารี, เล่ม 26 หน้า 197, และมุสลิม เล่ม 1 หน้า 139-140

แต่ที่เราได้ทำให้อัลลอฮ์เป็นแสงสว่างเพื่อชี้แนะแนวทางแก่ผู้ที่เราประสงค์จากปวงบ่าวของเรา และแท้จริง เจ้านั้นจะได้รับการชี้นำสู่แนวทางอันเที่ยงธรรมอย่างแน่นอน” (อัล-ฮุรอ : 52)

เดือนเราะมะฎอนเป็นเดือนที่ท่านนบีมีความปลื้มเป็นพิเศษ เพื่อที่จะปลื้มกิเวกและถือศีลอดในช่วงก่อนที่จะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นศาสนทูต ซึ่งท่านหญิงเคาะดีญะฮ์มีความอดทนสูงมากต่อการที่ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام ปลื้มตัวไปกิเวกแต่ละครั้ง นางคิดเสมอว่าท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام เป็นคนดี ท่านยอมได้รับสิ่งดี ๆ จากอัลลอฮ์ นางจึงสนับสนุนและอดทนเสมอ และเมื่อท่านกลับมายังมักกะฮ์ท่านจะเริ่มต้นที่มีสยิดหะรอหม¹ และทำการฎะวาฟรอบกะอูบะฮ์ โดยจะเดินเลี้ยวจากบริเวณที่มีรูปเจ็ดดวงอยู่

ส ภ า พ ภู มิ ป ร ะ เ ท ศ ข อ ง ถั ่า หิ ร อ อ์ ถือได้ว่าเป็นสถานที่ที่เหมาะสมยิ่งในการขึ้นไปมองดูบรรยากาศอันแจ่มใสของท้องฟ้า สภาพแผ่นดินที่อยู่ด้านล่าง และได้รับรู้ถึงการสรรค์สร้างอันยิ่งใหญ่ของอัลลอฮ์²

ตั้งแต่วันที่ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام เข้าสู่วัยที่จะเข้าใจชีวิต ท่านก็เป็นผู้ที่มีจิตใจแผ่เอื้ออารีมาตลอด และนิสัยอันนี้ของท่านได้เพิ่มมากขึ้น เมื่ออายุของท่านใกล้จะถึง 40 ปี ท่านมีความเผื่อแผ่และชอบที่จะช่วยเหลือผู้อื่นจนเป็นลักษณะนิสัยเฉพาะตัว ท่านหญิงเคาะดีญะฮ์ได้บอกถึงคุณลักษณะดังกล่าวเมื่อตอนที่ท่านได้รับวะหีย์ และอาจเป็นไปได้ว่าการทำทานของท่านจะมีมากกว่าปกติในช่วงของเดือนเราะมะฎอนก่อนที่อัลลอฮ์จะประทานวะหีย์แก่ท่าน เฉกเช่นเดียวกับภายหลังจากที่ท่านได้รับวะหีย์แล้วด้วย ซึ่ง“ท่านจะมีความใญ่ในเราะมะฎอน”³

¹ อิบน์ อีซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, เล่ม 1 หน้า 235

² มุหัมมัด อับดุลอะซีซ, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, หน้า 256

³ จากบันทึกของอัล-บุคอรี, กิตาบ กัยพะ กานะ บัดอ์ อัล-วะหีย์, หมายเลข 5, เล่ม 1 หน้า 4

การคัดเลือกและแต่งตั้งให้เป็นศาสนทูต

ความหมายของ อัล-วะหีย์

ส่วนความหมายตามหลักบัญญัติ หมายถึง การที่อัลลอฮ์ทรงแจ้งให้บรรดาศาสดาและศาสนทูตทั้งหลายของพระองค์ได้รับทราบถึงสิ่งที่ประทานให้แก่พวกเขาจากทบัญญัติหรือคัมภีร์¹ ไม่ว่าจะในรูปแบบที่มีสื่อกลางหรือจะโดยทางตรงก็ตาม ซึ่งหมายรวมก็คือสิ่งที่อัลลอฮ์ประทานให้แก่บรรดาศาสดาของพระองค์ ซึ่งตามหลักภาษานั้นหมายถึง การแจ้งข่าวด้วยวิธีลับๆ และรวดเร็ว²

การประทานวะหีย์

ก่อนการประทานวะหีย์ไม่มีเรื่องราวใดๆ ที่กล่าวขานถึงท่านนบี คืออัลลอฮ์จะดลใจวะฮีย์ลงมา ไม่มีผู้ใดถ่ายทอดคำพูดของท่าน

ท่านไม่เคยพูดอะไรออกมาจากตัวท่านเอง หรือพูดถึงสิ่งใดเกี่ยวกับตัวท่าน และไม่เคยศึกษาวะหีย์ที่บรรดาศาสดาก่อนๆ เคยได้รับมาตลอดจนไม่เคยรู้รูปแบบของการประทานวะหีย์ก่อนที่จะได้รับการแต่งตั้ง อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا مَا كُنْتَ تَدْرِي مَا الْكِتَابُ وَلَا الْإِيمَانُ وَلَكِن جَعَلْنَاهُ نُورًا نَّهْدِي بِهِ مَن نَّشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٢﴾ [الشورى: ٥٢]

ความว่า “และเช่นนั้นแหละเราได้ประทานอัลกุรอานแก่เจ้าตามบัญชาของเรา เจ้าไม่เคยรู้มาก่อนเลยว่าอะไรคือคัมภีร์ และอะไรคือการศรัทธา แต่เราได้ทำให้อัลกุรอานเป็นแสงสว่างเพื่อชี้แนะแนวทางแก่ผู้ที่เราประสงค์จากปวงบ่าวของเรา และแท้จริง เจ้านั้นจะได้รับการชี้แนะสู่ทางอันเที่ยงธรรมอย่างแน่นอน” (อัล-ชูรอ : 52)

การประทานวะหีย์ครั้งแรก ณ ถ้ำหิรออ์บนภูเขานูรุ ในช่วงเดือนเราะมะฎอน ขณะที่ท่านนบีมูฮัมมัดมีอายุได้ 40 ปี อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ ﴾ [البقرة: ١٨٥]

¹ ศุบฮีย์ อัล-ศอลิห์, มะบาหิษ ฟิ อุลุม อัล-กูรอาน, หน้า 23

² อับดุลวะฮาบ, อัล-มัดค็อล ลี ดิรอสะฮ์ อัล-กูรอาน อัล-กะรีม, หน้า 73, มุหัมมัด อับดุลวะฮาบ, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 1 หน้า 267

ความว่า “เดือนเราะมะฎอนเป็นเดือนที่อัลกุรอานได้ถูกประทานลงมา ในฐานะเป็นข้อแนะนำสำหรับมนุษย์ และเป็นหลักฐานอันชัดเจนเกี่ยวกับข้อแนะนำนั้น และเกี่ยวกับสิ่งที่จำแนกระหว่างความจริงกับความเท็จ” (อัล-บะเกาะเราะฮฺ : 185)

และพระองค์ตรัสว่า

﴿ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ۗ ﴿١﴾ [القدر: 1]

ความว่า “แท้จริงเราได้ประทานอัลกุรอานลงมาในคืนอัลก๊อดรฺ” (อัล-ก๊อดรฺ : 1)

และพระองค์ตรัสว่า

﴿ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مُبْرَكَةٍ ۗ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ ﴿٣﴾ [الدخان: 3]

ความว่า “แท้จริง เราได้ประทานอัลกุรอานลงมาในคืนอันจำเริญ แท้จริงเราเป็นผู้ตักเตือน” (อัล-ดุกอน : 3)

ใน ค่ำคืนอันทรงเกียรตินี้ ได้มีวะหีย์มายังท่านนบีศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ดังที่ท่านหญิงอาอิชะฮฺได้แจจแจงรายละเอียดให้ทราบ ว่า “สิ่งแรกที่เกิดขึ้นกับท่านนบีก่อนได้รับวะหีย์ คือ ท่านมักจะฝันดี ซึ่งความฝันที่ท่านเห็นนั้นจะปรากฏขึ้นเป็นความจริงดังแสงรุ่งอรุณที่ทอแสงขึ้นมา ต่อมาท่านมักจะชอบอยู่ตามลำพังคนเดียวในถ้ำหิรอฮ์เพื่อประกอบศาสนกิจอยู่เป็นเวลาหลายคืน โดยกลับมาเอาเสเบียงจากที่บ้านไปอยู่ ณ ที่นั้น แล้วท่านจะกลับมาเอาเสเบียงจากนางเคาะดีญะฮฺเพื่อการนั้น จนกระทั่งท่านได้รับสัจธรรม ขณะที่ท่านอยู่ในถ้ำหิรอฮ์ ญิบรีลได้มาหาท่านแล้วกล่าวว่า “จงอ่าน” ท่านกล่าวว่า “ฉันอ่านไม่ออก” ท่านเล่าว่า แล้วเขาก็อดรัดตัวฉันไว้จนหายใจไม่ออกแล้วจึงปล่อย พลังกล่าวว่า “จงอ่าน” ฉันก็กล่าวอีกว่า “ฉันอ่านไม่ออก” ท่านเล่าว่า แล้วเขาก็อดรัดตัวฉันไว้จนหายใจไม่ออกแล้วจึงปล่อย พลังกล่าวว่า “จงอ่าน” ฉันก็กล่าวอีกว่า “ฉันอ่านไม่ออก” ท่านเล่าว่า แล้วเขาก็อดรัดตัวฉันไว้เป็นครั้งที่สามแล้วจึงปล่อยตัวฉัน พลังกล่าวว่า

﴿ اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ﴿١﴾ [العلق: 1]

ความว่า “จงอ่าน ด้วยนามของผู้อภิบาลของเจ้าผู้ทรงบังเกิด” (อัล-อะลัก:1)¹

ท่านนบีมูฮัมมัดกลับมาหาเคาะดีญะฮฺ บินตุ คุัยลิด ในสภาพที่ตกใจกลัวจนตัวสั่น พลังบอกนางว่า “โปรดห่มผ้าให้ฉัน ห่มผ้าให้ฉันเถิด” นางจึงห่มผ้าให้ท่าน จนเมื่อความหวาดกลัวได้ทุเลาลง ท่านจึงเล่าถึงเหตุการณ์ที่ท่านได้พบเจอให้นางฟัง พลังกล่าวว่า “ฉันกลัวว่าจะเป็นอะไรไป”

¹ จากบันทึกของอัล-บุคอรี, กิตาบ บัคอ์ อัล-วะหีย์, หมายเลข 3, เล่ม 1 หน้า 3, คูการอธิบายของ อิบน์ นะญ์ร ใน พัตห์ อัล-บารี, และ ตัฟซีร์ อิบน์ กะซีร์, เล่ม 2 หน้า 2010

นางเคาะตีญะฮฺจึงปลอบใจท่านว่า “ไม่เป็นเช่นนั้นหรอก ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ พระองค์จะไม่ทำร้ายท่านอย่างแน่นอน ท่านเป็นผู้มีสัมพันธอันดีกับเครือญาติ ช่วยเหลือคนอ่อนแอ สงเคราะห์คนยากไร้ ให้เกียรติต่อแขก และช่วยเหลือผู้ทุกข์ร้อน” แล้วนางก็นำท่านไปหาวะเราะเกาะฮฺ อิบน์ เนาะฟิธ ซึ่งเป็นลูกพี่ลูกน้องกับนาง เขานับถือศาสนาคริสต์มาตั้งแต่สมัยญาฮิลียะฮฺ เขาเคยเขียนคัมภีร์ไบเบิลด้วยภาษาฮีบรูมากมาย และเป็นชายชราตาบอด เคาะตีญะฮฺได้เกริ่นนำว่า “ลูกพี่ลูกน้องของฉัน จงฟังเรื่องราวจากลูกพี่ลูกน้องของท่านเถิด” เขาถามว่า “ลูกพี่ลูกน้องของฉัน ท่านเห็นอะไรหรือ ?” ท่านนบีจึงเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้เขาฟัง วะเราะเกาะฮฺจึงกล่าวว่า “นี่คือมลาอิกะฮฺท่านเดียวกับที่นำวะหีย์ของอัลลอฮฺมาให้แก่ศาสดามูซา นำเสียดายจริง ๆ หากฉันเป็นคนหนุ่ม ฉันจะได้เห็นกลุ่มชนของท่านขับไล่ท่าน” ท่านถามด้วยความฉงนว่า “พวกเขาจะขับไล่ฉันจริงหรือ” เขายืนยันด้วยความหนักแน่นว่า “ใช่แล้ว ไม่มีผู้ใดที่ได้นำสิ่งที่เหมือนกับสิ่งที่ท่านจะนำมา นอกจากเขาจะถูกปองร้าย หากว่าฉันยังมีชีวิตอยู่ในตอนนั้น ฉันจะคอยช่วยเหลือปกป้องท่านให้ถึงที่สุด” ต่อมาไม่นานนักวะเราะเกาะฮฺก็จบชีวิตลง แล้ววะหีย์ได้ขาดตอนไปช่วงระยะหนึ่ง¹

มีรายงานว่าท่านนบี คือลลัลลอฮฺอะลัยฮิวัสสลัม ได้เล่าถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ฟังว่า “ในขณะที่ฉันกำลังเดินอยู่ ทันใดนั้น ฉันได้ยินเสียงมาจากฟ้าฟ้า ฉันจึงแหงนหน้าขึ้นมองก็เห็นมลาอิกะฮฺที่มาหาฉัน ณ ถ้ำหิรอฮ์นั่งอยู่บนเก้าอี้ระหว่างท้องฟ้ากับแผ่นดิน ฉันรู้สึกหวาดกลัวขึ้นมาฉับพลัน ฉันจึงได้กลับบ้านและกล่าวว่า จงห่มผ้าให้ฉัน จงห่มผ้าให้ฉันเถิด” อัลลอฮฺจึงประทานโองการว่า

﴿يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ ﴿١﴾﴾ [المدثر: 1]

ความว่า “โอ้ผู้ห่มกายเอ๋ย” (อัล-มุดัษษิร : 1)²

แท้จริง อายะฮฺแรกๆ ที่ประทานลงมาให้แก่ท่านนบี คือลลัลลอฮฺอะลัยฮิวัสสลัม เจกเช่นเดียวกับอายะฮฺอื่น ๆ ซึ่งถือว่าเป็นความเมตตาจากอัลลอฮฺ เป็นการเปิดประตูเพื่อแสดงความรู้แห่งพระเจ้าแก่มวลมนุษยชาติ และความรู้ในแขนงต่าง ๆ จะได้มากก็ด้วยการศึกษา ค้นคว้า และการอ่านใด ๆ ที่เริ่มด้วยพระนามของพระผู้อภิบาล และมาจากพระผู้อภิบาลของเจ้า แท้จริงพระองค์เป็นผู้บังเกิดเจ้ามา และมนุษย์จะแสวงหาวะหีย์แห่งผู้เป็นเจ้าด้วยพระบัญญัติของอัลลอฮฺ หากว่าเขาจะได้มาด้วยความสามารถของตนเอง นั่นคือวะหีย์เดียวกันกับที่ได้ประทานมายังบรรดาศาสนทูตท่านก่อน ๆ อัลลอฮฺได้ตรัสว่า

﴿إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَىٰ نُوحٍ وَاللَّيْسَ مِن بَعْدِهِ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطَ وَعِيسَىٰ وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهَارُونَ وَسُلَيْمَانَ وَأَتَيْنَا دَاوُدَ زُبُورًا ﴿١٦٣﴾﴾ [النساء: 163]

¹ อิบน์ อบี ซัยบะฮฺ, อัล-มะฆอซี, หน้า 103

² ตัฟสีร อิบน์ กะษีร, เล่ม 1 หน้า 1934

ความว่า “แท้จริงเราได้มีโองการแก่เจ้า เช่นเดียวกับที่เราได้มีโองการแก่นูหฺ และบรรดานบีหลังจากเขา และเราได้มีโองการแก่อิบรอฮีม อิสมาอิล อิสฮาก ยะอฺกูบ บรรดาอิล-อัสบาฏ อีซา อัยยูบ ยูनुส ฮารูน และสุลัยมาน และเราได้ประทานคัมภีร์ชะบूरให้แกดาวิด” (อัน-นิสาอ์ : 163)

และยังได้มีโองการลงมาสนับสนุน และแจกแจงเกี่ยวกับประเภทและสภาพอะหฺยว่า

﴿ وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا مَا كُنْتَ تَدْرِي مَا الْكِتَابُ وَلَا الْإِيمَانُ وَلَكِن جَعَلْنَاهُ نُورًا نَّهْدِي بِهِ مَن نَّشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٢﴾ [الشورى: ٥٢]

ความว่า “และเช่นนั้นแหละเราได้ประทานอัลกุรอานแก่เจ้าตามบัญญัติของเรา เจ้าไม่เคยรู้มาก่อนเลยว่าอะไรคือคัมภีร์ และอะไรคือการศรัทธา แต่เราได้ทำให้อัลกุรอานเป็นแสงสว่างเพื่อชี้แนะแนวทางแก่ผู้ที่เราประสงค์จากปวงบ่าวของเรา และแท้จริง เจ้านั้นจะได้รับการชี้นำสู่ทางอันเที่ยงธรรมอย่างแน่นอน” (อัล-ชूरอ : 52)

และพระองค์ตรัสว่า

﴿ قُل لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا تَلَوْتُهُ عَلَيْكُمْ وَلَا أَدْرَبْتُكُمْ بِهِ فَقَدْ لَبِثْتُ فِيكُمْ عُمُرًا مِّن قَبْلِهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٦﴾ [يونس : ١٦]

ความว่า “จงกล่าวเถิด (มุหัมมัด) หากอัลลอฮฺทรงประสงค์ ฉันจะไม่อ่านอัลกุรอานแก่พวกท่าน และพระองค์จะไม่ให้พวกท่านได้รู้อัลกุรอานนั้นแน่นอนฉันได้ใช้ชีวิตอยู่ในหมู่พวกท่านมาก่อนหน้านั้น พวกท่านไม่ใช้สติปัญญาคิดบ้างดอกหรือ” (ยูनुส : 16)

และพระองค์ตรัสว่า

﴿ وَمَا كُنْتَ تَتْلُوا مِّن قَبْلِهِ مِّن كِتَابٍ وَلَا تَخُطُّهُ بِيَمِينِكَ إِذًا لِآرْتَابِ الْمُبِطُونَ ﴿٤٨﴾ [العنكبوت: ٤٨]

ความว่า “และก่อนหน้านั้นเจ้าไม่เคยอ่านคัมภีร์ใด ๆ มาก่อนเลย และมือของเจ้าไม่เคยเขียนสิ่งใดทั้งสิ้น เพราะหากเป็นเช่นนั้นแล้ว บรรดาผู้ที่คอยกุความเท็จก็จะเกิดความสงสัยอย่างแน่นอน” (อัล-อันกะบุต : 48)

และพระองค์ตรัสว่า

﴿ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٩١﴾ وَإِنَّهُ لَتَنزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٩٢﴾ نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ ﴿١٩٣﴾ عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿١٩٤﴾ [الشعراء: ١٩١-١٩٤]

ความว่า “และแท้จริง พระเจ้าของเจ้านั้นพระองค์เป็นผู้ทรงเดชานุภาพอย่างแน่นอน ผู้ทรงเมตตาเสมอ และแท้จริง มันเป็นการประทานลงมาของพระเจ้าแห่งสากลโลก ที่ญิบรียลผู้ซื่อสัตย์ได้นำมันลงมายังหัวใจของเจ้า เพื่อเจ้าจักได้เป็นผู้ตักเตือนคนหนึ่ง” (อัล-ซุฮรออ์ : 191-194)

﴿ وَإِنَّكَ لَلَّذِي الْقُرْآنَ مِنْ لَدُنِّ حَكِيمٍ عَلِيمٍ ﴿٦﴾ ﴾ [النمل : 6]

ความว่า “และแท้จริงแล้ว เจ้าได้รับอัลกุรอานจากพระผู้ทรงปรีชาญาณ ผู้ทรงรอบรู้” (อัล-นมล : 6)

﴿ إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿١٩﴾ ذِي قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ ﴿٢٠﴾ مُطَاعٍ ثَمَّ أَمِينٍ ﴿٢١﴾ وَمَا صَاحِبُكُمْ بِمَجْنُونٍ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ رَءَاهُ بِالْأُفُقِ الْمُبِينِ ﴿٢٣﴾ وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِينٍ ﴿٢٤﴾ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ﴿٢٥﴾ فَأَيْنَ تَذَهَبُونَ ﴿٢٦﴾ إِنَّ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ ﴿٢٧﴾ ﴾ [التكوير : 19-27]

ความว่า “แท้จริง อัลกุรอานคือคำพูดของทูต(ญิบรียล)ผู้ทรงเกียรติ ผู้ทรงพลัง ผู้ทรงตำแหน่งสูง ณ พระเจ้า แห่ง บัลลังก์ ผู้ใดรับการแจ้งรักภักดี ผู้ซื่อสัตย์ ณ ที่โน้น และสหาย(มุหัมมัด)ของพวกเจ้านั้นมิใช่เป็นคนวิกลจริตแต่ประการใด และโดยแน่นอนเขา(มุหัมมัด)ได้เห็นเขา(ญิบรียล) ณ ขอบฟ้าอย่างชัดแจ้ง และเขา(มุหัมมัด)มิใช่เป็นผู้ตระหนี่ในเรื่องเร้นลับ และอัลกุรอานนี้มิใช่คำกล่าวของชัยฏอนที่ถูกสาปแช่ง แล้วพวกเจ้าจะไปทางไหนเล่า แท้จริงอัลกุรอานนั้นมีชีئينใด นอกจากเป็นข้อตักเตือนแก่ประชาชาติทั้งมวล” (อัล-ตักวีร : 19-27)

﴿ وَمَا تَنَزَّلَتْ بِهِ الشَّيَاطِينُ ﴿٢٨﴾ وَمَا يَنْبَغِي لَهُمْ وَمَا يَسْتَظِيلُونَ ﴿٢٩﴾ إِنْهُمْ عَنِ السَّمْعِ لَمْعَزُولُونَ ﴿٣٠﴾ ﴾ [الشعراء : 210-212]

ความว่า “และพวกมารร้ายชัยฏอนมิได้นำอัลกุรอานลงมา และไม่เป็นการเหมาะสมแก่พวกมัน และพวกมันก็ไม่สามารถทำเช่นนั้นได้ด้วย แท้จริง พวกมันจะถูกกีดกันไม่ได้รับฟังวะห์ยูอย่างแน่นอน” (อัล-ซุฮรออ์ : 210-212)

﴿ وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ ﴿٣١﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ ﴿٣٢﴾ ﴾ [النجم : 3-4]

ความว่า “และเขา(มุหัมมัด)จะไม่พูดออกมาจากอารมณ์ ทว่ามันมิได้เป็นสิ่งใดนอกจากวิวรรณ์ที่ถูกประทานมาให้” (อัล-นัจญุม : 3-4)

ในช่วงได้รับวะห์ยูใหม่ ๆ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะเรียนรู้ ท่องจำและศึกษาอัลกุรอาน ท่านได้ทุ่มเทกับอัลกุรอานสุดชีวิต อัลลอฮุจึงรับสั่งท่านว่า

﴿ لَا تُحْرِكْ بِهِ لِسَانَكَ لِتُجْعَلَ بِهِ ﴿١٩﴾ إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ وَقُرْآنَهُ ﴿٢٠﴾ فَإِذَا قَرَأَهُ فَاتَّبِعْ قُرْآنَهُ ﴿٢١﴾ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُ ﴿٢٢﴾ ﴾ [القيامة : 19-22]

ความว่า “เจ้าอย่าได้เร่งรีบกระดิกลิ้นของเจ้าเพื่อจะจดจำอัลกุรอาน แท้จริงหน้าที่ของเราคือการรวบรวมอัลกุรอาน (ให้อยู่ในทรวงอกของเจ้า) ให้เจ้าจำ และการสอนให้เจ้าอ่านได้ ดังนั้นเมื่อเราอ่านอัลกุรอาน เจ้าก็จงติดตามการอ่านนั้น แท้จริงแล้วหน้าที่ของเราหลังจากนั้นก็ คือ การอธิบายอัลกุรอานให้เจ้าเข้าใจ” (อัล-กียามะฮฺ : 16-19)

﴿ فَتَعَلَىٰ اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْآنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يُقْضَىٰ إِلَيْكَ وَحْيُهُ وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا ﴾ [طه: 114]

ความว่า “ดังนั้น อัลลอฮฺคือพระผู้ทรงสูงส่งยิ่ง พระผู้ทรงอำนาจอันแท้จริง และเจ้าอย่ารีบเร่งในการอ่านอัลกุรอานตาม ก่อนที่วิวรรณ์ของพระองค์จะถูกถ่ายทอดจนจบสิ้น และ จ ง ก ล ่า ว เ ถิ ด ว ่า ข ้า แต่ พระ เจ้า ข อง ข ้า พระ องค์ ขอพระองค์ทรงโปรดเพิ่มพูนความรู้แก่ข้าพระองค์ด้วยเถิด” (ฏอฮา : 114)

การเผยแผ่อิสลามในระยะเวลาแรก

การประทานสุเราะฮฺ อัล-มุดดัษษิร ถือได้ว่าเป็นคำบัญชาที่ชัดเจนว่า ได้ใช้ให้ท่านนบี คี อ ล ล ล ล อ ฮฺ อ ะ ล ีย ฮิ ว ะ ส ์ ล ล ม ลุก ขึ้น เรีย กร ็ อ ง ผู้ ค น ผู้ อัล ล อ ฮฺ และเป็น การ เตือนบรรดาผู้ได้รับการเผยแผ่ให้พึงระวังการลงโทษของพระองค์

﴿ يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ ﴿١﴾ قُمْ فَأَنْذِرْ ﴿٢﴾ وَرَبِّكَ فَكَّرٍ ﴿٣﴾ وَثِيَابِكَ فَطَهِّرْ ﴿٤﴾ وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ ﴿٥﴾ وَلَا تَمُنْ بِتَسْتَكْبِرُ ﴿٦﴾ وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ ﴿٧﴾ ﴾ [المدثر: 1-7]

ความว่า “โอ ผู้ ห่ม กาย อยู่ เอย ! จง ลุก ขึ้น แล้ว ประ กาศ ตัก เตือน และจงให้ความเกียงไกรแต่พระเจ้าของเจ้า และจงทำให้เสื้อผ้าของเจ้าสะอาด และจงหลีกเลี่ยงจากสิ่งสกปรก และอย่าทำคุณ เพื่อหวังการตอบแทนจากผู้อื่น และจงอดทนเพื่อพระเจ้าของเจ้าเท่านั้น” (อัล-มุดดัษษิร : 1-7)

สุเราะฮฺนี้ถือว่าเป็นศาสน์และเป็นการเชิญชวน และเป็นการบัญชาใช้ให้ลงมือปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด เป็น การ เตือน ภัย เป็น ความ อด ทน ความ สะ อ า ด ทั้งนี้เป็นการเตือนปวงชนให้พึงระวังและเรียกร้องพวกเขาสู่การให้เอกภาพแต่อัลลอฮฺแต่เพียงผู้เดียว และการหลีกเลี่ยงจากการมีภาคีร่วมกับอัลลอฮฺ และการเตรียมการดังกล่าวนี้จะเกิดขึ้นได้ด้วยความสะอาด บริสุทธิ์และห่างเหินจากสิ่งชั่วร้าย และมีความปรารถนาดีต่อผู้อื่นเสมอ นั่นคือการดำรงไว้ซึ่งคำบัญชาของอัลลอฮฺ พระองค์ได้ตรัสว่า

﴿ قُمْ فَأَنْذِرْ ﴾ [المدثر: 2]

ความว่า “จงลุกขึ้น แล้วประกาศตักเตือน” (อัล-มุดดัษษิร : 2)

นี่คือคำบัญชาของอัลลอฮ์แด่นบีของพระองค์เพื่อให้ความเกรียงไกรต่ออัลลอฮ์พร้อมกับปวงบ่าวของพระองค์

ท่านหญิงเคาะดีเยฮ์ เราะวะฎิยัลลอฮุอันฮา เป็นบุคคลแรกที่ยอมจำนนต่ออิสลามและเชื่อมั่นต่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม¹ ไม่มีใครที่น้อมรับอิสลามก่อนหน้านางแม้แต่เพียงผู้เดียวไม่ว่าชายหรือหญิง และนางเป็นบุคคลแรกที่ได้ละหมาดพร้อมกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม²

ในเวลาเดียวกันนั้นบรรดาบุตรสาวของท่านก็น้อมรับอิสลามอย่างทันทีทันใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุตรสาวคนโต ที่เดินตามรอยของมารดาและเชื่อมั่นต่อท่านบิดาของหล่อน ซึ่งผู้เป็นมารดาอาจจะมิพบทบาทอย่างยิ่งในการเชิญชวนบรรดาบุตรสาวของนาง บรรดาอุลามาอ์จึงได้กล่าวยืนยันว่า “ขณะที่อัลลอฮ์ทรงมอบเกียรติให้ท่านดำรงตำแหน่งนบี ท่านหญิงเคาะดีเยฮ์และบรรดาบุตรสาวของนางก็ได้น้อมรับอิสลาม”³

ในขณะนั้นท่านอะลี บิน อบี ฏอลิบ เราะวะฎิยัลลอฮุอันฮุ ซึ่งได้รับการอุปถัมภ์โดยท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ใช้ชีวิตอยู่ในบ้านของท่านก่อนที่จะได้รับแต่งตั้งให้เป็นนบี ทั้งนี้ เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระในการเลี้ยงดูจากผู้เป็นบิดา ท่านอะลีได้ตอบรับคำเชิญชวนของท่านนบีอย่างไม่รอช้าเช่นกัน ซึ่งตอนนั้นท่านมีอายุยังไม่ถึง 10 ปี⁴ การที่ท่านอะลีได้อยู่บ้านท่านนบี ทำให้ได้รับเกียรติใช้ชีวิตพร้อมกับท่านก่อนการเป็นนบี และได้รับรู้เรื่องราวต่างๆ ของท่านที่ผู้อื่นไม่รู้

และอีกท่านหนึ่งที่ได้รับเกียรติในการใช้ชีวิตร่วมกับท่านนบีในขณะนั้น คือท่านซัยด์ บิน ฮาริษะฮ์⁵ ผู้เคยเป็นทาสของท่านที่ได้รับอิสรภาพแล้ว แต่เขาเลือกที่จะใช้ชีวิตร่วมกับท่านต่อไปไม่คิดที่จะกลับไปอาศัยกับครอบครัวของเขา เขาให้ความคิดเห็นต่อญาติที่ต้องการไถ่ตัวเขากลับไปว่า ฉันได้เห็นสิ่งดี ๆ ในตัวของท่านนบีชนิดที่ว่าฉันไม่อาจจากท่านไปได้ ท่านซัยด์เป็นทาสที่มีความอ่อนโยน ท่านนบีจึงได้ให้อิสรภาพแก่เขา และเรียกขานเขาด้วยชื่อเสียงเรียงนามของเขา และในที่สุดทุกคนที่อยู่ในบ้านของท่านนบีก็ได้ศรัทธามั่นต่อท่านทั้งหมด ทั้งภรรยา บุตรสาว ลูกของลุง และทาสของท่าน พวกเขาเลือกที่จะตามผู้นำของพวกเขาคือท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

¹ อิบน์ ฮิซาม, *อัศ-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 1 หน้า 240, อิบน์ กะซีร์, *อัศ-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 1 หน้า 126

² อิบน์ ฮิซาม, *อัศ-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 1 หน้า 244, อิบน์ กะซีร์, *อัศ-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 1 หน้า 126

³ มุหัมมัด อิบน์ ฮุซัยบะฮ์, *อัศ-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 1 หน้า 284

⁴ อิบน์ ออบี ซัยบะฮ์, *อัศ-มะฆอซี*, หน้า 130, มุหัมมัด อิบน์ ฮุซัยบะฮ์, *อัศ-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 1 หน้า 284, มุหัมมัด อะลี อักเศาะลาบี, *อัศ-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 1 หน้า 137

⁵ อิบน์ ออบี ซัยบะฮ์, *อัศ-มะฆอซี*, หน้า 137

ในช่วงแรกบรรดาผู้ศรัทธาจะมารวมตัวกันอ่านอัลกุรอานและละหมาดกันอย่างลับๆ ตามช่องเขาหรือหุบเขา และในบ้าน¹ และพวกเขาได้รับทราบจากการอ่านอัลกุรอานและฟังจากท่านนบี คือลลิลลอสุอะลัยฮิวะสัลลัม ว่า บรรดาผู้ที่ติดตามศาสนทูตก่อนๆ จะถูกรังแกและเช่นฆ่า

ท่านนบีได้อบรมบ่มเพาะพวกเขาให้เชื่อมั่นต่อเตาฮีดหรือหลักแห่งเอกภาพของอัลลอฮ์ และทำการภักดีต่ออัลลอฮ์ด้วยบริสุทธิ์ใจ ให้แบกภาระความทุกข์ยากของเพื่อนมนุษย์ ด้วยการเชื่อมโยงมนุษยชาติสู่พระเจ้าของพวกเขา และปลดปล่อยพวกเขาให้หลุดพ้นจากการตั้งภาคี² ให้น้อมรับอย่างสิโรราบต่ออัลลอฮ์ ให้จิตใจมีความผุดผ่อง รักที่จะแบ่งปันความดีงามแก่เพื่อนมนุษย์ มีความยำเกรงต่ออัลลอฮ์ หวังในการตอบแทนของพระองค์ ปรรณนาการตอบแทนในปรโลก วางแผนในการทำงานพร้อมกันบ่มอบหมายต่ออัลลอฮ์ในทุกกิจการที่ลงมือปฏิบัติ

ณ บ้านของอัครก็อม บิน อบี อัล-อัครก็อม ซึ่งเป็นสถานที่นัดพบของบรรดาผู้ศรัทธากับท่านนบี คือลลิลลอสุอะลัยฮิวะสัลลัม และในระหว่างพวกเขาด้วยกันเอง พวกเขาได้รับคำสอนโดยตรงจากท่านนบี พวกเขาเป็นเมล็ดพันธุ์แห่งประชาชาติอิสลามที่เพาะปลูกไปทั่วทุกมุมโลกจวบจนทุกวันนี้ พวกเขาเป็นผู้เรียกร้องและนำความดีมาให้แก่ประชาคมโลก อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ وَأَصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدْوَةِ وَالْعَيشِيَّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ تُرِيدُ زِينَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَا تُطِعْ مَنْ أَغْفَلْنَا قَلْبَهُ عَن ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ وَكَانَ أَمْرُهُ فُرْطًا ﴿٢٨﴾ [الكهف: ٢٨]

ความว่า “และเจ้าจงมีความอดทนร่วมกับบรรดาผู้วิงวอนต่อพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของของพวกเขา ทั้งยามเช้าและยามเย็น โดยปรรณาความโปรดปรานของพระองค์ และอย่าให้สายตาของเจ้าหันเหออกไปจากพวกเขาเพราะประสงค์ความสวยงามแห่งชีวิตในโลกนี้ และเจ้าอย่าเชื่อฟังผู้ที่เราทำให้หัวใจของเขาละเลยจากการรำลึกถึงเรา ปฏิบัติตามอารมณ์ใฝ่ต่ำของเขา และกิจการของเขาพินาศสูญหาย” (อัล-กะฮ์ฟ : 28)

หลังจากเวลาล่วงเลยผ่านไปสามปีตั้งแต่ที่ท่านได้เริ่มเรียกร้องเชิญชวนชาวกูรีอัยฮ์สู่อิสลาม และชาวมุสลิมก็ได้ปักปัดการรับอิสลามอย่างลับที่สุด จนกระทั่งพวกเขาเองก็ไม่มีใครทราบได้ว่าใครเป็นมุสลิมบ้าง³ ในระหว่างนั้น ท่านนบี คือลลิลลอสุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็ได้รับคำสั่งให้ประกาศเชิญชวนญาติใกล้ชิดของท่านว่า

﴿ وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ ﴿٢٤﴾ وَأَخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٥﴾ [الشعراء: ٢٤-٢٥]

ความว่า “จงตักเตือนวงศ์ญาติที่ใกล้ชิด และจงอ่อนโยนแก่บรรดาผู้ศรัทธาที่ปฏิบัติตามเจ้า” (อัล-ชุกรอฮ์ : 214-215)

¹ อิบน์ อีซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, เล่ม 1 หน้า 246,

² มุหัมมัด อะลียฺ อัล-เศาะลาบี, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, เล่ม 1 หน้า 144

³ อัล-อัครก็อม ญิยาฮ์ อัล-อุมะรี, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์ อัล-เศาะฮีหะฮ์, เล่ม 1 หน้า 140

และได้มีคำสั่งให้ท่านทำภารกิจชวนอย่างเปิดเผย พร้อมกับเตือนให้กลุ่มชนของท่านพึงระวังจากพฤติกรรมที่พวกเขาเป็นอยู่ว่า

﴿ فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ۗ ﴾ [الحجر: 94]

ความว่า “ดังนั้น จงประกาศสิ่งที่เจ้าได้รับบัญชามาอย่างเปิดเผย และจงอย่าสนใจพวกมุชริกีน” (อัล-หิญาญรฺ : 94)

ท่านนบี คืออลลัลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม จึงได้ออกไปยังมัสยิดหะรออม ซึ่งเป็นสถานที่กว้างขวาง แล้วขึ้นไปบนเนินเขาเศาะฟา ยืนบนหินและอยู่บนที่สูงพอ ท่านได้เรียกผู้คนที่มาชุมนุมว่า “วา เศาะบาหาฮุ”¹ เป็นเสียงเรียกที่ชาวอาหรับทราบกันดีว่าเป็นการเรียกผู้ชุมนุมในเรื่องราวที่สำคัญและอันตรายยิ่ง ท่านได้ระบุชื่อตระกูลต่างๆ ของกัร็อยซ์ทุกตระกูล อาทิ “โอ้ บนี ฟิฮร์, โอ้ บนี อับดุลมะนาฟ, โอ้ บนี อับดุลมุฏฏะอาลิบ, โอ้ เผ่านี้, โอ้ เผ่านี้” จนเมื่อพวกเขามารวมตัวกันแล้ว ท่านถามว่า พวกท่านทั้งหลายจะเชื่อใหม่หากฉันบอกว่ามีเหล่านักรบได้ยกทัพกันมาทางภูเขาลูกนี้? พวกเขาตอบเป็นเสียงเดียวกันว่า เราไม่เคยเห็นเจ้าพูดโกหกมาก่อน นี่คือสักขีพยานของพวกเขาเองที่ยอมรับถึงความซื่อสัตย์ของท่านนบี คืออลลัลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม หลังจากนั้นท่านจึงประกาศว่า “แท้จริง ฉันเป็นผู้ตักเตือนพวกท่านให้ระวังต่อการลงโทษอันใหญ่หลวง” ในจำนวนผู้มาฟังวันนั้นมีอบู ละฮับ ผู้เป็นลุงของท่านเองอยู่ด้วย เขาได้ตอบโต้ท่านอย่างรุนแรงว่า “วันนี้ทั้งวัน ขอให้แกพินาศซะ แกเรียกพวกเรามาชุมนุมกันเพื่อสิ่งนี้กระนั้นหรือ?”²

ท่านนบี คืออลลัลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม จึงลงจากเนินเขา ท่านได้ปฏิบัติหน้าที่ตามคำรับสั่งของอัลลลอฮุให้ประกาศศาสนาแก่ชาวมักกะฮุอย่างเปิดเผยแล้ว การตอบโต้โดยลุงของท่านซึ่งเป็นผู้ใกล้ชิดต่อท่านข้างรุนแรง และหยาบคายยิ่งนัก อัลลลอฮุจึงได้ประทานโองการเพื่อตำหนิพฤติกรรมของเขาให้เป็นที่รู้กันไปจวบจนวันปรโลกว่า

﴿ تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ۝ مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ ۝ سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ۝ وَأَمْرًائُهُ سَخَّالَةٌ لَخَطَبٍ ۝ ﴾

﴿ جِيدَهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ ۝ ﴾ [المسد: 1-5]

ความว่า “มือทั้งสองของอบู ละฮับ จงพินาศ และเขาก็พินาศแล้ว ทรัพย์สมบัติของเขาและสิ่งที่เขาได้ชวนขวายเป็นไฉนมิได้อำนวยประโยชน์แก่เขาเลย เขาจะเข้าไปเผาไหม้ในนรกที่มีไฟลุกโชน รวมทั้งภรรยาของเขาด้วย นางเป็นผู้แบกพืนที่คอของนางมีเชือกถักด้วยใยอินทผลัม” (อัล-มะสัด : 1-5)

¹ จากรายงานในเศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-ดีฟตีร์, บาบ สุเราะฮฺ ตับบัต ยะดา อบี ละฮับ, เล่ม 6 หน้า 1053

² อิบน์ สะอูด, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ, จาก อัล-ญะอะบะฮฺ, เล่ม 1 หน้า 200, อิบรอฮีม อัล-อะลี, เศาะฮี้หฺ อัล-สีเราะฮฺ, หน้า 56

ไม่ใช้เฉพาะอะบูละฮับเท่านั้นที่ยืนกรานต่อด้านท่าน แต่ยังมีภรรยาของเขาอีกคนที่ยืนเคียงข้างคอยรังแกและทำร้ายท่านนปีอย่างต่อเนื่อง¹

ในการเรียกร้องเชิญชวนอย่างเปิดเผยครั้งแรก ท่านนปี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้แจ้งให้ทุกคนทราบว่า “ไอ้พี่น้องชาวกูรอัยฮ์ทั้งหลาย จงเอาตัวของพวกเขาท่านเข้าแลกเถิด ในวันที่อยู่ต่อหน้าอัลลอฮฺฉันไม่สามารถช่วยเหลือพวกท่านได้ ไอ้ฮับบาส บิน อับดุลมุฏฏะอิลิบ ในวันที่อยู่ต่อหน้าอัลลอฮฺฉันไม่สามารถช่วยเหลือท่านได้ ไอ้เศาะฟียะฮฺ ผู้เป็นป้าของนปี ในวันที่อยู่ต่อหน้าอัลลอฮฺฉันไม่สามารถช่วยเหลือเธอได้ และฟาฏิมะฮฺ ลูกสาวของมุฮัมมัดเอ๋ย จงถอนขอทรัพย์สินจากฉันตามที่เธอปรารถนาเถิด ในวันที่อยู่ต่อหน้าอัลลอฮฺฉันไม่สามารถช่วยเหลือเธอได้”² ถ้อยคำประกาศของท่านมีความชัดเจนและเข้มแข็งมาก ท่านเชิญชวนสู่อัลลอฮฺ ท่านเป็นผู้ตักเตือน ไม่ มี ไ ค ร เ อี อ ป ร ะ โ ย ช น์ ต่ อ กั น ไ ต่ นอกจากความสัมพันธ์ต่ออัลลอฮฺและแสวงหาความพึงพอใจของพระองค์เท่านั้น ความเกลียดชังของพวกเขากับท่านไม่สามารถเอื้อประโยชน์อันใด ท่านเองไม่มีกรรมสิทธิ์ที่จะช่วยเหลือผู้ที่ไม่แสวงหาความพอใจของอัลลอฮฺด้วยการศรัทธา การให้เอกภาพ และการเชื่อมั่นได้แต่อย่างใด

การข่มเหงรังแกของพวกมุชริกีนต่อท่านนปี³

นับตั้งแต่อะบูละฮับและภรรยาของเขาได้ก่อวินาศกรรมทำร้ายท่าน ทำให้บรรดากลุ่มแกนนำของกูรอัยฮ์ที่ต่อต้านท่านได้ร่วมกันข่มเหงรังแกท่านและบรรดาสาวกของท่านมาโดยตลอด และแกนนำคนสำคัญของพวกเขาคือ อัมร์ อิบนุ อิชาม หรืออะบุนญะฮัล ตามที่ท่านนปีได้ใช้เรียกแทนชื่อของเขาภายหลังจากที่เขายืนกรานปฏิเสธศรัทธา ส่วนชาวเมืองทั่วไปในสมัยญะฮิลียะฮฺเรียกเขาว่า อะบุนญะฮัล-หะกัม บิน อิชาม⁴

แกนนำฝ่ายหญิงที่รังแกท่านนปี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม คือ ภรรยาของอะบูละฮับ มีชื่อว่า ญามีละฮฺ บินดี ห์รีย⁵

¹ อิบน์ สะอูด, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ, จาก อัล-ญะฮะบะฮฺ, เล่ม 1 หน้า 200

² ดู เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรีฮฺ, ตัฟซีร์ สูเราะฮฺ อัล-ฮุรออ์, บาบ วั อันวียะฮฺ อัล-อัยะฮฺ อัล-อัยะฮฺ อัล-อัยะฮฺ, เล่ม 6 หน้า 16, ดูการวิเคราะห์สายรายงานใน อิบรอฮีม อัล-อะลีย, เศาะฮี้หฺ อัล-สีเราะฮฺ, หน้า 56

³ อิบน์ อบี ซัยบะฮฺ, อัล-มะฆะซีย, หน้า 107, และดู เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรีฮฺ, บาบ มา ละกียะฮฺ อัน-นะบียะฮฺ มิน อัล-มุชริกีน ฟิ มักกะฮฺ, เล่ม 4 หน้า 238, ดู สุลัยมาน บิน อับดุลลอฮฺ อัล-สุวัยกิต, มินนะฮฺ อัล-มุสลิมีน ฟิ อัล-อะฮ์ดี อัล-มักกีฮฺ, วิทยาต : มักตะบะฮฺ อัล-เตาบะฮฺ, พิมพ์ครั้งที่ 1, ฮ.ศ.1412

⁴ ดู อิบน์ หะบิบ, อัล-มุญัมมิก ฟิ อัล-บาร กูรอัยฮฺ, หน้า 340, 366

⁵ ตัฟซีร์ อิบน์ กะษีร, เล่ม 2 เล่ม 2045

การชมแข่งร้างแก่ต่อท่านนบีได้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานานนับสิบปีภายหลังจากที่ท่านได้ประกาศศาสนาอย่างเปิดเผย และต่อเนืองหลังจากอพยพไปอีกแปดปี จนกระทั่งท่านได้เข้าพิชิตเมืองมักกะฮ์ซึ่งแม่ทัพคนแล้วคนเล่า โบกธงรบขึ้นมิให้ตกดิน ตั้งแต่สงครามบะดร์จบจนถึงเวลาที่อัลลอฮ์ทรงอนุมัติให้พิชิตได้และกวาดล้างกองกำลังของเมืองมักกะฮ์ลงอย่างราบคาบในช่วงริเริ่มเชิญชวนอย่างเปิดเผยนั้นภรรยาของอับดุลอะฮ์บได้ทำร้ายท่านนบีอย่างรุนแรงที่สุดและทั้งสองร่วมกันทำร้ายท่านมาตลอดชีวิตของพวกเขาและในที่สุดได้จบชีวิตลงในสภาพที่ปฏิเสธศรัทธา

ชาวกูรีอัยฮ์ได้งดกลยุทธต่างๆ มาใช้ในการชมแข่งร้างแก่ท่านนบี คืออัลลอฮ์จะลบล้างความผิดโดยมีเป้าหมายเพื่ออภัยแก่ท่านและผู้ติดตามท่านให้ออกห่างจากอิสลามพร้อมกันนั้นพวกเขาทำการขัดขวางผู้คนมิให้รับฟังท่านนบีหลังจากที่การเชิญชวนของท่านได้แผ่กระจายออกไปอย่างกว้างขวางพวกเขาจัดประชุมและชุมนุมกันเพื่อหาแนวทางขัดขวางผู้คนจากการรับฟังเรื่องราวของศาสนานี้ในเวลานั้นพวกเขาทำร้ายท่านนบีอย่างหนัก ทั้งด้านร่างกายและจิตใจทั้งนี้เพื่อขัดขวางศาสนาของอัลลอฮ์มิให้เติบโต

ท่านนบียังคงได้รับการชมแข่งร้างแก่มาตลอดทั้งที่ลูงของท่านพยายามขัดขวางการรังแกของชาวกูรีอัยฮ์อย่างสุดความสามารถซึ่งเขาเองก็ยังมีความเชื่อมั่นเช่นเดียวกับชาวกูรีอัยฮ์ชาวกูรีอัยฮ์คิดว่าเขาน่าจะสนับสนุนพวกเขาในการรังแกท่านนบีเหมือนกับอับดุลอะฮ์บแต่กลับตรงกันข้ามอย่างสิ้นเชิง เมื่อเขาลุกขึ้นมาปกป้องท่านนบี¹ อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะมีลุงคอยช่วยเหลืออยู่แต่ท่านนบีก็ยังคงได้รับความเดือดร้อนอย่างสาหัสจากชาวกูรีอัยฮ์

อัลลอฮ์ได้ประทานอัลกุรอานลงมาเล่าถึงสภาพของผู้ต่อต้านคอยสอดส่องคำครหาของพวกเขาเพื่อทำการโต้ตอบอย่างทันที่วงที่เมื่อคนผู้หนึ่งได้เข้าถึงความรู้สึกต่อเรื่องเล่าและการตอบโต้ของอัลลอฮ์แก่พวกเขาเหล่านี้เขาย่อมรู้ได้ทันทีว่านั่นคืออัลกุรอานที่พระองค์ประทานให้แก่ท่านนบีของพระองค์ ตามวาระเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นโองการที่ยังคงอ่านไปจวบจนวันปรโลก เช่น ตอนที่อับดุลอะฮ์บและแกนนำของกูรีอัยฮ์ต่างสั่งเสียต่อกันมิให้รับฟังเสียงของอัลกุรอาน อัลลอฮ์ก็ได้ประทานโองการลงมาแก่ท่านนบีว่า

﴿ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا لِهَذَا الْقُرْآنِ وَالْغَوْا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾ ﴾ [فصلت: 26]

ความว่า “และบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาได้กล่าวว่า พวกท่านอย่าฟังอัลกุรอานนี้ แต่จงทำเสียงอีกทีในขณะนั้น หวังว่าพวกท่านจะมีชัยชนะ” (พุศศิลาต : 26)

¹ อิบน์ อีซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, เล่ม 1 หน้า 265, อิบน์ สะอูด, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, จาก อัล-ญะาะาะบะฮ์ อัล-กุบรอ, เล่ม 1 หน้า 201, อิบน์ กะษีร, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, เล่ม 1 หน้า 183

ครั้งเมื่อพวกเขาได้ยินเสียงอัลกุรอาน พวกเขาก็หึงผยองพลางกล่าวว่า

﴿ وَقَالُوا قُلُوبُنَا فِي أَكْتَةٍ مِمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ وَفِي آذَانِنَا وَقْرٌ وَمِنْ بَيْنِنَا وَبَيْنِكَ حِجَابٌ فَأَعْمَلْنَا عَمَلُونَ ﴿٥﴾ ﴾ [فصلت:

[٥]

ความว่า “และพวกเขากล่าวว่า หัวใจของเราอยู่ในที่ปกปิดจากสิ่งที่พวกท่านเชิญชวนเราไปสู่สิ่งนั้น และหูของเราก็มีสิ่งอุดให้หนวก และระหว่างเรากับท่านก็มีม่านกั้นอยู่ ดังนั้นท่านจงทำ(สิ่งที่ท่านพึงกระทำ)เถิด สำหรับพวกเราก็จะทำ(ตามที่เราต้องการจะกระทำ)” (ฟุศศิลัต : 5)

พวกเขาพยายามดูถูกเหยียดหยามและเย้ยหยันท่านนบีทุกวิถีทาง อ้างว่าท่านเป็นปุลุขคนธรรมดาเหมือนกับผู้คนทั่วไป อัลลอฮ์จึงตอบโต้พวกเขาไว้อย่างชัดเจนว่า

﴿ وَقَالُوا مَا لَ هَذَا الرَّسُولِ يَأْكُلُ الطَّعَامَ وَيَمْشِي فِي الْأَسْوَاقِ لَوْلَا أَنْزَلَ إِلَيْهِ مَلَكٌ فَيَكُونُ مَعَهُ نَذِيرًا ﴿٧﴾ ﴾ [الفرقان : 7]

ความว่า “และพวกเขากล่าวว่า อะไรกันกับนบีคนนี้ เขากินอาหารและเดินในตลาด ทำไมจึงไม่มีมลาอิกะฮ์ถูกส่งมากับเขา เพื่อจะได้เป็นผู้ตักเตือนร่วมกับเขา” (อัล-ฟุรกอน : 7)

﴿ قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَٰهُ وَحِدٌ فَاسْتَقِيمُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوهُ ۗ وَوَيْلٌ لِّلْمُشْرِكِينَ ﴿٦﴾ ﴾ [فصلت:

[٦]

ความว่า “จงกล่าวเถิดมุฮัมมัด ฉันก็คือสามัญชนเยี่ยงพวกท่าน แต่ได้มีวิวรณ์มาแก่ฉันว่า พระเจ้าของพวกท่านนั้นคือพระเจ้าองค์เดียว ดังนั้น จงมุ่งตรงสู่พระองค์เถิด และจงขออภัยต่อพระองค์ และความวิบัติจึงมีแต่บรรดาผู้ตั้งภาคี” (ฟุศศิลัต : 6)

อัลลอฮ์ทรงตอบโต้ผู้ปฏิเสธที่ได้แย้งพระองค์ว่าทำไมทรงแต่งตั้งมนุษย์เป็นทูตแทนที่จะเป็นมลาอิกะฮ์ว่า

﴿ وَلَوْ جَعَلْنَاهُ مَلَكًا لَّجَعَلْنَاهُ رَجُلًا وَلَلَبَسْنَا عَلَيْهِمْ مَا يَلْبَسُونَ ﴿٩﴾ ﴾ [الأنعام: 9]

ความว่า “และหากว่าเราได้ให้เขาเป็นมลาอิกะฮ์แล้ว ไชร์แน่นอนเราก็ย่อมาให้เขามาในรูปของคนเพศชาย และแน่นอนเราย่อมาให้พวกเขาคลุมเครือในสิ่งที่พวกเขาคลุมเครืออยู่เช่นเดิม(ว่าตกลงทูตคนนั้นเป็นมนุษย์หรืออมลาอิกะฮ์กันแน่)” (อัล-อันอาม : 9)

และบางส่วนวอนขอให้พระองค์ส่งมลาอิกะฮ์มาพร้อมกับท่านว่า

﴿ وَقَالُوا لَوْلَا أَنْزَلَ عَلَيْهِ مَلَكٌ ۗ وَلَوْ أَنْزَلْنَا مَلَكَ لَفِضِيَ الْأَمْرُ ثُمَّ لَا يُنظَرُونَ ﴿٨﴾ ﴾ [الأنعام: 8]

ความว่า “และพวกเขาได้กล่าวว่า ไฉนเล่าจึงมิได้มีมลาอิกะฮ์ถูกส่งให้ลงมาแก่เขา และถ้าหากว่าเราได้ให้มลาอิกะฮ์ลงมาแล้ว แน่นอน การชี้ขาดก็จะเกิดขึ้น แล้วพวกเขาก็จะไม่ได้รับการประวิงเวลาอีกต่อไป” (อัล-อันอาม : 8)

แต่นั้นยังไม่พอพวกเขายังขอให้ท่านนบีแสดงสัญญาณต่างๆ ไม่ใช่เพื่อแสวงหาสัจธรรมแต่อย่างใด ทว่าเพียงเพื่อคัดค้านและหยิงจองหองเท่านั้น อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ وَقَالُوا لَوْلَا أَنْزَلَ عَلَيْهِ آيَاتٌ مِّن رَّبِّهِ قُلْ إِنَّمَا آيَاتُ عِندَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥٠﴾ [العنكبوت: 50]

ความว่า “และพวกเขากล่าวว่า ทำไมสัญญาณต่างๆ จากพระเจ้าของเขาจึงมิถูกประทานมายังเขา จงกล่าวเถิด (มุหัมมัด) แท้จริงสัญญาณเหล่านั้นอยู่ที่อัลลอฮ์ และฉันเป็นแค่ผู้ตักเตือนที่ให้ความกระจ่างแจ้งเท่านั้น” (อัล-อันกะบุต : 50)

พวกเขากล่าวหาท่านนบีว่ารำเรียนอัลกุรอานมาจากชาวคริสเตียนที่อาศัยอยู่ในเมืองมักกะฮ์หรือจากเด็กกำพร้าที่ใช้ของพวกเขาบางคน¹ อัลกุรอานตอบโต้พวกเขาเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า

﴿ وَلَقَدْ نَعَلِمُ أَنْتُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُ بَشَرٌ لِّسَانُ الَّذِي يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ أَعْجَمِيٌّ وَهَذَا لِسَانٌ عَرَبِيٌّ مُّبِينٌ ﴿١٠٣﴾ [النحل: 103]

ความว่า “และโดยแน่นอน เรารู้ที่พวกเขา กล่าวว่า แท้จริงแล้วมีสามัญชนคนหนึ่งเป็นคนสอนเขา ทว่าภาษาที่พวกเขาพูด ฟัง ไป ถึง นั้น เป็น ภาษา ต่าง ถิ่น ต่าง หากแต่อัลกุรอานนี้เป็นภาษาอาหรับที่ชัดเจนยิ่ง” (อัล-นะห์ลุ : 103)

และพวกเขาพยายามที่จะสร้างความแตกแยกในระหว่างพี่น้องมุสลิม และได้กล่าวหาว่ากลุ่มคนที่ศรัทธาต่อท่านนบีเป็นพวกที่ต่ำต้อยในสังคม ซึ่งพวกเขากล่าวเช่นนั้นก็เพื่อเบี่ยงเบนความสนใจของท่านนบีให้ออกห่างจากคนกลุ่มนั้น แต่แล้วอัลกุรอานก็สั่งห้ามท่านมิให้ละทิ้งพวกเขาไป และให้พวกเขามั่นคงในศรัทธาพร้อมกันนั้นได้กำชับให้ท่านนบีอดทนอยู่กับพวกเขาต่อไป

﴿ وَلَا تَطْرُدِ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُم بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِّن شَيْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِمْ مِّن شَيْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونَ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٢﴾ [الأنعام: 52]

ความว่า “เจ้าจงอย่าขับไล่บรรดาผู้ที่วิงวอนต่อพระเจ้าของพวกเขา ทั้งในเวลาเช้าและเย็น โดยปราศจากความโปรดปรานจากพระองค์ ไม่ใช่หน้าที่ของเจ้าที่ต้องคอยนับค่านวนริชกีของพวกเขาแต่อย่างใด และก็ไม่เป็นหน้าที่ของพวกเขาที่ต้องมาคิดค่านวนริชกีของเจ้า แล้วยังมีเหตุใดที่เจ้าจะขับไล่พวกเขาอีก? (ถ้าเจ้าทำเช่นนั้นแล้ว) เจ้าก็จะกลายเป็นผู้หนึ่งในหมู่ผู้อธรรม” (อัล-อันอาม : 52)

¹ ตัฟซีร อิบน์ กะษีร, เล่ม 1 หน้า 1077

และอัลกุรอานได้ถูกประทานลงมาอย่างต่อเนื่องตามสถานการณ์และเหตุการณ์เพื่อตอบโต้คำครหาและพฤติกรรมของพวกที่ต่อต้าน

และพวกเขายังครหาท่านนบีว่านำเรื่องเล่าแต่กาลก่อนมาเผยแพร่ อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ وَقَالُوا أَسْطِيرُ الْأُولِينَ أَكْتَتَبَهَا فِيهِ تُمْلَىٰ عَلَيْهِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ۖ قُلْ أَنزَلَهُ الَّذِي يَعْلَمُ السِّرَّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ۝ ﴾ [الفرقان: ๕-๖]

ความว่า “และพวกเขากล่าวว่า อัลกุรอานเป็นนิยายของประชาชาติสมัยก่อนๆ ที่เขียนกันขึ้น แล้วถูกนำมาอ่านให้ขึ้นใจ ทั้งเวลาเช้าและเวลาเย็น จงกล่าวเถิดมุหัมมัด อัลลอฮฺผู้ทรงรอบรู้ความลับในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินเป็นผู้ประทานมันลงมา แท้จริงพระองค์เป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ” (อัล-ฟุรกอน : 5-6)

และพวกเขายังครหาท่านนบีว่าเป็นบ้า

﴿ وَقَالُوا يَتَّبِعُهَا الَّذِي نَزَّلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ إِنَّكَ لَمَجْنُونٌ ۝ ﴾ [الحجر: ๖]

ความว่า “และพวกเขากล่าวว่า ไอ้ผู้ซึ่งข้อตักเตือนถูกประทานแก่เขาแท้จริงท่านเป็นคนบ้าอย่างแน่นอน” (อัล-หิจญ์ร : 6)

และพวกเขายังกล่าวหาท่านนบีว่าเป็นนักมายากล

﴿ وَعَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ وَقَالَ الْكَافِرُونَ هَذَا سِحْرٌ كَذَّابٌ ۝ ﴾ [ص: ๕]

ความว่า “และพวกเขาประหลาดใจที่มีผู้ตักเตือนจากหมู่พวกเขาเองมายังพวกเขา และพวกปฏิเสธศรัทธาได้กล่าวว่า นี่คือนักมายากล คือนักโกหกตัวฉกาจ” (ศอด : 4)

และพวกเขายังขอให้ท่านนบีแสดงอภินิหารต่างๆอีกมากมาย อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ أَوْ يُلْقَىٰ إِلَيْهِ كَنْزٌ أَوْ تَكْوَنَ لَهُ جَنَّةٌ يَأْكُلُ مِنْهَا وَقَالَ الظَّالِمُونَ إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا ۝ ﴾ [الفرقان: ๘]

ความว่า “หรือมีคลังสมบัติถูกโยนลงมาให้เขา หรือให้เขามีสวนแห่งหนึ่งเพื่อเขาจะได้รับประทานผลผลิตจากสวนนั้น และบรรดาผู้อธรรมกล่าวว่าขึ้นว่า พวกท่านมิได้ปฏิบัติตามผู้ใด นอกจากชายผู้ถูกอาคมเท่านั้น” (อัล-ฟุรกอน : 8)

ทั้งนี้ อัลกุรอานได้ปกป้องท่านนบีจากการเหยียดหยันของพวกเขา และได้ปลอบใจท่านด้วยเรื่องราวที่บรรดาศาสนทูตของอัลลอฮฺในสมัยก่อนได้ประสบพบเจอกันมาแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการทำร้าย การข่มเหงรังแก และการเหยียดหยันจากกลุ่มชนของพวกเขา

﴿وَلَقَدْ أَسْتَهْزِئُ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالذِّينِ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿١٠﴾﴾ [الانعام: 10]

ความว่า “และแน่นอน บรรดานบีที่ก่อนเจ้านั้นได้ถูกเย้ยหยันมาแล้ว ดังนั้นการลงโทษจึงได้ลงมายังบรรดาผู้ที่เย้ยหยันนบีเหล่านั้นไว้ ด้วยเหตุที่พวกเขาเคยเย้ยหยันกัน” (อัล-อันอาม : 10)

อัลกุรอานได้สะกิดให้ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้รับรู้ว่า เหล่านบีที่ก่อนหน้าท่านก็เคยได้รับความเดือดร้อนเช่นนี้มาก่อนแล้วจากพรรคพวกตัวเองเช่นเดียวกัน

คนกลุ่มแรกที่ถูกทารุณกรรมและได้รับชะฮีด

ชาวมักกะฮุมิ ได้ทำร้ายเฉพาะท่านนบี แต่เพียงผู้เดียวเท่านั้น ทว่าไฟแห่งความโทสะของพวกเขาได้ไหม้กระหน่ำบรรดาสาวกของท่านอีกด้วย ทั้งนี้เพื่อที่จะให้พวกเขาละทิ้งอิสลาม และขัดขวางพวกเขาจากการยึดเหนี่ยวในศาสนาของอัลลอฮุ พวกเขาได้กีดกันคนหนุ่มสาวด้วยการข่มขู่ว่า หากพวกเขาน้อมรับอิสลามก็ย่อมจะได้รับการทารุณเช่นเดียวกับที่ท่านนบีและบรรดาสาวกของท่านได้รับการทารุณร่างกาย ผู้ที่เชื่อมั่นต่อท่านนบีเกิดขึ้นให้เห็นเป็นเนืองนิตย์ ทั้งนี้เพื่อขัดขวางผู้คนออกจากหนทางของอัลลอฮุ แต่ก็หาได้เกิดผลใดๆ แก่พวกเขาไม่ ตรงกันข้ามกลับเกิดวีระบุรุษที่มีจุดยืนเป็นตัวอย่างแห่งความอดทน อดกลั้น และการพลีชีพในการปกป้องศาสนาให้แก่ชนรุ่นหลัง ทั้งเหล่าบุรุษและวีรสตรีที่ลือชื่อเหล่านั้น อาทิ ท่านยาสิร, สุมัยยะฮุ, อัมมารุ และละละบิลาล

รวมถึงเหล่าทาสที่ได้รับการทารุณจากเจ้านายอีกหลายท่าน เช่น หะมามะฮุ มารดาของบิลาล, อุมมุอุนัยสุ, ซุไนยะเราะฮุ, ทาสหญิงของเผ่ามุอัมมัล และนะฮฺดียะฮุพร้อมกับบุตรสาวของหล่อน ซึ่งทั้งสองเป็นทาสีของนายหญิงท่านหนึ่งจากเผ่าอัปดุลดาดู ตระกูลกูร็อยซี แต่ละท่านต่างถูกขัดขวางจากแนวทางที่เที่ยงตรง แต่ท่านอนุบักรุได้ซื้อพวกหล่อนจากเจ้านายของแต่ละคนและปลดปล่อยพวกหล่อนให้เป็นอิสระ²

ท่านสะอัด บิน อบี วักกอศ เป็นสาวกท่านหนึ่งที่รับอิสลามในช่วงแรกๆ ท่านเป็นบุคคลที่กตัญญูต่อมารดา ยิ่งนัก ก่อนที่จะเข้ารับอิสลาม ครั้งเมื่อท่านน้อมรับอิสลามปรากฏว่าท่านยังมีความกตัญญูต่อมารดา มากขึ้นไปอีก และทันทีที่มารดาของท่านรับทราบถึงการเข้ารับอิสลามของท่าน มารดาของท่านได้ใช้วาจาหวานล่อมเพื่อที่จะให้ท่านละทิ้งอิสลามว่า “สะอัดลูกแม่ ลูกจงละทิ้งศาสนาอันนี้เถิด

¹ มุหัมมัด อิบู ซุัยบะฮุ, อัล-สีเราะฮุ อัน-นะบะวียะฮุ, เล่ม 1 หน้า 346

² อิบนู ฮิซาม, อัล-สีเราะฮุ อัน-นะบะวียะฮุ, เล่ม 1 หน้า 319

ไม่อย่างนั้นแล้วแม่จะขอดอาหาร 'ไม่กิน ไม่ดื่มจนชีวิตแม่จะหาไม่' ท่านพูดวนกับผู้เป็นมารดาว่า "อย่าเลยแม่ อยากรักก็ตามฉันจะไม่ยอมละทิ้งศาสนาของฉันเด็ดขาด ไม่ว่าด้วยเหตุผลใดก็ตามแล้วแต่" เมื่อนางเห็นจุดยืนของท่าน นางจึงเริ่มประท้วงด้วยการอดอาหาร เวลาล่วงเลยมาหนึ่งวันหนึ่งคืนก็ยังไม่เห็นผล นางจึงอดอาหารต่อไปวันแล้ววันเล่าจนหมดเรี่ยวแรง ด้วยหวังว่าสักจะละทิ้งศาสนาของเขา เมื่อท่านเห็นเช่นนั้น ท่านจึงพูดกับมารดาว่า "โอ้แม่จ๋า แม่รู้ดีใช่ไหม ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ หากแม่มีถึง 100 ชีวิต และแต่ละชีวิตของแม่ ออกจากร่างกายไปที่ละชีวิต ฉันก็ไม่ยอมที่จะละทิ้งศาสนาของฉันเพียงเพราะสิ่งนี้อย่างเด็ดขาด แม่เลิกปฏิบัติเอาเองก็แล้วกันว่า แม่จะรับประทานอาหารได้แล้ว หรือว่าแม่จะอดอาหารต่อไป"¹ นางต้องการที่จะให้ลูกของตัวเองสำนึกว่าการกตัญญูต่อบิดามารดาเป็นเรื่องที่ศาสนาอิสลามเองสั่งให้ต้องถือปฏิบัติ แต่ท่านสะอิดทราบดีว่าศาสนาจะไม่ถูกละทิ้งเพียงแค่เรื่องเช่นนี้ อัลกุรอานจึงได้ประทานลงมาเนื่องจากเหตุการณ์นี้ว่า

﴿ وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهْنًا عَلَى وَهْنٍ وَفِصْلُهَا فِي عَامَيْنِ أَنْ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ إِلَيَّ الْمَصِيرُ ﴿١٥﴾ وَإِنْ جَاهَدَاكَ عَلَىٰ أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا وَصَاحِبُهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا وَأَتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾ [لقمان: ١٥-١٤]

ความว่า " และ เรา ได้ สั่ง เสีย ให้ มนุช ษ ย ทำ ดี กั บ บิดา มารดา ของ เขา ซึ่งมารดาของเขาได้อุ้มครรภ์เขาอ่อนเพลียลงครั้งแล้วครั้งเล่า และได้หย่านมเขาในระยะเวลาสองปี เจ้าจงขอบคุณข้า และบิดามารดาของเจ้า ยังเรานั้นคือบั้นปลายที่ต้องกลับไป และถ้าเขาทั้งสองบังคับเจ้าให้ตั้งภาคีต่อข้า โดยที่เจ้าไม่มีความรู้ในเรื่องนั้น เจ้าอย่าได้เชื่อฟังปฏิบัติตามเขาทั้งสอง และจงปรนนิบัติอยู่กับทั้งสองท่านในโลกนี้ด้วยดี และจงปฏิบัติตามทางของผู้ที่กลับตนมายังข้า สุดท้าย สู่ตัวข้าเท่านั้นคือทางกลับของพวกเจ้า แล้วข้าจะบอกให้พวกเจ้ารู้ในสิ่งที่พวกเจ้าได้กระทำไว้" (ลูกมาน: 14-15)²

การอพยพครั้งแรกสู่อบิสซิเนีย³

การทารุณกรรมต่อท่านนบี คืออัลลิลลอลฮุอะลียฮิวะสัลลัม และบรรดาสาวกของท่านทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ซึ่งท่านเองได้ปลอบใจเหล่าสาวกให้มีความอดทนอดกลั้น และได้ยกอุทาหรณ์เหล่าสาวกของบรรดาศาสดาท่านก่อนๆ ให้พวกเขาได้รับรู้อยู่เสมอ อัลลอลฮุอะลียฮิวะสัลลัมเกี่ยวกับเรื่องราวของชนรุ่นก่อนนี้ให้แก่ท่านนบี และได้เล่าถึงชัยชนะของบรรดาผู้ศรัทธา

¹ อับ-ชะฮะบีย, สัยร อะฮฺลุลาม อัน-นุบะลาฮ์, เล่ม 1 หน้า 109, อิบน์ กะซีร, *อัด-ตัฟซีร*, เล่ม 2 หน้า 1426

² อิบน์ กะซีร, *อัด-ตัฟซีร*, เล่ม 2 หน้า 1426

³ อัล-เอาตะฮฺ, สุลัยมาน บิน หะมัด, *อัล-ฮิจญ์เราะฮฺ อัล-อูลา ที่ อัล-อิสลาม*, พิมพ์ครั้งที่ 1, วิทยา : ดารุ ฎ็อยยะฮฺ, ฮ.ศ. 1419 และ อิบน์ บักร, อะลีย อับ-ซัยค์ อะห์มัด, มะอาลิม *อัล-ฮิจญ์เราะฮฺ ตัยน์ อิลลา อัจรฺ อัล-หะบะชะฮฺ*, พิมพ์ครั้งที่ 1, วิทยา : มัคตะบะฮฺ อัด-เตาบะฮฺ, ฮ.ศ. 1413

อันส่งผลทำให้พวกเขาเริ่มกำลั้งใจ และเปิดโลกทัศน์อันกว้างไกลให้แก่พวกเขา ในขณะที่ท่านนบีให้ความมั่นใจแก่พวกเขาว่าพวกเขาคือผู้ได้รับความช่วยเหลือ และอัลลอฮ์จะทรงทำให้ศาสนาที่แท้จริงนี้แผ่ขจรไปทั่วทุกแห่งหน และเป้าหมายของพวกเขาในระยะเริ่มแรกคือการรักษาไว้ซึ่งศาสนาให้คงอยู่ตลอดไป มาตรามั่นว่าต้องละทิ้งเมืองมักกะฮ์อันเป็นบ้านพวกเขา ก็ตาม ทั้งนี้เพื่อนำศาสนาอิสลามหนีออกจากดินแดนแห่งพิตนะฮ์การทดสอบไปสู่ดินแดนแห่งความปลอดภัย¹

ท่านนบีรู้ดีเกี่ยวกับผู้ปกครองและสถานการณ์บ้านเมือง เรื่องศาสนา เรื่องความยุติธรรม กฎหมายและสิทธิมนุษยชนของหัวเมืองต่างๆ ที่มีอยู่รอบเมืองอาหรับ และด้วยความเชื่อมั่นของท่าน และการมอบหมายต่ออัลลอฮ์ พร้อมกับแสวงหาเหตุผลอันเป็นคำสอนส่วนหนึ่งของศาสนาที่ท่านจึงคิดวางแผนที่จะหาที่พึ่งพิงที่สามารถปกป้องบรรดาผู้ศรัทธาได้ และแผ่นดินที่อพยพไปนั้นสามารถปกป้องผู้อาศัย ณ ที่นั้นได้ไม่ว่าจะอยู่ชั่วคราว หรือ อยู่อย่างถาวรราบใด ที่มีท่านนบีอยู่ด้วย อัลลอฮ์ได้ส่งโองการอัลกุรอานมาหลายอายะฮ์เพื่อตรัสถึงความกว้างใหญ่ไพศาลของแผ่นดิน และการตอบแทนผู้อดทนไว้ว่า

﴿ قُلْ يٰعِبَادِ الَّذِيْنَ ءٰمَنُوْا اتَّقُوْا رَبَّكُمُ الَّذِيْنَ لَلَّذِيْنَ اَحْسَنُوْا فِيْ هٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَّارْضُ بِاللّٰهِ وَّاسِعَةً اِنَّمَا يُوَفِّي الصّٰبِرِيْنَ اَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿١٠﴾ ﴾ [الزمر: 10]

ความว่า “จงกล่าวเถิดมุหัมมัด! โอ้ปวงบ่าวผู้ศรัทธาทั้งหลายเอ๋ย! จงยำเกรงพระเจ้าของพวกท่านเถิด สำหรับบรรดาผู้ทำความดีนั้น ในโลกนี้พวกเขาก็จะได้รับ การตอบแทนความดี และแผ่นดินของอัลลอฮ์นั้นกว้างใหญ่ไพศาล แท้จริง บรรดาผู้อดทนนั้นจะได้รับ การตอบแทนรางวัลของพวกเขอย่างสมบูรณ์โดยไม่ต้องคำนวณ” (อัล-ซุมร์ : 10)²

﴿ يٰعِبَادِ الَّذِيْنَ ءٰمَنُوْا اِنَّ اَرْضِيْ وَاسِعَةً فَاٰبِيْئِيْ فَاَعْبُدُوْنَ ﴿٥٦﴾ ﴾ [العنكبوت: 56]

ความว่า “โอ้ปวงบ่าวของข้า บรรดาผู้ที่ศรัทธาเอ๋ย แท้จริง แผ่นดินของข้า นั้นกว้างใหญ่ไพศาล ดังนั้น เฉพาะข้าเท่านั้นพวกเจ้าจงเคารพภักดี” (อัล-อันกะบูต: 56)³

และได้ส่งสัญญาณให้ทำการอพยพในเวลาต่อมาว่า⁴

¹ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-มะฆอซี, บาบ ฮิจญ์เราะฮ์ อัล-หะชะซะฮ์, เล่ม 4 หน้า ๒๔๔

² อิบน์ กะษีร, อัล-ตัฟซีร, เล่ม 2 หน้า 1616

³ อิบน์ กะษีร, อัล-ตัฟซีร, เล่ม 2 หน้า 1441

⁴ อิบน์ กะษีร, อัล-ตัฟซีร, เล่ม 1 หน้า 522

﴿ إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّيْتُمْ أَمْلَكْتُمْ ظَالِمِينَ أَنفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضَ اللَّهِ وَسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَٰئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿٩٧﴾ [النساء : 97]

ความว่า “ แท้จริง บรรดาผู้ที่มลาอิกะฮ์ได้เอาชีวิตของพวกเขาไป โดยที่พวกเขาเป็นผู้อธรรมแก่ตัวของพวกเขาเองนั้น มลาอิกะฮ์ได้กล่าวว่า พวกเจ้าอยู่ในที่ใด พวกเจ้ากล่าวว่าพวกเราเป็นผู้ที่ถูกข่มเหงในแผ่นดิน มลาอิกะฮ์กล่าวว่า แผ่นดินของอัลลอฮ์มิได้กว้างขวางดอกหรือที่พวกเจ้าจะอพยพไปที่อื่น ชนเหล่านี้แหละที่อยู่ของพวกเขาคือนรกญะฮันนัม และเป็นที่กลับไปอันชั่วร้าย” (อัน-นินสาอ์ :97)

ท่านนบีได้แนะนำบรรดาสาวกของท่านให้อพยพไปยังที่พักพิงและทางออกเช่นนี้ เนื่องจากท่านรู้ถึงสภาพของบ้านเมืองต่างๆ เป็นอย่างดี ท่านจึงบอกพวกเขาว่า “ หากพวกเจ้าอพยพไปยังอบิสสิเนียก็น่าจะดี ที่นั่นมีกษัตริย์ที่มีความยุติธรรม ไม่มีผู้ใดจะถูกอธรรมในการปกครองของพระองค์ จนกว่าอัลลอฮ์จะให้ทางออกที่ดีกว่าแก่พวกเจ้า”¹

ข้อเสนออันนี้สำหรับผู้ศรัทธาทัวไปที่มีความสามารถ และไม่มั่นใจในความปลอดภัยในชีวิตของเขา และกลุ่มแรกที่สนองรับนโยบายของท่านนบีคือ รุกีอยะฮ์บุตรสาวของท่าน และท่านอุษมาน อิบน์ อ์ฟฟาน² ผู้ซึ่งเป็นสามีของเธอ และบรรดาผู้ศรัทธาอีกจำนวนหนึ่ง กลุ่มผู้อพยพชุดแรกมิใช่พวกที่อ่อนแอเท่านั้น แต่บางส่วนเป็นผู้มีศักดิ์ในสังคมมักกะฮ์ด้วย พวกเขาทยอยกันเดินทางออกไปอย่างลับๆ มีทั้งคนจน และคนรวย มีทั้งเด็ก และคนหนุ่ม มีทั้งบุรุษ และสตรี จำนวนทั้งสิ้น 14 คน พวกเขาได้รับการต้อนรับอย่างดีจากกษัตริย์เมื่อเดินทางถึงไปถึงอบิสสิเนีย ท่านรับฟังความคิดเห็นและพร้อมที่จะปกป้องพวกเขาจากการถูกรังความ ในที่สุดท่านประกาศยอมรับอิสลาม และท่านนบีได้ละหมาดแก่ศพของท่านเมื่อสิ้นพระชนม์³

กษัตริย์นะญาซีเย็นปราชญ์ชาวคริสต์เตียน ซึ่งแน่นอนว่าท่านได้สนทนากับบรรดาผู้ศรัทธาที่อพยพไปยังบ้านเมืองของท่านเกี่ยวกับคำสอนและการเผยแผ่ศาสนาของท่านนบี จนในที่สุดท่านจึงศรัทธาและเข้ารับอิสลาม อัล-บุคอรีได้บันทึกหะดีษเกี่ยวกับเรื่องการอพยพสู่อบิสสิเนียด้วยเรื่องการสิ้นพระชนม์ของกษัตริย์นะญาซีเย็นไว้ถึงห้าหะดีษ ซึ่งทั้งหมดได้ยืนยันถึงการเข้ารับอิสลามของกษัตริย์นะญาซีเย็นแห่งอบิสสิเนีย

¹ อิบน์ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, เล่ม 1 หน้า 30

² อิบน์ สะอูด, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, จาก อัล-ญะมาอะฮ์, เล่ม 1 หน้า 204

³ เศาะฮิหฺ อัล-บุคอรี, باب معات อัน-นะญาซีเย็น, เล่ม 4 หน้า 296, และดูใน กิตาบ อัล-มะฆอซี, باب ما ญาฮ์ ฟิ อัมร์ อัน-นะญาซีเย็น, หน้า 165

การอพยพของผู้ศรัทธาสู่อิสลันเียได้เกิดขึ้นในปีที่ห้า นับตั้งแต่ที่ท่านนบีได้รับแต่งตั้งให้เป็นศาสนทูต¹ พวกเขาใช้ชีวิตอยู่ที่นั่นเป็นเวลาหลายเดือน จนเมื่อมีข่าวลือว่าชาวกรือยซ์ต่างเข้ารับอิสลามกันแล้ว พวกเขาจึงเดินทางกลับสู่เมืองมักกะฮ์²

การอพยพสู่อิสลันเียครั้งที่สอง

เมื่อบรรดาผู้ศรัทธาทราบความจริงว่าชาวกรือยซ์ยังคงต่อต้านทำร้ายรังแกและต่อต้านท่านนบีอย่างไม่ลดละ และข่าวลือที่ได้รับทราบมาไม่ เป็น ความ จริง ทำให้พี่น้องผู้ศรัทธาอีกจำนวนหนึ่งประสงค์ที่จะอพยพไปยังอิสลันเีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพวกเขาทราบว่าผู้อพยพชุดแรกมีชีวิตรอดอย่างปลอดภัย ณ ดินแดนอิสลันเีย ในคราวนี้ท่านญะฮ์ฟูร์ บิน อับดุลลิบ บุตรชายลุงของท่านนบีได้ออกเดินทางร่วมกับผู้อพยพอีกจำนวนหนึ่ง เป็นบุรุษจำนวน 83 คน สตรีจำนวน 11 คน³ และมีบางความเห็นที่ระบุว่ามากกว่านั้น

พวกเขาได้รับการคุ้มครองเมื่อถึงไปยังอิสลันเีย และได้มีโอกาสเข้าเฝ้ากษัตริย์นญาซีห์หลายครั้ง ซึ่งเป็นที่ประจักษ์แก่พวกเขาว่า ท่านมีความซื่อสัตย์ ให้ที่พักพิงและปกป้องพวกเขา ในขณะที่ชาวกรือยซ์พยายามที่จะนำตัวพวกเขากลับไปยังเมืองมักกะฮ์ แต่ท่านก็รับฟังความคิดเห็นของท่านญะฮ์ฟูร์และปฏิเสธที่จะรับข้อเสนอของกรือยซ์⁴

ภายหลังจากนั้น ท่านหัมซะฮ์ซึ่งมีศักดิ์เป็นลุงของท่านได้เข้ารับอิสลาม ติดตามมาด้วยท่านอุมร์ บิน อัล-ค็อฏฏอบ นับตั้งแต่เข้ารับอิสลามท่านมีความมุ่งมั่น พยายามในการช่วยเหลือ ปกป้องท่านนบี เป็นที่เกรงขามของชาวกรือยซ์ ท่านมีความกล้าหาญ มีบุคลิกที่โดดเด่น เข้มแข็งเป็นพิเศษ และมีชีวิตชีวา

การเข้ารับอิสลามของท่านอุมร์ ถือเป็นเกียรติอันสูงส่งแก่ชาวมุสลิม ท่านอิบนุ มัสอูดเล่าว่า “พวกเราอยู่อย่างมีศักดิ์ศรีตั้งแต่ท่านอุมร์เข้ารับอิสลาม”⁵ และท่านกล่าวอีกว่า “เดิมทีพวกเราไม่สามารถออกไปละหมาดที่กะอูบะฮ์ได้ จนกระทั่งท่านอุมร์ได้รับอิสลาม ท่านต่อสู้จนชาวกรือยซ์ยอมที่จะให้เราละหมาด ณ ที่กะอูบะฮ์ได้”⁶

¹ อิบนุ สะอูด, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, จาก *อัญญาอะบะกอด*, เล่ม 1 หน้า 206

² อิบนุ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 1 หน้า 364, อิบนุ สะอูด, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, จาก *อัญญาอะบะกอด*, เล่ม 1 หน้า 20๕

³ *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, จาก *อัญญาอะบะกอด*, เล่ม 1 หน้า 206

⁴ อิบนุ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 1 หน้า 334-338, ดูเพิ่มเติมใน อิบนุ อับดุลลิบ บิน ฮัยษะฮ์, *อัล-มะซอซี*, หน้า 165-169, อิบนุ กะษีร์, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 1 หน้า 186

⁵ บันทึกลงโดยอัล-บุคอรี ใน *อัศ-เศาะฮีหฺ ดู พัตหฺ อัล-บาริ*, เล่ม 14 หน้า 186

⁶ อิบนุ สะอูด, *อัญญาอะบะกอด*, เล่ม 3 หน้า 370

การคว่ำบาตรอันโหดเหี้ยมไร้คุณธรรม¹

ชาวกรูร์อัยฮ์ยังทำร้ายท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และผู้ศรัทธาตลอดจนทุกคนที่คอยปกป้องคุ้มครองท่านอย่างหนักหน่วงยิ่งขึ้น ด้วยวิธีการต่างๆ นานา ในที่สุดชาวกรูร์อัยฮ์มีมติที่จะปลิดชีพท่านนบี ทำให้อบู มุออลิบ ตระกูลฮาซิม และตระกูลอัล-มุฏฏะาะลิบตั้งปณิธานที่จะคอยคุ้มกันท่านนบีให้รอดพ้นจากเงื้อมมือของกรูร์อัยฮ์

สถานการณ์เริ่มที่จะตึงเครียดมากขึ้น และด้วยเกรงว่าท่านนบีจะถูกลอบสังหาร พวกเขาจึงจำเป็นต้องรวมตัวกันคอยปกป้องท่าน ณ ช่องเขาของตระกูลฮาซิม² ในเวลาเดียวกันนี้ระดับแกนนำของกรูร์อัยฮ์ได้ปรึกษาหารือร่วมกันถึงกลยุทธ์ต่างๆ ในช่วงปีที่ 10 นับตั้งแต่ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นศาสนทูตของท่านนบี³ พวกเขามีมติร่วมกันว่าจะทำการคว่ำบาตรตระกูลฮาซิม ตระกูลอัล-มุฏฏะาะลิบ และทุกคนที่มีส่วนร่วมในการปกป้องท่านนบี ด้วยข้อตกลงต่างๆ เช่น ห้ามทำการสมรสกับตระกูลของพวกเขา ห้ามซื้อขายกับพวกเขา ห้ามรับข้อเสนอเพื่อสันติภาพจากพวกเขา จนกว่าพวกเขาจะส่งตัวท่านนบีไปให้พวกเขาฆ่าทิ้ง ต่อมาพวกเขาได้นำประชาชาติฉบับนี้ไปแขวนไว้ในอาคารกะบะฮ์ขึ้นเพื่อให้ดูเป็นทางการและนำเกรงขามมากขึ้นที่ทุกคนจะต้องถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดในระหว่างชาวกรูร์อัยฮ์และเผ่าที่สนับสนุน

การคว่ำบาตรได้ยืดเยื้อมาเป็นเวลาสามปี ทำให้ความหิวโหยโหยแรง ความทรมานและความสับสนเกิดขึ้นแก่บรรดามุสลิม เครือญาติ และบรรดาผู้ที่คอยปกป้องท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

ภาวะคับขันทำให้พวกเขาต้องกินใบไม้ และหนังสัตว์เป็นอาหาร และด้วยความเป็นญาติทำให้ตระกูลฮาซิม และตระกูลอัล-มุฏฏะาะลิบต้องเข้ามารับความทรมานร่วมกับท่านนบีและบรรดาผู้ศรัทธา นอกจากอบู ละฮับเท่านั้น⁴

ในระหว่างการคว่ำบาตรได้มีญาติของผู้ถูกคว่ำบาตรบางคนมีความรู้สึกสงสาร จึงได้นำอาหารไปให้พวกเขาอย่างลับๆ ในยามค่ำคืน⁵

สามปีหลังจากการคว่ำบาตรผ่านไป ได้มีเหล่าปัญญาชนชาวกรูร์อัยฮ์บางคนคิดที่จะยกเลิกประชาชาติข้างต้น

¹ อิบน์ สะอูด, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, จาก อัล-ญะบะฮอด, ว่าด้วยการปิดล้อมของกรูร์อัยฮ์ต่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในของเขา เล่ม 1 หน้า 208, อิบน์ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 1 หน้า 182 ว่าด้วยเรื่องเศาะฮีฟะฮ์

² อัล-สุฮัยลีย, อัล-เราะฎ์ อัล-อะนิฟ, เล่ม 2 หน้า 127

³ อัคร็อม ฎิยาฮ์ อัล-อุมะรีย, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์ อัล-เศาะฮีเยฮ์, หน้า 182

⁴ อิบน์ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 1 หน้า 351

⁵ อิบน์ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 1 หน้า 352

จึงได้นำเสนอให้มีการฉีกสัญญาฉบับนี้และประกาศยกเลิกการคว่ำบาตรพวกเขา ซึ่งนำโดยอิสลาม บิน อัมร์ บิน เราะ บิ อะ ฮุ ซึ่ง เป็น ชน ชั้น สูง ใน สัง ค ม กุ ร็ อ ย ช์ ที่ าน หนึ่ง เขาได้หาแนวร่วมชาวกุร็อยช์ที่สนับสนุนแผนนี้และไม่เห็นด้วยกับการคว่ำบาตร โดยได้ปลุกสำนึกความเป็นเครือญาติและมนุษยธรรมของพวกเขาเพื่อจะฉีกสัญญาที่โหดร้ายและออกจากข้อตกลงที่อธรรมนั้นเสีย เมื่อครบห้าคนก็ตกลงร่วมกันว่าจะฉีกสัญญาทั้ง¹ ท่านซุฮัยรฺ บิน อุมัยยะฮฺ และแม่ของท่านอาติกะฮฺ บินติ อัब्ดุลมุฏฏะาะลิบ ยืนขึ้นป่าวประกาศท่ามกลางชาวกุร็อยช์ว่า “โอ้ชาวมักกะฮฺเอ๋ย พวกเจ้านั่งดูตายอยู่ได้อย่างไร ในขณะที่พวกเราเรามีอาหารได้รับประทาน มีอาภรณ์ได้สวมใส่ แต่ ตระ กู ล ฮา ซิม พินา ศ ล ง ต่ อ หน้ า ต่ อ ตา ไม่ มี การ ชื้อ ษา ย กับ พวก เขา ขอ ส า บ าน ต่ อ อั ล ล อ ฮ ว่า ด้ น จ ะ ไม่ ย อ ม นั ง ล ง เ ต้ ด ฆา ด จนกว่าสัญญาประชาคมดิอันเหี้ยมโหดไร้ความยุติธรรมฉบับนี้จะถูกฉีกทิ้งเสีย”²

ขณะเดียวกันอบู ญะฮัลพยายามอย่างมากที่จะขัดขวางการล้มเลิกประชาคมติ แต่ ทว่า กลุ่ม ผู้ ปร ะ ท้ ว ง มี เสี ย ง มาก กว่า เขา จึง เอ่ ย วา จา ที่ เลื่ อ ง ลี อ ว่า “เรื่องนี้วางแผนเสร็จกันแค่นี้คนเดียวอย่างแน่แท้”³

ตั้ง แต่ บั ต ัน น เ ปี น ตั น มา ท่านนบีและบรรดาพวกพ้องที่ถูกคว่ำบาตรได้หวนกลับมาใช้ชีวิตอย่างอิสรภาพอีกครั้งท่ามกลางสังคมเมืองมักกะฮฺ การค้าขายเริ่มมีชีวิตชีวาพลุกพล่านขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ภายหลังจากถูกบีบคั้นทางด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านจิตใจจากชาวเมืองมักกะฮฺ⁴

การสิ้นชีวิตของท่านหญิงเคาะดีญะฮฺ⁵

ท่านหญิงเคาะดีญะฮฺ เราะะฎิยัลลอฮุอันฮะ เป็นภรรยาที่แสนประเสริฐ เป็นเพื่อนคิดที่ดี เป็นผู้สนับสนุนด้านเงินทุนให้กับท่านนบีมาตลอด เสียสละตนเอง เป็นบุคคลแรกที่ศรัทธาต่อท่าน นางจึงเป็นภรรยาที่แสนดีแก่ผู้ที่แสนประเสริฐ ท่านนบีกล่าวเยินยอนางในหะดีษที่รายงานโดยท่านอะลียฺ บิน อบี ฏอลิบ เราะะฎิยัลลอฮุอันฮะ ว่า “สตรีที่ประเสริฐยิ่งในหมู่ชนรุ่นก่อน คือ มัรยัม บินติ อิมรอน และสตรีที่ประเสริฐในยุคนี้ คือ เคาะดีญะฮฺ บินติ คุวัยลิด”⁶

¹ อบู อัล-หะสัน อัน-นัจวี, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ*, หน้า 139

² อัล-สุฮัยลียฺ, *อัล-เราะฎ์ อัล-อะนิฟ*, เล่ม 2 หน้า 127, อิบน์ สะอูด, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ*, จาก *อัญญาชะกะฮฺ*, เล่ม 1 หน้า 21

³ ดู อิบน์ อิสลาม, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ*, เล่ม 1 หน้า 374, อิบน์ กะษีร, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ*, เล่ม 2 หน้า 45

⁴ อิบน์ สะอูด, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ*, จาก *อัญญาชะกะฮฺ*, เล่ม 1 หน้า 20๙

⁵ อิบน์ อิสลาม, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ*, เล่ม 2 หน้า 415

⁶ *เศาะฮิหฺ อัล-บุคอรี*, *กิตาบ อัล-มะนากิบ*, *باب ตัซวีญ์ อัน-นะบียฺ เคาะดีญะฮฺ*, เล่ม 4 หน้า 230

นางเป็นภรรยาคนเดียวที่ใช้ชีวิตกับท่านนับจวบจนนางจากไป และนางเป็นมารดาของเหล่าบุตรธิดาของท่าน นางเป็นสตรีที่มีกิริยามารยาทสวยงามยิ่ง เป็นภรรยาที่ท่านรักมาก นางยอมสละตนเองเพื่อคอยปกป้องท่านจากการถูกรังแก นางให้การสั่งสอนอย่างดีเยี่ยมแก่บุตรธิดาของนาง เครือญาติของนางต่างยื่นเคียงบ่าเคียงไหล่ในการปกป้องท่านนับ เพื่อความสบายใจของนาง และจากที่พวกเขาได้รับรู้จากนางว่าท่านนับเป็นผู้ที่อัสต์ยั สัจจริง และมีมารยาทที่สวยงาม¹

และในปีที่ 10 นับจากปีที่ท่านนับได้รับการแต่งตั้งเป็นศาสนทูต² นางก็ได้สิ้นชีวิตลงในสภาพที่ท่านพอใจในตัวเองแล้วและมีความรักต่อนางอย่างยิ่ง ท่านได้แจ้งข่าวดีว่านางเป็นชาวสวรรค์ในหลายๆ วาระ นางสิ้นชีวิตในปีเดียวกับที่ท่านอนุ ฏอิลิบของ ท่านนับเสียชีวิต ซึ่งเป็นผู้ที่คอยปกป้องท่านอย่างดีที่สุด ด้วยเหตุนี้เองจึงเรียกปีนี้ว่า “ปีแห่งความอาดูร”³

การเสียชีวิตของอนุ ฏอิลิบ

ในในปีที่ 10 แห่งการเป็นนบี ก่อนที่อนุ ฏอิลิบจะเสียชีวิตไม่นาน ท่านได้ล้มป่วยลง⁴ ซึ่งท่านนับเองมีความรู้สึกเป็นห่วงท่านอย่างมาก จึงได้เข้าไปเรียกร้องเชิญชวนให้กล่าวคำปฏิญาณตน เพราะเขายังไม่ได้ศรัทธา และไม่ได้ประกาศตนว่าเป็นมุสลิมมาตั้งแต่ท่านนับได้รับการแต่งตั้งให้เป็นศาสนทูต ทั้งที่เขาคอยปกป้องคุ้มครองท่านนับมาตลอด อัล-บุคอรียได้รายงานหะดีษบทหนึ่งว่า “ขณะที่อนุ ฏอิลิบใกล้สิ้นชีวิต ท่านนับได้เข้าไปเยี่ยม แล้วนำเสนอให้เขากล่าวคำปฏิญาณตน แต่อนุ ฏอิลิบ และอับดุลลอฮฺ บิน อุมัย ยะฮฺ ซึ่งมาเยี่ยมเขาอยู่ด้วยในขณะนั้น เตือนขึ้นว่า อนุ ฏอิลิบ เหยื่อ ท่านจะละทิ้งศาสนาที่ท่านอับดุลมุฏฏอิลิบได้ยึดถือมากระนั้นหรือ และทั้งสองพยายามเตือนเขา จนในที่สุด เขาได้สิ้นชีวิตลง โดยไม่ได้กล่าวคำปฏิญาณตน ท่านนับจึงกล่าวว่า ฉันจะขออภัยโทษต่ออัลลอฮฺให้แก่ท่าน ตราบใดที่พระองค์ไม่ทรงห้ามฉัน”⁵ ต่อมาอัลลอฮฺก็ได้ประทานโองการที่ว่า

﴿ مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أُولَىٰ قُرْبَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ۝١١٣﴾
[التوبة: 113]

ความว่า “ไม่บังควรแก่นบีและบรรดาผู้ศรัทธาที่จะขออภัยโทษให้แก่พวกตั้งภาคี และแม้ว่าพวกเขาจะเป็นญาติใกล้ชิดกันก็ตาม ทั้งนี้ หลังจากเป็นที่ประจักษ์แก่พวกเขาแล้วว่าคนเหล่านั้นเป็นชานรก” (อัล-เตาบะฮฺ : 113)

¹ ดูหัวข้อการแต่งงานของท่านนับกับเคาะดีญะฮฺในหนังสือเล่มนี้

² อิบน์ สะอูด, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ, จาก อัล-ญะมาอะฮฺ, เล่ม 1 หน้า 211

³ อัล-เศาะลาบี, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ, เล่ม 1 หน้า 367

⁴ อิบน์ สะอูด, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ, จาก อัล-ญะมาอะฮฺ, เล่ม 1 หน้า 211

⁵ เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-มะนากิบ, باب กิตเศาะฮฺ อับี ฏอิลิบ, เล่ม 4 หน้า 246

และประทานโอองการที่ว่า

﴿إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ﴾ [الفصص: 56]

ความว่า “แท้จริง เจ้าไม่สามารถที่จะให้ทางนำที่ถูกต้องแก่ผู้ที่เจ้ารักได้ แต่อัลลอฮ์ทรงให้ทางนำที่ถูกต้องแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และพระองค์ทรงรู้ดียิ่งกว่าผู้ใดที่ควรอยู่ในแนวทางที่ถูกต้อง” (อัล-เกาะศ็อบ : 56)¹

ท่านนับปีรักและอาทรต่อลุงของท่านมาก ท่านเห็นถึงความดิ่งงามของท่านลุง รู้สึกเป็นบุญคุณที่ท่านยืนเคียงข้างท่านมาตลอด แต่ท่านทราบดีว่าไม่มีหนทางที่จะช่วยให้ท่านหลุดพ้นจากขุมรกไปได้ นอกจากด้วยการกล่าวคำปฏิญาณตนเท่านั้น ท่านจึงหมั่นพยายามที่จะให้ลุงของท่านกล่าวให้ได้ แต่การที่มีบุคคลทั้งสองอยู่ด้วยในขณะนั้น ทั้งยังคงย่ำจ้ำให้ลุงยึดติดในศาสนาของอับดุลมูฏฏาะลิบจนสิ้นชีวิตลงในสภาพดังกล่าว²

เมื่อลุงเสียชีวิตในสภาพดังกล่าว ท่านนับปีรู้สึกเสียใจเป็นอย่างยิ่ง ปราชญ์บางท่านมีความเห็นว่าการที่ห้ามขอร้องโทษให้แก่ผู้ตักบาตนั้นมิได้เกี่ยวข้องกับอนุญอลิบแต่อย่างใด อย่างไรก็ตามข้อห้ามนี้มีผลบังคับใช้ทั่วไปสำหรับผู้เสียชีวิตลงในสภาพที่ไม่ยอมรับนับถืออิสลาม แม้ว่าเขาผู้นั้นจะเป็นญาติใกล้ชิดของท่านนับปีเองก็ตาม ซึ่งถือว่ามีเจตนาชัดแจ้งจากโครงการข้างต้น

ท่านอนุญอลิบคอยปกป้องท่านนับปีมาตลอด ครั้นเมื่อท่านสิ้นชีวิตลง ทำให้การสนับสนุนท่านนับปีเบาบางลงไป กลุ่มผู้ช่วยเหลือก็อ่อนแอ และยังตรงกับช่วงที่เคาะดีญะฮ์เสียชีวิตอีกด้วย จึงเรียกปีนี้เป็นปีแห่งความเศร้าโศกอาดูร³

อิสรอฮ์และมิอรอจญ์

เหตุการณ์อิสรอฮ์และมิอรอจญ์⁴ เป็นเหตุการณ์หนึ่งที่สำคัญยิ่ง และเป็นปาฏิหาริย์ที่เฉพาะของนบีมุหัมมัด คือลุลลอลอสูอะลัยฮิวะสลลัม ฉะนั้น การที่มีสุเราะฮ์ในอัลกุรอานใช้ชื่อนี้ และได้มีหะดีษเกี่ยวกับเหตุการณ์นี้เป็นจำนวนมากนั้น เป็นการบ่งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญและสถานะอันสูงส่งในชีวิตของท่านนับปี และในการเป็นศาสนทูตของท่าน ตลอดจนสารที่ท่านนำมาเผยแผ่

¹ อิบനു กะซีร์, *อัด-ตัฟสีร์*, เล่ม 1 หน้า 1421

² จากหะดีษของเศาะฮิฮ์ *อัล-บุคอรี*, *กิตาบ อัล-มะนากิบ*, บท *กิศเศาะฮุ อปี ญอลิบ*, เล่ม 4 หน้า ๒๔7

³ อิบนู ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 1 หน้า 416

⁴ มีหนังสือหลายเล่มที่เขียนเกี่ยวกับเหตุการณ์นี้ทั้งสมัยก่อนและร่วมสมัย หลายเล่มยังเป็นเล่มที่เขียนด้วยลายมือก็มีบ้าง ดู *อัล-ฟัยริต อัล-ชาหมิล ลี อัด-ตุรอซ อัล-อะเราะบีย อัล-อิสลามีย*, *มัคญูฮ์ อัล-สีเราะฮ์ วะ อัล-มะดาอิห์ อัน-นะบะวียะฮ์*, อัมมาน : มุฮัษซะฮ์ฮ์ อาล อัล-บัยต์

คำว่า “อิสรออ์” หมายถึง การเดินทางของท่านนบีจากมัสยิดหะรออม ณ นครมักกะฮ์ไปยังมัสยิดอัล-อักศอที่บัยตุลมักดิส ในเสี้ยวหนึ่งของยามค่ำคืน และเดินทางกลับในคืนเดียวกันนั้น ด้วยปาฏิหาริย์เฉพาะที่ไม่ธรรมดา¹

ส่วนคำว่า “มิอรอจญ์” หมายถึง การขึ้นจากบัยตุลมักดิสสู่ท้องฟ้าชั้นที่เจ็ด และการได้รับชมสัญญาอันยิ่งใหญ่ของอัลลอฮ์ และการเดินทางกลับสู่บัยตุลมักดิสภายในคืนเดียวกัน²

เหตุการณ์อิสรออ์เป็นการเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างบัยตุลลอฮ์ ณ เมืองมักกะฮ์กับบัยตุลมักดิส ณ มัสยิดอัล-อักศอ และเป็นความผูกพันเชื่อมโยงระหว่างท่านนบีกับบรรดาศาสนทูตสมัยก่อนๆ และเป็นการเชื่อมต่อกับการเผยแผ่สู่ความเชื่อในเตาฮีดที่บรรดาผู้มาก่อนหน้าท่านได้นำมาเผยแผ่ก่อนแล้ว นั่นคือ พระเจ้าองค์เดียวกัน ศาสนาเดียวกัน และมีบรรพบุรุษมาจากท่านเดียวกัน อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ ذُرِّيَّةً مِّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ إِنَّهُ كَانَ عَبْدًا شَكُورًا ۝ ﴾ [الإسراء: 3]

ความว่า “เผ่าพันธุ์ที่เราได้บรรทุก(ไว้ในเรือ)กับนูห์ แท้จริง เขาเป็นบ่าวผู้กตัญญู” (อัล-อิสรออ์ : 3)

และที่สำคัญเป้าหมายแห่งชีวิตเหมือนกัน อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ وَإِلَىٰ عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَا قَوْمِ أَعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ ۚ أَفَلَا تَتَّقُونَ ۝ ﴾ [الأعراف: 65]

ความว่า “และเราได้ส่งฮูดไปยังกลุ่มชนอาด ซึ่งเป็นพี่น้องของพวกเขา เขากล่าวว่า โอ้ประชาชาติของฉัน จงเคารพสักการะอัลลอฮ์เถิด ไม่มีผู้ที่ควรได้รับการเคารพสักการะใดๆ สำหรับพวกท่านอีกแล้วอื่นจากพระองค์ พวกท่านไม่ยำเกรงดอกหรือ” (อัล-อะฮฺรอฟ : 65)

อัลลอฮ์ตรัสไว้เกี่ยวกับเหตุการณ์อิสรออ์ว่า

﴿ سُبْحٰنَ الَّذِي أَسْرَىٰ بِعَبْدِهِ ۚ لَيْلًا مِّنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَا الَّذِي بَرَكْنَا حَوْلَهُ ۚ لِنُرِيَهُ ۚ مِنْ ءَايَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ۝ ﴾ [الإسراء: 1]

ความว่า “มหาบริสุทธิ์ผู้ทรงนำบ่าวของพระองค์เดินทางในเวลากลางคืน จากมัสยิดอัล-หะรออมไปยังมัสยิดอัล-อักศอ ซึ่งบริเวณรอบมันเราได้ให้ความจำเริญ เพื่อเราจะให้เขาเห็นบางอย่างจากสัญญาต่างๆ ของเรา แท้จริงพระองค์คือผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงเห็น” (อัล-อิสรออ์: 1)

และประจักษ์ชัดแจ้งว่าการเดินทางในเหตุการณ์อิสรออ์นั้นเกิดขึ้นด้วยร่างกายและวิญญาณของท่านนบี คืออัลลิลลอฮ์อะลียะฮ์วะสัลลิม

¹ อิบน์ กะซีร, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 2 หน้า 95, อิบน์ ญะญ็ร, *ฟัตห์ อัล-บารีย์*, เล่ม 15 หน้า 49, มะฮ์ดี ริซกุลลอฮ์, หน้า 233, อิบน์ สะอูด, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, จาก *อัญญาอะบะกอต*, เล่ม 1 หน้า 213

² อิบน์ อับี ชัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 120, อิบน์ สะอูด, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, จาก *อัญญาอะบะกอต*, เล่ม 1 หน้า 213

จุดเริ่มต้นของการอิสรอฮ์เริ่มขึ้นขณะที่ท่านนบีนอนหลับอยู่ในบ้านของท่าน ณ เมืองมักกะฮ์ ท่านถูกนำไปยังบ่อน้ำซัมซัม ได้รับการผ่าท้องนำหัวใจออกมาทำความสะอาดชำระกิเลส และบรรจุมานพร้อมทั้งหิกมะฮ์ลงไป¹ การผ่าท้องในครั้งนี้กับครั้งก่อนๆ มิได้ขัดแย้งกันแต่อย่างใด² ต่อมาได้มีผู้นำ *บุรอก* มามอบให้แก่ท่าน บุรอก เป็นสัตว์ชนิดหนึ่ง ที่มีความรวดเร็วและการขับเคลื่อนที่พิเศษ ซึ่งไม่มีผู้ใคร่ซ้อเท็จจริงนี้ได้นอกจากอัลลอฮ์

ท่านนบีได้ขึ้นที่ แล้วบุรอกก็นำท่านสู่บัยตุลมักกิสอย่างรวดเร็ว³

ณ มัสยิด อัล-อักศอ ท่านได้ผูกบุรอกไว้กับที่ผูกเชือกที่บรรดานบีทั้งหลายเคยผูกมาก่อน⁴

ท่านนบีได้ละหมาดสองร็อกอฮ์ ต่อมาญิบรีลได้นำพาชนะที่มีน้ำมันมาหนึ่งที และอีกหนึ่งที่เป็นสุรา เพื่อให้ท่านนบีเลือก ท่านจึงเลือกภาชนะที่บรรจุน้ำมัน ญิบรีลจึงกล่าวว่า “ท่านได้รับทางนำไปเลือกสิ่งที่เป็น *ฟิฏเราะฮ์* (ความบริสุทธิ์)⁵ แล้ว หากว่า ท่าน เลือก สุรา แน่แน่นอนว่าท่านและประชาชาติของท่านย่อมที่จะเป็ยงเบนเสียหายน้อยยับ”

อิบนุ อิสฮากได้รายงานว่ ท่านนบีได้พบปะกับบรรดาศาสนทูตหลายๆ ท่าน ไม่ว่าจะเป็ยงอิบรอฮีม มูซา และอีซา เหล่าศาสนทูตได้ถูกนำมารวมกัน แล้วท่านก็นำละหมาดพวกเขา⁶

ต่อมาท่านได้ถูกนำขึ้นสู่ฟากฟ้า ซึ่งท่าน อัล-บุคอรีย์ได้บันทึกหะดีษเรื่องมิจรอจญ์⁷ ไว้ในเศาะฮิหฺของท่านจากอะนัส บิน มาลิก ที่ได้กล่าวถึงข้อมูลโดยสังเขปเกี่ยวกับการเดินทางอิสรอฮ์และมิจรอจญ์ ส่วนรายละเอียดเพิ่มเติมในเรื่องนี้พบได้ในนสายรายงานอื่นๆ อีกจำนวนมาก

ท่านนบีได้เล่าถึงเหตุการณ์ที่ท่านได้พบเห็นขณะเดินทางขึ้นสู่ฟากฟ้าไว้เป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเกี่ยวกับคุณลักษณะของสวรรค์ หรือนรก ซึ่งอัลลอฮ์ทรงมอบชมคลังแห่งความรู้และสัญญาต่างๆ อย่างมหาศาลให้แก่ท่านในระหว่างการเดินทาง ต่อมาประชาชาติของท่านได้ถ่ายทอดต่อๆ กันมา ทั้ง ใน ขณะ ที่ ท่าน ยัง มี ชีวิต อยู่ และ ใน ช่วง เวลา ต่อ ๆ มา จึงนับว่าเป็นเรื่องยากที่จะมีสายรายงานเกี่ยวกับเรื่องราวที่ท่านได้พบเจอในระหว่างการเดินทางในครั้งนี้รวมไว้ในเพียงหะดีษแค่บทเดียว⁸

¹ เศาะฮิหฺ อัล-บุคอรีย์, *باب อัล-มิจรอจญ์*, เล่ม 4 หน้า 248, เศาะฮิหฺ มุสลิม, เล่ม 1 หน้า 148, อิบนุ กะซีร์, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 2 หน้า 98

² ดูเหตุการณ์การผ่าท้อง ณ ตระกูลสะอัด จากหนังสือเล่มนี้

³ อิบนุ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 1 หน้า 397

⁴ จากหะดีษของมุสลิม และ บันทึกของ อิบนุ อบี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 120

⁵ จากหะดีษในบันทึกของมุสลิม และ ดู อิบนุ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 1 หน้า 387

⁶ อิบนุ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 1 หน้า 398, อิบนุ กะซีร์, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 1 หน้า 99

⁷ เศาะฮิหฺ อัล-บุคอรีย์, เล่ม 4 หน้า 248

⁸ อิบนุ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 1 หน้า 272, อิบนุ อบี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 120

นักปราชญ์หลายท่านได้ถือเอาเรื่องราวที่กล่าวไว้ในซูเราะฮ์ อัล-นัจญ์มา เป็นพยานหลักฐานและเชื่อมโยงให้มีความสัมพันธ์กันระหว่างโองการเหล่านี้กับการเดินทางขึ้นสู่ฟากฟ้าของท่านนบี ในโองการที่ว่า

﴿ وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ ﴿١﴾ مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَىٰ ﴿٢﴾ وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ ﴿٣﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ ﴿٤﴾ عَلَّمَهُ شَدِيدٌ ﴿٥﴾ الْقَوَىٰ ﴿٦﴾ ذُو مِرَّةٍ فَاسْتَوَىٰ ﴿٧﴾ وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَىٰ ﴿٨﴾ ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّىٰ ﴿٩﴾ فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ﴿١٠﴾ فَأَوْحَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ مَا أَوْحَىٰ ﴿١١﴾ مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَىٰ ﴿١٢﴾ أَفَتُتْرَكُونَ عَلَىٰ مَا يَرَىٰ ﴿١٣﴾ وَلَقَدْ رَءَاهُ نَزْلَةً أُخْرَىٰ ﴿١٤﴾ عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَىٰ ﴿١٥﴾ عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَىٰ ﴿١٦﴾ إِذْ يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشَىٰ ﴿١٧﴾ مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَىٰ ﴿١٨﴾ لَقَدْ رَأَى مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَىٰ ﴿١٩﴾ [النجم]

[18-1 :

ความว่า “ขอสาบานด้วยดวงดาวเมื่อมันคล้อยตกลงมา สหาย(มุหัมมัด)ของพวกเขาไม่ได้หลงผิด และมิได้เซ่อมันในทางที่ผิด และเขาไม่ได้พูดตามอารมณ์ อัลกุรอานมิใช่อื่นใดนอกจากรับรู้ที่ถูกระทานลงมา ผู้ทรงพลังอำนาจอันมากมาย (ญิบรีล) ได้สอนเขา ผู้ทรงพลังอันแข็งแกร่ง ดังนั้นเขาจึงปรากฏในสภาพที่แท้จริง ขณะที่เขาอยู่บนขอบฟ้าอันสูงส่ง แล้วเขาได้เข้ามาใกล้ และเข้ามาใกล้จนชิด เขาเข้ามาใกล้(จนอยู่)ในระยะของปลายคันธนูทั้งสอง หรือใกล้กว่านั้นอีก ดังนั้น เขา (ญิบรีล) จึงนำวิวรรณ์มาให้แก่บ่าวของพระองค์ จิตใจ (ของมุหัมมัด) มิได้ปฏิเสธสิ่งที่เขาได้เห็น แล้วพวกเขาก็จะได้เถียงกับเขาเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้เห็นอีกหรือ และโดยแน่นอนเขาได้เห็นญิบรีลในการลงมาอีกครั้งหนึ่ง ณ ที่ต้นพุทราอันไกลโพ้น ณ ที่นั่นคือสวนสวรรค์อันเป็นที่พำนัก (ขณะนั้น)สิ่งที่ปกคลุม(แสงประกาย)ได้ปกคลุมต้นพุทรา สายตา(ของมุหัมมัด)มิได้เหลือบแลไปทางอื่น และมิได้ลวงเกินไป โดยแน่นอนเขาได้เห็นสัญญาณอันยิ่งใหญ่ของพระเจ้าของเขา” (อัล-นัจญ์มา : 1-18)

ต่อมาท่านได้ถูกนำกลับมายังบัยตุลมักดิส และจากบัยตุลมักดิสมายังมักกะฮ์สุภาย ในคำคืนเดียวกันนั้น และในวันรุ่งเช้าท่านได้เล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ชาวมักกะฮ์ฟัง ทำให้พวกเขาเกิดความฉงนเป็นอันมาก

แต่ในเช้าวันนั้นอบู บักร อัศ-ศิดดิก ได้มีจุดยืนที่ต่างไปจากพวกเขาทั้งหมด เกี่ยวกับเรื่องราวที่เขาได้รับฟังมาจากท่านนบี ซึ่งชาวมักกะฮ์รู้สึกมีความกระหายใจต่อข่าวที่ได้รับฟัง (เพื่อจับความเท็จของท่านนบี) ซึ่งพวกเขาไปถึงความฉลาดหลักแหลมของอบู บักร ในการรับฟังข่าวสารดี แต่ทว่าพวกเขาไม่สามารถหยั่งถึงวิสัยทัศน์และการมองการณ์ไกลของท่าน และไม่รู้ถึงจุดยืนของท่านต่อท่านนบี คือลบล้างอะลัษชิรอะลัดัม

พวกมุขริกินจำนวนหนึ่งจึงรีบรุดมุ่งหน้าไปหาท่านอนุ บักรุอย่างด่วน เพื่อที่จะเล่าเรื่องราวที่ได้รับฟังมาจากท่านนบีเกี่ยวกับการเดินทางขึ้นสู่ฟากฟ้า ทว่าท่านอนุ บักรุตอบกับพวกเขาว่า “ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ หากว่าเป็นคำพูดของท่านจริง ท่านยอมที่จะพูดจริงเสมอ พวกท่านรู้สึกกับฉันเรื่องแค่นี้เองหรือ ขอสาบานว่า ท่านได้บอกฉันถึงข่าวคราวที่มาจากฟากฟ้าในห้วงเวลาหนึ่งของยามค่ำคืน หรือยามกลางวัน ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่ไม่เคยเกิดขึ้นที่เชื่อถือได้มากกว่าเรื่องราวที่พวกท่านรู้สึกฉันนี้เสียอีก”¹

จากนั้นท่านอนุ บักรุ เดินทางไปหาท่านนบีและได้ถามท่านต่อหน้ากลุ่มชนเพื่อที่จะยืนยันว่าท่านเชื่อในสิ่งที่ท่านได้บอกเล่า ทุกเรื่องราวที่ท่านนบีได้กล่าวถึงท่านอนุ บักรุจะพูดว่า “ท่านพูดจริงแล้ว” ท่านนบีจึงกล่าวกับอนุ บักรุว่า “อนุ บักรุเอ๋ย ท่านคือ อัศ-ศิดดีก”²

หนึ่งวันเวลาที่แน่ชัดที่เกิดเหตุการณ์นี้ ปวงประชาญมีความเห็นต่างกัน บางท่านเห็นว่าเกิดขึ้นในเดือนเราะบีอุลเอาวัล และอีกบางส่วนเห็นว่าเกิดขึ้นในเดือนเราะญับ และยังมีอีกหลายๆ ทัศนะที่เห็นต่างกันออกไป³

อันที่จริงบทเรียนและข้อเตือนใจมิใช่อยู่ที่เวลา ทว่าข้อคิดของมันอยู่ที่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และการที่ท่านนบีได้รับเกียรติอันสูงส่ง รวมถึงบทเรียนและสาระต่างๆ ที่ได้รับจากเหตุการณ์ และการได้รับรู้ถึงสถานการณ์และผลลัพธ์ที่ได้รับ นี่ต่างหากเล่าที่เป็นบทเรียนอันแท้จริง

การนำเสนออิสลามแก่เผ่าต่าง ๆ

ส่วนหนึ่งจากความเมตตาของอัลลอฮฺต่อท่านนบีและการเตรียมความพร้อมให้แก่ท่าน ก็คือพระองค์ทรงให้ท่านได้รู้จักกับเผ่าต่างๆ ซึ่งท่านเคยค้าขายให้กับท่านหญิงเคาะดีญะฮฺ ท่านเป็นที่น่านับถือในกลุ่มชาวมักกะฮฺ ท่านได้พบปะกับผู้คนมากมายหลายถิ่นที่เดินทางเข้ามายังมักกะฮฺ และท่านมักจะเข้าออกตลาดของชาวอาหรับอยู่เป็นเนืองนิจ โดยเฉพาะในฤดูกาลทำหัจญ์ ซึ่งชาวอาหรับจะมาชุมนุมกันที่ตลาด อุกาซ ไกลๆ กับเมือง ฏอฮิฟ⁴ เมื่อเสร็จสิ้นภารกิจการค้าขายพวกเขาจะเดินทางเข้าไปประกอบพิธีหัจญ์ ด้วยเวลาไม่ไกลกันมากแล้ว แล้วพวกเขาก็ต่อไปที่ตลาด มิญันนะฮฺ และ ซุลมะญาฮ์⁵

¹ อิบน์ ฮิซาม, *อัศ-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 1 หน้า 399, อิบน์ กะซีร, *อัศ-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 2 หน้า 97

² อัล-หากิม, *อัล-มุสตัด්ර็อก*, เล่ม 3 หน้า 63, อัช-ชะฮะบีได้วินิจฉัยว่าเศาะฮิหฺ, อิบน์ ฮิซาม, *อัศ-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 1 หน้า 399

³ อิบน์ สะอูด, *อัศ-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, จาก *อัญญาบะกะฮฺ*, เล่ม 1 หน้า 213, อิบน์ กะซีร, *อัศ-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 2 หน้า 107, มุหัมมัด อนุ ชุฮ์บะฮฺ, *อัศ-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 1 หน้า 418

⁴ ดู นาซีร อัล-เราะซีด, *สุก อุกาซ ฟิ อัล-ญายลียะฮฺ อะ อัล-อิสลาม*, พิมพ์ครั้งที่ 1, ไคโร : ดาร อัล-อันศอร, ฮ.ศ.1397

⁵ สะอีด อัล-อัฟฆอนี, *อัศวาก อัล-อะหรับ ฟิ อัล-ญายลียะฮฺ อะ อัล-อิสลาม*, พิมพ์ครั้งที่ 3, เบรุต : ดาร อัล-ฟิกร, ฮ.ศ.1394

ครั้งเมื่อท่านนบีได้รับการแต่งตั้งเป็นศาสนทูต และการเผยแผ่ของท่านเป็นที่ตอบรับอย่างกว้างขวาง ทำให้กลุ่มชนของท่านเองขัดขวางและต่อสู้มาตั้งแต่เริ่ม การเผยแผ่ของท่านเป็นสากล มิได้จำกัดเฉพาะชาวเมืองมักกะฮฺ ทั่วว่าเป็นการนำเสนอแก่ชาวโลกทั้งปวง

ได้ มี โอง การ ปร ะ กาศ ยี น ยั น ถึง ค วาม เป็น สากล ใน สาระ ของ ท่าน ตั้งแต่เริ่มการแต่งตั้งให้ท่านเป็นศาสนทูตแล้วว่า

﴿ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٠٧﴾ [الأنبياء: 107] ﴾

ความว่า “และเราได้ส่งเจ้ามาเพื่ออื่นใด เว้นแต่เพื่อความเมตตาแก่สากลโลก” (อัล-อันบิยาฮ์ :107)

และยังได้ประกาศชัดเจนว่าอัลลอฮฺคือพระผู้เป็นเจ้าของแห่งสากลโลก

﴿ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾ [الفاحة: 2] ﴾

ความว่า “การสรรเสริญทั้งหมดเป็นของอัลลอฮฺผู้ทรงอภิบาลแห่งสากลโลก” (อัล-ฟาติหะฮฺ:2)

ท่านนบีมิได้จำกัดพื้นที่ของท่านเองในการเผยแผ่เฉพาะในเมืองมักกะฮฺเท่านั้น เพราะตั้งแต่เริ่มแรกท่านได้ออกไปยังตลาดและเข้าหาผู้คนที่หลั่งไหลเข้ามาสู่นครมักกะฮฺ

ท่านนบีพยายามเข้าหาเผ่าต่างๆ ที่เดินทางมาในช่วงเทศกาลหัจญ์ เพื่อนำเสนออิสลามแก่พวกเขา แต่ก็ไม่รอดจากการติดตามของอับดุลอะฮ์ที่พยายามขัดขวางมิให้ผู้คนรับฟังต่อเสียงเรียกร้องของท่าน ท่านนบีจะป่าวประกาศว่า “โอ้ ตระกูลนี้ ตระกูลนี้ เอ๋ย แท้จริงฉันเป็นศาสนทูตของอัลลอฮฺที่มาเรียกร้องเชิญชวนท่านทั้งหลายว่า จงภักดีต่ออัลลอฮฺและอย่าได้ตั้งผู้ใดเป็นภาคีร่วมกับพระองค์ จงสลัดบรรดาเจวีศรูปปั้นทั้งหลายที่พวกเจ้าต่างให้การเคารพภักดี และจงศรัทธาต่อฉัน และฟังไว้ใจฉัน จงปกป้องฉัน จนฉันสามารถทำหน้าที่เผยแผ่สิ่งที่ฉันรับอะมานะฮฺจากอัลลอฮฺได้”

ในการนี้ อับดุลอะฮ์ได้ขัดขวางผู้คน และพูดใส่ไคล้ท่านว่าเป็นคนบ้า เป็นผลทำให้บางคนเกิดปฏิกิริยาต่อต้านท่านอย่างรุนแรง และพูดกับท่านว่า พรรคพวกของเจ้าย่อมรู้จักเจ้านี้อย่างดีพร้อมกับได้ตอบโต้ท่านอย่างน่าทึ่งยิ่ง¹

ในขณะที่ท่านเข้าหาเผ่าต่างๆ นั้น ท่านอับดุลอะฮ์มักจะติดตามท่านไปด้วยเสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเทศกาลหัจญ์ ทำให้ท่านมีประสบการณ์ และรู้จักชนเผ่าต่างๆ ไม่ว่าถิ่นที่ตั้งจำนวนและกองกำลังของพวกเขา บางครั้งท่านถามพวกเขาตรงไปตรงมาว่า “พวกท่านมีจำนวนมากแค่ไหน และมีกองกำลังคุ้มครองในระดับใด?” เป็นต้น²

¹ อิบน์ กะซีร, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ, เล่ม 2 หน้า 185, อิบน์ อีซาม, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ, เล่ม 1 หน้า 424

² มุสนัด อิมาม อะหมัด, เล่ม 3 หน้า 492, อิบน์ กะซีร, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ, เล่ม 2 หน้า 166

ในปีที่ 10 และปีถัดมาตั้งแต่ได้รับการแต่งตั้ง ท่านนบีได้เข้าหาเผ่าต่างๆ มากยิ่งขึ้น โดย เฉพาะอย่างยิ่งภายหลังจากที่ท่านกลับมาจากการเดินทาง¹ ตำราบางเล่มได้แจกแจงรายละเอียดบางส่วนเกี่ยวกับการที่ท่านได้เข้าพบชนเผ่าต่างๆ เอาไว้ด้วย

ส่วนหนึ่งจากชนเผ่าที่ท่านนบีได้นำเสนออิสลามแก่พวกเขา คือตระกูลอามิร บิน เศาะอูเศาะอะฮฺ ทำให้บะฮิเราะฮฺ บิน ฟิรอส ซึ่งเป็นแกนนำของพวกเขาคนหนึ่งกล่าวกับท่านนบีว่า “ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ หากฉันรับเอาข้อเสนอของชายหนุ่มผู้นี้ฉันยอมที่จะมีชัยเหนือชาวอาหรับ” แล้วเขาเสนอขอจากท่านว่า “ท่านคิดอย่างไร หากฉันยอมจำนนต่อท่าน แล้วเมื่อท่านมีชัยเหนือผู้ที่ต่อต้านท่านแล้ว เราจะมีโอกาสสืบอำนาจต่อจากท่านหรือเปล่า” ท่านกล่าวว่า “อำนาจทั้งปวงเป็นกรรมสิทธิ์ของอัลลอฮฺ ทุกอย่างเป็นไปตามประสงค์ของพระองค์” เขาจึงย้อนกลับมาว่า “เจ้าคิดจะเอาคอกของเราเข้าแลกเพื่อปกป้องเจ้า ครั้นเมื่อเจ้ามีอำนาจแล้ว เจ้ากลับมอบอำนาจแก่ผู้อื่นกระนั้นหรือ ถ้าเช่นนั้น ก็ไม่จำเป็นที่เราจะสนับสนุนเจ้า”²

ในเดือนเราะฎิบได้มีชาวอันศอรกลุ่มหนึ่งเดินทางเข้ามาก่อนจะถึงฤดูกาลหัจญ์ และได้พบกับท่านนบี คือลลัลลอฮฺอะลียฮิอะสลัลม³

และอีกหลายตระกูลที่ได้พบกับท่านนบีในระหว่างนี้ เช่น ตระกูลชัยบาน บิน ชะอูละบะฮฺ จากเผ่าของบักรฺ บิน วาอิล

พวกเขาพูดกับท่านนบีว่า “หากท่านชอบที่จะให้พวกเราให้ที่พักพิงและปกป้องท่านจากชาวเปอร์เซียที่อยู่ถัดไปจากดินแดนอาหรับ เราพร้อมเสมอ” ท่านจึงแสดงความชื่นชมพวกเขาว่า “พวกเจ้าสนองต่อคำเชิญได้ดีมาก ขณะที่พวกเจ้าแสดงความจริงใจอย่างเปิดเผย แท้จริงผู้ที่ช่วยเหลือศาสนาของอัลลอฮฺ ย่อมเป็นผู้ที่มองการณ์ไกลครอบคลุมรอบด้าน อีกไม่นานเกินรออัลลอฮฺจะทรงให้พวกเจ้าครอบครองผืนแผ่นดิน บ้านเมือง และเหล่าสตรีของพวกเขาจะตกอยู่ภายใต้การครอบครองของพวกเจ้า แล้วพวกเจ้าจะสวดและเทิดเกียรติของอัลลอฮฺกันไหม?” แล้วท่านนุอฺมานก็ได้พูดขึ้นว่า “ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ เจ้าจะได้สิ่งนั้น ใต้พี่น้องกูร็อยซ์ของเรา” ท่านนบีจึงอ่านโองการให้พวกเขาฟังว่า

﴿ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴾ [الفتح: 8]

ความว่า “แท้จริง เราได้ส่งเจ้า(มุหัมมัด)มาเพื่อเป็นพยาน ผู้แจ้งข่าวดี และผู้แจ้งข่าวร้าย” (อัล-ฟัตหฺ

:8)

แล้วท่านก็ลุกขึ้นจากไป⁴

¹ ดูรายชื่อเผ่าต่างๆ ที่ท่านนบีได้นำเสนออิสลามใน อิบน์ ฮิซาม, *ฮัส-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ*, เล่ม 1 หน้า 424 , ดูเพิ่มเติมใน *ฮัส-อันศาบ* ของ อัล-ฮัมดานีย

² อิบน์ ฮิซาม, *ฮัส-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ*, เล่ม 1 หน้า 425, อิบน์ กะซีร, *ฮัส-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ*, เล่ม 2 หน้า 171

³ อิบน์ อบี ชัยบะฮฺ, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 125, อิบน์ ฮิซาม, *ฮัส-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ*, เล่ม 1 หน้า 424

⁴ อิบน์ กะซีร, *ฮัส-บิทยะฮฺ* วั อับ-นิฮายะฮฺ, เล่ม 2 หน้า 167, 168, อัล-ศอลิฮีย อัล-ซามีย, *สุนุด อัล-สุดา* วั อัล-เราะฮาด, เล่ม 2 หน้า 596-598, อัล-เศาะลาบี, *ฮัส-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ*, เล่ม 1 หน้า 443, 444

การเผยแพร่อิสลามของท่านเป็นสากล ท่านจะไม่รับข้อเสนอแนะของผู้ที่ต้องการจำกัดการเผยแพร่ของท่านไว้เฉพาะอาณาบริเวณ หรือเชื้อชาติ หรือแม้แต่ยุคสมัยก็ตาม ท่านจึงไม่รับข้อเสนอของตระกูลชัยบานแต่กลับตอบแบบรวมๆ อย่างชาญฉลาด โดยมีได้กำหนดอาณาเขตไว้เพียงอาณาจักรเปอร์เซียทั้งด้านอาณาเขตและด้านการเมือง

ท่านนับได้วางรากฐานทางการเมืองแก่อาณาจักรอิสลามที่มีนโยบายจะขยายไปยังทั่วทุกมุมโลก โดยไม่จำกัดเชื้อชาติประชากร ท่านจะไม่ผิดสัญญา หรือไม่คิดที่จะเป็นฝ่ายฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ที่ได้ตกลงกันได้ และท่านไม่ต้องการวางเงื่อนไขที่จะมอบอำนาจการปกครองให้แก่ชนเผ่าใดเป็นการเฉพาะ หรือกำหนดผู้นำคนใดไว้เป็นการเฉพาะภายหลังจากที่ท่านเสียชีวิตไปแล้ว ดังนั้น มันจึงเป็นการ *ตะอูวะฮ์* (เนื้อหาการเชิญชวน) และ *เดาะห์ฮ์* (พื้นที่การเชิญชวน) ที่เป็นสากล ความบริสุทธิ์ใจและการตอบรับเป็นกรรมสิทธิ์ของอัลลอฮ์ แต่เพียงผู้เดียว เหมือนกับท่านจะรู้ว่าการเผยแพร่แบบนี้จะต้องเกิดสงครามกับอาณาจักรเปอร์เซียสักวันหนึ่ง ด้วยเหตุนี้เองท่านจึงไม่รับข้อเสนอของเผ่าชัยบาน

การนัดพบครั้งแรกกับชาวอันศอร

ชาวเอาส์และชาวค็อซร็อญ์เป็นประชากรของเมืองอัล-มะดีนะฮ์ อัล-มุเนาเราะฮ์¹ พวกเขาก่อสงครามระหว่างกันมาตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสงคราม *บุอาน*² ซึ่งเป็นสงครามที่โด่งดังที่สุดระหว่างพวกเขา แต่ละฝ่ายจะหาแนวร่วมเพื่อเป็นพลังเสริมในการทำสงคราม และเป็นครั้งแรกที่พวกเขาได้ยื่นชื่ออิสลาม³

สงครามในครั้งนี้เป็นเหตุทำให้พวกเขาได้ยื่นชื่อเสียงของท่านนบีในระหว่างที่พวกเขาเดินทางมายังเมืองมักกะฮ์เพื่อหาแนวร่วม และที่นั่นเองทำให้พวกเขากลับกลายมาเป็นหนึ่งเดียวภายใต้การวางนโยบายของท่านนบี สงครามเคยทำลายและคร่าชีวิตพวกเขา มา แต่หลังจากนั้นมา พวกเขาพบว่าในอิสลามมีความสามัคคีเป็นปึกแผ่นและสันติภาพอยู่

ชาวยิวที่อาศัยอยู่ในเมืองมะดีนะฮ์ได้บอกเล่าชาวเอาส์และชาวค็อซร็อญ์ว่าห้วงเวลาอันใกล้ที่ศาสนทูตท่านสุดท้ายจะได้รับแต่งตั้งมาแล้ว และในภาวะที่เกิดความขัดแย้งกันในระหว่างพวกเขา ชาวยิวจะคอยข่มขู่พวกเขาว่า “ศาสนทูตที่จะได้รับการแต่งตั้งในครั้งนี้ใกล้จะปรากฏเวลาของท่านแล้ว

¹ ดู อิบน์ กุฏัยบะฮ์, *อัล-มะฮารีฟ*, หน้า 109, อัน-นุวัยรีย, *นิยายะฮ์ อัล-อะริบ*, เล่ม 1 หน้า 311, อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 1 หน้า 428, อิบน์ กะษีร, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 2 หน้า 172

² เป็นหนึ่งในวันแห่งสมรภูมิที่เลื่องลือระหว่างเอาส์กับค็อซร็อญ์ในสมัยญาฮิลียะฮ์ ดู *ญะวาด อะลีย, อัล-มุฟศ็อล*, เล่ม 4 หน้า 140

³ *เศาะฮ์อิฮ์ อัล-บุคอรีย, กิตาบ อัล-มะนาบิ, باب เคาะดัด อัน-นะบียีน*, เล่ม 4 หน้า 162

และเราจะยื่นเคียงข้างท่านในการทำสงครามกับพวกเจ้าเหมือนกับการทำลายล้างกลุ่มชนอ้าดและชาวอิรอม”
ครั้งเมื่อชาวเอาส์และชาวค็อซหรือจัญได้มีโอกาสพบเห็นกับท่านนบีในระหว่างที่ท่านกำลังเผยแผ่กับเผ่าต่างๆ
พวกเขากระซิบบอกกันว่า “ขอสอบถามต่ออัลลอฮฺ พวกท่านจำกันได้ไหม
เขาผู้นี้แหละคือศาสนทูตที่ชาวอิวยิมชู่พวกท่านไว้
ฉะนั้นอย่าได้ปล่อยยให้พวกเขาศรัทธาต่อท่านนบีก่อนพวกเจ้าไปเลย”¹

ครั้งเมื่อท่านนบีเข้ามาพบพวกเขา ท่านถามว่า พวกเจ้าเป็นใคร? พวกเขาบอกว่า
พวกเราเป็นชาวค็อซหรือจัญ ท่านจึงถามอีกว่า พวกเจ้ามาจากถิ่นชาวยิวไซไหม? พวกเขาบอกว่า ใช่ครับท่าน
ท่านจึงนำเสนอว่า เรามานั่งคุยกันสักหน่อยไหม? ได้ซิ แล้วพวกเขาก็นั่งคุยกัน
แล้วท่านนบีได้เรียกร้องเชิญชวนพวกเขาสู่อัลลอฮฺ และนำเสนออิสลาม พร้อมกับได้อ่านโองการอัลกุรอานให้ฟัง
พวกเขาจึงกระซิบบอกกันว่า “ขอสอบถามต่ออัลลอฮฺ พวกท่านจำกันได้ไหม
เขาผู้นี้แหละคือศาสนทูตที่ชาวอิวยิมชู่พวกท่านไว้ ฉะนั้นอย่าได้ให้พวกเขาศรัทธาต่อท่านก่อนพวกเจ้าไปเลย”
พวกเขาจึงตอบรับคำเรียกร้อง น้อมรับต่ออิสลาม แล้วได้เล่าให้ท่านทราบ
ว่า “กลุ่มชนของเรามีเรื่องทะเลาะเบาะแว้ง และสู้รบกันมาตลอด
หวังว่าอัลลอฮฺจะส่งท่านมาเป็นผู้สร้างความกลมเกลียวในระหว่างเรา พวกเราจะกลับไปบอกพวกเขา
และเชิญชวนพวกเขาให้น้อมรับศาสนาที่เราได้น้อมรับมาแล้ว หากว่าอัลลอฮฺทรงทำให้พวกเขามีความสามัคคี
เป็นหนึ่งเดียวภายใต้คำสั่งของท่าน ย่อมไม่มีผู้ใดที่จะเกรียงไกรมากไปกว่าท่าน แล้วพวกเขาจึงเดินทางกลับ
ในสภาพที่ได้ศรัทธาและยอมรับเชื่อมั่นในท่านนบี²

และเมื่อพวกเขาได้กลับมาถึงเมืองมะดีนะฮฺ จึงได้เล่าเรื่องราวที่พวกเขาได้พบกับท่านนบี
และการที่ท่านได้เชิญชวนพวกเขาสู่อิสลามให้พวกพ้องได้รับทราบ ชาวคราวนี้ได้แพร่สะพัดไปอย่างรวดเร็ว
จนกระทั่งชาวคราวของท่านนบี คือลัลลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ถึงไปยังทุกหลังคาเรือน³

สัตยาบัน อะเกาะบะฮฺ ครั้งที่หนึ่ง (บัยอะฮฺ อัล-อะเกาะบะฮฺ อัล-อูลา)

ท่านนบีได้แจ้งข่าวให้บรรดาสาวกของท่านรับทราบเกี่ยวกับเรื่องใกล้เวลาที่จะกำหนดสถานที่ที่จะอพยพไป
จะเป็นสถานที่อาศัยร่วมกันระหว่างพวกเขา กับท่าน
ถึงแม้ว่าจะมีสาวกบางส่วนได้อพยพไปยังอบิสสิเนียแล้วก่อนหน้านี้ และยังคงอาศัยอยู่ ณ ที่นั้น
แต่พวกเขาก็ยังรอคอยสถานที่แห่งหนึ่งที่อัลลอฮฺจะทรงอนุมัติให้แก่ท่านนบีอพยพไป

¹ อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 1 หน้า 429

² เรื่องเดียวกัน

³ อิบน์ กะษีร, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 1 หน้า 183, มะฮ์ดี ริซกุลลอฮฺ, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ* ที่ *ญาฮ์ อัล-มะคอดีร อัล-อัคลิยะฮฺ*, เล่ม 1
หน้า 288

ซึ่งพวกเขาจะได้อุ้ร่ายล้อมท่าน หรือไม่ก็จะล่องหน้าไปก่อน
ในเวลานั้นชาวคูรียก็ได้กระทำการทารุณกรรมเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อที่จะขับไล่ท่านนบีออกจากมักกะฮ์
อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ وَإِن كَادُوا لَيَسْتَفِزُّوكَ مِنَ الْأَرْضِ لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا وَإِذًا لَا يَلْبَثُونَ خِلفَكَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٧٦﴾ [الإسراء: ٧٦]

ความว่า “และพวกเขาเกือบจะขับไล่เจ้าให้ออกจากแผ่นดิน เพื่อขับไล่เจ้าออกไป
และเมื่อนั้นพวกเขาจะไม่พำนักอยู่นานหลังจากเจ้า (ออกไปแล้ว)
เว้นแต่ช่วงเวลาเพียงเล็กน้อยเท่านั้น” (อัล-อิสรอฮ์: 76)

ท่านนบีได้บอกแล้วว่าท่านได้เห็นสถานที่ดังกล่าวในฝัน ซึ่งความฝันของบรรดาศาสนทูตนั้นย่อมเป็นจริง
อัล-บุคอรียได้บันทึกในหะดีษที่อบู มุซาได้เล่าจากท่านนบีว่า “ฉันฝันว่า
ฉันได้เดินทางออกจากเมืองมักกะฮ์ไปยังดินแดนที่เต็มไปด้วยอินทผลัม ฉันคิดว่าน่าจะเป็นเมืองอัล-ยะมามะฮ์
หรือเมืองฮะญูร แต่มันกลับเป็นเมืองมะดีนะฮ์ ยัษริบ”¹

แท้จริงแล้วชาวยิวได้อพยพไปตั้งรกรากในเมืองมะดีนะฮ์ และบริเวณโดยรอบๆ
ที่มีสวนอินทผลัมและที่เป็นผืนดินที่มีหินสีดำ เพราะพวกเขาไม่รู้ถึงสถานที่ที่ท่านศาสนทูตท่านสุดท้ายจะอพยพไป
และพวกเขาก็รอคอยท่านอยู่ที่นั่น

และในปีที่สิบสองของการเป็นศาสนทูตของท่านนบี คืออัลลิลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม
ชาวอันศอรที่รับอิสลามกลุ่มหนึ่งได้วางแผนที่จะมาพบกับท่านนบี คืออัลลิลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม เป็นการเฉพาะ
โดยที่พวกเขาได้รู้จักท่านและได้เรียนรู้ถึงการเชิญชวนของท่านก่อนหน้านั้นหลายเดือน

พวกเขามีทั้งหมดสิบสองคน² สิบคนจากเผ่าคือชรีอญ์ และสองคนจากเผ่าเอาส์³
โดยการพบปะครั้งนั้นรู้จักกันในนาม *บัยอะฮ์ อัล-อะเกาะบะฮ์* (การให้สัตยาบันอะเกาะบะฮ์) ครั้งแรก

ผู้ที่อยู่และเห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในคืนอะเกาะบะฮ์จากหมู่เศาะหาบะฮ์ท่านหนึ่ง คือท่านอุบาต๊ะฮ์ บิน
อัศ-ศอมิต คืออัลลิลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม ได้รายงานไว้ว่า แท้จริงท่านนบี คืออัลลิลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม
ได้กล่าวปราศรัยในขณะที่มีเศาะหาบะฮ์กลุ่มหนึ่งอยู่กับท่านว่า “พวกท่านจงมาให้สัตยาบันกับฉันเถิดว่า
พวกท่านจะไม่ตั้งภาคีใดๆ เลยกับอัลลอฮ์ จะไม่ลักขโมย จะไม่ผิดประเวณี จะไม่ฆ่าลูกของพวกท่าน
จะไม่กล่าวใส่ร้ายป็นแต่่งขึ้นเอง และจะไม่ฝ่าฝืนท่านนบี ในสิ่งที่เป็นความถูกต้อง
ดังนั้นหากผู้ใดปฏิบัติตามสัญญาฉัน ผลประโยชน์ของเขาจะอยู่ ณ อัลลอฮ์ และหากผู้ใดฝ่าฝืนบางส่วน
แล้วถูกลงโทษในโลกดุนยา ถือว่าเป็นการไถ่โทษสำหรับเขา (ในวันกิยามะฮ์) และหากใครฝ่าฝืนบางส่วน
แล้ว อัลลอฮ์ทรงปกปิดไว้ ดังนั้นกิจการของเขานั้นอยู่ ณ อัลลอฮ์

¹ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรีย, *باب ญิบฏเราะฮ์ อัน-นะบียฺ วัอะ อัศฮาบีหฺ อิลลา อัล-มะดีนะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 252

² อิบน์ ฮิชาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 1 หน้า 292

³ อัลกร็อม ญิยาฮ์ อัล-อุมะรีย, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์ อัศ-เศาะฮีหะฮ์*, เล่ม 1 หน้า 197

หากทรงประสงค์จะลงโทษเขาพระองค์ก็จะทรงลงโทษ และหากพระองค์ประสงค์จะอภัย พระองค์ก็อภัยให้” แล้วพวกเราเหล่าบรรดาเศาะหาบะฮ์ต่างก็ให้สัตยาบันตามนั้น¹

สัตยาบันนี้เป็นการให้สัตยาบันเชิงอะฮฺวะห์เชิงชวอนแบบสันติ โดยมีเรื่องของเตาฮีดและการเชื่อฟังเป็นเสาหลัก ไม่มีการกล่าวถึงการสู้รบ ดังนั้นเศาะหาบะฮ์บางท่านจึงเรียกการให้สัตยาบันนี้ว่าเป็นสัตยาบันของสตรี

“เมื่อพวกเขาแยกย้ายกันไป ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ส่งท่าน มุศอับ บิน อุมัยร์ ไปกับพวกเขา และสั่งให้ท่านอ่านอัลกุรอานให้พวกเขาฟัง สอนอิสลามให้แก่พวกเขา และทำให้พวกเขาได้เข้าใจศาสนาอิสลาม ท่านมุศอับจึงถูกเรียกกันว่าเป็น ผู้อ่านอัลกุรอานแห่งเมืองมะดีนะฮ์”² เช่นเดียวกับการที่ท่านได้เป็นอิมามนำละหมาดให้กับพวกเขา³

และได้มีการต้อนรับท่านมุศอับ ณ เมืองมะดีนะฮ์ พร้อมกับให้ความช่วยเหลือและปกป้องท่าน โดยชาวมุสลิมรุ่นแรกๆ ในหมู่ชาวนศอร

และด้วยความพยายามอย่างยิ่งยวดของท่านมุศอับ เราะฎียัลลอฮุอันฮุ พร้อมกับความช่วยเหลือของชาวนศอร ทำให้อิสลามในมะดีนะฮ์ดำเนินไปด้วยดี โดยเฉพาะในหมู่ผู้ทรงเกียรติและผู้นำ ซึ่งพวกเขาเหล่านั้นสามารถส่งผลต่อไปยังสังคมส่วนใหญ่ได้ดีมาก

แท้จริง ท่านมุศอับ บิน อุมัยร์ เราะฎียัลลอฮุอันฮุ ได้ทุ่มเทอย่างมากในระยะเวลาหนึ่งปีเต็ม ทำให้มีผู้เข้ารับอิสลามจำนวนมากจากชาวนศอร ด้วยมือของท่าน และท่านได้เตรียมการให้พวกเขาเหล่านั้นได้มาพบกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ที่มักกะฮ์ในช่วงฤดูกลางหัจญ์ในปีที่สิบสามแห่งการเป็นนบีของท่านด้วย

ท่านมุศอับ บิน อุมัยร์ เราะฎียัลลอฮุอันฮุ เป็นผู้สัจจริงในงานนี้และอื่นๆ และเขาเป็นหนึ่งในบุคคลที่อัลลอฮ์กล่าวว่

﴿ مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَّن قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَّن يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَلُوا تَبَدُّلًا ۝۲۳ ﴾
[الأحزاب: 23]

“ในหมู่ผู้ศรัทธามีบุรุษผู้ที่มีสัจจะต่อสิ่งที่พวกเขาได้สัญญาต่ออัลลอฮ์ไว้ ดังนั้นในหมู่พวกเขามีผู้ที่ลุล่วงในหน้าที่ตามสัญญาของเขา และในหมู่พวกเขามีผู้ที่ยังคอย(การตายชะฮีด) และพวกเขามีได้เปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด” (อัล-อะห์ซาบ : 23)⁴

¹ เศาะฮิหฺ อัล-บุคอรี, باب ۷/۲۰۲ อัล-อันศอร, เล่ม 4 หน้า 251

² อิบน์ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ, เล่ม 1 หน้า 293 และดูด้วยบทพระดิษใน อัล-บุคอรี เล่ม 4 หน้า 263

³ อิบน์ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ, เล่ม 1 หน้า 293

⁴ ตัฟซีร์ อัล-ญะบะรี, เล่ม 10 หน้า 280, ตัฟซีร์ อิบน์ กะษีร์, เล่ม 2 หน้า 1488

การให้สัตยาบันอะเกาะบะฮฺครั้งที่สอง

อิสลามได้แพร่กระจายตามบ้านต่างๆของชาวอันศอรในเมืองมะดีนะฮฺ และพวกเขาได้รำเรียนอัลกุรอาน จากท่านมุศอับและละหมาดตามหลังท่าน และพวกเขาต่างรอคอยการพบกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม โดยมีการประสานงานกันตลอดระหว่างท่านมุศอับกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เพื่อส่งบรรดาผู้ศรัทธาเหล่านั้นไปพบ และพวกเขาต่างปรารถนาอย่างยิ่งที่จะพบกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม พวกเขา รอคอยและเตรียมพร้อมอยู่เสมอ

เช่นเดียวกัน ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมเองก็รอคอยเพื่อพบกับบรรดาผู้ศรัทธาและผู้ยึดมั่นเหล่านั้น และพบว่าในการพบปะกันของบรรดามุสลิมชาวอันศอรที่เมืองมะดีนะฮฺนั้น ดังปรากฏในรายงานของญาบิร บิน अबดิลลาฮฺ พวกเขาได้พูดกันว่า “เราจะรอให้ท่านนบีถูกไล่ต้อนอยู่ตามหุบเขามักกะฮฺ และถูกทำให้หวาดกลัวไปถึงอีกเมื่อไหร่กัน?”¹

อิบน์ อิสฮาก ได้นำรายงานที่ยาวมากเกี่ยวกับการให้สัตยาบันครั้งที่สองนี้จากผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ที่เล่าเหตุการณ์อย่างละเอียด โดยรายงานจาก ท่านกะอูบ์ บิน มาลิก เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ท่านกล่าวว่า “พวกเราได้ออกไปทำหัจญ์ และได้นัดพบกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ช่วงกลางๆ ของวันศุกร์ที่ ท่านกะอูบ์เล่าต่อว่า “เมื่อพวกเราเสร็จจากการทำหัจญ์ และในคืนที่เราได้นัดกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ตอนนั้นมี अबดุลลอฮฺ บิน อัมรฺ บิน หะรอหม อับู ญาบิร ซึ่งเป็นผู้นำของเราคนหนึ่ง และเป็นผู้ทรงเกียรติในหมู่พวกเรา เราได้พาเขาไปกับเราด้วย โดยที่ปกติแล้ว พวกเราจะพยายามปกปิดเรื่องนี้กับบรรดาเพื่อนๆ เราที่เป็นมุชริกที่มาด้วยกัน แต่พวกเราได้คุยกับท่าน अबดุลลอฮฺ บิน อัมรฺ พวกเราบอกว่า “โอ้ ท่านอับู ญาบิร แท้จริงท่านเป็นผู้นำของเราคนหนึ่ง และเป็นผู้ทรงเกียรติในหมู่พวกเรา พวกเรากลัวว่าสิ่งที่ท่านเป็นอยู่ขณะนี้มันจะนำมาซึ่งการเข้าสู่ไฟนรกในวันข้างหน้า” แล้วพวกเราก็ตวนเขาสู่อิสลาม และบอกถึงการนัดหมายกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมที่อะเกาะบะฮฺ แล้วเขาก็รับอิสลามและเข้าร่วมกับเราที่อะเกาะบะฮฺโดยที่ท่านนั้นเป็นหัวหน้าของเรา”

ท่านกะอูบ์เล่าต่อว่า “แล้วเราได้นอนพักในคืนนั้นกับเพื่อนๆ ของเราในคาราวานของพวกเรา จนกระทั่งเวลาหนึ่งส่วนสามของกลางคืนผ่านไป เราได้แอบออกจากคาราวานของพวกเราไปตามนัดที่เราได้ทำกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ไร่เรา่องเดินไปอย่างเงียบๆ จนกระทั่งเราได้มารวมตัวกันที่ชุมชนที่ตั้ง อะเกาะบะฮฺ พวกเราทั้งหมดมี 73 คน ที่เป็นชาย พร้อมกับหญิง 2 คนที่เป็นภรรยาของพวกเรา คือ นุสัยบะฮฺ บุตรี กะอูบ์ มีชื่อเรียกว่าอุมมฺ อุมาระฮฺ

¹ อัคริอัม ฎิยาฮ์ อัล-อุมะรียฺ, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ อัล-ศะอะฮียะฮฺ, เล่ม 1 หน้า 198

เป็นหญิงจากเผ่ามาซิน บิน อัน-นัจญาร และ อัลสมาร์ บุตรี อัมร์ บิน อะดีย์ จากเผ่า สะละมะฮฺ ชื่อเรียกของนางคือ อุมมุ มะนีอุ”

ท่านกะอูบ์เล่าต่อว่า “แล้วเราได้มารวมตัวกันที่ช่องเขา รอคอยท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จนกระทั่งท่านได้มาพร้อมกับลุงของท่านอัล-อับบาส บิน อับดุลมุฏฏะฮิบ ซึ่งตอนนั้นเขายังอยู่ในศาสนาเดิม เพียงแต่เขาอยากมาช่วยงานของท่านและช่วยดูแล เมื่อเรานั่งลง คนแรกที่พูดคือ อัล-อับบาส บิน อับดุลมุฏฏะฮิบ เขากล่าวว่า โอ้ชาว ค็อซรอญ์ (เขากล่าวว่า ชาวอาหรับเรียกชื่อหมู่บ้านนี้ของชาวอันศอร ว่า ค็อซรอญ์ ซึ่งรวมทั้งค็อซรอญ์และเอาส์ด้วย) แท้จริง มุหัมมัดเป็นส่วนหนึ่งของเรา อย่างที่พวกท่านรู้ๆ กัน เราได้ปกป้องเขาจากกลุ่มชนของเราที่มีแนวคิดเดียวกับเรา ดังนั้น เขาอยู่กับกลุ่มชนของเขาอย่างมีเกียรติ และได้รับการปกป้องเมื่ออยู่ในเมืองของเขา แต่เขาปฏิเสธ โดยจะย้ายไปอยู่กับพวกท่านและตามพวกท่านไป ดังนั้น หากพวกท่านเห็นว่าพวกท่านจะทำตามที่ท่านตกลงเชิญให้เขาไป และจะปกป้องเขาจากผู้ขัดแย้งกับเขา พวกท่านต้องรีบตัดสินใจในสิ่งที่ท่านรับไว้ และหากพวกท่านคิดว่าจะมอบตัวเขาให้ผู้ขัดแย้งกับเขา และผิดสัญญากับเขา ดังนั้น ให้พวกท่านละทิ้งเขาไปตั้งแต่บัดนี้เลย เพราะตอนนี้เขาก็อยู่อย่างมีเกียรติ และได้รับการปกป้อง เมื่อเขาอยู่ในกลุ่มชนของเขาและเมืองเกิดของเขาเอง” ท่านกะอูบ์ เล่าต่อว่า แล้วพวกเราก็กล่าวว่า “เราเข้าใจในสิ่งที่ท่านพูดแล้ว โอ้ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านพูดออกมาเถิด ท่านจงเลือกในสิ่งที่ท่านชอบสำหรับตัวท่านและพระเจ้าของท่าน” ท่านกะอูบ์กล่าวว่า “ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้พูด โดยอ่านอัลกุรอานและเชิญชวนสู่อัลลอฮฺ จูงใจให้รับอิสลาม แล้วว่า ท่านก็กล่าวว่า “ฉันขอสัตยาบันจากพวกท่านว่าพวกท่านจะปกป้องฉันเหมือนที่พวกท่านปกป้องภรรยาและลูกๆ ของพวกท่าน” ท่านกะอูบ์กล่าวว่า “แล้วท่าน อัล-บรอรฺ บิน มะอูรฺ ได้จับมือท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม แล้วกล่าวว่า “ขอสาบานด้วยพระเจ้า ผู้ส่งท่านมาเป็นศาสนทูต ด้วยความสัตย์จริง เราจะปกป้องท่านเหมือนที่เราปกป้องครอบครัวของเรา” แล้วพวกเราก็ได้ให้สัตยาบันกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ขอสาบานด้วยพระนามของอัลลอฮฺว่า แท้จริง พวกเรานั้นเป็นลูกนกรบ และเป็นชาวศาสตร์อาหรับ โดยเราได้รับการสืบทอดรุ่นสู่รุ่น แล้วท่านอับู อัล-ฮัยษัม บิน อัด-ติยฮิยาน ได้พูดชัดขึ้นขณะที่ ท่านอัล-บรอรฺ บิน มะอูรฺ กำลังพูดกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เขากล่าวว่า “โอ้ท่านนบี แท้จริง ระหว่างเรากับชาวยิวนั้นเคยมีความสัมพันธ์กัน แท้จริงเราจะตัดสัมพันธ์กับพวกเขา แล้วหากอัลลอฮฺให้ท่านเป็นเป็นที่รู้จัก(ยอมรับจากผู้คน)แล้ว ท่านจะกลับไปหาชนของท่านและทิ้งพวกเราหรือไม่?” ท่านกะอูบ์กล่าวว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ยิ้มแล้วกล่าวว่า “หากแต่ เลือดด้วยเลือด

เกียรติและชีวิตด้วยเกียรติและชีวิต ฉันคือส่วนหนึ่งของพวกท่าน พวกท่านคือส่วนหนึ่งของฉัน ฉันจะรบกับคนที่พวกท่านรบ และประนีประนอมสันติกับคนที่พวกท่านมีสันติด้วย”¹

บรรดาผู้ที่ให้สัตยาบันจากชาวอิสราเอล เราะฏิยัลลอสอฮันฮุมรู้ดีถึงความเสียหายของการให้สัตยาบันนี้ และผลที่จะตามมาโดยเงื่อนไขจะแตกต่างจากการให้สัตยาบันอะเกาะบะฮ์ครั้งแรก เป็นสัตยาบันร่วมรบไม่ใช่สัตยาบันแบบสตรีเหมือนครั้งก่อน² ข้อนี้เป็นสิ่งที่ชัดเจน กระนั้นก็ตาม อัล-อับบาส บิน อุบาต๊ะฮ์ อัล-อันศอรีก็ยังคงต้องการให้พวกเขาตระหนักชัดในสิ่งที่พวกเขาได้ทำสัตยาบันไว้ เขาจึงกล่าวว่า “โอ้ชาวคือหรือจัญ พวกท่านรู้หรือไม่ ในสิ่งที่พวกท่านได้ให้สัตยาบันกับชายคนนี้” พวกเขาตอบว่า “ใช่ เรายัง” เขากล่าวต่อว่า “แท้จริงพวกท่านได้ให้สัตยาบันที่จะสู้รบกับชาวผิวแดงและชาวผิวดำ หากพวกท่านคิดว่าเวลาทรัพย์สินสมบัติของพวกท่านถูกละเมิด และบรรดาผู้ทรงเกียรติของพวกท่านจะถูกฆ่า พวกท่านถือ เป็นภัยอันตราย ทำให้พวกท่านยอมส่งมอบเขาให้กับศัตรู พวกท่านก็จงยกเลิกสัตยาบันตั้งแต่ตอนนี้เสีย ขอสาบานด้วยอัลลอฮ์หากพวกท่านทำเช่นนั้น พวกท่านจะขาดทุนทั้งโลกนี้และโลกหน้า และหากพวกท่านคิดว่าพวกท่านจะรักษาสัญญากับเขาได้ในสิ่งที่ท่านเชิญเขาไปกับการที่ทรัพย์สินสมบัติของพวกท่านถูกละเมิด และบรรดาผู้ทรงเกียรติของพวกท่านถูกฆ่า พวกท่านจงรับเขาเถิด ขอสาบานด้วยอัลลอฮ์ มันเป็นความดีทั้งโลกนี้และโลกหน้า?” พวกเขาตอบว่า “แท้จริง พวกเรารับ แม้จะมีภัยกับทรัพย์สิน และผู้ทรงเกียรติของพวกเรา แล้วพวกเราจะได้อะไร โอ้ท่านเราะฮ์ลุลของอัลลอฮ์ หากเรารักษาสัญญานี้?” ท่านนบี คือลัลลอสอฮ์อะลียะฮ์วะสัลลัม ตอบว่า “สวรรค์” พวกเขาก็ก้าวว่า “ท่าน(นบี)จงยื่นมือมา” ท่านนบีจึงยื่นมือแล้วพวกเขาก็ให้สัตยาบัน”³

แท้จริงแล้ว พวกเขามีความสัจจริงต่อสัตยาบัน พวกเขาบอกว่ากับท่านนบีว่า ขอสาบานด้วยพระองค์ ผู้ที่ส่งท่านมา โดยแท้จริง หากท่านประสงค์ พวกเราจะออกไปปราบชาวมินาฟุญนี้ด้วยดาบของเรา ท่านนบีตอบว่า “พวกเราไม่ได้ถูกสั่งให้ทำแบบนี้ แต่พวกท่านจงกลับไปยังคาราวานของพวกท่านเถิด”⁴ แล้วพวกเขาก็เดินกลับไปยังคาราวานของพวกเรา ท่านนบี คือลัลลอสอฮ์อะลียะฮ์วะสัลลัม ได้ขอให้พวกเขาส่งตัวแทนผู้ดูแลมาสิบสองคนในหมู่พวกเขา พวกเขาก็ได้เลือกคนเก้าคนจากเผ่าคือหรือจัญ และสามคนจากเผ่าเอาส์ ทุกคนล้วนมาจากกลุ่มชนของพวกเราทั้งสิ้น⁵

¹ อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 1 หน้า 440-442

² อัล-ฆะฆะลีย์ ใน *ฟิถุฮ์ อัล-สีเราะฮ์*, หน้า 160

³ อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 1 หน้า 446

⁴ เรื่องเดียวกัน

⁵ อิบน์ กะษีร, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 2 หน้า 198

และหลังจากที่ผู้คนได้แยกย้ายออกจากมินา ชาวกูร์ยอซก็ได้รับข่าวที่พวกเขามั่นใจเกี่ยวกับสตัยบัน พวกเขาจึงได้พยายามตามจับชาวอันศอร สุดท้ายก็สามารถจับท่าน สะอูด บิน อุบาดะฮฺ ได้ พวกเขามัดมือทั้งสองของท่านไปถึงคอ และลากจูงท่านไปยังมักกะฮฺ พวกเขาได้ทุบตี ทำร้ายและด่าทอท่าน

การให้สตัยบันนั้นต้องการวางแผน และจัดระบบ ซึ่งสิ่งนี้ได้ถูกริเริ่มโดยท่านมุศอับ บิน อุมัยรฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ และผู้ศรัทธาจากชาวอันศอร

เช่นเดียวกับที่เรื่องนี้ เป็นสิ่งที่ชัดเจนแก่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เพราะท่านจะต้องยืนหยัดอยู่กับพวกเขา เช่นเดียวกับที่พวกเขาต้องยืนหยัดอยู่กับท่าน “เลือดเป็นเลือด ตายเป็นตาย”¹

แท้จริง ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้สอนพวกเขาให้รู้จักการวางแผน การจัดระบบ ความรับผิดชอบ และการประชุมปรึกษาในคราวเดียวกัน โดยการขอให้พวกเขาเลือกตัวแทนจากหมู่พวกเขาตนเองสิบสองคนเพื่อรับผิดชอบดูแลชนของพวกเขา ดังนั้นขั้นต่อไปไม่ใช่เหมือนที่ผ่านมา ดังนั้น จึงเข้าใจได้ชัดว่าการให้มีการวางแผน จัดระบบ แบ่งความรับผิดชอบ และปรึกษาผู้อื่น ถือเป็นแบบอย่างหนึ่งของท่านศาสนทูต ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม²

เช่นนี้แหละที่ชาวอันศอรได้กลายเป็นผู้วางแผน และเตรียมพร้อมสำหรับการต้อนรับท่านศาสนทูต ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในบ้านแห่งการอพยพ เมืองที่ถูกเลือก บ้านของชาวอันศอรและชาวเมืองมะดีนะฮฺ

การให้สตัยบันนี้เป็นการเปิดประตูแห่งการอพยพแก่ท่านนบีในอนาคตและในเวลาอันใกล้ (ตั ว ย ก า ร อ นุ ญ า ต ข อ ง อั ล ล อ ฮ) ในขณะที่เดียวกันก็เป็นการเปิดประตูแห่งการอพยพแก่หมู่ผู้ศรัทธาในการเดินทางไปยังเมืองมะดีนะฮฺก่อนหน้าท่านนบี เพื่อสร้างสังคมมุสลิม รัฐอิสลาม และระบบการบริหารตามแบบอย่างแห่งท่านศาสนทูต ทั้งทางด้านพลเรือนและการทหาร

แ ท้ จ้ ง ชาวมุซริกีนมักกะฮฺได้เพิ่มความกดดันอย่างมากแก่ชาวมุสลิมหลังจากที่พวกเขารู้ถึงรายละเอียดของการให้สตัยบัน พวกเขาได้เพิ่มการบีบคั้นแก่บรรดาเศาะหาบะฮฺทั้งที่เป็นชาวกูร์ยอซและอื่นๆ ในเขตเมืองมักกะฮฺ และบรรดาเศาะหาบะฮฺเหล่านั้นก็ได้มารำพันร้องเรียนกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่าน จึง สั่ง ใ ช้ ใ ให้ พวกเขา อพยพ และ ท่าน ได้ กล่าว ว่า “แท้จริงอัลลอฮฺได้สร้างที่นั้งและเมืองใหม่สำหรับพวกท่านให้ไปอยู่อย่างปลอดภัยแล้ว”³

¹ อิบน์ กะษีร, อัศ-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ, เล่ม 2 หน้า 198
² อัล-เมาะซาลีย์ ใน ฟิกฮฺ อัศ-สีเราะฮฺ, หน้า 159
³ ศอลิห์ อัช-ชามี, มิน มะอีน อัศ-สีเราะฮฺ, หน้า 153

การอพยพของบรรดาเศาะหาบะฮ์

อัล-ฮัจญ์เราะฮ์ฮ์ในภาษาอาหรับนั้นแปลว่าการออกไปจากแผ่นดินหนึ่งไปยังอีกแผ่นดินหนึ่ง และในทางศาสนบัญญัติ คือ การละทิ้งเมืองแห่งการตั้งภาคี ไปสู่เมืองแห่งอิสลาม เมืองที่จะทำให้ศาสนาของเขานั้นปลอดภัย เามาจากโองการของอัลลอฮ์ที่ว่า

﴿ وَمَنْ يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ مُرْعَمًا كَثِيرًا وَسَعَةً وَمَنْ يَخْرُجْ مِنْ بَيْتِهِ مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يُدْرِكُهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴾ [النساء: 100]

ควา ม ว่า “ แ ล ะ ผู้ ไ ด ที่ อ พ ย พ ไป ใน ท าง ข อ ง อัล ล อ ฮ เขาก็จะพบว่าในผืนแผ่นดินมีสถานที่ให้พักพิงมากมาย และจะพบกับความมั่งคั่งอันกว้างไพศาล และผู้ที่ออกจากบ้านของเขาไปในฐานะผู้อพยพไปยังอัลลอฮ์และนบีของพระองค์ แล้วความตายก็ได้มาถึงเขา แน่นอนรางวัลของเขานั้นย่อมปรากฏอยู่แล้ว ณ อัลลอฮ์ และอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษผู้ทรงเมตตาเสมอ” (อัน-นิสาฮ์ : 100)

ส่วนสาเหตุของการอพยพคือ การปกป้องรักษา การปฏิบัติ และการช่วยเหลือศาสนา และเป็นการรวมตัวกับท่านศาสนทูตและบรรดาเศาะหาบะฮ์ และยังเป็นเตรียมพร้อมในการเผยแพร่ศาสนา การ ทุ ม เ ท ทั ง ก ำ ล ัง แ ล ะ ท ร ี พ ย์ ส ิน ใน ห น ท าง ข อ ง อัล ล อ ฮ และเป็น การให้ ความ สะดวก ใน การ กั ด ตี ต่ อ อัล ล อ ฮ โดย การ ว าง ระเบิ ยบ ที่ ช่ว ย ส่ง เสริม พว ก เขา ใน สิ่ ง นั้น

แท้จริงท่านศาสนทูตได้สั่งใช้ให้บรรดาเศาะหาบะฮ์ที่อยู่ในเมืองมักกะฮ์และนอกเมืองมักกะฮ์อพยพไปยังฟินองของเขาที่เมืองมะดีนะฮ์ และเป็นที่แน่นอนว่า หากไม่มีการกดดันจากชาวกุรีอัยฮ์แล้ว ชา ว มุ ฮ า ญ ี ร ิน ก็ จะ ไ ม่ อ พ ย พ อ อ ก จ า ก เ มี อ ง ม ัก ก ะ ฮ์ ดั่งนั้นมุฮำญีรินถือเป็นผู้ที่ถูกขับไล่ออกจากบ้านเมืองของพวกเขาเอง ดังที่อัลลอฮ์ได้ตรัสไว้ว่า

﴿ لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَنْصُرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ﴾ [الحشر: 8]

ค ว ม ว่า “ (สิ่งที่ยึดมาได้จากพวกยิว นั้น) เป็นสิทธิของบรรดาผู้อพยพที่ขัดสนซึ่งถูกขับไล่จากบ้านเกิดเมืองนอน ข อ ง พ ว ก เขา และ ได้ ทอ ด ทั ง ท ร ี พ ย์ ส ิน ของ พว ก เขา เพื่อ แสวง หา ความ ก รุ ณ า จาก อัล ล อ ฮ และ ความ โป ร ด ป ร า น ของ พระ องค์ อี ก ทั้ ง ยัง ได้ ส ล ะ ต น เพื่อ ช่ว ย เ ห ลี อ อัล ล อ ฮ และ ศา ส น ทู ต ของ พระ องค์ ชน เหล่า นั้น พว ก เขา คือ ผู้ ส ัต ย์ จ ริ ง ” (อัล-หัจญ์ : 8)

เช่นเดียวกับที่ชาวมุฮำญีรินมีความรักต่อชาวมุฮำญีรินเหล่านั้น คอยปลอบโยนและช่วยเหลือตามหน้าที่ของตน อัลลอฮ์จึงได้สรรเสริญพวกเขาในเรื่องนี้ ดังโองการที่ว่า

﴿ وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِمَّا أُوتُوا وَيُؤْتِرُونَ عَلَىٰ
أَنفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقِ شَخِّ نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٩﴾ [الحشر: ٩]

ความว่า “และบรรดาผู้ที่ได้ตั้งหลักแหล่งอยู่ที่นครมะดีนะฮฺ (ชาวอันศอร) และได้ศรัทธาก่อนหน้าการอพยพของพวกเขา (ชาวมุฮาญิรีน) คนเหล่านั้นรักใคร่ผู้ที่อพยพมายังพวกเขา และจะไม่พบความต้องการหรือความอิจฉาอยู่ในทรวงอกของพวกเขา ในสิ่งที่ได้ถูกมอบให้กับพี่น้องมุฮาญิรีน พวกเขาเสียสละให้สิทธิแก่ผู้อื่นก่อนถึงแม้ว่าพวกเขายังมีความจำเป็นอยู่มากก็ตาม และผู้ใดที่ได้รับการปกป้องไม่ให้ความตระหนี่ในตัวเอง คนเหล่านั้นแหละคือผู้ประสบความสำเร็จ” (อัล-หฺซฺรฺ: 9)

แท้จริงแล้ว ผู้อพยพชาวมุฮาญิรีนรุ่นแรกๆ และชาวอันศอรผู้ช่วยเหลือพวกเขา ได้ได้รับความประเสริฐ ในการที่เป็นผู้บุกเบิกนำทางคนอื่นๆ อัลกุรอานได้ชี้ถึงสิ่งนี้ในโองการของอัลลอฮฺที่พระองค์ได้ตรัสว่า

﴿ وَالسَّيْفُونَ الْأَوْلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ
تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٠٠﴾ [التوبة: ١٠٠]

ค ว า ม ว่า
“บรรดาบรรพชนรุ่นแรกในหมู่ผู้อพยพ(ชาวมุฮาญิรีนจากมักกะฮฺ)และในหมู่(ชาวอันศอรจากมะดีนะฮฺ)ผู้ให้ความช่วยเหลือ และบรรดาผู้ดำเนินตามพวกเขาด้วยดีนั้น อัลลอฮฺทรงพอพระทัยในพวกเขา และพวกเขาก็พอใจในพระองค์ด้วย และพระองค์ทรงเตรียมสวนสวรรค์ที่มีแม่น้ำหลายสายไหลผ่านอยู่เบื้องล่างพวกเขาไว้ให้แล้ว โดยจะพำนักอยู่ในนั้นตลอดกาล นั่นคือชัยชนะอันใหญ่หลวง” (อัต-เตาบะฮฺ : 100)

หลังจากนั้น ก็ได้มีบรรดาชาวมุฮาญิรีนอพยพตามๆ กันไป ส่วนหนึ่งจากผู้อพยพเหล่านั้นคืออิบน์ อุมมี มักตูม, อุมร์ บิน อัล-ค็อฏฏอบ, ฏ็อลหะฮฺ บิน อุบัยดิลลาฮฺ, อัมมารุ บิน ยาสิร, สะอูด บิน อบี วักกอศ, อับดุลลอฮฺ บิน มัสอูด, บิลาล บิน เราะซะบารฺ, ซัยด์ บิน ฮาริษะฮฺ, หัมซะฮฺ บิน อับดุลมุฏฏะาะลิบ, อับดุลเราะหฺมาน บิน เอาฟี, อับนุ กัษะฮฺ, อุบัยดะฮฺ บิน อัล-ฮาริษ บิน อัลดุลมุฏฏะาะลิบ, อัล-ฮุบัยรฺ บิน อัล-เอาวาม, อับนุ หุซัยฟะฮฺ บิน อุตบะฮฺ บินเราะบิอะฮฺ, ท่านอุตบะฮฺ บิน ฮ็อซวาน, อุษมาน บิน อัฟฟาน และท่านอื่นๆ¹

ตำราต่างๆ ได้พูดถึงแหล่งที่พักพิงของเหล่ามุฮาญิรีน ณ ดินฐานของชาวอันศอรที่อัลลอฮฺตรัสเกี่ยวกับพวกเขาว่า

¹ ดู อิบน์ อีซาม, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ , เล่ม 1 หน้า 329, 331

﴿ وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِمَّا أُوتُوا وَيُؤْتِرُونَ عَلَىٰ
أَنفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقِ شَحْنًا نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٩﴾ [الحشر: 9]

ความว่า “และบรรดาผู้ที่ได้ตั้งหลักแหล่งอยู่ที่นครมะดีนะฮฺ (ชาวอันศอร) และได้ศรัทธาก่อนหน้าการอพยพของพวกเขา (ชาวมุฮาญิรีน) คนเหล่านั้นรักใคร่ผู้ที่อพยพมายังพวกเขา และจะไม่พบความต้องการหรือความอิจฉาอยู่ในทรวงอกของพวกเขา ในสิ่งที่ได้ถูกมอบให้กับพี่น้องมุฮาญิรีน พวกเขาเสียสละให้สิทธิแก่ผู้อื่นก่อนถึงแม้ว่าพวกเขายังมีความจำเป็นอยู่มากก็ตาม และผู้ใดที่ได้รับการปกป้องไม่ให้ความตระหนี่ในตัวเอง คนเหล่านั้นแหละคือผู้ประสบความสำเร็จ” (อัล-หฺซฺรฺ : 9)

หมู่คนโสดจากมุฮาญิรีนก็จะไปอยู่กับคนโสดจากชาวอันศอร เช่นไปอยู่กับสะอูด บิน ค็อยษะมะฮฺ อัล-อันศอรียฺ เราะฎียฺลลอฮฺอُنฺฮฺ

ชาวอันศอรได้แข่งขันในการให้ที่พักอาศัยและช่วยเหลือแก่ชาวมุฮาญิรีน จนถึงขั้นมีการจับฉลากเพื่อการให้ที่พักแก่ชาวมุฮาญิรีนที่อพยพมา¹ และหลายอายุษจากอัลกุรอานที่ได้ถูกประทานมายังท่านนบี ศ็อลลัลลอฮฺออลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวยกย่องชาวมุฮาญิรีนและสัญญาถึงการได้ชัยชนะของพวกเขา อัลลลอฮฺตรัสว่า

﴿ وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا ظَلَمُوا لَنَبُوْنَهُمْ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَلَا جُزْءَ الْآخِرَةِ أَكْبَرَ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ الَّذِينَ
صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٤٢﴾ [النحل: 41-42]

ความว่า “และบรรดาผู้ที่อพยพในหนทางของอัลลลอฮฺหลังจากที่พวกเขาถูกข่มเหง และแน่นอนเราจะให้ที่พำนักที่ดีแก่เขาในโลกนี้ และแน่นอนรางวัลในวันปรโลกนั้นยิ่งใหญ่ว่า หากพวกเขารู้ เขาเหล่านั้นคือบรรดาผู้อดทน และพวกเขามอบความไว้วางใจต่อพระเจ้าของพวกเขา” (อัน-นะหฺลฺ : 41-42)

และโองการของพระองค์ที่ตรัสว่า

﴿ ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا فُتِنُوا ثُمَّ جَاهَدُوا وَصَبَرُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١٠﴾ [النحل: 110]

ความว่า “แท้จริงแล้ว พระเจ้าของเจ้านั้นคอยให้การดูแลบรรดาผู้อพยพหลังจากถูกทดสอบ แล้วพวกเขาก็ต่อสู้ดิ้นรนและอดทน หลังจากเหตุการณ์ทั้งหมดนั้นผ่านไปแล้ว แท้จริงพระเจ้าของเจ้านั้นย่อมจะทรงอภัยให้และจะทรงเมตตาอย่างแน่นอน” (อัน-นะหฺลฺ : 110)²

¹ อับดุลหะมีด ฆาซิมียฺ, สึเราะฮฺ อัน-นะบียฺ, หน้า 246

² ดู อับ-ซะฮะบียฺ, สึเราะฮฺ อะฮฺลามา อัน-นุบะลาฮฺ, เล่ม 2 หน้า 21

และมีอายุอื่นๆ อีกมากมายที่พูดถึงชาวมุฮัมมัดใน เราะฎียัลลอฮุอันฮุม¹

ชาวศุฟฟะฮฺ

พวกเขาคือชาวมุฮัมมัดในบางคนที่อาศัยห้องหนึ่งจากมัสยิดของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เป็นที่พักของพวกเขา รู้จักกันในนามชาวศุฟฟะฮฺ พวกเขาเป็นคนโสด ยากจน ไม่มีอาหารกิน² และท่านศาสนทูตจะคอยนำอาหารที่มีผู้บริจาคมาให้แก่พวกเขา

“ชาวศุฟฟะฮฺ เป็นแขกของอิสลาม พวกเขาไม่มีครอบครัวและทรัพย์สินสมบัติ เมื่อมีสิ่งของบริจาคมายังท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านจะส่งไปให้พวกเขาโดยท่านจะไม่รับประทานมันเลย และเวลาท่านได้รับของขวัญฮะดียะฮฺ ท่านจะรับเอาบางส่วนและแบ่งที่เหลือให้พวกเขาได้มีส่วนร่วมด้วย”³

แท้จริง ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้มอบอินทผลัมให้พวกเขาทุกวัน “วันละหนึ่งกอบมือสำหรับคนสองคน”⁴

และท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ขอจากบรรดาเศาะหาบะฮฺที่มีครอบครัวให้เลี้ยงอาหารให้กับพวกเขา ซึ่งชาวอันศอรได้รับชาวศุฟฟะฮฺบางส่วนไปยังบ้านของพวกเขาเพื่อเลี้ยงอาหารและช่วยเหลือปลดปล่อย พวกเขาเหล่านั้นเป็นคนยากจน ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า “ใครที่มีอาหารสำหรับสองคน ก็จงให้มีคนที่สามได้กินด้วย ใครที่มีอาหารสำหรับสี่คนก็ให้เพิ่มคนที่ห้า คนที่หก” และแท้จริง ท่านอุมัยรฺนั้นได้นำอาหารสำหรับสามคนมาให้ แต่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เอาคนสี่คนไปทานร่วมกัน⁵

และพวกเขาบางส่วนก็ได้พยายามหางานทำในตลาด เช่น แบกของ หาฟืนมาขาย หรือทำงานบางอย่างที่ทำได้ เช่น ขายของเล็กๆ น้อยๆ ตามความสามารถ อย่างไรก็ตาม เมื่อคนใดคนหนึ่งในกลุ่มพวกเขาได้ขายฟืนหรืออื่นๆ ก็จะทำอาหารมาแบ่งให้กับพี่น้องคนอื่นๆ ของพวกเขาด้วย⁶

¹ ดู อัล-ญะมัล, อะหฺมัด อับดุลเมาะนีญ์ อัน-นะญดีย์, *ฮิจญ์เราะฮฺ อ์-เราะฮะสูล วะ เศาะฮาบะฮฺ ดิยฺ ฟิ อัล-กุรอาน วะ อัล-สุนนะฮฺ*, พิมพ์ครั้งที่ 1, อัล-มันศูเราะฮฺ : ดารุ อัล-วะฟาอ์, ฮ.ศ. 1409

² อุมัยรฺ อับ-ซอฮิรียฺ, *อัศ-ศุฟฟะฮฺ*, เบิดตะฮฺ : ดารุ อัล-กิบละฮฺ, ฮ.ศ. 1403

³ รายงานโดยอะหฺมัด ใน *อัล-มุสนัด*, เล่ม 3 หน้า 287

⁴ รายงานโดยอะหฺมัด ใน *อัล-มุสนัด*, เล่ม 3 หน้า 287

⁵ อุมัยรฺ, *หิละฮฺ อัล-เอาดิยาฮฺ*, เล่ม 2 หน้า 22-33 และ อับ-ศุเวียญ์, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 2 หน้า 32

⁶ อุมัยรฺ, *หิละฮฺ อัล-เอาดิยาฮฺ*, เล่ม 2 หน้า 348

การอพยพของท่านนบี คืออัลลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม

ท่านอบู บักร อัศ-ซิดดีก เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ครอบครัวของท่าน และบทบาทของพวกเขาในการอพยพ

ท่านนบี คืออัลลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม ไม่ใช่ชนปีคนแรกที่อพยพ ก่อนหน้าท่านก็มีนบีอิบรอฮีมที่เคยอพยพ อัลลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ فَتَمَنَّ لَهُ لُوطٌ وَقَالَ إِنِّي مُهَاجِرٌ إِلَىٰ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦٦﴾ [العنكبوت: 66] ﴾

ความว่า “และแล้วลูฏก็ได้ศรัทธาต่อเขา(อิบรอฮีม) และอิบรอฮีมก็ได้กล่าวว่า แท้จริงฉันจะอพยพไปหาพระเจ้าของฉัน แท้จริงพระองค์คือผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงปรีชาญาณ” (อัล-อันกะบุต : 26)

เช่นเดียวกับที่มีการละเมิด การทำร้าย และการพยายามจับ และฆ่าท่านศาสนทูต คืออัลลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม ของชาวมุชริกีน ก่อนการอพยพของท่านจากมักกะฮ์ เมืองที่เป็นที่รักยิ่งของอัลลลอฮ์และท่านศาสนทูต อัลลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ يُخْرِجُوكَ وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَكْرِينَ ﴿٣٠﴾ [الأنفال: 30] ﴾

ความว่า “และจงรำลึกขณะที่บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาวางอุบายต่อเจ้า เพื่อกักขังเจ้า หรือฆ่าเจ้า หรือขับไล่เจ้าออกไป และพวกเขาวางอุบายกันและอัลลลอฮ์ก็ทรงวางอุบาย และอัลลลอฮ์นั้นทรงเป็นผู้เยี่ยมกว่าในหมู่ผู้วางอุบาย” (อัล-อันฟาล : 30)

และตรัสว่า

﴿ وَإِنْ كَادُوا لَيَسْتَفِزُّوكَ مِنَ الْأَرْضِ لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا وَإِذَا لَا يَلْبَثُونَ خِيفَتِكَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٧٦﴾ [الإسراء: 76] ﴾

ความว่า “และพวกเขาเกือบจะยู่เหยี่ยวให้เจ้าเคืองจนต้องออกจากแผ่นดิน ทั้งนี้เพราะต้องการขับไล่เจ้าออกไปให้พ้น และหากเป็นเช่นนั้นจริง พวกเขาก็จะไม่ได้อยู่ในเมืองนั้นอีกหลังจากเจ้าออกไปแล้ว เว้นแต่ช่วงเวลาเพียงเล็กน้อยเท่านั้น” (อัล-อิสรออ์ : 76)

แน่นอนว่า กลุ่มชนของท่านศาสนทูตที่เป็นชาวกาฟิรกุรีฮยษ์นั้น ได้รวมตัวเพื่อขับไล่ท่านออกจากบ้านเมืองของท่าน ดังที่อัลลลอฮ์ได้แจจแจงในโองการที่ว่า

﴿إِلَّا تَنْصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَانِيَ آتَيْنِ إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ لَمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا السُّفْلَىٰ وَكَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٤٠﴾﴾ [التوبة: ٤٠]

ความว่า “ถ้าหากพวกเจ้าไม่ช่วยเขาแล้วไซ้ไร แท้จริงอัลลอฮ์ได้ทรงช่วยเขามาแล้ว ขณะที่บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาได้จับไล่เขาออกไป โดยที่เขาเป็นหนึ่งในสองคน ขณะที่ทั้งสองอยู่ในถ้ำ ขณะที่เขาได้กล่าวแก่สหายของเขาว่า ท่านอย่าเสียใจ แท้จริงอัลลอฮ์ทรงอยู่กับเรา แล้ว อัล ล อ ฮ ก็ ป ระ ท า น ค วาม ส ง บ ใจ จ าก พ ระ อ ง ค์ ล ง มา ก ่ เ ข า และ ได้ ท ร ง ส ัน บ ส ุ น เ ข า ด ้วย บ ร ร ด า ไ พ ร์ พ ล ที่ พ ว ก เจ้ า ม อ ง ไม่ เ ห็ น และ ได้ ท ร ง ท ำ ให้ ถ ็ อ ย ค ำ ข อ ง ผู้ ที่ ป ฎิ เ ส ธ ศ ร ั ท ฐ า อ ยู ่ ใน ระ ด บ ต ่ำ ส ุ ด และ พ จ น า ร ถ ข อ ง อัล ล อ ฮ นั้น คื อ พ จ น า ร ถ ที่ ส ุ ง ส ุ ด และ อัล ล อ ฮ คื อ ผู้ ท ร ง เ ค ช า น ุ ก ำ พ ผู้ ท ร ง ป รั ช า ญ ำ ณ ” (อัต-เตาบะฮ์ : 40)

เช่นเดียวกับที่มีตัวบทหะดีษจากท่านนบียืนยันว่าท่านถูกขับไล่ออกจากมักกะฮ์ และท่านได้ขอความช่วยเหลือแก่ผู้ที่ขับไล่ท่าน

ท่านนบีรักมักกะฮ์มาก ท่านเกิดที่นั่น เติบโต แต่งงาน และได้ลูกที่นั่น บวกกับสิ่งที่ท่านเองและบุคคลทั่วไปล้วนรู้ถึงสถานะการเป็นดินแดนหะรอมของมักกะฮ์ และเกียรติของมักกะฮ์ ณ อัลลอฮ์

หลักฐานยืนยันเรื่องนี้เห็นได้จากคำพูดของท่านศาสนทูตตอนที่ท่านอพยพออกจากมักกะฮ์ท่านได้หันไปยังมักกะฮ์และกล่าวว่า “ขอสาบานด้วยพระนามของอัลลอฮ์ เธอ(มักกะฮ์)เป็นแผ่นดินของอัลลอฮ์ที่ฉันรักมากที่สุด และเธอเป็นแผ่นดินที่อัลลอฮ์รักมากที่สุด ถ้าหากไม่ใช่เพราะชาวเมืองขับไล่ฉัน ฉันจะไม่ออกไปจากเธอ”¹

เศาะหาบะฮ์ของท่านศาสนทูตจำนวนหนึ่งได้อพยพช่วงการให้สัตยาบันอะเกาะบะฮ์ที่เกิดขึ้นในวันที่ 12 เดือนชุลหิจญะฮ์ปีที่ 13 ของการเป็นนบี เป็นครั้งแรกก่อนการอพยพของท่านนบี และจำนวนผู้อพยพได้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ท่านอนู บักรุกก็เตรียมพร้อมสำหรับการอพยพเช่นกัน เป็นการปฏิบัติตามคำสั่งของท่านนบีที่สั่งให้เศาะหาบะฮ์อพยพ แต่ท่านนบีได้ขอให้ออนู บักรุกชะลอไว้ก่อน ด้วยเหตุผลที่อัลลอฮ์และนบีท่านั้นที่รู้ ซึ่งแม้แต่ท่านอนู บักรุกเองก็ไม่รู้

ท่านนบี คืออัลลิลลอฮ์อะลัยฮิวะสَّلَام ได้รอคอยคำสั่งจากอัลลอฮ์และการอนุญาตให้อพยพ โดยการบริหารจัดการของพระองค์ พระองค์คือผู้วางแผนและเตรียมให้กับนบีของพระองค์ ดังโองการที่ว่า

﴿وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ يُخْرِجُوكَ وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَكْرِينَ ﴿٣٠﴾﴾ [الأنفال: ٣٠]

¹ อัล-ฮัรกอญี, อัล-มะวะฮิบ, เล่ม 1 หน้า 328 ,อิบน์ มาญะฮ์, อัล-สุนัน, กิตาบ อัล-ฮัจญ์ ,บาบ อัครอญญ์ อัล-เราะฮูล มิน มักกะฮ์ ,หน้า 239

ความว่า “และจงรำลึกขณะที่บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาวางอุบายต่อเจ้า เพื่อกักขังเจ้า หรือฆ่าเจ้า หรือขับไล่เจ้าออกไป และพวกเขาวางอุบายกันและอัลลอฮ์ก็ทรงวางอุบาย และอัลลอฮ์นั้นทรงเป็นผู้เยี่ยมกว่าในหมู่ผู้วางอุบาย” (อัล-อันฟาล : 30)

แท้จริงท่านอับบู่ บักรุ นั้นได้เตรียมสิ่งจำเป็นเพื่อการอพยพให้ท่านนบี คืออัลลอฮ์จะลบล้างความผิดและสิ่งที่ไม่ดีของท่านโดยเฉพาอย่างยิ่งพาทนะและสิ่งที่เกี่ยวข้องก่อนที่ท่านจะทราบด้วยซ้ำว่าท่านจะเป็นผู้ที่ต้องติดตามท่านนบีในการอพยพ

ชาวกรูร็อยซีได้เตรียมแผนการที่จะขัดขวางการอพยพของท่านนบี และวางแผนที่จะสังหารท่านด้วย

ญิบรีลได้มาหาท่านนบี และกล่าวว่า “คืนนี้ท่านจงอย่านอนบนที่นอนของท่านที่เคยนอนประจำ” ผู้รายงานหะดีษกล่าวว่า เมื่อถึงเวลาต้นๆ ของกลางคืน พวกเขาได้รวมตัวกันที่ใกล้ประตูบ้านของท่านนบี คอยแอบดูว่าเมื่อไหร่ที่ท่านนบีจะหลับเพื่อจะเข้าโจมตีท่าน เมื่อท่านนบีได้ทราบว่ามีคนคอยที่จะทำร้ายอยู่ ท่านก็กล่าวกับอะลี บิน อบี ฏอลิบ ว่า “จงนอนบนที่นอนของฉัน และหมั้นด้วยชุดบุรตะฮ์ฏเราะมียี่สี่เขียวของฉัน แล้วนอนคลุมด้วยชุดนั้น จะไม่มีอะไรทำอันตรายท่านได้” ซึ่งปรกติแล้วท่านนบีจะใส่ชุดนั้นเวลานอน

ผู้รายงานกล่าวว่า ท่านนบีได้ออกมายังพวกเขา โดยเอาดินกำไว้หนึ่งกำมือ โดยพวกเขาไม่เห็นว่าท่าน และท่านได้ไปรยดินนั้นบนศีรษะของพวกเขา พร้อมกับอ่านอายะฮ์เหล่านี้

﴿ يَسَّ ۝ وَالْفُرَّانَ الْحَكِيمِ ۝ إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ۝ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۝ تَنْزِيلَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ۝ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أُنذِرَ آبَاءَهُمْ فَهُمْ غَافِلُونَ ۝ لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلَىٰ أَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۝ إِنَّا جَعَلْنَا فِيَّ أَعْيُنِهِمْ غُمَّةً وَلَا فِئَةٍ إِلَىٰ الْأَذْقَانِ فَهُمْ مُقْمَحُونَ ۝ وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ۝ ﴾ [يس: 9-1]

ท่านอ่านจนจบ ท่านเอาดินไปโปรยบนหัวทุกคนไม่เว้นแม้สักคนเดียว แล้วท่านก็ออกไปยังที่ที่ท่านต้องการไป ต่อมาก็มีคนผ่านมาและกล่าวว่า พวกเจ้ามัวรออะไรกันอยู่ที่นี้? พวกเขาบอกว่ารอหมั้นมัด เขากล่าวว่า อัลลอฮ์ให้พวกเจ้าล้มเหลวแล้ว แท้จริงหมั้นมัดได้ออกไปจากพวกเจ้าแล้ว เขาไม่เหลือใครไว้ในหมู่พวกเจ้านอกจากจะไปรยดินบนศีรษะกันหมด และออกไปทำธุระที่เขาต้องการแล้ว พวกเจ้าไม่ดูหรือว่าเกิดอะไรขึ้นกับตัวเอง? แล้วพวกเขาทุกคนวางมือบนศีรษะและพบว่ามิติดินติดอยู่ แล้วพวกเขาก็ค้นหาจนไปพบว่าท่านอะลีย์นอนอยู่บนที่นอน โดยใส่ชุดบุรตะฮ์ฏเราะมียี่สี่เขียวอยู่ พวกเขาบอกว่า ขอสาบานด้วยอัลลอฮ์ นี่โมหมั้นมัดนอนคลุมด้วยชุดของเขาอยู่ และพวกเขาก็ไม่ได้ทำอะไรจนรุ่งเช้า และเมื่อท่านอะลีย์ได้ลุกขึ้นจากที่นอน พวกเขา ก็กล่าวว่า ขอสาบานด้วยอัลลอฮ์ แท้จริงคนที่บอกเราเมื่อคืนเขาพูดความจริง

ท่านอับนุ อีสหากได้กล่าวว่า อายะฮ์อัลกุรอานบางส่วนที่อัลลอฮ์ได้ประทานมาเกี่ยวกับเรื่องในวันนั้น และสิ่งที่พวกเขาเหล่านั้นรวมตัวกัน ก็คือ พระดำรัสของอัลลอฮ์ที่ว่า

﴿ وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يُجْعَلُوا لَكَ حَرْجًا مِمَّا كَفَرْتُمْ وَلَسْتَ بِمُكْرِمًا مَعَهُمْ ﴾ [الأنفال: 30]

ความว่า “และจงรำลึกขณะที่บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาวางอุบายต่อเจ้า เพื่อกักขังเจ้า หรือฆ่าเจ้า หรือ ขับไล่เจ้าออกไป และพวกเขาวางอุบายกันและอัลลอฮ์ก็ทรงวางอุบาย และอัลลอฮ์นั้นทรงเป็นผู้เยี่ยมกว่าในหมู่ผู้วางอุบาย” (อัล-อันฟาล : 30)

และอัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ نَّتَرَبَّصُ بِهِ رَيْبَ الْمُنُونِ ﴿٣٠﴾ قُلْ تَرَبَّصُوا فَإِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَرِبِينَ ﴿٣١﴾ ﴾ [الطور: 30-31]

ความว่า “หรือพวกเขากล่าวหาว่า มุหัมมัดเป็นกวีที่เราเฝ้ารอคอยว่าภัยพิบัติจะต้องเกิดขึ้นกับเขา จงกล่าวเถิดมุหัมมัด พวกท่านจงคอยเถิด แท้จริงฉันก็จะอยู่ในหมู่ผู้คอยร่วมกับพวกท่านเช่นกัน” (อัล-ฏูร : 30-31)¹

เช่นเดียวกัน ท่านอบู บักรุ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ลือ เป็นเพื่อนร่วมทางของท่านนบีที่ดีที่สุดในการเดินทางอพยพครั้งนั้น เห็นได้จากจุดยืนของท่านในหลายเหตุการณ์ที่ท่านได้ปกป้องท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมด้วยชีวิตของท่าน เช่น

เมื่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้มาถึงถ้ำบนภูเขาเขารุเพื่อเข้าไปหลบภัย ท่านอบู บักรุ อัล-ศิดดีก เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ได้ขอได้ท่านนบীরอก่อน เพื่อท่านจะได้สำรวจถ้ำให้มั่นใจก่อน เพื่อความปลอดภัยของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

และขณะที่ทั้งสองนั่งอยู่ในถ้ำ ปราบกฏว่ามีรูอยู่ ท่านอบู บักรุ ได้เอาเท้าของท่านไปปิดรูไว้ และกล่าวว่า โ้ท่านนบี หากมีการกีดหรืองับก็ขอให้มันเป็นฉันแทน²

ท่านวิตกกังวลและเป็นห่วงท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม มาก ขณะที่ทั้งสองอยู่ในถ้ำด้วยกัน ในหะดีษที่รายงานโดยท่าน อะนัส บิน มาลิก จากท่านอบู บักรุ อัล-ศิดดีก เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ท่านกล่าวว่า “ขณะที่ฉันอยู่กับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในถ้ำ ฉันได้ยกศีรษะขึ้น ทันใดนั้นก็พบว่าฉันอยู่ตรงเท้าของกลุ่มชนที่ไล่ล่าเราอยู่ ฉันกล่าวว่า โอ้เราะฮูลของอัลลอฮ์ หากพวกเขาบางคนล้มสลายตกลงมา พวกเขาก็จะเห็นเราอย่างแน่นอน ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าว “เจียบไว้ อบู บักรุ เรามีสองคน อัลลอฮ์เป็นผู้ที่สาม”³

¹ อิบน์ อีซาม, อัล-สีเราะฮุ อัน-นะบะวียะฮุ, เล่ม 1 หน้า 484 , อิบน์ สะอูด, อัล-สีเราะฮุ อัน-นะบะวียะฮุ จากหนังสือ อัล-ญะาะบะกอด, เล่ม 1 หน้า 227 , อิบน์ กะษีร ในตัฟซีรของท่าน เล่ม 1 หน้า 734

² รายงานโดยอิมาม อับดุลอะซีส ใน อัล-มะฆอซีฮ์ หน้า 151

³ รายงานโดย อัล-บุคอรี, باب ฮิจญะเราะฮุ อัน-นะบียะฮุ อะฮ์ลอบัยฮุ อิลลา อัล-มะดีนะฮุ, เล่ม 4 หน้า 263

แท้จริงแล้ว การเฝ้าระวัง ความเกรงกลัว และความเชื่อมั่นต่ออัลลอฮ์ ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และการพูดให้ความมั่นใจและสบายใจแก่ท่านอับู บักรุนั้น ถูกกล่าวในโองการของอัลลอฮ์ที่ว่า

﴿إِلَّا تَنْصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَانِيَ اثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ لَمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا السُّفْلَىٰ وَكَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٤٠﴾ [التوبة: ٤٠]

ความว่า “ถ้าหากพวกเจ้าไม่ช่วยเขาแล้วไซ้ไร แท้จริงอัลลอฮ์ได้ทรงช่วยเขามาแล้ว ขณะที่บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาได้จับไล่เขาออกไป โดยที่เขาเป็นหนึ่งในสองคน ขณะที่ทั้งสองอยู่ในถ้ำ ขณะที่เขาได้กล่าวแก่สหายของเขาว่า ท่านอย่าเสียใจ แท้จริงอัลลอฮ์ทรงอยู่กับเรา แล้ว อัล ล อ ฮ์ ก็ ป ระ ท า น ค วาม ส ง บ ใจ จ า ก พ ระ อ ง ค์ ล ง มา แก่ เ ข า และ ได้ ทรง ส ัน ษ ญ น เ ข า ดั ว ย บ ร ร ด า ไ พ ร์ พ ล ที่ พ ว ก เจ้ า ม อ ง ไม่ เ ห็น และ ได้ ทรง ท ำ ให้ ถั อ ย ค ำ ข อ ง ผู้ ที่ ป ร ฎ เ ส ฐ ศ ร ฎ ท ฐ า อ ยู่ ใน ระ ด บ ต ำ ส ุ ด และ พ จ น า ร ถ ข อ ง อัล ล อ ฮ์ นั้ น คื อ พ จ น า ร ถ ที่ ส ุ ง ส ุ ด และ อัล ล อ ฮ์ คื อ ผู้ ทรง เ ด ช า นุ ภา พ ผู้ ทรง ป ริ ช า ญา ณ ” (อัต-เตาบะฮ์ : 40)

ท่านอับู บักรุได้รับใช้ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในระหว่างการเดินทาง ท่านอับู บักรุเราะฎีอ์ ลอฮุอันฮุ เป็นผู้เดินทางติดตามท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และท่านเป็นที่รู้จักของผู้คนเพราะเป็นผู้ที่เดินทางไปยังเมืองฆามบ่อยครั้ง และท่านพยายามปกปิดเกี่ยวกับท่านนบีในช่วงที่ท่านนบีถูกตามล่า

อิบนุ อบี ฮัยบะฮ์ได้รายงานที่ “บรรดาภรรยาของท่านอับู บักรุได้มีส่วนช่วยในการอพยพรายงานจากท่านหญิงอัสมาอีเราะฎีอ์ ลอฮุอันฮุ กล่าวที่ “ฉันได้เตรียมของสำหรับการเดินทางของท่านนบี ณ บ ำ น อ บู บ ั ก รุ เมื่ อ ช วั ง ที่ ท ำ น ต ำ อ ง ก ำ ร อ พ ย พ ไป เมื่ อ ง ม ะ ตี น ะ ฮุ เราไม่พบเชือกที่จะเอามาผูกภาชนะเสียบียงอาหารและน้ำดื่ม ฉันกล่าวกับท่านอับู บักรุว่า ขอสาบานด้วยอัลลอฮ์ ฉันไม่พบสิ่งใดที่จะเอามาผูกของ นอกจากผ้าที่ใช้ผูกเอวของฉัน เธอเล่าต่อว่า ท่านอับู บักรุก็กล่าวว่า ฉีกมันออกมาเป็นสองเส้นสิ เส้นหนึ่งผูกเสียบียงอาหาร อีกเส้นผูกภาชนะใส่น้ำ ด้วยเหตุนี้ฉันจึงได้สมญาว่า เจ้าของผ้าผูกเอวสองเส้น”¹

อัสมาอีเองนั้นได้เผชิญกับการรังแกของชาวกูร็อยช์มักกะฮ์ หลังจากที่ท่านนบีได้อพยพออกไป อัสมาอีกล่าวว่า “เมื่อท่านนบีออกไป ได้มีกลุ่มคนจากชาวกูร็อยช์มาหาฉัน ในนั้นมีอับู ญะฮ์ล บิน ฮิษาม รวมอยู่ด้วย พวกเขาได้มาหยุดอยู่ที่หน้าประตูบ้านอับู บักรุ ฉันได้ออกไปพบกับพวกเขา พวกเขาบอกว่า

¹ โดยอิบนุ อบี ฮัยบะฮ์ หน้า 144 และรายงานโดย อัล-บุคอรี, บาบ ฮิจญ์เราะฮ์ อัน-นะบียะ อัศฮาบิสซ อิดา อัล-มะดีนะฮ์ , เล่ม 4 หน้า 258

ไหนพ่อของเธอ ใ้ลูกสาวอนุ บักรู? ฉันกล่าวว่า ฉันไม่รู้ขอสาบานด้วยอัลลอฮ์ ว่าพ่อฉันอยู่ที่ไหน เธอเล่าต่อว่า แล้วอนุ ญะฮ์ผู้ชั่วช้าและโหดร้ายได้ยกมือขึ้นมาตบแก้มของฉันอย่างแรง จนตุ้มหูของฉันหลุดออก”¹

ขณะที่ อับดุลลอฮ์ลูกชายของ อนุ บักรู เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ได้แอบมาส่งอาหารให้ท่านนบีและพ่อของเขา ใน ขณะที่ ทั้ง สอง อยู่ ใน ถ้ำ ก่อน ที่ ท่าน นบี จะ ออก เติ น ทาง ต่ อ ไป ยัง มะ ดิ นะ ฮุ พร้อมกับนำข่าวคราวมาบอกทั้งสองท่าน

ขณะที่ อามิร บิน ฟุัยเราะฮ์ ทาสของอนุ บักรู อัศ-ศิดดีก เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ก็ได้พาแพะของท่านอนุ บักรูไปให้ทั้งสองคนได้รีดนม และเขายังได้เดินทางร่วมกับท่านนบีและอนุ บักรูด้วยในการอพยพนั้น²

ท่านอะลี๋ย เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ และการปกป้องท่านนบี และการคืนอะมาหะฮะฮ์ต่าง ๆ ของท่าน

ในตอนเช้าชาวกุรีอัยฮ์ได้ประชุมกันในคืนของการอพยพ เกี่ยวกับแผนที่จะจัดการท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และมีมติเอกฉันท์ว่าจะฆ่าท่านนบีนั้น อัลลอฮ์ได้ให้นบีของพระองค์รับรู้เรื่องดังกล่าว และท่านญิบรีลได้สั่งไม่ให้อนบนที่นอนของท่าน ท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เรียกท่านอะลี๋ย บิน อปีฏอลิบ และสั่งให้เขาอนบนที่นอนของท่านแทน และให้อะลี๋ยห่มชุดบุรณะหีสีเขียวของท่าน และท่านนบีเดินผ่านกลุ่มที่รออยู่หน้าประตูบ้านอยู่โดยที่พวกเขาไม่เห็นว่าท่าน

กลุ่มมุชริกีนยังคงคอยคุมบ้านของท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม พวกเขาบางคนสามารถเห็นที่นอนของท่านนบีโดยที่ท่านอะลี๋ยกำลังห่มนอนแทนที่อยู่ พวกเขาคิดว่า เป็น ท่าน นบี แล ะ ร อ ค อ ย เ ว ล า ที่ จะ เข้า มา จั ด ก า ร ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ท่านนบีมีเวลาได้ออกไปยังถ้ำพร้อมกับท่านอนุ บักรู เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ³

วีรกรรมชิ้นนี้ของท่านอะลี๋ย เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ และการเตรียมการเพื่อปกป้องของท่านนบีของท่าน ถือเป็นงานที่ใหญ่ยิ่งของคนที่เป็นทั้งลูกของลุงท่านนบี เป็นลูกเขยของท่านนบี และเป็นผู้ที่ได้รับการรับรองสวรรค์ ท่าน คน นี้ ได้ เ ลี ย ส ล ะ เ พื่ อ ท่าน นบี แล ะ ก า ร ต ะ อู ว ะ ฮุ ข อ ง ท่าน ซึ่งท่านได้รับการอบรมเลี้ยงดูด้วยศรัทธาในบ้านของท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

แท้จริง วีรกรรมของท่านอะลี๋ย ท่านอนุ บักรู และครอบครัวของท่าน ในการรับใช้ท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในการอพยพ ล้วนเป็นการช่วยเติมเต็มระหว่างกันอย่างสอดประสาน โดยไม่มีความขัดแย้งใดๆ ในเรื่องนี้ หากแต่เป็นเสริมกันและกันในทำความดี ความรัก การรับใช้ และการปกป้องท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

¹ อิบน์ ฮิซาม, อัศ-ซีเราะฮุ อัน-นะบะวียะฮุ, เล่ม 1 หน้า 487

² อิบน์ อปี ซัยบะฮุ ใน อัล-มะฆอซีฮ์, หน้า 150

³ อิบน์ ฮิซาม, อัศ-ซีเราะฮุ อัน-นะบะวียะฮุ, เล่ม 1 หน้า 482

ท่านอะลีย์ได้มีความล่าช้าเล็กน้อยในการอพยพ ด้วยคำสั่งของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ให้ทำหน้าที่ส่งคืนอะมานะฮ์และของฝากที่ชาวกูร์อยซ์มาฝากเก็บไว้กับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ซึ่งในจำนวนนั้นก็มีคนที่ เป็นมุชริกีนด้วย และท่านอะลีย์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ นั้น เป็นผู้ได้รับความไว้วางใจจากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม¹ รวมทั้งบรรดาผู้ศรัทธาและผู้คนทั่วไปด้วย

ท่านอะลีย์ได้อยู่ที่เมืองมักกะฮ์สามวันหลังจากที่นบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้อพยพ เพื่อทำหน้าที่ส่งคืนอะมานะฮ์ต่างๆ หลังจากนั้น ท่านก็อพยพตามนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ไปยังเมืองมะดีนะฮ์²

เส้นทางสู่เมืองมะดีนะฮ์³

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และท่านอับู บักรุ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ได้อยู่ในถ้ำบนภูเขาอัซ-เซาะรทางตะวันตกเฉียงใต้ของมักกะฮ์เป็นเวลาสามวัน ซึ่งเป็นทิศทางตรงข้ามกับเส้นทางที่จะไปมะดีนะฮ์ เพื่อเพิ่มการเป็นความลับและให้ห่างไกลจากการไล่ล่า

ชาวกูร์อยซ์ได้ตั้งรางวัลเป็นจำนวนอูฐ 100 ตัว สำหรับผู้ที่นำตัวท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม มาได้ไม่ว่าจะเป็นหรือตาย⁴ เป็นสิ่งกระตุ้นให้คนจำนวนมากตามหา ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม อย่างจริงจังในทุกด้านและทุกเส้นทางรอบมักกะฮ์

ทั้งๆ ที่ชาวมุชริกีนได้มาถึงถ้ำหลายครั้ง แต่อัลลอฮ์ก็ได้ปกป้องดูแลท่านนบีของพระองค์ไว้

เมื่อการค้นหาและติดตามของชาวกูร์อยซ์เจียบลง ท่านนบีได้ออกมาจากถ้ำในเวลากลางคืน พร้อมกับท่าน อับู บักรุ และทั้งสองไปมาพบกับ อับดุลลอฮ์ บิน อูร็อยกิฏ ซึ่งเป็นคนนำทางที่มาพร้อมกับสัตว์พาหนะสองตัว เขาได้นำทางทั้งสองท่านไปทิศใต้ของมักกะฮ์ แล้วต่อไปยังริมทะเล พาข้ามเดินเส้นทางและหุบเหวที่ผู้คน โดยทั่วไปไม่ได้ใช้ในการเดินทางไปมะดีนะฮ์ เป็นการเพิ่มความลับและการปิดกั้นจากบรรดาผู้ที่ตามล่า

หนึ่งในเรื่องที่ไม่โด่งดังและเลื่องลือที่เกี่ยวกับเดินทางการอพยพนี้ คือเรื่องของ อุม มะอุบัต เจ้าของเต็นท์ที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เดินทางผ่าน

และหนึ่งในเรื่องเล่าที่โดดเด่นในการอพยพของนบีเช่นกัน ก็คือเรื่องของสุรอกะฮ์ บิน มาลิก เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ด้วยการรายงานของอับดุลเราะห์มาน บิน มาลิก อัล-มัดละญิยฺ ซึ่งเขาเป็นหลานของท่าน

¹ อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 1 หน้า 482

² อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 1 หน้า 493

³ ดูรายงานหะดีษของท่านหญิงอาชีซะฮ์ที่ยืดยาวซึ่งรายงานโดยอัล-บุคอรี เป็นหะดีษที่มีรายละเอียดมากที่สุดเกี่ยวกับการอพยพ ด้วยรายงานจากท่านอุรวะฮ์ บิน อัล-ชุบัยรฺ ดู *เศาะฮิหฺ อัล-บุคอรี*, *باب ฮิจญ์เราะฮ์ อัน-นะบียฺ วั อะศฮาบียฺ อิดา อัล-มะดีนะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 254-258

⁴ ดู *เศาะฮิหฺ อัล-บุคอรี*, *باب ฮิจญ์เราะฮ์ อัน-นะบียฺ วั อะศฮาบียฺ อิดา อัล-มะดีนะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 256 และ *อัคร็อม ฎิยาฮ์ อัล-อุมะรียฺ, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์ อัล-เศาะฮิหะฮ์*, เล่ม 1 หน้า 211

สุรอกะษุ บิน มาลิก บิน ญะอูษัม เขารายงานว่า พ่อของเขาบอกเขาว่า ได้ยินท่านสุรอกะษุ บิน ญะอูษัม กล่าวว่

“ ได้ มี ตัว แทน ผู้ ปฏิเสธ ศรัทธา จาก ชาว กุ ร็ อ ย ษั มา หา พ ว ก เ ร า แล้วประกาศให้วางคำสินไหมแก่ผู้ที่สามารถฆ่าตายหรือจับเป็นเชลยท่านนบีและท่านอับบักกร และในขณะที่ฉันนั่งอยู่ในกลุ่มชนของฉันเผ่ามุดลิจญ์ ได้มีคนหนึ่งในหมู่ตัวแทนนั้นมาหา และยื่นต่อหน้าพวกเราในขณะที่พวกเรากำลังนั่งกันอยู่ และกล่าวว่า โอ้สุรอกะษุ เมื่อก็ฉันเห็นจุดดำอยู่ไกลๆ เหมือนคนเดินทางอยู่ที่เส้นทางริมทะเล ฉันคิดว่านั่นคือมูหัมมัดและเพื่อนของเขา สุรอกะษุได้คิดในใจคนเดียวว่า ฉันมั่นใจว่าใช้พวกเขาแน่ๆ แต่ฉันก็พูดกลับเกลื่อนไปว่า นั่นไม่ใช่พวกเขาหรอก ที่ท่านเห็นนั้นเป็นผู้ที่เพิ่งออกไปต่อหน้าพวกเราต่างหาก จากนั้นฉันก็นั่งอยู่ที่นั่นต่อไประยะเวลาหนึ่ง แล้วฉันก็ลุกขึ้นเดินเข้าบ้าน และสั่งให้ทาสของฉันนำม้าของฉันออกมา เพื่อให้เป็นแผนที่ไม่มีคนสงสัย และสั่งให้เธอจับม้าไว้ แล้วฉันก็หยิบหอกมาและออกไปทางหลังบ้าน เอาด้านหัวของหอกลงดินและเอาปลายขึ้น จนเมื่อมาถึงที่ม้ารออยู่ก็ขี่ม้าเร่งฝีเท้าออกไป จนเข้าใกล้พวกเขา(ท่านนบีและอับบักกร) เมื่อเข้าใกล้ม้าของฉันก็ลัดพยศทำให้ฉันตกลงมา แล้วฉันก็ลุกขึ้นเอามือไปคว้าถุงใส่ลูกธนูและเขย่าถุงให้ลูกธนูออกมาเพื่อเสี่ยงทาย โดยเจตนาว่าจะทำอันตรายพวกเขาหรือไม่ทำ ปรากฏว่าผลที่ได้คือสิ่งที่ฉันไม่ชอบ (คือไม่ควรทำ) แต่ฉันก็ขึ้นขี่ม้าและไม่ทำตามสิ่งที่เสี่ยงตัวไว้ จนฉันเข้าไปใกล้และได้ยินการอ่านของท่านนบี คืออัลลิลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม โดยที่ท่านไม่ได้หันหลังมาดูเลย ขณะที่ท่านอับบักกรหันหลังดูบ่อยๆ แล้วทำหน้าที่ทั้งสองของม้าฉันได้จมลงในดินจนถึงเข่า ฉันก็ตกลงจากมัน ฉันก็ดึงมันขึ้น มันลุกอย่างรวดเร็ว แทบจะไม่สามารถดึงเท้าหน้าออก และมีฝุ่นออกจากเท้าทั้งสองลอยขึ้นฟ้าเหมือนควัน ฉันก็เลยเสี่ยงทายด้วยไม้ตี้อีกครั้ง ปรากฏว่าผลที่ได้คือสิ่งที่ฉันไม่ชอบ (คือต้องไม่ทำอันตรายต่อท่านนบี) ฉันจึงเรียกขอความคุ้มครองจากพวกเขา พวกเขาก็หยุด แล้วฉันก็ขี่ม้าไปหาพวกเขา ทุกสิ่งที่ฉันพบและประสบทำให้ฉันรู้สึกว่างานของท่านนบี คืออัลลิลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม นั้นจะรุ่งเรืองแน่นอน ฉันก็กล่าวแก่ท่านว่า แท้จริงเผ่าของท่านได้ตั้งรางวัลนำจับท่าน และฉันก็ได้เล่าเรื่องทั้งหมดให้ฟังว่าคนเหล่านั้นต้องการอะไร จากนั้นฉันก็เสนอที่จะให้เสบียงและสิ่งของ แต่ทั้งสองก็ไม่ได้ต้องการจากฉัน หากแต่กล่าวเพียงว่า จงปกปิดเรื่องของเราอย่าบอกใคร และฉันก็ได้ขอให้ท่านเขียนหนังสือคุ้มครองแก่ฉัน ท่านจึงได้สั่งให้อามิร บิน ฟุฮัยเราะฮุ เขียนไว้บนแผ่นหนัง แล้วท่านนบีก็ออกเดินทางต่อไป”¹

¹ ุรายนงานของอัล-บุคอรีในเศาะฮีหฺของท่าน *باب ธิจญ์เราะฮุ อัน-นะบียฺ วัะ อัศฮาบิสฺ*, เล่ม 4 หน้า 256 , และ อิบน์ อุบี ชัยบะฮุ, *อัล-มะฆอซียฺ*, หน้า 146

ในบางรายงานระบุว่าท่านนบีได้บอกกับสุรอกาะฮะฮ์ว่า กษัตริย์เปอร์เซียจะล่มสลายและสุรอกาะฮะฮ์จะได้สวมกำไลทั้งสองของเขา¹

หลายๆ รายงานได้แสดงชัดว่า ท่านสุรอกาะฮะฮ์ได้รักษาสัญญาที่ท่านนบีได้ขอไว้ และเขาได้ทำการเบี่ยงเบนเส้นทางคนที่ตามล่าหาท่านนบีจากเส้นทางที่ท่านเดินทางอพยพ²

แท้จริงแล้ว เราทุกคนย่อมจะตั้งอกตั้งใจ เมื่อได้ฟังว่ามีข่าวดีเกี่ยวกับกำไลมือของกษัตริย์เปอร์เซียในช่วงเวลาที่ท่านนบีกำลังถูกตามล่าจากชาวมุชริกีนและต้องการตัวท่านไม่ว่าจะเป็นหรือตาย โดยการตั้งรางวัลที่ใหญ่ยิ่งสำหรับผู้จับตัวท่านมาได้

แม้สถานการณ์จะเป็นเช่นนั้น ท่านกลับบอกข่าวแก่ท่านสุรอกาะฮะฮ์ เกี่ยวกับการพิชิตอาณาจักรเปอร์เซีย เมืองของกษัตริย์กีสรอ และบอกว่าสุรอกาะฮะฮ์ซึ่งเป็นชาวอาหรับพื้นบ้านธรรมดาคนนี้จะได้สวมใส่กำไลมือของกษัตริย์กีสรอ ซึ่งเป็นสิ่งที่อาหรับพื้นบ้านคงไม่กล้าที่จะไปมองดูด้วยตาของตัวเอง หรือว่าจะไปถึงยังเมืองมะดาอิน เมืองหลวงของกีสรออันเป็นที่อยู่ของกำไลนั้นด้วยซ้ำ แล้วจะเป็นไปได้อย่างไรที่คนเลี้ยงดูคนนี้จะได้สวมใส่มัน แท้จริง สุรอกาะฮะฮ์ได้มาพบกับท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ตอนที่ท่านกลับจากหุญัยน์และฏออิฟ ตรงญะฮอรอนะฮ์ และเขาก็ได้ให้ท่านดูหนังสือสัญญาคุ้มครองนั้น ท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า “วันนี้คือวันที่ดีและรักษาสัญญา ท่านจงเข้ามาใกล้ฉัน” แล้วสุรอกาะฮะฮ์ก็เข้ามาใกล้ท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และเข้ารับอิสลามในที่สุค³

แท้จริง สิ่งที่ท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลัยฮิวะสัลลัม บอกไว้ล่วงหน้านั้นได้เกิดขึ้นจริง เป็นมูอญิบะฮ์/ความอัศจรรย์หนึ่งจากบรรดามูอญิบะฮ์ต่างๆ ของท่าน เพราะในยุคของเคาะลีฟะฮ์อุมัยร บิน อัล-ค็อฏฏอบ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เมืองมะดาอินได้ถูกพิชิต และทรัพย์สินมากมายได้ถูกส่งมา โดยในนั้นก็มียกามงกุฎ พรม และเครื่องประดับที่แพงมากมายของกษัตริย์กีสรอรวมอยู่ด้วย

ท่านอุมัยร เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ได้นำถึงสัญญาของท่านนบี จึงได้เรียกตัวท่านสุรอกาะฮะฮ์ บิน มาลิก ให้เข้ามาในมัสยิดของท่านนบี และท่านอุมัยรก็ได้สวมกำไลกีสรอนั้นให้แก่ท่านสุรอกาะฮะฮ์ และกล่าวกับเขาว่า ท่านจงกล่าวว่า อัลลอลฮุ อัลบับ / อัลลอลฮุ ผู้ทรงยิ่งใหญ่ อัลหัมดุลิลลาฮ์/มวลการสรรเสริญเป็นกรรมสิทธิ์ของอัลลอลฮุผู้ทรงวิบมันจากกีสรอและสวมมันให้กับสุรอกาะฮะฮ์ บิน ญะฮัซิม อาหรับพื้นบ้านเบดูอินจากเผ่ามุดลิจญ์⁴

¹ ดู อิบน์ หนะญัร, อัล-อิศอบะฮ์, เล่ม 2 หน้า 19

² ดูรายงานของอัล-บุคอรีในหนังสือเคาะฮีหฺของท่าน, บาบ ฮิญาเราะฮ์ อัน-นะบียะฮ์ วัอะ อัศฮาบีฮ์, เล่ม 4 หน้า 257, อิบน์ อับี ซัยบะฮ์, อัล-มะฆอซีฮ์, หน้า 146

³ อัล-บัยฮะกีฮ์, ตะลาอิล อัน-นุบูวะฮ์, เล่ม 2 หน้า 489 และ อิบน์ หนะญัร, อัล-อิศอบะฮ์, เล่ม 2 หน้า 19

⁴ ดู อิบน์ หนะญัร, อัล-อิศอบะฮ์, เล่ม 2 หน้า 19, และ อิบน์ กะษีร, อัล-บิदाเยฮ์ วัอะ อัน-นิฮายะฮ์, เล่ม 7 หน้า 68

ท่านอุมร์ได้กล่าวประกาศเสียงดัง โดยท่านสุรอเกาะฮ์ถูกนำขึ้นไปขึ้นบนสัตว์พาหนะ และนำเดินรอบตลาดเมืองมะดีนะฮ์ มีผู้คนล้อมรอบเขา ในขณะที่เขาได้ทำการทวนคำพูดที่ท่านอุมร์สอนไว้ จนบรรดาชาวเมืองมะดีนะฮ์ได้เห็นถึงมูอญิบะฮ์อันนี้ว่ามันได้เกิดขึ้นจริงแล้ว หลังจากที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เคยให้สัญญาแก่ท่านสุรอเกาะฮ์ไว้ราว 15 ปีก่อนหน้านั้น

ส่วนหนึ่งของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในระหว่างการเดินทางอพยพไปยังมะดีนะฮ์ คือการวางกองหนึ่งของชาวมุสลิมที่กำลังเดินทางกลับมาจากเมืองฮาม ซึ่งในนั้นมีท่าน อับ-ซุบัยร์ บิน อัล-เออวาม เราะวะฎียัลลอฮุอันฮุ อยู่ด้วย พวกเขาได้พบกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านซุบัยร์ได้สวมชุดสีขาวให้กับท่านนบีและท่านอุม บักรุด้วย¹

เช่นเดียวกับที่มีรายงานที่ท่านนบีได้เดินผ่านฝูงอูฐของชายชาวอัสละมียะ ที่เขตอัล-ญุห์ฟะฮุ โดยมีเด็กเลี้ยงอูฐอยู่ด้วย ท่านกล่าวถามเด็กคนนั้นว่า “อูฐเหล่านี้เป็นของใคร?” เขาตอบว่า “เป็นของชายเผ่าอัสลัม” (ซึ่งแปลว่าปลอดภัย) ท่านนบีก็หันมาทางท่านอุม บักรุ แล้วกล่าวว่า “ขอให้ปลอดภัย อินซาล์ฮัลลอฮุ” แล้วท่านนบีก็ถามต่อว่า “เธอชื่ออะไร?” เขาตอบว่า ชื่อ มัสอูด (แปลว่าผู้มีความสุข) ท่านนบีก็หันมาทางท่านอุม บักรุแล้วกล่าวว่า “ขอให้ท่านมีความสุข อินซาล์ฮัลลอฮุ”² แท้จริงแล้ว ท่านนบีนั้นชอบที่จะมองทุกอย่างในแง่ดี³

ถึงเมืองมะดีนะฮ์

ข่าวการเดินทางของท่านนบีได้มาถึงยังชาวมุฮาญิรีนและชาวอันศอรที่เมืองมะดีนะฮ์ พวกเขาออกไปทุกเข้ายังบริเวณหัตเราะฮ์แล้วชวนเมืองมะดีนะฮ์ แล้วรอคอยท่านนบีจนความรู้อนของเวลาสายมาขับให้พวกเขาต้องกลับไป วันหนึ่งพวกเขาได้เดินกลับบ้านหลังจากรอคอยมายาวนาน จนไปถึงบ้านของพวกเขา ก็ได้มีชาวยิวคนหนึ่งขึ้นไปยังที่สูงของกำแพงหนึ่งของเขาเพื่อทำภาระกิจหนึ่ง และเขาก็ได้เห็นท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และอุม บักรุ เป็นสีขาวอยู่กลางๆ ผ่านเงาสะท้อนของแดด เขาไม่อาจจะยับยั้งใจที่จะกล่าวออกมาด้วยเสียงอันดังว่า “โอ้ชาวอาหรับ นั่นไง ปู่ของพวกท่านที่พวกท่านรอคอย” ทำให้บรรดามุสลิมต่างลุกฮือไปหาและต้อนรับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม แล้วท่านก็เดินเบี่ยงไปทางขวาจนได้มาหยุดพักยังเฝ้า อัมร์ บิน เอาพี เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นในวันจันทร์ ที่ 8 ของเดือนเราะบีอูลเอาวัล⁴ ตรงกับวันที่ 21 กันยายน ค.ศ.622⁵ ท่านอุม บักรุลุกขึ้นไปยังผู้คนและท่านนบีก็ได้นั่งลง

¹ รายงานจากเศาะฮิหฺ อัล-บุคอรี, ดู อิบน์ ญะญีร, *พัตห์ อัล-บารี*, เล่ม 7 หน้า 1936

² มุหัมมัด อุม บักรุ, *อัศ-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 1 หน้า 495

³ ดู อิบน์ กะษีร, *อัศ-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 2 หน้า 256

⁴ ดูรายงานของอัล-บุคอรี, *กิตาบ อัล-มะฆอซีฮ์, บาบ ฮิจญ์เราะฮ์ อัน-นะบียะฮ์ อัศ-ศะฮาบียะฮ์ อัล-มะดีนะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 258

⁵ ดู อับดุลสลาม อัต-ตัมมานีนีย, *อัชชะมินะฮ์ อัต-ตารีค อัล-อิสลามียะฮ์*, หน้า 15

จนกระทั่งท่านถูกแสงแดดร้อน ท่านอบู บักรุก็ได้มาหาท่านและนำผ้าคลุมของท่านมาบังแดดให้กับท่านในปี ๓๖
เวลานั้นเอง ทำให้ผู้คนได้รู้ว่าคนที่นั่งอยู่คือท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม¹ ในบางรายงานได้กล่าวว่า
ผู้คนที่มาต้อนรับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ขณะที่ท่านเข้าเมืองมะดีนะฮ์นั้น มีจำนวน 500
คนจากชาวอันศอร² ดังนั้น จำนวนผู้คนที่มาต้อนรับท่านที่กุบาก็มีจำนวนเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน
บวกกับชาวมุฮาญิรีนอีกจำนวนหนึ่งที่มีจำนวนไม่น้อยกว่า 100 คน ดังปรากฏในสายรายงานต่างๆ
และบรรดามุฮาญิรีนก็ได้ให้สัตยาบัน ณ เวลานั้น เพราะรับรู้ถึงอันตรายและการข่มขู่คุกคามที่จะเกิดกับท่านนบี
ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จากเหล่าศัตรู พวกเขาพร้อมที่จะปกป้อง เชื้อฟิง และเสียสละเพื่อท่านนบี
และชาวอันศอรก็ได้ให้สัตยาบันอีกครั้ง หลังจากที่ท่านมาถึงเมืองมะดีนะฮ์ ดังปรากฏในรายงานของอัล-
บุคอรีย์จากท่านอับนุ อุมร์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ³

และในอีกรายงานหนึ่งจากท่านอะนัส บินมาลิก ในรายของอัล-บุคอรีย์ ซึ่งเป็นรายงานที่ดีที่สุดในเรื่องนี้
ท่านได้กล่าวว่า เมื่อท่านนบีได้มาถึงยังเมืองมะดีนะฮ์ ท่านได้เข้ามาจากทางเหนือของเมือง
บริเวณชุมชนที่ถูกเรียกว่าเผ่าอัมร์ อิบนุ เอาฟ์ ท่านอะนัสกล่าวว่า ท่านนบีได้พักที่นั่นเป็นเวลาสิบสี่คืน
หลังจากนั้น ท่านก็ส่งคนไปยังเผ่าอัน-นัจญาร ท่านอะนัสรายงานต่อไปว่า
ชาวเผ่าอัน-นัจญารนั้นได้มาต้อนรับในสภาพที่คลั่งงาบไว้กับตัว ท่านอะนัสเล่าอีกว่า
เหมือนกับว่าฉันได้เห็นท่านนบีอยู่บนพาหนะของท่าน และท่านอบู บักรุอยู่คู่กับท่าน
โดยมีคนใหญ่โตจากชาวเผ่าอัน-นัจญารห้อมล้อมรอบๆ ท่าน⁴

ที่กุบานั้น ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้พักที่บ้านกัลซุม บิน อัล-ฮะดัม จากเผ่าอัมร์ บิน เอาฟ์
และบ้านสะอูด บิน ค็อยษะมะฮ์ โดยท่านได้รับต้อนรับแขกที่มาเยี่ยม ณ บ้านของสะอูด
ซึ่งเป็นที่พักพิงของบรรดาคนโสดจำนวนหนึ่งจากชาวมุฮาญิรีน⁵

วันที่ท่านนบีมาถึงยังกุบานั้น เมืองมะดีนะฮ์นั้น ถือเป็นวันที่พิเศษ
ชาวมุสลิมได้กำหนดวันนี้ให้เป็นจุดเริ่มต้นของการนับปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช
เพราะเล็งเห็นถึงความสำคัญของวันดังกล่าวนี้⁶

แท้จริงแล้ว อัลกุรอานได้ระบุวันนี้ไว้เป็นการเฉพาะ โดยเชื่อมโยงกับเรื่องราวการสร้างมัสยิดกุบะฮ์
ในโองการของอัลลอฮ์ตะอาลาที่ว่า

¹ จากรายงานอัล-บุคอรีย์, *باب ฮิจญ์เราะฮ์ อัน-นบียะฮ์ อะศฮาบียฮ์ อิลลา อัล-มะดีนะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 258 และสำนวนรายงานนี้เป็นของท่าน และดู อิบนุ
อิซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นบะวะวียะฮ์*, เล่ม 1 หน้า 343

² อัคริม อัล-อุมะรีย, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นบะวะวียะฮ์ อัล-เศาะฮีหะฮ์*, เล่ม 1 หน้า 218

³ ดูหะดีษ อัล-บุคอรีย์ หมายเลข 3916

⁴ จากรายงานของ อัล-บุคอรีย์ หมายเลข 3932

⁵ ดู อิบนุ อิซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นบะวะวียะฮ์*, เล่ม 1 หน้า 343

⁶ ดู อุมร์ บิน ซับบะฮ์, *ตารีค อัล-มะดีนะฮ์*, เล่ม 2 หน้า 758, เศาะฮีหุ อัล-บุคอรีย์, *باب อัล-ตารีค มิน ฮัยนะฮ์ อัล-เราะฮ์ อัล-ตารีค*, เล่ม 4 หน้า 67

﴿ لَا تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا لَمَسْجِدٍ أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَىٰ مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَنْ تَقُومَ فِيهِ رَبِّ جِبْرَائِيلَ أَنْ يَنْظُرَهُمَا وَاللَّهُ يُجِبُّ
الْمُظْهِرِينَ ﴿١٠٨﴾ [التوبة: 108]

ความว่า “เจ้าอย่าไปร่วมเย็นละหมาดในมัสยิดนั้นเป็นอันขาด แน่นอน
มัสยิดที่ถูกวางรากฐานบนความยำเกรงตั้งแต่วันแรกนั้นสมควรอย่างยิ่งที่เจ้าจะเข้าไปเย็นละหมาดใน
นั้น เพราะในมัสยิดนั้นมีคณะบุคคลที่ขอบจะชำระตัวให้บริสุทธิ์
และอัลลอฮ์นั้นทรงรักบรรดาผู้ที่ชำระตัวให้สะอาดบริสุทธิ์อยู่เสมอ” (อัต-เตาบะฮ์ : 108)

นี่เป็นกรกล่าวถึงวันนั้นเป็นกรเฉพาะเลย
และนี่อาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่มุสลิมได้นำเหตุการณ์นี้มาเป็นจุดเริ่มต้นของการนับปีฮิจเราะห์ศักราช
โดยพวกเขาถือว่าอัลกุรอานได้ชี้ถึงวันนั้นเป็นการเฉพาะ จึงควรนำมาเป็นจุดเริ่มต้นของการนับปีฮิจเราะห์
โดยให้น้ำหนักมากกว่ามุมมองอื่นๆ ดังที่อุมร์ เราะอะฎียัลลอฮุอันฮุ ได้กล่าวว่า “การอพยพนั้น
เป็นสิ่งแยกระหว่างสังคมและความมดเท็จ ดังนั้น พวกท่านจงใช้มันในการนับปีเกิด”¹
ด้วยเหตุนี้บรรดาเศาะหาบะฮ์ได้เห็นว่ามันเป็นช่วงเวลาสำคัญที่อิสลามมีเกียรติขึ้น ณ เวลานั้น

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้อยู่ที่กูบะฮ์ เป็นเวลา 14 คืน² และได้เริ่มทำงานบางอย่างที่นั่น
และงานที่สำคัญที่สุดคือการสร้างมัสยิดกูบะฮ์ (ดังที่ได้กล่าวมา) ซึ่งเป็นมัสยิดในอิสลามหลังแรกที่ถูกสร้างขึ้น
โดยท่านนบีได้มีส่วนในการสร้างด้วยตัวท่านเอง และแน่นอน ท่านนบีก็ได้นำละหมาดบรรดามุสลิม ณ
มัสยิดนั้นด้วย และท่านได้ส่งเสริมให้ละหมาดที่นั่น ท่านนบีได้กล่าวว่า
“ละหมาดในมัสยิดกูบะฮ์นั้นเท่ากับ(ผลบุญ)การทำอุมเราะฮ์หนึ่งครั้ง”³

การที่มัสยิดกูบะฮ์ถูกเชื่อมโยงกับโองการอัลกุรอานนี้
ไม่ได้หมายความว่ามัสยิดกูบะฮ์นั้นมีความประเสริฐกว่ามัสยิดของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
ทั้งสองมัสยิดนั้นก็ถูกวางรากฐานบนความยำเกรงทั้งคู่ แต่มัสยิดกูบะฮ์คือเป้าหมายของโองการนี้
และคุณสมบัติของบุคคลที่ขอบจะชำระตัวให้บริสุทธิ์นั้นมิกล่าวในหลายๆตัวบทหะดีษว่าเป็นชาวกูบะฮ์จากชาวอัน
ศอร โดยพวกเขาจะทำการชำระล้าง(อุจจาระ ปัสสาวะ)ด้วยน้ำต่อหลังจากการชำระด้วยหินมาแล้วขั้นหนึ่ง⁴

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ทำการละหมาดวันศุกร์ ณ เฝ้าสาละม บิน เอาฟ
ก่อนที่ท่านจะถึงยังเมืองมะดีนะฮ์ และนั่นเป็นละหมาดวันศุกร์ครั้งแรกในอิสลาม⁵

¹ เศาะฮิหฺ อัล-บุคอรี, กิตาบ มะนากิบ อัล-อันศอร, باب อัต-ตารีค มิน อัยนะฮ์ อีเราะฮ์ อัล-ตารีค เล่ม 4 หน้า 267, และอิบนุ กะซีร์, อัล-บิดาเยฮ์ ฮะ
อัน-นียายะฮ์ เล่ม 2 หน้า 253, อุมร์ บิน ซับบะฮ์, ตารีค อัล-มะดีนะฮ์, เล่ม 2 หน้า 758

² จากรายงานของ อัล-บุคอรี, باب มักดัม อัน-นะบียะฮ์ อัล-ฮายีฮ์ อัล-มะดีนะฮ์, เล่ม 4 หน้า 466

³ มุตตะพะกุน อะลัยฮุ, ดู ตัฟซีร์ อิบนุ กะซีร์ เล่ม 1 หน้า 908

⁴ ดูเนื้อหาเพิ่มเติมอย่างละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้ใน ตัฟซีร์ อิบนุ กะซีร์ เล่ม 1 หน้า 908

⁵ อิบนุ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 1 หน้า 493 และ อิบนุ กะซีร์, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 2 หน้า 271

และมัศยิดยังคงอยู่ที่เดิมที่ท่านนับปีละหมาด และยังเป็นที่ยึดมั่นกันในเมืองมะดีนะฮ์ และเป็นหนึ่งในสถานที่สำคัญของเมือง¹

ไม่ใช่เฉพาะเผ่าอัน-นัจญารเท่านั้นที่แสดงการมีส่วนร่วม ปกป้อง และแสดงความเข้มแข็งให้กับท่านนับปี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม หากแต่บรรดาชาวอันศอรอื่นๆ และชาวมุฮาญิรีนก็ร่วมมือกันอย่างแข็งขัน ซึ่งพวกเขามีมากกว่า 500 คน²

การมาถึงยังเมืองมะดีนะฮ์ถือเป็นจุดเริ่มต้นของความมั่นคงสำหรับท่านนับปีและบรรดามุฮาญิรีน และเป็นจุดเริ่มของความสุข ความยินดี และแสงสว่างสำหรับชาวเมืองมะดีนะฮ์ที่อิสลามได้เข้าสู่บ้านคนส่วนใหญ่ของพวกเขา ชาวเมืองมะดีนะฮ์ได้พร้อมใจกันออกมา แม้แต่บรรดาเด็กสาวๆ ต่างก็ขึ้นไปบนดาดฟ้าบ้านเพื่อดูขบวนของท่านนับปี พวกนางกล่าวถามหาว่าคนไหนคือท่านนับปีหมัหมัด ซึ่งเป็นภาพที่ไม่เคยเห็นและไม่อาจจะเทียบกับภาพใดได้อีก

เหล่าข้าทาสของชาวเผ่าอันนัจญารได้ร่วมออกมาต้อนรับ และกล่าวร้องบทกลอนที่ว่า

نحن جوار من بني النجار يا حبذا محمد من جار

พวกเราเหล่าทาสรับใช้จากเผ่าอันนัจญาร ยินดียิ่งหากหมัหมัดมาเป็นเพื่อนบ้าน

มีรายงานว่า ท่านนับปีได้กล่าวว่า “พวกเขารักฉันไหม?” พวกเขาตอบว่า “ใช่ ขอสาบานด้วยอัลลอฮ์” ท่านนับปี กล่าวว่า “และฉันก็เช่นกัน ขอสาบานด้วยอัลลอฮ์ ฉันก็รักพวกท่าน”³

มันเป็นความรักความหวังใจที่แท้จริงของชาวอันศอรทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ความสุขของพวกเขาเห็นได้ตอนที่ท่านนับปีได้มาถึงเมืองมะดีนะฮ์ ตามเส้นทางและบ้านเรือน เด็กๆ และทาสๆ พวกเขาต่างกล่าวว่า “อัลลอฮ์อัคร/อัลลอฮ์ผู้ทรงยิ่งใหญ่ เราะะฮูลุลลอฮ์ได้มาถึงแล้ว อัลลอฮ์อัคร/อัลลอฮ์ผู้ทรงยิ่งใหญ่ เราะะฮูลุลลอฮ์ได้มาถึงแล้ว”⁴

ในบางรายงานกล่าวว่า เมื่อท่านนับปีได้มาถึงยังเมืองมะดีนะฮ์ ทั้งชายและหญิงต่างขึ้นไปบนบ้าน ส่วนเด็กและทาสกระจายอยู่ตามท้องถนน และตะโกนกล่าวว่า “โอ้หมัหมัด โอ้ท่านเราะฮูลุลลอฮ์ โอ้หมัหมัด โอ้ท่านเราะฮูลุลลอฮ์”⁵ บางส่วนก็กล่าวว่า “นับปีของอัลลอฮ์ได้มาแล้ว นับปีของอัลลอฮ์ได้มาแล้ว”⁶

ท่านอัล-บะรอ อิบิ อาชิบ ซึ่งท่านเป็นเด็กชาวอันศอรคนหนึ่ง ได้เห็นเหตุการณ์ตอนที่ท่านนับปีได้เข้ามายังเมืองมะดีนะฮ์ ท่านได้ถ่ายทอดความรู้สึกของชาวเมืองมะดีนะฮ์ ณ

¹ ดู อับดุลอะซีซ กะอูกี, *อัล-มัฆออะฮ์ อัล-มุเศววะเราะฮ์ ลี อัลฮัร มะฮาดิม อัล-มะดีนะฮ์ อัล-มุเนาะเราะฮ์*, เล่ม 1 หน้า 148

² รายงานโดยอะหมัด ในมุสนัดของท่าน ดู หมัหมัด อับดุลอะซีซ, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 2 หน้า 25

³ อิบิฮุ ษะอูบ, *ฟัตห์ อัล-บารีย์*, เล่ม 15 หน้า 125

⁴ อับดุลอะซีซ, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 2 หน้า 25

⁵ เศาะฮีหุ มุสลิม, กิตาบ อัล-ฮัจญะฮ์ อะล-เราะกะอะฮ์, บาบ ษะฮะฮ์ อัล-ฮัจญะฮ์, เล่ม 4 หน้า 2311

⁶ เศาะฮีหุ อัล-บุคอรี, บาบ มัคดัม อัน-นะบีย์ อะล-ฮัจญะฮ์, เล่ม 4 หน้า 264

เวลา นั้น ด้วย คำ พูด ข อง ท่าน ว่า
“ฉันไม่เคยเห็นชาวเมืองมะดีนะฮ์มีความสุขใดเท่ากับความสุขที่ได้ต้อนรับการมาถึงของท่านเราะฮูล
คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام”¹

และ ณ เวลา ที่ ท่าน น บี้ ได้ เข้า มา ยั ง เมื อ ง มะ ดี นะ ฮ์ นั้น
บรรดาชาวอันศอรต่างแย่งกันในการที่จะรับท่านเป็นแขกและให้พักอาศัยที่บ้านของตน
ทุกคนต้องการเกียรติจากการพักอาศัยของนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام พวกเขาขอให้ท่านหยุดพักกับพวกเขา
และทุกคนได้แสดงความต้องการและความสามารถที่จะให้ความเคารพ ให้เกียรติ และปกป้องท่าน
พวกเขาจะกล่าวว่า “มากับเราเถิด เรามีความพร้อมทั้งผู้ดูแลและเสบียง อาวุธและการปกป้อง”
ทุกคนต้องการที่จะตั้งเชือกงูฐของท่าน แต่ท่านกล่าวว่า “จงปล่อยมันเถิด แท้จริงมันถูกบัญชาเรียบร้อยแล้ว”
และงูฐได้เดินวนอยู่หลายรอบจนมาหยุดนั่งลง ณ ที่ที่เป็นมัสยิดของท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام
ซึ่งตอนนั้นเป็นที่โล่งหลังบ้านสำหรับสัตว์เลี้ยงของเด็กสองคนจากเผ่าญะนาบิยะ และรอบๆ
นั้นเป็นที่ที่บรรดาเศาะหาบะฮ์ใช้ทำการละหมาดก่อนที่จะมาหาท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام จะมาถึง²

และ เนื่องจาก มี ผู้ ที่ ตั อ ง ก า ร ร ับ ท าน เ ป็ น แ ข ก จ ำน อ น ม าก
ท่าน รู้สึก ไม่ สบาย ใจ เพราะ ตั อ ง ก า ร ที่ จ ะ ไ ้ ห้ ท ุ ก ค น มี ค ว ม ส ุ ข
ใน ขณะ ที่ ส วน ต ัว ข อ ง ท าน นั้น ตั อ ง ก า ร ที่ จ ะ ไ ้ พ ัก ยั ง เฝ ่า ญ ะ น าบิยะ
ซึ่งเป็นเครือญาติที่มีศักดิ์เป็นอาของอับดุลมุฏฏะฮิลผู้เป็นปู่ของท่าน

จู่ๆ ท่านอับดุลมุฏฏะฮิล-อันศอรีย์ ก็ได้ชวนเอาสัมภาระของท่านนบีลงจากหลังงูฐ
นำเอาไปเก็บไว้ในบ้านของตน ท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام จึงกล่าวว่า
“คนก็ต้องไปอยู่กับสัมภาระของตน”³

ท่านอับดุลมุฏฏะฮิล-อันศอรีย์ เราะฮิมัลลอฮุอันฮุ จึงได้รับเกียรติในการรับท่านนบี
คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام เป็นแขกของบ้านไป⁴

เมืองมะดีนะฮ์และผู้อยู่อาศัย

เมืองมะดีนะฮ์ในยุคญาฮิลียะฮ์ก่อนอิสลามนั้น เป็นที่รู้จักแก่ชาวอาหรับในนามเมืองยัษริบ¹
และมีกล่าวในอัลกุรอานในชื่อนี้ อัลลอฮุตรัสว่า

¹ อิบน์ อับี ฮัยษะฮ์, *อัล-มะฆอซีฮ์*, หน้า 154, และ อิบน์ อับี-กัอยยิม, *ชาด อัล-มะอาด*, เล่ม 3 หน้า 551

² จากรายงานของ อัล-บุคอรี, *باب มักดัม อัน-นะบีย์* ะ *อัล-หะบิษ อัล-มะดีนะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 266, และอิบน์ กะษีร, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 2 หน้า 272

³ ดู อิบน์ อิชาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 1 หน้า 491, และอิบน์ กะษีร, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 2 หน้า 273

⁴ อิบน์ สะอูด, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์* ใน *อัล-ญะบะฮะฮ์ อัล-กุบรอ*, เล่ม 1 หน้า 237, และดู อิบน์ กะษีร, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 2 หน้า 280

﴿ وَإِذْ قَالَتْ طَّافِقَةٌ مِّنْهُمْ يَا أَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا وَيَسْتَأْذِنُ فَرِيقٌ مِّنْهُمُ النَّبِيَّ يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ إِن يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَارًا ﴿١٣﴾﴾ [الأحزاب: ١٣]

ความว่า “และจงระวังเถิดเมื่อครั้งคนกลุ่มหนึ่งจากพวกมุนาฟิกีนกล่าวว่า โอ้ชาวยัษริบเอ๋ย! ไม่มีที่ตั้งมั่นสำหรับพวกท่านแล้วเพื่อต่อสู้กับข้าศึก จงกลับไปเสียเถิด และส่วนอีกกลุ่มหนึ่งจากพวกเขาจะขออนุญาตกับท่านนบีว่า เราขอกลับไปดูแลบ้านของพวกเขา เพราะบ้านของพวกเขาไม่มีอะไรปกปิดไม่มั่นคง ทั้งที่มั่นมิได้เป็นเช่นนั้น พวกเขามีได้ประสงค์สิ่งใดนอกจากเพื่อหนีสงครามเท่านั้น” (อัล-อะห์ซาบ : 13)

เมื่อท่านนบีได้มายังเมืองมะดีนะฮฺ ท่านได้เปลี่ยนชื่อเป็น อัลมะดีนะฮฺ โดยมีกล่าวในอัลกุรอานสี่ครั้ง และเมืองมะดีนะฮฺยังมีชื่อเรียกอื่นๆ อีก เช่น ฎ็อยบะฮฺ, ฎ็อบะฮฺ, อัล-มุบาเราะกะฮฺ, อัล-มุซัรเราะพะฮฺ และ ดาร อัล-ฮัจญ์เราะฮฺ และได้มีหนังสือที่เขียนเกี่ยวกับเรื่องนี้เป็นการเฉพาะ ทั้งที่เกี่ยวกับมะดีนะฮฺและความประเสริฐของเมืองนี้²

มะดีนะฮฺมีเกียรติขึ้นด้วยการมาของท่านนบี คือ ลัทธิลอบฮฺอะลียะฮฺและสลัม และการขออู่ของท่านให้มะดีนะฮฺ เช่น คำกล่าวของท่านที่กล่าวว่า

«اللَّهُمَّ حَبِّبْ إِلَيْنَا الْمَدِينَةَ كَحُبِّبْنَا مَكَّةَ أَوْ أَشَدَّ»

ความว่า โอ้ อัลลอฮฺ ทรงให้เรารักเมืองมะดีนะฮฺ เหมือนที่เรารักมักกะฮฺ หรือมากกว่าด้วยเถิด³

และคำกล่าวของท่านที่ว่า

«اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي ثَمْرِنَا، وَبَارِكْ لَنَا فِي مَدِينَتِنَا، وَبَارِكْ لَنَا فِي صَاعِنَا، وَبَارِكْ لَنَا فِي مَدِينَةِ نَبِيِّكَ، وَإِنِّي عَبْدُكَ وَنَبِيُّكَ، وَإِنَّهُ دَعَاكَ لِمَكَّةَ، وَإِنِّي أَدْعُوكَ لِلْمَدِينَةِ بِمِثْلِ مَا دَعَاكَ لِمَكَّةَ، وَمِثْلِهِ مَعَهُ»

ความว่า โอ้อัลลอฮฺ ขอทรงให้ความจำเริญแก่เรา ในผลไม้ของเรา เมืองของเรา เครื่องตวงของเรากอบมือของเรา โอ้อัลลอฮฺ แท้จริง อิบรอฮีมซึ่งเป็นบ่าวของพระองค์ เป็นสหายที่รักและเป็นนบีของพระองค์ได้ขอพรให้แก่มักกะฮฺ และแท้จริงฉันก็ขออู่ต่อพระองค์ให้ประทานแก่มะดีนะฮฺ ด้วยสิ่งที่อิบรอฮีมเคยขอให้กับมักกะฮฺและมากกว่านั้นเท่าตัว⁴

¹ การศึกษาอย่างละเอียดในเรื่องนี้ ในตีฟซีร อิบนุ กะษีร, เล่ม 1 หน้า 908
² ดูหะดีษต่างๆ เกี่ยวกับเมืองมะดีนะฮฺที่รวบรวมและศึกษา โดย ดร.ศอลิห์ บิน ฮาหมัด อัร-ริฟาอีย์, ศูนย์ศึกษาสุนนะฮฺ มหาวิทยาลัยอิสลามเมืองมะดีนะฮฺ, พิมพ์ครั้งที่ 1 ฮ.ศ. 1413
³ เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี, บาบ ฟาฎออิฮฺ อัล-มะดีนะฮฺ, เล่ม 2 หน้า 220
⁴ เศาะฮี้หฺ มุสลิม, กิตาบ อัล-หัจญ์, ฝ่าฎออิฮฺ อัล-มะดีนะฮฺ, เล่ม 2 หน้า 10

แท้จริง ท่านนบีได้รักเมืองมะดีนะฮ์ และได้ทำให้มันเป็นเมืองหะรอม/ต้องห้ามและดินแดนสงวน อัล-บุคอรีย์ได้รายงานจากท่าน อะนัส บิน มาลิก เราะฎียัลลอฮุอันฮุ ว่าท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า

«الْمَدِينَةُ حَرَمٌ مِنْ كَذَا إِلَى كَذَا، لَا يُقَطَعُ شَجَرُهَا وَلَا يُحْدَثُ فِيهَا حَدٌّ، مَنْ أَحْدَثَ حَدًّا فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ»

ความว่า “เมืองมะดีนะฮ์นั้นเป็นเขตหะรอม/หวงห้าม ตั้งแต่จุดนั้นถึงจุดนั้น ห้ามตัดต้นไม้ และทำเหตุอุตริในระหว่างเขตนั้น ใครทำอุตริเขาจะได้รับการสาปแช่งจาก อัลลลอฮุ บรรดามะลาอิกะฮ์และมนุษย์ทั้งมวล”¹

เมืองมะดีนะฮ์ได้รับการแต่งตั้งเป็นเมืองหลวงของรัฐอิสลามตั้งแต่ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้มาอาศัยอยู่ และต่อเนื่องไปจนถึงยุคของบรรดาเคาะลีฟะฮ์ อับ-รอฮิดีน ทั้งสี่ท่าน และถือเป็นเมืองที่อิทธิพลมากที่สุดต่อโลกทั้งมวลในเวลานั้น และในช่วงเวลาหลังจากนั้น

ชาวเออาส์และค็อซร็อญ์ปกครองหลักอาศัยในชุมชนที่อยู่กันเป็นกลุ่ม ซึ่งถือเป็นต้นตระกูลของหลายๆ เผ่า²

โดยทั่วไปสันติภาพจะเป็นตัวนำระหว่างกลุ่มชนสองเผ่านี้ เช่นเดียวกับที่มีการแต่งงานระหว่างกัน เพียงแต่บางครั้งก็มีสงครามระหว่างกันบ้าง เช่น สงคราม บุอาษ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในหมู่พวกเขา³

เช่นเดียวกัน ที่พักอาศัยที่เป็นอีกชุมชนหนึ่งในเมืองมะดีนะฮ์ในช่วงที่ท่านนบีได้มาถึงนั้น ซึ่งถือว่ามีสำคัญ เช่นเดียวกัน ก็คือชุมชนและเผ่าต่างๆ ของชาวยิว ซึ่งมีอำนาจและอิทธิพลไม่น้อยไปกว่าชาวเออาส์และค็อซร็อญ์⁴

ซึ่งท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็ได้มีปฏิสัมพันธ์สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงนี้ด้วยภาพลักษณ์ที่ดีเยี่ยมเพื่อหวังให้เกิดผลที่ดี และวางรากฐานเพื่อสร้างสังคมเมืองที่สันติสุข เปิดกว้างในแก่ทุกคนที่ต้องการใช้ชีวิตอยู่อย่างมีเกียรติ เช่นเดียวกับที่ท่านได้ทำให้สายเชือกแห่งศรัทธาที่เชื่อมระหว่างมุสลิมเป็นแกนหลักในเรื่องการวะลาฮ์/ความจงรักภักดี และความสามัคคีที่มีต่อกัน ในขณะที่เดียวกันก็ได้ทอดสะพานแห่งการอยู่ร่วมกันและมีสันติภาพระหว่างกันในหมู่ชนชาวเมืองกลุ่มอื่นๆ ซึ่งในนั้นก็รวมถึงชาวยิวด้วย โดยเป็นที่รู้จักกันในเวลาต่อมาในชื่อว่า “สนธิสัญญาแห่งเมืองมะดีนะฮ์”⁵

¹ เศาะฮิหฺ อัล-บุคอรีย์, บาบ ฟาฏอฮิล อัล-มะดีนะฮุ, หะดีษหมายเลข 1867

² อัน-นูวัยรียฺ, นิฮายะฮุ อัล-อะรออบ ฟิ ฟุฮุน อัล-อะดบ, เล่ม 1 หน้า 311

³ เศาะฮิหฺ อัล-บุคอรีย์, บาบ มัคดัม อัน-นะบียฺ วัอะ อัศฮาบียุ อัล-มะดีนะฮุ, เล่ม4 หน้า 265

⁴ ดู อัล-หัมด์, มุหัมมัด อิบรอฮีม, อัล-หิวารุ ฟิ อัล-สีเราะฮุ อัน-นะบะวีเยฮุ, กระทรวงเอกอภพ, คูเวต, ฮ.ศ.1429, หน้า 187

⁵ อัซ-ซุฮัยบียฺ, อะหฺมัด กอฮิด, วัะซีเกาะฮุ อัล-มะดีนะฮุ อัล-มัจญูน วัอะ อัศ-ศะลาละฮุ, กิตาบ อัล-อุมมะฮุ, ฉบับที่ 110, กระทรวงเอกอภพ, ไตฮอา ประเทศกาตาร์, ปี ฮ.ศ.1426หน้า 29

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้อาศัยอยู่ในบ้านของอับุ อัยยูบ จนกระทั่งได้สร้างมัสยิด และบ้านหลายๆ ห้องของท่านจนเสร็จ

ท่านอับุ อัยยูบ ก็ได้รับเกียรติและรื้อถอนนี้ไปจนถึงวันกียามะฮฺ ซึ่งถือเป็นสิ่งที่น่าอัศจรรย์แก่เหล่าเศาะหาบะฮฺที่บ้านของท่านอับุ อัยยูบนั้นได้เป็นที่พักของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เป็นที่ที่วะหฺยูลงมา และเป็นเป็นที่ที่เหล่าเศาะหาบะฮฺมาพบปะกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม อยู่เป็นเวลาหลายเดือนด้วยกัน

การให้การต้อนรับอย่างดีของอับุ อัยยูบ และบรรดาชาวอันศอรต่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และบรรดามุฮาญิรีนนั้น ถือเป็นความเมตตาของอัลลอฮฺ และเป็นการชดเชยสิ่งที่ชาวมุชริกีนมักกะฮฺได้เคยกระทำต่อพวกเขา จากการขับไล่ของชาวกุร็อยฮ์ การยึดครองบ้าน และทรัพย์สินของพวกเขาที่เมืองมักกะฮฺ ณ ตรงนี้ ชาวอันศอรได้ให้การต้อนรับท่านนบีและผู้อพยพมาพร้อมกับท่านเป็นอย่างดี และให้ความช่วยเหลืออย่างดี ประชาชาติอิสลามได้กล่าวสรรเสริญอับุ อัยยูบ อัล-อันศอรีย์ ตราบจนวันกียามะฮฺด้วยการต้อนรับที่ดีของท่านต่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม¹

การสร้างมัสยิดนะบะวี

งานแรกส่วนหนึ่งที่ท่านนบีได้ทำเมื่อถึงเมืองมะดีนะฮฺ คือการกำหนดสถานที่เพื่อจะสร้างมัสยิดของท่าน ซึ่งอูฐ อัล-กัจควาฮ์ ของท่าน ได้มาหยุดนั่งลงตรงที่ที่เป็นมัสยิดของท่าน ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม² ซึ่งชาวมุสลิมส่วนหนึ่งใช้เป็นที่ละหมาดอยู่ เป็นที่เก็บอินทผลัมของสุฮัยล์และสะฮัล เต็ก กัา พ ร ้า ส อ ง ค น ที่ อ ยู ่ ก าย ไ ต้ ก าร ดู แ ล ข อ ง ท าน อ ัล อ ัด บิ น ชู ร อ เ ว ะ ฮฺ และท่านนบีได้กล่าวขณะที่ยืนอยู่ที่อูฐของท่านหยุดนั่งลงที่นั่นว่า “ที่ตรงนี้คือบ้าน อินซาล์อัลลอฮฺ” แล้วท่านก็ได้เรียกเด็กทั้งสองมาและเจรจาตกลงเกี่ยวกับที่เก็บของตรงนั้นเพื่อทำเป็นมัสยิด โดยทั้งสองกล่าวว่า เราขอมอบให้แก่ท่าน โอ้ท่านเราะฮู ล ล อ ฮ์ แต่ท่านได้ปฏิเสธที่จะรับเปล่าๆ จนสุดท้ายก็ได้ทำข้อตกลงซื้อขายจากทั้งสอง แล้วจึงก่อสร้างมัสยิด³

แท้จริงแล้ว ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม มีความตั้งใจที่จะให้มีมัสยิดขึ้น เพื่อเป็นสถานที่ทำอิบาดะฮฺต่ออัลลอฮฺองค์เดียวไม่มีภาคีใดๆ ต่อพระองค์ โดยที่ไม่มีการรับทรัพย์สินใดเลยจากเด็กกัา พ ร ้า และคนอื่นๆ

¹ ดู อิบน์ สะอูด, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ ใน อัญญาอะบะกอด อัล-กุบรอ, เล่ม 1 หน้า 237, อิบน์ หนะญ์ร ใน อัล-อิศอบะฮฺ เล่ม 1 หน้า 402, และ อัซ-ซะฮะบี, สีย์ร์ อัล-อะฮฺลัม อัน-นุบะลาฮ์, เล่ม 2 หน้า 402

² อิบน์ สะอูด, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ ใน อัญญาอะบะกอด อัล-กุบรอ, เล่ม 1 หน้า 237

³ จากรายงานของ อัล-บุคอรี, บาบ มักดัม อัน-นะบีย์ วะ อัศฮาบิฮฺ อัล-มะดีนะฮฺ, เล่ม 4 หน้า 254

⁴ สุอาด มาฮิร, มะสาอิด ฟิ อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ, ไคโร : อัล-ฮัยอะฮฺ อัล-มิศรีเยฮฺ อัล-อามมะฮฺ ลี อัล-กิตาบ, ค.ศ. 1987

ถึงแม้ว่าปกติแล้วท่านนบีจะรับการยกให้และการให้ของกำนัลในรูปชะดียะฮุกก็ตาม แต่ในเรื่องนี้ท่านไม่รับความช่วยเหลือ หากแต่สั่งใช้ให้จ่ายจากทรัพย์ของท่านเอง ด้วยเหตุนี้จึงมีการประเมินราคาที่ดินนั้น และจ่ายเงินให้แก่เด็กกำพร้าทั้งสอง ดังนั้นจึงถือว่ามัสยิดหลังนี้คือมัสยิดที่เป็นทรัพย์สินวักะฟหลังแรกในอิสลาม และผู้ที่วักะฟคือตัวท่านนบี คืออลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เอง

งานแรกที่ท่านนบี คืออลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ทำนั้นคือการเลือกสถานที่สำหรับสร้างมัสยิดของท่าน และการก่อสร้างแรกที่ท่านนบี ชาวมุฮาญีรีน และชาวอันศอร ได้ร่วมกันทำคือการสร้างมัสยิดกุบอาห์ในระหว่างทางไปยังเมืองมะดีนะฮุ และหลังจากนั้นคือการสร้างมัสยิดของท่านในเมืองมะดีนะฮุ และได้มีการสร้างและต่อเติมมัสยิดนับสองครั้งในยุคของท่าน โดยครั้งแรกเกิดขึ้นในปีแรกของการมาถึง และครั้งที่สองคือในปีที่เจ็ดฮิจญ์เราะฮ์ การสร้างครั้งแรกนั้นมีพื้นที่ที่แคบกว่า และแข็งแรงน้อยกว่าการสร้างครั้งที่สอง โดยท่านได้สั่งให้ทำการเกลี่ยดินให้เหมาะกับการสร้าง และท่านนบีเองก็ได้มีส่วนร่วมด้วยตัวท่านเอง ในการก่อสร้าง และท่านก็ได้ส่งเสียงเป็นบทกลอนในขณะก่อสร้างพร้อมกับเหล่าเศาะหาบะฮุ และท่านได้กำหนดทิศทางกิบละฮุไปทางบัยตุลมักดิศ หรือมัสยิดอัล-อักศอในการก่อสร้างครั้งแรกก่อนที่จะมีการเปลี่ยนกิบละฮุในภายหลัง

มัสยิดของท่านได้รับการบูรณะสร้างใหม่อีกครั้งหลังสงครามคิฮ์บ¹

และขอบเขตของมัสยิดท่านนบีในยุคของท่านยังมีปรากฏอยู่ในปัจจุบันด้วยสัญลักษณ์สี่เหลี่ยมที่ถูกเขียนไว้อย่างชัดเจน ผู้ที่ไปเยี่ยมมัสยิดของท่านสามารถเห็นและอ่านสิ่งที่เขียนไว้นั้นได้เลย

การสร้างความเป็นพี่น้องกัน²

ท่านนบี คืออลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม มีความกระตือรือร้นที่จะสร้างความสัมพันธ์พิเศษระหว่างมุสลิมด้วยกัน ให้มีการร่วมทุกข์ร่วมสุขกัน ดูแลกัน ช่วยเหลือกันจนเจือกันในเรื่องที่อีกคนขาด ทั้งในด้านทรัพย์สิน ครอบครัวและเพื่อนฝูง เป็นผลพวงจากการที่พวกเขาเข้ารับอิสลามหรือการอพยพพร้อมกัน ด้วยเหตุนี้จึงพบว่า มีบางรายงานที่บอกว่าการสร้างความเป็นพี่น้องนั้นเกิดขึ้นที่มักกะฮุก่อนการอพยพเสียด้วยซ้ำระหว่างมุสลิมด้วยกันจำนวนหนึ่ง เช่น อุมัร, อับู บักรุ, ฏ็อลหะฮุ บิน อูบัยดิลลาฮุ, อัส-ซุบัยร์ บิน อัล-เอาวาม,

¹ อิบน์ กะซีร, *อัล-สีเราะฮุ อัน-นะบะวีเยฮุ*, เล่ม 3 หน้า 345, อัล-วาเกีย, *อัล-มะฆอซีฮ์*, เล่ม 2 หน้า 636

² อัล-บุคอรี ได้กำหนดหัวข้อเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องนี้ในตำราเศาะฮีฮุของท่าน *باب กัยพะ อาคฮ อีร์-เราะฮุส คืออลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม บัยนะ อัศฮาบีฮุ*, เล่ม 4 หน้า 267

อับดุลเราะห์มาน บิน เอาฟี และอุษมาน บิน อัฟฟาน ท่านอะลียได้เคยกล่าวถามท่านนบีในช่วงที่อยู่ที่ยี่สิบกว่า
ไอ้ท่านเราะฮ์ลุลลอฮุ แท้จริงท่านได้ผูกพี่น้องระหว่างเศาะหาบะฮ์ของท่าน แล้วพี่น้องของฉันล่ะเป็นใคร?
ท่านนบีตอบว่า “ฉันเป็นพี่น้องกับเธอเอง”¹

เมื่อมุสลิมได้ปักหลัก ณ เมืองมะดีนะฮ์แล้ว หลังจากการอพยพเพียงเล็กน้อย
ท่านนบีก็ได้ทำข้อตกลงจับคู่เป็นพี่น้องกันระหว่างชาวมุฮาญิรีนและชาวอันศอร
และบรรดานักแรงงานได้ระบุถึงรายชื่อเศาะหาบะฮ์ทุกคนที่ท่านนบีได้กำหนดให้เป็นพี่น้องคู่กัน
โดยการเป็นพี่น้องกันนั้นตามปกติจะเกิดระหว่างชายชาวมุฮาญิรีนกับชายชาวมุฮาญิรีน²
และมีบางกรณีที่มีการสัญญาเป็นพี่น้องกันระหว่างชาวมุฮาญิรีนด้วยกัน
อาจจะเป็นช่วง ๆ หรือในสถานการณ์เฉพาะ
หากไม่แล้วโดยทั่วไปจะเป็นการผูกพี่น้องระหว่างชาวมุฮาญิรีนกับชายชาวอันศอร

การครองเรือนกับท่านหญิงอาอิชะฮ์

การเลือกบรรดาภรรยาให้กับท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام นั้นถือเป็นคัตศรรจากเอกองค์อัลลอฮุ
ซึ่งเป็นความเมตตาแก่ท่านนบีและประชาชาติมุสลิมทั้งมวล ท่านหญิงคอดียะฮ์ เราะฮ์มัตุลลอฮุอันฮาน
นั้นมีอายุมากกว่าท่าน ณ เวลาที่ท่านมีความจำเป็นต้องมีภรรยาเพียงนี้
เพื่อเวลาที่มีวะหีย์ลงมาจะได้เป็นผู้ช่วยและผู้สนับสนุนที่ดี นางได้ศรัทธา ปลอดภัยและช่วยเหลือท่าน
ชี้แนะท่านด้วยความคิดที่ดีเยี่ยม และเป็นภรรยาที่ช่วยเหลือท่านนบีมากที่สุด แน่นอน
นี่เป็นความช่วยเหลือจากอัลลอฮุแก่นบีของพระองค์

ส่วนท่านหญิงอาอิชะฮ์ เราะฮ์มัตุลลอฮุอันฮาน นั้น
เป็นภรรยาคนเดียวที่ยังโสดจากบรรดาภรรยาทั้งหมดของท่าน เธอเป็นคนที่อายุน้อยที่สุดและมีความจำดีที่สุด
อัลลอฮุได้เตรียมนางให้กับท่าน และมอบหมายงานอันยิ่งใหญ่แก่เธอและภรรยาคนอื่นๆ ของนบี
คือการดูแลรักษาศาสนา โดยรับมาจากท่านนบีและถ่ายทอดความรู้ศาสนาสู่ประชาชาติ อัลลอฮุได้ตรัสว่า

﴿وَأَذْكُرَنَّ مَا بُيِّنَ فِي بَيْتِكُمْ مِنَ آيَاتِ اللَّهِ وَالْحِكْمَةِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ لَطِيفًا خَبِيرًا ﴿٣٤﴾﴾ [الأحزاب: 34]

ความว่า “ พวกเธอจงจำสิ่งที่ได้ถูกอ่านในบ้านเรือนของพวกเธอ
ไม่ว่าจะโองการทั้งหลายของอัลลอฮุและความรู้ที่เป็นวิทย์ปัญญา แท้จริง
อัลลอฮุนั้นทรงรอบรู้อย่างละเอียด ทรงรอบรู้ทุกสิ่ง” (อัล-อะห์ซาบ : 24)

¹ ดู มุหัมมัด อิบุนุชชุบะฮ์, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 2 หน้า 52, อัล-บะลาซีรีย, อันสาบ อัล-อัซรอฟ, เล่ม 1 หน้า 270,
และดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้จาก อัลกรอม ฎิยาฮ์ อัล-อุมะวีเยฮ์, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์ อัล-เศาะฮีหะฮ์, เล่ม 1 หน้า 240

² อิบินุ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 1 หน้า 505

การหมั้นกับท่านหญิงอาอิซะฮุสนั้นเกิดขึ้นหลังจากการเสียชีวิตของท่านหญิงคอดีเยะฮุเพียงเล็กน้อย และการแต่งงานของท่านในปี คีอิลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กับนางนั้น ได้มีขึ้นในเดือนเชาวาลปีที่สิบของการแต่งตั้งเป็นนบี แต่ไม่ได้ร่วมหลับนอนกับนางจนกระทั่งถึงเดือนเชาวาลในปีแรกของการอพยพ¹ และมีบางทัศนะที่กล่าวว่าร่วมหลับนอนเกิดภายหลังจากเวลานั้นอีก

อายุของท่านหญิงอาอิซะฮุมีบทบาทช่วยให้นางได้ปรับตัวเข้ากับนิสัยของท่านนบี คีอิลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม รวมถึงการอบรมสั่งสอนของท่านแก่นางในหลายๆ ด้าน แม้กระทั่งในช่วงที่ท่านป่วยหนักที่นำไปสู่การเสียชีวิตนั้น ท่านนบีตั้งการอยู่ในการดูแลเยียวยาของท่านหญิงอาอิซะฮุ และอยู่กับนางจนกระทั่งท่านเสียชีวิตโดยศีรษะของท่านตั้งอยู่บนตักของนาง เราะฎิยัลลอฮุอันฮา²

ท่านหญิงอาอิซะฮุ เราะฎิยัลลอฮุอันฮา ได้ท่องจำและเก็บรักษาความรู้จากท่านนบีมากกว่าภรรยาคนอื่นๆ และนางมีอายุยาวนานสามารถถ่ายทอดความรู้ที่เป็นสุนนะฮ์ของท่านนบี คีอิลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม สู่นุชนที่มาภายหลังจำนวนมากมายังชายและหญิง

เธอเป็นภรรยาที่ท่านนบี คีอิลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม รักมากที่สุด แต่ไม่มีบุตรด้วยกัน เธอได้สมญานามว่า อุมมุ อับดิลลาฮุ โดยอ้างอิงไปยังหลานของเธอ คือ อับดุลลอฮุ บิน อัส-ซุบัยร์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮา แทน และการที่เธอเป็นลูกของท่านอับู บักรุ อัส-ศิดดีก เราะฎิยัลลอฮุอันฮา ทำให้เธอมีโอกาสรับความรู้จากท่านนบีและท่านอับู บักรุด้วยในเวลาเดียวกัน เช่นเดียวกับการที่เป็นโอกาสที่อับู บักรุจะได้มาพบปะท่านนบี คีอิลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในบ้านของนางและในช่วงเดินทางด้วย

เป็นที่รู้กันว่าท่านหญิงอาอิซะฮุ เราะฎิยัลลอฮุอันฮา หรือแม้แต่ครอบครัวของท่านอับู บักรุทุกคนต่างก็ได้รับเกียรติจากการเกี่ยวดองเป็นญาติกับท่านนบี แน่แน่นอนว่าท่านหญิงอาอิซะฮุสนั้นเป็นภรรยาของท่านนบี คีอิลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ทั้งในโลกดุนยาและในโลกอาคิเราะฮ์ ดังที่ปรากฏรายงานในหะดีษ³

¹ ตาริค อัจญะบะรียะ เล่ม 1 หน้า 340

² ดูบทว่าด้วยการเสียชีวิตของท่านนบี คีอิลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในหนังสือเล่มนี้ของผู้เขียน

³ ดูรายละเอียดเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ใน *ลิลัยร อัล-อะอูลาม อัน-นุบะลาฮ์* ของอัช-ชะฮะบี เล่ม 1 หน้า 135 ในประเด็นประวัติท่านหญิงอาอิซะฮุ

การพัฒนาเมือง และสังคมมะดีนะฮ์

อิสลามได้ถูกส่งมา ยังสังคมต่างๆ ของมนุษย์ เพื่อให้พวกเขามีความรักในการเคารพเชื่อฟังอัลลอฮ์และมอบเตาฮีดให้แก่พระองค์เป็นครั้งแรก และเพื่อยกระดับความมีเกียรติของพวกเขา เพื่อสนับสนุนความมีระบบ เพื่อเพิ่มการผลิตปกป้องดูแลสิ่งแวดล้อมและแผ่นดินจากความเสื่อมเสียเสียหาย สร้างความเจริญที่ยังประโยชน์แก่มนุษย์ เมืองมะดีนะฮ์ถือเป็นต้นแบบในเรื่องเหล่านี้ ท่านนบีได้จัดวางบทบัญญัติต่างๆ รวมถึงระบบและแนวปฏิบัติของการเป็นเมือง ที่ส่งผลให้ทุกคนแข่งขันในการผลิตและการให้แทนการมีอคติและพึงพาผู้อื่น สิ่งนี้ปรากฏชัดในเมืองมะดีนะฮ์ที่มีความเจริญเติบโตและเปลี่ยนสภาพอย่างสิ้นเชิงหลังจากการอิญาเราะฮ์อันปะระกะฮ์ของท่านนบี คือลัลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม

เริ่มต้นด้วยสิ่งที่เป็นนามธรรมโดยผิวเผิน แต่กลับมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และสิ่งแรกก็คือ

การเปลี่ยนชื่อเมือง

ก่อนหน้าอิสลาม เมืองมะดีนะฮ์นั้นชาวอาหรับรู้จักกันในนามเมืองยัษริบ ซึ่งมีความหมายว่าการดูถูกดูแคลน และการด่าทอกว่าร้าย

แท้จริงแล้ว ท่านนบีไม่ชอบชื่อนี้และได้สั่งให้เปลี่ยนชื่อเป็นเมืองมะดีนะฮ์¹ ซึ่งเป็นที่รู้กันว่าชื่อนี้หมายถึงความก้าวหน้า ความเจริญ ความมั่นคง และสิ่งที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นความรู้ การทำงาน ระบบ ความยุติธรรมและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จ และท่านนบีได้ให้ชื่ออื่นๆ กับมันอีก เช่น ฏอบะฮ์, ฏ็อยบะฮ์, อัล-มุบาเราะกะฮ์, อัล-มุซัรเราะซะฮ์, ดารุลอีมาน และอัล-หะซีนะฮ์ ทั้งหมดสื่อถึงการคาดหวังด้านบวก มุมมองที่ดี และเป็นชื่อที่สวยงาม²

ความรักต่อเมืองมะดีนะฮ์และการกำหนดให้เป็นเขตหวงห้าม

ท่านนบี คือลัลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม มีความกระตือรือร้นที่จะให้เมืองมะดีนะฮ์นั้นเป็นเขตหวงห้าม ท่านได้กำหนดเขตเมืองและขอคูอาฮ์ให้กับเมืองมะดีนะฮ์ ดังรายงานของอัล-บุคอรีฮ์ในตำราเศาะฮ์ิหฺของท่าน ท่านนบี คือลัลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่ “แท้จริง

¹ ศออิหฺ อับ-รวิฟายีฮ์, อัล-อะฮาดิษ อัล-วาริเดฮ์ ที่ ฆะฎอฮิล อัล-มะดีนะฮ์, หน้า 301

² เรื่องเดียวกัน หน้า 305

นบีอิบรอฮีมได้กำหนดมักกะฮ์เป็นเขตหวงห้ามและขอดุอาอ์ให้แก่ชาวมักกะฮ์ และแท้จริงฉันก็จะทำให้มะดีนะฮ์เป็นเขตหวงห้าม ในระหว่างพื้นที่ที่เป็นหินดำแหลมคมทั้งสองด้าน”¹ เช่นเดียวกับที่ท่านได้ขอดุอาอ์ว่า “โอ้อัลลอฮ์ ขอพระองค์ทำให้เรารักมะดีนะฮ์ เหมือนกับที่เรามักกะฮ์หรือมากกว่านั้นอีก”² แนนอน ความรักที่มีต่อที่ใดที่หนึ่งนั้นจะนำไปสู่การปกป้องรักษา การดูแลเอาใจใส่ และการปกป้องหลักอยู่อาศัยอย่างถาวรยั่งยืน ณ ที่แห่งนั้น

เช่นเดียวกับที่ท่านนบีได้ออกบัญญัติต่างๆ เพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมและสภาพธรรมชาติของเมืองมะดีนะฮ์ โดยท่านได้กล่าวว่า “แท้จริง นบีอิบรอฮีมได้กำหนดมักกะฮ์เป็นเขตหวงห้าม และแท้จริงฉันก็จะทำให้มะดีนะฮ์เป็นเขตหวงห้าม ในระหว่างพื้นที่หินดำที่แหลมคมทั้งสองด้าน และในเขตหวงห้ามของมันทั้งหมดนี้ ห้ามตัดหรือถอนต้นไม้ ห้ามล่าสัตว์ ห้ามหยิบขงที่คนทำตกหล่น ยกเว้นเพื่อจะเอาไปประกาศหาเจ้าของ ห้ามตัดต้นไม้ของมัน ยกเว้นคนที่ต้องการให้เป็นอาหารคูนของตัวเอง และห้ามพกพาอาวุธเพื่อต่อสู้กัน”³

ท่านยังกล่าวว่า “ระหว่างพื้นที่ที่เป็นหินดำแหลมคมทั้งสองด้านของมะดีนะฮ์ ถูกทำให้เป็นเขตหวงห้ามด้วยวาจาของฉัน” มีรายงานว่า ท่านนบีได้ไปหาเผ่าหะริษะฮ์และกล่าวว่า “ฉันเห็นพวกท่านออกนอกเขตหวงห้าม” แล้วท่านก็หันกลับมาและกล่าวว่า “ไม่ที่ พวกท่านยังอยู่ในเขตหวงห้าม”⁴

แท้จริง ท่านนบี คืออลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام ได้ยกย่องชาวเมืองมะดีนะฮ์ ผู้มาอยู่ ผู้มาพึ่งพาอาศัย รวมถึงชาวมุฮาญีรีน ท่านได้กล่าวไว้ว่า “แท้จริง ความศรัทธาฉันจะกลับคืนสู่เมืองมะดีนะฮ์ เหมือนกับงูที่กลับไปสู่รูของมัน”⁵

และในตวับทหะดีษที่ยาวบทหนึ่ง ท่านนบี คืออลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام ได้กล่าวว่า “และเมืองมะดีนะฮ์นั้นดีกว่าสำหรับพวกเขา หากพวกเขาารู้”⁶

การพัฒนาพลเมืองผู้อยู่อาศัย

แท้จริง ท่านนบี คืออลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام มีความกระตือรือร้นที่จะให้จำนวนผู้อาศัยในเมืองมะดีนะฮ์นั้นเพิ่มจำนวนมากขึ้น และต้องการให้บรรดาผู้ศรัทธาเพิ่มประชากรด้วยการเกิด ด้วยเหตุนี้ ท่านนบี คืออลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام

¹ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-มะฆอซี, บาบ อุหุด ญะบัล ยูฮิบนูนา วะ นิหฺญุส, เล่ม 4 หน้า 40

² จากหะดีษของ อัล-บุคอรี ในเศาะฮีหฺของท่าน หมายเลข 3926, และมุสลิม ในเศาะฮีหฺของท่าน หมายเลข 1376

³ จากรายงานของ อะหฺมัด ในมุสนัดของท่าน เล่ม 1 หน้า 119

⁴ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, บาบ หาร็อม อัล-มะดีนะฮ์, เล่ม 2 หน้า 221

⁵ รายงานโดยอัล-บุคอรีและมุสลิม ดูการวิเคราะห์รายงานของ อับ-ริฟาอีย์, อัล-อะหฺดีษ อัล-วาริดะฮ์ ที่ ฟูฏอฮิล อัล-มะดีนะฮ์, หน้า 32

⁶ จากรายงานของอัล-บุคอรี ในเศาะฮีหฺของท่าน หมายเลข 1875 และมุสลิม ในเศาะฮีหฺของท่าน หมายเลข 1387 และอิมามมาลิก ใน อัล-มุวัฏฏะฮ์ เล่ม 2 หน้า 888

และบรรดามุสลิมที่อยู่กับท่านต่างก็ดีใจกับทารกคนแรกของชาวมุฮัมมัดที่ถือกำเนิดหลังจากการฮิจญ์เราะฮ์ของพวกท่านในปีนั้นก็คือ อับดุลลอฮ์ บิน อับดุลมุฏ็อบ¹ และได้มีโครงการอัลกุรอานที่สั่งใช้ให้ดูแลปกป้องลูกและเน้นย้ำว่าาริสกี/ปัจจัยยังชีพของลูกและบุพการีผู้ให้กำเนิดนั้นอัลลอฮ์ได้รับรองไว้เองแล้ว ในโครงการที่ว่า

﴿وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ حَسْبِيَ إِمْلَاقٌ نَحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ إِنَّ قَتْلَهُمْ كَانَ خِطْئًا كَبِيرًا ﴿۳۱﴾﴾ [الإسراء: 31]

ความว่า “และพวกเจ้าอย่าฆ่าลูกๆ ของพวกเจ้าเพราะกลัวความยากจน เราจะเป็นผู้ให้ปัจจัยยังชีพแก่พวกเขาและแก่พวกเจ้าเอง แท้จริงการฆ่าพวกเขานั้นเป็นความผิดอันใหญ่หลวง” (อัล-อิสรอฮ์ : 31)

เช่นเดียวกับที่มีคำสั่งมากมายจากท่านนบี คืออัลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ที่เน้นย้ำถึงความสำคัญของการให้มีลูกเพื่อเพิ่มประชากรของมุสลิมพร้อมกับการอบรมดูแลและเตรียมพวกเขาให้ดี เช่น คำพูดของท่านที่ว่า “จงแต่งกับหญิงที่มีความรักมากและที่สามารภให้กำเนิดลูกได้มาก เพราะฉันจะได้มีผู้ติดตามที่เยอะกว่าประชาชาติอื่นและภูมิใจด้วยจำนวนของพวกเขาในวันกิยามะฮ์”²

การสำรวจจำนวนประชากรครั้งแรกในอิสลามเกิดขึ้นในสมัยท่านนบี คืออัลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม มีรายงานว่าคุณท่านได้กล่าวว่า “พวกท่านจงบันทึกจำนวนผู้คนที่กล่าวรับอิสลามให้กับฉันด้วยเถิด” ท่านหุซัยฟะฮ์ บิน อัล-ยะมาน กล่าวว่าคุณเราก็ได้บันทึกให้กับท่านได้จำนวนพันห้าร้อยคน³ และนี่เป็นการให้ความสำคัญโดยตรงกับการรับรู้ถึงศักยภาพด้านทรัพยากรมนุษย์และท่านนบีจะสั่งงานแก่คนที่เหมาะสมกับงานนั้นๆ

เป็นที่รู้กันว่าท่านนบี คืออัลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ส่งเสริมการอพยพไปสู่เมืองมะดีนะฮ์ แต่ท่านก็มีความกระตือรือร้นที่จะจัดระบบต่างๆ ไม่ให้ออกนอกกรอบและทำให้อุบัติปัญหาต่อระเบียบของเมืองมะดีนะฮ์ หรือส่งผลก่อให้เกิดความบกพร่องด้านโครงสร้างประชากรผู้อยู่อาศัย ด้วยเหตุนี้เมื่อมีบางเผ่าเข้ารับอิสลามและต้องการจะอพยพทั้งหมดมาอยู่เมืองมะดีนะฮ์ ท่านนบีจะสั่งให้พวกเขาคงอยู่ที่เดิมในชุมชนของพวกเขา และให้มีการเรียนรู้ระหว่างกันและให้สร้างความพร้อมที่จะตอบสนองคำสั่งใช้ของท่าน⁴

¹ เศาะฮิหฺ อับ-บุคอรี, กิตาบ มะนากิบ อัล-อันศอร, บาบ ฮิจญ์เราะฮ์ อัน-นะบียะฮ์ วัละ อัศฮาบียุฮ์ อิลลา อัล-มะดีนะฮ์, หมายเลข 3909 และดู อิบน์ อับดุลฮุซัยฟะฮ์, อัล-มะฆอซี, หน้า 152

² รายงานโดยอิมามอะหฺมัดในมุสนัดของท่าน เล่ม 3 หน้า 245

³ อัล-คูซาอีย, ตัศวีฟ อัล-ตะลาธาต อัล-ศัมฮียะฮ์, หน้า 230

⁴ อุมร์ บิน ซับบะฮ์, ตารีก อัล-มะดีนะฮ์, เล่ม 2 หน้า 482-488

เช่นเดียวกับที่มีคำสั่งให้หยุดการอพยพหลังจากที่มีการพิชิตเมืองมักกะฮ์¹ ซึ่งหมายถึงการรักษาสมดุลของประชากรในเมืองมะดีนะฮ์และที่อื่นๆ ให้มีความเหมาะสม²

ไม่ใช่เพียงเท่านั้น หากแต่การกระจายของประชากรผู้อยู่อาศัยในเมืองมะดีนะฮ์นั้นก็สำคัญเช่นกัน ดังนั้นหลังจากที่ท่านนบีได้สร้างมัสยิดเสรีจแล้วบรรดาชาวอันศอรก็รับรู้ถึงความประเสริฐของมัสยิดนบีและการละหมาดในมัสยิดนบีเผ่าสะละมะฮ์ถึงกับต้องการทึ้งบ้านเรือนของพวกเขาที่ซานเมืองมะดีนะฮ์เพื่อมาสร้างบ้านใกล้ๆ มัสยิดของท่านนบี ท่านนบีก็ไม่สนับสนุนให้พวกเขาทำเช่นนั้น ดังรายงานของท่านอะนะสว่าเผ่าบนี้สะละมะฮ์ต้องการย้ายไปอยู่ใกล้มัสยิดของท่านนบี แต่ท่านไม่ส่งเสริมที่จะปล่อยให้พื้นที่ของมะดีนะฮ์ว่างเปล่า ท่านกล่าวว่า “โอ้บนี้สะละมะฮ์เอ๋ย พวกท่านไม่ต้องกังวลจากก้าวเดินของพวกเขาหรือ?” พวกเขาจึงตัดสินใจปักหลักอยู่ที่เดิมไม่ได้ย้ายที่ไป³

การพัฒนาด้านคุณธรรม(จิตใจ)

การเพิ่มขึ้นของประชากรโดยไม่ได้ให้ความสำคัญกับประเภทของบุคคลและลักษณะพิเศษของบุคคลนั้นถือว่าไม่มีประโยชน์ใดๆ ทั้งสิ้นจากการเพิ่มขึ้นของประชากร ดังนั้น ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จึงมีความกระตือรือร้นอย่างมากที่จะให้มุสลิมทุกคนรู้สึกถึงความพิเศษและฐานะของตัวเอง โดยไม่หยิ่งผยองพร้อมๆ กับการนอบน้อมถ่อมตนและจำนนต่ออัลลอฮ์ มีความอ่อนโยนต่อพี่น้องมุสลิมด้วยกันและมีความเมตตาต่อโลกทั้งมวลด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้อาหารและพลังด้านจิตวิญญาณแห่งคุณธรรมให้แก่ทุกคนสร้างความเชื่อมั่นในตนเองตั้งแต่ก้าวแรกของชีวิต และสร้างความเข้มแข็งด้านสภาพจิตใจเริ่มตั้งแต่ชื่อที่ใช้เรียกขาน โดยที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ให้ความสำคัญมากกับการตั้งชื่อที่ดีที่สุด⁴ มากากกว่านั้นก็คือท่านได้ทำการเปลี่ยนชื่อและสมญานามของบุคคลจากชื่อที่มีความหมายไม่ดีเป็นชื่อใหม่ที่มีความหมายที่ดีงามท่านมีส่วนร่วมในการตั้งชื่อทารกที่เกิดใหม่ในยุคของท่านหลายคน เช่น อับดุลลอฮ์ บิน อับ-ซุบัยร⁵ อัล-หะสัน และอัล-หุสัยน์ลูกชายสองคนของท่านอะลี และทารกคนอื่นที่เกิดหลังจากการอพยพ

¹ อิบน์ อุบี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 347, และอุมร์ บิน ซับบะฮ์, *ตารีค อัล-มะดีนะฮ์*, เล่ม 2 หน้า 482

² ดู เศาะฮ์อิหฺ อัล-บุคอรีฮ์ หมายเลขหะดีษ 3405, 3406, 3407 บาบที่ 54 ถัดจาก *باب มูกอม อัน-นะบียฺ บิ มักกะฮ์* *ชะมะนะฮ์ อัล-ฟัตห์*

³ เศาะฮ์อิหฺ อัล-บุคอรีฮ์, *กิตาบ ฟะฎอิล อัล-มะดีนะฮ์*, *باب กะรอฮียะฮ์ อัน-นะบียฺ อัน ตูอ์รอร อัล-มะดีนะฮ์*, หมายเลขหะดีษ 1887

⁴ ดู ดร.อ็ดนัน อัล-วัชชาน, *เมาสุอะฮ์ हुุก อัล-อินसान ฟิ อัล-ฮิสลาม*, เล่ม 5 หน้า 35

⁵ อิบน์ อุบี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 153 และดูรายงานของอัล-บุคอรีฮ์ ใน *ฟัตห์ อัล-บารีย์*, เล่ม 15 หน้า 104

เช่นเดียวกับที่ท่านได้เปลี่ยนชื่อให้กับเศาะหาบะฮ์ของท่านบางคน¹

และท่านได้สร้างแรงผลักดันให้แก่คนหนุ่มและคนทั่วไปผ่านการเรียกขานชื่อ คำเรียก และสมญานามด้วยนามที่ดีที่พวกเขาชอบให้เรียก ท่านจะเรียกเด็กว่า ใ้ลูกของฉัน และท่านก็จะให้สมญาด้วย เช่น ท่านเรียกน้องชายคนเล็กของท่านอะนัส บิน มาลิก ว่า ใ้ อนู อุมัยร์ ทั้งหมดนี้เกี่ยวข้องกับระดับปัจเจก ส่วนภาพรวมในระดับประชาชาติของท่านนั้น อัลลอฮ์ได้ตรัสถึงพวกเขาว่า

﴿ كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ ﴾ [آل عمران: 110]

ความว่า “พวกท่านนั้น เป็นประชาชาติที่ดียิ่งซึ่งถูกให้อุบัติขึ้นสำหรับมนุษยชาติ” (อาล อิมรอน 110)

เช่นเดียวกับที่ท่านได้สอนให้ประชาชาติรักใคร่ซึ่งกัน รักชาวโลกทั้งหมด มีเมตตาต่อทุกสิ่งที่มีชีวิต

การพัฒนาด้านความรู้

อิสลามได้มาตั้งแต่การประทานอัลกุรอานครั้งแรก และอายะฮ์แรกที่ลงมาซึ่งท่านนบีผู้ไม่รู้หนังสือนั้น เป็นการสะกิดเตือนเกี่ยวกับเรื่องความรู้และการใช้ปากกาบันทึก เช่น โองการของอัลลอฮ์ที่ว่า

﴿ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ۗ عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ۝﴾ [العلق: ๕-๖]

ความว่า “ผู้ทรงสอนการใช้ปากกา ผู้ทรงสอนมนุษย์ในสิ่งที่เขาไม่รู้”²

ในช่วงเวลาที่คนอาหรับยังอยู่ในยุคที่ไม่มีความรู้ อ่านเขียนไม่ได้ มงาย และเชื่อในเรื่องที่มีการเล่าขาน ซึ่งไม่อาจเทียบได้กับเมืองและประชากรอื่น ๆ ที่อยู่รอบข้าง หรือแม้แต่กับชุมชนชาวยิวและคริสต์ที่อาศัยอยู่กับคนอาหรับในพื้นที่เดียวกันด้วยซ้ำ

ณ เมืองมะดีนะฮ์ท่านนบีได้ส่งเสริมสนับสนุนด้านความรู้และการเรียนการสอน³ ซึ่งไม่เป็นที่สงสัยเลยว่าเรื่องนี้ส่งผลต่อสังคมเมืองมะดีนะฮ์ในการพัฒนาด้านความรู้ สถานที่ชุมนุมของท่านนบี คืออัลลลอฮ์อะลัยฮิวะสَّلَام นั้น ถือได้ว่าเป็นที่พบปะและวงสนทนาแห่งการเรียนรู้โดยแท้

บรรดาเศาะหาบะฮ์ต่างก็อ่านโองการของอัลลอฮ์ที่ว่า

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَفَسَّحُوا فِي الْمَجَالِسِ فَافْسَحُوا يَفْسَحِ اللَّهُ لَكُمْ وَإِذَا قِيلَ فَأَنْشُرُوا فَأَنْشُرُوا يَرْفَعِ اللَّهُ

الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ۝﴾ [المجادلة: 11]

ความว่า “โอ้บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย เมื่อได้มีเสียงกล่าวแก่พวกเจ้าว่า จงหลีกที่ให้นในที่ชุมนุม พวกเจ้าก็จงหลีกที่ให้แก่เขา เพราะอัลลอฮ์จะทรงให้ที่กว้างขวางแก่พวกเจ้า (ในวันกিয়มาฮ์) และเมื่อมีเสียงกล่าวว่าจะถูกขึ้นยืนจากที่ชุมนุมนั้น พวกเจ้าก็จงถูกขึ้นยืน

¹ อิบน์ สะอูด, อัญญาอะบะกะออต, เล่ม 4 หน้า 245 ในบทประวัติของญะฮาล บิน สุรอเกาะฮ์ อัญญาอะบะกะออต

² รายละเอียดเพิ่มเติมดูใน มุหัมมัด บิน อะหฺมัด อัล-หฺร็อบี, *อิกเราะฮ์ บิสมิ ร็อบบิก*, พิมพ์ครั้งที่ 1, นาดิ ญาซาน อัล-อะดะบียะฮ์ ปี ฮ.ศ.1422

³ รายละเอียดเพิ่มเติมดูใน มุหัมมัด อัล-สัลยียัด อัล-วะเก็ล, *อัล-หะเราะกะฮ์ อัล-อิลมียะฮ์* ที่ *อัล-อรั-เราะฮ์* วะ *คุละฟาอียี อัล-เราะฮ์*, พิมพ์ครั้งที่ 1, ญิดดะฮ์ : ดารุ อัล-มุญญัตะมะฮ์, ฮ.ศ.1406

เพราะอัลลอฮ์จะทรงยกย่องเทอดเกียรติแก่บรรดาผู้ศรัทธาในหมู่พวกเจ้าและบรรดาผู้ได้รับความรู้
ให้มีระดับหลายชั้น และอัลลอฮ์ทรงรอบรู้อย่างยิ่งในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ” (อัล-มูญาดีละฮ์ : 11)

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ผู้เป็นครูคนแรกในเมืองมะดีนะฮ์
ท่านสอนอัลกุรอานและหลักการต่างๆ เกี่ยวกับศาสนา ซึ่งเป็นกฎระเบียบทั่วไป เป็นกฎหมาย
และเป็นธรรมนูญสำหรับชีวิต

อัล-บุคอรีได้กำหนดบทหนึ่งในตำราอัศ-เศาะฮี้หฺของท่าน ด้วยชื่อบทว่า กิตาบ อัล-อิลม์ (ว่าด้วยความรู้)¹
และท่านได้นำเสนอหัวข้อในบทนี้ไว้ 53 เรื่อง ซึ่งประกอบด้วยหะดีษจำนวนมาก
และยังมีคำอธิบายโองการอัลกุรอานต่างๆ ไว้หลายโองการ เช่น

﴿ اَمَّنْ هُوَ قَنِيْتُ ءَاثَاءَ اَللَّيْلِ سَاجِدًا وَقَائِمًا يَحْذَرُ الْاٰخِرَةَ وَيَرْجُو رَحْمَةً رَّبِّهٖ ۗ فُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِيْنَ يَعْلَمُوْنَ وَالَّذِيْنَ لَا
يَعْلَمُوْنَ ۗ اِنَّمَا يَتَذَكَّرُ اُولُو الْاَلْبَابِ ﴿٩﴾ [الزمر: 9]

ความว่า “ ผู้ที่ เขา เป็น ผู้ ภัก ติ ใน ยาม ค่ำ คี น ใน ส ภ า พ ข อ ง ผู้ ส ุ ญ ุด
และผู้นั้นละหมาดโดยที่เขาหันเกรงต่อโลกอาคิเราะฮ์ และหวังความเมตตาของพระเจ้าของเขา
(จะเหมือนกับผู้ที่ตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์อยู่นั้นหรือ?) จงกล่าวเถิดมุหัมมัด
บรรดาผู้รู้และบรรดาผู้ไม่รู้จะเท่าเทียมกันหรือ? แท้จริง บรรดาผู้มีสติปัญญาเท่านั้นที่จะใคร่ครวญ”
(อัล-ซุมร์ : 9)

และโองการที่ว่า

﴿ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٥﴾ [الإسراء: 85]

ความว่า “ และพวกเขาจะถามเจ้าเกี่ยวกับวิญญาณ จงกล่าวเถิดว่า
เรื่องวิญญาณนั้นเป็นไปตามพระบัญชาของพระเจ้าของฉัน และพวกท่านจะไม่ได้ได้รับความรู้ใดๆ
เว้นแต่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น” (อัล-อิสรออ์ : 85)

และโองการที่ว่า

﴿ وَمِنَ النَّاسِ وَالذَّوَابِّ وَالْأَنْعَامِ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ، كَذٰلِكَ ۗ اِنَّمَا يَخْشَى اللّٰهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَآءُ ۗ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ عَفُوْرٌ ﴿٢٨﴾
[فاطر: 28]

ความว่า “และในหมู่มนุษย์ สัตว์ต่างๆ และพวกปศุสัตว์ ก็มีหลากหลายสีเช่นเดียวกัน แท้จริง
บรรดาผู้ที่มีความรู้จากปวงบ่าวของพระองค์เท่านั้นที่เกรงกลัวอัลลอฮ์ แท้จริงอัลลอฮ์
นั้นเป็นผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงอภัยเสมอ” (ฟาฏีร : 28)

¹ ดู เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี กิตาบที่ 3 กิตาบ อัล-อิลม์ มีทั้งหมด 53 باب หะดีษหมายเลข 59 จนถึงหมายเลข 134

ท่านนบี คือลลลลลลลลลลลลลล ได้กล่าวไว้ว่า “ไม่มีความอิจฉา(ที่อนุญาต)ยกเว้นในสองสิ่ง คือชายที่อัลลอฮ์ได้ประทานทรัพย์สินให้กับเขา แล้วเขาได้จำมันไปในหนทางของอัลลอฮ์ และชายคนหนึ่งซึ่งอัลลอฮ์ให้ความรู้วิทย์ปัญญาแก่เขา แล้วเขาก็ได้ใช้มันในการตัดสินความและสอนเผยแพร่วิทยูที่เขามีนั่น(แก่ผู้คน)”¹

และท่านนบีได้ก็ได้สั่งใช้คนที่มีความรู้ให้ทำการสอนผู้อื่น ท่านได้กระตุ้นส่งเสริมให้คณะผู้แทนของอับดุลก็อยส์สอนให้ความรู้(เรื่องศาสนา)แก่กลุ่มชนของพวกเขา ท่านกล่าวแก่พวกเขาว่า “พวกท่านจงกลับไปยังครอบครัวของพวกเขาและสอนพวกเขา”²

ในเมืองมะดีนะฮ์ เรื่องการขีดเขียนนั้นจะรวมศูนย์อยู่กับชาวยิวเป็นลำดับแรก พวกเขาคือกลุ่มที่รู้ในเรื่องการอ่านการเขียน และได้สอนให้แก่ลูกๆ ของพวกเขา ในสถานที่ที่รู้จักกันว่าเป็นโรงเรียน³ พวกเขาเน้นหนักไปที่ตัวอักษรภาษาฮิบรู นำเอามาเขียนภาษาอาหรับและชาวเอาส์และคือหรือจัญบางส่วนก็ได้เรียนรู้จากชาวยิวด้วย⁴

ชาวมุสลิมรู้ถึงคุณค่าของการเขียนก่อนการอพยพเสียอีก โดยที่ฟาฏิมะฮ์ บินติ อัล-ค็อฏฏอบ และสามีของนางคือสะอีด บิน ซัยด์ ตอนที่ทั้งสองอยู่ที่มักกะฮ์นั้น ทั้งสองได้อ่านอัลกุรอานสุเราะฮ์อฮฺยาจากแผ่นกระดาษที่มีอยู่ในมือของพวกเขา พร้อมกับท่านคือบบาบ บิน อัล-อะริอต นั่นคือช่วงเวลาที่ท่านอุมร์ บิน อัล-ค็อฏฏอบ (พี่ชายของนาง) ได้เข้ามาหาพวกเขา (ที่บ้าน) และสุดท้ายการรับอิสลามของพวกเขาก็ถูกเปิดเผย(แก่ท่านอุมร์)⁵

ท่านอุมร์ บิน อัล-ศอมิต ก็ได้สอนการอ่านและการเขียนแก่ชาวศุฟฟะฮ์⁶ และหลังจากเสร็จสิ้นของสงครามบัตร์นั้น ได้มีเชลยจำนวนหนึ่งจากชาวมุฮริกินเผ่ากูร็อยซ์ที่มีสามารถเขียนและอ่านหนังสือได้ และพวกเขาไม่มีทรัพย์ที่จะมาไถ่ตัวจากการเป็นเชลย ท่านนบีคือลลลลลลลลลลลลลล ยิวะลล์ม ก็รับที่จะให้พวกเขาแต่ละคนสอนการเขียนและการอ่านแก่ลูกหลานชาวมะดีนะฮ์สิบคน แลกกับการปล่อยตัว⁷ เวลานั้น ทำให้เด็กๆ ชาวอันศอรหลายคนได้เรียนรู้การเขียนและการอ่าน

บางทีความพยายามหลังจากนั้น ในการเขียนอัลกุรอานและบันทึกหะดีษ ที่เริ่มขึ้นตั้งแต่ยุคของท่านนบี อาจจะนับเป็นสาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งที่ช่วยให้ชาวมะดีนะฮ์มีความชำนาญในการเขียน

¹ เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี, หะดีษ หมายเลข 73

² เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี, หะดีษ หมายเลข 87

³ ดู มุหัมมัด อัล-ฮิด อัล-ค็อฏฏอบี, อัล-มะดีนะฮ์ ฟิ อัล-อัศร อัล-ญายลี, หน้า 99

⁴ ดู มุคฏาะฟา อัล-อะชะาะมี, กุตดาบ อัน-นะบียฺ คือลลลลลลลลลลลลลล, เบรุต : อัล-มักดับ อัล-อิสลามีย, พิมพ์ครั้งที่ 1 ค.ศ. 1401

⁵ อิบน์ อีซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 1 หน้า 345

⁶ อัคร็อม อัล-อุมะรีย, อัล-มุญญะตะมะฮ์ อัล-มะดะนีเย ฟิ อะฮ์ลฺ อัน-นุญะฮ์, ภาคแรก หน้า 69

⁷ ดู หัวข้อสงครามบัตร์ จากหนังสือนี้

และเช่นเดียวกับบรรดานักเขียนประจำของท่านนบี คือลัลลอฮุอะลยฮิวะสลัม ที่มีส่วนร่วมในการเขียนจดหมายของท่านไปยังผู้นำ และกษัตริย์ต่างๆ ซึ่งจำนวนนักเขียนที่สามารถนับได้หลังจากนั้นคือประมาณเกือบหกสิบคน¹

และอาจด้วยความสำคัญของสิทธิของผู้อื่น และความจำเป็นที่จะต้องบันทึกสิทธินั้นก็เป็นสิ่งผลักดันหลักในการเขียนเช่นเดียวกัน และนี่คือสิ่งที่โครงการอัลกุรอานที่ยาวที่สุดได้ชี้แนะไว้ ซึ่งรู้จักในชื่อ *อายะฮ์ อัด-ดัยน์* (โครงการเกี่ยวกับหนี้สิน) คือโครงการของอัลลอฮ์ที่ว่า

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا تَدَايَنْتُمْ بِدَيْنٍ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَاكْتُبُوهُ وَلْيَكْتُب بَيْنَكُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ وَلَا يَأْب كَاتِبٌ أَنْ يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللَّهُ فَلْيَكْتُبْ وَلْيُمْلِلِ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا بَيِّحَسَ مِنْهُ شَيْءًا فَإِن كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ سَفِيهًا أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لَا يَسْتَطِيعُ أَنْ يُمِلَّ هُوَ فَلْيُمْلِلْ وَلِيُّهُ بِالْعَدْلِ وَاسْتَشْهِدُوا شَهِيدَيْنِ مِنْ رِجَالِكُمْ فَإِن لَّمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَامْرَأَتَانِ مِمَّن تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَاءِ أَن تَضِلَّ إِحْدَاهُمَا فَتُذَكِّرَ إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَىٰ وَلَا يَأْب الشُّهَدَاءُ إِذَا مَا دُعُوا وَلَا تَسْمَعُوا أَن تَكْتُبُوهُ صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا إِلَىٰ أَجَلِهِ ذَٰلِكُمْ أَفْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ وَأَقْوَمُ لِلشَّهَادَةِ وَأَدْنَىٰ أَلَّا تَرْتَابُوا إِلَّا أَن تَكُونَ تِجَارَةً حَاضِرَةً تُدِيرُونَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَلَّا تَكْتُبُوهَا وَأَشْهِدُوا إِذَا تَبَايَعْتُمْ وَلَا يُضَارَّ كَاتِبٌ وَلَا شَهِيدٌ وَإِن تَفَعَلُوا فَإِنَّهُ فُسُوقٌ بِكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَيُعَلِّمُكُمُ اللَّهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٨٢﴾ [البقرة: ٢٨٢]

ความว่า “โอ้บรรดาผู้มีศรัทธาทั้งหลาย เมื่อพวกเจ้าทำสัญญากันนี้เขียนกันในหนี้สินหนึ่ง โดยให้มีกำหนดที่แน่ชัด พวกเจ้าก็จงทำบันทึกมันไว้ด้วย และจะต้องมีผู้บันทึกทำการบันทึกในระหว่างพวกเจ้าด้วยความเที่ยงธรรม และผู้บันทึกจงอย่าปฏิเสธที่จะทำการบันทึก ดังที่อัลลอฮ์ได้สอนเขาไว้ ดังนั้นเขาจงบันทึกโดยให้ลูกหนี้เป็นผู้บอกให้ และเขาจงอย่าเกรงอัลลอฮ์ผู้ทรงอภิบาลเขา และจงอย่าทำให้ลดลงหรือเพิ่มขึ้นจากที่ตกลงไว้ในการทำบันทึก แต่หากปรากฏว่าผู้เป็นลูกหนี้เป็นคนเบาปัญญาหรือเป็นคนอ่อนแอหรือไม่สามารถที่จะสั่งให้เขียนได้ ก็จงให้ผู้ปกครองเขาบอกแทนด้วยความเที่ยงธรรม และพวกเจ้าจงจัดตั้งพยานชายขึ้นมาสองคน ถ้าไม่มีผู้ชายสองคน ก็ให้มีผู้ชายคนหนึ่งและผู้หญิงอีกสองคนเป็นพยานจากบุคคลที่พวกเจ้าพอใจว่ามีคุณสมบัติที่จะเป็นพยาน ทั้งนี้หากผู้หญิงคนหนึ่งลืมนับ (ข้อสัญญาใด) อีกคนหนึ่งจะได้ช่วยเตือนความจำให้แก่อีกคนหนึ่งได้ และบรรดา (ผู้มีคุณสมบัติพร้อมที่จะเป็น) พยาน จงอย่าปฏิเสธในการเป็นพยานเมื่อถูกขอร้อง และเจ้าทั้งหลายจงอย่าระอาที่จะทำการบันทึกมันไม่ว่า (หนี้สินนั้น) จะเป็นเพียงจำนวนเล็กน้อยหรือจำนวนมากก็ตาม จนถึงกำหนดของมัน การทำดังที่กล่าวมานั้นย่อมเป็นที่ยุติธรรมยิ่ง ณ อัลลอฮ์

¹ ดู มุศฎาะฟา อัล-อะอูชะะมียะ, *กุตตาบ อัน-นะบีย* คือลัลลอฮุอะลยฮิวะสลัม, หน้า 179 และมุหัมมัด หะมีดูลลอฮุ, อัล-วะซะฮิก อัล-สิยาสะฮุ ลี อะฮ์ดุ อัน-นะบะวียะ วะ อัล-คิลาฟะฮุ อีร-รอฮิตะฮุ และอะหฺมัด อับดุลเราะหฺมาน อีซา, *กุตตาบ อัล-วะหีย*, วิทยาต : ดารุ อัล-ลิฆาอ์, พิมพ์ครั้งที่ 1 ฮ.ศ. 1400, ยะมาลุดดีน อบี อับดุลลาฮ์ มุหัมมัด บิน อบี หะดีดะฮุ, อัล-มิศบาห์ อัล-มุฏียะ ฟิ *กุตตาบ อัน-นะบีย* คือลัลลอฮุอะลยฮิวะสลัม

และยอมเป็นที่มั่นคงยิ่งสำหรับการเป็นพยาน และช่วยลดการที่พวกเขาจะระแวงสงสัยซึ่งกันและกัน ยกเว้น ในกรณีที่เป็นการค้าด้วยเงินสด ซึ่งพวกเขาหมั่นเวียนระหว่างพวกเขาเอง ก็ไม่เป็นบาปแต่ประการใดถ้าพวกเขาจะไม่บันทึกมัน และเจ้าทั้งหลายจงแต่งตั้งพยานขึ้นเถิด เมื่อพวกเขาทำสัญญา (ซื้อขายกัน) และทั้งผู้บันทึกและพยานนั้น จงอย่า(ใช้เล่ห์กลแห่งสัญญา)ทำความเดือนร้อน (แก่ฝ่ายเจ้าหนี้หรือฝ่ายลูกหนี้) และหากพวกเขาไม่กระทำ (ตามที่ได้บัญญัติไว้) แนนอนที่สุด สิ่งนั้นก็จะเป็นความชั่วร้ายแก่พวกเขา และพวกเขาจงยำเกรงอัลลอฮฺเถิด และอัลลอฮฺทรงสอนพวกเขา และอัลลอฮฺทรงรอบรู้อยิ่งในทุกๆสิ่ง” (อัล-บะเกาะเราะฮฺ : 282)

เป็นที่รู้กันว่าสตรีบางคนนั้นมีความสามารถในการเขียน และพวกนางก็ทำการสอนสตรีคนอื่นๆ ในยุคของท่านนบี คืออิลลัลลอฮฺอะลียะฮฺวะฮ์ลัลลัม ผ่านการกระตุ้นส่งเสริมของท่านนบี มีรายงานว่าท่านนบีได้กล่าวแก่ อิช-ชิฟอาห์ บินติ อับดุลลอฮฺ ซึ่งมาจากเผ่าบนี อะดียฺ บิน กะอูบ จากเผ่ากูร็อยษฺ นางรับอิสลามและอพยพไปยังเมืองมะดีนะฮฺ ท่านนบีกล่าวว่า “เธอจะไม่ช่วยสอนหีบเศาะฮฺให้รู้จักวิธีการเป่ารักษาเวลามดกัด เหมือนกับที่เธอสอนนางเขียนตัวหนังสือด้วยหรือ”¹

ยังมีคนหญิงอื่นๆ อีกหลายคน ที่เป็นผู้สอนการอ่านและการเขียนแก่บรรดาสตรีในเมืองมะดีนะฮฺ ในยุคของท่านนบี คืออิลลัลลอฮฺอะลียะฮฺวะฮ์ลัลลัม² และเราต่างก็รู้กันว่า การส่งเสริมความรู้และการเรียนรู้ที่มีในตัวบทนะดีษ หรือแม้แต่ในอัลกุรอานด้วยนั้น ไม่ได้เฉพาะผู้ชายเท่านั้น หากแต่รวมถึงผู้หญิงด้วย และรวมถึงประชาชาติ ทุกสัญชาติ อายุ และกลุ่มต่างๆ ทั้งหมดด้วยซ้ำไป

คิดว่า การเข้าใจภาพรวมของจำนวนนักเขียนในเมืองมะดีนะฮฺก่อนการอพยพของท่านนบี คืออิลลัลลอฮฺอะลียะฮฺวะฮ์ลัลลัม และการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักเขียนหลังการอพยพประมาณสี่ปี สามารถทำให้เราเห็นถึงการแพร่กระจายหรือการเพิ่มขึ้นของนักเขียนหลังการอพยพ และผลโดยตรงที่เกิดจากการสนับสนุนของท่านนบี คืออิลลัลลอฮฺอะลียะฮฺวะฮ์ลัลลัม โดยประมาณแล้วจำนวนจะเพิ่มขึ้นมาราวสามถึงสี่เท่าตัวจากเดิม และไม่เป็นที่สงสัยเลยว่าการอ่านและการเขียนนั้นเป็นเครื่องมือสำคัญอันแรกของความรู้ และเป็นสิ่งที่โองการแรกที่ลงมายังท่านนบี คืออิลลัลลอฮฺอะลียะฮฺวะฮ์ลัลลัม ได้สื่อไว้ อัลลอฮฺ ตะอาลา ได้ตรัสว่า

﴿ أَقْرَأُ بِأَسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ۝ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ۝ أَقْرَأُ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ ۝ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ۝ عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ۝﴾ [العلق: ๑-๕]

¹ อิบน์ อัล-ก้อยยิม, ซาด อัล-มะฮาด, เล่ม 3 หน้า 24

² ดู อับดุลอะซีซ อัล-อุมะรียฺ, อัล-หิรอฟ วะ อัล-ศินาอาต ฟิ อัล-หิญาซ ฟิ อัล-อัศร์ อัน-นะบะวีเย, อัล-กิริอะฮฺ วะ อัล-กิตาบะฮฺ, หน้า 35

มีแหล่งรายได้หรืออาชีพบางอย่างที่นำไปสู่ความเสื่อมเสียด้านจริยธรรมและสังคม ท่านนบีคือ ลัล ลอ ฮุอะ ลัย ฮิวะ สัล ลัม ได้ทำการต่อต้าน สิ่งห้าม เช่น อาชีพโสเภณีที่อิสลามได้มีความเด็ดขาดในการสั่งห้าม และกำหนดบทลงโทษที่หนักหน่วงแก่ผู้ที่กระทำ ซึ่งเรื่องโสเภณีนับเป็นประเด็นสำคัญของความเสื่อมเสียของสังคม การเสื่อมเสียของเชื้อสายวงศ์ตระกูล การปะปนกันของน้ำเชื้อ แพ้โรคทางจิต ทำลายความรับผิดชอบ ตัดขาดความเป็นเครือญาติ มีโครงการที่เด็ดขาดในเรื่องนี้ อัลลอฮฺตะอาลาตรัสว่า

﴿وَالَّذِينَ هُمْ لِأُزُوجِهِمْ حَافِظُونَ ۖ إِلَّا عَلَىٰ أَرْوَاحِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ۗ﴾ [المعارج: ๒๙-๓๐]

ความว่า “และบรรดาผู้ที่ปกป้องสิ่งอันพึงสงวนของพวกเขา ยกเว้นกับบรรดาภรรยาของพวกเขา หรือบรรดาทาสหญิงที่อยู่ในการครอบครองของพวกเขาโดยถูกต้องชอบธรรม ในกรณีเช่นนั้นพวกเขาจะไม่ถูกตำหนิ” (อัล-มะอาริจญ์: 29-30)

เช่นเดียวกับที่ได้กำหนดสิทธิต่างๆ ของสามี กำหนดว่าต้องให้เกียรติแก่กัน และมีสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสามีภรรยา มีความรัก เมตตา แลกเปลี่ยนความดีงามต่อกัน และท่านนบีคือ ลัล ลอ ฮุอะ ลัย ฮิวะ สัล ลัม ก็ได้ทำให้เป็นตัวอย่างในการปฏิบัติตนต่อบรรดาภรรยา ท่านเป็นแบบอย่างภาคปฏิบัติที่เห็นได้จริงในด้านนี้¹

นอกจากนี้ เหล่าชนิดต่างๆ นั้น ถือเป็นภาระใหญ่ของสังคม มันเคยเป็นแหล่งของความรู้สักภาคภูมิใจของคนอาหรับที่ได้ดื่มและครอบครองเหล่า ทั้งๆ ที่เหล่าได้สร้างปัญญาต่างๆ มากมาย และเมื่ออิสลามได้มาถึงก็วางเป้าหมายในการสั่งห้ามเหล่าในลักษณะอย่างค่อยเป็นค่อยไป เป็นขั้นเป็นตอน จนในที่สุดเหล่าถูกนับว่าเป็นบาปใหญ่² ทำให้พฤติกรรมของผู้คนจำนวนมากเปลี่ยนไปเพราะการกำหนดให้เหล่าเป็นที่ต้องห้าม

อิสลามได้นำมาซึ่งการเพิ่มขึ้นของระดับความสัมพันธ์กันของคนในสังคม อิสลามได้กำหนดให้การเชื่อกฎเป็นกุศลกรรมและความดีงามอันยิ่งใหญ่ที่จะทำให้ใกล้ชิดต่ออัลลอฮฺ ตะอาลา การสอดส่องดูแลและทำดีจนเจือญาติพี่น้องนั้น เป็นประดุแห่งผลบุญอันยิ่งใหญ่ เป็นสิ่งที่ถูกควบไว้ในอัลกุรอานเคียงคู่กับเตาฮีดหรือการให้เอกภาพแก่อัลลอฮฺ และความยุติธรรมด้วย ดังที่อัลลอฮฺตรัสว่า

¹ อะดีบ อัล-กัมดานีย์, พันน์ ตะอามุล อัน-นะบีย์ ฟิ อัล-หะยาต อัล-ซาอียะฮฺ, พิมพ์ครั้งที่ 1, ดามัสกัส, ดาร์ อัล-บะซาอิร อัล-อิสลามียะฮฺ, ฮ.ศ. 1425, หน้า 17

² เศาะฮ์ฮ์ อัล-บุคอรีย์, กิตาบ อัล-อัชชะบะฮฺ, บาบ อินนะมา อัล-ค็อมรุ วะ อัล-มายสิร ..ฯ, ดูหะดีษหมายเลข 5575 ถึง 5602

﴿ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَايَ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٩٠﴾ وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا الْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴿٩١﴾ ﴾ [النحل: 90-91]

ความว่า “แท้จริงอัลลอฮ์ทรงใช้ให้รักษาความยุติธรรมและทำดี ให้บริจาคน้ำตักให้แก่ม้าและให้ละเว้นจากการทำลามก สิ่งชั่วช้า และการอธรรม พระองค์ทรงตักเตือนพวกเราเพื่อพวกเราจักได้รำลึก และพวกเจ้าจงปฏิบัติให้ครบตามพันธะสัญญาของอัลลอฮ์ เมื่อพวกเจ้าได้ให้สัญญาไว้ และพวกเจ้าอย่าได้ทำลายคำสาบานหลังจากได้ยืนยันมัน ซึ่งพวกเจ้าได้ตั้งอัลลอฮ์เป็นพยานแก่พวกเจ้าแล้ว แท้จริง อัลลอฮ์ทรงรอบรู้สิ่งที่พวกเจ้ากระทำ” (อัน-นะหฺล : 90-91)

เช่นเดียวกับที่อิสลามได้กำหนดให้การทำดีต่อบิดามารดาเป็นวาญิบ(สิ่งที่บังคับให้ปฏิบัติ)ในทางศาสนา เป็นสิ่งที่ถูกควบไว้(ในอัลกุรอาน)เคียงคู่กับการภักดีต่ออัลลอฮ์และการเข้าใกล้ชิดพระองค์ อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا إِمَّا يَبُلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا آفٌ وَلَا تَنْهَرُهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ﴿٢٣﴾ ﴾ [الإسراء: 23]

ความว่า “และพระเจ้าของเจ้าบัญญัติว่า พวกเจ้าอย่าเคารพภักดีผู้ใดนอกจากพระองค์เท่านั้น และจงทำดีต่อบิดามารดา เมื่อคนใดคนหนึ่งหรือทั้งสองบรรลุนิติภาวะอยู่กับเจ้า ดังนั้นอย่ากล่าวแก่ทั้งสองว่า อุฟ ! และอย่าขู่เข็ญท่านทั้งสอง และจงพูดแก่ท่านทั้งสองด้วยถ้อยคำที่อ่อนโยน” (อัล-อิสรออ์ 23)

อิสลามกำหนดให้การมีสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้านเป็นวาญิบ(สิ่งที่บังคับให้ปฏิบัติ)ในทางศาสนา อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْجَارِ وَالْجَارِ الْأَجْنَبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا ﴿٣٦﴾ ﴾ [النساء: 36]

ความว่า “และจงเคารพสักการะอัลลอฮ์เถิด และอย่าให้มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นภาคีกับพระองค์ และจงทำดีต่อผู้บังเกิดเกล้าทั้งสอง และต่อผู้เป็นญาติที่ใกล้ชิด ต่อเด็กกำพร้าและผู้ขัดสน ต่อเพื่อนบ้านใกล้เคียงและเพื่อนบ้านที่ห่างไกล ต่อเพื่อนเคียงข้างและผู้เดินทาง และทาสที่อยู่ในการครอบครองของพวกเจ้า แท้จริงอัลลอฮ์ไม่ทรงชอบผู้ยะโส ผู้โอ้อวด” (อัน-นิสาอ์ : 36)

อิสลามกำหนดให้การช่วยเหลือกันในสิ่งที่เป็นความดีและความยำเกรงต่ออัลลอฮ์นั้นเป็นคุณลักษณะของ สังคมมุสลิมในภาพรวม อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَحِلُّوا شَعْبِرَ اللَّهِ وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ وَلَا الْقَلَئِدَ وَلَا ءَامِينَ الْحَرَامِ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّن رَّبِّهِمْ وَرِضْوَانًا وَإِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوا وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ أَن صَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ أَن تَعْتَدُوا وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَأَنفُوا بِاللَّهِ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢﴾ [المائدة: ٢]

ความว่า “ผู้ศรัทธาทั้งหลาย! จงอย่าละเมิดเครื่องหมายต่างๆ ของอัลลอฮ์ และเดือนที่ต้องห้าม และสัตว์พลี และสัตว์ที่ถูกสวมเครื่องหมายไว้ที่คอเพื่อเป็นสัตว์พลี และบรรดาผู้ที่มุ่งสู่อันเป็นที่ต้องห้ามเพื่อแสวงหาความโปรดปรานและความพอพระทัยจากพระเจ้าของพวกเขา แต่เมื่อพวกเขาเปลื้องอิหรอมแล้วก็จงล่าสัตว์ได้ และจงอย่าให้การเกลียดชังแก่พวกหนึ่งพวกใดที่กีดกันพวกเจ้ามิให้เข้ามาสยิดหระอมมุความรู้สึกพวกเจ้าให้กระทำการละเมิด และจงช่วยเหลือกันในเรื่องที่เป็นคุณธรรม และความยำเกรง และจงอย่าช่วยกันในเรื่องที่เป็นบาปและความเป็นศัตรูกัน และพึงยำเกรงอัลลอฮ์เถิด แท้จริงอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงเข้มงวดในการลงโทษ” (อัล-มาอิดะฮ์ : 2)

ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ล้วนเป็นการงานที่จะเพิ่มความเป็นเนื้อเดียวกันของสังคม เปลี่ยนแปลงสังคมมะดีนะฮ์ไปสู่ความดี และความสูงส่ง ดูแลกันและกัน และอภัยให้กันและกัน¹ อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُمُ الْبَغْيُ هُمْ يَنْتَصِرُونَ ﴿٣٩﴾ وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿٤٠﴾ [الشورى: ٣٩-٤٠]

ความว่า “และบรรดาผู้ที่เมื่อถูกกดขี่ข่มเหง พวกเขาก็ช่วยเหลือและป้องกันตัวเอง และการตอบแทนความชั่วก็คือความชั่วเยี่ยงนั้น ดังนั้น ผู้ใดที่ให้อภัยและไกล่เกลี่ยคืนดีกัน รางวัลตอบแทนของเขาอยู่รอดอยู่ที่อัลลอฮ์ แท้จริงพระองค์ไม่ชอบบรรดาผู้อธรรม” (อัล-ชورى : 39-40)

ทั้งนี้ ยังไม่รวมถึงบัญญัติทั่วไปที่เป็นเรื่องจริยธรรม จรรยา การปฏิบัติดีต่อกัน ไม่ใส่ใจต่อบรรดาพวกเบาปัญญาไร้คุณธรรม อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ وَعِبَادُ الرَّحْمٰنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلٰمًا ﴿٦٣﴾ [الفرقان: ٦٣]

ความว่า “และพวกของพระเจ้าผู้ทรงกรุณาปราณี คือ บรรดาผู้ที่เดินบนแผ่นดินด้วยความสงบเสงี่ยม และเมื่อพวกโง่เขลาเบาปัญญากล่าวไม่ดีต่อพวกเขา พวกเขาจะกล่าวตอบด้วยคำพูดที่सानติ” (อัล-ฟรอกอน : 63)

และอัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا ﴿٧٦﴾ [الفرقان: ٧٦]

¹ ประเด็นการเปลี่ยนแปลงสังคมนี้ถูกเขียนไว้ในหนังสือประวัติของรอซูลในหลายๆเล่ม เช่น หนังสือของ สะนาอัน อัลลิฮาม ที่ชื่อ ฮัดยฺ ฮัส-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ ฟิ ฮัตต์ฮียฺ อัลอิญญุมมาฮียฺ, ดารุสฟิกร์, เบรุตและดามัสกัส, พิมพ์ครั้งที่2 ปี 1423ฮ

ความว่า “และบรรดาผู้ไม่เป็นพยานในเรื่องเท็จ และเมื่อพวกเขาผ่านสิ่งที่ไร้สาระ พวกเขาจะเดินผ่านไปอย่างมีเกียรติ” (อัล-ฟุรกอน : 72)

เช่นเดียวกับที่อิสลามสอนให้ใช้วิธีการที่ดีกว่าในการโต้ตอบ หากมีความจำเป็น อัลลอฮ์ตรัสว่า ﴿وَلَا تَسْتَوِ الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ﴾ [فصلت: 34]

ความว่า “และความดีและความชั่วนั้นหาเท่าเทียมกันไม่ เจ้าจงโต้ตอบด้วยสิ่งที่ดีกว่า เมื่อนั้น ผู้ที่เคยเป็นอริอยู่ระหว่างเจ้ากับเขา ก็จะกลับกลายเป็นเยี่ยงมิตรที่สนิทกัน” (ฟุศศิลัด : 34)

และอิสลามกำหนดให้มารยาทที่ดีงามนั้นคือเป้าหมายสูงสุดของบุคคลและสังคม อัลลอฮ์ตรัสว่า ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِّن قَوْمٍ عَسَىٰ أَن يَكُونَ خَيْرًا مِّنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِّن نِّسَاءٍ عَسَىٰ أَن يَكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا أَنفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِاللِّغَابِ بِئْسَ الْأَسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَن لَّمْ يَتُبْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ﴾ [الحجرات: 11-12]

ความว่า “โอ้ศรัทธาชนทั้งหลาย! ชนกลุ่มหนึ่งอย่าได้เยาะเย้ยชนอีกกลุ่มหนึ่ง บางทีชนกลุ่มที่ถูกเยาะเย้ยนั้น อาจจะดีกว่าชนกลุ่มที่เยาะเย้ย และสตรีกลุ่มหนึ่งอย่าได้เยาะเย้ยสตรีอีกกลุ่ม บางทีกลุ่มสตรีที่ถูกเยาะเย้ย อาจจะดีกว่ากลุ่มที่กำลังเยาะเย้ย และพวกเจ้าอย่าได้เห็นบนแฉะระหว่างพวกเจ้ากันเอง และอย่าได้เรียกกันด้วยฉายาที่ไม่ชอบ ช่างชั่วร้ายจริง ๆ ที่จะเรียกด้วยชื่อที่เลวทรามหลังจากที่ได้มีการศรัทธากันแล้ว และผู้ใดไม่สำนึกผิด ชนเหล่านี้คือบรรดาผู้ชั่วร้าย โอ้ศรัทธาชนทั้งหลาย! พวกเจ้าจงปลีกตัวให้พ้นจากการระแวงสงสัยส่วนใหญ่ แท้จริง การสงสัยบางอย่างนั้นเป็นบาป และพวกเจ้าอย่าสอดแนม อย่านินทาซึ่งกันและกัน มีใครบ้างในหมู่พวกเจ้าชอบที่จะกินเนื้อพี่น้องของเขาที่ตายไปแล้ว? แน่แน่นอนว่าไม่เลย พวกเจ้าเองก็ยังรังเกียจ และจงยำเกรงอัลลอฮ์เถิด แท้จริง อัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงอภิบาลโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ” (อัล-หุญรอต : 11-12)

อิสลามกำหนดให้ทุกคนมีความเสมอภาคกันเหมือนชีของหวี ไม่แบ่งแยกกัน อัลกุรอานได้ประกาศว่ามนุษย์นั้นมีที่มาที่เดียวกัน อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَىٰكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ﴾ [الحجرات: 13]

ความว่า “โอ้มนุษยชาติทั้งหลาย แท้จริงเราได้สร้างพวกเจ้าจากเพศชายและเพศหญิง และเราได้ให้พวกเจ้าแยกเป็นเผ่าและตระกูลเพื่อจะได้รู้จักกัน แท้จริงผู้ที่มีเกียรติยิ่งในหมู่พวกเจ้า ที่ อัล ล อ ฮ นั้น คือ ผู้ ที่ มี ค ว า ม ย ่า ก เ ร ง ย ิ่ง ใน ม ุ่ ง พ ว ก จ ้ า แท้จริงอัลลอฮุนั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้อย่างละเอียดถี่ถ้วน” (อัล-หุญรุด : 13)

และสั่งห้ามการหยิ่งยะโสโอหัง อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿١٨﴾ ﴾ [القمان: 18]

ความว่า “และเจ้าอย่าหันแก้ม (ใบหน้า) ของเจ้าให้แก่ผู้คนด้วยอาการหยิ่งยะโส และอย่าเดินไปตามแผ่นดินอย่างไ้รมารยาท แท้จริง อัล ล อ ฮ มิทรงชอบทุกคนที่หยิ่งจองหองคูดโวโอ้อวด” (ลุกมาน : 18)

อิสลามกำหนดว่า การแก้ไขสังคมโดยรวมและแผ่นดินทั้งมวลให้ดีขึ้นนั้น เป็นเป้าหมายร่วมกันของมุสลิมทุกคน อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا وَادْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٦﴾ ﴾ [الأعراف: 56]

ความว่า “และพวกเจ้าอย่าก่อความเสียหายไว้ในแผ่นดิน หลังจากได้มีการปรับปรุงแก้ไขมันแล้ว และจงวิงวอนขอต่อพระองค์ด้วยความยำเกรง และความปรารถนาอันแรงกล้า แท้จริง ความเอ็นดูเมตตาของอัลลอฮุนั้นอยู่แค่เอื้อมสำหรับผู้กระทำดีทั้งหลาย” (อัล-อะอฺรอฟ : 56)

อิสลามกำหนดให้การตักเตือนกันและกันในเรื่องที่เป็นสัจธรรม และการอดทนเพื่อสิ่งนั้น เป็นคำสั่งเชิงมนุษยธรรมที่เป็นวาญิบ/ข้อบังคับทางศาสนา อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ وَالْعَصْرُ ﴿١﴾ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ ﴿٢﴾ إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالحَقِّ وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ ﴿٣﴾ ﴾ [العصر: 1-3]

ความว่า “ขอสาบานด้วยกาลเวลา แท้จริงมนุษย์นั้นอยู่ในการขาดทุน นอกจากบรรดาผู้ศรัทธาและกระทำความดีทั้งหลาย และตักเตือนกันและกันในเรื่องที่เป็นสัจธรรม และตักเตือนกันและกันให้มีความอดทน” (อัล-อฺศร์ : 1-3)

นอกจากนี้ การทำอิบาดะฮ์ต่างๆ ตามหลักการอิสลาม ทั้งหมดล้วนเป็นสิ่งผลักดันไปสู่คุณธรรมและจริยธรรม ช่วยยับยั้งจากสิ่งที่เป็นเรื่องอนาจารและความชั่ว ตัวอย่างเช่นการละหมาดที่อัลลอฮฺตรัสว่ามันสามารถปกป้องมิให้ประพฤติความชั่วได้

﴿ أَتْلُ مَا أَوْحَىٰ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنفَعِي عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ﴿٤٥﴾ ﴾ [العنكبوت: 45]

ความว่า “เจ้าจงอ่านสิ่งที่ถูกประทานมาเป็นวิวรรณ์แก่เจ้าจากพระคัมภีร์ และจงดำรงการละหมาด แท้จริง การละหมาดนั้นจะยับยั้งการทำลามกและความชั่ว แน่นอน การรำลึกของอัลลอฮ์นั้นยิ่งใหญ่มากกว่ามาก และอัลลอฮ์ทรงรอบรู้สิ่งที่พวกเจ้ากระทำ” (อัล-อันกะบูต : 45)

จริยธรรมทางสังคมเหล่านี้ได้เกิดขึ้นในเมืองมะดีนะฮ์ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม พร้อมกับตัวของท่านนบีเองหลังการอพยพ และเป็น การสร้าง ความเจริญทางสังคม ที่ประวัติศาสตร์มนุษยชาติไม่เคยพบเห็นสิ่งที่เหมือนกันเยี่ยงนี้มาก่อน

การพัฒนาด้านสุขภาพ

เมืองมะดีนะฮ์ก่อนการมาของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม นั้น พลเมืองประสบกับปัญหาด้านสุขภาพมากมาย บางอย่างเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรคไข้ที่แพร่กระจายในหมู่ชาวเมือง เนื่องจากมีเรือกสวนที่มากมาย และความสะอาดของพื้นที่ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ขอพรดุอาอ์ให้กับสิ่งนี้ ท่านกล่าวว่า

«اللَّهُمَّ حَبِّبْ إِلَيْنَا الْمَدِينَةَ كَحُبِّنَا مَكَّةَ أَوْ أَشَدَّ، اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي صَاعِنَا وَفِي مَدِينَا، وَصَحَّحْنَا لَنَا، وَانْقُلْ حُمَاهَا إِلَى الْجَحِيمَةِ»

ความว่า “โอ้อัลลอฮ์ ขอให้เมืองมะดีนะฮ์เป็นที่รักยิ่งแก่พวกเรา เช่นที่เรารักเมืองมักกะฮ์หรือมากกว่านั้น โอ้อัลลอฮ์ ขอพระองค์ประทานความจำเริญแก่พวกเรา ในเครื่องตวงและกอบมือของพวกเรา ขอพระองค์ทำให้เป็นเมืองที่มีสุขภาพที่ดีแก่เรา และขอจงย้ายโรคไข้ของเมืองมะดีนะฮ์ไปยังอัล-ญุหฺฟะฮ์ด้วยเถิด”¹

และสิ่งที่ชัดเจนในบทดุอาอ์นี้ คือการที่ท่านนบีให้ความสำคัญกับสุขภาพของเมืองมะดีนะฮ์และชาวเมือง

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เองก็ประสบกับการเจ็บป่วย เช่นเดียวกับคนทั่วไป และท่านก็ได้ส่งเสริมให้ผู้คนทำการเยียวยารักษาโรค³ และค้นหายามารักษาโรค ดังเช่นในคำกล่าวของท่านที่ว่า

«مَا أَنْزَلَ اللَّهُ دَاءً إِلَّا لِيُنزِلَ لَهُ شِفَاءً»

ความว่า “อัลลอฮ์ไม่ได้ส่งโรคมานอกจากได้ส่งยามาเพื่อรักษาโรคนั้นด้วย”⁴

¹ รายงานโดยอัล-บุคอรี, กิตาบ ฟีฏอฮิล อัล-มะดีนะฮ์, เล่ม 2 หน้า 225

² ดูใน หุสัยน์ มุฮ์นิน, อัต-ตารีก อัศ-ศ็หฺรี ลี อีร-เราะฮ์ลุล ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม, สิลลีละฮ์ อิกเราะฮ์, ดารุ อัล-มะอาริฟ, ไคโร, ค.ศ.2000

³ ดู อัล-ฟัยรูซ อะบาดี, อับ-ญอฮิร มัจญ์ดุคติน มุหัมมัด บิน ยะอูบ, ตรวจสอบโดย อะหมัด อับดุลเราะฮ์มิม อัล-สาลิห์ และอุมร์ หัมชะฮ์, ในหนังสือเกี่ยวกับวิถีของท่านนบีที่ชื่อ “ลิลฟีล อัล-สะอะอะฮ์”, มัจกัซ อัล-กิตาบ, พิมพ์ครั้งที่ 1, ฮ.ศ.1417, หน้า 228

⁴ รายงานโดย อัล-บุคอรีในเศาะฮีหฺของท่าน อัจจาก ฟีตห์ อัล-บาริ, เล่ม 21 หน้า 250

ท่านได้ทำการรักษาตลอด และได้เน้นย้ำการรักษาด้วยธรรมชาติ เช่น น้ำผึ้งและอื่นๆ มีรายงานว่า ท่านนบีได้กล่าวว่า

«الثَّقَاءُ فِي ثَلَاثَةٍ: شَرِبَةِ عَسَلٍ، وَشَرْطَةِ مِحْجَمٍ، وَكَيْتَةِ بِنَارٍ، وَأَنْحَى أُمَّتِي عَنِ الْكَيْ»
ความว่า “การรักษาที่หายนั้นด้วยสามวิธี คือ การดื่มน้ำผึ้ง การกรอกเลือด และการจี้ด้วยไฟ และฉันขอห้ามประชาชาติของฉันไม่ให้จี้ด้วยไฟ”¹

และท่านได้ยื่นหยัดต่อต้านเรื่องงมงายที่เป็นสาเหตุของโรคทางจิตและทางร่างกาย เช่น การดูนกเพื่อเสี่ยงทายและการมองในแง่ร้าย และท่านยืนยันให้ผู้คนคิดดีและมองในแง่ดี และท่านได้สั่งให้ใช้พืชในการรักษา เช่น ใช้เมล็ดยี่หระดำและอื่นๆ²

ส่วนในด้านการแพทย์เชิงป้องกันนั้น ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้วางรากฐาน ด้วยคำกล่าวที่ว่า
«إِذَا سَمِعْتُمُ الظَّاعُونَ بِأَرْضٍ، فَلَا تَدْخُلُوهَا، وَإِذَا وَقَعَ بِأَرْضٍ، وَأَنْتُمْ فِيهَا، فَلَا تَخْرُجُوا مِنْهَا»
ความว่า “หากพวกท่านได้ยินการแพร่ระบาดของโรคหรือโรคในท้องที่ใด พวกท่านจงอย่าเข้าไป หากมันเกิดในที่ที่พวกท่านอาศัยอยู่ พวกท่านก็จงอย่าออกไปจากพื้นที่นั้น”³

เช่นเดียวกับที่ท่านได้วางกฎเกณฑ์ในการป้องกัน ผ่านการจัดโภชนาการ และไม่เกินเลยในการรับประทานอาหาร การถือศีลอดภาควาญิบและสุนัต ตัวอย่างเช่น ท่านได้กล่าวว่า

«مَا مَلَأَ ابْنُ آدَمَ وَعَاءً شَرًّا مِنْ بَطْنٍ، بِحَسْبِ ابْنِ آدَمَ لَقِيمَاتٌ يُقْمَنَ صُلْبُهُ، فَإِنْ كَانَ لَا بُدَّ فَاعِلًا فَتُلْكُ لِبَطْنِهِ وَتُلْكُ لَشَرَابِهِ وَتُلْكُ لِنَفْسِهِ»

ความว่า “ลูกหลานอาดัม (มนุษย์) ไม่บรรจจุลงใส่ในภาชนะใดที่ร้ายไปกว่าการบรรจจุลงในท้องของตน เป็น การ เพื่ ย ง พ อ แ ล้ ว สั า ห รื บ ลู ก ห ล า น อ า ดั ม ด้วยอาหารไม่กี่คำเพื่อเขาสามารถประทังชีวิตอยู่ได้เท่านั้น และมีความหากจำเป็นจริงแล้ว (เขาก็จะแบ่งกระเพาะไว้เป็น ๓ ส่วนคือ) ส่วนหนึ่งสำหรับอาหาร ส่วนหนึ่งสำหรับเครื่องดื่ม และอีกส่วนหนึ่งสำหรับอากาศหายใจ”⁴

¹ เศาะฮ์ฮ์ อัล-บุคอรีย์, กิตาบ อัล-ญิบาบ, บาบ มา ยุซกัร ฟิ อัล-ญูดูน, เล่ม 7 หน้า 20, และดูคำอธิบายของอิบนุ อะญัร, ฟัตห์ อัล-บารี, เล่ม 21 หน้า 342

² ดู อิบนุ อัล-ก๊อยยิม, อัล-ญิบาบ อัน-นะบะวี, หน้า 229

³ เศาะฮ์ฮ์ อัล-บุคอรีย์ อ้างจากหนังสือ ฟัตห์ อัล-บารี เล่ม 21 หน้า 303

⁴ อิบนุ อัล-ก๊อยยิม, ซาด อัล-มะฮาด, เล่ม 3 หน้า 68

ท่านนบีได้ยอมรับให้มีการเรียกแพทย์มารักษาผู้ป่วย เช่น ในกรณีของสะอูด บิน อบี วัคกอค ตอนที่เขาป่วยในช่วงหลังญออาลา¹

และยอมรับการเป่ารักษาที่ถูกต้องจากอัลกุรอานและดุอาอ์ขอพร

ในยุคของท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม นี้เอง ที่โรงพยาบาลแรกในอิสลามได้ถูกสร้างขึ้น โดยที่นางรูกัยยะฮ์ อัล-อัลละมียะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮา ในสงครามค็อนดัก นางได้ตั้งเต็นท์ในมัสยิดของท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เพื่อเยียวยาผู้ได้รับบาดเจ็บ² ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้นำสะอูด บิน มุอาซ ไปตั้งไว้ หลังจากที่เขาได้รับบาดเจ็บในสงครามค็อนดัก ท่านกล่าวว่า “พวกท่านจงนำเขาไปอยู่ในเต็นท์ของรูกัยยะฮ์ ฉันจะได้เยี่ยมเขาได้ง่าย”³

เช่นเดียวกับที่คำสั่งกำชับใช้ของท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในการให้รักษาความสะอาด และการกระตุ้นให้มีการอาบน้ำชำระร่างกาย มีส่วนอย่างมากในการป้องกันโรคและการแพร่กระจายของโรค

และคำสั่งสอนของท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เรื่องความสะอาดในการรับประทานอาหาร แนวทาง การ ดู แล ถน อ ม อ า ห า ร และ ก า ร ปิ ด ภา ช น ะ อ า ห า ร เป็นส่วนสำคัญที่มีบทบาทในการช่วยรักษาสุขภาพโดยทั่วไปของผู้คน

การส่งเสริมให้มีการขลิบ และกิจกรรมทางกายบางอย่าง มีส่วนช่วยในการจำกัดโรค และเชื้อโรคต่างๆจากการแพร่กระจาย ท่านได้กล่าวว่า

«خَمْسٌ مِنَ الْفِطْرَةِ: الْحَتَانُ وَالْإِسْتِحْدَادُ {حَلْقُ الْعَاثَةِ} وَتَقْلِيمُ الْأظْفَارِ وَتَنْفِ الْإِبِطِ وَقَصُّ الشَّارِبِ»

ความว่า “ห้าอย่างที่เป็นส่วนหนึ่งจากฟิฏเราะฮ์/กมลสันดานเดิมของมนุษย์ นั่นคือ การขลิบ การโกนขนอวัยวะเพศ การตัดเล็บ การถอนขนรักแร้ และการตัดหนวด”⁴

ได้มีการเขียนตำรามากมายเกี่ยวกับแพทย์แผนนบี ทั้งหมดอยู่บนพื้นฐานของรายงานจากท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในสุนนะฮ์ของท่าน⁵

คำแนะนำสั่งสอนต่างๆ ของท่านนบีดังกล่าวมีผลต่อเมืองมะดีนะฮ์และชาวเมือง พวกเขาได้นำไปปฏิบัติใช้ชีวิต ทั้งส่วนรวมและส่วนตัว ถึงแม้มันจะเป็นคำสั่งสอนสำหรับประชาชาติทั้งหมด แต่เมืองมะดีนะฮ์ได้รับผลและการเปลี่ยนแปลงก่อนที่อื่นๆ ซึ่งช่วยในการพัฒนาด้านสุขภาพจะตั้งแต่วางแรกที่ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้มาถึงยังเมืองมะดีนะฮ์

¹ ดู อิบน์ สะอูด, *อัญญาบะกอด อัล-กุบรอ*, เล่ม 3 หน้า 147 และเศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, *กิตาบ อัล-มะฆอซี*, *باب ญัจญะฮ์ อัล-วะดาอู*, หมายเลข 4409

² อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 3 หน้า 238, อิบน์ ญะอฺเฎร์, *อัล-อิศอบะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 303, *อัญญาบะบะรี*, *อัล-ตารีค*, เล่ม 3 หน้า 673

³ อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 3 หน้า 238

⁴ เศาะฮีหฺ มุสลิม, เล่ม 1 หน้า 152

⁵ ดู อิบน์ อัล-ก๊อยยิม, *อัญญาบะบะรี*, *อัล-ชะฮะบียะฮ์*, *อัญญาบะบะรี*, *อิบน์ ญะอฺเฎร์*, *ญะาะบะกอด อัล-อะญิบะบะฮ์*, อิบน์ อุกัยบิอะห์, *ญะาะบะกอด อัล-อะญิบะบะฮ์*

และผลของมันก็ยังคงอยู่จนถึงทุกวันนี้ และจะอยู่ต่อไปตราบนานที่อัลลอฮ์ประสงค์จะให้มนุษย์สืบทอดผืนแผ่นดินนี้

การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เป็นคนที่หารายได้และทำผลผลิตตั้งแต่สมัยยังอยู่ในวัยเยาว์ แท้จริงท่านได้เคยเลี้ยงแพะของชาวมักกะฮ์ด้วยค่าจ้างเป็นเศษเงินเพื่อให้มีรายได้และช่วยจุนเจือ อนุญาติเป็นผู้เป็นลุงของท่าน ในการเลี้ยงดูลูกๆ ของท่าน ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า

«مَا بَعَثَ اللَّهُ نَبِيًّا إِلَّا رَغَى الْغَنَمَ» قَالُوا وَأَنْتَ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَقَالَ: «وَأَنَا كُنْتُ أَرْعَاهَا عَلَى قَرَارِيضَ لِأَهْلِ مَكَّةَ»

ความว่า “อัลลอฮ์จะไม่ส่งนบีคนใดนอกจากจะเคยเลี้ยงแพะ” บรรดาเศาะหาบะฮ์ถามว่า แล้วท่านล่ะ โอ้ ท่าน เรา จะ สู ล ล ล อ ฮู ? ท่านตอบว่า “ฉันเคยเลี้ยงแพะให้แก่ชาวมักกะฮ์แลกกับค่าจ้างเป็นเกาะรอรีย์¹ (เศษของเงินดีนาร์)”²

และเมื่อท่านเข้าสู่วัยชรา ท่านหญิงเคาะดีญะฮ์ก็ได้จ้างท่านเพื่อไปช่วยค้าขายให้แก่นาง โดยใช้ต้นทุนจากทรัพย์สินของนาง³ ทำให้ท่านได้เดินทางไกลเพื่อไปทำค้าขายหลายครั้ง

และส่วนหนึ่งจากคำพูดของท่านนบีที่ส่งเสริมสนับสนุนการทำงานและการผลิต คือ

«مَا أَكَلَ أَحَدٌ طَعَامًا قَطُّ خَيْرًا مِنْ أَنْ يَأْكُلَ مِنْ عَمَلِ يَدِهِ، وَإِنَّ نَبِيَّ اللَّهِ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَانَ يَأْكُلُ مِنْ عَمَلِ يَدِهِ»

ความว่า “ ไม่มี ผู้ใด เลย ที่ รับประทาน อาหาร ที่ ดี ที่ สุ ด มากไปกว่าคนที่รับประทานอาหารที่ได้จากการทำงานด้วยน้ำมือของตนเอง และแท้จริงนบีของอัลลอฮ์ที่ชื่อดาวิด อะลัยฮิสสลาม ท่านรับประทานอาหารซึ่งได้มาจากการทำงานด้วยมือของท่านเอง”⁴

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เปรียบเทียบให้แก่เศาะหาบะฮ์โดยใช้บรรดานบีที่ประกอบอาชีพและให้ผลผลิต ท่านกล่าวว่า “นบีชะกะรียานั้นท่านเป็นช่างไม้”⁵

นักวิชาการหะดีษได้รวบรวมหะดีษและตั้งชื่อบทไว้หลากหลาย ที่ส่งเสริมให้มีการหารายได้ การผลิต และทำงานทำการ เช่น อัล-บุคอรีได้ตั้งชื่อบทว่า “รายได้ของคนๆ หนึ่งจากการทำงานด้วยมือของเขาเอง”¹

¹ เป็นพหูพจน์ของ กีรอฎ หมายถึงเศษของเงินดีนาร์ ดู อิบนิ มะญูร, *พัตร์ อัล-บารี*, เล่ม 10 หน้า 5

² เศาะฮีห์ อัล-บุคอรี, *باب راعه أوى ألد-عهانم ألدعا كيرو*, เล่ม 3 หน้า 48 หมายเลข 2262

³ ดูหัวข้อ การแต่งงานของท่านนบีกับเคาะดีญะฮ์และประวัติของนาง ในหนังสือเล่มนี้

⁴ เศาะฮีห์ อัล-บุคอรี, *باب كسب ألد-عهانم مین ألد-عهانم*, หมายเลข 2072

⁵ สุนัน อิบนิ มาญูฮ์, เล่ม 2 หน้า 773

และในสุนันของอิบนิ มาญะฮ์ก็มีที่อธิบายว่า “การส่งเสริมให้มีการหารายได้”² และอัด-ดารีมียีให้ที่อธิบายหนึ่งในหนังสือของท่านว่า “การหารายได้และทำงานของคนๆ หนึ่งด้วยมือของเขาเอง”³

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ปฏิบัติต่อคนที่ทำงานประกอบอาชีพต่างๆ ในเมืองมะดีนะฮ์ ในรูปของการสนับสนุนส่งเสริมให้แรงจูงใจแก่พวกเขา ท่านจะตอบการเชิญไปรับประทานอาหารของช่างตัดเย็บ⁴ และท่านได้ส่งอิบรอฮีมลูกชายของท่านให้ภรรยาของช่างตีเหล็กดูแลเป็นแม่นม⁵

การปฏิบัติต่างๆ เหล่านี้ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม มีบทบาทในการเปลี่ยนมุมมองของชาวมะดีนะฮ์และคนอื่นๆ ที่ดูถูกอาชีพบางอย่าง เช่น ช่างตีเหล็ก เป็นต้น⁶

บทบัญญัติต่างๆ ของอิสลามที่ปฏิบัติใช้โดยท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม นั้น มีส่วนในการเพิ่มผลผลิตในเมืองมะดีนะฮ์และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในทุกๆ ด้าน อาทิ

การพัฒนาด้านธุรกิจการค้า

เมื่อตอนที่นบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ถึงยังเมืองมะดีนะฮ์นั้น ธุรกิจการค้าส่วนใหญ่อยู่ในมือของชาวยิว พวกเขามีอำนาจในตลาดของเมืองมะดีนะฮ์ โดยเฉพาะตลาดของเผ่าบনী กัยนุกอฮ์⁷ ที่รู้จักกันในชื่อของพวกเขาซึ่งมันเป็นตลาดที่มีชื่อเสียงมากที่สุดของมะดีนะฮ์ในตอนที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม อพยพไป และชาวยิวเหล่านั้นก็มีความเข้มงวดที่จะไม่ยอมให้ชาวมุสลิมมีอิทธิพลเหนือตลาดต่างๆ และเศรษฐกิจของเมืองมะดีนะฮ์

และเป็นที่ยุ้กันว่าเมืองมะดีนะฮ์นั้นเป็นเมืองเกษตรกรรมเป็นอันดับแรก ทั้งก่อนและหลังการอพยพ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า ไม่มีคนที่ประกอบอาชีพทำธุรกิจการค้าเลย

และตลาดของเผ่าบনী กัยนุกอฮ์ก็มีผู้คนหนาแน่นเพื่อทำการค้าขาย และชาวเอวส์และคือซรีอญ์บางส่วนก็มีกิจกรรมทางธุรกิจในนั้นด้วย แม้จะมีตลาดเล็กๆ ของพวกเขาเป็นการเฉพาะแล้วก็ตาม เช่น ตลาดมุฮ่าหิม⁸

¹ เศาะฮีห์ อัล-บุคอรีย์, กิตาบ อัล-บะยูฮ์, หมายเลข 2070-2075

² สุนัน อิบนิ มาญะฮ์, เล่ม 2 หน้า 771

³ อัด-ดารีมียี, อัล-สุนัน, เล่ม 2 หน้า 247

⁴ เศาะฮีห์ อัล-บุคอรีย์ เล่ม 3 หน้า 13

⁵ อิบนิ หนะญ์ร, อัล-อิศอบะฮ์, เล่ม 4 หน้า 980

⁶ ดู อับดุลอะซีซ อัล-อุมะรีย์, อัล-หิร็อฟ วะ อัล-ศินาอาต ฟิ อัล-หิญาซ ฟิ อัล-อัศร์ อัน-นะบะวีเย์, เมากิฟ อัล-อิสลาม มิน อัล-หิร็อฟ วะ อัล-ศินาอาต, หน้า 43

⁷ อุมร์ บิน ซับบะฮ์, ตารีค อัล-มะดีนะฮ์, เล่ม 1 หน้า 304

⁸ อัล-ซัมฮูดีเย์, วะฟาฮ์ อัล-วะฟาฮ์, เล่ม 4 หน้า 1306

แต่ว่าตลาดและธุรกิจของเมืองมะดีนะฮ์หากเทียบกับเมืองมักกะฮ์แล้วในภาพรวมถือว่าน้อยหรือเล็กกว่าของมักกะฮ์มาก

มะดีนะฮ์มีความพิเศษในเรื่องของอินทผลัม และผลผลิตทางการเกษตรอื่น ๆ รวมถึงสิ่งของที่ผลิตแบบง่าย ๆ อันนำไปสู่กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่พอจะเป็นรูปธรรม และชาวฮิวมะดีนะฮ์นั้นมีอำนาจควบคุมด้านเงินทุน พวกเขาปล่อยเงินกู้แก่ผู้คนและคิดดอกเบี้ย อันเป็นสิ่งที่ช่วยให้พวกเขามีอำนาจควบคุมและมีอิทธิพลในเมืองมะดีนะฮ์

และเมื่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และบรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่านได้อพยพมายังเมืองมะดีนะฮ์มุเนาะเราะฮ์ ผู้อพยพส่วนใหญ่มาจากชาวกูรีอัยฮ์และพวกเขาบางส่วนมีทักษะในทางการค้าขาย ทำให้พวกเขาจำนวนมากที่เมื่อมาถึงมะดีนะฮ์ พวกเขา ก็ถามหาถึงที่ตั้งของตลาดทันที พวกเขาไปทำการซื้อขายหาริชกีปัจจุบันยังชีพ

อับดุลเราะห์มาน บิน เอาฟี เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เมื่อท่านมาถึงเมืองมะดีนะฮ์ ท่านนบีผูกความเป็นพี่น้องระหว่างเขาและท่านสะอูด บิน อับ-เราะฮ์บีอู ท่านสะอูดได้กล่าวแก่เขาว่า “ฉันเป็นชาวอันศอรที่สมบัตินมากที่สุดคนหนึ่ง ฉันจะแบ่งทรัพย์สินสมบัติของฉันระหว่างฉันกับท่าน และท่านจงดูว่าภรรยาคนไหนของฉันที่ท่านชอบ ฉันจะหย่านางให้กับท่าน เมื่อนางพ้นระยะเวลาอิดตะฮ์แห่งการหย่าแล้ว ท่านก็จงแต่งงาน” ท่านอับดุลเราะห์มาน บินเอาฟี ตอบว่า “ฉันไม่ได้ต้องการสิ่งเหล่านั้นหรอก แต่ฉันแค่อยากรู้ว่าที่นี่มีตลาดสำหรับทำการค้าขายไหม?” ท่านสะอูดตอบว่า ตลาดของเผ่าบนี้ ก็อยู่นอกอู แล้วท่านอับดุลเราะห์มานก็เดินเข้าออกตลาดนั้นเพื่อทำธุรกิจ จนท่านสามารถรวมทรัพย์สินจำนวนมาก จากนั้นท่านก็ได้แต่งงาน¹

และท่านอุมัรก็เป็นคนหนึ่งที่ทำธุรกิจในห้องตลาดหลังจากการอพยพ จนกระทั่งเวลาที่ท่านพลาดจากการไปนั่งฟังหะดีษของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่าน ก็ จ ะ ก ล ่า ว ก ่ บ ร ร ด า ค น ที่ ร าย ง า น ห ะ ดิ ษ ก ่ ก ่ ท ำ น ว ่า “การซื้อขายในห้องตลาดทำให้ฉันพลาดจากสิ่งสำคัญ(คือการฟังหะดีษของท่านนบี)”²

เมื่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้สั่งใช้ให้บรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่านบริจาตทาน พวกเขา ก็จะมุ่งหน้ากันไปที่ตลาดเพื่อทำงาน แม้จะเป็นแรงงานคนรับจ้างก็ตาม เศาะหาบะฮ์ท่านหนึ่งกล่าวว่า “เมื่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้สั่งใช้ให้ทำการบริจาตทาน

¹ ดูรายงานของ อัล-บุคอรียฺ ในเศาะฮีหฺของท่าน, กิตาบ อัล-มะฆอซี, บาบ กัยพะ อาคอ อัน-นะบียฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม บัยนะ อัศฮาบีฮฺ, หมายเลข 3937

² เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรียฺ เล่ม 3 หน้า 19

คนคนหนึ่ง ในหมู่พวกเรา ก็จะมุ่งหน้าไปที่ตลาด เขาจะรับจ้างงานแบกของ บางคนก็อาจจะได้ค่าจ้างมาแค่หนึ่งกอบมือ และบางคนอาจจะได้ถึงหนึ่งแสน”¹

แท้จริงท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม รู้ดีถึงอิทธิพลของชาวยิวต่อการค้าในเมืองมะดีนะฮ์ ผ่านการควบคุมของพวกเขาต่อตลาดเผ่าบนิ ก็อยนูกอฮุ ท่านนบีจึงต้องการให้มีตลาดใหม่ในเมืองมะดีนะฮ์ ที่พ้นจากการควบคุมของชาวยิว ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จึงกำหนดให้ทำโดมเด่นท์ ณ ที่ดินของ บะเก็ญ บิน อัล-ซุบัยร์ และประกาศว่านี่คือตลาดของพวกเขา ท่าน การทำเช่นนี้ส่งผลทำให้ชาวยิวโกรธ และรับรู้ถึงอันตรายและการแข่งขันของตลาดใหม่นี้ กะอูบ บิน อัล-อัครอฟ จึงเข้ามาในเด่นท์ แล้วตัดเชือกที่ใช้ยึดออก ท่านนบี จึงกล่าวว่า “ไม่เป็นไรฉันจะย้ายไปยังที่ที่พวกเขาจะโกรธมากกว่านี้ ท่านจึงได้ย้ายไปยังตลาดใหม่ของเมืองมะดีนะฮ์ แล้วกล่าวว่า “นี่คือตลาดของพวกเขา อย่าให้น้อยกว่าเดิม หรืออย่าทำให้มันแคบ และไม่มีกำเก็บค่าใช้จายใดๆ”²

ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม สั่งห้ามเก็บค่าเช่าใดๆ กับทุกคนในตลาดมะดีนะฮ์ใหม่ ส่งผลให้ตลาดมีความรุ่งเรืองและมีผู้คนมากขึ้นเยอะ การที่ท่านเลือกทำเลของตลาดนี้เป็นประตูทางเข้าเมือง ทำให้ตลาดของมุสลิมได้รับการต้อนรับจากผู้มาเยือนและบรรดาพ่อค้า เป็นด่านแรกที่พวกเขาเจอเมื่อมาถึงยังเมืองมะดีนะฮ์ ก่อนที่พวกเขาจะเข้าไปยังตลาดของเผ่าบนิ ก็อยนูกอฮุ เรื่องนี้เป็นเหตุทำให้ชาวยิวโกรธเคือง และตลาดมะดีนะฮ์นี้มีบทบาททำให้ธุรกิจและการค้าขายในหมู่มุสลิมและชนอื่นๆ มีความรุ่งเรือง และช่วยส่งเสริมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของพวกเขา

ธุรกิจการค้าในตลาดเมืองมะดีนะฮ์ของชาวมุสลิมมีการพัฒนาเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จากความกระตือรือร้นชาวมุฮัมมัดที่ส่วนใหญ่เป็นชาวกุริอัยซ์และมีพื้นฐานทางการค้าขายในสายเลือดอยู่แล้ว ท่านอับดุลบักร์ ท่านอุมัยร์ และท่านอุษมาน เป็นส่วนหนึ่งคนบุคคลที่เคยทำการค้าขายมาแล้ว ซึ่งท่านอุษมาน บิน อัลฟาน และท่านญ็อลหะฮุ บิน อุบัยดิลลาฮุ จัดอยู่ในกลุ่มพ่อค้าที่ขายผ้าในตลาดมะดีนะฮ์

ท่านนบี มักจะเดินผ่านบรรดาพ่อค้าในตลาดมะดีนะฮ์ ท่านจะซื้อสินค้าของพวกเขาและตักเตือนสั่งห้ามพวกเขาไม่ให้ฉ้อโกงหลอกลวงในการค้าขาย และบรรดาเศาะหาบะฮ์ต่างมีส่วนร่วมในการเดินทางไปทำธุรกิจที่เมืองฮามในสมัยของท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านซุบัยร์นั้นได้พบกับท่านเราะฮ์ลุลลอฮุ คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในช่วงที่ท่านนบี กำลังเดินทางอพยพ โดยที่ท่านอยู่ในกองคาราวานพ่อค้ามุสลิมที่กำลังเดินทางกลับมาจากเมืองฮาม³

¹ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี เล่ม 3 หน้า 52 สิ่งที่น่าสนใจได้จากตัวบทหะดีษนี้คือพวกเขารายชื่อบางคนมีถึงหนึ่งแสนดิรฮัมหรือดีนาร์
² อัล-ลิลลิลฮุดี, วัฟอา อัล-วัฟอา, เล่ม 2 หน้า 739, อุมัยร์ บิน ซับบะฮุ, ตาริค อัล-มะดีนะฮุ, เล่ม 1 หน้า 304, อัล-บะลาซุรี, ฟูตูฮฺ อัล-บุลดาน, หน้า 28
³ อิบน์ กะษีร์, อัล-ลิลลิลฮุ อั้น-นะบะฮียะฮุ, เล่ม 2 หน้า 249, ดูหัวข้อ การอพยพของท่านนบี

และเคยเกิดเหตุการณ์ที่กองคาราวานสินค้าได้มาถึงยังเมืองมะดีนะฮ์ในขณะที่ท่านนบีกำลังยืนกล่าวคุฏบะฮ์ละหมาดวันศุกร์อยู่บนแท่นมินบรในมัสยิด แล้วผู้คนต่างก็ออกไปยังกองคาราวานโดยทิ้งท่านนบีไว้เหลือเพียงสิบสองคนที่ยังคงอยู่ในมัสยิดกับท่าน อาเยะฮ์อัลกุรอานนี้จึงถูกประทานลงมา

﴿ وَإِذَا رَأَوْا تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا انفَضُّوا إِلَيْهَا وَتَرَكُوكَ قَائِمًا قُلْ مَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿١١﴾ ﴾

[الجمعة: 11]

ความว่า “และเมื่อพวกเขาได้เห็นการค้าและการละเล่น พวกเขาก็กรูกันไปหามัน และปล่อยเจ้าไว้ให้ยืนอยู่คนเดียว จึงบอกพวกเขาเถิด สิ่งที่มีอยู่ ณ อัลลอฮ์นั้นดีกว่าการละเล่นและการค้า และอัลลอฮ์นั้นทรงเป็นเลิศยิ่งในหมู่ผู้ประทานปัจจัยยังชีพ” (อัล-ญุมอะฮ์ : 11)¹

ตลาดเมืองมะดีนะฮ์นั้นก็เหมือนตลาดของเมืองอื่นๆ ของดินแดนहिญาซ ที่มีสินค้าต่างๆ ทั้งสินค้าพื้นเมืองที่ผลิตในพื้นที่และสินค้าที่นำเข้ามาจากที่อื่นๆ เช่นจากเมืองฮาม เป็นต้น

แม้ท่านนบี คืออัลลอฮ์จะลบล้างวิถีชีวิตที่ผิดๆ จะมีภาวะยุ่งกับการต่อสู้ญิฮาดในหนทางของอัลลอฮ์ ท่านก็ยังคงตรวจตราตลาดมะดีนะฮ์ด้วยตัวของท่านเอง และมีข้อเสนอแนะตักเตือนสำหรับผู้คนที่อยู่ในตลาด โดยครั้งหนึ่งท่านได้ไปเยี่ยมตลาด และพบว่าอาหารของพ่อค้าคนหนึ่งที่ยืนอยู่ดูสวยงามน่าสนใจ ท่านจึงเอามือล้วงดูด้านในอาหารนั้น แล้วท่านก็นำสิ่งที่อยู่ในนั้นออกมา พบว่ามันไม่เหมือนกับที่เห็นภายนอก ท่านกล่าววูทานแก่คนขายว่า “อูฟ” (คำที่แสดงถึงความไม่พอใจ) และกล่าวว่า “ไม่มีการหลอกลวงกันในหมู่มุสลิม ใครที่หลอกพวกเรา เขาไม่ใช่พวกเรา”²

และในตลาดของมะดีนะฮ์นี้ ท่านนบีได้ให้ข้อชี้แนะมากมายที่ประชาชาติอิสลามสามารถนำมาใช้ดำเนินชีวิตเป็นพื้นฐานของการซื้อขายในอิสลามดังที่ปรากฏในตำราฟิกฮ์และตำราหะดีษต่างๆ มากมาย³

การพัฒนาด้านการเพาะปลูก

การเพาะปลูกนั้นถือเป็นอาชีพสำคัญที่มนุษยชาติรู้จักและถือเป็นอาชีพที่มีมายาวนานมากที่สุดอาชีพหนึ่ง ทั้งนี้เพราะมันเป็นสิ่งที่สนองความต้องการโดยธรรมชาติของมนุษย์ มันเป็นแหล่งรายได้หลักสำคัญแหล่งหนึ่งที่เป็นหลักประกันด้านอาหารแก่มนุษย์ เช่นเดียวกับที่เป็นหลักประกันการสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานบางส่วนของมนุษย์ เป็นที่รู้กันว่า

¹ เศาะฮ์ฮ์ อัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-ญุมูฮู, บาบ *فإذا قضيت الصلاة فانتشروا في الأرض وابتغوا من فضل الله*, เล่ม 2 หน้า 3

² รายงานโดย อัล-ติรมิซีย์, อัล-สุนัน, เล่ม 3 หน้า 606, อัล-ดารีมี, อัล-สุนัน, เล่ม 2 หน้า 248

³ ดู อิบน์ กุฎามะฮ์, อัล-มุฆนี, เล่ม 4, 5 และ 6, พะตาวา อิบน์ ตัยมียะฮ์, เล่ม 29 เรื่องฟิกฮ์ (การซื้อขาย)

การเพาะปลูกในทุกสถานที่นั้นต้องอาศัยทั้งปัจจัยทางทรัพยากรมนุษย์และทางธรรมชาติ
บวกกับระบบและวิธีการที่ต้องปฏิบัติในแต่ละที่

จริงๆ แล้วมีสถานการณ์และความเข้าใจมากมายที่มีส่วนติดอยู่บางส่วน และเมื่ออิสลามมาถึง
อิสลามได้ส่งเสริมและกระตุ้นการเพาะปลูก รวมถึงงานที่เกี่ยวข้องและอาชีพอื่นๆ ด้วย
โดยกำหนดว่าการประกอบอาชีพเหล่านั้นเป็นอิบาดะฮ์ เป็นการทำความดีอย่างหนึ่ง
โดยมีเงื่อนไขว่าต้องไม่ไปกระทบต่อการทำอิบาดะฮ์อื่นๆ (เช่น ละหมาด ถือศีลอด และอื่นๆ)

เช่นกัน อิสลามได้เชิญชวนชาวสวนให้จ่ายชะกาตผลผลิตจากพืชผลที่เขาได้มาด้วย

บรรดาเศาะหาบะฮ์ก็ได้ทำการเพาะปลูกทำสวนที่เมืองมะดีนะฮ์ ซึ่งชาวอันศอรนั้นเป็นเจ้าของสวน
เมื่อชาวมุฮาญีรีนได้อพยพมา ชาวอันศอรรู้ได้กล่าวแก่ท่านนบี ว่า โอ้ท่านเราะฮูล ท่านจงแบ่งสวนของเรา
ระหว่างเรากับพี่น้องของเราชาวมุฮาญีรีนเถิด ท่านนบีก้าวว่า ไม่ ไม่ต้องแบ่งสวนให้เราหรอก
ชาวอันศอรรู้จึงกล่าวว่า ถ้าเช่นนั้น พวกท่านช่วยดูแลสวนให้พวกเรา
แล้วเราจะแบ่งส่วนผลผลิตของมันให้กับพวกท่าน ชาวมุฮาญีรีนจึงตอบว่า พวกเราได้ยินแล้ว¹

ท่านนบีได้เคยแบ่งสรรที่ดินเพื่อใช้ในการทำกินแก่บรรดาเศาะหาบะฮ์และคนอื่นๆ
เพื่อพวกเขาจะได้ใช้ในการเพาะปลูก² เช่น ท่านได้จัดสรรที่ดินในเมืองมะดีนะฮ์ ให้ท่านอับ-ซุบัยร์ บิน อัล-เอาวาม
เพื่อใช้ในการเพาะปลูกเลี้ยงชีพ ในช่วงที่ท่านนบียังมีชีวิตอยู่³

ท่านนบี คือลัลลลลลลลลลลลลลลลล ยังได้เคยจัดสรรที่ดินที่มีตาน้ำในพื้นที่ชานเมืองอันบูก
ให้กับท่านอะลี บิน อบี ฏอลิบ ซึ่งต่อมาก็กลายเป็นแหล่งเพาะปลูกมีชื่อเสียงในเรื่องการให้ผลผลิตที่มาก
โดยท่านอะลี เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ได้ทำงานในสวนนั้นด้วยตัวท่านเอง⁴

และลักษณะเดียวกัน ท่านนบี คือลัลลลลลลลลลลลลลลล ได้ส่งเสริมให้เศาะหาบะฮ์ใช้ประโยชน์จากที่ดินโดยการเพาะปลูก ท่านได้กล่าวว่า

«مَنْ أَحْيَا أَرْضًا مَيِّتَةً فَهُوَ فِيهَا أَجْرٌ، وَمَا أَكَلْتُ الْعَافِيَةَ مِنْهَا فَهُوَ فِيهَا صَدَقَةٌ»

ความว่า “ผู้ใดที่ฟื้นฟูแผ่นดินที่แห้งตายให้สามารถเพาะปลูกได้ เขาจะได้ผลบุญ
และหากสิ่งมีชีวิตใดมากินจากต้นไม้ที่เขาปลูกบนที่ดินนั้น เขาก็จะได้ผลบุญของการบริจาคทาน”⁵

¹ ดูหัวข้อ การอพยพของท่านนบี คือลัลลลลลลลลลลลลลลล ในหนังสือเล่มนี้ และใน เศาะฮิห์ อัล-บุคอรี, เล่ม 3 หน้า 67

² ดู มัสอูด ยะหียา อัล-อาฆอ, อัล-อิ กฏอฮ์ อัล-อิสลามียะฮ์ ฟิ อัล-อัศร อัน-นะบะวี, เป็นการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างที่ดินจัดสรรในยุคญาฮิลียะฮ์ (ก่อนอิสลาม) และของยุโรปในยุคกลาง, จากวารสารของสมาคมวิชาการด้านประวัติศาสตร์แห่งซาอุดีอาระเบีย, กรุงริยาด, ฉบับที่สอง, ฮ.ศ. 1427, ดู อัล-อุมมะรียะฮ์, อัล-รอฮ์ม ฎิยาฮ์, อัล-หะยาฮ์ อัล-อิกติศาดียะฮ์ อะล-อิญตีมาอียะฮ์ ฟิ อัศร อัน-นบววะฮ์, ดารุ อิบน์ลิยา, กรุงริยาด, ฮ.ศ. 1417, หน้า 17

³ ดูตัวบทหลักฐานการจัดสรรที่ดินและการตรวจสอบหลักฐานเหล่านั้น ใน มุหัมมัด เราะฎิยัลลอฮุ, อัล-วะซาอิก อัล-สิยาอียะฮ์ อัล-อะฮ์ดี อัน-นะบะวียะฮ์ อะล-คิลาฟะฮ์ อัล-รอฮิยะฮ์, หน้า 319

⁴ อุมร์ บิน ซับบะฮ์, ตาริค อัล-มะดีนะฮ์, เล่ม 2 หน้า 222

⁵ สุนัน อัล-ตาริมียะฮ์, เล่ม 2 หน้า 267 (อัล-อาฟิยะฮ์ ในหะดีษ คือ นกหรือสิ่งมีชีวิตอื่น)

ซึ่งหมายความว่าการกระทำดังกล่าวนี้เป็นอิบาดะฮฺประเภทหนึ่งด้วย

แท้จริงท่านนบีได้ส่งเสริมนับสนุนการฟื้นฟูพัฒนาที่ดิน และท่านได้วางกฎเกณฑ์ทางศาสนาที่ประชาชาติหลังจากท่านได้ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการครอบครองที่ดิน ท่านได้กล่าวว่า

«مَنْ أَحْيَا أَرْضًا مَوَاتًا فَحَبِيَ لَهُ»

ความว่า “ผู้ใดที่ฟื้นฟูแผ่นดินที่ตาย(แห้งแล้งไม่มีต้นไม้) (ให้ฟื้นขึ้น)มันก็จะเป็นส่วนหนึ่งของเขา”¹

มีหะดีษมากมายที่ส่งเสริมให้มุสลิมทำการเพาะปลูก จนอัล-บุคอรีย์ได้กำหนดเป็นหัวข้อเรื่องในหนังสือของท่านในบทที่เกี่ยวกับการเพาะปลูก โดยให้ชื่อว่า “ความประเสริฐของการหว่านพืชและการเพาะปลูกเมื่อ(พืชผลที่ปลูกนั้น)ถูกกิน(โดยสิ่งมีชีวิตไม่ว่าจะเป็นคนและสัตว์)”

รายงานจากท่านอนัส บิน มาลิก เราะวะฎียัลลอฮุอันฮุว่าท่านนบีได้กล่าวว่า

«مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَغْرِسُ غَرْسًا أَوْ يَزْرَعُ زَرْعًا فَيَأْكُلُ مِنْهُ طَيْرٌ أَوْ إِنْسَانٌ أَوْ بَهِيمَةٌ إِلَّا كَانَ لَهُ بِهِ صَدَقَةٌ»

ความว่า “ไม่มีมุสลิมคนใดที่ทำการปลูกต้นไม้ต้นหนึ่ง หรือปลูกพืชไร่ชนิดใดชนิดหนึ่ง แล้วมีนกคนหรือปศุสัตว์มากิน นอกจากเขา(คนที่ปลูก)จะได้รับผลบุญจากการบริจาคทาน”²

และมีรายงานจากท่านอนัส บิน มาลิก เราะวะฎียัลลอฮุอันฮุเช่นกันว่าท่านนบีได้กล่าวว่า

«إِنْ قَامَتِ السَّاعَةُ وَفِي يَدِ أَحَدِكُمْ فَسِيلَةٌ، فَإِنْ اسْتَطَاعَ أَنْ لَا يَقُومَ حَتَّى يَغْرِسَهَا، فَلْيَفْعَلْ»

ความว่า “หากวันกิยามะฮฺกำลังจะเกิดขึ้น ในขณะที่มีกล้าไม้ อยู่ในมือของใครคนหนึ่ง ในหมู่พวกท่าน หากเขาสามารถจะทำการปลูกได้เขาก็จงปลูกมันให้เสร็จ”³

การพัฒนาเมืองแร่

การทำเหมืองแร่คือการขุดและนำแร่ดิบออกมาจากแหล่งของมัน และใช้ประโยชน์จากแร่ นั้น ซึ่งแผ่นดินนิญาซก็มีแร่ธาตุต่างๆ เช่นกัน การทำเหมืองแร่เป็นที่รู้จักกันตั้งแต่ในยุคญาฮิลียะฮฺ และถัดมาในยุคของท่านนบี ซึ่งสามารถเห็นได้จากตัวบทหลักฐานต่างๆ อาทิ มีรายงานว่า อับู อัล-หุศัยน อัล-

¹ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรีย์, เล่ม 10 หน้า 84

² เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรีย์, เล่ม 10 หน้า 67

³ รายงานโดยอิมามอะหฺมัดในมุสนัดของท่าน, เล่ม 3 หน้า 191, และดู ดร.อับดุลอะซีซ อัล-อุมะรียฺ, อัล-หิรอฟ วะ อัล-คินาอาต ฟิ อัล-นิญาซ, หน้า 85-

สุละมีย์ ได้มาหาท่านนบีพร้อมไปกับแร่ทองคำ¹ พวกเขาเรียกมันว่า “มะอูดัน” ซึ่งพวกเขาหมายถึงที่มาหรือแหล่งที่เอาแร่

ท่านนบีได้จัดสรรเหมืองแร่ มะอาดิน อัล-เกาะบีดะฮฺ หมู่บ้านหนึ่งชานเมืองมะดีนะฮฺ ให้ท่านบิลาล บิน อัล-ฮาริษ อัล-มุซะนีย์² เป็นพื้นที่ภูเขาระหว่างเมืองมะดีนะฮฺและเมืองยัรบูกุ และมีแหล่งแร่อื่นๆ อีกมากมายในดินแดนหิญาซ

เป็นที่รู้กันว่าการใช้แร่ธาตุเหล่านั้นเป็นการใช้แบบธรรมดาและอยู่ในวงจำกัด ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากความสามารถที่น้อยนิดของคนในพื้นที่ในยุคนั้น และความยากลำบากในการขุดเจาะ อันเนื่องมาจากงานทุกอย่างนั้นทำด้วยมือและประสบการณ์ก็มีน้อย³ และไม่เป็นที่สงสัยว่าเลยว่า การที่ท่านนบีคืออลัลลฮฺอะละยฮิอะสลัลม ให้ความสำคัญกับเจ้าของแหล่งดินที่มีแร่ต่างๆ เหล่านั้น ได้ช่วยส่งเสริมให้มีการพัฒนามากขึ้น และการจัดสรรเขตที่มีแร่เหล่านั้นก็ด้วยเป้าหมายเพื่อก่อให้เกิดผลประโยชน์ ส ร ำ ง ง าน พ ั ฒ น า แ ล ะ น ำ แ ร ่ ที่ มี อ อ ก ม า ใ ช้ เช่นเดียวกับที่เราเห็นว่ามียุทธศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับการกำหนดอัตราส่วนของชะกาต ริกาซ หรือชะกาต ลิน แร่ (คือธาตุที่อัลลอฮฺรวมไว้เป็นก้อนในลินแร่) ซึ่งรวมถึงดินที่มีแร่อยู่นับเป็นสิ่งที่มียุทธศาสตร์ในการช่วยสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจสำหรับประชาชน และเป็นกาวตระเตรียมให้มุสลิมได้เข้าใช้ประโยชน์ โดยการรวมแร่ธาตุเหล่านั้นเข้าไปในระบบชะกาตและกิจกรรมทางเศรษฐกิจด้วย

¹ อิบน์ ญะญ็ร, อัล-อิศอบะฮฺ, เล่ม 4 หน้า 44

² อิบน์ สะลาม, อัล-อัมวาล, หน้า 348

³ ดร.อับดุลอะซีซ อัล-อุมะรีย์, อัล-หิร็อฟ วะ อัล-ศินาอาต ฟิ อัล-หิญาซ, หน้า 289

การพัฒนาอุตสาหกรรม

ช่างตีเหล็ก

เมื่อเมืองมะดีนะฮ์มีสภาพที่ใกล้เคียงกับเมืองอื่นๆ ในแคว้นหิญาซ กล่าวคือมีการประกอบอาชีพอุตสาหกรรมครัวเรือนพื้นฐานขนาดย่อมที่เรียบง่ายโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการแปลงสภาพผลิตผลให้เป็นผลิตภัณฑ์ ซึ่งชาวอาหรับมักจะดูหมิ่นดูแคลนงานพวกนั้นบางส่วน ทำให้กลายเป็นงานที่พวกเขาและชาวยิวยึดไปประกอบอาชีพเป็นพวกแรกๆ ในจำนวนงานที่ว่านั้นก็คืออาชีพช่างตีเหล็ก

ครั้นเมื่ออิสลามได้มาถึง ท่านนบีจึงได้ทำการเปลี่ยนมุมมองทัศนคติดังกล่าวนั้นเสียใหม่ อิสลามได้กล่าวถึงคุณสมบัติของบรรดานบีต่างๆ ผ่านอัลกุรอานไว้ เช่น นบี ซะกะรียา มีอาชีพเป็นช่างไม้ นบี ดาูด ประกอบอาชีพทำเสื้อเกราะและอุตสาหกรรมเหล็กเป็นต้น อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

﴿وَعَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَّكُمْ لِيُحْصِنَكُمْ مِنْ بَأْسِكُمْ فَهَلْ أَنْتُمْ شَاكِرُونَ ﴿٨٠﴾﴾ [الانبیاء: 80]

ความว่า “และเราได้สอนเขาให้รู้การทำเสื้อเกราะแก่พวกเจ้า เพื่อป้องกันพวกเจ้าจากการรบกวนกัน แล้วพวกเจ้าจะเป็นผู้กตัญญูขอบคุณบ้างไหม?” (อัล-อันบิยาอ์ 80)

หลังจากนั้นท่านนบีก็ได้พูดต่อไปถึงนบีดาูดว่า “ไม่มีผู้ใดเลยสักคนที่กินอาหารดีเลิศไปกว่าผู้ที่กินอาหารจากน้ำพักน้ำแรงของตนเอง และแท้จริงนบีดาูดก็เป็นผู้ที่กินอาหารจากน้ำพักน้ำแรงของตัวเอง”¹

เศาะหะบะฮ์ท่านหนึ่งที่ชื่อ ค็อบบะบ บิน อัล-อะรีด ท่านเคยเป็นช่างตีเหล็กในขณะที่ท่านอาศัยอยู่ที่เมืองมักกะฮ์ก่อนการอิญเราะฮ์ และปรากฏว่าท่านนบีก็ได้ตำหนิติเตียนหรือดูหมิ่นดูแคลนเขาแต่อย่างใด และอาจเป็นไปได้ว่าหลังจากเขาได้ทำการอิญเราะฮ์ไปยังมะดีนะฮ์แล้วเขายังคงยึดถือในอาชีพเดิมของเขาต่อไป ท่านนบีก็ยังเคยว่าจ้างผู้หญิงคนหนึ่งให้เป็นแม่นมให้กับบิณฑายของท่านที่ชื่ออิบรอฮีม โดยแม่นมคนนั้นเป็นภรรยาของ อิบู ลัยฟ์ ซึ่งเป็นช่างตีเหล็กในนครมะดีนะฮ์ มีรายงานที่บอกว่าท่านนบีได้ไปหาเขาในขณะที่เขากำลังทำการเป่าเตาเผาเหล็กของเขาอยู่ จึงทำให้บ้านของเขาเต็มไปด้วยควันที่คลุ้งกระจาย²

ข้อสังเกตน่าสนใจอีกประการหนึ่งก็คือ การตั้งชื่อสุเราะฮ์หนึ่งในอัลกุรอานด้วยสุเราะฮ์ อัล-หะดีด (บพว่าด้วยเหล็ก) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่บ่งบอกได้ถึงความสำคัญของเหล็กในมุมมองอิสลาม อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

¹ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, เล่ม 3 หน้า 9

² อิบนุ ญะญ์ร, อัล-อิศอบะฮ์, เล่ม 4 หน้า 98

﴿ لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنْفَعٌ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٢٥﴾ ﴾ [الحديد: 25]

ความว่า “แน่นอน เราได้ส่งบรรดานบีของเราพร้อมด้วยหลักฐานทั้งหลายอันชัดแจ้ง และเราได้ประทานคัมภีร์และความยุติธรรมลงมาพร้อมกับพวกเขา เพื่อมนุษย์จะได้ดำรงอยู่บนความเที่ยงธรรม และเราได้ให้มีเหล็กขึ้นมา ในนั้นมี ความ แข็ง แกร่ง และมี ประโยชน์ มาก หลาย สำหรับ มนุษย์ และเพื่อที่อัลลอฮ์จะได้รู้ว่าผู้ใดที่ช่วยเหลือพระองค์และบรรดานบีของพระองค์ในทางลับ แท้จริง อัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงพลัง ผู้ทรงอำนาจ” (อัล-หะดีด : 25)

ในที่สุดมุมมองของผู้คนที่มีต่ออาชีพนี้ก็เปลี่ยนไป¹

ช่างฟอกหนังและเจาะหนัง

ช่างฟอกหนังมีหน้าที่ซ่อมแซม แปรรูป และใช้ประโยชน์จากหนังสัตว์²

เป็นที่ทราบดีว่ามีบรรดาสตรีจำนวนหนึ่งในเมืองมะดีนะฮ์ที่ทำงานฟอกหนังสัตว์ และตัดเจาะเย็บรองเท้าจากหนังสัตว์ เช่น อัล-ฮามัล บินตุ อุมัยส ภรรยาของท่านญะอ์ฟัร บิน อับี ฏอเล็บ มีรายงานว่าตอนที่ท่านนบีได้เข้าไปหานางเพื่อบอกข่าวการได้รับชะฮีดของสามีนาง ขณะนั้นนางเพิ่งเสร็จจากการเย็บหนังจำนวนสี่สิบชิ้น³

กล่าวกันว่า อุม มุลมุ อ์มีนีน ท่านหญิงเสาะดะฮ์ บินตุ ชัม อะฮ์ เราะฎียัลลอฮุอันฮา ทำงานเกี่ยวกับหนังสัตว์ที่ฟอกแล้วจากเมืองฏออิฟ เช่นเดียวกันกับอุมมุลมุอ์มีนีนท่านหญิงซัยนั บินตุ ญะฮ์ช ที่ทำงานฟอกและตัดเย็บหนังสัตว์ แล้วท่านก็เอารายได้ไปบริจาคแก่บรรดาผู้ยากไร้⁴ ท่านหญิงซัยนั นั้น เป็น ผู้ที่ มี ความ ซ้ำ นานา ใน การ ตัด เจาะ และ เย็บ หนัง และได้ผลิตงานเป็นของตนเองเพื่อเอาไปขายและทำการบริจาคจากรายได้ของมัน⁵

หลังจากการอิญญะเราะฮ์ของท่านนบี อุตสาหกรรมการฟอกหนังและตัดเย็บหนังสัตว์มีความรุ่งเรือง ประกอบกับที่บรรดาภรรยาบางคนของท่านนบี คืออัลลิลลอฮ์อะลัยฮิวะสَّلَام เองก็ได้ทำงานเกี่ยวกับหนังสัตว์ จึงเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้ผู้คนจำนวนมากหันมาฝึกฝนและทำงานในด้านนี้

¹ อับดุลอะซีซ อัล-อุมะรีย, อัล-หิร็อฟ วะ อัล-ศินาอาต ฟี อัล-หิญาซ, หน้า 273

² อัล-ซุบัยรีย, ตาญญ์ อัล-อะรูส, เล่ม 4 หน้า 313

³ อิบน์ หะญัร, อัล-อิศอบะฮ์, เล่ม 4 หน้า 486, เล่ม 4 หน้า 314, อัล-กัตตานีย, อัล-ตะรอตีบ อัล-อิदारียะฮ์, เล่ม 2 หน้า 57, ในดวบทอาหรับใช้คำว่า **مِنَّا** ซึ่งเป็นพหูพจน์ของคำว่า **مِنْهَا** หมายถึง หนังสัตว์ที่เพิ่งฟอก ดู, อัล-ฟัยรูซอะบาดี, อัล-กอมูส อัล-มุฮ็ีฎ

⁴ อิบน์ หะญัร, อัล-อิศอบะฮ์, เล่ม 4 หน้า 314

⁵ อับดุลอะซีซ อัล-อุมะรีย, อัล-หิร็อฟ วะ อัล-ศินาอาต ฟี อัล-หิญาซ, หน้า 126-131

การทอผ้าและการตัดเย็บเสื้อผ้า

การทอผ้าและการตัดเย็บเสื้อผ้าเป็นสองอาชีพที่เชื่อมต่อกัน ต่างก็ต้องรองรับและเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน การตัดเย็บเสื้อผ้าจำเป็นที่จะต้องนำหน้าด้วยการทอผ้าก่อนเสมอ และโดยปกติการทอผ้าก็ไม่อาจเกิดประโยชน์ที่สมบูรณ์ได้้นอกจากต้องมีการตัดเย็บด้วยเช่นกัน อิบ努 ค็อลดูน กล่าววว่า “อุตสาหกรรมทั้งสองอย่างนี้มีความจำเป็นต่อความเจริญรุ่งเรือง เนื่องจากมันเป็นสิ่งที่มีมนุษย์ต้องใช้สอยเพื่อความสะดวกสบาย”¹ หลังจากนั้นท่านยังกล่าวอีกต่อไปว่า “อุตสาหกรรมทั้งสองอย่างนี้เป็นสิ่งสร้างสรรค์ที่เก่าแก่ดั้งเดิม เนื่องจากการสร้างความอบอุ่นแก่ร่างกายนั้นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับมนุษย์ในระดับปกติของความเจริญ”²

เมื่อเราได้ทำการศึกษาในเรื่องการปั่นด้ายและการทอในยุคสมัยของท่านนบี จำเป็นด้วยเช่นกันที่เราต้องรู้ถึงศักยภาพด้านความอุดมสมบูรณ์ของวัตถุดิบในการทอผ้าและสิ่งแวดล้อมของเมืองนั้น ตลอดจนจนควมพร้อมในด้านประสิทธิภาพและทักษะความชำนาญที่จำเป็นสำหรับผู้ที่จะมาทำงานด้านนี้ ถึงแม้สิ่งเหล่านี้จะมีอยู่อย่างจำกัดหากเปรียบเทียบกับเมืองอื่นๆ

มะดีนะฮ์เป็นเมืองอันอุดมด้วยวัตถุดิบที่เป็นขนสัตว์ เนื่องจากมีทรัพยากรสัตว์ที่เลี้ยงไว้มาก ด้วยเหตุนี้จึงเกิดการใช้ประโยชน์จากขนสัตว์เหล่านั้น รวมถึงการเอามันมาปั่นเป็นด้ายด้วยเช่นกัน บรรดาสตรีหลายคนในสมัยของท่านนบีก็ทำงานเกี่ยวกับการทอผ้าในเมืองมะดีนะฮ์³

ท่านอิมามอัล-บุคอรีได้ตั้งหัวข้อหนึ่งในการรวบรวมหะดีษที่เกี่ยวข้อง ให้ชื่อว่า “บทที่กล่าวถึงนักทอผ้า”⁴ หะดีษเหล่านี้บ่งชี้ว่า ในเมืองมะดีนะฮ์มีสตรีบางคนที่มีความชำนาญด้านการทอผ้า และพวกนางได้ดำเนินการทอผ้าและผลิตเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายจากการทอ ท่านนบีเคยได้รับของขวัญจากสตรีซึ่งทอผ้านางหนึ่ง การที่ท่านนบีรับของขวัญจากนางเป็นแรงผลักดันทำให้เกิดความภาคภูมิใจและให้กำลังใจแก่นาง รวมถึงคนอื่นๆ ที่ทำงานในอาชีพทอผ้าเช่นเดียวกับนางในเมืองมะดีนะฮ์

เครื่องปั่นผ้าคือสิ่งที่ใช้สำหรับการปั่นขนสัตว์เพื่อให้มีการเปลี่ยนรูปจากขนสัตว์ธรรมดาให้กลายเป็นเส้นด้ายขนสัตว์ หลังจากผ่านกระบวนการนี้แล้วจึงจะมีการทอเป็นเครื่องแต่งกายในรูปแบบต่างๆ ในภายหลัง

¹ อิบ努 ค็อลดูน, *อัล-มุค็อดดิมะฮ์*, หน้า 411

² เรื่องเดียวกัน หน้า 411

³ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, เล่ม 3 หน้า 14

⁴ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, เล่ม 3 หน้า 13

ผู้ชายหลายคนก็เป็นผู้ที่มีความชำนาญในการตัดเย็บและการทอผ้า หลักฐานในเรื่องนี้คือ ะ ดี ๒ ที่ ร าย ง าน จ าก ท าน ส ิน าน บ ิน ส ะ อู ด์ ท าน ไ ด้ ก ล ่า ว ว ่า
ฉันได้ทำการตัดเย็บเสื้อคลุมจากหนังสัตว์ผืนหนึ่งให้แก่ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
ซึ่งฉันได้ทำบริเวณขอบหรือริมของเสื้อคลุมนั้นด้วยสีดำ ครั้นเมื่อท่านนบีได้สวมใส่มัน ท่านได้กล่าวว่า จงดูสิ
มันช่างงดงามและดูสง่าเหลือเกิน ชายชาวเบดูอินคนหนึ่งได้ลุกขึ้นยืนพลางกล่าวว่า โอ้ท่านเราะสุลุลลอฮุ
ไ ด้ โ ป ร ด ไ ห้ ผ้ า ผ ี น นี ้ แ ก่ ฉ ัน เ ถิ ด ท าน ส ิน าน ก ล ่า ว ว ่า
ท่านนบีนั้นเมื่อท่านถูกขอในสิ่งใดท่านไม่เคยตระหนี่หรือปฏิเสธที่จะให้ ดังนั้น
ท่านนบีจึงให้เสื้อคลุมผืนนั้นแก่ชายเบดูอินคนนั้นไป และท่านได้สั่งให้ฉันทำการตัดเย็บเสื้อคลุมผืนใหม่แก่ท่าน
แต่ปรากฏว่าท่านนบีได้เสียชีวิตก่อนในขณะที่ผ้าคลุมอยู่ในระหว่างการตัดเย็บที่ยังไม่แล้วเสร็จ¹

มีรายงานจากเศาะหาบะฮ์บางท่านที่บ่งชี้ว่า มีเศาะหาบะฮ์บางคนทำงานเกี่ยวกับ คีอซ
เป็นผ้าที่ทอจากไหมและขนสัตว์ กล่าวกันว่าส่วนหนึ่งจากบุคคลเหล่านั้นได้แก่ อับดุล-ฮุบัยร์ บิน อับ-เอาวาม และอัมร์
บิน อับ-อาศ

การทำงานทอผ้าในเมืองมะดีนะฮ์สามารถตอบสนองของความต้องการบางส่วนของคนแต่งกายชั้นพื้นฐาน
ขนสัตว์ที่ยังไม่ได้ทำการแปรรูปสามารถใช้ประโยชน์จากมันได้ในหลายๆ ลักษณะ เช่นการทำพูกและหมอน
สตรีชาวอันศอรคนหนึ่งได้ส่งพูกที่ยัดไส้ด้วยขนสัตว์เป็นของขวัญแก่ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
ท าน จ ี ง ก ล ่า ว แ ก่ ท าน ห ญู ง อ า อี ช ะ ฮุ ว ่า
เจ้าจงส่งมันคืนกลับไปเถิด(ท่านนบีกล่าวว่าท่านอาจจะนอนหลับสบายจนละเลยการละหมาดในตอนกลางคืน)²อัน
เป็นผลมาจากความอ่อนนุ่มของพูกใบนั้น

เช่นเดียวกับเชือก ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นทั้งในยามปกติและยามเดินทาง
โดยเชือกเหล่านั้นถูกผลิตขึ้นมาจากขนสัตว์และหนังสัตว์ต่างๆ

เศาะหาบะฮ์บางคนได้ทำเชือกขึ้นมาจากใบของต้นอินทผลัม
และบางคนก็เป็นผู้ที่มีชื่อเสียงในเรื่องการบริจาเชือกที่ใช้ในยามศึกสงคราม
เช่นเดียวกับที่เศาะหาบะฮ์บางคนจะผลิตเครื่องเรือน เครื่องใช้ และเครื่องประดับต่างๆ จากขนสัตว์ เช่น
พรมและผ้าที่ใช้สำหรับปูละหมาด เป็นต้น ในขั้นเริ่มต้นพวกเขาจะทำการทออย่างง่าย ๆ
จากสิ่งที่มีพร้อมอยู่แล้วมากมายจากขนแพะ แกะ และสัตว์อื่นๆ ที่มีขนหยาบ

ส่วนการตัดเย็บนั้นเป็นการตัดชุดผืนผ้าที่ทอเรียบร้อยแล้ว
นำมามาตัดให้มีความเหมาะสมพอดีกับขนาดรูปร่างของแต่ละคน หลังจากนั้นชิ้นส่วนต่างๆ
ที่ถูกตัดนั้นก็จะถูกเย็บติดกันด้วยเข็มและอุปกรณ์อื่นๆ

¹ อัล-กัฏตานีย์, *อัต-ตะรอตีบ อัล-อิदारียะฮ์*, เล่ม 2 หน้า 59

² อับ-ชะฮะบีย์, *อัล-ลีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, หน้า 331

งานตัดเย็บเป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียงในเมืองมะดีนะฮ์ในยุคสมัยของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จะพบว่าเมื่อมีคนจำนวนหนึ่งยึดงานตัดเย็บเป็นงานฝีมือและใช้เป็นเครื่องมือทำมาหากินสร้างอาชีพเลี้ยงตนเองด้วย ท่านอิมามอัล-บุคอรี¹ ได้หัวข้อหนึ่งในหนังสือท่านใช้ชื่อว่า “บทกล่าวถึงการเย็บปักถักร้อย” รายงานจากอะนัส บินมาลิก ท่านได้กล่าวว่า แท้จริง ช่างตัดเย็บคนหนึ่งได้เชิญท่านนบีไปรับประทานอาหารที่เขาได้จัดทำขึ้น ท่านอะนัส บิน มาลิก กล่าวว่่า ดั่งนั้นฉันจึงไปพร้อมกับท่านนบีเพื่อรับประทานอาหาร¹ ท่านนบีได้ตอบรับการเชิญชวนนั้นเพื่อลดล้างความรู้สึกเกรงใจเพียงคนเดียวที่ที่มีอยู่ในหัวใจของผู้คนที่มาต่อช่างตัดเย็บ บ โ ด ย ร ว ม และเป็นกาทำให้กำลังใจสนับสนุนส่งเสริมพวกเขาในการทำงานสร้างผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองความต้องการส่วนหนึ่งของสังคมต่อไป

ท่านนบีเป็นผู้หนึ่งที่จะทำการปะชุนเสื้อผ้าของท่านด้วยตัวท่านเองอยู่บ่อยครั้ง มีผู้ถามท่านหญิงอาอิชะฮ์ถึงการปฏิบัติตนของท่านนบีในขณะที่ท่านอยู่ในบ้าน ท่านหญิงอาอิชะฮ์ได้ตอบว่า ท่านเราะซูลุลลอฮ์ เมื่อท่านอยู่ในบ้านท่านจะทำการเย็บรองเท้าของท่าน โดยการประกบปะขึ้นส่วนรองเท้าและทำการเย็บมันเข้าด้วยกัน โดยใช้อุปกรณ์เครื่องมือเย็บรองเท้า ท่านนบียังเย็บเสื้อผ้า และทำงานบ้านเฉกเช่นที่พวกท่านทำงานในบ้านของตนเอง²

นี่เป็นการสนับสนุนส่งเสริมให้มีการทำงาน รู้จักพึ่งพาตนเอง และกาที่คนผู้หนึ่งได้ทำงานเพื่อตอบสนองความต้องการต่างๆ ของตน ก็ถือว่าเป็นการฝึกฝนตัวเองให้รู้จักสร้างสรรคการผลิตและไม่มีนิสัยเกียจคร้าน

งานจักสาน

งานจักสานถือเป็นอาชีพหนึ่งที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในเมืองมะดีนะฮ์ในยุคสมัยท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เป็นการทอเครื่องใช้และเครื่องเรือนต่างๆ โดยใช้ใบอินทผลัม ทั้งนี้เนื่องมาจากเมืองมะดีนะฮ์นั้นมีชื่อเสียงว่าเป็นแหล่งอินทผลัม ด้วยเหตุนี้จึงมีการใช้ประโยชน์จากใบของมันในงานจักสาน และมีการทอสิ่งของต่างๆ จากใบของมัน เช่น เสื้อที่ท่านนบีใช้นอนจนกระทั่งเห็นรอยเลือดติดที่ผิวหนังของท่าน³

ชาวอันศอรในเมืองมะดีนะฮ์มีการทำงานจักสานจากใบอินทผลัมเช่นกัน ท่านสลมาน อัล-ฟาริซี⁴ ได้ยึดงานจักสานเป็นอาชีพ ท่านได้ทำงานด้านจักสานนี้อย่างต่อเนื่องยาวนาน

¹ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, อ้างจากพัตร์ อัล-บารี, เล่ม 2 หน้า 60

² เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-บยูอุ, บาบ ซิกร์ อัล-ค็อยยาฎ, เล่ม 3 หน้า 13, อัซ-ชะฮะบี, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์ หน้า 324

³ อัซ-ชะฮะบี, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, หน้า 329

จนกระทั่งท่านได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการของแคว้น อัล-มะดาอิน ท่านกล่าวว่า
ฉันชอบที่จะได้บริโภคจากน้ำพักน้ำแรงของตนเอง ทั้งนี้เพื่อเป็นการปฏิบัติตามในสิ่งที่ท่านนบีได้บอกกล่าวไว้¹

สตรีบางคนในสมัยท่านนบีในบางครั้งบางเวลาพวกนางจะทำการปั่นและทอไบอินทผดัมกันในมัสยิด
สิ่งดังกล่าวนี้เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงการสนับสนุนส่งเสริมในงานด้านนี้เพื่อให้เกิดเป็นผลิตภัณฑ์
โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อได้รับรู้ถึงความสะอาดของใบที่ใช้จักสานและกลิ่นหอมของมัน

มีการใช้ประโยชน์จากใยของต้นอินทผดัมในการยัดหรือสอดใส่ในหมอนและแปร่งต่างๆ ท่านอะดีย์ บิน ฮาติม
คือลัลลลอฮุอะลยฮิวะสลัลม กล่าวไว้ว่า ฉันได้เดินด้วยกันกับท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลยฮิวะสลัลม
จนกระทั่งได้เข้าไปในบ้านของท่าน หลังจากนั้นท่านนบีได้เอาหมอนที่ยัดใส่ด้วยใยอินทผดัมโยนมาให้ฉัน
และกล่าวว่า จงนั่งบนนี้เถิด² ท่านอะนัส ได้กล่าวไว้ว่า
ฉันได้เข้าไปหาท่านนบีและพบว่าข้างใต้ศีรษะของท่านนั้นมีหมอนที่ยัดใส่ข้างในด้วยใยอินทผดัม³

ทั้งหมดนี้คือผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ถูกผลิตขึ้นจากทรัพยากรและวัตถุดิบที่หลากหลาย
ซึ่งมีหลักฐานมากมายจากจริยวัตรของท่านนบี กล่าวไว้ถึง
เป็นส่วนหนึ่งที่บ่งบอกว่ามันถูกผลิตในช่วงเวลาที่ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากท่านนบี
คือลัลลลอฮุอะลยฮิวะสลัลม เป็นการสนับสนุนด้านปัจจัยเงินทองแก่ปัจเจกบุคคล
และเป็นการแสดงความจำเป็นที่ประสบความสำเร็จ
ก่อให้เกิดการพัฒนาด้านเศรษฐกิจในสังคมของชาวมุสลิมมะดีนะฮ์

การพัฒนาและการเลี้ยงสัตว์

อัลลลอฮ์ได้ตรัสไว้ในสุเราะฮ์ อัน-นะห์ลฺ อายะฮ์ที่ 5-8 ว่า

﴿وَالَا نَعْمَ خَلَقَهَا لَكُمْ فِيهَا دِفْءٌ وَمَنْفَعٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٥﴾ وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرِيحُونَ وَحِينَ تَسْرَحُونَ ﴿٦﴾
وَتَحْمِيلٌ أَتَقَالُكُمْ إِلَىٰ بَلَدٍ لَّمْ تَكُونُوا بَلِّغِيهِ إِلَّا بِشِقِّ الْأَنْفُسِ إِنَّ رَبَّكُمْ لَرؤُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٧﴾ وَالْحَيْلُ وَالْبِغَالُ وَالْحَمِيرُ
لِيَرْكَبُوهَا وَزِينَةٌ وَيَخْتَلُونَ بِهَا وَلَا تَعْلَمُونَ ﴿٨﴾﴾ [النحل: ٥-٨]

ความว่า “และปศุสัตว์นั้นพระองค์ทรงสร้างขึ้นมา ในตัวมันมีความอบอุ่นสำหรับพวกเจ้า
และมีประโยชน์มากมาย พวกเจ้าได้ใช้ส่วนหนึ่งจากมันมาบริโภค
และในตัวมันมีความสง่างามสำหรับพวกเจ้า
ขณะที่มันกลับจากทุ่งหญ้า และขณะที่นำมันออกไปเลี้ยง
และมันแบกสัมภาระหนักของพวกเจ้าไปยังเมืองไกล ๆ

¹ อับดุลอะซีซ อัล-อุมะรียฺ, อัล-วิลายะฮ์ อะลา อัล-บุลดาน ฟิ อัลศรั อัล-รอชดีน, หน้า 177, อิบนู สะอูด, อัลญ-ญาอะบะกอต, เล่ม 4 หน้า 18

² ดูหัวข้อ การมาเยือนของอะดีย์ บิน ฮาติม พร้อมคณะ ในหนังสือเล่มนี้

³ อัล-ชะฮะบียฺ, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, หน้า 328

โดยที่พวกเขาจะไปถึงไม่ได้เว้นแต่ด้วยความเหนื่อยยากลำบาก แท้จริง พระผู้อภิบาลของพวกเขาเป็นผู้ทรงเอ็นดู ผู้ทรงเมตตาเสมอ ทรงสร้างม้า ล่อ และลา เพื่อพวกเขาจะได้ขี่มันและเป็นเครื่องประดับ และพระองค์ยังทรงสร้างสิ่งอื่นๆ ที่พวกเขาไม่รู้” (อันทะห์ลุ : 5-8)

อาเยฮุอันประเสริฐนี้บ่งบอกถึงประโยชน์ของการเลี้ยงสัตว์ที่มีต่อมนุษย ศาสนาอิสลามดูแลและให้ความสำคัญกับทุกกิจกรรมด้านเศรษฐกิจที่เป็นประโยชน์ต่อมนุษย์

สิ่งที่ชี้ชัดถึงการดูแลและการเอาใจใส่ของอิสลามต่อการเลี้ยงสัตว์ การเพาะพันธุ์ และการพัฒนาพันธุ์สัตว์คือการที่มันเป็นอาชีพซึ่งชาวมะดีนะฮ์รู้จักกันเป็นอย่างดีในยุคสมัยของท่านของ ท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลียะฮ์วะฮ์ลัม

การเลี้ยงแพะ

ถือได้ว่าการเลี้ยงแพะนั้นเป็นอาชีพหลักในชีวิตของผู้คนตั้งแต่บรรพกาล นอกจากนั้นมันยังเป็นการที่ทำให้ผู้คนนึกถึงการแต่งตั้งนบีและเกี่ยวข้องกับบรรดานบีต่างๆ ในอดีต ซึ่งบรรดานบีเหล่านั้นมักจะเป็นผู้ที่เคยเลี้ยงแพะมาก่อน ก่อนที่อัลลอฮุจะแต่งตั้งพวกเขาเพื่อประกาศศาสนาแก่ผู้คน พวกเขาล้วนเคยผ่านบททดสอบการเลี้ยงแพะ ทั้งยังได้รับประโยชน์และบทเรียนจากอาชีพนี้

มีบันทึกในเศาะฮีหฺอิหม่ามอัล-บุคอรีห์จากอบู ฮุร็อยเราะฮ์ฮุ ท่านได้กล่าวว่า ท่านเราะฮ์ลุลลอฮุ คือลัลลอลฮุอะลียะฮ์วะฮ์ลัม ได้กล่าวว่า “อัลลอฮุจะไม่ส่งนบีคนใดเว้นแต่ปีคนนั้นจะเป็นผู้ที่เคยเลี้ยงแพะ บรรดาเศาะหาบะฮ์ได้กล่าวว่า แล้วท่านละ ไ้เราะฮ์ลุลลอฮุ? ท่านนบีกล่าวว่า ฉันก็เคยเลี้ยงมันมาเช่นกัน โดยรับค่าจ้างเป็นเศษเงินดินนาร์จากชาวมักกะฮ์”¹

อิสลามได้ให้ความสำคัญกับระบบชะกาดปศุสัตว์ มีการประเมินและกำหนดสัดส่วนที่แน่นอนของมัน ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งที่บ่งบอกว่าการเลี้ยงปศุสัตว์นั้นเป็นสิ่งที่สำคัญประการหนึ่งในด้านรายได้ทางเศรษฐกิจ มีฝูงแพะกลุ่มหนึ่งที่ถูกนำออกไปเลี้ยงยังทุ่งหญ้าที่ตั้งอยู่นอกเมืองมะดีนะฮ์ และถูกตัอนกัลบมา ยังเมืองมะดีนะฮ์ ในตอนเย็น ซึ่งประชาชนชาวมะดีนะฮ์จะได้รับประโยชน์จากน้ำนมของมัน ในตอนค่ำ หลังจากนั้นฝูงแพะดังกล่าวจะออกไปยังทุ่งหญ้าอีกครั้งในตอนรุ่งเช้าของวันใหม่ แพะฝูงนี้จะถูกเรียกว่า อัล-สิรอห์ (คือแพะที่ถูกเลี้ยงไว้แบบปล่อยให้หากินเองในทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์)

¹ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรีห์, เล่ม 3 หน้า 48

ในขณะที่ท่านหนีพำนักอยู่ ณ เมืองมะดีนะฮฺ ที่นั่นจะมีทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์แบบปล่อยให้สัตว์หากินเองตามธรรมชาติซึ่งมีที่ตั้งอยู่นอกเมืองมะดีนะฮฺ หลังจากนั้นฝูงแพะดังกล่าวก็จะกลับมายังเมืองมะดีนะฮฺอีกครั้งในตอนเย็น ฝูงแพะเหล่านี้มีส่วนสำคัญในการรับประกันความสมบูรณ์ของทรัพยากรน้ำนมให้ชาวมะดีนะฮฺ น้ำนมซึ่งมีความประเสริฐมากมายที่ท่านนบีได้พูดถึงในหะดีษต่างๆ ของท่าน และท่านยังส่งเสริมในเรื่องนี้ด้วย ดังนั้น ชาวเมืองจึงให้ความสำคัญกับมันมากขึ้นทั้งในด้านการผลิตและการบริโภค

ชายเบดูดินคนหนึ่งได้บุกจู่โจมเข้าไปยังทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ของชาวมะดีนะฮฺ ท่านนบีพร้อมด้วยเศาะหาบะฮฺกลุ่มหนึ่งจึงได้ออกติดตามหา จนกระทั่งถึงร่องน้ำตรงช่องเขาที่ชื่อว่า สัฟวาน¹ ซึ่งตั้งอยู่ในแนวเขต บะดร์ ปรากฏว่าท่านนบีเกิดการแคล้วคลาดจากเขาจึงไม่สามารถจับตัวเขามาได้ การติดตามหรือการปฏิบัติการของท่านนบีในครั้งนี้ถูกเรียกว่า สงครามบะดร์ครั้งที่หนึ่ง

อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً نُنَقِيكُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهِ مِنْ بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ لَبِيًّا خَالِصًا سَائِبًا لِلشَّرِيبِ ۗ ﴾ [النحل]

[66]

ความว่า “และแท้จริงในปศุสัตว์นั้น ย่อมมีบทเรียนอย่างแน่นอนแก่พวกเจ้า เราให้พวกเจ้าดื่มจากสิ่งที่อยู่ในท้องของมัน กำเนิดจากระหว่างมูลและเลือดเป็นน้ำนมบริสุทธิ์ที่ไอซาแก่ผู้ดื่ม” (อัน-นะหฺล : 66)

ท่านนบีเองก็มีแม่แพะและแกะที่ให้นมอยู่เจ็ดตัว อุมมุ อัยมันเป็นคนคอยเลี้ยงไว้ให้ท่านนบีได้ใช้ประโยชน์จากน้ำนมของสัตว์เหล่านั้น²

ท่านนบีได้ห้ามการรีดน้ำนมจากสัตว์เลี้ยงของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของ ทั้งนี้เพื่อเป็นการรักษาทรัพย์สินนี้แก่เจ้าของมัน รายงานจากอับดุลลอฮฺ บิน อุมร์ ท่านนบีได้กล่าวว่า “ใครคนหนึ่งอย่าได้รีดน้ำนมจากสัตว์เลี้ยงของคนอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของมัน คนหนึ่งคนใดในหมู่พวกท่านจะชอบใจไหมเมื่อมีคนเข้าไปยังห้องที่เก็บเสบียงอาหารของเขาและได้ฟังทลายที่เก็บของนั้น และทำการขนอาหารของเขาไป แต่แท้จริงแล้ว น้ำนมในเต้าของสัตว์นั้นคือแหล่งอาหารการกินสำหรับเจ้าของมัน ดังนั้นใครคนหนึ่งอย่าได้รีดน้ำนมจากสัตว์เลี้ยงของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของ”³

¹ อิบน์ อุซาม, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ*, เล่ม 2 หน้า 600, อัล-สุลลัย, *อัล-เราะฎ อัล-อะนิฟ*, เล่ม 3 หน้า 22, อิบน์ กะษีร, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ*, เล่ม 3 หน้า 364

² อัล-ญะบะรี, *อัล-ตาริค*, เล่ม 3 หน้า 184, เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี, เล่ม 3 หน้า 95

³ เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี, เล่ม 3 หน้า 95

การให้ความสำคัญและเคารพพัฒนาทรัพยากรสัตว์ และการสนับสนุนส่งเสริมจากท่านปีให้มีการใช้ประโยชน์จากมันรวมทั้งการแปรรูปมันออกมาเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ถือเป็นแรงจูงใจที่สำคัญสำหรับสังคมเมืองมะดีนะฮ์หลังการฮิจญ์เราะฮ์ฮ์ เนื่องจากเป็นการเพิ่มความสำคัญในทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่ส่งเสริมการตอบสนองของความต้องการของสังคมในด้านอาหาร อันได้แก่ เนื้อสัตว์ และ น้ำมัน ของมัน และส่งเสริมการตอบสนองของความต้องการของสังคมด้านเสื้อผ้าและเครื่องใช้เครื่องประดับอันได้แก่ หนังสัตว์ และขนของมัน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการปฏิบัติตามสัญญาฉบับหนึ่งที่อยู่ในอัลกุรอาน เช่นเดียวกับที่มีการตั้งชื่อสุเราะฮ์หนึ่งในอัลกุรอานว่า สุเราะฮ์ อัล-อันอาม (โองการเกี่ยวกับปศุสัตว์) เป็นสิ่งที่ยืนยันความสำคัญของปศุสัตว์ที่มีต่อชีวิตมนุษย์ได้เป็นอย่างดี

การเก็บและรวบรวมไม้ฟืน

ในจำนวนของหลักๆ ที่มีการเก็บตุนและรวบรวมไว้ใช้ประโยชน์ก็คือไม้ฟืน อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือหาเลี้ยงชีพของคนบางส่วนด้วย กระทั่งท่านปี คีอิลลิลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม ได้กล่าวว่า “การที่ชายผู้หนึ่งได้นำเชือกและทำการมัดไม้ฟืน หลังจากนั้นเขาได้เอามันไปขาย อัลลอฮ์จะทรงปกป้องเขาจากความต้อภัยต่อการขอทาน มันย่อมดีและประเสริฐกว่าการแบมือขอจากผู้คนไม่ว่าผู้คนเหล่านั้นจะให้หรือไม่ให้อะไรเลยแก่เขา”¹

อาชีวะประเภทนี้เป็นอาชีพที่ไม่จำเป็นต่อองค์ายเงินทุน มันไม่ต้องการอะไรมากไปกว่าขวานหนึ่งด้ามกับเชือกเส้นหนึ่งสำหรับมัดไม้ฟืน และบางครั้งอาจไม่ต้องใช้สิ่งเหล่านี้เลยในการเก็บและรวบรวมไม้ฟืนบางชนิด อาชีวะนี้จัดเป็นอาชีพที่ง่ายที่สุดเพื่อดำรงการเลี้ยงชีพ มีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการพึ่งพาตนเองในอาชีวะนี้ ซึ่งถือเป็นเป้าหมายหนึ่งของศาสนาอิสลาม

เช่นเดียวกับการเก็บและรวบรวมหญ้าและสมุนไพร และนำมันไปขายแก่พ่อค้าคนกลางหรือคนอื่นๆ จัดเป็นสิ่งที่ทำมากันอย่างแพร่หลายในเมืองมะดีนะฮ์ในสมัยท่านปี คีอิลลิลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม เศาะหาบะฮ์บางคนจะทำการเก็บและรวบรวม *อิซคิร* (พืชที่มีกลิ่นหอมชนิดหนึ่งคล้ายตะไคร้) และนำมันไปขาย

อัล-บุคอรียฺ ได้ชี้แจงหนึ่งในหนังสือเศาะฮี้หฺของท่านว่า (บพว่าด้วยการขายไม้ฟืนและต้นไม้จำพวกลำต้นอ่อน)²

ชาวอันศอรกลุ่มหนึ่งได้ทำการเก็บไม้ฟืนและนำมันไปขาย แล้วพวกเขานำเงินจากการขายไม้ฟืนนั้นไปซื้ออาหารและทำการบริจาคแก่ชาวศุฟฟะฮ์¹ (กลุ่มคนยากจนที่อาศัยช

¹ เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรียฺ, อ้างจาก *ฟัตห์ อัล-บารีย์*, เล่ม 10 หน้า 119, มาลิก, *อัล-มุวัฏฏะฮ์*, หน้า 47

² *ฟัตห์ อัล-บารีย์*, เล่ม 10 หน้า 118

ยคามัสยิตท่านนบีเป็นที่ยู่อาศัย) ท่านนบีได้สั่งใช้บรรดาคนยากจนอนาถาให้ออกไปหาไม้ฟืนและทำการขายมันซึ่งมันเป็นการประเสริฐกว่าการขอทานจากผู้คน

ชายชาวอันศอรคนหนึ่งได้มาหาท่านนบีและเขาได้ร้องเรียนท่านนบีถึงความจำเป็นของเขา ดังนั้น ท่านนบี จึง กล่าว แก่ เขา ว่า ท่านจงเดินออกไปและและท่านจงนำสิ่งของที่ท่านหามาได้จากในบ้านของท่านมาให้ฉัน ดังนั้นชายชาวอันศอรคนนั้นจึงได้นำพรมและแก้วน้ำมา ท่านนบีจึงได้จัดการขายมันไปในราคาสองดิรฮัม และ ท่าน ได้ ให้ เงิน จำนวน นั้น แก่ ชาย คน นั้น ไป และท่านนบีได้กล่าวแก่ชายคนนั้นว่าท่านจงใช้เงินหนึ่งดิรฮัมนี้ซื้ออาหารให้แก่คนในครอบครัวท่าน และท่านจงนำเงินที่เหลืออีกหนึ่งดิรฮัมไปซื้อขวานมาหนึ่งด้าม หลังจากนั้นท่านจงมาหาฉัน ดังนั้นเขาได้ปฏิบัติตามในสิ่งที่ท่านนบีได้สั่งใช้ แล้วเขาก็มาหาท่านนบีอีกครั้ง ท่านนบีจึงกล่าวแก่เขาว่าท่านจงไปยังที่ลุ่มระหว่างเชิงเขาและเก็บไม้ฟืนที่นั่น หลังจากนั้นอีกสัปดาห์ท่านจงมาหาฉันอีกครั้ง ปรากฏว่าหลังจากนั้นอีกสัปดาห์ชายชาวอันศอรคนดังกล่าวได้กลับมาหาท่านนบีและดูเหมือนว่าเขามีรายได้แล้ว ท่านนบี จึง ได้ กล่าว แก่ เขา ว่า การทำงานเช่นนี้ย่อมดีสำหรับเจ้ามากกว่าการที่เจ้ากลับไปยังวันกียามะฮฺในสภาพที่เจ้ามีจุดดำปรากฏบนใบหน้า (อันเป็นร่องรอยที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นสัญลักษณ์ของผู้ขอทาน)²

การชี้แนะแนวทางของ ท่านนบี แก่ ผู้ยากไร้คน นี้ ถือเป็นการชี้แนะแก่มวลมนุษย์ทั้งหลายในบรรดาประชาชาติจวบจนถึงวันกียามะฮฺ เป็นการชี้แนะให้ทุกคนมีศักดิ์ศรีในตนเอง ไม่ต้องขอทานจากคนอื่น เป็นการยับยั้งตนจากการขอทาน และพยายามหางานทำเพื่อให้เกิดผลผลิตที่ตอบสนองความต้องการของตนเอง โดยไม่ต้องคอยพึ่งพาผู้อื่น

นี่หมายถึงการสนับสนุนผลักดันผู้คนให้มีการสร้างผลผลิตเท่าที่เขามีกำลังความสามารถ และไม่เป็นภาระแก่คนอื่น คงไม่มีประชาชาติใดบนผืนแผ่นดินนี้นอกจากมุสลิมที่มีคำสอนของท่านนบี คี อ ล ล ล อ ฮฺ อ ะ ล ย ฮฺ ะ ส ล ล ม เป็น บท บัญญัติ จาก พระ เจ้า ที่ส่งเสริมให้ผู้คนร่วมกันสร้างผลผลิตและส่งเสริมให้ผู้คนมีการมีงานทำ

งานรับจ้าง

เป็นที่ทราบกันดีว่าผู้รับจ้างคือผู้ที่ขอค่าจ้างเพื่อแลกกับค่าบริการและการทำงาน ประเภทของงานบริการนั้นมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับการตกลงกันระหว่างผู้ว่าจ้างกับผู้รับจ้างในการทำงาน

¹ ดร. อัคริอม อัล-อุมะรียฺ, อัล-มุญญิบตะมะฮฺ อัล-มะตะเนียะฮฺ ฟิ อะฮ์ดี อัน-นุบูวะฮฺ, ภาคที่ 1 หน้า 101

² อัล-คุซาอียฺ, ตัครีจญ์ อัล-ดีลาลาต อัล-สัหมอียะฮฺ, หน้า ๗๑๖

เช่น งานด้านการให้บริการ งานแบกขน งานรดน้ำหรือรินน้ำ และงานอื่นๆ ที่นอกเหนือจากที่กล่าวมา ซึ่งผู้ทำงานขอรับค่าจ้างจากผู้ว่าจ้างในการทำงานนั้นๆ

อาซีพรับจ้างเป็นอาซีพที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในเมืองมะดีนะฮ์ในยุคสมัยของท่านบิศร อิลลอลอฮุอะลียะฮ์วะสลัลัม ตำราหะดีษต่างๆ ได้วางเรื่องหรือบทต่างๆ ว่าด้วยงานรับจ้าง และได้กล่าวถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในเรื่องที่เกี่ยวกับการรับจ้างในยุคสมัยของท่านบิศร¹

เศาะหาบะฮ์บางคนเคยแบกขนสิ่งของต่างๆ ไว้บนหลังของเขาเพื่อให้บริการแก่ผู้คนที่แตกต่างกับค่าจ้างที่กำหนด เศาะหาบะฮ์บางส่วนใช้เงินค่าจ้างในการซื้อหาอาหารมารับประทาน และบางส่วนก็นำเงินรายได้นั้นมาทำการบริจาค

เศาะหาบะฮ์บางคนชอบที่จะทำการบริจาคเมื่อท่านบิศรเชิญชวนให้บริจาค แม้ในบางครั้งพวกเขาไม่มีทรัพย์สินที่จะนำมาบริจาคได้ พวกเขาจึงเดินมุ่งหน้าตรงไปยังตลาดเพื่อทำการแบกขนสิ่งของแก่ผู้คนที่ต้องการได้รับค่าจ้างเป็นค่าตอบแทน เมื่อได้รับค่าจ้างมาแล้ว พวกเขาจะไปพบท่านบิศรและทำการบริจาค มีกล่าวในหะดีษที่รายงานโดยอับดุลฮุคัยม บิน อับดุลอะซีซ ท่านได้กล่าวว่า เมื่อท่านเราะฮ์ลุลลอฮุส่งใช้พวกเราให้ทำการบริจาคหนึ่งในพวกเราจะเดินออกไปยังตลาดและทำการแบกขนสิ่งของแก่ผู้คนที่ต้องการบริจาค และเมื่อมีคนในหมู่พวกเราที่เก็บรวบรวมได้ถึงหนึ่งแสน² ท่านหมายถึงเด็มนั้นนั้น เศาะหาบะฮ์บางคนมีฐานะยากจน แต่หลังจากที่พวกเขาทำงานก็สามารถเก็บออมกลายเป็นคนร่ำรวยมีเงินแสน

แท้จริง ในบรรดาเศาะหาบะฮ์นั้นมีชายผู้ยากจนอยู่คนหนึ่งถูกเรียกขานว่า อับดุลอะกิล ชื่อจริงของเขาคือหุซมาน แต่ผู้รับจ้างท่านมีความเห็นว่าเขาอาจมีชื่ออื่นที่ไม่ใช่ชื่อนี้ เขาเป็นผู้ที่ถูกตั้งสมญานามว่า ผู้เก็บเงินเข้าของของทะเลน่าน เนื่องจากเขาได้ทำการแบกน้ำไว้บนหลังของเขาและบริจาคเงินจำนวนครึ่งหนึ่งทุกครั้งที่ได้รับเป็นค่าจ้าง เมื่อท่านบิศรได้เชิญชวนผู้คนที่ให้ทำการบริจาค อับดุลอะกิลจึงได้นำผลอินทผลัมจำนวนหนึ่งทะนานมาบริจาค พลังกล่าวแก่ท่านบิศรว่า แท้จริงฉันได้แบกน้ำจำนวนสองทะนานไว้บนหลังของฉันหนึ่งในนั้นสำหรับฉันและครอบครัวของฉัน และส่วนที่เหลืออีกครั้งหนึ่งนั้นฉันได้นำมันมาบริจาค (เมื่อได้ฟังเช่นนั้น) พวกชาวมุนาฟิกันผู้มีนิสัยยกลักลอกต่างพากันหัวเราะเยาะและกล่าวว่า อิลลอลอฮุ นั้น ทรงร่ำรวยพระองค์ไม่ต้องการการบริจาคจากนายคนนี้ หรือ อิลกุรอานจึงถูกประทานลงมาในพระดำรัสของอัลลฮุที่ว่า

﴿ الَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فِي الصَّدَقَاتِ وَالَّذِينَ لَا يَجِدُونَ إِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ سَخِرَ اللَّهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٩﴾ [التوبة: ٧٩]

¹ พัตร์ อัล-บาริ, เล่ม 1 หน้า 3

² เรื่องเดียวกัน, เล่ม 10 หน้า 16

ความว่า “พวกที่ตำหนิบรรดาผู้ที่สมัครใจจากหมู่ผู้ศรัทธาในการบริจาคทาน และตำหนิผู้ที่ไม่พบสิ่งใด(จะบริจาค)นอกจากค่าแรงงานอันเล็กน้อยของพวกเขา แล้ว ก็ เย้ยหยัน พวกเขานั้น อัลลอฮ์ได้ทรงเย้ยหยันพวกเขา กลับ และสำหรับพวกเขานั้นคือการลงโทษอันเจ็บแสบ” (อัล-เตาบะฮ์ : 79)¹

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้สั่งให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างแก่ลูกจ้างตามสัญญา ท่านนบีกล่าวว่า “อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า คนสามประเภทที่ข้า(อัลลอฮ์)จะตั้งตนเป็นปรปักษ์กับเขา คือ ชายผู้ที่ไม่ให้สัญญาด้วยการสาบานกับชื่อของข้า หลังจากนั้นเขากลับปิดพื้หวลออกดวง และชายผู้ที่ไม่ทำการขายคนอิสระที่ไม่ใช่ทาสและเอาเงินจากการขายนั้นไปบริโภค และชายผู้ที่ว่าจ้างคนมาทำงานให้กับเขา และจนผู้รับจ้างได้ทำงานอย่างสมบูรณ์ แต่เขากลับไม่ให้ค่าจ้างแก่เขา”

นี่ เป็น คำ เตือน หรือ คำ ชู จาก อัลลอฮ์ และ นบี ของ พระ องค์ และสัญญาแห่งการลงโทษสำหรับมนุษย์ผู้ที่ไม่ให้ค่าจ้างแก่ผู้รับจ้างและมีความอธรรมต่อผู้รับจ้างหรือลูกจ้าง

ประตูแห่งริชกีจากการทำงานรับจ้างนั้น เป็นประตูที่ประเสริฐและมีเกียรติ ท่านนบีได้ให้การยอมรับอาชีพนี้ และบรรดาเศาะหาบะฮ์ก็ได้ปฏิบัติจริงในชีวิตของพวกเขา โดยได้รับการสนับสนุนส่งเสริมให้กำลังใจจากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ด้วยเหตุนี้การทำงานนี้จึงเป็นการพัฒนาตัวตน สร้างความภาคภูมิใจในตนเอง และเป็นความประเสริฐและมีเกียรติสำหรับมนุษย์²

สนธิสัญญามะดีนะฮ์

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้มายังโลกนี้มีจุดประสงค์เพื่ออำรงไว้ซึ่งสังคมมนุษย์อันยุติธรรม รักษาสิทธิ และความมีเกียรติและศักดิ์ศรีของมนุษยชาติ นอกจากนั้นท่านนบียังนำศาสนาที่ถูกต้องเที่ยงตรง เป็นศาสนาแห่งสันติสุข อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴾ [آل عمران: 85]

ความว่า “และผู้ใดแสวงหาศาสนาใดอื่นจากอิสลามแล้ว ศาสนานั้นก็จะไม่ถูกรับจากเขาเป็นอันขาด และในปรโลกเขาจะอยู่ในหมู่ผู้ขาดทุน” (อาล อิมรอน : 85)

¹ อัล-ซอกาอียะฮ์, พัตห์ อัล-เกาะดีรุ, เล่ม 2 หน้า 386, อิบน์ อับดุลบาร์, อัล-อิสตีอาบ, เล่ม 4 หน้า 130, อิบน์ หะญูร, อัล-อิสออะฮ์, เล่ม 4 หน้า 136, อิบน์ กะษีร, ตัฟซีร อัลกุรอาน, เล่ม 1 หน้า 297

² อับดุลอะซีซ อัล-อุมะรียะฮ์, อัล-หิร็อฟ วะ อัล-ศินาอาต ฟิ อัล-หิญาซ, หน้า 293-295

อย่างไรก็ตามมนุษย์ยังคงมีสิทธิที่จะเลือกในการเข้ารับนับถืออิสลาม โดยไม่มีการบังคับขู่เข็ญผู้ใดในเรื่องนี้ อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِن بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَعِيدٌ عَلِيمٌ ﴿[البقرة: ٢٥٦]﴾

ความว่า “ไม่มีการบังคับใด (ให้ นับ ถือ) ในศาสนา อิสลาม แน่นอน ความถูกต้องนั้นได้เป็นที่กระจ่างแจ้งแล้วจากความผิด ดังนั้นผู้ใดปฏิเสธศรัทธาต่อ อัล-ฎอฮูต และศรัทธาต่ออัลลอฮ์แล้ว แน่นอนเขาได้ยึดห่วงอันมั่นคงไว้แล้ว โดยไม่มีการขาดใด ๆ เกิดขึ้นแก่มัน และอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงรอบรู้” (อัล-บะเกาะเราะฮะฮ์ : 256)

ด้ ัง นั้น

มนุษย์จึงมีความอิสระในเรื่องการนับถือศาสนาหลังจากที่เรื่องราวเกี่ยวกับอิสลามได้มาถึงยังพวกเขาแล้ว

หากแต่การรับประกันเสรีภาพและ การดำรงชีวิตของมนุษย์ รวมทั้งความปลอดภัยและความยุติธรรมระหว่างพวกเขา ตลอดจนการรักษาสิทธิอันชอบธรรมของคนทั่วไป เป็นสิ่งที่ไม่มียุติธรรมเลือก มันเป็นสิ่งที่ต้องกระทำสำหรับทุกคน และเมื่อคราวมีการอพยพไปยังเมืองมะดีนะฮ์นั้น ชาว มุ ส ลิ ม ถือ เป็น ช น ก ลุ่ม น้ อ ย เมื่ อ เที ย บ กั บ ช น เฝ้ า อื่น ๆ ที่มีอยู่ในเมืองมะดีนะฮ์เช่นชาวยิวและชาวมุซิกีนผู้ตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์

อ ย่ า ง ไ ร กั ้ ต ำ ม ท ำ น น บั ี คื อ ล ล ล ล อ ฮุ อ ะ ล ี ย ฮี ว ะ ส ์ ล ล ม ได้พยายามสร้างความเข้าใจกับทุกฝ่ายโดยมีการเขียนสนธิสัญญาขึ้นมาระหว่างพวกเขา เพื่อประกันและปกป้องสิทธิต่างๆ และเพื่อการดำรงชีวิตที่ปลอดภัยร่วมกันในเมืองมะดีนะฮ์

ถึงแม้ว่าท่านนบี คี อ ล ล ล ล อ ฮุ อ ะ ล ี ย ฮี ว ะ ส ์ ล ล ม ได้ใช้หลักความสัมพันธ์ที่ว่าด้วยการรักเพื่ออัลลอฮ์และโกรธเกลียดเพื่ออัลลอฮ์ (อัล-วะลาอ์ ะ อัล-บะรออ์) เ ปี น ร ฐ ำ น เ ตี ม อ ยู่ แ ล ้ว แต่การอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมและการให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ที่มีอยู่ร่วมกันถือเป็นสิ่งสำคัญ ด้วยเหตุนี้ ท่านนบีจึงพยายามสร้างระบบความสัมพันธ์ระหว่างพลเมือง ทั้งที่เป็นชาวมุสลิมและไม่ใช่มุสลิม และท่านได้เขียนสิ่งดังกล่าวไว้เป็นสนธิสัญญาตั้งแต่แรกเริ่มของการมาถึงเมืองมะดีนะฮ์¹ มีระบุว่า ท่านนบี เมื่อคราวที่ได้มาถึงยังเมืองมะดีนะฮ์ ท่านได้ทำสัญญากับชาวยิว และได้เขียนสนธิสัญญากับพวกเขาไว้ฉบับหนึ่ง และได้วางเงื่อนไขแก่พวกเขาว่า จะไม่มีการโน้มเอียงไปทางฝ่ายศัตรู และจะต้องให้ความช่วยเหลือท่านเมื่อมีข้าศึกมารุกรานท่าน² ซึ่งเป็นสิ่งที่รู้จักกันในนามสนธิสัญญามะดีนะฮ์ หรือข้อตกลงมะดีนะฮ์

¹ อิบน์ ฮิชาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 1 หน้า 501 ,อัลริอม อัล-อุมะรีย, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์ อัล-เศาะฮีหะฮ์, เล่ม 1 หน้า 276

² อัล-บะลาซุรีย, อันساب อัล-อัซรอฟ, เล่ม 1 หน้า 86

สนธิสัญญาดังกล่าวนี้ปรากฏแน่ชัดว่ามีการเขียนขึ้นมาในตอนเริ่มต้นของการอิญญะระฮ์ของท่านนบี และะมีปรากฏในรายงานอื่น ๆ ว่ามีการทำสนธิสัญญาและหนังสือสำคัญ(เอกสารสำคัญ)ที่เกิดขึ้นระหว่างฝ่ายท่านนบีและผู้ที่อยู่ฝ่ายเดียวกับท่าน กับ ฝ่ายชาวยิว และ พวกอื่น ๆ ที่เป็นพลเมืองของมะดีนะฮ์ ซึ่งไม่ได้เป็นรายงานที่ค้ำหรือยกเล็กสนธิสัญญาฉบับแรกแต่อย่างใด¹

หนังสือสำคัญและสนธิสัญญาอื่น ๆ ที่มีทั้งหมดล้วนเป็นการเน้นย้ำสนธิสัญญาฉบับแรกในโอกาสที่เฉพาะเจาะจง สัญญาใหม่ ๆ บางส่วนที่ถูกเขียนขึ้นมาอีกนั้นก็เพื่อมาต่อยอดสัญญาหลักครั้งที่หนึ่งนั่นเอง

และดูเหมือนว่าการยกเล็กในบางรายการเอกสารในสนธิสัญญาที่เกิดขึ้นจากฝ่ายชาวยิวบางกลุ่ม เป็นสิ่งที่ชักนำสู่การฟื้นฟูสนธิสัญญาขึ้นมาใหม่ในบางครั้งบางคราว หรือมีการเริ่มต้นทำสนธิสัญญากันใหม่

สนธิสัญญา มีฐานะเป็นหนังสือที่ระบุผลประโยชน์ร่วมกัน และการเป็นเพื่อนบ้านที่ดีคอยดูแลความปลอดภัยต่อกันและกัน จะไม่มีการช่วยเหลือฝ่ายศัตรู และจะยืนหยัดเคียงข้างเพื่อต่อกรกับผู้รุกรานและผู้ทำลายความสงบสุขของเมืองมะดีนะฮ์²

การทำสนธิสัญญาดังกล่าวนี้หมายถึงการสร้างระบอบโดยมีท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เป็นผู้นำในการกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบด้านความมั่นคงและปกป้องภัยอันตรายร่วมกันของพลเมืองมะดีนะฮ์ทุกคน พร้อมกับไม่มีผู้ใดถูกบังคับขู่เข็ญด้านการนับถือศาสนา

แท้จริง สนธิสัญญามะดีนะฮ์นี้เป็นตัวอย่างสำหรับระบอบที่ยุติธรรม ความรับผิดชอบทางสังคม และเป็นหลักฐานอ้างอิงอย่าง เป็นทางการที่มีลายลักษณ์อักษร ซึ่งสามารถใช้ในการตัดสินพิพากษาได้ เมื่อถึงคราวจำเป็น เหมือนหรือใกล้เคียงกับกฎหมายที่มีอยู่ในรัฐสมัยใหม่ที่ให้อิสระเสรีด้านการนับถือศาสนาและไม่มีการบังคับขู่เข็ญผู้ใดในเรื่องนี้ พร้อมกับต้องปฏิบัติตามกฎหมายด้านความมั่นคงและกฎระเบียบอื่น ๆ ตลอดจนความรับผิดชอบร่วม สนธิสัญญาดังกล่าวนี้ถือเป็นรากฐานในการธำรงไว้ซึ่งการเป็นรัฐของเมืองมะดีนะฮ์ และเป็นการมอบความรับผิดชอบที่เข้มข้นให้ตกอยู่ในมือของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และเป็นปฐมบทสำหรับการนำกฎหมายอิสลามมาใช้ตามสภาพการณ์แห่งการประทอนอัลกุรอาน ทั้งเป็นการเน้นย้ำถึงความรับผิดชอบในมือของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ผู้ซึ่งมีความยุติธรรมที่สุดในหมู่มนุษย์

¹ อัล-ญะมีล, มุหัมมัด บิน ฟาริส, *อัน-นะบีย์ วะ ยะฮูด อัล-มะดีนะฮ์*, วิทยา : ศูนย์กษัตริย์พิยศ็อลเพื่อการค้นคว้าและวิจัย, ฮ.ศ.1422, หน้า 84

² อับดุลมะญีด ญะฮ์มาซ, *สึเราะฮ์ อัน-นะบีย์*, หน้า 273

การอนุญาตให้ต่อสู้(ทำสงครามตอบโต้)

เป็นที่ทราบกันดีว่าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม นั้น จะไม่ทำการสิ่งใดนอกจากต้องได้รับคำสั่งและได้รับการอนุญาตจากอัลลอฮฺในทุกๆ งานที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและบทบัญญัติแน่นอนว่าการทำสงครามในนามศาสนาย่อมเป็นสิ่งที่มีความเสี่ยงและอันตรายที่สุด

แท้จริงท่านนบีและเศาะหาบะฮฺของท่านถูกทดสอบโดยการถูกกดขี่ข่มเหงและทำร้ายในรูปแบบต่างๆ จากคู่ปรปักษ์ นับตั้งแต่การเปิดตัวเชิญชวนสู่ศาสนาอิสลามของท่าน พวกเขาถูกกดขี่ข่มเหงในหนทางของอัลลอฮฺ ถูกทำร้าย ถูกโจรกรรมทรัพย์สิน บางส่วนถูกห้ำหั่นเลือด ถูกจองจำคุมขัง และบางส่วนของพวกเขาก็ถูกเนรเทศขับไล่ออกจากเมือง พวกเขาจำเป็นและจำใจออกจากบ้านเกิดเมืองนอนละทิ้งทรัพย์สินที่มีค่าไว้ที่มักกะฮฺ และได้ทำการฮัจญ์เราะฮฺหรืออพยพสู่หะบะชะฮฺ(เอธิโอเปีย) หรือเมืองมะดีนะฮฺในท้ายที่สุด¹

อย่างไรก็ตาม ในทุกๆ สถานการณ์ที่ผ่านมา นั้น ขณะที่ท่านนบีพำนักอยู่ในมักกะฮฺ ท่านได้เรียกร้องเชิญชวนบรรดาเศาะหาบะฮฺของท่านให้อดทนอดกลั้นในการแบกรับความทุกข์ยากลำบากในรูปแบบต่างๆ และรอคอยผลตอบแทนบุญญา ที่อัลลอฮฺ และท่านให้พวกเขารำลึกถึงบรรดาผู้ศรัทธาจากประชาชาติยุคก่อนหน้าพวกเขาในสิ่งที่พวกเขาถูกกดขี่ข่มเหง ถูกทำร้าย และถูกฆ่าตาย ในขณะที่เดียวกันท่านก็คอยให้กำลังใจของพวกเขาสู่ความหวังและข่าวดีในการแผ่ขยายของอิสลาม และสุดท้ายทุกอย่างจะถูกรักษาไว้ให้สมบูรณ์เพื่ออิสลาม วันหนึ่งอิสลามจะไปยังทุกมุมโลกทุกหลังคาเรือนทั้งในเมืองและในชนบททุรกันดาร² และความปลอดภัยของบรรดาผู้ศรัทธาย่อมต้องบังเกิด “อัลลอฮฺจะทรงบันดาลให้ภารกิจนี้ของอิสลามสำเร็จสมบูรณ์จนกระทั่งผู้เดินทางจากค็อนอาฮ์(เมืองหนึ่งในประเทศเยเมน)ถึงหัจญ์เราะฮฺมาดี(อีกเมืองในประเทศเยเมน) จะไม่มีความรู้สึกเกรงกลัวสิ่งใดทั้งสิ้นนอกจากอัลลอฮฺเท่านั้น”³

อัลลอฮฺตะอาลาเป็นผู้ทรงให้ความช่วยเหลือศาสนาของพระองค์ พระองค์ตรัสว่า

﴿هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ﴿٣٣﴾﴾ [التوبة: ٣٣]

¹ ดูหัวข้อ การอพยพสู่เมืองมะดีนะฮฺ ในหนังสือเล่มนี้

² ดูหัวข้อ การกดขี่ข่มเหงของชาวมุซริกันที่มีต่อท่านนบีและเศาะหาบะฮฺของท่าน จากหนังสือเล่มนี้

³ ฟัตห์ อัล-บารี, เล่ม 7 หน้า 195, รายงานโดยอะหฺมัดใน อัล-มุสนัด, เล่ม 5 หน้า 110

ความว่า “พระองค์นั้นคือผู้ที่ได้ส่งศาสนทูตของพระองค์มาพร้อมด้วยคำแนะนำและศาสนาแห่งัจธรรม เพื่อที่จะทรงให้ศาสนานี้ประจักษ์เหนือทุกศาสนา และแม้ว่าบรรดามุชริกผู้ตั้งภาคีจะชิงชังก็ตาม” (อัลเตาบะฮฺ : 33)

หลังจากการฮิจญ์เราะฮฺของท่านนบีไปยังเมืองมะดีนะฮฺ พวกมุชริกีนมักกะฮฺต่างพากันข่มขู่ท่านและขับไล่บรรดาเศาะหาบะฮฺของท่าน คงไม่ต้องพูดถึงการเป็นศัตรูอย่างต่อเนืองของพวกเขาที่มีต่อชาวมุสลิมซึ่งอาศัยอยู่ในมักกะฮฺ และบรรดาชาวมุสลิมผู้ที่ย้ายมาเยียมเยียนมักกะฮฺ ทั้งที่เป็นชาวมุสลิมจากเผ่ากูร็อยช์หรือจากเผ่าอื่นๆ

การฮิจญ์เราะฮฺของท่านนบีไปยังเมืองมะดีนะฮฺนั้นถือเป็นยุคใหม่ในการถือกำเนิดกองกำลังสำหรับชาวมุสลิมและเป็นการจัดตั้งกองทหารมุสลิมที่คอยให้การปกป้องอิสลามและพลเมือง

ด้วยเหตุนี้ ส่วนหนึ่งจากข้อความในสัตยาบันอัล-อะเกาะบะฮฺครั้งที่สองจึงกำหนดไว้ว่า “ฉันขอให้สัตยาบันโดยพวกท่านต้องสัญญาที่จะปกป้องคุ้มครองฉัน เช่นเดียวกับที่พวกท่านปกป้องบรรดาสตรีและลูกหลานของพวกท่าน” มันเป็นการทำสัตยาบันเพื่อปกป้องถึงแม้บางครั้งมันอาจจะนำไปสู่การทำสงครามก็ตาม เหตุนี้ทำให้ท่านอัลฮัซมัด บิน ซุรเราะฮฺ ผู้ซึ่งเข้าใจนัยของสัตยาบันนี้เป็นอย่างดี ได้กล่าวแก่บรรดาชาวอันศอรในตอนนั้นว่า “แท้จริงพวกท่านได้ให้สัตยาบันแก่เขา ในการที่พร้อมจะสู้รบกับผู้คน ไม่ว่าจะผิวแดงหรือผิวดำแล้ว (ทั้งกับชาวอาหรับและที่ไม่ใช่ชาวอาหรับ)”¹

สิ่งดังกล่าวนี้เป็นเครื่องหมายชัดเจนในการจำแนกยุคใหม่หลังการฮิจญ์เราะฮฺ ด้วยเหตุนี้บรรดาชาวมุฮายิบีนผู้อพยพและชาวอันศอรชาวมะดีนะฮฺผู้ที่ให้การช่วยเหลือ จึงพร้อมที่จะเสียสละปกป้อง และนิฮาดในหนทางของอัลลอฮฺ ก่อนที่มันจะถูกกำหนดเป็นพันธสัญญาด้วยซ้ำ พวกเขาตระหนักถึงผลกระทบที่ต้องเผชิญในหน้าที่ความรับผิดชอบบนบ่าและทรัพย์สินของพวกเขา เช่นเดียวกับที่พวกชาวกูร็อยช์เองก็ตระหนักถึงผลกระทบของยุคใหม่นี้ พวกเขามีความกังวลและลำบากใจเป็นอย่างมากเมื่อรู้ว่าท่านนบีได้ทำสัตยาบันที่อะเกาะบะฮฺ และพยายามที่จะสกัดกั้นท่านนบีไม่ให้ฮิจญ์เราะฮฺ เนื่องจากพวกเขาารู้ดีว่าผลลัพธ์สุดท้ายของการฮิจญ์เราะฮฺนั้นหมายถึงการที่ต้องทำการสู้รบกับชาวมุสลิมผู้ถูกอธรรมภายหลังจากพวกเขาได้จัดตั้งกองกำลังแล้ว อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ يُخْرِجُوكَ وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَكْرِينَ ﴿٣٠﴾﴾

[الأنفال: 30]

¹ ดูหัวข้อ การทำสัตยาบันอัล-อะเกาะบะฮฺครั้งที่สอง จากหนังสือเล่มนี้

ความว่า “และจงรำลึกขณะที่บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาวางอุบายต่อเจ้า เพื่อกักขังเจ้า หรือฆ่าเจ้า หรือขับไล่เจ้าออกไป พวกเขาวางอุบายกันและอัลลอฮ์ก็ทรงวางอุบาย และอัลลอฮ์นั้นทรงเป็นผู้เยี่ยมกว่าในหมู่ผู้วางอุบาย” (อัล-อันฟาล : 30)

บ ร ร ด า ช า ว มุ ช ริ กีน มั ก กะ ฮุ ต่ า ง ฐู ติ ว่า
ท่านนบีจะยังไม่ทำการสู้รบในเมืองมักกะฮ์และท่านจะไม่สั่งใช้บรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่านให้ทำการสู้รบด้วยเช่นกัน

การอนุญาตให้สู้รบกับชาวมุชริกีนมักกะฮ์หรือการ ฎิฮาด ตามศัพท์ทางบัญญัติศาสนา คือ บทบัญญัติของพระเจ้าที่ ถูกกำหนดไว้โดยมีตัวบทหลักฐานในอัลกุรอาน ส่วนหนึ่งจากเป้าหมายของมันเป็นคือการปกป้องผู้ที่ถูกอธรรม และเปิดพื้นที่ให้ผู้คนได้สดับรับฟังคำพูดที่เป็นสัจธรรมและรู้จักศาสนาอิสลาม โดยการต่อสู้กับผู้ละเมิดฝ่าฝืนต่อคำเชิญชวนของท่านนบีและคอยขัดขวางผู้คนทั่วไปจากการได้รับฟังคำกล่าวปฏิญาณ “ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์” หรือผู้ที่ละเมิดต่อแผ่นดินและเกียรติยศศักดิ์ศรีของชาวมุสลิม การญิฮาดนั้นเกี่ยวข้องกับภารกิจที่มันเป็นการต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮ์และเพื่อเชิดชูคำสอนของพระองค์ ซึ่งต้องอาศัยการพลีทรัพย์สิน ชีวิต และทุกสิ่งทุกอย่างในหนทางของพระองค์ อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ الَّذِينَ ءَامَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ الطَّاغُوتِ فَفَاتِلُوا ءَٰوِلِيَآءَ الشَّيْطٰنِ إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطٰنِ كَانَ ضَعِيفًا ﴿٧٦﴾ [النساء: 76]

ความว่า “บรรดาผู้ที่ศรัทธานั้น พวกเขาจะต่อสู้ในทางของอัลลอฮ์ และบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธานั้น พวกเขาจะต่อสู้ในทางของอฎฐ-ฏอฮูต (สิ่งอื่นที่ไม่ได้รับการอิมานะฮ์นอกจากอัลลอฮ์) ดังนั้นพวกเขาจึงต่อสู้กับบรรดาสมุนของชัยฏอนเถิด แท้จริงอุบายของชัยฏอนนั้นเป็นสิ่งที่อ่อนแอ” (อัน-นิสาฮ์ : 76)

หลังจากที่ได้อาศัยพำนักในเมืองมะดีนะฮ์อย่างมั่นคงและความช่วยเหลือจากอัลลอฮ์แก่บรรดาบ่าวผู้ศรัทธาของพระองค์ผ่านไป ได้สักกระยะหนึ่ง และหลังจากที่พวกเขาได้อดทนและปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮ์ให้ระงับยับยั้งจากการทำสงคราม โองการอัลกุรอานก็ได้ถูกประทานแก่ท่านนบี คืออัลลิลลอฮ์อะลยฮิวะสัลลัม มีคำสั่งอนุญาตให้ทำการสู้รบได้ อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ اٰذِنَ لِلَّذِيْنَ يُقَاتِلُوْنَ بِاَنَّهُمْ ظَلَمُوْا وَاِنَّ اللّٰهَ عَلٰى نَصْرِهِمْ لَقَدِيْرٌ ﴿٣٩﴾ [الحج: 39]

ความว่า “สำหรับบรรดาผู้ที่ถูกโจมตีนั้น อนุญาตให้พวกเขาต่อสู้ได้ ทั้งนี้เพราะพวกเขาถูกข่มเหง และแท้จริง อัลลอฮฺทรงสามารถที่จะช่วยเหลือพวกเขาให้ชนะได้อย่างแน่นอน” (อัล-หัจญ์ : 39)¹

จากอายะฮฺนี้เห็นได้ชัดเจนว่า การอนุญาตให้กระทำการตอบโต้ขึ้นหลังจากการห้ามมาก่อน และการอนุญาตนั้นมิได้หมายถึงการกำหนดเป็นบทบัญญัติที่ต้องกระทำ(พิธีกรรม)หรือการบังคับให้ต้องกระทำไม่ แต่เป็นเพียงการอนุญาตหรืออนุโลมจากพระองค์อัลลอฮฺเท่านั้น อายะฮฺอัลกุรอานได้กล่าวไว้อย่างชัดเจนแล้วว่า “พ ว ก เ ข า ้ น ้ น ฎ ก อ ธิ ร ร ม ” เช่นเดียวกับที่อายะฮฺได้กล่าวรวมถึงสัญญาที่ชัดเจนจากอัลลอฮฺว่าพระองค์จะให้ความช่วยเหลือพวกเขาและพระองค์นั้นทรงมีเดชานุภาพในสิ่งดังกล่าว ส่วนชนิดของความอธรรมที่พวกเขาได้รับนั้น ส่วนหนึ่งได้แก่สิ่งที่ปรากฏในคำรัสของอัลลอฮฺที่ว่า

﴿الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا أَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَهَادِمَتِ صَوَامِعُ وَبِيَعٌ

وَصَلَوَاتٌ وَمَسَاجِدُ يُذَكَّرُ فِيهَا اسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٤٠﴾ [الحج: ٤٠]

ความว่า “คนเหล่านี้คือผู้ที่ถูกขับไล่ออกจากบ้านเรือนอย่างไม่เป็นธรรม เพียงเพราะพวกเขา กล่าว ว่า อัล ล อ ฮฺ คื อ พ ร ะ ใ้ อ ภิ บาล ข อง เ ร า ถ้าหากอัลลอฮฺไม่ทรงกำราบคนหมู่หนึ่งโดยอาศัยคนอีกหมู่หนึ่งแล้ว สถานที่บำเพ็ญภาวนา โบสถ์ สุเหร่า และมัสยิด ซึ่งเป็นสถานที่ที่พระนามของอัลลอฮฺถูกกล่าวระลึกก็จะถูกทำลาย อัลลอฮฺทรงช่วยบรรดาผู้ที่ช่วยเหลือพระองค์ แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงพลัง ผู้ทรงอำนาจโดยแท้จริง” (อัล-หัจญ์ : 40)

มันเป็นความจริงที่เกิดขึ้นและจะดำรงอยู่จนวันกียามะฮฺที่ทุกสรรพสิ่งได้กลับไปหาพระองค์อัลลอฮฺ อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلَكِنَّ اللَّهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٢٥١﴾ [البقرة: ٢٥١]

ความว่า “หากว่าอัลลอฮฺไม่ทรงกำราบมนุษย์ โดยอาศัยคนบางส่วนให้ต่อสู้กับคนอื่นบางส่วนแล้วไซ้ร้แน่นอน แผ่นดินก็ย่อมหายหน้าไปแล้ว แต่ทว่าอัลลอฮฺนั้นทรงเป็นผู้มีพระคุณแก่โลกทั้งปวง” (อัล-บะเกาะเราะฮฺ : 251)

ท ำ น น บิ คี อ ล ล ล ล อ ฮฺ อ ะ ลี ย ฮิ ว ะ ส์ ล ล ม ทราบดีว่าการจะได้ครองอำนาจและการต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮฺนั้น

¹ อิบน์ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ, เล่ม 2 หน้า 590

ทั้งสองสิ่งนี้ต้องการกำลังที่เข้มแข็งและการเตรียมความพร้อมด้านไพร่พลเป็นลำดับแรก หลังจากนั้นขึ้นอยู่กับเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ในกองทัพตลอดจนถึงที่มีความเกี่ยวข้องกับมัน

แท้จริง การทำสงครามนั้นมีไว้เพื่อขัดขวางและป้องกันการอธรรม มิใช่เพื่อการเป็นศัตรูต่อกันไม่ จากจุดนี้เองที่อัลลอฮ์ได้ประทานอายะฮ์ว่า

﴿ وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُقْتُلُونَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴾ [البقرة: 190]

ความว่า “และพวกเจ้าจงต่อสู้ในทางของอัลลอฮ์กับบรรดาผู้ที่ต่อสู้พวกเจ้า และจงอย่าละเมิดขอบเขต แท้จริง อัลลอฮ์ไม่ทรงรักบรรดาผู้ละเมิด” (อัล-บะเกาะเราะฮ์ : 190)

และในพระดำรัสของอัลลอฮ์ที่ว่า

﴿ وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ

الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ أَهْلُهَا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا وَاجْعَلْ لَنَا مِنَ لَدُنْكَ نَصِيرًا ﴾ [النساء: 75]

ความว่า “เหตุใดพวกเจ้าจึงไม่ต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮ์ เพื่อผู้ชาย ผู้หญิง และเด็กๆ ที่อ่อนแอ และถูกกดขี่ พวกเขาร้องว่า โอ้พระผู้อภิบาลของเรา โปรดทรงนำเราออกจากเมืองที่ผู้คนเป็นผู้กดขี่ข่มเหง และขอได้โปรดตั้งผู้คุ้มครองจากพระองค์ให้แก่เรา และได้โปรดตั้งผู้ช่วยเหลือจากพระองค์ให้แก่เราด้วยเถิด” (อัน-นีสอาฮ์ : 75)

ชีวิตของท่านนบี นั้น เป็นชีวิตที่ต่อต้านการตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์ เต็มไปด้วยการนิฮาดต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮ์ในความหมายที่ครอบคลุม สิ่งที่เป็นหลักหนึ่งในนั้นคือการต่อสู้กับพวกมุชริกีนผู้ตั้งภาคีหลังจากยุคหรือช่วงเวลาของการอนุญาตให้กระทำสงคราม จนเราเห็นว่า นักปราชญ์เจ้าของตำราชีวประวัติหลาย ๆ เล่ม ได้ตั้งหัวข้อเรื่องการทำสงครามและนิฮาดของท่านไว้ด้วย เป็นเครื่องบ่งชี้ว่าการนิฮาดและสงครามนั้นเป็นเนื้อหาที่ปรากฏอยู่อย่างชัดเจนในสืเราะฮ์ของท่าน

พวกมุชริกีนเป็นฝ่ายที่คอยรุกรานท่านนบี คือลัลลลอฮ์อะลยฮิวะลล์ลัม อย่างต่อเนื่อง แล้วทำไมที่ท่านนบีจะตอบโต้พวกเขากลับคืนบ้างไม่ได้? อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرْمٌ ذَلِكََ الَّذِينَ الْقِيَمِ

فَلَا تَظْلِمُوا فِيهِنَّ أَنْفُسَكُمْ وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَافَّةً كَمَا يُقَاتِلُونَكُمْ كَافَّةً وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴾ [التوبة: 36]

ความว่า “แท้จริง จำนวนเดือนที่อัลลอฮ์กำหนดไว้ในการบันทึกของพระองค์นั้นมีสิบสองเดือน ตั้งแต่วันที่พระองค์ทรงสร้างชั้นฟ้าและแผ่นดิน ในจำนวนนี้มีสี่เดือนเป็นเดือนต้องห้าม นั่นคือบัญญัติอันเที่ยงตรง ดังนั้นพวกเจ้าจงอย่าอธรรมแก่ตัวของพวกเจ้าเองในเดือนเหล่านั้น

และจงต่อสู้บรรดามุชริกทั้งหมดร่วมกัน เช่นเดียวกับที่พวกเขาต่อสู้กับพวกเจ้าทั้งหมดร่วมกัน
พึงรู้เถิดว่า แท้จริง อัลลอฮ์นั้นทรงอยู่กับบรรดาผู้ที่ยำเกรง” (อัล-เตาบะฮ์ : 36)

แท้จริง สงครามที่เกิดขึ้นในชีวิตของท่านนบี คือ ลัด ลอ ฮุ อะ ลัย ฮี วะ สัล ลัม
ทั้งที่ท่านนบีได้เข้าร่วมและที่ไม่ได้เข้าร่วมด้วยมีจำนวนมากกว่าหกสิบครั้ง
สงครามที่ท่านนบีเป็นผู้นำทัพด้วยตัวท่านเองมีจำนวนสิบแปดครั้ง ในจำนวนนี้มีการปะทะกันจริงๆ เพียงแปดครั้ง¹
ตามความเห็นบางส่วนของนักวิชาการ²

น อ ก จ า ก นี้ น
ยังมีทัศนะที่ขัดแย้งกันระหว่างอุละมาอ์ในการจำแนกจำนวนของสงครามที่ท่านนบีร่วมเองและที่ท่านไม่ได้ร่วม
รวมถึงการคิดหรือนับเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งเป็นสงครามหรือไม่³ ไม่ใช่แค่การนับเฉพาะที่มันเกิดขึ้นจริงๆ
เท่านั้น

การปฏิวัติและสงครามในชีวิตของท่านนบี คือ ลัด ลอ ฮุ อะ ลัย ฮี วะ สัล ลัม
เป็นหนึ่งในสาเหตุอันยิ่งใหญ่ที่ทำให้อำนาจของอัลลอฮ์และนบีของพระองค์ได้ปักหลักบนแผ่นดิน
และเป็นจุดเริ่มต้นสำหรับการแผ่ขยายอันยิ่งใหญ่ของอาณาจักรอิสลามที่มีจุดประสงค์สำคัญคือการสกัดความอ
ติธรรมให้พ้นไปจากมวลมนุษย์ และเปิดโอกาสให้พวกเขาได้รับฟังสัจธรรมพร้อม
กับตอกย้ำหลักการที่ชัดในเรื่องของ “ไม่มีการบังคับในนับถือศาสนา”⁴
และตอกย้ำสัญญาตามที่อัลกุรอานได้ระบุไว้ในอายะฮ์ที่ว่า

﴿ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ 》 [التوبة: ٣٣]

ค ว า ม ว ่า

“พระองค์นั้นคือผู้ที่ได้ส่งศาสนทูตของพระองค์มาพร้อมด้วยคำแนะนำและศาสนาแห่งสัจธรรม
เพื่อที่จะทรงให้ศาสนานี้ประจักษ์เหนือทุกศาสนา และแม้ว่าบรรดามุชริกผู้ตั้งภาคีจะชิงชังก็ตาม”
(อัล-เตาบะฮ์ : 33)

อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ وَرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ 》 [الفصص: ٥٠]

¹ อิบน์ กะษีร, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, เล่ม 2 หน้า 353

² ดูการวิเคราะห์เรื่องจำนวนนี้ในแหล่งอ้างอิงต่างๆ จากงานของ บูรียก ออบู มายิละฮ์ อัล-อุมะรีย, อัล-สะรอฮา วะ อัล-บุอฺฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์ เหาละ อัล-มะดีนะฮ์ วะ มั๊กกะฮ์ ดิรอสะฮ์ นักคียะฮ์, หน้า 58

³ บูรียก ออบู มายิละฮ์ อัล-อุมะรีย, อัล-สะรอฮา วะ อัล-บุอฺฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์ เหาละ อัล-มะดีนะฮ์ วะ มั๊กกะฮ์ ดิรอสะฮ์ นักคียะฮ์, หน้า 54, รายงานต่างๆ ดูได้ใน อิบน์ อบี ซัยบะฮ์, อัล-มะสมอซี, หน้า 169 ในหัวข้อ จำนวนสงครามที่ท่านนบี คือ ลัด ลอ ฮุ อะ ลัย ฮี วะ สัล ลัม ร่วมทั้งหมดมีกี่ครั้ง?

⁴ อิบน์ กะษีร, ตัฟซีร์ อัลกุรอาน, เล่ม 1 หน้า 321

ความว่า “และเราปรารถนาที่จะให้ความโปรดปรานแก่บรรดาผู้ที่ถูกข่มเหงในแผ่นดิน และเราจะทำให้พวกเขาเป็นเหล่าผู้นำ และทำให้พวกเขาเป็นผู้รับมรดก” (อัล-เกาะศ็อส : 5)

ญิฮาดคือบทบัญญัติที่ชัดเจน เพียงพอแล้วที่จะยืนยันกับการที่พระเจ้าผู้อภิบาลแห่งสากลโลกเป็นผู้รับรองเอง และถูกกล่าวถึงในอัลกุรอานกว่า 20 ครั้ง มีบัญญัติต่างๆ ที่เป็นข้อปลีกย่อยเฉพาะถูกประทานลงมา บรรดานักนิติศาสตร์อิสลามได้ทำการศึกษาบทบัญญัติเหล่านั้นและประชาชาติอิสลามก็ได้ดำเนินตามแนวทางนั้น ตลอดมา ท่านนบี คือลลิลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม มีความแตกต่างพิเศษจากบรรดานบีท่านอื่นๆ ก่อนหน้าท่านด้วยบทบัญญัติญิฮาด ท่านมีส่วนร่วมด้วยตัวท่านเองในสงครามต่างๆ ท่านเป็นผู้วางระบบและเป็นผู้นำทัพด้วยตนเอง¹ รวมถึงการลงมือญิฮาดเองที่ประกอบไปด้วยกำลังความเข้มแข็ง ความมีเมตตาธรรม ความยุติธรรมและเสรีภาพในเวลาเดียวกัน²

และหากจะมีผู้ที่เป็นปรปักษ์กับชาวมุสลิมบางส่วนได้ใช้นิยามการญิฮาดนี้ไปในทางที่เลวร้าย และใช้มันผิดพลาดไปว่าหมายถึงการกระทำในเชิงอาชญากรรม แท้จริง ความผิดพลาดและการจงใจผิดพลาดของพวกเขามีได้หมายถึงว่าต้องเพิกเฉยต่อการญิฮาดแบบอิสลามที่แท้จริงตามหลักศาสนาตลอดระยะเวลาทุกยุคสมัยโดยไม่มีการยกเว้น ซึ่งประชาชาติอิสลามต้องเตรียมพร้อมสำหรับการนี้ให้สอดคล้องกับสิ่งที่อัลลอฮุได้ทรงสั่งใช้ เพราะหากมีเช่นนั้นแล้วประชาชาติอิสลามจะถูกรุกรานโจมตีและจะกลายเป็นผู้อ่อนแอในสายตาของศัตรู ซึ่งพวกเราต่างก็ได้เห็นเป็นประจักษ์แล้วในปัจจุบัน ว่าพวกเขาปฏิบัติอย่างไรกับชาวมุสลิมในทุกหนทุกแห่ง

แ ท้ จ ริ ง แ ล้ ว

การปกป้องศาสนาและการรักษาแผ่นดินของตนจากศัตรูอิสลามเป็นส่วนหนึ่งจากสิ่งที่อัลลอฮุบัญญัติไว้ในพระดำริสของพระองค์ที่ว่า

﴿الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا أَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَهَدَمَتْ صَوَامِعُ وَبِيَعٌ وَصَلَوَاتٌ وَمَسَاجِدُ يُذْكَرُ فِيهَا اسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٤٠﴾﴾ [الحج: ٤٠]

ความว่า “คนเหล่านี้คือผู้ที่ถูกขับไล่ออกจากบ้านเรือนอย่างไม่เป็นธรรม เพียงเพราะพวกเขา กล่าวว่า อัลลอฮุคือพระเจ้าผู้อภิบาลของเรา ถ้าหากอัลลอฮุไม่ทรงกำจัดคนหมู่มหนึ่งโดยอาศัยคนอีกหมู่มหนึ่งแล้ว สถานที่บำเพ็ญภาวนา โบสถ์ สุเหร่า และมัสยิด ซึ่งเป็นสถานที่ที่พระนามของอัลลอฮุถูกกล่าวระลึกก็จะถูกทำลาย อัลลอฮุทรงช่วยบรรดาผู้ที่ช่วยเหลือพระองค์ แท้จริง อัลลอฮุเป็นผู้ทรงพลัง ผู้ทรงอำนาจโดยแท้จริง” (อัล-หัจญ์ : 40)

¹ คือฏออบ, มะห์มูด ซีต, อัล-เราะฮะฮูล อัล-กออิด, หน้า 6

² กูเลน, ฟัตหุลลอฮ, อัล-เราะฮะฮูล คือลลิลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กออิดัน, แปลโดย กูรคอน มุห์มัด อาลี, ไคโร : ดารุ อัน-นัยล์, ฮ.ศ.1425, หน้า 11

ดังนั้น จำเป็นที่เราจะต้องไม่ลืมความเข้าใจของการญีฮาดตั้งที่ว่านี้ อิสลามจะไม่สามารถสกัดกั้นศัตรูของพวกเขาได้นอกจากด้วยกำลังความเข้มแข็งและการญีฮาด เพียงแค่การกล่าวถึงมันก็สร้างความเกรงขามแก่ศัตรูอิสลามได้แล้ว

เป็นที่น่าเสียดายว่าผู้คนจำนวนมากพยายามบิดเบือนแนวคิดอิสลามเกี่ยวกับการญีฮาด และนำมันไปปะติดเข้ากับการกระทำที่อยู่นอกเหนือความหมายที่แท้จริงของมัน ทั้งนี้ เพื่อหันเหประชาชาติอิสลามให้หลุดลอกออกจากแนวคิดที่ถูกต้องของมัน มากไปกว่านั้นคือ บางครั้งเป็นเหตุให้ลูกหลานมุสลิมเองก็รังเกียจมัน เนื่องจากการได้รับฟังจากสื่อต่างๆ ที่พยายามผูกโยงญีฮาดกับเหตุการณ์การโจมตีต่างๆ หรือการก่อการร้ายนั่นเอง

การถือศีลอดเดือนเราะมะฎอน

ชา ว คั ม ภี ร์ รู้ จั ก ก า ร ถี อ ศี ล อ ด ก่ อ น ศ า ส น า อี ส ล า ม พวกเขายังคงถือศีลอดอยู่เรื่อยมาแม้ว่าจะมีการบิดเบือนทั้งในด้านวิธีการและระยะเวลาจากบทบัญญัติที่มีมาดั้งเดิมของการถือศีลอด

ในเดือนชะอฺบานปีที่สองของการฮิจญ์เราะฮ์ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม การถือศีลอดถูกกำหนดเป็นภาคบังคับ(ฟัรฎู)สำหรับชาวมุสลิมในพระดำรัสของอัลลอฮ์ที่ว่า

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿۱۸۳﴾ أَيَّامًا مَّعْدُودَاتٍ فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامَ مِسْكِينٍ فَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَّهُ وَأَن تَصُومُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿۱۸۴﴾ شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْءَانُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ فَمَن شَهِدَ مِنكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَيْتُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿۱۸۵﴾ ﴾ [البقرة: ۱۸۳-۱۸۵]

ความว่า “บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย! การถือศีลอดนั้นได้ถูกกำหนดแก่พวกเจ้าแล้ว เช่นเดียวกับที่ได้ถูกกำหนดแก่บรรดาผู้คนก่อนหน้าพวกเจ้า เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้ยำเกรง มัน ถูก บั ญ ญี ตี ใ ห้ ท า ต า ม ว ัน ที่ ถู ก ก า ห น ด นั บ ใ ้ ผู้ใดในหมู่พวกเจ้าป่วยหรืออยู่ในการเดินทางก็ให้ถือใช้ในวันอื่น และหน้าที่ของบรรดาผู้ที่มีความลำบากในการถือศีลอดนั้น เขาจะต้องให้อาหาร(มื้อหนึ่ง)แก่คนมิสกินคนหนึ่ง(ต่อการงดเว้นจากการถือหนึ่งวัน) แต่ ถ้า ผู้ใด ใ ก ร ะ ท า ค ว า ม ดี โด ย ส มั ค ร ใจ มัน ก็ เป็น ค ว า ม ดี แก่ เขา และการที่พวกเจ้าจะถือศีลอดนั้นย่อมเป็นสิ่งที่ดียิ่งกว่าหากพวกเจ้ารู้ เดือนเราะมะฎอนนั้นเป็นเดือนที่อัลกุรอานได้ถูกประทานลงมา ในฐานะเป็นข้อแนะนำสำหรับมนุษย์ และเป็นหลักฐานอันชัดเจนเกี่ยวกับข้อแนะนำนั้น และมีข้อจำแนกความจริงกับความเท็จ ดังนั้น ผู้ใดในหมู่พวกเจ้าเข้าอยู่ในเดือนนั้นแล้ว ก็จงถือศีลอดในเดือนนั้น

ส่วน ผู้ใด ที่ป่วย หรือ อยู่ใน การเดินทาง ก็ จง ถือ ใช้ ใน วัน อื่น แทน อัลลอฮฺทรงประสงค์ให้มีความสะดวกแก่พวกเขา และไม่ทรงประสงค์ให้มีความลำบากแก่พวกเขา และเพื่อที่พวกเขาจะได้ถือศีลอดให้ครบถ้วนตามจำนวนวัน และเพื่อพวกเขาจะได้สดุดีความเกรียงไกรของอัลลอฮฺที่พระองค์ทรงนำทางแก่พวกเขา และเพื่อพวกเขาจะได้ขอบคุณ” (อัล-บะเกาะเราะฮฺ : 183-185)

ข้อกำหนดต่างๆ มากมายถูกนำมาเกี่ยวข้องกับ การถือศีลอดและบทบัญญัติของมัน กลายเป็นว่าบรรดาเด็กๆ และผู้ใหญ่ต่างก็ให้ความสำคัญกับเดือนอันประเสริฐและทรงเกียรตินี้ พวกเขาได้ทำพิธีกรรมเฉพาะเจาะจงสำหรับเดือนนี้ อันได้แก่ การถือศีลอด การละหมาดยามค่ำ ค่ำคืน การกระทำความดีงามในลักษณะต่างๆ การปฏิบัติตามคำสั่งใช้ต่างๆ ของศาสนา และการทำนุญบริจาคทาน เป็นต้น ได้มีการเขียนตำรา และมีการเรียนการสอนในเรื่องดังกล่าวนี้มากมาย มีผลงานทางวิชาการและการศึกษาวิจัยในรูปแบบที่แตกต่างกันจวบจนทุกวันนี้ เดือนแห่งการถือศีลอดนี้ยังมาควบคู่กับคำคืนลี้ละตุลก็อดร์อันประเสริฐ¹ อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ﴿۱﴾ [القدر: 1]

ความว่า “แท้จริง เราได้ประทานอัลกุรอานลงมาในคืนอัล-ก็อดร์” (อัล-ก็อดร์ : 1)

ประชาชาติอิสลามต่างพากันแสวงหาคำคืนอันประเสริฐนี้ ด้วยการปฏิบัติการทำงานที่ดี เช่น การละหมาดยามค่ำ ค่ำคืน การบริจาคทาน การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างเครือญาติและมิตรสหาย และการอิติกาฟ

จากจุดนี้จะพบว่า การถือศีลอดนั้นจะมาควบคู่กับการละหมาดยามค่ำ ค่ำคืนและการอ่านอัลกุรอาน เดือนเราะมะฎอนนั้นกลายเป็นเดือนแห่งการเคารพภักดี เดือนแห่งการทำความดีเพื่อใกล้ชิดกับอัลลอฮฺ เดือนแห่งการบริจาคทาน และการปฏิบัติการทำงานที่ดีอื่นๆ ประชาชาติอิสลามจะยังคงเป็นไปเช่นนี้จวบจนวันกิยามะฮฺที่ทุกสรรพสิ่งจะกลับไปหาพระองค์อัลลอฮฺ

และหากผู้ใดเฝ้าสังเกตและติดตามดูสภาพการณ์ของชาวมุสลิมในเดือนเราะมะฎอนและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับพวกเขาในเดือนนี้ เช่น การปรับปรุงตนเองและสังคม การให้ทานและการท่อมเทของพวกเขาก็ย่อมตระหนักถึงความสำคัญของพิธีกรรมต่างๆ เหล่านี้ในวิถีชีวิตของประชาชาติอิสลาม

การเปลี่ยนทิศกิบละฮฺ

เดิมที่นั่น กิบละฮฺ (หรืออาจาจะเรียกกว่า กิบลัต หมายถึง ชุมทิศสำหรับใช้ในการละหมาดและการขอดุอาอ์ขอพรของชาวมุสลิม - ผู้แปล)

¹ อิบน์ กะษีร, ตัฟซีร์ อัลกุรอาน, เล่ม 2 หน้า 2013

ชาวมุสลิม ทั้งก่อน และหลังการอิญาเราะฮ์ต่างผินหน้าไปยังบัยตุลมักดิศ และในเดือนชะอฺบानปีที่สองแห่งการอิญาเราะฮ์ อัลลอฮ์ได้ทรงเปลี่ยนแปลงกิบละฮ์ของชาวมุสลิมจากเดิมที่พวกเขาผินหน้าไปยังมัสยิดอัล-อักศอเป็นการผินหน้าไปยังมัสยิดอัล-หะรอหมแทน¹ ในคำดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ قَدْ نَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ وَإِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَمَا اللَّهُ بِغَفِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٤٤﴾ ﴾ [البقرة: 144]

ความว่า “แท้จริงเราเห็นไบหน้าของเจ้าแห่งนไปยังฟา กฟ้าบ่อยคั้งแน่นอนเราจะให้เจ้าผินไปยังทิศที่เจ้าพึงใจ ดังนั้น เจ้าจงผินไบหน้าของเจ้าไปทางมัสยิดอัล-หะรอหมเกิด และที่ใดก็ตามที่พวกเจ้าปรากฏอยู่ ก็จงผินไบหน้าของพวกเจ้าไปทางทิศนั้น และแท้จริงบรรดาผู้ที่ได้รับคัมภีร์นั้นย่อมรู้ดีว่ามันคือความจริงที่มาจากพระเจ้าของพวกเขา และอัลลอฮ์นั้นไม่ทรงเผลอในสิ่งที่พวกเขากระทำกัน” (อัล-บะเกาะเราะฮ์: 144)

ชาวยิว และผู้ที่ตามแนวทางของพวกเขามีความพยายามในการสร้างความเป็นปวนขณะที่มีการเปลี่ยนแปลงกิบละฮ์ ดังนั้น อัลลอฮ์จึงขนานนามพวกเขาว่า “ผู้โหดเขลา” ดังอาเยฮ์ที่ว่า

﴿ سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلَّهُمْ عَن قِبَلِهِمُ الَّذِي كَانُوا عَلَيْهِمْ قُلْ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٤٦﴾ ﴾ [البقرة: 146]

ความว่า “บรรดาผู้โหดเขลาในหมู่มนุษย์นั้นจะกล่าวว่าจะอะไรเล่าที่ทำให้พวกเขาหันออกไปจากกิบละฮ์ของพวกเราที่พวกเขาเคยผินไปจงกล่าวเถิด (โอ้ผู้ห่มมัด) ว่าทิศตะวันออกและทิศตะวันตกนั้นเป็นสิทธิของอัลลอฮ์ พระองค์จะทรงแนะนำผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ไปสู่ทางอันเที่ยงตรง” (อัล-บะเกาะเราะฮ์: 142)

เรื่องกิบละฮ์นั้นไม่ใช่เรื่องเล็กน้อยสำหรับชาวมุสลิม เนื่องจากตลอดทุกยุคสมัยและทุกสถานที่พวกเขาจะทุ่มเทความพยายามในการติดตามหาทิศทางและเรียนรู้ตำแหน่งที่ตั้งของกิบละฮ์ทุกคั้งก่อนละหมาด และผู้ที่เดินทางในหลากหลายประเทศจะพบว่ามึหรือบ(ช่องด้านหน้าของมัสยิดตรงตำแหน่งที่อิมามายืนในขณะนำละหมาดรวม)ของมัสยิดต่างๆ จะหันทิศทางไปในทางกิบละฮ์ดังที่อัลลอฮ์ได้สั่งใช้ในเรื่องนี้

﴿ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِي وَلَا تَمِمْ عَلَيَّ عَلَيْهِمْ وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥٠﴾ ﴾ [البقرة: 150]

¹ อิบน์ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, ในหัวข้อ การเปลี่ยนกิบละฮ์ไปยังกะอฺบะฮ์, เล่ม 2 หน้า 606 และอิบน์ กะษีร, ในหัวข้อการเปลี่ยนกิบละฮ์, เล่ม 2 หน้า 372

ความว่า “และจากที่ใดก็ตามที่เจ้าออกไป ก็จงผินหน้าของเจ้าไปทางมัศยิดอัล-หะรอม และที่ใดก็ตามที่พวกเจ้าปรากฏอยู่ ก็จงผินหน้าของพวกเจ้าไปทางนั้น เพื่อว่าจะได้ไม่เป็นข้ออ้างใดๆ แก่หมู่ชนที่จะเอามาแย้งพวกเจ้าได้ นอกจากบรรดาผู้ธรรมในหมู่ของพวกเราเท่านั้น ดังนั้น พวกเจ้าจงอย่ากลัวพวกเขา แต่จงกลัวข้าเถิด และเพื่อที่ข้าจะได้ให้ความกรุณาของข้าครบถ้วนแก่พวกเจ้า และเพื่อว่าพวกเจ้าจะได้รับการชี้ทางที่ถูกต้อง” (อัล-บะเกาะเราะฮ์ : 150)

ด้วยเหตุนี้ ในยุคปัจจุบันเราจะพบว่าในห้องของโรงแรมรวมถึงสนามบินบางแห่งและที่อื่นๆ จะมีเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ที่บอกให้รู้ถึงทิศทางหรือที่ตั้งของกิบละฮ์ ไม่ว่าจะเป็นทั้งในประเทศมุสลิมและประเทศอื่นๆ จนกิบละฮ์นั้นกลายเป็นสัญลักษณ์และความจำเป็นพื้นฐานของชาวมุสลิมในทุกๆ สถานที่

จุดเริ่มต้นของสมรภูมิสงคราม

หลังจากการอพยพของชาวมุสลิมไปยังเมืองมะดีนะฮ์ พวกกูรีอัยฮ์ยังคงทำการกดขี่ข่มเหงและทำร้ายชาวมุสลิมอย่างมิได้หยุดหย่อน ชาวมุสลิมส่วนหนึ่งถูกจับตัวที่มักกะฮ์ ส่วนชาวอันศอรที่มะดีนะฮ์ก็ถูกข่มขู่และถูกขัดขวางไม่ให้เข้าเมืองมักกะฮ์ ผู้ที่ถูกจับอยู่ในมือพวกเขาก็ถูกทำร้าย การข่มขู่ของพวกเขายังลามไปถึงชาวมุฮาญิรีนที่อยู่ในมะดีนะฮ์ ซึ่งปรากฏว่ามีชาวมุฮาญิรีนบางคนถูกพวกเขาลอบลักพาตัวออกจากเมืองมะดีนะฮ์¹ และพวกเขายังคงประกาศข่มขู่ท่านนบีและผู้ติดตามท่านทุกคนอย่างต่อเนื่อง และในสถานการณ์เช่นนี้เองที่อัลกุรอานถูกประทานลงมาอนุญาตให้ทำการสู้รบ และอายะฮ์อัลกุรอานยังสั่งใช้ให้เตรียมความพร้อมทั้งในด้านร่างกาย อาวุธยุทโธปกรณ์ ยานพาหนะ การฝึกซ้อมภาคสนาม และการแสวงหาข้อมูลความรู้ หลังจากนั้นการสู้รบที่รู้จักกันในรูปแบบ *สะรียะฮ์* และ *สือฮวะฮ์*² ก็เริ่มขึ้น³

¹ ดูเรื่องราวการลักพาตัว อัยยาซ บิน อบี เราะบิอะฮ์ ในหัวข้อการฮัจญ์เราะฮ์จากหนังสือเล่มนี้

² รูปแบบสงครามในสมัยท่านนบี คือลัทธิลอบสังหารจะแบ่งเป็น *สะรียะฮ์* (พหุพจน์ คือ สระออยา) คือ กองกำลังย่อยหรือกองพลน้อยที่ถูกแต่งตั้งและถูกส่งออกไปโดยท่านนบี คือลัทธิลอบสังหารจะแบ่งเป็น *สะรียะฮ์* (พหุพจน์ คือ สระออยา) คือ กองกำลังย่อยหรือกองพลน้อยที่ถูกแต่งตั้งและถูกส่งออกไปโดยท่านนบี คือลัทธิลอบสังหาร มีภารกิจในการลาดตระเวนหาข่าว รักษาความปลอดภัย และสกัดหรือขัดขวางกองคาราวานสินค้าของฝ่ายศัตรู ซึ่งอาจมีการเผชิญหน้ากับศัตรูบ้างเป็นบางครั้ง ผู้นำกองกำลังนี้มักเป็นเศาะหาบะฮ์ที่เป็นเครือญาติใกล้ชิดกับท่านนบี แบบที่สองคือ *สือฮวะฮ์* (พหุพจน์ คือ เฆาะฮะฮะฮะ) หมายถึง สงครามที่ท่านนบิ์ร่วมรบและบัญชาการด้วยตัวท่านเอง - ผู้แปล

³ อัล-บุคอรีฮ์ ได้ตั้งหัวข้อหนึ่งในตำราฮัจญ์-เศาะฮ์ของท่านว่า “ท่านนบี คือลัทธิลอบสังหารจะแบ่งเป็น *สะรียะฮ์* ได้ร่วมสงครามกี่ครั้ง” ในตอนท้ายของkitab อัล-มะฆอซี เล่ม 5 หน้า 145

ความเป็นปรปักษ์ของชาวกูร์อยซ์ที่มีต่อชาวมุสลิมนั้นชัดเจน ทว่าชาวมุสลิมก็หาได้อยู่เฉยๆ ไม่ในขณะเดียวกันที่ชาวกูร์อยซ์คอยก่อวุ่นสร้างวุ่นสร้างความเดือดร้อนและสร้างความเสียหายต่อพวกเขาชาวมุสลิมก็ได้ดำเนินการเพื่อโจมตีและสกัดกั้นผลประโยชน์ของชาวกูร์อยซ์คืนบ้าง หลังจากที่ได้รับอนุญาตให้ทำการสู้รบ พวกกูร์อยซ์มักใช้เส้นทางในการลำเลียงสินค้าของพวกเขาผ่านใกล้กับเมืองมะดีนะฮ์ ดังนั้นชาวมุสลิมจึงเริ่มทำการสกัดและปิดกั้นเส้นทางการค้าของพวกเขา เพื่อส่งสัญญาณแจ้งให้ชาวกูร์อยซ์รับรู้ถึงขีดกำลังความสามารถของชาวมุสลิมในการเผชิญหน้า การล้อมรอบ และต่อสู้สร้างความเสียหายกับศัตรูคู่ปรปักษ์ของพวกเขาได้

การมีกองกำลังสระรียะฮ์ของชาวมุสลิมดังกล่าวถือเป็นการเตรียมความพร้อมด้านการทหาร และเป็นการฝึกอบรมภาคสนามสำหรับกองกำลังของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมเพิ่มไปจากเป้าหมายเฉพาะเจาะจงในสถานการณ์อื่นๆ ตามกาลเทศะ

ในขณะเดียวกัน มันยังเป็นการใช้งานจริงสำหรับพลังของบรรดาเด็กหนุ่มและชายฉกรรจ์ และแสดงพลังความสามารถของพวกเขาด้วย โดยเฉพาะชาวมุฮาญีรีนบางคนผู้ไปถึงยังเมืองมะดีนะฮ์ และยังไม่มีการประกอบอาชีพที่แน่นอน นอกเหนือไปจากการฝึกฝนผู้นำและคนทั่วไปในด้านกิจการทางทหาร การเสริมสร้างความอดทน การเดินทางไกล การสามารถแบกรับความลำบาก การสู้รบ และการเตรียมความพร้อมสำหรับการเผชิญหน้ากับสงคราม

สระรียะฮฺต่าง ๆ ในช่วงแรก¹

สระรียะฮฺ และ ฮ็อชวะฮฺ ที่เกิดขึ้นก่อนสงครามบัตร์ใหญ่ถูกนับเป็นสระรียะฮฺๆ แรกที่เกิดขึ้นหลังจากการอนุญาตให้กระทำสงคราม ซึ่งในสระรียะฮฺนี้ไม่เป็นที่ชัดเจนว่าฝ่ายมุสลิมมีความเหนือกว่าฝ่ายคู่ต่อสู้แต่อย่างใดพวกเขายังมีการล้อมรบภาคสนาม การเคลื่อนไหวตามขอบเขตที่กำหนดก่อนเกิดสงครามบัตร์ ในจำนวนสระรียะฮฺที่สำคัญๆ ก็คือ

สระรียะฮฺของหัมซะฮฺ บิน อับดุลมุฏฏะาะลิบ ถูกส่งไปยัง ฮัยฟี อัล-บะห์ร

เกิดขึ้นในเดือนเชาวาลปีหนึ่งของภารกิจเราะฮฺ เจ็ดเดือนหลังจากการอพยพของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านนบีได้ผูกธงแรกสำหรับกองทัพมุสลิมโดยการนำของท่านหัมซะฮฺ บิน อับดุลมุฏฏะาะลิบ กำลังพลของท่านประกอบด้วยชาวมุฮาญิรีน² ท่านนบีได้มาให้กำลังใจทหารด้วยตนเอง จุดประสงค์ของกองกำลังนี้คือการสกัดขัดขวางกองคาราวานของพวกกุร็อยช์ที่กลับมาจากเมืองซาม(ซีเรียและบริเว น ไ ก ล้ เ คี ย ง) ซึ่ ง ก้ ก้ ล้ ง มุ่ ง ห น้ า สู่ ม้ ก ก ะ ฮฺ ในกองคาราวานดังกล่าวประกอบด้วยชายฉกรรจ์ชาวกุร็อยช์จำนวนสามร้อยคน หนึ่งในนั้นคืออะบู ญะฮ์ล (อัมร์ บิน ฮิซาม) บางรายงานกล่าวว่าพวกเขา มีจำนวนน้อยกว่านี้ ท่านหัมซะฮฺและกองกำลังของท่านได้มุ่งหน้าสู่ซานเมืองอัล-ฮัยศ เขตพื้นที่ญะฮ์ลนะหฺ ระหว่างทั้งสองฝ่ายไม่มีสงครามใดๆ เกิดขึ้น เนื่องจากผู้นำเผ่าต่างๆ ในพื้นที่นั้นได้เข้ามาไกล่เกลี่ย และบางทีการไม่มีสงครามเกิดขึ้นในครั้งนี้อาจเป็นผลดีต่อฝ่ายมุสลิม³

สระรียะฮฺของอูบัยดะฮฺ บิน อัล-หะริษ บิน อับดุลมุฏฏะาะลิบ

ท่านคือบุตรชายลุงของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม หนึ่งในผู้ได้รับชะฮีด ณ สงครามบัตร์หลังจากนั้น⁴ สระรียะฮฺนี้เกิดขึ้นในเดือนเชาวาลปีหนึ่งของภารกิจเราะฮฺของท่านนบี

กองกำลังของท่านประกอบด้วยชายฉกรรจ์จำนวน 80 คน ทั้งหมดล้วนเป็นพวกมุฮาญิรีน¹ ท่านนบีได้มอบธงสีขาวให้แก่เขา ภารกิจของกองกำลังนี้คือมุ่งหน้าสู่เมืองรอบิฆ²

¹ บุรุษย์ อูบัยดะฮฺ อัล-ญุมะรีฮฺ, อัล-สะรอฮา วะ อัล-บุฆุซ อัน-นะบะวียะฮฺ เหาละ อัล-มะดีนะฮฺ วะ มั๊กกะฮฺ ดิรอสะฮฺ นักดิยะฮฺ, ดัมมาม : ดารุ อิบน์ อัล-ญะฮ์ล, ฮ.ศ.1417, อิมาดุดดีน เคาะลีล, ดิรอสะฮฺ ฟี อัล-สีเราะฮฺ, หน้า 143

² อิบน์ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ, เล่ม 2 หน้า 595

³ อัล-ญะบะรีฮฺ, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ, หน้า 105, อิบน์ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ, เล่ม 2 หน้า 595, ดู อะห์มัด บิน มุห์มัด อัล-อะมีน อัล-ซันกีฏีย์, อัล-บุฆุซ วะ อัล-เฮาะชะวาต อัน-นะบะวียะฮฺ, หน้า 28

⁴ อิบน์ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ, เล่ม 2 หน้า 706

เพื่อขัดขวางกองคาราวานบรรทุกสินค้าที่นำโดยอับดุล ลูฟยาน บิน หัรบ และอิกริมะฮ์ บิน อับดุล ญะฮ์ล ทั้งสองฝ่ายเกิดการเผชิญหน้าและมีการยิงธนูเข้าใส่กัน แต่ไม่มีการต่อสู้กันโดยตรงระหว่างทั้งสองฝ่าย

ป ร า ก ฎ ว า ท า น ส ะ อุด บิน อับดุล วัก ก อ ศ เป็นผู้ที่มีความชำนาญชำนาญในการใช้ธนูจึงมีผลทำให้พวกมุซริกันจำนวนหนึ่งได้รับบาดเจ็บจากคมธนูของท่าน จึงถือได้ว่าท่านเป็นคนแรกที่ทำให้เลือดหลังไหลในหนทางของอัลลอฮ์ด้วยการยิงธนู³

ในขบวนสินค้าของชาวกูร์อัยมีชายสองคนที่เป็นผู้ศรัทธาในอิสลาม ดังนั้นพวกเขาทั้งสองคนจึงวิ่งหนีจากชาวกูร์อัยและได้เข้าร่วมสมทบกับบรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่านในปี⁴

สระียะฮ์ของอับดุลลอฮ์ บิน ญะฮ์ล ไปยังนัคละฮ์⁵

ท่านในปี คีฮัลลุลลอฮ์อะลียะฮ์วะสัลลัม ได้แต่งตั้งท่านอับดุลลอฮ์ บิน ญะฮ์ล เป็นผู้นำกองกำลังสระียะฮ์และส่งท่านไปยังนัคละฮ์โดยมีชาวมุฮาญิรีน 80 คนร่วมเดินทางไปกับท่าน⁶

ท่านปีได้กำหนดทิศทางเป้าหมายให้กับเขาทั้งยังมอบหนังสือฉบับหนึ่งให้แก่เขาและกำชับไม่ให้เขาเปิดหนังสือออกมาอ่านจนกว่าเขาจะเดินทางเป็นระยะเวลาสองวันตามทิศทางที่ท่านปีได้กำหนดไว้ และเมื่อการเดินทางถึงกำหนดระยะเวลาสองวัน ท่านอับดุลลอฮ์ บิน ญะฮ์ลจึงเปิดอ่านหนังสือนั้น ซึ่งมีใจความว่า เมื่อใดที่ท่านได้อ่านหนังสือของฉันนี้ ท่านจงเดินทางมาจนกระทั่งท่านลงพัก ณ นัคละฮ์ซึ่งตั้งอยู่ระหว่างเมืองมักกะฮ์กับเมืองญอฮิฟและท่านจงจับตาและจงสืบเสาะข่าวคราวความเคลื่อนไหวของพวกเขา⁷

หลังจากได้อ่านหนังสือนั้นแล้วเขาได้กล่าวว่า ฉันเชื่อฟังและพร้อมปฏิบัติตามคำสั่งท่าน โอ้เราะฮ์ลุลลอฮ์ หลังจากนั้นเขาได้บอกในสิ่งที่ท่านปีได้สั่งใช้ในหนังสือนั้นแก่บรรดาสหายของเขา และเขาได้กล่าวแก่พรรคพวกของเขาว่าท่านปีได้ห้ามมิให้เขาทำการบังคับใจผู้ใดในการร่วมเดินทางไปกับเขา

แ ล ะ ไ ต้ ป ร ะ ก า ศ แ ก่ พ ว ก เ ข า ว า ผู้ใดในหมู่ท่านปรารภนาต้องการชะฮาดะฮ์(การพลีชีพในหนทางของอัลลอฮ์)เขาจงเดินทางไป

¹ อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 2 หน้า 591

² อิบน์ ฮิซาม ระบุว่าพวกเขามุ่งหน้าไปทาง ชะนีเยฮ์ อัล-มุเราะฮ์ เป็นแหล่งน้ำแห่งหนึ่งของแคว้นญิญาซ, เล่ม 2 หน้า 591

³ อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 2 หน้า 591

⁴ อิบน์ สะอูด, *อัย-ญะบะกอต อัล-กุบรอ*, เล่ม 2 หน้า 7

⁵ นัคละฮ์ เป็นเมืองทางเยเมน อยู่ไกลจากมักกะฮ์ประมาณระยะการเดินทางหนึ่งคืน ดู บุรียะฮ์ อับดุล-มาญิด อัล-อุมะรียะฮ์, *อัล-สะรอฮา วะ อัล-บุอูษ อัน-นะบะวีเยฮ์*, ในหนังสือมีภาพประกอบสถานที่เกิดสงครามเขาไว้ด้วย หน้า 95

⁶ อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 2 หน้า 601

⁷ เรื่องเดียวกัน

และผู้ใดบังเกียจในสิ่งดังกล่าวเขาจะกลับไปเสีย ส่วนตัวฉัน จะยังคงเดินหน้าปฏิบัติตามคำสั่งของท่านปี ดังนั้น เขาและบรรดาสหายนจึงเดินหน้าต่อโดยไม่มีผู้ใดแตกแถวหรือล่าถอยสักคนเดียว¹

อับดุลลอฮฺ บินญะหฺษ และบรรดาชาวมุฮาญิรีนที่เดินทางมาพร้อมกับท่านได้เดินทางอย่างต่อเนื่องตามเส้นทางที่มุ่งหน้าสู่นัคละฮฺ²

และเมื่อเขาได้มาถึงยังนัคละฮฺ ซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมายตามคำสั่งท่านนบีมุฮัมมัด กอนคาราวานขบวนสินค้าของชาวกูรีอัยษที่บรรทุกหนั่งสัตว์และลูกเกดก็ผ่านมา พวกเขาเพิ่งเดินทางกลับมาจากเมืองฏออิฟ ในขบวนคาราวานดังกล่าวมีอัมร์ บิน อัล-หฺญาเราะมีเยอยู่ด้วย ในเวลานั้นเป็นช่วงทำยของเดือนเราะฎิบ ซึ่งเป็นเดือนต้องห้ามทำสงครามสำหรับชาวอาหรับ กองกำลังสระียะฮฺของท่านอับดุลลอฮฺ บินญะหฺษจึงทำการประชุมปรึกษากันในเรื่องจะทำสงครามกันหรือไม่ ทั้งนี้เนื่องจากพวกเขาเกรงที่จะทำสงครามในเดือนต้องห้าม ในขณะที่เดียวกันก็กังวลว่าขบวนสินค้าของชาวกูรีอัยษนั้นจะล่องเข้าสู่เขตหะรออมไปในที่สุด ซึ่งในขณะนี้พวกเขากำลังเข้าใกล้เขตมัจกะฮฺแล้ว หรือบางทีอาจจะต้องเผชิญกับการโจมตีกลับมาของพวกกูรีอัยษ ผลการประชุมสรุปว่า พวกเขายืนยันที่จะสู้รบกับกอนคาราวานของชาวกูรีอัยษ และแล้วพวกเขาจึงได้ทำการสู้รบกัน ผลปรากฏว่าพวกเขาสามารถสังหารอับดุลลอฮฺ บิน อัล-หฺญาเราะมีเยได้³ และสามารถจับพวกกูรีอัยษเป็นเชลยได้สองคน ดังนั้นพวกเขาจึงได้นำกอนคาราวานและเชลยศึกชาวกูรีอัยษกลับไปยังเมืองมะดีนะฮฺ ครั้นเมื่อถึงมะดีนะฮฺผู้คนต่างพากันพูดถึงการทำสงครามของพวกเขาในเดือนอันเป็นที่ต้องห้าม ดังนั้นท่านนบีมุฮัมมัดจึงกล่าวว่า ฉันมิได้ใช้ให้พวกท่านทำสงครามในเดือนต้องห้ามแต่อย่างใด เรื่องราวทั้งหมดจึงตกอยู่กับอับดุลลอฮฺ บินญะหฺษ และผู้ที่อยู่ร่วมกับเขาในกองกำลังสระียะฮฺ โดยพวกเขาคาดคิดว่าพวกเขาคงถึงคราวหายชะแล้ว พวกพี่น้องของเขาจากบรรดาเศาะหาบะฮฺต่างตำหนิพวกเขาอย่างรุนแรง พวกมุนาฟิกและพวกมุชริกได้ที่ร่วมกระจายเรื่องนี้ เปิดตำวรณรงค์ต่อต้านชาวมุสลิม และกล่าวหาชาวมุสลิมว่าเป็นผู้ทำให้เดือนต้องห้ามกลายเป็นที่อนุญาต ในสถานการณ์อันยากลำบากสำหรับชาวสระียะฮฺนี้ อัลกุรอานได้ถูกประทานลงมายังท่านนบีมุฮัมมัดคืออัลลลอฮฺอะลียะฮฺอัลอิม ในพระดำรัสของอัลลลอฮฺที่ว่า

﴿ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ قُلْ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌ وَصَدٌّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَكُفْرٌ بِهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِخْرَاجُ أَهْلِهِ مِنْهُ أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ وَالْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا يَزَالُونَ يُقْتَلُونَكُم حَتَّى يَرُدُّوكُم عَن دِينِكُمْ إِنِ اسْتَظَعُوا وَمَن

¹ เรื่องเดียวกัน

² อิบน์ฮิษาม, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ, เล่ม 2 หน้า 602, อิบน์กุษัยร, อัล-บิदाเยฮฺ อะ อัน-นิฮายะฮฺ, เล่ม 3 หน้า 274

³ ดู อิบน์ฮิษาม, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ, เล่ม 2 หน้า 603, มุหัมมัด อิบน์ฮุสัยบะฮฺ, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ, เล่ม 2 หน้า 119

يَرْتَدُّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَيَمُتْ وَهُوَ كَافِرٌ فَأُولَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَلُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢١٧﴾ [البقرة: ٢١٧]

ความว่า “พวกเขาจะถ้ามเจ้าเกี่ยวกับการสู้รบในเดือนต้องห้าม จงกลัวเถิดว่าการสู้รบในเดือนนั้นเป็นความผิดร้ายแรง แต่การขัดขวางผู้คนออกจากเส้นทางของอัลลอฮ์ การปฏิเสธศรัทธาต่อพระองค์ และการกีดกันผู้คนไม่ให้ไปมัสยิดอัล-หะรอม ตลอดจนการขับไล่ผู้ที่เคยอาศัยอยู่ในที่แห่งนั้นออกไป ย่อมเป็นสิ่งร้ายแรงกว่าในสายตาของอัลลอฮ์ และพิณนะฮ์เหล่านั้นร้ายแรงยิ่งกว่าการฆ่า และพวกเขาจะยังคงต่อสู้พวกเจ้าต่อไป จนกว่าพวกเขาจะทำให้พวกเจ้าหันออกไปจากศาสนาของพวกเขา หากพวกเขาสามารถทำได้ และผู้ใดในหมู่พวกเจ้าที่ละทิ้งศาสนาของเขาแล้วตายลงขณะที่เขาเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธาแล้วไซ้ร ชนเหล่านี้แหละที่การงานของพวกเขาจะไร้ผลทั้งในโลกนี้และในปรโลก และชนเหล่านี้แหละคือชาวนรก ซึ่งพวกเขาจะอยู่ในนั่นตลอดกาล” (อัล-บะเกาะเราะฮ์ : 217)

ท่านนบีและบรรดาเศาะหาบะฮ์ต่างยินดีปรีดาที่อายะฮ์นี้ถูกประทานลงมา ความรู้สึกทุกข์ของอับดุลลอฮ์ บิน ญะหฺ และบรรดาเศาะหาบะฮ์ของเขาก็หายหมดไป¹ ท่านนบีจึงรับทรัพย์เชลยมาและทำการแจกจ่ายแก่ผู้ที่มีสิทธิ์ได้รับมัน หลังจากนั้นท่านยินยอมให้มีการจ่ายค่าไถ่ตัวเชลยชาวกุรีอัยฮ์ทั้งสองคนนั้น²

เป็นที่น่าสังเกตว่าการส่งกองกำลังย่อยหรือสระรียะฮ์ของท่านนบีในครั้งแรกๆ นั้น แกนนำกำลังพลล้วนมาจากชาวมุฮาญีรีนและส่วนใหญ่นั้นมาจากชาวกุรีอัยฮ์ ผู้นำกองกำลังก็มาจากชาวกุรีอัยฮ์ที่เป็นญาติสนิทของท่านนบี โดยกองกำลังดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อสร้างความเสียหายแก่ขบวนสินค้าของชาวกุรีอัยฮ์และสร้างความยากลำบากแก่พ่อค้าและลูกสมุนของพวกเขา ซึ่งพวกเขาเคยเป็นผู้ที่ขับไล่ส่งชาวมุสลิมออกจากบ้านเรือนของพวกเขาโดยปราศจากความยุติธรรม อีกทั้งยังเคยโจรกรรมทรัพย์สินและบ้านเรือนของพวกเขาด้วยเช่นกัน ชาวมุฮาญีรีนจึงไม่รีรอในการเข้าร่วมทำการสงครามและเป็นแกนหลักในกองกำลังสระรียะฮ์ดังกล่าว³

ชาวมุสลิมที่เข้าร่วมกับกองกำลังสระรียะฮ์ดังกล่าวเกิดจากความสมัครใจของพวกเขาเองโดยไม่มีการบังคับให้เข้าร่วมแม้เพียงสักคนเดียว นอกจากนั้นปรากฏว่า ในระดับนี้ไม่มีชาวอันศอรเข้าร่วมในกองกำลังสระรียะฮ์เลย อาจเป็นไปได้ว่าท่านนบีต้องการใช้งานชาวมุฮาญีรีนที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น

¹ อิบน์ กะษีร, *ตัฟซีร อัลกุรอาน*, เล่ม 1 หน้า 271

² อิบน์ ญะญีร, *อัล-อัสคอบะฮ์*, เล่ม 2 หน้า 286

³ ดู อิมามุดดีน เคาะลีล, *ดิรอสะฮ์ ฟี อัล-สีเราะฮ์*, หน้า 143, บุรียก อุมู มายิละฮ์ อัล-อุมะรีย, *อัล-สะรอฮา วะ อัล-บูกูษ อัน-นะบะวียะฮ์*, หน้า 61

และในขณะเดียวกันยังเป็นการฝึกฝนพวกเขาให้ได้ทำความรู้จักถนนหนทางตลอดจนพื้นที่โดยรอบของเมืองมะดินะฮุ ซึ่งบางครั้งเรื่องดังกล่าวนี้อาจจะเป็นเรื่องใหม่สำหรับพวกเขาบางคนก็เป็นได้

พวกเขาอันศอรก็เช่นเดียวกัน พวกเขาอาจจะสาละวนอยู่กับเรือกสวนไร่ นา และครอบครัวของพวกเขา แต่ในขณะเดียวกันพวกเขาก็รับอาสาป้องกันเมือง มะดินะฮุ และปกป้องคุ้มครองชีวิตท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เพื่อเป็นการรักษาสัญญาที่พวกเขาเคยให้ไว้กับท่านนบีในคราวทำสนธิสัญญาอัลอะเกาะบะฮ์ครั้งที่สอง

ไม่เป็นที่สงสัยเลยว่าบรรดาองค์กำลังสระวะฮ์ดังกล่าวทำให้ชาวมุฮัมมัดได้รับรู้ถึงพลังความแข็งแกร่ง การฝึกซ้อมรบ การแบกรับความยากลำบากในทุกสถานการณ์ การรู้จักถนนหนทางและชนเผ่าต่างๆ ตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านจิตใจและด้านการทหารสำหรับการเข้าร่วมของท่านนบีในสงครามที่กำลังจะเกิดขึ้น

กองกำลังสระวะฮ์ต่างๆ ได้ประสบความสำเร็จในเป้าหมายสกัดกั้นขบวนสินค้าของชาวกุร็อยฮ์ ทั้ง ยัง ส ร ้าง ค ว า ม ร ู้ ส ี ก ถึง อ น ต ร า ย ที่ พ ว ก เ ข า ต ้ อ ง เ ผี ชี ญ และยังสร้างความรู้สึกให้ตระหนักถึงกำลังความสามารถของชาวมุสลิมในการเปิดเผยศักยภาพต่อหน้าพวกเขา เหมือนที่ชาวกุร็อยฮ์เปิดเผยศักยภาพของพวกตนแก่ชาวมุสลิมและผู้ที่พำนักอยู่ในมักกะฮ์ตลอดจนผู้ที่เดินทางผ่านมักกะฮ์ โดยพวกเขาพยายามสร้างความปั่นป่วนให้ละทิ้งศาสนาอิสลาม

กองกำลังสระวะฮ์บางกองได้ทำการลงพื้นที่ใกล้กับเมืองมักกะฮ์ ซึ่งตั้งอยู่ระหว่างมักกะฮ์กับฏอฮิฟ และส่วนหนึ่งได้มุ่งหน้าไปยังชายหาดด้านทิศตะวันตก และด้านทิศเหนือของมักกะฮ์ ในปฏิบัติการดังกล่าวล้วนเป็นการข่มขู่โดยตรงแก่ชาวมักกะฮ์และเป็นการยึดเส้นทางที่พวกเขาใช้ดำเนินการทางการค้า และล้อมพื้นที่รอบๆ จากทุกมุมของมักกะฮ์ โดยเฉพาะด้านทิศเหนือ ด้านทิศตะวันออก และด้านทิศตะวันตก

สงครามแบบหือฮวะฮ์ครั้งแรก ๆ

ก่อนการอุบัติขึ้นของสงครามบัตร์ที่ถูกนับว่าเป็นการจำแนกและจุดเปลี่ยนของเหตุการณ์ต่างๆ มากมายในประวัติศาสตร์ของท่านนบี หรืออาจจะเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของประวัติศาสตร์โลกเลยทีเดียว ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ดำเนินการสงครามด้วยตัวท่านเองในหลากหลายรูปแบบ นอกเหนือจากกองกำลัง สระวะฮ์ต่างๆ ที่ท่านนบีได้จัดส่งไปโดยการนำของเศาะหาบะฮ์ เป้าหมายในขั้นตอนนี้มีความใกล้เคียงกันและเน้นความสำคัญไปที่การสกัดกั้นการค้าของชาวกุร็อยฮ์ที่จะออกไปนอกพื้นที่ และขัดขวางกองคาราวานขบวนสินค้า และคนของพวกเขา และเพื่อให้ชาวกุร็อยฮ์รู้สึกได้ถึงกำลังความสามารถของชาวมุสลิมในการปกป้องตนเองหรือแม้แต่การเอาทรัพย์สินสมบัติของพวกเขาที่ถูกยึดในมักกะฮ์คืนจากพวกกุร็อยฮ์

จุดประสงค์ของการทำสงครามครั้งนี้คือขบวนสินค้าอันมโหฬารของชาวคูรอัยซ์ที่กำลังมุ่งหน้าไปยังเมืองชาม ท่านนบีเกิดการแคล้วคลาดกับขบวนสินค้าดังกล่าวและท่านได้มาถึงยังที่อยู่อาศัยของบนิ มุสลิมผู้เป็นพันธมิตรกับบนิ ฏ็อมเราะฮฺ ดังนั้น ท่านนบีจึงได้จัดการทำสนธิสัญญากับพวกเขาฉบับหนึ่ง¹

สงคราม สัฟวาน (สงครามบัตร์ครั้งแรก)²

เมื่อท่านนบีมาถึงยังเมืองมะดีนะฮฺหลังจากสงครามอัล-อะซีเราะฮฺเพียงไม่กี่วัน กุรชฺ บิน ญาบิร อัล-พิฮรียฺได้บุกเข้าไปยังปศุสัตว์ที่ถูกนำออกไปเลี้ยงนอกเมืองมะดีนะฮฺ ที่ถูกเรียกกันว่าสัรหฺ และเขาได้ทำการแย่งชิงปศุสัตว์เหล่านั้นไป ท่านนบีพร้อมด้วยชาวมุสลิมกลุ่มหนึ่งได้ออกไปติดตามร่องรอยของเขาอย่างรวดเร็ว โดยมีท่านอะลี บิน อับดุลิบ เป็นผู้ถือธง ท่านนบีทันได้เห็นกุรชฺ บิน ญาบิร แต่ท่านไม่สามารถจับตัวเขามาได้ ท่านนบีได้เดินทางไปถึงยังสัฟวานที่ตั้งอยู่ด้านข้างของบัตร์ หลังจากนั้นท่านจึงเดินทางกลับไปยังเมืองมะดีนะฮฺ ในเวลาต่อมา กุรชฺ บิน ญาบิร ได้เข้ารับอิสลามและเป็นผู้มุสลิมที่ดี ซึ่งเขาได้ทำการต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮฺพร้อมกับท่านนบีและได้รับชะฮีดในสงครามพิชิตมักกะฮฺ⁴

สงครามบัตร์ (17 เราะมะฎอน ปีอิญญ์เราะฮฺศักราชที่ 2)⁵

สงครามนี้เป็นสงครามที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักมากที่สุดในประวัติศาสตร์อิสลาม ซึ่งอัลลอฮฺได้เรียกสงครามนี้ว่าวันแห่งการจำแนกระหว่างความจริงกับความเท็จ (เยาม์ อัล-ฟุรกอ) ในคำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿وَأَعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِّن شَيْءٍ فَإِنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ ۖ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَأَيْنَ السَّبِيلِ إِن كُنتُمْ ءَامَنْتُمْ بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا يَوْمَ الْفُرْقَانِ يَوْمَ التَّقَىٰ أَتَمَعْنَا ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٥١﴾﴾ [الأنفال: ٥١]

ความว่า “และพึงรู้เถิดว่า แท้จริง ทริพย์เชลยที่พวกเจ้าได้มาจากการทำศึกนั้น แนนอนหนึ่งในห้าของมันเป็นของอัลลอฮฺและเป็นของเราะฮฺ และเป็นของญาติที่ใกล้ชิด และบรรดาเด็กกำพร้า และบรรดาผู้ขัดสน และผู้เดินทาง หากพวกเจ้าศรัทธาต่ออัลลอฮฺและสิ่งที่เราได้ประทานลงมาแก่บ่าวของเราในวันแห่งการจำแนกระหว่

¹ อิบน์ อีซาม, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ, เล่ม 2 หน้า 591, ดู อิบน์ กะษีร, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ, เล่ม 2 หน้า 362

² อิบน์ อีซาม, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ, เล่ม 2 หน้า 601, ดู อิบน์ สะอูด, อัล-ญะาะบะฮะฮฺ, เล่ม 2 หน้า 9, สัฟวาน เป็นชื่อหุบเขาที่รู้จักกันบริเวณชานเมืองบัตร์

³ สัรหฺ คือฝูงแพะแกะที่ออกไปหาอาหารกินตามทุ่งเลี้ยงสัตว์, ดู อัล-ชะบะบีย, ตาญญ์ อัล-อะฮฺลุส, เล่ม 2 หน้า 163

⁴ ดู อิบน์ ญะอฺเฎร์, อัล-อิศออซะฮฺ, เล่ม 3 หน้า 290

⁵ ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับเหตุการณ์ในสงครามนี้และรายงานต่าง รวมถึงการวิเคราะห์สายรายงาน ได้จาก อะหมัด มุหัมมัด อัล-อะลีมี บาวะซีร์, มัรวิยาต ฮือชวะฮฺ บัตร์, พิมพ์ครั้งแรก กรุงริยาต : มักตะบะฮฺ ฏ็อยบะฮฺ, ฮ.ศ.1400, อิบน์ อบี ซัยบะฮฺ, อัล-มะฮะซีย์, หน้า 174

าง ก า ร ศ ร ั ท ฐ า แ ล ะ ก า ร ป ฎิ เ ส ฐ คือ วันที่ สอง ฝ่าย เผ ษ ิ ญ ั ก ัน
และอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงเดชานุภาพเหนือทุกสิ่งทุกอย่าง” (อัล-อันฟาล : 41)

และมีรายงานว่ามันถูกกล่าวถึงในคำดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَىٰ إِنَّا مُنتَقِمُونَ ﴾ [الدخان: 16]

ความว่า “วันที่เราจะปราบพวกเขาด้วยการปราบครั้งยิ่งใหญ่ แน่แน่นอนเราเป็นผู้ตอบแทนอย่างสาสม”
(อัล-ดุคอน : 16)

ส า เ ห ตุ ส ่ว น ห นึ่ง ข อ ง ส ง ค ร า ม นั้ น ก็ คื อ
ท่านนบีได้ติดตามข่าวคราวของพวกกูร็อยซ์และกำลังรอคอยการมาของพวกเขา
ซึ่งพวกเขานั้นเคยกดขี่ข่มเหงและขับไล่ไล่ส่งท่านและบรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่านออกจากบ้านเรือน
ทั้งยังเคยโจรกรรมทรัพย์สินของชาวมุสลิม จองจำ และทำการทรมานพวกเขาด้วย
ดังนั้นเมื่อท่านนบีได้ทราบข่าวว่ากองคาราวานบรรทุกสินค้าของชาวกูร็อยซ์ได้เดินทางกลับมาจากเมืองซามโดยผ่าน
นเส้นทางใกล้กับเมืองมะดีนะฮ์มุฮัมมัดกะฮ์ ท่านนบีจึงเรียกบรรดาเศาะหาบะฮ์ที่อยู่กับท่านให้ออกไปด้วยกัน¹
ท่านนบีก็ออกไปพร้อมกับพวกเขาอย่างเร่งรีบโดยไม่มีเตรียมตัวก่อนแต่อย่างใด
ซึ่งมี ผู้ที่ ออก ไป กับ ท่าน จำนวน สาม ร้อย สิบ กว่า คน² ส่วนใหญ่เป็นพลเดินเท้า
พวกเขาไม่มีอะไรนอกจากม้าสองตัวกับอูฐจำนวนเจ็ดสิบตัว³
พวกเขาคาดหวังว่าจะได้พบเจอกับกองคาราวานสินค้าและจะไม่พบเจอกับการสู้รบ
ด้วยเหตุนี้พวกเขาจึงไม่มีการเตรียมความพร้อมที่สมบูรณ์สำหรับการทำสงคราม

ผู้ นำ ข บ ว น ส ิน ค ำ ข อ ง ช า ว กู ร ็ อ ย ี่ ซ์ คื อ อ บู สุ ฟ ยา น บิ น ห ั ร บ
เนื่องจากทรัพย์สินที่มีมาพร้อมกับเขามีจำนวนมากทำให้เขามีความระมัดระวังและหวาดกลัวว่าอาจจะถูกปล้นถูก
หรือปองร้าย ด้วยเหตุนี้เขาจึงสืบแสวงหาข่าวคราวต่างๆ เนื่องจากเกรงกลัวชาวมุสลิม
เขาได้สืบทราบว่าท่านนบีได้ออกมาเพื่อตักเอาสินค้าที่มาพร้อมกับเขา
ด้วยเหตุนี้เขาจึงสืบเปลี่ยนเส้นทางที่เคยใช้เดินทาง โดยเลี้ยวไปใช้เส้นทางที่ใกล้กับชายหาดแทน
ซึ่ง ชาว มุ ส ลิ ม ไม่ ค า ด คิ ด ว่า พ ว ก เ ข า จ ะ ท า ใน ส ี ง นั้ น
ขณะเดียวกันก็ส่งข่าวให้ชาวกูร็อยซ์ที่อยู่ในมักกะฮ์ให้ระดมไพร่พลเพื่อคุ้มครองกองคาราวานสินค้าให้พ้นจากเงื้อม
ม ี อ ช า ว มุ ส ลิ ม

¹ ดูในหะดีษของอัล-บุคอรี, *พัตห์ อัล-บารี*, เล่ม 15 หน้า 147, ดูการอธิบายของอิบนุ ญะอ์รต่อหะดีษดังกล่าว, และดู อิบนุ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 2 หน้า 606

² หะดีษของอัล-บุคอรี, *พัตห์ อัล-บารี*, เล่ม 15 หน้า 156

³ อัล-วาเกดีย์, *อัล-มะหมอซี*, เล่ม 1 หน้า 27, อิบนุ สะอูด, *อ็ญญะาะบะกอต*, เล่ม 2 หน้า 12

กองกำลังของชาวกูรีอัยซ์ได้ออกมาเพื่อทำการคุ้มครองขบวนสินค้าตามที่พวกเขาอ้างอย่างรวดเร็วทันที โดยมีผู้นำกองทัพอูญะฮ์ล (อัมร์ บิน ฮิซาม) และมีผู้ที่ออกมาพร้อมกับเขาล้วนเป็นผู้หลักผู้ใหญ่ของชาวกูรีอัยซ์ บรรดาผู้กล้าของพวกเขาและบรรดาหัวหน้าผู้ปฏิเสธจากชาวกูรีอัยซ์¹ อุญุสฟูยานประสบความสำเร็จในการปกป้องขบวนสินค้าให้รอดพ้นจากชาวมุสลิมและเมื่อพวกเขาเดินทางมาถึงใกล้เมืองมักกะฮ์และเขามั่นใจว่าขบวนสินค้าของพวกเขาปลอดภัยแล้ว เขาจึงส่งตัวแทนไปยังชาวมักกะฮ์(ที่ออกไปเพื่อหวังคุ้มครองกองขบวนสินค้า)เพื่อบอกข่าวให้พวกเขาทราบถึงความปลอดภัยของขบวนสินค้า และได้ขอให้พวกเขากลับมายังเมืองมักกะฮ์

ทว่า หัวหน้าผู้ปฏิเสธชาวกูรีอัยซ์คือ อุญุสฟูยาน ยังคงยืนกรานที่จะทำทลายชาวมุสลิมด้วยความหยิ่งผยองและโอหังลำพองตนและเขาได้ประกาศว่าเขาจะไม่กลับไปยังมักกะฮ์จนกว่าจะไปถึงยังบ่อน้ำบาดร์และได้ทำการเชือดอูฐและทำการเลี้ยงอาหารดื่มเหล้ากัน จะฟังการบรรยายของบรรดาทาสหญิงและจะให้ชาวอาหรับได้ฟังเรื่องราวการเดินทางของพวกเขาแล้วมันก็จะกลายเป็นตำนานแห่งศักดิ์ศรีสำหรับพวกเขาตลอดชั่วกาลนานและนี่พฤติกรรมของกูรีอัยซ์ที่อัลลอฮ์ได้บ่งชี้ไว้ในคำดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بَطْرًا وَرِئَاءَ النَّاسِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَاللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿٤٧﴾ ﴾

[الأَنْفَال: ٤٧]

ความว่า “และจงอย่าเป็นเช่นบรรดาผู้ที่ออกจากหมู่บ้านของพวกเขาไปด้วยความหยิ่งผยองและโอ้อวดผู้คน และขัดขวางผู้คนจากทางของอัลลอฮ์และอัลลอฮ์นั้นทรงล้อมสิ่งที่คุณกระทำกันอยู่” (อัล-อันฟาล : 47)

และการเดินทางของพวกเขาที่ดำเนินมาถึงยังบัตร์ซึ่งเป็นเป้าหมายที่พวกเขาต้องการ²

อุญุสฟูยานนั้นรู้ดีถึงความสัจจริงของท่านนบีนั่นเมื่อสหายของเขาได้กล่าวแก่เขาในขณะที่เขากำลังเดินทางไปยังท่านนบีนในวันสงครามบัตร์ว่า ท่านรู้ไหมว่าท่านกำลังเดินทางไปยังมุกห์มัด และท่านรู้ไหมว่าเขาเป็นนบี? เขาตอบว่า ใช่(ฉันรู้ว่าเขานั้นเป็นนบี) แต่ทว่า เราเป็นผู้ตามพวกอับดุลมะนาฟตั้งแต่เมื่อไหร่กัน?³

¹ ดูในหะดีษของอัล-บุคอรี, *พัตห์ อัล-บารี*, เล่ม 15 หน้า 147, อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 2 หน้า 609, อิบน์ สะอูด, *อัญญาเราะบะกอด*, เล่ม 2 หน้า 13

² ดู อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 2 หน้า 618, อิบน์ สะอูด, *อัญญาเราะบะกอด*, เล่ม 2 หน้า 13, อัล-วาเกดีย์, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 1 หน้า 42, มะฮ์ดี ริซกุลลอฮ์, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์ ฟิ ฎาอ์ อัล-มะศอดิร อัล-อัศลิเยฮ์*, หน้า 340

³ อิบน์ อุบี ชัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 199

ท่านนบีทราบถึงความเคลือบใจของชาวกุรีอัยซ์ ดังนั้นท่านจึงรวบรวมบรรดาเศาะหาบะฮ์และร่วมกันประชุมปรึกษาหารือ ถึงแม้ท่านนบีเป็นผู้นำที่ปลอดจากบาป ผู้ที่ได้รับกา รอุดหนุนจากอัลลอฮ์ ให้เลือกทำ แต่สิ่งที่ถูกต้อง แต่ท่านก็ยังคงทำการปรึกษาหารือในเรื่องที่สำคัญกับบรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่านอยู่เป็นประจำสองเรื่องสำคัญที่ ท่านเน้นหนักคือ หนึ่ง การสร้างเอกภาพในระหว่างชาวมุสลิมด้วยตัวเอง และการสร้างความรู้สึที่ดีของพวกเขาโดยเฉพาะกับชาวอันศอรในลำดับขั้นนี้ ซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง เพราะพวกเขาเป็นเจ้าบ้าน และเรื่องที่สองก็คือ เพื่อบรรลุถึงการตัดสินใจที่ถูกต้องและชาญฉลาดที่สุด

ท่านนบี คืออัลลลอฮ์อะลัยฮิเวสสลัม ได้เสนอเรื่องนี้แก่บรรดาเศาะหาบะฮ์ผู้อยู่เคียงข้างท่าน โดยกล่าวว่า “พวกท่านจงชี้แนะแนวทางแก่ฉันโอ้ผู้คนทั้งหลาย” ชาวมุฮาญิรีนกลุ่มหนึ่งก็ได้พูดเสนอขึ้น โดยมีท่านอบู บักรและท่านอุมร์นั่งอยู่ด้วย และหนึ่งในบรรดาผู้ที่พูดนำเสนอได้แก่อัล-มิกดาต บิน อัมร์ ที่ได้พูดว่า “โอ้ ท่านเราะสูลุลลอฮ์ ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ พวกเราจะไม่กล่าวแก่ท่านเหมือนกับที่ชาวบ努 อิศรออิลได้กล่าวแก่เนบีมูซา เช่นในพระดำรัสของอัลลอฮ์ที่ว่า

﴿ قَالُوا يَا مُوسَى إِنَّا لَنَدْخُلُهَا أَبَدًا مَا دَامُوا فِيهَا فَادْهَبْ أَنْتَ وَرَبُّكَ فَكَذَّبْنَا وَإِنَّا هَمُّنَا فَنَعِدُونَ ﴿٢٤﴾ ﴾ [النمل: 24]

ความว่า “พวกเขากล่าวว่า โอ้มูซา ! แท้จริง พวกเราจะไม่เข้าไปในนั้นโดยเด็ดขาด ตราบใดที่พวกเขา ยังคงอยู่ที่นั่น ดังนั้น ท่านและพระเจ้าของท่านจงไปต่อสู้อันตนเองเถิด พวกเราจะนั่งอยู่ที่นี้” (อัล- มาอิดะฮ์ : 24)

แต่ทว่า(เราจะกล่าวแก่ท่านว่า) ไปเถิด ท่านและพระเจ้าของท่าน จงต่อสู้อันตนเองเถิด แท้จริง พวกเราทั้งหลายก็จะร่วมกันต่อสู้พร้อมกับท่านด้วย ขอสาบานต่อผู้ที่ส่งท่านมาด้วยสัจธรรม หากท่านจะเดินทางไปกับเรา ยัง บักร ก็ อัล-ฆะมาด แน่นอนเราจะเคียงบ่าเคียงไหล่ท่านเดินไปอย่างไม่ย่อท้อจนกระทั่งท่านได้ไปถึงที่นั่น”¹ ท่านนบีจึงขออูอาฮ์ให้แก่เขา หลังจากนั้นท่านนบีได้กล่าวอีกครั้งว่า “โอ้ผู้คนทั้งหลายจงให้คำแนะนำแก่ฉันเถิด” ท่านนบีต้องการความคิดเห็นจากชาวอันศอรผู้ซึ่งเป็นเจ้าของบ้านและเป็นคนส่วนใหญ่ ท่านนบีต้องการหัวใจและความเชื่อมั่นของพวกเขาเพื่อเป็นการรักษาความเป็นเอกภาพของชาวมุสลิม และนี่เป็นการเผชิญหน้ากันครั้งแรกระหว่างท่านนบีและทหารของท่านทั้งชาวมุฮาญิรีนและชาวอันศอร กับอีกฝั่งที่เป็นชาวกุรีอัยซ์และบรรดาหัวหน้าผู้ปฏิเสธ โดยมีสงครามและความตายกำลังพัดโบกอยู่ ท่านสะอูด บิน มูอาซ จึงรีบกล่าวว่า “ดูเหมือนว่าท่านกำลังหมายถึงพวกเราโอ้ท่านศาสนทูตของอัลลอฮ์” ท่านนบีจึงกล่าวว่า “ใช่แล้ว” สะอูดจึงตอบด้วยการสรรเสริญท่านนบี และเตือนให้พวกเขารำลึกว่า พวกเขานั้นยังคงยึดมั่นในสัญญาที่เคยให้ไว้กับท่านนบี และเขา กล่าวว่า “โอ้ท่านเราะสูลุลลอฮ์

¹ ดูเรื่องการประชุมนี้ใน อิบน์ ฮิษาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 2 หน้า 615 และลองเทียบกับหะดีษของอัล-บุคอรี, พัตร์ อัล-บารี, เล่ม 15 หน้า

ท่านจงดำเนินในสิ่งที่ท่านต้องการเถิด ขอสาบานต่อผู้ที่ส่งท่านมาด้วยความซื่อจริง หากแม้มีทะเลขวางกั้นพวกเราและท่านได้เดินฝ่าข้ามมันไป แน่نون เราจะเดินฝ่าข้ามมันไปพร้อมกับท่าน โดยไม่มีพวกเราคนใดล่าช้าแม้เพียงสักคนเดียว พวกเราไม่รังเกียจที่จะต้องต่อกรกับศัตรูในวันพຸ່งนี้ เราเป็นผู้ที่มีความอดทนสูงในการสู้รบ แน่แน่ยามเผชิญหน้ากับศัตรู บางที่อัลลอฮฺจะแสดงให้ท่านเห็นเป็นประจักษ์ด้วยสิ่งที่ทำให้ท่านสบายใจกับพวกเราได้ ขอให้ท่านจงเดินหน้าด้วยบะเราะกะฮฺของอัลลอฮฺ¹

ท่านนบี มีความปลื้มปีติยินดีกับคำพูดของสะอูด ท่านได้ขอคุณอาให้แก่เขารวมทั้งชาวมุฮาญิรีนและชาวอันศอรทุกคน ท่านรู้สึกสงบสุขในจิตใจกับจุดยืนของทหารของท่านในยามต้องเผชิญหน้ากับศัตรู

ท่านนบีได้เดินทางพร้อมกับบรรดาเศาะหาบะฮฺ ในขณะที่ท่านได้กล่าวแก่บรรดาเศาะหาบะฮฺว่า พวกท่านจงเดินทาง และพวกท่านจงรอรับข่าวดี แท้จริง อัลลอฮฺได้ทรงสัญญาแก่ฉันว่า เราจะได้ชัยชนะกับหนึ่งในสองกลุ่มนั้น สิ่งดังกล่าวนี้เป็นหลักฐานยืนยันในคำดำรัสของอัลลอฮฺที่ว่า

﴿وَأَذِّنْ لِكُلِّ قَوْمٍ نَبَأًا لَمْ يَكُن لَكُمْ بِهِ حَقٌّ وَأَنْتُمْ عَلَيْهِ تَوَكَّلُونَ أَنَّ غَيْرَ ذَاتِ الشَّوْكََةِ تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُجِئَ الْحَقَّ

بِكَلِمَاتِهِ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكَافِرِينَ ﴿٧﴾ [الأنفال: 7]

ความว่า “และจงรำลึกขณะที่อัลลอฮฺได้ทรงสัญญาไว้แก่พวกเจ้าว่าจะมีชัยชนะเหนือหนึ่งในสองกลุ่มของศัตรู มันจะตกเป็นของพวกเจ้า ในขณะที่พวกเจ้านั้นหวังอยากจะให้กลุ่มที่ไม่มีกำลังอาวุธนั้นเป็นฝ่ายที่พวกเจ้าได้ต่อสู้ด้วย แต่อัลลอฮฺทรงต้องการให้ความจริงประจักษ์ขึ้นด้วยพจนารถของพระองค์ และทรงต้องการจะตัดรากบรรดาผู้ปฏิเสธทั้งหลาย” (อัล-อันฟาล : 7)

ท่านนบี และผู้ที่มาพร้อมกับท่านได้เดินทางได้เดินทางมุ่งหน้าไปยังบัตร์ด้วยความมั่นใจว่าพวกเขาจะได้รับชัยชนะเหนือกองคาราวานขบวนสินค้าของพวกกูรีอยซ์หรือไม่ก็เป็นกองทหารของพวกเขา

บรรดาชาวมุสลิมได้ลงพักในกัลบัตร์ ในขณะที่เดียวกันพวกเขาก็พยายามสืบเสาะหาข่าวคราวความเคลื่อนไหวของฝ่ายศัตรู ท่านนบีทราบว่าการปลงผลของฝ่ายกูรีอยซ์นั้นมีจำนวนระหว่างเก้าร้อยถึงหนึ่งพันคน และท่านรู้ด้วยว่าผู้ที่อยู่ในกองทหารนั้นส่วนหนึ่งมาจากชนชั้นสูงของพวกกูรีอยซ์ ท่านนบีถึงกับกล่าวว่า

¹ อิบน์ อีซาม, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวะวียะฮฺ, เล่ม 2 หน้า 615, อิบน์ อบี ฮัยยะฮฺ, อัล-มะฆอซี, หน้า 171, คูการวิเคราะหฺสายรายงานเหตุการณ์นี้ละเอียดได้ใน อัคริอุม อัล-อุมะรียฺ, อัล-สีเราะฮฺ อัล-เศาะฮีหะฮฺ, เล่ม 2 หน้า 359, มะฮฺดี ริฆกุลลอฮฺ, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวะวียะฮฺ ฟี ญาฮ์ อัล-มะคอดีร อัล-อัศลิยะฮฺ, หน้า 341

“ ครั้งนี้ มักกะฮุได้ โยนของมีค่าและคนสำคัญทั้งหลายที่มีให้แก่พวกท่านแล้ว” และแล้วท่านนบีและกองกำลังของท่านก็แน่ใจแล้วว่าการเผชิญหน้าจะเกิดขึ้นกับกองกำลังที่มีเชื้อเพลิงจากบรรดาผู้กล้าและบรรดาอัศวินของชาวมักกะฮุ ส่วนกองคาราวานสินค้านั้นได้พลาดจากพวกเขาไปแล้ว

ท่านอัล-หุบบาบ บิน อัล-มุ น ชี ร ได้มาหาท่านนบีซึ่งในขณะนั้นชาวมุสลิมได้ลงพักยังที่ต่ำหรือที่ใกล้ที่สุดกับบ่อน้ำบาดร์ เขาได้พูดนำเสนอแนวคิดที่ถูกต้องแก่ท่านนบีอย่างสุภาพนอบน้อมว่า โอ้ท่านเราะฮูลุลลอฮฺ ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับสถานที่ที่พวกเราลงพักอยู่ในขณะนี้? มันได้มีวะฮีย์ลงมายังท่านหรือมันเป็นกลอุบายทางการสงคราม? ท่านนบีกล่าวว่า “ทว่า มันเป็นความคิดเห็นและเป็นกลอุบายทางการสงคราม” เขาจึงได้กล่าวต่ออีกว่า โอ้ท่านเราะฮูลุลลอฮฺ แท้จริงแล้วที่นี่ไม่ใช่ที่มั่นอันเหมาะสม ท่านจงลุกขึ้นพร้อมๆ กับกองพลและจงเดินไปจนกระทั่งท่านได้ไปถึงยังที่ใกล้ที่สุดกับแหล่งน้ำพร้อมทั้งกองทหารของเรา และท่านจงลงพักยังที่นั่น หลังจากนั้นเราจะทำการฝังกลบบ่อน้ำต่างๆ ที่อยู่เบื้องหลังทั้งหมด เราจะสร้างสระเก็บน้ำและเราจะใส่น้ำเข้าไปในนั้นให้เต็ม ดังนั้น พวกเราจะได้อิ่มน้ำแต่พวกเขาจะไม่ได้ดื่มมัน ท่านนบีได้ขอดุอาฮ์ให้แก่เขาและกล่าวว่า “แท้จริง ท่านได้ชี้แนะด้วยความคิดเห็นที่ดีเยี่ยม”¹ จุดยืนนี้ของ ท่านนบี ผู้เป็นแม่ทัพนั้น มีบทเรียนที่ยิ่งใหญ่ในเรื่องการรับฟังความคิดเห็นของผู้เป็นแม่ทัพจากทหารของตน เพื่อให้ได้มาซึ่งสถานะที่ปลอดภัยที่สุด และยึดใช้มูลเหตุต่างๆ อันเป็นปัจจัยทางโลกพร้อมทั้งมอบหมายกิจการทั้งปวงต่ออัลลฮฺ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทั้งหมดล้วนเป็นพื้นฐานในทุกอิริยาบถการเคลื่อนไหวของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

ท่านนบีได้รับวะฮีย์(วิวรณ์จากอัลลฮฺ)ว่าหัวหน้าผู้ตั้งภาคีจำนวนหนึ่งจะต้องเจอกับความตายในสงครามนี้ ท่านยังได้ชี้ให้เศาะหาบะฮฺเห็นสถานที่ที่บรรดาคนเหล่านั้นจะต้องจับชีวิต² ซึ่งยังเป็นการเสริมสร้างความมั่นใจให้กับพวกเขาในความช่วยเหลือของอัลลฮฺที่จะมีให้กับพวกเขา

พวกเศาะหาบะฮฺได้สร้างเพิงที่พักให้แก่ท่านนบี เพื่อท่านจะได้มีเวลาเป็นส่วนตัวสำหรับการวิงวอนขอพรและการละหมาด³ ในขณะที่ท่านยังคงอยู่ในแถวหน้าของกองพล แท้จริงแล้วท่านนบีเป็นผู้กล้าหาญที่สุดในหมู่นักรบผู้กล้าหาญทั้งหลาย

¹ จากรายงานของอิบน์ อุสฮาก, อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 2 หน้า 620

² อัล-วาเกดีย์, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 1 หน้า 49, อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 2 หน้า 615, อิบน์ อับี ซัยบะฮฺ, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 206

³ จากหะดีษของอัล-บุคอรี, *ฟัศหฺ อัล-บารีย์*, เล่ม 18 หน้า 254, อัล-วาเกดีย์, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 1 หน้า 49, ที่ตรงนี้ได้มีการสร้างมัสยิดใหญ่เป็นที่รู้จักกันในหมู่มุญาฮิดีนเมืองบดร์ในปัจจุบัน

พวกกูร็อยซีได้มาถึงก่อนจะเกิดสงคราม เมื่อเห็นพวกเขามุ่งหน้ามา ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็ได้กล่าวขอดูอาห์ว่า “ข้าแต่องค์อัลลอฮฺ พวกกูร็อยซีนี้ได้มุ่งหน้ามาด้วยความลำพองโอหังนัก พวกเขาต่อต้านพระองค์ และกล่าวหาศาสนาทูตของพระองค์ท่านว่าเป็นผู้โกหก ดังนั้น ขอพระองค์จงประทานชัยชนะดังที่พระองค์ได้ทรงสัญญาไว้กับข้าพระองค์ ข้าแต่องค์อัลลอฮฺ ขอพระองค์ประทานความวิบัติแก่พวกเขาในรุ่งสางของวันพรุ่งนี้เถิด”¹

พวกผู้ใหญ่ที่มีปัญญาของชาวกูร็อยซีบางคนได้ใช้ความพยายามหาทางเลี้ยงกลุ่มชนของพวกเขาไม่ให้สู้รบ และพยายามเกลี้ยกล่อมให้พวกเขาเดินทางกลับไปยังมักกะฮฺ แต่ทว่าอับดุลอะฮ์และบรรดาพรรคพวกของเขาจากบรรดาแกนนำผู้ปฏิเสธได้ทำลายความพยายามเหล่านั้น และยั่วยุให้ชาวกูร็อยซีเห็นด้วยหรือยืนกรานที่จะเผชิญหน้ากับพวกมุสลิม ทั้งหมดนี้เป็นพระประสงค์ของอัลลอฮฺที่จะทรงดำเนินการในสิ่งที่พระองค์ต้องการให้เกิดขึ้น²

บรรดาชาวมุสลิมในคืนแห่งสงครามบัตร์ต่างพากันวิงวอนขอพรต่ออัลลอฮฺให้พวกเขาประสบกับชัยชนะเหนือบรรดาคศัตรูของพวกเขา อัลลอฮฺได้ประทานลงมาซึ่งความสงบสุขในจิตใจของพวกเขา ดังนั้น พวกเขาต่างพากันเจียบสงบและถูกความง่วงเข้าครอบงำ ฝนได้ตกลงมาอย่างเบาบางในเรื่องดังกล่าวนี้ อัลลอฮฺได้ทรงมีดำรัสไว้ว่า

﴿ اِذْ يُغِيثُكُمُ التُّعَاسُ اٰمَنَةً مِّنْهُ وَيُنزِلُ عَلٰیكُمْ مِّنَ السَّمَآءِ مَآءً لِّيَطَهِّرَ كُمْ بِهِ وَيُدْهَبَ عَنْكُمْ رِجْزَ الشَّيْطٰنِ وَلِيُرَبِّطَ عَلٰی قُلُوْبِكُمْ وَيُنَبِّتَ بِهٖ الْاَقْدَامَ ۝۱۱۱﴾ [الأَنْفَال: 111]

ความว่า: “จงรำลึกขณะที่พระองค์ทรงให้มีการจับหัดบครอบงำพวกเจ้าเป็นความปลอดภัยจากพระองค์ และทรงให้น้ำฝนลงมาแก่พวกเจ้าจากฟากฟ้าเพื่อทรงชำระพวกเจ้าด้วยน้ำนั้น และทรงขจัดความโสมมของชัยฏอนให้หมดไปจากพวกเจ้า และเพื่อที่จะทรงผูกหัวใจของพวกเจ้าให้เข้มแข็ง และเพื่อจะทรงทำให้เท่าได้ก้าวอย่างมั่นคง” (อัล-อันฟา : ๑๑)

ในคืนนั้น ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ละหมาดและร้องให้วิงวอนขอพรด้วยความนอบน้อมต่ออัลลอฮฺ เพื่อให้ชัยชนะบังเกิดกับชาวมุสลิม ส่วนหนึ่งจากบทขอพรของท่านนบีที่ท่านได้กล่าวไว้ขณะที่อยู่ในเพิงพักในคืนนั้นหรือในเช้าตรู่ของวันนั้น

«اللَّهُمَّ أَنْشُدْكَ عَهْدَكَ وَوَعْدَكَ، اللَّهُمَّ إِنْ شِئْتَ لَمْ تُعْبِدْ بَعْدَ الْيَوْمِ أَبَدًا»

¹ อัล-วาเกียตี, อัล-มะฆอซี, เล่ม 1 หน้า 59, อิบน์ อับี ซัยบะฮฺ, อัล-มะฆอซี, หน้า 18

² อิบน์ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ, เล่ม 2 หน้า 622, อัล-วาเกียตี, อัล-มะฆอซี, เล่ม 1 หน้า 63

ความว่า “ข้าแต่อัลลอฮฺ ฉันขอวิงวอนให้พระองค์ดำเนินการตามสัญญาของพระองค์ ข้าแต่อัลลอฮฺ หากพระองค์ทรงประสงค์ให้ ความ ผ่าย แฝ้ เกิด ขึ้น หลังจากวันนี้พระองค์ก็จะมีใครเคารพภักดีอีกตลอดไป”

ท่านอับดุลบักร์จึงได้จับมือท่านนบีและกล่าวว่า พอเถิดท่าน ใจ้ เราจะสู้อัลลอฮฺ ท่านได้เรียกร้องพระเจ้าของท่านอย่างถึงที่สุดแล้ว ดังนั้น ท่านนบีจึงออกไปในสภาพที่ถือโล่ โดยท่านกล่าวว่า

﴿ سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ ۚ بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَذَىٰ وَأَمْرٌ ۝۴۴ ﴾ [القمر: ๔๕-๔๔]

ความว่า “พลพรรคพวกนี้ จะ ผ่าย แฝ้ และ พวก เขา จะ ผิน หลัง วิ่งหนี แต่ว่ายามอวสาน/วันกิยามะฮ์นั้นเป็นกำหนดเวลา(การลงโทษ)ของพวกเขา และยามอวสานนั้นทุกซ์ทรมาณยิ่งและขมขื่นยิ่ง” (อัล-เกาะมัร : 45-46)¹

ส่วนบรรดามุขรีกินชาวกูรีอัยฮ์ในคืนนั้น พวกเขามีการตีเมหะล้า และมีการแสดงดนตรีจากบรรดาทาสหญิงให้ชม พวกเขาภาคภูมิใจในกองกำลังของพวกตนและปัจจัยต่างๆ ที่พวกเขามี และยังคงยืนยันกรานในการปฏิเสธ การตั้งภาคี และการตั้งต่ออัลลอฮฺและนบีของพระองค์ อับดุลญะฮัลได้ขออภัยให้แก่ตัวเขาเองว่า ข้าแต่อัลลอฮฺเขา(มุหัมมัด)เป็นผู้ตัดสินสัมพันธ์ระหว่างเครือญาติของเรา และเขาได้นำสิ่งที่เราไม่รู้จักมา ข้าแต่อัลลอฮฺขอพระองค์จงให้ความวิบัติแก่พวกเขาในวันรุ่งสว่างเกิดสิ่งดังกล่าวที่เกิดขึ้นนั้นถือเป็นการขอคำชี้ขาดจากตัวเขา อัลลอฮฺจึงได้ประทานอายะฮ์นี้ลงมา

﴿ إِن تَسْتَفْتِحُوا فَقَدْ جَاءَكُمْ الْفَتْحُ وَإِن تَنْتَهُوا فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَإِن تَعُودُوا نَعُدْ وَلَن تُغْنِي عَنْكُمْ شَيْئًا وَلَا كَثُرْتَ وَأَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ۝۱۹ ﴾ [الأنفال: ๑๙]

ความว่า “หากพวกเจ้าขอให้มีการชี้ขาด แน่แน่นอนการชี้ขาดนั้นก็ไ้มา ยังพวกเจ้าแล้ว และถ้าหากพวกเจ้าเลิกมันเสียเดี๋ยวนี้อันเป็นการดีแก่พวกเจ้า และหากพวกเจ้ากลับทำการรุกรานอีก เ ร า ก็ จ ะ ก ล ั บ ม า ล ง โ ท ษ พ ว ก เ จ้ า พ ร ร ค พ ว ก ข อ ง เ จ้ า นั้ น ไม่สามารถที่จะอำนวยความสะดวกใดๆให้แก่พวกเจ้าได้เลย และแม้ว่าพวกเขาจะมีจำนวนมากมายแค่ไหนก็ตาม แท้จริงอัลลอฮ์นั้นทรงอยู่กับผู้ศรัทธาทั้งหลาย” (อัล-อันฟาล : 19)²

¹ บันทึกโดยอัล-บุคอรี, อ้างจาก พัตห์ อัล-บารี, เล่ม 18 หน้า 254

² อิบน์ อุบัยบะฮฺ, อัล-มะฆอซี หน้า 184

ในเช้าตรู่ของวันสงครามบรรดามุสลิมได้ละหมาดตามหลังท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และหลังจากละหมาดเสร็จ ท่านนบีได้เทศนาธรรมและได้กระตุ้นพวกเขาในการทำสงคราม รวมทั้งให้มีความอดทนในการเผชิญหน้ากับศัตรู¹

หลังจากนั้นท่านนบีได้ดูแลจัดระเบียบแถวของฝ่ายมุสลิมและทำการกำกับแถวด้วยตัวท่านเอง คำกล่าวบางส่วนของท่านที่ได้พูดให้กำลังใจกองทหารก็คือ “หากพวกเขาเข้าประชิดใกล้พวกท่าน พวกท่านค่อยยิงธนูใส่พวกเขา จงเก็บลูกธนูไว้ยิงเฉพาะเวลาที่ศัตรูอยู่ในพิกัดจะยิงธนูถึงเท่านั้น”²

ท่านนบีเป็นผู้โปรดปรานการยิงธนูมากและท่านยังส่งเสริมการยิงธนูอีกด้วย ในขณะที่ท่านกำลังจัดแถวกองทหาร ทันใดนั้นสะวาด บิน เฆาะซียะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ³ อยู่ไม่ตรงแถว ท่านนบีจึงใช้ธนูไม่มีปลายที่อยู่ในมือท่านจิ้มไปที่ท้องของเขาพลางกล่าวว่า จงอยู่ให้ตรงแถว โอ้ สะวาด ท่านสะวาดจึงกล่าวว่าท่านทำให้ฉันเจ็บโอ้ เราะฎิยัลลอฮุ ปล่อยให้ฉันทำท่านตอบบ้าง ท่านนบีจึงเปิดหน้าต่างอันประเสริฐของท่านเพื่อให้เขาได้ทำท่านคืนด้วยตัวเขาเอง เขาเลยจุมพิตท้องของท่านนบี ท่านนบีจึงกล่าวแก่เขาว่า สิ่งใดนำพาให้ท่านทำเช่นนี้โอ้สะวาด? เขาตอบว่า โอ้ท่านเราะฎิยัลลอฮุ ก าร ต ่อ ล ู ้ ก ำ ล ัง จ ะ ก ี ด ข ึ ้น ด ัง ที่ ท ำ น เ ห็น ด ัง น ั้น ฉันต้องการให้ผิวหนังของฉันได้สัมผัสกับผิวหนังของท่านเป็นครั้งสุดท้ายก่อนจะออกไป ท่านนบีจึงได้ขอดูอาฮ์ให้กับเขา⁴

บรรดามุสลิมต่างกำลังรอคอยคำสั่งการเริ่มต้นรบจากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านนบีได้กลับไปยังเพิงที่พักและทำการวิงวอนขอพรจากอัลลอฮ์ “ข้าแต่พระองค์อัลลอฮ์ หากพระองค์ทำให้คนกลุ่มนี้ประสบความหายนะในวันนี้ ก็จะไม่เหลือผู้ใดทำอิบาดะฮ์ต่อพระองค์อีก ข้าแต่อัลลอฮ์ ขอทรงดำเนินการสิ่งที่พระองค์ได้ทรงสัญญาไว้กับข้าพระองค์ด้วยเถิด”⁵ ท่านนบียังคงวิงวอนขอพรอย่างต่อเนื่อง จนท่านอับดุลมุฏ็อบ บักร์ที่อยู่ข้างๆ ท่าน เกิดความสงสาร จึงกล่าวแก่ท่านว่า โอ้ท่านเราะฎิยัลลอฮุ ท่านได้เรียกร้องขอพรจากพระเจ้าผู้อภิบาลของท่านจนเพียงพอแล้ว แน่หนอ พระองค์ต้องทำให้สัญญาของพระองค์เกิดขึ้นจริงกับท่าน หลังจากนั้น ท่านนบีได้จับกลับไปช่วงเวลาหนึ่ง หลังจากนั้นท่านได้ตื่นขึ้นมา และท่านได้กล่าวว่า “จงรับข่าวดีเถิด โอ้อับดุลมุฏ็อบ บักร์ ความช่วยเหลือของอัลลอฮ์ได้มาถึงแล้ว นี่คือนบีร็อลที่จับเชือกงูม้าของเขามาแล้ว”⁶ บรรดามุสลิมต่างรู้สึกยินดีปรีดาหลังจากที่ท่านนบีได้ออกมายังพวกเขา โดยท่านนบีได้อ่านอายะฮ์ที่ว่า

﴿ سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ ۗ بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَدْهَىٰ وَأَمْرٌ ۗ ﴿٤٤﴾ [القمر: ٤٥-٤٤]

¹ จากรายงานของท่านอะลี บิน อับดุลฮุสَيْن ใน อิบน์ อับีฮะษะฮ์, *อัล-มะฆอซี* หน้า 187

² บันทึกโดยอัล-บุคอรีย์, อ้างจาก *พัตร์ อัล-บารีย์*, เล่ม 15 หน้า 173

³ อิบน์ เหะญัร, *อัล-อิศอบะฮ์*, เล่ม 2 หน้า 95, อิบน์ อัล-อะซีร์, *อุซูด อัล-ฆอบะฮ์*, เล่ม 2 หน้า 374

⁴ อัล-วากีดี, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 1 หน้า 56-57, อิบน์ เหะญัร, *อัล-อิศอบะฮ์*, เล่ม 2 หน้า 95

⁵ ดู อิบน์ เหะญัร, *พัตร์ อัล-บารีย์*, เล่ม 18 หน้า 254

⁶ อิบน์ อับี ฮะษะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 180

ความว่า “พลพรรคพวกนี้จะพ่ายแพ้ และพวกเขาจะผินหลังวิ่งหนี แต่ว่ายามอดสาน/วันกียามะฮ์นั้นเป็นกำหนดเวลา(การลงโทษ)ของพวกเขา และยามอดสานนั้นทุกขั้ทรมาณยิ่งและขมขื่นยิ่ง” (อัล-เกาะมัร : 45-46)¹

ท่านนบีได้ทำการวิงวอนขอพร กระตุ้นปลุกใจผู้คนในการสงคราม และท่านให้พวกเขารำลึกถึงดวงสวรรค์ และบอกข่าวดีแก่พวกเขาถึงการลงมาของบรรดามลาอิกะฮ์ที่มาอยู่พร้อมกันกับพวกเขา ซึ่งเป็นผู้ที่ถูกกล่าวถึงในอายะฮ์

﴿ إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُمْ بِالْفِ مِّنَ الْمَلَائِكَةِ مُرَدِّفِينَ ﴿٩﴾ [الأنفال: ٩]

ความว่า “จงรำลึกขณะที่พวกเขาขอความช่วยเหลือยามคับขันต่อพระเจ้าของเจ้า แล้ว พระองค์ก็ได้ทรงรับสนองแก่พวกเขาว่า แท้จริง ข้าจะช่วยเหลือพวกเขาด้วยมลาอิกะฮ์จำนวนหนึ่งพันที่ทยอยกันลงมา” (อัล-อันฟาล : 9)

และในคำดำรัสของอัลลอฮ์ที่ว่า

﴿ إِذْ يُوحَىٰ رَبُّكَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ أَنِّي مَعَكُمْ فَتَبَيَّنُوا الَّذِينَ ءَامَنُوا سَأَلْتَنِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا أَلرَّعَبَ فَأَضْرِبُوا قَوْقُ الْأَعْنَاقِ وَأَضْرِبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ ﴿١٣﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ يُشَاقِقِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٤﴾ [الأنفال: ١٣-١٤]

ความว่า “และจงนึกถึง เมื่อตอนที่พระเจ้าผู้อภิบาลของเจ้ามีวิจรรณแก่มลาอิกะฮ์ว่า แท้จริงข้าจะอยู่กับพวกเขา ดังนั้นจงสนับสนุนให้บรรดาผู้ศรัทธาเย็นหยัดมันคง ข้าจะโยนความกลัวเข้าไปในหัวใจของบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา ดังนั้นจงฟันบนคอของพวกเขาและจงฟันทุกข้อต่อและปลายมือปลายเท้าของพวกเขา นั่นก็เพราะว่าพวกเขาฝ่าฝืนต่อต้านอัลลอฮ์และศาสนทูตของพระองค์ และใครก็ตามที่ฝ่าฝืนต่อต้านอัลลอฮ์และศาสนทูตของพระองค์ แท้จริง อัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงลงโทษเขาอย่างหนักหน่วง” (อัล-อันฟาล : 12-13)

ในเวลาเดียวกันพวกกุรีอัยฮ์ก็ได้เตรียมพร้อมแถวทหารเพื่อทำการสงคราม ท่านนบีได้มองไปยังพวกเขาเพื่อดูว่าบางทีอาจจะมีใครบางคนทีพอจะมีสติปัญญาห้ามปรามพวกเขาตัวเอง ซึ่งในหมู่พวกเขานั้นมีชายผู้หนึ่งนั่งอยู่บนหลังอูฐสีแดงกำลังเจรจาอยู่กับกุรีอัยฮ์ ท่านนบีกล่าวว่า ถ้าหากจะมีสักคนที่มีสติปัญญาในหมู่ชนของพวกเขาก็น่าจะเป็นชายเจ้าของอูฐสีแดงคนนั้น ท่านห้ามชะฮุกกล่าวว่า

¹ ดูหะดีษของอัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-ตัฟซีร, สุเราะฮ์ อัล-เกาะมัร, บาบ เกาลีฮ์ สะยูฮ์ฮิม อัล-ญัมอฺ, เล่ม 5 หน้า 54, อิบน์ หะญูร, พัตห์ อัล-บารี, เล่ม 16 หน้า 24, อิบน์ อับี ซัยบะฮ์, อัล-มะฆอซี, หน้า 180

เขาผู้นั้นคืออุตบะฮฺ บิน เราะอะบีอะฮฺ เขาพยายามห้ามปรามกูร็อยซ์ไม่ให้ทำสงคราม แต่สุดท้ายความพยายามของเขาก็ล้มเหลวไม่ประสบผลสำเร็จ¹

ชายกูร็อยซ์คนหนึ่งพยายามเข้าแทรกซึมในแถวของทหารฝ่ายมุสลิมเพื่อหวังจะเข้าไปตีมน้ำ แต่เขากลับต้องเผชิญหน้ากับท่านหัมซะฮฺและถูกสังหารในที่สุด²

หลังจากนั้นการต่อสู้ก่อนสงครามแบบตัวต่อตัวระหว่างทั้งสองฝ่ายก็เริ่มขึ้น ฝ่ายมุชริกีนประกอบด้วยอุตบะฮฺ บิน เราะอะบีอะฮฺ, น้องชายของเขาที่ชื่อฮัยบะฮฺ บิน เราะอะบีอะฮฺ และลูกชายของเขาที่ชื่ออัล-วะลีด บิน อุตบะฮฺ ส่วนฝ่ายมุสลิมประกอบด้วยท่านหัมซะฮฺ บิน อับดุลมุฏฏาะลิบ, ท่านอะลียฺ บิน อับนุ ฏอลิบ และท่านอุบัยดะฮฺ บิน อัล-หาริษ ทั้งหมดเป็นวงศ์วานเครือญาติของท่านนบี และเมื่อสิ้นสุดการต่อสู้ ผลปรากฏว่าฝ่ายมุชริกีนทั้งสามคนถูกฆ่าตายหมด ส่วนท่านอุบัยดะฮฺได้รับบาดเจ็บสาหัสและได้รับชะฮีดในเวลาต่อมา³ แท้จริงแล้ววงศ์วานครอบครัวของท่านนบีคือบุคคลที่เข้ารบครั้งแรกๆ และบางคนก็คือผู้ที่ได้รับชะฮีดเป็นคนแรกๆ อีกด้วย

หลังจากนั้นกองทัพทั้งสองฝ่ายก็เข้าห้ำหั่นกัน สงครามได้เริ่มขึ้น ท่านนบีได้เอาก้อนกรวดหนึ่งกำมือและขว้างไปยังชาวกูร็อยซ์และท่านได้กล่าวว่ “ขอให้ใบหน้าของพวกเขาอัปลักษณ์”⁴ ในการนี้อัลลอฮฺได้ประทานอายะฮฺลงมาว่า

﴿ فَلَمَّ تَقْتُلُوهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ قَتَلَهُمْ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَى وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلَاءٌ حَسَنًا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴾ [الأنفال: 17]

ความว่า “พวกเจ้ามิได้ปลิดชีวิตพวกเขา แต่ทว่า อัลลอฮฺต่างหากที่ทรงปลิดชีวิตพวกเขา และเจ้ามิได้เป็นผู้ขว้างขณะที่เจ้าขว้าง แต่ทว่าอัลลอฮฺต่างหากที่เป็นผู้ทรงขว้างให้ และเพื่อว่าพระองค์จะทรงทำให้บรรดาผู้ศรัทธาได้รับผลสำเร็จอย่างงดงามจากพระองค์ แท้จริงอัลลอฮฺนั้นทรงได้ยินทรงรอบรู้ (อัลอันฟา:17)

การสู้รบระหว่างทั้งสองฝ่ายได้ทวีความหนักหน่วงขึ้น ท่านนบี คือลัลลอฮฺอยู่ด้วยฮิวะฮ์ลัม อยู่ในแถวหน้าของกองทัพ จนกระทั่งบรรดาเศาะหาบะฮฺต้องเข้ามาปกป้องคุ้มครองท่าน การสู้รบครั้งนี้ได้แสดงให้เห็นจุดยืนในความเป็นวีรบุรุษของเศาะหาบะฮฺจำนวนมาก

ปรากฏสัญลักษณ์แห่งชัยชนะของชาวมุสลิม และความปราชัยก็เกิดขึ้นกับฝ่ายมุชริกีนกูร็อยซ์ บรรดาหัวใจกูร็อยซ์หลายคนถูกสังหาร เช่น อับนุ ญะฮ์ล,¹ อุตบะฮฺ บิน เราะอะบีอะฮฺ, อุมัยยะฮฺ บิน เคาะลัฟ

¹ อิบนุ อับี ฮัยบะฮฺ, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 187

² อิบนุ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 2 หน้า 624, *อัล-วาเกียตี*, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 1 หน้า 68

³ หะดีษรายงานโดยอัล-บุคอรีจากท่านอะลียฺ บิน อับนุ ฏอลิบ, *พัตห์ อัล-บารี*, เล่ม 15 หน้า 161

⁴ อิบนุ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 2 หน้า 706

และคนอื่นๆ รวมแล้วจำนวนเจ็ดสิบคน ส่วนคนที่เสียชีวิตก็หนีตายทิ้งทุกอย่างไว้เบื้องหลังและไม่หันกลับมาเก็บสิ่งใดอีกเลย²

บรรดาชาวมุสลิมได้อยู่พร้อมกับท่านนบีที่บัตร์เป็นเวลาสามวันหลังจากเสร็จสิ้นสงคราม เพื่อทำการฝังร่างของผู้ที่ได้รับชะฮีดในหนทางของอัลลอฮ์ซึ่งมีจำนวนถึงสิบสี่คน³

ท่านนบี คือ ลัลลอลอฮูอะลียะฮ์วะสัลลัม ได้ส่งชัยด์ บิน หาริษะฮ์ นังอุฐฺของท่านกลับไปบอกข่าวดีแก่ชาวเมืองมะดีนะฮ์ บรรดาชาวมุสลิมต่างดีใจในข่าวที่พวกเขาได้รับ ส่วนชาวยิวและพวกนุญาฟีกต่างพากันโกรธแค้นและไม่เชื่อในข่าวดังกล่าว⁴

หลังจากนั้นท่านนบีและบรรดานักรบที่อยู่พร้อมกับท่านได้เดินทางกลับไปยังเมืองมะดีนะฮ์ในสภาพที่ปลอดภัย และได้รับทรัพย์สินสงครามกลับมา บรรดาชาวมุสลิมที่อยู่ในเมืองมะดีนะฮ์ต่างพากันต้อนรับด้วยความปีติยินดีอย่างยิ่งใหญ่ เมื่อเห็นท่านนบีปลอดภัยกลับมา และเห็นชัยชนะที่ชัดเจนของชาวมุสลิมในครั้งนี้⁵

เคลยศึกเจ็ดสิบคนถูกจับอยู่ในมือของชาวมุสลิม ท่านนบี คือ ลัลลอลอฮูอะลียะฮ์วะสัลลัม ได้ปรึกษาหารือกับบรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่านว่าจะจัดการอย่างไรกับบรรดาเคลยศึกเหล่านั้น พวกเขาบอกว่า โอ้ เราะอะฮ์ ลู ลัลลอลอฮู เราเอาค่าไถ่ถอนจากพวกเขาเพื่อที่เราจะได้นำมันมาเสริมสร้างความเข้มแข็งในการต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮ์⁶ ท่านนบี คือ ลัลลอลอฮูอะลียะฮ์วะสัลลัม กล่าวว่า พวกเขาเป็นคนยากจน ดังนั้นจึงดูแลอย่าให้ใครสักคนในหมู่พวกเขาหลบหนีไปได้ เว้นแต่ต้องได้รับการไถ่ตัวหรือต้องถูกประหารเท่านั้น⁷

บรรดาชาวมุสลิมได้ปฏิบัติต่อเคลยศึกของพวกเขาย่างดี พวกเขาให้เคลยกินอาหารเหมือนกับที่พวกเขากิน ให้พวกเขาสวมใส่เสื้อผ้าเหมือนกับที่พวกเขาสวมใส่ และหลังจากนั้นได้มีญาติสนิทของพวกเขาจากมักกะฮ์เดินทางมาจ่ายทรัพย์สินแลกกับการปล่อยตัวพวกเขา⁸ แท้จริง บรรดาเคลยศึกเหล่านั้นรู้สึกซาบซึ้งใจต่อการพำนักอยู่ที่เมืองมะดีนะฮ์

¹ ดูการตายของญะฮ์ล จากหะดีษที่รายงานโดยอับดุลลอฮ์ บิน มัสฮูด ใน อัล-บุคอรีฮ์ อ้างจาก *พัตห์ อัล-บารี*, เล่ม 15 หน้า 158, อิบน์ อุบี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 198-199

² ดูหะดีษที่รายงานโดยอะนัส บิน มาลิก ใน อัล-บุคอรีฮ์ อ้างจาก *พัตห์ อัล-บารี*, เล่ม 15 หน้า 167, อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 2 หน้า 642, 631, 638, 634 (ดูหัวข้อที่อิบน์ ฮิซามตั้งไว้หน้า 708), อัล-วากีดีฮ์, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 1 หน้า 88, 85, 82, 92, 100

³ ดูรายชื่อชะฮีดสงครามบัตร์ใน อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 2 หน้า 706-707, อิบน์ อุบี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 204, 206, ดู อัล-คูบะฮีย์, มุหัมมัด บิน อับดุลลอฮ์ ฮ็อบบาน, *ซุฮะดาฮ์ บัตร์ อัล-กubr*, วิทยา : สมาคมประวัติศาสตร์แห่งชาติ, รายงานค้นคว้าด้านประวัติศาสตร์ชุดที่ 15, เราะบีอุลเฮาว์ล ฮ.ศ.1424

⁴ อิบน์ อุบี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 192

⁵ อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 2 หน้า 643, อัล-วากีดีฮ์, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 1 หน้า 144

⁶ อิบน์ อุบี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 193

⁷ อิบน์ อุบี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 196

⁸ อิบน์ อุบี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 216

พวกเขาได้เห็นเป็นประจักษ์ในความซื่อสัตย์ของชาวมุสลิมและความสวยงามของอิสลาม ดังนั้นพวกเขาส่วนใหญ่จึงได้เข้ารับอิสลามในเวลาต่อมา

แท้จริงมีอัลกุรอานบางอายะฮ์ที่ถูกประทานในสงครามบัตร์ เช่น

﴿كَمَا أَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنْ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ فَرِيقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ لَكٰرِهُونَ ﴿٥١﴾ يُجٰدِلُونَكَ فِي الْحَقِّ بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ كَأَنَّمَا يُسٰفِقُونَ إِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ﴿٥٢﴾ وَإِذْ يَعِدُكُمُ اللَّهُ إِحْدَى الطَّٰفِئَتَيْنِ أَنَّهُمَا لَكُمْ وَتَوَدُّونَ أَنَّ غَيْرَ ذٰتِ الشُّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ اللَّهُ أَن يُحِقَّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكَٰفِرِينَ ﴿٥٣﴾ لِيُحِقَّ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ الْبَطْلَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ﴿٥٤﴾ إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُم بِآلِيفٍ مِّنَ الْمَلَكِةِ مُرْدِفِينَ ﴿٥٥﴾ وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرٰى وَلِتَضْمِنَ بِهِءَ قُلُوبُكُمْ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٥٦﴾ إِذْ يُغَشِّيكُمُ النُّعَاسَ أَمَنَةً مِّنْهُ وَيُنزِلُ عَلَيْكُمْ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً لِّيَطَهِّرَكُم بِهِ وَيُذْهِبَ عَنْكُم رُجْزَ الشَّيْطٰنِ وَلِيَرْبِطَ عَلَى قُلُوبِكُمْ وَيُثَبِّتَ بِهِ الْأَقْدَامَ ﴿٥٧﴾ إِذْ يُوحَىٰ رَبُّكَ إِلَى الْمَلَكِةِ أَنِّي مَعَكُمْ فَتَبَيَّنُوا الَّذِينَ ءَامَنُوا سَأَلْتَنِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ فَأَضْرِبُوا فَوْقَ الْأَعْنَاقِ وَأَضْرِبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ ﴿٥٨﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ يُشَاقِقِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٥٩﴾ ذَلِكَ فَذُوقُوهُ وَأَنَّ لِلْكَٰفِرِينَ عَذَابَ النَّارِ ﴿٦٠﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا لَقِيَهُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا رَحْمًا فَلَا تُؤَلُّوهُمُ الْأَدْبَارَ ﴿٦١﴾ وَمَنْ يُولِهِمْ يُؤَمِّدِ دُبُرَهُ إِلَّا مُتَحَرِّفًا لِّقِتَالٍ أَوْ مُتَحَيِّرًا إِلَىٰ فِتْنَةٍ فَقَدْ بَاءَ بِغَضَبٍ مِّنَ اللَّهِ وَمَأْوٰىهٖ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٦٢﴾ فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ قَتَلَهُمْ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمٰى وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلَاءً حَسَنًا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٦٣﴾ ذَلِكَ وَأَنَّ اللَّهَ مُوهِنٌ كَيْدِ الْكَٰفِرِينَ ﴿٦٤﴾ إِنْ تَسْتَفْتِحُوا فَقَدْ جَاءَكُمُ الْفَتْحُ وَإِنْ تَنْتَهُوا فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَإِنْ تَعُودُوا نَعُدْ وَلَنْ نُغَيِّبَنَّ عَنْكُمْ فِتْنَتَكُمْ شَيْئًا وَلَوْ كَثُرَتْ وَأَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٥﴾﴾ [الأنفال: ٥-١٩]

ความว่า “เช่นเดียวกับที่พระเจ้าของเจ้าได้นำเจ้าออกจากบ้านมา(เพื่อไปทำศึก)ด้วยความจริง และแท้จริงกลุ่มหนึ่งจากบรรดาผู้ศรัทธานั้นรู้สึกรังเกียจที่จะมาทำศึก พวกเขาได้เถียงกับเจ้าในความจริง หลังจากที่มันได้ประจักษ์ขึ้น ประหนึ่งว่าพวกเขาถูกต้อนไปสู่ความตายโดยที่พวกเขากำลังมองดูกันอยู่ และจงรำลึกขณะที่อัลลอฮ์ได้ทรงสัญญาไว้แก่พวกเจ้าว่าหนึ่งในสองกลุ่มจะตกเป็นของพวกเจ้า และพวกเจ้าชอบที่จะให้กลุ่มที่ไม่มีกำลังอาวุธนั้นเป็นกลุ่มที่พวกเจ้าจะได้เจอ แต่อัลลอฮ์ทรงต้องการให้ความจริงประจักษ์ขึ้นด้วยพจนานารถของพระองค์ และจะทรงตัดรากบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา เพื่อพระองค์จะทรงให้ความจริงได้ประจักษ์ว่าเป็นความจริง และให้สิ่งเท็จได้ประจักษ์ว่าเป็นสิ่งเท็จ ถึงแม้ว่าบรรดาผู้กระทำความผิดจะไม่พอใจก็ตาม จงรำลึกขณะที่พวกเจ้าขอความช่วยเหลือยามคับขันต่อพระเจ้าของเจ้า แล้วพระองค์ก็ได้ทรงรับสนองแก่พวกเจ้าว่า แท้จริงข้าจะช่วยเหลือพวกเจ้าด้วยมลาอิกะฮ์จำนวนหนึ่งพันที่ทยอยกันลงมา และอัลลอฮ์มิได้ทรงให้มันมีขึ้นนอกจากเพื่อเป็นข่าวดีแก่พวกเจ้าเท่านั้น และเพื่อว่าหัวใจของพวกเจ้าจะได้สงบขึ้น และไม่มีการช่วยเหลือใดๆ นอกจากล้วนมาจากอัลลอฮ์ทั้งสิ้น แท้จริงอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงปรีชาญาณ

จงรำลึกถึงขณะที่พระองค์ทรงให้มีการจับหีบครอบงำพวกเขา
เป็นการอำนวยความมปลอดภัยจากพระองค์
และทรงให้น้ำฝนลงมาแก่พวกเขาจากฟากฟ้าเพื่อทรงชำระพวกเขาด้วยน้ำนั้น
และทรงขจัดความโสมมของชัยภูอนให้หมดไปจากพวกเขา
และเพื่อที่จะทรงผูกหัวใจของพวกเขาให้มีความเข้มแข็ง และทรงทำให้ทำได้ก้าวอย่างมั่นคง
จงรำลึกถึงที่พระเจ้าของเจ้าประธานโองการแก่มลาอิกะฮะฮว่า แท้จริงช้านั้นร่วมอยู่กับพวกเขาด้วย
ดังนั้นพวกเขาจึงทำให้บรรดาผู้ศรัทธาที่มั่นคงเกิด
ข้าจะโยนความกลัวเข้าไปในหัวใจของบรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธา ดังนั้นพวกเขาจึงพินลงบนก้อนคอ
และจงพินทุก ๆ ข้อต่อและปลายมือปลายเท้าของพวกเขา
นั่นเป็นเพราะว่าพวกเขาฝ่าฝืนและต่อต้านอัลลอฮ์และศาสนทูตของพระองค์
และใครก็ตามที่ฝ่าฝืนต่อต้านอัลลอฮ์และศาสนทูตของพระองค์
แท้จริงอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงลงโทษอย่างหนักหน่วง นี่แหละคือการลงโทษของพวกเขา ดังนั้น
จึงลึมรสมันเกิด และแท้จริงสำหรับบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธานั้น คือ การลงโทษแห่งไฟนรก
บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย ! เมื่อพวกเขาพบบรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาเคลือบหน้พวกเขา
พวกเขาจงอย่าหันหลังหนีพวกเขา และใครที่หันหลังของเขาหนีศัตรูในวันนั้น -
ยกเว้นกรณีในการถอยทางยุทธวิธีหรือเพื่อไปร่วมสมทบกับอีกกลุ่มหนึ่ง - แน่นอน
เขาย่อมนำความกลัวโกรธจากอัลลอฮ์กลับไป และที่อยู่ของเขานั้นคือญะฮันนัม
มันเป็นปลายทางที่เลวร้าย พวกเขาไม่ได้ฆ่าพวกเขา แต่ทว่าอัลลอฮ์ต่างหากที่ปลิดชีวิตพวกเขา
และเจ้ามิได้ขว่างขณะที่เจ้าขว่าง แต่ทว่าอัลลอฮ์ต่างหากที่เป็นผู้ทรงขว่างให้
และเพื่อว่าพระองค์จะทรงให้ผู้ศรัทธาได้รับผลสำเร็จอย่างงดงามจากพระองค์ แท้จริง
อัลลอฮ์นั้นทรงไต่ยิน ทรงรอบรู้ นี่คือนี่ที่อัลลอฮ์ทรงทำให้แก่พวกเขา
แท้จริงอัลลอฮ์นั้นคือผู้ทำให้อุบายของผู้ปฏิเสธศรัทธาอ่อนกำลังลง (จงกล่าวแก่ผู้ปฏิเสธว่า)
หากพวกเขาขอให้มีการชี้ขาด แน่นอนการชี้ขาดนั้นก็ไต่มายังพวกเขาแล้ว
และถ้าหากพวกเขาหยุดยั้งเลิกทำสงคราม มันก็เป็นการดีแก่พวกเขา
และหากพวกเขากลับ (ทำการรุกรานอีก) เราก็จะกลับมาทำให้พวกเขาแพ้
พรรคพวกของพวกเขาไม่สามารที่จะอำนวยประโยชน์อย่างใดให้แก่พวกเขาได้เลย
แม้ว่าพวกเขาจะมีจำนวนมากมายแค่ไหนก็ตาม และแท้จริงอัลลอฮ์นั้นทรงอยู่กับผู้ศรัทธาทั้งหลาย”
(อัล-อันฟาล : 5-19)

อัลลอฮ์ได้กล่าวถึงเหตุการณ์สงครามบัดร์ในที่อื่นจากสุเราะฮ์เดียวกันว่า

﴿وَأَعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِّن شَيْءٍ فَأَنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَأَبْنِ السَّبِيلِ إِن كُنْتُمْ ءَامِنْتُمْ بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا عَلَىٰ يَوْمِ الْفُرْقَانِ يَوْمَ التَّقَىٰ أَجْمَعِينَ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤١﴾ إِذْ أَنْتُمْ بِالْعُدْوَةِ الدَّنْيَا وَهُمْ بِالْعُدْوَةِ الْقُصْوَىٰ وَالرَّكْبُ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَلَوْ تَوَاعَدْتُمْ لِاخْتِلَافِئِكُمْ فِي الْمَبْعَدِ وَلَكِنَّ لِّيَقْضَىٰ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا لِيَهْلِكَ مَن هَلَكَ عَن بَيْتِنَا وَيَحْيَىٰ مَن حَيَّ عَن بَيْتِنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٤٢﴾ إِذْ يُرِيكُهُمُ اللَّهُ فِي مَنَامِكَ قَلِيلًا وَلَوْ أَرْنٰكُهُمْ كَثِيرًا لَّفَشِلْتُمْ وَلَتَنزَعْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَلَكِنَّ اللَّهَ سَلَّمَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٤٣﴾ وَإِذْ يُرِيكُمُوهُمْ إِذِ التَّفَقُّتُمْ فِي أَعْيُنِكُمْ قَلِيلًا وَيُقَلِّلُكُمْ فِي أَعْيُنِهِمْ لِيَقْضَىٰ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٤٤﴾﴾ [الأنفال: ٤١-٤٤]

ความว่า “และพึงรู้เถิดว่า แท้จริง สิ่งใดก็ตามที่พวกเขาได้มาจากการทำศึกนั้น แน่นนอน หนึ่งในห้าของมันเป็นของอัลลอฮ์และศาสนทูต เป็นของญาติที่ใกล้ชิด บรรดาเด็กกำพร้า บรรดาผู้ขัดสน และผู้เดินทาง หากพวกเขาศรัทธาต่ออัลลอฮ์และสิ่งที่เราได้ประทานลงมาแก่บ่าวของเรา ในวันแห่งการจำแนกระหว่างการศรัทธาและการปฏิเสธ คือวันที่สองฝ่ายเผชิญกัน และอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงเดชานุภาพเหนือทุกสิ่งทุกอย่าง จงรำลึกขณะที่พวกเขาอยู่ด้านหุบเขาที่ใกล้กว่า และพวกเขาอยู่ด้านหุบเขาที่ไกลกว่า และกองคาราวานนั้นอยู่ต่ำกว่าพวกเขา และถ้าหากพวกเขากับศัตรูต่างกำหนดวันและสถานที่ของสงครามกันมาก่อน แน่นนอนพวกเขาจะไม่มาตามสัญญา (เพราะไม่อยากจะปะทะกัน) แต่ทว่า อัลลอฮ์ต้องการให้ภารกิจเสร็จสิ้นไปตามที่ทรงกำหนดไว้แล้ว เพื่อว่าคนที่พินาศจะได้พินาศลงอย่างชัดแจ้ง และผู้ที่มีชีวิตจะได้มีชีวิตอยู่ต่อไปอย่างชัดแจ้ง และแท้จริง อัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงไต่ยืน ผู้ทรงรอบรู้ จงรำลึกขณะที่อัลลอฮ์ทรงให้เจ้าเห็นพวกเขาที่มีจำนวนน้อยในความฝันของเจ้า และหากว่าพระองค์ทรงให้เจ้าเห็นพวกเขาเป็นกองทัพใหญ่มีจำนวนมากแล้วไซ้ร้ แน่นนอนพวกเขาก็ย่อมย่อท้อ และขัดแย้งว่าจะสู้รบหรือไม่ แต่ทว่า อัลลอฮ์ได้ทรงทำให้พวกเขาปลอบอดภัย แท้จริงพระองค์นั้นคือผู้ทรงรอบรู้ความลับที่อยู่ในทรวงอก และจงรำลึก ขณะที่พระองค์ทรงให้พวกเขาเห็นพวกเขามีจำนวนน้อยในสายตาของพวกเขา ขณะที่พวกเขาได้เผชิญหน้ากัน และทรงให้พวกเขามีจำนวนน้อยในสายตาของพวกเขา เพื่อที่อัลลอฮ์จะได้ทรงทำเรื่องที่ต้องการให้เกิดได้บรรลุเสร็จสิ้นไปตามที่ถูกกำหนดไว้แล้ว และยังอัลลอฮ์นั้น ก็กิจการทั้งหลายจะถูกนำกลับไปหาพระองค์” (อัล-อันฟาล : 41-44)

สงครามบัตรเป็นสงครามแรกที่ฝ่ายมุสลิมมีชัยเหนือชาวมุชริกีนมักกะฮ์ พวกเขาอาหรับในที่อื่นๆ ต่างก็กระเจายาวนี้ไปทั่ว ผู้คนต่างรับรู้ ว่า หลังจากนี้ต่อไป ชาวมุสลิมได้มีกำลังแข็งแกร่งที่ทุกฝ่ายก็ต่างต้องพิจารณา

ระหว่างบัตรและอุหุด

สงครามบัตรมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การเผชิญหน้าระหว่างฝ่ายชาวกุรีอัยฮ์และพันธมิตรของพวกเขา กับ ฝ่าย ทาน น บี้ คี อ ล ล ล ล อ ฮู อ ะ ล ย ฮี ว ะ ส ล ล ม ผู้ที่มีความกระตือรือร้นในการรักษาความปลอดภัยของมะดีนะฮ์และชาวเมือง รวมทั้งพยายามรักษาผลประโยชน์ของฝ่ายมุสลิมในทุกสถานการณ์ เช่นเดียวกับที่ทานนบี้มีความกระตือรือร้นในการเฝ้าสังเกตปฏิกริยาของชาวกุรีอัยฮ์และศัตรูอื่นๆ จากผลแห่งชัยชนะของชาวมุสลิมในสงครามบัตร และพยายามมิให้ชาวมุสลิมมีความอ่อนแอใดๆ เกิดขึ้น ผลปรากฏว่าชาวกุรีอัยฮ์มิได้นิ่งเฉยต่อความพ่ายแพ้และการที่คนของพวกเขาถูกฆ่าตายและถูกจับเป็นเชลย ประเด็นนี้ทำให้ทานนบี้ คี อ ล ล ล ล อ ฮู อ ะ ล ย ฮี ว ะ ส ล ล ม ต้องมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง และดำเนินภารกิจทางการทหารต่อไป รวมถึงปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับสงครามทั้งแบบสระริยะฮ์และฮ็อชวะฮ์ ทั้งนี้ เพื่อรักษาเมืองและประชาชนชาวมะดีนะฮ์ ในจำนวนปฏิบัติการที่เป็นที่รู้จักหลังจากสงครามบัตรก่อนสงครามอุหุดได้แก่

สงครามเผ่าก๊อญกออ

ชาวยิวเผ่าก๊อญกออ เป็นชุมชนหนึ่งจากชนเผ่ายิวที่อาศัยในเมืองมะดีนะฮ์ก่อนการมาถึงของทานนบี้ คี อ ล ล ล ล อ ฮู อ ะ ล ย ฮี ว ะ ส ล ล ม และเมื่อทานนบี้ได้อพยพมาถึง ทานนบี้ก็ได้ทำสนธิสัญญากับพวกเขาตามที่ปรากฏในธรรมนูญมะดีนะฮ์¹ เนื้อหาบางส่วนในสนธิสัญญาดังกล่าวคือ ต้องร่วมมือในการป้องกันเมืองมะดีนะฮ์และรักษาความปลอดภัยของประชาชน

ชาวยิวรู้ถึงความจริงจังของทานนบี้ คี อ ล ล ล ล อ ฮู อ ะ ล ย ฮี ว ะ ส ล ล ม สุเราะฮ์และอาเยฮ์อัลกุรอานมากมายที่ถูกประทานลงมาแก่ท่านที่เมืองมะดีนะฮ์เพื่อสนทนาได้ตอบกับชาวยิว มีการกล่าวถึงบรรดานบีและประวัติศาสตร์ของพวกเขา รวมถึงประจักษ์ความบิดเบือนต่างๆ ของพวกเขาอีกด้วย

ทานนบี้ คี อ ล ล ล ล อ ฮู อ ะ ล ย ฮี ว ะ ส ล ล ม มักจะสนทนาได้ตอบกับบรรดาผู้รู้ของพวกเขา ไปเยี่ยมพวกเขาตามโรงเรียน และใช้ความพยายามในการเชิญชวนให้พวกเขายอมรับในศาสนาของอัลลอฮ์

¹ ดูหัวข้อ สนธิสัญญามะดีนะฮ์ จากหนังสือเล่มนี้

แต่ไม่มีผู้ใดในหมู่พวกเขายอมรับอิสลามนอกจากจำนวนน้อยเท่านั้น หนึ่งในผู้ที่มีชื่อเสียงที่สุดก็คือท่านอับดุลลอฮ์ บิน สลาม เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ¹

หลังจากสงครามบัตร์ ภาพที่ออกมาแสดงให้เห็นว่าชาวมุสลิมเป็นผู้ที่มีความเหนือกว่าชาวกูรีอัยชอย่างชัดเจน ซึ่งสะท้อนถึงอำนาจของพวกเขาในเมืองมะดีนะฮ์ ด้วยเพื่อยืนยันสัญญาของอัลลอฮ์ในการให้ความช่วยเหลือบ่าวผู้ศรัทธาของพระองค์ ในขณะที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เป็นผู้ที่มีเมตตาธรรมอย่างสูงต่อชาวยิว กระทั่งหรือร้นในการชี้นำพวกเขา ทั้งที่พวกเขาเองก็เป็นชาวคัมภีร์ที่รู้ความจริงทุกอย่างดี

หลังจากกลับมาจากสงครามบัตร์ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เรียกพวกเขาพร้อมตัว ณ ตลาดของเผ่าก็ยกอกอู แล้วได้กล่าวว่า “โอ้ชาวยิวทั้งหลาย พึงระวังความโกรธกริ้วจากอัลลอฮ์ ดังที่เกิดขึ้นแล้วกับชาวกูรีอัยช และพวกท่านจงรับอิสลามเถิด เพราะพวกท่านต่างก็รู้ดีว่า แท้จริงฉันเป็นนบีที่ถูกส่งมา พวกท่านพบสิ่งดังกล่าวในพันธะสัญญาของอัลลอฮ์ที่มอบไว้แก่พวกท่าน” พวกเขากล่าวตอบว่า โอ้มุหัมมัด แท้จริง ท่านมองว่าพวกเราจะเป็นเหมือนกลุ่มชนของท่านอย่างนั้นหรือ ท่านอย่าได้กระหยิ่มยิ้มย่องเลย กับแค่การได้ต่อกับกลุ่มชนผู้ไม่ประสีประสาในการรบ ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ หากแม้พวกเราได้ทำสงครามกับท่าน แน่อนเมื่อئันแหละท่านจะรู้ว่าเราเป็นใคร²

ในขณะที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้นำความเมตตาและทางนำมาเสนอแก่ยิวเผ่าก็ยกอกอู และเตือนให้พวกเขาระลึกถึงสิ่งที่เกิดขึ้นกับชาวกูรีอัยช พวกเขาได้ตอบโต้ด้วยการข่มขู่ที่ชัดเจนและเปิดเผย และเตรียมพร้อมสำหรับภารกิจสงครามกับท่านนบี และทำทนายที่จะสั่งสอนบทเรียนแก่ท่านว่าพวกเขาเป็นพวกที่ชัดเจนเรื่องสงครามตัวจริงและเป็นชายชาตินักรบ – ดังที่พวกเขากล่าวอ้าง

มีรายงานจากอิบนุ อับบาส เราะฎิยัลลอฮุอันฮุมา ว่า อัลลอฮ์ได้ประทานอายะฮ์ลงมาสืบเนื่องจากการที่พวกเขาได้ข่มขู่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม พระองค์ตรัสว่า

﴿ قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا سَعْلَبُونَ وَنُحْشَرُونَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿١٢﴾ [آل عمران: 12]

ความว่า “จงกล่าวเถิด (มุหัมมัด) แก่บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาว่า พวกเจ้าจะต้องพ่ายแพ้ และ(ในวันปรโลก)พวกเจ้าจะถูกต้อนไปสู่นรกยะฮันนัม และมันเป็นที่พักอันเลวร้ายยิ่ง” (อาล อิมรอน : 12)³

¹ อิบนุ สะอูด, *อัญญาอะบะกอต อัล-กุบรอ*, เล่ม 2 หน้า 352, อิบนุ อัล-อะซีร, *อุซูด อัล-ชออะฮ์*, เล่ม 3 หน้า 264, อัซ-ซะฮะบี, *ลีย์ร อะฮ์ลุลาม อัน-นุอะลาฮ์*, เล่ม 2 หน้า 413

² อิบนุ อิม อัล-อะลี, *เศาะฮิหฺ อัล-สีเราะฮ์*, หน้า 197

³ บันทีกโดยอบู ดาวูด ใน *อัล-สุนัน*, *กิตาบ อัล-เคาะรอญ์*, หะดีษหมายเลข 3001, ดูอิบนุ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นอะบะวียะฮ์*, เล่ม 3 หน้า 47

การข่มขู่ที่ชัดเจนจากพวกเขาครั้งนี้ถือว่าเป็นการทำลายสนธิสัญญาอย่างโจ่งแจ้งตาม ที่ พวกเขา เคย ทำ ไว้ กับ ท่าน นบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมเผ่าก็อยนุกอฮ์นั้เป็นชาวยิวกลุ่มแรกที่ยกเลิกสัญญาระหว่างพวกเขากับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม¹

ยังมีเหตุการณ์หนึ่งเกิดขึ้นที่เป็นเหตุปะทุความเป็นศัตรูระหว่างทั้งสองฝ่าย นั่นคือ มีสตรีชาวอาหรับคนหนึ่งนำสินค้ามาขายที่ตลาดของเผ่าก็อยนุกอฮ์ นางได้นั่งลงข้างๆ พ่อค้าที่เป็นช่างทำทองคนหนึ่ง ปรากฏว่าพ่อค้าคนนั้นต้องการให้นางเปิดเผยใบหน้าของนาง แต่นางปฏิเสธ พ่อค้าคนนั้นจึงแกล้งเอาชายผ้าของนางไปผูกปมเข้าที่กลางหลังของเสื้อนาง เมื่อนางลุกขึ้นยืนก็ทำให้ส่วนที่ปกปิดของนางเผยออกมา ผู้คนที่อยู่ตรงนั้นต่างพากันหัวเราะขบขัน นางจึงได้ตะโกนลั่น ชายมุสลิมคนหนึ่งจึงกระโจนมายังพ่อค้าคนนั้นและฆ่าเขาเสีย ซึ่งปรากฏว่าพ่อค้าคนนั้นเป็นชาวยิว เหตุการณ์นี้ดึงดูดความสนใจชาวยิวที่อยู่ตรงนั้น พวกเขาจึงร่วมกันฆ่ามุสลิมคนนั้น จนถึงแก่ความตาย ครอบครัวของชายมุสลิมคนนั้นจึงร้องตะโกนเรียกชาวมุสลิมให้จัดการพวกยิวเหล่านั้น ชาวมุสลิมต่างพากันโกรธแค้น ด้วยเหตุนี้เอง เรื่องไม่ดีระหว่างชาวมุสลิมและยิวเผ่าก็อยนุกอฮ์จึงอุบัติขึ้น²

นักวิชาการบางท่านกล่าวว่าอายะฮ์นี้ถูกประทานลงมาเกี่ยวกับพวกเขา

﴿وَأَمَّا نَحْنُ فَأَنَّا مِن قَوْمٍ خِيَانَةٌ فَأَثْبِتْ إِلَيْهِمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْخَائِنِينَ ﴿٥٨﴾ [الأنفال: 58]

ความว่า “และถ้าหากเจ้าเกรงว่า จะมีการทรยศจากพวกใด ก็จงโยนสัญญากลับคืนแก่พวกเขาไปโดยเท่าเทียมกัน แต่จจริง อัลลอฮ์นั้นไม่ทรงชอบบรรดาผู้ที่ทรยศหักหลัง” (อัล-อันฟาล : 58)³

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้รับรวบรวมไพร่พลมุสลิมและทำการล้อมยิวเผ่าก็อยนุกอฮ์ที่ป้อมปราการของพวกเขาเป็นเวลาสิบห้าวัน⁴ อัลลอฮ์สร้างให้เกิดความหวาดกลัวในหัวใจของพวกเขา จนในที่สุดพวกเขาต้องยอมจำนนมอบตัวต่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และยอมรับการตัดสินของท่าน พวกเขาเคยเป็นพันธมิตรกับชาวอันศอรบางกลุ่ม ดังนั้นบรรดาชาวมุสลิมจึงปฏิเสธไม่ขอเกี่ยวข้องกับพวกเขาอีกต่อไป ซึ่งนำโดยอุบาต๊ะฮ์ บิน อัล-ศอมิต เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ที่ประกาศตัดความเกี่ยวข้องกับพวกเขา และมอบการสวามิภักดิ์ต่ออัลลอฮ์และนบีของพระองค์ ในขณะที่พวกมุนาฟิก ผู้ก่อกบฏกล่าวว่า ชาวยิวจะอยู่ในอันตราย เพราะพวกเขาเคยร่วมมือกันในการสร้างความเดือดร้อนแก่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ด้วยเหตุนี้

¹ อิบน์ อีซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, เล่ม 3 หน้า 47, ศอลิห์ อัช-ซามิรีย์, มิน มะฮ์อิน อัล-สีเราะฮ์, หน้า 244

² อิบน์ อีซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, เล่ม 3 หน้า 47

³ อิบน์ สะอูด, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, จาก อัล-ญะาะาะฮ์, เล่ม 2 หน้า 29

⁴ อิบน์ อีซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, เล่ม 3 หน้า 49

แน่นอนผู้นั้นก็จะต้องนับว่าเป็นหนึ่งในหมู่พวกเขา แท้จริงอัลลอฮ์นั้นไม่ทรงชี้้นำกลุ่มชนที่อธรรม แล้วเจ้าจะได้เห็นบรรดาผู้ที่ที่โรคสับสนปลัดใบหัวใจต่างรีบเร่งจะช่วยเหลือพวกเขา โดยกล่าวว่า พวกเรากลัวหายนะจะเวียนมาประสบแก่พวกเรา ทว่า อาจเป็นไปได้ที่อัลลอฮ์จะทรงนำชัยชนะมาให้ หรือ ไม่ก็ นำ พระ บัญ ษา อ ย่าง หนึ่ง อ ย่าง ใด มา จาก พระ องค์ แล้วพวกเขาก็กลายเป็นผู้เสียใจกับสิ่งที่พวกเขาปกปิดไว้ในใจของพวกเขา และบรรดาผู้ที่ศรัทธาจะกล่าวว่า ชนเหล่านี้หรือคือผู้ที่สาบานต่ออัลลอฮ์อย่างเข้มแข็งว่า แท้จริง พวกเขานั้น จะรวมอยู่กับพวกเจ้า การงานของพวกเขานั้นไร้ผล แล้วพวกเขาก็กลายเป็นผู้ขาดทุน

โอ้ บรรดาผู้ศรัทธา!

ผู้ใดในหมู่พวกเจ้าหันออกไปจากศาสนาของพวกเขา อัลลอฮ์ก็จะทรงนำพวกหนึ่งมาแทนพระองค์ทรงรักพวกเขาและพวกเขาก็รักพระองค์ พวกเขาเป็นผู้ที่นอบน้อมถ่อมตนต่อบรรดาผู้ศรัทธา อาจเข้มแข็งต่อบรรดาผู้ปฏิเสธ พวกเขาจะเสียสละและต่อสู้ในทางของอัลลอฮ์ และไม่กลัวการให้ร้ายของใครก็ตามที่คอยจะตำหนิพวกเขา นั่นคือความโปรดปรานของอัลลอฮ์ พระองค์จะทรงประทานมันแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงกว้างขวาง ผู้ทรงรอบรู้ แท้จริง ผู้ที่เป็นมิตรของพวกเจ้านั้นคืออัลลอฮ์และศาสนทูตของพระองค์ และบรรดาผู้ศรัทธาที่ดำรงไว้ซึ่งการละหมาด ชำระชะกาต และเป็นผู้ใค้ง/รูกุสยบต่ออัลลอฮ์ และผู้ใดเอาอัลลอฮ์และศาสนทูตของพระองค์และบรรดาผู้ศรัทธามาเป็นมิตรแล้วไซ้ร้ ขอให้รู้เถิดว่า แท้จริง พรรค ของ อัล ล อ ฮ์ นั้น คือ พวก ที่ ช น ะ โอ้ ผู้ ศ ร ั ท ฐา ทั้ง หลาย ! จ ง อ ย่า ไ ด้ ยี ด เ อ า ค น เ หล่า นี้ มา เป็น มิ ต ร นั้น คือ บรรดา คน ที่ เ อ า ก าร ศ ร ั ท ฐา ของ พวก เจ้า มา แ ย้ ย ห ยั น แ ละ ลั อ เ ล่น ใน หมู่ คน ที่ ไ้ ด้ รับ คัม ภีร์ ก่ อ น ห นั้ พวก เจ้า แ ละ บรรดา ผู้ ปฏิเสธ ศ ร ั ท ฐา แ ละ พึ่ง ยำ เกรง อัล ล อ ฮ์ เถิด หาก พวก เจ้า เป็น ผู้ ศ ร ั ท ฐา” (อัล-มาอิเดฮ์ : 51-57)

การเนรเทศยิวก็อยนุกอฮ์เป็นเสมือนการตีที่รุนแรงสำหรับชาวยิวมะดีนะฮ์ ผู้ซึ่งในขั้นนี้พวกเขาไร้ความสามารถที่จะช่วยเหลือพี่น้องชาวยิวของพวกเขา ซึ่งอัลลอฮ์ได้ลงโทษพวกเขาด้วยความอัปยศอดสูและความหวาดกลัว¹

เช่นเดียวกับที่ชาวมุสลิมได้รับทรัพย์สินจากสงคราม บนี ก็อยนุกอฮ์ อย่างมากมาย เป็นอาวุธยุทธโธปกรณ์ เครื่องมือสำหรับช่างทอง และสมบัติอื่นๆ หลากหลาย ที่ชาวมุสลิมได้ใช้ประโยชน์จากมัน ท่านนบี ค็ อ ล ล ล ล อ ฮ์ อ ะ ล ย ฮี ว ะ ส ล ล ม ไ้ แ บ่ ง ทรัพย์สิน เหล่า นั้น แก่ บรรดา มุ ส ลิม

¹ อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 3 หน้า 49, อิบน์ กะซีร์, *อัด-ตัฟซีร์*, เล่ม 1 หน้า 628

และท่านเลือกเอาหนึ่งในห้าจากส่วนแบ่งเหล่านั้น¹ ส่วนอาวูฎยฺหฺ โธปกรณฺ์ต่างๆ นั้น พวกเขาสามารถใช้ประโยชน์จากมันในสงครามครั้งต่อๆ มาอีกด้วย

การแต่งงานของท่านอะลี๋ยกับท่านหญิงฟาฏิมะฮฺ²

ฟาฏิมะฮฺ บุตรีท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านนบีกล่าวถึงนางว่า “ฟาฏิมะฮฺคือหัวหน้าของบรรดาสตรีชาวสวรรค์”³ และท่านได้กล่าวว่า “ฟาฏิมะฮฺเป็นส่วนหนึ่งของฉัน ดังนั้นผู้ใดทำให้นางโกรธ เขาผู้นั้นก็ทำให้ฉันโกรธเช่นกัน”⁴

ท่านเป็นบุตรสาวคนเล็กสุดของท่านนบี และเป็นบุตรสาวที่ท่านนบีรักมากที่สุด ซึ่งท่านนบีก็รักบรรดาบุตรสาวของท่านทุกคน ท่านหญิงฟาฏิมะฮฺเป็นบุตรสาวคนเดียวที่เหลืออยู่ในบ้านปลายชีวิตของท่านนบี ท่านหญิงมีชีวิตรอยู่หลังจากการเสียชีวิตของท่านนบีอยู่หลายเดือน ท่านหญิงรายงานงาณะดีษจากท่านนบีหลายงาณะดีษ ด้วยเหตุนี้หัวใจของประชาชาติอิสลามจึงผูกพันกับท่านหญิงมากกว่าผูกพันกับบุตรสาวคนอื่นๆ ของท่านนบี เช่นเดียวกับที่เชื้อสายของท่านนบีนั้นไม่เหลือใครอีกนอกจากเชื้อสายจากฝั่งของท่านหญิงฟาฏิมะฮฺเท่านั้น ซึ่งมักจะถูกกล่าวถึงมากกว่าคนอื่นๆ

ท่านหญิงถูกกำเนิดก่อนการแต่งตั้งให้เป็นนบีของบิดาประมาณสองปี⁵ ท่านหญิงเป็นส่วนหนึ่งจากบรรดาผู้ปกป้องท่านนบีจากการกดขี่ข่มเหงของชาวกุรีอัยฮฺที่มักกะฮฺ ท่านเป็นผู้นำเอาซากเครื่องในอูฐที่อยู่บนหัวท่านนบีซึ่งถูกกลุ่มชนของท่านโยนใส่ศีรษะท่านนบีไปทิ้ง ท่านเป็นผู้ต่าขอและขับไล่พวกเขาให้พ้นไปจากท่านนบี⁶

มีรายงานความประเสริฐของนาง จากท่านหญิงอาอิชะฮฺ มารดาของเหล่าศรัทธาชนในงาณะดีษที่หลากหลาย ท่านหญิงอาอิชะฮฺกล่าวว่าฉันไม่เคยเห็นใครประเสริฐไปกว่าท่านหญิงฟาฏิมะฮฺ นอกจากบิดาของนาง⁷

¹ อิบน์ สะอูด, *อัล-สีเราะฮฺ* ใน *อัญญาอะบะกอด*, เล่ม 2 หน้า 29

² อัล-บุคอรีได้ตั้งหัวข้อในตำราเศาะฮีหฺของท่านว่า *باب مَن كَازَبَ بَاضَةَ فَاطِمَةَ* *อะลัยฮัลสลาม* เล่ม 5 หน้า 209, อิบน์ อีสหาก ได้ตั้งหัวข้อในตำราสี่เราะฮฺของท่านว่า *شَواهِدُ فَاطِمَةَ رَاضِيَةً لِّلرَّسُولِ* หน้า 230

³ รายงานโดยอัล-บุคอรีใน *อัล-เศาะฮีหฺ* เล่ม 4 หน้า 209

⁴ รายงานโดยอัล-บุคอรีใน *อัล-เศาะฮีหฺ* เล่ม 4 หน้า 210

⁵ อัล-ชะฮะบีย, *สัยร อะฮฺลาม อัน-นุบะลาฮฺ*, เล่ม 2 หน้า 118, อิบน์ สะอูด, *อัญญาอะบะกอด อัล-กุบรอ*, เล่ม 8 หน้า 19, อิบน์ หนะญ์ร, *อัล-อิศอบะฮฺ*, เล่ม 4 หน้า 377

⁶ ดูการวิเคราะห์สายรายงานในหัวข้อว่าด้วยการเสียชีวิตของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จากหนังสือเล่มนี้

⁷ อิบน์ หนะญ์ร, *อัล-อิศอบะฮฺ*, เล่ม 4 หน้า 378

รายงานจากท่านหญิงอาอิชะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮา กล่าวว่า ครั้งหนึ่งท่านหญิงฟาฏิมะฮฺเดินมา การเดินของนางนั้นช่างเหมือนกับการเดินของท่านนบีเป็นที่สุด ท่านนบีกล่าวแก่นางว่า “ยินดีต้อนรับลูกสาวของฉัน” หลังจากนั้นท่านนบีให้นางนั่งทางด้านขวาของท่าน หลังจากนั้นท่านนบีได้บอกความลับแก่นางแล้วนางก็ร้องไห้ออกมา หลังจากนั้นท่านนบีก็บอกความลับแก่นางอีก ครั้งนี้ นาง หัวเราะ ท่านหญิงอาอิชะฮฺ กล่าวว่า ฉันไม่เคยเห็นวันใดเลยที่ความยินดีปริตาจะใกล้เคียงกับความโศกาอาดูรเหมือนเช่นวันนี้ ดังนั้นฉันจึงได้ถามท่านหญิงฟาฏิมะฮฺถึงสิ่งที่ท่านนบีได้กล่าวแก่นาง ท่านหญิงได้ตอบว่า ไม่สมควรที่ฉันจะเปิดเผยความลับของท่านนบีแก่ผู้ใด หลังจากท่านนบีได้เสียชีวิตฉันจึงถามท่านหญิงฟาฏิมะฮฺอีกครั้ง ท่านหญิงจึงบอกกับฉันว่า ท่านนบีได้กล่าวว่า “แท้จริงญิบรีลมาเพื่อทบทวนอัลกุรอานกับฉันหนึ่งครั้งต่อปี แต่ปีนี้ท่านมาทบทวนถึงสองครั้ง ฉันไม่เห็นเป็นอย่างอื่นนอกจากว่าเนื่องจากอะญ์ล(กำหนดการตาย)ของฉันได้มาถึงแล้ว แท้จริงเจ้า(ท่านหญิงฟาฏิมะฮฺ)คือคนที่จะตามฉันไปเป็นคนแรกจากครอบครัวของฉัน ฉันนี้แหละคือผู้ที่ล่วงหน้าไปก่อนที่ดีที่สุดสำหรับเธอ” ดังนั้น ท่านหญิงจึงร้องให้ ท่านนบีกล่าวว่า “เจ้าไม่พอใจดอกหรือที่เจ้าจะได้เป็นหัวหน้าของบรรดาสตรีแห่งสากลโลก?” เมื่อได้ฟังเช่นนั้น ท่านหญิงก็เลยหัวเราะด้วยความยินดี¹

ท่านหญิงฟาฏิมะฮฺได้อพยพตามไปพบกับท่านนบีที่เมืองมะดีนะฮฺ ในขณะที่นางเป็นหญิงสาวสะพรั่ง²

ส่วนท่านอะลี้นั้นเป็นชายหนุ่มที่อพยพมายังมะดีนะฮฺพร้อมๆ กับท่านนบี ท่านเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับท่านนบีที่สุดในด้านเชื้อสายวงศ์ตระกูล จิตวิญญาณ และความศรัทธา ท่านนั้นถูกอบรมเลี้ยงดูในบ้านของท่านนบี ท่านเป็นชายหนุ่มคนแรกที่ศรัทธาต่อท่านนบีจากบรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย ผู้คนต่างรู้จักในความซื่อสัตย์ของท่าน ท่านยอมเอาชีวิตตนเองเข้าแลกกับชีวิตท่านนบีในวันของการอพยพ ท่านเป็นผู้ที่มีสถานะพิเศษสำหรับท่านนบีและชาวมุสลิม ซึ่งไม่มีผู้ใดเสมอเหมือนกับสถานะนี้

ในเดือนมูฮัรริอัมปีที่สองของการฮีญาเราะฮฺ ท่านอะลี้นี้มีความประสงค์จะสู่ขอท่านหญิงฟาฏิมะฮฺจากท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام แต่ท่านเงินอายุและเกรงกลัวบารมีของท่านนบี มากไปกว่านั้นคือท่านเป็นชายหนุ่มที่ไม่มีประสบการณ์ในเรื่องนี้

เศาะฮาบะฮฺบางคนพยายามที่จะสู่ขอท่านหญิงฟาฏิมะฮฺ แต่ท่านนบีก็ได้ปฏิเสธพวกเขาเหล่านั้นด้วยท่าทีอ่อนโยน

¹ เศาะฮิหฺ อัล-บุคอรีฮฺ, กิตาบ อัล-อิสติซฮาน, باب من نأبى بها بئسمة بنت عبد المطلب, เล่ม 7 หน้า 14, กิตาบ อัล-มะฆอซี, باب มะร็อกอ์ อัน-นะบีฮฺ คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام วรรค วรรคฟาตีม, เล่ม 5 หน้า 138, อิบน์ุ หะญัวร์, อัล-อิศอบะฮฺ, เล่ม 4 หน้า 378

² ดูรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติของนางได้ใน อิบน์ุ สะอูด, อัล-ญะาะบะกอด อัล-กُبรอ, เล่ม 1 หน้า 19, อิบน์ุ หะญัวร์, อัล-อิศอบะฮฺ, เล่ม 4 หน้า 378, อัล-ชะฮะบีฮฺ, ลัยลฺ อะฮฺลาม อัน-นุบะลาฮฺ, เล่ม 2 หน้า 118

เหมือน กับ ว่า ท่าน กำลัง รอ ให้ ท่าน อะ ลี ย ์ เข้า มา สู ข อ ท่าน ห ญิง
บรรดาผู้หญิงชาวอันศอรบางคนก็สนับสนุนท่านอะลีในเรื่องดังกล่าวนี้เช่นกัน¹

ท่านอะลีกล่าวว่า “ขณะที่ฉันนั่งอยู่ต่อหน้าท่านนบี ฉันอ้าปาก อึ้งๆ เหมือนคนที่มีอะไรคับปากอยู่
ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ฉันไม่สามารถพูดอะไรออกมาได้เลย ดังนั้น ท่านนบีจึงกล่าวว่า “เจ้ามาทำไม?” ฉันเงิบ
ท่านนบี กล่าว อีก ว่า เจ้า คง มา เพื่ อ สู ข อ ฟ า ฎิ มะ สุ สึ น ะ ? ฉัน ตอบ ว่า ใ ช้ ค ร ึ บ ท่าน
ท่านนบีกล่าวว่าเจ้ามีอะไรที่จะใช้เป็นสินสอดบ้าง? ฉันตอบว่า ไม่มีครับ ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ไอ้ท่านเราะสูลุลลอฮ์
ท่านนบีกล่าวว่า เจ้าทำอะไรกับโลที่ฉันให้เจ้าใช้เป็นอาวุธอันนั้น? ฉันตอบว่า มันยังคงมีอยู่กับฉันครับท่าน
ท่านนบีจึงกล่าวว่า เจ้าจงให้โลนั้นแก่นางเถิด”²

มีบางทัศนะที่กล่าวว่า ท่านนบีได้เข้าไปหาท่านหญิงฟาฏิมะฮ์และบอกถึงการที่ท่านอะลีได้มาสู่ขอนาง
นางเงิบไม่พูดอะไร ท่านนบีจึงรู้ว่านั่นคือการยินยอมของนางในเรื่องดังกล่าว

แท้จริงแล้ว นี่คือการแต่งงานที่เรียบง่ายสมถะ ท่านอะลีได้ใช้สิ่งที่ตนมีอยู่เป็นสินสอดในการแต่งงาน

มีรายงานว่าท่านอะลีได้ไปแบกฟืนและนำมันไปขายแก่พ่อค้าชาวเมืองมะดีนะฮ์ ท่านอะลี
เราะฮ์ฎียุลลอฮ์อันฮุ กล่าว ว่า ตอน ที่ฉัน ต้องการ จะ เข้า ห อ ก บั ทาน ห ญิง ฟา ฎิ มะ สุ บุ ตริ ของ ท่าน น บี นั้น
ฉันได้สัญญากับช่างทอง คนหนึ่งจาก บนี ก็อยนุกอฮ์ ให้เดินทางไปพร้อมกับฉัน เราออกไปหาตะไคร้หอมมา
ซึ่งฉันเอาไปขายให้กับบรรดาช่างทองและนำเงินส่วนนั้นมาช่วยในการจัดงานแต่งงานของฉัน”³
ชาวอันศอรและชาวมุฮาญิรีนบางส่วน ได้มีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดงานแต่งงานที่เรียบง่ายและเป็นศิริมงคลนี้

ท่านนบีได้เตรียมการงานแต่งงานของบุตรสาวด้วยภาชนะอันเดียวที่เรียบง่ายและน้ำดื่มเพียงสองโถเท่านั้น⁴
มี รายงาน ว่า ท่าน น บี ได้ ก ล่า ว แก่ อ ะ ลี ย ์ ใน ค ำ ค ึ น แห่ ง ก าร เข้า เรื อ น ห อ ว่า
“เจ้าจงอย่าเพิ่งทำอะไรทั้งสิ้นจนกว่าเจ้าทั้งสองจะได้พบฉัน” จากนั้นท่านนบีให้คนเอาน้ำมา
และท่านได้ทำการอาบน้ำละหมาด หลังจากนั้นท่านได้พรมน้ำแก่เขาทั้งสองคน และท่านกล่าวว่า “ข้าแต่อัลลอฮ์
ขอ พระ องค์ ป ระ ทาน บะ เราะ ะ กะ สุ (ศิ ริ ม ง ค ล) ใน ซี วิ ต ค ุ ข ของ เ ข า ทั้ง ส อง
ขอ พระ องค์ ป ระ ทาน บะ เราะ ะ กะ สุ ใ ห้ กั บ เ ข า ทั้ง ส อง
และขอพระองค์ประทานบะเราะกะฮ์แก่เชื้อสายวงศ์ตระกูลของเขาทั้งสอง”⁵

ท่านนบีพยายามที่จะให้ท่านหญิงฟาฏิมะฮ์และท่านอะลีพำนักอยู่ใกล้กับท่าน ท่านหาวิษะฮ์ บิน อัน-
นุอุมาน อัล-อันศอริย์ ได้ทราบข่าวนี้ เขาจึงย้ายจากห้องของเขาที่อยู่ข้างมัสยิดท่านนบี
ซึ่ง ตั้ง อยู่ ต ำ น ทิ ศ เ ห นี อ ข อ ง หั อ ง ท่าน ห ญิง อ า อี ช ะ ฮ์

¹ อิบน์ สะอูด, *อัญญาเราะกะฮอต อัล-กุบรอ*, เล่ม 8 หน้า 19, อิบน์ กะษีร, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 2 หน้า 544

² อิบน์ สะอูด, *อัญญาเราะกะฮอต อัล-กุบรอ*, เล่ม 8 หน้า 21, อิบน์ กะษีร, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 2 หน้า 543

³ เศาะฮิห อัล-บุคอรี, *กิตาบ อัล-บุดูอ*, บาบ มา กิละ ฟี อัล-เศาวาฮ์, เล่ม 3 หน้า 13

⁴ อิบน์ สะอูด, *อัญญาเราะกะฮอต อัล-กุบรอ*, เล่ม 8 หน้า 23

⁵ อิบน์ สะอูด, *อัญญาเราะกะฮอต อัล-กุบรอ*, เล่ม 8 หน้า 24

เขาได้ขอร้องให้ท่านนบีเอาห้องนั้นมอบให้แก่ท่านอะลีและท่านหญิงฟาฏิมะฮ์ เขากล่าวว่า “ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ สิ่งที่เราได้รับเอาไป เป็นสิ่งที่ฉันรักมากกว่าสิ่งที่เราได้ทิ้งไว้เสียอีก” ท่านนบีกล่าวว่า “เจ้าพูดถูกต้องแล้ว” ดังนั้นท่านอะลีและท่านหญิงฟาฏิมะฮ์จึงได้ย้ายมาอยู่ในที่ของเขาแทน ทั้งสองคนจึงได้อาศัยอยู่ข้างๆ ห้องท่านนบี ซึ่งท่านนบีมักจะผ่านหน้าบ้านของทั้งสองคน เข้าไปหาแะเวเวียนทักทาย ท่านจะขอดูอาอัลและให้คำชี้แนะแก่พวกเขาอยู่เนืองๆ เสมอ¹

มีรายงานมากมายที่กล่าวถึงการเยี่ยมเยียนอันเป็นสิริมงคลต่อบ้านที่ปะเราะกะฮ์หลังนี้ บ้านที่ให้กำเนิดหัวหน้าบรรดาศาสนาหนุ่มในสรวงสวรรค์ นั่นคือ อัล-หะสัน และ อัล-หุสَيْن รวมถึง อุมมุ กัลซุม และ ชัยนับ บุตรสาวท่านอะลีจากท่านหญิงฟาฏิมะฮ์²

ท่านหญิงฟาฏิมะฮ์และท่านอะลีใช้ชีวิตอย่างยากลำบาก แม้ว่าโลกดูขณะนี้มิใช่เป้าหมายของท่านทั้งสอง แต่ถึงกระนั้นทั้งสองคนก็เคยเจ็บป่วยเพราะทำงานหนัก มีรายงานจากอิมามอะหมัดในหนังสือมุสนัดของท่านว่า “ท่านอะลีได้กล่าวแก่ท่านหญิงฟาฏิมะฮ์ในวันหนึ่งว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ ฉันต้องตักน้ำจนรู้สึกเจ็บหน้าอกแล้ว ท่านกล่าวว่า ตอ อี ก ว่า อัล ล อ ฮ์ ได้ ทรง ประ ทาน ทา ส ให้ กับ บิดา ของ ท่าน ดังนั้นท่านจึงไปขอทาสนั้นมาเป็นผู้รับใช้ พวกเราเถิด ท่านหญิงกล่าวว่า ฉันเองขอสาบานต่ออัลลอฮ์ฉันได้ทำการบดแป้งจนมือของฉันแข็งกระด้างหมดแล้ว ดังนั้นฉันจึงไปพบท่านนบีคืออัลลลอฮ์อะลัยฮิอะสลัม ท่านนบีกล่าวว่า “เจ้ามาด้วยเรื่องอะไรหรือไอ้ลูกรัก?” ท่านหญิงฟาฏิมะฮ์กล่าวว่า “ฉันมาเพื่อให้สลามแก่ท่าน” ฉันรู้สึกอายนี่จะขอจากท่านนบี จากนั้นเราจึงไปพบท่านนบีด้วยกันทั้งสองคนอีกครั้ง ท่านอะลีกล่าวว่า ไอ้ท่านเราะฮ์ลุลลอฮ์ ฉันต้องคอยไปตักน้ำจนทำให้เจ็บหน้าอกแล้ว และฟาฏิมะฮ์ก็พูดขึ้นว่า ลูกก็บดแป้งทุกวันจนมือทั้งสองข้างแข็งกระด้างหมดแล้ว แท้จริง อัลลอฮ์ได้ประทานทาสนี้และความมั่งมีให้กับท่าน ท่านจงให้เขามาเป็นผู้รับใช้เราเถิด ท่านนบีได้กล่าวว่า “ฉันจะไม่ยอมให้ทาสนั้นแก่เจ้าทั้งสองแล้วปล่อยให้บรรดาชาวศุฟะฮ์(ผู้ที่อาศัยอยู่ที่ระเบียบมัสยิดของท่านนบี)บดท้องด้วยความหิวเพราะฉันไม่มีสิ่งที่จะใช้จ่ายให้กับพวกเขา ฉันจะขายทาสนี้และนำเงินที่ได้มาช่วยจ่ายให้พวกเขาต่อไป”³ ดังนั้นท่านอะลีและท่านหญิงฟาฏิมะฮ์จึงกลับบ้านไป ต่อมาท่านนบีได้ไปหาท่านทั้งสองที่บ้าน ในขณะที่ทั้งสองคนอยู่ในผ้าห่ม เป็นผ้าห่มที่สิ้นพอให้คลุมปิดศีรษะ แต่ขาทั้งสองข้างของทั้งสองนั้นยังโผล่ออกมา และถ้าเอาผ้าห่มปิดส่วนเท้า ศีรษะของทั้งสองก็จะโผล่ออกมาอีก ทั้งสองคนพอเห็นท่านนบีก็เตรียมจะลุกขึ้น ท่านนบีจึงกล่าวว่า “ไม่ต้องลุก จงอยู่ในที่ของเจ้าทั้งสองเถิด” หลังจากนั้นท่านจึงกล่าวอีกว่า “เอาไหม ฉันจะบอกแก่เจ้าทั้งสอง สิ่งที่ดีกว่าของที่เจ้าทั้งสองได้ขอจากฉัน” ทั้งสองคนก็ตกลง ท่านนบีจึงกล่าวว่า “มันคือคำต่างๆ ที่ญิบรีลได้สอนฉันมา” ท่านกล่าวว่า “ทุกครั้งหลังละหมาด เจ้าทั้งสองจงกล่าวตัสบีหฺสิบครั้ง

¹ อิบน์ สะอูด, *อัญญาเราะบะกอต อัล-กุบรอ*, เล่ม 3 หน้า 488, *อิซ-ชะฮะบียะฮ์, ลัยร อะฮฺลามา อัน-นุบะลาฮ์*, เล่ม 2 หน้า 380

² *อิซ-ชะฮะบียะฮ์, ลัยร อะฮฺลามา อัน-นุบะลาฮ์*, เล่ม 2 หน้า 134, 122, อิบน์ กะษีร์, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 2 หน้า 544

³ อิบน์ สะอูด, *อัญญาเราะบะกอต อัล-กุบรอ*, เล่ม 8 หน้า 25

ตะหมีดสิบครึ่ง และตักปี่สิบครึ่ง และเมื่อเจ้าทั้งสองจะล้มตัวบนที่นอน ให้กล่าวตัสบีหฺสามสิบสามครั้ง ตะหมีดสามสิบสามครั้ง และตักปี่สามสิบสี่ครึ่ง”¹

ทั้งสองคนเคยมีเรื่องกระทบกระทั่งภายในครอบครัว เช่นเดียวกับมนุษย์ปฤชนทั่วไปที่เป็นคู่สามีภรรยา ท่านนบีคือผู้ประนีประนอมไกล่เกลี่ยระหว่างทั้งสอง จนกระทั่งท่านอะลีได้กล่าวแก่ท่านหญิงฟาฏิมะฮฺว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ ฉันจะไม่ทำอะไรที่นางเกลียดชังอีก มีรายงานที่อิบนุ หะญูรได้กล่าวว่า ท่าน อะ ลี ย้ แ ละ ท่ า น ห ณฺยิ ง ฟ า ฎิ ม ะ ฮฺ ได้ มี ป า ก เ สี ย ง กั น ท่านนบีจึงเข้าไปในบ้านจนกระทั่งสามารถประสานไกล่เกลี่ยระหว่างทั้งสองคนได้ หลังจากนั้นท่านได้ออกจากบ้านมา มีคนถามท่านนบีว่า ท่านเข้าไปในบ้านในสภาพหนึ่ง(เคร่งเครียดมาก)แต่เมื่อท่านออกมาเรากลับได้เห็นร่องรอยความปิติยินดีบนใบหน้า ท่าน ท่านนบีกล่าวว่า “ สิ่งใดจะมาขัดขวางความปิติยินดีของฉันได้แล้ว ในเมื่อฉันประนีประนอมไกล่เกลี่ยระหว่างผู้เป็นที่รักที่สุดของฉันทั้งสองคนได้สำเร็จแล้ว”²

มีรายงานจากท่านหญิงอุมมุ สะละมะฮฺ ได้กล่าวว่า อายุษฮฺอันทรงเกียรตินี้ได้ถูกประทานลงมาในบ้านของฉัน ในพระดำรัสของอัลลอฮฺที่ว่า

﴿ وَفَرَنْ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَىٰ وَأَقِمْنَ الصَّلَاةَ وَآتِينَ الزَّكَاةَ وَأَطِعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا ﴿ 33 ﴾ [الأحزاب: 33]

ความว่า “และจงอยู่ในบ้านเรือนของพวกเขาและอย่าได้อวดความงาม เช่นการอวดความงามของพวกเขาสตรีสมัยมลายในยุคนั้น จงดำรงการละหมาดและจ่ายซะกาต จงรักดีต่อดีอิลลอลฮฺและศาสนทูตของพระองค์ แต่แท้จริง อัลลอฮฺต้องการที่จะขจัดสิ่งที่สกปรกเลวทรามออกไปจากพวกเขา ใช้สมาชิกครอบครัวของผู้เป็นนบี พระองค์ทรงประสงค์ที่จะขัดเกลาพวกเขาให้สะอาดบริสุทธิ์” (อัล-อะห์ซาบ : 33)

ท่านหญิงอุมมุ สะละมะฮฺ กล่าวว่า ท่านนบีได้ส่งคนไปยังท่านอะลี ฟาฏิมะฮฺ หะสัน และหุสัยน์ ท่านกล่าวว่า “ พวกเขาเหล่านี้เป็นครอบครัวของฉัน ”³ แต่ถึงกระนั้น อายุษฮฺดังกล่าวครอบคลุมสมาชิกทุกคนในครอบครัวของท่านนบีทั้งหมด รวมทั้งบรรดา อุมมุละมุอมีนีน มารดาของศรัทธาชน หรือบรรดาภริยาของท่านนบี ที่อายุษฮฺอัลกุรอานได้กล่าวถึงพวกนางในตอนเริ่มต้น มันช่างเป็นการไร้ปัญญายิ่งนักที่บรรดาผู้เกลียดชังต่อบรรดามารดาของศรัทธาชนจะแยกพวกนางออกจากอายุษฮฺนี้ พวกเขาถือว่าอายุษฮฺนี้เจาะจงเฉพาะท่านอะลี ท่านหญิงฟาฏิมะฮฺและบรรดาลูกๆ ของท่านทั้งสองเท่านั้น ทั้งนี้ เพราะการยืนยันสถานะพวกเขา มิได้หมายถึงการปฏิเสธสถานะบุคคลอื่นด้วย

¹ เรื่องเดียวกัน

² อิบนุ หะญูร, อัล-อิศอบะฮฺ, เล่ม 4 หน้า 379, อิบนุ สะอูด, อัล-ญะวะอะบะกอด อัล-ญะบรอ, เล่ม 8 หน้า 26

³ อิบนุ กะษีร, อัล-ตัฟสีร, เล่ม 2 หน้า 1497

บรรดาภริยาท่านนบีก็เป็นครอบครัวของท่านนบี เหมือนเช่นครอบครัวของผู้คนทั่วไป ด้วยเหตุนี้ บรรดาภริยาท่านนบีจึงไม่ได้ถูกตัดออกจากอาเยฮ์นี้ อาเยฮ์นี้บังชี้ในตอนเริ่มต้นว่าเกี่ยวกับเรื่องราวของพวกนาง ทั้งยังระบุโดยตรงไปยังพวกนางอีกด้วย

เป็นไปได้ว่าการกระทำของท่านนบี คือลบล้างอสูอะลัยฮิวะสลัลัม กับท่านอะลี ย ท่านหญิงฟาฏิมะฮ์ และ ลูก ทั้ง สอง คน ของ ท่าน นั้น เพื่อตัดข้อสงสัยของผู้ที่เคลือบแคลงว่าพวกเขาทั้งหมดนั้นรวมอยู่ในความหมายของคำว่าครอบครัวของท่านนบีหรือไม่ เพราะในอาเยฮ์นี้ได้ยืนยันชัดว่าบรรดาภริยาทั้งหมดของท่านเป็นครอบครัวของท่านนบี คือลบล้างอสูอะลัยฮิวะสลัลัม โดยไม่ได้กล่าวถึงบุคคลอื่นไว้ด้วย

สงครามอุหุด (เดือนเชาวาล ฮ.ศ. 3)¹

ชาวกูร็อยช์ ไม่ได้หยุดนิ่งหลังจากความพ่ายแพ้ในสงครามบัดร์ พวกเขาทำการตระเตรียมอาวุธและเสบียงเพื่อทำสงครามกับชาวมุสลิมที่เมืองมะดีนะฮ์ แต่ละคนต่างทำหน้าที่ในบทบาทของตน บรรดาคนที่ญาติถูกฆ่าในสงครามบัดร์ไม่ว่าจะเป็นบิดาหรือบุตร หรือคนใดคนหนึ่งในครอบครัว ก็จะเดินเร่ไปตามชุมชนเพื่อปลุกปั่นและยุยงผู้คนให้เกลียดชังและต่อต้านท่านนบี คือ ล ล ล ล อ สู อ ะ ลัย ฮิ ว ะ สลัลัม และ ผู้ ที่ ร าย ลั อ ม ท ำ น² ชาวยิวเองก็มักจะวนเวียนไปยังเมืองมักกะฮ์และร่วมกันปลุกปั่นและยุยงบรรดาแกนนำชาวกูร็อยช์ ส ่ว น บ ร ร ด ำ มุ น ำ พื ก ผู้ ก ลั บ ก ล อ ก ก็ได้ให้คำมั่นสัญญากับชาวกูร็อยช์และให้ความหวังแก่พวกเขาว่าจะคอยให้ความช่วยเหลือถ้าหากพวกเขายกทัพไปยังเมืองมะดีนะฮ์ เพื่อกำจัดมุหัมมัด และชาวมุสลิมที่อยู่กับท่าน พวกเขาจะรับจะทำหน้าที่เตรียมความพร้อมทั้งด้านนามธรรมและด้านวัตถุ ดังนั้น อัลลอฮ์จึงได้ประทานอาเยฮ์อัลกุรอานลงมาว่า

﴿ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَسَيُنْفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ وَالَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ يُحْطَرُونَ ﴿٣٦﴾ [الأنفال: ٣٦]

ความว่า “ แท้จริงบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา พวกเขาจะใช้จ่ายทรัพย์สินของพวกเขาเพื่อขัดขวางผู้คนให้ห่างไกลจากเส้นทางของอัลลอฮ์ และพวกเขาจะยังคงใช้จ่ายมันต่อไปเพื่อสกัดกั้นผู้คน แต่แล้วทรัพย์สินที่พวกเขาได้ทุ่มเทไปนั้นกลับกลายเป็นสิ่งที่สร้างความเสียหายให้แก่พวกเขา

¹ อิบน์ อีสฮาก, *อัศ-สีเราะฮ์*, หน้า 301, อิบน์ ฮิซาม, เล่ม 3 หน้า 60, และดู บำ มัดหัจญ์, *ชีอฺฮะฮ์ อุหุด คิรอสะฮ์ คะอฺวียะฮ์*, พิมพ์ครั้งที่ 1, วิทยา : คารุ อีชีบีเลีย, ฮ.ศ. 1420

² อิบน์ ฮิซาม, *อัศ-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 3 หน้า 473

หลังจากนั้น พวกเขา ก็ จะ ได้รับ ความ ป ร า ช ัย
และในวันกียามะสุบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาจะถูกต้อนไปสู่ขุมนรกญะฮันนัม” (อัล-อันฟาล : 36)¹

หลังจากที่ชาวกูรีอัยซ์ และบรรดาพันธมิตรจากเผ่าตุฮามะฮ์ และอื่น ๆ
ได้จัดเตรียมความพร้อมเป็นที่เรียบร้อยแล้ว กองทัพของพวกเขาที่เพียบพร้อมด้วยสรรพอาวุธ กำลังพล ข้าทาส
และสตรีบางส่วนก็กรีธาทัพมุ่งสู่เมืองมะดีนะฮ์ โดยกองกำลังของพวกเขาพร้อมแล้วมีมากกว่า 3,000 นาย²

ตลอดช่วงเวลาดังกล่าว ชาวความเคลื่อนไหวของชาวกูรีอัยซ์ได้ถูกรายงานถึงท่านเราะสูลุลลอฮ์
คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม อย่างละเอียดโดยสายลับของท่านที่เมืองมักกะฮ์³

เมื่อทราบเช่นนั้น ท่านนบี ศ็อลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
จึงได้เรียกชาวมุสลิมไปรวมตัวกันและขอคำปรึกษาจากพวกเขาเกี่ยวกับเหตุการณ์ดังกล่าว
เชกเช่นที่ท่านเคยปฏิบัติมา แต่ปรากฏว่าได้เกิดความคิดเห็นที่ขัดแย้งกันในหมู่พวกเขา
บางกลุ่มเห็นว่าควรออกไปเผชิญหน้ากับศัตรูยังนอกเมืองมะดีนะฮ์ เพราะถือว่าพวกเขามีกำลังพลมากกว่า
แต่บางกลุ่มเห็นว่าควรตั้งหลักอยู่ในเมืองมะดีนะฮ์
และต่อสู้กับชาวมุชริกีนมักกะฮ์จากภายในถ้าหากว่าพวกเขาเข้าโจมตีมะดีนะฮ์
และท่านนบีเองก็มีทัศนะที่เอนเอียงไปยังทัศนะหลัง นั่นคือตั้งหลักอยู่ภายในเมืองมะดีนะฮ์⁴
แต่เนื่องจากบรรดาผู้ที่เห็นด้วยกับทัศนะที่ให้ออกไปเผชิญหน้ากับศัตรูยังนอกเมืองมะดีนะฮ์เป็นกลุ่มชาวมุสลิมและ
ชายหนุ่มฉกรรจ์ที่ฮึกเหิมและกล้าหาญ พวกเขาได้รบเร้าท่านนบี ศ็อลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
เพื่อให้นำกองกำลังออกไปเผชิญหน้ากับศัตรูยังนอกเมืองมะดีนะฮ์ เมื่อเป็นเช่นนั้น ท่านจึงเดินเข้าบ้าน
แล้วเดินออกมาพบกับพวกเขาอีกครั้งในสภาพที่สวมเสื้อเกราะและอาวุธ และเตรียมพร้อมที่จะต่อสู้
ได้ เห็นเช่นนั้นแล้ว บรรดาผู้ที่รบเร้าท่านนบี ศ็อลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
ให้ออกไปเผชิญหน้ากับศัตรูยังนอกเมืองก็รู้สึกผิดและเสียใจกับการกระทำของตน ดังนั้น
พวกเขาจึงกล่าวแก่ท่านนบี ศ็อลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมว่า “โอ้ ท่านเราะสูลุลลอฮ์ พวกเราได้บีบบังคับท่านแล้ว
แต่พวกเราหาได้มีเจตนาเช่นนั้นไม่ ถ้าหากว่าท่านประสงค์จะตั้งหลักอยู่ในเมืองมะดีนะฮ์ ท่านก็จะอยู่เถิด” ท่านนบี

¹ ดู อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 3 หน้า 60, อัล-วาเกียะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 1 หน้า 199, อัล-ศอลิฮียะฮ์ อัช-ชามียะฮ์, *สุบุล อัล-ฮุคมา วะ อัล-เราะชาฮ*, เล่ม 4 หน้า 271

² อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์*, หน้า 302, อัล-วาเกียะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 1 หน้า 202, 203, อัล-ศอลิฮียะฮ์ อัช-ชามียะฮ์, *สุบุล อัล-ฮุคมา วะ อัล-เราะชาฮ*, เล่ม 4 หน้า 273

³ อัล-วาเกียะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 1 หน้า 207, อิบน์ สะอ์ด, *อัญญาบะกะอตุ อัล-กุบรอ*, เล่ม 2 หน้า 37, อัล-ศอลิฮียะฮ์ อัช-ชามียะฮ์, *สุบุล อัล-ฮุคมา วะ อัล-เราะชาฮ*, เล่ม 4 หน้า 273

⁴ ดู อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์*, หน้า 302, อัล-วาเกียะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 1 หน้า 310, อัล-ศอลิฮียะฮ์ อัช-ชามียะฮ์, *สุบุล อัล-ฮุคมา วะ อัล-เราะชาฮ*, เล่ม 4 หน้า 275

คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จึงได้ตอบกลับว่า “เมื่อในปีคนใดสวมเสื้อชุดเพื่อรบแล้ว ก็ไม่เป็นที่บังควรแก่เขาที่จะถอดมันออกจนกว่าจะได้ต่อสู้กับศัตรู”¹

ก่อนหน้านั้น ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ฝันเห็นบางอย่างในความฝันของท่าน และได้เล่าให้บรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่านฟัง ส่วนหนึ่งของความฝันดังกล่าวคือ สิ่งที่อัล-บุคอรีย์ได้บันทึกไว้ ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า

«رَأَيْتُ فِي رُؤْيَايَ أَنِّي هَزَزْتُ سَيْفًا فَانْقَطَعَ صَدْرُهُ، فَإِذَا هُوَ مَا أَصِيبَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ أُحُدٍ، ثُمَّ هَزَزْتُهُ أُخْرَى فَعَادَ أَحْسَنَ مَا كَانَ، فَإِذَا هُوَ مَا جَاءَ بِهِ اللَّهُ مِنَ الْفَتْحِ وَاجْتِمَاعِ الْمُؤْمِنِينَ، وَرَأَيْتُ فِيهَا بَقْرًا، وَاللَّهُ خَيْرٌ، فَإِذَا هُمْ الْمُؤْمِنُونَ يَوْمَ أُحُدٍ»

ความว่า “ฉันฝันเห็นว่าได้แกว่งดาบเล่มหนึ่ง แล้วโคนดาบก็หัก แล้วคำทำนายความฝันนั้นก็คือสิ่งที่ชาวมุสลิมต้องประสบกับความสูญเสียในสมรภูมิอุฮุด หลังจากนั้นฉันได้แกว่งมันอีกครั้ง แล้วดาบเล่มนั้นก็กลับคืนสู่สภาพที่ดีกว่าก่อนที่มันจะหัก นั่นก็คือการพิชิตและความเป็นเอกภาพของชาวมุสลิมที่อัลลอฮ์ทรงประทานให้ และในความฝันนั้นฉันยังมองเห็นวัวถูกเชือด และแน่นอนว่าสิ่งที่อัลลอฮ์ได้ทรงกำหนดไว้ย่อมประเสริฐเสมอ และแล้วคำทำนายของมันก็คือบรรดาชาวมุสลิมที่ถูกสังหารในสมรภูมิอุฮุด”²

หลังจากที่กองทัพของชาวกุรีอัยฮ์เดินทางไปถึงเขตเมืองมะดีนะฮ์ พวกเขาได้ตั้งค่ายที่พื้นที่ราบลุ่มแห่งหนึ่งที่ตั้งอยู่ใกล้กับเมืองมะดีนะฮ์ ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จึงนำทัพที่ประกอบด้วยนักรบชาวมะดีนะฮ์จำนวนหนึ่งพันคนเดินทางออกจากเมืองมะดีนะฮ์ เพื่อไปเผชิญหน้ากับกองทัพกุรีอัยฮ์ แต่ระหว่างทางมุ่งสู่เขตเขาอุฮุด แกนนำชาวมุนาฟิกันที่ชื่ออับดุลลอฮ์ บิน อุบัยยฺ บิน สะลูล กับพรรคพวกอีกประมาณหนึ่งส่วนสามของนักรบทั้งหมดได้ทรยศต่อท่านเราะสูลุลลอฮ์ คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม โดยอับดุลลอฮ์ บิน อุบัยยฺ อ้างว่าที่เขาทำไปเช่นนั้น เนื่องจากเขาเห็นว่า การตั้งหลักอยู่ในเมืองมะดีนะฮ์น่าจะเป็นการดีกว่า และกองทัพมุสลิมส่วนที่เหลือก็เดินทางต่อไปพร้อมกับท่านเราะสูลุลลอฮ์ คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม³

เขตอุฮุดคือสถานที่ปักหลักของท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และชาวมุสลิม โดยท่านเป็นคนเลือกที่ตั้งทางยุทธศาสตร์ด้วยตัวของท่านเอง หลังจากนั้นท่านจึงได้จัดระเบียบยุทธศาสตร์แก่เหล่าทหารมุสลิม

¹ อะหมัด บิน หันบัล, อัล-มุสนัด, เล่ม 3 หน้า 351

² เศาะฮิห์ อัล-บุคอรีย์, กิตาบ อัล-มะฆอซี, باب มันกูติละ มิน อัล-มุสลิมิน เขาะระ อุฮุด, เล่ม 5 หน้า 39, และดู อิบน์ อับี ชัยบะฮ์, อัล-มะฆอซี, หน้า 242

³ อัล-วาเกียฮ์, อัล-มะฆอซี, เล่ม 1 หน้า 219, อิบน์ สะอัด, อัล-ญะฮะบะกะฮ์, เล่ม 2 หน้า 39, และดู อัล-บุคอรีย์, อ้างจาก ฟิถ์ อัล-บารี, เล่ม 15 หน้า 232

ท่านได้กำหนดให้ช่องแคบระหว่างเขาเป็นศูนย์บัญชาการทหาร ให้เขาอุทิศตั้งอยู่ด้านหลังของพวกเขา และท่านได้เลือกเนินเขาเล็กๆ ที่ตั้งอยู่หน้าศูนย์บัญชาการด้วยการสั่งให้พลธนูขึ้นไปประจำการอยู่บนนั้น พร้อมกับแต่งตั้งให้อับดุลลอฮฺ บิน ญบัยรฺ เราะวะฎียัลลอฮฺอันสุ เป็นหัวหน้า และได้สั่งกำชับให้พวกเขาตั้งมั่นอยู่ ณ สถานที่ประจำการของพวกเขา จนกว่าจะมีคำสั่งอื่นจากท่านนบี ศ็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านสั่งให้พวกเขาใช้ธนูรวิงชามุชริกีนที่หมายจะเข้าทำร้ายกองทหารชาวมุสลิมจากด้านหลัง และท่านยังได้บัญชาการให้พลธนูตั้งมั่นอยู่กับที่ของพวกเขา ไม่ว่าจะผลของสงครามจะออกมาในรูปแบบใดก็ตาม และได้กำชับอย่างหนักแน่นให้พวกเขารอคำสั่งจากท่านนบี ศ็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เท่านั้น

อัล-บุคอรีย์ได้บันทึกจากอัล-บะรอฎ บิน อาชิบ เราะวะฎียัลลอฮฺอันสุ ท่านกล่าวว่า พวกเราได้เผชิญหน้ากับชาวมุชริกีนในวันนั้น โดยท่านนบี ศ็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้แต่งตั้งพลธนูจำนวนหนึ่งให้ประจำการอยู่บนเนินเขา และแต่งตั้งอับดุลลอฮฺ บิน ญบัยรฺ เป็นหัวหน้า และท่านกล่าวส้าทับพลธนูเหล่านั้นว่า

«لَا تَبْرَحُوا، إِنْ رَأَيْتُمْوَنَا ظَهَرْنَا عَلَيْهِمْ فَلَا تَبْرَحُوا، وَإِنْ رَأَيْتُمْوَهُمْ ظَهَرُوا عَلَيْنَا فَلَا تُعِينُونَا»

ความหมาย “พวกเจ้าจงอย่าละทิ้งสถานที่ที่มั่นของพวกเขาเจ้าเด็ดขาด หากพวกเจ้าเห็นว่าพวกเรา มีชัยเหนือพวกเขา แล้ว พวกเจ้าก็จงอย่าละทิ้งสถานที่ประจำการของพวกเขา และหากพวกเจ้าเห็นว่าพวกเขามีชัยเหนือพวกเราพวกเจ้าก็จงอย่าละทิ้งสถานที่ที่มั่นของพวกเขาเพื่อไปช่วยเหลือพวกเรา”¹

ท่านนบี ศ็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมเลือก มุศอับ บิน อุมัยรฺ เป็นผู้ถือธงของชาวมุสลิม และช่วยจัดระเบียบแถวของบรรดานักรบมูญาฮิดีนพร้อมกับท่าน ท่านนบีได้ย้ำเตือนบรรดามูญาฮิดีนให้รำลึกถึงสวนสวรรค์ที่อัลลอฮฺได้ทรงสัญญาไว้ และกำชับให้พวกเขาอดทน ยืนหยัด และไม่ถอยหนีขณะเผชิญหน้ากับศัตรู หลังจากนั้น ท่านได้ส่งเศาะบะฮฺกลุ่มหนึ่งที่ร่วมออกเดินทางแต่อายุยังไม่ถึงเกณฑ์กลับไปยังเมืองมะดีนะฮ์²

ส่วนฝ่ายมุชริกีนมักกะฮฺ แม่ทัพใหญ่ของพวกเขา อับู สุฟยาน บิน หุร็อบ ได้ระดมพลรบประมาณ 3,000 คน ซึ่งมีจำนวนมากกว่าพลรบของชาวมุสลิมถึงสี่เท่า และได้จัดแบ่งหน้าที่โดยแต่งตั้งให้คออลิด บิน อัล-วะลีด เ บี น แ ม ทั พ ปี ก ข ว า และจัดให้บรรดาผู้ที่มีชื่อเสียงและนำเกรงขามคอยปลุกระดมพลรบให้มีกำลังใจในการต่อสู้และถอนรากถอนโคนมุ

¹ ดู เศาะฮิห์ อัล-บุคอรีย์, *กิตาบ อัล-มะฆอซี*, *باب شيوخه* อูหุด, เล่ม 5 หน้า 31, อิบน์ อีสฮาก, *อัล-สีเราะฮฺ*, หน้า 305, อัล-วาเก็ลีย, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 1 หน้า 219, อัล-ศอลิฮีย อัช-ชามิย, *สุนุล อัล-สุดา วะ อีร-เราะฮาค*, เล่ม 4 หน้า 282

² อิบน์ อีสฮาก, *อัล-สีเราะฮฺ*, หน้า 203, 308, อัล-วาเก็ลีย, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 1 หน้า 221, อัล-ศอลิฮีย อัช-ชามิย, *สุนุล อัล-สุดา วะ อีร-เราะฮาค*, เล่ม 4 หน้า 282-283

หัมมัดและชาวมุสลิมที่ร่วมต่อสู้กับท่าน ส่วนสตรีชาวกูรีอัยจะคอยกระตุ้นและปลุกระดมกองทัพให้เดินหน้าต่อสู้ และย้ำเตือนพวกเขาให้รำลึกถึงพี่น้องและครอบครัวที่ถูกชาวมุสลิมสังหารในสมรภูมิบิรฺเมื่อปีที่ผ่านมา¹

สงครามเริ่มขึ้นทั่วเขตสมรภูมิ แล้วท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็ได้ชักดาบออกมาพลั่นกล่าวว่า “ใครจะรับดาบนี้ไปใช้ตามสิทธิของมัน?” อับดู ดุญยานะฮฺ ลีมา ก อิบนู เคาะเราะซะฮฺ ก็เข้าหาท่านนบีเพื่อรับดาบและถามว่า “โอ้ท่านนบี สิทธิของมันคืออะไรหรือ?” ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมตอบว่า “เจ้าใช้มันฟาดฟันแกนนำชาวมุชริกีนจนกว่าพวกเขาจะยอมจำนน” อับดู ดุญยานะฮฺ จึงรับดาบจากท่านนบีและนำผ้าโพกหัวสีแดงออกจากกระเป๋แล้วโพกไว้กับหัว และถือดาบเข้าไปเผชิญหน้ากับศัตรูอย่างหยิ่งผยอง เห็นเช่นนั้น ท่านเราะซูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จึงกล่าวว่า

«إِنَّ هَذِهِ مِشِيَّةٌ يُبْغِضُهَا اللَّهُ إِلَّا فِي هَذَا الْمَوْضِعِ»

ความหมาย “แท้จริงท่าทางการเดินแบบนี้เป็นท่าทางการเดินที่อัลลอฮฺทรงกริ้ว ยกเว้นในสมรภูมิสงครามเช่นนี้เท่านั้น”²

การต่อสู้ระหว่างทั้งสองฝ่ายได้เริ่มขึ้น ส่วนอับดู ดุญยานะฮฺก็ได้ใช้ดาบของท่านนบีต่อสู้อย่างห้าวหาญเยี่ยงวีรบุรุษ³ เช่นเดียวกับท่านหัมซะฮฺที่ได้ต่อสู้อย่างห้าวหาญชนิดที่ไม่มีใครเทียบ ส่วนบรรดานักรบมุสลิมผู้ห้าวหาญคนอื่น ๆ ก็ร่วมกันต่อสู้จนปรากฏความพ่ายแพ้ในแถวของชาวมุชริกีน และชัยชนะของนักรบฝ่ายมุสลิมก็เริ่มปรากฏชัดขึ้น ทหารของมุชริกีนเริ่มล่าถอยออกจากสมรภูมิรบ โดยมีนักรบชาวมุสลิมตามประชิดเพื่อจับได้พวกเขา (เมื่อเป็นที่ชัดเจนแล้วว่านักรบมุสลิมมีชัยเหนือนักรบชาวมุชริกีนกูรีอัย) นักรบมุสลิมก็เริ่มเก็บรวบรวมทรัพย์สินที่ชาวมุชริกีนทิ้งไว้ ทัพที่พลธนูซึ่งประจำการอยู่บนเนินเขาเห็นพี่น้องเก็บเกี่ยวทรัพย์สินอยู่ด้านล่าง พวกเขาก็เริ่มเคลื่อนไหวนอกจากฐานที่มั่นของพวกเขา เพื่อจะลงไปเก็บทรัพย์สินด้วย อับดุลลอฮฺ บิน นุบัยรฺ หัวหน้าของพวกเขา ก็พยายามห้ามปรามไม่ให้พวกเขาละทิ้งฐานที่มั่นดังกล่าว โดยเตือนพวกเขาให้รำลึกถึงคำสั่งเสียของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม แต่พวกเขาไม่เชื่อฟังและแยกย้ายกันลงจากเนินเขาจนเหลือพลธนูที่ปักหลักอยู่บนฐานที่มั่นไม่ถึงสิบคน⁴

¹ อิบนู อีสหาก, *อัศ-สีเราะฮฺ*, หน้า 306, อัล-วาเกีย, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 1 หน้า 220, อิบนู สะอัด, *อัฏ-ฏะฮะบะกอด*, เล่ม 2 หน้า 41 อัศ-ศอลิฮีย อัช-ชามิย, *สุบุล อัล-สุดา วะ อัร-เราะฮาด*, เล่ม 4 หน้า 283

² อิบนู อิบิ ซัยบะฮฺ, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 236

³ อิบนู อีสหาก, *อัศ-สีเราะฮฺ*, หน้า 305, อัล-วาเกีย, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 1 หน้า 241, และดู อิบนู หะญูร์, *อัล-อัสบะฮฺ*, เล่ม 4 หน้า 58

⁴ ดู อัล-บุกอรี, ใน *ฟิถ์ อัล-บาริ*, เล่ม 15 หน้า 225, อิบนู อีสหาก, *อัศ-สีเราะฮฺ*, หน้า 306, อัล-วาเกีย, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 1 หน้า 229

และพลทหารม้าชาวกุรีอัยซ์ภายใต้การบังคับบัญชาของเขาคอยสังเกตสถานการณ์การสู้รบอย่างใกล้ชิด ดังนั้นเมื่อคอลิดสังเกตเห็นพลทหารมุสลิมที่ประจำการอยู่บนเนินเขาเหลือน้อยจนไม่สามารถที่จะต่อต้านการรุกคืบของทหารม้า คอลิดจึงนำพลทหารม้าขึ้นไปประชิดและสังหารพลทหารที่เหลืออยู่บนเนินเขาพร้อมกับหัวหน้าของพวกเขา อี บ ดุ ล ล อ ยู บิ น ญ บั ย ร์ เสร็จแล้วก็นำพลทหารม้าเข้าไปตลบหลังกองกำลังของชาวมุสลิมที่กำลังอยู่ในสภาพที่เปิดโล่ง เพราะกำลังหมกมุ่นอยู่กับภารกิจเก็บทรัพย์สิน โดยปราศจากการป้องกันใดๆ เมื่อสถานการณ์เป็นเช่นนั้นพลทหารชาวกุรีอัยซ์ ที่ก่อนหน้านี้ได้หนีเตลิดออกจากสมรภูมิสงครามก็หันกลับไปสมทบกับพลทหารม้าในสมรภูมิสงคราม ดังนั้นสถานการณ์การต่อสู้ในสมรภูมิจึงพลิกผันทำให้พลทหารมุซริกีนเป็นฝ่ายได้เปรียบ¹

ทหารชาวมุซริกีนพยายามที่เข้าไปถึงตัวของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เพื่อสังหารท่านซึ่งบรรดานักรบผู้อาจหาญของพวกเขาต่างช่วงชิงและแข่งขันกันว่าใครจะได้เข้าถึงตัวของท่านก่อน

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็บักหลักต่อสู้เยี่ยงวีรบุรุษและได้สังหารอุบัยยฺ บิน เคาะลัฟด้วยมือของท่านเอง เขาเป็นผู้ที่ตี้อรันและกระตือรือร้นที่จะสังหารท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และได้กล่าวซ้ำ ๆ ว่า “ มุ หั ม มัด . . . ช้ า ไ ม่ ร อ ด ถ้ า เจ้ า ร อ ด ” ดังนั้นท่านนบีจึงไม่ยอมให้เศาะหาบะฮฺคนใดเข้าไปประชิดตัวเขา นอกจากตัวท่านเอง โดยท่านได้เหวี่ยงปลายทวนไปแทงที่คอของเขา และเขาก็เสียชีวิตลงในเวลาต่อมาเนื่องจากบาดแผลดังกล่าว²

ต่อมาท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้พลัดตกลงไปในหลุมทำให้ศีรษะท่านเป็นแผล ฟันก้ามกรามหัก และริมฝีปากแตก³ ส่วนรอบข้างท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็มีเศาะหาบะฮฺกลุ่มหนึ่งที่ยอมพลีชีพเพื่อปกป้องท่าน เช่น อญู ฎ็อลหะฮฺ อัล-อันศอรียฺ, สะห์ลฺ บิน หนะนีฟ, มุศอับ บิน อุมัยรฺ ผู้ถือธงรบชาวมุสลิมและเสียชีวิตต่อหน้าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม, อะลียฺ บิน อบี ฏอเล็บ, อญู ดุ ญานะฮฺ และสะอูดฺ บิน อบี วัคกอศ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวแก่สะอูดฺขณะที่ยังกำลังยิงธนูเพื่อปกป้องท่านว่า

«أَرْمِ فِدَاكَ أَبِي وَأُمِّي»

¹ อัล-บุคอรี, ใน *ฟิทธ์ อัล-บาริ*, เล่ม 15 หน้า 225, อิบน์ อีสหาก, *อัศ-สีเราะฮฺ*, หน้า 307, อัล-วาเกีย, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 1 หน้า 235, อิบน์ สะอัด, *อัญญาเราะกะฮฺ*, เล่ม 2 หน้า 41
² อิบน์ อีสหาก, *อัศ-สีเราะฮฺ*, หน้า 310, อัล-วาเกีย, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 2 หน้า 252, อัศ-ศอลิฮียฺ อัช-ชามีเย, *สุบุล อัล-ฮุคดา วะ อัร-เราะฮาค*, เล่ม 4 หน้า 307, อิบน์ ออบี ซัยบะฮฺ, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 239
³ อัล-บุคอรี, ใน *ฟิทธ์ อัล-บาริ*, เล่ม 15 หน้า 243, อิบน์ อีสหาก, *อัศ-สีเราะฮฺ*, หน้า 311, อัล-วาเกีย, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 1 หน้า 247, อัศ-ศอลิฮียฺ อัช-ชามีเย, *สุบุล อัล-ฮุคดา วะ อัร-เราะฮาค*, เล่ม 4 หน้า 310, และดู อิบน์ ออบี ซัยบะฮฺ, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 245

ความหมาย “ยิงออกไป ฉันขอไถ่ถอนเจ้าด้วยพ่อแม่ของฉัน”¹

เช่นเดียวกับ อุมมู อิมาระฮฺ ที่ละจากภารกิจการดูแลผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ เพื่อไปปกป้องท่านเราะฮ์ลุลลอฮฺ ค็อลลัลลอฮูอะลัยฮิวะสัลลัม²

ชาวมุซริกีนได้ปล่อยข่าวลือว่าพวกเขาได้สังหารท่านนบี ค็อลลัลลอฮูอะลัยฮิวะสัลลัม แล้ว ทำให้พลรบชาวมุสลิมรู้สึกท้อแท้และหมดกำลังใจที่จะต่อสู้ ดังนั้นท่านอะนัส บิน อัน-นะฎ็อร จึงตะโกนเตือนสติว่า “พวกเจ้านั่งลงทำไม?”

พวกเขาตอบว่า “นบีหัมมัด ค็อลลัลลอฮูอะลัยฮิวะสัลลัม ถูกสังหารแล้ว”

อะนัสจึงกล่าววว่า “แล้วพวกเจ้าจะทำอะไรกับชีวิตหลังจากอีกนี้เล่า ... จงลุกขึ้นมา แล้วจงถวายชีวิตเพื่อสิ่งที่ท่านนบีได้ยอมเสียชีวิตเพราะมันเถิด”

หลังจากนั้น อะนัส ก็เข้าไปต่อสู้อะหับ และห้าห้ากับ ศ็ศรฺ จนถูกฆ่าตายในที่สุด จากการตรวจดูบาดแผลที่เขาถูกแทงในวันนั้นพบว่าบนตัวเขามีบาดแผลถูกแทงจำนวนเจ็ดสิบแผล จนกระทั่งไม่มีใครได้รู้จักหน้าตาของเขา นอกจากน้องสาวหรือพี่สาวของเขาที่จำนิ้วมืออันเรียงงามของเขาได้³

การต่อสู้ในสมรภูมิดุฮุดในครั้งนี้ทำให้เศาะหาบะฮฺของท่านนบี ค็อลลัลลอฮูอะลัยฮิวะสัลลัมเป็นชะฮีดจำนวนเจ็ดสิบคน ในจำนวนบรรดาผู้ที่เป็นชะฮีดได้แก่ หัมซะฮฺ บิน อับดุลมุฏฏะฮิบ ผู้เป็นลุงของท่านนบี ซึ่งท่านถูกสังหารโดยทาสผิวดำชาวเอธิโอเปียชื่ออะหฺซัย⁴, สะอัด บิน อีร-เราะฮะบีย⁵, มุศอับ บิน อุมัยร⁶, อับดุลลอฮฺ บิน ญะหฺษ⁷, หันเซาะละฮฺ อัล-ฆะฮะลีล และท่านอื่นๆ ขออัลลอฮฺประทานความโปรดปรานแก่พวกเขาด้วยเทอญ

ที่
า
น
น
ปี
ค็อลลัลลอฮูอะลัยฮิวะสัลลัมและพลรบที่ยืนหยัดอยู่กับท่านจำเป็นต้องถอยร่นไปตั้งตัวยังที่ราบลุ่ม ส่วนอบู สุฟยานนั้นได้ขึ้นไปยังเนินเขาเหนือท่านนบีและทหารชาวมุสลิม ดังนั้น ท่านนบี ค็อลลัลลอฮูอะลัยฮิวะสัลลัม จึงกล่าววว่า “โอ้อัลลอฮฺ พวกเขาไม่สมควรที่จะอยู่เหนือเรา” ดังนั้น อุมัยร และเศาะหาบะฮฺจำนวนหนึ่งจึงเข้าต่อสู้กับกลุ่มทหารของอบู สุฟยาน และใช้ก้อนหินขว้างปาพวกเขาจนกระทั่งพวกเขาถอยลงมาจากเนินเขา

¹ อัล-บุกอรีฮฺ, ใน *ฟิถห์ อัล-บารี*, เล่ม 15 หน้า 225, และอู อิบนุ อิบิ ซัยบะฮฺ, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 238

² อู อัล-บุกอรีฮฺ, *ฟิถห์ อัล-บารี*, เล่ม 15 หน้า 235, อิบนุ อีสหาก, *อัล-สีเราะฮฺ*, หน้า 307, อัล-วาเกียฮฺ, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 1 หน้า 240, 243, 278

³ อิบนุ อีสหาก, *อัล-สีเราะฮฺ*, หน้า 309, อัญญาอะบะรีฮฺ, *อัค-คาริม*, เล่ม 3 หน้า 18

⁴ อู อัล-บุกอรีฮฺ, ใน *ฟิถห์ อัล-บารี*, *บาบ มัคตัด หัมซะฮฺ*, เล่ม 15 หน้า 245, อิบนุ อีสหาก, *อัล-สีเราะฮฺ*, หน้า 308, อัส-ศอลิฮียฺ อัช-ชามียฺ, *สุนุล อัล-สุดา วะ อีร-เราะฮาด*, เล่ม 4 หน้า 318, อิบนุ อิบิ ซัยบะฮฺ, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 241

⁵ อัล-วาเกียฮฺ, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 1 หน้า 293, อัส-ศอลิฮียฺ อัช-ชามียฺ, *สุนุล อัล-สุดา วะ อีร-เราะฮาด*, เล่ม 4 หน้า 326

⁶ อู อัล-บุกอรีฮฺ, ใน *ฟิถห์ อัล-บารี*, เล่ม 15 หน้า 229

⁷ อัส-ศอลิฮียฺ อัช-ชามียฺ, *สุนุล อัล-สุดา วะ อีร-เราะฮาด*, เล่ม 4 หน้า 322

อบู สุฟยาน ถามชาวมุสลิมว่า “ในกลุ่มของพวกเจ้ามีมุฮัมมัดอยู่หรือไม่?”

ท่านนบีกล่าวห้ามเศาะหาบะฮ์ว่า “พวกเจ้าจงอย่าตอบเขา”

หลังจากนั้นอบู สุฟยานจึงถามอีกว่า “ในกลุ่มพวกเจ้ามีอิบนุ อบี กุหาฟะฮ์ (หมายถึงท่านอบูบักร์) อยู่หรือไม่?”

แล้วถามต่อว่า “ในกลุ่มพวกเจ้ามีอุมร์ อิบน์ อัล-ค็อฏฏอบ อยู่หรือไม่? ... แท้จริงพวกเขาเหล่านั้นได้ถูกฆ่าตายแล้วอย่างแน่นอน เพราะถ้าพวกเขายังมีชีวิตอยู่ แน่نونว่าพวกเขาต้องตอบ”

อุมร์ อัด ดัก ลัน ไม่ไหว จึง ตอบ ไป ว่า “ เจ้า พู ด โ ก ห ก โ อ้ ศ์ ต รุ ข อ ง อัล ล อ ฮ แท้จริงอัลลอฮ์ได้เตรียมความฉิบหายไว้สำหรับเจ้า”

อบู สุฟยาน จึงตอบว่า “สุบล์จงยิ่งใหญ่” ท่านนบีจึงกล่าวแก่เศาะหาบะฮ์ว่า “พวกเจ้าจงตอบเขาไป” เศาะหาบะฮ์ถามว่า “เราจะตอบเขาอย่างไร?” นบีกล่าวว่า “พวกเจ้าจงตอบว่า อัลลอฮ์ทรงยิ่งใหญ่และสูงส่งกว่า” ดังนั้น อบู สุฟยานจึงตอบกลับว่า “พวกเรามีอุซซา แต่พวกเจ้าไม่มี” ท่านนบีจึงกล่าวแก่เศาะหาบะฮ์ว่า “พวกเจ้าจงตอบเขาไป” เศาะหาบะฮ์ถามว่า “เราจะตอบเขาอย่างไร?” นบีกล่าวว่า “พวกเจ้าจงตอบเขาว่า อัลลอฮ์คือผู้ช่วยเหลือเรา แต่พวกเจ้าไม่มีผู้ช่วยเหลือ” หลังจากนั้นอบู สุฟยานกล่าวว่า “วันนี้เป็นการล้างแค้นสำหรับวันบัตร์” เศาะหาบะฮ์ตอบว่า “ไม่เหมือนกัน พี่น้องเราที่ถูกฆ่าตายได้เข้าสวรรค์ แต่ พี่ น้อง พวก เจ้า ที่ ถูก ฆ่า ตาย ต้อง ตก น ร ก ” แล้ว อบู สุ ฟ ย า น ก็ ก ล่า ว ว่า “สถานที่นี้ดอบของพวกเจ้าคือสมรภูมิบัตร์ในปีหน้า”¹

ใน สง ค ร า ม อุ หู ด นี้ มี บ ร ร ต า ส ต รี เ ช้ า ร ่วม ด ้วย โดยพวกนางมีหน้าที่คอยจัดการสังหารบรรดาพลทหารชาวมุชริกีนที่ได้รับบาดเจ็บ และคอยดูแลให้น้ำและรักษาบาดแผลของพลทหารมุสลิม²

ชาวกุรีอัยฮ์ได้เดินทางออกจากสมรภูมิสงครามหลังจากที่พวกเขาได้สูญเสียพลทหารไปจำนวนยี่สิบสี่คน ส่วนชาวมุสลิมก็ทำการรักษาบาดแผลของพลทหารที่ได้รับบาดเจ็บ ซึ่งรวมถึงท่านนบี คืออัลลิลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม ด้วย ท่านได้ทำการละหมาดญะนาซะฮ์ให้บรรดาซุฮะด้าพลรบที่เสียชีวิตในสมรภูมิ ซึ่งมีจำนวนถึงเจ็ดสิบชีวิต และฝังพวกเขาไว้ที่นั่น³

¹ ดู อัล-บุคอรีฮ์, ใน *ฟิถ์ อัล-บารี*, เล่ม 15 หน้า 227, อิบน์ อีสหาก, *อัศ-สีเราะฮ์*, หน้า 313, อัล-วาเกดีย์, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 1 หน้า 297, อัศ-ศอลิฮีย์ อัช-ชามิฮ์, *สุนุล อัล-สุดา วั อ์-เราะฮะฮาด*, เล่ม 4 หน้า 325

² อิบน์ ออบี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 232

³ ดู อัล-บุคอรีฮ์, ใน *ฟิถ์ อัล-บารี*, เล่ม 15 หน้า 225, อิบน์ อีสหาก, *อัศ-สีเราะฮ์*, หน้า 313, อัล-วาเกดีย์, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 1 หน้า 301, 310, อัศ-ศอลิฮีย์ อัช-ชามิฮ์, *สุนุล อัล-สุดา วั อ์-เราะฮะฮาด*, เล่ม 4 หน้า 330, อิบน์ ออบี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 239

หลังจากนั้น ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม พร้อมพลรบที่เหลือก็เดินทางกลับไปยังเมืองมะดีนะฮ์ และได้เข้าไปยังเมืองมะดีนะฮ์ในสภาพที่บรรดาสตรีกำลังร้องไห้ร้องไห้ต่อผู้ที่ถูกสังหารในสมรภูมิ ทำให้ท่านนบีระงับความรู้สึกไม่ไหว น้ำตาทั้งสองข้างของท่านไหลพรากออกมา¹

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่าชาวกูรีอัยซ์จะหวนกลับมาที่เมืองมะดีนะฮ์อีกครั้ง ดังนั้นในวันต่อมาท่านจึงออกไปลาดตระเวนเพื่อสืบหาศัตรูและเขย่าขวัญพวกเขาให้เกิดความหวาดกลัวจนกระทั่งแน่ใจว่าพวกเขาจะไม่หวนกลับมาถึงเมืองมะดีนะฮ์อีก ท่านกล่าวว่า

«لَا يَخْرُجُ مَعَنَا إِلَّا مَنْ حَضَرَ مَعَنَا بِالْمَسِّ»

ความหมาย “ห้ามผู้ใดออกไปพร้อมกับเรา นอกจากบรรดานักรบที่ร่วมสู้รบกับเราเมื่อวานเท่านั้น”²

ชาวมุสลิมได้ออกจากเมืองมะดีนะฮ์เพื่อติดตามชาวกูรีอัยซ์ไปจนถึงบริเวณหัมรอฮ์ อัล-อะฮัด³ ซึ่งการเดินทางจากเมืองมะดีนะฮ์ไปถึงเขตหัมรอฮ์อัล-อะฮัดนั้นเป็นระยะทางประมาณสิบไมล์ (ประมาณ 16 กิโลเมตร) ท่านเราะซูลพร้อมกับผู้ติดตามได้พักและคอยสังเกตการณ์อยู่ที่หัมรอฮ์ อัล-อะฮัด เป็นเวลาสามวันกว่า และข่าวดังกล่าวก็ได้ไปถึงหูชาวกูรีอัยซ์ ซึ่งก่อนหน้านั้นพวกเขาคิดที่จะหวนกลับไปโจมตีชาวมุสลิมที่เมืองมะดีนะฮ์อีกครั้ง แต่เนื่องจากการติดตามของชาวมุสลิมทำให้ความคิดที่จะไปโจมตีชาวมุสลิมเป็นครั้งที่สองถูกระงับลง และเป็นเหตุให้พวกเขารีบเดินทางกลับไปยังเมืองมักกะฮ์ทันที⁴

อายะฮ์อัลกุรอานจำนวนหนึ่งได้ถูกประทานลงมาเพื่อพูดถึงภัยพิบัติที่เกิดขึ้นกับชาวมุสลิมในสมรภูมิดุค ในจำนวนอายะฮ์ดังกล่าว ได้แก่

﴿وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللَّهُ وَعْدَهُ إِذْ تَحُسُّونَهُم بِإِذْنِهِ حَتَّى إِذَا فَشِلْتُمْ وَتَنَزَّعْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَعَصَيْتُمْ مِمَّن بَعَدَ مَا أَرْسَلْنَا مِنْكُمْ مِّنْ يُّرِيدُ الدُّنْيَا وَمِنْكُمْ مَّنْ يُّرِيدُ الْآخِرَةَ ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْ وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٥٦﴾ إِذْ تَضَعُونَ وَلَا تَلُونَ عَلَى أَحَدٍ وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ فِي أَخْرَجِكُمْ فَأَتَيْتُمُ عَمَّا بَعَرْتُمْ لِكَيْلًا تَحْزَنُوا عَلَى مَا فَاتَكُمْ وَلَا مَا أَصَابَكُمْ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٥٧﴾ ثُمَّ أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِّن بَعْدِ الْغَمِّ أَمَنَةً نُّعَاسًا يَغِيثِي طَآئِفَةً مِّنكُمْ وَطَآئِفَةٌ قَدْ أَهَمَّتْهُمْ أَنفُسُهُمْ يَظُنُّونَ بِاللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ الْجَاهِلِيَّةِ يَقُولُونَ هَل لَّنَا مِنَ الْأَمْرِ مِنْ شَيْءٍ قُلْ إِنَّ الْأَمْرَ كُلَّهُ لِلَّهِ يُخْفُونَ فِي أَنفُسِهِمْ مَا لَا يُبْدُونَ لَكَ يَقُولُونَ لَوْ كَانَ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ مَا قُتِلْنَا هَهُنَا قُلْ لَوْ كُنْتُمْ فِي بُيُوتِكُمْ لَبَرَزَ

¹ ดู อัล-วาเกีย, อัล-มะฆอซี, เล่ม 1 หน้า 311, 315, 316, อิบน์ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮ์, เล่ม 3 หน้า 98, อิบน์ หะญัวร์, ฟิทธ อัล-บารี, เล่ม 15 หน้า 255, 256, อัก-ศอลิฮีย อัช-ชามิย, สุนล อัล-ฮุคดา วะ อัล-เราะชาค, เล่ม 4 หน้า 334

² ดู อัล-บุคอรี, ใน ฟิทธ อัล-บารี, เล่ม 15 หน้า 253 (ดูการอธิบายหะดีษของอิบน์ หะญัวร์), อัล-วาเกีย, อัล-มะฆอซี, เล่ม 1 หน้า 334, อิบน์ สะอิด, อัฏ-ฏะาะบะกอด, เล่ม 2 หน้า 48, อิบน์ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 3 หน้า 101

³ หัมรอฮ์ อัล-อะฮัด ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของเมืองมะดีนะฮ์ ปัจจุบันเป็นหมู่บ้านหนึ่งของเขตเมืองมะดีนะฮ์

⁴ ดู อัล-บุคอรี, ใน ฟิทธ อัล-บารี, เล่ม 15 หน้า 253 (ดูการอธิบายหะดีษของอิบน์ หะญัวร์), อัล-วาเกีย, อัล-มะฆอซี, เล่ม 1 หน้า 334, อิบน์ สะอิด, อัฏ-ฏะาะบะกอด, เล่ม 3 หน้า 104, อัก-ศอลิฮีย อัช-ชามิย, สุนล อัล-ฮุคดา วะ อัล-เราะชาค, เล่ม 4 หน้า 438, 442, อิบน์ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 3 หน้า 52

الَّذِينَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ إِلَىٰ مَضَاجِعِهِمْ وَلِيَبْتَلِيَ اللَّهُ مَا فِي صُدُورِكُمْ وَلِيُمَحِّصَ مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١٥٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ تَوَلَّوْا مِنْكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ إِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطَانُ بِبَعْضِ مَا كَسَبُوا وَلَقَدْ عَفَا اللَّهُ عَنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٥٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ كَفَرُوا وَقَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ إِذَا ضَرَبُوا فِي الْأَرْضِ أَوْ كَانُوا غُرَىٰ لَوْ كَانُوا عِنْدَنَا مَا مَاتُوا وَمَا قُتِلُوا لِيَجْعَلَ اللَّهُ ذَٰلِكَ حَسْرَةً فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١٥٨﴾ وَلَيَنْتَقِمَنَّ اللَّهُ مِنْكُمْ لَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللَّهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴿١٥٩﴾ ﴿آل عمران: ١٥٦-١٥٧﴾

ความว่า “และแน่นอน อัลลอฮ์ได้ทรงทำให้สัญญาของพระองค์เป็นจริงแก่พวกเจ้า (ด้วย การ ได้ รับ ชัย ชนะ ใน สงคราม อุ हु ด ใน ช่ว ง เช้า) ขณะ ที่ พวก เจ้า เช่น ฆ่า พวก เขา ด้วย อนุ มัติ ของ อัล ลอ ฮ์ จน กระทั่ง ความ มก ล้ำ หา ญ ของ พวก เจ้า ได้ ฆา ด หาย ไป และ พวก เจ้า ได้ ฆัด แຍັง ใน คำ สั่ง (ของ ท่าน นบี) และ ยัง ฝ่า ฝืน (คำ สั่ง ของ เขา) หลังจาก ที่ พระ องค์ ทรง ทำให้ พวก เจ้า ได้ ประ จัก ษ์ ใน สิ่ง ที่ พวก เจ้า ชอบ (นั่น คือ ชัย ชนะ เหนือ ศัตรู) แต่ เนี้ ็อง จาก พวก เจ้า บาง ส่วน ตี ็อง การ สั ้ง ของ ทาง โลก ใน ขณะ ที่ อี ก บาง ส่วน ตี ็อง การ ผล ตอ บ แท น ใน วัน อา คิ เรา ะ ฮ์ แล้ว พระ องค์ ก็ ทรง ให้ พวก เจ้า หัน กลับ จาก พวก เขา เสีย เพื่อ ที่ จะ ทรง ทด สอ บ พวก เจ้า และ แน่ นอน พระ องค์ ได้ ทรง อก ภัย ให้ แก่ พวก เจ้า แล้ว และ อัล ลอ ฮ์ นั้น เป็น ผู้ ทรง มี พระ คุณ แก่ ผู้ ศรั ทธา ทั้ง หลาย จง รำ ลึก ถึง ขณะ ที่ พวก เจ้า นี้ เา ตั ว รอด และ ไม่ เห ลี ย มอ ง คน หนึ่ง คน ใด ทั้ง ๆ ที่ ศา สน ทุ ต ก่า ลัง เรียก พวก เจ้า อยู่ ทาง เบื้อง หลัง ของ พวก เจ้า แล้ว พระ องค์ ก็ ได้ ทรง ตอ บ แท น พวก เจ้า ซึ่ง ความ เศ ร้า โศ ก อย่ าง หนึ่ง พร้อม ด้วย ความ เศ ร้า โศ ก อี ก อย่ าง หนึ่ง เพื่อ ว่า พวก เจ้า จะ ได้ ไม่ เห ลี ย ใจ ใน สิ่ง ที่ หลุด มือ พวก เจ้า ไป และ ไม่ เห ลี ย ใจ ต่ อ สิ่ง ที่ ประ สบ แก่ พวก เจ้า และ อัล ลอ ฮ์ นั้น ทรง รอ บ รู้ ็อย ่าง ละ เเยี ย ต่ อ สิ่ง ที่ พวก เจ้า กระ ทำ กัน แล้ว พระ องค์ ก็ ทรง ประ ทาน แก่ พวก เจ้า ให้ มี ความ ปลอดภัย หลังจาก ความ เศ ร้า โศ ก นั้น คือ ให้ มี การ รั ็บ รั ็บ ครอบ ครอบ ครอบ ครอบ หนึ่ง ใน หมู่ พวก เจ้า และ อี ก ครอบ ครอบ หนึ่ง นั้น ตั ว ของ พวก เขา เอง ทำ ให้ พวก เขา กระ ว น กระ วาย ใจ พวก เขา กล่าว หา อัล ลอ ฮ์ โดย ปราศ จาก ความ เป็น ธรรม อย่ าง พวก สมั ย มงาย ญา ฮี ดี ยะ ฮ์ พวก เขา กล่าว ว่า มี สิ่ง หนึ่ง สิ่ง ใด จาก กิ จ การ นั้น เป็น สิ ทธิ ของ เา บ้าง ไหม? จง กล่าว เติ ด ว่า แท้ จริ ง กิ จ การ ทั้ง ห ม ด เป็น สิ ทธิ ของ อัล ลอ ฮ์ เท ่า นั้น พวก เขา ปก ิ ด บาง อย่ าง ไว้ ใน ใจ ของ พวก เขา ที่ ไม่ ได้ เป ิ ด เผ ย แก่ เจ้า พวก เขา กล่าว ว่า หาก ปราศ ภา ฏ ว่า มี สิ่ง หนึ่ง สิ่ง ใด จาก กิ จ การ นั้น เป็น สิ ทธิ ของ เา แล้ว ไช รั พวก เา ก็ คง ไม่ ถูก ฆ่า ตาย ที่ นี้ จง กล่าว เติ ด ว่า แม้น พวก ท่าน จะ ็อยู่ ใน บ้าน ของ พวก ท่าน ก็ ตาม แน่ นอน บรรดา ผู้ ที่ ถูก ก่า หนด ไว้ แล้ว ว่า ตี ็อง ถูก ฆ่า ก็ จะ ็ออก ไป สู่ ที่ ลั ม ตาย ของ พวก เขา

และเพื่อที่อัลลอฮ์จะทรงทดสอบสิ่งที่อยู่ในหัวอกของพวกเขา
 และอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้สิ่งที่อยู่ในหัวอกทั้งหลาย แท้จริง
 บรรดาคนในหมู่พวกเขาที่หันหลังหนีในวันที่สองกลุ่มเผชิญหน้ากันนั้น แท้จริง
 ชัยฏอนต่างหากที่ยุยงพวกเขาทำให้พลั้งพลาดไป ด้วยเหตุจากบางสิ่งๆที่พวกเขาได้ทำไว้ และแน่นอน
 อัลลอฮ์ได้ทรงอภัยแก่พวกเขาแล้ว แท้จริง อัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงขานติ” (อาล อิมรอน :
 152-157)

หลังจากนั้นอัลลอฮ์ได้กล่าวถึงสภาพการถูกทดสอบของชาวมุสลิมในสงครามอูหุดในอีกที่หนึ่งของสุเราะฮ์
 อาล อิมรอน ว่า

﴿ أَوْلَمَّا أَصَبْتُمْ مِصْبِيَّةً قَدْ أَصَبْتُمْ مِثْلَيْهَا فُلْتُمْ أَنَّى هَذَا قُلْ هُوَ مِنْ عِنْدِ أَنْفُسِكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٦٥﴾ وَمَا أَصَبَكُمْ يَوْمَ التَّنْعِيمِ فَيَا ذُنَّ الَّذِينَ نَافَقُوا وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا قَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ ادْفَعُوا قَالُوا لَوْ نَعْلَمُ قِتَالًا لَاتَّبَعْنَاكُمْ هُمْ لِلْكَفَرِ يَوْمَئِذٍ أَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْإِيمَانِ يَقُولُونَ بِأَفْوَاهِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ ﴿١٦٦﴾ الَّذِينَ قَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ وَقَعَدُوا لَوْ أَطَاعُونَا مَا قَاتَلْنَا قُلْ فَأَدْرَأُوا عَنْ أَنْفُسِكُمُ الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٦٧﴾ وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قَاتَلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ ﴿١٦٨﴾ فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٦٩﴾ وَيَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةِ اللَّهِ وَفَضْلِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٧٠﴾ الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِلَّهِ وَالرَّسُولِ مِنْ بَعْدِ مَا أَصَابَهُمُ الْقَرْحُ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا مِنْهُمْ وَاتَّقُوا أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٧١﴾ الَّذِينَ قَالُوا لَهُمْ الْتَأْسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ﴿١٧٢﴾ فَانْقَلَبُوا بِنِعْمَةٍ مِنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ لَمْ يَمَسَّهُمْ سُوءٌ وَأَتَّبَعُوا رِضْوَانَ اللَّهِ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ ﴿١٧٣﴾ ﴾ [آل عمران: ١٦٥، ١٧٤]

﴿ أَوْلَمَّا أَصَبْتُمْ مِصْبِيَّةً قَدْ أَصَبْتُمْ مِثْلَيْهَا فُلْتُمْ أَنَّى هَذَا قُلْ هُوَ مِنْ عِنْدِ أَنْفُسِكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٦٥﴾ وَمَا أَصَبَكُمْ يَوْمَ التَّنْعِيمِ فَيَا ذُنَّ الَّذِينَ نَافَقُوا وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا قَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ ادْفَعُوا قَالُوا لَوْ نَعْلَمُ قِتَالًا لَاتَّبَعْنَاكُمْ هُمْ لِلْكَفَرِ يَوْمَئِذٍ أَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْإِيمَانِ يَقُولُونَ بِأَفْوَاهِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ ﴿١٦٦﴾ الَّذِينَ قَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ وَقَعَدُوا لَوْ أَطَاعُونَا مَا قَاتَلْنَا قُلْ فَأَدْرَأُوا عَنْ أَنْفُسِكُمُ الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٦٧﴾ وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قَاتَلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ ﴿١٦٨﴾ فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٦٩﴾ وَيَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةِ اللَّهِ وَفَضْلِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٧٠﴾ الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِلَّهِ وَالرَّسُولِ مِنْ بَعْدِ مَا أَصَابَهُمُ الْقَرْحُ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا مِنْهُمْ وَاتَّقُوا أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٧١﴾ الَّذِينَ قَالُوا لَهُمْ الْتَأْسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ﴿١٧٢﴾ فَانْقَلَبُوا بِنِعْمَةٍ مِنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ لَمْ يَمَسَّهُمْ سُوءٌ وَأَتَّبَعُوا رِضْوَانَ اللَّهِ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ ﴿١٧٣﴾ ﴾ [آل عمران: ١٦٥-١٧٦]

ความว่า “และเมื่อมีภยันตรายหนึ่งประสบแก่พวกเขา
 ที่พวกเขาได้เคยทำให้ศัตรูต้องประสบภยันตรายนั้นถึงสองเท่ามาแล้ว
 พวกเขาก็กังวลว่าทุกภัยนี้มาจากไหนกัน? จงกล่าวเถิด (มุหัมมัด)
 มันเป็นเพราะตัวของพวกท่านเอง แท้จริง อัลลอฮ์เป็นผู้ทรงเดชานุภาพเหนือทุกสิ่งทุกอย่าง

และสิ่งที่ประสบแก่พวกเขาในวันที่สองกลุ่มเผชิญกันนั้นก็เกิดขึ้นโดยอนุวัติของอัลลอฮ์ และเพื่อที่พระองค์จะได้จำแนกว่าใครคือบรรดาผู้ศรัทธา และเพื่อที่พระองค์จะทรงจำแนกว่าใครคือบรรดาผู้ที่กลับกลอกด้วย และเมื่อถูกกล่าวแก่พวกเขาว่า จงมากันเถิด จงต่อสู้ในทางของอัลลอฮ์กัน หรือไม่ก็จงป้องกันตัวจากศัตรู พวกเขาก็จะกล่าวว่า หากเรารู้ว่ามันเป็นสงคราม แน่แน่นอนเราก็จะตามพวกท่านออกไป ในวันที่นั้น พวกเขาอยู่ใกล้การปฏิเสธศรัทธามากกว่าความศรัทธาเสียอีก พวกเขาออกมาด้วยปากของพวกเขา ซึ่งไม่ใช่สิ่งที่ออกมาจากหัวใจของพวกเขาเลย และอัลลอฮ์นั้นทรงรู้ยิ่งในสิ่งที่พวกเขาปกปิดกันไว้ คนเหล่านี้ คือผู้ที่รั้งหลังอยู่เฉยๆ ด้วยการกล่าวแก่พี่น้องของพวกเขาว่า ถ้าหากพวกเขาเชื่อฟังเราพวกเขาก็คงไม่ถูกฆ่า จงกล่าวเถิด (มุหัมมัด) ว่า พวกท่านจงปิดความตายให้พ้นจากตัวของพวกท่านให้ได้เถิด หากพวกท่านพูดจริง และเจ้าจงอย่าได้คิดเป็นอันขาดว่าบรรดาผู้ที่ถูกฆ่าในทางของอัลลอฮ์นั้นตายแล้ว หากมิได้ พวกเขายังมีชีวิตอยู่ ณ พระเจ้าของพวกเขา ในสภาพที่ได้รับปัจจัยยังชีพ ปลอบปลื้มต่อสิ่งที่อัลลอฮ์ประทานให้แก่พวกเขาจากความกรุณาของพระองค์ และยังปิติยินดีต่อบรรดาผู้ที่อยู่เบื้องหลังซึ่งยังมาไม่ทันพวกเขา ว่าคนเหล่านั้นจะไม่พบกับความกลัวใดๆ และจะไม่โศกเศร้าเสียใจเลย พวกเขาปิติยินดีต่อความสำราญที่ได้รับจากอัลลอฮ์ ความกรุณาของพระองค์ และการที่อัลลอฮ์จะไม่ทรงทำให้รางวัลของบรรดาผู้ศรัทธานั้นบกพร่องแม้แต่น้อยอย่างแน่นอน บรรดาผู้ที่ตอบรับอัลลอฮ์และศาสนทูตแม้ว่าหลังจากที่บาดเจ็บเพราะแผลที่ได้ประสบแก่พวกเขา สำหรับบรรดาผู้กระทำความดีและมีความยำเกรงในหมู่คนเหล่านี้ ย่อมจะได้รับรางวัลอันยิ่งใหญ่ บรรดาคนที่เมื่อมีใครพูดแก่พวกเขาว่าแท้จริงมีคนกำลังชุมนุมเพื่อต่อต้านพวกท่าน ดังนั้นพวกท่านจงกลัวพวกเขาเถิด แต่คำพูดนั้นก็กลับเพิ่มความศรัทธาแก่พวกเขามากขึ้น พวกเขาจะกล่าวว่าอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ปกป้องที่เพียงพอแก่เราแล้ว และพระองค์เป็นผู้ดูแลที่ดีเยี่ยมแล้ว ในที่สุด พวกเขาก็ได้กลับไปยังถิ่นฐานด้วยความกรุณาจากอัลลอฮ์และความโปรดปรานของพระองค์ โดยมีได้ประสบกับอันตรายใดๆ และพวกเขาได้ปฏิบัติตามความพอพระทัยของอัลลอฮ์ และอัลลอฮ์คือเจ้าผู้ทรงครอบครองความโปรดปรานอันยิ่งใหญ่” (อาล อิมรอน : 165-174)

เช่นนี้แหละที่เกิดขึ้นกับสงครามอุฮุด ซึ่งเป็นการทดสอบและคัดฟันในแถวของชาวมุสลิม โดยในสงครามนี้ อัลลอฮ์ได้ทรงคัดเลือกผู้ที่เป็นชะฮีดบางคน และได้ประทานให้เห็นถึงธาตุแท้อันโสมมของบรรดาผู้กลับกลอก ขณะเดียวกัน พระองค์ก็ประทานอภัยให้แก่บรรดาผู้ศรัทธาต่อความผิดพลาดที่เกิดขึ้น ดังนั้นสงครามอุฮุดจึงเป็นสงครามที่สำคัญสงครามหนึ่ง ซึ่งท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

ได้เข้าร่วมด้วยตัวเองจนได้รับบาดเจ็บ เช่นเดียวกับบรรดาผู้ศรัทธาที่เข้าร่วมสงครามต่างก็ได้รับบาดเจ็บและบาดเจ็บเป็นผลจำนวนมาก และในสงครามนี้อัลลอฮ์ได้คัดเลือกผู้เป็นชะฮีดจำนวนมากที่สุดในชีวิตของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

เหตุการณ์ อัศหาบ อัร-เราะฎีอ¹

อัร-เราะฎีอ เป็นชื่อสถานที่แห่งหนึ่งของเมือง *สุซัยล์* ซึ่งตั้งอยู่ระหว่างเมืองมักกะฮ์กับ *อุสฟาน*²

ในเดือนเศาะฟัรปีฮิจเราะฮ์ที่ 4 ได้มีชนเผ่า *อะญ์อิล* และ *อัล-กอเราะฮ์* จากตระกูล *อัล-ฮาซัน* ลูกหลานของ *มุฏ็อริ* กลุ่มหนึ่งเดินทางไปหาท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ที่เมืองมะดีนะฮ์ และกล่าวร้องเรียนกับท่านว่า “โอ้ท่านเราะฮ์มุลลอฮ์ แท้จริงในหมู่พวกเรามีผู้เข้ารับอิสลามจำนวนหนึ่ง ดังนั้นขอให้ท่านโปรดส่งเศาะหาบะฮ์ของท่านจำนวนหนึ่งไปยังเผ่าของเรา เพื่อที่พวกเขาจะได้สอนเรื่องศาสนาและบัญญัติต่างๆ ของอิสลามให้พวกเราได้เข้าใจ” ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมจึงได้ส่งสะรียะฮ์ (กำลังทหารกองหนึ่งจำนวนสิบคน) เพื่อเป็นสายลับ (คอยจับตาดูความเคลื่อนไหวของฝ่ายตรงข้าม) และได้แต่งตั้งให้อาศิม บิน ซาบิต ให้เป็นนายกอง อาศิมผู้นี้ก็คือเป็นปู่ของอาศิม บิน อุมร์ บิน อัล-ค็อฏฏอบ³

ดังนั้น กองทหารสะรียะฮ์ดังกล่าวก็ได้ออกเดินทางไปจนถึงกลางทางระหว่างอุสฟานกับมักกะฮ์ ข้าราชการเดินทางของพวกเขาก็เร็วไหลไปถึงหมู่บ้านของเผ่าลิหยานจากตระกูลสุซัยล์ ดังนั้นพวกเขาจึงจัดพลธนูประมาณเกือบร้อยคนออกเดินทางแคะรอยและสะกดรอยตามพวกเขา จนกระทั่งไปหยุดพักยังสถานที่หนึ่ง ซึ่งพวกเขาได้พบกับเมล็ดอินผลัมที่มาจากเมืองมะดีนะฮ์ พวกเขาจึงกล่าวว่า “นี่คือเมล็ดอินผลัมจากเมืองยัษริบ (มะดีนะฮ์)” เมื่อทราบเช่นนั้น พวกเขาจึงรีบออกเดินทางแคะรอยกองทหารสะรียะฮ์ของชาวมุสลิมจนพบเมื่ออาศิมและพรรคพวกเห็นว่าถูกติดตามจึงขึ้นไปซ่อนตัวยังบนเนินสูงที่มีชื่อว่า *ฟัดฟัด*⁴ เมื่อกองกำลังพลธนูเผ่าลิหยานไปถึงบริเวณดังกล่าวก็ทำการโอบล้อมกลุ่มของอาศิม และกล่าวแก่พวกเขาว่า “เราให้สัญญาแก่พวกท่านว่าหากพวกท่านลงจากเนินเขามามอบตัวแก่เรา เราจะไม่สังหารพวกท่านแม้แต่คนเดียว” อาศิมจึงตอบว่า “ฉันจะไม่ลงไปอยู่ภายใต้การคุ้มครอง (ชิมมะฮ์)

¹ ดูชื่อชาวสุบีนีลิหยานใน *อัล-มะฆอซี* ของอิบนุ อับี ซัยบะฮ์, หน้า 295, เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, *กิตาบ อัล-มะฆอซี*, *บาบ* ชื่อชาวสุบีนีลิหยาน *อัร-เราะฎีอ* วัะ ริอฺลีน วัะ ชักวาน, เล่ม 5 หน้า 40, (อัร-เราะฎีอ เป็นแหล่งน้ำของเผ่าสุซัยล์ในปัจจุบัน ตั้งอยู่ที่เมืองอัล-

วัะฎียะฮ์ห่างจากเมืองมักกะฮ์ทางตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ 70 กิโลเมตร) ดู บุรียอ์ อัล-อุมะรีย, *อัศ-สะรอฮา วัะ อัล-บุอฺฮ* อัน-นะบะวียะฮ์ *ทะเลาะ อัล-มะดีนะฮ์ วัะ มักกะฮ์*, หน้า 225

² อัล-บักรีย, *มุอญิม มา อุตตุอญิม*, เล่ม 1 หน้า 641

³ ดู อิบนุ หะญูร์, *อัล-อิกอบะฮ์*, เล่ม 2 หน้า 244

⁴ ฟัดฟัด หรือ ฟะดาฟัด แหล่งน้ำที่รู้จักกันของอาหรับ อยู่ใกล้เคียงกับเขตของพวกสุซัยล์ ดู อัล-บักรีย, *มุอญิม มา อุตตุอญิม*, เล่ม 2 หน้า 1015

ของกาฬิร โฉ้ลลลลลล ได้โปรดนำสิ่งที่เกิดขึ้นกับเราไปแจ้งให้หนีบปีของพระองค์ทราบด้วย”
ดังนั้นพลธนูเผ่าลิหียานจึงเข้าโจมตีกลุ่มของอาศิมจนในที่สุดอาศิมก็ถูกสังหารด้วยธนูพร้อมกับพรรคพวกอีกหกคน ส่วนที่เหลือ (อีกสามคน) คือ คุบัยบ์, ซัยด์ และอีกคนหนึ่ง (อับดุลลลลลลล บิน ฏอริก)¹ ก็ยอมมอบตัวด้วยเงื่อนไขตามคำสัญญาที่พวกเขาได้ให้ไว้ (นั่นคือจะไม่สังหารคนมอบตัว) หลังจากที่ยกกำลังพลธนูเผ่าลิหียานให้คำมั่นสัญญา เคาะหาบะฮุที่เหลือทั้งสามคนจึงลงจากเนินเขามา หลั ง จ า ก ที่ ทั้ ง ส า ม ญ ก ค ว บ คุ ม แ ล้ ว กอ ง ก ำ ล ัง พ ล ธ นู ก ็ จ ำ ด ค ำ ร ปร ด ส าย เชื่ อ ก ัน ธ นู ข อ ง ทั้ ง ส ำ ม แ ล้ ว น ำ ส าย เชื่ อ ก ด ัง ก ำ ว ม ัด ทั้ ง ส ำ ม ค ุ น ไ ว้ ด ัง น ั้ น ข ำ ย ค ุ น ที่ ส ำ ม (อ ับ ดุ ล ล อ ฮู บ ิ น ฎ อ ริ ก) จ ึ่ ง ก ำ ว ข ึ้ น ว ำ “น ี ค ็ อ ร ี ม แ ร ก ข อ ง ก ำ ร หล อ ก ล วั ง” ด ัง น ั้ น อ ับ ดุ ล ล อ ฮู จ ึ่ ง ปร ฎ ิ เ ส ธ ที่ จ ะ ร ่ว ม เ ด ิ น ท ำ ง ก ั บ พ ว ก เ ข ำ แต่พวกเขา ก็พยายามหว่านล้อมและล่อลวงอับดุลลลลลลล เพื่อให้ยอมติดตามพวกเขาไป แต่ อ ับ ดุ ล ล อ ฮู ก ็ ย ี น ก ร ำ น ไ ม่ ท ำ ต ำ ม จ น ฎ ก พ ว ก เ ข ำ ส ัง ห ำ ร หล ำ ก ัน น ั้ น พ ว ก เ ข ำ จ ึ่ ง พ ำ คุ บ ัย บ ์ แ ล้ ว ซ ัย ด ์ ก ั บ ไป ย ัง น ั ค ร ม ัก ก ะ ฮู แ ล้ ว ได้ ข ำ ย ทั้ ง ส อง ค ุ น โดย คุ บ ัย บ ์ ถู ก ช ี อ โดย บ ิ น ี อ ัล - ห ำ ริ ข บ ิ น อ ำ มิ ร บ ิ น เ น ำ ฟ ี ล ใน ส ฐ ำ น ะ ที่ คุ บ ัย บ ์ เ ป้ น ค ุ น ส ัง ห ำ ร อ ัล - ห ำ ริ ข ใน ส ม ร ฎ มิ บ ั ต ร์ ด ัง น ั้ น คุ บ ัย บ ์ จ ึ่ ง ต ี อ ง อ ยู่ ก ั บ เ ผ ำ อ ัล - ห ำ ริ ข ใน ส ฐ ำ น ะ เ ช ล ย ต ี ก ข อ ง พ ว ก เ ข ำ จ น ก ะ ทั้ ง พ ว ก เ ข ำ ล ง ม ต ิ ก ัน ว ำ จ ะ ส ัง ห ำ ร คุ บ ัย บ ์ เ ข ำ จ ึ่ ง ได้ ข อ ย ี ม มี ต โ ก น จ ำ ก ล ุ ก ส ำ ว ค ุ น หน ึ่ ง ข อ ง อ ัล - ห ำ ริ ข เพื่อ ใช้ ข ำ จ ัด ข น ล ับ ข อง เ ข ำ แ ล้ ว เ น ำ ก ็ ม อ บ ใ ห้ เ น ำ เ ล ำ ว ำ “ฉ ัน ไ ม่ ท ัน ได้ ส ัง เ ก ต ล ุ ก ข ำ ย ต ัว น ็ อ ย ข อง ฉ ัน ล ุ ก ข อง ฉ ัน ได้ เ ด ิ น เ ต ำ เ ต ำ ไป ย ัง คุ บ ัย บ ์ จ น ก ะ ทั้ ง เ ำ ต ี ง ต ัว เ ข ำ แ ล้ ว คุ บ ัย บ ์ ก ็ จ ำ บ ล ุ ก ข ำ ย ต ัว น ็ อ ย ข อง ฉ ัน ไป ว ำ ง ไ ว้ บ น ต ัก เ ม ื่ อ ฉ ัน เ ห็ น เ ช้ น น ั้ น ฉ ัน ก ็ ร ู้ ส ี ก ต ก ใจ เ ป้ น อ ย ำ ง ม ำ ก ซึ่ง เ ข ำ เ อ ง ก ็ ส ัง เ ก ต เ ห็ น จ ำ ก ก ิ ริ ย ำ ข อง ฉ ัน ใน ข ณะ ที่ มี ต โ ก น ย ัง อ ยู่ ใน ม ี อ ” ด ัง น ั้ น คุ บ ัย บ ์ จ ึ่ ง ก ำ ว ข ึ้ น ว ำ “เ ร อก ำ ว ำ ฉ ัน จ ะ ฆ ำ เ ต ็ ก น ็ อ ย ค ุ น น ี ห ็ ร ือ ฉ ัน ไ ม่ เ ค ย ค ิ ด ที่ จ ะ ท ำ เ ช้ น น ั้ น เ ล ย อ ิ น ช ำ อ ัล ล อ ฮู ” หล ำ ก ัน น ั้ น เ น ำ ง ช อก บ ที่ จ ะ ก ำ ว ำ ำ ฉ ัน ไ ม่ เ ค ย พ บ เ ห็ น เ ช ล ย ค ุ น ไ ต เ ล ย ที่ ปร ะ เ ส ริ ฐ ก ำ คุ บ ัย บ ์ แ ท้ จ ริง ฉ ัน เ ห็ น เ ข ำ (ข ณะ ที่ ก ำ ล ัง ถู ก คุ ม ข ัง อ ยู่) ก ำ ล ัง ท ำ น ผล ไ ม้ จ ำ ก พ วั ง อ ง ุ น ซึ่ง ใน ข ณะ น ั้ น ไ ม่ มี ผล อ ง ุ น ที่ น ั ค ร ม ัก ก ะ ฮู ส ่ว น ต ัว เ ข ำ เ อ ง ก ็ ถู ก ล ำ ม ก ั บ โ ช้ เ ห ล ิ ก แ ล้ ว ส ึ่ ง น ั้ น จ ะ ม ำ จ ำ ก ไ ห น ไ ม่ ได้ น อ ก จ ำ ก ริ ข ก ี (บ ัจ จ ำ ย ย ัง ช ี พ) ที่ อ ัล ล อ ฮู ปร ะ ท ำ น ใ ห้ แก่ เ ข ำ หล ำ ก ัน น ั้ น พ ว ก เ ข ำ จ ึ่ ง พ ำ คุ บ ัย บ ์ อ อ ก จ ำ ก เ ช ต ห ะ ร วม เพื่อ จ ำ ด ค ำ ร ส ัง ห ำ ร เ ข ำ คุ บ ัย บ ์ จ ึ่ ง ข อ ร ็ อ ง พ ว ก เ ข ำ ว ำ ข อก พ ว ก ำ น ปร ่ อ ย ฉ ัน ใ ห้ เ ล ะ ห ำ ด ส อง ร ี อ ก อ ัต ก ่อน ได้ ไ หม่ หล ำ ก ัน เ ส ร์ จ ะ เ ห ำ ด แ ล้ ว คุ บ ัย บ ์ ก ็ ล ุ ก ไป ย ัง พ ว ก เ ข ำ แ ล้ ว ก ำ ว ำ ห ำ ก ไ ม่ เ ก ร ง ว ำ พ ว ก เ จ ำ จ ะ ม อง ฉ ัน เ ป้ น พ ว ก ข ี ฆ ล ำ ด ก ำ ว ค ำ ม ต ำ ย ฉ ัน จ ะ ล ะ ห ำ ม ำ ด ใ ห้ ม ำ ก ก ุ ว ำ น ั้ ด ัง น ั้ น บ ุ ค ค ล แ ร ก ที่ ส ำ ร ำ ง เ บ ำ ย อ ย ำ ง ก ำ ร เ ล ะ ห ำ ม ำ ด ส ุ น ั ต ส อง ร ี อ ก อ ัต ข ณะ ที่ จ ะ ถู ก ฆ ำ ต ำ ย ก ็ ค ็ อ คุ บ ัย บ ์ หล ำ ก ัน น ั้ น คุ บ ัย บ ์ ก ็ วิ ง ว อน ข อก อ ำ ร ์ ต ่อ อ ัล ล อ ฮู ว ำ “โ ฉ้ อ ัล ล อ ฮู ข อก พระ องค์ ใ บ ร อด ท ำ ล ำ ย พ ว ก เ ข ำ ใ ห้ ส ี น ช ำ ก” แ ล้ ว ก ำ ว ำ

¹ เขาคือ อับดุลลลลลลล บิน ฏอริก เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ, อุอิบนุ ฮิซาม, *ฮัส-สีเราะฮ์*, เล่ม 3 หน้า 244, อัล-วาเกีย, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 1 หน้า 357

“ฉันไม่สนหรอก ยามที่ฉันถูกสังหารในสภาพมุสลิม

ไม่ว่าฉันจะล้มลงข้างใดก็ตามล้วนเพื่ออัลลอฮ์

หากสิ่งนั้นเพื่อหนทางของพระองค์ และหากทรงประสงค์

พระองค์จะประทานความจำเริญในอวัยวะทุกส่วนที่ฉีกขาด”

หลังจากนั้น อุกบะฮ์ อิบน์ อัล-หะริษ ก็ลงมือสังหารคุบัยบ์เสร็จแล้วชาวกูร์อยช์ก็ส่งคนไปควานหาศพของอาศิมเพื่อนำอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของเขากลับไปยังเมืองมักกะฮ์ เหนือจากอาศิมได้สังหารบุคคลสำคัญของเขา กูร์อยช์ในสมรภูมิตัวร์ แต่แล้วอัลลอฮ์ก็ได้ส่งฝูงผีเสื้อเหมือนก้อนเมฆบินไปปกคลุมร่างของอาศิมเพื่อป้องกันไม่ให้ตัวแทนของชาวกูร์อยช์สามารถเข้าไปทำร้ายศพของอาศิม ดังนั้นพวกเขาจึงไม่สามารถนำอวัยวะส่วนใดของอาศิมกลับไปได้เลย¹

บรรดาเศาะหาบะฮ์เหล่านั้นได้เสียชีวิตบนความรักที่มีต่อเราะสู่อัลลอฮ์ คืออัลลอฮ์อะละฮ์ฮิวะฮ์อัลลาม ย่อมแลกชีวิตเพื่อปกป้องอิสลาม และปกป้องรักษาอิสลามไม่ว่าพวกเขาจะถูกหลอกหลอและหวานล้อมด้วยทรัพย์สินที่มีค่าปานใดก็ตาม มีรายงานว่า เมื่อครั้งที่ซัยด์ถูกชาวกูร์อยช์นำตัวไปประหาร อับดุลมุฮัมมัด บิน หะริษ ซึ่งตอนนั้นยังเป็นมุชริกอยู่ ได้กล่าวแก่ซัยด์ว่า “ซัยด์เอ๋ย ถึงตอนนี้เจ้ายังรักมุฮัมมัดอยู่อีกหรือ ? เรามีตำแหน่งเตรียมไว้สำหรับเจ้า ขอเพียงเจ้าสังหารมุฮัมมัด แล้วเจ้าก็จะได้อยู่กับครอบครัวของเจ้าพร้อมกับตำแหน่งที่สง่างามในสังคม” ซัยด์ตอบเขาว่า “ขอสาบานด้วยพระนามของอัลลอฮ์ ณ ตอนนี้นั้นฉันไม่ขอไม่ให้มุฮัมมัดเดือดร้อนด้วยการอยู่ในสถานที่ที่เป็นอันตรายต่อเขาแม้เพียงด้วยการถูกหนามตำ ในขณะที่ฉันนั่งเสวยสุขอยู่กับครอบครัวที่บ้าน” อับดุลมุฮัมมัดกล่าวว่า “ฉันไม่เคยเห็นใครรักผู้ใดเหมือนกับที่บรรดาเศาะหาบะฮ์ของมุฮัมมัดรักมุฮัมมัดได้ถึงขนาดนี้”²

เช่นเดียวกับท่าทีของคุบัยบ์ บิน อะดีย เมื่อครั้งที่เด็กน้อย (ลูกของศัตรู) ได้เดินเตาะแตะเข้าไปหาและนั่งลงบนตักของเขา ในขณะที่ในมือของเขากำลังกำมีดโกนอยู่ (แต่เขาก็ไม่ได้ทำอันตรายใดๆ ต่อเด็กน้อยผู้บริสุทธิ์คนนั้น) เป็นการบังเอิญอย่างชัดเจนถึงการยับยั้งการนองเลือดของผู้บริสุทธิ์ ซึ่งมารดาของเด็กได้แสดงอาการกังวลและหวาดวิตกกังวลว่าลูกของนางจะเป็นอันตราย เห็นอาการของผู้เป็นแม่เช่นนั้น คุบัยบ์จึงรีบถามนางทันทีว่า “เธอกลัวว่าฉันจะฆ่าลูกของเธอหรือ?” แล้วเขาก็ตามด้วยคำตอบโดยทันทีว่า “ฉันไม่เคยคิดที่จะทำเช่นนั้นเลย ด้วยความประสงค์ของอัลลอฮ์” นี่คือผู้ที่มีหลักการและเป็นดาอีย์นักเชิญชวน ไม่ใช่ผู้ที่ชอบแก้แค้น ดังนั้น

¹ บันทึกโดยอัล-บุคอรี จากรายงานของอับดุลมุฮัมมัด อิบน์ อัส-สะอูด, กิตาบ อัล-มะฆอซี, باب มัจฮะฮะฮ์ อัล-เราะญูฮ์ วัล-ริอูฮ์ วัล-ซัจวาน... เล่ม 5 หน้า 40-41, อิบน์ อิบฮาม, อัล-สีเราะฮ์, เล่ม 3 หน้า 108, อิบน์ อับี ซัยบะฮ์, อัล-มะฆอซี, หน้า 295

² อิบน์ อิบฮาม, อัล-สีเราะฮ์, เล่ม 3 หน้า 248, อิบน์ กะษีร, อัล-บิคาเยฮ์ วัล-อัน-นียายะฮ์, เล่ม 8 หน้า 76, อิบน์ หะญูร, อัล-อิตอบะฮ์, เล่ม 1 หน้า 418, อัช-ชะฮะบีย, สีฮ์ อะฮ์ลาม อัน-นุบะลาอ์, เล่ม 1 หน้า 248, มุฮัมมัด อับดุลมุฮัมมัด, อัล-สีเราะฮ์, เล่ม 2 หน้า 237

ท่าที่ที่เขาแสดงออกต่อลูกน้อยของสตรีนางนั้นจึงได้ติดตรึงในใจของนาง และนางก็ได้นำมาบรรยายอันน่าชื่นชมของคุบัยบีไปเล่าขานให้ผู้คนได้ฟังเสมอ

ความสูญเสียอันยิ่งใหญ่ในครั้งนี่สร้างความไม่สบายใจต่อท่านนบีและบรรดาเศาะหาบะฮ์ท่านอื่นๆ อย่างมาก แต่มันคือเส้นทางแห่งการตะอูวะฮ์ และพวกเขาเหล่านั้นคือผู้เสียชีวิตชะฮีดในหนทางของมัน ขออัลลอฮ์โปรดปรานพวกเขาทุกคนด้วยเทอญ

เหตุการณ์ บิฮ์รุ มะอฺนุหะฮ์

ในเดือนเศาะฟัร ฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 4 ชาว บนี อามิร กลุ่มหนึ่งที่น่าโดยอบู บะรอฮ์ อามิร บิน มาลิก (เป็นที่รู้จักในนามของ มุลาอิบ อัล-อะสินนะฮ์ แปลว่า นักเล่นหอก) ได้เดินทางไปหาท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านจึงได้เชิญชวนเขาให้เข้ารับอิสลาม (ว่าเขาไม่ยอมเข้ารับอิสลาม แต่ก็ไม่ได้จะผลักไสอิสลาม) และอบู บะรอฮ์ ได้ร้องขอให้ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ส่งเศาะหาบะฮ์ผู้สอนอัลกุรอานกลุ่มหนึ่งกลับไปพร้อมกับเขาเพื่อเชิญชวนชาวเมือง *นัจญ์ดู* ให้เข้ารับอิสลาม ตอนแรกท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ไม่เห็นด้วย เพราะกลัวว่าพวกเขาจะถูกประทุษร้าย แต่อบู บะรอฮ์กล่าวรับประกันว่า “ฉันจะเป็นที่พิทักษ์ผู้ให้ความคุ้มครองแก่พวกเขา” ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จึงวางใจ ท่านได้เขียนหนังสือฉบับหนึ่งถึงอามิร บิน อฎุ-ฎุฟัยล์ และแต่งตั้งหะรอหม บิน มิลหาน ผู้เป็นอาของอะนัส บิน มาลิก เป็นหัวหน้ากลุ่มผู้ติดตามจำนวน 70 คน ซึ่งมีทั้งชาวอันศอรและมุฮาญีรีน และมี อามิร บิน ฟุฮัยเราะฮ์ เป็นหนึ่งในบรรดาผู้ติดตาม¹

กลุ่มเศาะหาบะฮ์นักอ่านอัลกุรอานที่น่าโดยหะรอหม บิน มิลหานได้เดินทางไปจนถึงบริเวณ บิฮ์รุ มะอฺนุหะฮ์ทางด้านเขตนัจญ์ดู และหยุดพักที่นั่น หะรอหมได้พบกับอามิร บิน อฎุ-ฎุฟัยล์ ณ ที่นี้ และได้ส่งหนังสือของท่านเราะฮ์ลุ ลอฮุ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม แก่เขา และก่อนที่อามิรจะอ่านข้อความในหนังสือนั้น เขาได้ส่งสัญญาณให้กับผู้ติดตามของเขาคนหนึ่ง แล้วผู้ติดตามคนนั้นก็ตีมปลายหอกเข้าที่ด้านหลังของหะรอหม ทำให้หะรอหมถึงแก่ชีวิต ก่อนสิ้นลมท่านได้กล่าวว่า “ฉันได้รับชัยชนะแล้ว ขอสาบานด้วยพระผู้อภิบาลแห่งกะอูบะฮ์” หลังจากนั้นอามิร บิน อฎุ-ฎุฟัยล์ ก็ร้องเรียกบนี อามิร ให้รุมทำร้ายกลุ่มเศาะหาบะฮ์ แต่พวกเขาปฏิเสธที่จะทำลายพันธะสัญญาที่อบู บะรอฮ์ได้ให้ความคุ้มครองแก่กลุ่มคนเหล่านั้น ซึ่งอบู บะรอฮ์ก็มาจากบนี อามิรเช่นกัน เมื่อเห็นเช่นนั้น อามิร บิน อฎุ-ฎุฟัยล์ จึงร้องเรียกผู้คนที่อยู่รอบข้างเขาจากบนี สุลัยม์ (รูดัล, ชักวาน และ อูศัยยะฮ์) ให้รุมทำร้ายกลุ่มเศาะหาบะฮ์ ดังนั้นพวกเขาเหล่านั้นกับอามิร บิน อฎุ-ฎุฟัยล์ จึงรุมทำร้ายเขาอย่างรวดเร็วจนสามารถปิดล้อมเศาะหาบะฮ์ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

¹ ดู อัล-บุกอรีฮ์, เศาะฮิหฺ อัล-บุกอรีฮ์, *กิตาบ อัล-มะนอซี*, *باب นัจญะฮ์ อัล-เราะฮ์ฎู* ะ ริอฺลิน ะ ชักวาน, เล่ม 5 หน้า 40, อิบน์ ฮิซาม, *อัศ-สีเราะฮ์*, เล่ม 3 หน้า 120

และได้สังหารพวกเขาทั้งหมด ไม่มีใครรอดจากเงื้อมมือของพวกเขานอกจากสองคนเท่านั้น ซึ่งทั้งสองคนนี้ได้ออกจากกลุ่มไปก่อนหน้าที่จะต่อสู้กัน เพื่อไปให้อาหารสัตว์ เขาทั้งสองคือ อัมร์ บิน อุมัยยะฮฺ อัฏ-ฏ็อมรียฺ และอัล-มุนชิร บิน มุหัมมัด บิน อุบะฮฺ ต่อมา อัล-มุนชิร ก็ถูกพวกเขาสังหาร ส่วนอัมร์ถูกจับเป็นเชลย แต่หลังจากที่พวกเขาได้ทราบว่า อัมร์ บิน อุมัยยะฮฺ เป็นคนเผ่ามุฏ็อร อามิร บิน อัฏ-ฏ็อฟัยล์ จึงได้ปล่อยเขาเป็นอิสระหลังจากที่ได้ตัดนิ้วมือของเขาไปแล้ว ดังนั้น อัมร์ บิน อุมัยยะฮฺ จึงเดินทางกลับไปหาท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ณ เมืองมะดีนะฮฺ ระหว่างทางอัมร์ได้พบกับชายสองคนจากเผ่าอามิร ซึ่งทั้งสองมีพันธะสัญญาความคุ้มครองจากท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลัยฮิวะสัลลัม แต่อัมร์ได้สังหารชายทั้งสอง เพื่อเป็นการล้างแค้นเคาะหาบะฮฺที่ตายในเหตุการณ์ บิรฺ มะอูนะฮฺ โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ว่าชายทั้งสองคนนี้มีสัญญากับท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลัยฮิวะสัลลัม แล้วหลังจากที่อัมร์เข้าไปพบกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เขาก็ได้เล่าเรื่องราวทั้งหมดที่เกิดขึ้นกับบรรดาเคาะหาบะฮฺนักอ่านอัลกุรอานเหล่านั้น และได้แจ้งว่าเขาได้สังหารชายเผ่าอามิรสองคน ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จึงกล่าวว่า “แท้จริงเจ้าได้คร่าชีวิตคนสองคน ที่ฉันต้องจ่ายค่าสินไหมชดเชยแก่เขาทั้งสอง”¹ ส่วนอับู บะรอฮฺ ซึ่งได้ให้คำมั่นสัญญากับท่านนบีว่าจะคุ้มครองบรรดาเคาะหาบะฮฺของท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็เกิดความลำบากใจต่อภาระกระทำของอามิร บิน อัฏ-ฏ็อฟัยล์ ผู้เป็นหลานชายที่ได้กระทำต่อบรรดาเคาะหาบะฮฺ ซึ่งเขาได้ให้คำมั่นสัญญากับท่านนบีว่าจะคุ้มครองและปกป้องพวกเขา ดังนั้น เราะบีอะฮฺบุตรชายของอับูบะรอฮฺจึงได้มุ่งไปหาอามิร บิน อัฏ-ฏ็อฟัยล์ เพื่อทำการแก้แค้นอามิรที่ได้ทำลายคำสัญญาคุ้มครองของบิดา เราะบีอะฮฺได้ลงมือแทงอามิรด้วยหอกแต่ไม่สามารถทำอะไรอามิรได้ สุดท้ายเราะบีอะฮฺก็ถูกอามิรฆ่าตาย

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ขอคู่อำนาจแข่งบรรดาผู้หลอกลวงเหล่านั้นเป็นเวลาหนึ่งเดือนเต็ม อะนัส บิน มาลิก เล่าว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมได้ขอคู่อำนาจแข่งผู้ที่ทำการสังหารบรรดานักอ่านอัลกุรอานในเหตุการณ์ บิรฺ มะอูนะฮฺ เป็นเวลาสามสิบเช้า เมื่อครั้งที่ท่านได้ขอคู่อำนาจแข่งแก่เผ่ารุดฺ, ลิหฺยาน และ อุกัยยะฮฺ ที่ได้ทรยศต่ออัลลอฮฺ และเราะฮฺซูลของพระองค์ คือลัลลอลฮุอะลัยฮิวะสัลลัม² ขณะเดียวกันท่านก็ขอคู่อำนาจแข่งอามิร บิน อัฏ-ฏ็อฟัยล์ โดยตรง ต่อมาอัลลอฮฺก็ทำให้เขาเป็นโรคต่อมอักเสบ และได้ล้มป่วยลง ณ บ้านของสตรีเผ่าสะลูลนางหนึ่ง แต่เขาไม่ชอบที่จะนอนป่วยอยู่บ้านสตรี เขากล่าวว่า “โรคอักเสบได้เกิดกับตัวฉัน เหมือนอหิวาตกโรคที่ระบาดกับอูฐ ณ บ้านของสตรีเผ่าสะลูล”

¹ อิบน์ อีซาม, *อัศ-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ*, เล่ม 3 หน้า 121, อิบน์ กะษีร, *อัศ-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ*, เล่ม 3 หน้า 143

² อัล-บุกอรี, *เศาะฮีหฺ อัล-บุกอรี*, *กิตาบ อัล-มะฆอซี*, *باب นี้อะฮฺฮฺ อีร-เราะอูอฺ วะริอฺลิน วะซักราน*, เล่ม 4 หน้า 44

แล้ว เขาก็ขี่ม้าของเขา ออกเดินทาง และได้เสียชีวิตกลางทาง บนหลังม้า ซากศพของเขาได้ถูกสัตว์ร้ายและนกแทะกิน¹

อัล-บุคอรี ได้บันทึกว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวเช่นเดียวกับที่ท่านได้แสดงความเสียใจต่อบรรดาเศาะหาบะฮ์อันอัลกุรอาน (กุรออ์) ที่ถูกสังหารว่า “แท้จริง พี่น้องของพวกท่านได้ถูกสังหารแล้ว และพวกเราได้วิงวอนขอคูอาร์ตต่ออัลลอฮ์ว่า ให้อัลลอฮ์โปรดแจ้งให้พี่น้องของเราได้ทราบถึงสิ่งที่พวกเราพอใจต่อพระองค์ (หมายถึงเสียชีวิตในหนทางของพระองค์) และพระองค์ได้ทรงพอพระทัยต่อเรา ดังนั้น อัลลอฮ์จึงได้แจ้งข่าวที่เกิดขึ้นกับกลุ่มกุรออ์ให้พี่น้องของเราได้ทราบ และอัลลอฮ์ได้ประทานอายะฮ์อัลกุรอานเกี่ยวกับพวกเขา ซึ่งอายะฮ์ดังกล่าวได้ถูกอ่านในช่วงแรก (ต่อมาก็ได้ถูกยกเลิก) โดยมีใจความว่า

﴿بَلِّغُوا عَنَّا قَوْمَنَا أَنَّا لَقِينَا رَبَّنَا فَرَضِي عَنَّا وَأَرْضَانَا﴾

ความว่า “พวกท่านจงนำข่าวเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ประสบกับพวกเราไปแจ้งให้กลุ่มชนของเราได้ทราบว่า แท้จริง พวกเราได้ไปพบกับอัลลอฮ์แล้ว แล้วพระองค์ก็ทรงพึงพอใจต่อเรา และทำให้เราพึงพอใจแล้วด้วย”²

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม รู้สึกโศกเศร้าเป็นอย่างมากกับบรรดาเศาะหาบะฮ์ที่ตายชะฮีดในเหตุการณ์บิฮ์ร มะอูนะฮ์ เช่นเดียวกับที่ท่านเคยโศกเศร้ากับเศาะหาบะฮ์ที่ตายชะฮีดในเหตุการณ์อิร-เราะฎีฮ์ ซึ่งท่านได้ทราบข่าวที่เกิดขึ้นกับพวกเขาภายในวันเดียวกัน เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนับว่าเป็นความสูญเสียที่ใหญ่หลวงยิ่ง เพราะบรรดาเศาะหาบะฮ์ไม่เคยถูกสังหารในสมรภูมิต่างใดเป็นจำนวนมากเช่นนี้ ซึ่งพวกเขาเหล่านั้นถูกสังหารด้วยอาวุธที่ดุดัน พวกเขาทั้งหมดล้วนเป็นบรรดาผู้ที่ท่องจำอัลกุรอานและเป็นนักเชือดฆวนสู่อัลลอฮ์ในช่วงต้นของอิสลาม การเสียชีวิตของพวกเขาเพื่ออุทิศแก่ศาสนาที่ต้องพลีชีวิตภายใต้เงื้อมมือของบรรดาผู้หลอกลวงในครั้งนี้เป็นบทเรียนให้เราได้เห็นขนาดแห่งความทุ่มเทของบรรดาเศาะหาบะฮ์ในการแบกรับสารของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และการเชือดฆวนสู่อิสลาม

เช่นเดียวกับจุดยืนของหะรออม บิน มิดฮาน เมื่อครั้งที่เขาถูกแทงจนเสียชีวิต ได้ให้บทเรียนแก่เราว่า แท้จริงแล้ว ถึงแม้ว่าเขาจะถูกฆ่าตายแต่เขาก็ผู้มีชัย และคำตรัสของอัลลอฮ์นั้นแท้จริงเสมอ พระองค์ตรัสว่า

¹ ดูหัวข้อ คณะของเผ่าอามิรในหนังสือเล่มนี้

² จากบันทึกของ อัล-บุคอรี, *กิตาบ อัล-มะนอซี*, *باب มื่อชะฮะฮ์ อิร-เราะฎีฮ์ วรริฎลิน วรรค์วาน*, เล่ม 5 หน้า 64, และดู อิบน์ กะษีร์, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 3 หน้า 140

﴿ قُلْ هَلْ تَرَبُّونَ بِنَا إِلَّا إِحْدَى الْحُسَيْنَيْنِ وَنَحْنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمْ أَنْ يُصِيبَكُمْ اللَّهُ بِعَذَابٍ مِّنْ عِنْدِهِ أَوْ بِأَيْدِينَا فَتَرَبَّصُوا إِنَّا مَعَكُمْ مُتَرَبِّصُونَ ﴿٥٢﴾ [التوبة: ٥٢]

ความว่า “จงกล่าวเถิดว่า อะไรหรือที่พวกท่านรอดจากพวกเรา นอกจากหนึ่งในสองสิ่งที่ดีเยี่ยมเท่านั้น และสิ่งที่เราคอยดูพวกท่าน ก็คือการที่อัลลอฮ์จะทรงลงโทษพวกท่านด้วยการลงโทษจากพระองค์เอง หรือด้วยน้ำมือของพวกเรา ดังนั้น พวกเจ้าจงคอยดูไปเถิด แท้จริง พวกเราก็จะเป็นผู้คอยดูพร้อมกับพวกท่านด้วย” (อัต-เตอาบะฮฺ : 52)

แน่นอนว่า หะรอม บิน มิลหาน เราะอะฎียัลลอฮุอันฮุ เข้าใจอย่างดีถึงความหมายของชะฮาดะฮฺ (การเสียชีวิตในหนทางของอัลลอฮฺ) และคำพูดของเขาที่ว่า “ฉันได้ประสบกับชัยชนะแล้ว ขอสาบานด้วยพระผู้อภิบาลแห่งกะอูบะฮฺ” มีอิทธิพลที่ใหญ่หลวงต่อจิตใจของผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ มันเป็นไปได้อย่างไรกันเล่า เขาคือผู้ถูกสังหารด้วยการถูกหลอกหลวง แต่ขณะเดียวกันเขาก็เป็นผู้ที่ได้รับชัยชนะ ?! แน่แท้ นี่คือการความหมายที่ยิ่งใหญ่ของการเสียชีวิตในหนทางของอัลลอฮฺ ซึ่งหะรอม บิน มิลหาน และ บรรดาเศาะหาบะฮฺของท่านนบี ศ็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ที่ร่วมเหตุการณ์กับเขาย่อมทราบถึงข้อเท็จจริงของมันอย่างดี

สงคราม บนี อัน-นะฎีร์ (เราะบีอูลเอาวัล ฮ.ศ.4)

เผ่าบนี อัน-นะฎีร์เป็นยิวที่อาศัยอยู่ในมะดีนะฮฺก่อนการอพยพของท่านนบี ศ็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เป็นหนึ่งในกลุ่มยิวที่ท่านนบีได้ทำสัญญาไว้ด้วย ท่านเขียนสัญญาไว้ในพันธสัญญามะดีนะฮฺว่าแต่ละฝ่ายจะต้องช่วยกันดูแลมะดีนะฮฺและปกป้องเมือง ต้องช่วยจ่ายค่าสินไหมชดใช้ในกรณีที่เกิดการฆ่ากัน รวมถึงหัวข้ออื่นๆ ตามที่ระบุในสัญญา¹

ท่านนบี ศ็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ออกไปหาพวกเขาที่ซานเมืองมะดีนะฮฺ เพื่อขอช่วยให้พวกเขามีส่วนร่วมในการจ่ายค่าสินไหมชดใช้ชายสองคนที่อัมร์ บิน มุมัยยะฮฺ อัล-ญาอะมะรียฺ พลังมือฆ่าพวกเขาในเหตุการณ์บิฮ์รฺ มะอูนะฮฺ ตามที่ได้กล่าวมาแล้วก่อนหน้านี้ ท่านนบี ศ็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้นั่งรออยู่ใต้กำแพงหนึ่งของพวกเขา ยิวเผ่าบนี ะฎีร์เมื่อเห็นดังกล่าวก็สูมหัวกันคิดจะใช้โอกาสนี้ลอบฆ่าท่านนบีด้วยการโยนก้อนหินใหญ่ใส่หัวท่านจากบนกำแพง มลาอิกะฮฺญิบรีลได้บอกเรื่องนี้ให้ท่านนบี ศ็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ทราบ ดังนั้น พอพวกเขาปีนขึ้นไปที่จะโยนก้อนหินใส่ท่านนบี ศ็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านก็ลุกขึ้นเหมือนว่ามีภูระต่วนต้องทำแล้วเดินออกไปโดยไม่ได้ออกกล่าวอะไรแก่บรรดาเศาะหาบะฮฺที่นั่งอยู่ด้วย

¹ ดูหัวข้อ พันธสัญญามะดีนะฮฺ ในหนังสือเล่มนี้

พวกเขาเห็นว่าท่านนบีมุฮัมมัดจะกลับมาอีกครั้ง แต่เมื่อรออยู่นานท่านนบีมุฮัมมัดก็ไม่ได้กลับมาสักที บรรดาเศาะหาบะฮ์จึงลุกขึ้นตามหาท่านนบีมุฮัมมัด เมื่อพบกับท่านในเมืองมะดีนะฮ์แล้วท่านนบีมุฮัมมัดคือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام ก็เล่าเรื่องที่พวกยิวผิดสัญญาและวางแผนจะฆ่าท่าน ท่านนบีมุฮัมมัดได้ส่ง มุหัมมัด บิน มัสละมะฮ์ ไปหาพวกยิว เพื่อแจ้งให้พวกเขาทราบว่าท่านรู้เรื่องที่เขาบิดพลิ้ว และประกาศให้พวกเขาออกไปจากเมืองมะดีนะฮ์ภายในสิบวัน มิเช่นนั้นแล้วพวกเขาจะต้องพบกับความหายนะ และท่านนบีมุฮัมมัดคือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام ประกาศจะทำสงครามกับพวกเขา เมื่อพวกยิวได้ยินดังนั้นก็ตกใจกระสับกระส่าย และได้รู้ว่าความบิดพลิ้วของพวกเขาถูกอัลลอฮ์เปิดเผยเสียแล้ว¹ จึงได้ติดต่อกับพวกมุนาฟิกในมะดีนะฮ์ โดยเฉพาะกับหัวหน้ามุนาฟิก อับดุลลอฮ์ บิน อุบัยยฺ บิน สะลูล เพื่อว่าพวกเขาจะมีทางออกและความช่วยเหลือใดๆ ได้บ้าง พวกมุนาฟิกได้ปลอบใจให้พวกเขาอดทนและไม่ต้องรีบออกจากมะดีนะฮ์ อีกทั้งยังรับปากว่าจะช่วยทำสงครามร่วมกับพวกยิวด้วยถ้าเหตุการณ์ถึงขั้นนั้นจริงๆ² อัลลอฮ์ได้ประทานโองการอัลกุรอานเกี่ยวกับคนพวกนี้ว่า

﴿ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نَافَقُوا يَقُولُونَ لِإِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَئِن أُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلَا نُطِيعُ فِيكُمْ أَحَدًا أَبَدًا وَإِن قُوتِلْتُمْ لَنَنصُرَنَّكُمْ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١١﴾ لَئِن أُخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَئِن قُوتِلُوا لَا يَنْصُرُوهُمْ وَلَئِن نَّصَرُوهُمْ لَيُولَيَنَّ الْأَدْبَارُ ثُمَّ لَا يُبْصَرُونَ ﴿١٢﴾ ﴾ [الحشر: ١١-١٢]

ความว่า “ เจ้าได้เห็นดอกหรือว่า บรรดาผู้กลับกลอกกล่าวแก่พี่น้องของพวกเขาที่ปฏิเสธศรัทธาในหมู่ชาวมุฮัมมัดว่า หากพวกท่านถูกขับไล่ออก แน่แน่นอนเราก็จะออกไปพร้อมกับพวกท่านด้วย และเราจะไม่เชื่อฟังปฏิบัติตามผู้ใดเป็นอันขาดเกี่ยวกับพวกท่าน และหากพวกท่านถูกโจมตี แน่แน่นอนเราจะช่วยเหลือพวกท่าน และอัลลอฮ์ทรงเป็นพยานว่า แท้จริงพวกเขาเป็นผู้กล่าวเท็จ หากพวกยิวถูกขับไล่ออกไป บรรดาผู้กลับกลอกเหล่านั้นก็จะไม่ออกไปพร้อมกับพวกเขา และถ้าพวกเขาถูกโจมตี บรรดาผู้กลับกลอกเหล่านั้นก็จะไม่ช่วยเหลือพวกเขาแต่อย่างใด และหากบรรดาผู้กลับกลอกช่วยเหลือพวกเขา แน่แน่นอนบรรดาผู้กลับกลอกก็จะผินหลังหนีออกไป พวกเขาก็จะไม่ได้ได้รับความช่วยเหลือ” (อัล-หัจรฺ : 11-12)

เมื่อท่านนบีมุฮัมมัดคือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام รู้สึกว่าพวกเขาจะดีใจและยังเตรียมตัวที่จะทำสงคราม พร้อมกับได้ยินว่าพวกมุนาฟิกยื่นมือให้ความช่วยเหลือ ท่านก็สั่งให้เศาะหาบะฮ์จัดกองทัพพร้อม และแต่งตั้งให้อับดุลลอฮ์ บิน อุบัยยฺ มัฏมูม เป็นผู้ดูแลเมืองมะดีนะฮ์ จากนั้นก็มอบหมายให้ท่านอะลียฺ บิน อับ

¹ อิบน์ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 2 หน้า 682

² เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-ดีฟตีร์, บาบ มา เกาะญะฮฺ มิน ลีนะฮ์, หมายเลข 4884

ฏอลิบ เราะฎิยัลลอฮุฮันฮุ¹ ถือธงรบของท่านนำกองทัพไปปิดล้อมพวกยิวบนี้ นะฎิร และต่อสู้อกับพวกเขาเป็นเวลาสิบกว่าวัน ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้รับอนุญาตจากอัลลอฮุให้โค่นต้นอินทผลัมของพวกเขา เพื่อตัดกำลังใจศัตรู เพิ่มความรู้สึกหมัดหวังและความขยาตในใจพวกเขา และกดดันให้พวกเขารีบยอมแพ้แต่โดยดี เมื่อเห็นท่านนบีทำเช่นนั้น พวกยิวก็โพนทะนาว่า มุหัมมัดนั้นห้ามไม่ให้ก่อความเสียหายบนแผ่นดิน แต่ตอนนี้ตัวเองกลับมาเผาและโค่นต้นอินทผลัมของเราได้อย่างไรกัน อัลลอฮุจึงได้ประทานโองการอัลกุรอานลงมาว่า

﴿ مَا قَطَعْتُمْ مِّن لِّيْنَةٍ أَوْ نَزَعْتُمْهَا فَأَيَّمَةَ عَلَىٰ صُورِهَا فَأَيَّدَنِ اللَّهُ وَلِيخْرِىَ الْفَاسِقِينَ ۝ ﴾ [الحشر: 5]

ความว่า “การที่พวกเจ้าโค่นต้นอินทผลัมหรือปล่อยให้มันยืนไว้บนรากของมันนั้น ทั้งหมดล้วนเป็นไปด้วยการอนุมัติของอัลลอฮุ เพื่อที่พระองค์จะทำให้บรรดาผู้ฝ่าฝืนได้รับความอัปยศ” (อัล-หัชร์ : 5)²

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เพิ่มความเข้มงวดในการปิดล้อมพวกเขามากขึ้นไปอีก ส่วนพวกมูนาฟิคนั้นก็บิดพลิ้วและไม่ได้ให้ความช่วยเหลือใดๆ แก่พวกยิวเลย พวกยิวจึงได้รู้ว่าพวกตนโดนหลอกเสียแล้ว ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้แสดงความมุ่งมั่นของท่านในการทำสงครามกับพวกเขา อัลลอฮุได้ทำหัวใจของพวกเขาหวั่นไหวครั้งคร้มาต่อท่านนบี ถึงแม้ว่าพวกเขาจะมีป้อมปราการแน่นหนา และได้เตรียมตัวมาอย่างดีก็ตาม ในที่สุดพวกเขาก็เรียกร้องจากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ว่า ให้พวกเขาออกไปจากมะดีนะฮ์โดยไม่ต้องเสียเลือดเนื้อ และอนุญาตให้พวกเขาพาทรัพย์สินสมบัติต่างๆ ออกไปเท่าที่สามารถใช้จูงแบกไปได้ นอกจากสิ่งของที่เป็นอาวุธยุทธโธปกรณ์เท่านั้นที่ไม่อนุญาตให้นำไปด้วย³ ในที่สุดพวกเขาก็ยอมแพ้ภายใต้เงื่อนไขนี้ และได้รับการประวิงเวลาไม่กี่วันเพื่อเตรียมตัวในการย้ายออกไป

เกี่ยวกัการเนรเทศพวกยิวเผ่าบนี้ อัน-นะฎิรนี้ อัลลอฮุได้ประทานอัลกุรอานลงมาเล่าเรื่องราวของพวกเขาวา

﴿ هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ دِيَارِهِمْ لِأَوَّلِ الْحَشْرِ مَا ظَنَنْتُمْ أَن يَخْرُجُوا وَظَنُّوا أَنَّهُمْ مَانِعَتُهُمْ حُصُونُهُمْ مِنَ اللَّهِ فَأَتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ يُخْرِبُونَ بُيُوتَهُمْ بِأَيْدِيهِمْ وَأَيْدِي الْمُؤْمِنِينَ فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِيَ الْأَبْصَارِ ۝ ﴾ [الحشر: 2]

¹ อิบน์ สะอูด, อัจญะาะบะกะออต อัล-กุบรอ, เล่ม 2 หน้า 58
² อิบน์ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮะฮุ อัน-นะบะวะวียะฮะฮุ, เล่ม 2 หน้า 283
³ อิบน์ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮะฮุ อัน-นะบะวะวียะฮะฮุ, เล่ม 3 หน้า 190

“พระองค์เป็นผู้ทรงเนรเทศบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาในหมู่ชาวคัมภีร์ออกจากบ้านเรือนของพวกเขา เป็นครั้งแรกของกาะรฎุกไละ ออกเป็นกลุ่มๆ พวกเจ้ามิได้คาดคิดกันเลยว่าพวกเขาจะออกไปในสภาพเช่นนั้น และพวกเขาเองก็ยังคงคิดว่าแท้จริงป้อมปราการของพวกเขาจะป้องกันพวกเขาให้รอดพ้นจากการลงโทษของอัลลอฮ์ได้ แต่การลงโทษของอัลลอฮ์ก็ได้มาถึงพวกเขาโดยมิได้คาดคิดมาก่อน และพระองค์ทรงทำให้ความหวาดกลัวเกิดขึ้นในใจของพวกเขา จนพวกเขาได้ทำลายบ้านเรือนของตนด้วยน้ำมือของพวกเขาเอง และด้วยน้ำมือของบรรดามุอ์มิน ดังนั้น จึงยึดถือเป็นบทเรียนเถิด โอ้ผู้มีดวงตาทั้งหลาย” (อัล-หัจร์ : 2)¹

จากนั้น พวกเขาก็อพยพออกไปเป็นขบวนที่ใหญ่โต ด้วยอาการที่ผยองตน ทำที่อดทน และไม่แยแสใดๆ พวกเขาพาผู้หญิง เด็กๆ และสมบัติออกไป พร้อมกับมีการบรรเลงดนตรีด้วยกลองและขลุ่ย มีนักร้องหญิงคอยขับขานเพลงให้ฟังอยู่เบื้องหลังอย่างโอหังและอวดภูมิชนิดที่คนในยุคสมัยพวกเขาไม่เคยเห็นมาก่อนเลย² ด้วยการเนรเทศยิวบนี้ นะฎิร อัลลอฮ์ได้ทำให้ชาวมุสลิมปลอดภัยและผ่อนคลายจากการก่อความเดือดร้อนที่พวกเขาเคยสร้างมา และในจำนวนนั้นก็มีชายยิวสองคนที่รับอิสลาม ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จึงปล่อยให้เขาทั้งสองคนแต่อย่างใด³ เรื่องราวของพวกยิวบนี้ นะฎิรนี้ถูกกล่าวถึงในสุเราะฮ์ อัล-หัจร์ตลอดทั้งสุเราะฮ์เลยทีเดียว⁴ โดยเฉพาะในตอนต้นสุเราะฮ์ที่อัลลอฮ์กล่าวถึงยิวเป็นการเฉพาะ

﴿ سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١﴾ هُوَ الَّذِي اَخْرَجَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ مِنْ دِيَارِهِمْ لِاَوَّلِ الْحَشْرِ مَا ظَنَنْتُمْ اَنْ يَخْرُجُوْا وَظَنُّوْا اَنْهُمْ مٰنَعْتُهُمْ حُصُوْنُهُمْ مِنَ اللّٰهِ فَاَتٰهُمْ اللّٰهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوْا وَقَدَفَ فِيْ قُلُوْبِهِمُ الرُّعْبَ يُجْرِبُوْنَ بِيُوْتَهُمْ بِاَيْدِيْهِمْ وَاَيْدِي الْمُوْمِنِيْنَ فَاَعْتَبِرُوْا يٰٓاُولِيَ الْاَبْصٰرِ ﴿٢﴾ وَلَوْلَا اَنْ كَتَبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمُ الْجَلٰءَ لَعَذَّبْتُمْ فِي الدُّنْيَا وَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ عَذٰبُ النَّارِ ﴿٣﴾ ذٰلِكَ بِاَنْهُمْ سٰٓاؤُا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهُ وَمَنْ يُسٰٓاِ اللّٰهَ فَاِنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ﴿٤﴾ مَا قَطَعْتُمْ مِّنْ لِّيْنَةٍ اَوْ تَرَكْتُمْوَهَا قَايْمَةً عَلٰى اَصْوٰلِهَا فَيَاِذَنْ اللّٰهُ وَلِيُخْرِى الْفٰسِقِيْنَ ﴿٥﴾ وَمَا اَفَاءَ اللّٰهُ عَلٰى رَسُوْلِهِ مِنْهُمْ فَمَا اَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ حَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ وَلَكِنَّ اللّٰهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهُ عَلٰى مَنْ يَشَآءُ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٦﴾

[الحشر: ١-٦]

ความว่า “ทุกสรรพสิ่งในชั้นฟ้าทั้งหลายและในแผ่นดินต่างแซ่ซ้องสดุดีอัลลอฮ์ พระองค์เป็นผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงปรีชาญาณ

¹ อิบน์ อับบาส เรียกชื่อสุเราะฮ์นี้ว่า สุเราะฮ์ บนี อัน-นะฎิร ดู เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-ดัจฟีร, บาบ ดัจฟีร, สุเราะฮ์ อัล-หัจร์, หมายเลข 4882, อิบน์ กะษีร, อัล-ดัจฟีร, เล่ม 2 หน้า 1844
² อิบน์ อีซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 3 หน้า 192
³ เรื่องเดียวกัน
⁴ เรื่องเดียวกัน

พระองค์เป็นผู้ทรงเนรเทศบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาในหมู่ชาวมกีร์ออกจากบ้านเรือนของพวกเขา เป็นครั้งแรกของกัรฎุกไละ ออกเป็นกลุ่มๆ พวกเจ้ามิได้คาดคิดกันเลยว่าพวกเขาจะออกไปในสภาพเช่นนั้น และพวกเขาเองก็ยังคงคิดว่าแท้จริงป้อมปราการของพวกเขาจะป้องกันพวกเขาให้รอดพ้นจากการลงโทษของอัลลอฮ์ได้ แต่การลงโทษของอัลลอฮ์ก็ได้มาถึงพวกเขาโดยมิได้คาดคิดมาก่อน และพระองค์ทรงทำให้ความหวาดกลัวเกิดขึ้นในใจของพวกเขา จนพวกเขาได้ทำลายบ้านเรือนของตนด้วยน้ำมือของพวกเขาเอง และด้วยน้ำมือของบรรดามุอ์มิน ดังนั้น จึงยึดถือเป็นบทเรียนเถิด โอ้ผู้มีดวงตาทั้งหลาย และหากอัลลอฮ์ไม่ได้ทรงกำหนดการเนรเทศแก่พวกเขา แน่อน พระองค์ก็จะทรงลงโทษอื่นแก่พวกเขาในโลกนี้ และสำหรับพวกเขาในปรโลกนั้นก็คือการลงโทษด้วยนรก ทั้งนี้ก็เพราะว่า พวกเขาคือผู้ต่อต้านอัลลอฮ์และศาสนทูตของพระองค์ และผู้ใดที่ต่อต้านอัลลอฮ์ แท้จริง อัลลอฮ์เป็นผู้ทรงเข้มงวดในการลงโทษ การที่พวกเจ้าโค่นต้นอินทผลัมหรือปล่อยให้มันยืนไว้บนรอกของมันนั้น ทั้งหมดล้วนเป็นไปด้วยการอนุมัติของอัลลอฮ์ เพื่อให้พระองค์จะทำให้บรรดาผู้ฝ่าฝืนได้รับความอับยศ และทรัพย์สินใดที่อัลลอฮ์ทรงให้ศาสนทูตของพระองค์ยึดมาได้จากพวกเขา โดยที่พวกเจ้ามิได้ออกแรงเหน็ดเหนื่อยด้วยการขี่ม้าหรือขี่อูฐออกไปสู้รบ แต่พวกเจ้าได้มาด้วยการที่อัลลอฮ์ทรงมอบอำนาจแก่บรรดาศาสนทูตของพระองค์ให้ได้ปกครองเหนือ ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงอำนาจเหนือทุกสิ่งทุกอย่าง” (อัล-หัจร์ : 1-6)¹

ส่วนตอนอื่นๆ ในสุเราะฮ์นี้ก็มีกล่าวถึงบทบัญญัติว่าด้วย อัล-ฟัยฮ์ หรือทรัพย์สินที่ได้มาจากสงคราม ซึ่งกลายเป็นระบบการเงินและบทบัญญัติทางศาสนาที่ถือปฏิบัติกับทรัพย์สินที่ได้มาจากสงครามแบบไม่มีการสู้รบ กับศัตรู นั่นคือพระดำรัสของอัลลอฮ์ที่ว่า

﴿ مَا آفَاءَ اللَّهِ عَلَى رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَى فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ كَيْ لَا يَكُونَ دُولَةً بَيْنَ الْأَغْنِيَاءِ مِنْكُمْ وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٧﴾ لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَنْصُرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ﴿٨﴾ وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِمَّا أُوتُوا وَيُؤْتُونَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٩﴾ وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿١٠﴾ ﴾

[الحشر: ٧-١٠]

¹ ดูตีฟสิร สุเราะฮ์ อัล-หัจร์ ใน อิบนุ กะซีร, *อัล-ตีฟสิร*, เล่ม 2 หน้า 1844

“และทรัพย์สินใดที่อัลลอฮฺทรงให้ศาสนทูตของพระองค์ยึดมาได้จากชาวเมืองที่ตั้งถิ่นฐานอยู่นั้น ย่อมเป็นสิทธิ์ของอัลลอฮฺและศาสนทูต เป็นของญาติสนิท เด็กกำพร้า ผู้ขัดสน และผู้เดินทาง ทั้งนี้ เพื่อที่มันจะได้ไม่หมุนเวียนอยู่ในระหว่างผู้มั่งมีของพวกเขาเท่านั้น และอันใดก็ตามที่ศาสนทูตได้มอบแก่พวกเขาก็จงยึดเอาไว้ และอันใดก็ตามที่ท่านได้สั่งห้าม พวกเขาก็จงละเว้นเสีย พวกเจ้าจงยำเกรงอัลลอฮฺเถิด แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงเข้มงวดในการลงโทษ (สิ่งที่ยึดมาได้จากพวกยิว) เป็นของบรรดาผู้อพยพที่ขัดสน ซึ่งถูกขับไล่ออกจากบ้านเกิดเมืองนอนของพวกเขา และทอดทิ้งทรัพย์สินของพวกเขาเพื่อแสวงหาความโปรดปรานจากอัลลอฮฺและความยินดีของพระองค์ และพวกเขายังได้ช่วยเหลืออัลลอฮฺและศาสนทูตของพระองค์ คนเหล่านั้นพวกเขาเป็นผู้สัตย์จริง และบรรดาผู้ที่ได้ตั้งหลักแหล่งอยู่ที่นี่นครมะดีนะฮ์ (ชาวอันศอร) และได้ศรัทธาก่อนหน้าการอพยพของพวกเขา(ชาวมุฮาญีรีน) พวกเขารักใคร่ผู้ที่อพยพมายังพวกเขา และจะไม่พบความต้องการหรือความอิจฉาอยู่ในทรวงอกของพวกเขาในสิ่งที่ได้ถูกประทานให้ และพวกเขาเยอมนำให้สิทธิแก่ผู้อื่นก่อนตัวของพวกเขาเอง ถึงแม้ว่าพวกเขายังมีความต้องการอยู่มาก็ตาม และผู้ใดที่ได้รับการปกป้องให้รอดพ้นจากนิสัยตระหนี่ที่อยู่ในตัวของเขา คนเหล่านั้นย่อมเป็นผู้ประสบความสำเร็จ และบรรดาผู้ที่มาหลังจากผู้คนเหล่านั้น โอดเยพวกเขากลับว่า ข้าแต่พระเจ้าของเราทรงโปรดอภัยให้แก่เราและพี่น้องของเราผู้ซึ่งได้ศรัทธาก่อนหน้าเรา และขอพระองค์อย่าได้ให้มีการเคียดแค้นเกิดขึ้นในหัวใจของเราต่อบรรดาผู้ศรัทธา ข้าแต่พระเจ้าของเรา แท้จริงพระองค์ท่านเป็นผู้ทรงเอ็นดู ผู้ทรงเมตตาเสมอ” (อัล-หัชร์: 7-10)

ในสุเราะฮฺยังมีการกล่าวชมเชยบรรดามุฮาญีรีนและอันศอร มีการพูดถึงความขัดสนของมุฮาญีรีนและการเสียสละของอันศอรให้กับพวกเขา ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวแก่พวกเขาว่า “ถ้าพวกเจ้าต้องการฉันจะแบ่งทรัพย์สินที่เหลือที่ได้มาระหว่างพวกเจ้ากับชาวมุฮาญีรีน แต่ต้องให้พวกมุฮาญีรีนได้สิทธิในการอาศัยอยู่ในบ้านของพวกเขาและใช้สมบัติของพวกเขาต่อไป และถ้าพวกเจ้าต้องการอีกแบบฉันก็จะแบ่งทรัพย์สินทั้งหมดแก่มุฮาญีรีน และพวกเขาก็ไม่ต้องอาศัยในบ้านเรือนของพวกเขาอีกต่อไป” เมื่อนั้น สะอูด บิน อุบาดะฮฺ และ สะอูด บิน มุอาซ ซึ่งเป็นหัวหน้าของชาวอันศอรก็ได้กล่าวแก่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ว่า โอ้ เราะฮ์มุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ไม่ต้องทำเช่นนั้นหรอก ท่านแบ่งทรัพย์สินทั้งหมดให้มุฮาญีรีนเถิด

และให้พวกเขาได้ อยู่ในบ้านของเราต่อไป เหมือนที่เคยอยู่มา เกิด
 ขณะนั้นชาวอันศอรต่างก็กล่าวออกมาพร้อมกันว่า พวกเรายินดี พวกเรายินยอม ให้อัลลลอฮ์
 คือลัลลลอฮ์อะลยฮิวะสัลลัม ท่านนบีจึงได้ขอคุณแก่พวกเขาว่า “ให้อัลลลอฮ์
 ทรงเมตตาชาวอันศอรและลูกหลานชาวอันศอรด้วยเถิด”¹
 ท่านนบีได้แบ่งทรัพย์สินและบ้านของชาวยิวพวกนั้นแก่ชาวมุฮาญีรีน
 และยังได้แบ่งให้กับชายชาวอันศอรที่ยากจนอีกสองคนด้วย ในจำนวนชาวยิวมีคนหนึ่งชื่อ มุค็อยริก
 เป็นเศรษฐีจากบิเนญร เขาได้รับอิสลามก่อนสงครามฮุด และได้ร่วมรบเคียงข้างชาวมุสลิมในสมรภูมิมุฮุดด้วย
 เขาเคยพูดว่า ถ้าฉันตาย สมบัติของฉันขอมอบให้มุฮัมมัดได้ใช้ตามที่เขาต้องการ
 แล้วเขาก็ตายในสงครามและได้ทิ้งที่ดินไว้เจ็ดแปลง ท่านนบี คือลัลลลอฮ์อะลยฮิวะสัลลัม
 จึงได้ใช้ประโยชน์จากผลผลิตในที่ดินนี้แก่ชาวมุสลิมที่ขัดสนและมีความจำเป็น²
 ชาวอันศอรได้พิสูจน์ตัวเองให้เห็นประจักษ์ว่า
 พวกเขาเหมาะสมกับคำชมเชยที่อัลลลอฮ์ได้ตรัสในพระดำรัสของพระองค์ว่า

﴿ وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْأَيْمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِمَّا أُوتُوا وَيُؤْتُونَ عِلَىٰ
 أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٩﴾ [الحشر: 9]

ความว่า “และบรรดาผู้ที่ได้ตั้งหลักแหล่งอยู่ที่นครมะดีนะฮ์ (ชาวอันศอร)
 และได้ศรัทธาก่อนหน้าการอพยพของพวกเขา(ชาวมุฮาญีรีน) พวกเขารักใคร่ผู้ที่อพยพมายังพวกเขา
 และจะไม่พบความต้องการหรือความอิจฉาอยู่ในทรวงอกของพวกเขาในสิ่งที่ได้ถูกประทานให้
 และพวกเขายอมให้สิทธิแก่ผู้อื่นก่อนตัวของพวกเขาเอง
 ถึงแม้ว่าพวกเขายังมีความต้องการอยู่มากกว่าก็ตาม
 และผู้ใดที่ได้รับการปกป้องให้รอดพ้นจากนิสัยตระหนี่ที่อยู่ในตัวของเขา
 คนเหล่านั้นย่อมเป็นผู้ประสบความสำเร็จ” (อัล-หัจร : 9)

ในสมัยการปกครองของท่านอุมัร บิน อัล-ค็อฏฏอบ เราะฎียัลลอฮุอันฮุ³
 เมื่อท่านต้องการวางระบบการจัดเก็บค่าบำรุงที่ดินและระบบทะเบียน
 ท่านได้เรียกชุมนุมเสาะหาบะฮฺเหล่าที่ปรึกษาในเมืองมะดีนะฮ์
 และหารือกับพวกเขาในประเด็นการจัดแบ่งที่ดินให้กับทหารที่ร่วมพิชิต

¹ ษรห์ อัช-ษรกอญี, เล่ม 2 หน้า 82, ศอลิห์ อัช-ซามีย, มิน มะฮ์อิน อัศ-สีเราะฮฺ, หน้า 287, มะฮฺดี ริซกุลลอฮ์, อัศ-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวะวียะฮฺ ฟี ญวาล อัล-
 มะศอดิร อัล-อัศลิยะฮฺ, หน้า 417
² อิบน์ หะญัร, อัล-อิศอบะฮฺ, เล่ม 3 หน้า 394, อัล-วากิตีฮ์, อัล-มะฆอซี, เล่ม 3 หน้า 378
³ รายงานนี้ส่วนหนึ่งใน เศาะฮีห อัล-บุคอรี, จากอุมัร บิน อัล-ค็อฏฏอบ, กิตาบ อัต-ตฟัฮีร, บาบ เภาลียี มา อะฟาล อัลลลอฮ์ อะลา เราะฮ์ลียี, เล่ม 6
 หน้า 58

หรือว่าจะปล่อยให้ทำกินและจัดเก็บค่าบำรุงแทน เพื่อให้ชาวมุสลิมได้รับประโยชน์จากผลผลิตของที่ดินเหล่านี้ผ่านระบบทะเบียน ท่านได้ยกอ้างเหตุการณ์ในสงครามบิ น อัน-นะฎีร และโองการอัลกุรอานที่ถูกประทานลงมาในขณะนั้น ท่านมีทัศนะว่าลูกหลานมุสลิมรุ่นหลังมีสิทธิที่จะได้ประโยชน์จากทรัพย์สินเหล่านี้ตลอดไป โดยอ้างจากอายะฮ์ที่ว่า

﴿ وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿١٠﴾ ﴾ [الحشر: 10]

ความว่า “และบรรดาผู้ที่มาหลังจากผู้คนเหล่านั้น โดยพวกเขากล่าวว่า ข้าแต่พระเจ้าของเราทรงโปรดอภัยให้แก่เราและพี่น้องของเราผู้ซึ่งได้ศรัทธาก่อนหน้าเรา และขอพระองค์อย่าได้ให้มีการเคียดแค้นเกิดขึ้นในหัวใจของเราต่อบรรดาผู้ศรัทธา ข้าแต่พระเจ้าของเรา แท้จริงพระองค์ท่านเป็นผู้ทรงเอ็นดู ผู้ทรงเมตตาเสมอ” (อัล-หัชร์ : 10)

อับู ยูซุฟ ได้เขียนไว้ในตำรา “อัล-เคาะรอจญ์” ของท่านว่า ท่านอุมัร เราะวะฎียัลลอฮ์อัยนีย ได้หารือกับเคาะหะบะฮ์ฮะซันที่พิชิตดินแดน อัล-สะวะด พวกเขาส่วนใหญ่เห็นว่าให้แบ่งกัน โดยเฉพาะท่านบิลาล บิน เราะบะฮ์ ที่จริงจังกับทัศนะนี้มาก แต่ท่านอุมัรมองว่าควรปล่อยให้ใช้ประโยชน์โดยไม่ต้องแบ่ง และได้ขอรู้อาห์ว่า ให้อัลลอฮ์ทรงช่วยเหลือฉันให้มีหลักฐานเหนือบิลาลและพรรคพวกของเขาด้วยเถิด หลังจากนั้นสองสามวัน ท่านอุมัรก็กล่าวว่า แท้จริง ฉันได้เจอหลักฐานแล้ว นั่นคือพระดำรัสของอัลลอฮ์ที่ว่า

﴿ وَمَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ مِنْهُمْ فَمَا أَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ وَلَا كِنٍّ اللَّهُ يُسَلِّطُ رُسُلَهُ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٦﴾ ﴾ [الحشر: 6]

ความว่า “และทรัพย์สินใดที่อัลลอฮ์ทรงให้ศาสนทูตของพระองค์ยึดมาได้จากพวกเขา โดยที่พวกเขาไม่ต้องออกแรงเหน็ดเหนื่อยด้วยการขี่ม้าหรือขี่อูฐออกไปสู้รบ แต่พวกเขาได้มาด้วยการที่อัลลอฮ์ทรงมอบอำนาจแก่บรรดาศาสนทูตของพระองค์ให้ได้ปกครองเหนือ ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงอำนาจเหนือทุกสิ่งทุกอย่าง” (อัล-หัชร์ : 6)

จนจบอายะฮ์ที่พูดถึงเหตุการณ์บิ น อัน-นะฎีร ท่านบอกว่าเป็นอายะฮ์ที่พูดถึงบทบัญญัติทรัพย์สินแบบอัล-ฟัยฮ์โดยทั่วไป ไม่ได้จำกัดเฉพาะกรณีของบิ น อัน-นะฎีรเท่านั้น แล้วพระองค์ก็ตรัสอีกว่า

﴿ مَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَى فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ كَيْ لَا يَكُونَ دُولَةً بَيْنَ الْأَغْنِيَاءِ مِنْكُمْ وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٧﴾ ﴾ [الحشر: 7]

ค ว า ม ว่า “และทรัพย์สินใดที่อัลลอฮ์ทรงให้ศาสนทูตของพระองค์ยึดมาได้จากชาวเมืองที่ตั้งถิ่นฐานอยู่นั้น

ยอมเป็นสิทธิ์ของอัลลอฮ์และศาสนทูต เป็นของญาติสนิท เด็กกำพร้า ผู้ขัดสน และผู้เดินทาง ทั้งนี้ เพื่อที่มันจะได้ไม่หม่นเวียนอยู่ในระหว่างผู้มั่งมีของพวกเขาเท่านั้น และอันใดก็ตามที่ศาสนทูตได้มอบแก่พวกเขาก็จงยึดเอาไว้ และอันใดก็ตามที่ท่านได้สั่งห้าม พวกเขาก็จงละเว้นเสีย พวกเจ้าจงยำเกรงอัลลอฮ์เถิด แท้จริงอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงเข้มงวดในการลงโทษ” (อัล-หัชร์ : 7)

หลังจากนั้นพระองค์ก็ตรัสว่า

﴿لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَنْصُرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ﴿٨﴾﴾ [الحشر: ٨]

ความว่า “ (สิ่งที่ยึดมาได้จากพวกยิว) เป็นของบรรดาผู้อพยพที่ขัดสน ซึ่งถูกขับไล่ออกจากบ้านเกิดเมืองนอนของพวกเขา และทอดทิ้งทรัพย์สินของพวกเขาเพื่อแสวงหาความโปรดปรานจากอัลลอฮ์และความยินดีของพระองค์ และพวกเขายังได้ช่วยเหลืออัลลอฮ์และศาสนทูตของพระองค์ จนเหล่านั้นพวกเขาเป็นผู้สัตย์จริง” (อัล-หัชร์ : 8)

และพระองค์ก็ไม่ได้หยุดเพียงเท่านั้น แต่ทรงรวมคนอื่น ๆ เข้ากันอีกด้วย พระองค์ตรัสว่า

﴿وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٠﴾﴾ [الحشر: ١٠]

ความว่า “ และบรรดาผู้ที่มาหลังจากผู้คนเหล่านั้น โดยพวกเขา กล่าวว่า ข้าแต่พระเจ้าของเราทรงโปรดคอยให้แก่เราและพี่น้องของเราผู้ซึ่งได้ศรัทธาก่อนหน้าเรา และขอพระองค์อย่าได้ให้มีการเคียดแค้นเกิดขึ้นในหัวใจของเราต่อบรรดาผู้ศรัทธา ข้าแต่พระเจ้าของเรา แท้จริงพระองค์ท่านเป็นผู้ทรงเอ็นดู ผู้ทรงเมตตาเสมอ” (อัล-หัชร์ : 10)

นี่เป็นบทบัญญัติทั่วไปที่รวมถึงคนรุ่นหลังด้วย ดังนั้น อัล-ฟัยฮ์ หรือทรัพย์สินที่ได้อธิบายได้ในสงครามที่ไม่มีการสู้รบกับศัตรูจึงเป็นสิทธิของคนเหล่านี้ทุกคน ด้วยเหตุนี้เราจะแบ่งให้กับคนบางส่วนที่ร่วมสงครามและละทิ้งคนอีกส่วนหนึ่งที่ไม่ร่วมสงครามด้วยได้อย่างไรกัน บรรดาเศาะหาบะฮ์จึงเห็นพ้องกันว่าให้ปล่อยที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์โดยไม่ต้องแบ่งและให้เก็บค่าบำรุงจากการใช้ประโยชน์แทน

อนู ยูสุฟ ได้อธิบายว่า ทศนะของท่านอุมัร เราะชะฎีลลอฮ์อันฮู ที่ไม่ยอมแบ่งที่ดินให้กับทหารผู้พิชิตดินแดน หลังจากที่ท่านได้รับการตัดสินใจให้พบหลักฐานจากอัลกุรอานนั้น

ยอมเป็นเตาฟีกหรือการอำนวยจากอัลลอฮฺในสิ่งที่ท่านได้ตัดสินใจทำ และเป็นคุณความดีอย่างใหญ่หลวงแก่ประชาชาติมุสลิมทุกคน รวมถึงทัศนคติของท่านที่เห็นว่าควรเก็บค่าบำรุงและแบ่งส่วนให้กับชาวมุสลิมนั้นก็ถือว่าเป็นประโยชน์อย่างมากแก่พวกเขาด้วย เนื่องจากว่า ถ้าที่ดินพวกนี้ไม่ได้เป็นที่วะกัฟให้แก่ผู้คนที่ในการแจกจ่ายให้เป็นปัจจัยดำรงชีพแล้วละก็ แน่ นอน ว่า กอ ง ท ห า ร ต า ม ช า ย แด น กั้ จ ะ ไ ม่ มี เ ส ปี ย ง กอ ง ท พ กั้ จ ะ ไ ม่ ไ ช้ ม แ ช้ ง หรือมีกำลังพอที่จะเดินหน้าต่อไปในการญิฮาด¹

ในทำยสุเราะฮฺ อัล-หัจร อัลลอฮฺได้พูดถึงพวกมุนาฟิกและเชื่อมโยงพวกเขาเกี่ยวกับพวกยิวในพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نَافَقُوا يَقُولُونَ لِإِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَئِنْ أُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلَا نُطِيعُ فِيكُمْ أَحَدًا أَبَدًا وَإِنْ قُوتِلْتُمْ لَنَنْصُرَنَّكُمْ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١١﴾ لَئِنْ أُخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَئِنْ قُوتِلُوا لَا يَنْصُرُونَهُمْ وَلَئِنْ نَصَرُوهُمْ لَيُولَّيْنَّ الْأَدْبَرَ ثُمَّ لَا يُصَرُّونَ ﴿١٢﴾ ﴾ [الحشر: ١١-١٢]

ความว่า “ เจ้า มิ เห็น ด อ ก ห รื อ ว่า บรรรดาผู้กลับกลอกกล่าวแก่พี่น้องของพวกเขาที่ปฏิเสธศรัทธาในหมู่ชาวมุสลิมว่า หากพวกท่านถูกขับไล่ออก แน่ นอน เรากั้ จ ะ อ อ ก ไ ป พ ร้ อ ม กั บ พ ว ก ท ำ น ด ้วย และเราจะไม่เชื่อฟังปฏิบัติตามผู้ใดเป็นอันขาดเกี่ยวกับพวกท่าน และหากพวกท่านถูกโจมตี แน่ นอน เรากั้ จ ะ ช ่วย เ ลื อ พ ว ก ท ำ น และอัลลอฮฺทรงเป็นพยานว่า แท้จริงพวกเขาเป็นผู้กล่าวเท็จ หากพวกยิวถูกขับไล่ออกไป บรรรดาผู้กลับกลอกเหล่านั้นก็จะไม่ออกไปพร้อมกับพวกเขา และถ้าพวกเขาถูกโจมตี บรรรดาผู้กลับกลอกเหล่านั้นก็จะไม่ช่วยเหลือพวกเขาแต่อย่างใด และหากบรรรดาผู้กลับกลอกช่วยเหลือพวกเขา แน่ นอน บรรรดาผู้กลับกลอกก็ จะ ผิ น หล ัง ห นี อ อ ก ไ ป พวกเขากั้ จะ ไ ม่ ไ ด้ ร ับ ค ว ม ช ่วย เ ลื อ ” (อัล-หัจร : 11-12)

เช่นเดียวกับที่ได้เปิดโปงให้เห็นถึงนิสัย ความขลาดของพวกยิว และวิธีการของพวกเขาในการทำสงครามในพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ لَا يُقَاتِلُونَكُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِي فُرَى مُحَصَّنَةٍ أَوْ مِنْ وَرَاءِ جُدُرٍ بَأْسُهُمْ بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّىٰ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٤﴾ ﴾ [الحشر: ١٤]

ความว่า “ (ยิวพวกนั้น) พวกเขาทั้งหมดจะไม่ต่อสู้กับพวกเจ้า เว้นแต่ในเมืองที่มีป้อมปราการ หรือจากเบื้องหลังของกำแพง หน้าซ้าการเป็นศัตรูระหว่างพวกเขากันเองนั้นก็รุนแรงยิ่งนัก เจ้าเข้าใจว่าพวกเขารวมกันเป็นปึกแผ่น แต่ความจริงแล้วจิตใจของพวกเขาแตกแยกกัน ทั้งนี้เพราะว่าพวกเขาเป็นหมู่ชนที่ไม่ใช้สติปัญญาใคร่ครวญ ” (อัล-หัจร : 14)

¹ อนุ ชู ส พ , อัล-เกาะรอญญ์, หน้า 23, อนุ ชะ อ ล า , อัล-อะห์กาม อัล-สุลฎอนียะฮฺ, หน้า 166

แน่นอนว่า กำแพงของพวกเขาที่ยืนในปาเลสไตน์ปัจจุบันนี้มิได้เป็นอะไรเลยนอกจากประจักษ์พยานสะท้อนความจริงที่อัลลอฮ์ได้บอกเล่าในสุเราะฮ์นี้เกี่ยวกับพวกยิวนี้ อันนะฎิร และยิวกลุ่มอื่นๆ ทั่วไป ทุกที่และทุกยุคสมัยนั่นเอง

สงครามอะห์ซาบ (ค็อนดัก) (เดือนเซาวาล ฮ.ศ.5)¹

สาเหตุของสงครามเกิดจากแกนนำยิวกลุ่มหนึ่งในมะดีนะฮ์ได้เดินทางไปยังมักกะฮ์และพุดยุงให้พวกกูร็อยซ์ยกทัพมาทำสงครามกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ที่มะดีนะฮ์ พวกเขาให้สัญญาว่าจะคอยช่วยเหลือกูร็อยซ์จนกว่าจะสามารถถอนรอกถอนโคนมุฮัมมัดและพรรคพวกเขาให้หมดสิ้นและยังได้บอกว่าศาสนาของพวกเขาดีกว่าศาสนาของมุฮัมมัดเสียอีก เหตุการณ์นี้คือที่มาที่ไปของการประทานอัลกุรอานที่ว่า

﴿ أَلَمْ تَر إِلَى الَّذِينَ أَوْتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْحَبِيبِ وَالظُّغُوتِ وَيَقُولُونَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا هَؤُلَاءِ أَهْدَىٰ مِنَ الَّذِينَ
ءَامَنُوا سَبِيلًا ﴿٥١﴾ [النساء: ٥١]

ความว่า “เจ้ามิได้มองดูบรรดาผู้ที่ได้รับส่วนหนึ่งจากคัมภีร์ดอกหรือ โดยที่พวกเขาศรัทธาต่ออัล-ญิบตี และ อัล-ฎอ-ฏอ-ฮูต และกล่าวแก่บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาว่า พวกเขาเหล่านี้แหละเป็นผู้อยู่ในทางที่เที่ยงตรงกว่าบรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย”²

พวกกูร็อยซ์จึงตอบรับ ซึ่งมีบุญสุพยานเป็นหัวหอกใหญ่ในเรื่องนี้

เสร็จแล้ว ยิวพวกนี้ก็เดินทางไปยังเผ่า *เซาะเกาะห์ฟาน* และเผ่าอื่นๆ ในแคว้นนัจญด์ เพื่อเชิญชวนให้พวกเขามาร่วมสงครามขจัดชาวมุสลิมที่มะดีนะฮ์ อีกทั้งให้สัญญาและยุยงพวกเขาเหมือนกับที่ทำกับพวกกูร็อยซ์ ในที่สุดยิวกลุ่มนี้ก็สามารถรวบรวมกลุ่มก๊กทั้งหลายเหล่านี้ในการประกาศสงครามกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และบรรดามุสลิมได้สำเร็จ³

¹ อัล-บุคอรี ได้ตั้งหัวข้อในตำราเศาะฮีห์ของท่านว่า “สงครามค็อนดัก นั่นคือ อัล-อะห์ซาบ” ดู *พัตห์ อัล-บารี*, เล่ม 15 หน้า 274, และดู อิบน์ อับี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, *ฮ็อชวะฮ์ อัล-ค็อนดัก*, หน้า 246

² อัล-วากิดีย, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 2 หน้า ๔๔๒, อิบน์ อิชาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 3 หน้า 215, อัล-ศอลิฮีย อัล-ซามีย, *สุบุล อัล-ฮุดา วะ อัล-เราะชาด*, เล่ม 4 หน้า 513

³ ดู อิบน์ หะญูร, *พัตห์ อัล-บารี*, เล่ม 15 หน้า 275, อิบน์ อิชาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 3 หน้า 215, อัล-วากิดีย, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 2 หน้า ๔๔3, อัล-ศอลิฮีย อัล-ซามีย, *สุบุล อัล-ฮุดา วะ อัล-เราะชาด*, เล่ม 4 หน้า 513

ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม นั้นจะคอยติดตามข่าวสารของศัตรูอย่างพวกกุร็อยช์และกลุ่มอื่นๆ อยู่เป็นประจำ และสายลับของท่านก็ได้นำข่าวความเคลื่อนไหวของพวกเขามาให้ท่านทราบ ท่านจึงเรียกบรรดาเศาะหาบะฮ์มาประชุมหารือกันและขอความเห็นจากพวกเขาว่าควรจะรับมืออย่างไรกับการรุกรานที่กำลังใกล้เข้ามา นี้ อีก ทั้ง จำนวน ของ ศัตรู ก็มี มากกว่า ทุก ครั้ง สภาพของมะดีนะฮ์เองก็ดูเหมือนจะไม่มีศักยภาพพอที่จะต้านทานกองกำลังมหาศาลนี้ได้

ในจำนวนความเห็นที่ถูกเสนอขึ้นมาด้วยการแนะนำของสลมาน อัล-ฟาริสียะ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ก็คือให้ขุดคูหรือสนามเพลาระอบเมือง เพื่อป้องกันไม่ให้ทหารม้าและพลเดินเท้าข้ามเข้ามาได้ในเวลาเดียวกัน ชาวมุสลิมก็สามารถป้องกันตนเองได้เนื่องจากสภาพของเมืองมะดีนะฮ์ก็เอื้ออำนวยอย่างมากที่จะให้ทำเช่นนั้น ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม พอใจกับความคิดเห็นนี้มาก¹ และวางแผนขุดสนามเพลาะตามที่เสนอ ท่านได้แบ่งงานระหว่างเศาะหาบะฮ์ทุกคนรับได้รับภารกิจให้ขุดคนละสี่สิบศอก ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ร่วมลงมือขุดพร้อมกับเศาะหาบะฮ์ของท่านด้วย ท่านใช้ขวานเป็นเครื่องมือและแบกขนดินไปทิ้งด้วยมือของตนเอง

ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ขนดินในวันขุดสนามเพลาะจนบริเวณท้องของท่านคลุกฝุ่นไปหมด ท่านได้กล่าวลำนำพร้อมๆ กับเศาะหาบะฮ์ของท่านว่า

وَاللّٰهُ لَوْلَا اللّٰهُ مَا اهْتَدَيْنَا، وَلَا تَصَدَّقْنَا وَلَا صَلَّيْنَا،
 فَأَنْزَلْنَا سَكِينَةً عَلَيْنَا، وَثَبَّتِ الْأَقْدَامَ إِنْ لَا قَبِيْنَا،
 إِنْ الْأُلَىٰ قَدْ بَعَّوْا عَلَيْنَا، إِذَا أَرَادُوا فِتْنَةً أَيْبِنَا.

ขอสาบานด้วยอัลลอฮ์ หากไม่ใช่เพราะพระองค์ เราคงไม่ได้รับทางนำ เราคงไม่ได้บิรจาต เราคงไม่ได้ละหมาด เป็นแน่แท้

ดังนั้น ขอพระองค์ประทานความสงบในหัวใจลงมาแก่เราด้วยเถิด ขอพระองค์ทำให้เท้าของเรามั่นคง ยามที่เราต้องเจอกับศัตรู

แท้จริง คนเหล่านั้นได้ละเมิดรุกรานเรา หากพวกเขาต้องการสร้างความเป็นปวน เราไม่ยอมให้มันเกิดขึ้นแน่นอน²

พวกมุนาฟิกบางคนได้หลบหนีออกจากภารกิจการขุดสนามเพลาะ อัลลอฮ์ได้ตรัสถึงพวกเขาว่า

﴿لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ يَتَسَلَّلُونَ مِنْكُمْ لِوَاذًا فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾ [النور: 63]

¹ ดู อิบน์ หะญัวร์, *ฟีตห์ อัล-บารี*, เล่ม 15 หน้า 275, อัล-วาเกดียะ, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 2 หน้า ๔๔5, อัล-ศอลิฮียะ อับ-ซามียะ, *สุนุด อัล-ฮุดา* วะ *อับ-เราะเซาะฮาด*, เล่ม 4 หน้า 514

² อิบน์ อุบี ชัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 257

“พวกเจ้าอย่าทำให้การเรียกร้องของศาสนทูตในหมู่พวกเจ้าเป็นเช่นเดียวกับการเรียกร้องระหว่างพวกเจ้ากันเอง แน่นนอน อัลลอฮฺทรงรู้ว่าใครที่แอบหลีกเลี่ยงออกไปในหมู่พวกเจ้า ดังนั้นบรรดาผู้ที่ฝ่าฝืนคำสั่งของเขาจงระวังให้ดีว่า จะเกิดความปั่นป่วนอันใดกับพวกเขา หรืออาจจะโดนการลงโทษอันเจ็บปวดลงมาจากพวกเขาก็ได้” (อัน-นูร : 63)

บรรดาผู้ศรัทธานั้นเวลาที่พวกเขามีธุระใดๆ ก็จะไม่ออกไปจากภารกิจจนกว่าจะได้ขออนุญาตจากท่านนบี คือลัลลลอฮฺอะลียะฮฺวะสัลลัม เสียก่อน อัลลอฮฺจึงได้ชมเชยพวกเขาในอัลกุรอานว่า

﴿ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِذَا كَانُوا مَعَهُ عَلَىٰ أَمْرٍ جَامِعٍ لَّمْ يَذْهَبُوا حَتَّىٰ يَسْتَأْذِنُوهُ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِذَا أَسْتَأْذَنُوكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأَذَنَ لِمَن شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٦٦﴾ [النور: 66]

ความว่า “แท้จริง บรรดา ผู้ศรัทธา ที่แท้จริง นั้น คือ บรรดา ผู้ศรัทธา ต่อ อัลลอฮฺ และ ศาสนทูต ของ พระองค์ เมื่อ พวกเขา มารวม กัน อยู่ กับ เขา ใน กิจ การ ที่ สำ คัญ พวกเขา จะไม่ ผละ ออก ไป จนกว่า พวกเขา จะ ขออนุญาต จาก เขา เสีย ก่อน แท้จริง บรรดา ผู้ ที่ ข อ อ นุ ญ า ต ต่อ เจ้า นั้น พวกเขา เหล่า นั้น คือ บรรดา ผู้ ที่ ศรัทธา ต่อ อัลลอฮฺ และ ศาสนทูต ของ พระองค์ ดังนั้น เมื่อ พวกเขา ข อ นุ ญ า ต ต่อ เจ้า เพื่อ กิจ การ บาง อย่าง ของ พวกเขา แล้ว ก็ จง อนุญาต แก่ ผู้ ที่ เจ้า พึง ประสงค์ ใน หมู่ พวก เขา เถิด และ จง ขอ ภัย ต่อ อัลลอฮฺ ให้ แก่ พวกเขา แท้จริง อัลลอฮฺ นั้น ทรง เป็น ผู้ ภัย ผู้ เมตตา เสมอ”¹

ระหว่างที่ชุดสนามเพลาะอยู่นั้น ชาวมุสลิมก็เจอก้อนหินใหญ่ที่ยากต่อการทุบตีให้แตก ท่านนบีคือลัลลลอฮฺอะลียะฮฺวะสัลลัม ก็เลยลุกขึ้นไปทุบด้วยตัวเอง ตอนที่ท่านตีลงไปครั้งแรกก็กระทบกับหินจนเกิดสะเก็ดไฟวาบขึ้นมา ท่านจึงกล่าวตักบีร บรรดามุสลิมก็กล่าวตักบีรพร้อมกับท่าน ตีลงไปครั้งที่สองก็มีสะเก็ดไฟอีก ท่านก็ตักบีรอีกครั้งพร้อมกับชาวมุสลิม ตีลงไปครั้งที่สามก็เกิดสะเก็ดไฟอีก ท่านก็กล่าวตักบีรอีก ชาวมุสลิมก็กล่าวตักบีรพร้อมกับท่านอีกครั้ง หลังจากที่ตีลงไปครั้งแรกท่านได้กล่าวว่า “อัลลอฮฺอัคบัร อัลลอฮฺได้มอบกุญแจแห่งขามให้กับฉัน ขอสาบานด้วยอัลลอฮฺ แท้จริงฉันได้เห็นวังสีแดงของมัน ณ เวลานี้แล้ว”

¹ อิบน์ กะษีร, อัศ-ศ็ฟฮัร, เล่ม 2 หน้า 248, ท่านยังแสดงทัศนคติทั่วไปในประเด็นที่อายะฮฺนี้พูดถึง รวมทั้งประเด็นที่พวกนุนาฟีกได้ปฏิบัติกับคำสั่งของท่านนบี คือลัลลลอฮฺอะลียะฮฺวะสัลลัม

พอตีลงไปครั้งที่สองก็กล่าวว่า “อัลลอฮ์อัคริบ อัลลอฮ์ได้มอบกุญแจแห่งเปอร์เซียให้กับฉัน ขอสาบานด้วยอัลลอฮ์ แท้จริง ตอนนี ฉันได้เห็นวังสีขาของมะดาอินแล้ว” และตอนที่ลงไปครั้งที่สามท่านก็กล่าวว่า “อัลลอฮ์อัคริบ อัลลอฮ์ได้มอบกุญแจแห่งเยเมนให้กับฉัน ขอสาบานด้วยอัลลอฮ์ แท้จริงฉันได้เห็นประตูแห่งคือนอาห์จากที่ของฉัน ณ เวลานี้แล้ว”¹ ชาวมุสลิมเมื่อได้ยินดังกล่าวดังนั้นก็รู้สึกยินดี ด้วยเหตุนี้ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม และบรรดาผู้ศรัทธาจึงมีความเชื่อมั่นว่าพวกเขาจะมีชัยชนะเหนือกษัตริย์เหล่านั้น และได้พิชิตเมืองต่างๆ ของพวกเขา และเชื่อมั่นในสัญญาของอัลลอฮ์และศาสนทูตของพระองค์

ในขณะที่พวกมุนาฟิกนั้นกลับเยาะเย้ยถากถางและตลกขบขันกับสิ่งที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม ได้บอกกล่าวถึงสัญญาของอัลลอฮ์

﴿ وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا ۝١٠﴾ [الأحزاب: ١٠]

ความว่า “และเมื่อพวกมุนาฟิกและบรรดาผู้ที่หัวใจของพวกเขามีโรค กล่าวว่า อัลลอฮ์และศาสนทูตของพระองค์มิได้สัญญาแก่เราแต่อย่างใด นอกจากเป็นเพียงแค่การหลอกลวงเท่านั้น”

ในที่สุด พวกกูรีอัยซ์และพลพรรคจากเผ่าต่างๆ ก็ได้มาถึงมะดีนะฮ์ พวกเขามีทหารจำนวนมากถึงหนึ่งหมื่นนาย และได้วางค่ายรอบๆ มะดีนะฮ์ และต่างก็แปลกใจที่เห็นว่ามิสนามเพลาะอยู่ เนื่องจากพวกอาหรับไม่เคยรู้จักหรือเคยผ่านตากับสิ่งนี้ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม และเศาะหาบะฮ์ได้วางค่ายทหารจำนวนสามพันคนจากเหล่ามูญาฮิดีน หลังจากที่ได้รวบรวมผู้หญิงและเด็กให้ย้ายไปอยู่หลังบ่อนปราการของชาวอันศอรแล้ว²

เวลานั้นเป็นช่วงที่หนักหนาสาหัสมาก เพราะชาวมุสลิมไม่อาจไว้วางใจในความปลอดภัยของตัวเองตลอดทั้งกลางวันและกลางคืนเลย เนื่องจากยังมียิวเผ่ากูรีอัยเซาะฮ์ที่อยู่ชานเมืองมะดีนะฮ์³ ชาวมุสลิมได้มีสัญญากับพวกเขาว่าจะต้องร่วมกันปกป้องเมืองมะดีนะฮ์ แต่ก็ไม่อาจวางใจว่าพวกเขาจะยังคงรักษาสัญญาดังกล่าวอยู่หรือไม่ จึงทำให้ชาวมุสลิมรู้สึกว่ามีอันตรายอยู่รอบด้าน เช่นที่อัลลอฮ์ได้ตรัสไว้ว่า

﴿ إِذْ جَاءُوكُمْ مِّن فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ مِنكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ الظُّنُونًا ۝١٠﴾ [الأحزاب: ١٠-١١]

¹ อิบน์ อุบี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 261, อะหมัด, *อัล-มุสนัด*, เล่ม 4 หน้า 303

² อิบน์ ฮิษาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 3 หน้า 219, อัล-วาเกดีย์, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 2 หน้า 443, อัล-ศอลิฮี อับ-ซามีย, *สุนุด อัล-ฮุดา อะ-รเราะชาด*, เล่ม 4 หน้า 524

³ ดู เซากีย์ อูบ เคะลีล, *อัล-กัอนดัค มื่อชาวอะฮ์ อัล-อะห์ซาบ*, คามัสกัศ : คาร์ อัล-ฟิกร์, พิมพ์ครั้งที่ 1, ส.ศ.1406, หน้า 109

ความว่า “เมื่อพวกเขายกทัพมายังพวกเขา ทั้งจากทางข้างบนของพวกเขา และจากทางข้างล่างของพวกเขา และเมื่อนายน์ตาได้เหลือกลานและหัวใจได้มาจุกอยู่ที่ลำคอ และพวกเขาก็คิดกันไปต่างๆ นานาเกี่ยวกับอัลลอฮฺ ณ ที่นั้น ขณะนั้น บรรดาผู้ศรัทธาได้ถูกทดสอบ และพวกเขาถูกทำให้หวั่นไหวสั่นสะท้านอย่างรุนแรง”¹

หน่วยลาดตระเวนของกำลังพันธมิตรเริ่มปฏิบัติการตรวจตราว่าแนวสนามเพลาะมีส่วนไหนที่เป็นช่องว่าง พอให้ทะลวงเข้าไปได้บ้าง ทหารม้าบางส่วนของพวกเขาสามารถที่จะข้ามสนามเพลาะเข้าไปได้ตรงจุดหนึ่ง แต่ ท ห ร ข อ ง อี ส ล อ ม ซึ่ ง มี ท ำ น อ ะ ลี ย บิ น อ บี ฏ อ ลิบ เป็นหัวหน้าก็สามารถสกัดกั้นพวกเขาไว้ได้และยังปลิดชีวิตบางคนได้อีกด้วย ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม สั่งให้คืนศพทหารกลับไปให้พวกกูร็อยซ์ และไม่ยินยอมให้เรียกเก็บค่าตอบแทนใดๆ จากพวกเขา²

ชาวมุสลิมได้ช่วยกันรักษาสนามเพลาะทั้งวันทั้งคืนเพื่อป้องกันไม่ให้ศัตรูบุกเข้ามา ท่านนบี ศ็ อ ล ล ล ล อ ฮู อ ะ ลี ย ฮี ว ะ สั ล ล ัม ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ด้วยการเฝ้าระวังสนามเพลาะบางจุดที่เป็นช่องโหว่ด้วยตัวท่านเอง ดังนั้น บรรดาพันธมิตรจึงพยายามหาช่องทางอื่นที่จะทำลายการป้องกันของชาวมุสลิม ในกลุ่มของพันธมิตรนั้นมีชาวยิวร่วมอยู่ด้วย นำโดย หุัยยัย บิน อักฎ็อบ ได้มุ่งหน้าไปหา ยิวเผ่า กูร็อยเซาะฮฺ ที่เก็บตัวอยู่ในป่าของ พวกเขา และพยายามเกลี้ยกล่อมด้วยแผนการและอุบายต่างๆ จนสามารถทำให้หัวหน้าของยิวบนี้กูร็อยเซาะฮฺ ล้อยตาม ยอมทำลายพันธะสัญญาที่เคยทำไว้กับบรรดามุสลิม สายลับของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้นำเรื่องที่หุัยยัย บิน อักฎ็อบไปหา ยิวบนี้กูร็อยเซาะฮฺ มาแจ้งแก่ท่าน รวมถึงเรื่องที่พวกยิวบิดพลิ้วสัญญา และความตั้งใจของพวกเขาที่จะให้ความช่วยเหลือแก่กองทัพกูร็อยซ์ในการสู้รบกับท่านนบีและบรรดาผู้ศรัทธา ท่านนบีรู้สึกเสียใจที่ได้ยินข่าวเช่นนี้ ท่านต้องการที่จะตรวจสอบข่าวนี้ให้แน่ใจด้วยตัวท่านเอง ขณะเดียวกันท่านก็พยายามปกปิดไม่ให้ข่าวนี้รั่วไหลไปยังชาวมุสลิม แม้แต่คนเดียว เพื่อไม่ให้พวกเขาเกิดความระส่ำระสาย และมีผลต่อกำลังใจของพวกเขา ท่านนบีจึงได้ส่งตัวแทนชาวอันศอรสี่คนที่มีความสัมพันธ์และพันธะกับชาวยิวมาก่อน ในนั้นมี สะอูด บิน มุอาซ และ สะอูด บิน อุบาดะฮฺ ซึ่งเป็นแกนนำสองคนของเผ่าเอาส์ และ ค็อซรี อัจญ์ ท่านสั่งให้พวกเขาไปเยี่ยมยิวบนี้กูร็อยเซาะฮฺ ที่ป่าของ พวกเขา และตรวจสอบความจริงให้แน่ชัด ท่านกำชับไม่ให้พวกเขาแพร่พรายเรื่องนี้แก่คนอื่นถ้าหากพวกยิวบิดพลิ้วสัญญาจริงๆ และบอกให้พวกเขาทำสัญญาณที่พอจะทำให้ท่านนบีเข้าใจว่าเรื่องราวเป็นจริงหรือไม่อย่างไร

¹ เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรีฮฺ อ้างจาก *พัตห์ อัล-บารีย์*, เล่ม 15 หน้า 283, อิบน์ อับี ซัยบะฮฺ, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 255

² อิบน์ อับี ซัยบะฮฺ, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 263, อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 3 หน้า 225, อิบน์ สะอูด, *อัญญาเราะฮฺ อัล-กุบรอ*, เล่ม 2 หน้า 68, อัล-วาเกียฮฺ, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 2 หน้า 464, 474

คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และกล่าวกับท่านนบีว่า โอ้ ศาสนทูตของอัลลอฮุ แท้จริงฉันได้รับอิสลามแล้วแต่พรรคพวกของฉันไม่มีใครรู้ ท่านสั่งฉันมาเถิดว่าจะให้ฉันทำอะไร ท่านนบีคือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ต้องการที่จะฉวยโอกาสนี้ด้วยการใช้มูญาฮิดนิรนามผู้นี้ได้อย่างเต็มความสามารถ ท่านจึงกล่าวแก่เขาว่า แท้จริงแล้ว เจ้าอยู่ ใน นั้น ตัว คน เดียว ดังนั้นจงช่วยทำลายแผนการของศัตรูแทนเราให้เต็มที่เท่าที่เจ้าทำได้ เพราะแท้จริง “สงครามนั้นคืออูบาย”¹ หลังจากที่รับคำสั่งจากท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม แล้ว นุอัยม์ก็ได้ออกไปหาวิบน์กัร็อยเฮาะฮะฮุก่อนหน้านี้เขารู้จักและไปมาหาสู่กับยิวพวกนี้ในสมัยญาฮิลียะฮุมมาแล้ว เขากล่าวกับพวกยิวว่า พวกท่านรู้ดีใช่ไหมว่าฉันปรารถนาดีกับพวกเจ้าอย่างไร พวกเขาตอบว่า ท่านไม่ใช่ผู้ที่มีข้อครหาสำหรับเรา เขาก็กล่าวต่อไปว่า แท้จริง พวกท่านได้สนับสนุนกัร็อยฮ์และฆะเราะฟานในการสู้กับมุหัมมัด ทั้งๆ ที่คนเหล่านั้นไม่เหมือนพวกท่าน ดินแดนนี้เป็นถิ่นของพวกท่าน ในนั้นมีทรัพย์สินของพวกท่าน ลูกหลาน และสตรีของพวกท่าน พวกท่านย่อมไม่มีที่อื่นให้อพยพไปอีกแล้ว ในขณะที่กัร็อยฮ์และฆะเราะฟานนั้นถ้าพวกเขาชนะและเห็นทรัพย์สินของพวกเขาก็ต้องรีบเอามันไปแน่นอน และถ้าหากพวกเขาแพ้พวกเขาก็ย่อมถอยร่นกลับไปยังถิ่นของตัวเอง และปล่อยให้พวกท่านเผชิญกับมุหัมมัดด้วยตัวพวกท่านเอง และพวกท่านย่อมไร้กำลังพอที่จะรับมือจากนั้น นุอัยม์ก็ได้พูดต่อไปว่า ฉันเห็นว่า พวกท่านไม่ควรที่จะร่วมต่อสู้ จนกว่าพวกท่านจะขอตัวประกันเป็นแก่นนำระดับหัวหน้าของพวกเขามาไว้ เพื่อประกันความไว้วางใจของพวกท่านเองว่า พวกท่านจะได้สู้กับมุหัมมัดและพวกเขาจะไม่ปล่อยให้พวกท่านต้องเผชิญหน้าอย่างโดดเดี่ยว

จากนั้น นุอัยม์ ก็ได้เข้าไปหากัร็อยฮ์ด้วยตัวเองอีกรอบ และไปพูดกับอบู สุฟยาน บิน หัรบ ผู้เป็นหัวหน้าของพวกเขาว่า แท้จริง ท่านย่อมรู้ดีว่าฉันปรารถนาดีกับพวกท่านอย่างไร และฉันได้ปลีกรตัวออกจากมุหัมมัดแล้ว และแท้จริง ฉันได้ยืนยันว่าพวกท่านนบี กัร็อยเฮาะฮะฮุ ได้กลับคำและเสียใจต่อสิ่งที่พวกเขาทำกับมุหัมมัด พวกเขาได้ส่งตัวแทนไปหามุหัมมัดและต่อรองว่า ท่านจะพอใจยกโทษให้เราหรือไม่ ถ้าหากเรานำแก่นนำจากชาวกัร็อยฮ์และฆะเราะฟานบางคนมาให้ท่านประหารพวกเขาแล้วเราก็ช่วยท่านจัดการกองทัพที่เหลืออยู่? มุหัมมัดก็ตอบพวกเขาไปแล้วว่า ตกลง

แล้ว นุอัยม์ ก็ ยัง แสร้ง เตือน พวก กั ร็ อ ย ฮ์ ต่ อ ไป อี ก ว่า หากพวกยิวมาร้องขอตัวแทนจากพวกท่านก็อย่าได้ให้ไปแม้สักคนเดียว

¹ อิบน์ ฮิชาม, *อัล-สีเราะฮุ อัน-นะบะวีเยฮุ*, เล่ม 3 หน้า 228, อัล-วาเกดีย์, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 2 หน้า 460, 462, อัล-ศอลิฮีย์ อัล-ซามีย์, *สุนุล อัล-ฮุดา วะ อัล-เราะฮาด*, เล่ม 4 หน้า 528-529

หลังจากนั้น เขาก็ออกไปหาพวกเขาจะเถาะฟาน และได้พูดเช่นเดียวกับที่พูดกับกูร์อัยษ์และเตือนให้พวกเขาระวังยิวบนี้กูร์อัยษะฮะฮุเยียงเดียวกัน¹

ทั้งพวกเขาจะเถาะฟาน พวกกูร์อัยษ์ และพวกบนี้กูร์อัยษะฮะฮุ ต่างได้สัญญากันแล้วว่าวันรุ่งขึ้นพวกเขาจะร่วมบุกโจมตี เผลอญว่าวันนั้นตรงกับวันเสาร์ เมื่อพวกกูร์อัยษ์ส่งตัวแทนไปยังบนี้กูร์อัยษะฮะฮุเพื่อให้มาเข้าร่วมสงครามในวันนั้น พวกเขา ก็ตอบว่า แท้จริงแล้ว วันนี้เป็นวันเสาร์ พวกเราจะไม่ต่อสู้ร่วมกับพวกท่านในวันนี้ จนกว่าพวกท่านจะส่งคนมาเป็นผู้รับประกันแก่เรา ว่าพวกท่านจะไม่ละทิ้งเรากลับไปยังถิ่นฐานของพวกท่าน และปล่อยให้เราต้องต่อสู้กับมุฮัมมัดโดยลำพัง ได้ยินดังนั้น พวกกูร์อัยษ์และเขาจะเถาะฟานก็เปรยขึ้นมาว่า ขอสาบานด้วยอัลลอฮุ เป็นอย่างที่คุณอัยม บิน มัสอูด พูดไว้ไม่มีผิด ขอสาบานด้วยอัลลอฮุ เราจะไม่มอบใครให้พวกเจ้า แม้แต่คนเดียว ได้ยินเช่นนั้นพวกบนี้กูร์อัยษะฮะฮุก็พูดออกมาว่า ขอสาบานด้วยอัลลอฮุ มันเป็นอย่างที่คุณอัยม บิน มัสอูด พูดไว้จริงๆ ด้วย สุดทำการตกลงก็ล้มเหลว แต่ละฝ่ายต่างก็ไม่เชื่อใจซึ่งกันและกันอีกต่อไป²

และแล้วก็ล่วงถึงเวลาเย็น แต่พวกเขาก็ไม่ได้เริ่มลงมืออะไรสักอย่างกับชาวมุสลิม เมื่อตกลางคืน อัลลอฮุก็ส่งลมพายุที่รุนแรงพร้อมกับลูกเห็บลงมาพัดทำลายค่ายที่พักของพวกกูร์อัยษ์ ทำลายหม้อและภาชนะของพวกเขามากสิ้น เป็นลมพายุที่พระองค์ตรัสไว้ว่า

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَاءَكُمْ جُنُودٌ فَآرَسَلْنَا عَلَيْهِم رِيحًا وَجُنُودًا لَمْ تَرَوْهَا وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٩﴾ [الأحزاب: 9]

ความว่า “โอ้บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย! จงรำลึกถึงความโปรดปรานของอัลลอฮุที่มีต่อพวกเจ้า ขณะที่กองทัพข้าศึกเข้ามารุกรานพวกเจ้า แล้วเราได้ส่งลมพายุพัดใส่พวกเขา และส่งกำลังทหารที่พวกเจ้ามองไม่เห็นมาช่วยพวกเจ้า และอัลลอฮุทรงเห็นสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ” (อัลอะหฺซาบ : 9)

บรรดากองกำลังของมุชริกีนก็เกิดอาการระส่ำระสายและได้ยินตะโกนโหวกเหวกดังไปทั่ว³

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม ได้ส่งหุซัยฟะฮุ บิน อัล-ยะมาน ไปสืบข่าวพวกเขา และสั่งกำชับไม่ให้เขาผลีผลามทำอะไรลงไป ห้ามทำอย่างอื่นนอกจากไปสืบข่าวมาเท่านั้น แม้ว่าจะมีโอกาสทำอย่างอื่นก็ตาม หุซัยฟะฮุได้เดินเข้าไปยังค่ายของพวกกูร์อัยษ์ และได้ นั่ง อยู่ กับ พวกเขา บาง คน ที่ โปก ฝ้า คลุม โป ง อยู่ ร อบ ก อ ง โฟ

¹ อุใน อิบนุ อบี ฮัยษะฮุ, อัล-มะฮอซี, หน้า 256

² คุรายนละฮียดใน อิบนุ อีซาม, อัล-สีเราะฮุ อัน-นะบะวะวียะฮุ, เล่ม 3 หน้า 229-231, อัล-วาเกดีย, อัล-มะฮอซี, เล่ม 2 หน้า 480, อิบนุ สะอูด, อัล-ญะบะฮอด อัล-กุบรอ, เล่ม 2 หน้า 69, อัล-ศอลิฮีย อัล-ชาเมีย, สุนด อัล-ฮุดา วะ อัล-เราะฮาด, เล่ม 4 หน้า 541-544

³ อิบนุ อีซาม, อัล-สีเราะฮุ อัน-นะบะวะวียะฮุ, เล่ม 3 หน้า 231, อิบนุ สะอูด, อัล-ญะบะฮอด อัล-กุบรอ, เล่ม 2 หน้า 69, อัล-ศอลิฮีย อัล-ชาเมีย, สุนด อัล-ฮุดา วะ อัล-เราะฮาด, เล่ม 4 หน้า 545

ชาวมุสลิมได้สูญเสียชะฮีดไปจำนวนหกคน¹ และพวกมุชริกีนถูกฆ่าไปสามคน² ได้มีโองการอัลกุรอานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวในสงครามนี้นั่นก็คือ สุเราะฮ์ อัด-อะห์ซาบ ซึ่งปรากฏในพระดำรัสของอัลลอฮ์ว่า

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَاءَكُمْ جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُنُودًا لَمْ تَرَوْهَا وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿١﴾ إِذْ جَاءَكُمْ مِنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ الظَّنُونَا ﴿٢﴾ هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا زِلْزَالًا شَدِيدًا ﴿٣﴾ وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا ﴿٤﴾ وَإِذْ قَالَتْ طَآئِفَةٌ مِّنْهُمْ يَا أَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا وَيَسْتَأْذِنُ فَرِيقٌ مِّنْهُمُ النَّبِيَّ يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ إِن يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَارًا ﴿٥﴾ وَلَوْ دُخِلَتْ عَلَيْهِمْ مِنْ أَقْطَارِهَا ثُمَّ سِيلُوا الْفِتْنَةَ لَآتَوْهَا وَمَا تَلَبَّثُوا بِهَا إِلَّا يَسِيرًا ﴿٦﴾ وَلَقَدْ كَانُوا عَاهِدُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلِ لَا يُؤْتُونَ الْاَدْبِرَ وَكَانَ عَهْدُ اللَّهِ مَسْئُولًا ﴿٧﴾ قُلْ لَنْ يَنْفَعَكُمْ الْفِرَارُ إِن فَرَرْتُمْ مِنَ الْمَوْتِ أَوْ الْقَتْلِ وَإِذَا لَا تُمْتَعُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨﴾ قُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يَعْصِمُكُمْ مِنَ اللَّهِ إِن أَرَادَ بِكُمْ سُوءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٩﴾ قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الْمُعَوِّقِينَ مِنْكُمْ وَالْقَائِلِينَ لِإِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ إِلَيْنَا وَلَا يَأْتُونَ النَّاسَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٠﴾ أَشِحَّةً عَلَيْكُمْ فَإِذَا جَاءَ الْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ تَدُورُ أَعْيُنُهُمْ كَالَّذِي يُغْتَنَى عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَإِذَا ذَهَبَ الْخَوْفُ سَلَقُوكُمْ بِاللْسَةِ حِدَادٍ أَشِحَّةً عَلَى الْخَيْرِ أُولَئِكَ لَمْ يُؤْمِنُوا فَأَحْبَطَ اللَّهُ أَعْمَلَهُمْ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿١١﴾ يَحْسَبُونَ الْأَحْزَابَ لَمْ يَذْهَبُوا وَإِن يَأْتِ الْأَحْزَابُ يَوَدُّوا لَوْ أَنَّهُمْ بَادُونَ فِي الْأَعْرَابِ يَسْتَأْذِنُ عَنْ أَثْبَابِكُمْ وَلَوْ كَانُوا فِيكُمْ مَا قَتَلُوا إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٢﴾ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا ﴿١٣﴾ وَلَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَمَا زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا وَتَسْلِيمًا ﴿١٤﴾ مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَّنْ قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا ﴿١٥﴾ لِيَجْزِيَ اللَّهُ الصَّادِقِينَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ إِن شَاءَ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٦﴾ وَرَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِعَيْثِهِمْ لَمْ يَنَالُوا خَيْرًا وَكَفَىٰ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ وَكَانَ اللَّهُ قَوِيًّا عَزِيمًا ﴿١٧﴾﴾ [الأحزاب: ٩-٢٥]

ค ว า ม ว่า “ โ อ้ บ ร ร ด า ผู้ ศ ร ี ท ธ า เ อ้ ย !
 จงรำลึกถึงความโปรดปรานของอัลลอฮ์ที่มีต่อพวกเจ้าขณะที่กองทัพข้าศึกเข้ามารุกรานพวกเจ้า แล้วเราได้ส่งลมพายุพัดใส่พวกเขา และส่งกองทัพที่พวกเจ้ามองไม่เห็นมาช่วย และอัลลอฮ์ทรงเห็นสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ เมื่อพวกเขายกทัพมายังพวกเจ้า ทั้งจากทางข้างบนของพวกเจ้า และจากทางข้างล่างของพวกเจ้า และเมื่อนัยน์ตาได้เหลือกลานและหัวใจได้มาจุกอยู่ที่ลำคอ และพวกเจ้านึกคิดกันต่างๆ นานา เกี่ยวกับอัลลอฮ์ ณ ที่นั้น ขณะนั้น บรรดา ผู้ศรืทธา ได้ถูกทดสอบ และพวกเขาถูกทำให้หัวใจอ่อนสั่นสะท้านอย่างรุนแรง และจงรำลึกเมื่อพวกมุนาฟิกี้นและบรรดาผู้ที่หัวใจของพวกเขามีโรคกล่าวว่

¹ อิบน์ อีซาม, *อัศ-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 3 หน้า 252, *อัล-วากิตีฮ์, อัล-มะฆอซี*, เล่ม 2 หน้า 495, อิบน์ สะอูด, *อัญญาาะบะกอด อัล-กุบรอ*, เล่ม 2 หน้า 70, *อัศ-ศอลิฮีย์ อัล-ชามีย์, สุนุด อัล-สุดา วะ อัร-เราะชาด*, เล่ม 4 หน้า 550

² อิบน์ อีซาม, *อัศ-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 3 หน้า 253, *อัล-วากิตีฮ์, อัล-มะฆอซี*, เล่ม 2 หน้า 496, *อัศ-ศอลิฮีย์ อัล-ชามีย์, สุนุด อัล-สุดา วะ อัร-เราะชาด*, เล่ม 4 หน้า 551

อัลลอฮ์และศาสนทูตของพระองค์มิได้สัญญาแก่เราอย่างใดเลยนอกจากเป็นเพียงแค่การหลอกลวงเท่านั้น และจงรำลึกเมื่อคนกลุ่มหนึ่งจากพวกเขา กล่าวว่า โอ้ชาวยัษริบเอ๋ย! ไม่มีที่ตั้งมั่นสำหรับพวกท่านแล้ว เพื่อต่อสู้กับข้าศึก จงกลับไปเสียเถิด และกลุ่มหนึ่งจากพวกเขาขออนุญาตกับท่านนบีว่าบ้านของพวกเขาอยู่ในอันตรายไม่มีอะไรปิดกั้นที่มั่นมิได้เป็นเช่นนั้น พวกเขามิได้ประสงค์สิ่งใดนอกจากเป็นข้ออ้างเพื่อการหนีสงครามเท่านั้น และถ้ามีการรุกรานมายังพวกเขาจากรอบนอกเมือง แล้วพวกเขาได้ถูกปลุกปั่นให้ละทิ้งอิสลาม แน่แน่นอนพวกเขาจะกระทำทันทีและจะไม่ลังเลแม้แต่น้อย และโดยแน่นอนพวกเขาได้ให้สัญญาต่ออัลลอฮ์มาก่อนแล้วว่า พวกเขาจะไม่หันหลังกลับ และสัญญาของอัลลอฮ์นั้นจะถูกสอบสวน จงกล่าวเถิดมุหัมมัดว่า การหนีนั้นจะไม่อำนวยความสะดวกอันใดแก่พวกท่าน หากพวกท่านต้องการจะหนีจากความตายหรือการรบราฆ่าฟันกัน และเมื่อนั้นพวกท่านจะไม่ได้รื่นเริงกันนอกจากในเวลาอันเล็กน้อย จงกล่าวเถิดมุหัมมัด ใครเล่าจะปกป้องพวกท่านให้พ้นจากอัลลอฮ์ได้ หากพระองค์ทรงปรารถนาให้ความเสียหายเกิดแก่พวกท่าน หรือหากพระองค์ทรงปรารถนาให้ความเมตตาแก่พวกท่าน และพวกเขาจะไม่พบใครอื่นนอกจากอัลลอฮ์ที่สามารถเป็นผู้คุ้มครองและเป็นผู้ช่วยเหลือแก่พวกเขาได้ แน่แน่นอน อัลลอฮ์ทรงรู้บรรดาผู้ขัดขวางในหมู่พวกเจ้า และผู้ที่กล่าวแก่พี่น้องของพวกเขาว่า มาหาพวกเราทางนี้ และพวกเขาจะไม่มาร่วมกันต่อต้านข้าศึก นอกจากจำนวนเล็กน้อย เป็นคนที่ตระหนี่กับพวกเจ้า ครั้นเมื่อความกลัวหรืออันตรายปรากฏขึ้น เจ้าจะเห็นพวกเขาจ้องมองไปยังเจ้า สายตาของพวกเขาเหลือกกลิ้งเสมือนผู้มีอาการร่อแร่ใกล้จะตาย และเมื่อความกลัวได้ผ่านพ้นไปแล้ว พวกเขาก็พุดจาถากถางพวกเจ้าด้วยสำนวนที่เผ็ดร้อน พวกเขายังเป็นคนตระหนี่ในเรื่องทรัพย์สิน (ของที่ยึดมาได้จากการทำสงคราม) คนเหล่านั้นพวกเขามิได้ศรัทธา อัลลอฮ์จึงทรงทำลายการงานของพวกเขามิให้บังเกิดผล และนั่นเป็นเรื่องง่ายตายแก่อัลลอฮ์ พวกเขาคิดว่าพันธมิตรต่าง ๆ เหล่านี้ยังมีได้ถอยกลับออกไป และหากว่าพันธมิตรต่าง ๆ เหล่านี้หวนกลับมาอีก พวกมุนาฟิกันก็คาดหวังกันว่า พวกเขาน่าจะได้ไปอยู่ร่วมกับอาหรับชนบทเพื่อคอยฟังข่าวของพวกเจ้าเสียดีกว่า และหากว่าพวกเขาได้อยู่ร่วมกับพวกเจ้า พวกเขาก็จะไม่ต่อสู้เว้นแต่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น โดยแน่นอนในตัวศาสนทูตของอัลลอฮ์นั้นมีแบบฉบับอันดีงามสำหรับพวกเจ้าแล้ว สำหรับผู้ที่หวังจะพบกับอัลลอฮ์และหวังในวันปรโลก และได้รำลึกถึงอัลลอฮ์อย่างมากมาย และเมื่อบรรดาผู้ศรัทธาได้เห็นพันธมิตร ๆ เหล่านี้ พวกเขาก็จะกล่าวว่า นี่คือสิ่งที่อัลลอฮ์และศาสนทูตของพระองค์ได้สัญญาไว้แก่เราแล้ว อัลลอฮ์และศาสนทูตของพระองค์กล่าวไว้อย่างจริงจังแล้ว และมันมิได้เพิ่มสิ่งใดให้แก่พวกเขา

น อ ก จ า ก ก า ร ศ ร ี ท ธ า แ ล ะ ก า ร น อ บ น ้ อ ม ม า ก ข ึ ้น
ในหมู่ผู้ศรัทธามีบุรุษผู้สัจจริงต่อสิ่งที่พวกเขาได้ให้สัญญาไว้กับอัลลอฮ์ ดังนั้น
ในหมู่พวกเขาก็มีผู้ที่บรรลุดำมัญญาของเขาแล้ว
และในหมู่พวกเขาก็มีผู้ที่ยังรอคอยเวลาแห่งการบรรลุดำมัญญานั้นอยู่
และพวกเขาก็ได้เปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด
เพื่อที่อัลลอฮ์จะได้ทรงตอบแทนบรรดาผู้ที่มีสัจจะในความสัจจริงของพวกเขา
และจะทรงลงโทษพวกมุนาฟีกินหากพระองค์ทรงประสงค์
หรือบางทีก็อาจจะทรงอภัยโทษให้แก่พวกเขา แท้จริงอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ
และอัลลอฮ์ทรงให้พวกปฏิเสธศรัทธาอดอยท์กลับไปพร้อมๆ กับความเคียดแค้นของพวกเขา
โดยที่พวกเขาก็ได้ อะไร จาก ชาว มุ ส ลิ ม ก ล ั บ ไป แ ล ย
และอัลลอฮ์ทรงปกป้องบรรดาผู้ศรัทธาให้ไม่ต้องมีการสู้รบ
และอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงอำนาจและเกรียงไกร” (อัล-อะห์ซาบ : 9-25)¹

แม้ว่ากองทัพพันธมิตรจะกลับไปแล้ว แต่สงครามยังไม่ได้จบลงเสียทีเดียว เพราะเมื่อท่านนบี
คือลัลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม กลับมาถึงบ้านของท่านและปลดอาวุธออกมาตั้ง ญิบรีลก็ได้มาหาท่านและกล่าวว่า
“ท่านเก็บอาวุธเสียแล้วหรือ? ขอสาบานด้วยอัลลอฮ์ พวกเรายังไม่ได้วางอาวุธของเราเลย
จงออกไปหาพวกเขาเสียเถิด” ท่านนบีถามญิบรีลว่า “ให้ออกไปหาพวกใดกัน?” ญิบรีลก็ตอบว่า นี่ไง
พลาซซีไปยังเผ่ากูร็อยเซาะฮ์ ท่านนบี คือลัลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม จึงเดินทางไปยังหมู่บ้านของพวกเขา²
ท่านนบีจึงได้ทราบว่าการทำสงครามกับพวกยิวบนีกูร็อยเซาะฮ์ที่หักหลังนั้นเป็นคำสั่งจากอัลลอฮ์
ท่านจึงมอบธงรบให้กับท่านอะลี บิน อบี ฏอลิบ เพราะญิฮัดล่อฮ์อันฮ์³ และป่าวประกาศแก่ชาวมุสลิมว่า
“พวกท่านจงอย่าได้ละหมาดอัศรียกเว้น ณ ที่มั่นของพวกยิวบนีกูร็อยเซาะฮ์”⁴
แล้วท่านก็เดินทางออกไปด้วยตัวท่านเองเพื่อตามสมทบกับบรรดาเศาะหาบะฮ์
ท่านนบีและกองทัพเศาะหาบะฮ์ได้ตั้งค่ายที่ป้อมปราการของยิวบนีกูร็อยเซาะฮ์
และได้ทำการปิดล้อมพวกเขาเป็นเวลาสิบกว่าวัน อัลลอฮ์ได้โยนความรู้อีกหวาดกลัวลงไปในหัวใจของพวกยิว
ทรงทำให้พวกเขาระส่ำระสาย เกิดความหวาดระแวงอย่างหนัก

¹ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับโครงการที่เกี่ยวข้องกับสงครามอะห์ซาบพวกนี้ได้ ใน อัล-ฟุญัยซาน, สูด บิน อับดุลลอฮ์, *นี่อชะฮ์ อัล-อะห์ซาบ ฟิ ญะฮ์ อัล-กูราน อัล-กะรีม*, พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงริยาดี : คาร์ อิชบีเลีย, ส.ศ.1418

² เศาะฮ์อิฮ์ อัล-บุคอรีฮ์ อ้างจาก *พัตห์ อัล-บารี*, เล่ม 15 หน้า 293, อิบน์ อุมัยร์ ชัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 264

³ อิบน์ อิชาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 3 หน้า 234, อัล-วาเกดีย์, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 2 หน้า 499, อัล-ศอลิฮีย์ อัล-ซามีย์, *สุนุด อัล-ฮุดา วัะ อัร-เราะชาด*, เล่ม 5 หน้า 10

⁴ เศาะฮ์อิฮ์ อัล-บุคอรีฮ์ อ้างจาก *พัตห์ อัล-บารี*, เล่ม 15 หน้า 294

จนกระทั่งพวกเขาต้องเรียกร้องขอความช่วยเหลือจากคู่สัญญาบางคนที่เคยติดต่อกันอย่างพวกเขา แต่พวกเขาก็รู้ตัวดีว่าได้หักหลังและวางอุบายคิดร้ายต่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และสมควรจะต้องได้รับโทษ แม้กระทั่งในขณะที่ปิดล้อม พวกเขาก็ยังกล้าพูดต่อว่าให้ร้ายท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม อีกด้วย¹

เมื่อการปิดล้อมพวกยิวบনী กุร็อยเซาะฮะฮ์ถึงขั้นขีดสุด และพวกเขาก็มั่นใจแล้วว่าไม่มีทางหลบหนีจากเงื้อมมือของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และบรรดาผู้ศรัทธาใดอีกแล้ว รวมถึงทั้งเกิดความหวาดกลัวเพราะอัลลอฮ์ได้ทำให้หัวใจของพวกเขาหวาดหวั่นอย่างหนักสุดท้ายพวกเขาจึงยอมสยบต่อการตัดสินใจตัดสินชีฆาดของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม พวกเขาได้มาขอสิทธิในการประกันให้ความช่วยเหลือพวกยิวต่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านนบีจึงมอบหมายให้สะอูด บิน มุอาซ เป็นคนออกความเห็นว่าจะลงโทษพวกเขาอย่างไร ท่านสะอูดจึงกล่าวว่า ฉันเห็นว่าต้องประหารนักรบของพวกเขาและเอาลูกหลานของพวกเขามาเป็นเชลย² ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จึงได้กล่าวแก่สะอูดว่า “ท่านได้ตัดสินใจด้วยหุکمของอัลลอฮ์แล้ว”³ เหตุที่ท่านสะอูดตัดสินใจเช่นนั้น เนื่องจากท่านเป็นคนที่เคยเข้าไปติดต่อกับพวกเขาตอนที่กองทัพพันธมิตรอะหฺซาบมาปิดล้อมมะดีนะฮ์ และเป็นคนที่รู้เห็นการหักหลังของพวกเขาอย่างชัดเจนตอนที่ท่านนบีได้ส่งท่านพร้อมกับตัวแทนไปเจรจากับพวกยิว ท่านสะอูดได้ขอให้พรรคพวกของท่านทุกคนให้คำมั่นสัญญาว่าจะยอมรับการตัดสินใจครั้งนี้ พวกเขาก็ตอบรับตามนั้น หลังจากนั้นท่านก็ประกาศการตัดสินใจนี้แก่พวกยิวบনী กุร็อยเซาะฮะฮ์ ผู้ทำลายสัญญาและหักหลังท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และบรรดาชาวมุสลิมอื่น ๆ ทั้งยังหักหลังบ้านเมืองของตัวเองอีกด้วย นั่นก็คือให้ประหารนักรบและให้จับผู้หญิงและลูกหลานที่เหลือมาเป็นเชลย รวมทั้งริบทรัพย์สินมาแบ่งตามสัดส่วนทรัพย์เชลย การตัดสินใจถูกดำเนินการถึงขั้นสิ้นสุดและพวกเขาก็รู้แก่ใจดีว่าตัวเองสมควรจะต้องได้รับโทษนี้ อย่างไรก็ตามในจำนวนพวกยิวก็มีคนที่รอดพ้นไม่โดนโทษ อันเนื่องมาจากไม่เห็นด้วยกับการทำลายสัญญาของพวกยิวที่เป็นพรรคพวกของตัวเอง และได้ทำนิติเตียนพวกเขาแล้วด้วย เขากล่าวว่า ข้าไม่ขอร่วมทำลายสัญญากับพวกเจ้า

¹ อิบน์ อุซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 3 หน้า 234, อัล-วากีดี, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 2 หน้า 499, อัล-ศอลิฮี อัล-ซามีย, *สุบุล อัล-ฮุดา วะ อัล-เราะชาด*, เล่ม 5 หน้า 12

² เคาะฮ์ อัล-บุคอรี อัล-บารีย์ อ้างจาก *พัตห์ อัล-บารีย์*, เล่ม 15 หน้า 300, อิบน์ อบี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 266

³ เคาะฮ์ อัล-บุคอรี อัล-บารีย์ อ้างจาก *พัตห์ อัล-บารีย์*, เล่ม 15 หน้า 298

และก็มีอีกหลายคนที่ไม่เห็นด้วยเช่นเดียวกัน ทั้งๆ ที่พวกเขาก็ยังเป็นยิวเช่นเดิมไม่ได้เปลี่ยนศาสนาแต่อย่างใด แต่การที่พวกเขาปฏิเสธการหักหลังและการทำลายสัญญาทำให้พวกเขารอดพ้นจากการถูกลงโทษ¹

สงครามอะหฺซอบและสงครามบনী กุร็อยเซาะฮฺ นับว่าเป็นชัยชนะของบรรดาผู้ศรัทธาที่อัลลอฮฺได้ทำให้กองทัพพันธมิตรพ่ายแพ้ และไม่อาจทำลายชาวมุสลิมได้ อัลลอฮฺยังทำให้ธาตุแท้ของยิวปรากฏขึ้น และทำให้เมืองมะดีนะฮฺปราศจากชาวยิวบনী กุร็อยเซาะฮฺอีกต่อไป ชาวมุสลิมได้ครอบครองทรัพย์สินและเรือกสวนของพวกเขา และมีอายะฮฺอัลกุรอานบางส่วนที่ถูกประทานลงมาในเรื่องนี้ว่า

﴿ وَأَنْزَلَ الَّذِينَ ظَاهَرُوهُمْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ صَيَاصِيهِمْ وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ فَرِيقًا تَقْتُلُونَ وَتَأْسِرُونَ فَرِيقًا ۗ

وَأُورَثَكُمْ أَرْضَهُمْ وَوَدْيَرَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ وَأَرْضًا لَمْ تَطْفُوها وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ﴿٢٦﴾ [الأحزاب: ٢٦-٢٧]

ความว่า “และพระองค์ทรงให้พวกอะฮฺลุลกิตาบ(พวกยิวบনী กุร็อยเซาะฮฺ) ที่ได้ช่วยเหลือพวกเขา(พวกมุขริกิน) ลงมาจากป้อมที่มั่นของพวกเขา และทรงโยนความหวาดกลัวลงไปในจิตใจของพวกเขา ส่วนหนึ่งของพวกเขาก็ถูกพวกเจ้าประหารชีวิต และอีกส่วนหนึ่งพวกเจ้าก็จับเป็นเชลย และพระองค์ทรงให้พวกเจ้าได้สืบทอดการครอบครองที่ดินของพวกเขา ที่อยู่อาศัยของพวกเขา ทรัพย์สินของพวกเขา และแผ่นดินที่พวกเจ้ายังมีเคยเหยียบย่างเข้าไป และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอำนาจเหนือทุกสิ่ง” (อัล-อะหฺซอบ : 26-27)

สงคราม นบี อัล-มุศฏาะลิก (อัล-มูร็อยสีฮฺ): เดือนชะอฺบาน ฮ.ศ. 6

สงครามนี้ได้ชื่อมาจากเผ่าบনী อัล-มุศฏาะลิก พวกเขาเป็นลูกหลานของ คุซาอะฮฺ จากตระกูล เกาะหฺฎอน และยังได้ชื่อว่า อัล-มูร็อยสีฮฺ² หมายถึงแหล่งน้ำที่เป็นจุดปะทะของสงคราม อันเป็นที่อาศัยของพวกบনী อัล-มุศฏาะลิก อยู่ระหว่างมักกะฮฺและมะดีนะฮฺ ใกล้ๆ กับ อุลฟาน, เกาะดีด และบริเวณรอบๆ

เผ่า อัล-มุศฏาะลิก อยู่ในพื้นที่แบ่งเขตระหว่างชาวกุร็อยซฺในมักกะฮฺ พวกเขาหวาดเกรงและมีความสัมพันธ์ที่เหนียวแน่นกับกุร็อยซฺ ต่อนแรกไม่ปรากฏจุดยืนอันชัดเจนของพวกเขา ต่ออิสลาม ซึ่งลูกหลานในเผ่าคุซาอะฮฺที่เหลือต่างก็เข้าไปทำสัญญากับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม ยกเว้นนบี อัล-มุศฏาะลิกเท่านั้น ที่แยกตัวไม่ทำสัญญาเหมือนคนอื่น ๆ ในตระกูล

¹ อิบน์ อีซาม, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ, เล่ม 3 หน้า 238, อัล-วาเกียต, อัล-มะฆอซี, เล่ม 2 หน้า 503

² อัล-บุคอรี ได้ตั้งหัวข้อในเศาะฮิหฺของท่านว่า “باب من خواص بني آل-مطالع من قضاة بني قيس بن خزيمة آل-مؤدبة آل-مؤدبة” รายละเอียดเพิ่มเติมดูได้จาก อิบรอฮีม บิน อิบรอฮีม เกาะรีบี, มรวียาค บনী อัล-มุศฏาะลิก, เผยแพร่โดยมหาวิทยาลัยอิสลามมะดีนะฮฺ, มปป. และ อับดุลละฮีม บิน อิบรอฮีม อัล-อับดุลละฎีฟ, หะดีษ อัล-อิฟก, บุร็อยดะฮฺ : นาดิ อัล-เกะซีม อัล-อะกะบีย, ฮ.ศ.1410

จุดยืนที่เข้าข้างกูร์ยเห็นชัดขึ้นก่อนหน้าที่จะมีสงครามฮุคุด¹ เช่นเดียวกับที่พวกเขาได้เตรียมกำลังพลเพื่อเข้ามาโจมตีมะดีนะฮ์ และท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็ได้เฝ้าสังเกตและติดตามความเคลื่อนไหวของพวกเขาเสมอมา² เมื่อแน่ใจแล้วว่าพวกเขามีความตั้งใจที่จะบุกโจมตีมะดีนะฮ์ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็ได้เตรียมกองทัพที่มีทหารจำนวนเจ็ดร้อยนาย และมอบหมายให้อับู ซุรร์ อัล-ซีฟารีย์ ทำหน้าที่ดูแลเมืองมะดีนะฮ์ จากนั้นท่านก็ออกเดินทางไปยังบনী อัล-มุศฎะกิก ในเดือนชะอฺบานปีที่หกฮิจญ์เราะฮ์ศักราช³ กองทหารชาวมุสลิมนั้นมีอับู บักร์ อัล-ซีดีก เราะวะฎียัลลอฮุอันฮุ เป็นผู้ถือธง ในขณะที่กองทหารชาวอันศอรมีสะอูด บิน อุบาตะฮ์ เราะวะฎียัลลอฮุอันฮุ เป็นผู้ถือธงไป

เมื่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม มาถึงที่ชุมนุมของพวกเขา ก็สั่งให้อุมร์ บิน อัล-ค็อฎฏอบ เราะวะฎียัลลอฮุอันฮุ ประกาศแก่ผู้คนที่ทั้งหลายว่า พวกเขาแจ้งกล่าววว่า “ลาอิลาฮะ อิลลัลลอฮุ” แล้วพวกเขาก็จะได้รับการคุ้มครองในชีวิตและทรัพย์สิน แต่พวกเขาก็กลับโจมตีด้วยการยิงธนูใส่เข้ามา ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จึงสั่งให้กองทัพมุสลิมบุกโจมตีพร้อมๆ กันทีเดียว⁴ ทั้งสองฝ่ายจึงเข้าตะลุมบอนและต่อสู้กัน สุดท้ายอัลลอฮ์ก็ทรงทำให้บনী อัล-มุศฎะกิกพ่ายแพ้และมีผู้ที่ถูกสังหารไปจำนวนหนึ่ง ชาวมุสลิมได้จับเชลยมาเป็นจำนวนมาก ในนั้นมีท่านหญิงอุรัยยะฮ์ บินตุ อัล-หาริษ เราะวะฎียัลลอฮุอันฮุ อยู่ด้วย⁵

ในสงครามนี้ได้ปรากฏความกล้าหาญของเศาะหาบะฮ์จำนวนหนึ่ง อาทิ ท่านอะลี บิน อับี ฏอลิบ, อับดุลเราะห์มาน บิน เอาฟิ และท่านอื่นๆ เราะวะฎียัลลอฮุอันฮุ⁶

สงครามครั้งนี้ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ทำการสังฆอนลูกหลานของคฺุซาอะฮ์ในเผ่านี้ เพราะพวกเขาให้การช่วยเหลือและสนับสนุนพวกกูร์ยและต้องการโจมตีมะดีนะฮ์

ถิ่นฐานของเผ่าคฺุซาอะฮ์นั้นอยู่ระหว่างมักกะฮ์และมะดีนะฮ์ และการที่เผ่าคฺุซาอะฮ์ส่วนนี้เป็นปฏิปักษ์กับท่านนบี ทั้งๆ ที่คนอื่น ๆ ที่เหลือในตระกูลนี้ล้วนเข้ามาเป็นฝ่ายเดียวกันกับท่านหมดแล้ว ทำให้ทุกคนได้รู้ถึงความหนักแน่นของท่านนบีในการที่จะปราบปรามศัตรูของท่าน และสงครามครั้งนี้ก็เป็นสิ่งที่ยืนยันในเรื่องนี้ได้อย่างชัดเจน

¹ อัล-บิลาดีย์, มุอญัรบ อัล-มะฮาลิม อัล-ญุมรอฟียะฮ์ ฟิ อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, หน้า 290

² อิบน์ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, เล่ม 3 หน้า 290, อิบน์ กะซีร์, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, เล่ม 3 หน้า 298

³ เรื่องเดียวกัน และ อิบน์ สะอูด, อัล-ญูเราะบะกอด อัล-กุบรอ, เล่ม 2 หน้า 63

⁴ อัล-วาเกดีย์, อัล-มะฮอซี, เล่ม 1 หน้า 200, อิบน์ กะซีร์, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, เล่ม 3 หน้า 298

⁵ อิบน์ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, เล่ม 3 หน้า 291

⁶ อิบน์ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, เล่ม 3 หน้า 294

เหตุการณ์ใส่ร้ายท่านหญิงอาอิชะฮฺ

การปรักปรำท่านหญิงอาอิชะฮฺเป็นเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในสงครามบনী อัล-มุศฏาะละลิค¹ เหตุการณ์ครั้งนี้กระทบกับภรรยาอันเป็นศักดิ์ศรีและเกียรติของท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม นางผู้บริสุทธิ์ยิ่ง และเป็นที่รักยิ่งของท่านนบี และของทุกคนจากประชาชาตินี้ และสายรายงานของท่านหญิงอาอิชะฮฺซึ่งเป็นเจ้าของกรณีเกี่ยวกับเหตุการณ์ครั้งนี้ น่าจะเป็นสายรายงานที่ถูกต้องที่สุด ซึ่งมีการแจกแจงอย่างละเอียด เป็นหะดีษหนึ่งที่อยู่ในตำราของอัล-บุคอรีย์ มีความยาวและละเอียดมาก รายงานที่ละเอียดและยาวที่สุดคือสายที่รายงานโดยอุรวะฮฺ บิน อัล-ซุบัยร์ ซึ่งเป็นลูกชายของอัสมาฮฺ พี่สาวของท่านหญิงอาอิชะฮฺเอง และผู้เขียนขอนำมาถ่ายทอดทั้งหมดดังนี้

“หะดีษ อัล-อิฟกฺ (การใส่ร้ายป้ายสี) คำว่า อัล-อิฟกฺ เหมือนกับคำว่า อัน-นิจญ์ลุ และ อัน-นัจญ์ลุ คืออ่านได้สองแบบ เช่น อิฟกฺฮุม หรือ อัลฟกฺฮุม ใครที่อ่านว่า อัลฟกฺฮุม ก็จะถูกกล่าวหาว่าความหมายมันคือการที่พวกเขาหันเหออกจากการศรัทธาและการที่พวกเขากล่าวเท็จ เช่นที่ปรากฏในอัลกุรอานโองการที่ 9 สุเราะฮฺ อัล-ซาริญาตว่า

﴿يُؤْفَكُ عَنْهُ مَنْ أُفِكَ ۙ﴾

หมายถึง คนที่ถูกปิดออกไปให้หันเห รายงานจากอิบนุ ซิยาบ กล่าวว่า อุรวะฮฺ บิน อัล-ซุบัยร์ สะอีด บิน อัล-มุสัลยัยบ, อัลเกาะมะฮฺฮะฮฺ บิน วักกอศ และอุบัยดูลลอฮฺ บิน อับดิลลาฮฺ บิน อุตบะฮฺ บิน มัสอูด จากท่านหญิงอาอิชะฮฺ เราะฎียัลลอฮุอันฮา ภรรยาของท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เมื่อครั้งที่เธอถูกบรรดาผู้กล่าวหาใส่ร้ายเธอ และนักรายงานทุกคนได้บอกฉันเพียงบางส่วนจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น บางคนเล่าได้ดีกว่าคนอื่นอยู่บ้าง และฉัน(อิบนุ ซิยาบ)ก็เข้าใจเรื่องของแต่ละคนได้เล่าให้ฟังจากท่านหญิงอาอิชะฮฺ เรื่องที่พวกเขาแต่ละคนเล่า นั้นต่างก็สนับสนุนข้อเท็จจริงของกันและกันทั้งสิ้น แม้ว่าบางคนอาจจะเล่าได้ดีกว่าคนอื่นก็ตาม

พวกเขาเล่าว่า ท่านหญิงอาอิชะฮฺกล่าวว่า เมื่อท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ต้องการออกเดินทาง ท่านจะให้บรรดาภรรยาจับสลาก ผลออกที่คนใดท่านก็จะนำผู้นั้นออกไปกับท่านด้วย ในสงครามบনী อัล-มุศฏาะละลิค ท่านให้เราจับสลาก แล้วผลออกที่ฉัน ฉันจึงได้เดินทางร่วมกับท่าน หลังจากที่โองการเกี่ยวกับหิญาบถูกประทานแล้ว ฉันถูกพาไปบนเกี้ยวที่แบกด้วยอูฐและฉันได้นั่งในนั้น

เราอยู่ในการเดินทาง จนกระทั่งท่านนบีเสร็จสิ้นภารกิจสงครามในครั้งนั้น และเดินทางกลับ เราเดินทางหยุดพัก ณ บริเวณไกล้มะดีนะฮฺแล้ว ในคืนนั้นมีคำสั่งให้ออกเดินทางทันที ฉันจึงลุกขึ้นและเดินไปจนพ้นกองทหารเพื่อขับถ่าย ครั้นเมื่อเสร็จภารกิจแล้ว ฉันจึงกลับมายังที่พัก

¹ อัล-บุคอรีย์ได้ตั้งชื่อบทหนึ่งในเศาะฮีหฺของท่านว่า กิตาบ อัล-มะฆอซี, باب หะดีษ อัล-อิฟกฺ เล่ม 5 หน้า 55 และดูรายละเอียดของสายรายงานต่างๆ ใน อิบนุ กะซีร์, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ, เล่ม 3 หน้า 304 ภายใต้หัวข้อเรื่อง เป้าหมายของการป้ายสี

ฉันจับที่หน้าอกของฉัน ปรากฏว่าสร้อยคอลูกบิดของฉันซึ่งมาจากเยเมนได้หลุดหล่นหายไป
ฉันจึงกลับมาค้นหาสร้อยคอของฉัน แล้วการค้นหาก็เป็นเหตุห่วงเหนียวฉันไว้

นางเล่าว่า ต่อมากลุ่มคนที่ทำหน้าที่แบกเกี้ยวของฉันก็มายกเกี้ยวของฉันวางบนหลังอูฐที่ฉันเคยขี่
โดยคิดว่าฉันอยู่ในนั้น เนื่องจากบรรดาสตรี ณ เวลานั้นมีน้ำหนักเบาและไม่อ้วน เพราะรับประทานเพียงเล็กน้อย
พวกเขาจึงไม่รู้รู้สึกเจ็บปวดใจที่เกี้ยวนั้นเบาขณะที่พวกเขายกขึ้นแบกหาม
และฉันเองก็ยังเป็นเด็กสาวที่อายุยังน้อยอยู่ จากนั้นพวกเขาได้จูงอูฐออกเดินทาง
และฉันก็พบสร้อยคอของฉันหลังจากที่ทหารออกเดินทางไปแล้ว ฉันจึงกลับมาที่พวกเขาเคยพัก
แต่ไม่พบว่ามีผู้ใดเรียกหาและตอบรับเลย ฉันจึงตัดสินใจอยู่ที่นั่น และคิดว่าพวกเขาจะค้นหาและกลับมายังฉัน
ในขณะที่ฉันนั่งรออยู่ฉันเกิดง่วงนอนและผล็อยหลับไป

คือฟวาน บิน อัล-มุอ์ญญิด อัล-สุละมีย์ ชุมมะ อัล-ซัควานีย์ ผู้ที่อยู่หลังกองทัพเพื่อตรวจตรา
ได้เข้ามาในตอนรุ่งเช้า ณ ที่ฉันพัก เขาเห็นดำตะคุ่มของคนหนึ่งนอนอยู่ เมื่อเขาเห็นฉัน เขาก็รู้จัก
เพราะเขาเคยเห็นฉันก่อนที่ฉันจะมีคำสั่งเรื่องหิญาบ และฉันได้ตื่นขึ้นมาเพราะคำอุทานของเขาตอนที่เขาเห็นฉันว่า
“อินนาลิลลาฮู วะอินนาอิลัยฮิ รอญูอูน” ฉันจึงคลุมหน้าด้วยเสื้อคลุมของฉัน ขอสาบานต่ออัลลอฮ์
เราไม่พูดกันแม้แต่คำเดียว และฉันไม่ได้ยินคำใดจากเขาเลย นอกจากคำว่า อินนาลิลลาฮู วะอินนาอิลัยฮิ รอญูอูน
จนกระทั่งเขาได้นำอูฐของเขาเข้ามาให้คุณเข้า แล้วเหยียบขาหน้าของมัน
ฉันจึงได้ขึ้นขี่แล้วเขาก็นำฉันมาจนทันกองทัพ ขณะที่เราพักในยามที่ตะวันร้อนจัด

ท่านหญิงอาอิชะฮ์กล่าวว่า ผู้ที่กล่าวหาฉันได้รับความหายหน้าแล้ว
และผู้ที่มีบทบาทในการทำเรื่องป้ายสีให้ใหญ่โตนั้นคือ อับดุลลอฮ์ บิน อุบัยยฺ บิน สะลูล นั่นเอง อูรวะฮ์อีกกล่าวว่า
ฉันได้รับรู้มาว่า แท้จริงเรื่องการป้ายสีถูกกระจาย และถูกกล่าวขาน ณ ที่ อิบน์ สะลูล แล้วเขาเชื่อและรับฟัง
จากนั้นเขาก็เพิ่มเติมเสริมแต่งเข้าไปอีก อูรวะฮ์ ยังกล่าวอีกว่า
ผู้ที่มีส่วนในการป้ายสีนั้นไม่ถูกระบุชื่อนอกจากสามคนเท่านั้น คือ หัสसान บิน ซาบิต, มิสฏาฮ์ บิน อุษาษะฮ์
และหัมมะฮ์ บินตุ ญะฮ์ชฺ ร่วมกับคนอื่นๆ ซึ่งฉันไม่รู้ว่ามีใครบ้าง เพียงแต่พวกเขาคือคนจำนวนหนึ่ง -
ดังที่อัลลอฮ์บอกไว้ - และผู้ที่ทำเรื่องนี้ให้ใหญ่โตคืออับดุลลอฮ์ บิน อุบัยยฺ บิน สะลูล

อูรวะฮ์ กล่าวว่า ท่านหญิงอาอิชะฮ์ไม่ชอบที่หัสसानถูกตำหนิหรือถูกตำหนิหน้านาง
เพราะแท้จริงเขาคือผู้ที่กล่าวล่านางว่า

فَإِنَّ أَبِي وَوَالِدَهُ وَعَرَضِي لِعَرَضِ مُحَمَّدٍ مِنْكُمْ وَقَاءُ

“แท้จริง พ่อของฉันและผู้ให้กำเนิดเขา และศักดิ์ศรีคนในครอบครัวของฉัน

คือสิ่งที่จะคอยปกป้องชื่อเสียงคนในครอบครัวของมุฮัมมัดไว้เอง”

ท่านหญิงอาอิชะฮ์ กล่าวว่า เราก็กลับเข้าสู่มะดีนะฮ์ แล้วฉันป่วยเป็นแรมเดือน
ขณะที่ผู้คนพากันโจษขานข่าวการป้ายสีโดยที่ฉันไม่รู้สิ่งใดเลย ขณะที่ท่านนบีระแวงในการป่วยของฉัน

ฉันรู้สึกว้าวเมื่อฉันป่วย ฉันไม่ได้รับการเอ็นดูจากท่านนปีดังที่เคยเห็น ท่านเข้ามาหาเรา กล่าวทักทาย แล้วถามว่า “เป็นอย่างไรกันบ้าง?” จากนั้นก็ออกไป ท่านระแวงฉัน โดยที่ฉันไม่รู้สิ่งชั่วร้ายนั้นเลย จนกระทั่งฉันหายป่วย และออกข้างนอกได้ ฉันจึงออกไปยังที่ซึ่งถูกเตรียมไว้เพื่อชัษถ่าย 1 พร้อมกับอุมมุ มิสฎาะหะห์ และพวกเราจะไม่ออกไปนอกจากเวลากลางคืนเท่านั้น นั่นก่อนที่จะมีที่ชัษถ่ายใกล้บ้านของเรา เธอกล่าวว่า ประเพณีของเราในการชัษถ่ายก็เหมือนกับประเพณีของอาหรับยุคแรกๆ คือชัษถ่ายห่างจากบ้าน พวกเราไม่ประสงค์ที่จะมีส่วนร่วมไว้ใกล้บ้าน

ท่านหญิงอาอิชะฮ์กล่าวว่า ฉันได้ออกไปพร้อมกับอุมมุ มิสฎาะหะห์ นางเป็นบุตรีของ อปี รุสม์ บิน อัล-มุฎฏาะลิบ บิน อับดุมะนาฟ ส่วนมารดาของนางคือบุตรีของคือคร์ บิน อามิร น้ำสาวของออบู บักร์ อัศ-ศิดดีกันั้นเอง อุมมุ มิสฎาะหะห์มีลูกชายชื่อ มิสฎาะหะห์ บิน อุษาษะ บิน อับบาด บิน อัล-มุฎฏาะลิบ ครั้นเมื่อเสร็จภารกิจแล้ว ฉันและอุมมุ มิสฎาะหะห์ จึงมุ่งหน้ากลับมายังบ้านของฉัน จู่ๆ อุมมุ มิสฎาะหะห์ ก็ล้มลงเพราะเหยียบเสื้อคลุมของเธอเองพลางกล่าวอุทานว่า “มิสฎาะหะห์หายนะแล้ว” ฉันจึงพูดขึ้นว่า “สิ่งที่เธอพูดนั้นช่างเลวร้ายนัก เธอจะแข่งคนที่เคยร่วมสงครามบะดร์หรือ?” เธอจึงตอบว่า “โอ้เธอ ไม่ได้ยินสิ่งที่เขาพูดหรือ?” ฉันกล่าวว่า “เขาพูดอะไรหรือ?” นางจึงเล่าเรื่องการบ้ายสีให้ฉันฟัง อาอิชะฮ์กล่าวว่า จากนั้นอาการป่วยของฉันได้เพิ่มทวีขึ้นจากการป่วยเดิมที่มีอยู่แล้ว ครั้นเมื่อฉันกลับบ้าน ท่านนปีได้เข้ามาหาฉัน และกล่าวคำทักทาย จากนั้นก็ถามว่า “แม่นางของพวกท่านคนนี้เป็นอย่างไรบ้าง?” ฉันพูดกับท่านว่า ท่านอนุญาตให้ฉันนำบิดาและมารดาของฉันมาได้ไหม? เธอกล่าวว่า ฉันต้องการหาความจริงจากเขาทั้งสอง แล้วท่านก็อนุญาต ฉันพูดกับแม่ของฉันว่า “โอ้แม่ของฉัน ผู้คนกำลังพูดเรื่องอะไรกัน?” แม่ตอบว่า “โอ้ ลูกสาวของ ฉัน จง ทำ ใจ ให้ สบาย เถิด ขอ ส า บ า น ต่ อ อั ล ล อ ฮู มั น เป็น เรื่อง ยาก ที่ ผู้ ห ฉิง ส ว ย คน หนึ่ง ซึ่ง เป็น ที่ รัก ของ สามี ซึ่ง มี ภ ร ร ย า คน อื่น ๆ เป็น คู่ แข่ง หลาย คน นอกจาก คู่ แข่ง เหล่า นั้น จะ พู ด จ า ท ั บ ถ ม นาง เป็น ทร ม ม ดา ” ฉัน (อาอิชะฮ์) กล่าวว่า “มหาบริสุทธิ์แต่อัลลอฮู เขาพูดกันในเรื่องนั้นหรือ?” คึ้นนั้นฉันร้องไห้ทั้งคืนจนน้ำตาไหลไม่หยุดและไม่ได้นอนเลย จนรุ่งเช้าฉันก็ยังร้องไห้อยู่

เธอกล่าวว่า ท่านนปี คือลลิลลอลฮูอะลัยฮิวะสลลัม ได้เรียกอะลีย์ บิน อปี ฎอลิบ และอุสามะฮ์ บิน ซัยด์ เพื่อสอบถามและปรึกษาหารือเรื่องการแยกทางกับเธอ ในเมื่ออะหฺยูขาดช่วงเป็นเวลานาน เธอกล่าวว่า ส่วนอุสามะฮ์นั้นให้คำปรึกษาแก่ท่านนปีตามที่เขารู้ว่าเธอมีความบริสุทธิ์ และรู้ว่าท่านรักพวกเขา อุสามะฮ์กล่าวว่า นางเป็นภรรยาของท่าน เราไม่เคยรู้เรื่องเลวร้ายจากนางเลย นอกจากสิ่งดีๆ เท่านั้น ส่วนอะลีย์นั้นได้กล่าวว่า โอ้ท่านเราะฮ์ลุ อัลลอฮูไม่ทำให้ท่านอับจนหรือ หฉิงอื่นๆ นอกจากเธอยังมีอีกมากมาย จงถามสาวใช้ของเธอเถิด นางจะบอกความจริงแก่ท่าน

¹ ในภาษาอาหรับเรียกว่า อัล-มะนาอิก คือที่ซึ่งถูกเตรียมไว้สำหรับการชัษถ่ายในมะดีนะฮ์สำหรับสตรีโดยเฉพาะ ดูรายละเอียดใน อัล-ชะบะบียะห์ , ตาญญ์ อัล-อะรุส , เล่ม 5 หน้า 535

อาอิชะฮุกกล่าวว่า จากนั้นท่านนบีจึงได้เรียกบะรีเราะฮุมมา พลังถามว่า “โอ้บะรีเราะฮุเอ๋ย เห็นสิ่งที่น่าระแวงบ้างไหม?” บะรีเราะฮุจึงตอบแก่ท่านว่า ขอสาบานต่อผู้ที่ส่งท่านมาพร้อมกับสัจธรรมฉันไม่เคยเห็นสิ่งใดที่จะตำหนิเธอเลย นอกจากว่าเธอจะเป็นเด็กอายุยังน้อย ผลอหฺลัปไปจากการเฝ้าแบ่งขนมปังของครอบครัว แล้วมีลูกไก่ออกมากิน

เธอกล่าวว่า จากนั้นท่านนบี คือ ลัลลอลฮุอะลียฮิวะลัลลัม จึงลุกขึ้นไป พลังขออนุญาตให้ผู้คนยกโทษให้แก่ท่านถ้าท่านจะจัดการกับอับดุลลฮุ บิน อุบัยย บิน สะลูล ขณะที่ท่านอยู่บนมินบร ท่านกล่าวว่า “ผู้ใดจะอนุญาตและยกโทษให้แก่ฉันบ้าง ถ้าฉันจะจัดการชายคนหนึ่งซึ่งฉันรู้ว่าเขาพูดสิ่งไม่ดีเกี่ยวกับภรรยาของฉัน ขอสาบานต่ออัลลฮุ ฉันไม่เคยรู้จักภรรยาของฉันนอกจากสิ่งที่ดีๆ เท่านั้น และขอสาบาน แท้จริงพวกเขาได้กล่าวถึงชายคนหนึ่งซึ่งฉันไม่เคยเห็นอะไรจากเขานอกจากสิ่งที่ดีๆ เท่านั้น และเขาจะไม่เข้าไปหาครอบครัวของฉัน นอกจากพร้อมกับฉันเท่านั้น”

ท่านหญิงอาอิชะฮุกกล่าวว่า จากนั้นสะอูด บิน มุอาซ ซึ่งเป็นพี่น้องของบนี อับดุลฮัซฮัล ได้ยื่นขึ้นพลังกล่าวว่า “โอ้ท่านนบีเอ๋ย ฉันยกโทษให้แก่ท่าน ถ้าหากชายคนนั้นอยู่ในเผ่าเอาส์ฉันจะพินคเขาเอง และหากเขาอยู่ในหมู่พี่น้องของเราเผ่าคือฮิรอญญ ก็ขอให้ท่านบัญชา มาแล้วเราจะปฏิบัติตามคำบัญชาของท่าน” อาอิชะฮุกกล่าวว่า จากนั้นมีชายคนหนึ่งจากเผ่าคือฮิรอญญได้ยื่นขึ้น ซึ่งมารดาของหัสซานมีศักดิ์เป็นลูกสาวของลุง ซึ่งสืบเชื้อสายมาจากเขา นั่นก็คือ สะอูด บิน อุบาดะฮุ ซึ่งเขาเป็นหัวหน้าเผ่าคือฮิรอญญนั่นเอง อาอิชะฮุกกล่าวว่า ก่อนหน้านีเขาเป็นคนดีมากคนหนึ่ง ทว่าความโกรธและการเข้าข้างพรรคพวกได้ครอบงำเขาชั่วขณะ เขาจึงกล่าวแก่สะอูด บิน มุอาซ ว่า “เจ้าโกหก ขอสาบานด้วยอัลลฮุ เจ้าจะต้องไม่ฆ่าเขา และเจ้าไม่สามารถจะฆ่าเขาได้ และหากเขาอยู่ในกลุ่มของท่านแล้ว แน่نونท่านยอมไม่ยอมให้เขาถูกฆ่าแน่” จากนั้น อุลัยด์ บิน หุฎัยร – เป็นลูกพี่ลูกน้องของสะอูด บิน มุอาซ – ได้ยื่นขึ้นแล้วพูดกับสะอูด บิน อุบาดะฮุว่า “โกหก ขอสาบานด้วยอัลลฮุ เราจะฆ่าเขาอย่างแน่อน แต่จริงท่านเป็นมุนาฟิกตลบตะแลง ปกป้องพวกมุนาฟิกหน้าไหว้หลังหลอก” จากนั้นทั้งสองเผ่าก็หันหน้าเข้าหาหมายที่จะต่อสู้กัน ขณะที่ท่านนบียืนอยู่บนมินบร ท่านพยายามระงับพวกเขา พวกเขาจึงสงบ และท่านก็ขึ้น

อาอิชะฮุกกล่าวว่า วันนั้น ฉันร้องไห้ตลอดทั้งวัน น้ำตาไม่ขาดสายเลย และไม่ได้หลับนอน ขณะที่พ่อและแม่ของฉันก็พักอยู่ที่บ้านของฉัน ฉันร้องไห้สองคืนกับหนึ่งวัน น้ำตาไหลตลอดเวลา และไม่ได้หลับนอน จนฉันคิดว่าการร้องไห้จะทำให้ฉันหัวใจสลายเสียแล้ว ขณะที่ฉันร้องไห้นั้น ท่านทั้งสองก็อยู่เป็นเพื่อนฉัน ทันใดก็มีผู้หญิงชาวอันศอรคนหนึ่งขออนุญาตเข้ามาหาฉัน ฉันก็อนุญาตแก่เธอ แล้วเธอก็นั่งร้องไห้ร่วมกับฉัน ขณะนั้น ท่านนบีกี้ได้เข้ามากล่าวทักทายแล้วก็นั่งลง อาอิชะฮุกกล่าวว่า ท่านไม่ได้ อยู่ ร่ว ม กั บ ฉั น เ ล ย ตั้ ง แต่ มี ก า ร แ พ ร ี่ ข ่า ว เ ท้ จ และเวลาผ่านไปหนึ่งเดือนแล้วยังไม่มื่อการแก่ท่านเกี่ยวกับเรื่องของฉันเลย ขณะที่ท่านนบีนั่ง ท่านก็กล่าวสรรเสริญต่ออัลลฮุ แล้วกล่าวว่า “โอ้อาอิชะฮุเอ๋ย แท้จริงฉันรับรู้มาเกี่ยวกับเธออย่างนั้นอย่างนี้

หากเธอบริสุทธิ์แล้ว อัลลอฮ์จะให้เธอพ้นมลทิน และหากเธอพลาดพลั้งไป จงขออภัยโทษต่ออัลลอฮ์ และสำนึกผิดต่อพระองค์เถิด เพราะแท้จริงเมื่อบ่าวยอมรับผิดและกลับเนื้อกลับตัว อัลลอฮ์ย่อมให้อภัยแก่เขา”

ท่านหญิงอาอิชะฮ์กล่าวว่า เมื่อท่านนบีพูดจบ น้ำตาของฉันก็เหือดหายไป จนรู้สึกว่าจะไม่เคยไหลสักหยด ฉันจึงพูดกับพ่อของฉันว่า ท่านจงตอบท่านนบีแทนฉันหน่อย สำหรับเรื่องที่ท่านพูด พ่อของฉันตอบว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ ฉันไม่รู้ว่าอะไรจะพูดอะไรกับท่านนบี ฉันจึงพูดกับแม่ว่า จงตอบท่านนบีหน่อย สำหรับเรื่องที่ท่านพูด แม่ของฉันตอบว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ ฉันไม่รู้ว่าอะไรจะพูดอะไรกับท่านนบี ฉันจึงพูดขึ้นมาเอง ซึ่งตอนนั้นฉันเป็นเด็กที่อายุยังน้อยไม่ได้อ่านอัลกุรอานมาก ฉันพูดว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ แท้จริงฉันรู้ว่าพวกท่านได้ยินเรื่องนี้ จนกระทั่งมันฝังแน่นอยู่ในใจของพวกท่านและพวกท่านก็เชื่อ ขอสาบาน หากฉันบอกพวกท่านว่าฉันบริสุทธิ์ พวกท่านจะไม่เชื่อฉันหรอก และหากฉันยอมรับกับพวกท่านสักสิ่งหนึ่ง โดยที่อัลลอฮ์รู้ว่าฉันบริสุทธิ์ แน่แน่นอนพวกท่านกลับที่จะเชื่อฉัน ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ ฉันไม่พบคำตอบที่ดีสำหรับฉันและพวกท่าน นอกจากด้วยคำพูดจากบิดาของยูสุฟ เมื่อเขากล่าวว่า

﴿ فَصَبْرٌ جَمِيلٌ وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ 18 ﴾ [يوسف: 18]

ค ว ม ว า “ ฉั น ข อ อ ด ท น อ ย ่ า ง ส ว ย ง า ม และอัลลอฮ์ทรงเป็นที่พึ่งผู้ช่วยเหลือฉันในสิ่งที่พวกท่านพูดจากกล่าวอ้าง” (ยูสุฟ : 18)

จากนั้น ฉันหันหน้าและไปยังที่นอนของฉัน โดยที่อัลลอฮ์รู้ว่า แท้จริง ณ บัดนั้นฉันเป็นผู้บริสุทธิ์ และ อัล ล อ ฮ์ จ ะ ท า ไ้ ฉั น พ้ น ม ล ทิ น ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ ทว่าฉันไม่อาจคิดว่าอัลลอฮ์จะประทานโองการเกี่ยวกับเรื่องของฉัน เพราะฉันคิดว่าตัวฉันต่ำต้อยเกินกว่าที่อัลลอฮ์จะกล่าวถึงเรื่องของฉันในอัลกุรอาน ฉันหวังเพียงแค่อยากให้ท่านนบีฝันเห็นขณะนอนหลับว่าอัลลอฮ์ให้ฉันพ้นมลทินแล้ว ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ ท่านนบีและคนในครอบครัวของท่านยังไม่ทันลุกจากที่นั่น จนกระทั่งมีโองการลงมาแก่ท่าน แล้วท่านก็มีอาการประหนึ่งกำลังโดนอะไรที่หนักหนาสาหัส จนกระทั่งมีเหงื่อเป็นเม็ดเหมือนลูกไข่มุกหลั่งออกมา ขณะที่ท่านอยู่ในวันที่หนาวจัด เนื่องจากความหนักหน่วงของโองการที่มีแก่ท่าน

เธอกล่าวว่า จากนั้นเมื่อมันคลายออกจากท่านนบี คือลัลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม และท่านก็ยิ้ม คำแรกที่ท่านพูดก็คือ “โอ้อาอิชะฮ์เอ๋ย อัลลอฮ์ให้เธอพ้นมลทินแล้ว” อาอิชะฮ์กล่าวว่า แม่ของฉันกล่าวแก่ฉันว่า จงลุกขึ้นไปหาท่านนบีเถิด ฉันตอบว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ ฉันจะไม่ลุกขึ้นไปหาท่าน ฉันจะไม่สรรเสริญนอกจากอัลลอฮ์เท่านั้น

ท่านหญิงอาอิชะฮ์กล่าวว่า อัลลอฮ์ประทานโองการว่า

﴿ إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِالْإِفْكِ ﴾ [النور: 11]

ความว่า “แท้จริงบรรดาผู้นำข่าวเท็จมา” (อัน-นूर : 11)

ทั้งหมดสิบโองการ ครั้นเมื่ออัลลอฮ์ได้ประทานโองการเหล่านี้เป็นการประกาศความบริสุทธิ์ของฉันแล้ว
อับดุลมุบีน บักร์ ก็กล่าวว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ ฉันจะไม่จ่ายค่าเลี้ยงดูใดๆ แก่มิสฎะฮ์เป็นอันขาด
หลังจากที่เขาได้กล่าวหาอาอิชะฮ์ ซึ่งก่อนหน้านี้น่าท่านเคยเลี้ยงดูมิสฎะฮ์ บิน อุษษะฮ์
เพราะเป็นเครือญาติและมีฐานะยากจน อัลลอฮ์จึงประทานโองการว่า

﴿ وَلَا يَأْتِلِ أَوْلُوا الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ أَنْ يُؤْتُوا أُولَى الْقُرْبَى وَالْمَسْكِينِ وَالْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا
أَلَا يُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴾ [النور: 22]

ค ว า ม วั ก

“บรรดาผู้มีเกียรติและมั่งคั่งจากหมู่พวกเจ้าอย่าได้สาบานที่จะไม่ให้ความช่วยเหลือแก่ญาติใกล้ชิด
คนยากจน และผู้ที่อพยพในวิถีทางของอัลลอฮ์ พวกเขาจงให้อภัยและจงยกโทษเถิด
พวกเจ้าไม่ปรารถนาให้อัลลอฮ์ยกโทษแก่พวกเจ้าหรือ อัลลอฮ์นั้นทรงอภัย ทรงเมตตาเสมอ” (อัน-นุร
: 22)

อับดุลมุบีน บักร์ จึงกล่าวว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ หากมิได้ ฉันปรารถนาให้อัลลอฮ์ยกโทษแก่ฉัน

จากนั้นเขาจึงคืนค่าเลี้ยงดูและค่าใช้จ่ายแก่มิสฎะฮ์ตามเดิม และกล่าวว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮ์
ฉันจะไม่ถอนค่าเลี้ยงดูแก่เขาอีกต่อไป

ท่านหญิงอาอิชะฮ์กล่าวว่า ท่านนบีเคยถามชัยน บิน ตุฎะฮ์
เกี่ยวกับเรื่องของฉันว่าเธอรู้และมีความเห็นอย่างไรบ้าง? เธอตอบว่า ใ้ท่านศาสนทูตของอัลลอฮ์
ฉันรักษาหูกและตาของฉัน ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ ฉันไม่รู้สิ่งใดนอกจากสิ่งที่ดีเท่านั้น อาอิชะฮ์กล่าวว่า
เธอคือภรรยาของท่านนบีที่เคยเทียบแข่งกับฉันในจำนวนภรรยาของท่านนบี คืออัลลิลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม
อัลลอฮ์ได้รักษาและปกป้องเธอให้มีความเคร่งครัดในศาสนา และพี่สาวของเธอคือหัมมะฮ์
ได้โต้แย้งโต้เถียงกับเธอ แล้วหัมมะฮ์จึงอยู่ในหมู่ผู้หายหน้าเหล่านั้น

อับดุลมุบีน ชิฮาบ กล่าวว่า นี่คือการกล่าวที่ฉันได้รับการถ่ายทอดมาจากพวกเขา จากนั้น อูรวะฮ์ก็กล่าวว่า
ท่านหญิงอาอิชะฮ์กล่าวว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ ผู้ชายที่ถูกใส่ร้ายคนนั้น คือผู้ที่กล่าวว่า มหาบริสุทธิ์แต่อัลลอฮ์
ขอสาบานต่อผู้ที่ชีวิตของฉันอยู่ในพระหัตถ์ของพระองค์ ฉันไม่เคยเปิดม่านของผู้หญิงเลยสักครั้ง
ท่านหญิงอาอิชะฮ์กล่าวว่า หลังจากนั้นเขาก็ตายในสงครามบนเส้นทางแห่งอัลลอฮ์¹

สายรายงานนี้น่าจะล้าลึกที่สุดเกี่ยวกับเรื่องนี้ เนื่องจากรายงานจากเจ้าของเหตุการณ์เอง

ในเหตุการณ์ครั้งนี้ มีโองการถูกประทานลงมาซึ่งจะถูกอ่านจนถึงวันปรโลก
มีบทเรียนอันสำคัญสำหรับประชาชาตินี้ ในโองการต่อไปนี้

¹ อัล-บุคอรี, باب หนึ่ง อัด-อิฟก, เล่ม 5 หน้า 555-560 และเปรียบเทียบเนื้อหากับ อับดุลมุบีน ชิฮาบ, อัด-สึเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 3 หน้า 297-307

﴿ إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِالْإِفْكِ عُصْبَةٌ مِّنْكُمْ لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَّكُم بَلْ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ مَا أَكْتَسَبَ مِنَ الْإِثْمِ وَالَّذِي تَوَلَّى كِبْرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ عَظِيمٌ 11 لَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بِأَنْفُسِهِمْ خَيْرًا وَقَالُوا هَذَا إِفْكٌ مُّبِينٌ 12 لَوْلَا جَاءُوا عَلَيْهِ بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَإِذْ لَمْ يَأْتُوا بِالشَّهَادَةِ فَاتُوبَتِكَ عِنْدَ اللَّهِ هُمْ الْكَاذِبُونَ 13 وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فِي مَا أَفَضْتُمْ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ 14 إِذْ تَلَقَّوْنَهُ بِأَلْسِنَتِكُمْ وَتَقُولُونَ بِأَفْوَاهِكُمْ مَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَتَحْسَبُونَهُ هَيِّنًا وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ 15 وَلَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُمْ مَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَتَكَلَّمَ بِهَذَا سُبْحَانَكَ هَذَا بُهْتَانٌ عَظِيمٌ 16 يَعِظُكُمُ اللَّهُ أَنْ تَعُودُوا لِمِثْلِهِ أَبَدًا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ 17 وَيُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ 18 إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ ءَامَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ 19 وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ رَؤُوفٌ رَّحِيمٌ 20 ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوتِ الشَّيْطَانِ وَمَنْ يَتَّبِعْ خُطُوتِ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ مَا زَكَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ أَبَدًا وَلَكِنَّ اللَّهَ يُزَكِّي مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ 21 وَلَا يَأْتَلِ أُولُو الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ أَنْ يُؤْتُوا أُولَى الْقُرْبَى وَالْمَسْكِينِ وَالْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلِيَعْلَمُوا وَلِيَعْفُوا وَلَا تُجْحَبُوا أَلَّا تُحِبُّوا أَنْ يَعْفَرَ اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ 22 إِنَّ الَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ الْغَافِلَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ لَعُنُوا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ 23 ﴾ [النور: 11-23]

ความว่า “แท้จริงบรรดาผู้นำชาวเท็จมานั้น เป็นบุคคลกลุ่มหนึ่งจากพวกเจ้า พวกเจ้าอย่าได้คิดว่ามันเป็นการชั่วแก่พวกเจ้า แต่ว่ามันเป็นการดีแก่พวกเจ้า สำหรับทุกคนในหมู่พวกเขา นั้น คือ จะได้รับบาปจากสิ่งที่เขาได้ขวนขวายไว้ ส่วนผู้ที่มีบทบาทในการทำให้เป็นเรื่องใหญ่ในหมู่พวกเขา นั้น เขาจะได้รับการลงโทษอย่างมหันต์ เมื่อพวกเจ้าได้ยินข่าวเท็จนี้ ทำไมบรรดาผู้ศรัทธาทั้งชายและหญิง จึงไม่คิดเปรียบเทียบกับตัวของพวกเขาเองในทางที่ดี และกล่าวว่เป็นเรื่องโกหกอย่างชัดแจ้ง ทำไมเล่าพวกเขาจึงไม่นำพยานสี่คนมาเพื่อยืนยันในเรื่องนี้ เมื่อพวกเขาไม่นำพยานเหล่านั้นมาแล้ว พวกเขาย่อมเป็นผู้กล่าวเท็จ ณ ที่อัลลอฮ์ และหากมิใช่ความโปรดปรานของอัลลอฮ์แก่พวกเจ้าและความเมตตาของพระองค์ทั้งในโลกนี้และโลกหน้าแล้วไซริ์ แน่นอนการลงโทษอย่างมหันต์ย่อมประสบแก่พวกเจ้า เพราะสิ่งที่พวกเจ้ากำลังวิพากษ์กันอยู่ขณะที่พวกเจ้าได้รับข่าวนั้นด้วยการพูดกันระหว่างพวกเจ้า และพวกเจ้าพูดกันในสิ่งที่พวกเจ้าไม่มีความรู้ และพวกเจ้าคิดว่ามันเป็นเรื่องเล็ก ซึ่ง ณ ที่อัลลอฮ์แล้ว มันเป็นเรื่องใหญ่ เมื่อพวกเจ้าได้ยินข่าวเท็จนี้ ทำไมพวกเจ้าจึงไม่กล่าวว่า ไม่บังควรที่เราจะพูดถึงเรื่องนี้ มหาบริสุทธิ์แต่พระองค์ นี่เป็นการกล่าวร้ายอย่างมหันต์ อัลลอฮ์ทรงดักเตือนพวกเจ้า เพื่อมิให้กลับไปประพฤตินี้อีกเป็นอันขาด หากพวกเจ้าเป็นผู้ศรัทธา อัลลอฮ์จะทรงแจกแจงโองการต่างๆ แก่พวกเจ้า และอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงปรีชาญาณ แท้จริงบรรดาผู้ขอบที่ จะให้เรื่องบัดสีแพร่หลายไปในหมู่ผู้ศรัทธา นั้น พวกเขาจะได้รับการลงโทษอย่างเจ็บปวด ทั้งในโลกนี้และในปรโลกอัลลอฮ์ทรงรอบรู้ ขณะ ที่ พวก ก ะ ้ า ใ ม่ ู้ และหากมิใช่ความโปรดปรานของอัลลอฮ์และความเมตตาของพระองค์ที่มีแก่พวกเจ้า

และหากอัลลอฮฺมีทรงเอ็นดูและทรงปรานีแก่พวกเจ้า แน่อนพระองค์ย่อมลงโทษพวกเจ้าแล้ว
 โائبรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! พวกเจ้าอย่าปฏิบัติตามแนวทางของชัยฏอน
 และผู้ใดได้ปฏิบัติตามแนวทางของชัยฏอน แท้จริงมันจะชี้ให้ทำการลามกและความชั่ว
 และหากมิใช่ความโปรดปรานของอัลลอฮฺแก่พวกเจ้าและความเมตตาของพระองค์แล้ว
 ก็ย่อมไม่มีผู้ใดในหมู่พวกเจ้าบริสุทธิ แต่อัลลอฮฺจะทำให้ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์บริสุทธิ
 อัล ล อ ฮฺ ท ร ง ไ ต่ ย ิน อี ก ทั้ ง ท ร ง ร อ บ รั้
 ผู้มีความประเสริฐและผู้มั่งคั่งจากหมู่พวกเจ้าอย่าได้สาบานที่จะไม่ให้ความช่วยเหลือแก่ญาติใกล้ชิด
 คนยากจน และผู้อพยพในหนทางของอัลลอฮฺ พวกเขาจงอภัยและยกโทษเถิด
 พวกเจ้าไม่ปรารถนาให้อัลลอฮฺอภัยโทษแก่พวกเจ้าหรือ อัลลอฮฺทรงอภัย ทรงเมตตาเสมอ
 แท้จริงบรรดาผู้กล่าวโทษบรรดาหญิงบริสุทธิ หญิงที่ไร้เดียงสา และหญิงผู้ศรัทธา
 พ ว ก เ ข า ย อ ม ฎ ก ส า ป แ ช่ ง ทั้ ง ใน โ ล ก นี้ แ ลະ ใน ป ร โ ล ก
 และสำหรับพวกเขาจะได้รับการลงโทษอย่างมหันต์” (อัน-นุร : 11-23)

เป็นที่ประจักษ์ชัดว่า ภาพลักษณ์และศักดิ์ศรีของประชาชาตินี้ตกเป็นเป้าหมายในการทำลาย ดังนั้น
 ในเมื่อท่านนบี คือลัลลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม และครอบครัวของท่านถูกป้ายสีในเรื่องนี้แล้ว
 ย่อมไม่มีคนใดจากประชาชาตินี้จะรอดพ้นได้ โดยเหตุนี้เอง อัลกุรอานจึงบอกไว้อย่างชัดแจ้งว่า
 การกระทำเช่นนี้คือเป้าหมายของพวกเขา

﴿ إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ ءَامَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ 19 ﴾
 [النور: 19]

ความว่า “ แท้จริง บรรดาผู้ชอบที่จะให้เรื่องบัดสีแพร่หลายไปในหมู่ผู้ศรัทธานั้น
 พวกเขาจะได้รับการลงโทษอย่างเจ็บปวด ทั้งในโลกนี้(โดยการโบย)และในปรโลก(ด้วยไฟนรก)
 อัลลอฮฺทรงรอบรู้ ขณะที่พวกเจ้าไม่รู้” (อัน-นุร : 19)

พระองค์ได้เตือนให้ระวังจากผู้ที่นำพาสู่แนวทางของมารร้าย

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ وَمَنْ يَتَّبِعْ خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَوْ لَا
 فَضْلَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ مَا زَكَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ أَبَدًا وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يُزَكِّي مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ 21 ﴾ [النور: 21]

ความว่า “ โائبรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! พวกเจ้าอย่าปฏิบัติตามแนวทางของชัยฏอน
 และผู้ใดปฏิบัติตามแนวทางของชัยฏอนแล้ว แท้จริงมันจะชี้ให้ทำการลามกและความชั่ว
 และหากมิใช่ความโปรดปรานของอัลลอฮฺแก่พวกเจ้าและความเมตตาของพระองค์แล้ว ไชร้
 ก็ย่อมไม่มีผู้ใดในหมู่พวกเจ้าบริสุทธิ แต่อัลลอฮฺจะทำให้ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์บริสุทธิ
 อัลลอฮฺทรงไต่ย ิน อี ก ทั้ ง ท ร ง ร อ บ รั้” (อัน-นุร : 21)

ไม่มีข้อกังขาเลยว่าท่านนบีคือผู้ที่ประเสริฐสุด ขณะที่บรรดามรรยาของท่านคือผู้ที่ดีที่สุดจากบรรดาสตรี

﴿الْحَبِيبَتُّ لِلْحَبِيبِينَ وَالْحَبِيبُونَ لِلْحَبِيبَتِّ وَاللَّطِيبَتُّ لِللَّطِيبِينَ وَاللَّطِيبُونَ لِللَّطِيبَتِّ أَوْلَاتِكِ مُبْرَأُونَ مِمَّا يَقُولُونَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ 26﴾ [النور: 26]

ความว่า “หญิงชั่วย่อมมคู่ควรกับชายชั่ว และชายชั่วย่อมมคู่ควรกับหญิงชั่ว และหญิงดีย่อมมคู่ควรกับชายดี และชายดีย่อมมคู่ควรกับหญิงดี ชนเหล่านี้เป็น ผู้บริสุทธิ์จากสิ่ง ที่พวกเขา กล่าวร้าย สำหรับพวกเขา(ผู้ถูกกล่าวร้าย)จะได้รับการอภัยโทษ และเครื่องยังชีพอันมีเกียรติ(ในสวรรค์)” (อัน-นุร : 26)

ท่านนบีเป็นผู้ที่ประเสริฐ อัลลอฮฺทรงเลือกมรรยาที่ดีแก่ท่าน หนึ่งในจำนวนนั้นก็คือ ท่านหญิงอาอิชะฮฺ ซึ่งหัสซาน บิน ซาบิต ได้ยกย่องเธอในกวีบทหนึ่งว่า

حَصَانٌ رَزَانٌ مَا تُزَنُّ بِرَبِيبَةٍ وَتُصْبِحُ عَرْنِي مِنْ لُحُومِ الْعَوَافِلِ

เธอคือหญิงที่บริสุทธิ์ ฉลาดเฉียบแหลม ไม่มีคำครหาใด ไม่เคยนิทาว่าร้ายแก่ผู้ใด¹

عقيلة حي من لؤي بن غالب كرام المساعي، مجدها غير زائل
مهذبة قد طيب الله خيمها وطرها من كل سوء وباطل

เป็นหญิงผู้นำแห่งเผ่าลูอัยย์ บิน ซอลิบ

มีใจกุศล เกียรติของเธอไม่สลาย

ได้รับการบ่มสอนที่ดี อัลลอฮฺให้มาจากเชื้อสายที่ดี

ทรงชำระเธอให้บริสุทธิ์จากทุกสิ่งชั่วช้าและเป็นเท็จ

และยังกล่าวว่า

فإن أبي ووالدتي وعرضي لعرض محمد منكم وقاء

แท้จริงบิดาและมารดาของฉัน และชื่อเสียงของฉัน

คือสิ่งที่จะคอยปกป้องศักดิ์ศรีของมุหัมมัด จากพวกท่าน²

¹ จากบันทึกของอัล-บุคอรี เล่ม 5 หน้า 61 และ อิบน์ ฮิซาม ,อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ ,เล่ม 3 หน้า 306

² ดูก่อนของหัสซาน บิน ซาบิต ในการลบล้างคำครหาต่อท่านหญิงอาอิชะฮฺและปกป้องท่าน ดู อิบน์ ฮิซาม ,อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ ,เล่ม 3 หน้า

และเป็นที่น่าเสียใจยิ่ง ที่มีคนแอบอ้างว่าเป็นมุสลิมบางกลุ่มได้กล่าวป้ายสีเธอ ผู้เป็นภรรยาของท่านศาสนทูต บิดาแห่งความดี และเป็นผู้เรียกร้องสู่สิ่งที่ดีงาม

สุบหานัลลอฮุมหาบรียูทตี แต่ อัลลอฮุ ใน สุเราะฮ์ อั้น-นุร นี้มีโอองการที่เน้นย้ำในเรื่องการยับยั้งสลายตาของผู้ชายและผู้หญิง เพื่อเป็นบทเรียนอย่างต่อเนืองในการรักษาไว้ซึ่งความบริสุทธิ์ของประชาชาติมุหัมมัด โดยยึดท่านและบรรดาภรรยาเป็นแบบอย่าง

﴿ قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ 30 وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُجُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنَاتِ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنَاتِ أَخْوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوْ التَّابِعِينَ غَيْرِ أُولِي الْإِلَاحَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوْ الْوَالِدِ الَّذِينَ لَمْ يُظْهَرُوا عَلَى عَوْرَتِ النِّسَاءِ وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهُ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ 31 ﴾ [النور: 30-31]

ความว่า “โอ้มุหัมมัดเอ๋ย จงกล่าวแก่บรรดาบุรุษผู้ศรัทธาเถิด ให้พวกเขาลดสายตาของพวกเขาลงต่ำ และรักษาอวัยวะเพศ (จากสิ่งต้องห้าม) นั้นเป็นการบริสุทธิ์ยิ่งแก่พวกเขา แท้จริงอัลลอฮุทรงรอบรู้สิ่งที่พวกเขากระทำ และจงกล่าวแก่บรรดาสตรีที่ศรัทธาเถิด ให้พวกเขาลดสายตาของพวกเขาลงต่ำ และรักษาอวัยวะเพศของพวกเขา และไม่เปิดเผยเครื่องประดับของพวกเขา เว้นแต่สิ่งที่พึงเปิดเผยได้ และพวกเขาจงใช้ผ้าคลุมศีรษะของเธอลงมาปิดหน้าอกของพวกเขา และไม่เปิดเผยเครื่องประดับของพวกเขา เว้นแต่แก่สามี บิดา บิดาของสามี ลูกชาย ลูกชายสามี พี่ชายน้องชายของพวกเขา ลูกชายของพี่ชายน้องชาย ลูกชายของพี่สาวน้องสาว บรรดาผู้หญิงของพวกเขา ทาส และทาสีที่พวกเขาครอบครอง บรรดาผู้ติดตามที่ไม่มีความรู้สึกทางเพศ หรือเด็กที่ยังไร้เดียงสาในสิ่งพึงสงวนสงวนของผู้หญิง และพวกเขาอย่ากระที่บเพ้าเพื่อให้ผู้อื่นรู้ถึงเครื่องประดับที่พวกเขาปกปิดไว้ พวกเขาเจ้าทั้งหลายจงขอภัยโทษต่ออัลลอฮุเถิด โอ้บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย เพื่อว่าพวกเขาจะได้รับความสำเร็จ” (อัน-นุร : 30-31)

และเป็นที่ประจักษ์ชัดว่า อับู บักร อัศ-ศิ ด ดี ก ก็ตกเป็นเป้าหมายในการป้ายสีพร้อมกับท่านนบีเช่นเดียวกันท่านได้รับความเดือดร้อนจากการโจษจันของผู้คน ในขณะที่ท่านได้เมตตาพวกเขา โดยให้ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงชีพแก่พวกเขา ซึ่งเป็นทรัพย์สินส่วนตัวของท่านเอง และเหตุนี้เองที่ท่านเสียใจในพฤติกรรมและการเนรคุณของพวกเขา

ท่านจึงปรารถนาที่จะระงับค่าครองชีพแก่มิสฏาะหฺ บิน อุษาษะฮฺ ซึ่งเป็นลูกชายของบ้าน
ครั้นเมื่อโองการนี้ได้ถูกประทานลงมา

﴿ وَلَا يَأْتِي أَوْلُوا الْفَضْلَ مِنْكُمْ وَالسَّعَةَ أَنْ يُؤْتُوا أَوْلَى الْقُرْبَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلِيَعْفُوا وَيَصْفَحُوا ۗ ﴾

[النور: 22] ﴿ 22 غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴾ [النور: 22]

ความว่า “บรรดาผู้มีความประเสริฐ (ในศาสนา) และผู้มั่งคั่งใน (ในทรัพย์สิน)
จากหมู่พวกเจ้าอย่าสาบานที่จะไม่ให้ความช่วยเหลือแก่ญาติใกล้ชิด คนยากจน
และผู้อพยพในหนทางของอัลลอฮฺ พวกเขาจงอภัยและยกโทษ (ให้แก่พวกเขาเถิด)
พวกเจ้าไม่ปรารถนาให้อัลลอฮฺอภัยโทษแก่พวกเจ้าหรือ และอัลลอฮฺนั้นทรงอภัย ทรงเมตตาเสมอ”
(อัน-นุร : 22)

ท่านกล่าวว่า หากมิได้ ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ แท้จริงเราปรารถนาที่จะให้อัลลอฮฺอภัยโทษแก่เรา
และท่านได้จ่ายค่าเลี้ยงดูแก่มิสฏาะหฺ ตามเดิม และกล่าวว่า สาบานต่ออัลลอฮฺ
ฉันจะไม่ระงับค่าเลี้ยงดูเขาอีกต่อไป¹

และส่วนหนึ่งจากหลายเหตุการณ์ที่เด่นชัดในสงครามบนี้ อัล-มุศฏาะหฺ ลิก
คือสิ่งที่เกิดขึ้นจากพวกมุนาฟิกตลบตะแลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอับดุลลอฮฺ บิน อุบัยยฺ บิน สะลูล
และผู้ที่ เป็น เยี่ยง เขา ใน สมัย ของ ท่าน นบี ศ็อล ลั ล ล อ ฮฺ อ ะ ล ี ย ฮฺ ะ ส ั ล ็ ล ِم
และ ไม่มี ข้อ สง ส ั ย อัน ไต เล ย ว่า พ ว ก เ ข า มี ส ว ก ใน ท ก ยุ ค ท ก ส ม ัย
โองการที่ถูกประทานเกี่ยวกับพวกตลบตะแลงก็จะถูกนำมาใช้กับพวกมุนาฟิกเหล่านี้ด้วย

เช่นเหตุการณ์แย่งชิงน้ำระหว่างชายสองคน คนหนึ่งจากเผ่าฮิฟาร เป็นลูกจ้างของอุมร์ บิน อัล-ค็อฏฏอบ
และอีกคนเป็นเพื่อนร่วมสาบานของชาวอันศอรคนหนึ่ง ลูกจ้างของอุมร์ก็ร้องตะโกนว่า
“ไต่บรรดาชาวมุฮาญีรีนเอ๋ย โปรดช่วยเหลือฉัน” และผู้ที่เป็นเพื่อนกับชาวอันศอรก็ตะโกนว่า “ไต่ชาวอันศอรเอ๋ย
โปรดช่วยเหลือฉัน” จนเกือบมีการชนฆ่ากันในระหว่างบรรดามุสลิม เมื่อท่านนบีได้ยินเช่นนั้นนั้นก็กล่าวว่า

«أَبَدَعُوا الْجَاهِلِيَّةَ وَأَنَا بَيْنَ أَظْهَرِكُمْ دَعْوَاهَا فَإِنَّهَا مُنْتَهَىٰ»

ความว่า “ยังจะมีการร้องเรียกด้วยการกล่าวอ้างแบบญาฮิลียะฮฺหรือ ทั้งที่ฉันอยู่ต่อหน้าพวกท่าน
จงละทิ้งเสียเถิด แท้จริงมันเป็นคำพูดที่เลวร้าย”²

อับดุลลอฮฺ บิน อุบัยยฺ บิน สะลูล อยู่ในกลุ่มชาวอันศอร ขณะเดียวกันก็มี ฮัยด์ บิน อีรกีอิม อยู่ด้วย
ซึ่งเขาเป็นสาวกของท่านนบีที่มีอายุน้อย เขาได้ยินสิ่งที่เกิดขึ้น โดยที่อับดุลลอฮฺ บิน อุบัยยฺ บิน สะลูล

¹ อิบน์ กะษีร, *อัต-ตัฟสีร*, เล่ม 2 หน้า ๑๓๒๒

² อัล-บุคอรี, *กิตาบ อัต-ตัฟสีร*, باب *ยะกูนุณ ละอิน เราะฎะนา ...*, หมายเลข 4907

กำลังปลุกปั่นกลุ่มชาวอันศอรว่า “พวกเขาทำเช่นนั้นจริงหรือ? แท้จริงพวกเขาขับไล่พวกเราและมาแพร่จำนวนมากกว่าเราในเมืองของเรา” สาบานต่ออัลลอฮ์ ถ้าจะเปรียบเทียบเรากับพวกกุร็อยช์คงเป็นอย่างอื่นมิได้ นอกจากเหมือนกับสุภาซิดที่มีคนกล่าวไว้ว่า เลี้ยงสุนัขให้อ้วนแล้วมันจะกัดท่าน ท่านนั่นเอง ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ หากเรากลับไปยังมะดีนะฮ์เมื่อไรแน่นอนผู้ที่มีเกียรติจะขับไล่ผู้ที่ต่ำต้อยออกจากมะดีนะฮ์ให้หมด” จากนั้น เขาก็หันมาตำหนิชาวอันศอรที่อยู่รอบๆ เขาว่า “ขอสาบาน หากพวกท่านไม่แบ่งปันแก่พวกเขาเสียแล้วแน่นอนพวกท่านก็ต้องย้ายไปยังเมืองอื่น”

จากนั้น ซัยด์ บิน อีรกีอุม เราะชะฎียัลลอฮุอันฮุ ซึ่งยังเป็นเด็ก ได้นำคำพูดของอับดุลลอฮ์ บิน อุบัยยฺ ไปแจ้งแก่ท่านนบี ขณะที่อุมร์ บิน อัล-ค็อฏฏอบ อยู่ที่นั่นด้วย จึงกล่าวว่า “โอ้ท่านนบีเอ๋ย สิ่งมาเถอะ ฉันจะฆ่าเขา” ท่านนบี ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ตอบว่า

«فَكَيْفَ يَا عُمَرُ إِذَا تَحَدَّثَ النَّاسُ أَنَّ مُحَمَّدًا يَقْتُلُ أَصْحَابَهُ»

ความว่า “โอ้ อุมร์เอ๋ย จะเป็นอย่างไรเล่า เมื่อผู้คนโง่เขลาจนคิดว่า มุหัมมัดฆ่าสาวกของตัวเอง?”¹

เมื่อมีการสอบสวน อับดุลลอฮ์ บิน อุบัยยฺ กลับสาบานว่าเขาไม่ได้พูดเช่นนั้น และปฏิเสธคำสิ่งที่ซัยด์ บิน อีรกีอุม นำมาถ่ายทอด จนกระทั่งคนที่ไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์เข้าใจว่าอับดุลลอฮ์เป็นคนซื่อสัตย์ และต่างตำหนิซัยด์ เพราะเขายังเป็นเด็ก และท่านนบีก็สั่งให้ออกเดินทางซึ่งปกติแล้วท่านจะไม่ออกเดินทางในเวลานั้น ต่อมา อูสัยด์ บิน หุฎัยร ได้มาสอบถามท่านเกี่ยวกับสาเหตุที่ต้องออกเดินทางในเวลานั้น ท่านนบีตอบว่า “ท่านไม่รู้ในสิ่งที่สหายของพวกท่านพูดดอกหรือ?” โอ้ท่านนบีเอ๋ย สหายคนใดเล่า? ท่านนบีตอบว่า “อับดุลลอฮ์ บิน อุบัยยฺ” อูสัยด์ถามว่าเขาพูดอะไร? ท่านนบีตอบว่า “เขาพูดว่า หากเขากลับไปยังมะดีนะฮ์ ผู้ที่มีเกียรติจะขับไล่ผู้ที่ต่ำต้อยออกจากมะดีนะฮ์” อูสัยด์กล่าวว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ ท่านคือผู้มีเกียรติ และเขานั้นคือผู้ที่ต่ำต้อย หากท่านประสงค์แล้ว เราจะขับไล่เขาออกจากมะดีนะฮ์เอง ท่านนบีใช้เวลาเดินทางทั้งวันทั้งคืน และช่วงเช้าของวันถัดมา ทุกคนก็อ่อนล้าเมื่อวางสัมภาระเสร็จก็นอนเพราะเหนื่อยล้า จนไม่มีเวลาที่จะถกหรือพูดคุยในสิ่งที่เกิดขึ้น²

ณ เวลานั้น สุเราะฮ์อัล-มุนาฟิฏนก็ถูกประทานแก่ท่านนบี ในนั้นมีการยืนยันถึงคำพูดของซัยด์ บิน อีรกีอุม³ ทั้งที่เขายังเป็นเด็ก ท่านนบีจึงจับหูของเขาพลาบทยอกล้อว่า

«هَذَا الَّذِي أَوْفَى اللَّهُ بِأُذُنِهِ»

ความว่า “นี่คือผู้ที่อัลลอฮ์ให้ความจริงปรากฏด้วยหูของเขาแล้ว”⁴

¹ อัล-บุคอรี, กิตาบ อัต-ตัจฟีร, باب ยะกูน ละอิน เราะชะฎียะนา ..., หมายเลข 4907, อิบน์ กะษีร, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวะวียะฮ์, เล่ม 3 หน้า 291

² อิบน์ อุบัยยฺ, อัล-มะฆอซี, หน้า 269

³ อิบน์ กะษีร, อัต-ตัจฟีร, เล่ม 2 หน้า 1876

⁴ อิบน์ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวะวียะฮ์, เล่ม 3 หน้า 292, อิบน์ หะญูร, อัล-อิกอบะฮ์, เล่ม 1 หน้า ๕๖๐, อัล-ชะฮะบีย, ลีลัร อะฮฺลุลาม อัน-นุบะลาฮ์, เล่ม 1 หน้า 165

และส่วนหนึ่งจากโครงการที่ถูกประทานเกี่ยวกับอัลลลอฮฺ บิน อุบายย์ และคำพูดของเขา และพวกตลบตะแลง คือ

﴿ سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ 6 ﴾ [المنافقون: 6]

ความว่า “มีผลเท่ากันแก่พวกเขาที่เจ้าจะขออภัยโทษให้แก่พวกเขาหรือไม่ขออภัยโทษแก่พวกเขาก็ตาม อัลลลอฮฺจะไม่ทรงอภัยโทษให้แก่พวกเขา แท้จริงอัลลลอฮฺจะไม่ทรงชี้แนวทางแก่หมู่ชนผู้ฟ่าฝืน” (อัล-มุนาฟิกูน : 6)

﴿ هُمُ الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنْفِقُوا عَلَىٰ مَنْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ حَتَّىٰ يَنْفُسُوا وَلِلَّهِ خَزَائِنُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ 7 ﴾ [المنافقون: 7]

ความว่า “พวกเขาคือผู้ที่กล่าวว่า พวกท่านอย่าบริจาคแก่ผู้ที่อยู่กับศาสนทูตของอัลลลอฮฺ จนกว่า พวก เขา จะ ได้ แยก ออกจาก เขา ทั้ง ๆ ที่มุมคลังแห่งบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดินนั้นล้วนเป็นของอัลลลอฮฺ แต่ว่าบรรดาผู้กลับกลอกไม่เข้าใจ” (อัล-มุนาฟิกูน : 7)

อัลลลอฮฺ บิน อุบายย์ มีลูกที่ดีคนหนึ่ง ชื่อว่าอัลลลอฮฺ เป็นสาวกของท่านนบี คือลัลลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม เมื่อเขาารู้เรื่องที่พ่อของเขาก่อไว้ เขาได้ไปหาท่านนบี พลังกล่าวว่ฉันรู้ว่าท่านประสงค์จะประหารพ่อของฉัน หากท่านจำเป็นที่ต้องกระทำเช่นนั้น ก็จงสังฉันเถิด ฉันจะนำศีรษะของเขามา ยัง ท่านเอง สำนานต์ อัลลลอฮฺ แท้จริงเผ่าคือหรือจัญต่าก็รู้ดีว่าไม่มีคนใดกตัญญูแก่ผู้เป็นพ่อมากกว่าฉัน และฉันเกรงว่าท่านจะสังให้คนอื่นฆ่า ดังนั้นอย่าให้ฉันต้องเห็นคนฆ่าพ่อของฉันเดินอยู่ในผู้คน จนเป็นเหตุให้ฉันบันดาลโทษฆ่าเขาเลย แล้วฉันก็จะเป็นคนฆ่าผู้ศรัทธาเพราะเขาฆ่าผู้ปฏิเสธ สุดท้ายฉันต้องลงนรก ท่านนบีกล่าวตอบเขาไปว่า “ทว่าเราจะปฏิบัติกับเขาด้วยความสุภาพ และเป็นสหายที่ดีของเขา トラบเท่าที่เขายังอยู่กับเรา”¹

เหตุการณ์นี้ชี้ให้เห็นถึงอันตรายของ ผู้กลับกลอก การหาช่องทางเพื่อก่อกวนและสร้างความร้าวฉาน ทำลายสิทธิ์ต่างๆ ทำลายความเป็นเอกภาพของมุสลิม และปลุกปั่นใช้ประเด็นชาตินิยมมาเป็นเครื่องมือ

เช่นเดียวกัน แท้จริงใน คำพูดของ อัลลลอฮฺ บิน อุบายย์ บิน สะลูล ที่ จะ ชี้ บ ไล่ ท่าน น บี แล ะ บ ร ร ด า ส า ว ก อ อ ก จาก มะ ดี น ะ ฮฺ นั้น เป็นสิ่งที่เห็นประจักษ์ชัดว่าพวกเขาเฝ้ารอโอกาสที่จะทำร้ายท่านและบรรดามุสลิม

¹ อิบน์ ฮิซาม ,อัล-สีเราะฮฺ อับ-นะบะวียะฮฺ ,เล่ม 3 หน้า 292

ณวยรียะฮูได้เรียนรู้จากท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลียฮิวะสัลลัม เธอเป็นผู้ที่เคร่งครัดในอิบาดะฮฺ ถือศีลอดเป็นประจำ และมีหะดีษมากมายถูกถ่ายทอดจากเธอ และเธอเสียชีวิตในปีที่ 50 แห่งการฮิจญ์เราะฮฺ¹

เป็นเรื่องที่ยืนยันได้ว่า การแต่งงานกับเธอนั้นเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ที่ดีกับเผ่า อัล-มุศฎะอิก เนื่องจากเผ่านี้มาจากคุซาอะฮฺ ซึ่งคอยทำสงครามกับท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลียฮิวะสัลลัม ในช่วงเวลาที่บางส่วนของคุซาอะฮฺยังเป็นพันธมิตรของท่าน การแต่งงานจึงมีส่วนทำให้พวกเขามีความใกล้ชิดกับมุสลิม และช่วยเหลือมุสลิมในการต่อสู้กับพวกกุร็อยฮ์ต่อไป

สงคราม อัล-หุดียียะฮฺ (เขาวาล ฮ.ศ. 6)²

ท่านนบีประกาศว่าท่านตั้งใจจะประกอบพิธีฮัจญ์และมุ่งหน้าสู่มักกะฮฺและประกอบพิธีฮัจญ์เราะฮฺด้วยความสันติปราศจากการสู้รบ ท่านได้เรียกร้องผู้ให้คนไปทำฮัจญ์เราะฮฺ และท่านได้นำพวกกลุ่มมุฮาญิรีน ชาวอันศอร และกลุ่มอื่นๆ ที่ตอบสนองการเรียกร้องของท่าน จนมีจำนวนผู้ชายมากกว่า 1,400 คน³

ท่านได้เข้าพิธีฮัจญ์เราะฮฺที่ซุลหุลัยพะฮฺ และนำสัตว์สำหรับเชือดพลีไปด้วย⁴ ทั้งนี้เพื่อแจ้งให้ชาวกุร็อยฮ์รู้ว่าท่านมาในฐานะแขกผู้เยี่ยมเยียน มาทำฮัจญ์เราะฮฺ และให้เกียรติแก่กะอูบะฮฺ โดยไม่ได้ประสงค์จะมีการสู้รบใดๆ ทั้งสิ้น

รายงานของอิบนุ อับี ชัยบะฮฺ ในตำรา อัล-มะฆอซี เป็นสายรายงานที่ละเอียดที่สุดสำหรับเหตุการณ์ต่างๆในสงครามนี้ จากอิซาม บิน อูรวะฮ์ บิน อัล-ซุบัยร์ บิน อัล-เอวาม ซึ่งมีบันทึกว่า

ท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลียฮิวะสัลลัม ได้ออกไปยังอัล-หุดียียะฮฺในเดือนเขาวาล จนกระทั่งถึงสถานที่หนึ่ง เรียกว่า อูสฟาน ท่านก็เจอกับชายคนหนึ่งจากเผ่า บิน กะอูบ์ เขากล่าวว่า ใ้ศาสนาทูตของอัลลอฮฺ แท้จริงเราได้ผ่านทางพวกกุร็อยฮ์มา ขณะที่พวกเขาได้รวบรวมพันธมิตรให้พวกเขาบริโศด อัล-เคาะซีร⁵ (แป้งผสมกับเนื้อและไขมัน) พวกเขาประสงค์จะกีดขวางท่านมิให้เข้ามักกะฮฺ ท่านนบีได้เดินทางออกจากอูสฟาน จนได้มาเจอกับ คอลิด บิน อัล-วะลีด แนวหน้าของชาวกุร็อยฮ์ที่ได้รอพบพวกเขาอยู่ระหว่างทาง ท่านนบีก็กล่าวกับบรรดาสาวกว่า “พวกท่านมาทางมานี้เถิด” แล้วท่านได้เดินไปยังระหว่างไม้สองต้น และเลี้ยวออกจากเส้นทางปกติ

¹ อิบนุ ญะอฺร, อัล-อิศอบะฮฺ เล่ม 4 หน้า 266

² อิบนุ อิซาม, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ, เล่ม 3 หน้า 308, อัล-หุดียียะฮฺ คือ หมู่บ้านหนึ่งที่อยู่ทางทิศตะวันตกห่างจากมักกะฮฺประมาณ 22 กิโลเมตร บนเส้นทางเก่าไปญิดดะฮฺ ดู อัล-บิลาดีย, มุอญัหม์ อัล-มะอะลิม อัล-มุฆร็อฟียะฮฺ พี อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ หน้า 94

³ อัล-บุคอรีฮ์ จากอัล-บะรอฮ์ บิน อาซิบ เล่ม 5 หน้า 64

⁴ อัล-บุคอรีฮ์, บาบ ม็อชวะฮฺ อัล-หุดียียะฮฺ เล่ม 5 หน้า 61

⁵ อัล-เคาะซีร คือ อาหารที่ทำมาจากแป้งผสมกับเนื้อและไขมัน, ดู อัล-มุอญัหม์ อัล-วะส็ฎุ, หน้า 231

จนกระทั่งได้ลงพักที่ อัล-เฮาะมีม¹ จากนั้นท่านได้พูดปราศรัย เริ่มด้วยการสรรเสริญอัลลอฮ์ แล้วกล่าวว่า “แท้จริง ชาวกูรีอยซ์ได้รวบรวมพันธมิตร์ของพวกเขา โดยให้พวกเขาจับประทานแบ่งผสมกับเนื้อและไขมัน พวกเขาประสงค์จะกีดกันพวกท่านมิให้ไปยังกะอูบะฮฺ ดังนั้น พวกท่านจงให้คำชี้แนะแก่ฉันเถิดว่าจะมุ่งไปยังแก่นนำของพวกเขาเลย - ที่มักกะฮฺเลย - หรือว่ามุ่งไปยังผู้ที่ให้การสนับสนุนพวกเขา แล้วพวกท่านก็ลอบจัดการกับบรรดาสตรีและเด็ก ๆ ของพวกเขา หากพวกเขาไม่ต่อสู้แน่นอน พวกเขาจะอยู่อย่างผู้ถูกโดดเดี่ยวและพ่ายแพ้ หากพวกเขาต่อสู้กับเราแน่นอน พวกเขาคงต่อสู้ได้เพียงเล็กน้อยอย่างอ่อนแอเท่านั้น แล้วอัลลอฮ์ก็จะทำให้พวกเขาเปลี่ยนแปลงล้มต่ำต้อย” จากนั้น ญูบัยร์ กล่าวขึ้นว่า โอ้ ท่านเราะสูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม จงมุ่งหน้าไปยังชาวกูรีอยซ์เลย เพราะอัลลอฮ์จะทรงช่วยเหลือและให้ท่านเป็นผู้พิชิต ในขณะที่อัล-มิกดาด บิน อัล-ฮัสวีด ซึ่งอยู่ในที่พัก ก็กล่าวว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ แท้จริง เราจะไม่พูดกับท่านเหมือนที่วงศาคณาอิสรออีลพูดแก่ศาสนทูตของพวกเขาว่า

﴿ قَالُوا يَا مُوسَى إِنَّا لَنَدُّخْلَهَا أَبَدًا مَا دَامُوا فِيهَا فَادْهَبْ أَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَتَلْنَا إِيَّاهُ فَغَدِرُونَ ﴿٢٤﴾ [المائدة: ٢٤]

ความว่า “พวกเขากล่าวว่า โอ้โมฮัมมา ! แท้จริง พวกเราจะไม่เข้าไปในที่นี่โดยเด็ดขาด ตราบใดที่พวกเขายังคงอยู่ที่นั่น ดังนั้นท่านและพระเจ้าของท่านจงไปเถิด แล้วจงต่อสู้โดยลำพัง แท้จริง พวกเราจะนั่งอยู่ที่นี้” (อัล-มาอิดะฮฺ : 24)

แต่เราจะพูดว่า ท่านและพระเจ้าผู้อภิบาลของท่านจงไปเถิด แล้วจงต่อสู้ แท้จริง พวกเราจะขอสู้รบเคียงคู่กับท่านด้วยเช่นกัน

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม จึงได้เดินทางต่อจนเข้าเขตหวงห้ามของมักกะฮ์ อูฐของท่านได้หยุดลง บรรดาสาวกของท่านจึงกล่าวว่า มันหยุดแล้ว ท่านนบีก้าวว่า “สาบานต่ออัลลอฮ์ มันไม่ได้หยุดเอง และไม่ได้หยุดตามปกติของมัน แต่ว่ามันถูกยับยั้งจากผู้ที่เคยยับยั้งกองทัพข้างมิให้เข้ามักกะฮ์ ชาวกูรีอยซ์จะต้องไม่เรียกร้องฉันไปสู่การให้เกียรติดินแดนหะรอมแล้วพวกเขาก็รุดหน้าไปก่อนฉัน พวกท่านจงมาทางนี้เถิด” ท่านกล่าวว่า แก่บรรดาสาวกของท่าน จากนั้น พวกเขาก็หันเส้นทางไปทางด้านขวาของช่องเขา ซึ่งเรียกกันว่า ซาด อัล-หันซ็อลจนกระทั่งท่านได้ลงพักที่อัล-หุดียียะฮฺ จากนั้นผู้คนก็ได้ตีมน้ำจากบ่อน้ำนั้น แต่บ่อน้ำไม่เพียงพอ พวกเขาจึงร้องทุกข์กับท่าน ท่านก็เลยมอบลูกศรอันหนึ่งที่อยู่ในย่ามแก่พวกเขา พลางพูดว่าจงปักมันในบ่อน้ำเถิด แล้วพวกเขาก็ปักมัน จากนั้นน้ำก็พุ่งพวยขึ้นมาจากบ่อจนกระทั่งโดนผู้คนที่คอยจะตักน้ำกันอยู่

เมื่อพวกกูรีอยซ์ทราบเช่นนั้น พวกเขาจึงส่งชายคนหนึ่งจาก บนี หุลัยล์ มายังท่านนบี ซึ่งเขามาจากกลุ่มที่ให้เกียรติและความสำคัญกับสัตว์พลี เขากล่าวว่า พวกท่านจงนำสัตว์พลีออกมาเถิด ทันทีที่เขาเห็นสัตว์พลี เขาไม่พูดแม้แต่คำเดียว และรีบกลับไปแจ้งข่าวแก่ชาวกูรีอยซ์ว่า “โอ้กลุ่มชนของฉัน

¹ ตั้งอยู่ตอนเหนือของมักกะฮ์ และทางตอนใต้ของอูสฟาน ประมาณ 16 กิโลเมตร คุรุลอะฮ์ดีดในตำรา อาติก บิน ฮัยษะฮ์ อัล-บิลาดีย , มุญญิม อัล-มะอะลิม อัล-ญุมรอทียะฮฺ ที่ อัล-ซีเราะฮฺ อัน-นะบะวะวียะฮฺ หน้า 263

พวกเขามีสัตว์ที่ถูกทำเครื่องหมายเพื่อเชือดพลี อูฐและวัวที่อ้วนพี และสัตว์พลีมาด้วย” เขาจึงตักเตือนพวกเขาว่าต้องให้เกียรติ เขาจึงถูกรุมประณามจากกลุ่มชนของเขาว่า “แท้จริงเจ้าเป็นเบดูอินที่หยาบคาย เราไม่ประทับใจในตัวท่านเลย แต่เราประทับใจพวกเราเองเมื่อตอนที่เราส่งท่านไป จงนั่งลงเถิด”

จากนั้น พวกเขาพูดกับอูรวะฮ์ บิน มัสอูดว่า จงไปหาหมู่มืดเถิด อย่าให้เราต้องส่งใครไปอีกหลังจากท่าน เมื่ออูรวะฮ์มาถึงก็พูดขึ้นว่า โธ่หมู่มืดเอ๋ย เราไม่เคยเห็นอาหารับคนใดเลยที่กระทำเยี่ยงท่าน ท่านเอาคนชั้นต่ำๆ มา ยัง ถิ่น อัน มี เกียรติ ของ ตัว เอง และ เมื่อง ของ ตัว เอง ที่ ปลีก ตัว ออกจาก ท่าน เพื่อที่ท่านจะมาทำลายความรุ่งเรืองของมัน ท่านทราบดีว่าฉันถูกส่งมาจากกะอูบ์ บิน ลุฮัยย์ และอามิร บิน ลุฮัยย์ พวกที่สวมเสื้อคลุมหนังเสื่อเวลาที่จะต่อสู้เพื่อปกป้องครอบครัวและลูกๆ ของพวกเขา พวกเขาสอบานต่ออัลลอฮ์ว่า ไม่ว่าท่านจะทำวิธีใดกับพวกเขา พวกเขาย่อมตอบโต้ด้วยสิ่งที่เจ็บปวดและขมขื่นกว่า ท่านนบีจึงพูดว่า “เรามีได้มาเพื่อสู้รบ แต่เราประสงค์จะประกอบพิธีฮุมเราะฮ์และเชือดสัตว์พลี ท่านกลับไปยังกลุ่มชนของท่านได้ไหม แท้จริงพวกเขา คือ คน ที่ ใจ แคบ และ โกรธ เร็ว พวกเขาเอาแต่ผิดวาทกรรม และ ไม่มี ความ ดี แก่ พวกเขา เลย ที่ จะ ตาย ใน การ สู้รบ ดัง ที่ ผ่าน มา ให้พวกเขาออกห่างอย่าได้กีดขวางฉันจากกะอูบะฮ์เลย เราจะทำฮุมเราะฮ์และเชือดสัตว์พลี ให้พวกเขาปล่อยเวลาระหว่างฉันกับพวกเขาสักระยะหนึ่ง สตรีของพวกเขาจะได้พักผ่อนและครอบครัวของพวกเขาได้รับความปลอดภัย ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ ฉันจะทำการสู้รบกับผิวแดงและผิวดำทุกคนเพื่อสิ่งที่ฉันได้รับมอบหมาย จนกว่าอัลลอฮ์จะให้ฉันเป็นผู้พิชิตหรือคอบของฉันขาด หากพวกเขาละเมิด นั่นคือสิ่งที่พวกเขาต้องการ และหากอัลลอฮ์ให้ฉันชนะก็ให้พวกเขาเลือกว่าจะให้ประหารนักรบหรือจะรับอิสลามกันอย่างพร้อมเพรียง

จากนั้น อูรวะฮ์ ได้กลับมายังพวกกูรีอัยซ์ กล่าววาทะขอสาบานต่ออัลลอฮ์ พวกเขาทราบว่าบนผืนแผ่นดินนี้ไม่มีกลุ่มชนใดที่ฉันรักยิ่งกว่าพวกท่าน พวกท่านคือพี่น้องของฉัน ฉันรักพวกท่านมากกว่ามนุษย์คนใด และขอสาบาน แท้จริงฉันได้เรียกร้องผู้คนให้มาช่วยเหลือพวกท่าน เมื่อพวกเขาไม่ช่วยเหลือพวกท่าน ฉันจึงนำครอบครัวของฉันมาช่วยเหลือพวกท่าน จนกระทั่งฉันได้ร่วมกับพวกท่าน โดยประสงค์จะปลดปล่อยเคียงข้างพวกท่าน ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ ฉันไม่ปรารถนาที่จะมีชีวิตรอดไปหากพวกท่าน ถูกฆ่าตาย แท้จริงพวกท่านก็รู้ว่าชายผู้นั้น(มุฮัมมัด)ได้เสนอความเป็นธรรมแก่พวกท่านแล้ว จงตอบสนองเถิด พวกท่านก็รู้ว่าแท้จริงฉันเคยเข้าหาบรรดาพระราชาและพบผู้ยิ่งใหญ่มากมาย ฉันสาบานต่ออัลลอฮ์ ฉันไม่เคยเห็นพระราชาและผู้ยิ่งใหญ่คนใดที่ได้รับการเชิดชูให้เกียรติจากบรรดาสาวกมากกว่าเขา

¹ ต้นฉบับภาษาอาหรับใช้คำว่า อัล-เอาซ อัล-มะฎอฟีล คือออกสงครามพร้อมทั้งลูกๆ และบรรดาสตรี ทั้งนี้เพื่อพวกเขาจะได้สู้รบด้วยความกล้าหาญและยืนหยัด ดู อัล-ศอลิฮีย อัล-ซามีย ,สุบุล อัล-ฮุดา วะ อัล-เราะฮาด ,เล่ม 5 หน้า 131

ไม่มีคนใดจากพวกเขาพูด จนกว่าเขาจะอนุญาต หากได้รับอนุญาตเขาจึงพูด หากไม่แล้วเขาจะเงยบ
ครันเมื่อเขาอาบน้ำชำระหมาด บรรดาสาวกจะรีบไปเอาน้ำที่เขาใช้แล้วมารดศีรษะ
คนผู้นี้เป็นที่รักและห่วงหาของพวกเขายิ่งนัก

เมื่อพวกเขาได้ยินเช่นนั้น พวกเขาจึงส่งสุหัยล์ บิน อัมร์ และมิกรือซ บิน หัฟศ์ ไปยังท่านนบี พลังกล่าวว่า
จงไปยังมุหัมมัดเถิด หากเขามอบแก่พวกท่านตามที่อูรวะฮ์บอก ก็จงทำข้อตกลงให้เขากลับไปก่อนในปี
นี้ และอย่าเข้าไปยังกะอูบะฮ์เลย เพื่อให้ชาวอาหรับได้รับรู้ว่าแท้จริงเราได้กีดขวางการมาของเขาแล้ว

สุหัยล์และมิกรือซ ได้มายังท่านนบีและบอกเรื่องราวแก่ท่าน ท่านจึงให้ตามคำขอของทั้งสอง แล้วกล่าวว่า
“พวกท่านจงเขียนว่า *บิสมิลลาฮฺ อัล-เราะห്മะฮฺ อัล-เราะฮีม*” พวกเขา กล่าวว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮ์
เราจะไม่เขียนเช่นนี้เป็นอันขาด ท่านนบีถามว่า อย่างไรเล่า? พวกเขา กล่าวว่า “เราจะเขียนว่า *บิสมิลลาฮฺ อุมมะ*”
ท่านกล่าวว่า จงเขียนตามนี้ พวกเขาจึงเขียน แล้วท่านนบีกล่าวว่า “จงเขียนว่านี่คือสิ่งที่มุหัมมัด
ศาสนทูตของอัลลอฮ์ได้บรรลุข้อตกลง” พวกเขา กล่าวว่า สาบานต่ออัลลอฮ์
ที่เราขัดแย้งกับท่านไม่ใช่เพราะเรื่องอะไรเลยนอกจากเรื่องนี้เท่านั้น (คือไม่ยอมรับว่าเป็นศาสนทูต)
ท่านนบีกล่าวว่า “แล้วฉันจะเขียนอะไร?” พวกเขา กล่าวว่า จงเขียนว่า มุหัมมัด บิน อับดุลลอฮ์ และท่านกล่าวว่า
“นี่ก็เป็นสิ่งที่ดีแล้ว จงเขียนเถิด” พวกเขาจึงเขียนตามนั้น

เงื่อนไขของพวกเขาก็คือ แท้จริงจะไม่มีการสู้รบกันระหว่างเรา ไม่มีเสียเกราะและไม่มีดาบ
บุคคลใดจากพวกเราได้หลบหนีไปยังพวกท่าน พวกท่านต้องส่งกลับ และบุคคลใดจากพวกท่านได้มาหาเรา
เราจะไม่ส่งกลับแก่พวกท่าน ท่านนบีจึงพูดว่า “บุคคลใดเข้าร่วมกับฉัน เขาย่อมได้รับสิทธิ์ตามเงื่อนไขของฉัน”
จากนั้นพวกกุร็อยซ์กล่าวว่า บุคคลใดเข้าร่วมกับเรา เขาย่อมได้รับสิทธิ์ตามเงื่อนไขของเรา พวกบนี้ กะอูบ์
จึงพูดขึ้นว่า เราจะอยู่กับท่าน โอ้ศาสนทูตของอัลลอฮ์ ส่วนพวกบนี้ บักร์ กล่าวว่า เราจะอยู่กับกุร็อยซ์
ขณะที่พวกเขากำลังทำข้อตกลงกันอยู่ ทันใดนั้น อับู ญันดัล¹ กำลังเดินมาอย่างช้าๆ เพราะถูกพันธนาการ
บรรดามุสลิมจึงพูดขึ้นว่า นี่คือนอญู ญันดัล ท่านนบีก็พูดว่า “เขาเป็นของฉัน” และสุหัยล์ก็ได้พูดว่า เขาเป็นของฉัน
สุหัยล์กล่าวว่า ท่านจงอ่านข้อตกลงเถิด ซึ่งปรากฏว่าตามข้อตกลงเขาเป็นของสุหัยล์ อับู ญันดัลจึงพูดว่า
โอ้ท่านนบี โอ้บรรดามุสลิมเอ๋ย ฉันจะถูกส่งกลับไปยังกุร็อยซ์หรือ? อุมร์จึงพูดขึ้นว่า โอ้ อับู ญันดัลเอ๋ย นี่คือการ
จัดการกับเขาคนเดียวเองจะยากอะไร สุหัยล์พูดว่า โอ้ อุมร์ ท่านจะช่วยเขาจัดการฉันหรือ?
ท่านนบีจึงพูดกับสุหัยล์ว่า “จงมอบเขาแก่ฉันเถิด” สุหัยล์ตอบว่า ไม่ ท่านนบีจึงกล่าวว่า
“ท่านจงคุมครองเขาเพื่อฉันเถิด” เขาตอบว่า ไม่ มิกรือซจึงพูดว่า โอ้มุหัมมัด
ฉันให้การคุมครองเขาเพื่อท่านแล้วแต่เขาก็ยังไม่รอด²

¹ คือ อับู ญันดัล อัล-กูเราะซีย เป็นบุตรชายของคนเจรจา คือ สุหัยล์ บิน อัมร์ เขารับอิสลามที่มักกะฮ์ แต่ถูกห้ามจากบิดามิให้อพยพ
และถูกทรมานจนกระทั่งเขาอพยพ เสียชีวิตในสงครามอัล-ยะมามะฮ์ ปี ฮ.ศ.11 ดู *อัล-อิกอabah* ของ อิบน์ ญะอฺร เล่ม 4 หน้า 34

² อิบน์ อับี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 270-274 และดูบางตอนในสายรายงานของอัล-บุคอรี เล่ม 5 หน้า 69

สิ่งที่เกิดขึ้นในการเจรจาประนีประนอม ณ อัล-หุคัยบียะฮ์นั้น มีเหตุการณ์ที่สำคัญมากมาย บางส่วนก็ถูกระบุไว้ในอัลกุรอาน เช่น บัยอะฮ์ ริฎวาน (การให้สัตยาบันแก่ท่านนบี) นั้น เพราะว่าท่านนบีได้ส่งอุษมาน บิน อัฟฟาน เพื่อแจ้งข่าวแก่ชาวมักกะฮ์ว่า ท่านมาในฐานะเยียมเยียนกะอูบะฮ์และประกอบพิธีฮัจญ์ และมิได้มาเพื่อสู้รบแต่ประการใด อุษมานได้เข้ามามักกะฮ์ภายใต้การคุ้มครองของสะอีด บิน อัล-อาศ แล้วอุษมานก็แจ้งให้แก่นางาชาวกูรีอัยท์ทราบตามคำสั่งของท่านนบี พวกเขาอนุญาตให้อุษมานเงาะวาฟรอกะอูบะฮ์ แต่อุษมานปฏิเสธนอกท่านนบีจะได้รับอนุญาตให้เงาะวาฟด้วยเท่านั้น พวกเขาจึงหาทางเหนี่ยวรั้งอุษมานไว้กับพวกเขา¹ ท่านนบีได้รับข่าวมาว่าอุษมานถูกฆ่า จึงทำการรวบรวมผู้คนได้ไม้ต้นหนึ่งเพื่อทำสัตยาบัน² บรรดามุสลิมต่างแย่งกันที่จะให้สัตยาบันแก่ท่านนบี คืออัลลิลลอสุอะลัยฮิวะสลัลัม จนกระทั่งสะละมะฮ์ บิน อัล-อักวะฮ์ ได้ให้สัตยาบันมากกว่าหนึ่งครั้ง ทั้งนี้เพราะต้องการจะสัมผัสกับมือของท่านนบี และไม่มีคนใดที่ไม่เข้าร่วมในการทำสัตยาบัน นอกจากผู้ก่อกวนคนหนึ่งเท่านั้น คืออัล-ญัดด์ บิน กิอัยส์ โดยที่เขาซ่อนอยู่ใต้อุฐของเขา และอัลลิลลอสุทรวงยกย่องบรรดาผู้ศรัทธาที่ให้สัตยาบันแก่ท่านนบีในครั้งนั้นว่า

﴿لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَبَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا﴾ [الفتح: 18]

ความว่า “ขอสาบาน แท้จริง อัลลิลลอสุทรวงยินดีกับบรรดาผู้ศรัทธา เมื่อพวกเขาให้สัตยาบันแก่เจ้าใต้ต้นไม้(ที่หุคัยบียะฮ์) อัลลิลลอสุทรวงรอบรู้สิ่งที่อยู่ในหัวใจของพวกเขา พระองค์จึงประทานความสงบแก่พวกเขา และตอบแทนรางวัลแก่พวกเขาซึ่งชัยชนะอันใกล้” (อัล-ฟัตห์ : 18)

ท่านนบี คืออัลลิลลอสุอะลัยฮิวะสลัลัม ได้ยกย่องผู้ที่ร่วมในสัตยาบันครั้งนี้ว่า

«أَنْتُمْ الْيَوْمَ خَيْرُ أَهْلِ الْأَرْضِ»

ความว่า “ณ วันนี้ พวกท่านคือผู้ที่ประเสริฐที่สุดในหมู่ผู้คนบนแผ่นดิน”³

ท่านนบีได้ทำสัตยาบันแทนให้กับอุษมาน โดยใช้มือของท่านตบมืออีกข้างหนึ่ง¹

¹ อิบน์ ฮิซาม ,อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์ ,เล่ม 3 หน้า 315

² อัล-บุคอรีย์ ได้บันทึกไว้ในเศาะฮีหฺของท่านภายใต้หัวข้อ กิตาบ อัล-มะฆอซี ,باب شيوخهฮ์ อัล-หุคัยบียะฮ์ ะ เกาลีฮ์ ตะอาลา ﴿لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ﴾ ,เล่ม 5 หน้า 61 และอิบน์ ฮิซาม ได้ตั้งชื่อหัวข้อว่า บัยอะฮ์ อัล-ริฎวาน เล่ม 3 หน้า 316

³ บันทึกโดยอัล-บุคอรีย์และมุสลิม ดู อัล-บุคอรีย์ ,กิตาบ อัล-มะฆอซี ,باب شيوخهฮ์ อัล-หุคัยบียะฮ์ ,เล่ม 5 หน้า 63 และอิบน์ อับี ซัยบะฮ์ ,อัล-มะฆอซี , หน้า 283

แท้จริงแล้ว ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เป็นคนที่ยึดมั่นในการเจรจากับชาวกุร็อยช์ จนถึงขั้นที่อุมร์ บิน อัล-ค็อฏฏอบ เครียดจัดในเรื่องนี้ และรู้สึกแปลกใจ และกล่าวว่า โอ้ท่านนบี ท่านมิใช่คนที่แท้จริงดอกหรือ? ท่านนบีกล่าวว่า “หาเป็นเช่นนั้นไม่ ฉันเป็นนบีอย่างแท้จริง” อุมร์กล่าวว่า เรามิได้อยู่บนสัจธรรมและพวกเขาอยู่บนสิ่งที่มืดทึบดอกหรือ? ท่านนบีกล่าวว่า “หาเป็นเช่นนั้นไม่ เราอยู่บนสัจธรรม พวกเขาอยู่บนสิ่งที่มืดทึบ” อุมร์กล่าวว่า แล้วเราจะอ่อนข้อในเรื่องศาสนาของเราทำไม? ท่านนบีตอบว่า “ฉันเป็นศาสนทูตของอัลลอฮุ และฉันไม่ได้ฝ่าฝืนพระองค์” อุมร์กล่าวว่า ท่านไม่เคยพูดกับพวกเขาดอกหรือว่า แท้จริงพวกเขาจะเข้าไปยังกะอูบะฮฺและฏะวาฟด้วยกัน? ท่านนบีกล่าวว่า “หาเป็นเช่นนั้นไม่ ฉันได้บอกท่านแล้วหรือว่า เราจะเข้าไปยังกะอูบะฮฺในปีนี้?” อุมร์ตอบว่า ไม่ ท่านนบีจึงกล่าวว่า “แท้จริง ท่านจะได้เข้าไปยังกะอูบะฮฺ และจะได้ฏะวาฟอย่างแน่นอน” จากนั้นอุมร์ได้หันไปยังอบู บักร์ อัล-คิตติก และได้พูดเช่นเดียวกับที่พูดกับท่านนบี เราจะอ่อนข้อในเรื่องศาสนาของเราทำไม? อบู บักร์ จึงตอบแบบผู้รู้และมีสติว่า โอ้ อุมร์เอ๋ย แท้จริงเขาเป็นนบีของอัลลอฮุ และเขามีเคยฝ่าฝืนพระองค์ และพระองค์จะช่วยเหลือเขา ดังนั้น ท่านจงยึดตามเขาเถิด ขอสาบาน แท้จริง เขาอยู่บนสัจธรรม²

เมื่อการเจรจาลิ้น สุดลง ด้วยมติที่ว่า ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จะไม่ได้ทำอุมเราะฮฺในการเดินทางครั้งนี้ แต่จะทำในปีต่อไป ท่านได้พูดกับบรรดาสาวกว่า “พวกท่านจงลุกขึ้น แล้วจงเชือดสัตว์พลี และโกนศีรษะกันเถิด” ท่านพูดซ้ำหลาย ๆ ครั้ง แต่พวกเขายังไม่รู้สึกใดๆ เนื่องจากบางคนยังต้องการจะทำอุมเราะฮฺอีก ท่านจึงไม่สบายใจและได้หารือกับอุมมุ สะละมะฮฺ นางจึงแนะนำว่า ท่านจงออกไปและอย่าได้พูดใคร จนกว่าจะได้เชือดสัตว์พลีและโกนศีรษะของท่านเสียก่อน แล้วท่านก็ทำเช่นนั้น ครั้น เมื่อ บรรดา สาว ก เ ห็น พวกเขาจึงรีบลุกขึ้นไปเชือดสัตว์พลีของพวกเขาและโกนศีรษะอย่างพร้อมเพรียงกันจนหมด³

ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้มุ่งหน้ากลับสู่มะดีนะฮฺ และในระหว่างทางนั้น สุเราะฮฺ อัล-ฟัทห์ก็ถูกประทานลงมา ทำให้ท่านดีใจเป็นอย่างมาก อัล-บุคอรีย์ได้รายงานจาก ซัยด์ บิน อัล-ลัม ว่า ท่านนบีเคยเดินทางพร้อมกับอุมร์ครั้งหนึ่งในเวลากลางคืน อุมร์ได้ถามท่านถึงสิ่งหนึ่ง แต่ท่านไม่ตอบ จากนั้นก็ถามอีก แต่ท่านก็ไม่ตอบ จากนั้นก็ถาม และท่านก็ไม่ตอบ อุมร์จึงกล่าวรำพึงกับตัวเองว่า อุมร์เอ๋ย แม่ของเจ้าได้สูญเสียเจ้าแล้วแน่ๆ เจ้าจะยื่นเคยขอท่านนบีถึงสามครั้ง แต่ท่านไม่ตอบเลย จากนั้นอุมร์ก็เล่าต่อไปว่า ฉัน จึง เร่ง อูฐ ของ ฉัน จน ฉัน ได้ ล่วง หน้า ไป ก่ อ น บ ร ร ด า ข บ ว น ชา ว มุ ส ลิ ม และฉันก็กลัวว่าอัลกุรอานจะถูกประทานลงมาเกี่ยวกับฉัน ไม่นานนักในขณะที่ฉันมัวแต่คิดถึงเรื่องดังกล่าว ฉันก็ได้ยินเสียงคนตะโกนเรียกฉัน ฉันจึงพูดขึ้นว่า ฉันกลัวว่าอัลกุรอานจะถูกประทานเกี่ยวกับฉันแน่ๆ ฉันจึงไปหาท่านนบีและกล่าวคำทักทายแก่ท่าน ท่านกล่าวว่า “เมื่อคืนนี้มีสุเราะฮฺหนึ่งถูกประทานแก่ฉัน

¹ อิบน์ อบี ซัยบะฮฺ ,อัล-มะฆอซี ,หน้า 284, อิบน์ อีซาม ,อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ ,เล่ม 3 หน้า 316
² ดู อิบน์ อีซาม ,อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ ,เล่ม 3 หน้า 317, เศาะฮีห์ อัล-บุคอรีย์ เล่ม 4 หน้า 69 และ อิบน์ อบี ซัยบะฮฺ ,อัล-มะฆอซี ,หน้า 279
³ อิบน์ อีซาม ,อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ ,เล่ม 3 หน้า 319 และ อิบน์ อบี ซัยบะฮฺ ,อัล-มะฆอซี ,หน้า 290

ซึ่งเป็นที่รักยิ่งแก่ฉันมากกว่าโลกที่ดวงอาทิตย์ฉายแสงเหนือมันทุกวันเสียอีก” จากนั้นท่านก็ได้อ่านโองการที่ถูกระทานจากต้นสุเราะฮ์ อัล-ฟัตห์¹

โองการนี้ และสายรายงานต่างๆ ของหะดีษได้ยืนยันว่า การเจรจาสงบศึก ณ อัล-หุดียบียะฮ์นั้นคือการพิชิตอันชัดแจ้ง อัลลอฮ์ได้เปิดช่องทางการเผยแพร่ในดินแดนอาหรับและออกไปทั่วโลก กล่าวคือ อัลลอฮ์ให้บางเผ่าผนวกรวมเป็นส่วนหนึ่งกับมุสลิมในการทำสัญญาร่วมกันกับท่านนบี คืออัลลอฮ์อูอะลียะฮ์วะลด์ัลลัม ตามมาด้วยการส่งสารไปยังพระราชาทตามเมืองต่างๆ²

จากจุดนี้ ดังที่ อัลลอฮ์ได้เรียก ว่า ชัยชนะอันชัดแจ้ง คือการเปิดประตูเพื่อให้ปวงบ่าวรับฟังคำเรียกร้องของอัลลอฮ์ ดังมีรายงานจากอับู บักร์ อัศ-ศิดดีก กล่าวว่า ไม่มี ชัยชนะอันใดจะยิ่งใหญ่มากกว่า ชัยชนะในหุดียบียะฮ์ แต่ทว่าผู้คนมีวิสัยทัศน์ที่สั้นเกี่ยวกับเรื่องราวระหว่างมุฮัมมัดและพระผู้อภิบาลของเขา ปวงบ่าวเป็นผู้ที่รีบร้อนแต่อัลลอฮ์ไม่รีบร้อนตามพวกเขา เพื่อให้ทุกเรื่องราวบรรลุถึงสิ่งที่พระองค์ทรงประสงค์³

ผลกำไรที่มุสลิมได้รับจากการเจรจาสงบศึก ณ อัล-หุดียบียะฮ์ นั้นเกินคณานับ เป็นสัญญาณอันเด่นชัดที่อัลลอฮ์ทรงทราบดีและเรียกมันว่าชัยชนะอันชัดแจ้ง การเจรจาครั้งนั้นเป็นการยอมรับรัฐและผู้นำของมุสลิม เช่นเดียวกันนี้ การพักรบเป็นการเปิดโอกาสในการเผยแพร่อิสลามอย่างเต็มที่ และสามารถกลับมาทำอุมเราะฮ์ในปีถัดไปได้ด้วย

ส่วนข้อตกลงที่ต้องส่งคืนชาวกูรีอัยซ์ที่อพยพมายังมุสลิมโดยที่ไม่ได้รับอนุญาตจากทายาทนั้น หากดูผิวเผินแล้วย่อมเป็นความล้าบากแก่มุสลิม แต่ในทางปฏิบัติกลับตรงกันข้ามโดยสิ้นเชิงตั้งแต่เริ่มปฏิบัติกับกรณีแรกด้วยซ้ำ

เรื่องมีอยู่ว่า มุสลิมกลุ่มหนึ่งจากมักกะฮ์ได้เดินทางไปยังมะดีนะฮ์โดยไม่ได้รับอนุญาตจากทายาท และในกลุ่มนั้นมีอับู บะศีร์ อูรวะฮ์ บิน อะซัด อับ-ชะกอฟีเย ชาวกูรีอัยซ์ขอให้ท่านนบีส่งพวกเขากลับ ท่านจึงส่งมอบ อับู บะศีร์ แก่ชายสองคนจากกูรีอัยซ์ ซึ่งตัวอับู บะศีร์นั้นเป็นผู้ที่ศรัทธาอย่างหนักแน่น ท่านนบีได้พูดกับเขาว่า “โอ้อับู บะศีร์ เอ๋ย แท้จริงเราได้ทำสัญญากับชนกลุ่มนี้แล้ว และในศาสนาของเรา นั้นไม่อนุญาตให้ผิดสัญญา แท้จริง อัลลอฮ์จะให้ทางออกแก่ท่านและแก่ผู้อ่อนแอที่อยู่พร้อม与您”⁴ จากนั้น เขาก็ได้ออกจากมะดีนะฮ์ในสภาพที่เป็นเชลย โดยไปพร้อมกับชายสองคนจากชาวกูรีอัยซ์ ในระหว่างทางเขาสามารถแย่งดาบของหนึ่งในสองคนนั้นมาได้ และฆ่าเขาทิ้ง อีกคนจึงวิ่งหนีเข้ากลับมะดีนะฮ์ในสภาพที่หวาดกลัว แล้วเขาได้เล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ท่านนบีฟัง

¹ อัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-มะฆอซี, باب ม็อซอะฮ์ อัล-หุดียบียะฮ์, เล่ม 5 หน้า 62 และ อิบน์ อับี ชัยบะฮ์, อัล-มะฆอซี, หน้า 287

² ดูรายละเอียดในหัวข้อ การส่งสารไปยังกษัตริย์และผู้นำเมืองต่างๆ จากหนังสือเล่มนี้

³ มุฮัมมัด อับู ชัยบะฮ์, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 2 หน้า 338

⁴ อิบน์ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 3 หน้า 323, และ อิบน์ กะษีร, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์

ท่านจึงให้การรับรองความปลอดภัยแก่เขา หลังจากนั้น อับู บะซีร์ ได้กลับมาถึง พลางกล่าวว่า โอ้ท่านนบี แท้จริง อัลลอฮ์ให้ท่านทำหน้าที่ของท่านอย่างสมบูรณ์แล้ว ท่านได้ส่งฉันแก่พวกเขาแล้ว แต่อัลลอฮ์ให้ฉันรอดมาได้ ท่านนบี คืออัลลอฮ์อะละยฮิอะสลัม จึงกล่าวว่า

«وَيْلٌ لِّأُمَّهِمْ مِيسَعَرَ حَرْبٍ لَوْ كَانَ لَهُ أَحَدٌ»

ความว่า “วียล์ อุมมียู ! (คำอุทานแบบหนึ่งของชาวอาหรับ) ช่างกล้ามาก นี่เจ้าจุดสงครามได้เลย มีใครสักคนใหม่ที่จะช่วยเหลือเขาให้ปลอดภัย”¹

ต่อมา อับู บะซีร์ ได้ออกไปยังสถานที่หนึ่ง มีชื่อว่า อัล-ฮิ² ซึ่งเป็นเส้นทางสำหรับการค้าขายของชาวกูรีอัยห์ด้านริมชายฝั่งทะเล และมุสลิมที่ออกจากมักกะฮ์ได้มาสมทบกับเขาที่นี่ จนรวมกลุ่มนักรบได้ประมาณ 70 คน พวกเขาทำการปิดเส้นทางการค้าขายของกูรีอัยห์ พวกกูรีอัยห์จึงร้องขอว่าให้ท่านนบีรับพวกเขาไปอาศัยในมะดีนะฮ์ด้วย และประกาศยกเลิกเงื่อนไขข้อตกลงที่ต้องส่งตัวพวกเขากลับมักกะฮ์³ เงื่อนไขเช่นนี้เป็นผลดีแก่ฝ่ายมุสลิม อัลลอฮ์ให้มีทางออกแก่อับู บะซีร์และคนที่อยู่ในประเภทกับเขาดังที่ท่านนบีได้บอก พร้อมกันนั้นท่านนบี คืออัลลอฮ์อะละยฮิอะสลัม เองก็ได้ทำตามสัญญาโดยไม่ปิดพลิ้วแต่อย่างใด

¹ อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 3 หน้า 324, อิบน์ อับี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 290

² คือพื้นที่หนึ่งซึ่งเป็นแหล่งรวมต้นพุทราและต้นหนาม เรียกว่า อัล-ฮิ เป็นพื้นที่ชายฝั่งทะเล เส้นทางค้าขายมักกะฮ์และฮาม เป็นที่พำนักของผู้หลบหนี เพราะมีต้นไม้หนาทึบและสะดวกสำหรับการหลบซ่อน ดู ยากูต อัล-หะมะวีรีย, *มูอญิม อัล-บุลดาน*, เล่ม 4 หน้า 173

³ อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 3 หน้า 324 และดูรายละเอียดใน เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, *باب อุมเราะฮ์ อัล-เกาะฏอฮ์*, เล่ม 5 หน้า 85

สารของท่านหนีไปยังบรรดาผู้นำ¹

ท่านหนีถูกส่งมาเพื่อทุกคนในโลกนี้ อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ 107 ﴾ [الأنبياء: 107]

ความว่า “และเราไม่ได้ส่งเจ้ามา นอกจากเพื่อความเมตตาแก่สากลโลกเท่านั้น” (อัน-อันบิยาฮ์ : 107)

ท่านเรียกร้องเชิญชวนสู่การภักดีต่อผู้ทรงสร้าง และนำพาพวกเขาออกจากความมืดมนด้วยคำบัญชาของพระองค์ไปสู่ทางนำอันเที่ยงตรง พระองค์ตรัสว่า

﴿ قُلْ يَتَّيِبُهَا لَلسُّ اِنِّي رَسُوْلُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ جَمِيْعًا الَّذِي لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ يُحْيِيْ وَيُمِيْتُ فَاٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ النَّبِيِّ الَّذِي يُوْمِنُ بِاللّٰهِ وَكَلِمٰتِهٖ ۚ وَاتَّبِعُوْهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ 158 ﴾ [الأعراف: 158]

ความว่า “จงกล่าวเถิด (มุหัมมัด) ว่า โอ้มนุษยทั้งหลาย ! แท้จริงฉันคือศาสนทูตของอัลลอฮฺมายังพวกท่านทั้งมวล ซึ่งอำนาจแห่งบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดินนั้นเป็นของพระองค์ ไม่มีผู้ใดควรได้รับการเคารพสักการะนอกจากพระองค์เท่านั้น ผู้ทรงให้เป็นและทรงให้ตาย ดังนั้น พวกท่านจงศรัทธาต่ออัลลอฮฺและศาสนทูตของพระองค์ ผู้ที่เขียนอ่านไม่เป็น ซึ่งเขาศรัทธาต่ออัลลอฮฺและดำรัสทั้งหลายของพระองค์ และพวกเจ้าจงปฏิบัติตามเขาเถิด เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้รับทางนำ” (อัล-อะอะรอฟ : 158)

และจากตรงนี้เอง เรื่องนี้จึงจำเป็นต้องมีการสร้างความรู้จัก เพราะโลกนี้ทั้งหมด ทุกคนในโลก และสภาพของมนุษย์ที่อาศัยนั้น ล้วนเป็นหนึ่งในเดียวตามทัศนะของพระเจ้าผู้ทรงสร้าง

﴿ يَتَّيِبُهَا لَلسُّ اِنَّا خَلَقْنٰكُمْ مِّنْ ذَكَرٍ وَّاُنثٰى وَجَعَلْنٰكُمْ شُعُوْبًا وَّقَبَاۗءِ اِلْعٰرَفُوْۗ۟۟۟ اِنَّ اَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللّٰهِ اَتْقٰىكُمْ اِنَّ ۙ اللّٰهَ عَلِيْمٌ خَبِيْرٌ 13 ﴾ [الحجرات: 13]

ความว่า “โอ้มนุษยชาติทั้งหลาย แท้จริงเราได้บังเกิดพวกเจ้าจากเพศชายและเพศหญิง และเราได้ให้พวกเจ้าแยกเป็นเผ่าและตระกูล เพื่อพวกเจ้าจะได้รู้จักกัน แท้จริงผู้ที่มีเกียรติยิ่งในหมู่พวกเจ้า ณ อัลลอฮฺ คือผู้ที่มีความยำเกรงยิ่ง แท้จริง อัลลอฮฺทรงรอบรู้อย่างลึกซึ้งยิ่งอีกทั้งทรงรอบรู้อย่างถี่ถ้วน” (อัล-หุญรอต : 13)

¹ บทวิจยและตำรามากมายที่ถูกเขียนในเรื่องนี้ เช่นของ ญะมาลุดดีน อัล-อันศอริย, อัล-มิศบาห อัล-มุซนี ฟิ กิตาบ อัน-นบี อัล-อุมมียฮ์ อิลลา มุลก อัล-ฮัรกี และมุหัมมัด ะหะมีตุลลอฮฺ, อัล-วะชะอิก อัล-สียาสียะฮ์ ลี อัล-อะฮ์ดี อัน-นะบะวีเย วะ อัล-คิลาฟะฮ์ อัล-รอชิดะฮ์ และ คอลิด สัยยิด อะลีเย, ะวะซะอิล อัน-นบีเย คีลลัลลอฮฺอะลยฮ์วะสัลลัม อิลลา อัล-มุลก ะ อัล-อุมะรอฮ์

อิสลามและผู้เป็นศาสนทูตได้เรียกร้องมวลมนุษยศาสตร์ที่ศาต่ออัลลอฮ์ ภายใต้การภักดีต่อพระองค์ และขจัดความแตกแยกและการแบ่งชนชั้น

﴿لِتَعَارَفُوا إِنَّ كَرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَنْتَقِمُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ 13﴾ [الحجرات: 13]

ความว่า “แท้จริง ผู้ที่มีเกียรติยิ่งในหมู่พวกเจ้า ณ อัลลอฮ์ คือผู้ที่มีความยำเกรงยิ่ง แท้จริง อัลลอฮ์ทรงรอบรู้อย่างถี่ถ้วน” (อัล-หุญรอต : 13)

ผิวแดงไม่ได้ประเสริฐกว่าผิวขาว “มนุษย์มีความเท่าเทียมกันเหมือนกับฟันแต่ละซี่ของหวีแต่ละอัน” จากจุดนี้ จะเห็นได้ว่าความรอบรู้ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ที่มีต่อโลก เหล่ากษัตริย์ และระบบปกครอง รวมถึงเผ่าต่างๆ และแก่นนำเผ่าทั้งหลาย ทั้งเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอาณาจักรและสถานการณ์ต่างๆ นั้นชัดเจนยิ่งนัก เหตุที่ท่านเลือกแผ่นดินหะบะชะฮ์ให้เป็นที่อยู่พำนักบรรดาสาวก ทั้งที่ต้องผ่านทะเลและอยู่อีกทวีปหนึ่งนั้น ไม่ได้เป็นเพราะเหตุใดเลยนอกจากท่านรู้ดีถึงสภาพและระบบที่มีความเป็นธรรมชาติ และรู้ถึงการนำมาปฏิบัติใช้ของกษัตริย์ผู้ปกครอง ท่านกล่าวว่า “แท้จริง ในเมืองนั้นมีกษัตริย์ที่ไม่มีประชาชนคนใดถูกธรรม”¹

หลังจากการเจรจาสงบศึกที่อัล-หุญดัยบียะฮ์แล้ว ท่านนบีได้ส่งสารไปยังกษัตริย์ตามเมืองต่างๆ หลายคน และท่านให้ความสำคัญในเรื่องนี้ โดยท่านเลือกผู้ที่เหมาะสมจากบรรดาสาวกที่มีความชำนาญ เพื่อที่จะส่งไปยังแต่ละทิศ และได้สั่งเสียให้พวกเขาตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบ

อิบ นุ อี ซา ม ก ล่า ว ว่า ฉัน ได้ รับ ก า ร ถ้ า ย ท อ ด ม า ว่า แท้จริงในวันหนึ่งหลังจากที่เปลื้องจากพิธีฮุมเราะฮ์ซึ่งถูกกีดขวางในวันทำสัญญา ณ อัล-หุญดัยบียะฮ์ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ออกมายังบรรดาเศาะหาบะฮ์สาวกพลางกล่าวว่า “โอ้มวลมนุษยเอ๋ย แท้จริงอัลลอฮ์ส่งฉันมาเพื่อความเมตตา และเพื่อทุกคน ดังนั้นพวกท่านอย่าฝ่าฝืนฉัน ดังที่บรรดาสาวกของอีซาได้ฝ่าฝืนอีซา” บรรดาเศาะหาบะฮ์ถามว่า โอ้ท่านนบีพวกเขาฝ่าฝืนอีซาอย่างไร? ท่านกล่าวว่า “เขาได้เรียกร้องพวกเขาเช่นเดียวกับที่ฉันเรียกร้องพวกท่าน คนที่เขาส่งไปเชิญชวน ณ ที่ใกล้ เขายินยอมและสนองตอบ ส่วนผู้ที่ถูกส่งไปไกล เขาเบือนหน้าหนีและตะถ่วงรู้สึกหนักหนาอึดอาด อี ซ า จี ง ร้ อ ง ทู ก ช้ ต่ อ อัล ล อ ฮ์ แล้วผู้ที่ทำซกซำและทุกคนจากพวกเขาก็กลายเป็นผู้ที่พูดภาษาของหมู่ชนที่พวกเขาถูกส่งไป” จากนั้นท่านได้ส่งเศาะหาบะฮ์บางส่วนเป็นทูตพร้อมด้วยสารของท่านไปยังบรรดากษัตริย์ทั้งหลายเพื่อเรียกร้องพวกเขาสู่อิสลาม”²

¹ ดูรายละเอียดในหัวข้อเรื่องการอพยพไปยังหะบะชะฮ์จากหนังสือเล่มนี้

² อิบ นุ อี ซา ม, อัล-ฮิเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, เล่ม 4 หน้า 606-607

สารของท่านนบีไปยังกษัตริย์โรมัน

โรมันถือว่าเป็นรัฐที่มีความเข้มแข็งที่สุดในสมัยท่านนบี คืออัลลิลลอลฮุอะดัยฮิวะสลัล์ม อัลกุรอานได้กล่าวถึงโรมันในช่วงมักกะฮ์และได้ตั้งชื่อว่า “สุเราะฮ์ อัล-รุม”

﴿ اَلَمْ غَلَبَتْ اَلرُّومَ ﴿۱﴾ فِي اَدْنٰى اَلْاَرْضِ وَهُمْ مِّنۢ بَعْدِ غَلَبِهِمْ سَيَغْلِبُوْنَ ﴿۲﴾ فِيۢ بَضْعِ سِنِيْنَ ۗ لَللّٰهِ اَلْاَمْرُ مِنْ قَبْلُ وَمِنْۢ بَعْدِ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿۳﴾ بِنَصْرِ اللّٰهِ يَنْصُرُ مَنۢ يَّشَاءُ ۗ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ﴿۴﴾ ﴾ [الرُّوم: 0-1]

ความว่า “อะลิฟ ลาม มีม พวกโรมันถูกพิชิตแล้ว ในดินแดนอันใกล้นี้ แต่หลังจากการพ่ายแพ้ของพวกเขาแล้วพวกเขาจะได้รับชัยชนะ ในเวลาไม่กี่ปีต่อมา พระบัญญัติชา เป็น สิทธิ ของ อัล ล อ ฮู ทั้ง ก่ อ น แล ะ ห ลั ง (ชั ย ช น ะ) และ วัน นั้น บรรดา ผู้ศรัทธา จะ ดี ใจ ด้วย การ ช่วย เหนือ ของ อัล ล อ ฮู พระองค์ทรงช่วยเหลือผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และพระองค์เป็นผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงเมตตาเสมอ” (อัล-รุม : 1-5)

ในยุคนั้นมีการสู้รบระหว่างโรมันกับเปอร์เซียอยู่เนืองๆ บริเวณรอบๆ ปาเลสไตน์และจอร์แดน สงครามเหล่านี้กลายเป็นเรื่องที่ถูกพูดถึงกันทั่วแคว้น

และเป็นที่ทราบกันว่า อียิปต์ ชาม และแอฟริกาเหนือ เป็นเมืองที่อยู่ภายใต้อาณานิคมของอาณาจักรโรมันไบแซนไทน์ และผู้ที่มีอำนาจปกครองอาณาจักรนี้จริงๆ คือ องค์จักรพรรดิ ผู้ยึดเมืองคอนสแตนติโนเปิล เป็นเมืองหลวง¹ ทั้งผู้ปกครองและประชาชนต่างก็นับถือศาสนาคริสต์

ในช่วงนี้ได้เกิดระบบหน่วยจัดเก็บภาษี ที่จะคอยทำหน้าที่เก็บภาษีให้แก่ตัวเอง โดยผูกพันไว้ว่าจะจัดแบ่งส่วนที่เก็บมาได้ให้กับรัฐในจำนวนที่กำหนด ดังนั้นคนพวกนี้ก็จะเพิ่มการจัดเก็บจากประชาชน และเพิ่มมาตรการที่สร้างความไม่ยุติธรรมเพื่อที่จะให้ตัวเองมีรายได้มากพอตามที่สัญญาว่าจะจ่ายให้กับรัฐ³

ในอาณาจักรโรมันเกิดมีแนวทางของคริสต์ที่แตกต่างกันหลายสาย และเกิดการขัดแย้งในด้านความเชื่อ จนนำไปสู่การพิพาทที่รุนแรงระหว่างโบสถ์ และยังมีแนวคิดของคริสต์บางสายเฉพาะบางพื้นที่อีกด้วย จึงเกิดการเป็นศัตรูกันเองระหว่างรัฐและประชาชนบางส่วนกับโรมัน

¹ Steven Runciman, *อัล-หะญูเราะฮ์ อัล-บัยฮันญียะฮ์*, หน้า 89

² Norman H. Baynes, *The Byzantine Empire* (อัล-อิมบรอกูรียะฮ์ อัล-บัยฮันญียะฮ์), หน้า 17๓

³ Steven Runciman, *อัล-หะญูเราะฮ์ อัล-บัยฮันญียะฮ์*, หน้า 112, คุบฮีย์ อัล-ศอลิห์, อับ-นุซุม อัล-อิสลามียะฮ์, หน้า 24

จักรพรรดิโรมันได้พยายามบังคับใช้นโยบายซึ่งเป็นแนวคิดที่แพร่หลายในคอนสแตนติโนเปิลมาควบคุมบางรัฐ โดยเฉพาะกับอียิปต์ จนนำไปสู่การพิพาทกับพวกไอยคุปต์¹

ในสมัยท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ผู้ที่เป็นกษัตริย์โรมันคือ เฮราคลิอัส (ภาษาอาหรับอ่านว่า ฮีร็อกัล หรือ ฮีริกัล อยู่ในช่วง ค.ศ. 610-641) ซึ่งมาจากครอบครัวชาวกรีกที่เกิดที่เมือง ก็อรฆอญินะฮฺ (ประเทศตุนิเซียปัจจุบัน) บิดาของเขาเป็นผู้ปกครองเชื้อสายกรีกที่นั่น และเฮราคลิอัสได้ถูกเชิญมายังเมืองหลวงคอนสแตนติโนเปิลและถูกแต่งตั้งเป็นกษัตริย์ในช่วงที่มีการต่อสู้กับเปอร์เซีย จนเปอร์เซียต้องพ่ายแพ้ในการสู้รบ ทำให้โรมันกลับมามีความเข้มแข็งและเป็นที่น่าเกรงขามอีกครั้ง

﴿ اَلَمْ غَلَبَتْ اَلرُّومُ ﴿١﴾ فِي اَدْنٰى اَلْاَرْضِ وَهُمْ مِّنۢ بَعْدِ عَلٰیهِمْ سٰیغِلِبُوْنَ ﴿٢﴾ فِيۢ بَضْعِ سِنِيْنَ ۗ لَللّٰهِ اَلْاَمْرُ مِنْ قَبْلُ وَمِنْۢ بَعْدِ

وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٣﴾ ﴿[الرُّوم: 1-3]

ความว่า “อะลิฟ ลาม มีม พวกโรมันถูกพิชิตแล้ว ในดินแดนอันใกล้นี้ แต่หลังจากการพ่ายแพ้ของพวกเขาแล้วพวกเขาจะได้รับชัยชนะ ในเวลาไม่กี่ปีต่อมา พระบัญชาเป็นสิทธิของอัลลอฮฺ ทั้งก่อนและหลัง (ชัยชนะ) และวันนั้นบรรดาผู้ศรัทธาจะดีใจ” (อรั-รุม : 1-4)

เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นในปี ค.ศ. 616 ในขณะที่เฮราคลิอัสเป็นแม่ทัพคริสเตียน เขาสามารถนำไม้กางเขนอันศักดิ์สิทธิ์ซึ่งเชื่อว่าเป็นไม้กางเขนที่นบีอิซาอากตึงไว้กลับมาได้ ชาวคริสต์ต่างดีใจและมีการจัดเฉลิมฉลองไปทั่วแคว้น² โดยเฉพาะที่อัล-กูดส์ ในช่วงเดียวกันนั้นก็มีสารจากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม มาถึง เช่นที่ได้มีบันทึกในเศาะฮีห์อัล-บุคอรีย์และมุสลิม ว่าท่านนบีได้ส่งสารไปยังกษัตริย์เฮราคลิอัส มีใจความว่า

“ด้วยพระนามของอัลลอฮฺผู้ทรงเมตตา กรุณาปราณีเสมอ จากมุหัมมัด ศาสนทูตของอัลลอฮฺ ถึงเฮราคลิอัสผู้ยิ่งใหญ่แห่งโรมัน ขอความสันติจงประสบแด่ผู้ที่ปฏิบัติตามทางนำ อนึ่ง แท้จริงฉันขอเชิญชวนท่านสู่อิสลาม จงเข้ารับอิสลามแล้วท่านจะพบกับความสันติ อัลลอฮฺจะประทานผลบุญแก่ท่านสองเท่า หากท่านผินหลังปฏิเสธ ท่านก็ต้องแบกรับบาปของชาวเอเรียดทั้งหลาย

﴿ قُلۡ يٰۤاَهْلَ اَلْكِتٰبِ تَعٰلَوْاۤ اِلٰى كَلِمَةٍ سَوَآءٍ بَيْنِنَا وَبَيْنِكُمْ اَلَّا نَعْبُدَ اِلَّا اَللّٰهَ وَلَا نَشْرِكُ بِهٖ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا

اٰرْبَابًا مِّنۢ دُوْنِ اللّٰهِۚ فَاِنۡ تَوَلَّوْا۟ فَعُوْلُوْا۟ اَشْهَدُوْا۟ بِاَنَّا مُسْلِمُوْنَ ﴿٦٤﴾ ﴿[آل عمران: 64]

ความว่า “เจ้าจงกล่าวเถิด (มุหัมมัด) โอ้ ชาวคัมภีร์ทั้งหลาย จูเจ้าจงมายังถ้อยคำที่เท่าเทียมกัน ระหว่างเรากับท่านทั้งหลายเถิด คือ เราจะไม่เคารพภักดีผู้อื่นนอกจากอัลลอฮฺ

¹ อัล-อุมะรียะฮ์, อัล-ฟูตุหฺ อัล-อิสลามียะฮฺ อิบเราะฮ์ อัล-อูศร ,หน้า 97-99, อะฮ์ดีด รุสตูม, อรั-รุม พี สียาสะดิอิม วะ ฆะฆูออเราะฮ์ติอิม วะ ดีนนิอิม วะ อัคลาเกอิม, เล่ม 1 หน้า 138

² ออบู อัล-หะสัน อัน-นัจวี, อัล-สีเราะฮ์ฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, หน้า 296, ดร.อะลีฮ์ อัล-อะตุม, ตัจกริบะฮ์ มุฮ์ตะฮ์, หน้า 92

และเราจะไม่ตั้งภาวคิกับพระองค์
เราจะไม่ยึดเอาพวกเราบางคนเป็นที่เคารพบูชานอกเหนือจากอัลลอฮ์ ดังนั้น
ถ้าหากพวกเขามิหลงใหลก็จงกล่าวไปว่า
ท่านทั้งหลายจงเป็นพยานเถิดว่าเราเป็นมุสลิมผู้นอบน้อมแล้ว” อาล อิมรอน : 64)¹

พวกเขาเรียสส่วนใหญ่ก็คือ ลูกจ้าง คนงาน ชาวไร่ชาวนา บุคคลทั่วไปและผู้อ่อนแอโดยรวม ซึ่งถูก
เฮรากลีส ซัดซวางปิดกั้นไม่ให้เข้าถึงและรับฟังอิสลาม

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้มอบหมายให้ ดิหฺยะฮฺ บิน เคาะลีฟะฮฺ อัล-กัลบียฺ
เป็นผู้นำสารไปยังกษัตริย์เฮรากลีส ตัวท่าน ดิหฺยะฮฺ นั้นเคยคลุกคลีไปมาหาสู่กับพวกโรมันในเมืองซามมาก่อน
เนื่องจากเผ่า กัลบ์ ต้นตระกูลของท่านมีที่ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของเมืองซาม²
ท่านจึงรู้วิธีการเข้าถึงกษัตริย์เฮรากลีสและการสนทนากับพระองค์อีกด้วย

เมื่อสารจากนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม มาถึงกษัตริย์เฮรากลีส
พระองค์ก็เกิดควาหมองใจวิตกอย่างมากร
เนื่องจากตัวพระองค์เองนั้นนับได้ว่าเป็นปราชญ์ผู้หนึ่งที่มีความเชี่ยวชาญในศาสนาคริสต์ร่วมกับคนอื่น ๆ
ทั้งที่พระองค์ยังเป็นกษัตริย์ของพวกเขาอีกด้วย พระองค์ให้ความสำคัญกับสารนี้มาก
และพยายามที่จะหาข้อมูลเพิ่มเติมให้มากที่สุด ดังนั้น
พระองค์จึงสั่งให้หาคนที่มาจากเผ่าเดียวกันกับกลุ่มชนของท่านนบีและเป็นผู้ที่รู้จักท่านนบีมาสอบถามข้อมูล
ประจวบเหมาะในชวงนั้น อับดุลมุฮัมมัด บิน หุร็อบ -ซึ่งตอนนั้นยังไม่ได้เข้ารับอิสลาม-
ได้เดินทางมาแถวชายแดนบัยตุลมักดิสเพื่อทำการค้าขายให้กูร็อยซ์หลังจากสนธิสัญญาอัล-หุดีบียะฮฺ ดังนั้น อับ
ดุลมุฮัมมัดและพ่อค้าชาวกูร็อยซ์บางคนจึงถูกนำมายังกษัตริย์เฮรากลีสเพื่อสอบถามเกี่ยวกับท่านนบี
ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กษัตริย์เฮรากลีสได้สอบถามพวกเขาผ่านล่ามแปลภาษา

เกี่ยวกับเหตุการณ์นี้ อัล-บุคอรีได้บันทึกว่า “แท้จริงอับดุลมุฮัมมัด บิน หุร็อบ ได้เล่าว่า
กษัตริย์เฮรากลีสได้ส่งคนไปที่กองคาราวานกูร็อยซ์ที่มาค้าขายที่เมืองซาม
ในช่วงเวลาที่มีการทำสัญญาพักสงครามระหว่างท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กับพวกกูร็อยซ์
ตอนนั้นพวกเขามาอยู่ที่เมือง ฮีลียาฮ์³ และได้เชิญให้พวกเขาไปพบปะกับพระองค์
โดยมีเหล่าผู้นำของโรมันร่วมอยู่ด้วย หลังจากนั้นพระองค์ก็เชิญล่ามมาแปลในการสนทนา
กษัตริย์เฮรากลีสได้กล่าวว่า ใครมีเชื้อสายใกล้เคียงที่สุดกับผู้ที่อ้างตนว่าเป็นนบี? อับดุลมุฮัมมัด ได้ตอบว่า
ฉันมีเชื้อสายที่ใกล้เคียงที่สุด พระองค์จึงสั่งว่า ให้เขาเข้ามาใกล้ฉัน

¹ เศาะฮิหฺ อัล-บุคอรี, กิตาบ บัคอฺ อัล-วะหฺยฺ, หะดีษที่ 7, อิบน์ อัล-กัอยยิม, ซาด อัล-มะอาด, เล่ม 3 หน้า 681

² อัล-ซัมอานียฺ, อัล-อันساب, เล่ม 10 หน้า 452

³ บัยตุลมักดิส

และให้พรรคพวกของเขาขยับเข้ามาอยู่เบื้องหลังของเขาด้วย จากนั้นพระองค์ก็กล่าวแก่ล้ามว่า จงบอกแก่พรรคพวกของเขาว่า ฉันจะขอลามชายคนนี้(อับดุลมุฮัมมัด)เกี่ยวกับชายผู้นี้(ท่านนบี คือลลิลลฮุอะลัยฮิวะสัลลัม) หากเขาโกหกต่อฉัน ก็ให้พวกเขาพูดออกมาเลยว่าเขาโกหก (อับดุลมุฮัมมัดกล่าวว่า) ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ หากฉันไม่อายว่าพรรคพวกที่มาด้วยจะตราหน้าว่าฉันเป็นคนโกหกแล้วละก็ แน่แน่นอนฉันคงจะถูกรื้อเรื่องเท็จต่อมุฮัมมัดไปแล้วตอนนั้น

หลังจากนั้น เฮราคลิดัสก็ถามคำถามแรกว่า จงถามเขาถึงเชื้อสายของมุฮัมมัดว่าเขาเป็นคนอย่างไรในหมู่พวกท่าน? อับดุลมุฮัมมัดกล่าวว่า ฉันได้ตอบว่าเขาเป็นผู้มีวงศ์ตระกูลที่ดี

ทรงถามว่า แล้วมีใครเคยกล่าวอ้างเยี่ยงนี้ก่อนหน้าเขาไหม? ฉันตอบว่า ไม่มี

ทรงถามว่า มีใครจากบรรพบุรุษของเขาเคยเป็นกษัตริย์ไหม? ฉันตอบว่า ไม่มี

ทรงถามว่า แล้วใครที่เป็นผู้ปฏิบัติตามเขา คนมีฐานะหรือคนจนผู้อ่อนแอ? ฉันตอบว่า ทว่า ส่วนใหญ่เป็นพวกคนที่อ่อนแอ

ทรงถามว่า จำนวนผู้ตามเขาเพิ่มขึ้นหรือลดน้อยลง? ฉันตอบว่า มันเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

ทรงถามว่า แล้วมีใครในหมู่พวกเขาที่ออกไปจากศาสนาของเขา หลังจากที่เข้าไปในศาสนานั้นแล้ว เพราะความโกรธเกลียดต่อศาสนาของเขาบ้างไหม? ฉันตอบว่า ไม่มี

ทรงถามว่า พวกเจ้าเคยกล่าวหาเขาว่าพูดโกหก ก่อนหน้าที่เขาจะกล่าวอ้างสิ่งนี้บ้างไหม? ฉันตอบว่า ไม่

ทรงถามว่า เขาผิดสัญญาไหม? ฉันตอบว่า ไม่ พวกเรากับเขาเคยอยู่ร่วมกันระยะเวลาหนึ่ง เราไม่เคยรู้ว่าเขาเคยทำสิ่งนั้น อับดุลมุฮัมมัดกล่าวว่า ตอนนั้นฉันไม่สามารถที่จะเติมแต่งคำพูดใดๆ ได้อีกนอกเหนือจากข้อเท็จจริงนี้เท่านั้น

ทรงถามว่า แล้วพวกเจ้าได้ต่อสู้กับเขาไหม? ฉันตอบว่า ใช่แล้ว

ทรงถามว่า การต่อสู้ของพวกเจ้ากับเขานั้นเป็นเช่นไรหรือ? ฉันตอบว่า การสู้รบระหว่างพวกเรากับเขา จะผลัดกันแพ้ชนะ บางทีเขาชนะเรา และบางทีเราก็นชนะเขา

ทรงถามว่า เขาสั่งใช้อะไรแก่พวกท่าน? ฉันตอบว่า เขาสั่งใช้ว่า จงเคารพภักดีอัลลอฮ์เพียงองค์เดียว และอย่าตั้งภาคีต่อพระองค์ จงละทิ้งในสิ่งบรรพบุรุษได้เคยกล่าวไว้ และได้สั่งใช้ให้เราละหมาด ให้มีความสัจจะ สงวนตัวเองจากสิ่งลามก และให้เชื่อมสัมพันธ์ที่ดีกับญาติ

ดังนั้น พระองค์จึงกล่าวแก่ล้ามว่า จงบอกพวกเขาว่า ฉันถามท่านเกี่ยวกับวงศ์ตระกูลของเขา ท่านก็กล่าวว่า เขาเป็นผู้มีตระกูล เช่นนั้นแหละ ที่ศาสนทูตทั้งหลายก็ล้วนถูกแต่งตั้งจากบรรดาผู้มีตระกูลในบรรดากลุ่มชนของเขา ฉันถามท่านว่ามีใครกล่าวอ้างเช่นนี้ก่อนหน้าเขาบ้าง ท่านก็ตอบว่า ไม่มี ฉันจะบอกว่า ถ้าหากมีคนกล่าวอ้างเช่นนี้มาก่อนหน้าเขา แน่แท้ฉันก็จะบอกว่า บางทีเขาอาจจะเลียนแบบคำพูดคนก่อนหน้านั้น และฉันได้ถาม มีใครจากบรรพบุรุษของเขาเคยเป็นกษัตริย์ไหม ท่านก็ตอบว่า ไม่มี ฉันจะบอกว่า

หากเขามีบรรพบุรุษเป็นกษัตริย์แล้วละก็ ฉันก็จะกล่าวว่า แท้จริงเขากำลังเรียกร้องตำแหน่งกษัตริย์เยี่ยงบิดาของเขา ฉันถามท่านว่า พวกเขาเคยกล่าวหาเขาว่าพูดโกหกก่อนหน้าที่เขาจะกล่าวสิ่งนี้บ้างไหม ท่านก็ตอบว่าไม่ ดังนั้นฉันก็เลยรู้ว่า เป็นไปไม่ได้ที่เขาจะละทิ้งการโกหกต่อมนุษย์แต่กลับไปโกหกต่ออัลลอฮ์ ฉันถามว่า แล้วใครที่ปฏิบัติตามเขา คนมีฐานะหรือคนจนที่อ่อนแอ ท่านก็ตอบว่า ทว่า เป็นพวกคนอ่อนแอ แน่นอน บรรดาผู้ที่อ่อนแอเหล่านี้แหละคือผู้ที่ปฏิบัติตามบรรดานบีทั้งหลายในอดีต ฉันถามว่า จำนวนคนตามเขาเพิ่มขึ้นหรือลดน้อยลง ท่านก็ตอบว่า ยิ่งเพิ่มขึ้น เช่นเดียวกันนี้แหละ ที่ความศรัทธาจะเพิ่มขึ้นจนกว่ามันจะสมบูรณ์ ฉันถามว่า แล้วมีใครในหมู่พวกเขาที่ออกไปจากศาสนาของเขา หลังจากที่เขาเข้าไปในศาสนานั้นแล้ว เนื่องจากโกรธเกลียดต่อศาสนาของเขาไหม ท่านก็ตอบว่าไม่มี นี่แหละคือสภาพของความศรัทธาเมื่อมันได้ฝังลงในหัวใจแล้ว ฉันถามว่าเขาเคยผิดสัญญาไหม ท่านก็ตอบว่าไม่ นั่นแหละบรรดาเราะฮ์ลุสจะไม่เคยผิดสัญญา ฉันถามว่าเขาสั่งใช้อะไรแก่พวกท่าน ท่านก็ตอบว่า เขาสั่งว่าจงเคารพภักดีอัลลอฮ์เพียงองค์เดียว ไม่ตั้งภาคีใดๆ ต่อพระองค์ และห้ามปรามในการเคารพสักการะเจวิด และได้สั่งใช้ให้ละหมาด ให้มีความสัจจะ สงวนตนจากสิ่งลามก และให้เชื่อมสัมพันธ์ ถิ่นที่ ท่าน กล่าว เป็น ความจริง อำนาจของเขาจะแผ่มาครอบครองถึงแผ่นดินที่อยู่ใต้ฟ้าทำทั้งสองของฉันอย่างแน่นอน แท้จริงแล้ว ฉันเคยล่วงรู้มาว่า เขาจะต้องออกมา แต่ไม่คาดคิดว่าเขาจะมาจากพวกเรา และหากรู้ว่าฉันจะต้องเจอเขา แน่นอนฉันจะต้องเตรียมตัวอย่างดีที่จะพบเขา และหากฉันอยู่กับเขาแล้ว ฉันจะคอยล้างทำทั้งสองของเขา

หลังจากนั้น เฮอร์คลิอัสก็สั่งให้นำสาวที่ทำงานนี้ คือลัลลอลฮุอะลัยฮิวะฮัลลาม มอบหมายให้ดิหะฮุสส่งไปยังกษัตริย์บุศรอ ซึ่งเขาได้ส่งต่อให้กับเฮอร์คลิอัส พระองค์ก็ได้อ่านมันซึ่งมีใจความว่า

“ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ผู้ทรงเมตตา กรุณาปราณีเสมอ จากมุหัมมัด บ่าวและศาสนทูตของอัลลอฮ์ ถึงเฮอร์คลิอัสผู้ยิ่งใหญ่แห่งโรมัน ขอความสันติจงประสบแด่ผู้ที่ปฏิบัติตามทางนำ อนึ่ง แท้จริงฉันขอเชิญชวนท่านสู่อิสลาม จงเข้ารับอิสลามแล้วพระองค์จะพบกับความสันติ อัลลอฮ์จะประทานผลบุญแก่ท่านสองเท่า หากท่านผินหลังปฏิเสธ ท่านก็จะต้องแบกรับบาปของชาวเอเวียสทั้งหลาย

﴿ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٦٤﴾ [آل عمران: 64]

ความว่า “เจ้าจงกล่าวเถิด (มุหัมมัด) โอ้ ชาวคัมภีร์ทั้งหลาย สูเจ้าจงมายังถ้อยคำที่เท่าเทียมกัน ระหว่างเรากับท่านทั้งหลายเถิด คือ เราจะไม่เคารพภักดีผู้อื่นนอกจากอัลลอฮ์ และเราจะไม่ตั้งภาคีกับพระองค์ เราจะไม่ยึดเอาพวกเราบางคนเป็นที่เคารพบูชานอกเหนือจากอัลลอฮ์ ดังนั้น

ถ้าหากพวกเขาฝันหลังให้ก็จงกล่าวไปว่า
ท่านทั้งหลายจงเป็นพยานเถิดว่าเราเป็นมุสลิมผู้นอบน้อมแล้ว” อาล อิมรอน : 64)

อับดุลสุฟยาน ได้กล่าวว่า เมื่อเขาอ่านสารเสร็จสิ้นแล้ว
ปรากฏว่ามีเสียงไววายและเสียงดังจากผู้ที่รายรอบเขา และเขาก็ถูกสั่งให้ออกจากที่นั้น
ฉันกล่าวแก่สหายของฉันในขณะที่กำลังออกว่า แท้จริงเรื่องราวของคุณ อับดุลสุฟยาน กับชะฮาด
(นบีมุฮัมมัด)เติบโตเป็นเรื่องใหญ่แล้ว แม้กระทั่งกษัตริย์ของพวกเขาที่ยังหวาดเกรงต่อเขา นับแต่นั้นมา
ฉันก็มั่นใจมาตลอดว่าเขาจะต้องโดดเด่นมีชัย จนกระทั่งอัลลอฮ์ได้ให้ฉันเข้ารับอิสลาม”¹

มีบางสายรายงานที่บ่งบอกว่าการสนทนาส่วนตัวระหว่างกษัตริย์ เฮราคลิอัส กับ ดิหะยะฮ์ อัล-กัลบียี
ที่สนทนากันถึงเรื่องราวของอิสลาม ทศนะต่อพระเยชู และผู้ที่พระเยชูสรรเสริญ
และดิหะยะฮ์ก็ได้เตือนให้เขาเกรงกลัวต่ออัลลอฮ์ บั้นปลายสุดท้ายอันเลวร้ายที่จะเกิดขึ้นกับเขา
อำนาจกษัตริย์ของเขา และอาคิเราะฮ์ของเขา

และรายงานยังระบุว่า กษัตริย์เฮราคลิอัสได้เขียนสารตอบโต้เพื่อเอาใจท่านนบี
คือลัลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม และส่งของกำนัลมาพร้อมกับดิหะยะฮ์ ท่านนบีจึงเอามาแจกจ่ายให้แก่บรรดามุสลิม
ท่านกล่าวว่า ศัตรูของอัลลอฮ์คนนี้โกหก เขายังคงเป็นคริสต์อยู่²

แม้ว่านักประวัติศาสตร์จะตั้งข้อสงสัยในรายงานเช่นนี้ ที่ไม่มีสายสืบชัดเจนจากนักรายงานหะดีษ
และไม่มีปรากฏรายละเอียดยุคของมัน
กระนั้นก็ยังเป็นเรื่องปกติที่กษัตริย์เฮราคลิอัสจะได้นั่งสนทนากับดิหะยะฮ์และได้ตอบเป็นการส่วนตัวกับผู้นำสาวรม
า บวกกับที่มีการบ่งบอกชัดในรายงานของอัล-บุคอรีและคนอื่นว่ากษัตริย์ให้ความสำคัญในเรื่องนี้
และยอมรับแล้วว่าท่านนบี คือลัลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม นั้นเป็นผู้สัจจริง
ถึงแม้ว่าตัวเองไม่ประกาศรับอิสลามก็ตาม

เป็นที่ชัดเจนว่า กษัตริย์เฮราคลิอัสรู้ถึงความสัจจริงของท่านนบี คือลัลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม
รู้ว่าท่านนบีนั้นไม่ได้เรียกร้องสิ่งใดเว้นแต่สู่สัจธรรมเท่านั้น ท่านเป็นนบีของประชาชาติที่มีการคิดาน
และเป็นนบีแห่งยุคสุดท้าย เขายังเชื่อมั่นว่าอัลลอฮ์จะช่วยท่านนบีให้ได้รับชัยชนะ
และอัลลอฮ์จะทำตามสัญญาของพระองค์ในการอำนวยให้ศาสนาของท่านกระจายทั่วดินแดน
และให้ตะฮะฮ์ของท่านได้รับชัยชนะ ด้วยเหตุนี้ อับดุลสุฟยาน จึงรับฟังจากเฮราคลิอัส
ในขณะที่ตัวเองยังอยู่ในสภาพชิริก และเป็นแกนนำกุรียชในการต่อต้านท่านนบี
และยังมีควาามรู้ลึกแก่กรงกลัวต่อท่านนบี

¹ เศาะฮีหุ อัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-อีมาน, باب กัยพะ กานะ บัดอู อัล-วะหีย อิลลา เราะฮะลุลลาฮุ ... เล่ม 1 หน้า 4

² ดู ญะมาลุดดีน บิน อบี หะดีดะฮ์ อัล-อันศอรี, อัล-มิศบาห อัล-มุฏีฮ์ ฟิ กิตาบ อัน-นะบีย อัล-มุหมะดี อิลลา มุลูก อัล-อรัฎ, หน้า 198

อีกทั้งได้รู้เห็นสัจธรรมบางอย่างเมื่อพบว่ากษัตริย์เฮราคลิดส์เกรงกลัวต่อท่านนบี และได้ฟังคำพูดของเขา จนอนุ
สุพยานต้องกล่าวว่า “กษัตริย์คนผิวขาวคนนี้เกรงกลัวต่อมุหัมมัด” ในช่วงนั้นอนุ สุพยาน
ซึ่ง ยั ง ค ง เ ป็ น ศั ต รู ข อ ง ท่ า น น บี อ ยู่
จึงได้รับรู้อย่างแน่ใจว่าเขากำลังเป็นศัตรูกับคนที่แม้แต่กษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่ที่สุดในโลกขณะนั้นก็ยังต้องเกรงกลัว

กษัตริย์เฮราคลิดส์กังวลและลังเลใจระว่างการศรัทธาต่อท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
และ ยี ด มั่น ตา ม ค่ำ สั ง ข อ ง พ ร ะ เ ย ชู ที่ บ อ ก ใ ห้ ศ ร ั ท ฐ า ต่ อ น บี ค น ส ุ ด ท ำ ย
ซึ่งจะทำให้เขาได้รับทั้งอิสลามและคริสต์ที่ตนนับถือก่อนหน้านี้ กับอีกทางเลือกหนึ่งว่า จะปฏิเสธศรัทธา
ฝ่าฝืนต่ออัลลอลฮุและศาสนทูตของพระองค์ ให้ความสำคัญกับเรื่องคุณยามากกว่าอาคิเราะฮ์
ประจำบสอพลอเอาใจเพื่อรักษาฐานเสียงต่อหน้านักการเมืองในอาณาจักรโรมัน
และ อ่อน ช ้อ ต ำ ม พ ว ก เ ข า เ พื่ อ ค ง อ ำ น ำ จ ต ัว เ อ ง ใ ว้ ด ้วย เ ห ตุ นี้
เฮราคลิดส์จึงลองทดสอบบรรดาผู้นำโรมันว่าพวกเขาจะเชื่อฟังด้วยการศรัทธาต่อท่านนบีพร้อมกับเขาหรือไม่
เหตุการณ์นี้ถูกเล่าโดย อิบน์ อัน-นาฎูร บาทหลวงเมืองซามคนหนึ่งซึ่งเป็นสหายของกษัตริย์เฮราคลิดส์ เขาเล่าว่า
กษัตริย์เฮราคลิดส์ได้เขียนสารไปยังสหายของเขาคนหนึ่งซึ่งโรมัน ซึ่งเป็นคนในระดับเดียวกับเขาในทางความรู้
จาก นั้น กษัตริย์ เ ส ร ำ ค ลี ด์ ส ก็ เ ตี น ท ำ ง อ อ ก ไ ป ยั ง เ มี อ ง ฮ อ ม ส์ (หิ ม ส์)
ยังไม่ทันถึงเมืองฮอมส์ก็มีสารตอบกลับจากสหายของเขาที่เห็นด้วยกับกษัตริย์เฮราคลิดส์ว่าได้มีนบีปรากฏออกมา
แ ล ้ว แ ล ะ มุ หั ม ม ัด คี อ น บี
ดังนั้นกษัตริย์เฮราคลิดส์จึงประกาศเชิญบรรดาผู้นำโรมันมารวมตัวกันที่ตำแหน่งหนึ่งเรียกว่า *ดัสกะเราะฮ์*¹
ในเมืองฮอมส์ สั่งให้ปิดประตู แล้วเขาก็ออกมากล่าวแก่พวกเขาว่า โอ้บรรดาชาวโรมันทั้งหลาย
พวกท่านจะเอาไหม เพื่อความสำเร็จ ความเที่ยงตรง และความมั่นคงในอำนาจของพวกท่าน
ด้วยการให้สัตยาบันต่อท่านนบีคนนี้? ได้ยินดังนั้น พวกเขาต่างก็วิ่งหนีแตกกระเจิงเหมือนกับเหล่าม้าลายต่างๆ
ที่ประตูถูกปิดอยู่ เมื่อกษัตริย์เฮราคลิดส์เห็นพวกเขาเช่นนั้นหนีไปเช่นนั้น และหมดหวังว่าพวกเขาจะศรัทธา
จึงได้บัญชาสั่งว่า ให้พวกเขากลับมานั่งที่เดิม และได้กล่าวแก่พวกเขาว่า แท้จริง
ที่ฉันพูดเช่นนั้นตอนแรกก็เพื่อทดสอบการยึดมั่นในศาสนาของพวกเจ้า และฉันก็ได้เห็นแล้ว ดังนั้น
พวกเขาจึงก้มกราบต่อกษัตริย์เฮราคลิดส์และฟังพอใจต่อพระองค์²

พฤติกรรมของกษัตริย์เฮราคลิดส์จึงเป็นจริงสอดคล้องตามที่อัลลอลฮุได้ตรัสในสุเราะฮ์ อ์ร-รุม ว่า

¹ *ดัสกะเราะฮ์* อาคารเฉพาะที่กษัตริย์โรมันใช้พำนักอาศัยเพื่อการจัดเลี้ยงในพิธีหรือโอกาสต่างๆ ดู *อัล-มุญัหมั อัล-วะสิฎุ*, หน้า 283

² เศาะฮิหฺ อัล-บุคอรี, *กิตาบ อัล-ฮิมาเน*, *باب กัยพะ กานะ บัดอุ อัล-วะหีย* อีลา *เราะฮ์สูลิลลาฮ์ ...*, เล่ม 1 หน้า 4, ดูการอธิบายของอิบน์
หะญูรเกี่ยวกับหะดีษนี้ใน *ฟีตห์ อัล-บารี*, *ดูรายงานของมุสลิมใน เศาะฮิหฺ มุสลิม*, *باب กิตาบ อัน-นะบีย* คือ *อัลลอลฮุอะลัยฮิวะสัลลัม* อีลา *ฮิร็อกัล ยัคอูฮ์*
อีลา *อัล-อิสลาม*, เล่ม 5 หน้า 164

﴿ بَلِ اتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَهْوَاءَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ فَمَنْ يَهْدِي مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٥١﴾ فَأَقِمَّ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٢﴾ ﴾ [الروم: 30-39]

ค ว า ม ว่า “ เ ป ล ่ า เ ล ย !
แต่ว่าบรรดาผู้อธรรมได้ปฏิบัติตามอารมณ์ใฝ่ต่ำของพวกเขาโดยปราศจากความรู้
แล้วผู้ใดเล่าจะแนะแนวทางแก่ผู้ที่อัลลอฮ์ทรงปล่อยให้เขาหลงทางไปแล้ว
และสำหรับพวกเขาจะไม่มีผู้ช่วยเหลือ ดังนั้น เจ้าจงผินหน้าของเจ้าสู่ศาสนาที่เที่ยงแท้
ซึ่งเป็นฟิฏเราะฮ์ของอัลลอฮ์(กมลสันดานตามที่ทรงกำหนด)ซึ่งพระองค์ทรงสร้างมนุษย์ขึ้นมาบนฐาน
นั้น ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในการสร้างของอัลลอฮ์ นั่นคือศาสนาอันเที่ยงตรง
แต่ส่วนมากของมนุษย์ไม่รู้” (อัล-รุม : 29-30)

และในอายะฮ์อื่น

﴿ فَإِنَّكَ لَا تَسْمِعُ الْمَوْتَى وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ ﴿٥٣﴾ وَمَا أَنْتَ بِبَدِ الْعُيِّ عَنْ ضَلَّتِّهِمْ إِنْ تُسْمِعُ إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٥٤﴾ ﴾ [الروم: 53, 54]

ค ว า ม ว่า “ ตั ง นั้ น แ ท้ จ ริ ง เจ้ า จ ะ น ำ ไ้ ค น ต า ย ไ้ ย ิน
และเจ้าจะไม่ทำให้คนหูหนวกได้ยินการเรียกร้องได้ เมื่อพวกเขาเป็นผู้ผินหลังกลับ
และเจ้าก็มิใช่ผู้ชี้นำทางแก่คนตาบอดหลังจากการหลงทางของพวกเขา เจ้ามิได้ทำให้ผู้ใดได้ยิน
นอกจากผู้ศรัทธาต่อสัญญาณทั้งหลายของเรา โดยที่พวกเขาเป็นผู้มอบน้อมยอมจำนน” (อัล-รุม :
52-53)

และอีกอายะฮ์หนึ่งว่า

﴿ فَيَوْمَئِذٍ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَعذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٥٧﴾ ﴾ [الروم: 57]

ค ว า ม ว่า “ ใน วัน นั้ น การแก้ตัวของบรรดาผู้อธรรมจะไม่อำนวยประโยชน์แก่พวกเขา
และพวกเขาจะไม่ถูกร้องขอหรืออนุญาตให้กลับไปแก้ตัวได้อีก” (อัล-รุม : 57)

หวังว่าเราจะได้หยุดพิจารณาสักหน่อยหนึ่งกับหลักฐานอัลกุรอานใน สูเราะฮ์ อัล-รุม และจะให้เห็นว่า
เรื่องราวที่ปรากฏในสูเราะฮ์กำลังบ่งชี้ถึงจุดยืนของกษัตริย์โรมันและแกนนำของพวกเขา
และนี่คือบทเรียนที่ยิ่งใหญ่สำหรับผู้ใดที่ใคร่ครวญ

กษัตริย์เฮราคลิอุสได้กล่าวอย่างชัดเจนเกี่ยวกับชัยชนะของมุสลิมในอนาคตกาล
และการขยายอำนาจของชาวมุสลิมจะแผ่มาถึงดินแดนที่เท้าทั้งสองของพระองค์กำลังเหยียบอยู่
ซึ่งหมายถึงปาเลสไตน์และเมืองอื่นๆ ของประเทศชาม

การเผชิญหน้าทางทหารครั้งแรกระหว่างมุสลิมกับโรมันคือสงครามมูตะฮฺ ผู้เป็นแม่ทัพคือซัยด์ บิน
 ทาหริษะฮฺ ผู้ที่ เคย เป็น ทา ส ร บ ใ ช้ ข อ ง น บี้ คี อ ล ล ล ล อ ฮ อ ะ ล ัย ฮี ว ะ ส ล ล ัม
 ผลลัพธ์ในการเผชิญหน้ารอบแรกคือเศาะหาบะฮฺจำนวนหลายคนได้รับชะฮีด เช่น ซัยด์ บิน ทาหริษะฮฺ, ยะฮฺฟูร์ บิน
 อบี ฏอ ลิบ และ อับดุลลอฮฺ บิน เราะวะวาหะฮฺ และเป็นที่ประจักษ์ว่า
 กษัตริย์เฮราคลิอุสมีความหวาดกลัวต่อมุสลิมในการไล่ติดตามและต่อสู้กับพวกเขา ทั้งๆ
 ที่พระองค์มีความเข้มแข็งและเคยไล่ต่อสู้กับเปอร์เซียในสงครามมากมายจนสามารถเข้าไปในดินแดนของพวกเขา
 ชาติด้วยซ้ำ แต่พระองค์กลับไม่พยายามที่จะเผชิญหน้ากับท่านนบี คีอ ล ล ล ล อ ฮ อ ะ ล ัย ฮี ว ะ ส ล ล ัม และทหารของท่าน
 นำสังเกตว่าอายะฮฺอัลกุรอานในสุเราะฮฺอิร-รุมบางส่วนได้บ่งชี้และเตือนสำทับบรรดาผู้มีอำนาจที่อธรรมโดยทั่วไป
 ซึ่งรวมถึงพวกโรมันเป็นการเฉพาะ ในสุเราะฮฺที่ถูกตั้งชื่อด้วยนามของพวกเขาเอง ดังที่อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ أَوْ لَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَثَارُوا الْأَرْضَ وَعَمَرُوهَا أَكْثَرَ
 مِمَّا عَمَرُوهَا وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٩﴾ ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ
 أَسْتَوْا السُّوءِ أَن كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَكَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١٠﴾﴾ [الرّوم: 9-10]

ความว่า “ พวกเขา มิ ได้ ท ่อ ง ไป ต าม แ ผ น ดิน ด อ ก ห รื อ
 แล้วพิจารณาดูว่าบั้นปลายของประชาชาติในยุคก่อนหน้าพวกเขาเป็นเช่นใด
 เขา เหล่า นั้น มี อ ำ น า จ ที่ เข้ ม แ ข็ง ก ว่า พวกเขา
 เขาเหล่านั้นขุดพรวนดินและก่อสร้างเคหสถานมากกว่าที่พวกเขาก่อสร้างมัน
 และบรรดาเราะฮฺูลของพวกเขาได้มาหาพวกเขาด้วยหลักฐานอันชัดแจ้ง ดังนั้น
 แน่นอนอัลลอฮฺมิได้ทรงอธรรมต่อพวกเขา แต่ว่าพวกเขาอธรรมต่อตัวของพวกเขาเองต่างหาก
 แล้ว บ ั้น ป ปลาย ข อ ง บ ร ร ตา ผู้ ก ระ ท ำ ค วาม ช ั่ว ก ็ คื อ ค วาม ช ั่ว
 เนื่องด้วยพวกเขาปฏิเสธต่อสัญญาณทั้งหลายของอัลลอฮฺและพวกเขาเหยียดหยันมัน” (อิร-รุม : 9-10)

แท้จริงแล้ว ผู้เขียนมีความรู้สึกที่ว่าอายะฮฺนี้กำลังมุ่งเป้าไปที่โรมัน ตั้งแต่พวกแรกๆ จนถึงพวกหลังๆ
 ที่ได้ปลุกฟื้นความเจริญแก่ดินแดนมาก่อน แต่เมื่อพวกเขาปฏิเสธต่อสัญญาณของอัลลอฮฺ
 จุ ด จ บ พวกเขา จึง เล ว ร ้าย พวกเขา อ ธิ ร ร ม ต่ อ ต น เอง
 ดังนั้น อัลลอฮฺจึงมอบการสืบทอดแผ่นดินของพวกเขาให้แก่ชาวมุสลิม
 หลังจากที่พวกโรมันได้ปฏิเสธสัญญาณของอัลลอฮฺ

ทหารของท่านนบี คีอ ล ล ล ล อ ฮ อ ะ ล ัย ฮี ว ะ ส ล ล ัม กลับมาจากมูตะฮฺ
 ได้พบกับเยาวยชนชาวมะดีนะฮฺที่ได้กล่าวกับพวกเขาว่า โอ้ เหล่าผู้หนีทัพ (อัล-ฟิรอรูน)
 แต่ท่านนบีได้ปกป้องพวกเขาด้วยการกล่าวว่า พวกเขา คือ คนที่จะกลับไปอีกหลายครั้ง (อัล-กัรอรูน)

อินชารัลลอฮ์¹

ซึ่งหลังจากนั้นไม่กี่ปี คอลิด บิน อัล-วะลีด

ได้กลับไปบัญชาทัพในสงครามที่ยิ่งใหญ่ที่สุดกับโรมันคือสงครามยรมุก ท่านได้นำทัพอย่างกล้าหาญชาญชัย สมกับที่ท่านนบี คืออลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ขนานนามเขาว่า “ดาบแห่งอัลลอฮ์”² และคำพูดของท่านนบี คืออลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ที่บอกล่วงหน้าว่าพวกเขาจะกลับมาอีก และสุดท้ายก็เกิดขึ้นจริงๆ ย่อมเป็นมูอญิซาต(สัญญาณการเป็นนบีอันน่าอัศจรรย์)หนึ่งของท่านนบี คืออลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม สำหรับคนที่พิจารณาใคร่ครวญ

การเผชิญหน้าครั้งที่สองในสมัยท่านนบี คืออลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม นั้นเกิดขึ้นในสงครามตะบูก ซึ่งท่านนบีเป็นแม่ทัพด้วยตนเอง มีพลทหารที่ใหญ่ที่สุดสำหรับชาวมุสลิมในสมัยนั้น โดยมีเป้าหมายคือโรมันและชายแดนทางใต้ เพราะตะบูกนั้นเป็นเมืองที่มีเขตแดนกับเมืองชาม ท่านนบีได้ตั้งค่ายเป็นเวลาประมาณเกือบสิบห้าวัน ในช่วงเวลาดังกล่าวได้มีการส่งกองลาดตระเวนไปยังพื้นที่ใกล้เคียง และทำการติดต่อกับเหล่าผู้นำเผ่าต่างๆ ที่อยู่บริเวณรอบๆ และภายในเขตแดนของโรมัน เพื่อทำสนธิสัญญาและข้อตกลงต่างๆ ทั้งหมดนี้ล้วนอยู่ในการรู้เห็นของกษัตริย์เฮราคลิอุสทั้งสิ้น มีสายรายงานต่างๆ ที่ระบุว่าไม่มีการปะทะกันระหว่างโรมันกับทหารของท่านนบี คืออลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม แต่อย่างไรก็ตามพวกเขาประสบกับความพ่ายแพ้ทางจิตใจต่างๆ ที่โรมันมีความพร้อมและความสามารถเหนือกว่าในการเผชิญหน้า

มีรายงานว่าท่านนบีได้เขียนสารไปยังกษัตริย์เฮราคลิอุสในขณะที่อยู่ที่ตะบูก โดยให้กษัตริย์เฮราคลิอุสเลือกทางเลือกจากสามข้อเสนอ คือ การเข้ารับอิสลามแต่ยังคงรั้งตำแหน่งไว้เหมือนเดิม หรือส่งเครื่องบรรณาการ หรือประกาศสงคราม ดังนั้นกษัตริย์เฮราคลิอุสจึงเรียกเหล่าแกนนำและบรรดานักบวชในราชวังและปิดประตูและกล่าวกับพวกเขาว่า แท้จริงมุหัมมัดได้มีข้อเสนอเพื่อให้ตัดสิ้นใจเลือกสามข้อเสนอ คือเข้ารับอิสลามและตำแหน่งยังคงอยู่ภายใต้เท้าของฉัน หรือส่งส่วยบรรณาการแก่พวกเขา หรือทำการสู้รบ และพวกเขา ก็ได้พบในคัมภีร์ของพวกเจ้าแล้ว ว่า เขาจะครอบครองดินแดนที่อยู่ภายใต้เท้าของฉันจากอำนาจของฉัน เมื่อนั้นจึงมีเสียงแข็งแข่งพร้อมกัน กระทั่งเสียงคลุมที่ปิดศีรษะของพวกเขาก็หลุดออกมา และพวกเขาได้ถามว่า จะให้เราส่งบรรณาการไปยังชายคนหนึ่งจากอาหรับที่มาด้วยเลือดสองขั้วและรองเท้าของเขาแค่นั้นเองกระนั้นหรือ?

¹ อิบน์ ฮิชาม ,อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์ ,เล่ม 3 หน้า 382, อัล-วาเกดีย์ ,อัล-มะฆอซี ,เล่ม 2 หน้า 765

² เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรีฮฺ อ้างจาก พัตห์ อัล-บาริ ,เล่ม 16 หน้า 100

กษัตริย์เฮราคลิดส์จึงกล่าวว่า จงเจียบเถิด แท้จริงฉันต้องการทดสอบเพื่อให้รู้ถึงการยึดมั่นในศาสนาของพวกท่าน และความรักที่พวกท่านมีต่อศาสนาของพวกท่านต่างหาก¹

ในการนี้ น่าจะเป็นการทดสอบครั้งที่สองจากกษัตริย์เฮราคลิดส์ เพื่อสำรวจถึงการตอบรับของบรรดาผู้นำต่อท่านในปี คีออลลัลลอสซุอะลัยฮิวะสลัม เมื่อเห็นถึงการปฏิเสธของพวกเขา เฮราคลิดส์ก็เลยให้ความสำคัญกับตำแหน่งและศุนยาของตัวเองมากกว่าจะยอมรับคำสั่งของอัลลอสซุและศาสนาของพระองค์

มีสายรายงานที่บอกว่า ผลจากการส่งสารดังกล่าว ทำให้กษัตริย์เฮราคลิดส์ส่งตัวแทนมาหาท่านในปี คีออลลัลลอสซุอะลัยฮิวะสลัม ในขณะที่ท่านพักอยู่ในฐานทัพที่ตะบูก อิมามอะหมัดได้รายงานในอัล-มุสนัดเป็นหะดีษที่ยาว เกี่ยวกับชายอาหรับชาวคริสต์คนหนึ่งที่กำลังจะเดินทางมาหาท่านปีที่ตะบูก ตั้งหัวข้อว่า “หะดีษของ อัด-ตะนูคี จากท่านปี คีออลลัลลอสซุอะลัยฮิวะสลัม ผู้รายงานหะดีษได้กล่าวว่า ที่เมืองฮอมส์ (หิมส์) เขาเป็นเพื่อนบ้านชาวคนหนึ่งที่ย่ำแย่มาจกๆ แล้ว ฉันได้กล่าวว่า: ท่านเล่าให้ฉันหน่อยได้หรือไม่ เกี่ยวกับสารของท่านปีที่ส่งถึงกษัตริย์เฮราคลิดส์? เขาตอบว่า ได้สิ ท่านปีได้มาถึงตะบูก และได้ส่งดิหฺยะฮฺ อัล-กัลบียฺ ไปยังกษัตริย์เฮราคลิดส์ เมื่อสารมาถึง กษัตริย์เฮราคลิดส์ได้เรียกนักบวชโรมันและคนใกล้ชิด และได้ปิดประตู และได้กล่าวว่า ผู้ชายคนนี้ได้มาในที่ที่พวกท่านเห็นแล้ว และได้ส่งข้อเสนอมาสามประการ เขาเรียกร้องเพื่อให้ตามศาสนาของเขา หรือเราต้องมอบทรัพย์สินในแผ่นดินของเราให้เขา และแผ่นดินยังเป็นของเรา หรือเราเผชิญหน้ากับเขาด้วยการทำสงคราม ขอสาบานด้วยอัลลอสซุ แท้จริงพวกท่านรู้ในสิ่งที่พวกท่านอ่านในสารนี้ พวกเขาจะยึดเอาสิ่งที่มีอยู่ได้ทำของฉัน ดังนั้น เราจะตามศาสนาของเขา หรือเราจะมอบทรัพย์สินบนแผ่นดินของเราให้แก่เขาดี? ทันใดนั้นก็มียุทธโหดเหี้ยมซึ่งพร้อมๆ กันขึ้น กระทั่งเลือดคอกที่ปิดศรีษะของพวกเขาก็หลุดออกมา พวกเขาบอกว่า ท่านจะเรียกร้องเราให้ละทิ้งศาสนาคริสต์ หรือให้เราเป็นทาสของชาวอาหรับที่มาจากหิญาซกระนั้นหรือ? เมื่อเห็นแล้ว ว่า ถ้า ยืนกรานต่อไป เวลานั้นนักบวชพวกนี้ออกไปจากที่ประชุมนี้แล้วคงไม่วยต้องปลุกปั่นชาวโรมันให้มารุมทำลายให้เขาหายนะเป็นแน่ เฮราคลิดส์จึงกล่าวว่า แท้จริงที่ฉันกล่าวเช่นนั้นกับพวกท่านเพื่อที่จะทดสอบเพื่อให้รับรู้ถึงความเข้มแข็งของพวกท่านเท่านั้นเอง หลังจากนั้น เฮราคลิดส์ก็ได้เรียกชายอาหรับคนหนึ่งซึ่งเป็นชาวอาหรับคริสต์ และกล่าวว่า

¹ อิบน์ ซันญะฮฺ, อัล-อัมวาล, หน้า 123-125, ดูการวิเคราะห์สายรายงานได้ใน มุหัมมัด อับดุลลอสซุ อันน่าน อัล-ศุบฮียฺ, มัรวิยาต อัล-วะซาอิก อัล-มักศูบะฮฺ มิน อัน-นะบียฺ คีออลลัลลอสซุอะลัยฮิวะสลัม, วิทยาลัยนักศึกษามหาวิทยาลัยอิสลามมะดีนะฮฺ, หน้า 645, อัญญาชะรอญียฺได้รายงานในมุอญิมของท่าน เป็นเนื้อหาในสารของอิร็อกส์ ซึ่งคาดว่าจะเป็นสารที่เราเอามาอ้างไว้ในที่นี้ ดู อัล-มุญิม อัล-กะบীর, เล่ม 8 หน้า 14-16

จงหาใครคนหนึ่งที่สามารถสนทนาด้วยภาษาอาหรับอย่างดี ฉันจะส่งเขาไปยังชายผู้นี้เพื่อตอบสารของเขา ดังนั้นฉันจึงถูกนำตัวมา และกษัตริย์เฮราคลิอัสก็มอบสารตอบกลับให้กับฉัน และได้กล่าวว่า จงนำสารนี้ไปยังชายผู้นั้น และอย่าพลาดจากการพูดคุยกับเขา จงสังเกตดูเขาให้ฉันด้วยสามประการนี้ คือ จงดูว่าเขากล่าวเกี่ยวกับสารที่เขาส่งมาให้ฉันอย่างไรบ้าง? จงดูว่าเมื่อได้อ่านสารของฉัน เขากล่าวถึงกลางคืนหรือเปล่า? จงดูที่หลังของเขามีอะไรที่น่าสงสัยหรือไม่? ฉันก็ได้นำสารของเฮราคลิอัสจนถึงตะบูก ขณะนั้น ท่านนบีได้นั่งยกเข่าอยู่ระหว่างบรรดาเศาะหาบะฮะฮ์ของท่าน ฉันได้กล่าวว่าสหายของพวกท่านอยู่ที่ไหน? มีคนกล่าวว่า เขาอยู่ตรงนั้น ฉันจึงเดินจนกระทั่งได้นั่งหน้าต่อหน้าท่าน และท่านได้รับสารของฉันและวางไว้บนตัก หลังจากนั้นท่านก็กล่าวว่า เจ้ามาจากไหน? ฉันตอบว่า ฉันเป็นคนหนึ่งจากพวก *ตะฮุก* ท่านนบีถามว่า เจ้าดำรงอยู่ในอิสลามที่บริสุทธิ์ตามแนวทางของอิบรอฮีมหรือไม่? ฉันได้กล่าวว่า แท้จริงฉันเป็นทูตของกลุ่มชนหนึ่งซึ่งดำรงอยู่บนแนวทางศาสนาของกลุ่มชนหนึ่ง ฉันจะไม่เปลี่ยนศาสนาจนกว่าฉันจะกลับไปหาพวกเขา ท่านนบีได้หัวเราะและกล่าวว่า ใ้พี่น้องตะฮุก แท้จริงฉันได้ส่งสารไปยังกษัตริย์กิสรอและเขาได้ฉีกมันทิ้ง อัลลอฮ์จะทรงฉีกเขาและจะทรงฉีกอำนาจของเขา และฉันได้ส่งสารไปยังกษัตริย์อัล-นะญาซีและเขาได้ทำลายทิ้ง อัลลอฮ์จะทรงทำลายเขาและอำนาจของเขา และฉันได้ส่งสารไปยังสหายของท่าน แล้วเขาก็ได้เก็บมันไว้ ดังนั้นประชาชนของเขาจะยังไม่เป็นอะไรทราบใดที่ยังเก็บมันไว้อย่างดี ได้ยินเช่นนั้นฉันก็กล่าวว่า นี่เป็นหนึ่งในสามประการที่สหายของฉัน (เฮราคลิอัส) ได้ส่งเสียไว้ ฉันจึงเอาลูกธนูออกจากกระเป๋าสีและใช้มันเขียนลงไปที่ปลอกหนังสือดาบของฉัน หลังจากนั้นท่านนบีก็ยื่นสารให้ผู้ชายคนหนึ่งทางซ้ายมือ ฉันถามว่า ใครที่รับสารไปและจะอ่านให้พวกเจ้าฟัง? พวกเขาตอบว่ามุอาวิยะฮ์ ซึ่งปรากฏว่าในสารของสหายของเฮราคลิอัสเขียนไว้ว่า ท่านจะเรียกร้องฉันสู่สวรรค์ที่มีอาณาเขตเท่ากับชั้นฟ้าและแผ่นดินซึ่งถูกเตรียมไว้สำหรับผู้ยำเกรง ถ้าเช่นนั้นแล้วนรกจะอยู่ที่ไหนกัน? ท่านนบี คืออัลลลอฮ์อะลัยฮิวะสَّلَام จึงได้กล่าวว่า สُبْحَانَكَ اللَّهُ ! กลางคืนจะหายไปไหนเล่า เมื่อกลางวันย่างกรายเข้ามา? ได้ยินเช่นนั้นฉันก็เอาลูกธนูออกจากกระเป๋าสีและเขียนมันอีกครั้งลงบนปลอกหนังสือดาบของฉัน เมื่ออ่านสารเสร็จแล้วท่านนบีก็กล่าวว่า แท้จริงท่านมีสิทธิบางอย่างที่ควรได้รับ เพราะท่านเป็นทูต ฉันจะดูก่อนหากมีรางวัลอะไรอยู่ฉันก็จะมอบให้แก่ท่าน เพราะเราเป็นคณะเดินทางที่สัมภาระร่อยหรอแล้วผู้รายงานแล้วว่า และแล้วก็มีเสียงจากชายคนหนึ่งจากกลุ่มคนที่อยู่ด้วยเรียกท่านนบีว่า

¹ เป็นที่ทราบกันว่ากษัตริย์นะญาซีนั้นก็มีหลายองค์ในสมัยท่านนบี คืออัลลลอฮ์อะลัยฮิวะสَّلَام ในจำนวนนั้นคือองค์ที่รับอิสลามกับมือญะฮุฟร์ บิน อับดุลิบบ ส่วนที่หะดีษนี้พูดถึงผู้นั้นเป็นอีกคนหนึ่ง เพราะมีหลักฐานระบุว่ากษัตริย์องค์แรกได้เสียชีวิตและท่านนบี คืออัลลลอฮ์อะลัยฮิวะสَّلَام ก็ละหมาดศพให้กับท่านแบบฆออิบ ดูหัวข้อการอพยพสู่หะชะฮ์ในหนังสือเล่มนี้

ฉันจะเป็นคนให้รางวัลเขาเอง เขาเป็นสัมภาระเดินทางของตัวเองดูแลและหยิบเอาชุดประดับสี่เหลี่ยมมาวางไว้ที่บนตักของฉัน...”¹

เป็นที่ชัดเจนว่า มีการส่งสารระหว่างท่านนบีกับกษัตริย์เฮราคลิอัสเกิดขึ้นหลายครั้งด้วยกัน และปรากฏชื่อของดิหยะฮ์ อัล-กัลบียี เป็นผู้นำสารและสนทนากับกษัตริย์เฮราคลิอัส² และมีรายงานว่า ดิหยะฮ์ อัล-กัลบียี ได้นำสารไปยังกษัตริย์เฮราคลิอัสในช่วงท้ายชีวิตของท่านนบี คือลัลลอลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และกษัตริย์เฮราคลิอัสลงใจในการตอบรับสารของท่าน จนกระทั่งได้ข่าวการเสียชีวิตของท่านนบีในที่สุด³

กษัตริย์เฮราคลิอัสได้มีชีวิตรอดอยู่หลังจากนั้น จนกระทั่งได้เห็นด้วยตาของตัวเองว่าดินแดนส่วนใหญ่ของตนในเมืองซามและปาเลสไตน์ตกเป็นของชาวมุสลิม โดยเฉพาะบัยตุลมักดิส และประจักษ์ชัดว่าคำพูดของเขาเป็นจริงตามที่เขาได้กล่าวไว้ พวกเขาจะสามารถเอาชนะดินแดนใต้สองเท้าของฉัน เหตุการณ์นี้เริ่มต้นในสมัยของคิลาฟะฮ์ อิบู บักร์ และได้รับชัยชนะพิชิตอย่างสมบูรณ์ในยุคท่านอุมัยร เราะฎียัลลอฮุอันฮุม กษัตริย์เฮราคลิอัสมีความรู้เสียใจอย่างยิ่งในขณะที่ต้องออกจากแผ่นดินซามทิ้งไว้ให้แก่บรรดามุสลิมที่สามารถพิชิตเอามาได้อย่างเข้มแข็ง เป็นการอำลาตลอดกาล ด้วยการกล่าวว่า “สันติเถิด โอ้แผ่นดินซีเรีย ขออำลาตลอดไป และไม่มีโอกาสเจอกันอีกแล้วหลังจากวันนี้”⁴

มีรายงานว่ากษัตริย์เฮราคลิอัสได้เก็บรักษาสารของท่านนบี คือลัลลอลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ไว้อย่างดี และได้สั่งเสียให้เก็บรักษาตลอดไป บรรดากษัตริย์โรมันยังคงเก็บรักษาสารนั้นไว้ในช่วงระยะเวลาหลายศตวรรษ พวกเขาจะนำสารนี้ออกมาแสดงต่อคณะทูตของเคาะลีฟะฮ์และสุลต่านมุสลิมที่มาเยือน⁵ สารฉบับดั้งเดิมจากท่านนบี คือลัลลอลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม นั้นเคยปรากฏให้เห็นจริง และได้มีการศึกษาวิจัยหลายชิ้นที่ตรวจสอบแล้วว่าเป็นฉบับแท้⁶

สารไปยังกษัตริย์กิสรอแห่งเปอร์เซีย⁷

เปอร์เซียเป็นประเทศที่มีความเข้มแข็ง มีเขตแดนติดกับประเทศอาหรับ ได้ถือครองอำนาจบางพื้นที่ในคาบสมุทรอาหรับในช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยเฉพาะในเยเมนและบะห์เรน

¹ อิมาม อะหมัด, *อัล-มุสนัด*, หน้า 411, 412

² ฟารูก หัมมาดะฮ์, *อัล-อะลาเกอด อัล-อิสลามียะฮ์ อัน-นัศรอเนียฮ์* พี อัล-อะฮุด อัน-นะบะเวีย, หน้า 4&

³ อัล-สุฮัยลียี, *อิร-เราะฎ์ อัล-อุนุฟ*, เล่ม 4 หน้า 249

⁴ อัล-อัซดี, *ฟุตูห์ อัล-ซาม*, หน้า 231, อัล-ญะบะเรีย, *อัล-ตารีค*, เล่ม 4 หน้า 38, 154, อิบนู หะญูร, *ฟัตห์ อัล-บารี*, เล่ม 1 หน้า 43

⁵ อัล-สุฮัยลียี, *อิร-เราะฎ์ อัล-อุนุฟ*, เล่ม 4 หน้า 24, อิบนู หะญูร, *ฟัตห์ อัล-บารี*, เล่ม 1 หน้า 44, ฟารูก หัมมาดะฮ์, *อัล-อะลาเกอด อัล-อิสลามียะฮ์ อัน-นัศรอเนียฮ์* พี อัล-อะฮุด อัน-นะบะเวีย, หน้า 46-47, อัล-กัตตานียี, *อัล-ตะรอตีบ อัล-อิคารียะฮ์*, เล่ม 1 หน้า 160

⁶ มุหัมมัด หะมีดูลลอฮ์, *อัล-วะซาอิก อัล-สียาสียะฮ์* ลี อัล-อะฮุด อัน-นะบะเวีย วะ อัล-คิลาฟะฮ์ *อิร-รอซิดะฮ์*, หน้า 108

⁷ อัล-บุคอรีได้ตั้งหัวข้อในเศาะฮี้ห์ของท่านว่า *กิตาบ อัล-มะฆอซี*, *باب กิตาบ อัน-นะบียี คือลัลลอลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม* *อิลา กิสรอ วะ กัยอศ็อร*

เปอร์เซียได้ผ่านช่วงอารยธรรมมาหลายยุคที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะในช่วงหลายปีก่อนการเผชิญหน้ากับอิสลามผ่านการตะวะฮู การพิชิตเมืองและการปฏิวัติศาสนาที่นิยมนับถือมากที่สุด ในเปอร์เซียและประเทศบริวารคือ อัล-มะญูซียะฮฺ เป็นศาสนาที่มีการเทิดทูนและบูชาไฟ และยังมีการนับถือศาสนาอื่นเช่นกัน เช่น ยิว คริสต์ ซึ่งได้แพร่ในหมู่อาหรับในอิรัก บะห์เรน และที่อื่นๆ

อาณาจักรนี้ครอบคลุมตั้งแต่เปอร์เซีย คูรอซาน อิรัก และเขตแดนบางส่วนในคาบสมุทรอาหรับทั้งทางทิศตะวันออกและทิศใต้

ระบบการปกครองของเปอร์เซียเป็นระบบกษัตริย์แบบเผด็จการ มีการแบ่งประชาชนเป็นวรรณะ แต่ละวรรณะมีขอบเขต สิทธิพิเศษ และความรับผิดชอบที่แตกต่างกัน¹

กษัตริย์กิสรอ(คัสโร)ที่อยู่ในสมัยท่านนบี ชื่อ *อับเราะวีซ* หมายถึงผู้ได้รับชัยชนะ เป็นบุตรของ *สุรมุซ* ที่สืบเป็นหลานของกษัตริย์กิสรอคนแรก ชื่อ *อะฮู ซิรวาน* กิสรอคนนี้ดูแลอำนาจที่ไม่เคยปรากฏกับเหล่ากษัตริย์ก่อนหน้าในการต่อสู้เอาชนะรัฐคู่แข่งอย่างโรมัน (คอนสแตนติโนเปิล) ชัยชนะและอำนาจของเขาถึงจุดสูงสุดในปี ค.ศ.615

หลังจากสนธิสัญญาหยุดยิงบิยะฮฺ หนึ่งในจำนวนสารที่ท่านนบีได้ส่งไปยังกษัตริย์และผู้นำต่างๆ คือสารที่ส่งไปยังกษัตริย์กิสรอ ท่านได้ส่ง *อับดุลลอฮฺ บิน หุซาฟะฮฺ อัล-สะฮีมียะฮฺ*² ไปยังกษัตริย์กิสรอ โดยสั่งให้มอบกับกษัตริย์บะห์เรน และให้กษัตริย์บะห์เรนมอบต่อให้กับกษัตริย์กิสรอ ในสารของท่านนบี คือลลลลลลลลลลลลลลลลลลลล ได้ระบุว่า

“ ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ ผู้ทรงกรุณาปรานี ผู้เมตตาเสมอ จากมุหัมมัดศาสนทูตแห่งอัลลอฮฺถึงกิสรอผู้ยิ่งใหญ่แห่งเปอร์เซีย ความสันติจงมีแต่ผู้ที่ดำเนินตามทางนำ และศรัทธาต่ออัลลอฮฺ และศาสนทูตของพระองค์ และปฏิญาณว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่เที่ยงแท้เว้นแต่อัลลอฮฺองค์เดียวเท่านั้น ไม่การตั้งภาคีใดๆ ต่อพระองค์ และมุหัมมัดเป็นบ่าวและศาสนทูตของพระองค์... และฉันขอเชิญชวนท่านด้วยการเรียกร้องของอัลลอฮฺ แท้จริงฉันคือศาสนทูตแห่งอัลลอฮฺที่มายังมนุษยชาติทั้งหมด เพื่อฉันจะตักเตือนผู้ที่มีชีวิตและประกาศิตแห่งการลงโทษย่อมต้องเกิดขึ้นจริงกับบรรดาผู้ปฏิเสธ ดังนั้น ขอให้ท่านรับอิสลาม ท่านจะได้ปลอดภัย แต่หากท่านปฏิเสธ แท้จริง ท่านก็จะรับผิดชอบแบกรับบาปของพวกเขาและญะฮันน์ทั้งหลาย”³

¹ คูบีย์ อัล-ศอลิห์, *อัน-นูซุม อัล-อิสลามียะฮฺ*, หน้า 30, Will Durant, *The Story of Civilization* (ภาคที่สอง เล่ม 1 หน้า 415)

² อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ*, เล่ม 4 หน้า 607, อิบน์ อบี ซัยบะฮฺ, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 157

³ อิบน์ อบี ซัยบะฮฺ, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 156, อิบน์ สะอูด, *อัฏ-ฏาญะบะกอด*, เล่ม 1 หน้า 260, อิบน์ ล ก็อยยิม, *ชาด อัล-มะอาด*, เล่ม 3 หน้า 688

เมื่อสารได้มาถึงยังกษัตริย์กิสรอ अबराหهวิษ และถูกอ่านให้ฟัง เขาก็แสดงความหยิ่งยโส และโกรธเคืองเดือดดาลต่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จากนั้นก็ฉวยมันมาแล้วฉีกทิ้ง ดังนั้น ท่านนบีจึงได้ขอดุอาอ์ให้ชาวเปอร์เซียถูกฉีกอำนาจจนหมดสิ้นไม่เหลือขึ้นดี¹

ไม่เพียงแสดงอาการหยิ่งยโสเพียงเท่านั้น กษัตริย์กิสรอได้เขียนสารไปหา บาชาน ข้าหลวงของเปอร์เซียที่ปกครองเมืองเยเมน(ทั้งนี้เปอร์เซียได้พิชิตเยเมนใน ค.ศ. 575)² โดยสั่งว่า จงส่งคนของเจ้าสองคนไปหาชายผู้หนึ่งในแคว้นหิญาซ เพื่อให้จับตัวท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม มาให้เขา และจะได้ลงโทษทรมานตามที่เขาต้องการ³

บาชาน จึงได้ส่งชายผู้กล้าหาญแข็งแกร่งสองคน เมื่อทั้งสองได้เข้าพบท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านก็กล่าวแก่ทั้งสองว่า จงกลับไปก่อน ค่อยมาพบฉันในวันพรุ่งนี้ จากนั้นก็มีวะหฺยูเป็นข่าวจากฟากฟ้าว่า อัลลอฮฺได้ให้บุตรชายของกิสรอที่ชื่อ ซีเราะวะยฺฮฺ ล้มอำนาจพ่อของตัวเองและได้สังหารเขาเสียแล้ว⁴

ท่านเราะฮฺลุล จึงเรียกทั้งสองมาและแจ้งข่าวกับทั้งสอง ทั้งสองจึงกล่าวว่า ท่านรู้หรือไม่ว่าท่านกำลังพูดอะไร? แท้จริงแล้ว เราสามารถที่จะทำลายท่านได้ด้วยเหตุที่ง่ายกว่านี้อีก จะให้เราเขียนเกี่ยวกับท่านด้วยข่าวนี้และแจ้งแก่กษัตริย์บาชานไหม? ท่านนบีตอบว่า “ได้ จงแจ้งข่าวนี้แก่เขาเกี่ยวกับฉัน และกล่าวแก่เขาว่า แท้จริงศาสนาของฉัน และอำนาจของฉันจะไปถึงดินแดนที่กิสรอเคยไปถึง มันจะแผ่ไปถึงทุกที่ที่ท่าอูฐและม้าเดินไปถึง และกล่าวแก่เขาอีกว่า หากกษัตริย์บาชาน เข้ารับอิสลาม ฉันก็จะคงอำนาจที่เขาปกครองอยู่ให้และจะแต่งตั้งให้เขาเป็นกษัตริย์ของลูกหลานชาวเปอร์เซียที่เยเมน” จากนั้นท่านนบีก็มีอบสายรัดเอวที่ประดับด้วยทองคำและเงินให้กับตัวแทนชาวเปอร์เซียที่ชื่อ *คุรเคาะเราะฮฺ* เป็นสายรัดเอวที่ท่านได้รับเป็นของขวัญจากกษัตริย์บางคน

หลังจากนั้นตัวแทนทั้งสองก็กลับไปหาบาชาน และได้แจ้งข่าวตามที่เห็นมา บาชานได้กล่าวว่า ขอสาบานด้วยอัลลอฮฺนี้ไม่ใช่คำพูดของกษัตริย์ แท้จริงฉันเชื่อว่าเขาคืออนบีจริงๆ ดังที่ผู้คนเขาพูดกัน และสิ่งที่เขาพูดจะต้องเกิดขึ้นจริงเหมือนที่เขาได้กล่าวไว้แน่นอน หากสิ่งนี้เป็นจริง เขาก็คืออนบีที่ถูกส่งมา และหากไม่เป็นจริงเช่นนั้น เราก็คงจะเห็นในสิ่งที่เราจะได้เห็น ไม่ทันไรหลังจากนั้นก็มีการจากซีเราะวะยฺฮฺมาหาบาชาน ระบุว่า แท้จริงฉันได้สังหารกิสรอแล้ว และฉันไม่ได้สังหารเขาเว้นแต่ด้วยความโกรธเพื่อผลประโยชน์แก่ชาวเปอร์เซียเท่านั้น

¹ จากรายงานของอัล-บุคอรีฮฺ ในเศาะฮิหฺของท่าน กิตาบ อัล-มะฆอซี, บาบ กิตาบ อัน-นะบียฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม อิลลา กิสรอ วะ กัยฮฺค็อร, เล่ม 5 หน้า 136

² อับดุลเราะหฺมาน อับดุลวาฮิด อับ-ซุญญาอ, อัล-ยะมัน ฟิ ค็อดร์ อัล-อิสลาม, หน้า 28

³ อิบน์ หะญูร, ฟัตห์ อัล-บาวี, เล่ม 16 หน้า 257

⁴ จากรายงานของอิบน์ อับี ชัยบะฮฺ, อัล-มะฆอซี, หน้า 155, ดู อิบน์ สะอูด, อัล-ญะฮะบะฮฺ, เล่ม 1 หน้า 260

เพราะเขาได้ออกคำสั่งให้สังหารบรรดาเจ้าขุนมูลนายของเปอร์เซีย และสั่งให้บั่นคอพวกเขา ในค่ายที่พวกเขาประจำการกันอยู่ เมื่อสารของฉันมาถึงท่าน ก็จงเอาความรักดีต่อคนก่อนมามอบให้กับฉันเสีย และจงไปหาผู้ชายที่กิสรอได้เขียนสารถึงเขา และอย่าได้สร้างเรื่องปะทุเหตุใดๆ จนกว่าฉันจะมีคำสั่งมา

เมื่อได้อ่านสารจากซีเราะะวัยฮุสเรีจ ลึ้น บาชาน ก็กล่าววว่า แท้จริงชายคนนี้เป็นศาสนทูตของอัลลอฮุอย่างแน่แท้ เขาจึงเข้ารับอิสลามร่วมกับบรรดาลูกหลานชาวเปอร์เซียที่เยเมน ผู้รายงานเรื่องนี้เล่าว่า บาชะวัยฮุได้กล่าวแก่บาชานว่า ฉันไม่เคยพูดกับใครที่น่าเกรงขามมากเท่ากับเขาอีกเลย บาชานได้ถามว่า เขาตั้งเจื่อนไขอะไรบ้างไหม? เขาตอบว่า ไม่มี

ปีที่เก้าอิญเราะฮุศักราช²

แท้จริงแล้วได้มีรายงานวว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวความวว่า “เมื่อกิสรอ (จักรพรรดิคุสโรแห่งเปอร์เซีย) เสียชีวิตก็จะมีไม่มีกิสรอหลังจากเขาอีก และเมื่อกัยศ็อร (จักรพรรดิไกเซอร์แห่งโรมัน) เสียชีวิต ก็จะมีไม่มีกัยศ็อรหลังจากเขาอีกต่อไป ขอสาบานด้วยอัลลอฮุ ผู้ทรงชีวิตของข้าออยู่ในพระหัตถ์ของพระองค์ พวกเจ้าจะได้ใช้จ่ายสมบัติของทั้งสองคนนี้ในหนทางของอัลลอฮุ”³

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ยังได้บอกไว้อีกวว่าเมืองมะดาอินซึ่งเป็นเมืองหลวงของเปอร์เซียจะตกอยู่ในมือของชาวมุสลิม “ขอสาบาน คนมุสลิมกลุ่มหนึ่งจะได้เปิดคลังสมบัติของกิสรอที่อยู่ในพระราชวังสีขาว”⁴

มีข่าวมาถึงบาชานและชาวเปอร์เซียที่อาศัยอยู่ในเมืองเยเมนวว่า อิบเราะฮิมถูกฆ่าในคืนที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เล่าเรื่องราวนี้ในเศาะหาบะฮุฟัง มีรายงานวว่า บาชานเข้ารับอิสลามและได้ประกาศวว่า “คนผู้นี้ (ท่านนบีมุฮัมมัด) ต้องเป็นศาสนทูตของอัลลอฮุอย่างแน่นอน”⁵ “และหากเขาเป็นศาสนทูตจริง ฉันจะไม่ยอมให้กษัตริย์คนไหนเข้ารับอิสลามและศรัทธาต่อเขาก่อนหน้าฉันเป็นแน่”⁶ บาชานจึงเข้ารับอิสลามและลูกหลานชาวเปอร์เซียที่อยู่ในเยเมนก็ได้รับอิสลามตามเขาด้วย

¹ อิบนุ กะษีร, *อัล-สีเราะฮุฮุ อัน-นะบะวะวียะฮุฮุ*, เล่ม 3 หน้า 509-510

² อิบนุ กะษีร, *อัล-สีเราะฮุฮุ อัน-นะบะวะวียะฮุฮุ*, เล่ม 3 หน้า 512

³ อิบนุ กะษีร, *อัล-สีเราะฮุฮุ อัน-นะบะวะวียะฮุฮุ*, เล่ม 3 หน้า 513

⁴ อิบนุ อบี ชัยบะฮุฮุ, *อัล-มะฆะฮะฮุฮุ*, หน้า 142

⁵ คูในประวัติของท่านที่ระบุโดย อิบนุ ญะฮ์ร, *อัล-อัสคอบะฮุฮุ*, เล่ม 1 หน้า 170

⁶ อิบนุ กะษีร, *อัล-สีเราะฮุฮุ อัน-นะบะวะวียะฮุฮุ*, เล่ม 3 หน้า 510

มีรายงานระบุว่า คนกลุ่มนี้บางคนได้เดินทางไปพบท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ที่เมืองมะดีนะฮ์ ในช่วงบั้นปลายชีวิตของท่าน¹ ลูกหลานเปอร์เซียพวกนี้ ทั้งบาซานและคนอื่นๆ ที่อยู่ในเยเมน มีบทบาทสำคัญในการให้ความช่วยเหลือตัวแทนที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ส่งมาให้รับหน้าที่ยังเมืองเยเมน เช่น ท่านมูอาซ บิน ญะบัล เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ

พวกเขาได้ให้ความร่วมมือในการขจัดภัยของ อัล-อัศวัต อัล-อินสัย จอมโกหกผู้อ้างตนว่าเป็นนบีในสมัยการปกครองของท่านอับู บักรุ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ โดยได้ช่วยเหลือกันกับเหล่าภรรยาของพวกเขาในการสังหารอัล-อัศวัต ซึ่งตัวบาซานเองคือผู้ที่อยู่หัวแถวของลูกหลานชาวเปอร์เซียในปฏิบัติการนี้²

ชาวมุสลิมได้เริ่มเข้าพิชิตเมืองเปอร์เซียในสมัยของท่านอับู บักรุ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ และการปะทะที่หนักที่สุดกับพวกเขาก็คือสงครามกอดีสัยฮ์

ในสมัยของท่านอุมร์ บิน อัล-ค็อฏฏอบ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ก่อนที่จะเกิดสงครามกอดีสัยฮ์ รุสตุ่ม เคยขอให้ส่งตัวแทนชาวมุสลิมมาที่เปอร์เซียเพื่อจะรับฟังและสนทนาแลกเปลี่ยนกับพวกเขาเองโดยตรง ซึ่งในจำนวนคนเหล่านั้นที่ไปก็มี ริบอียะ บิน อามิร อยู่ด้วย เหตุการณ์อันเลื่องชื่อของท่านตอนที่รุสตุ่มเตรียมตัวต้อนรับไว้อย่างหรูหราอลังการ ด้วยการตกแต่งประดับประดาห้องโถงด้วยหมอนที่ถักด้วยด้ายทองและผ้าไหมอย่างดี แล้วยังมีเพชรพลอยอัญมณีแสดงให้เอิกเกริก ทั้งเครื่องตกแต่งหลากหลายและปูพื้นด้วยพรมที่แซมด้วยลวดลายสีทองและเงิน รุสตุ่มนั่งอยู่ตรงกลางห้องบนแท่นบัลลังก์ทองคำ ริบอียะได้เข้ามาด้วยเสื้อผ้าชุดเก่าแก่มีรอยปะชุน ถืออาวูฐขึ้นน้อยเข้ามาบนหลังม้าตัวเล็ก เมื่อถึงที่หมายก็เข้ามาในห้องโดยไม่ได้ลงจากม้า ปล່อยให้ม้าเหยียบเข้ามาบนผ้าไหมและพรมพวกนั้น จากนั้นก็ลงมาแล้วดึงผ้าไหมบนพื้นส่วนหนึ่งมาผูกม้าไว้ แล้วหันเข้าหารุสตุ่มในขณะที่มือยังถืออาวูฐอยู่ บรรดาองคมนตรีเปอร์เซียก็กล่าวว่า วางอาวูฐของเจ้าเสีย แต่เขาก็ตอบว่า แท้จริง ข้าไม่ได้มาที่นี่ด้วยความปรารถนาของตัวเอง แต่มาเพราะคำเชิญของพวกเจ้า ถ้าพวกเจ้าต้องการคุยด้วยก็ปล່อยเข้าอย่างที่พวกเจ้าเห็น ถ้าไม่เช่นนั้นข้าก็จะกลับ รุสตุ่มจึงสั่งให้ปล່อยเขาตามนั้น จากนั้น ริบอียะ ก็หันเข้าสนทนากับรุสตุ่ม โดยยื่นใช้หอกของท่านไว้ จนหมอนบางชิ้นขาดเป็นรูทะลุเพราะคมหอกที่มัน

รุสตุ่มได้ถามว่า อะไรที่ส่งพวกเจ้ามานี่?

ริบอียะ ก็ตอบว่า แท้จริง อัลลอฮ์ได้ส่งเรามาเพื่อนำผู้คนที่พระองค์ประสงค์ให้ออกจากการเคารพภักดีมนุษย์ด้วยกันสู่การเคารพภักดีอัลลอฮ์ พระผู้อภิบาลมนุษย์ จากความคับแคบของดุนยาสู่ความกว้างขวางของอาคิเราะฮ์

¹ อัล-ญะาะบะรียะ, อัศ-ศาริค, เล่ม 2 หน้า 656

² อัล-บะลาซุรียะ, ฟูตูห์ อัล-บุลดาน, หน้า 114

จากการละเมิดเขตของศาสนาทั้งหลายสู่ความเที่ยงธรรมของอิสลาม พระองค์ส่งเรามาพร้อมกับศาสนาของพระองค์เพื่อให้เรียกร้องเชิญชวนมนุษย์ทั้งหลายไปสู่ศาสนานี้ ใครที่ยอมรับสิ่งนี้เราก็จะยอมรับเขาและเราจะถอยกลับไป แต่ใครที่ต่อต้านเราก็จะต่อสู้กับเขาจนกว่าเราจะกลับไปสู่สัญญาของอัลลอฮ์

รูดมูถามอีกว่า อะไรคือสัญญาของอัลลอฮ์?

ริบอีย์กล่าวตอบไปว่า คือสวรรค์สำหรับผู้ที่ยศรัทธาเพราะต่อสู้กับพวกที่ต่อต้านปฏิเสธ หรือไม่ก็คือชัยชนะสำหรับคนที่มีชีวิตอยู่

รูดมูถามอีกครั้งว่า พวกท่านจะให้เวลาเราพิจารณาสักหน่อยได้ไหม?

ริบอีย์ตอบว่า ท่านเราะฮ์ลุ ลอฮุ ค็อล ลัล ลอฮุ อะ ลัย ฮีวะ สัล ลัม ไม่อนุญาตให้เราประวิงเวลาแก่ศัตรูเวลาที่เผชิญหน้ากันในสมรภูมิมากกว่าสามวัน

รูดมูจึงถามว่า เจ้าเป็นหัวหน้าใช่ไหม?

ริบอีย์กล่าวว่า ไม่ใช่ แต่ชาวมุสลิมทุกคนจะเป็นประจักษ์เรือนร่วมกัน คนที่มีศักดิ์ต่ำกว่าสามารถดำเนินการแทนคนที่มีศักดิ์เหนือกว่าได้

จากนั้นรูดมูก็ได้หารือกับบรรดาแม่ทัพนายกองทั้งหลาย สุดท้ายก็สรุปว่าจะสู้กับชาวมุสลิมและปฏิเสธข้อเสนอให้รับอิสลามหรือจ่ายญิซยะฮ์ ทั้งสองฝั่งได้เตรียมพร้อมและเข้าต่อสู้กันในสมรภูมิที่ปะทะกันหนักหน่วง จนในที่สุดชัยชนะก็เป็นของชาวมุสลิม¹ ตามมาด้วยการล่มสลายของเมืองหลวงเปอร์เซียในเวลาถัดมา²

สิ่งที่ท่านนบี ค็อล ลัล ลอฮุ อะ ลัย ฮีวะ สัล ลัม เคยบอกไว้ว่า ภารกิจและคลังสมบัติเปอร์เซียจะล่มสลายและตกเป็นของชาวมุสลิม ก็ได้เกิดขึ้นจริงตามที่ท่านบอกไว้ หลังก่อนจากเวลาผ่านไปเก้าปี ตอนที่เขาทำตัวโหดโหดและปฏิเสธที่จะยอมรับสารที่ท่านนบีส่งไปและยังได้ฉีกมันทิ้งตรงหน้า

ขณะเดียวกันท่านสลมาน อัล-ฟาริซี เราะฮ์ฎี ลล ลอฮุ อันฮุ ก็ได้กลายเป็นผู้ปกครองหัวเมืองมะดาอินเป็นคนแรกหลังจากการพิชิตเปอร์เซียในยุคของท่านอุมร์ บิน อัล-ค็อบฏอบ เราะฮ์ฎี ลล ลอฮุ อันฮุ ท่านสลมานได้ทำหน้าที่และเป็นตัวแทนภาพลักษณ์อันงดงามของอิสลาม ด้วยคุณลักษณะนิสัยถ่อมตน สมถะ และการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยมารยาทที่ดีงาม คุณลักษณะเช่นนี้ของท่านและของเศาะหาบะฮ์ท่านอื่นๆ ได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่งผลให้อิสลามแพร่กระจายอย่างรวดเร็วในหมู่ชาวเปอร์เซีย

¹ อัล-บะลาซุรีย์, *ฟุตูฮ อัล-บุลดาน*, หน้า 126-128, อัล-ญะาะบะรี, *ฮัต-ตารีค*, เล่ม 4 หน้า 106, อิบน์ อัล-อะซีร์, *อัล-กาหมิด*, เล่ม 2 หน้า 463

² อัล-บะลาซุรีย์, *ฟุตูฮ อัล-บุลดาน*, หน้า 130-131, ดูเพิ่มเติมใน อัล-ดูลอะซีฮ์ อัล-อุมะรี, *อัล-ฟุตูฮ อัล-อิสลามียะฮ์ อับรฺ อัล-อูคูร*, หน้า 124-133

สารของท่านหนีถึง มุเกากิส (จักรพรรดิไอยคุปต์แห่งอียิปต์)

มิสร์ หรือ อียิปต์ เป็นเมืองที่มีชื่อเสียงมาตั้งแต่โบราณกาล อัลกุรอานเองก็ได้พูดถึงมันหลายครั้ง อาทิในเรื่องราวเกี่ยวกับท่านนบียูสุฟที่อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

﴿ وَقَالَ الَّذِي اشْتَرَاهُ مِنْ مِصْرَ لِامْرَأَتِهِ أَكْرِمِي مَثْوَاهُ عَسَىٰ أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ وَلِنُعَلِّمَهُ مِن تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَاللَّهُ غَالِبٌ عَلَىٰ أَمْرِهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢١﴾ ﴾ [يوسف: ٢١]

ความว่า “คนอียิปต์ที่ซื้อเขามากล่าวกับภริยาของเขาว่า จงให้เขาพักอย่างมีเกียรติ บางทีเขาจะทำประโยชน์ให้เราได้บ้าง หรืออาจจะรับเขาเป็นบุตร และเช่นนั้นแหละเราได้ทำให้อัลลอฮ์มีอำนาจในแผ่นดิน และเพื่อเราจะได้สอนให้เขารู้วิชาทำนายฝัน และอัลลอฮ์ทรงเป็นผู้พิชิตในกิจการของพระองค์ แต่มนุษย์ส่วนใหญ่มิรู้” (ยูสุฟ : 21)

และพระดำรัสของอัลลอฮ์ที่ว่า

﴿ فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَىٰ يُوسُفَ ءَاوَىٰ إِلَيْهِ أَبْوِيهِ وَقَالَ ادْخُلُوا مِصْرَ إِن شَاءَ اللَّهُ ءَامِنِينَ ﴿٩٩﴾ ﴾ [يوسف: ٩٩]

ความว่า “ดังนั้น เมื่อพวกเขาเข้าไปหายูสุฟ เขาก็ได้สวมกอดพ่อแม่ของเขา และกล่าวว่า พวกท่านจงเข้ามาในอียิปต์โดยปลอดภัยเถิด อินชาอัลลอฮ์” (ยูสุฟ : 99)

ยังมีเรื่องราวที่ยืดยาวของมุขากับฟิรเอาน์ ที่อัลลอฮ์ได้เล่าถึงการสนทนาโต้ตอบของฟิรเอาน์ว่า

﴿ وَادَّأَىٰ فِرْعَوْنُ فِي قَوْمِهِ قَالَ يَا قَوْمِ أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهَذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِن تَحْتِي أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٥١﴾ ﴾ [الزخرف: ٥١]

ความว่า “และฟิรเอาน์ได้ประกาศท่ามกลางหมู่ชนของเขาว่า หมู่ชนของฉันเอ๋ย อาณาจักรแห่งอียิปต์นี้มีได้เป็นของฉันดอกหรือ และแม่น้ำเหล่านี้ไหลผ่านเบื้องล่าง(วังของ)ฉัน พวกท่านไม่เห็นดอกหรือ” (อัล-ซุคฺรฺฟ : 51)

และในพระดำรัสของอัลลอฮ์ว่า

﴿ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ وَأَخِيهِ أَنْ تَبَوَّءَا لِقَوْمِكُمَا بِمِصْرَ بُيُوتًا وَاجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ قِبْلَةً وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٧﴾ ﴾ [يونس: ٨٧]

ความว่า “และเราได้มีบัญชามายัง มูซา และพี่ชายของเขา (ฮารูน) ว่า จงจัดสร้างบ้านไว้ให้แก่กลุ่มชนของเจ้าทั้งสองในอียิปต์ และจงทำบ้านของพวกเขาเป็นกิบละฮฺ(หมายถึงเป็นมัสยิด) จงดำรงการละหมาด และจงแจ้งข่าวดีแก่บรรดาผู้ศรัทธา” (ยูนุส : 87)

และพวกเรบางคนก็จะไม่ยึดถืออีกบางคนเป็นพระเจ้าอื่นจากอัลลอฮฺ แล้วหากพวกเขาผินหลังให้ ก็จงกล่าวเถิดว่า พวกท่านจงเป็นพยานด้วยว่า แท้จริงพวกเราเป็นมุสลิมผู้มอบตนต่ออัลลอฮฺแล้ว”
(อาล อิมรอน : 64)¹

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เลือกให้ *ฮาฏิบ บิน อบี บัลตะอะฮฺ* เป็นผู้นำสาร² เมื่อนำสารไปถึง และมอบให้กับมุเกากิสก็ได้รับการต้อนรับอย่างสมเกียรติ จากนั้นมุเกากิสก็ได้เรียกบรรดาบาทหลวงทั้งหลายเพื่อหารือ และพยายามที่จะเสวนาโต้ตอบกับฮาฏิบ เพราะกุฎัยลลอฮฺอันฮฺ เช่น กล่าวตั้งข้อสงสัยว่า ถ้าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เป็นศาสนทูตจริง เหตุใดท่านจึงไม่ขอดุอาอ์ให้ อัลลอฮฺ ลงโทษพรรคพวกของท่าน ตอนที่พวกนั้นขับไล่ไล่ส่งท่านออกจากบ้านเกิดเมืองนอนไปยังที่อื่น? ท่านฮาฏิบก็ตอบว่า แล้วเหตุใดอีซาจึงไม่ขอดุอาอ์ต่ออัลลอฮฺให้ทรงทำลายพรรคพวกของท่าน ตอนที่พวกเขาจะนำท่านไปแขวนกางเขนก่อนที่พระองค์จะทรงยกท่านขึ้นสู่ชั้นฟ้าด้วยแล้ว? มุเกากิสตอบว่า เจ้าฉลาดมาก เจ้าต้องเป็นคนที่ถูกส่งมาจากคนที่ฉลาดแน่ จากนั้นมุเกากิสก็ได้ตอบสารของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม โดยไม่ได้ระบุว่าตัวเองรับอิสลาม ถึงแม้ว่าจะเข้าใจเนื้อหาการเรียกร้องเชิญชวนในสารของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม แล้วก็ตามในสารตอบกลับนั้นมีใจความว่า

“ถึงมุหัมมัด บิน อับดุลลอฮฺ จากมุเกากิสแห่งอียิปต์ ศานติแต่ท่าน อนึ่ง ข้าได้อ่านสารของท่านและเข้าใจเนื้อหาที่ท่านได้กล่าวและเชิญชวนในสารนั้นแล้ว แท้จริง ข้ารู้แล้วว่าไม่มีปีที่ยิ่งเหลืออยู่ และก็เคยคิดว่าเขาน่าจะกำเนิด ณ ดินแดนซาม ข้าได้ให้เกียรติทูตของท่านแล้ว และขอส่งทาสหญิงสองคนแก่ท่าน พวกนางทั้งสองเป็นผู้มีเกียรติในหมู่ชาวไอยคุปต์ ยังมีเสื้อผ้าและล่ออีกหนึ่งตัวที่ขอมอบเป็นของขวัญให้ท่านใช้เป็นพาหนะ วัลสลาม”³

เห็นได้ชัดจากการสนทนาของมุเกากิสกับฮาฏิบหลายๆ ครั้ง ว่าเขายอมรับและเชื่อว่าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม นั้นคือศาสนทูตจริง และเชื่อว่าบรรดาสาวกของท่านจะต้องมาพิชิตและเปิดเมืองอียิปต์อย่างแน่นอน⁴

¹ ดูการอ้างอิงใน มุหัมมัด อับดุลลอฮฺ ฮีอบบาน, *มัรวิยาต อัล-วะซาอิก อัล-มักทุบะฮฺ มิน อัน-นะบียฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม วะ อิลัยฮฺ*, หน้า 673-675

² อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 3 หน้า 706, อิบน์ สะอัด, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ* จาก *อ็ฏ-ฏาะบะกอต*, เล่ม 10 หน้า 26, อัซ-ซะฮะบี, *สัยร์ อะฮฺลุลาม อัน-นุบะลาฮฺ*, เล่ม 1 หน้า 300

³ อิบน์ สะอัด, *อ็ฏ-ฏาะบะกอต*, เล่ม 1 หน้า 260, มุหัมมัด อิบน์ ฮุสเซน, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 2 หน้า 362

⁴ อิบน์ หะญูร, *อัล-อิกอบะฮฺ*, เล่ม 3 หน้า 531, อิบน์ อับดุลหะกีม, *ฟุตูห มิศรฺ วะ อัคบารุฮา*, หน้า 45-47, ดู ฟารุก หัมมาดะฮฺ, *อัล-อะลาเกอด อัล-อิสลามียะฮฺ อัน-นัศรอเนียฮฺ*, หน้า 54

ในจำนวนเครื่องบรรณาการที่มุเกากิสส่งมอบให้กับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็คือ มารียะฮ์ อัล-กิบฎียะฮ์ ซึ่งต่อมาก็ได้กลายเป็นมารดาของอิบรอฮีม บุตรชายของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และยังมีทาสหญิงอีกคน¹ กับทาสชายผิวดำ หนึ่งคนและรองเท้าอีกหนึ่งคู่

เห็นได้ชัดจากสารที่มุเกากิสส่งกลับมายังท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ว่า ได้ให้เกียรติท่านนบี และทราบดีว่าท่านคือศาสนทูตคนสุดท้าย แต่ก็ยังไม่ปรากฏข้อความที่ชัดเจนในสารว่าเขาได้เข้ารับอิสลามทั้งๆ ที่เขาทราบแน่ชัดดีแล้ว ซึ่งก็เป็นเหมือน กับเฮราคลิดุสที่รู้ว่าอะไรถูกแต่ก็ปฏิเสธไม่ยอมทำตาม และเขาเองก็แน่ใจว่าชาวมุสลิมจะตั้งมาพิชิตเมืองอียิปต์ เช่นเดียวกับที่ชาวมุสลิมก็มั่นใจเช่นนั้น ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวก็เกิดขึ้นจริงในยุคของมุเกากิสเองอีกด้วย

ในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 20 ท่านอัมรฺ บิน อัล-อาศ ก็ได้พิชิตอียิปต์² และเมื่อมีคนถามมุเกากิสถึงนิสัยของชาวมุสลิม เขาก็ตอบว่า “ถ้าคนเหล่านี้ต้องเผชิญหน้ากับเทือกเขาอันแข็งแแกร่ง ก็ยอมที่พวกเขาต้องทลายมันลงได้แน่”³ มุเกากิสรู้ว่าชาวมุสลิมมีความแข็งแกร่งและจะได้รับชัยชนะที่อัลลอฮ์ประทานให้พวกเขา จึงยอมทำสัญญาและจ่ายญิซยะฮ์ให้⁴

สารของท่านนบีไปยังกษัตริย์แห่ง *หะบะชะฮ์*

หะบะชะฮ์ เป็นดินแดนทางตะวันตกของทวีปแอฟริกาซึ่งอยู่ตรงข้ามกับฝั่งชายหาดของเยเมน อาณาเขตของมันเปลี่ยนแปลงเรื่อยมาตามยุคสมัย ตามความเห็นที่มีน้ำหนักที่สุด ในช่วงสมัยของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม นั้น เมืองหะบะชะฮ์มีอาณาบริเวณครอบคลุมส่วนหนึ่งของโซมาเลีย ชูดาน และบริเวณรอบๆ ด้วย เป็นที่รู้จักในสมัยโบราณในชื่อว่า *อะบิสซิเนีย* (Abyssinia) ซึ่งปัจจุบันคือประเทศเอธิโอเปียนั่นเอง อาณาจักรแห่งนี้เป็นที่รู้จักมาตั้งแต่ยุคเก่าก่อนสมัยท่านนบีสุดท้ายมาน อะลัยฮิสสลาม เป็นดินแดนที่ศาสนาคริสต์แพร่ขยายกว้างขวางในคริสต์ศตวรรษที่สี่ จนแผ่อิทธิพลเข้ามายึดครองเยเมนได้ในปี ค.ศ. 525 และปกครองอยู่นานถึงห้าสิบปี มีเมืองหลวงชื่อว่า *อักซุม* (Axum)⁵

¹ อิบน์ กะษีร, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 3 หน้า 515

² อัล-บะลาฎรีย์, *ฟุตูฮ อัล-บุลดาน*, หน้า 214, อัล-มักกรีซี, *อัล-มะวาอิซ วะ อัล-อิอติบาร*, เล่ม 1 หน้า 288, ดู อัลดุลอะซีซ อัล-อุมะรีย, *อัล-ฟุตูฮ อัล-อิสลามียะฮ์ อิบรฺ อัล-อูศร*, หน้า 103

³ อิบน์ ตัมรี บัรดี, *อัน-นูญุม อัล-ซาฮิเราะฮ์*, เล่ม 1 หน้า 24, อัล-มักกรีซี, *อัล-มะวาอิซ วะ อัล-อิอติบาร*, เล่ม 1 หน้า 299

⁴ อัล-มักกรีซี, *อัล-มะวาอิซ วะ อัล-อิอติบาร*, เล่ม 1 หน้า 299, อัลดุลอะซีซ อัล-อุมะรีย, *อัล-ฟุตูฮ อัล-อิสลามียะฮ์ อิบรฺ อัล-อูศร*, หน้า 143, 144

⁵ อิบน์ อัล-หะสัน อะลีย อัน-นัจวี, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, หน้า 300, ดู ตัฟซีร์ อิบน์ กะษีร, เล่ม 2 หน้า 2031

ชาวมักกะฮะฮุมี่มีความสัมพันธ์กับหะบะชะฮุม่าตั้งแต่ก่อนยุคของท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เพราะเป็นดินแดนแห่งการค้าขายที่ชาวมักกะฮุส่ง ออก และ นำสินค้าเข้ามา ชาวหะบะชะฮุเคยพิชิตเยเมนและปกครองดินแดนแถบนี้ก่อนที่ท่านนบีมุหัมมัด คือลัลลอลฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จะประสูติ และเคยสู้รบแย่งชิงอำนาจกับพวกเปอร์เซียมาก่อน ผู้นำชาวหะบะชะฮุในเยเมนที่รู้จักกันมากที่สุดในประวัติศาสตร์ก็คือ อับเราะฮะฮะฮุ เป็นผู้นำกองทัพซึ่งที่คิดจะเข้ามาทำลายกะฮุบะฮุ ตามที่อัลกุรอานได้เล่าเรื่องราวของพวกเขาว่า

﴿ أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ ۗ أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ ۗ وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ۖ تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ ۖ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ ۗ ﴾ [الفيل: 1-5]

ความว่า “เจ้าไม่เห็นดอกหรือว่า พระเจ้าของเจ้าได้กระทำกับพวกเจ้าของข้าอย่างไร? พระองค์มิได้ทรงทำให้แผนการณ์ของพวกเขาสูญสิ้นดอกหรือ? และได้ทรงส่งนกเป็นฝูงๆ ลงมาเหนือพวกเขา มันได้ขว้างพวกเขาด้วยหินที่ทำด้วยดินแข็ง แล้วพระองค์ทรงทำให้พวกเขาถูกทำลาย เป็นเช่นใบไม้ที่ถูก(สัตว์)กิน”¹

ตอนที่ท่านนบีและบรรดาเศาะหาบะฮุได้รับความเดือดร้อนจากชาวมักกะฮุ ท่านก็ได้สั่งให้เศาะหาบะฮุอพยพไปยังหะบะชะฮุ² และได้บอกเล่าถึงความยุติธรรมของกษัตริย์หะบะชะฮุ ซึ่งชาวอาหรับจะเรียกว่า อัน-นะญาซีฮ์ เป็นชื่อที่ถูกเรียกกับกษัตริย์ทุกคนที่ปกครองหะบะชะฮุ ในสมัยของท่านนบีนั้นหะบะชะฮุปกครองโดยกษัตริย์ที่มีนามว่า อัศหะมะฮุ และกลุ่มอพยพชุดแรกมีท่านญะฮุฟร บิน อบี ฏอลิบ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ไปด้วย ท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ส่งสารไปยังนะญาซีฮ์ว่า “ด้วยพระนามของอัลลอฮุผู้ทรงเมตตาปรานี จากมุหัมมัดเราะฮ์มุลลอฮุ ถึงอัน-นะญาซีฮ์ อัศหะม กษัตริย์แห่งหะบะชะฮุ ขอความศานติประสพแต่ท่าน แท้จริงข้าขอสดุดีพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของนิอุมัตของพระองค์ที่มีแก่ท่าน พระผู้เป็นเจ้าของผู้ทรงครอบครอง ผู้ทรงบริสุทธิสูงส่ง ผู้ทรงศานติ ผู้ทรงปกป้อง ผู้ทรงครองอำนาจ ข้าขอเป็นสักขีพยานว่าอิซาบุดตรของมรยัมนั้นเป็นวิญญานและถ้อยคำที่อัลลอฮุทรงเป่าลงไปในตัวของมรยัมหญิงพรหมจารีผู้บริสุทธิ์ แล้วนางก็ตั้งครรรภ์อิซา พระองค์ทรงให้บังเกิดอิซาจากวิญญานและการเป่าของพระองค์ เช่นเดียวกับที่พระองค์ได้สร้างอาดัมด้วยพระหัตถ์และการเป่าของพระองค์ แท้จริง ข้าขอเชิญชวนท่านสู่อัลลอฮุเพียงพระองค์เดียวโดยไม่มีภาคีใดๆ เทียบเคียงกับพระองค์ ขอเรียกร้องท่านสู่ความรักต่อกันบนฐานแห่งการเชื่อฟังพระองค์ ขอให้ท่านตามข้าและศรัทธาต่อสิ่งที่ได้ข้าได้รับมา แท้จริง ข้าคือศาสนทูตของอัลลอฮุ ข้าได้ส่งญาติของข้าญะฮุฟรพร้อมชาวมุสลิมคณะหนึ่งกับเขาเป็นตัวแทนมายังท่าน

¹ ดู ตัฟซีร อิบน์ กะษีร, เล่ม 2 หน้า 2031

² ดูหัวข้อ การอพยพไปยังหะบะชะฮุ จากหนังสือเล่มนี้

เมื่อพวกเขามาถึงแล้วก็ขอให้ท่านต้อนรับพวกเขาและละเว้นที่ฐิติความหยิ่งผยอง แท้จริง ข้าขอเชิญชวนท่านและทหารของ ท่าน สู้อำนาจ อัจฉริยะ แท้จริง ข้าได้กล่าวชี้แจงจนแจ่มแจ้งแล้วและได้แนะนำอย่างชัดเจนแล้ว ดังนั้น ท่านจงรับคำแนะนำของข้าเถิด และขอความสันติจงประสบแด่ผู้ที่ตามทางนำ”¹

รูปแบบสำนวนของสารฉบับนี้มีความแตกต่างอย่างชัดเจนจากสารฉบับอื่นๆ ที่ท่านนบี คีอ ล ล ล ล อ ฮ อ ะ ล ย ฮี ว ะ ส ล ล ม ได้ส่งไปยังเจ้าเมืองต่างๆ ในสารที่ส่งไปยังนบียะญาศีร์มีรูปแบบสำนวนที่เฉพาะเจาะจงกับบุคคลที่มีความเชื่อความศรัทธาอยู่แล้วส่วนหนึ่ง และแน่นอนว่านบียะญาศีร์น่าจะต้องพูดคุยเสวนากับญะอูฟิร บิน อปีฏอิลิบ เราะฎียัลลอฮุอันฮุ หลายรอบ เช่น ตอนที่พวกกุเรซส่งตัวแทนมาขอให้มอบตัวญะอูฟิร และพรรคพวกกลับคืนสู่มักกะฮุ กษัตริย์อัศหะมะฮุจึงได้จัดวงชุมนุมให้มีการสนทนาโต้ตอบเพื่อที่จะรับฟังทั้งจากฝั่งญะอูฟิรและฝ่ายกุเรซ ผลการพูดคุยทำให้ นบียะญาศีร์มีแนวโน้มเอียงสู่สังฆธรรมและอิสลาม² และท่านก็พร้อมที่จะปกป้องบรรดาเศาะหาบะฮุผู้อพยพ สุดท้ายนบียะญาศีร์ก็ได้ตอบกลับสารของท่านนบี คีอ ล ล ล ล อ ฮ อ ะ ล ย ฮี ว ะ ส ล ล ม และประกาศรับอิสลามกับญะอูฟิร บิน อปีฏอิลิบ เนื้อหาบางส่วนในสารตอบกลับมีว่า

“ด้วยพระนามของอัลลอฮุผู้ทรงเมตตาปรานียิ่ง ถึงมูฮัมมัดเราะฮ์สุลลอลอฮุ จากอัน-นบียะญาศีร์ อัศหะมะฮุ ขอความสันติจากอัลลอฮุ ความเมตตาของพระองค์ และบะเราะกะฮ์จากพระองค์ จงประสบแด่ท่านไอ้คนบีของอัลลอฮุ อัลลอฮุผู้ซึ่งไม่มีพระเจ้าอื่นใดอีกที่ควรแก่การสักการะนอกจากพระองค์เท่านั้น อนึ่ง แท้จริง ได้มีหนังสือของท่านมาถึงฉันแล้ว ไ้ศาสนทูตของอัลลอฮุ ที่ท่านได้พูดถึงเรื่องราวของนบียีซา ขอสาบานด้วยพระผู้อภิบาลแห่งชั้นฟ้าและแผ่นดิน แท้จริงแล้ว ตัวตนของอีซานั้นไม่ได้เป็นอื่นนอกเหนือจากที่ท่านกล่าวมาสักนิดเดียว อีซาเป็นดังที่ท่านกล่าวมาไม่ผิดเลยสักนิดแม้จะเล็กน้อยเท่าขี้ขี้เปือกกุกอินทผลัมก็ตาม เราารู้แล้วว่าท่านได้ส่งอะไรมาแก่เรา เราได้ดูแลญาติของท่านและคณะของเขาอย่างใกล้ชิด ดังนั้น ข้าขอปฏิญาณว่าท่านเป็นศาสนทูตของอัลลอฮุ ผู้สัจจริงและได้รับการรับรองว่าสัจจริง แท้จริง ข้าขอให้ สัตย์า บัน ต่ อ ท่าน และ ญา ตี ข อง ท่าน ข้าขอน้อมรับอิสลามต่อหน้าเขาเพื่ออัลลอฮุพระผู้อภิบาลแห่งสากลโลก”³

บรรดาเศาะหาบะฮุที่อาศัยอยู่ในหะบะชะฮุสามารถใช้ชีวิตอย่างสมเกียรติและได้รับการดูแลอย่างดีจากกษัตริย์หะบะชะฮุ มีรายงานมากมายที่ชี้ถึงการเข้ารับอิสลามของท่าน

¹ อิบน์ กะษีร, *อัล-สีเราะฮุ อัน-นบะวะวีเยฮุ*, เล่ม 2 หน้า 15, อิบน์ อัล-กียอิม, *ซาต อัล-มะฮาด*, เล่ม 3 หน้า 689

² ดูหัวข้อ การอพยพไปยังหะบะชะฮุ จากหนังสือเล่มนี้

³ อิบน์ อัล-กียอิม, *ซาต อัล-มะฮาด*, เล่ม 4 หน้า 690, อิบน์ กะษีร, *อัล-บิดาเยฮุ เว อัน-นิฮายะฮุ*, เล่ม 3 หน้า 84, อิบน์ อัล-ญะญายีย์, *วะฟาอ์ อัล-วะฟาอ์ ฟี อะห์वाल อัล-มุศฏาฟา*, เล่ม 2 หน้า 75

และมีการพบปะพูดคุยระหว่างท่านและบรรดาเศาะหาบะฮ์หลายต่อหลายครั้ง ซึ่งทุกครั้งบรรดาเศาะหาบะฮ์ก็จะพบแต่ความดีงามจากท่านเสมอ

ยังมีรายงานที่ยืนยันได้ว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ส่งสารอีกฉบับหนึ่งไปหาอัสหะมะฮ์ศุคษัตริย์หะบะชะฮ์ ซึ่งน่าจะเป็นจะเป็นสารฉบับที่สองที่แตกต่างจากฉบับแรก ฉบับที่สองนี้ถูกนำไปโดยอัมร์ บิน อุมัยยะฮ์ อัฏ-ฏะฮะรี ในปีที่หกฮิจญ์เราะฮ์ศักราช มีเนื้อหาว่า “ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ผู้ทรงเมตตาปรานียิ่ง จากมุหัมมัดเราะฮ์สุลุลลอฮ์ ถึงอัน-นะญาซียกษัตริย์หะบะชะฮ์ ท่านจงรับอิสลามเถิด แท้จริงข้าขอสดุดีพระเจ้าเป็นเจ้าต่ออนุมุตของพระองค์ที่มีแก่ท่าน พระเจ้าเป็นเจ้าผู้ทรงครอบครอง ผู้ทรงบริสุทธิสูงส่ง ผู้ทรงศานติ ผู้ทรงปกป้อง ผู้ทรงครองอำนาจ ข้าขอเป็นสักขีพยานว่าอีซาบุตรของมัรยัมนั้นเป็นวิญญานจากพระองค์อัลลอฮ์และถ้อยคำรัสของพระองค์ที่ทรงเป่าลงไป ในตัวของมัรยัมหญิงพรหมจารี ผู้บริสุทธิ์ แล้วนางก็ตั้งครรภ์อีซา พระองค์ทรงให้บังเกิดอีซาจากวิญญานและการเป่าของพระองค์ เช่นเดียวกับที่พระองค์ได้สร้างอาดัมด้วยพระหัตถ์ของพระองค์ แท้จริงข้าขอเชิญชวนท่านสู่อัลลอฮ์เพียงพระองค์เดียวโดยไม่มีภาคีใดๆ เทียบเคียงกับพระองค์ ขอเรียกร้องท่านสู่ความรักต่อกันบนฐานแห่งการเชื่อฟังพระองค์ ขอให้ท่านตามข้าและศรัทธาต่อสิ่งที่ได้เข้าได้รับมา แท้จริง ข้าคือศาสนทูตของอัลลอฮ์ แท้จริง ข้าขอเชิญชวนท่านและทหารของท่านสู่พระองค์อัลลอฮ์ แท้จริง ข้าได้กล่าวชี้แจงจนแจ่มแจ้งแล้ว และได้แนะนำอย่างชัดเจนแล้ว ดังนั้น ท่านจงรับคำแนะนำของข้าเถิด และขอความสันติจงประสบแด่ผู้ที่ตามทางนา”¹

เมื่อนะญาซีได้อ่านสารแล้วก็ได้สนทนาตอบโต้กับอัมร์ บิน อุมัยยะฮ์ อัฏ-ฏะฮะรี เกี่ยวกับท่านนบีอีซา อะลัยฮิสสลาม และการตะอูวะฮ์ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ซึ่งมีใจความส่วนหนึ่งว่า ท่านอัมร์ได้กล่าวแก่นะญาซีว่า โอ้อัสหะมะฮ์ แท้จริง ฉันมีหน้าที่ต้องพูดและขอให้ท่านฟัง แท้จริง ดูเหมือนว่าท่านจะเอ็นดูเรา และเราก็เชื่อมั่นในตัวท่านมาก เพราะเราไม่เคยคาดหวังเรื่องดีใดๆ จากท่านเว้นแต่เราจะได้รับมันจากท่านจริงๆ ไม่มีเรื่องใดที่เราหวาดกลัวเว้นแต่ท่านจะให้ความปลอดภัยแก่เรา เราได้รับหลักฐานเห็นในตัวท่านจากคำพูดของท่านเอง คัมภีร์อินญีลเป็นประจักษ์พยานระหว่างเราและท่านอย่างไม่มีทางปฏิเสธ เป็นผู้ตัดสินที่ไม่เอนเอียงอีก ในนั้นมีจุดตัดและข้อตัดสินความถูกต้อง มิเช่นนั้นแล้ว ท่านกับนบีผู้ไม่รู้หนังสือคนนี้ก็เปรียบเทียบได้เหมือนกับยิวและอีซาบุตรของมัรยัม ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ส่งสารของท่านพร้อมตัวแทนไปยังบุคคลต่างๆ มากมาย แต่ท่านนบีได้คาดหวังจากตัวท่านเป็นพิเศษไม่เหมือนกับความคิดเห็นจากคนอื่นๆ ท่านนบีรับรองในตัวท่านว่าจะได้รับรางวัลและผลบุญที่คอยท่านอยู่ข้างหน้า

¹ อิบน์ อับ-กัอยยิม, *ซาต อัล-มะฮาด*, เล่ม 4 หน้า 689

ต่างจากคนอื่นที่ท่านนบีเกรงกลัวว่าพวกเขาอาจจะได้รับโทษ ได้ยินดังนั้น อัน-นะญาซีก็ตอบกลับไปว่า ข้าขอให้อัลลอฮ์เป็นพยาน ด้วยการปฏิญาณว่าเขานบีผู้ไม่รู้หนังสือที่บรรดาชาว คัมภีร์ต่างเฝ้าคอยอยู่ และการที่มุซาเคยแจ้งข่าวดีว่าจะมีนบี(อีซา)ผู้ซึ่งลา ก็เหมือนกับที่นบีอีซาแจ้งข่าวดีว่าจะมีนบี(มุหัมมัด)ผู้ซึ่งอุฐ¹ และการได้เห็นกับตานั้นไม่เท่าการได้ยินข่าวกับหู จากนั้น อัน-นะญาซีก็เขียนสารตอบกลับให้ท่านนบี คืออัลลิลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม²

เนื้อความในสารดังกล่าวและในรายงานอื่นๆ ต่างก็ยืนยันว่านะญาซีได้รับอิสลามกับอัมร์ บิน อุมัยยะฮ์ อัญญาอะมะรียั ทศนะที่หนักกว่าในความเห็นของผู้เขียนและนักวิชาการส่วนใหญ่ก็คือ นะญาซี ยัคน ที่สอง นี้ไม่ใช่คนเดียวกับนะญาซี คนแรกที่ญะอูฟร์ บิน อบี ฏอลิบ และพรรคพวกเคยอพยพไปในสมัยของท่าน รายงานหลายชิ้นที่ระบุว่านะญาซีคนนี้ชื่อ อัศหะมะฮ์ บิน อับหะฮ์ ท่านนบีเคยส่งสารไปให้เขาเพื่อสั่งให้เขาจัดการแต่งงานท่านนบี คืออัลลิลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กับอุมมุ หะบิบะฮ์ บิน ตู อบี สุฟยาน ซึ่งท่านได้สู้ขอร้องนางขณะที่ยังอยู่ที่หะบะชะฮ์ หลังจากที่สามีของนางออกจากอิสลามและเสียชีวิตไปแล้ว อัศหะมะฮ์จึงเป็นตัวแทนให้กับท่านนบีในการจัดการสมรสและจ่ายค่าสินสอดให้กับนาง³ และยังมีรายงานต่างๆ ที่เล่าว่ากษัตริย์หะบะชะฮ์เคยส่งตัวแทนบางคนมาหาท่านนบี คืออัลลิลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในปีที่แปดฮิจญ์เราะฮ์ศักราช แต่พวกเขากลับจมน้ำทะเลก่อนที่จะเดินทางมาถึงมะดีนะฮ์⁴

อัมร์ บิน อุมัยยะฮ์ อัญญาอะมะรียั ได้นำบรรดาเศาะหาบะฮ์ผู้อพยพกลับมายังมะดีนะฮ์ด้วยเรือสองลำ ในปีที่หกฮิจญ์เราะฮ์ศักราชระหว่างที่มีสงครามคือยบร ในนั้นรวมญะอูฟร์ บิน อบีฏอลิบ อยู่ด้วย ท่านนบี คืออัลลิลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ถึงกับกล่าวคำพูดออกมาด้วยความตื่นตันว่า “ฉันไม่รู้ว่าจะอันไหนที่น่าดีใจกว่ากัน ระหว่างการได้พิชิตคือยบร หรือการกลับมาของญะอูฟร์ ” ไม่น่าสงสัยว่าการเตรียมตัวและเสบียงเดินทางกลับของเศาะหาบะฮ์เหล่านี้ย่อมต้องมาจากการช่วยเหลือและจัดแจงของนะญาซี อิบน์ อิชาม ได้ทำการนับชื่อเศาะหาบะฮ์กลุ่มนี้ทั้งหมดและตั้งชื่อบทในตำราของท่านว่า “ว่าด้วยการกลับมาของญะอูฟร์ บิน อบีฏอลิบจากหะบะชะฮ์ และเรื่องราวการอพยพสู่หะบะชะฮ์”⁵

มีรายงานที่ถูกต้องในตำราหะดีษเศาะฮีหฺของอัล-บุคอรีและมุสลิม และตำราอื่นๆ ว่า ท่านนบี คืออัลลิลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ทำการละหมาดญะนาซะฮ์แบบขออับให้กับนะญาซีตอนที่เขาเสียชีวิต⁶ แม้ว่าจะมีความเห็นต่างกันอยู่ว่าเกิดขึ้นเมื่อไร แต่นั่นก็แสดงให้เห็นชัดว่าเขาตายในสภาพที่เป็นมุสลิม

¹ เป็นหลักฐานว่านบีอีซาเคยแจ้งข่าวเกี่ยวกับการบังเกิดของท่านนบี มุหัมมัด คืออัลลิลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เหมือนที่มุซาเคยแจ้งข่าวเกี่ยวกับนบีอิซามาก่อน

² อิบน์ อัล-กัอยยิม, *ซาด อัล-มะฮาด*, เล่ม 4 หน้า 689-690

³ อิบน์ สะอูด, *สุนัน อัน-นะบี* คืออัลลิลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม *วะ อัยยามุฮ์*, เล่ม 1 หน้า 608, ดู อิบน์ กะษีร, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 3 หน้า 273

⁴ อิบน์ อิศฮาก, *อัล-สีเราะฮ์*, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 219, อิบน์ หะญูร, *อัล-อิสอบะฮ์*, เล่ม 1 หน้า 102

⁵ อิบน์ อิชาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 3 หน้า 359

⁶ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, *กิตาบ อัล-มะฆอซี*, *باب เมอาด อัน-นะญาซี*, เล่ม 4 หน้า 246

และมีทัศนคติที่น้ำหนักรมากในหมู่ผู้ละมาส์ส่วนใหญ่ที่มีความเห็นว่า
นะญาซีย์ไม่ได้เปิดเผยความเป็นมุสลิมของตนและได้ปกปิดสถานะตัวเองไว้เป็นความลับ
ซึ่งกรณีนี้ น่าจะเป็นนะญาซีย์คนแรกที่เคยต้อนรับอะบูฟร บิน อับดุลลิบและบรรดาผู้อพยพ

นักประวัติศาสตร์บางคนได้กล่าวว่า ฮีรอกิล จักรพรรดิโรมัน (เฮอริคิวลิส)
ก็ทราบข่าวการรับอิสลามของนะญาซีย์ ก่อนหน้านั้นทางโรมันได้เคยส่งความช่วยเหลือเป็นทรัพย์สินสมบัติให้ทุกปี
เพราะความเกี่ยวข้องกันทั้งในแง่ศาสนาและการปกครอง
แต่หลังจากนะญาซีย์รับอิสลามโรมันก็ตัดทิ้งความช่วยเหลือนั้นไป¹

สารของท่านหนีไปยังเฮาชะฮุ บิน อะลี อัส-หะนะฟี เมือง อัล-ยะมามะฮุ

อัล-ยะมามะฮุ เป็นแคว้นหนึ่งในเขตหน้าญุด มีชื่อเรียกว่า อัล-อะฮฺญู หรือ อัล-อาวิฏี ฐานของมันอยู่ที่ หนะญูร์
ทางตะวันตกของแคว้นอัล-บะหรีฮฺยน์ แคว้นนี้มีเมืองที่รู้จักกันหลายแห่งในเขต วาดีย์ หนะนีฟะฮุ
และบริเวณใกล้เคียง ซึ่งก็คือกรุงริยาดและเมืองรอบๆ ตามแผนที่ในปัจจุบัน เป็นแคว้นที่มีชื่อเสียงด้านการเกษตร
ในสมัยของท่านหนีนั้นบริเวณนี้เป็นแหล่งผลิตข้าวสาลีที่ส่งไปขายยังนครมักกะฮุและที่อื่นๆ²

แคว้นอัล-ยะมามะฮุ มีชุมชนเมืองและผู้นำที่หลากหลาย มีเผ่าต่างๆ
ที่สำคัญและมีชื่อเสียงในด้านแหล่งน้ำและสวนอินทผลัม³

เผ่าที่มีชื่อเสียงมากที่สุดคือ บนู หนะนีฟะฮุ ซึ่งมีฐานปกครองอยู่ที่เมือง หนะญูร์ และที่เมือง อักเราะะบาศ์
(อยู่ใกล้กับ อัล-อูัยนะฮุ)⁴ ผู้นำเผ่าที่รับอิสลามและเป็นที่ยอมรับมากที่สุด คือ ชุมามะฮุ บิน อุษาลุ
ซึ่งมีรายงานเล่าการรับอิสลามของเขาอย่างที่รับทราบกัน⁵
หลังจากที่รับอิสลามเขาก็ได้ห้ามส่งข้าวสาลีไปขายแก่พวกกุเรชที่มักกะฮุ ชาวมักกะฮุจึงได้ขอร้องไปยังท่านหนี
คือลัลลลลฮุอะลียฮฺวะสลัลัม ให้เป็นคนกลางช่วยเจรจาให้เขาส่งข้าวสาลีไปมักกะฮุตามเดิม
ผู้นำที่มีชื่อเสียงอีกคนหนึ่งก็คือเฮาชะฮุ บิน อะลี อัส-หะนะฟี ที่ท่านหนี คือลัลลลลฮุอะลียฮฺวะสลัลัม
ได้ส่งสารไปยังเขา ซึ่งมีแหล่งอาศัยอยู่แถว เญาว อัล-เคาะฏอริม (เมืองอัล-ค็อรญ์ ในปัจจุบัน)
เขาผู้นี้คือผู้ปกครองของเผ่า หนะนีฟะฮุ ท่านหนี คือลัลลลลฮุอะลียฮฺวะสลัลัม
ได้ส่งสารไปยังเขาในปีที่หกฮิจญ์เราะฮ์ศักราช พร้อมกับสารที่ถูกส่งไปยังกษัตริย์อื่นๆ เนื้อหาของสารมีว่า
“ด้วยพระนามของอัลลอฮุผู้ทรงเมตตาปราณี จากมุฮัมมัดเราะฮ์สุลุลลอฮุ ถึงเฮาชะฮุ บิน อะลี
ขอความศานติจงประสบแด่ผู้ตามทางนำ จงทราบเถิดว่าศาสนาของข้าจะปรากฏไปจนสุดเขตที่เพ้าย่า

¹ อิบน์ อัล-ก็อยยิม, *ซาด อัล-มะฮาด*, เล่ม 3 หน้า 694

² ยากูต อัล-หะมะวี, *มุญัหม์ อัล-บุคดาน*, เล่ม 5 หน้า 442, ดู อับดุลลอฮุ บิน เคาะมีส, *มุญัหม์ อัล-ยะมามะฮุ*, เล่ม 1 หน้า 15

³ อ้างอิงเล่มเดียวกัน

⁴ อับดุลลอฮุ บิน เคาะมีส, *มุญัหม์ อัล-ยะมามะฮุ*, เล่ม 5 หน้า 442

⁵ ดู เคาะซีย์ อัล-บุคอรี, *กิตาบ อัล-มะฆอซี*, *باب วัลด์ บนี หนะนีฟะฮุ* ะ *หะดีษ ชุมามะฮุ บิน อุษาลุ*, หมายเลข 4372

จงรับอิสลามเถิดแล้วท่านจะปลอดภัย และข้าจะให้ท่านเป็นเจ้าของสิ่งที่ท่านครอบครองอยู่ตามเดิม” เมื่อสุลัยมาน บิน อัมร์ อัล-อามิรีย์ ได้นำสารของท่านปีที่ประทับตราเรียบร้อยมาถึงเขา เขาชะฮูก็ได้ต้อนรับเขาอย่างดี และสุลัยมานก็ได้อ่านสารให้เขาฟัง เมื่อนั้นเขาจึงได้ให้เขียนสารตอบกลับไปยังท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลยฮิวะลัลลัม ว่า “สิ่งที่ท่านเชิญชวนนั้นช่างดีงามยิ่ง แต่ข้าเป็นนักวีและนักเทศน์ประจำเผ่าของข้า ชาวอาหรับจะให้เกียรติสถานะข้า ดังนั้น ท่านจงมอบอำนาจบางส่วนให้ข้าแล้วพวกเขา ก็จะตามท่าน” เขาชะฮูยังได้มอบของขวัญให้กับสุลัยมานและสวมเสื้อที่ทอจากผ้าเมือง ฮะญัรให้สุลัยมานได้กลับมาหาท่านนบีพร้อมของดังกล่าวและได้อ่านสารตอบกลับให้ฟัง ท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลยฮิวะลัลลัม ได้กล่าวว่า “หากมันเขาขอที่ดินสักผืนหนึ่งจากฉัน ฉันก็จะไม่ให้เขา สูญเสียแน่แล้ว สิ่งที่เขาครอบครองจะต้องสูญเสียอย่างแน่นอน”¹

ผู้ถือสารของท่านนบีคือสุลัยมาน บิน อัมร์ อัล-อามิรีย์ เป็นหนึ่งในเศาะหาบะฮ์ชุดแรกที่อพยพไปยังหะบะชะฮ์ ท่านพาครอบครัวอพยพไปพร้อมกัน และยังได้ให้กำเนิดลูกที่หะบะชะฮ์อีกด้วย²

ตอนที่สารของท่านนบีมาถึงเขาชะฮู ขณะนั้นมีชาวคริสต์ที่มีตำแหน่งจากเมืองชามนั่งอยู่เดี่ยวคนหนึ่ง เขาชะฮูจึงได้ถามเขาเกี่ยวกับท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลยฮิวะลัลลัม และเล่าให้เขาฟังถึงสารที่ท่านนบีส่งมาให้ รวมถึงสารตอบกลับที่เขาชะฮูส่งไปบอกว่าเขากลับจะสูญเสียอำนาจเดิมที่ตัวเองครอบครอง ชายชาวคริสต์คนนั้นตอบว่า “ถ้าท่านตามเขา แน่แน่นอนเขาจะต้องให้ท่านมีอำนาจต่อไป แท้จริงเรื่องดีจะเกิดขึ้นกับท่านในกา รตามเขา แท้จริงแล้วเขาคืออนบีชาวอาหรับผู้ไม่รู้หนังสือที่อีซาเคยแจ้งข่าวดีมาก่อนหน้านี้ ชื่อของเขาถูกเขียนในอินญิลว่ามูฮัมมัดเราะฮ์สุลุลลอฮ์”³

เป็นที่ชัดเจนว่าเขาชะฮูยืนกรานที่จะไม่รับอิสลามแม้ว่าท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลยฮิวะลัลลัม จะส่งสารเชิญชวนไปแล้วก็ตาม ซึ่งเงื่อนไขและการปฏิเสธที่จะรับอิสลามของเขาเป็นเหตุทำให้ท่านนบีกล่าวว่า “อำนาจของเขาจะต้องสูญเสียแน่แล้ว” ซึ่งมันก็เกิดขึ้นจริง เพราะหลังจากที่ท่านนบีพิชิตมักกะฮ์เสร็จ ญิบรียลก็นำวะหฺยูมาบอกว่าเขาชะฮูได้เสียชีวิตแล้ว ท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลยฮิวะลัลลัม ได้กล่าวว่า “เมืองยะมะฮุอะลยฮิวะลัลลัมจะมีจอกโกหกปรากฏออกมา และถูกสังหารหลังจากฉันเสียชีวิตไปแล้ว” มีคนถามท่านว่า ใ้เราะฮ์สุลุลลอฮ์ ใครคือผู้สังหารเขา? ท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลยฮิวะลัลลัม ก็ตอบว่า “เจ้าและสหายของเจ้า”⁴

¹ อิบน์ อับ-กัอยยิม, *ซาต อัล-มะฮาด*, เล่ม 3 หน้า 696

² อิบน์ หะญัร, *อัล-อิศอบะฮ์*, เล่ม 2 หน้า 71

³ อิบน์ อับ-กัอยยิม, *ซาต อัล-มะฮาด*, เล่ม 3 หน้า 697

⁴ อิบน์ อับ-กัอยยิม, *ซาต อัล-มะฮาด*, เล่ม 3 หน้า 696

และเมื่อตัวแทนเผ่าบนูหะนีพะสุมาหาท่านนบีในปีที่เก้าฮิจญ์เราะฮ์ศักราช¹ ในขณะนั้นมีมุสสัยละมะฮ์ อัล-กัซซาบ อยู่ด้วย เขาผู้นี้เป็นคนทีกล่าว่า ท่านมุหัมมัดมออบอำนาจให้กับฉันหลังจากเขาตายฉันก็จะตามเขา ในขณะนั้นมีคนที่มาด้วยเป็นจำนวนมาก ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เข้าไปหาเขาพร้อมกับซาบิต บิน ก็อยสุ บิน ชัมมาสุ ในมือของท่านมีก้านทางอินทผลัมถือไปด้วย ท่านกล่าวว่าแกมุสสัยละมะฮ์ว่า “หากเจ้าจะขอจากฉันแค่เท่ากับของชิ้นนี้ฉันก็จะไม่ให้กับเจ้า เจ้าไม่อาจจะฝืนกำหนดของอัลลอฮ์ในตัวเจ้าได้ หรือ และหากเจ้าผินหลังให้อัลลอฮ์ก็จะทรงจัดการเจ้าอย่างแน่นอน แท้จริง ฉันได้เห็นเจ้าในสภาพที่ฉันเห็นแล้ว และนี่คือซาบิต บิน ก็อยสุ เขาจะตอบคำถามทุกอย่างแทนฉัน” จากนั้นท่านนบีก็เดินจากเขาไป²

มุสสัยละมะฮ์และพรรคพวกได้ออกจากอิสลามในช่วงสุดท้ายของชีวิตท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เขาได้ปลุกปั่นผู้คนด้วยคำพูดไร้สาระและอ้างว่ามันเป็นอัลกุรอาน อีกทั้งได้สร้างความปั่นป่วนกับคนมากมาย แต่ก็มีคนกลุ่มหนึ่งที่ตามเขา จนกระทั่งมีคำพูดที่คนเหล่านี้ยกเอามาพูดว่า “จอมโกหกแห่งเผ่าเราะบีอะฮ์ ดีกว่าผู้สัตย์จริงจากเผ่ามูญีอรุ”³ เขากล่าวอ้างว่าตัวเองนั้นได้รับวะหีย์เหมือนท่านนบี และได้เขียนหนังสือมาหาท่านว่า “จากมุสสัยละมะฮ์เราะฮ์สุลลุลลอฮ์ ถึง มุหัมมัดเราะฮ์สุลลุลลอฮ์ ศานติจงมีแต่ท่าน อนึ่ง แท้จริงแล้ว ข้าก็มีส่วนเหมือนกับท่านในหน้าที่นี้ สำหรับพวกเราก็ได้ครอบครองครึ่งหนึ่งของแผ่นดิน และสำหรับพวกกุเรชก็ครอบครองอีกครึ่งหนึ่งของแผ่นดิน แต่พวกกุเรชนั้นเป็นพวกที่ชอบละเมิดกุรอ่าน”⁴ ท่านนบีจึงได้ตอบกลับไปว่า “ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ผู้ทรงเมตตาปราณียิ่ง จากมุหัมมัดเราะฮ์สุลลุลลอฮ์ ถึงมุสสัยละมะฮ์ อัล-กัซซาบ/จอมโกหก ขอความศานติประสพแต่ผู้ตามทางนำ อนึ่ง แท้จริงแล้ว แผ่นดินนั้นเป็นของอัลลอฮ์ พระองค์จะทรงให้ผู้ใดก็ตามในหมู่บ่าวของพระองค์ได้ครอบครองตามที่ทรงประสงค์ และบ้านปลายนั้นต้องเป็นของผู้ยำเกรงอย่างแน่นอน”⁵

เหตุการณ์การออกนอกศาสนาเริ่มรุนแรง มุสสัยละมะฮ์ได้เตรียมกองทัพเพื่อที่จะเข้ามาโจมตีมะดีนะฮ์ ดั่งนั้นท่านอับู บักรุ จึงได้ส่งกองทัพแรกๆ ไปปราบภายใต้การนำของ อิกริมะฮ์ บิน อบี ญะฮ์ลุ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จในการปะทะกับมุสสัยละมะฮ์ ท่านอับู บักรุจึงได้เปลี่ยนคำสั่งให้ซุเราะห์บิล บิน หะสะนะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ นำกองทัพไป พร้อมกับคำสั่งให้คอลิด บิน อัล-วะลีด นำกองทัพไปด้วยอีกกองหนึ่ง ซุเราะห์บิล ได้สมทบเข้ากับกองทัพของคอลิดตามคำสั่ง หลักๆ ในกองทัพส่วนใหญ่คือชาวมุฮาญิรีน มีแกนนำเป็นอับู หุซัยฟะฮ์ และ ชัยตุ บิน อัล-ค็อฏฏอบ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุมา คนถือธงคือสลิม บ่าวของอับู หุซัยฟะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุมา ในขณะที่ชาวอันศอรนั้นมีซาบิต บิน ก็อยสุ บิน ชัมมาสุ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ

¹ อัล-บุคอรีได้ตั้งข้อบ่งชี้ในตำราเศาะฮีหฺของท่านว่า, *กิตาบ อัล-มะฆอซี, บาบ วัลฟัด บนี หะนีพะฮ์ วะ หะดีษ มุฮามะฮ์ บิน อุซาล, เล่ม 5 หน้า 117*

² จากหะดีษที่บันทึกโดยอัล-บุคอรี, *กิตาบ อัล-มะฆอซี, บาบ วัลฟัด บนี หะนีพะฮ์ วะ หะดีษ มุฮามะฮ์ บิน อุซาล, เล่ม 5 หน้า 118*

³ ดู *ตารีค อัล-ญะาะบะรี, เล่ม 3 หน้า 246*

⁴ ดูการวิเคราะห์สายรายงานนี้ใน *มุหัมมัด หะมีดูลลอฮ์, อัล-วะซาอิก อัล-ลียาสียะฮ์, และ อิบน์ สะอูด, อัล-ญะาะบะกอด, เล่ม 1 หน้า 273*

⁵ ดูการวิเคราะห์สายรายงานนี้ใน *มุหัมมัด หะมีดูลลอฮ์, อัล-วะซาอิก อัล-ลียาสียะฮ์, หมายเลข 206*

เป็นแก่นน้ำ เมื่อกองทัพของชาวมุสลิมใกล้เข้ามา มุสลิมละมะฮฺที่ทราบข่าวดังกล่าวก็ยกกองกำลังไปตั้งฐานทัพที่อีกเราจะบาศ ชาวมุสลิมมีโอกาสได้จัดการกับทหารกองหนึ่งของมุสลิมละมะฮฺประมาณสี่สิบถึงหกสิบคน หลังจากนั้นก็เข้าปะทะกับกองทหารมุสลิมละมะฮฺในเวลาถัดมา¹

กองทัพมุสลิมเกือบจะพ่ายแพ้ในตอนแรก แต่ก็ได้เรียกร้องให้รวมตัวและยืนหยัดในการต่อสู้ การปะทะเป็นไปอย่างดุเดือด ซึ่งตอนแรกนั้นชัยชนะดูเหมือนจะตกเป็นของบ努หะนีพะฮฺ แต่แล้ววิถีสถานการณ์ก็สลับเปลี่ยนกัน และมีเค้าว่าชาวมุสลิมจะได้รับชัยชนะ จนพรรคพวกของมุสลิมละมะฮฺร้องถามเขาว่า ในเล่าสัญญาที่ท่านบอกกับเราไว้? มุสลิมละมะฮฺจึงตอบว่า จงต่อสู้กับพวกเขาเพื่อเกียรติของพวกเขาเจ้าเกิด สุดท้ายกองทัพมุสลิมก็ได้จัดการมุสลิมละมะฮฺจนพ่ายแพ้ไป และผู้ที่สังหารเขาก็คือชายชาวอันศอรผู้หนึ่งร่วมกับท่านวะหีย์ ผู้ที่เคยฆ่าท่านหัมซะฮฺ บิน อับดุลมุกฏาะละลิบ เราะฎียัลลอฮฺอูฮฺ ในขณะที่เขายังไม่ได้รับอิสลาม

สารของท่านนบีไปยังอัล-มุหนิร บิน สาวี อัล-อับดีย์ แห่งแคว้น อัล-บะห์รียน์

อัล-บะห์รียน์ เป็นแคว้นที่รวมบริเวณอาณาเขตเลียบชายฝั่งทะเลตั้งแต่โอมานไปจนถึงบัศเราะฮฺ เมืองสำคัญๆ ของมันได้แก่ ฮะญูร, ญะวาซา, อัล-เกาะฎีฟ และอัล-อะห์ลิส้าห์ทั้งหมด มีผู้นำทั้งที่มาจากเปอร์เซียเช่น สิบุกด์ และที่มาจากอาหรับเช่น อัล-มุหนิร บิน สาวี อัล-อับดีย์² ซึ่งอยู่ภายใต้การปกครองของเปอร์เซีย

มีรายงานว่าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮฺอูลัยฮิอะสลัม ได้ส่งสารไปยังอัล-มุหนิร บิน สาวี และเขาก็ได้อ่านสารดังกล่าวแก่ผู้คนในแคว้นอัล-บะห์รียน์ ผู้คนบางส่วนได้รับอิสลาม และอีกบางส่วนไม่ยอมรับอิสลาม อัล-มุหนิรได้ส่งหนังสือแจ้งเรื่องดังกล่าวไปให้ท่านนบีทราบ เมื่อผลเป็นเช่นนั้นท่านนบี ศ็อลลัลลอฮฺอูลัยฮิอะสลัม จึงได้ส่งสารอีกฉบับไปยังอัล-มุหนิร มีในข้อความว่า “ด้วยพระนามของอัลลอฮฺผู้ทรงเมตตาปรานียิ่ง จากมุหัมมัดเราะฮฺ ลุลลอฮฺ ถึงอัล-มุหนิร บิน สาวี ขอความศานติมีแต่ท่าน ขอสดุดีอัลลอฮฺต่อนิอุมัตของพระองค์ที่มีแก่ท่าน อัลลอฮฺผู้ซึ่งไม่มีพระเจ้าอื่นใดอีกนอกจากพระองค์ ขอปฏิญาณว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การเคารพภักดีนอกจากอัลลอฮฺ และมุหัมมัดนั้นเป็นบ่าวและศาสนทูตของพระองค์ อนึ่ง ฉันขอท้าเตือนท่านด้วยอัลลอฮฺผู้ทรงยิ่งใหญ่สูงส่ง ใครก็ตามที่กระทำด้วยความจริงใจเขาก็ย่อมกระทำสิ่งนั้นเพื่อความดีของตัวเองแล้ว และใครก็ตามที่ปฏิบัติตามตัวแทนของฉันและคำสั่งของพวกเขา ก็เหมือนว่าเขาได้เชื่อฟังฉันแล้ว

¹ ดู *ตารีค เคาะลีฟะฮฺ บิน ค็อยยาฎ*, หน้า 106, *ตารีค อัล-อิสลาม ะฮฺ อัล-เราะฮิดีน*, หน้า 40

² *ยาฎต อัล-หะมะวีรีย*, *มุญัฎม์ อัล-บุลदान*, เล่ม 1 หน้า 346, *อัล-บะลาซุรีย*, *ฟุฎุฮ์ อัล-บุลदान*, หน้า 90, *อิบนุ สะอูด*, *อัฎ-ฎาะบะกะออต*, เล่ม 1 หน้า 263

ใครที่จริงจังต่อพวกเขาก็เหมือนได้จริงจังต่อฉันแล้ว แท้จริง บรรดาตัวแทนของฉันได้กล่าวยกย่องท่านอย่างดี และฉันขอให้ท่านเป็นผู้ประกันให้ความช่วยเหลือมนุษยชนของท่าน ใครที่เป็นมุสลิมก็จงปล่อยให้เขาครอบครองสิ่งที่เขาเป็นเจ้าของอยู่ และจงให้อภัยแก่คนที่ผิดพลาด จงยอมรับการขอร้องให้อภัยของพวกเรา แท้จริง ตราบใดที่ท่านดำรงอยู่ในคุณธรรมเราก็จะไม่ปลดท่านจากภารกิจของท่านเป็นอันขาด ส่วนผู้ใดก็ตามที่ขอลงอยู่ในศาสนาอิสลามหรืออะญาญิบูซาไฟ พวกเขาก็ต้องจ่ายญิซยะฮ์¹

คนที่รับหน้าที่ถือสารไป คือ อัล-อะลาห์ บิน อัล-หัจญเราะมีย์ เราะอะฎียัลลอฮุอันฮุ เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นในปีที่แปดฮิจญ์เราะฮ์ศักราช อิสลามได้แพร่กระจายทั่วอัล-บะหฺร์หรือย่น ชาวเมืองบางส่วนก็ได้จ่ายชะกาต ในขณะที่ชาวคริสต์และอะญาญิบูซาไฟนั้นจ่ายญิซยะฮ์²

อัล-บะหฺร์หรือย่นได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของรัฐอิสลามในช่วงสุดท้ายของสมัยท่านนบี ศ็อลัลลิลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม ท่านได้ส่งตัวแทนหลายคนไปเป็นผู้ปกครองเพราะแคว้นนี้มีเขตและหมู่บ้านจำนวนมาก ในจำนวนผู้แทนที่รู้จักกันในสมัยของท่านนบีก็คือ อัล-อะลาห์ บิน อัล-หัจญเราะมีย์ เราะอะฎียัลลอฮุอันฮุ และยังมีเศาะหาบะฮ์ท่านอื่นอีกเช่น อับดุลอะฮ์มัด เราะอะฎียัลลอฮุอันฮุ³

สารของท่านนบีไปยัง ฟิรวะฮ์ บิน อัมร์ อัล-ญุซามีย์

บุคคลผู้นี้เป็นเจ้าเมืองอยู่ที่แคว้นซามติดกับเขตแดนอาหรับ และมีความสัมพันธ์กับโรมัน เมืองที่อาศัยคือมะอาน เป็นซานเมืองของจอร์แดน⁴

ฟิรวะฮ์ได้รับอิสลามและส่งหนังสือแจ้งพร้อมกับของขวัญบรรณาการให้กับท่านนบี ศ็อลัลลิลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม ท่านนบีจึงได้ส่งสารไปมีใจความว่า “จากมูหัมมัด เราะฮ์มุลลอฮุ ถึง ฟิรวะฮ์ บิน อัมร์ อหนึ่ง แท้จริงได้มีทูตของท่านมาหาเรา เขาได้มอบสิ่งที่ท่านส่งมาแล้ว และเล่าเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับท่านและบอกเราว่าท่านรับอิสลามแล้ว แท้จริง อัลลอฮุจะทรงชี้ทางท่านด้วยทางนำของพระองค์ หากท่านเป็นคนดีและเชื่อฟังอัลลอฮุและเราะฮ์มุลลอฮุของพระองค์ ดำรงการละหมาดและจ่ายชะกาต” จากนั้นท่านก็สั่งให้บิลาลนำของมามอบให้กับตัวแทนของฟิรวะฮ์นั่นก็คือ มัสอูด บิน สะอูด จั น ว น ลี บ ส อ ง เ อ า กิ ยะ ฮุ ค รี้ ง เมื่อกษัตริย์โรมันทราบข่าวการรับอิสลามของฟิรวะฮ์ก็เรียกตัวเขาไปพบและได้กล่าวว่า จงกลับมายังศาสนาเดิมของเจ้าแล้วเราจะให้เจ้าเป็นกษัตริย์ต่อไป ฟิรวะฮ์ได้ว่า

¹ อิบน์ อัล-กัอยยิม, *ซาด อัล-มะอาด*, เล่ม 3 หน้า 692

² ยาอูด อัล-หะมะวีญ, *มุกญัม อัล-บุลดาน*, เล่ม 1 หน้า 348

³ *ตารีก เคาะลีฟะฮ์ บิน ค็อยยาฏ*, หน้า 123

⁴ อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 4 หน้า 591

ฉันจะไม่แยกตัวออกจากศาสนาของมุหัมมัด และแท้จริงท่านเองก็รู้ว่าอิซาได้แจ้งข่าวเกี่ยวกับเขาไว้แล้ว แต่ท่านกลับหวงอำนาจของตัวเอง เมื่อเป็นเช่นนั้น กษัตริย์โรมันจึงได้จับตัวเขาไว้ จากนั้นก็นำออกมาประหารและเสียบกางเขนประจาน¹ แม้ว่าโรมันจะพยายามดึงเขากลับให้ออกมาจากอิสลาม แต่ฟิรวัสซูกียีนหัยด์และสุตท่ายก็ถูกสังหารในสภาพที่เป็นชะฮีด และเขายังได้กล่าวคำพูดเป็นบทกวีที่แสดงถึงความยืนหยัดก่อนที่จะโดนสังหารว่า

بَلِّغْ سُرَّةَ الْمُسْلِمِينَ بَأْنِي سَلِّمْ لِرَبِّيْ أَعْظَمِي وَبِنَائِي

จงแจ้งข่าวแก่กองทัพมุสลิมเถิดว่า
แท้จริงฉันได้มอบกระดูกและนิ้วทั้งหมดของฉันให้กับพระผู้อภิบาลแล้ว²

การสังหารฟิรวัสซูกียีนหัยด์จะเป็นเหตุที่ทำให้มีการเคลื่อนไหวจนเกิดสงครามมุฮ์ตะฮฺหรือมุกับบบี จัจยอเย่างอื่นประกอบด้ว³ เป็นที่รู้กันว่าหลังจากนั้นมีคนจำนวนหนึ่งที่นิวซาดมีอซาดแต่ยืนหยัดในศาสนาอิสลามและออกมาช่วยปกป้องดีหฺยะฮฺ อัล-กัลบียี ตอนที่ถูกลบไปออกมาโจมตีคาราวานของเขา⁴ และยังมีรายงานว่าท่านได้มอบม้าตัวหนึ่งเป็นของขวัญให้กับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก่อนที่จะถูกพวกโรมันสังหาร⁵

สารของท่านนบีถึงสองกษัตริย์แห่งโอมาน

โอมานตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ของคาบสมุทรอาหรับ บนชายฝั่งของอ่าวอาหรับและทะเลอาหรับ (อ่าวโอมาน) อาณาเขตของมันในยุคของท่านนบีนั้นใกล้เคียงกับอาณาเขตในยุคปัจจุบันที่เรียกว่าประเทศโอมาน⁶ อาณาเขตของมันในยุคของท่านนบีนั้นใกล้เคียงกับอาณาเขตในยุคปัจจุบันที่เรียกว่าประเทศโอมาน⁶ ทางตะวันตกจะติดกับเขต *หฺญเราะเมาต์* ทางเหนือติดกับ อัล-บะห์รีฮฺ ยันมีชื่อเสียงในด้านกรปลุกอินทผลัมและผลผลิตของปศุสัตว์ที่อุดมสมบูรณ์

¹ อิบน์ สะอูด, *อฺญ-ญาะบะกอด*, เล่ม 1 หน้า 281, อิบน์ อัล-ญะฮีย, *วะฟาฮ์ อัล-วะฟาฮ์*, เล่ม 2 หน้า 740

² อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 4 หน้า 592

³ ดู อะลีย อัล-อะตุม, *ม็อซฮะฮฺ มุฮ์ตะฮฺ*, หน้า 104

⁴ อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 4 หน้า 612, ดู อะลีย อัล-อะตุม, *ดัจญะริบะฮฺ มุฮ์ตะฮฺ*, หน้า 10

⁵ อิบน์ สะอูด, *อฺญ-ญาะบะกอด*, เล่ม 1 หน้า 490, อิบน์ สัยยิด อัน-นาส, *อุยูน อัล-อะษร์*, เล่ม 2 หน้า 422, ฟารูก หัมมาดะฮฺ, *อัล-อะลาเกอด อัล-อิสลามียะฮฺ อัน-นัศรอเนียฮฺ*, หน้า 131

⁶ ยากูต อัล-หะมะวีเย, *มุกุญม์ อัล-บุลดาน*, เล่ม 4 หน้า 150, ดู อับดุลมุนิม อับดุลหะมีด สุลฏอน, *ตารีค โอมาน วะ อัล-เคาะลิจญ์ ฟิ ค็อดร์ อัล-อิสลาม*, หน้า 13

รวมถึงการค้าขายทางทะเลกับอินเดียและอื่นๆ เคยมีรัฐที่ตกทอดมาจากตระกูล อัล-ญุลันดีย์ เมืองหลวงชื่อว่า *ศุหารุ* เผ่าที่มีชื่อที่สุดคือ อัล-อัซด์ และจากเผ่านี้แหละที่มีกษัตริย์ผู้ปกครอง

แคว้นโอมานแต่ก่อนเต็มไปด้วยการเคารพรูปปั้นเหมือนกับเขตอื่นๆ ในดินแดนอาหรับ พร้อมๆ กับมีผู้นับถือมะณูชีย์อยู่ด้วยบางส่วน รวมทั้งคริสต์ที่ไม่ได้มีบทบาทมากมายนัก ชาวคร่าวเกี่ยวกับอิสลามได้ไปถึงโอมานในช่วงต้นๆ ของการเผยแพร่¹ ด้วยเหตุที่โอมานมีความสัมพันธ์กับเผ่าอาหรับเป็นทุนเดิม ไม่ว่าจะไปกับทางอัล-บะห์รียันหรือทางเยเมนและหัจญเราะเมาต์ หลังจากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กลับมาจากอุมเราะฮ์ในปีที่เจ็ดฮิจญ์เราะฮ์ศักราช ท่านก็ได้ส่งสารไปยัง ญัยฟิร และ อับบาด บุตรทั้งสองของ อัล-ญุลันดีย์ เพื่อเรียกร้องเชิญชวนให้พวกเขาเข้ารับอิสลาม โดยให้อัมร์ บิน อัล-อาศ เป็นตัวแทนถือสารไป² มีใจความในสารว่า “ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ ผู้ทรงเมตตาปรานียิ่ง จากมุหัมมัดเราะฮ์สุลลุลลอฮ์ ถึง ญัยฟิร และ อับบาด บุตรทั้งสองของ อัล-ญุลันดีย์ ขอความศานติประสพแต่ผู้ตามทางนำ อหนึ่งฉันขอเรียกร้องด้วยคำเชิญชวนของอิสลาม จงรับอิสลามเถิดแล้วท่านจะปลอดภัย แท้จริงฉันคือทูตของอัลลอฮ์มายังมนุษยชาติทั้งปวง เพื่อเตือนสำทับคนที่มีชีวิตและประกาศิตแห่งการลงโทษย่อมคู่ควรแก่บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาแล้ว ถ้าท่านทั้งสองยอมรับอิสลามฉันก็จะให้ท่านได้ปกครองต่อไป หากท่านปฏิเสธบ้ายเบี่ยงที่จะรับอิสลามอำนาจของท่านย่อมต้องสูญสลายไปจากท่านเป็นแน่แท้ มารบของฉันต้องมาถึงแคว้นของท่านและสารแห่งการเป็นนบีของฉันย่อมต้องปรากฏโดดเด่นเหนืออำนาจของพวกท่าน”³

อัมร์ บิน อัล-อาศ ได้เล่าเรื่องตอนที่ไปถึงโอมาน การต้อนรับของสองกษัตริย์และการสนทนากับพวกเขาว่า ตอนที่ฉันไปถึงโอมานฉันเข้าไปหาอับบาดเพราะเขาเป็นที่คุ้นเคยกว่าและนิสัยดีกว่า ฉันกล่าวแก่เขาว่า แท้จริงฉันเป็นทูตจากท่านเราะฮ์สุลลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม มายังท่านและพี่ของท่าน เขาตอบว่าพี่ชายฉันอายุมากกว่าและเป็นกษัตริย์ที่มีอำนาจมากกว่าฉันให้ฉันพาท่านไปพบเขาแล้วท่านก็อ่านสารให้เขาฟังเอง จากนั้นฉันก็เฝ้าอยู่หลายวันจนกระทั่งเขาเรียกตัวเข้าไปเมื่อเข้าไปแล้วฉันก็มอบสารที่ลงตราประทับให้ เขาก็เปิดสารอ่านจนจบ แล้วมอบให้น้องของเขาอ่านต่อฉันสังเกตเห็นว่าน้องของเขาดูอ่อนโยนและง่ายกว่า จากนั้นเขาก็พูดขึ้นว่าขอเวลาให้ข้าสักวันรุ่งนี้เจ้าค่อยกลับเข้ามาใหม่ เมื่อถึงวันรุ่งขึ้นฉันก็กลับเข้าไปหาเขาอีกครั้ง แล้วเขาก็พูดว่า แท้จริง ข้าได้ใคร่ครวญในสิ่งที่เจ้าเรียกร้องแล้ว

¹ อับดุลมุณอิม อับดุลหะมีด สุลฏอน, *ตารีค โอมาน วะ อัล-เคาะลีฟะฮ์* พี ค็อดรุ อัล-อิสลาม, หน้า 26

² มีความเห็นที่แตกต่างกันว่าท่านนบีได้ส่งอัมร์ไปปีใด บ้างก็ว่าปีที่แปด บ้างก็ว่าปีอื่น ดู อับดุลมุณอิม อับดุลหะมีด สุลฏอน, *ตารีค โอมาน วะ อัล-เคาะลีฟะฮ์* พี ค็อดรุ อัล-อิสลาม, หน้า 28

³ ดู อิบน์ อัล-กัอยยิม, *ชาด อัล-มะอาด*, เล่ม 3 หน้า 693, ดู การวิเคราะห์สายรายงานใน มุหัมมัด หะมีดลลอฮ์, *อัล-วะซาอิก อัล-ศิยาสิยะฮ์*, หน้า 146

และข้าพพบว่าข้าต้องกลายเป็นอาหารที่อ่อนแอที่สุดถ้าหากข้ามอบสิ่งที่อยู่ในมือข้าตอนนี้ให้กับผู้อื่น
ฉันจึงตอบไปว่า ถ้าเช่นนั้นพรุ่งนี้ข้าก็จะขอลากลับ จนเมื่อเขามั่นใจแล้วว่าฉันจะออกจากเมืองไป
พรุ่งนี้เช้าเขาก็ส่งคนมาเรียกตัวฉันไปอีกครั้งและตอบรับคำเชิญชวนสู่อิสลามพร้อมกับน้องของเขา
และ ย อ ม ร ี บ ที่ ำ น น บี้ คี อ ล ล ล ล อ สุ อ ะ ล ัย ฮี ว ะ ส ล ล ม
พวกเขาปล่อยให้ฉันได้ทำหน้าที่เก็บชะกาตและตัดสินใจว่าความระหว่างชาวเมือง
ทั้งสองคนคอยช่วยเหลือฉันเวลาที่ มี คน ช ัด ข ว ำ ง ตี อ ตี ง
ทำให้ฉันสามารถนำทรัพย์สินชะกาตจากคนรวยมาแบ่งให้กับคนจนในหมู่พวกเขาได้¹

ดูเหมือนว่าจะมีการสนทนาที่ยาวนานระหว่างอัมร์ บิน อัล-อาศ กับกษัตริย์สองพระองค์นี้
โดยเฉพาะในประเด็นเกี่ยวกับกษัตริย์คนอื่นๆ ที่ท่านนบี คีอ ล ล ล ล อ สุ อ ะ ล ัย ฮี ว ะ ส ล ล ม ได้ส่งสารเชิญชวนสู่อิสลาม
และ เ รี อ ง ร ำ ว ข อ ง ที่ ำ น กั บ ช ำ ว กุ เ ร ช
ซึ่งอัมร์ได้เล่าถึงการรับอิสลามของนะญาซีย์และท่าทีของอิริกิลต่อการรับอิสลามของเขา
อีกทั้งในประเด็นเกี่ยวกับการจัดเก็บชะกาตและคนที่ควรจะได้รับ รวมถึงเนื้อหาหลักในการตะอูวะฮ์ของท่านนบี
คีอ ล ล ล ล อ สุ อ ะ ล ัย ฮี ว ะ ส ล ล ม

แน่นอนว่า กษัตริย์ทั้งสองทรงเห็นด้วยและยอมรับอิสลามในที่สุด
และปล่อยให้อัมร์ทำหน้าที่ในการจัดเก็บชะกาต ด้วยการเอามาจากบรรดาคนรวยและไปมอบให้กับคนยากจน
ตลอดระยะเวลาที่ท่านนบี คีอ ล ล ล ล อ สุ อ ะ ล ัย ฮี ว ะ ส ล ล ม ยังคงมีชีวิต และเข้าใจว่ามีท่านอบู ชัยด์ อัล-
อันศอรีย์คอยช่วยเหลืออัมร์ในภารกิจนี้ด้วย² ซึ่งท่านได้มีส่วนในการสอนอัลกุรอานและสุนนะฮ์ของท่านนบี
คีอ ล ล ล ล อ สุ อ ะ ล ัย ฮี ว ะ ส ล ล ม เช่นเดียวกับที่อัล-อะลา อัล-หัจญเราะมีญ์ ผู้ปกครองอัล-
บะห์รีฮ์ได้มีบทบาทบางประการในการช่วยเหลือภารกิจที่โอมาน
ทั้งอับบาดและญัยฟร์ได้ครองตนเป็นกษัตริย์โอมานตลอดช่วงสมัยของท่านนบี
คีอ ล ล ล ล อ สุ อ ะ ล ัย ฮี ว ะ ส ล ล ม³

หลังจากที่ท่านนบี คีอ ล ล ล ล อ สุ อ ะ ล ัย ฮี ว ะ ส ล ล ม เสียชีวิต
ได้เกิดกบฏออกจากอิสลามที่โอมาน ซึ่งท่านอบู บักร อัศ-ศิดดีก
ได้จัดการปราบจนสำเร็จด้วยความช่วยเหลือของกษัตริย์ทั้งสองพระองค์
หลังจากที่ต้องสู้รบยาวนานภายใต้การนำทัพของหุซัยฟะฮ์ บิน มุห์ศิน และ

¹ อิบน์ สะอูด, *ฮัจญ์-ญะบะกอต*, เล่ม 1 หน้า 262-263

² อัล-บะลาซุรีย์, *ฟูตูห์ อัล-บุลดาน*, หน้า 93, ดู อับดุลมุณอิม อับดุลหะมีด สุลฎอน, *ตารีก โอมาน วะ อัล-เคาะลิจญ์ ฟี คีอตุร อัล-อิสลาม*, หน้า 30, อบู
ชัยด์ ท่านนี้ คือ ซาบิต อัล-อันศอรีย์ บิดาของชัยด์ บิน ซาบิต อัล-อันศอรีย์ ดู อิบน์ ญะญีร, *อัล-อิตอบะฮ์*, เล่ม 1 หน้า 193

³ อัล-อุมะรีย, *อัล-วิลายะฮ์ อะลา อัล-บุลดาน* ที่ อัล-อัล-คุละฟาฮ์ อัล-รอซียีน, หน้า 46

อิกริมะฮ์ บิน อบี ญะฮัล ในเขตรอบเมือง ดูบา ชาวโอมานจำนวนหนึ่งได้เข้าพบท่านอับู บักร ในช่วงต้นของความเป็นเคาะลีฟะฮ์ของท่าน เพื่อสนับสนุนและยืนยันหยุดอยู่ในอิสลาม ท่านอับู บักรได้ชื่นชมยกย่องพวกเขาที่แสดงความยืนยันหยุดถึงแม้ว่าจะมีเหตุการณ์วุ่นวายต่างๆ หลังจากการเสียชีวิตของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม² นอกจากนี้ เฝ้าต่างๆ ของโอมานมีส่วนสำคัญในการบุกเบิกขยายอาณาจักรอิสลามในยุคสมัยของบรรดาเคาะลีฟะฮ์ผู้ทรงธรรมโดยเฉพาะการพิชิตอิรักและเปอร์เซีย

สารไปยัง อัล-หาริษ บิน อบี ชัมร์ อัล-ฆ็อสสานีย์

อัล-หาริษ เป็นเจ้าเมืองแห่งอัล-บัลกอธ ดินแดนส่วนหนึ่งบริเวณชายขอบเมืองซามที่รวมส่วนหนึ่งของ ดิมชุก์(ดามัสกัส)³ เขาขึ้นตรงต่อโรมันและเคร่งครัดใฝ่ในความเป็นคริสเตียน

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เคยส่งสารให้แก่อัล-หาริษ ซึ่งมีใจความว่า : “ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ ผู้ทรงกรุณาและเมตตา ยิ่งจากมุหัมมัด เราะฮุลลอฮุ ถึงอัล-หาริษ บิน อบี ชัมร์ ความสันติจงประสบแด่ผู้ที่ได้รับทางนำและศรัทธาต่อพระองค์อัลลอฮ์ พร้อมกับน้อมรับบัญชาของพระองค์ ข้าพเจ้าขอเรียกร้องท่านสู่การศรัทธาต่ออัลลอฮ์เพียงพระองค์เดียว โดยไม่มีการตั้งภาคีใดๆ ต่อพระองค์ แล้วท่านจะได้ครองตำแหน่งกษัตริย์ของท่านต่อไปอย่างมั่นคง”⁴ สารดังกล่าวทำให้ อัล-หาริษ โกรธมากและเขาได้โยนมันทิ้ง ซึ่งผู้นำสารในครั้งนั้น คือ ซุญายุ บิน วะฮ์บ อัล-อะสะดี⁵ อัล-หาริษได้ข่มขู่ล่าทัพเขาและเขียนจดหมายถึงกษัตริย์ก็อยศ็อรแห่งโรมเพื่อขออนุญาตบุกโจมตีท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ที่เมืองมะดีนะฮ์ หากแต่ก็อยศ็อรได้ห้ามไว้ และกล่าวแก่เขาว่า ห้ามเข้ายกทัพไปและไม่ต้องไปสนใจเขา⁶

¹ เคาะลีฟะฮ์ บิน ค็อยยาฎ, *ฮัต-ตาริค*, หน้า 97, อัล-บะลาซุรีย, *ฟุตูห์ อัล-บุลดาน*, หน้า 87, ดูบา เป็นเมืองหนึ่งในเขตโอมาน มีตลาดอาหารที่มีชื่อเสียงในสมัยญาฮิลียะฮ์ ดู ยาฎ อัล-หะมะวี, *มุลูฎ อัล-บุลดาน*, เล่ม 2 หน้า 434

² อัล-ญะบะรี, *ฮัต-ตาริค*, เล่ม 3 หน้า 262-263

³ ฟารูก หัมมาดะฮ์, *อัล-อะลาเกด อัล-อิสลามียะฮ์ อัน-นัศรอเนียฮ์* พี อัล-อะฮฺด อัน-นะบะวี, หน้า 83

⁴ อิบน์ สะอูด, *อัล-ญะบะกอด อัล-กุบรอ*, เล่ม 1 หน้า 561, อิบน์ลุ ก็อยยิม, *ซาด อัล-มะฮาด*, เล่ม 4 หน้า 697, อิบน์ กะษีร์, *อัล-บิดาเยฮ์* วั อัน-นียายะฮ์, เล่ม 4 หน้า 468

⁵ ดู อิบน์ อิชาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 4 หน้า 607, อิบน์ หนะญ์ร, *อัล-อิศอบะฮ์*, เล่ม 2 หน้า 138

⁶ อัล-หะละบี, *อัล-สีเราะฮ์ อัล-หะละบีเยฮ์*, เล่ม 3 หน้า 306

สารไปยัง ญะบะละฮุ บิน อัล-อัยฮัม อัล-ซ็อสสาหีย์

ญะบะละฮุ บิน อัล-อัยฮัม เป็นหนึ่งในกษัตริย์ที่มีชื่อเสียงองค์สุดท้ายแห่งเมืองอัล-ฆะสะลาสินะฮุ ในอาณาจักรซามกอน การเข้ามาของศาสนาอิสลาม¹ เมืองแห่งนี้ถือเป็นแหล่งที่ชาวอาหรับและบรรดากวีอาหรับมักจะมุ่งหมายเดินทางมากันอย่างคับคั่งในสมัยญาฮิลียะฮุ พวกเขาเหล่านั้นมีความใกล้ชิดกับเผ่าเอาส์และค็อซร็อบญุ เพราะสายสัมพันธ์ทางเครือญาติ ครั้งหนึ่งท่านหัสซาน บิน ซาบิต และบรรดานักกวีแห่งเมืองยัษริบก่อนอิสลามได้เคยไปเยี่ยมเยือนพวกเขาและได้ร่ายบทกลอนชื่นชมพวกเขาจนได้รับรางวัลจากพวกเขามากมาย พวกเขาอยู่ภายใต้อำนาจการปกครองของโรมัน แต่ก็คอยดูแลปกครองของชาวคริสต์อาหรับที่อาศัยในเมืองซาม และท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็ได้ส่งสารไปยัง ญะบะละฮุ บิน อัล-อัยฮัม เจ้าเมืองแห่งซ็อสสาน เพื่อเรียกร้องและเชิญชวนเขาสู่อิสลาม²

ผู้นำสารอิสลามในครั้งนั้น คือ ซุญอู บิน วะฮ์บ อัล-อะสะดีย ซึ่งท่านรู้ถึงความสัมพันธ์ทางเครือญาติระหว่างชาวอันศอรกับชาวซ็อสสานเป็นอย่างดี ได้มีการสนทนากันระหว่างซุญอูและญะบะละฮุ มีใจความว่า “โอ้ ญะบะละฮุ แท้จริงพรรคพวกของท่าน (หมายถึงชาวอันศอร) ได้ย้ายท่านนบีจากบ้านเกิดของท่านสู่บ้านเมืองของพวกเขา พวกเขาได้ให้ที่พักพิง ปกป้อง และให้ความช่วยเหลือแก่ท่านนบี และแท้จริงศาสนาที่ท่านกำลังนับถืออยู่นี้มิใช่ศาสนาของปู่ย่าตายายของท่าน หากแต่เนื่องจากท่านเป็นกษัตริย์แห่งเมืองซามซึ่งมีพรมแดนและความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับโรมท่านจึงนับถือมัน และหากท่านมีพรมแดนติดกับเมืองของกิสรอ แน่นอนท่านก็คงจะนับถือศาสนาของชาวเปอร์เซีย ดังนั้นหากท่านนับถือศาสนาอิสลาม ชาวเมืองซามคงจะนับถือปฏิบัติตามท่าน และชาวโรมันก็คงเกรงขามต่อท่าน และถ้าหากพวกเขาปฏิเสธพวกเราก็ได้เฉพาะโลกนี้แต่ท่านจะได้โลกหน้า เพราะท่านได้เปลี่ยนโบสถ์ให้เป็นมัสยิด เปลี่ยนนเสียงระฆัง ให้เป็นนเสียงอาชาน และเปลี่ยนที่ชุมนุมของผู้คนที่เต็มไปด้วยฝุ่นคดุมศรีษะให้เป็นการรวมตัวในวันศุกร์แทน³ และแท้จริงสิ่งที่อยู่ ณ อัลลอฮุนั้นย่อมดีกว่าและมั่นคงกว่า” ญะบะละฮุก็ได้กล่าวว่า “ฉันขอสาบานต่อพระองค์อัลลอฮุ แท้จริงฉันปรารถนา ยิ่งนักที่จะให้ประชาชนทุกคนยอมรับนบีท่านนี้ เฉกเช่นที่พวกเขายอมรับในพระผู้ทรงสร้างชั้นฟ้าและแผ่นดิน และฉันยินดีอย่างยิ่งที่พรรคพวกของฉันยอมรับเขา

¹ อิบน์ ะบับ, อัล-มุหับบร, หน้า 372

² อิบน์ ยีซาม, อัล-สีเราะฮุ อัน-นะบะวียะฮุ, เล่ม 3 หน้า 607, อิบน์ สะอูด, อัล-ญะบะละฮุ อัล-ญะบะละฮุ อัล-ญะบะละฮุ, เล่ม 8 หน้า 265, อัล-ศอลิฮีย์ อัล-ซามีย์, สุนุด อัล-ฮุคดา วะ อัล-เราะฮาด, เล่ม 11 หน้า 359

³ คำว่า (الرجل أشعث الرأس) คือชายที่ไม่หวีผม ผมไม่เป็นระเบียบ ซึ่งดูแล้วไม่สะอาด ไม่เรียบร้อย ความหมายตรงนี้น่าจะหมายถึงว่าในวันสุครึ้นนั้นต้องมีการทำความสะอาดและอาบน้ำชำระตัว ดูใน อัล-ชะบิดี, ตาจญ์ อัล-อะรูส, เล่ม 9 หน้า 254, อัล-ญะฮะรี, อัล-ศิหาร, เล่ม 5 หน้า 2145

แท้จริงครั้งหนึ่งกษัตริย์ก็อยศใครเคยเรียกร้องให้ฉันไปร่วมสงครามกับกองทัพของเขาในสงครามมุฮ์ตะฮะฮ์เพื่อปราบพวกันนี้ แต่ฉันก็ปฏิเสธ ทว่าตัวฉันยังมองไม่ออกว่ามันถูกหรือผิด ฉันจะขอพิจารณาดูก่อน”¹

ไม่แน่ว่าญะบะละฮ์จะได้รับอิสลามในสมัยของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม หรือไม่ แต่ชัดเจนว่าเขามีความเข้าใจในศาสนาอิสลามและยอมรับในสิ่งที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ นำ มา เชิญ ชวน แม้ ว่า เขา จะ ไม่ ประ กาศ ว่า รั บ อิ ส ล า ม กระนั้น ประชาชนของเขา ก็ได้ เข้าร่วมกับพวกโรมันในสงครามอัล-ยรรูฏ² และบางรายงานบอกว่าตัวญะบะละฮ์เองก็ได้เข้าร่วมในสงครามในครั้งนั้นด้วย

ต่อมาญะบะละฮ์ก็ได้ประกาศเข้ารับอิสลามและเดินทางเข้ามายังมะดีนะฮ์ ในสมัยการปกครองของเคาะลีฟะฮ์ อุมร์ บิน อัล-ค็อฏฏอบ พร้อมกับกองกำลังทหารม้าจำนวนหนึ่ง ท่านมาช่วยเครื่องแต่งกายเต็มยศเป็นที่สนใจของผู้คนที่ได้เห็น³ ท่านอุมร์รู้สึกยินดีกับการมาเยือนของท่านญะบะละฮ์และบรรดามุสลิมที่มาพร้อมกับท่าน แต่สุดท้ายก็เกิดเหตุการณ์หนึ่งที่น่าไปสู่การทิ้งอิสลามของญะบะละฮ์ และเขาก็หลบหนีไปพึ่งพวกโรมัน

สารไปยังยูหันนะฮ์ บิน รุฮ์บะฮ์ และแกนนำชาวฮัยละฮ์

เมืองฮัยละฮ์ เป็นเมืองท่าที่ตั้งอยู่ด้านตะวันตกของอ่าว อัล-อะเกาะบะฮ์ ในปาเลสไตน์⁴ ซึ่งเป็นที่ตั้งของท่าเรือ อีลาต ในประเทศปาเลสไตน์ปัจจุบัน เดิมเมืองแห่งนี้เป็นเมืองเจริญรุ่งเรืองซึ่งเป็นพื้นที่อาศัยร่วมกันระหว่างชาวยิวกับชาวคริสต์ มีผู้นำที่นามว่า ยูหันนะฮ์ บิน รุฮ์บะฮ์ ท่านเป็นหัวหน้าเผ่าของชาวคริสต์ในพื้นที่นี้

เมื่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้มาถึงยังเมืองตะบูก ระหว่างทำสงครามที่นั่น ท่านนบีได้เลือกตัวแทนเพื่อส่งสารไปยัง ยูหันนะฮ์ หัวหน้าเผ่าแห่งเมืองฮัยละฮ์ สารดังกล่าวถูกส่งถึงไปยังท่านยูหันนะฮ์และแกนนำ ของเมืองฮัยละฮ์ มีความว่า “ถึงยูหันนะฮ์ บิน รุฮ์บะฮ์ และบริวารชาวเมืองฮัยละฮ์ ด้วยความสันติแก่พวกท่าน แท้จริงข้าขอสดุดีพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของนิอุมัตของพระองค์ที่มีแก่ท่าน อัลลอฮ์ผู้ที่ไม่ีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์ แท้จริงข้ามิได้มีจุดมุ่งหมายที่จะทำสงครามกับท่าน จึงส่งสารมายังท่าน ขอให้ท่านรับอิสลาม หรือไม่ก็ต้องจ่ายญิซยะฮ์ ขอให้ท่านจงเชื่อฟังอัลลอฮ์และศาสนทูตของพระองค์ รวบรวมทั้งผู้ซึ่งเป็นตัวแทนศาสนทูตของพระองค์ ขอให้ท่านต้อนรับพวกเขาเหล่านั้นและให้เครื่องแต่งกายที่ดีไม่น่ารังเกียจแก่พวกเขา

¹ อัล-หะละบีฮ์, อัล-สีเราะฮ์ อัล-หะละบีเยฮ์, เล่ม 3 หน้า 306

² อัล-ชะบีตีฮ์, ตาจญ์ อัล-อะรูส, หน้า 184, อิบน์ กะษีร, อัล-บิดาเยฮ์ วั อั้น-นียายะฮ์, เล่ม 8 หน้า 63

³ อิบน์ กะษีร, อัล-บิดาเยฮ์ วั อั้น-นียายะฮ์, เล่ม 8 หน้า 63

⁴ ยาทุต อัล-หะมะวีรีย์, มุญญิม อัล-บุลดาณ, เล่ม 4 หน้า 292, อัล-หุหมัยรีย์, อัล-เราะฎ์ อัล-มิญญอร ฟี เคาะบ์ร์ อัล-อัคญอร, หน้า 70

และขอให้ท่านจงให้เครื่องแต่งกายที่ดีแก่ ซัยด์ และเมื่อใดที่ตัวแทนของข้าพอใจ แน่นอนข้าก็ยินดีด้วย
 แท้จริงเขาเป็นคนที่มีความรู้เกี่ยวกับญิซยะฮฺ หากท่านต้องการความปลอดภัยทั้งทางบกและทางทะเล
 ก็ขอให้ท่านเชื่อฟังอัลลอฮฺและศาสนทูตของพระองค์ แล้วท่านก็จะได้รับการปกป้องคุ้มครองสิทธิต่างๆ
 ตามที่ชาวอาหรับและชนชาติอื่นๆ มีสิทธิจะได้รับ นอกจากสิทธิของอัลลอฮฺและนบีของพระองค์
 แต่หากท่านปฏิเสธและทำใ้ตัวแทนของข้าไม่พอใจ ข้าก็จะไม่เอาสิ่งใดมาจากท่านจนกว่าข้าจะทำสงครามกับพวกท่าน
 เด็ดกจะตั้งอณูกัจบเป็นเชลยและผู้ไ้หญิงจะตั้งอณูกเอาชีวิต
 แท้จริงข้าคือศาสนทูตของพระองค์อัลลอฮฺด้วยความสัจจริง ข้าศรัทธาต่ออัลลอฮฺ ศรัทธาต่อคัมภีร์ต่างๆ
 ของพระองค์ และศรัทธาต่อบรรดา นบีของพระองค์ และศรัทธาต่ออิซาบุตรของมัรยัมว่า แท้จริงเขาคือผู้ที่พูดกับอัลลอฮฺ
 และข้าเชื่อว่าแท้จริงเขาเป็นศาสนทูตของอัลลอฮฺ ดังนั้น จงมอบมาเสียก่อนที่ท่านจะเจอสิ่งที่ไม่ดี
 และข้าได้สั่งเสียตัวแทนของข้าแล้วให้ทำดีกับพวกท่าน ท่านจงให้แบ่งสลั๊ก หัรมะละฮฺ จำนวนสาม เอลัก
 และแท้จริง หัรมะละฮฺ เป็นผู้ที่ขอประกันให้กับพวกท่าน หากไม่ใช่เพราะอัลลอฮฺและเหตุดังกล่าวแล้ว
 ข้าจะไม่ส่งสิ่งใดแก่พวกท่านเลย นอกจากว่าท่านจะเห็นกองทัพที่พร้อมจะทำสงคราม
 ดังนั้นหากพวกท่านยอมจำนนและเชื่อฟังต่อตัวแทนของข้า อัลลอฮฺก็จะทรงเป็นผู้ปกป้องท่าน
 มุหัมมัดและคนของมุหัมมัดจะอยู่เคียงคู่กับพวกท่าน แท้จริงตัวแทนของข้าพเจ้า ชูเราะห์บิล, อุบัยยฺ, หัรมะละฮฺ
 และหะรีษ บิน ซัยด์ อัล-ฏออี ยฺ แท้จริง พวกเขาเหล่านี้
 ไม่ว่าพวกเขาจะตัดสินใจอย่างไรกับท่านข้าก็พอใจที่จะว่าตามพวกเขา และแท้จริง
 พวกท่านจะอยู่ภายใต้การปกป้องของอัลลอฮฺและมุหัมมัด ศาสนทูตของพระองค์
 และขอความสันติจงประสบแด่พวกท่านหากพวกท่านเชื่อฟังและภักดี และจงเตรียมให้ชาว มักนา¹
 กลับไปยังถิ่นฐานของพวกเขาเสีย”²

สารดังกล่าวได้ระบุอย่างชัดเจนว่าเมืองฮัยละฮฺและประชาชนจะได้รับความปลอดภัยจากสงคราม
 หากพวกท่านเชื่อฟังการเรียกร้องเท่านั้น
 ในขณะที่เดียวกันก็เป็นการขู่ล่ำทับล่ำทับถึงภัยที่อาจเกิดขึ้นต่อพวกเขาและเส้นทางธุรกิจการค้าทั้งทางบกและทาง
 นี้ หากพวกเขาปฏิเสธหรือไม่เชื่อฟัง
 เนื่องจากที่ตั้งของเมืองนี้เป็นศูนย์กลางของการเดินเรือที่มาจากเยเมนและเมืองอื่นๆ
 และยังเป็นเมืองด่านก่อนจะเข้าไปยังเมืองซาม จึงทำให้ยุทธนะฮฺเกรงกลัวต่อบันปลายที่จะเกิดขึ้น
 จึงไปหาท่านนบี ค็อลลัลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลิม ที่เมืองตะบูก พร้อมกับผู้คนจำนวนหนึ่งจากเมืองซามและเยเมน

¹ มักนา คือ หมู่บ้านที่อยู่ใกล้เมืองฮัยละฮฺเป็นถิ่นของชาวอิรวดีใน อัล-บักรีย, *มุอญัหม มา อุลตุอญัหม*, เล่ม 1 หน้า 217, ยากูต อัล-หะมะวีรีย, *มุอญัหม อัล-บุลดาน*, เล่ม 1 หน้า 292 (ปัจจุบันมีหมู่บ้านใกล้ที่อยู่ทางภาคตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศซาอุดีอาระเบียที่ใช้ชื่อนี้)

² อิบน์ สะอูด, *อ็ญญาะบะกอต อัล-กubr*, เล่ม 1 หน้า 277-287

และคนอื่น ๆ ที่เดินเรือและทำการค้าในน่านน้ำดังกล่าว
ในครั้งนั้นยุหนะฮุมมาด้วยเครื่องแต่งกายแบบชาวคริสต์ที่ติดสัญลักษณ์ไม้กางเขนทองคำและเครื่องประดับอื่นๆ
มาด้วย¹

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็ได้ต้อนรับท่านพร้อมกับผู้ติดตามท่านอย่างดี
และได้ทำสนธิสัญญากับพวกเขา ระบุถึงการคุ้มครองความปลอดภัยทางเดินเรือ นี่สื่อให้เห็นว่าท่านนบี
ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ตระหนักดีถึงความสำคัญของเส้นทางเดินเรือและการค้าทางทะเล
ที่ต้องให้การรักษาความปลอดภัย

สารต่างๆ ที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ส่งไปยังบรรดากษัตริย์
แสดงถึงการให้ความสำคัญของท่านในการทำหน้าที่เผยแผ่ศาสนาอิสลาม
และชี้ให้เห็นว่าสันติวิธีและการใช้วิธีการที่ดีเป็นพื้นฐานหลักประการแรกในการเผยแผ่อิสลาม
ส่วนคำกล่าวอ้างใส่ร้ายที่ว่าอิสลามเผยแผ่ศาสนาด้วยคมดาบนั้นมีเรื่องที่ถูกต้องแต่ประการใด

สารเหล่านั้นและเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการส่งสาร
ยังชี้ให้เห็นว่าบรรดาผู้นำชาวคริสต์และแกนนำของพวกเขาต่างก็ให้ความสำคัญกับการเรียกร้องเชิญชวนของท่าน
นบี โดยเฉพาะกษัตริย์ฮิรกลิส (เฮราคลิอัส) และพวกเขาก็รู้ดีว่าท่านนบีเป็นศาสนทูตและเป็นผู้ส่งจริง
พวกเขายังคาดการณ์ล่วงหน้าว่าอิสลามจะแผ่ขยายกว้างออกไปบนหน้าแผ่นดินครอบคลุมพื้นที่ต่างๆ
และศาสนาต่างๆ ของพวกเขา ดังกล่าวนั้นเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง
ซึ่งพวกเขาได้ประจักษ์ชัดกับตาตนเองในยุคของพวกเขา ไม่ว่าจะเป็ฮิรกลิส, มูเกากิส หรือกิสรอ ก็ตาม

การส่งสารดังกล่าวยังแสดงถึงความเชื่อมั่นของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
ในความช่วยเหลือจากพระองค์อัลลอฮ์ต่อศาสนาของพระองค์ แม้ว่าความสามารถของท่านจะมีอยู่อย่างจำกัด
และ ความอ่อนแอในแง่วัตถุของประชาชาติของท่าน
แต่ในที่สุดก็บรรลุถึงชัยชนะตามที่อัลลอฮ์ได้สัญญาไว้กับศาสนทูตของพระองค์ เช่นเดียวกับ
เรา ยังเห็นได้ว่าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
ได้สรรหาบุคคลที่มีความสามารถที่สุดเพื่อเป็นตัวแทนในการนำสาร
ทั้งนี้เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์และสามารถนำสารดังกล่าวไปยังบุคคลเป้าหมายได้
และมีความสามารถในการเจรจาต่อรอง มีความสามารถในการวิเคราะห์วัฒนธรรม ประเพณี
และความเชื่อของคนในสังคมที่พวกเขาเข้าไปหาเจ้าเมืองหรือผู้นำในท้องถิ่นนั้นๆ
ทั้งยังต้องเป็นบุคคลที่มีความกล้าหาญ อดทน และมีวิทย์ปัญญา แท้จริงแล้ว
รูปแบบในเนื้อหาสาระหรือจดหมายของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม นั้นมีความกระชับ ชัดเจน

¹ อิบน์ สะอูด, *ฮัจญ์-ญะบะกอต อัล-ญะบะรอ*, เล่ม 1 หน้า 290, อัล-วาเกียตี, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 3 หน้า 1031

และตรงเป้าหมายที่ต้องการ และยังคงแทรกไปด้วยโองการอัลกุรอานที่ถูกประทานมายังท่านและมนุษย์ทุกคน โดยเฉพาะสารที่ส่งไปยังผู้นำต่างๆ ที่เป็นคริสต์ นอกจากนี้ท่านจะเริ่มต้นสารด้วยพระนามของอัลลอฮ์ และเน้นย้ำเกี่ยวกับการรักดีต่อพระองค์เพียงผู้เดียว โดยไม่มีการตั้งภาคีกับสิ่งอื่นใด

และท่านนบี ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ยังรู้ดีว่ากษัตริย์เหล่านั้นจะไม่ยอมรับสารใดๆ นอกจากที่ตัวเองมีตราประทับ ท่านจึงได้หล่อแหวนขึ้นเพื่อภารกิจดังกล่าวและเรียงลำดับตามมารยาทที่พึงควรกระทำต่ออัลลอฮ์ โดยได้เขียนในบรรทัดแรกด้วยพระนามของอัลลอฮ์ และในบรรทัดที่สองเขียนว่าเราะฮูล และบรรทัดที่สามเขียนว่า มุหัมมัด ดังรูป

ท่านอะนัส บิน มาลิก รายงานว่า เมื่อท่านนบี ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ประสงค์ที่จะส่งสารไปยังกษัตริย์โรมัน ได้มีคนหนึ่งพูดว่า แท้จริงพวกเขาจะไม่อ่านข้อเขียนหรือจดหมายใดๆ นอกจากจะจดหมายดังกล่าวต้องมีตราประทับเท่านั้น ท่านนบีจึงทำแหวนเงินที่ใช้ประทับตราขึ้นมาวงหนึ่ง ซึ่งแกะสลักด้วยคำว่า (محمد رسول الله)¹

สารต่างๆ เหล่านี้ได้นำศาสนาอิสลามจากแผ่นดินอาหรับกระจายไปสู่ชนชาติต่างๆ อย่างมากมายและทั่วถึง

สารทั้งหมดนี้ รวมถึงผู้นำสารและเนื้อหาต่างๆ ในสาร นับว่าเป็นวิธีการพื้นฐานในการคบค้าสมาคมกับนานาชาติ และบ่งบอกถึงความเป็นสากลของศาสนาอิสลาม และเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลงของรัฐอิสลามในสมัยของท่านนบี ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์กับนานาชาติ

ในงานเขียนและงานวิจัยบางชิ้นได้ชี้ให้เห็นว่ามีการค้นพบสารฉบับจริงจำนวนหนึ่งที่ปรากฏอยู่บนหนังสือตัว ซึ่งเป็นสารของท่านนบี ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ที่ส่งไปยังกษัตริย์มุเกากิสผู้นำของไอยคุปต์แห่งอียิปต์ สารที่ถูกส่งไปยังกษัตริย์อัล-มุนซิร บิน สาวา อัล-อับดีย์ แห่งบาร์ทเรน สารที่ถูกส่งไปยังกษัตริย์ อัล-นะญาซีแห่งเอธิโอเปีย สารที่ส่งไปยังกษัตริย์กิสรอแห่งเปอร์เซีย และสารที่ส่งไปยังก้อยศ็อรแห่งโรมัน²

¹ เศาะฮิหฺ อัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-ญิฮาด วัะ อัล-สิยร์, บาบ ดะอฺวะฮฺ อัล-ยะฮูดี วัะ อัน-นะศอรอ, เล่ม 3 หน้า 235, อัล-บะลาซุรีย, ฟูตูหฺ อัล-บูลดานหน้า 447

² ดูรายละเอียดงานวิจัยของท่านอบู อัล-หะสัน อัน-นัจวี, อัล-สิเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ, หน้า 292, มุหัมมัด หะมีดูลลอฮฺ, อัล-วะซาอิก อัล-สิยาซีเยฮฺ ลี อัล-อะฮฺดี อัน-นะบะวีเยฮฺ วัะ อัล-คิลาฟะฮฺ อัล-รอชิดียะฮฺ, หน้า 11, คอลิด สัยยิด อะลีย, เราะฮะสาอิล อัน-นะบีเยฮฺ อิลลา อัล-มุญก วัะ อัล-อุมมะรอฮฺ, หน้า 18, 30, 44, 55, 62 แต่ ดร.มุหัมมัด ฮ็อบบาน ได้ตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับความถูกต้องของต้นฉบับดังกล่าว ดูใน อัล-วะซาอิก อัล-มักตูบะฮฺ มิน อัน-นะบีเยฮฺ ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม วัะ อิลยัยญ์ ญัมอัน วัะ ดิรอสะฮฺ, หน้า 675

แม้จะมีความเขียนของนักบูรพาคดีในต้นฉบับพวกนี้ และมีการศึกษาในประเด็นดังกล่าวเป็นการเฉพาะปรากฏอยู่ในหอสมุดหรือพิพิธภัณฑ์นานาชาติหลายแห่ง หากแต่ยังมีความจำเป็นต่อระมัดระวังในข้อมูลที่กำลังกล่าวมาจนกว่าจะศึกษาวิจัยเพิ่มเติม ทำการพิสูจน์และเปรียบเทียบจากผู้เชี่ยวชาญ และผู้ชำนาญการเฉพาะในเรื่องนี้เสียก่อนเท่านั้น

ยังมีจดหมายและสารของท่านปี คีออลลัลลอสซุอะลัยฮิวะสลัม อีกมากมายที่ได้ส่งไปยังผู้นำต่างๆ และบรรดากษัตริย์หลายพระองค์ แต่อาจไม่โดดเด่นเท่ากับผู้นำหรือกษัตริย์ที่ได้กล่าวมาข้างต้น รวมถึงสารที่ได้ส่งไปยังเผ่าต่างๆ เป็นการเฉพาะ ซึ่งยากที่จะนำมาเสนอทั้งหมดได้ อย่างไรก็ตาม ได้มีการศึกษาวิจัยในเรื่องดังกล่าวเป็นการเฉพาะแล้ว ซึ่งเป็นการศึกษาที่มีระเบียบวิธีทางวิชาการอย่างชัดเจน¹

ไม่มีข้อสงสัยใดๆ ว่าการผูกโยงเหตุการณ์ต่างๆ ในสมัยท่านปีกับสิ่งที่เกิดขึ้นในยุคของบรรดาเคาะลีฟะฮ์ ไม่ว่าจะเป็นการพิชิตหรือบุกเบิกเมืองต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งสารของท่านปี คีออลลัลลอสซุอะลัยฮิวะสลัม ไปยังกษัตริย์และผู้นำในพื้นที่ต่างๆ นั้นมีความสำคัญอย่างมาก เช่นเดียวกับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของสารต่างๆ ที่ท่านปี คีออลลัลลอสซุอะลัยฮิวะสลัม ได้ส่งไปยังพื้นที่หรือหมู่บ้านต่างๆ จนทำให้พวกเขาเข้ารับอิสลามและยังคงดำรงอยู่จนถึงปัจจุบันเป็นส่วนหนึ่งของประชาชาติอิสลามตามแนวทางของท่านปีมุหัมมัด คีออลลัลลอสซุอะลัยฮิวะสลัม ก็มีความสำคัญต่อผู้ที่ศึกษาประวัติศาสตร์ และต่อการศึกษาการขยายตัวของอิสลามในพื้นที่ดังกล่าว รวมถึงประวัติศาสตร์ของพื้นที่ดังกล่าวในปัจจุบันด้วย

การพิชิตเมืองค็อยบَّر (เราะบีอูลเอาวัล ฮ.ศ. 7)²

มีตัวแทนชาวยิวบางส่วนได้ทำการยุยงส่งเสริมพันธมิตรเผ่าต่างๆ ให้ทำสงครามกับมะดีนะฮ์ โดยเริ่มเคลื่อนไหวกจากเมืองค็อยบَّر ชาวยิวที่เมืองค็อยบَّرเองก็วางแผนเพื่อโจมตีเมืองมะดีนะฮ์ พวกเขาได้ติดต่อกับเผ่าต่างๆ เพื่อจุดมุ่งหมายดังกล่าวด้วยการทำสัญญากับเผ่าเฆาะฎะฟาน และได้รวบรวมชาวยิวทั้งหมดจากค็อยบَّر จากวาดี อัล-กูรอ และตัยมาฮ์ รวมถึงหมู่บ้านรอบๆ เพื่อโจมตีเมืองมะดีนะฮ์³

¹ ดูในงานเขียนของ มุหัมมัด บิน อับดุลลอฮ์ ฮ็อบบาน, *มรวียาต อัล-วะซะฮิก อัล-มักตูบะฮ์ มิน อัน-นะบีย์ คีออลลัลลอสซุอะลัยฮิวะสลัม วะ อิลัยฮ์ ญัมอัน วะ ดิวาสะฮ์*, เป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก สาขาวิชาประวัติศาสตร์ คณะคณะดุวะฮ์และอุศูลุดดีน มหาวิทยาลัยอิสลามแห่งมะดีนะฮ์, มุหัมมัด หนะมีดูลลอฮ์, อังอิงเคิม และลัยยิด อะลีย, *เราะสาฮิล อัน-นะบีย์ อิลา อัล-มุญก วะ อัล-อุมะรอร*

² เป็นพื้นที่การเกษตรทางตอนเหนือของญิบลาฮ์ ปัจจุบันเป็นเมืองใหม่ พื้นที่แห่งนี้เคยประกอบด้วยป้อมของชาวยิวจำนวน 7 ป้อมในสมัยของท่านปี คีออลลัลลอสซุอะลัยฮิวะสลัม ดูใน ยาฎุต อัล-หะมะวีฮ์, *มุญญัม อัล-นูดดาน*, เล่ม 2 หน้า 409 (ดู <http://ar.wikipedia.org> เก็บข้อมูลวันที่ 30/3/ฮ.ศ. 1433)

³ อิบน์ อิชาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 3 หน้า 330, 273, 191, อัล-วาเกดีย์, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 2 หน้า 531, 634 และ อัล-ศอลิฮีย์ อัล-ซามีย, *สุบุล อัล-ฮุดา วะ ฮัร-เราะฮาด*, เล่ม 4 หน้า 180, 461

ชาวมุสลิมเริ่มแน่ใจในข้อมูลดังกล่าวหลังจากเดินทางกลับมาจากสงครามสนธิสัญญาหยุดยิงปียะฮู ซึ่งตามปกติแล้วท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม มักจะเก็บตกข่าวคราวของศัตรูและคอยติดตามอย่างใกล้ชิด และ คี อ ย บ ั ร ก ็ ถี อ เ ป ็น แ ห ล ่ ง ร ว ม ต ั ว ข อ ง ศ ั ต รู ห ้ น ั ้ ใ ห ม ่ จ ึ ้ง ท ำ ใ ห้ บ ร ร ด ำ มุ ส ล ิ ม ต ้ อ ง เ ต ร ี ย ม ก ำ ร เ พื่ อ ร ับ ม ี อ ต ้ อ เ ห ตุ ก ำ ร ณ์ ด ัง ก ่ ล ำ ว ใน ขณะ เดี ย ว กั น ช ำ ว ย ิ ว ก ็ ย ั ้ ง ค ึ่ง ป ะ ร ะ โ ค ม ช ำ ว ถ ึ ้ ง ศ ั ก ย ำ พ ท ำ ง ท ำ ร ำ ข อ ง ต ั ว เ อ ง พ ว ก เ ข า ก ะ ร ะ จ ำ ย ช ำ ว ร ำ ม ี ก อ ง ก ำ ล ึ ้ ง ถ ึ ้ ง ก ็ ็ อ บ ห ึ ้ ง แ ส น น ำ ย เ ต ร ี ย ม พ รั ้ อ ม เ พื่ อ ท ำ ส ง ค ร ำ ม ก ั บ ท ำ น น บ ี ศ ็ อ ล ล ั ล ล อ ฮุ อ ะ ล ั ย ฮ ิ ว ะ ส ั ล ล ั ม น อ ก จ ำ ก น ี ้ ย ั ้ ง อ ว ด ว ำ ม ี ก ำ แ พ ้ ง ป ็ อ ม ป ะ ร ำ ก ำ ร ที่ แ น ่ น ห ำ ใน ขณะ เดี ย ว กั น พ ว ก เ ข า ก ็ ค อย ช ่ ม ชู ้ แ ล ะ ท ำ ท ำ ย ช ำ ว มุ ส ล ิ ม เ ป ็น ะ ร ะ ย ะ ะ ทั ้ ง ท ำ ง ต ร ำ ง แ ล ะ ท ำ ง อ ั อ ม พ ำ น ช ำ ว ย ิ ว ที่ ย ั ้ ง ค ึ่ง เ ห ลี ้ อ อ ย ุ ใน เ มื ้ อ ง มะ ด ี น ะ ฮุ แ ล ะ พ ำ น ก ล ุ ้ ม พ ว ก มุ น ำ ฟ ิ ก ี น ใน เ มื ้ อ ง มะ ด ี น ะ ฮุ เ อ ง¹

สถานการณ์ช่วงดังกล่าวถือว่าเหมาะสมที่จะเผชิญหน้ากับพวกยิว เพราะไม่ต้องพะวงกับพวกอื่น เนื่องด้วยผลจากสนธิสัญญาหยุดยิงปียะฮูที่มุสลิมได้ตกลงกับชาวกุร็อยช์ว่าจะสงบศึกและหยุดสงครามกันเป็นเวลา 10 ปี ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และบรรดาผู้ศรัทธาก็รีบเคลื่อนทัพไปยังค็อยบ์รก่อนที่พวกยิวจะเริ่มยกพลมาก่อน โดยที่กองกำลังมุสลิมได้ตระเตรียมที่จะเผชิญหน้ากับพวกยิวพร้อมๆ กับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ซึ่งพลทหารมุสลิมในครั้งนั้นมีจำนวนหนึ่งพันสี่ร้อยนาย²

ในขณะที่กองทัพมุสลิมมุ่งหน้าสู่ค็อยบ์ร เผ่าเฆาะฎะฟานจากแคว้น *บัญญัด* ก็ได้มีการเคลื่อนทัพเพื่อสมทบกับกองกำลังชาวยิว กองกำลังมุสลิมจึงออกอุบายหลอกพวกเขาโดยปล่อยข่าวออกไปว่ามีทหารมุสลิมบางส่วนจะย้อนกลับไปเข้าโจมตี *หุมูบ* บั ำ น ข อ ง พ ว ก ช ำ ว ด ัง ก ่ ล ำ ว ท ำ ใ ห้ ช ำ ว เฆ าะ ฎ ะ ฟ ำ น ห ล ี่ ง เ ชื ้ อ แ ล ะ ห ว น ก ั บ ั บ เ พื่ อ ป ก ป ็ อ ง ห มู ้ บ ำ น ข อ ง พ ว ก เ ข า โดย ปล่อย ให้ ช ำ ว ย ิ ว ค ็ อ ย บ ั ร ต ้ อ ง เ พ ้ จ ิ ญ ุ ห ้ น ำ จ ุ ด ะ จ บ ต ำ ง ข อ ง พ ว ก เ ข า เ อ ง³ แ ล ะ ใน เ ว ล ำ เ ต ี ย ว ก ั น น ั ้ น ท ำ น น บ ี ศ ็ อ ล ล ั ล ล อ ฮุ อ ะ ล ั ย ฮ ิ ว ะ ส ั ล ล ั ม ก ็ เ จ ต น ำ ต ั ้ ง ค ำ ย ข อ ง ก อ ง ทั พ น อ ก ค ็ อ ย บ ั ร ท ำ ง ผ ึ ้ ง ที่ เ จ ะ ไป เ มื ้ อ ง ช ำ ม⁴ ก ่ ล ำ ว ค ็ อ อ ย ู ้ ร ะ ห วั ำ ง ค ็ อ ย บ ั ร ก ั บ ห มู ้ บ ำ น ข อ ง ช ำ ว เฆ าะ ฎ ะ ฟ ำ น ทั ้ ง น ี ้ เ พื่ อ ต ั ้ ง รั ้ บ ก ล ุ ้ ม ไ ด ก ล ุ ้ ม ห ึ ้ ง ที่ อ ำ จ ะ บ ุ ก เ ช ำ ม ำ ร ะ ห วั ำ ง ช ำ ว เฆ าะ ฎ ะ ฟ ำ น ห ึ ้ อ ก อ ง ก ำ ล ึ ้ ง ช ำ ว ย ิ ว ที่ อ ำ ค ั ย อ ย ุ ท ำ ง ต อ น เ นื ้ อ ข อ ง ห ิ ญ ำ ช ใ ม ใ ห้ เ ช ำ ม ำ ถ ึ ้ ง ส ม ร ุ ม ิ ส ง ค ร ำ ม ห ึ ้ อ ม ำ ช ำ ย เ ห ลี ้ อ ช ำ ว ย ิ ว ที่ ค ็ อ ย บ ั ร

¹ อัล-วาเกดีย์, อัล-มะฆอซี, เล่ม 2 หน้า 634, อัล-ศอลิฮีย์ อัล-ชามีย์, *สุบุล อัล-ฮุดา* วั อ รั -เราะชาด, เล่ม 5 หน้า 181

² อิบน์ สะอูด, *อัญญาอะบะกอต อัล-กุบรอ*, เล่ม 2 หน้า 107

³ อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮะฮุ อัน-นะบะวะวียะฮุ*, เล่ม 3 หน้า 330, อัล-วาเกดีย์, อัล-มะฆอซี, เล่ม 2 หน้า 650, มะฮ์ดีฮ์ ริซกุลลลอฮุ, *อัล-สีเราะฮะฮุ อัล-เคาะฮ์หะฮุ*, หน้า 501

⁴ อัล-ศอลิฮีย์ อัล-ชามีย์, *สุบุล อัล-ฮุดา* วั อ รั -เราะชาด, เล่มที่ 5 หน้า 184

กองทัพมุสลิมได้มาถึงบริเวณใกล้คือยบรใน ช่วงเวลา กลางคืน พวกเขาได้ตั้งค่ายและไม่ได้เข้าไปโจมตีลอบทำร้ายชาวยิวในตอนกลางคืนแต่อย่างใด¹ เมื่อเช้าขึ้นมาชาวยิวที่มุ่งหน้าไปยังไร่นาของพวกเขา ก็ต้องตกใจที่เห็นกองทัพมุสลิม จึงพากันวิ่งเข้ากลับไปยังกำแพงเมือง พร้อมกับป่าวประกาศว่า (محمد والحميس) ซึ่งพวกเขาหมายถึงกองทัพหรือกองกำลังมุสลิม และเหตุการณ์ในครั้งนี้ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า “คือยบรต้องพินาศ แท้จริง เมื่อเราเลือกลงไปยังกลุ่มชนใด ยามเช้าของผู้ถูกตักเตือนก็จะหายแน่นอนแล้ว”²

ป้อมปราการของชาวยิวคือยบรมีอยู่หลายแห่ง เหล่าทหารของมุสลิมก็แบ่งกลุ่มกันกระจายไปล้อมกำแพงต่างๆ พวกเขาได้ยิงธนูเข้าหากันกับพวกยิวจนทำให้ทหารมุสลิมหลายคนได้รับบาดเจ็บ³

ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม พยายามอย่างมากที่จะติดตามสถานการณ์ของป้อมที่ถูกล้อม⁴ และป้อม อัน-นุซอฮ์ เป็นหนึ่งในป้อมที่ไม่มีกองกำลังมาเฝ้าเวรยามนอกจากจำนวนไม่กี่คน และท่านนบี รู้ว่าที่แห่งนี้ เป็นสถานที่เก็บอาวุธและเสบียงอาหาร และในป้อมนี้ยังเป็น ที่เก็บเครื่องหีดยิงหิน และพาหนะสงคราม ดังนั้นหากกองกำลังมุสลิมสามารถบุกเปิดป้อมดังกล่าวได้ก็จะช่วยให้พวกเขาได้อาวุธต่างๆ เพื่อพิชิตป้อมอื่นๆ ต่ อ ไป ต่ กองกำลังทหารมุสลิมจึงมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการปิดล้อมและโจมตีป้อมดังกล่าวจนสามารถเปิดประตูได้สำเร็จ พวกเขาได้พบกับอาหารและเสบียงอันมากมายที่จะช่วยเหลือให้ชนะศัตรู และยังได้ใช้ประโยชน์จากอาวุธต่างๆ มากมายที่มีอยู่นั้นในการบุกทำลายป้อมอื่นๆ ที่เหลือ⁵

กองกำลังมุสลิมสามารถตีป้อมแตกได้ที่ละป้อม ในจำนวนที่สามารถตีได้สำเร็จ คือ ป้อม นาอิม และป้อม อัล-เศาะอูบ์⁶

ป้อม อัล-เกาะมุศ เป็นอีกหนึ่งป้อมที่ยากจะพิชิต ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จึงได้แจ้งข่าวดีเกี่ยวกับการเปิดประตูป้อมดังกล่าว ตามรายงานของท่านสะฮุล์ บิน สะอูด เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ แท้จริงท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวในวันพิชิตเมืองคือยบรว่า

¹ เคาะฮีนุ อัล-นุคอรีย์ ออกจาก พัตร์ อัล-บารี, เล่ม 15 หน้า 45, อิบน์ ฮิซาม ,อัล-สีเราะฮุ อัน-นะบะวียะฮุ, เล่ม 3 หน้า 330, อัล-วาเกดีย, อัล-มะฆอซี, เล่ม 2 หน้า 643

² เคาะฮีนุ อัล-นุคอรีย์, กิตาบ อัล-มะฆอซี, باب شيوخه ค็อยบร, ลำดับหะดีษที่ 1297, 4200

³ อิบน์ ฮิซาม ,อัล-สีเราะฮุ อัน-นะบะวียะฮุ, เล่ม 3 หน้า 334, อัล-วาเกดีย, อัล-มะฆอซี, เล่ม 2 หน้า 643, อัล-ศอลิฮีย อัล-ฆามีย, سُบุล อัล-ฮุดา วั อ์-เราะฆาต อัล-ศอลิฮีย อัล-ฆามีย, سُบุล อัล-ฮุดา วั อ์-เราะฆาต, เล่ม 5 หน้า 186

⁴ อัล-วาเกดีย, อัล-มะฆอซี, เล่ม 2 หน้า 647, อัล-ศอลิฮีย อัล-ฆามีย, سُบุล อัล-ฮุดา วั อ์-เราะฆาต, เล่ม 5 หน้า 191

⁵ อัล-วาเกดีย, อัล-มะฆอซี, เล่ม 2 หน้า 647

⁶ อิบน์ ฮิซาม ,อัล-สีเราะฮุ อัน-นะบะวียะฮุ, เล่ม 3 หน้า 331, อัล-ศอลิฮีย อัล-ฆามีย, سُบุล อัล-ฮุดา วั อ์-เราะฆาต, เล่ม 5 หน้า 187

“แท้จริงฉันจะมอบธงผืนนี้ในวันพรุ่งนี้ให้แก่บุรุษผู้ซึ่งอัลลอฮ์ประสงค์จะให้ได้เปิดค็อยบ์ด้วยสองมือเขา เขาเป็นคนที่รักและภักดีต่ออัลลอฮ์และนบีของพระองค์อัลลอฮ์และนบีของพระองค์ก็รักเขาด้วยเช่นกัน” ทำให้คืนนั้นทุกคนนอนกระสับกระส่ายคิดว่าใครคือผู้โชคดีที่จะได้รับมอบธงผืนนั้น

เมื่อถึงยามเช้า ทุกคนก็ได้มาหาท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และคาดหวังว่าตนเองจะได้รับมอบธงดังกล่าว ทันใดนั้นท่านนบีก็ถามขึ้นว่าอะลียฺ บิน อับฏอลิบ อยู่ที่ไหน? จากนั้นมีเสียงเอ่ยขึ้นมาว่า โอ้ท่านนบี อะลียฺเจ็บตาทั้งสองข้าง ท่านนบีก็สั่งว่า ไปตามเขามา เมื่ออะลียฺมาถึงท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เป่าน้ำลายของท่านที่ดวงตาทั้งสองข้างของเขาและได้ขอคู่อำเภอกว่าเขาอาการเจ็บก็หายในทันทีเหมือนไม่ได้เจ็บมาก่อน ต่อมาท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็ได้มอบธงให้อะลียฺ เขาก็กล่าวถามว่า เขาก็กล่าวถามว่า โอ้เราะซูลุลลอฮ์ ข้าจะสู้กับพวกเขาจนกว่าพวกเขาจะเป็นเหมือนเรา

จากนั้นท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็ได้กล่าวว่า “จงออกไปอย่างระแวดระวังไม่ต้องรีบเร่ง จนกระทั่งเจ้าเข้าไปยังพื้นที่ของพวกเขา หลังจากนั้นจงเรียกร้องพวกเขาสู่อิสลาม จงแจ้งให้พวกเขาถึงสิทธิของอัลลอฮ์ที่พวกเขาจำเป็นต้องปฏิบัติ ขอสาบานต่อพระองค์อัลลอฮ์ว่า หากพระองค์อัลลอฮ์ได้ชี้ทางให้ใครคนหนึ่ง เพราะความพยายามของเจ้า แท้จริงมันดียิ่งสำหรับเจ้ามากกว่าได้รับอูฐแดงเสียอีก”¹

พระองค์อัลลอฮ์ได้ทรงกำหนดให้เปิดเมืองค็อยบ์ด้วยมือของท่านอะลียฺ ดังที่ท่านนบีได้กล่าวมาแล้วก่อนหน้านี้ ป้อมเมืองค็อยบ์ถูกพิชิตอันแล้วอันเล่า จนกระทั่งในที่สุดชาวยิวก็ยอมสยบและยอมเจรจากับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และร้องขอให้มุสลิมรักษาชีวิตและเลือดเนื้อของพวกเขา และอนุญาตให้พวกเขาออกจากเมืองค็อยบ์² หลังจากได้ตกลงทำสนธิสัญญาให้อพยพย้ายออกแล้ว ชาวมุสลิมยังอนุญาตให้ชาวยิวทำสวนอินทผลัมและการเกษตรในพื้นที่ค็อยบ์ได้ต่อไป โดยมิเงื่อนไขว่า จะต้องแบ่งผลประโยชน์คนละครึ่งเท่า ๆ กัน และเป็นสิทธิของชาวมุสลิมที่จะขอให้ยิวออกไปเมื่อใดก็ได้ตามที่ต้องการ³ และผลของการทำสงครามในครั้งนี้ทำให้เศาะหาบะฮ์ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เสียชีวิตรับชะฮีดจำนวน 20 คน และชาวยิวค็อยบ์ได้เสียชีวิตจำนวน 73 คน การปิดล้อมและสงครามค็อยบ์ในครั้งนี้ใช้เวลาประมาณสิบกว่าวัน⁴

หลังจากชาวยิวค็อยบ์ได้ยอมสยบต่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม แล้ว ก็ยังมีความพยายามของหญิงชาวยิวที่จะวางยาพิษท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

¹ เศาะฮิหฺ อัล-บุคอรีย์ อ้างจาก *ฟัศหฺ อัล-บารีย์*, เล่ม 16 หน้า 57-58 และดูใน อิบน์ อุบี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 315

² อิบน์ หะญัร, *ฟัศหฺ อัล-บารีย์*, เล่ม 16 หน้า 57

³ อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 3 หน้า 337, อัล-วาเกดีย์, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 2 หน้า 690

⁴ ดูในรายชื่อผู้เสียชีวิตเป็นชะฮีดใน อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 2 หน้า 343

โดยวิธีกาไรใส่ในเนื้อแกะต้มสุกแล้วมอบให้ท่าน แต่พระองค์อัลลอฮ์ได้ปกป้องท่านและคุ้มครองท่านจากยาพิษดังกล่าว¹

มีรายงานว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เสียชีวิตลงหลังจากเหตุการณ์ในครั้งนั้นไม่กี่ปี และเชื่อว่าเป็นผลจากพิษดังกล่าวส่วนหนึ่งด้วย รายงานของอิบนุ ฮิซามกล่าวว่า “ท่านนบีได้พูดตอนที่ท่านป่วยก่อนเสียชีวิต ในขณะที่มีหญิงคนหนึ่งชื่อว่า อุมมุ บิษร์ บินติ อัล-บะรอฮ์ บิน มะอูรฺร ได้เข้ามาเยี่ยมท่าน ท่านพูดว่า : โอ้ อุมมุ บิษร์ แท้จริง ขณะนี้ฉันได้เห็นแล้วว่าหลอดเลือดใหญ่ของฉันจะขาด เพราะอาหารที่ฉันเคยกินกับพี่ชายของเจ้าที่ค็อยบ์ร ด้วยเหตุนี้ ชาวมุสลิมหลายคนจึงมีความเห็นว่า แท้จริงท่านนบี คือ อ ล ล ล ล อ ฮู อ ะ ล ย ฮี ว ะ ส ล ล ม เอง ก็ ต า ย ช ะ ฮี ด พ ร ้อ ม ๆ กับสถานะที่พระองค์อัลลอฮ์ได้ให้เกียรติท่านด้วยการเป็นนบี”²

หลังจากกองกำลังมุสลิมสามารถพิชิตเมืองค็อยบ์รได้สำเร็จ และบริหารจัดการเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เตรียมพร้อมกับบรรดามุญาฮิดีนมุ่งหน้าไปยังหมู่บ้าน วาดี อัล-กูรอ พวกเขาได้ต้อนรับบรรดามุสลิมด้วยการยิงธนูเข้าใส่ จนทำให้ผู้รับใช้ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ถูกยิงเป็นแผลฉกรรจ์ จึงเป็นเหตุให้กองกำลังมุสลิมต้องต่อสู้กับพวกเขา และได้พิชิตเมืองของพวกเขาอย่างเด็ดขาด และท่านนบีก็ปฏิบัติต่อพวกเขาเสมือนที่ได้ปฏิบัติกับชาวยิวที่เมืองค็อยบ์ร โดยอนุญาตให้พวกเขาอยู่ทำสวนต่อไปได้แต่ต้องแบ่งรายได้ครึ่งหนึ่งกับชาวมุสลิม³ เมื่อข่าวคราวการพ่ายแพ้ของเมืองค็อยบ์รและวาดี อัล-กูรอแพร่กระจาย ทำให้บรรดาผู้นำเมืองต่างๆ ที่อยู่ทางตอนเหนือของนิญาซต่างเร่งรีบที่จะมาขอเจรจากับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม โดยเฉพาะเมืองพะดัก เมืองตัยมาธ์ เมืองอัยละฮุ และอื่นๆ⁴

¹ เศาะฮิหฺ อัล-บุคอรีห์ อ้างจาก พัตหฺ อัล-บาริ, เล่ม 12 หน้า 261 และดู อิบนุ ฮิซาม ,อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะเวียะฮฺ, เล่ม 3 หน้า 337, อัล-วาเกดีย์, อัล-มะฆอซี, เล่ม 2 หน้า 677, อัล-ศอลิฮียฺ อัล-ฆามียฺ ,สุบุล อัล-ฮุดา วะ อัล-เราะฮาด, เล่ม 5 หน้า 208

² อิบนุ ฮิซาม ,อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะเวียะฮฺ, เล่ม 3 หน้า 338 และดูหัวข้อเกี่ยวกับการเสียชีวิตของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในหนังสือเล่มนี้

³ อิบนุ ฮิซาม ,อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะเวียะฮฺ, เล่ม 3 หน้า 338, อัล-วาเกดีย์, อัล-มะฆอซี, เล่ม 2 หน้า 709, อัล-ศอลิฮียฺ อัล-ฆามียฺ ,สุบุล อัล-ฮุดา วะ อัล-เราะฮาด, เล่ม 5 หน้า 229

⁴ อิบนุ ฮิซาม ,อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะเวียะฮฺ, เล่ม 3 หน้า 353, อัล-วาเกดีย์, อัล-มะฆอซี, เล่ม 2 หน้า 706, อัล-ศอลิฮียฺ อัล-ฆามียฺ ,สุบุล อัล-ฮุดา วะ อัล-เราะฮาด, เล่ม 5 หน้า 214

ตัยมาธ์ : เป็นเมืองเล็กๆ ตั้งอยู่ระหว่างเมืองซาม และวาดี อัล-กูรอ บนเส้นทางของผู้แสวงบุญจากเมืองซาม คือ (เป็นชุมชนเมืองที่ยังคงอยู่จนถึงปัจจุบัน) ดูใน อัล-บักรียฺ, มุอญัม มา อุศตุอญัม, เล่ม 1 หน้า 329 และดูใน ยากูต อัล-หะมะเวีย, มุอญัม อัล-บุลดาน, เล่ม 2 หน้า 67

อัยละฮุ : ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของเมืองซาม เป็นท่าเรือบนอ่าวอัล-อะเกาะบะฮฺ ปัจจุบันมีชื่อว่า ฮีลาต ดูใน ยากูต อัล-หะมะเวีย, มุอญัม อัล-บุลดาน, ยากูต อัล-หะมะเวีย, มุอญัม อัล-บุลดาน, เล่ม 1 หน้า 292

พะดัก : เป็นเมืองในอาณาเขตของเมืองมะดีนะฮฺ อยู่ระหว่างมะดีนะฮฺและค็อยบ์ร ใช้การเดินทางประมาณ 2 วัน ปัจจุบันมีชื่อว่า อัล-หุวัยญ์ ดูใน อัล-บักรียฺ, มุอญัม มา อุศตุอญัม, เล่ม 3 หน้า 10, 15

อุมเราะฮ์ อัล-เกาะฎอฮ์¹

ถูกเรียกในอีกชื่อหนึ่งว่า อุมเราะฮ์ อัล-ศุลห์ ซึ่งในหนึ่งข้อตกลงสนธิสัญญาหุ้ดัยบียะฮ์ที่ผ่านมาคือการที่ท่านนบี คือลลิลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมจะต้องกลับไปโดยปราศจากการทำอุมเราะฮ์ในปีนั้น “และเมื่อถึงปีถัดไป เราจะเปิดทางให้ท่าน แล้วท่านจะสามารถเข้านครมักกะฮ์พร้อมกับเศาะหาบะฮ์ของท่าน แล้วให้ท่านพำนักอยู่ได้สามวัน สามารถพกพาอาวุธสำหรับนักเดินทาง ดาบต้องเก็บในฝักไม้ อ นุ ฎ า ต ใ ห้ น ำ อ า วุ ธ อื่น เข้า มา ไ ต่ น อ ก จ า ก ล ี ง น ี เ ท ่า น ี่ ”² ก่อนหน้านั้นท่านนบีได้ให้คำมั่นสัญญากับบรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่านว่าจะได้เข้าไปเยือนนครมักกะฮ์ เมื่อครั้งที่ท่านออกไปหุ้ดัยบียะฮ์ตาม ตามความฝันที่ท่านได้ฝันเห็น อัลกุรอานได้ชี้ถึงเรื่องนี้ไว้ว่า

﴿ لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّسُلَ بِالْحَقِّ لَدْخُلْنَا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ ءَامِنِينَ مُحَلِّقِينَ رُءُوسَكُمْ وَمُقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ دُونِ ذَلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا ﴾ [الفتح: 27]

ความว่า “โดยแน่นอน อัลลอฮ์ได้ทรงทำให้ความฝันนั้นเกิดขึ้นแก่นบีของพระองค์ด้วยความสัจจริง แน่แท้พวกเจ้าจะได้เข้าสู่มัสยิดอัลหะรอมอย่างปลอดภัย หากอัลลอฮ์ทรงประสงค์ ในลักษณะที่พวกเจ้าบางคนจะโกนผมและอีกบางคนจะตัดผม พวกเจ้าจะไม่หวาดกลัวใด ๆ อัลลอฮ์ทรงรอบรู้สิ่งที่พวกเจ้าไม่รู้ พระองค์ได้ทรงกำหนดชัยชนะอันอันใกล้นี้ไว้แล้ว ก่อนสิ่งที่เจ้าฝันเห็นนั้นจะเกิดขึ้นจริง” (อัล-ฟัตห์ : 27)

ด้วยความรอบรู้ของอัลลอฮ์และความประสงค์ของพระองค์ ที่ได้ทรงกำหนดชัยชนะอันใกล้ นั้นคือ ชัยชนะในการพิชิตคือยบ³ แทนการได้เข้าไปทำอุมเราะฮ์ในมักกะฮ์ของท่านนบี คือลลิลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

ในเดือนชะฮฺบานปีอิญญ์เราะฮ์ที่เจ็ด หลังจากครบหนึ่งปีจากการทำสนธิสัญญาหุ้ดัยบียะฮ์ ท่านนบี คือ ล ล ล ล ล อ ฮุ อ ะ ล ี ย ฮ ี ว ะ ส ล ล ั ม ได้มีคำสั่งให้เศาะหาบะฮ์ของท่านที่เคยร่วมอยู่ในเหตุการณ์หุ้ดัยบียะฮ์ออกเดินทางไปกับท่านเพื่อประกอบพิธีอุมเราะฮ์ เหล่าเศาะหาบะฮ์ของท่านที่ยังมีชีวิตอยู่และเคยร่วมในเหตุการณ์ครั้งนั้นก็ออกเดินทางไปกับท่านนบี และมีคนอื่น ๆ ที่ไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์หุ้ดัยบียะฮ์ร่วมเดินทางไปด้วย จำนวนของพวกเขามีมากถึงสองพันคน ไม่ ร ว ม ส ต ร ี แ ล ะ เ ต ี ก ๆ ที่ ต ี ด ต ำ พ ร ี่ อ ม ข บ ว น เ ต ี น ท ำ ก ี่ ครั้งนี้ท่านนบีได้นำอาวุธเบาติดตัวตามที่ได้ระบุเอาไว้ในสัญญา และพาสัตว์สำหรับเชือดในพิธีไปเสร็จสรรพ ท่านนบี คือ ล ล ล ล ล อ ฮุ อ ะ ล ี ย ฮ ี ว ะ ส ล ล ั ม ได้ครองอิหฺรอมพร้อมกับเศาะหาบะฮ์ของท่าน พร้อมกันนี้ยังได้บัญชาม้าศึกไปพร้อมกับท่านจำนวน 100 ตัวเพื่อเป็นเผื่อไว้หากจำเป็น

¹ อัล-บุคอรีได้กำหนดบทหนึ่งในเศาะฮีฮ์ของท่านว่า “อุมเราะฮ์” ใน กิตาบ อัล-มะฆอซี, เล่ม 4 หน้า 84

² ดูในหัวข้อ สนธิสัญญา หุ้ดัยบียะฮ์

³ ดูในหัวข้อ การพิชิตคือยบ

แล้วท่านก็หันไปจับมุมของกะอูบะฮ์อันเป็นจุดเริ่มต้นการภาวาทแล้วก็เริ่มออกวิ่งเหยาะ ๆ เพื่อทำการภาวาท บรรดาเศาะหาบะฮ์ก็วิ่งตามท่าน จนกระทั่งเมื่อถึงมุม อัล-ยะมานี ท่านก็มาสัมผัสที่มุมนั้น แล้วเดินต่อไปจนถึงมุมหินดำและสัมผัสมุมหินดำอีกรอบแล้วก็ออกวิ่งต่อในรอบที่สอง ท่านทำอย่างนั้นสามรอบ หลังจากนั้น ในรอบที่ เหลือ ท่านก็ เดิน ปกติ อิบ นุ อับ บาส กล่าว ว่า หลายคนคิดว่า การกระทำดังกล่าวไม่ได้เป็นสิ่งที่พวกเขาจำเป็นต้องทำ เนื่องจากที่ท่านนบี คือ ลัลล ลอ ฮุอะ ลัย ฮิวะ สัล ลัม ทำลงไปก็เพื่อให้พวกกูรอัยฮ์เห็นเท่านั้น จนกระทั่ง ในปีที่ท่านนบีได้มาทำหัจญ์วะดาคู ท่านก็ยังทำเช่นนั้นอยู่ ดังนั้น มันจึงกลายเป็นสุนนะฮ์ที่ถูกใช้ให้ทำตลอดมา”¹

หลังจากเสร็จภารกิจอุมเราะฮ์ ท่านนบีก็ได้ปรึกษากับท่านหญิงมัยฺมูนะฮ์ บินติ อัล-หารีษ แต่ท่านไม่ทันได้ร่วมหอกับนางที่มักกะฮ์ ท่านพำนักอยู่ที่มักกะฮ์สามวัน กระทั่งวันสุดท้าย หุวัยฎิบ บิน อับดุลอุซซา และพวกพ้องของเขาจำนวนหนึ่งที่ล้วนแล้วเป็นผู้นำชาวมักกะฮ์ได้มาหาท่าน และร้องขอให้ท่านออกจากเมือง ท่านนบี คือ ลัลล ลอ ฮุอะ ลัย ฮิวะ สัล ลัม ก็กล่าวว่า “พวกท่านจะเป็นไรไหม หากปล่อยให้ฉันอยู่ต่อ เพื่อจะได้จัดงานฉลองสมรสกับพวกท่านที่นี่ เราจะทำอาหารและเชิญพวกท่านมาร่วมด้วย” พวกเขา กล่าวตอบว่า เราไม่มีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยอาหารของท่าน ดังนั้นจึงออกไปจากพวกเราเถิด ท่านนบี คือ ลัลล ลอ ฮุอะ ลัย ฮิวะ สัล ลัม จึงเดินทางออกไป แล้วมอบหมายให้ อับ รุ อี อิบ บ่าวของท่านคอยอยู่ติดตามท่านหญิงมัยฺมูนะฮ์ กระทั่งเขาได้นำท่านหญิงมาหาท่าน ณ สถานที่ที่เรียกว่า สิริฟ แล้วท่านนบีก็ได้ร่วมหอกับนางที่นั่น หลังจากนั้น ท่านนบี คือ ลัลล ลอ ฮุอะ ลัย ฮิวะ สัล ลัม ก็เดินทางกลับนครมะดีนะฮ์”²

ระหว่างทางที่ ท่านนบี คือ ลัลล ลอ ฮุอะ ลัย ฮิวะ สัล ลัม ออกจากนครมักกะฮ์ ลูกสาวของหัมซะฮ์ผู้เป็นอาของท่านนบี คือ ลัลล ลอ ฮุอะ ลัย ฮิวะ สัล ลัม ก็เดินไล่ตามท่าน เธอเป็นเด็กกำพร้า ดังนั้น ท่านอะลีก็ เราะฎียัลลอฮุอันฮุ จึงจับมือของเธอแล้วจึงเธอไปหาท่านหญิงฟาฏิมะฮ์พร้อมกับนางว่า เอาลูกของนำชายเธอคนนี้ไปดูแลให้ดี เถิด แต่ทว่าทั้งญะอูฟิร และซัยด์ บิน หารีษะฮ์ ต่างก็ต้องการที่จะรับเลี้ยงเด็กคนนี้ จนเกิดการถกเถียงกับท่านอะลี บิน อปี ฎอลิบ ทุกคนต่างต้องการที่จะให้เด็กมาอยู่กับตนและต้องการที่จะเลี้ยงดูเธอ พวกเขาไปหาท่านนบี คือ ลัลล ลอ ฮุอะ ลัย ฮิวะ สัล ลัม เพื่อให้ช่วยตัดสิน เพราะทุกคนต่างก็ต้องการที่จะได้รับผลบุญจากการดูแล ทำดีและตักบียะฮ์เด็กน้อยคนนี้ ท่านนบี คือ ลัลล ลอ ฮุอะ ลัย ฮิวะ สัล ลัม ได้ตัดสินให้เด็กน้อยคนนี้อยู่กับญะอูฟิร เนื่องจากมี ป้า ของ เธอ อาศัย อยู่ กับ เขา ด้วย ท่าน บอก ว่า “ แท้จริง สถานะของบ้านนี้คือสถานะเดียวกับผู้เป็นมารดา”³

¹ อิบ นุ อีซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, เล่ม 3 หน้า 371, ดู เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-มะฆอซี, باب อุมเราะฮ์ อัล-เกาะฎอฮ์, เล่ม 5 หน้า 86

² อิบ นุ อีซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, เล่ม 3 หน้า 372

³ ดู เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-มะฆอซี, باب อุมเราะฮ์ อัล-เกาะฎอฮ์, เล่ม 5 หน้า 85

การตัดสินใจดังกล่าวนี้เหมือนกับจะบอกว่าความรักความอ่อนโยนของผู้เป็นป้า นั้นย่อมใกล้เคียงกับความรัก
ค ว า ม อ อ น โ ย น ข อ ง ผู้ เ ป็ น ม า ร ด า
และการที่เด็กน้อยได้อยู่กับป้าของเธอ นั้นจะทำให้เธอสบายใจและรู้สึกปลอดภัยมากกว่าอยู่กับผู้อื่น

สมรภูมิมูฮ์ตะฮฺ (ญุมอัตลุลลา ฮ.ศ. 8)¹

พร้อม ๆ กับการเปิดเมืองคือยบัวร์ ท่านนบีได้เขียนสารถึงกษัตริย์และเจ้าเมืองต่าง ๆ
เพื่อบอกข่าวและเชิญชวนสู่การศรัทธาอัลลอฮฺ และหนึ่งในสารดังกล่าวนี้ถูกส่งไปยังเจ้าเมืองบุศรอ ณ แคว้นชาม
ซึ่งท่านได้มอบหมาย อัล-หาริษ บิน อุมัยร์ อัล-อัซดีย์ ทำภารกิจส่งสารนี้ให้กับ อัล-หาริษ บิน อบี ชัมร์ อัล-
ฮือสสานีย์ กษัตริย์บุศรอที่อยู่ภายใต้อาณัติของฮิร็อกล์ (หรือฮิรอกิล) แห่งโรมัน
ทว่าเจ้าเมืองฮือสสานีย์ผู้นั้นที่อยู่ในอาณาเขตชาม ชื่อว่า ชูเราะห์บิล บิน อัมร์ อัล-
ฮือสสานีย์) ได้จับตัวแทนของท่านนบี คืออลัลลลอฮฺอะลียฮิวะสลัลัม และเมื่อรู้ว่าตัวแทนคนนีถือสารของท่านนบี
คือ อ ล ล ล ล อ ฮฺ อ ะ ล ย ฮิวะ ส ล ล ั ม ก็ ทำ ก า ร ส ั ง ห า ร เ ข า
ทั้งที่โดยปกติแล้วตัวแทนผู้นำสารจะถูกห้ามไม่ให้ส่งสารโดยเด็ดขาด²

เมื่อข่าวการถูกสังหารนี้รับรู้ถึงท่านนบี คืออลัลลลอฮฺอะลียฮิวะสลัลัม ท่านโกรธอย่างมาก
จึงได้รวบรวมกองพลทำศึกขามุสลิมจำนวนสามพันคน และให้นำทัพโดย ชัยด์ บิน หาริษะฮฺ
หากชัยด์ถูกสังหารให้แทนที่โดย ญะอฺฟัร บิน อบี ฏอลิบ และหากญะอฺฟัรถูกสังหารก็ให้แทนที่ด้วย อับดุลลลอฮฺ บิน
เราะวะวะฮะฮฺ³ และหากเขาถูกสังหารอีกก็ให้พวกเขาเลือกคนใดคนหนึ่งพอใจขึ้นมาเป็นผู้นำของพวกเขา⁴

ในสมรภูมินี้ คอลิด บิน อัล-วะลีด ก็เป็นหนึ่ง ใน ผู้ เข้า ร ่วม ทำ สง ครา ม
ขณะนั้นถือว่าท่านเป็นมุสลิมใหม่ที่เข้ามาอยู่ในแถวของทัพมุญาฮิดีน ท่านนบี คืออลัลลลอฮฺอะลียฮิวะสลัลัม
สั่งให้กองทัพออกเดินทางไปยังเขตแดนของชาม เพื่อสร้างความน่าเกรงขามให้ชาวคริสเตียนอาหรับได้เห็น
แสดงถึงศักยภาพและความแข็งแกร่งของชาวมุสลิม แล้วเดินทางย้อนกลับเข้าสู่นครมะดีนะฮฺอีกครั้ง
และก่อนที่กองทัพจะเดินทาง ท่านนบี คืออลัลลลอฮฺอะลียฮิวะสลัลัม
ก็ได้ให้โอวาทด้วย การสั่งให้มีความยำเกรงต่ออัลลอฮฺ

¹ อิบน์ อบี ชัยบะฮฺ ได้แจกแจงรายละเอียดไว้ใน *อัล-มะฆอซี หัวข้อ มา หุฟิซ็อด ที บะอูซี มูฮ์ตะฮฺ*, หน้า 366 ดูใน *อุมู มายิดะฮฺ อัล-อุมะรียะฮฺ และ บุรียะฮฺ*
บิน มุหัมมัด บิน บุรียะฮฺ, *ฮือซวะฮฺ มูฮ์ตะฮฺ อะ อัล-สะรอฮฺ อะ อัล-บูกอฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ อัล-ชะมาลียะฮฺ*, พิมพ์ครั้งที่ 1, อิมาดะฮฺ อัล-บะหฺษ อัล-อิลมียะฮฺ,
มหาวิทยาลัยอิสลามมะดีนะฮฺ, ฮ.ศ. 1424

² ดู อัล-วาเกดีย์, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 2 หน้า 575, 576, อิบน์ สะอูด, *อัญญาอะบะกอด อัล-กูบรอ*, เล่ม 2 หน้า 128

³ อัล-บูกอริย์, อ้างจาก *พัตห์ อัล-บารีย์*, เล่ม 16 หน้า 98, อิบน์ อิชาม, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ*, เล่ม 3 หน้า 373, อิบน์ อบี ชัยบะฮฺ, *อัล-มะฆอซี*, หน้า
367

⁴ อัล-วาเกดีย์, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 2 หน้า 756, อิบน์ สะอูด, *อัญญาอะบะกอด อัล-กูบรอ*, เล่ม 2 หน้า 128.

และทบทวนตักเตือนให้ตระหนักถึงหลักคำสอนของศาสนาเกี่ยวกับการทำศึก หลังจากนั้นท่านก็ได้มอบธงให้ซัยด์ บิน ฮาริษะฮฺ และได้ส่งกองทัพออกเดินทางและอู่อาลาพวกเขา¹

กองทัพมุ่งหน้าไปยังเขตแดนชาม² นั้นหมายความว่า เป็นการทำทายเป็นครั้งแรกต่ออำนาจการปกครองและอาณาเขตของโรมัน ชาวโรมันและพวกซื่อสัตย์ทราบข่าวการเคลื่อนไหวของมุสลิมจึงได้จัดเตรียมกำลังพลเพื่อเผชิญหน้า โดยมีพันธมิตรอาหรับที่นับถือคริสต์จากชนเผ่า ละคีอัม, บะฮุรอฮฺ, ญุซาม และบะลีฮฺ รวมแล้วมีจำนวนมากกว่าหนึ่งแสนคน กองทัพโรมันได้จัดตั้งค่ายที่มั่นอยู่ในเขตอัล-บัลกอฮฺ เป็นพื้นที่หนึ่งของประเทศจอร์แดนปัจจุบัน เมื่อรู้ข่าวดังกล่าว กองทัพมุสลิมก็ประสงค์ที่จะส่งข่าวให้ท่านบี ค็อลลัลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม ทราบข่าวเพื่อท่านจะส่งกำลังเสริมมา³ แต่ทว่าเวลาไม่อำนวยแล้ว บวกกับทัพศัตรูก็ใกล้เข้ามาและไม่หยุดที่จะบุกโจมตีแน่นอนแล้ว เหล่าวีรบุรุษของกองทัพมุสลิมต่างก็ให้ปลุกใจซึ่งกันและกันให้ร่วมต่อสู้ในศึกครั้งนี้ จึงได้มีการเผชิญหน้ากับกองทัพโรมัน ณ สถานที่หนึ่งซึ่งเรียกว่า *มูฮ์ตะฮฺ* พวกเขาเข้าสู่สมรภูมิอย่างกล้าหาญ ผู้ถือธงคือท่านซัยด์ บิน ฮาริษะฮฺ เราะวะฎียัลลอฮฺอันฮฺ “ซัยด์ถือธงเข้าไปปะทะกับศัตรูจนถูกสังหาร จากนั้นญะฮุฟราก็มารับธงต่อจากซัยด์จนถูกศัตรูสังหารอีกคน เมื่อนั้นอับลุลลอฮฺ บิน เราะวะฎียะฮฺ ก็มารับธงต่อจากญะฮุฟรันทันที แล้วก็ถูกสังหารอีกคน”⁴ ชาวอันศอรผู้หนึ่งวิ่งมารับธงต่อจากอับลุลลอฮฺแล้วเรียกรวมพลเพื่อปรึกษาหารือ หลังจากนั้นทุกคนต่างเห็นพ้องที่จะมอบธงให้กับคอลลิด บิน อัล-วะลีดี⁵ ซึ่งด้วยความช่วยเหลือจากอัลลลอฮฺ ต่อด้วยประสบการณ์ของคอลลิด ทำให้ท่านสามารถรวมพลจัดทัพชาวมุสลิมขึ้นมาอีกครั้ง นำทัพในสมรภูมิลรบ และเรียกทัพพลอยกลับด้วยแผนที่ชาญฉลาด “กระทั่งธงผืนนั้นตกอยู่ในมือของนักดาบของอัลลลอฮฺผู้หนึ่ง จนกระทั่งอัลลลอฮฺได้มอบชัยชนะให้กับพวกเขา”⁶ กองทัพมุสลิมพยายามหลีกเลี่ยงการสูญเสียให้ได้มากที่สุด หากเปรียบเทียบกับจำนวนทหารที่ห่างกันมากระหว่างทัพศัตรูกับทัพมุสลิมแล้ว การที่ชาวมุสลิมสูญเสียฮีดกำลังพลไปเพียงสิบห้าคน⁷ ในมุมมองของผู้เขียนถือว่าเป็นชัยชนะของชาวมุสลิม เมื่อเทียบกับความแข็งแกร่งของกำลังพลทั้งสองฝั่งในสมรภูมิ ท่านนบี ค็อลลัลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม

¹ ดู อิบน์ ฮิชาม, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 3 หน้า 373, อัล-วาเกดีย์, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 2 หน้า 756, ดู อิบน์ สะฮุด, *อัญญาเราะบะกอด อัล-กุบรอ*, เล่ม 16 หน้า 128

² อัล-บุคอรีฮฺ ได้กำหนดหัวข้อหนึ่งในเศาะฮีหฺของท่านชื่อ *باب شيوخه* *มูฮ์ตะฮฺ มิน อัจญ์ อัล-ชาม*, ดู ฟัตห์ อัล-บารี, เล่ม 16 หน้า 100

³ แผ่นดินมูฮ์ตะฮฺปัจจุบันอยู่ในอาณาเขตของประเทศจอร์แดน ดูเพิ่มเติมใน อะลีฮฺ อัล-ฮุยม, *ตัญญูบะฮฺ มูฮ์ตะฮฺ*, มัฏบะฮะฮฺ อัล-ริสาละฮฺ, อัมมาน, จอร์แดน, ฮ.ศ. 1406

⁴ จากรายงานของ อัล-บุคอรีฮฺ อ้างจาก *ฟัตห์ อัล-บารี*, เล่ม 16 หน้า 100

⁵ อิบน์ ฮิชาม, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 3 หน้า 379

⁶ จากรายงานของอัล-บุคอรีฮฺ อ้างจาก *ฟัตห์ อัล-บารี*, เล่ม 16 หน้า 101

⁷ ดู อิบน์ ฮิชาม, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 3 หน้า 388, อัล-วาเกดีย์, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 2 หน้า 769

ได้ชื่นชมและขอพรให้กับเหล่าชะฮีด โดยที่ท่านได้กล่าวแก่พวกเขาว่า “สิ่งที่ทำให้ฉันดีใจ หรือที่พวกเขาดีใจ ก็คือการที่พวกเขาได้อยู่กับพวกเรา”¹

หลังจากนั้น กองทัพมุสลิมก็เดินทางกลับนครมะดีนะฮ์ โดยการนำของ คอลิด บิน อัล-วะลีด ที่ได้ฉายาว่า **สั ย ฟู ล ล อ ฮ ู** (**ด า บ ข อ ง อ ล ล อ ฮ ู**) ซึ่งสมรภูมินี้เป็นสมรภูมิแรกสำหรับเขาในฐานะที่เป็นหนึ่งในสมาชิกกองทัพมุสลิมหลังจากการเข้ารับอิสลาม ท่าน น บี้ คี อ ล ล ล อ ฮ ู อ ะ ล ัย ฮิ ว ะ ส ล ล ัม ได้แจ้งข่าวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้กับชาวมะดีนะฮ์รับรู้อีก่อนที่กองทัพจะกลับมาถึงด้วยซ้ำ อัล-บุคอรีย์ได้บันทึกรายงานจากอะนัส บิน มาลิก เล่าว่า “แท้จริง ท่านนบี คีออลลลอลฮูอะลัยฮิวะสลลัม ได้แสดงความเสียใจต่อการสูญเสีย ชัยด์, ญะอูฟิร และ อิบนุ เราะวะวาหะฮะฮุ ให้ผู้คนได้รับรู้ก่อนที่ข่าวการเสียชีวิตของพวกเขาจะมาถึง ท่านกล่าวว่า ชัยด์ได้หยิบเอาธงไว้ในมือแล้วถูกสังหาร หลังจากนั้น ญะอูฟิรก็มารับต่อแล้วก็ถูกสังหาร หลังจากนั้น อิบนุ เราะวะวาหะฮะฮุก็มารับต่อแล้วก็ถูกสังหาร – ขณะนั้นน้ำตาของท่านนบีก็ไหลริน – หลังจากนั้น นักดาบผู้หนึ่งของอัลลอลฮูได้มารับธงต่อจากพวกเขา กระทั่งอัลลอลฮูทรงมอบการพิชิตให้กับพวกเขา”² มันคือชัยชนะหรือการพิชิต ดังที่ท่านนบีได้เรียกมันไว้เช่นนั้นแล้ว

แท้จริงแล้ว ท่านนบี คีออลลลอลฮูอะลัยฮิวะสลลัม โศกเศร้ากับการสูญเสียญะอูฟิรและคนอื่น ๆ ท่านได้ขอออาอีให้กับพวกเขาว่า “โอ้อัลลอลฮู ขอพระองค์ทรงทดแทนผู้ที่ จะดูแลครอบครัวญะอูฟิร ในหมู่ผู้ที่ดียิ่งที่พระองค์ทรงเลือกจากบรรดาบ่าวของพระองค์ที่ศอลิห์ด้วยเถิด”³ ต่อมาท่านอบู บักร์ก็ได้สมรสกับ อัสมาอี บินติ อุมัยส์ ภรรยาของญะอูฟิร และรับเลี้ยงลูก ๆ ของญะอูฟิรหลังจากการเสียชีวิตของเขา ต่อมาท่านอะลี บิน อบี ฏอลิบ ก็แต่งงานกับนางหลังจากที่อบู บักร์เสียชีวิตแล้ว และรับเลี้ยงลูก ๆ ของนางที่เกิดจากญะอูฟิร และอบู บักร์ ด้วย⁴

เมื่อกองทัพเดินทางเข้าสู่นครมะดีนะฮ์ ชาวเมืองต่างก็ออกมาต้อนรับ ท่านนบี คีออลลลอลฮูอะลัยฮิวะสลลัม ได้ยินบางคนกล่าวแก่กองทัพว่า “โอ้บรรดาผู้ที่หนึ่คึกทั้งหลาย พวกท่านหนึ่ทั้งที่พวกท่านเดินอยู่ในหนทางของอัลลอลฮูกระนั้นหรือ?” ท่านนบี คีออลลลอลฮูอะลัยฮิวะสลลัม ได้กล่าวสวนกลับไปว่า “พวกเขาไม่ใช่กลุ่มคนที่หนึ่คึก แต่พวกเขาคือกลุ่มคนที่จะกลับไปอีกหลายครั้ง อินชาอัลลอลฮู”⁵ และแน่นอน พวกเขาได้กลับไปอีกหลายต่อหลายครั้ง ด้วยการเปิดแคว้นขาม ณ เมืองยัรุมุกด้วยน้ำมือของ คอลิด บิน อัล-วะลีดและพวกพ้องของเขา เราะวะฎิยัลลอลฮูอันฮุม

¹ อัล-บุคอรีย์ อ้างจาก พัตน์ อัล-บารี, เล่ม 12 หน้า 152

² จากรายงานของอัล-บุคอรีย์ อ้างจาก พัตน์ อัล-บารี, เล่ม 16 หน้า 100

³ อิบนุ อบี ชัยบะฮุ, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 370

⁴ ดู อิบนุ เราะฎิร, *อัล-อิศอบะฮุ*, เล่ม 4 หน้า 231

⁵ อิบนุ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮุ อัน-นะบะเวียฮุ*, เล่ม 3 หน้า 382, อัล-วาเกดีย์, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 2 หน้า 765

จึงเดินทางมายังนครมะดีนะฮ์เพื่อรื้อฟื้นสัญญาใหม่อีกครั้งกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม โดยเข้าไปยังบ้านลูกสาวของเขาอุมมุลมุอ์มินีน หะบีบะฮ์ บินติ อับี สุฟยานเขาจึงมีฐานะเป็นญาติกับท่านนบี ครั้นเมื่อเขาเข้าไปในบ้านของลูกสาวตัวเองอุมมู หะบีบะฮ์ และต้องการที่จะนั่งบนพรมของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม อุมมู หะบีบะฮ์ ก็ยกเอาพรมออกจากเขา อับู สุฟยานก็กล่าวว่า : ใ้บุตรสาวของฉัน ไม่รู้ว่าเธอไม่ต้องการให้ฉันสัมผัสพรม หรือไม่ต้องการให้พรมถูกตัวฉันกันแน่? นางกล่าวว่า ทว่ามันเป็นพรมของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และตัวท่านนั้นเป็นมุชริกที่สกปรก ฉันไม่ชอบที่จะให้ท่านได้นั่งบนพรมของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เขาจึงกล่าวว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ เธอได้ถูกสิ่งเลวร้ายครอบงำหลังจากฉันเสียแล้ว หลังจากนั้นอับู สุฟยานเข้าไปหาท่านนบีแล้วพูดคุยกับท่าน ทว่าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กลับไม่พูดด้วย¹ เมื่อเป็นเช่นนั้นเขาจึงไปหาอับู บักร์ เพื่อให้อับู บักร์ช่วยเป็นตัวกลางระหว่างเขากับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม อับู บักร์ตอบกลับไปว่า ฉันจะไม่ทำ หลังจากนั้นเขาก็ไปพบกับท่านอุมร์ บิน อัล-ค็อฎฏอบ ท่านอุมร์จึงกล่าวว่า จะให้ฉันช่วยท่านพูดคุยกับท่านนบีกระนั้นหรือ? ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ ถ้าหากฉันไม่มีอาวุธอะไรเลยนอกจากเท้าผู้เฒ่า ๆ แน่แน่นอนว่าฉันก็จะใช้มันต่อสู้กับพวกท่านถึงที่สุด หลังจากนั้นเขาก็ไปหาท่านอะลีซึ่งมีท่านหญิงฟาฏิมะฮ์ ท่านหะสัน บิน อะลี นั่งอยู่ด้วย ขณะที่หะสันยังเป็นเด็กน้อย แล้วท่านอะลีก็กล่าวกับเขาว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ แท้จริงนบีได้ตั้งใจแน่วแน่ที่จะกระทำการหนึ่งซึ่งเราไม่สามารถที่จะเข้าไปพูดคุยกับท่านในเรื่องนั้นได้อีก แล้วเขาก็กล่าวกับท่านหญิงฟาฏิมะฮ์ว่า ใ้บุตรสาวของมุฮัมมัด เป็นไปได้ไหมที่เธอจะส่งลูกชายของเธอคนนี้ (หมายถึงท่านหะสัน) ให้เขาเป็นผู้คุ้มครองคนทั้งหลายแล้วเขาจะได้เป็นผู้นำของอาหรับในวันข้างหน้า? นางตอบกลับไปว่า ลูกชายของฉันยังไม่ถึงวัยที่จะคุ้มครองใครได้ทั้งสิ้น และเมื่อความกดดันรุมเร้าอับู สุฟยาน เขาจึงกล่าวกับท่านอะลีว่า โปรดชี้แนะฉันเถิดว่าควรทำอย่างไร? ท่านอะลีจึงกล่าวแก่เขาว่า ท่านเป็นผู้นำของเผ่ากีนานะฮ์ ดังนั้น ท่านก็จงลุกขึ้นไปแล้วประกาศคุ้มครองคนทั้งหลาย จากนั้นท่านก็จงตามไปอยู่กับคนของท่านเถิด เขากล่าวว่า ท่านคิดว่าดังกล่าวนี้อะจะช่วยอะไรฉันได้อย่างนั้นหรือ? ท่านอะลีกล่าวว่า : ไม่ แต่ฉันไม่เห็นหนทางอื่นนอกจากนี้ แล้วอับู สุฟยานก็ลุกขึ้นยืนในมัสยิดและกล่าวว่า แท้จริง ฉันขอประกาศคุ้มครองผู้คนของฉันทั้งหลาย ครั้นเมื่อเขากลับมายังนครมักกะฮ์ ชาวมักกะฮ์ก็กล่าวแก่เขาว่า ไม่มีอะไรที่อะลีมอบให้แก่ท่านนอกเสียจากการตากผ้าของท่านนั่นเอง²

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้จัดเตรียมผู้คนเพื่อออกศึก ท่านพยายามอย่างมากที่จะไม่ให้ข่าวการเตรียมการของท่านนี้รับรู้ถึงพวกกุร็อยช์ ท่านก็ส่งกองลาดตระเวนไปยังทิศทางที่ไม่ใช่ทางไปมักกะฮ์เพื่อที่จะให้ผู้คนคิดว่าท่านนบี

¹ อิบน์ ฮิชาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 4 หน้า 397

² ดู อิบน์ ฮิชาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัล-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 4 หน้า 396, อิบน์-กุษัยร, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 3 หน้า 531, อิบน์ อับี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 326

คือ ล ล ล อ สุ อ ะ ล ย ฮิ ว ะ ส ล ล ม ก ำ ล ัง เ ต ร ี ย ม จ ัด ค ี ก ไ ป ย ัง พ ื น ที่ ด ัง ก ล ำ ว
ขณะเดียวกันท่านก็บอกข่าวการจัดทัพเพื่อไปม้กกะสุให้กับเศาะหาบะฮะฮ์คนสนิทของท่านบางคน
แล้วขอใ้พวกเขาปิดข่าวนี้ไว้ พร้อมกล่าวว่า โอ้ ล ล ล อ สุ
ขอพระองค์ทรงปกปิดเรื่องนี้จากสายลับและพวกราชาของกูร์รอยซ์ จนกว่าเราจะบรรลุถึงพวกเขาด้วยเถิด

ท่านนบี คือ ล ล ล อ สุ อ ะ ล ย ฮิ ว ะ ส ล ล ม ออกเดินทางไปยังนครม้กกะสุในเดือนเราะมะฎอน
และมีผู้ร่วมเดินทางไปกับท่านจำนวนห้าพันคน ทั้งมุฮาญีรีนและอันศอร แล้วมีชาวมุสลิมจำนวนหนึ่งจากเผ่า
มุซัยนะฮะฮ์, สุลัยม์, ฮิฟาร, ญะฮันนะฮะฮ์, ตะมีม และอะฮ์มัด ตามไปสมทบ กระทั่งจำนวนกองทัพของท่านนบี
คือ ล ล ล อ สุ อ ะ ล ย ฮิ ว ะ ส ล ล ม ตอนที่มาถึงม้กกะสุเพิ่มจำนวนถึงหนึ่งหมื่นคน¹ ท่านนบีให้พวกเขาหยุดพักอยู่ ณ *ม ั ว
อ ั ช - เ ซ าะ ฮู ร อน*

อัล-อับบาส บิน อับดุลมุฏฏาะลิบ ได้เข้าพบท่านนบี คือ ล ล ล อ สุ อ ะ ล ย ฮิ ว ะ ส ล ล ม ระหว่างทางไปม้กกะสุ
ด้ ว ย ก ำ ร แ ส ด ง ต น ว ำ ร ับ อ ี ส ล ำ ม แ ล ้ว ² บ ำ ง ค น ก ล ำ ว ว ำ
ก่อนหน้านี้ได้ปกปิดความเป็นอิสลามมาเป็นระยะเวลาช้านาน จุดยืนที่ท่านมีให้กับท่านนบี
คือ ล ล ล อ สุ อ ะ ล ย ฮิ ว ะ ส ล ล ม ตั้งแต่ บั ย อ ะ ฮู อ ัล - อ ะ ก ะ ะ ะ ฮู คร ั ้ง ที่ ส ่อ ง เป็น หล ก ร ฐ ำ น ช ี ้ ช ัด ใน ร ี ะ ะ ง นี้ ได้ ดี ³
ท่านอับบาสนั้นตั้งใจอย่างมากที่จะให้ชนกลุ่มของท่านรับอิสลาม ท่านได้ชี้พาหนะของท่านนบี
คือ ล ล ล อ สุ อ ะ ล ย ฮิ ว ะ ส ล ล ม ออกตามหาผู้ที่สามารถนำเข้าไปพบกับพวกกูร์รอยซ์ที่ม้กกะสุ
โดยหวังว่าพวกเขาจะตามไปพบท่านนบีเพื่อให้ความคุ้มครองหรือน้อมรับอิสลาม ท่านนบี
คือ ล ล ล อ สุ อ ะ ล ย ฮิ ว ะ ส ล ล ม ได้สั่งให้เศาะหาบะฮะฮ์ของท่านจุดไฟให้สว่างมากที่สุดในเวลาากลางคืน
เป็น การ ช ่ม ข วั ญ ช ำ ว ม ้ ก ก ะ ฮู เพื่อไม่ให้พวกเขาคิดที่จะต่อสู้
จึงมีการจุดไฟจำนวนหนึ่งหมื่นจุดอย่างพร้อมเพรียงกัน⁴ เมื่อพวกกูร์รอยซ์ได้เห็นแสงไฟดังกล่าว อับ
สุ ฟ ำ น ช ี ้ เป็น ผู้ น ำ ข อ ง พ ว ก เ ข ำ จึง อ อ ก มา เพื่อ ต ร ว จ ส อ บ ช ำ ว ด ัง ก ล ำ ว
แล้วท่านอับบาสซึ่งเป็นอาของท่านนบีก็ได้พบกับเขาพร้อมกับรับรองความปลอดภัยให้กับเขา
หลังจากนั้นก็พาเขาไปพบกับท่านนบี คือ ล ล ล อ สุ อ ะ ล ย ฮิ ว ะ ส ล ล ม
ท่านนบีก็ยอมรับตามที่อับบาสให้ความคุ้มครอง และไม่มีทหารมุสลิมคนใดที่เข้ามาทำร้ายใด ๆ ต่อเขา
เข้าวันต่อมา อับบาสก็พาอับดู สุฟยานเข้ามาหาท่านนบี คือ ล ล ล อ สุ อ ะ ล ย ฮิ ว ะ ส ล ล ม อับดู สุฟยาน

¹ จากรายงานที่บันทึกโดยอัล-บุคอรีฮ์ อัจจาก *พัตห์ อัล-บารีย์*, เล่ม 16 หน้า 111, อิบน์ ฮิซาม, *อัลชีเราะฮ์ อัลนะบะวะวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 400, อิบน์ สะอูด,
อัญญาเราะบะกอด อัล-ญุบรอ, เล่ม 2 หน้า 135

² อิบน์ ฮิซาม, *อัล-ชีเราะฮ์ อัล-นะบะวะวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 402, อิบน์-กะษีร, *อัล-ชีเราะฮ์ อัล-นะบะวะวียะฮ์*, เล่ม 3 หน้า 543, อิบน์ อับดี ยะฮะฮ์, *อัล-มะฆอซี*,
หน้า 329

³ ดู อิบน์ อับดิลบาร, *อัล-ฮิสตีอาบ* (ในเชิงอรรถของ *อัล-ฮิสออะฮ์*, เล่ม 3 หน้า 95), อิบน์ ญะญีร, *พัตห์ อัล-บารีย์*, เล่ม 14 หน้า 223, *อัล-ฮิสออะฮ์*, เล่ม 2
หน้า 2, *อ ั ช - เ ซ าะ ฮู ร อน*, *อ ั ช - เ ซ าะ ฮู ร อน*, เล่ม 2 หน้า 78

⁴ ดู อิบน์ ฮิซาม, *อัล-ชีเราะฮ์ อัล-นะบะวะวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 403, อิบน์ กะษีร, *อัล-ชีเราะฮ์ อัล-นะบะวะวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 547, *อัล-คอลลีฮ์ อัล-ชามีฮ์*, *สุบุด
อัล-ฮุดา* ะ *อ ั ว - เ ร าะ ช ำ ด*, เล่ม 5 หน้า 324, 325, อิบน์ อับดี ยะฮะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 321

จึงประกาศรับอิสลามต่อหน้าท่าน จากนั้นอับบาสก็กล่าวกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ว่า “แท้จริงแล้ว
อับนุ สุฟยาน เป็นคนที่ชอบความสูงส่ง และมีเกียรติต่อหน้ากลุ่มชนของเขา ดังนั้น
ถ้าหากท่านจะให้การรับรองผู้ที่เข้าไปอยู่ในบ้านของเขาน่าจะเป็นการดี”¹

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม มีความพยายามอย่างมากที่จะเข้าไปยังมักกะฮ์ด้วยความสันติ
และไม่มีมีการนองเลือด
ด้วยเหตุนี้ขณะที่ท่านเข้าสู่นครมักกะฮ์ท่านได้แบ่งทัพของท่านออกเป็นสี่กองแยกกันเข้าไปสู่นครมักกะฮ์ทั้งสี่ทิศ
เพื่อแสดงถึงความแข็งเกร่งของกองทัพอิสลามให้ชาวมักกะฮ์ทุกคนได้เห็น
ให้ชาวมักกะฮ์ยอมรับความจริงและน้อมรับยอมศิโรราบแต่โดยดี ในเวลาเดียวกันท่านนบี
ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็ประกาศว่า “แท้จริง ผู้ที่เข้าไปในบ้านของอับนุ สุฟยานเขาจะปลอดภัย
ผู้ที่ปิดประตูบ้านของเขาก็จะปลอดภัย และผู้ที่เข้าไปในมัสยิดเขาก็จะปลอดภัย”² ด้วยคำประกาศนี้เอง
ที่เป็นการเปิดทุกช่องทางให้กับผู้ที่ต้องการสันติภาพ แล้วท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
ก็เข้าสู่นครมักกะฮ์ด้วยความสันติ และนำธงแห่งกองทัพมาปักฐานลงที่บริเวณ อัล-หุญญ³

กองพลของคอลิด บิน อัล-วะลีด ได้ปะทะกับกองกำลังกูรีอัยฮ์บางส่วน
แต่ก็สูดามารถปราบลงอย่างง่ายดาย
บรรดาผู้ร่วมต่อต้านต่างก็หนีจากการปะทะกลับเข้าสู่บ้านของพวกเขาหรือไม่ก็หนีออกจากมักกะฮ์ไป
การเข้าสู่นครมักกะฮ์ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
ในครั้งนี้เปี่ยมด้วยลักษณะของ ผู้ที่ถ่อมตนต่ออัลลอฮ์
โดยทุกคนต่างเดินเข้าไปด้วยการก้มศีรษะลงอย่างนอบน้อมต่ออัลลอฮ์ ตะอาลา⁴ ท่านนบีได้อ่านสุเราะฮ์ อัล-
ฟัตห์ไปด้วยในขณะที่เดินเข้า⁵ หลังจากนั้นท่านก็ตรงไปยังกะอูบะฮ์แล้วทำการทวงถามพรอบกะอูบะฮ์เจ็ดรอบ
แล้วท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็กล่าวปราศรัยว่า
“ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์เพียงพระองค์เดียว ไม่มีการตั้งภาคีใด ๆ ต่อพระองค์
พระองค์ทรงสัจจริง ในคำมั่นสัญญา ทรงช่วยเหลือบ่าวของพระองค์
และทรงทำให้ศัตรูพ่ายแพ้ด้วยพระองค์ผู้เดียวเท่านั้น แน่แท้ทุก ๆ

¹ อิบน์ ฮิซาม, *สุนุด อัล-ฮุดา ะฮ์-เราะฮะฮาด*, เล่ม 4 หน้า 403, อิบน์ กะษีร, *อัล-สีเราะฮะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 3 หน้า 548, *อัศ-ศอลิฮียัฮ์ อัช-ชาเมียฮ์, สุนุด อัล-ฮุดา ะฮ์-เราะฮะฮาด*, เล่ม 5 หน้า 330

² อัล-บุคอรีฮ์, *ฟัตห์ อัล-บารี*, เล่ม 16 หน้า 122, อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 403, อิบน์ กะษีร, *อัล-สีเราะฮะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 3 หน้า 549, *อัศ-ศอลิฮียัฮ์ อัช-ชาเมียฮ์, สุนุด อัล-ฮุดา ะฮ์-เราะฮะฮาด*, เล่ม 5 หน้า 330; อิบน์ อบี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 344

³ อัล-บุคอรีฮ์, *ฟัตห์ อัล-บารี*, เล่ม 6 หน้า 118

⁴ อัล-บุคอรีฮ์, *ฟัตห์ อัล-บารี*, เล่ม 16 หน้า 119, อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 407, อิบน์ กะษีร, *อัล-สีเราะฮะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 3 หน้า 560; อิบน์ อบี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 329

⁵ อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 405, อิบน์ กะษีร, *อัล-สีเราะฮะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 3 หน้า 555, *อัศ-ศอลิฮียัฮ์ อัช-ชาเมียฮ์, สุนุด อัล-ฮุดา ะฮ์-เราะฮะฮาด*, เล่ม 5 หน้า 342

⁶ อัล-บุคอรีฮ์, *ฟัตห์ อัล-บารี*, เล่ม 16 หน้า 123; อิบน์ กะษีร, *อัล-สีเราะฮะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 3 หน้า 555

หยุดเลือดหรือการแก้แค้นมันถูกควบคุมอยู่ภายใต้ทั้ง สองข้างของฉัน แล้ว ยกเว้นหน้าที่ของการรับใช้กะอูบะฮฺและการให้น้ำแก่ผู้ทำหัจญ์” หลังจากนั้นท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวต่อไปว่า “โอ้หมู่ชนกูร์อัยศ พวกท่านคิดว่าฉันจะทำอะไรต่อพวกท่านกระนั้นหรือ?” พวกเขา กล่าวว่า ขอให้ เป็นความดีงาม โอ้ พี่น้องผู้มีเกียรติ ผู้เป็นบุตรของพี่น้องผู้มีเกียรติ” แล้วท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็ได้กล่าวประโยคที่เลื่องลือว่า

«اذْهَبُوا فَأَنْتُمْ الطُّلَقَاءُ».

“พวกท่านจงไปเถิด พวกท่านเป็นอิสระแล้ว”¹

แล้วท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็เรียกผู้คุมประตูกะอูบะฮฺ หยิบเอากุญแจจากเขา แล้วเปิดประตูกะอูบะฮฺเข้าไป² ภายในนั้น ท่านพบเห็นรูปปั้นหลายรูปจึงสั่งให้รี้อออกไปจนหมด เสร็จแล้วท่านก็เดินดูรูปปั้นทั้งหมดภายในมัสยิดหะรออม ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้นสามร้อยหกสิบรูป - เป็นจำนวนใกล้เคียงกับจำนวนวันในหนึ่งปี- ท่านก็ไปทางรูปปั้นดังกล่าวและอ่านอาะฮฺอัลกุรอานว่า

﴿وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَرَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا ﴿٨١﴾﴾ [الإسراء: 81]

ความว่า “และจงกล่าวเถิดว่า ความจริงได้มาแล้ว และความเท็จก็มลายสิ้น แท้จริงแล้ว ความเท็จนั้นต้องสูญสิ้นลง” (อัล-อิสรอฮ์ : 81)

แล้วท่านนบีก็สั่งให้รี้อถอนรูปปั้นทั้งหมดและสั่งให้ทุบทำลายทิ้ง³ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ไม่ปล่อยให้รูปปั้นเหลือไว้ แม้แต่ชิ้นเดียว เว้นแต่ท่านได้นำมันมาทำลายจนสิ้น และถ้าเป็นรูปวาดท่านก็สั่งให้ลบออกทั้งหมด⁴

มีบันทึกจาก อิบน์ อับี ฮัยยะฮฺ ด้วยสายรายงานที่เศาะฮีหฺระบุว่า แท้จริงแล้ว ตอนที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เข้าสู่นครมักกะฮฺในฐานะผู้ปฏิบัติอุมเราะฮฺด้วยผ้าคลุมสีดำ ท่านเดินแถว ๆ ฟรอกะอูบะฮฺบนอุฐูที่ชื่อ อัล-กัอศวาฮฺ และถือไม้เท้าหัวโค้งไว้ในมือเพื่อใช้แตะสัมผัสกับมุมของกะอูบะฮฺ ท่านไม่เห็นว่ามีที่ไหนดในมัสยิดเหมาะจะรับใช้ลงจากหลังอุฐูได้ จึงต้องก้าวลงบนมือของบรรดาผู้ชายที่คอยรองรับเท้าของท่านไว้ จากนั้นก็ให้คนนำอุฐูไปผูกไว้ที่นอกมัสยิดตรงช่องของเขา ต่อมาท่านก็ได้กล่าวปราศรัย

¹ อิบน์ ญะญัร, *ฟัตห์ อัล-บารีย์*, เล่ม 16 หน้า 129, อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 4 หน้า 411-412, อิบน์ กะษีร, *อัล-บิदाเยฮฺ วัะ อัน-นิยาเยฮฺ*, เล่ม 3 หน้า 570, อัล-ศอลิฮียฺ อัล-ซามียฺ, *สุนุด อัล-ฮุดา วัะ อัล-เราะฮาด*, เล่ม 5 หน้า 364

² อัล-บุคอรีฮฺ อ้างจาก *ฟัตห์ อัล-บารีย์*, เล่ม 16 หน้า 128, อิบน์ อับี ฮัยยะฮฺ, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 323

³ บันทึกโดยอัล-บุคอรีฮฺ อ้างจาก *ฟัตห์ อัล-บารีย์*, เล่ม 16 หน้า 127, อิบน์ อับี ฮัยยะฮฺ, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 333

⁴ อิบน์ อับี ฮัยยะฮฺ, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 334-335, 341

พวกเขาไม่ปล่อยร่องรอยของมุขริกีนที่ปรากฏอยู่ที่กะอูบะฮฺให้เหลือไว้เลยแม้แต่น้อย เว้นแต่ได้ลบทิ้งและล้างทำความสะอาดจนเกลี้ยง¹

ในรายงานดังกล่าวนี้ได้มีการบอกเล่ารายละเอียดอย่างถี่ถ้วนถึงการกระทำของท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม รวมถึงกฎประสูการปราศรัยของท่านหลังจากการพิชิตนครมักกะฮฺ

หลังจากนั้น ได้มีการทำบัยอะฮฺสัตยาบันต่อท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จากบรรดาชายทั้งหลายว่าด้วยการยึดมั่นและปกป้องศาสนาอิสลาม หลังจากนั้นก็เป็นการทำบัยอะฮฺของบรรดาสตรีบนการยึดมั่นและปกป้องอิสลาม และเงื่อนไขอื่นๆ ที่เป็นส่วนเฉพาะของพวกนาง² และครั้งเมื่อถึงเวลาละหมาดซุฮฺร ท่านบิลาลก็ได้ร้องตะโกนเปล่งเสียงบนยอดกะอูบะฮฺด้วยเสียงอะซาน ประกาศความยิ่งใหญ่ของอัลลอฮฺว่า *อัลฮะดฺ อั้น ล่า อิลลาฮะ อิลลัลลอฮฺ, อัลฮะดฺ อั้น นะ มุหัมมัดัน เราะฮะลูลุ ลอฮฺ* เหตุการณ์ดังกล่าวนี้ทำให้มุสลิมใหม่บางคนจากพวกกูรีอยซ์ไม่ค่อยพอใจเมื่อเห็นและได้ยินเสียงดังกล่าว แต่ทว่าหลังจากนั้นพวกเขาก็เสียใจกับสิ่งที่พวกเขาได้กล่าวเอาไว้ในตอนนั้น หลังจากที่ความรู้สึกรักอิสลามในตัวพวกเขาเติบโตและงอกงามขึ้น³ ด้วยเหตุการณ์ทั้งหมดนี้แหละที่นครมักกะฮฺได้ถูกชำระจากสิ่งที่เป็นชริก และสูญสิ้นอำนาจที่เคยคือด้านต่อต้านอิสลามตลอดมา ในลักษณะที่ต้องยอมรับและนอบน้อมต่ออิสลาม และได้กลายเป็นเมืองหนึ่งของชนมุสลิม เป็นสถานที่สำคัญที่สุดยิ่งแล้วสำหรับพวกเขา ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้จัดระเบียบสังคมใหม่ให้กับชาวมักกะฮฺด้วยการแต่งตั้งให้ อูตาบ บิน อุษัยด์ เป็นเจ้าเมืองมักกะฮฺ⁴

ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ให้ความสำคัญกับการให้ความรู้อิสลามแก่ชาวมักกะฮฺ ท่านได้อาศัยอยู่ในนครมักกะฮฺเป็นเวลา 19 วัน⁵ หลังจากนั้น ท่านก็ได้ออกไปเผชิญหน้ากับเผ่า ชะกีฟ และ ฮะวาซิม ซึ่งทั้งสองเผ่านี้ได้เตรียมทัพเพื่อทำสงครามต่อสู้กับท่าน หลังจากที่ท่านได้พิชิตนครมักกะฮฺได้สำเร็จ การพิชิตมักกะฮฺส่งผลอย่างมากต่อการลดความรุนแรงของชาวอาหรับที่คิดจะทำสงครามกับอิสลาม หลังเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้ชาวอาหรับทยอยเข้าสู่ศาสนาอิสลามกันอย่างหลั่งไหลไม่ขาดสาย⁶ เป็นอิทธิพลจากการเข้ารับอิสลามของพวกกูรีอยซ์ และการล่มสลายของอำนาจกลุ่มผู้ตั้งภาคีที่เป็นศัตรูตัวฉกาจที่สุดต่ออิสลาม อัลลอฮฺได้ตรัสอย่างแท้จริงแล้วว่า

¹ อิบน์ อุบี ซัยบะฮฺ *อัล-มะฆอซี*, หน้า 341

² อัศ-ศอลิฮียฺ อัช-ชามีเย็, *สุบุล อัล-ฮุดา วัฮ์-เราะฮะฮาด*, เล่ม 4 หน้า 575

³ อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮฺ อั้น-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 3 หน้า 314, อิบน์ กะษีร, *อัล-สีเราะฮฺ อั้น-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 4 หน้า 575, อัศ-ศอลิฮียฺ อัช-ชามีเย็, *สุบุล อัล-ฮุดา วัฮ์-เราะฮะฮาด* เล่ม 5 หน้า 446

⁴ อิบน์ สะอูด, *อัญญาอะบะกอด อัล-กุบรอ*, เล่ม 5 หน้า 446, และ อิบน์ หะญูร, *อัล-อัสอบะฮฺ*, เล่ม 2 หน้า 452 และ อัญญาอะบะรีเย็, *อัด-ตารีค*, เล่ม 3 หน้า 162

⁵ อัล-บุคอรีเย็ อ้างจาก *พัตห์ อัล-บารี*, เล่ม 16 หน้า 132

⁶ ดู อัล-บุคอรีเย็ อ้างจาก *พัตห์ อัล-บารี*, เล่ม 16 หน้า 134

﴿ إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ﴿١﴾ وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا ﴿٢﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْ لَهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ﴿٣﴾﴾

[النصر: ١-٣]

ความว่า “เมื่อความช่วยเหลือของอัลลอฮ์และการพิชิตได้มาถึงแล้ว และเจ้าได้เห็นประชาชนเข้าสู่ศาสนาของอัลลอฮ์เป็นหมู่ ๆ ดังนั้น จงแซ่ซ้องสดุดีด้วยการสรรเสริญพระผู้อภิบาลของเจ้า และจงขอภัยโทษต่อพระองค์เถิด แท้จริง พระองค์นั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษเสมอ” (อัน-นัศร์ : 1-3)

สมรภูมิ หุหนัยห์ และ อัญญออิฟ (เซาวาล ฮ.ศ. 8)¹

พวกฮะวารินได้มีภาระระดมพล นำโดยเผ่าษะกีฟ เพื่อเผชิญหน้ากับชาวมุสลิมหลังจากการพิชิตนครมักกะฮ์ มีเผ่าเซาะเกาะฟานและเผ่าอื่น ๆ ที่พร้อมใจร่วมมือกับพวกเขา ครั้งนี้พวกเขาได้นำลูกหลาน ภรรยา ทรัพย์สินทั้งหมดของพวกเขาไปด้วย เพื่อที่จะสร้างขวัญกำลังใจให้ทหารของพวกเขายืนหยัดต่อสู้ในสงครามกับท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และเสาะหาเบาะฮุของท่าน² ท่านนบีได้ตรวจสอบข่าวดังกล่าวว่าจริงเท็จแค่ไหน เมื่อปรากฏชัดว่าเป็นข่าวจริง ท่านจึงนำกองทัพที่เคยพิชิตมักกะฮ์จำนวนหนึ่งหมื่นคนออกไป ยังมีชาวมักกะฮ์ที่ได้รับการปลดปล่อยจากท่านออกไปร่วมสมทบด้วยจำนวนหนึ่งหมื่นคน³ กองทัพอิสลามในครั้งนี้มีจำนวนมากกว่าทุกครั้ง กระทั่งบางคนรู้สึกอึดอัดกับจำนวนที่มากนัก จนกล่าวออกไปว่า วันนี้เราไม่มีทางพ่ายแพ้ให้กับกลุ่มคนที่มีจำนวนน้อยอย่างแน่นอน ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้หยิบยืมอาวุธจากยะฮูดา บิน อุมัยยะฮ์ โดยวิธีค้ำประกัน ซึ่งท่านยะฮูดาเป็นหนึ่งในกลุ่มคนที่มีใจโน้มเอียงสู่อิสลาม หลังจากนั้นท่านนบีก็ได้คืนอาวุธแก่เขาหลังจากที่กลับมาจากสงครามและขอบคุณที่เขาให้ท่านยืมอาวุธ⁴

กองทัพฮะวารินได้รวมตัวกัน ณ บริเวณ หุหนัยห์ ด้วยการนำทัพของ มาลิก บิน เอาฟ์ ซึ่งเขาได้สั่งให้พาเหล่าสตรีและทรัพย์สินของพวกเขามาด้วย เพื่อจะให้เป็นแรงบันดาลใจให้เหล่าทหารยืนหยัดต่อสู้เพื่อปกป้องสตรีและทรัพย์สินเหล่านั้นเมื่อต้องปะทะกับศัตรู ในขณะที่ดุรอยด์ บิน อัศ-ศูมมะฮ์ ได้ตำหนิการกระทำของมาลิกในครั้ง นี้ในเผ่ายังมีผู้อาวุโสคนหนึ่งที่ไม่มีความอายใด ๆ ทว่าเป็นนักปราชญ์ที่มีวิทย์ปัญญา เขาได้กล่าวตักเตือนว่า “แท้จริง

¹ อัล-บุคอรี ได้ตั้งหัวข้อหนึ่งในเศาะฮีห์ของท่านว่า *باب غلبي حصارا* ﴿وَيَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أَعْجَبَتْكُمْ كَثْرَتُكُمْ﴾ อีลา ﴿غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾ ดู *พิศ อัล-บารี*, เล่ม 5 หน้า 98, ท่านยังได้ตั้งอีกหัวข้อหนึ่งว่า *باب ميثاقه مع ائمة بني النضير* *พิศ* *เซาวาล สะนะตะ มะมาน*, เล่ม 5 หน้า 102, อิบน์ อับี ซัยบะฮ์ ได้ตั้งหัวข้อว่า *ما شكري في ائمة بني النضير*, หน้า 359 และอีกหัวข้อหนึ่งว่า *ميثاقه مع بني النضير* *มาญอฮ์ ฟิสา*, หน้า 378

² ดู อัล-บุคอรี อ้างจาก *พิศ อัล-บารี*, เล่ม 16 หน้า 172, อิบน์ อิชาม, *ฮัส-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 3 หน้า 438

³ เศาะฮีห์ อัล-บุคอรี อ้างจาก *พิศ อัล-บารี*, เล่ม 16 หน้า 172

⁴ ดูการตักวิญญ์เรื่องดังกล่าวนี้จาก มะฮ์ดี ริซกุลลอฮ์, *ฮัส-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, หน้า 583

หากชัยชนะในสงครามเป็นของท่าน แต่จริงแล้ว มันไม่ได้ให้ประโยชน์อะไรกับใครเลยนอกจากนุรุษกับดาบและธนูที่อยู่กับพวกเขา และหากพวกท่านพ่ายแพ้ แน่แน่นอนว่า ภรรยาและทรัพย์สินของท่านก็ต้องพบกับความเสียหาย”¹

กองทัพชาวมุสลิมเดินทางมาถึงหุบเขาหุญัยน์ โดยที่ไม่รู้ว่าฝ่ายศัตรูกำลังตั้งค่ายอยู่ที่นั่น ขณะนั้นเป็นเวลาใกล้เวลารุ่งสาง กองทัพของมุสลิมเป็นกองทัพใหญ่มีจำนวนมาก ทั้งที่มาจากเผ่าต่าง ๆ และที่เป็นชาวมักกะฮ์ซึ่งได้รับอิสรภาพ รวมถึงคนอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากกว่า ทั้งชาวมุฮาญิรีนและอันศอร กองทัพมุสลิมถูกโจมตีอย่างกะทันหันจากพวกฮะวาซิม ทำให้ทัพฝ่ายหน้าแตกกระเจาย และตกใจอย่างไม่มีที่จับตั้งตัว โดยเฉพาะเผ่าตะมีมและชาวมักกะฮ์ที่ได้รับอิสรภาพ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ยื่นหัตถ์ต่อสู้อพร้อมกับมุฮาญิรีนและอันศอร ซึ่งมี อัล-อับบาส น้ำของท่าน, รวมถึง อับู บักร์, อุมร์ และท่านอะดีย์ คอยเคียงข้างในการต่อสู้ ท่านนบีหันไปทางกองทัพของท่านที่อยู่ฝั่งขวามือพร้อมร้องเรียก ท่านนบีเรียกหาสองครั้งติดต่อกัน ท่านหันไปทางขวาของท่านแล้วกล่าว “โอ้กลุ่มชนชาวอันศอร” ชาวอันศอรต่างขานรับว่า “ลับบัยกะ ยา เราะฮ์ลัลลอฮุ” พวกเราน้อมรับคำเรียกร้องของท่านโอ้ท่านนบี เราอยู่กับท่านพร้อมรับคำสั่งท่าน หลังจากนั้นท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็หันไปทางซ้ายแล้วขานเรียกว่า “โอ้กลุ่มชนชาวอันศอร” ชาวอันศอรต่างขานรับการเรียกร้องของท่านนบีว่า “ลับบัยกะ ยา เราะฮ์ลัลลอฮุ” พวกเราน้อมรับคำเรียกร้องของท่าน โอ้ท่านนบี พวกเรายังอยู่กับท่านพร้อมรับคำสั่งของท่าน ขณะนั้นท่านนบีชื่ออยู่บนลาขาว แล้วท่านก็ลงมาพร้อมกล่าวว่า “ฉันเป็นบ่าวของอัลลอฮุและเป็นศาสนทูตของพระองค์”² ผู้คนทั้งหลาย พวกท่านจงมาหาฉัน ฉันเป็นเราะฮ์ลุสของอัลลอฮุ ฉันคือ มุหัมมัด บิน อับดุลลอฮุ”

หลังจากนั้นท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม สั่งอัล-อับบาสน้ำของท่าน ซึ่งเป็นคนที่มีเสียงดังกังวาน ให้ร้องเรียกว่า โอ้กลุ่มชนชาวอันศอร โอ้ชาว อัล-สะมุเราะฮ์ (หมายถึงคนที่เคยให้สัตยาบันได้ต้นไม้ที่หุญัยยะฮ์) ขณะเดียวกัน ท่านนบี ยังร้องตะโกนว่า “ฉันคือนบี มิได้โกหก ฉันเป็นลูกหลานของอับดุลมุกฏะลาบ”³

เมื่อชาวมุฮาญิรีนและอันศอรได้ยินเสียงเรียกร้องของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ต่างก็ขานตอบท่านว่า “ลับบัยกะ ลับบัยกะ” เราตอบรับแล้ว เราตอบรับแล้ว พวกเขารีบมารวมตัวกันรอบ ๆ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม บรรดาศัตรูก็มุ่งไปประจันหน้ากับพวกเขา แล้วการต่อสู้อระหว่างทัพมุสลิมกับฮะวาซิมก็รุนแรงเป็นทวีคูณ กระทั่ง ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวออกมาว่า

¹ อิบน์ อีซาม อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, เล่ม 3 หน้า 438, อัศ-ศอลิฮีย์ อัช-ชามีย์, สุนุล อัล-สุดา วะ อัล-เราะชาด, เล่ม 5 หน้า 460

² บันทึกลงโดยอัล-บุคอรีฮ์ อ้างจาก ฟิตห์ อัล-บารีย์, เล่ม 16 หน้า 172

³ จากบันทึกของอัล-บุคอรีฮ์ อ้างจาก ฟิตห์ อัล-บารีย์, เล่ม 16 หน้า 143, อิบน์ อีซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, เล่ม 3 หน้า 444-445, อัศ-ศอลิฮีย์ อัช-ชามีย์, สุนุล อัล-สุดา วะ อัล-เราะชาด, เล่ม 5 หน้า 471, อิบน์ อับี ชัยบะฮ์, อัล-มะฆอซี, หน้า 378

اٰمِنُنَّ عَلٰی نَا رَسُوْلَ اللّٰهِ فِيْ كَرَمٍ فَاِنَّكَ الْمَرْءُ نَرَجُوْهُ وَنَدَّخِرُ

ความว่า “ได้โปรดให้กับพวกเราเถิด ใ้ศาสนาทูตของอัลลอฮ์ ด้วยความใจบุญ แท้จริงแล้ว ท่านคือบุคคลที่เราหวังและเฝ้ารอคำตอบ”¹

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ให้พวกเขาเลือกระหว่างจะเอาลูก ๆ กับภรรยาขึ้นไป หรือจะเอาทรัพย์สิน พวกเขาจึงเลือกลูก ๆ กับภรรยา ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จึงกล่าวว่า “พวกเขาเห็นแล้วว่า รอบ ๆ ตัวฉันมีกองกำลังอยู่เท่าไร และคนที่ฉันชอบที่สุดคือคนพูดจริง แท้จริงแล้ว ก่อนหน้านี้ฉันได้รอพวกเขามาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว” ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ให้เวลาพวกเขามาแล้วสิบกว่าวัน ตอนที่ท่านเดินทางออกจากเมืองฏออิฟ เมื่อพวกเขาได้รับรู้แล้วว่าแท้จริงท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เอาจริงกับเรื่องนี้ และจะไม่ให้ตามที่พวกเขาต้องการนอกจากต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น พวกเขาจึงกล่าวว่า “พวกเราขอเลือกครอบครัวของพวกเขา” ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็ลุกขึ้น กล่าวสรรเสริญอัลลอฮ์ตามที่คู่ควรต่อพระองค์ หลังจากนั้นท่านก็กล่าวว่า “แท้จริง พี่น้องของพวกท่านมาหาเรา ด้วยสภาพกลับเนื้อกลับตัว และแท้จริงฉันเห็นว่าฉันควรที่จะคืนลูกหลานของพวกเขาไป ดังนั้น ผู้ใดในหมู่พวกท่านยินดีที่จะคืนเขลยแก่พวกเขาไป เขาก็จงกระทำเถิด และใครที่ประสงค์จะครอบครองส่วนที่เขารับ ได้รับ เพื่อให้เราอบสิทธินั้นแก่เขา ตามที่อัลลอฮ์ได้ประทานมันแก่เราแต่แรกแล้ว เขาก็สามารถทำได้” บรรดาชาวมุสลิมต่างก็กล่าวตอบว่า เรายินดีที่จะคืนให้แก่ท่าน ใ้ ศาสนทูตของอัลลอฮ์²

ชาวมุสลิมต่างก็รีบรุดในการสลละสิทธิ์จากส่วนแบ่งของตนที่ควรจะได้จากเขลยสงคราม เพื่อปฏิบัติตามแบบอย่างของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม หลังจากนั้นท่านนบีก็ได้สั่งเสียเผ่าสะวาฮิน และกล่าวแก่พวกเขาว่า “พวกท่านจงกลับไปบอกแก่ มาลิก บิน เอาฟ์ -หัวหน้าเผ่าสะวาฮิน- ว่าหากเขามาหาฉันในสภาพที่น้อมรับอิสลามฉันจะคืนครอบครัวและทรัพย์สิน พร้อมกับอูฐหนึ่งร้อยตัวให้กับเขา” มาลิกจึงเดินทางออกจากเมืองฏออิฟอย่างลับ ๆ มาหาท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม แล้วประกาศรับอิสลาม และดำรงอยู่ในครรลองของอิสลามด้วยดีจากนั้นเป็นต้นมา ท่านนบีได้แต่งตั้งให้เขาหัวหน้าของบรรดาคนที่เข้ารับอิสลามจากเผ่าต่าง ๆ รอบเมืองฏออิฟ สุดท้ายเขาก็กลายเป็นคนที่น่ากำลังเหล่านั้นไปโจมตีบรรดามุชริกีนชะกัฟที่หลงเหลืออยู่และบีบพวกเขาให้จนมุม³

¹ ดูตัวบทไว้ใน อัศ-ศอลิฮีย อัช-ชามิย, *สุนน อัล-สุดา ะ อีร-เราะฮาด*, เล่ม 5 หน้า 571

² จากอะดิย อัล-บุคอรีย อ้างจาก *ฟีศห์ อัล-บาริ*, เล่ม 16 หน้า 145-147

³ อิบน์ ฮิซาม, *อัศ-สีเราะฮุ อัน-นะบะวีเยฮุ*, เล่ม 4 หน้า 491, อิบน์ กะษีร, *อัศ-สีเราะฮุ อัน-นะบะวีเยฮุ*, เล่ม 3 หน้า 683

เมื่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้จัดสรรทรัพย์สินสงคราม ท่านแบ่งให้กับเผ่าต่าง ๆ และกลุ่มมุอัลลัฟที่หัวใจยังไม่มั่นคงต่ออิสลามมากเท่าไร ไม่ว่าจะเป็นชาวมุสลิมในวันพิชิตมักกะฮ์และคนอื่น ๆ และท่านไม่ได้แบ่งให้กับชาวอันศอรแม้แต่ชิ้นเดียว ทำให้ชาวอันศอรบางส่วนน้อยใจ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จึงได้เรียกชาวอันศอรเพื่อรวมตัวกันเฉพาะและพูดคุยกับพวกเขา ส่วนหนึ่งจากคำพูดที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวกับพวกเขาก็คือ “โอ้ ชาวอันศอร ก่อนหน้านี้ฉันพบพวกท่านอยู่ในความหลงทาง แล้วอัลลอฮ์ก็ทรงให้ทางนำแก่พวกท่านผ่านฉันมิใช่หรือ? พวกท่านเคยขัดแย้งกันเป็นฝักเป็นฝ่าย แล้วอัลลอฮ์ก็ได้รวมหัวใจของพวกท่านเพราะฉันมิใช่หรือ? เดิมนั้น พวกท่านเคยยากจน แล้วอัลลอฮ์ก็ทรงทำให้พวกท่านร่ำรวยเพราะฉันมิใช่หรือ?” ทุกครั้งที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวประโยคหนึ่งออกไป พวกเขาก็จะตอบว่า อัลลอฮ์และศาสนทูตของพระองค์นั้นมีบุญคุณต่อเรามากกว่า แล้วท่านนบีก็กล่าวต่อไปว่า “อะไรคือเหตุที่ทำให้พวกท่านไม่ตอบคำถามเราะสุลของอัลลอฮ์?” ท่านกล่าวต่อไปว่า “หากพวกท่านประสงค์ แน่นอนว่าพวกท่านจะกล่าวเช่นนั้นเช่นนั้น พวกท่านไม่พอใจดอกหรือ ที่จะให้คนอื่นได้แพะและอูฐกลับไป ในขณะที่พวกท่านได้กลับบ้านพร้อมกันกับนบีของพวกท่าน? หากไม่ใช่เพราะอิญญะเราะฮ์แล้วละก็ แน่ น อ น ว่า ฉั น ย ่ อ ม เ ป็ น ส ่ว น ห น ึ่ง ใน ห มู่ ช า ว อ น ศ อ ร และหากผู้คนที่หลายเลือกเดินไปบนทางหนึ่งและพวกท่านเลือกเดินอีกทางหนึ่ง แน่ น อ น ว่า ฉั น ย ่ อ ม ต ้ อ ง เลื อ ก เ ล ็ น ท ำ ง ข อ ง อ น ศ อ ร แท้ จ ริ ง อ น ศ อ ร เปรียบเสมือนสัญลักษณ์ ส ่ว น ค น อื่น นั้น เปรียบแบคดังผ้าคลุม”¹ เมื่อได้ยินเช่นนั้นชาวอันศอรต่างก็รำให้กระทั่งเศราของพวกเขายื่นชุ่มด้วยน้ำตา และกล่าวพร้อมกันว่า “แน่อน เราพอใจด้วยการได้เราะสุลของอัลลอฮ์มาเป็นส่วนแบ่งและโชคของพวกเราแล้ว” จากนั้นต่างคนต่างก็แยกย้ายกัน²

หลังจากนั้นท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็ครองอิหรอม ณ ญอรอนะฮ์ เพื่อทำอุมเราะฮ์ แล้วท่านก็เข้ามักกะฮ์ ท่านพำนักอยู่มักกะฮ์หลายวัน แล้วท่านก็จากมักกะฮ์กลับไปยังมะดีนะฮ์ หลายเดือนผ่านไป ผู้คนรอบ ๆ เมืองฏอฮิฟและชาวฏอฮิฟเองต่างก็เข้ารับอิสลามกันอย่างแพร่หลาย หลังจากนั้น ก็มีตัวแทนของพวกเขาเดินทางมาหาท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ มี การ พู ด ค ุ ย แล ก เ ป ลี ย น กั บ ท ำ น น บี เ กี่ ย ว กั บ ก ลุ่ ม ช น ข อ ง พ ว ก เ ข า การพูดคุยในครั้งนี้จบลงด้วยการรับอิสลามของตัวแทนกลุ่มนี้ และชาวเมืองฏอฮิฟต่างรับอิสลามกันอย่างถ้วนหน้า และน้อมรับพร้อมที่จะทำลายรูปปั้นที่อยู่ในเมือง³

¹ จากรายงานของอัล-บุคอรี อังจาก *พิศห์ อัล-บาริ*, เล่ม 16 หน้า 163-196, อิบน์ อุบี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 387

² ดู อัล-บุคอรี อังจาก *พิศห์ อัล-บาริ*, เล่ม 16 หน้า 171 คูการอธิบายของอิบนุ เหะญัร ต่อเนื้อหาในหะดีษ, ดู อิบน์ อัล-อะมีร์, *อัล-กามิล*, เล่ม 4 หน้า 272

³ อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 3 หน้า 537, 541, ดู คร. อัครีรอม อัล-อุมะรีย์, *อัล-สีเราะฮ์ อัล-เศาะฮีหะฮ์*, เล่ม 2 หน้า 512, ริซกุลลอฮ์, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, หน้า 659 และคูหัวข้อ “ตัวแทนจากเมืองฏอฮิฟ” จากหนังสือเล่มนี้

และด้วยकारรับอิสลามของชาวเมืองฏออิฟ ทำให้หัวเมืองทั่วทั้งภูมิภาคอยู่ภายใต้อาณัติแห่งรัฐของท่านนบี ซึ่งปกครองโดยบรรดาผู้นำที่ได้รับการแต่งตั้งจากท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

มีการประทอนอายุะฮฺบางส่วนที่กล่าวถึงเหตุการณ์ในสมรภูมิจุญญะฮฺ ส่วนหนึ่งก็คือพระดำรัสของอัลลอฮฺที่ว่า

﴿ لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ وَيَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أَعْجَبْتَكُمْ كَثُرْتُكُمْ فَكُنْتُمْ غَنِيًّا وَعَاقِبَةُ عَلَيْكُمْ
الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ وَلَّيْتُم مُّدْبِرِينَ ﴿٢٥﴾ [التوبة: ٢٥]

ความว่า “แท้จริง อัลลอฮฺได้ทรงช่วยเหลือพวกเจ้าแล้วในสนามรบอันมากมาย และในวันแห่งสงครามหุนัยน์ด้วย ขณะที่พวกเจ้ารู้สึกพิงใจกับจำนวนอันมากมายของตัวเอง แล้วมันก็มีได้ อำนวยประโยชน์แก่พวกเจ้า แต่อย่างไรก็ตาม และแผ่นดินก็บีบให้พวกเจ้าคับแคบจนมุมทั้งที่มันกว้างอยู่ แล้วพวกเจ้าก็หันหลังหนี” (อัล-เตาบะฮฺ: 25)

สงคราม ตะบูก (เราะฎีบ ฮ.ศ. 9)¹

เหตุการณ์ในสงครามมูฮ์ตะฮฺที่เกิดขึ้นระหว่างชาวมุสลิมกับโรมันและพันธมิตรระศอรอชาวอาหรับในปีอิญญ์เราะฮฺที่ 8 เป็นการเผชิญหน้ากันครั้งแรกระหว่างชาวมุสลิมกับโรมัน เหตุการณ์ครั้งนั้นยังคงเป็นที่จดจำสำหรับท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เนื่องจากสาเหตุบางประการหนึ่งได้ชี้ให้เห็นในสงครามนั้น และครั้งนี้ท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็ตั้งใจอย่างแน่วแน่ในการทำศึกกับโรมันเพื่อน้อมรับคำบัญชาจากอัลลอฮฺที่ได้ตรัสไว้ว่า

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا قَاتِلُوا الَّذِينَ يَلُونَكُمْ مِنَ الْكُفَّارِ وَلْيَجِدُوا فِيكُمْ غِلْظَةً وَعَلِمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿١٢٣﴾
[التوبة: ١٢٣]

ความว่า “โอ้ศรัทธาชนทั้งหลาย จงสู้รบกับบรรดาศัตรูผู้ปฏิเสธศรัทธาที่อยู่ใกล้ดินแดนพวกเจ้าก่อน ให้พวกเขาได้พบกับความแข็งเกร่งห้าวหาญของพวกเจ้า ฟังรู้เถิดว่า แท้จริงอัลลอฮฺนั้นทรงอยู่ร่วมกับบรรดาผู้ยำเกรงทั้งหลาย” (อัล-เตาบะฮฺ: 123)

เห็นได้ชัดว่าสงครามครั้งนี้มีเจตนาตั้งแต่ต้นเพื่อเผชิญหน้าต่อสู้กับโรมันโดยเฉพาะ และด้วยเหตุนี้ อีกเช่นกันที่ท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ตอนที่ได้เรียกร้องเชิญชวนบรรดาชาวมุสลิมเพื่อให้เข้าร่วมในสงครามครั้งนี้ท่านได้บอกกล่าวแก่พวกเขาว่า

¹ รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับสมรภูมิจุญญะฮฺ อับดุลกอดีร์ หะบีบุดดอฮฺ อัล-สินดี ในหนังสือ *อัช-ชะฮาบ อัล-มัสนุก ฟิ ตะฮ์กีก ริวายาต มุฮ์ชะฮฺ ตะบูก*, มัคตะบะฮฺ อัล-มุฮัลลา, ญะดะฮฺ ฮ.ศ. 1406, อู อิบนู อิบิ ซัยยะฮฺ, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 396

แล้วจึงปล่อยให้พวกเขาได้หัวเราะแต่น้อยและร้องไห้อย่างหนัก
เป็นการตอบแทนตามที่พวกเขาขวนขวายไว้”¹ (อัคร-เตาปะสุ: 81-82)

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เชิญชวนบรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่านให้บริจาคทรัพย์สินเพื่อการนี้ ดังนั้น บรรดาผู้ที่มีฐานะในหมู่เศาะหาบะฮ์ต่างก็รีบตอบรับการเชิญชวนของท่านในทันที โดยเฉพาะท่าน อับู บักรฺ, ท่าน อุมัรฺ, ท่าน อุษมาน และท่านอื่น ๆ เราะฎียัลลอฮุอันฮุม ครั้งนี้ท่านอุษมานได้บริจาคทรัพย์สินของท่านจำนวนมากเป็นอูฐสามร้อยตัวและทองหนึ่งพันดีนาร์ กระทั่งท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ถึงกับกล่าววอกออกมาว่า “อุษมานจะไม่ได้รับความเสียหายอะไรอีกจากสิ่งที่เขาทำหลังจากนี้” และท่านนบียังได้กล่าวถึงท่านอุษมานอีกว่า “ผู้ใดที่เตรียมเสบียงจัดความพร้อมให้แก่กองทัพ อัล-อุสเราะฮ์ (กองทัพที่มีความยากลำบาก) เขาจะได้รับรางวัล”² เช่นเดียวกับที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า “โอ้อัลลอฮุ ขอพระองค์ทรงพอใจต่ออุษมานด้วยเถิด เพราะข้าพระองค์พอใจต่อเขาแล้ว”³ และยังมีกลุ่มชายมุสลิมจำนวนหนึ่งได้มาหาท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เป็นกลุ่มคนที่ยากไร้แต่มีความตั้งใจอย่างแน่วแน่อยากจะออกศึกพร้อมกับท่านนบีด้วย ทว่าความยากไร้ของพวกเขาไม่สามารถทำให้พวกเขากระทำได้ เนื่องจากพวกเขาไม่มีพาหนะใช้สำหรับเดินทางร่วมขบวน พวกเขาจึงร้องเรียนต่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ถึงปัญหาของพวกเขา ท่านนบีจึงกล่าวแก่พวกเขาว่า “ฉันไม่มีพาหนะที่จะนำพวกท่านไปด้วยได้” พวกเขาจึงกลับไปด้วยน้ำตาอาบแก้ม⁴ ขณะเดียวกัน ก็มีชาวเบดูอินจำนวนหนึ่งมาขออนุโลมเพื่อไม่เข้าร่วมออกรบกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

มีเศาะหาบะฮ์สามท่านที่พลาดไม่ได้ออกรบด้วยเพราะมัวแต่โอ้อึ้งเองซ้ำ พวกเขาตั้งใจว่าจะคอยตามท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ออกไปตอนหลัง สุดท้ายก็ไม่ได้ออกไป แต่ทว่าพวกเขาพูดความจริงในการชี้แจงกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ดังนั้นอัลลอฮุจึงได้ให้อภัยแก่พวกเขา อัลกุรอานก็ถูกประทานลงมากล่าวถึงพวกเขาด้วย⁵ อัลลอฮุตรัสว่า

¹ ตัฟซีร์ อิบนู กะษีร, เล่ม 2 หน้า 898

² จากหะดีษอัล-บุคอรีฮ์ อ้างจาก *ฟิถ์ อัล-บารี*, เล่ม 14 หน้า 195

³ อิบนู อิซฮาม, *อัล-ลีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 3 หน้า 518

⁴ ตัฟซีร์ อิบนู กะษีร, เล่ม 1 หน้า 902

⁵ ดูหะดีษ กะอูบ์ บิน มาลิก โดยอัล-บุคอรีฮ์ อ้างจาก *ฟิถ์ อัล-บารี*, เล่ม 6 หน้า 241 และจากอิบนู อับี ซัยบะฮ์ ใน *อัล-มะฆอซี*, หน้า 398

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เดินทางต่อไปจนกระทั่งถึงเมืองตะบูก และ ฟ้า นั้น ก อยู่ ที่ เมือง ตะบูก ลึบ ก ว่า คี น ระหว่างนั้นท่านก็ได้ส่งกองลาดตระเวนเพื่อติดตามข่าวคราวความเคลื่อนไหวของทัพโรมัน เช่นเดียวกันนี้ ท่านยังได้ส่งสายของท่านเพื่อตรวจสอบพื้นที่ต่าง ๆ ที่อยู่รอบเมืองตะบูก ขณะที่ผู้นำเผ่าต่าง ๆ พากันเดินทางมาหาท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านคอยคิด บิน อัล-วะลีด จัปเซลยศึกคนหนึ่งได้ชื่อ อุกัยดร์ บิน อับดุลมะลิก เป็นหัวหน้าปกครอง *เดามะฮฺ อัล-ญุนดุล* ท่านพาเขามาหาท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม แล้วเขาก็ทำสัญญาสำหรับตัวเขาและชาวเมืองของเขา โดยที่พวกเขาอยู่ภายใต้อาณัติของมุสลิมและพร้อมที่จะจ่ายญิซยะฮฺ ดังนั้น ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จึงได้ปล่อยตัวเขาไป¹ เช่นเดียวกันนี้ ยูหนนะฮฺ บิน รุบะฮฺ ผู้นำของ *อัยละฮฺ* ก็เดินทางมาเพื่อจ่ายญิซยะฮฺให้กับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม พร้อมทำสัญญาให้กับกลุ่มชนของเขา และยังมีชาว *อซเราะห์* และ *อัล-ญุรบาฮ์* ที่ทยอยมาหาท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านนบีได้รับรองความปลอดภัย ทำสัญญากับพวกเขา และเขียนหนังสือเป็นหลักฐานไว้ให้กับพวกเขา²

ดูเหมือนว่าทางโรมันจะทราบดีถึงการเคลื่อนไหวของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และกองทัพของท่าน รวมถึงการมาเยือนถึงตะบูกพร้อมกับแสดงศักยภาพให้ชาวเมืองที่อยู่ติดชายแดนโรมันได้เห็น หน้า ซ้ำ พื้นที่ บาง ส่วน ถือว่า เป็น ส่วน หนึ่ง ใน เขต โรมัน ด้วย ซ้ำ³ ถึง กระ นั้น กองกำลังของโรมันก็ไม่ได้ออกมาโจมตีกองทัพมุสลิม หรือพยายามที่จะปะทะกับพวกเขา หรือ ชัด ขวาง พวกเขา ทั้ง ที่ มี ความ สามารถ จะ ทำ เช่น นั้น ได้ สิ่งบ่งชี้ประการหนึ่งที่บอกว่าโรมันเฝ้าติดตามความเคลื่อนไหวของกองทัพมุสลิมอย่างใกล้ชิดนั้น ก็คือ การ ที่ กษัตริย์ เมือง ซี อีสาน ได้ ส่ง สาร ไป ยัง กะอูบ บิน มาลิก หนึ่งในเศาะหาบะฮฺที่ไม่ได้เข้าร่วมศึกในครั้งนี้และได้รับการยกโทษจากอัลลอฮฺ เสนอให้เขาเดินทางมาเมืองขาม หลังสงครามตะบูกเสร็จสิ้น ขณะที่เขาอยู่มะดีนะฮฺ⁴ ถ้าหากว่าข้อมูลต่าง ๆ สามารถมาถึงกษัตริย์ซีอัสตาน ซึ่ง เป็น ผู้ ป ก ร อ ง หั ว เมือง คน หนึ่ง ของ โรมัน ในระดับลึกถึงขั้นรายละเอียดปลีกย่อยของสภาพมุสลิมคนหนึ่งในสมรภูมินี้และจุดยืนของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ต่อความผิดของเขา แน่แน่นอนว่า ข้อมูลในระดับอื่นก็ย่อมไม่พ้นจากการรับรู้ของเขา

¹ อิบน์ อีซาม, *อัส-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ*, เล่ม 4 หน้า 526, อิบน์ กะษีร, *อัส-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ*, เล่ม 4 หน้า 30

² ดู อิบน์ อีซาม, *อัส-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ*, เล่ม 4 หน้า 525-526, อิบน์ กะษีร, *อัส-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ*, เล่ม 4 หน้า 29, ดูหัวข้อ สารของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ไปยังอิรักจากหนังสือนี้

³ อิบน์ กะษีร ได้อ้างรายงานจากอิมามอะหมัด ว่ามีทูตของกษัตริย์โรมันอิร็อกล์มาหาท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ณ ตะบูก และได้แจ้งข่าวสารของเขายังท่าน ซึ่งเป็นเรื่องราวที่แปลกซึ่งอิบน์ กะษีรได้กล่าวถึงว่า สายสืบของรายงานไม่มีปัญหาใดๆ (ดู อิบน์ กะษีร, *อัส-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ*, เล่ม 4 หน้า 27-29) และดูรายงานดังกล่าวจากอิมามอะหมัดในมุสนัดของท่านเล่ม 3 หน้า 442 และดูหัวข้อ สารของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จากหนังสือเล่มนี้

⁴ ดูหะดีษ กะอูบ บิน มาลิก ในอัล-บุกอรีฮ์ อ้างจาก *ฟิถ์ อัล-บารี*, เล่ม 1 หน้า 242

ไม่ว่าจะเป็นข่าวความเคลื่อนไหวของกองทัพมุสลิมและการเดินทางจากนครมะดีนะฮ์สู่ตะบูก รวมถึงการเตรียมความพร้อมของกองทัพอิสลามก่อนจะออกเดินทาง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเตรียมความพร้อมของทัพอิสลามครั้งนี้ก็มีการประกาศทิศทางชัดเจน ในขณะที่สายลับของโรมันก็มีอยู่เต็มนครมะดีนะฮ์ นั่นอาจจะเป็นเพราะกะษัตริย์โรมันเชื่อมั่นอย่างแน่แท้ว่าท่านนบี คือ ล ล ล ล อ ฮู อ ะ ล ย ฮี ว ะ ส ล ล ม คือ ศาสนทูตจริง ด้วยเหตุนี้ จึงพยายามหลีกเลี่ยงที่จะไม่ให้เกิดการปะทะกับกองทัพของท่าน เนื่องด้วยความหวาดเกรงและรู้ว่าท่านนบี คือ ล ล ล ล อ ฮู อ ะ ล ย ฮี ว ะ ส ล ล ม จะต้อง มี ชัยชนะเหนือพวกเขาไม่ช้าก็เร็ว แท้จริง กษัตริย์อิธิรอกล์ครั้งที่ได้รับสารจากท่านนบี คือ ล ล ล ล อ ฮู อ ะ ล ย ฮี ว ะ ส ล ล ม และได้ฟังข่าวคราวเกี่ยวกับท่านนบี คือ ล ล ล ล อ ฮู อ ะ ล ย ฮี ว ะ ส ล ล ม จากบุคคลที่รู้จักท่าน เขาก็กล่าวกับผู้ที่ให้ข่าวแก่เขาว่า “ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ หากว่าท่านไม่ได้โกหกฉันในเรื่องที่ท่านเล่ามา คาดว่าวันหนึ่ง เขาจะสามารถครอบครองสิ่งที่อยู่ภายใต้เท้าทั้งสองของฉันได้”¹ สุดท้าย กษัตริย์อิธิรอกล์ก็มีชีวิตอยู่จนกระทั่งได้เห็นชาวมุสลิมครอบครองดินแดนที่อยู่ภายใต้การปกครองของเขาจริง ๆ²

และหลังจากที่ ท่านนบี คือ ล ล ล ล อ ฮู อ ะ ล ย ฮี ว ะ ส ล ล ม ได้แสดงให้เห็นถึงความแข็งแกร่งของกองกำลังอิสลามตามชายแดนคาบสมุทรอาหรับ ท่านก็เดินทางกลับมายังนครมะดีนะฮ์อีกครั้ง ระหว่างทางท่านนบีถูกกั้นกัณฑ์จากพวกมุนาฟิกสิบสี่คน พวกเขาพยายามที่จะสังหารท่านนบี คือ ล ล ล ล อ ฮู อ ะ ล ย ฮี ว ะ ส ล ล ม ตอนที่ท่านนบี คือ ล ล ล ล อ ฮู อ ะ ล ย ฮี ว ะ ส ล ล ม เลือกลงทาง อะเกาะบะฮ์ ในการเดินทางกลับ โดยสั่งให้ป่าวประกาศว่า “แท้จริง ท่านนบี คือ ล ล ล ล อ ฮู อ ะ ล ย ฮี ว ะ ส ล ล ม เลือกลงทางอะเกาะบะฮ์ ดังนั้นพวกท่านจงอย่าได้เลือกเดินทางเส้นนั้น” (อะเกาะบะฮ์ เป็นเส้นทางที่คับแคบระหว่างภูเขา ซึ่งการเดินทางด้วยพาหนะนั้นั้นแทบจะผ่านเส้นทางนั้นไม่ได้) โดยมีท่านหุซัยฟะฮ์ บิน อัล-ยะมาน เป็นผู้นำทาง และมีอัมมาร์ บิน ยาสีร เป็นผู้จูงพาหนะของท่านนบี คือ ล ล ล ล อ ฮู อ ะ ล ย ฮี ว ะ ส ล ล ม

จู่ ๆ ก็มีชายฉกรรจ์จำนวนหนึ่งปกปิดใบหน้าบพพาหนะของพวกเขาตรงเข้าหาท่านนบี คือ ล ล ล ล อ ฮู อ ะ ล ย ฮี ว ะ ส ล ล ม กระทั่งได้เข้ามาล้อมท่านอัมมาร์ที่คอยหุบตีพาหนะของพวกเขาให้ออกห่างจากท่านนบี คือ ล ล ล ล อ ฮู อ ะ ล ย ฮี ว ะ ส ล ล ม ท่านนบี กล่าวแก่หุซัยฟะฮ์ ว่า รีบไป รีบไป ครั้งเมื่อท่านนบีออกห่างจากกลุ่มชายฉกรรจ์เหล่านั้น ท่านถามอัมมาร์ว่า “เจ้ารู้ไหมว่าพวกเขาเป็นใคร?” อัมมาร์ตอบว่า “ฉันรู้จักพาหนะนั้นและกลุ่มคนที่ปกปิดใบหน้าได้” ท่านนบี คือ ล ล ล ล อ ฮู อ ะ ล ย ฮี ว ะ ส ล ล ม

¹ จากสำนวนของอัล-บุคอรีฮ์ อ้างจาก *ฟิถ์ อัล-บารี*, เล่ม 12 หน้า 71

² ดูหัวข้อ สารของท่านนบี คือ ล ล ล ล อ ฮู อ ะ ล ย ฮี ว ะ ส ล ล ม ถึงอิธิรอกล์ และดู อัล-ญะฮะบะรีฮ์, *อิด-ตาริก*, เล่ม 4 หน้า 38 และ อัล-อะชะดีฮ์, *ฟุตูห์ อัล-ชาม*, หน้า

จึงกล่าวต่อไปว่า “เจ้ารู้ไหมว่าพวกเขามีความประสงค์อะไร?” อัมมาร์กล่าวว่า “อัลลอฮ์และเราะฮ์มะฮ์ตุลลอฮ์ของพระองค์รู้ดียิ่ง” ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จึงกล่าวว่า “พวกเขาต้องการที่จะจับตัวเราะฮ์มะฮ์ตุลลอฮ์แล้วนำไปโยนทิ้งจากภูเขา”¹ เมื่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เดินทางใกล้มาถึงมะดีนะฮ์ ท่านก็กล่าวว่า “นี่คือเมือง ฏอบะฮ์ และนี่คือภูเขาอูดุ เขารักเราและเราก็รักเขา”² บรรดามุสลิมะฮ์และเด็ก ๆ ต่างก็ออกมาต้อนรับ โดยเฉพาะเด็ก ๆ ที่ส่งเสียงขับอะนาซีดกันว่า

طَلَعَ الْبَدْرُ عَلَيْنَا مِنْ ثَنِيَّاتِ الْوَدَاعِ
وَجَبَّ الشُّكْرُ عَلَيْنَا مَا دَعَا لِلَّهِ دَاعِ

ความว่า “จันทร์เพ็ญได้ปรากฏเหนือพวกเราแล้ว จากฝั่งเนินเขา *ษะนียะฮ์ อัล-วะดะอู* เป็นหน้าที่ของพวกเราที่จักต้องขอบคุณ ในสิ่งที่เขาได้เชิญชวนเราสู่อัลลอฮ์”³

การศึกษาในครั้งนี้เปรียบเสมือนเป็นการตรึงอะฮ์ลุคัลอะฮ์ลัม ฟักฟุนและอบรมสังคัมมุสลิมทุกระดับชั้นในภาพรวม เพื่อให้เข้าร่วมในการทำญิฮาดต่อสู้ด้วยชีวีตและทรัพย์สิน ขณะเดียวกันก็เป็นการอบรมประชาชาติทั้งหมดให้เป็นผู้ที่มีองการณีกุศลและมีความมุ่งมั่นที่สูงส่ง สังเกตได้ว่าก่อนที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จะเสด็จชีวีตจากลาประชาชาติของท่านกลับไปหาพระองค์ผู้สูงส่ง ท่านได้เห็นความสนใจประชาชาติของท่านไปยังทางโรมัน ในเรื่องของการทำญิฮาดเพื่อพิชิตเมืองต่าง ๆ ในฝั่งนั้น หลังจากนั้น เรื่องราวการศึกษาตะบูกก็ไม่ได้สิ้นสุดกับการกลับมาของท่านนบีสู่มาตุภูมินครมะดีนะฮ์ ทว่ายังมีเรื่องราวอื่นเกี่ยวพันที่ต้องจัดการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับมัศยิดฏ็อบรอ และประเด็นของกลุ่มคนที่ไม่ได้เข้าร่วมในสมรภูมิกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม มาหาท่านเพื่อขอการผ่อนปรนและหาข้ออ้างกลบเกลื่อนความผิดดังกล่าว ส่วนหนึ่งเป็นพวกมุนาฟิกที่อ้างเหตุผลอย่างมดเท็จ จนกระทั่งอัลลอฮ์ได้เปิดโปงพวกเขาในที่สุด และอีกส่วนที่ไม่ได้มีส่วนร่วมทำศึกกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม แต่พวกเขาเหล่านั้นยอมรับผิดด้วยความซื่อสัตย์ มีทั้งหมดสามคนนำโดย กะอูบ บิน มาลิก ซึ่งท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ทำการคว่ำบาตรพวกเขาช่วงระยะเวลาหนึ่ง จนสุดท้ายอัลลอฮ์ก็ได้ประทานโองการประกาศให้อภัยพวกเขาในอัลกุรอาน

¹ คูอะหมัด บิน หันบัล, *อัล-มุสนัด*, เล่ม 5 หน้า 390, อัศ-ศอลิฮียัย อัช-ชามิยัย, *สุนุล อัล-ฮุดา วั อ์-เราะฮะฮาด*, เล่ม 5 หน้า 669

² อัล-บุคอรีฮ์ อ้างจาก *ฟิถ์ อัล-บาริ*, เล่ม 16 หน้า 256 และคู อิบนุ อับิ ชัยบะฮ์, *อัล-มะนะฮิจ*, หน้า 397

³ คู อิบนุ หะญูร์, *ฟิถ์ อัล-บาริ*, เล่ม 16 หน้า 259 และคู ริชกุลลอฮ์, *อัศ-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, หน้า 631

ให้เราได้อ่านกันจนกระทั่งวันกียามะฮฺ¹ ในอัลกุรอานมีอายะฮฺที่กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับสมรภูมิตะบูกไว้บางส่วน
อัลลอฮฺได้ตรัสว่า

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمْ أَنْفِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَنْتَاقَلْتُمْ إِلَى الْأَرْضِ أَرْضَيْتُمْ بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا مِنَ الْآخِرَةِ
فَمَا مَتَّعَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٣٨﴾ إِلَّا تَنْفِرُوا يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَيَسْتَبْدِلَ قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّوهُ شَيْئًا
وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٩﴾ إِلَّا تَنْصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَانِيًا أَثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ
لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ لَمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا السُّفْلَى
وَكَلِمَةَ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٤٠﴾ أَنْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكَ
خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ لَوْ كَانَ عَرَضًا قَرِيبًا وَسَفَرًا قَاصِدًا لَاتَّبَعُوكَ وَلَكِنْ بَعَدَتْ عَلَيْهِمُ السُّفَّةُ وَسَيَحْلِفُونَ
بِاللَّهِ لَوْ اسْتَطَعْنَا لَخَرَجْنَا مَعَكُمْ يُهْلِكُونَ أَنْفُسَهُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٤٢﴾ عَفَا اللَّهُ عَنْكَ لِمَ أَذْنَتْ لَهُمْ حَتَّى يَتَّبِعِينَ
لَكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَتَعْلَمَ الْكَافِرِينَ ﴿٤٣﴾ لَا يَسْتَعِذُّنَكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَن يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَاللَّهُ
عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ﴿٤٤﴾ إِنَّمَا يَسْتَعِذُّنَكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَرْتَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِي رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَوْ
أَرَادُوا الْخُرُوجَ لَأَعَدُّوا لَهُ عُدَّةً وَلَكِنَّ اللَّهَ أَنْبَعَثَهُمْ فَبَطَّوهُمْ وَقَبَلِ الْأَعْدَاءِ مَعَ الْقَاعِدِينَ ﴿٤٦﴾ لَوْ خَرَجُوا فِيكُمْ مَا
زَادُوكُمْ إِلَّا خَبَالًا وَلَا ضَعُفًا خَلَلَكُمْ يَبْغُونَكُمْ أَلْفِتْنَةً وَفِيكُمْ سَمْعُونَ لَهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٤٧﴾ لَقَدْ ائْتَعُوا أَلْفِتْنَةً
مِنْ قَبْلُ وَقَلَّبُوا لَكَ الْأُمُورَ حَتَّى جَاءَ الْحَقُّ وَظَهَرَ أَمْرُ اللَّهِ وَهُمْ كَارِهُونَ ﴿٤٨﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ أَتَذُنَّ لِي وَلَا تَفْتَحَ عَلَيَّ إِلَّا فِي
الْأَيْتِنَةِ سَقَطُوا وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿٤٩﴾ إِنْ تُصِيبَكَ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ وَإِنْ تُصِيبَكَ مُصِيبَةٌ يَقُولُوا قَدْ أَخَذْنَا أَمْرًا مِنْ
قَبْلُ وَتَوَلَّوْا وَهُمْ فَرِحُونَ ﴿٥٠﴾ قُلْ لَنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا هُوَ مَوْلَانَا وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾ قُلْ هَلْ
تَرَبَّصُونَ بِنَا إِلَّا إِحْدَى الْحُسَيْنَيْنِ وَنَحْنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمْ أَنْ يُصِيبَكُمْ اللَّهُ بِعَذَابٍ مِّنْ عِنْدِهِ أَوْ بِأَيْدِينَا فَتَرَبَّصُوا إِنَّا
مَعَكُمْ مُتَرَبِّصُونَ ﴿٥٢﴾ [التوبة: ٣٨-٥٢]

ความว่า “บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย พวกเจ้ามีข้อแก้ตัวอย่างไรหรือ?
เมื่อได้ถูกกล่าวแก่พวกเจ้าว่าจงออกไปต่อสู้ในทางของอัลลอฮฺเถิด
แต่พวกเจ้าก็แนบนอกอยู่กับพื้นดิน พวกเจ้าพึงพอใจต่อชีวิตในโลกนี้มากกว่าโลกหน้ากระนั้นหรือ?
สิ่งอำนวยความสะดวกแห่งชีวิตในโลกนี้เมื่อเทียบกับโลกหน้าแล้ว ไม่มีอะไรนอกจากสิ่งเล็กน้อยเท่านั้น
ถ้าหากพวกเจ้าไม่ออกไป พระองค์ก็จะทรงลงโทษพวกเจ้าอย่างเจ็บปวด
และจะทรงเปลี่ยนให้พวกอื่นมาแทน และพวกเจ้าไม่สามารถจะก่อความเดือดร้อนใด ๆ
แก่พระองค์ได้ เพราะอัลลอฮฺนั้นทรงเดชานุภาพเหนือทุกสิ่ง ถ้าหากพวกเจ้าไม่ช่วยยับยั้ง
แท้จริงอัลลอฮฺได้ช่วยเขามาแล้ว ขณะที่บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาได้ขับไล่เขาออกจากภูมิลำเนา
โดยที่เขาเป็นคนที่สองในจำนวนสองคนเมื่อตอนที่อยู่ในถ้ำ ขณะที่เขาได้กล่าวแก่สหายของเขาว่า
ท่านอย่าเสียใจ แท้จริงอัลลอฮฺทรงอยู่กับเรา แล้วอัลลอฮฺก็ประทานความสงบลงมาแก่เขา
และได้ทรงสนับสนุนเขาด้วยบรรดาไพร่พลที่พวกเจ้ามองไม่เห็นพวกเขา

¹ ดูรายละเอียดสภาพของคนที่มาอนุโลมในหะดีษกะอูบ์ บิน มาลิก ซึ่งได้มีการอ้างไปแล้วใน *พิศห์ อัล-บารี*, เล่ม 16 หน้า 242 และอิบนุ อับี ชัยบะฮฺ, *อัล-มะฆอซี* ด้วยสายรายงานที่ต่อเนื่อง หน้า 398

และทรงทำให้ถ้อยคำของผู้ปฏิเสศศรัทธาตกต่ำ และพจนารถของอัลลอฮ์นั้นสูงส่งเสมอ และอัลลอฮ์คือผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงปรีชาญาณ พวกเจ้าจงออกไปต่อสู้เถิด ไม่ว่าจะเบาหรือหนัก และจงเสียสละทั้งด้วยทรัพย์สินและชีวิตของพวกเจ้าในทางของอัลลอฮ์ นั่นแหละคือสิ่งที่ดียิ่งสำหรับพวกเจ้า หากพวกเจ้ารู้ หากมันเป็นการออกศึกที่จะได้ผลประโยชน์ระยะสั้นและเป็นการเดินทางที่สะดวกแล้วไซ้ร้ แน่อนพวกเขาก็จะตามเจ้าไป แต่ทว่าการเดินทางนี้ดูจะลำบากแก่พวกเขาเหลือเกิน พวกเขาสาบานต่ออัลลอฮ์ว่า ถ้าหากพวกเราสามารถจะออกไปได้ แน่อนพวกเรา ก็ออกไปกับพวกท่านแล้ว แต่พวกเขา กำลังทำลายตัวเอง และอัลลอฮ์นั้นทรงรู้ว่าแท้จริงพวกเขานั้นเป็นผู้กล่าวเท็จ อัลลอฮ์ได้ทรงอภัยโทษให้แก่เจ้าแล้ว เหตุใดเจ้าจึงอนุมัติให้พวกเขาไม่ต้องออกรบ ทั้งนี้ทั้งนั้น ก็เพื่อจะได้ประจักษ์แก่เจ้าว่าใครที่พูดจริง และเจ้าจะไ้รู้ ว่าใคร ผู้ที่พูดเท็จ บรรดาผู้ที่ศรัทธาต่ออัลลอฮ์และวันปรโลกนั้นจะไม่ขอต่อเจ้าให้ยกเว้นพวกเขาจากการต่อสู้ด้วยทรัพย์สิน และชีวิตของพวกเขา และอัลลอฮ์นั้นทรงรู้ดีถึงบรรดาผู้ที่ยำเกรง แท้จริง คนที่จะขอรับรองให้เจ้ายกเว้นนั้น คือบรรดาผู้ที่ไม่ศรัทธาต่ออัลลอฮ์และวันปรโลก และผู้ที่หัวใจของพวกเขาเต็มไปด้วยความสงสัย แล้วพวกเขาก็โอนไปเอนมาอยู่ในความลังเลใจ หากพวกเขาต้องการออกไปจริง ๆ แน่อนพวกเขาต้องเตรียมสัมภาระสำหรับการออกไปนั้นแล้ว แต่ทว่าอัลลอฮ์ทรงเกลียดการออกไปของพวกเขาพระองค์จึงได้ทรงกีดขวางพวกเขาไว้ให้รั้งหลัง และได้ถูกกล่าวว่ พวกเจ้าทั้งหลายจงนั่งอยู่กับผู้ที่นั่งข้างหลังเถิด หากว่าพวกเขาออกไปในหมู่พวกเจ้า พวกเขาก็ไม่ได้เพิ่มอะไรแก่พวกเจ้านอกจากากความเสียหายเท่านั้น และแน่อนพวกเขาก็ยอมฉวยโอกาสอยู่แหย่ระหว่างพวกเจ้าโดยปรารถนาให้เกิดความวุ่นวาย และในหมู่พวกเจ้านั้น ก็มีพวกที่รับฟังพวกเขาอยู่ และอัลลอฮ์ทรงรู้ถึงผู้อธรรมที่ก่อความเสียหายพวกนั้น แท้จริงก่อนหน้านี้พวกเขามุ่งก่อความวุ่นวายมาแล้ว และวางแผนต่าง ๆ นานาเพื่อขัดขวางเจ้า จนกระทั่งความจริงได้มาและพระบัญชาของอัลลอฮ์ได้ประจักษ์ขึ้น ถึงแม้พวกเขาจะไม่พอใจ และในหมู่พวกเขา นั้น มีผู้ที่กล่าวว่า อนุโลมให้ฉันอยู่ข้างหลังเถิดและอย่าให้ฉันต้องตกอยู่บทยอดขอบเลย ฟังรู้เถิดว่า พวกเขาได้ตกอยู่ในบทยอดขอบนั้นแล้ว และแท้จริง นรกญะฮันนัมนั้น ล้อมรอบบรรดาผู้ปฏิเสศศรัทธาแล้ว หากมีเรื่องดีใด ๆ ประสบแก่เจ้าก็ทำให้พวกเขาไม่สบายใจ และหากมีอันตรายใด ๆ ประสบแก่เจ้า พวกเขาก็กล่าวว่า แท้จริง เราได้ป้องกันกิจการของเราล่วงหน้าแล้ว

แล้วพวกเขาก็ผินหลังให้ด้วยความยินดีที่พวกเขาไม่โดนอันตราย จงกล่าวเถิด (มุหัมมัด) ว่า จะไม่มีสิ่งใดประสพแก่เราเป็นอันตราย นอกจากสิ่งที่อัลลอฮ์ได้กำหนดไว้แก่เราเท่านั้น พระองค์เป็นผู้คุ้มครองเรา และแต่อัลลอฮ์เท่านั้นที่บรรดามุอ์มินผู้ศรัทธาต้องมอบหมาย จงกล่าวเถิด (มุหัมมัด) ว่า พวกเจ้าไม่ได้รอคอยดูพวกเรานอกจากหนึ่งในสองสิ่งที่ดีที่สุด และเราก็จะคอยดูพวกเจ้าว่าอัลลอฮ์จะทรงลงโทษพวกเจ้าด้วยพระองค์เองหรือผ่านมือของพวกเราอย่างไร ดังนั้น พวกเจ้าจงคอยดูไปเถิด แท้จริงพวกเราก็จะเป็นผู้คอยดูพร้อมกับพวกเจ้าด้วย” (อัตเตาบะฮฺ : 38-52)

อัลลอฮ์ยังตรัสอีกว่า

﴿ اَسْتَغْفِرُ لَهُمْ اَوْ لَا تَسْتَغْفِرُ لَهُمْ اِنْ تَسْتَغْفِرُ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ذَلِكَ بِاَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفٰسِقِيْنَ ﴿٣٨﴾ فَرِحَ الْمُخَلَّفُوْنَ بِمَقْعَدِهِمْ خَلْفَ رَسُوْلِ اللَّهِ وَكَرِهُوْا اَنْ يُجَاهِدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيْلِ اللَّهِ وَقَالُوْا لَا تَنْفِرُوْا فِي الْحَرِّ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ اَشَدُّ حَرًّا لَّوْ كَانُوْا يَفْقَهُوْنَ ﴿٣٩﴾ فَلْيَضْحَكُوْا قَلِيْلًا وَّلْيَبْكُوْا كَثِيْرًا جَزَاءً بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿٤٠﴾ فَاِنْ رَجَعَكَ اللَّهُ اِلَى طٰٓئِفَةٍ مِّنْهُمْ فَاَطٰقَتْهُم مِّنْهُمْ لِلْخُرُوْجِ فَعَلُوْا لَنْ تَخْرُجُوْا مَعِيَ اَبَدًا وَلَنْ تُقَاتِلُوْا مَعِيَ عَدُوًّا اِنَّكُمْ رَضِيْتُمْ بِالْفُجُوْرِ اَوَّلَ مَرَّةٍ فَاَقْعُدُوْا مَعَ الْخٰلِفِيْنَ ﴿٤١﴾ وَلَا تَصَلِّ عَلٰٓى اَحَدٍ مِّنْهُمْ مَّاتَ اَبَدًا وَلَا تُنْمِ عَلٰٓى قَبْرِهٖ اِنَّهُمْ كَفَرُوْا بِاللَّهِ وَرَسُوْلِهِ وَمَاتُوا وَهُمْ فٰسِقُوْنَ ﴿٤٢﴾ وَلَا تُعْجِبْكَ اَمْوَالُهُمْ وَاَوْلَادُهُمْ اِنَّمَا يُرِيْدُ اللَّهُ اَنْ يُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الدُّنْيَا وَتَرْهَقَ اَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كٰفِرُوْنَ ﴿٤٣﴾ وَاِذَا اُنزِلَتْ سُوْرَةٌ اَنْ ءَامِنُوْا بِاللَّهِ وَجَاهِدُوْا مَعَ رَسُوْلِهِ اَسْتَغْنٰنَكَ اَوْ لُوْا الطَّوْلَ مِنْهُمْ وَقَالُوْا ذَرْنَا نَكُنْ مَعَ الْقٰعِدِيْنَ ﴿٤٤﴾ رَضُوْا بِاَنْ يَكُوْنُوْا مَعَ الْخٰوْلِفِ وَطَبِعَ عَلٰٓى قُلُوْبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُوْنَ ﴿٤٥﴾ لٰكِنِ الرَّسُوْلُ وَالَّذِيْنَ ءَامَنُوْا مَعَهُ جَاهِدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ وَاَوْلٰٓئِكَ لَهُمُ الْخَيْرٰتُ وَاَوْلٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿٤٦﴾ اَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ جَنَّتٍ تَجْرٰى مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿٤٧﴾ وَجَاءَ الْمُعَذِّرُوْنَ مِنَ الْاَعْرَابِ لِيُؤَدِّنَ لَهُمْ وَقَعَدَ الَّذِيْنَ كَذَبُوْا اللَّهَ وَرَسُوْلَهُ سَيُصِيبُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٤٨﴾ لَيْسَ عَلٰٓى الضُّعَفَاءِ وَلَا عَلٰٓى الْمَرْضٰى وَلَا عَلٰٓى الَّذِيْنَ لَا يَجِدُوْنَ مَا يُفِقُوْنَ حَرَجٌ اِذَا نَصَحُوْا لِلَّهِ وَرَسُوْلِهِ مَا عَلٰٓى الْمُحْسِنِيْنَ مِنْ سَبِيْلِ وَاللَّهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٤٩﴾ وَلَا عَلٰٓى الَّذِيْنَ اِذَا مَا اٰتٰوْكَ لِتَحْمِلَهُمْ قُلْتَ لَا اَجِدُ مَا اَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ تَوَلَّوْا وَاَعْيَنُهُمْ تَفِيْضٌ مِنَ الدَّمْعِ حَزَنًا اَلَّا يَجِدُوْا مَا يُفِقُوْنَ ﴿٥٠﴾ اِنَّمَا السَّبِيْلُ عَلٰٓى الَّذِيْنَ يَسْتَغْنُوْنَكَ وَهُمْ اَغْنِيَاءُ رَضُوْا بِاَنْ يَكُوْنُوْا مَعَ الْخٰوْلِفِ وَطَبِعَ اللَّهُ عَلٰٓى قُلُوْبِهِمْ فَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٥١﴾ يَعْتَذِرُوْنَ اِلَيْكُمْ اِذَا رَجَعْتُمْ اِلَيْهِمْ قُلْ لَا تَعْتَذِرُوْا لَنْ تُؤْمِنَ لَكُمْ فَدَّ نَبَاْنَا اللَّهُ مِنْ اٰخْبَارِكُمْ وَسَيَرٰى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُوْلُهُ نَمَّ تُرَدُّوْنَ اِلَى عَلِيْمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٥٢﴾ سَيَخْلِفُوْنَ بِاللَّهِ لَكُمْ اِذَا اَنْقَلَبْتُمْ اِلَيْهِمْ لِتُعْرِضُوْا عَنْهُمْ فَاَعْرِضُوْا عَنْهُمْ اِنَّهُمْ رَجَسٌ وَمَا لَهُمْ جَهَنَّمَ جَزَاءً بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿٥٣﴾ يَخْلِفُوْنَ لَكُمْ لِيَرْضَوْا عَنْهُمْ فَاِنْ تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَاِنَّ اللَّهَ لَا يَرْضٰى عَنِ الْقَوْمِ الْفٰسِقِيْنَ ﴿٥٤﴾ [التوبة: ٨٠-٩٦]

ความว่า “(ให้ผู้เป็นนบี)ไม่ว่าเจ้าจะขอภัยโทษให้แก่พวกเขาหรือไม่ก็ตาม(ก็มีผลเท่ากัน) หากแม้ว่าเจ้าขอภัยโทษให้แก่พวกเขามากถึงเจ็ดสิบครั้ง อัลลอฮ์ก็จะไม่ทรงอภัยให้แก่พวกเขาเป็นอันตราย นั่นก็เพราะว่าพวกเขาได้ปฏิเสธศรัทธาต่ออัลลอฮ์และศาสนทูตของพระองค์ และอัลลอฮ์จะไม่ทรงชี้ทางกลุ่มชนที่ละเมิด

บรรดาผู้ที่ได้รับอนุญาตให้อยู่เบื้องหลังนั้นดีใจที่พวกเขาไม่ต้องออกรบกับศาสนทูตของอัลลอฮ์ พวกเขาเกลียดการต่อสู้ด้วยทรัพย์สินและชีวิตของพวกเขาในทางของอัลลอฮ์ และพวกเขากล่าวว่า ท่านทั้งหลายอย่าออกไปท่ามกลางความร้อนเลย จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า ไฟนรกจะไหม้ฉันนั้นร้อนแรงยิ่งกว่า หากพวกเขาเข้าใจ แล้วจงปล่อยให้พวกเขาได้หัวเราะแต่น้อยและร้องไห้อย่างหนัก เป็นคำตอบแทนตามที่พวกเขาชวนขวายเป็นไว้ ดังนั้นหากอัลลอฮ์ทำให้เจ้ากลับไปหาคนกลุ่มหนึ่งในหมู่พวกเขา แล้วพวกเขาก็ขอออกไปรบด้วย ก็จงกล่าวเถิดว่า พวกเขาจะไม่ได้รับอนุญาตให้ออกไปรบกับฉันอีกตลอดไป และไม่ให้ออกไปรบร่วมกับฉันอีกเป็นอันขาด แท้จริงพวกเขาพอใจกับการไม่ออกไปแต่แรกแล้ว ดังนั้น จงนั่งอยู่กับบรรดาผู้ที่อยู่ข้างหลังต่อไปเถิด และเจ้า (มุฮัมมัด) จงอย่าละหมาดให้แก่คนใดที่ตายไปในหมู่พวกเขาเป็นอันขาด และจงอย่ายืนที่หลุมศพของเขาด้วย แท้จริงพวกเขานั้นได้ปฏิเสธศรัทธาต่ออัลลอฮ์และศาสนทูตของพระองค์ และพวกเขาได้ตายลง ขณะที่พวกเขาเป็นผู้ละเมิดฝ่าฝืน และจงอย่าให้ทรัพย์สินสมบัติของพวกเขาและลูก ๆ ของพวกเขาล่องวงเจ้าให้พึงใจ แท้จริง อัลลอฮ์ต้องการที่จะลงโทษพวกเขาด้วยสิ่งเหล่านั้นในโลกนี้ และต้องการที่จะให้ชีวิตของพวกเขาออกจากร่างไปขณะที่พวกเขาเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธา และเมื่อมีสุเราะฮ์หนึ่งสุเราะฮ์ใดถูกประทานลงมาว่า พวกเขาจงศรัทธาต่ออัลลอฮ์เถิด จงต่อสู้ด้วยทรัพย์สินสมบัติและชีวิต ร่วมกับศาสนทูตของพระองค์ บรรดาผู้ที่มั่งคั่งในหมู่พวกเขาก็จะขออนุญาตต่อเจ้า พลังกล่าวว่า จงปล่อยให้พวกเราไว้เถิด ปล่อยให้พวกเราอยู่กับบรรดาผู้ที่นั่งอยู่บ้านกัน พวกเขายินดีในการที่พวกเขาจะอยู่กับบรรดาผู้ที่อยู่ข้างหลังไม่ได้ออกรบ หัวใจของพวกเขาได้ถูกประทับตราไว้แล้ว ดังนั้น พวกเขาจึงไม่เข้าใจ ทว่าเราะฮ์ฮุลและบรรดาผู้ศรัทธาซึ่งร่วมอยู่กับท่านนั้น ได้ต่อสู้ด้วยทรัพย์สินและชีวิตของพวกเขา ชนเหล่านี้แหละที่จะได้รับสิ่งที่ดียิ่งมากมาย และชนเหล่านี้แหละคือผู้ที่ได้รับความสำเร็จ อัลลอฮ์ได้ทรงเตรียมสวรรค์สำหรับพวกเขาไว้แล้ว สวรรค์ที่มีแม่น้ำหลายสายไหลอยู่เบื้องล่าง พวกเขาจะพำนักอยู่ในนั้นตลอดกาล นั่นแหละคือชัยชนะอันยิ่งใหญ่ และบรรดาผู้ที่แก้ตัวในหมู่ชาวเบดูอินเหล่านั้นได้มาขออนุโลมให้พวกเขาไม่ต้องออกรบเช่นกัน และบรรดาผู้ที่ปฏิเสธอัลลอฮ์และศาสนทูตของพระองค์ต่างก็นั่งกันอยู่ข้างหลัง การลงโทษอันเจ็บแสบจะลงมาแก่บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาในหมู่พวกเขา ไม่มีบาปใด ๆ แก่บรรดาผู้ที่อ่อนแอ แก่ผู้ที่ย่ำแย่ และแก่บรรดาผู้ยากไร้ที่ไม่มีทรัพย์สินเพื่อจะใช้ในการออกรบ ตราบใดที่พวกเขาทำอย่างบริสุทธิ์ใจต่ออัลลอฮ์และศาสนทูตของพระองค์

ไม่มีสาเหตุที่จะกล่าวโทษผู้กระทำดี และอัลลอฮ์นั้นคือผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเอ็นดูเมตตา และไม่มีสาเหตุที่จะวิจารณ์ตำหนิบรรดาผู้ที่มาหาเจ้าเพื่อให้เจ้าจัดหาพาหนะให้พวกเขาออกรบ เจ้าก็กล่าวตอบว่า ฉันไม่พบพาหนะที่จะให้พวกท่านขี่ได้ พวกเขาก็ผินหลังกลับโดยที่นัยน์ตาของพวกเขาเอ๋อ ล้นด้วยน้ำตา เพราะเสียใจที่พวกเขาไม่มีปัจจัยจะใช้ออกไปร่วมต่อสู้ แท้จริงการกล่าวโทษนั้นสมควรที่จะต้องโดนกับบรรดาผู้ที่ขออนุญาตต่อเจ้าทั้งที่พวกเขาเป็นผู้มั่งมี พวกเขายินดีที่จะนั่งอยู่กับบรรดาผู้ที่อยู่ข้างหลัง และอัลลอฮ์ได้ทรงประทับตราบนหัวใจของพวกเขาแล้ว ดังนั้นพวกเขาจึงไม่รู้อะไร พวกเขาจะแก้ตัวแก่พวกท่าน เมื่อพวกท่านกลับมาหาพวกเขาจากสงคราม จงกล่าวเถิด (มุหัมมัด) ว่าพวกเจ้าอย่าแก้ตัวเลย เราจะไม่เชื่อพวกเจ้าดอก แท้จริงอัลลอฮ์ทรงแจ้งข่าวคราวของพวกเจ้าแก่เราแล้ว และอัลลอฮ์นั้นทรงเห็นการกระทำของพวกเจ้า และศาสนทูตของพระองค์ก็เห็นด้วย แล้วพวกท่านก็จะถูกนำกลับไปยังพระผู้ทรงรอบรู้สิ่งเร้นลับและสิ่งเปิดเผย แล้วพระองค์ก็จะทรงแจ้งให้พวกเจ้ารู้ถึงสิ่งที่พวกเจ้ากระทำไว้ พวกเขาจะสาบานกับอัลลอฮ์ต่อหน้าท่าน เพื่อให้พวกท่านยกโทษให้พวกเขา ดังนั้นพวกท่านจงผินหลังให้พวกเขาเถิด แท้จริง พวกเขานั้นชั่วร้าย และที่พำนักของพวกเขาคืออนรก เป็นการตอบแทนในสิ่งที่พวกเขาชวนชวนไว้ พวกเขาจะสาบานแก่พวกท่าน เพื่อให้พวกท่านพอใจต่อพวกเขา แล้วหากพวกท่านพอใจต่อพวกเขา แท้จริงอัลลอฮ์นั้นจะไม่ทรงพอพระทัยต่อกลุ่มชนที่ละเมิดฝ่าฝืน” (อัต-เตาบะฮ์ : 80-96)

และอัลลอฮ์ได้กล่าวถึงความพอใจของพระองค์ต่อบรรดาผู้ศรัทธาที่ได้น้อมรับปฏิบัติตามคำขอของท่านนี่ คืออัลลลอฮ์จะลดฮิวะฮ์ลัลม ในสมรภูมิกครั้งนี้ไว้ว่า

﴿ لَقَدْ تَابَ اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ الْعُسْرَةِ مِنْ بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبَ فَرِيقٍ مِّنْهُمْ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ إِنَّهُ بِهِمْ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٠١﴾ وَعَلَى الثَّلَاثَةِ الَّذِينَ خُلِفُوا حَتَّىٰ إِذَا صَافَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ وَصَافَتْ عَلَيْهِمْ أَنْفُسُهُمْ وَظَنُّوا أَنْ لَا مَلْجَأَ مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٢﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ ﴿١٠٣﴾ مَا كَانَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ مِنَ الْأَعْرَابِ أَنْ يَتَخَلَّفُوا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ وَلَا يَرْغَبُوا بِأَنْفُسِهِمْ عَنْ نَفْسِهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ وَلَا نَصَبٌ وَلَا مَخْمَصَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَطْغُونَ مَوْطِنًا يَغِيظُ الْكُفَّارَ وَلَا يَنَالُونَ مِنْ عَدُوٍّ نَيْلًا إِلَّا كُتِبَ لَهُمْ بِهِ عَمَلٌ صَالِحٌ إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٠٤﴾ وَلَا يُنْفِقُونَ نَفَقَةً صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً وَلَا يَقْطَعُونَ وَادِيًا إِلَّا كُتِبَ لَهُمْ لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٠٥﴾ وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا كَافَّةً فَلَوْلَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَائِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ ﴿١٠٦﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا فَتَلَوْا الَّذِينَ يَلُونَكُمْ مِنَ الْكُفَّارِ وَلِيَجِدُوا فِيكُمْ غِلْظَةً وَعَلِمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿١٠٧﴾ ﴾ [التوبة: ١٠١-١١٧]

ความว่า “แท้จริง อัลลอฮฺทรงอภัยโทษให้แก่ท่านนบี ชาวมุฮาญีรีน และชาวอันศอรแล้ว พวกเขาเหล่านั้นได้ติดตามนบีในยามลำบากคับขัน หลังจากที่จิตใจของพวกเขาถูกรวมหนึ่งเกือบจะหันเหววนเร แล้วพระองค์ก็ทรงอภัยโทษให้แก่พวกเขา แท้จริงพระองค์นั้นเป็นผู้ทรงเมตตา ผู้ทรงกรุณาเสมอ และอัลลอฮฺทรงอภัยโทษให้แก่ชายสามคน (คือ กะอูบ บิน มาลิก, มุรอเราะฮฺ บิน อีร์-เราะฮะบีอฺ และฮิลาล บิน อุมัยยะฮฺ) ที่ไม่ได้ออกไปสงคราม จนกระทั่งแผ่นดินดูเหมือนคับแคบแก่พวกเขาทั้งที่มันกว้างใหญ่ไพศาล และตัวของพวกเขา ก็รู้สึกอึดอัดไป ด้วย แล้วพวกเขาก็ตระหนักว่าไม่มีที่พึ่งอื่นใดให้พ้นจากอัลลอฮฺได้อีกนอกจากต้องกลับไปหาพระองค์เท่านั้น แล้วพระองค์ก็ทรงอภัยโทษให้แก่พวกเขา เพื่อพวกเขาจะได้กลับเนื้อกลับตัวสำนึกผิดต่อพระองค์ แท้จริงอัลลอฮฺนั้นคือผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเอ็นดูเมตตาเสมอ โอ้อัครศาสนทั้งหลาย พึงยำเกรงอัลลอฮฺเถิด และจงอยู่ร่วมกับบรรดาผู้ที่พูดจริงเถิด ไม่บังคับแก่ชาวมะดีนะฮฺและชาวอาหรับชนบทที่พักอยู่รอบ ๆ จะผินหลังให้กับศาสนทูตของอัลลอฮฺ และไม่บังคับที่เขาเหล่านั้นจะหวังผลประโยชน์ของพวกเขาโดยไม่คำนึงถึงท่านศาสนทูต ทั้งนี้ เนื่องจากความกระหายน้ำก็ดี ความทุกข์ยากก็ดี และความหิวโหยก็ดี ทุกอย่างเหล่านี้ที่พวกเขาเจอในหนทางของอัลลอฮฺ รวมถึงทุกสถานที่ที่พวกเขาเหยียบย่างไปเพื่อทำให้พวกปฏิเสธศรัทธาเกิดโทษ และไม่ว่าพวกเขาจะได้รับอันตรายจากศัตรูมากน้อยอย่างไรแค่ไหน ทั้งหมดจะถูกรักษาไว้ด้วยความดีไว้สำหรับพวกเขา แล้ว แท้จริงอัลลอฮฺจะไม่ทรงให้รางวัลของผู้ทำดีต้องสูญเสียไปเป็นอันขาด และไม่ว่าพวกเขาจะใช้จ่ายมากน้อยแค่ไหนก็ตาม ไม่ว่าจะเดินผ่านหุบเขาใด ๆ นอกจากมันจะถูกบันทึกไว้แก่พวกเขาด้วย เพื่อที่ว่าอัลลอฮฺจะทรงตอบแทนให้แก่พวกเขาด้วยสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับผลงานของพวกเขา ไม่จำเป็นที่บรรดาผู้ศรัทธาจะออกไปสู้รบกันทั้งหมด ทำไมแต่ละกลุ่มในหมู่พวกเขาจึงไม่ส่งตัวแทนออกไปเรียนรู้หาความเข้าใจในศาสนา เพื่อจะได้กลับมาตักเตือนให้กลุ่มชนของพวกเขาประพฤติปฏิบัติตนด้วยความระมัดระวัง โอ้อัครศาสนทั้งหลาย จงสู้กับบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาที่มีชายแดนใกล้เคียงกับพวกเจ้า และให้พวกเขาเหล่านั้นเห็นความห้าวหาญของพวกท่าน และพึงรู้เถิดว่า แท้จริงอัลลอฮฺทรงอยู่ร่วมกับบรรดาผู้ยำเกรง” (อัต-เตาบะฮฺ : 117-123)

อู๋ บั๊กรี่ นำขบวนหัจญ์ (ฮ.ศ. 9)¹

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ปลดปล่อยนครมักกะฮ์ในช่วงเดือนเราะมะฎอน ปีที่ 8 ฮิจญ์เราะฮ์ศักราช กระนั้นท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็ไม่ได้ประกอบพิธีหัจญ์ในคราวนั้น และได้แต่งตั้งให้ผู้ใดนำผู้คนไปประกอบพิธีหัจญ์ จากนั้นท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็ยังอยู่กับภารกิจมากมาย ไม่ว่าจะเป็นการต้อนรับเหล่าตัวแทนจากเมืองต่าง ๆ ที่มาหาท่าน และออกไปรบในสมรภูมิต่าง ๆ อาทิ สมรภูมิตะบูก เป็นต้น และเมื่อเข้าสู่ช่วงฤดูกาลหัจญ์ในปีที่ 9 ฮิจญ์เราะฮ์ศักราช ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ไม่ประสงค์ที่จะไปประกอบพิธีหัจญ์ในปีดังกล่าว เพราะยังมีชาวมุขริกีนอาหรับเข้ามาหัจญ์ตามปกติวิสัยที่พวกเขากระทำอยู่ทุก ๆ ปี ด้วยเหตุนี้ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จึงกล่าวว่า “แท้จริง ยังมีพวกมุขริกีนที่เปลือยกายแห้วระวาฟรอบ ๆ บัศตุลลอฮุอยู่ ดังนั้นฉันไม่ชอบที่จะประกอบพิธีหัจญ์จนกว่าจะไม่มีสิ่งดังกล่าวหลงเหลือ”²

เมื่อเป็นเช่นนั้น ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จึงได้แต่งตั้งให้ท่านอู๋ บั๊กรี่เป็นผู้นำหัจญ์ในปีดังกล่าว หลังจากที่คาราวานหัจญ์ได้เดินทางออกไป ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เรียกท่านอะลี บิน อบี ภูลิบ เข้ามา แล้วได้ให้ท่านอะลีท่องจำต้นสุเราะฮ์ อัล-บะรออะฮ์ (อัต-เตาบะฮ์) เพื่อให้อู๋ บั๊กรี่ได้นำไปเผยแพร่แก่ผู้คนในช่วงหัจญ์ ในสุเราะฮ์ดังกล่าวมีการประกาศมิให้ชาวมุขริกีนเข้าไปใกล้มัสยิดอัล-หะรอหมหลังจากปีนั้นเป็นต้นไป และมีเนื้อหาเกี่ยวกับการยกเลิกสัญญาที่อาศัยอยู่บริเวณรอบ ๆ มักกะฮ์ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ตั้งใจที่จะให้คนในครอบครัวของท่านเป็นผู้ประกาศสารนี้ ท่านได้กล่าวแก่ท่านอะลีว่า “ไม่สมควรที่คนใดคนหนึ่งจะประกาศสิ่งนี้ เว้นแต่ใครสักคนจากครอบครัวของฉันเท่านั้น”³

ท่านอะลี ได้เดินทางด้วยอูฐอัล-อูฎาบ่าห์ เป็นอูฐของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และตามสมทบกับ อู๋ บั๊กรี่ อัศ-ศิดดีก ญ ซุลหุลัยฟะฮ์ ครั้นเมื่ออู๋ บั๊กรี่เห็นอะลีจึงถามด้วยมารยาทที่ดีว่า “ท่านมาในฐานะอะมีร(ผู้นำ)หรืออะมัลมุร(ผู้ตาม)? ท่านอะลีจึงตอบกลับด้วยมารยาทที่ดีว่าเป็นผู้ตาม⁴

ทั้งสองเดินทางต่อไปกระทั่งถึงนครมักกะฮ์ และได้ร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการปฏิบัติหน้าที่เป็นอย่างดี ท่านอู๋ บั๊กรี่ทำหน้าที่ในฐานะผู้นำหัจญ์

¹ ดูเศาะฮิห์ อัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-มะฆอซี, باب หัจญ์ อู๋บั๊กรี่ บิน อัน-นาส, เล่ม 5 หน้า 115

² ดู มุหัมมัด อู๋ ซุฮ์บะฮ์, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 2 หน้า 536

³ ดูรายงานของอัล-บุคอรี ใน เศาะฮิห์ของท่าน กิตาบ อัศ-ศัฟอีร์, باب เกาลียี ฟะ สีหุ ที อัล-ฮัจญ์, เล่ม 5 หน้า 202, อะหมัดในมุสนัดของท่าน เล่ม 3 หน้า 283, อัศ-ศิรมียี เล่ม 5 หน้า 372

⁴ ดู อิบน์ กะษีร์, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 4 หน้า 69 และดูรายงานของอัล-บุคอรี ใน เศาะฮิห์ของท่าน กิตาบ อัศ-ศัฟอีร์, باب เกาลียี ฟะ สีหุ ที อัล-ฮัจญ์, เล่ม 5 หน้า 202

เป็นเคาะฎิบและเป็นอิมาม ส่วนท่านอะลีก็ทำหน้าที่อ่านอายะฮ์ต่าง ๆ ในสุเราะฮ์ อัล-บะรออะฮ์ ให้ผู้คนได้รับรู้
ซึ่งในอายะฮ์ดังกล่าวอัลลอฮ์ สุบหานะฮ์วะตะอะลา ตรัสว่า

﴿ بَرَاءَةٌ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ❶ فَسِيحُوا فِي الْأَرْضِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللَّهِ وَأَنَّ اللَّهَ فَخْرِي الْكَافِرِينَ ❷ وَأَذِّنْ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى النَّاسِ يَوْمَ الْحَجِّ الْأَكْبَرِ أَنَّ اللَّهَ بَرِيءٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ وَرَسُولُهُ فَإِنْ تُبْتُمْ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللَّهِ وَبَشِّرِ الَّذِينَ كَفَرُوا بِعَذَابِ أَلِيمٍ ❸ إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ثُمَّ لَمْ يَنْفُصُواكُمْ شَيْئًا وَلَمْ يُظْهِرُوا عَلَيْكُمْ أَحَدًا فَأَتَيْتُمُوهُمْ فَعَاهَدْتُمْ إِلَىٰ مَدَنِيَّتِهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ❹ فَإِذَا أُنْسِلَخَ الْأَشْهُرُ الْحُرْمُ فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ وَأَحْضُرُوهُمْ وَأَقْعُدُوا لَهُمْ كُلَّ مَرْصِدٍ فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ❺ وَإِنْ أَحَدٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّىٰ يَسْمَعَ كَلِمَةَ اللَّهِ ثُمَّ أَبْلِغْهُ مَأْمَنَهُ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْلَمُونَ ❻ كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ رَسُولِهِ إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ فَمَا اسْتَقْتُمُوا لَكُمْ فَاسْتَقِيمُوا لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ❼ كَيْفَ وَإِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ لَا يَقْرَبُوا فِيكُمْ إِلَّا وَلَا ذِمَّةٌ يُضْضُونَكُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ وَتَأْبَىٰ قُلُوبُهُمْ وَأَكْثَرُهُمْ فَاسِقُونَ ❽ اشْتَرَوْا بِبَايَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَصَدُّوا عَن سَبِيلِهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ❾ لَا يَقْرَبُونَ فِي مَوْمِنٍ إِلَّا وَلَا ذِمَّةٌ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُونَ ❿ فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ فِي الدِّينِ وَنُفِصِلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ❻ وَإِنْ نَكَثُوا أَيْمَانَهُمْ مِنْ بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُوا فِي دِينِكُمْ فَقَاتِلُوا أَيْمَةَ الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَا أَيْمَانَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَنْتَهُونَ ❿ أَلَا تَقَاتِلُونَ قَوْمًا نَكَثُوا أَيْمَانَهُمْ وَهُمْ يُبَايِعُونَ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا فَكُنْ لَهُمْ لِقَاءَ اللَّهِ يَكْبِتُونَ وَهَيْبَةً بِالْيَدِيكُمُ وَيُخْرِجُهُمْ وَيَنْصُرْكُمْ عَلَيْهِمْ وَيَشْفِ قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ ❻ وَيُذْهِبْ غَيْظَ قُلُوبِهِمْ وَيَتُوبُ اللَّهُ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ❿ أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُتْرَكُوا وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَلَمْ يَتَّخِذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَا رَسُولِهِ وَلَا الْمُؤْمِنِينَ وَلِيجَةً وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ❿ مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ أَنْ يَعْمُرُوا مَسْجِدَ اللَّهِ شَاهِدِينَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِم بِالْكَفْرِ أُولَٰئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي النَّارِ هُمْ خَالِدُونَ ❿ إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسْجِدَ اللَّهِ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَىٰ الزَّكَاةَ وَلَمْ يَحْشَ إِلَّا اللَّهَ فَعَسَىٰ أُولَٰئِكَ أَنْ يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ ❿ أَجْعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَاجِّ وَعِمَارَةَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَجَاهَدَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَوُونَ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ❿ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ أَعْظَمَ دَرَجَةً عِنْدَ اللَّهِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ❿ يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُمْ بِرَحْمَةٍ مِنْهُ وَرِضْوَانٍ وَجَنَّاتٍ لَهُمْ فِيهَا نَعِيمٌ مُّقِيمٌ ❿ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ❿ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا ءَابَاءَكُمْ وَإِخْوَانَكُمْ أَوْلِيَاءَ إِنْ اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَىٰ الْإِيمَانِ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ❿ قُلْ إِنْ كَانَ ءَابَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَتَّخِذُونَ كَسَادَهَا وَمَسَاكِنُ تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ❿ لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ وَيَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أَعْجَبْتَكُمْ كَثُرْتُكُمْ فَلَمْ تُغْنِ عَنْكُمْ شَيْئًا وَصَافَتْ عَلَيْكُمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ وَلَّيْتُمْ مُدْبِرِينَ ❿ ثُمَّ أَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ وَعَلَىٰ الْمُؤْمِنِينَ وَأَنْزَلَ جُنُودًا لَمْ تَرَوْهَا وَعَذَّبَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ❿ ثُمَّ يَتُوبُ اللَّهُ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ❿ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَاهِدِهِمْ هَذَا وَإِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً فَسَوْفَ يُغْنِيكُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ إِنْ شَاءَ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ❿ ﴿ [التوبة: ١-٢٨]

ความว่า “นี่คือประกาศการพ้นข้อผูกมัดทั้งหลาย จากอัลลอฮ์และเราะสุลของพระองค์
แก่ บรรดา ผู้ตั้งภาคีที่พวกเจ้าได้ทำสัญญาไว้ ตั้งนั้น

พวกเจ้าที่เป็นมุขริกินมีอิสระที่จะสัญจรในแผ่นดินสี่เดือน และพึงรู้เถิดว่า แท้จริงพวกเจ้ามิใช่ผู้ที่จะทำให้อัลลอฮฺหมดความสามารถก็หาไม่ และแท้จริงอัลลอฮฺจะทรงทำให้ผู้ปฏิเสธศรัทธาทั้งหลายต้องอัปยศ นี่เป็นประกาศจากอัลลอฮฺและเราะสูลของพระองค์ แก่ประชาชนทั้งหลายในวันหัจญ์อันใหญ่ยิ่งว่า แท้จริงอัลลอฮฺนั้นทรงพันข้อผูกพันที่ทำไว้กับพวกมุขริกินทั้งหลาย และเราะสูลของพระองค์ก็พ้นจากข้อผูกพันนั้นด้วย และหากพวกเจ้าสำนึกผิดและกลับตัว มั่น ก็ เป็น สิ่ง ดี แก่ พวก ก ุ เจ้า และหากพวกเจ้าผินหลังให้ก็พึงรู้เถิดว่าแท้จริงพวกเจ้านั้นมิใช่ผู้ที่จะทำให้อัลลอฮฺหมดความสามารถก็หาไม่ และจงแจ้งข่าวดีแก่บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาเหล่านั้นเกิดด้วยการลงโทษอันเจ็บแสบ ยกเว้นบรรดาผู้ตั้งภาคีที่พวกเจ้าได้ทำสัญญาไว้ แล้วพวกเขามิได้ผิดสัญญากับพวกเจ้าแต่อย่างใด และมิได้สนับสนุนผู้ใดให้ต่อต้านพวกเจ้า ดังนั้นจงรักษาสัญญาที่พวกเจ้าจนครบกำหนดที่พวกเขาทำไว้ แท้จริง อัลลอฮฺทรงรักผู้ที่ยำเกรงทั้งหลาย ครั้นเมื่อบรรดาเดือนต้องห้าม เหล่านี้ได้ผ่านพ้นไปแล้ว ก็จงประหารผู้ตั้งภาคีเหล่านั้น ณ ที่ใดก็ตามที่พวกเขาพบพวกเขา และจงจับพวกเขาและจงล้อมพวกเขา และจงนั่งสอดส่องพวกเขาทุกจุดที่สองส่อง แต่ถ้าพวกเขาสำนึกผิดกลับตัว ดำรงการละหมาด และชำระชะกาตแล้วไซ้รั ก็จงปล่อยพวกเขาไป แท้จริง อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเอ็นดูเมตตา และหากว่ามีคนใดในหมู่ผู้ตั้งภาคีได้ขอให้เจ้าคุ้มครอง ก็จงคุ้มครองเขาเถิด เพื่อให้เขาได้ยินได้ฟังพระดำรัสของอัลลอฮฺ แล้วจงส่งเขาไปยังที่ที่เขาปลอดภัย นั้นเพราะว่าพวกเขาเป็นกลุ่มชนที่ไม่รู้จักจักรวรรم จะเป็นไปได้อย่างไร ไม่มีทางที่มุขริกินเหล่านี้จะได้รับการปฏิบัติตามเนื้อหาสัญญาของอัลลอฮฺและเราะสูลของพระองค์ นอกจากกับคนที่พวกเจ้าได้ทำสัญญาไว้ที่มัสยิดอัล-หะรอมาเท่านั้น ดังนั้นตรวบใดที่พวกเขารักษาสัญญาที่พวกเจ้าอยู่ พวกเจ้าก็จงรักษาสัญญาที่พวกเจ้าให้ดี แท้จริงอัลลอฮฺทรงรักบรรดาผู้ที่มีความยำเกรง (จะมีสัญญาใด) ได้อย่างไรกันเล่า? ในเมื่อพวกเขามีชัยชนะเหนือพวกเจ้า พวกเขาก็ไม่เคยคำนึงถึงเครือญาติและพันธะสัญญาใด ๆ อีกแล้ว พวกเขาทำให้พวกเจ้าพอใจด้วยลมปากของพวกเขาเท่านั้น ขณะที่หัวใจของพวกเขากลับปฏิเสธ และส่วนมากของพวกเขานั้นเป็นผู้ละเมิดฝ่าฝืน พวกเขาได้เอาบรรดาโองการของอัลลอฮฺมาแลกเปลี่ยนกับผลประโยชน์ที่มีราคาเพียงเล็กน้อย แล้วขัดขวางผู้คนจากทางของอัลลอฮฺ แท้จริง คนเหล่านี้ สิ่งที่เขาทำอยู่นั้นช่างชั่วช้าแท้ ๆ พวกเขาจะไม่คำนึงถึงสายสัมพันธ์ทางเครือญาติและพันธะสัญญากับผู้ศรัทธาคนใดทั้งสิ้น คนเหล่านี้แหละคือผู้ละเมิดฝ่าฝืน หากพวกเขาสำนึกผิดกลับตัว ดำรงการละหมาด

และชำระชะกาตแล้วไซ้ พวกเขาก็เป็นพี่น้องของพวกเขาในศาสนา และเราจะแจกแจงโอองการทั้งหลายให้บรรดาคนที่รู้ และถ้าหากพวกเขาทำลายคำมั่นสัญญาของพวกเขาหลังจากที่ได้ทำสัญญาไว้ และยังใส่ร้ายศาสนาของพวกเขาแล้วไซ้ ก็จงต่อสู้ประหัตประหารบรรดาผู้นำแห่งการปฏิเสธศรัทธา แท้จริง พวกเขาก็ไม่มีความน่าเชื่อถือในการทำสัญญาใด ๆ อีก เมื่อว่าพวกเขาจะเลิกจากพฤติกรรมชั่วร้ายเหล่านั้น เหตุใดที่พวกเขาจะไม่คิดต่อสู้กับกลุ่มชนที่ทำลายคำมั่นสัญญาของพวกเขา และยังมีมุ่งหมายขับไล่เราสู่ออกไป ทั้งที่พวกเขาได้เริ่มสงครามกับพวกเจ้าก่อนเป็นครั้งแรก พวกเจ้ากลัวพวกเขากระนั้นหรือ? อัลลอฮ์ต่างหากเล่าคือผู้ที่พวกเจ้าสมควรจะกลัวหากพวกเจ้าเป็นผู้ศรัทธา พวกเจ้าจงต่อสู้พวกเขาเถิด อัลลอฮ์จะทรงลงโทษพวกเขาด้วยมือของพวกเขา จะทรงทำให้พวกเขาอัปยศพ่ายแพ้ จะทรงช่วยเหลือพวกเจ้าให้ได้รับชัยชนะเหนือพวกเขา และจะทรงเยี่ยวยาหัวใจของบรรดาผู้ศรัทธา พระองค์จะทรงขจัดความโกรธออกจากหัวใจของพวกเขา อัลลอฮ์จะทรงอภัยโทษแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และอัลลอฮ์คือผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงปรีชาญาณ หรือพวกเจ้าคิดว่า จะถูกปล่อยไว้ปราศจากการทดสอบ ทั้งที่อัลลอฮ์ยังไม่ได้เห็นอย่างรู้ชัดว่าใครคือผู้ที่ต่อสู้อย่างจริงจังในหมู่พวกเจ้า และไม่ได้เอาผู้อื่นนอกจากอัลลอฮ์และเราะฮ์ลุของพระองค์และบรรดาผู้ศรัทธามาเป็นมิตรสหายผู้ใกล้ชิด และอัลลอฮ์นั้นทรงรอบรู้อย่างละเอียดในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ ไม่บังควรแก่ผู้ตั้งภาคีทั้งหลายที่จะบรูณะดูแลบรรดามัสยิดของอัลลอฮ์ ในสภาพที่พวกเขายืนยันว่าตัวเองเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธา ชนเหล่านี้ การงานทั้งหลายของพวกเขาจะไร้ผล และพวกเขาจะอยู่ในนรกตลอดกาล แท้จริงผู้ที่จะบรูณะดูแลบรรดามัสยิดของอัลลอฮ์นั้น คือผู้ที่ศรัทธาต่ออัลลอฮ์และวันปรโลก ดำรงการละหมาดและชำระชะกาต และมีได้ย่ำเกรงผู้ใดนอกจากอัลลอฮ์เท่านั้น ชนเหล่านี้แหละที่หวังได้ว่าจะอยู่ในบรรดาผู้ที่ได้รับทางนำไปปฏิบัติอย่างถูกต้อง พวกเจ้าถือว่าแค่การบริกรรมน้ำดื่มแก่ผู้ประกอบพิธีหัจญ์และการบรูณะมัสยิดอัล-หะรออมจะเทียบเท่ากับผู้ที่ศรัทธาต่ออัลลอฮ์และวันปรโลกและต่อสู้ในทางของอัลลอฮ์กระนั้นหรือ? เรื่องเหล่านั้นย่อมไม่เท่าเทียมกัน ณ อัลลอฮ์ และอัลลอฮ์จะไม่ทรงนำทางกลุ่มชนที่อธรรม บรรดาผู้ศรัทธาที่อพยพและต่อสู้ในทางของอัลลอฮ์ทั้งด้วยทรัพย์สมบัติและชีวิตของพวกเขา นั้นย่อมเป็นผู้มีระดับชั้นยิ่งใหญ่กว่า ณ อัลลอฮ์ ชนเหล่านี้แหละคือผู้มีชัยชนะ พระผู้อภิบาลของพวกเขาทรงแจ้งข่าวดีว่าพวกเขาจะได้รับความกรุณาเมตตาและความยินดีจากพระ

องค์ และได้รับสวนสวรรค์ ซึ่งในนั้นพวกเขาจะได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันจีรังยั่งยืน พวกเขาจะพำนักอยู่ในสวนสวรรค์เหล่านั้นตลอดกาล แท้จริง อัลลอฮ์นั้น ณ ที่พระองค์มีรางวัลอันยิ่งใหญ่เตรียมไว้ บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย ! จงอย่าได้ถือเอาบิดาและพี่น้องของพวกเจ้าเป็นพันธมิตร หากพวกเขารักการปฏิบัติมากกว่าการศรัทธา ผู้ใดในหมู่พวกเจ้าเอาพวกเขามาเป็นพันธมิตรชนเหล่านี้ก็คือผู้อธรรม จงกล่าวเถิด(มุหัมมัด)ว่า หากบรรดาบิดาของพวกเจ้า ลูก ๆ ของพวกเจ้า พี่น้องของพวกเจ้า คู่ครองของพวกเจ้า ญาติของพวกเจ้า ทรัพย์สมบัติที่พวกเจ้าแสวงหาไว้ ลินค้าที่พวกเจ้ากลัวว่าจะจำหน่ายมันไม่ออก และบรรดาที่อยู่อาศัยที่พวกเจ้าพึงพอใจ เป็นที่รักใคร่แก่พวกเจ้ายิ่งกว่าอัลลอฮ์ เราะฮูตของพระองค์ และการต่อสู้ในทางของพระองค์แล้วไซ้ร ก็จงคอยดูกันเถิดว่า อัลลอฮ์จะทรงนำบัญชาของพระองค์ลงมาเยี่ยงไร และอัลลอฮ์นั้นจะไม่ทรงนำทางกลุ่มชนผู้ละเมิดฝ่าฝืน แท้จริง อัลลอฮ์ได้ทรงช่วยเหลือพวกเจ้าแล้วในสนามรบอันมากมาย และในวันแห่งสงครามหนึ้นด้วย ขณะที่จำนวนอันมากมายของพวกเจ้าทำให้พวกเจ้ากระหึ่มใจ แล้วมันก็ได้ช่วยอะไรพวกเจ้าเลย แผ่นดินที่กว้างใหญ่ก็ดูคับแคบ แล้วพวกเจ้าก็หันหลังหนี และอัลลอฮ์ก็ได้ทรงประทานความสงบใจจากพระองค์แก่เราะฮูตของพระองค์และบรรดาผู้ศรัทธา และได้ทรงให้ไพบรพลงมา ซึ่งพวกเจ้าไม่เห็นพวกเขา พระองค์ได้ทรงลงโทษบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาเหล่านั้น และนั่นคือการตอบแทนแก่บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา และหลังจากนั้น พระองค์ก็ทรงอภัยโทษแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเอ็นดูเมตตา บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย ! แท้จริงบรรดามุซิกีนผู้ตั้งภาคินั้นโสมม ดังนั้นอย่าให้พวกเขาเข้าใกล้มัสยิดอัล-หะรอมหลังจากปีนี้ของพวกเขาอีกต่อไป และหากพวกเจ้ากลัวความยากจน อัลลอฮ์ก็จะทรงให้พวกเจ้ามั่งมีจากความกรุณาของพระองค์ หากพระองค์ทรงประสงค์ แท้จริง อัลลอฮ์เป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงปรีชาญาณ” (อัล-เตาบะฮ์ : 1-28)

เศาะหาบะฮ์บางคนได้ทำหน้าที่เผยแพร่เผยแผ่ฮาดิษดังกล่าวให้ผู้คนพร้อม ๆ กับท่านอะลีซึ่งเป็นตัวแทนของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในเรื่องนี้ และพวกเขาช่วยกันตอกย้ำให้ผู้คนเข้าใจว่าหลังจากปีนี้เป็นต้นไป ไม่อนุญาตให้ชาวมุซิกีนเข้าร่วมในพิธีหัจญ์อีก และไม่ให้ทำการฎะวาฟรอบกะอูบะฮ์ด้วยสภาพที่เปลือยกาย อัล-บุคอรีได้บันทึกจากอบู สุร็อยเราะฮ์ว่า ในปีที่อบู บักร์มาทำหัจญ์ก่อนปีแห่งหัจญ์อ้อลาตามคำสั่งของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม นั้น ท่านได้มอบหมายให้อับู สุร็อยเราะฮ์ออกไปประกาศแก่ผู้คนในวันเชือดสัตว์(วันที่สิบซุลหิจญะฮ์)ว่า

ไม่อนุญาตให้พวกมุขีรีกินผู้ตั้งภาคีเข้ามาทำหัจญ์อีกต่อไปหลังจากปีนี้ และไม่ให้มีการฎะวาฟรอบกะอูบะฮฺในสภาพที่เปลือยกายอีกต่อไป”¹

ไม่เป็นที่สงสัยอีกว่า ท่านอะลี้นั้นเป็นหนึ่งในอะฮฺลุลบัยต์ที่เป็นตัวแทนของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และผู้คนต่างให้ความเชื่อถือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับผู้คนที่อยู่ในยุคของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านอะลี้นับเป็นสมาชิกครอบครัวที่ใกล้ชิดที่สุดของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ซึ่งในธรรมเนียมการทำสัญญาของชาวอาหรับนั้น ไม่ว่าจะตอนทำสัญญาหรือยกเลิกสัญญา พวกเขาจะไม่ให้ใครมาทำหน้าที่นั้นนอกจากต้องเป็นหัวหน้าเผ่าหรือตัวแทนจากญาติของเขาเท่านั้น² ดังนั้น การทำหน้าที่สำคัญของท่านอะลี้นั้น เราะฎียัลลอฮุอันฮุ ในครั้งนี้เป็นการยืนยันให้ผู้คนที่หลากหลายได้เป็นประจักษ์ว่าคำสั่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นความต้องการของอัลลอฮฺและเราะฮฺลุของพระองค์อย่างแท้จริง มีผู้ถามท่านอะลี้นว่า ด้วยสิ่งใดที่ท่านถูกส่งมาในภารกิจหัจญ์ครั้งนี้? ท่านอะลี้นกล่าวว่า “ด้วยสิ่งสี่ประการ คือ หนึ่ง ไม่มีผู้ใดสามารถเข้าสวรรค์ได้เว้นแต่ผู้ศรัทธา สอง มิให้มีการฎะวาฟในสภาพเปลือยกาย สาม ไม่อนุญาตให้มุสลิมกับกาไฟรอยู่รวมกันในมakkะฮฺหลังจากปีนี้เป็นต้นไป สี่ ผู้ใดที่มีพันธะสัญญาระหว่างเขากับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ดังนั้นสัญญาของเขาจะหมดลงตามที่ได้ตกลงกันไว้ ส่วนใครที่ไม่ได้ทำสัญญาใด ๆ ไว้ก่อนหน้านี้ ดังนั้นระยะเวลาที่อนุญาตให้เขาจะสิ้นสุดในอีกสี่เดือน”³

หนึ่ง กลุ่มคนที่พยายามจะถูกรื้อถอนผลประโยชน์จากเหตุการณ์ดังกล่าวนี้ ในการเทียบความประเสริฐระหว่างท่านอับู บักร์และท่านอะลี้นั้น แท้จริงแล้ว เหตุการณ์นี้มีได้มีส่วนเกี่ยวข้อหรือเป็นหลักฐานในประเด็นนี้เลยแต่อย่างไร เพราะแท้จริงทั้งสองท่านนั้นล้วนแล้วต่างก็มีความประเสริฐและมีภารกิจที่ได้รับจากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ด้วยกันทั้งสิ้น ทั้งสองท่านต่างก็ได้ทำหน้าที่ในส่วนที่ได้รับมอบหมาย ทั้งสองต่างก็รักซึ่งกันและกัน มีมารยาทให้เกียรติต่อกันและกัน ทว่า ทั้งสองท่านต่างก็ให้ความร่วมมือช่วยเหลือในงานของอีกฝ่าย และบรรดาเศาะหาบะฮฺที่เหลือต่างก็ให้ความร่วมมือกับงานของทั้งสอง ไม่ว่าจะในเรื่องของการจัดการหัจญ์ หรือในเรื่องของการประกาศอายะฮฺต่าง ๆ ในสุเราะฮฺอัต-เตาบะฮฺให้กับผู้คนที่ประกอบพิธีหัจญ์ จะเห็นว่าพวกเขาต่างเข้าไปมีส่วนร่วมของกันและกันเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จ ทุกคนล้วนมีเป้าหมายหนึ่งเดียวคือการเชิดชูคำปฏิญาณ ลากิลาฮะฮฺอัลลิลลอฮฺ ในช่วงหัจญ์และในช่วงอื่น ๆ

¹ บันทึกโดย อัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-มะฆอซี, باب หัจญ์อับบิบักร์ บิน อัน-นาศ, เล่ม 5 หน้า 115

² มุหัมมัด อูษุบะฮฺ, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ, เล่ม 2 หน้า 539

³ อิบน์ อัล-กัอยิม, ซาค อัล-มะฮาด, หน้า 655, บันทึกโดยอัล-อิรมิซีย์ในเศาะฮีหฺของท่าน ษะดีษลำดับที่ 3091 และอะหมัดในมุสนัด 1 หน้า 79

และถ้าหากว่าเราทุกคนในยุคนี้ต่างก็ยืนยันถึงการเผยแพร่ของท่านอะลีที่ได้รับความสั่งจากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ที่ประกาศไม่ให้ชาวมุชริกีนและผู้เปลือยกายมาทำหัจญ์ ก็ย่อมสมควรที่บรรดาเศาะหาบะฮ์ในยุคสมัยเดียวกับท่านอะลีที่จะต้องเข้าร่วมในภารกิจของท่านตามวัตถุประสงค์เดียวกันนี้อย่างแน่นอน ในระหว่างที่พวกมุชริกีนยังอยู่ ซึ่งพวกมุชริกีนเหล่านี้ได้ตัดขาดออกจากมakkะฮ์ หลังจากที่พวกเขาได้รับฟังการประกาศจากท่านอะลีและบรรดาคนที่ช่วยภารกิจท่าน อัลหัมดุลิลลาฮุ และชาวมุสลิมก็ไม่จำเป็นต้องประกาศมันซ้ำอีก มาเป็นเวลานานนับหลายศตวรรษ เนื่องจากพวกมุชริกีนได้ตัดขาดออกจากนครมakkะฮ์อย่างสมบูรณ์แล้ว

การประกาศเตือนและการทำหัจญ์ในครั้งนี้เป็นเสมือนอารัมภบทสำหรับการทำหัจญ์ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในปีถัดไปที่รู้จักกันในชื่อ หัจญ์ อัล-วะดาอ¹ โดยที่ดินแดนมakkะฮ์แห่งนี้ได้บริสุทธิ์ปราศจากพวกมุชริกีนจนหมดสิ้นแล้ว และจิตใจของผู้คนที่มาทำหัจญ์ก็ใสสะอาดพร้อมต้อนรับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในการประกอบพิธีหัจญ์ของเหล่าผู้ให้เอกภาพต่ออัลลอฮุ และในการที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จ ะ อ ้ ่า ล ่า ป ะ ษ ่า ษ ่า ตี ฆ อ ง ่ ่า น เพื่อให้ผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ของวันนั้นได้เป็นพยานและแจ้งข่าวคราวส่งต่อไปให้กับคนอื่นที่ไม่ได้อยู่ด้วยและแก่ชนรุ่นหลังต่อไป

¹ ดูหัวข้อ หัจญ์ อัล-วะดาอ จากหนังสือเล่มนี้

ตัวแทนเผ่าต่าง ๆ¹

อัล-กูฟูด ใน ภาษา อาหรับ เป็น พหูพจน์ ของ คำว่า วฟด์ ก็คือคนกลุ่มหนึ่งที่ถูกเลือกจากชุมชนของตนเพื่อทำหน้าที่เดินทางไปพบปะและเจรจากับบุคคลสำคัญและบรรดาผู้นำ รวมถึงเป็นตัวแทนของพวกเขาในภารกิจที่สำคัญ²

การเชิญชวนของท่านนบี คือ ลัลลลล อสุอะลัยฮิวะสลัลัม เป็นการเชิญชวนที่เป็นสากลสำหรับมวลมนุษยชาติทั้งหมด แท้จริงแล้ว ท่านนบี คือ ลัลลลล อสุอะลัยฮิวะสลัลัม ได้ให้ความสำคัญกับการติดต่อกับเผ่าต่าง ๆ ตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นของการตะอูวะฮ์ ทั้งในระดับบุคคลและระดับหมู่คณะ³ เพื่อนำเสนอและเชิญชวนพวกเขาสู่อิสลาม

การเรียกร้องในรูปแบบนี้ได้เข้มข้นขึ้น หลังจากที่พวกกูร็อยฮ์ได้กดดันท่านนบี คือ ลัลลลล อสุอะลัยฮิวะสลัลัม ท่านนบี ได้เข้าไปหาชนเผ่าต่าง ๆ ในช่วงเทศกาลเพื่อเชิญชวนให้พวกเขารับอิสลามและร้องขอให้พวกเขาสนับสนุนช่วยเหลือท่าน ส่วนใหญ่แล้วมักจะมีท่านออบู บักร์ อัล-ศิดดีก เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ร่วมเดินไปกับท่านเสมอ เพราะท่านออบู บักร์มีความรู้เกี่ยวกับเผ่าและสายตระกูลต่าง ๆ เป็นอย่างดี⁴

ส่วนปฏิริยาการตอบโต้ของของเผ่าต่าง ๆ ต่อการเรียกร้องของท่านนั้นจะแตกต่างกันไป ผลของการใช้วิธีเรียกร้องเชิญชวนแบบนี้ทำให้ข่าวเกี่ยวกับตัวท่านและสารแห่งอิสลามกระจายจนเป็นที่รับรู้แก่เผ่าต่าง ๆ ในวงกว้าง ก่อนที่ท่านจะอพยพไปมะดีนะฮ์นั้นท่านได้พบกับตัวแทนจากเผ่าต่าง ๆ มากมาย และไม่เคยมีเผ่าอาหรับใดอีกที่ไม่รับรู้เกี่ยวกับท่านนบี คือ ลัลลลล อสุอะลัยฮิวะสลัลัม และการเรียกร้องเชิญชวนของท่าน⁵

หลังจากอพยพ เรืองราวของท่านนบี คือ ลัลลลล อสุอะลัยฮิวะสลัลัม และชาวมุสลิมที่อยู่กับท่านก็ยิ่งเป็นที่กล่าวขาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังสงครามบิตรี

ในจำนวนนี้อหฺาสนธิสัญญาหุดี ยปียะฮุระบุไว้ว่า (ใครที่ต้องการจะร่วมสัญญาและเป็นพันธมิตรกับฝ่ายมุฮัมมัดก็ให้เขาทำได้

¹ อัล-นุคอริยได้ตั้งหัวข้อในหนังสือของท่านว่า *กิตาบ อัล-มะฆอซี* ประกอบด้วยبابต่าง ๆ จำนวนสิบบทที่เกี่ยวกับเรื่องตัวแทนเผ่าต่าง ๆ ท่านได้ตั้งชื่อบทเหล่านั้นตามชื่อของเผ่าจำนวนมากกว่าสามสิบหะดีษ เล่ม 5 ตั้งแต่หน้า 115 ถึง 123 ยังมีหนังสืออื่น ๆ อีกมากที่เขียนเกี่ยวกับเรื่องตัวแทนเผ่าเหล่านี้

² ดู อัน-นะวะรียี, *ซัรห์เศาะฮี้หฺ มุสลิม*, เล่ม 1 หน้า 181

³ ดู หัวข้อการนำเสนออะฮฺวะฮ์แก่ตัวแทนเผ่าต่าง ๆ จากหนังสือเล่มนี้ และดู อับดุลอะซีซ อัซ-ซะอาลียี, มุอญัษ มุฮัมมัด เราะอะสูลิลลาฮฺ, (บทที่หนึ่งว่าด้วยสารของท่านนบีไปยังประชาชาติทั้งหมด), พิมพ์ครั้งที่ 3, ดาร์ อัล-ฟีอรรบ อัล-อิสลามียี, เบรุต, ฮ.ศ.1406, เล่ม 1 หน้า 21

⁴ ดู อัล-เศาะลาบียี, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะวะรียะฮฺ*, เล่ม 2 หน้า 387

⁵ ดู หัวข้อการนำเสนออะฮฺวะฮ์แก่ตัวแทนเผ่าต่าง ๆ จากหนังสือเล่มนี้

และใครที่ ต้องการร่วมสัญญาเป็นพันธมิตรกับกูร็อยซ์ก็ให้เขาทำได้)¹ ดังนั้น บรรดาเผ่าที่อยู่ใกล้กับที่เกิดเหตุการณ์นั้นจำเป็นต้องเลือกที่จะอยู่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด เผ่าคุซาอะฮะฮ์เลือกที่จะเข้าร่วมสัญญากับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ส่วนเผ่าบักร์เลือกที่จะเข้าร่วมสัญญากับกูร็อยซ์ ต่อมาเผ่าบักร์ก็ละเมิดสัญญาและรุกรานเผ่าคุซาอะฮะฮ์ ด้วยการสนับสนุนจากกูร็อยซ์ นี่เป็นเครื่องหมายของการฉีกสัญญาทั้งโดยพวกกูร็อยซ์ที่เคยให้ไว้ต่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และจากเหตุการณ์ดังกล่าวนี้เองที่นำไปสู่การพิชิตมักกะฮ์และจัดการกับอำนาจของบรรดาผู้ตั้งภาคีในมักกะฮ์

หลังจากการพิชิตมักกะฮ์ ทำให้ทุกอย่างชัดเจนต่อหน้าเผ่าต่าง ๆ ของพวกอาหรับว่า บัดนี้ผู้นำเพียงผู้เดียวในคาบสมุทรอาหรับก็คืออิสลามและนบีของอิสลาม ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

เมื่อนั้น ตัวแทนของเผ่าต่าง ๆ จึงได้หมั้นเวียนเข้ามาพบท่านนบีอย่างมากมายในปีที่เก้าอิญญะเราะฮ์ศักราช จนถูกเรียกว่าเป็นปีแห่งคณะตัวแทน(อาม อัล-วุฟูด)² ทั้งที่มีบางเผ่าได้เดินทางเข้ามาก่อนปีดังกล่าวด้วยซ้ำ และมีบางเผ่าเดินทางเข้ามาตั้งแต่ช่วงแรก ๆ ในปีนี้หัวข้อของการอพยพและได้เข้ามาอีกรอบในปีที่เก้า³ ทุกเผ่าที่เข้ามาหาท่านนบีนั้นจะแนะนำถึงฐานะและเกียรติของเผ่าของพวกเขา บรรดาโฆษกของเผ่าจะทำหน้าที่ปราศรัยและพวกนักกวีก็ร่ายบทกวีให้ฟัง ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ใช้ให้เศาะหาบะฮ์กลุ่มหนึ่งคอยกล่าวโต้ตอบพวกเขา ปราศรัยต่อปราศรัยและกวีต่อกวี เป้าหมายของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็เพื่อต้องการเชิดชูดำรัสของอัลลอฮุให้สูงส่ง เรียกร้องเชิญชวนสู่อัลลอฮ์และศาสนาของพระองค์ เผยแพร่คุณค่าและความยุติธรรม โดยปราศจากชาตินิยมหรือโอ้อวดในวงศ์ตระกูล ผลการเรียกร้องของท่านจึงเป็นที่อัศจรรย์และสำเร็จอย่างสวยงามยิ่งนัก ด้วยเนื้อหาที่สูงส่งชัดเจนต่อหน้าผู้คนทั้งหลาย และยังสูงส่งด้วยความมุ่งมั่นและระดับสถานะ ทำให้ตัวแทนเผ่าต่าง ๆ ยอมรับคำเชิญชวนของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านนบีได้ให้เกียรติพวกเขา ดูแลพวกเขา สอนพวกเขา และใช้ให้เศาะหาบะฮ์ของท่านสอนพวกเขาด้วย ไม่เพียงแค่นั้น ก่อนที่พวกเขาจะเดินทางกลับ ท่านนบีก็ยังแต่งตั้งให้คนรับผิดชอบสอดส่องดูแลสภาพความเป็นอยู่ของพวกเขาอีกด้วย⁴ ให้เขาเป็นคนคอยจัดการชะกาตที่นำมาจากบรรดาคนร่ำรวยมาแจกจ่ายปลอบใจให้แก่คนยากจนของพวกเขา รวมทั้งให้เป็นผู้นำและเป็นครูสอนกลุ่มชนของพวกเขาภายในตัว

¹ ดูหัวข้อสนธิสัญญาอัล-หุดียะฮ์ จากหนังสือเล่มนี้

² อิบน์ อีซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, เล่ม 3 หน้า 559

³ มุหัมมัด อิบน์ ฮุสัยบะฮ์, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, เล่ม 1 หน้า 542

⁴ อัล-บุคอรีได้ตั้งหัวข้อ กิตาบ อัล-มะฆอซี, บาบ วัตต์ บนี ตะมะมิม และ กิตาบ อัล-ตฟัสีร, สุเราะฮ์ อัล-หุญรอต, บาบ **إِنَّ الَّذِينَ يُنَادُونَكَ مِنْ وَرَاءِ** **الْحُجُرَاتِ** เล่ม 6 หน้า 46 ดูหัวข้อ ตัวแทนบนิตะมะมิม จากหนังสือเล่มนี้

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม คอยตอบคำถามของพวกเขาที่เกี่ยวข้องกับสภาพการดำเนินชีวิต หรือเกี่ยวข้องกับอาหารและเครื่องดื่มที่พวกเขารับประทานในแต่วันของพวกเขา หรือประเด็นเฉพาะที่พวกเขากังวลใจ ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องกับพวกเขาโดยตรงหรือเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นในบางครั้ง

ในช่วงที่คณะตัวแทนได้เข้าพบท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เกิดบางเหตุการณ์ที่กลายเป็นสาเหตุของการประทานอายะฮ์อัลกุรอานบางส่วนลงมา อาทิ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวแทนเผ่าตะมีม ที่เป็นเหตุการณ์ประทานสุเราะฮ์ อัล-หุญรอต ลงมา¹

อิบนุ ฮิซาม ได้เชื่อมโยงระหว่างการมาเยือนของคณะตัวแทนต่างๆ กับการประทานสุเราะฮ์ อัน-นัจรี ท่านกล่าวว่า “กลุ่มคนได้เดินทางมาหาท่านจากทุกสารทิศ ตามที่อัลลอฮ์ ตะอาลา ได้ตรัสกับนบีของพระองค์ว่า

﴿ إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ۚ وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا ۚ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْ لَهُ ۗ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ۝ 3

[النصر: 1-3]

ความว่า “เมื่อความช่วยเหลือของอัลลอฮ์และการพิชิตได้มาถึงแล้ว และเจ้าได้เห็นประชาชนเข้าในศาสนาของอัลลอฮ์เป็นหมู่ ๆ ดังนั้น จงแช่ซึ้งสดุดีด้วยการสรรเสริญพระเจ้าของเจ้า และจงขอร้องโทษต่อพระองค์เถิด แท้จริงพระองค์นั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษเสมอ” (อัน-นัจรี : 1-3)²

ตัวแทนจากเผ่าเดาส์ (อัญญุฟัยล์ บิน อัมร์)³

เดาส์เป็นเผ่าหนึ่งของชาวเยเมน มีสายตระกูลร่วมกับพวก อัล-อัซด์ และโยงกลับไปหา ชะฮ์รออน บิน กะอูบ⁴ ปัจจุบันเรียกกันว่า ชะฮ์รออน⁴ ถิ่นฐานของเผ่านี้อยู่ทางทิศใต้ของเมืองฏออิฟ⁵ หรือเรียกในปัจจุบันว่าเมืองอัล-บาหะฮ์ พวกเขามีป้อมปราการที่เลื่องชื่อ เผ่าเดาส์มีสถานะที่น่าเชื่อถือในหมู่เผ่าของชาวอาหรับยุคนั้น⁶

ก่อนการอพยพของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม พวกกูร็อยซ์พยายามอย่างมากที่จะขัดขวางบรรดาผู้ที่มาเยือนมักกะฮ์ไม่ให้ไปรับฟังสิ่งใดจากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม อัญญุฟัยล์ได้เล่าว่า แท้จริงเขาได้มายังมักกะฮ์ขณะที่ท่านนบี

¹ อัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-มะฆอซี, บาบ วัตต์ บนี ตะมีม และ กิตาบ อัล-ตัฟซีร์, สุเราะฮ์ อัล-หุญรอต, บาบ إِنَّ الَّذِينَ يَتَادُونَكَ مِنْ وَرَاءِ الْحُجْرَتِ เล่ม 6 หน้า 46 และ ตัฟซีร์ อิบนุ กะซีร์ เล่ม 2 หน้า 1744

² อิบนุ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 4 หน้า 564

³ อัล-บุคอรีได้ตั้งหัวข้อ กิตาบ อัล-มะฆอซี, บาบ กิศเศาะฮ์ อัญญุฟัยล์ บิน อัมร์ อัล-เดาสี, เล่ม 5 หน้า 123, ดูรายละเอียดประวัติของเขาได้ใน อัล-ชะฮะบี, สัยร์ อะฮ์ลุลาม อัน-นุบะลาฮ์, เล่ม 1 หน้า 344, อิบนุ สะอูด, อัญญุฟัยล์ บิน อัมร์ อัล-เดาสี, เล่ม 4 หน้า 175

⁴ อัล-ฮัมดานี, อัล-อันساب, เล่ม 5 หน้า 361, อิบนุ หัซม์, ญัมฮะเราะฮ์ อันساب อัล-อะร็อบ, หน้า 379

⁵ ดู www.ar.wikipedia.org เมื่อวันที่ 1/5/1432 ฮ.ศ.

⁶ อัล-ฮัมดานี, อัล-อันساب, เล่ม 5 หน้า 361

คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ยังอยู่ที่นั่น “และแล้วก็มีชายกลุ่มหนึ่งจากกูรอซด์ินมาหาเขา อัล-ฎุฮัยล์นั้นเป็นทั้งบุคคลที่มีเกียรติ เป็นกวี และมีไหวพริบชาญฉลาด พวกเขาถามว่าอัล-ฎุฮัยล์ว่า อัล-ฎุฮัยล์ ท่านได้มายังเมืองของพวกเรา ที่มีชายคนหนึ่งท่ามกลางพวกเราที่ได้สร้างความเดือดร้อนแก่พวกเรา เขาสร้างความแตกแยกให้เกิดขึ้นระหว่างเรา ได้ทำให้กิจการของเราจะล่มสลาย แท้จริงคำพูดของเขานั้นเหมือนดังไสยศาสตร์ ที่ทำให้คนเป็นพ้องกับลูกตัดขาดกัน พี่น้องแตกคอกันเอง สามีกับภรรยาก็แยกกัน แท้จริง เรากลัวสิ่งที่เกิดกับเราจะเกิดกับตัวท่านและกลุ่มชนของท่าน ดังนั้นอย่าได้ไปพูดคุยอะไรกับเขา(หมายถึงกับท่านนบี) และอย่าได้ไปฟังอะไรจากเขา อัล-ฎุฮัยล์กล่าวว่า ขอสาบานต่ออัลลลอฮุ พวกเขาคอยตอกย้ำว่า เรื่องนี้กับฉันจนกระทั่งฉันตกลงตั้งใจที่จะไม่ฟังสิ่งใดจากเขา และจะไม่พูดกับเขา ฉันได้ดูดุหูของฉันด้วยสำลี ขณะที่ฉันเดินออกไปยังมัสยิด¹ เพื่อที่จะปิดไม่ให้ได้ยินสิ่งใดจากคำพูดของเขาซึ่งฉันไม่ต้องได้ยินจากเขา อัล-ฎุฮัยล์ได้เล่าต่อว่า ฉันได้ออกไปยังมัสยิดขณะที่ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ยืนละหมาดอยู่ที่กะอูบะฮ์ ฉันได้ยืนและเข้าไปใกล้เขา และแล้วอัลลลอฮุก็ไม่ยอมให้ฉันพลาดที่จะต้องได้ยินคำพูดบางคำของเขา ฉันได้ยินคำพูดที่ดี ฉันจึงพูดกับตัวเองในใจว่า ฉันนี้แท้จริง ๆ ขอสาบานต่ออัลลลอฮุ แท้จริงฉันเป็นคนฉลาด เป็นกวีด้วย ไม่มีอะไรที่เป็นของดีแล้วถูกปิดบังจนฉันแยกแยะมันออกจากของไม่ดีได้กระนั้นหรือ มีเหตุอันใดที่จะห้ามฉันไม่ให้รับฟังสิ่งที่ชายคนนี้พูด ถ้าเขานำสิ่งที่ดีมาฉันก็รับสิ่งนั้น และหากมันเป็นสิ่งไม่ดีฉันก็แค่ทิ้งมัน อัล-ฎุฮัยล์เล่าต่อไปว่า ฉันฟังอยู่จนกระทั่งท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จะกลับเข้าไปยังบ้านของท่าน ฉันก็ตามท่านไปจนกระทั่งท่านเข้าบ้าน ฉันเข้าไปหาท่านแล้วกล่าวว่า โอ้ มุหัมมัด แท้จริงกลุ่มชนของท่านได้บอกฉันอย่างโน้นอย่างนี้ตามที่พวกเขาได้ถูกรื้อไขไว้ ขอสาบานต่ออัลลลอฮุพวกเขาคอยตอกย้ำทำให้ฉันกลัวท่านจนกระทั่งฉันได้นำสำลีมาอุดหู เพื่อที่จะไม่ต้องได้ยินคำพูดของท่าน กระนั้นอัลลลอฮุก็ไม่ประสงค์อย่างอื่นนอกจากต้องการให้ฉันได้ยินคำพูดของท่านจนได้ ฉันฟังดูแล้วมันเป็นคำพูดที่สวยงาม ดังนั้นจึงเสนอเรื่องของท่านมาแก่ฉันเถิด

เขาได้กล่าวว่า ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เชิญชวนฉันสู่อิสลาม และได้อ่านอัลกุรอานให้ฟังหาไม่เลย ขอสาบานต่ออัลลลอฮุ ฉันไม่เคยได้ยินคำพูดใดอีกที่ดีไปกว่าอัลกุรอาน และไม่มีกิจการใดอีกที่เที่ยงธรรมยิ่งกว่าอัลกุรอาน เขากล่าวว่า ฉันได้รับอิสลามและฉันได้กล่าวคำปฏิญาณแห่งศรัทธา และฉันได้กล่าวว่า โอินปีของอัลลออฮุ แท้จริงฉันเป็นผู้นำที่มีคนเชื่อฟังในกลุ่มชนของฉัน และฉันจะกลับไปยังพวกเขาเพื่อเชิญชวนพวกเขาให้มาสู่อิสลาม

¹ กุรสูฟ หมายถึง สำลี

ขอให้ท่านวิงวอนต่ออัลลอฮ์ทำให้ฉันมีเครื่องหมายหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนฉันในสิ่งที่ฉันเชิญชวนพวกเขา
ท่านนบีได้กล่าวว่า โอ้อัลลอฮ์ ขอพระองค์ทำให้มีเครื่องหมายหนึ่งสำหรับเขาเถิด

อิฎฺฎุ-ฎุ-ฎุ พยัคฆ์กล่าวว่า จากนั้นฉันออกเดินทางกลับไปยังกลุ่มชนของฉัน
จนกระทั่งเมื่อฉันถึงบนเนินเขาที่ทำให้ฉันเห็นหมู่บ้านข้างล่าง
ก็พลันมีแสงเกิดขึ้นระหว่างสองตาของฉันเหมือนตะเกียง ฉันได้กล่าวว่า โอ้อัลลอฮ์
อย่าให้มันอยู่ที่ใบหน้าของฉันเลย แท้จริงฉันกลัวพวกเขาจะคิดว่ามันคือการลงโทษที่ปรากฏบนใบหน้าของฉัน
เนื่องจากฉันได้ทิ้งศาสนาของพวกเขา ดังนั้น แสงดังกล่าวก็ไปปรากฏที่หัวของฉันแทน เขาได้กล่าวว่า
บรรดาผู้คนในหมู่บ้านต่างก็เห็นแสงสว่างที่หัวของฉันเหมือนโคมไฟที่แขวนอยู่
ขณะที่ฉันเดินลงจากเขามาถึงหมู่บ้าน เขากล่าวว่า จนกระทั่งฉันกลับมาถึงและพบกับพวกเขา
เมื่อฉันลงมาถึงบิดาของฉันก็เข้ามาหา เขาอยู่ในวัยชราภาพมากแล้ว ฉันกล่าวกับพ่อว่า พ่อเคยอยู่ห่างจากฉันเกิด
เพราะฉันไม่ได้เป็นพวกของท่านและท่านไม่ได้เป็นพวกของฉันอีกแล้ว พ่อได้กล่าวว่า ทำไมเล่า โอ้อัลลอฮ์
ฉันตอบว่า ฉันได้รับอิสลามและปฏิบัติตามศาสนาของมุฮัมมัด คือลัทธิล่อฮูอะลียฮิวะฮัลลัม พ่อได้กล่าวว่า โอ้อัลลอฮ์
ศาสนาของฉันก็คือศาสนาเดียวกันกับของเจ้า ฉันจึงกล่าวว่า ถ้าเช่นนั้น
ท่านจงไปอาบน้ำและทำความสะอาดเสื้อผ้าเสียก่อน แล้วค่อยกลับมาฉันจะได้สอนท่านสิ่งที่ฉันรู้มา อิฎฺฎุ-
ฎุ-ฎุ พยัคฆ์เล่าต่อไปว่า บิดาของฉันก็ไปอาบน้ำและชำระเสื้อผ้า แล้วเขาก็กลับมาหาฉัน
ฉันได้นำเสนอมุสลิมให้ฟังเขาก็ได้รับอิสลาม

เขาได้เล่าต่อไปว่า หลังจากนั้นภรรยาของฉันก็เข้ามาหา ฉันก็กล่าวแก่นางว่า จงออกห่างจากฉัน
ฉันไม่ใช่ส่วนหนึ่งของเธอและเธอก็ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของฉันแล้ว นางกล่าวอุทานว่า เพราะอะไร?
ขอให้ฉันได้ตัวท่านด้วยบิดาและมารดาของฉันสิ! ฉันตอบนางว่า แท้จริงอิสลามนั้นได้แยกเธอกับฉัน
และฉันได้ตามศาสนาของมุฮัมมัด คือลัทธิล่อฮูอะลียฮิวะฮัลลัม นางกล่าวว่า
ถ้าอย่างนั้นศาสนาของฉันก็คือศาสนาเดียวกับท่านเช่นกัน ฉันบอกนางว่า ดังนั้น เธอจงไปชำระร่างกายที่บ่อน้ำ
หะนาซีฮ์-ชะรอ เสียก่อน

อิบนุ อีซาม กล่าวว่า สถานที่ตรงนั้นบ้างก็เรียกว่า หิมา ซีฮ์-ชะรอ

เขากล่าวว่า ฮู อีฮ์-ชะรอ นั้นคือเจ็ดขของเผ่าเดาส์
บริเวณรอบเป็นสถานที่หวงห้ามที่พวกเขาห้ามไว้สำหรับเจ็ดนั้นโดยเฉพาะ ในที่นั้นมีทางน้ำที่ลงมาจากภูเขา
เขาเล่าว่า นางกล่าวถามว่า ขอให้ฉันได้ตัวท่านด้วยบิดาและมารดาของฉันสิ! ท่านไม่กลัวว่าจะมีอันตรายจาก ฮู
อียะฮะรอ เกิดกับลูก ๆ หรือ? ฉันตอบนางว่า ไม่ ฉันรับประกันเรื่องนี้ นางจึงได้ไปอาบน้ำชำระร่างกาย
หลังจากนั้นได้กลับมา ฉันได้เชิญชวนนางให้รับอิสลาม แล้วนางก็ได้รับอิสลาม

ต่อมา ฉันก็เรียกภรรยาเผ่าเดาส์สู่อิสลาม แต่พวกเขาหวงเหนียวล่าช้าในการตอบรับฉัน ฉันจึงไปหาท่านนบี
คือลัทธิล่อฮูอะลียฮิวะฮัลลัม ที่มักกะฮ์ ฉันบอกท่านว่า โอ้นบีของอัลลอฮ์
แท้จริงการผิดประเวณีของเผ่าเดาส์นั้นแพร่กระจายจนฉันไม่สามารถหยุดยั้งได้

ท่านจงขอคู่อำนาจต่ออัลลอฮ์ให้ทำลายพวกเขาเถิด ท่านนบี ศ็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ขอคู่อำนาจว่า “โอ้อัลลอฮ์ ขอพระองค์โปรดให้ทางนำแก่เผ่าเดาส์ด้วยเถิด ท่านจงกลับไปยังกลุ่มชนของท่าน จงเชิญชวนพวกเขาด้วยความอ่อนโยน” อัฏ-ฏ็อบัยลีกล่าวว่า ฉันยังคงอยู่ในเผ่าเดาส์คอยทำหน้าที่เชิญชวนพวกเขาสู่อิสลาม จนกระทั่งท่านนบี ศ็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้อพยพมายังมะดีนะฮ์ และได้ผ่านสงครามบักดร์, อุฮุด, และค็อนดัก หลังจากนั้นฉันก็ได้มาหาท่านนบี ศ็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม พร้อมกับผู้ที่รับอิสลามจากกลุ่มชนของฉัน ขณะนั้นท่านนบีอยู่ที่ค็อยบร์ คณะของเราได้พักที่มะดีนะฮ์จำนวนเจ็ดสิบหรือแปดสิบครัวเรือนจากเผ่าเดาส์ แล้วเราก็เดินทางไปพบกับท่านนบี ศ็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ที่ค็อยบร์ ท่านก็ได้แบ่งทรัพย์สินที่มาจากค็อยบร์ให้เราได้มีส่วนกับบรรดามุสลิมคนอื่น ๆ ด้วย¹

ตามที่เราเห็นชัดจากรายงาน แสดงว่าการรับอิสลามของอัฏ-ฏ็อบัยลีนั้นเกิดขึ้นที่มักกะฮ์ หลังจากรับอิสลามแล้ว เขาได้กลับไปเป็นผู้ทำหน้าที่เชิญชวนกลุ่มชนของเขา และคนที่รับอิสลามด้วยมือของเขานั้นมีไม่ค่อนมาก และคนในเผ่าเดาส์นั้นก็ต่อต้านและฝ่าฝืนเขา เขาจึงได้กลับมาหาท่านนบีศ็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม อีกครั้งเพื่อบอกถึงสภาพกลุ่มชนของเขา และได้ขอร้องให้ท่านนบีวิงวอนสาปแช่งกลุ่มชนนั้น แต่ว่าท่านนบีกลับวิงวอนให้พวกเขาได้รับทางนำ เหมือนที่มีปรากฏในรายงานของอัล-บุคอรีห์ ที่อัฏ-ฏ็อบัยลีได้กล่าวว่า “แท้จริง เผ่าเดาส์ได้ทำสิ่งที่พินาศ ได้ฝ่าฝืน และได้ปฏิเสธ ท่านจงวิงวอนต่ออัลลอฮ์ให้สาปแช่งพวกเขาเถิด ท่านนบีก็กล่าวว่า โอ้อัลลอฮ์ โปรดให้ทางนำแก่เผ่าเดาส์ และทรงนำพวกเขามาหาฉันด้วยเถิด”²

ในที่สุดการวิงวอนขอของท่านนบี ศ็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็ถูกตอบรับ เผ่าเดาส์ได้รับอิสลาม และตัวแทนของเผ่าได้มาพร้อมกับอัฏ-ฏ็อบัยลี บิน อัมร์ จำนวน 70 หรือ 80 คนจากเผ่าเดาส์ อัฏ-ฏ็อบัยลียังได้เข้าร่วมกับท่านนบี ศ็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในการพิชิตมักกะฮ์ ท่านนบีได้มอบหมายให้เขากลับไปทำลายบรรดาเจวีร์รอบ ๆ เผ่าเดาส์³ เขาอยู่จนกระทั่งท่านนบี ศ็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เสียชีวิต และได้เข้าร่วมสงครามการต่อสู้กับบรรดาผู้ที่ออกจากศาสนาในสมรภูมิมามากมาย จนกระทั่งได้ตายชะฮีดในสงคราม อัล-ยะมามะฮ์ ในปีฮิจญ์เราะฮ์ที่สิบเอ็ด ช่วงสมัยที่ท่านอบู บักร์ อัศ-ศิดดีก เราะฎียัลลอฮุอันฮุ ดำรงตำแหน่งเคาะลีฟะฮ์⁴

¹ อิบน์ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 1 หน้า 385

² เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรีห์ باب กิตศาะฮ์ อัฏ-ฏ็อบัยลี บิน อัมร์ อัค-เคาสีย์, เล่ม 5 หน้า 123

³ อิบน์ สะอูด, อัล-สีเราะฮ์ จาก อัฏ-ฏ็อบัยลี บิน อัมร์, เล่ม 2 หน้า 157, อิบน์ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 1 หน้า 385

⁴ อิบน์ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 2 หน้า 258, ดูรายละเอียดประวัติของท่านใน อิบน์ หนะญ์ร์, อัล-อัสอบะฮ์, เล่ม 2 หน้า 225

ตัวแทนเผ่าอับดุลก้อยส์¹

อับดุลก้อยส์ก็คือเผ่าหนึ่งจากเราะบืออะฮฺ บิน นิซาร² ถิ่นฐานของพวกเขาอยู่รอบ ๆ อัล-บะหฺร์อัยน์ พวกเขามีทั้งที่อาศัยในเมืองและชนบท ความสัมพันธ์ของพวกเขาที่มีกับอิสลามนั้นมีมายาวนานมาก โดยที่ตัวแทนจากพวกเขาได้มาแล้วครั้งหนึ่งในปีที่ห้าแห่งการอพยพ ในกลุ่มตัวแทนที่มานั้นมี อัล-อะซฺญฺ บิน อับดุลก้อยส์ อยู่ด้วย เขาเป็นหนึ่งในบรรดาประชาชนของพวกเขา ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ชมเขาว่า “แท้จริงในตัวของท่านมีคุณลักษณะสองประการที่อัลลอฮฺและนบีของพระองค์รัก นั่นก็คือความสุขุมและความรอบคอบ”³

การมาของตัวแทนชุดแรกนั้นเกิดขึ้นตั้งแต่ช่วงที่มีการขัดแย้งใหม่ ๆ ระหว่างกูร็อยซ์และท่านนบีศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ตามรายงานที่ปรากฏเศาะฮี้หฺอัล-บุคอรีย์ ในบทว่าด้วยตัวแทนอับดุลก้อยส์⁴ เป็นรายงานจากอิบนุ อับบาส เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ท่านนบีกล่าวว่า ยินดีต้อนรับกลุ่มที่มาเยือน ไม่มีความตกต่ำและความเสียหายอีก พวกเขากล่าวว่า โอ้ เราะฮูมุลลอฮฺ แท้จริงเส้นทางระหว่างเรากับท่านนั้นมีบรรดามุชริกีนจากเผ่า มุฏีอร อยู่ เราจึงมาหาท่านไม่ได้นอกจากในเดือนต้องห้ามเท่านั้น ดังนั้น ท่านจงสอนให้เรารู้การปฏิบัติต่าง ๆ ที่เราทำแล้วจะได้เข้าสวรรค์ด้วยเถิด และสอนให้เราสู้บทขอพรที่เราจะใช้วิงวอนขอด้วยเวลาที่เรากลับไปแล้ว ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า “ฉันใช้พวกท่านสี่ประการและห้ามพวกท่านสี่ประการ คือ การศรัทธาต่ออัลลอฮฺ พวกท่านทราบไหมอะไรคือการศรัทธาต่ออัลลอฮฺ ? นั่นคือ การกล่าวคำปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่ถูกเคารพภักดีโดยเที่ยงแท้ นอกจากอัลลอฮฺ การดำรงละหมาด การชำระชะกาต การถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอน และพวกเจ้าจงส่งมอบหนึ่งส่วนห้าจากทรัพย์สินที่เหลือ และฉันห้ามพวกเจ้าสี่ประการ คือ สิ่งที่มาในภาษาอะฮฺ-ดฺ-ดฺบารฺ (ฟักทอง) อัน-นะกีร์ (ดอกไม้ที่เจาะใส่ให้กลวง) อัน-หันตัม (ไห) และ อัล-มุซฺฟัฟ (ภาษาชนะที่เคลือบยาง)”⁵ หลังจากนั้นตัวแทนชุดนี้ได้กลับมาอีกครั้งด้วยจำนวนคนที่รับอิสลามใหม่จากตระกูลอับดุลก้อยส์⁶

ในกลุ่มของพวกเขา มี อัล-ญารูด บิน อัมร์ ที่ปรารถนาจะรับอิสลาม เขาเคยเป็นนาศอรอนับถือคริสต์ เขาถามว่า แท้จริง ฉันนับถือศาสนาอื่นอยู่ และแท้จริง ฉันจะละทิ้งศาสนาของฉันเพื่อศาสนาของท่าน แต่ท่านจะรับประกันอะไรฉันได้บ้าง? ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า ฉันขอรับประกันว่า

¹ ดู เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรีย์, กิตาบ อัล-มะฆอซี, บาบ วัฟด์ อับดุลก้อยส์, เล่ม 5 หน้า 116

² ดู อิบนุ ญะญ็ร, ฟีตหฺ อัล-บารี, เล่ม 16 หน้า 207, อิบนุ หัซม์, ญัมฮะเราะฮฺ อันศาบ อัล-อะร็อบ, หน้า 295

³ ท่านคือ อับดุลลอฮฺ บิน เฮาฟิ บ้างก็ว่า อัล-มุซุฮิร บิน เฮาฟิ ดู อิบนุ ญะญ็ร, อัล-อิศอบะฮฺ, เล่ม 2 หน้า 356

⁴ เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรีย์, เล่ม 5 หน้า 116

⁵ เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรีย์, กิตาบ อัล-มะฆอซี, บาบ วัฟด์ อับดุลก้อยส์, เล่ม 5 หน้า 116, ดู อิบนุ ฮิชาม, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ, เล่ม 4 หน้า 575, ทั้งหมดนี้คือภาษาที่ใช้ในการหมักเหล้า

⁶ เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรีย์, เล่ม 5 หน้า 116, อิบนุ ฮิชาม, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ, เล่ม 4 หน้า 575

แท้จริงอัลลอฮ์ได้นำทางท่านไปสู่สิ่งที่ดีกว่า” ดังนั้นเขาจึงได้รับอิสลามพร้อมกับบรรดาพรรคพวกของเขา¹ ขณะผู้แทนจากตระกูลอับดุลก็อยส์ได้ดำรงตนอยู่ในอิสลามอย่างดี พวกเขาได้นำอิสลามกลับไปยัง ญะวาฮา ของอัล-บะห์รียน์และเมืองรอบ ๆ มัน เรื่องนี้มีรายงานจากอิบนุ อับบาส เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ว่า ละหมาด ญุมอะฮ์แรกถัดจากญุมอะฮ์ในมัสยิดท่านนบี ศ็อลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็คือญุมอะฮ์ในมัสยิดอับดุลก็อยส์ที่ญะวาฮาเป็นหมู่บ้านหนึ่งในอัล-บะห์รียน์²

ก่อนที่พวกเขาจะออกเดินทางกลับไปยังอัล-บะห์รียน์ พวกเขาได้ขอพาหนะบรรทุกจากท่านนบี ศ็อลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านนบี ได้กล่าวขอโทษพวกเขาว่า “ฉันไม่มีพาหนะที่จะให้พวกท่านได้ใช้แบกของไป”³ พวกเขาได้กล่าวว่า โอ้ เราะฮ์มุลลอฮ์ แท้จริงระหว่างทางที่จะไปเมืองของเรา มีที่สัตว์หลงฝูงของผู้คนอยู่ เราจะเอามันเพื่อใช้แบกของกลับไปเมืองของเราได้ไหม? ท่านนบี ศ็อลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ห้ามพวกเขาไม่ให้เอาไป ท่านได้กล่าวว่า แท้จริงมันเป็นเหตุที่จะทำให้พวกท่านถูกเผาไหม้ในรอก เช่นนี้แหละที่ท่านนบี ศ็อลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้สอนพวกเขาเรื่องข้อห้ามการเอาทรัพย์สินของผู้คน ถึงแม้ว่าพวกเขาจะมีความจำเป็นมากแค่ไหนและถึงแม้ว่าสัตว์เลี้ยงพวกนี้จะเป็นสัตว์หลงฝูงอยู่ตามทะเลทรายก็ตาม โดยที่ไม่มีใครทราบเจ้าของมัน ถึงกระนั้นท่านก็ห้ามไม่ให้พวกเขาเอาไป⁴ มีรายงานที่บอกไว้ว่า แท้จริงท่านนบีศ็อลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ชมเชยแก่พวกเขา ก่อนที่พวกเขาจะมาถึงมะดีนะฮ์ ท่านได้กล่าวว่า “จะมีคนกลุ่มหนึ่งมายังพวกเจ้าจากฝั่งนี้ คณะตัวแทนที่เป็นกลุ่มคนที่ดีที่สุดจากตะวันออก”⁵ ท่านอุมร์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เมื่อได้ยินดังนั้นก็ลุกขึ้นและมุ่งหน้าไปยังที่ศนั้น จนได้พบคณะทั้ง 13 คนที่ขี่พาหนะมา ท่านอุมร์จึงได้แจ้งข่าวดีแก่พวกเขา

ด้วยสภาพที่ดีเช่นนี้ กลุ่มของอับดุลก็อยส์ได้กลับภูมิลำเนาไป ด้วยศานา มารยาทและความรับผิดชอบที่ดียิ่ง ในช่วงที่เกิดเหตุการณ์กบฏศาสนาในพื้นที่ของพวกเขา หลังจากที่ท่านนบี ศ็อลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เสียชีวิต ด้วยอิทธิพลจากพวก มะนาซีเราะฮ์ ที่ยุยงให้พวกเขาออกจากอิสลามและกลับไปสู่ศาสนาคริสต์ ปราบกฏว่า อัล-ญารูด ได้ลุกขึ้นปราศรัยแก่พวกเขา และเรียกร้องพวกเขาสู่อิสลาม เขาประกาศที่จะยื่นหยัดบนศาสนาอิสลาม และเขาได้กล่าวคำปฏิญาณว่า ฉันขอปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่ถูกระงับโดยเที่ยงแท้ นอกจากอัลลอฮ์

¹ อิบนุ ญะญัร, อัล-อิศอบะฮ์, เล่ม 1 หน้า 216, อิบนุ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 4 หน้า 575
² เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-มะฆะฮะฮ์, บาบ วัตต์ อับดุลก็อยส์, เล่ม 5 หน้า 116, มัสยิด ญะวาฮา ยังคงมีร่องรอยเดิมอยู่จนถึงทุกวันนี้ในเมืองอัล-อะห์ซาล์ ทางเขตของอัล-เกาะฎิฟ ผู้เขียนได้เคยไปชมร่องรอยเหล่านี้ด้วยตัวเอง
³ อิบนุ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 4 หน้า 575
⁴ บันทีกโดยมุสลิม ดู อิบนุ อัล-ก้อยยิม, ซาด อัล-มะฮาด, หน้า 661
⁵ อิบนุ กะษีร, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 1 หน้า 90

และแท้จริงมุฮัมมัดคือบ่าวของพระองค์และนบีของพระองค์
ท่านประกาศตัดสินคนที่ไม่กล่าวคำปฏิญาณดังกล่าวว่าเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธา¹

ตัวแทนเผ่าชะกีฟ

ชะกีฟ เป็นตระกูลที่มีเชื้อสายสืบทอดไปยังเผ่าสะวาซินจากพวกมุฎอร² ชะกีฟตั้งถิ่นฐานที่เมืองฏออิฟ เป็นเมืองที่ใกล้ที่สุดกับมักกะฮ์ และเป็นเมืองที่มีความสัมพันธ์กับมักกะฮ์มากที่สุด อากาศของฏออิฟนั้นดีมาก และมีกำลังผลิตด้านการเพาะปลูก มีห้วยและหุบเขาที่สามารถให้ผลผลิตทางการเกษตรอันเลื่องชื่อ บรรดาพ่อค้ามักกะฮ์มักจะไปทำการเพาะปลูกที่ฏออิฟ และใช้เป็นที่พักตากอากาศ พวกเขาจะไปยังฏออิฟเพื่อหนีจากอากาศร้อนของมักกะฮ์ในช่วงหน้าร้อน³

เผ่าสะวาซินอยู่ใกล้กับชะกีฟในฏออิฟ และอยู่รอบ ๆ ฏออิฟ แต่อำนาจการปกครองภายในเมืองฏออิฟนั้นเป็นของชะกีฟ ในขณะที่สะวาซินจะมีอำนาจปกครองในเขตชนบท พวกชะกีฟดำรงศาสนาอยู่บนการตั้งภาคี พวกเขาบูชา อัล-ลาต รูปเจ็ดอาหรับที่รู้จักกันดี⁴

﴿ أَفَرَأَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْعُزَّىٰ ۚ 19 وَمَنَاةَ الْوَالِيَةَ الْآخَرَىٰ ۚ 20 ﴾ [النجم: 19-20]

ความว่า “พวกเจ้าเห็น อัล-ลาต และ อัล-อุซซา หรือไม และ มนะอาต ตัวที่สามอีกตัวไหม” (อัน-นัจญุม : 19-20)

เผ่าชะกีฟได้ร่วมมือกับสะวาซินและเผ่าอื่น ๆ⁵ ในการทำสงครามahunyah เพื่อต่อต้านท่านนบี ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม สมรภูมิล้นสุดลง ด้วยชัยชนะของชาวมุสลิมเหนือพวกเขา หลังจากที่มีความสับสนอลหม่านในสมรภูมิ โดยเหตุการณ์มีระบุในพระดำรัสของอัลลลอฮ์ผู้ทรงสูงส่งว่า

﴿ لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ وَيَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أَعْجَبْتَكُمْ فَاتَرَكْتُمْ أَنفُسَكُمْ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ وَمَا رَجَبْتُمْ أَفْئِدَةً وَلَا كُنْتُمْ مُدَبِّرِينَ ۚ 25 ثُمَّ أَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَنْزَلَ جُنُودًا لَمْ تَرَوْهَا وَعَذَّبَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ۚ 26 ثُمَّ يَتُوبُ اللَّهُ مِن بَعْدِ ذَلِكَ عَلَىٰ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۚ 27 ﴾ [التوبة: 25، 27]

ความว่า “แท้จริง อัลลลอฮ์ได้ทรงช่วยเหลือพวกเจ้าแล้วในสนามรบอันมากมาย และในวันแห่งสงครามahunyah ด้วย ขณะที่จำนวนอันมากมายของพวกเจ้าทำให้พวกเจ้ากระหึ่มใจ แล้วมันก็ได้ช่วยอะไรพวกเจ้าเลย แผ่นดินที่กว้างใหญ่ก็ดูคับแคบ แล้วพวกเจ้าก็หันหลังหนี และอัลลลอฮ์ก็ได้ทรงประทานความสงบใจจากพระองค์แก่เราะสูลของพระองค์และบรรดาผู้ศรัทธา

¹ อิบน์ อีซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะเวียฮ์, เล่ม 4 หน้า 575

² อัล-ซัมอานี, อัล-อันساب, เล่ม 3 หน้า 134, อิบน์ หัซม์, ญัมฮะเราะฮ์ อันساب อัล-อะร็อบ, หน้า 266

³ ยากูต อัล-หะมะวีฮ์, มุอญัม อัล-บุลดาน, เล่ม 4 หน้า 11, อัล-บิลาดีย, มุอญัม มะอาลิม อัล-หิญาซ, เล่ม 5 หน้า 224

⁴ อัล-บักรีย, มุอญัม มา อุศตูญัม, เล่ม 3 หน้า 886, ยากูต อัล-หะมะวีฮ์, มุอญัม อัล-บุลดาน, เล่ม 4 หน้า 11, อัล-บิลาดีย, มุอญัม มะอาลิม อัล-หิญาซ, เล่ม 3 หน้า 886

⁵ อิบน์ หัซม์, ญัมฮะเราะฮ์ อันساب อัล-อะร็อบ, หน้า 491

และได้ทรงให้ไพร่พลลงมา ซึ่งพวกเจ้าไม่เห็นพวกเขา พระองค์ได้ทรงลงโทษบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาเหล่านั้น และนั่นคือการตอบแทนแก่บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา และหลังจากนั้น พระองค์ก็ทรงอภัยโทษแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และอัลลอฮุนั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเอ็นดูเมตตา” (อัล-เตาบะฮ์ : 25-27)

หลังจากนั้น ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เดินทางไปยังฏออิฟในเดือนเชาวาลปีที่แปดแห่งการอพยพ หลังสงครามหุญัยน์ ท่านได้ล้อมเมืองฏออิฟประมาณ 20 วัน ชาวฏออิฟได้ต่อต้านอย่างแข็งขันสร้างความลำบากแก่ท่านนบี ถึงแม้ท่านจะใช้รถและยิงถล่มด้วยก้อนหิน แต่กำแพงเมืองฏออิฟก็แข็งแรงและช่วยต้านทานการโจมตีได้อย่างดี

และเมื่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้รับวะหีย์ผ่านความฝันว่าตอนนี้ฏออิฟไม่สามารถที่จะตีแตกได้ ท่านจึงเดินทางกลับไปยังมักกะฮ์¹

เมื่อตอนที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้รวบรวมทรัพย์สินที่ญอรอนะฮ์ ก็มีคณะตัวแทนจากเผ่าสะวาชินมาหาท่าน พวกเขาอาศัยอยู่ในเขตชนบทของฏออิฟ คนหนึ่งของพวกเขาได้ถูกจับเป็นเชลยในสงครามหุญัยน์ จึงได้ส่งตัวแทนมาขอความเห็นใจและความช่วยเหลือจากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ให้ท่านคืนทรัพย์สินของเขาและเชลยของเขา ท่านนบีได้ให้พวกเขาเลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่งระหว่างทรัพย์สินกับเชลยศึก พวกเขาได้เลือกเอาเชลยศึกกลับคืน ท่านนบีจึงปล่อยเชลยที่อยู่ในกรรมสิทธิ์ของท่านและครอบครัวของท่าน ชาวมุสลิมที่เหลือจึงได้ทำตามด้วยการปล่อยตัวเชลยทั้งหมดของเผ่าสะวาชิน หัวหน้าของพวกเขาคือ มาลิก บิน เอาฟ์ เขาได้หนีไปที่เผ่าชะกีฟในเมืองฏออิฟ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้บอกพรรคพวกของเขาว่า หากเขามาในสภาพที่ยอมรับเป็นมุสลิมและกลับตัวสำนึกผิด ท่านจะคืนทรัพย์สินและครอบครัวของเขา และยังคงมอบของขวัญหนึ่งร้อยตัวให้อีกด้วย เมื่อมาลิกได้ยินเรื่องดังกล่าว เขาก็ได้มาหาท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ด้วยความสำนึกผิด และชมเชยท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านนบีจึงแต่งตั้งให้เขาเป็นผู้นำกลุ่มชนของเขาที่เป็นมุสลิม และมอบคำสั่งให้เขาสู้กับเผ่าชะกีฟและกดดันพวกเขาที่เมืองฏออิฟ ซึ่งเป็นที่พักพิงของผู้หลบหนี หลังจากการพิชิตมักกะฮ์ ดังนั้นเขาก็เริ่มทำการกดดันและจู่โจมเผ่าชะกีฟจนศัตรูตกอยู่ในสถานการณ์ลำบาก ในเวลาเดียวกัน อูรวะฮ์ บิน มัสอูด อับ-ชะเกาะะฟีฟ จากเผ่าชะกีฟก็ได้เข้ามารับอิสลามกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

¹ ดูหัวข้อ สงครามหุญัยน์และการปิดล้อมฏออิฟจากหนังสือเล่มนี้

ซึ่งบรรดาสมาชิกในเผ่าต่างก็รักอุรวะสุ เขาจึงได้ออกไปหาพวกเขาที่เมืองฏออิฟ เรียกกร้องพวกเขาไปสู่อิสลาม ตอนที่เขาปรากฏตัวที่หน้าต่างบ้านของตัวเอง เชิญชวนพวกเขาไปสู่อิสลาม และแสดงตนว่าเป็นมุสลิมให้พวกเขาเห็น พวกเขา ก็ยังถูกข่มขู่มาจากทุกทิศจนเขาโดนขู่เสียชีวิต และมีคนกล่าวกับอุรวะสุว่า ท่านจะว่าอย่างไรกับเลือดนี้ เขาตอบกลับไปว่า นี่เป็นเกียรติที่อัลลอฮ์ได้มอบมันให้แก่ฉัน พระองค์นำสถานะชะฮีดมาให้แก่ฉัน ไม่ต้องทำอะไรกับฉันนอกจากเหมือนกับที่ทำได้กับบรรดาผู้ที่ได้ตายชะฮีดในสงครามพร้อมกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก่อนที่ท่านนบีจะเดินทางจากที่นี่ไปในสงครามที่ผ่านมา พวกท่านจงฟังฉันไว้กับพวกเขาเถิด นักรายงานบางท่านกล่าวอ้างว่า แท้จริงท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้พูดถึงอุรวะสุว่า “แท้จริง อุปมาอุรวะสุกับกลุ่มชนของเธอ เขาอุปมาเหมือนกับชายที่ถูกระบุนในสุเราะฮ์ยาซีนกับกลุ่มชนของเขานั่นเอง”¹ หลังจากเหตุการณ์นี้ผ่านไปหลายเดือน เผ่าชะกียฟก็ยอมรับว่าไม่มีความสามารถที่จะทำการสู้รบกับท่าน นบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม พวกเขาได้นำคณะตัวแทนมาหา ท่านอุมัยรได้เข้าไปบอกท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม² ให้ทราบว่าเผ่าชะกียฟมาหาท่าน

เมื่อพวกเขามาหาท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านสั่งให้ทางกระโจมเล็ก ๆ ข้างมัสยิดของท่าน โดยที่มี คอลิด บิน ละอีด บิน อัล-อาศ เป็นคนที่เดินเรื่องประสานการเจรจาระหว่างพวกเขาและท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จนกระทั่งพวกเขาได้บันทึกหนังสือของพวกเขา โดยคอลิดเป็นผู้เขียนหนังสือด้วยมือของเขาเอง พวกเขาจะไม่รับประทานอาหารที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จัดให้ จนกว่าคอลิดจะรับประทานเสียก่อน จนกระทั่งพวกเขาได้รับอิสลามและเขียนหนังสือสัญญาเสร็จ สิ่งที่พวกเขาได้ขอต่อท่าน นบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็คือขออนุญาตปล่อยเจวิด อัล-ลาต ให้อยู่กับพวกเขาอีกสามปีอย่าได้ทำลายก่อน ท่าน นบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ปฏิเสธสิ่งที่พวกเขาขอร้อง พวกเขาพยายามต่อร้องขอจากท่านนบี ให้เหลือหนึ่งปี ท่านนบีก็ได้ปฏิเสธอีก จนกระทั่งพวกเขาขอให้เหลือเพียงแค่เดือนเดียวนับจากระยะเวลาการมาของพวกเขา แต่ท่านนบีก็ปฏิเสธต่อกรร้องขอของพวกเขาไม่ว่าจะขออย่างไรก็ตาม สาเหตุที่พวกเขาขอร้องในสิ่งที่พวกเขาแสดงออก เนื่องจากต้องการให้ตัวเองปลอดภัยจากการต่อต้านของพวกเขาในเผ่าของพวกเขา รวมถึงบรรดาภรรยาและลูกหลาน พวกเขาเกรงว่าการทำลายรูปปั้นพวกนี้จะเป็นเหตุข่มขู่พรรคพวกตัวเอง จนกว่าคนเหล่านั้นจะรับอิสลามเสียก่อน แต่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็ปฏิเสธอย่างแข็งขัน

¹ อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 538, อิบน์ ษะญัวร์, *อัล-อิศอบะฮ์*, เล่ม 2 หน้า 478

² อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 539

ท่านส่งอนุสุฟยาน บิน หัรบ์ และอัล-มุซีเราะฮ์ บิน ซุอูบะฮ์ ให้ทั้งสองคนนั้นทำลายเจวิดเสียด พวกษะกีฟยังได้ขอต่อท่านในปีอีกด้วยว่า ขออนุโลมให้พวกเขาไม่ต้องทำการละหมาด และอย่าได้ให้พวกเขาทำลายเจวิดเหล่านั้นด้วยมือของพวกเขาเอง ท่าน ในปี คีอิลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า “สำหรับการทำลายรูปปั้นด้วยมือของพวกเขา เราอนุโลมให้พวกเขาไม่ต้องทำเอง แต่สำหรับการละหมาดนั้น แท้จริงแล้ว ย่อมไม่มีความดีใด ๆ ในศาสนาที่ไม่มีการละหมาด” พวกเขาได้กล่าวว่า ใ้หมัหมัด เราจะนำมันมายังท่าน ถึงแม้มันจะต่ำต้อยก็ตาม”¹

เมื่อพวกเขาเข้ารับอิสลาม และท่านในปี คีอิลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เขียนหนังสือสัญญาฉบับหนึ่งให้ท่านก็แต่งตั้งให้อุษมาน บิน อปี อัล-อาศ เป็นหัวหน้าของพวกเขา อุษมานนั้นถือว่าเป็นผู้ที่อายุน้อยที่สุด เหตุที่ตั่งอุษมานเนื่องจากเขาเอาใจใส่ในการทำความเข้าใจอิสลามและสนใจการเรียนอัลกุรอาน ท่านอนุ บักร์ ได้กล่าวแก่ท่านในปี คีอิลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ว่า โอ้ เราอะฮ์ลุ้ลลอฮุ แท้จริงฉันเห็นว่าเด็กคนนี้เป็นผู้ที่มุ่งมั่นเรียนรู้ทำความเข้าใจอิสลามและสนใจเรียนอัลกุรอานมากที่สุดระหว่างพวกเขา² อุษมานดำรงอยู่ในตำแหน่งนี้ตลอดสมัยของท่านในปี คีอิลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และตลอดยุคคิลาฟะฮ์ของท่านอนุ บักร์ อัศ-ศิดดีก³

คณะตัวแทนษะกีฟได้เรียนรู้ส่วนหนึ่งจากอัลกุรอานและเรื่องของศาสนา ท่านในปี คีอิลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เห็นชอบที่จะให้คนอื่นรับผิดชอบในการทำลายเจวิดอัล-ลาตแทนพวกเขา โดยไม่ต้องไม่ปล่อยทิ้งไว้แม้เดี๋ยวก็ตาม ท่านในปีได้ส่งตัวแทนไปพร้อมกับพวกเขาและมอบภารกิจทำลายรูปปั้น โดยมีกลุ่มชนของพวกเขา คอยพิทักษ์ปกป้องจนกระทั่งภารกิจถูกลง บรรดาผู้หญิงของเผ่าษะกีฟได้ร้องไห้เสียใจที่รูปปั้นถูกทำลาย⁴ หลังจากนั้นอิสลามก็ได้กระจายระหว่างเผ่าษะกีฟและชาวญอฮิฟที่อาศัยในเมือง พวกเขาได้กลายเป็นคนที่ยืนหยัดมั่นคงในอิสลาม หลังจากการเสียชีวิตของท่านในปี คีอิลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็ไม่ปรากฏว่ามีใครที่ละทิ้งศาสนาเลย⁵

คณะตัวแทนเผ่าตะมีม⁶

บनु ตะมีม เป็นตระกูลหนึ่งจากเผ่าอัคตานาน สืบเชื้อสายตระกูลมาจาก “มุรร์ บิน อัค” ซึ่งเป็นตระกูลที่ใหญ่มาจากตระกูลของชนชาติอาหรับ¹ ส่วนใหญ่จะตั้งถิ่นฐานอยู่ในอัล-บะหรีฮียน์ และทางทิศตะวันออกของนัจญ์ดุ และชานเมืองอัล-อิห์สาอ์²

¹ อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 4 หน้า 540

² อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 4 หน้า 539-540

³ อัซ-ซะฮะบีย์, *สัยร์ อะฮ์ลุลอาม อัน-นุบะลาฮ์*, เล่ม 2 หน้า 374

⁴ อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 4 หน้า 542

⁵ อัล-บะลาซุรีย์, *ฟุตูห์ อัล-บุลดาน*, หน้า 115

⁶ ดู เสาะฮีร์ อัล-บุคอรี, *กิตาบ อัล-มะฆอซี, บาบ วัตต์ บนี ตะมีม*, เล่ม 4 หน้า 115

ในปีฮิจญ์เราะฮ์ที่เก้าหลังจากที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กลับจากสงครามตะบูก คณะตัวแทนของตระกูลตะมีมได้เข้ามาพบกับท่าน และว่ากันว่า มีตัวแทนของตระกูลนี้เคยเข้ามาพบท่านนบีแล้วเมื่อปีที่ผ่านมามีอัล-บุดอริยฺได้บันทึกตัวบทหะดีษไว้หลายบทในเศาะฮีหของท่านภายใต้ชื่อเรื่องว่า “ตัวแทนเผ่าตะมีม”³

คณะนี้เป็นคณะที่เลื่องลือที่สุดในบรรดาคณะต่าง ๆ ของอาหรับที่เข้ามาพบกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และแกนนำของพวกเขาเป็นคณะระดับแนวหน้าในบรรดาชนชาติอาหรับ อาทิ เช่น อัล-อักเราะฮ์ บิน หาบิส, อัซ-ซิบริกอน บิน บัดร์, อัล-หับหาบ บิน ยะซีด, อุฎฏอริด บิน หาญิบ, อุยัยนะฮ์ บิน หิศน์ และอีกหลาย ๆ ท่าน⁴

ในขณะที่คณะตัวแทนเดินทางมาถึงเมืองมะดีนะฮ์ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กำลังอยู่ในบ้านของบรรดาภริยา พวกเขาได้เข้าไปในมัสยิดและตะโกนเสียงเรียกท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ว่า “มุหัมมัด ออกมาหาพวกเราหน่อยซิ เพราะการเยินยอของพวกเรานั้นเป็นเรื่องดี และการตำหนิของเรานั้นจะทำให้คนอื่นแยะ”⁵ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม รู้สึกไม่สบายใจกับคำพูดของพวกเขา ท่านกล่าวว่า “นั่นสมควรเป็นสิทธิของอัลลอฮ์ผู้สูงส่งต่างหาก⁶ และอัลลอฮ์ก็ประทานโองการอัลกุรอานเล่าถึงเหตุการณ์ครั้งนี้ว่า

﴿ إِنَّ الَّذِينَ يُنَادُونَكَ مِنَ الْجُبُرَاتِ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ۝ وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّى تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝﴾ [الحجرات: ๕-๕]

ความว่า “แท้จริงบรรดาผู้ที่ตะโกนเรียกเจ้าจากนอกบ้าน ส่วนใหญ่แล้วไม่มีสติปัญญา และหากพวกเขาอดทนจนกว่าเจ้าจะออกมายังพวกเขาแล้ว ย่อมจะดีกว่าสำหรับพวกเขา และอัลลอฮ์นั้นทรงอภัย ทรงเมตตายิ่ง” (อัล-หุญรอต : 4-5)

เมื่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ออกมา พวกเขาขออนุญาตเพื่อที่จะให้ อุฎฏอริด บิน หาญิบ ซึ่งเป็นนักพูดของพวกเขาได้กล่าววาทะเด็ด เขาจึงกล่าวว่า “มวลดการสรรเสริญเป็นของอัลลอฮ์ ผู้ซึ่งโปรดปรานแก่เราอย่างเหลือล้น พระองค์ทรงให้เราเป็นชนชั้นผู้ปกครอง และทรงให้ทรัพย์สินแก่พวกเรามหาศาล พวกเราจึงประกอบแต่การดี

¹ อิบน์ ญะอฺเฎร์, *พัตห์ อัล-บารี*, เล่ม 16 หน้า 205, อิบน์ ญะอฺเฎร์, *ญัมฮะเราะฮ์ อันศาบ อัล-อะร็อบ*, หน้า 207

² อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 575, อัล-ฮัมดานีย์, *คิฟะฮ์ ญะซีเราะฮ์ อัล-อะร็อบ*, หน้า 281

³ ดู เศาะฮีหฺ อัล-บุดอริยฺ เล่ม 4 หน้า 115-116

⁴ อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 560

⁵ อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 562

⁶ เรื่องเดียวกัน

และทรงให้เรา มีอำนาจเหนือผู้ใดในถิ่นตะวันออก” เขากล่าววาทะไปจนเสร็จ ซึ่งล้วนแต่เป็นการสรรเสริญเยินยอต่อตระกูลตะมิมทั้งสิ้น¹

เมื่อเขาพูดเสร็จ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็สั่งให้ ซาบิต บิน กิอฺยฺลุ บิน อับ-ซัมมาส ลูกขึ้นมากล่าวตอบโต้เขา ซึ่งมีใจความว่า “มวลการสรรเสริญเป็นของอัลลอฮฺ ผู้ซึ่งสร้างชั้นฟ้าและแผ่นดิน ผู้ทรงกำหนดกิจการทั้งหลาย บัลลังก์อันกว้างใหญ่ไพศาลของพระองค์ครอบคลุมความรู้ของพระองค์ ไม่มีสิ่งใดหลุดพ้นจากความรอบรู้ของพระองค์ได้...” และเขากล่าวต่อไปอีกหลายอย่างเกี่ยวกับการศรัทธา การมีศัจจะ และเชิญชวนสู่อัลลอฮฺ ตลอดจนการยกย่องต่ออัลลอฮฺ และท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม²

หลังจากนั้น อับ-ซิบริกอน บิน บัตรี ซึ่งเป็นกวีเอกของเผ่าตะมิม ได้ลุกขึ้นยืนกล่าวว่า บทกวีที่มีเนื้อหาทั้งหมดเป็นการยกย่องเชิดชูตระกูลตะมิมทั้งสิ้น และส่วนหนึ่งจากบทกวีที่เขากล่าว คือ

نحن الكرام فلا حيُّ يعادلنا منّا المملوك وفينا تُنصب البيع

พวกเราเป็นผู้ใจบุญ ไม่มีผู้ใดในปฐพีนี้ที่จะเทียบเท่าเราได้ ตระกูลของพวกเราเป็นถึงชนชั้นปกครอง เป็นผู้นำที่ผู้คนยกย่องยอมรับ³

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เชิญท่านหัสซาน บิน ซาบิต กล่าวบทกวีตอบโต้เขาทันทีว่า

إِنَّ الدَّوَائِبَ مِنْ فِهْرِ وَإِخْوَتَهُمْ قَدْ بَيَّنَّا سُنَّةَ لِلنَّاسِ تَتَّبِعُ
يَرْضَى بِهَا كُلُّ مَنْ كَانَتْ سَرِيرَتُهُ تَقْوَى الْإِلَهَ وَكَلَّ الْخَيْرَ يَصْطَبِعُ

แท้จริง คนชั้นนำเหล่านี้ และพลพรรคของพวกเขาจากตระกูลพิศร์ ได้ปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดี แก่มวลมนุษยชาติ ซึ่งบรรดาผู้มีความยำเกรงต่อพระผู้เป็นเจ้าและผู้ที่จะทำความดีทุกคนต่างก็พึงพอใจ⁴

บทกวีของท่านหัสซานมีความหมายส่อไปในทิศทางแห่งอิสลามอย่างซาบซึ้งใจ ได้เทิดทูนอิสลามและปกป้องท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และยังมีสายรายงานเล่าถึงเหตุการณ์ครั้งนี้ว่า ได้มีการร่ายกลอนสดกันอีกระยะหนึ่ง ระหว่างท่านหัสซานกับอับ-ซิบริกอน ครั้นเมื่อจบสิ้นลง อัล-อักเราะอะอู บิน ฮาบิส ได้กล่าวว่า “ขอสาบานต่อบรรพบุรุษของฉัน

¹ ดูตัวบทการปราศรัยใน อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 4 หน้า 562

² ดูตัวบทการปราศรัยใน อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 4 หน้า 562

³ ดู อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 4 หน้า 564 (คำว่า บัยอะฮฺ ในที่นี้หมายถึงการแต่งตั้งเจ้าเมืองและกษัตริย์ อ้างจาก อัล-มูญิม อัล-วะสิฎุ หน้า 79)

⁴ อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 4 หน้า 175-176

คณะตัวแทนเผ่าอามิร

บ努 อามิร บิน เคาอะอุเคอะอะฮุ สืบเชื้อสายมาจาก ก็อยส์ อัยลาน จากตระกูล มุฎีอร¹ ตั้งถิ่นฐานอยู่แถบชานเมืองนัจญุด ใกล้กับเมืองมะดีนะฮุ ซึ่งท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ส่งเคอะหาบะฮุขของท่านเข้าไปเชิญชวนพวกเขาให้น้อมรับอิสลาม แต่แล้วพวกเขาได้สู้รบกับชาวมุสลิมในสงคราม *บิฮ์รุ มะอูนะฮุ*²

ในจำนวนคณะตัวแทนบ努 อามิร นั้น มีอามิร บิน อัฎ-ฎุฟัยล์ อยู่ด้วย เขาเป็นผู้นำที่เข้าร่วมสู้รบต่อต้านเคอะหาบะฮุขของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในสมรภูมิมิฮ์อาน่ามะอูนะฮุ เขาเป็นอาหรับชนบทที่หยาบกระด้าง ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เชิญชวนให้เขาเข้ารับอิสลาม เขาจึงถามท่านว่า หากฉันเข้ารับอิสลามแล้วฉันจะได้สิทธิอะไรบ้าง? ท่านตอบว่า “เจ้าจะได้รับสิทธิเช่นเดียวกับบรรดามุสลิมทุกคน” เขาได้ร้องขอว่า ถ้าเช่นนั้นฉันขอเป็นผู้นำของพวกเขาต่อจากท่านเลย ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม บอกว่า “ทั้งตัวเจ้าและกลุ่มชนของเจ้าไม่มีสิทธิ์ใด ๆ ในเรื่องนี้ แต่เจ้าจะได้รับเชือกบังคับม้าไปใช้” เขาตอบว่า ขณะนี้ฉันมีเชือกบังคับม้าของเมืองนัจญุดอยู่แล้ว ท่านแต่งตั้งฉันให้ปกครองแถบชนบทและท่านปกครองภายในตัวเมืองสิ ท่านนบีตอบว่า “ไม่ได้” อามิรก็สวนกลับทันทีว่า ถ้าเช่นนั้นฉันก็ไม่รับอิสลาม แล้วเขาก็ขมขู่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ว่า ฉันจะจัดกองกำลังที่เต็มอัตราทั้งม้าและกำลังคนเข้าจู่โจมพวกท่าน ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่ “อัลลอฮุจะทรงปกป้องมิให้เจ้าเข้ามาได้” (ใช้อัลลอฮุขอพระองค์ทรงคุ้มครองฉันจากอามิร บิน อัฎ-ฎุฟัยล์ด้วยเถิด) ต่อมาอามิรก็ล้มป่วยลงด้วยโรคนี้เองอกที่ต้นคอ เขาร้องตะโกนด้วยความเจ็บปวดและป่วยอยู่ในบ้านของหญิงคนหนึ่งจากตระกูลสะลูล เขามีความรู้สึกไม่ดีหากต้องเสียชีวิตในบ้านหลังนั้น จึงควมม้าออกจากบ้านไปพลางรำพึงว่าเป็นเนืองอกเหมือนโหนดกฐฐ แล้วจะยังมาตายในบ้านของหญิงเผ่าสะลูลด้วยหรือ? เขาจึงขี่ม้าออกไปจนกระทั่งเสียชีวิต³

และในหมู่คณะตัวแทนของเขามีชายผู้หนึ่งนามว่า อับมัด บิน ก็อยส์ ซึ่งทั้งสองตั้งใจจะสังหารท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และเขาก็เดินทางกลับไปยังพวกพ้องของตน เขาเป็นคนที่มารยาททรมากับอัลลอฮุยิ่งนัก เขาเล่าให้พรรคพวกฟังว่า มุหัมมัดได้เรียกร้องให้พวกเรากราบไหว้ต่อสิ่งหนึ่ง นี่หากว่าเขาอยู่หน้าฉันตอนนี้ ฉันจะยิงธนูปลิดชีวิตเขาทิ้งเสีย

¹ อิบน์ หัซม์, *ญัมฮะเราะฮุ อันساب อัล-อะรออบ*, หน้า 271

² ดูหัวข้อสงคราม บิฮ์รุ มะอูนะฮุ ในหนังสือเล่มนี้

³ อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮุ อัน-นะบะวีเยฮุ*, เล่ม 4 หน้า 569, *ตัฟสีร อิบนิ กะษีร์*, เล่ม 1 หน้า 1008

หลังจากนั้นวันสองวันเขาได้ออกจากบ้าน แล้วโดนฟ้าผ่าจนตัวไหม้เกรียม มีรายงานว่า
เนื่องจากเขาผู้นี้เองที่อัลลอฮ์ประทานโองการนี้ลงมา

﴿ وَنُسَبِّحُ الرَّعْدَ بِحَمْدِهِ وَالْمَلَائِكَةَ مِنْ خِيفَتِهِ وَيُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ شَدِيدُ

الْبَحَالِ ﴿ [الرعد: 13]

ความว่า “และฟ้าผ่าจะแช่ช่องสตุติด้วยการสรรเสริญพระองค์ และมลาอิกะฮ์จะสตุติด้วย
เพราะความกลัวต่อพระองค์ และพระองค์ทรงให้ฟ้าผ่าแล้วมันจะฟาดไปยังผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์
ขณะที่พวกเขาได้เถียงกันในเรื่องของอัลลอฮ์ และพระองค์คือผู้ทรงอำนาจยิ่ง” (อัล-เราะอ์ด : 13)¹

คณะตัวแทนเผ่าหะนีพะฮุ²

บนู หะนีพะฮุ มาจากต้นตระกูลเผ่าบักร์ บิน วาฮิล³

บนู หะนีพะฮุ ตั้งถิ่นฐานอยู่ในอัล-ยะมะมะฮุ ภายในหุบเขาอันเป็นที่รู้จักกันในนามของพวกเขา
เป็นพื้นที่เพาะปลูก ผลิตและส่งออกข้าวบาร์เลย์ อินทผลัม และพืชชนิดอื่น ๆ ส่งเข้ามายังเมืองมักกะฮ์⁴
ซึ่ง ได้ มี ก าร ต ก ล ง ต ำ น ก าร ค ำ ก ั บ ช าว กุ ร ็ อ ย ษ ์ ม ำ อ ย ำ ง ช ำ น ำ น
และก่อนการพิชิตเมืองมักกะฮ์ได้มีแกนนำของพวกเขาคนหนึ่งถูกจับมาเป็นเชลย เขาคือ ชุมามะฮุ บิน อุซาล
มีบันทึกที่อัล-อัลบุคอรี⁴ ได้เล่าผ่านรายงานของท่านอบู สุร็อยเราะฮุ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ว่า ท่านนบี
คือลัลลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม ได้ส่งกองกำลังออกไปทางฝั่งนัจญ์ดู ในช่วงซากลับ
กองกำลังได้จับเชลยจากเผ่าหะนีพะฮุมาได้คนหนึ่ง เขาคือ ชุมามะฮุนั่นเอง แล้วได้จับตัวเขามัดไว้กับมัสยิด
เมื่อท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม ออกมาเจอได้ถามเขาว่า เป็นอย่างไรบ้างละชุมามะฮุ เขาตอบว่า
ฉันสบายดี หากท่านจะฆ่าฉันก็ไม่ว่า แต่ฉันมีพรรคพวกที่จะล้างแค้นแทนฉัน แต่หากท่านจะปล่อยตัวฉันไป
ฉันก็จะไม่ลืมบุญคุณของท่าน หากท่านต้องการค่าไถ่ตัวฉันก็เรียกมาได้เลยตามที่ท่านต้องการ แล้วท่านนบี
คือลัลลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม ก็เดินจากไป และในวันรุ่งขึ้นท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม
ก็ได้ถามเขาเช่นเดิมว่า ว่ายังไถ่ละชุมามะฮุ เขาก็ตอบกลับมาว่า หากท่านจะกรุณาปล่อยตัวฉันไป
ฉันก็จะไม่ลืมบุญคุณของท่าน แล้วท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม ก็จากเขาไป
และในวันที่สามก็เจอกันอีกและได้ไต่ถามกันเช่นเดิม แล้วท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม
ได้สั่งให้ปล่อยตัวเขาไป เมื่อได้รับอิสรภาพ เขาเดินออกไปนั่งอยู่ในสวนบริเวณใกล้กับมัสยิด
และได้อาบน้ำชำระร่างกาย แล้วเดินกลับเข้ามาในมัสยิด พร้อมกับปฏิญาณตนว่า
“ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่ได้รับการเคารพสักคือนอกจากอัลลอฮ์ และมุฮัมมัดนั้นเป็นศาสนทูตของอัลลอฮ์

¹ ดู ศัฟอีร์ อิบนิ กะษีร์, เล่ม 1 หน้า 1008, อิบนิ อีซาม, อัล-สีเราะฮุ อัน-นะบะวะวียะฮุ, เล่ม 4 หน้า 568,

² อัล-บุคอรีได้ตั้งหัวข้อ กิตาบ อัล-มะฆอซี, باب วัฟด์ บนี หะนีพะฮุ อะ หะดีษ ชุมามะฮุ บิน อุซาล, เล่ม 5 หน้า 117

³ อิบนิ หัซม์, ญัมฮะเราะฮุ อันสาบ อัล-อะร็อบ, หน้า 309

⁴ ดู อัล-บัลลอฮุ บิน มุหัมมัด บิน เคาะมีส, มุอญัม อัล-ยะมะมะฮุ, พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ, ส.ศ.1400

มุหัมมัดเคย ไม่มีใครที่ฉันเกลียดชังที่สุดบนปฐพีแห่งนี้มากไปกว่าท่าน ทว่าวันนี้ท่านกลายเป็นผู้ที่ฉันรักมากที่สุด และฉันเคยเกลียดชังศาสนาของท่านมากที่สุด แต่มาวันนี้กลายเป็นศาสนาที่ฉันรักสุดหัวใจ และเมืองที่ฉันเคยเกลียดชังมากที่สุด คือเมืองของท่าน แต่มาวันนี้กลายเป็นเมืองที่ฉันรักมันมากที่สุด ทหารของท่านจับตัวฉันมาในขณะที่ฉันเดินทางมาทำอุมเราะฮ์ ท่านเห็นว่าฉันควรปฏิบัติเช่นไร? ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام ก็อนุญาตให้เขาเดินทางไปประกอบพิธีอุมเราะฮ์ให้แล้วเสร็จ เมื่อเขาเดินทางมาถึงมักกะฮ์ มีคนถามว่า ท่านละทิ้งศาสนาเดิมไปแล้วหรือ? แต่ท่านตอบว่า เปล่าหรอก ทว่าฉันน้อมรับอิสลามแล้วต่างหาก ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ ว่าต่อไปนี้อาหารจากยะมะมะฮ์จะไม่ถึงมายังพวกเจ้า จนกว่าจะได้รับอนุญาตจากท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام เสียก่อน¹

อัล-บุคอรีได้ตั้งชื่อเรื่องของหะดีษโดยใช้ชื่อของซุมามะฮ์เป็นการเฉพาะว่า “คณะตัวแทนเผ่าหะนีพะสุ ภายหลังจากการเข้ารับอิสลามของเธอ และซุมามะฮ์ได้ประจักษ์ถึงสัจจะและการคบค้าสมาคมอย่างดีเยี่ยมของท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام ว่าเป็นเช่นไร และบุคคลที่ฉันเกลียดที่สุดคือตัวท่าน แต่กลับกลายเป็นว่าท่านเป็นบุคคลที่ฉันรักมากที่สุด”²

และเขาได้ออกเดินทางไปประกอบพิธีอุมเราะฮ์ภายหลังจากที่รับอิสลาม เมื่อชาวกูรีอัยท์ทราบเรื่องการเข้ารับอิสลามของเธอ ก็ทำร้ายทารุณเขา แต่แล้วพวกเขาก็ปล่อยตัวเขาไปเนื่องจากเกรงว่าจะกระทบต่อการนำเอาอาหารจากเมืองยะมะมะฮ์ และแล้ววิสัยถานการณ์ก็เป็นที่คาดไว้ เมื่อซุมามะฮ์กลับมายังเมืองยะมะมะฮ์ก็ได้สั่งห้ามส่งอาหารไปขายให้แก่ชาวมักกะฮ์ ทำให้ชาวมักกะฮ์ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง พวกเขาจึงได้เขียนหนังสือร้องเรียนขอให้ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام เจริญกับซุมามะฮ์ ท่านนบีจึงขอให้ซุมามะฮ์ยกเลิกคำสั่งนี้ เพื่อให้อิสรภาพในการค้าขายอาหารกับพวกเขาต่อไป³

เหตุการณ์นี้เป็นเสียวนหนึ่งจากการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจแก่ชาวมักกะฮ์ และจาก การเข้ารับอิสลามของเธอ ซุมามะฮ์ ถือได้ว่าเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้อิสลามถึงไปยังปวงชนตระกูลเผ่าหะนีพะสุ ณ เมืองยะมะมะฮ์ ทำให้พวกเขาได้ยิน ได้ฟัง และได้รับรู้เกี่ยวกับคำสอนของอิสลาม

ในปีฮิจเราะฮ์ที่เก้าได้มีคนชั้นสูงของเผ่าหะนีพะสุส่วนหนึ่งร่วมเดินทางมากับคณะตัวแทนของพวกเขาด้ว ⁴ ร ว ม ท้ ง มุ ลี ย ล ะ ม ะ ฮ์ จ อ ม โ ก ห ก ก่อนที่เขาจะอ้างตนเป็นศาสดาและเป็นช่วงริเริ่มการก่อแนวคิดอันชั่วช้านี้ของเขา

¹ เสาะฮีร์ อัล-บุคอรี, *باب วัตต์ บนี หะนีพะสุ*, เล่ม 5 หน้า 117-118

² เสาะฮีร์ อัล-บุคอรี, เล่ม 5 หน้า 117, อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 4 หน้า 639

³ อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 4 หน้า 639

⁴ เสาะฮีร์ อัล-บุคอรี, *باب วัตต์ บนี หะนีพะสุ*, เล่ม 5 หน้า 118

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ต้อนรับพวกเขาที่บ้านของ ร็อมละฮุ บินติ อัล-ฮาริษ ซึ่งถือได้ว่าเป็นครัวของท่านในการต้อนรับแขกบ้านแขกเมือง ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ถือกำนอินทผลัมเดินเข้ามาหาพวกเขาพร้อมกับสาวกบางท่าน ในจำนวนนั้นมีท่านซาบิต บิน ก็อยสุ บิน ชัมมาสอยู่ด้วย แล้วท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ยื่นคุยกับเขา¹ และในรายงานของอัล-บุคอรี² ได้แจกแจงรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์นี้มากยิ่งขึ้น ดังที่ท่านบินอับบาสเล่าว่า มุสัยะละมะฮุจอมโกหกได้เดินทางเข้ามาพร้อมกับพรรคพวกของเขาจำนวนหลายคนในสมัยของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และเขาได้เสนอว่า หากมุหัมมัดจะกรุณาแต่งตั้งฉันเป็นผู้นำต่อจากเขา ฉันยินดีที่จะตามเขา เมื่อทราบเช่นนั้นท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จึงมาพบกับเขา โดยมีท่านซาบิต บิน ก็อยสุ บิน ชัมมาส มาพร้อมกับท่านด้วย และในมือของท่านมีกำนอินทผลัมอยู่ด้วย ท่านได้พูดกับมุสัยะละมะฮุว่า “หากเจ้าขอกำนอินทผลัมขึ้นนี้จากฉัน ฉันก็จะไม่ให้เจ้า และเจ้าจะพบกับความหายนะในเมื่อเจ้าอ้างตนเป็นศาสดา และหากเจ้าไม่เชื่อฟังฉัน อัลลอฮุจะทรงจัดการเจ้า และฉันได้ฝันเห็นเจ้าตกอยู่ในสภาพที่น่าเวทนายิ่งนัก และนี่คือ ซาบิต เขาจะทำหน้าที่ตอบโต้กับเจ้าแทนฉัน” แล้วท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็ผละออกไป อิบน์ อับบาสเล่าว่า แล้วฉันได้ถามว่าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม หมายถึงอะไร ในประโยคที่ท่านพูดว่า และฉันได้ฝันเห็นเจ้าตกอยู่ในสภาพที่น่าเวทนายิ่งนัก²

ท่านอบู สุร็อยเราะฮุ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ได้เล่าถึงความฝันของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เกี่ยวกับมุสัยะละมะฮุว่า ท่านนบีเล่าว่า “ฉันได้ฝันเห็นว่ามีผู้นำเอาสมบัติมาให้ฉันมากมาย และได้มีกำไลมือทองคำสองชิ้นวางลงบนมือของฉัน ทำให้ฉันรู้สึกหนักอึ้ง อัลลอฮุจึงดลบันดาลให้ฉันตวัดมันทั้งสอง ฉันจึงตวัดมันทั้งสองทิ้งไป และฉันทำนายฝันครั้งนี้ว่า จะมีจอมโกหกสองคนอ้างตนเป็นศาสดาในขณะที่ฉันยังมีชีวิตอยู่ นั่นคือ ที่ศ็อนอาอ์ของเยเมน และที่ยะมะฮุ³

ครั้งนี้ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ได้ตอบจอมโกหกอย่างแข็งขันเอาจริงเอาจังมาก

บนู หะนีพะฮุ ร่วมสมคบคิดกับมุสัยะละมะฮุจอมโกหก ในการตั้งตนเป็นปฏิปักษ์กับอิสลาม พวกพ้องของเขาคลังไคล้ในตัวของเขาเป็นอย่างมาก ถึงกับพูดว่า “ฉันขอปฏิญาณว่าท่านนั้นเป็นจอมโกหก แต่ทว่าจอมโกหกของเราะบือฮุ น้าปรารถนากว่าผู้สัจจริงของพวกมุญีอร⁴

ครั้งหนึ่งมุสัยะละมะฮุได้ส่งจดหมายถึงท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม มีความว่า “จากมุสัยะละมะฮุศาสนทูตของอัลลอฮุ ถึงมุหัมมัดศาสนทูตแห่งอัลลอฮุ ขอความสันติจงมีแต่ท่าน

¹ จากรายงานในเศาะฮิห์ อัล-บุคอรี, *باب กิศเศาะฮุ อัล-อัลวัต อัล-อันสัย*, เล่ม 5 หน้า 119

² รายงานใน เศาะฮิห์ อัล-บุคอรี, *باب วัตด์ บนี หะนีพะฮุ*, เล่ม 5 หน้า 118

³ เศาะฮิห์ อัล-บุคอรี, *باب วัตด์ บนี หะนีพะฮุ*, เล่ม 5 หน้า 118

⁴ *ตารีค อัญญาบะรีย*, เล่ม 3 หน้า 514

แท้จริงแล้วฉันกับท่านนั้นต่างก็เป็นศาสนทูตของอัลลอฮฺ ซึ่งเราจะปกครองครึ่งหนึ่งของแผ่นดิน และชาวกุร็อยช์ปกครองอีกครึ่งหนึ่ง ทว่ากุร็อยช์เป็นกลุ่มชนที่ละเมิด”¹

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ตอบกลับไปว่า “ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ ผู้ทรงเมตตาปราณีเสมอ นี่คือนานส์จากมุหัมมัดศาสนทูตของอัลลอฮฺ ถึงมุสัลละมะฮฺจุมโกหก ขอความสันติจงมีแก่ผู้ที่ไม่ยอมรับสัจธรรม อันแท้จริงแล้วแผ่นดินนี้เป็นกรรมสิทธิ์ของอัลลอฮฺ ซึ่งพระองค์จะให้ผู้ใดดูแลตามที่พระองค์ทรงประสงค์ แล้วท้ายที่สุดนั้นปลายแห่งชัยชนะย่อมเป็นกรรมสิทธิ์ของบรรดาผู้ยำเกรงเท่านั้น” เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นในฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่สิบ²

มุสัลละมะฮฺมีกองกำลังที่เข้มแข็งมาก เขาได้ข่มขู่ชาวมุสลิมในเมืองมะดีนะฮฺ ภายหลังจากที่ท่านนบีเสียชีวิตแล้ว ซึ่งเป็นภารกิจแรกของท่านอบู บักร์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ที่ได้ปฏิบัติกรรพราบปรามผู้ที่ละทิ้งศาสนา ท่านจึงจัดส่งกองกำลังออกไปปราบปรามพวกเขาถึงสามกอง ในขณะนั้นกองกำลังของมุสัลละมะฮฺยังมีความเข้มแข็งมากขึ้น อันเนื่องจากมีกองกำลังจากเผ่าบนู ตะมีมและเผ่าอื่น ๆ เข้ามาสมทบ แต่กองกำลังของมุสลิมก็สามารถโจมตีพวกเขาจนราบคาบในสงครามยะมามะฮฺ สงครามครั้งนี้สะาะหาบะฮ์ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เสียชีวิตเป็นชะฮีดกว่า 300 คน เป็นชาวอันศอรเสียจำนวนมาก และรวมถึงซัยด์ บิน อัล- ค็อฎฏอบ พี่ชายของท่านอุมัร และอบู ดุญานะฮฺ และอีกหลาย ๆ ท่าน³

ตัวแทนคณะจากเยเมน

เยเมนเป็นดินแดนที่กว้างใหญ่ และในสมัยของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม มีเผ่าต่าง ๆ อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก และความสัมพันธ์ระหว่างเผ่า หรือบุคคล หรือหัวเมืองต่าง ๆ กับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เอง หรือกับอิสลาม ได้มีมาแต่เนิ่นนาน ตั้งแต่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้รับกาเรตต์ให้ เป็น ศาสนทูต และก่อนการอพยพสู่ นครมะดีนะฮฺ ซึ่งมีทั้งเผ่าเดียวหรือหัวเมืองเดียวแต่มีหลายคณะตัวแทน และเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม มีเป็นจำนวนมาก ยากที่จะจัดให้อยู่ในเรื่องเดียวกันได้

¹ ตาริควะฮ์-ญะบะรี, เล่ม 3 หน้า 248

² ตาริควะฮ์-ญะบะรี, เล่ม 3 หน้า 248

³ คุรอะละฮ์เศาะมาอูมูนีใน อัลดุอซซิฮ์ อัล-อุมะรีฮ์, อัล-ฟุฎุฮาด อัล-อิสลามียะฮ์ อิบรอ อัล-อูซุร, หน้า 103, ตาริควะฮ์-ญะบะรี, เล่ม 3 หน้า 252

การที่ท่านนบีส่งท่านมุอาซและเศาะหาบะฮ์ระดับแกนนำของท่านบางคนไปยังเยเมน ย่อมมีอิทธิพลอย่างสูงที่ทำให้มีคณะตัวแทนของพวกเขาหลาย ๆ คณะ เดินทางเข้าพบกับท่านนบีในช่วงบั้นปลายชีวิตของท่าน¹ และในจำนวนคณะตัวแทนเหล่านั้นคือ

คณะตัวแทนตระกูลอัล-อัชอะรีย์

พวกเขาเป็นลูกหลานของ อัซฮัร บิน ซัยด์ บิน กะฮ์ลาน บิน สะบะฮ์ ตั้งถิ่นฐานอยู่ที่เยเมน²

เมื่อคณะเดินทางมาถึง ซึ่งในหมู่พวกเขามีอบู มุซา อัล-อัชอะรีย์ อยู่ด้วย ท่านนบีคือลัลลลอฮูอะลัยฮิวะสَّلَام ได้แจ้งข่าวดีมีความว่า “ชาวเยเมนได้ถึงมาแล้ว พวกเขามีจิตใจที่อ่อนโยน หากใครต้องการเห็นการศรัทธาที่มั่นคง ความเข้าใจที่ดี และการรู้จักอัลลอฮ์ที่ดีให้ดูที่ชาวเยเมน”³

และท่านนบี คือลัลลลอฮูอะลัยฮิวะสَّلَام ได้กล่าวไว้ในอีกหะดีษหนึ่งความว่า “ได้มีชาวเยเมนมายังพวกเจ้า พวกเขาคือคนดีก่อนเมฆ พวกเขาคือคนดีเป็นกลุ่มชนที่ประเสริฐบนผืนแผ่นดินนี้”⁴

จุดเด่นของพวกเขา คือ มีความศรัทธา มีความสัจจะ น้อมรับต่อคำพูดและคำสั่งของท่านนบี คือลัลลลอฮูอะลัยฮิวะสَّلَام โดยไม่ลังเลใจ พวกเขามาถึงมะดีนะฮ์ในเวลาเดียวกับกับบนู ตะมีม ดังที่ท่านอิมรอน บิน หุศัยอ์น เล่าว่าท่านนบีกล่าวกับเผ่าตะมีมว่า “บนู ตะมีมเอ๋ย มาน้อมรับในสิ่งที่ดีเถิด” พวกเขาพูดว่า ในเมื่อท่านต้องการให้เรา น้อมรับอิสลาม ท่านก็ให้ของกำนัลแก่เราสิ แล้วใบหน้าของท่านก็เปลี่ยนสี ในเวลานั้นเองได้มีคณะกลุ่มหนึ่งจากเยเมนได้เข้ามา ท่านจึงกล่าวว่า “พวกเจ้าพึงน้อมรับสิ่งที่ดีเถิด ในเมื่อเผ่าตะมีมไม่รับ” พวกเขารีบตอบรับทันทีว่า พวกเราน้อมรับแล้ว ใ้เราะฮ์ของอัลลอฮ์⁵

ได้มีรายงานว่าพวกเขาได้รำเรียน และไต่ถามข้อมูลความรู้ต่าง ๆ จากท่านนบี คือลัลลลอฮูอะลัยฮิวะสَّلَام และได้ถามถึงการบังเกิดสรรพสิ่งทั้งหลายในช่วงเริ่มแรก ส่วนหนึ่งจากคำสอนของท่านนบี คือลัลลลอฮูอะลัยฮิวะสَّلَام คือ “อัลลอฮ์นั้นทรงดั้งเดิม ยังไม่มีสิ่งใดที่บังเกิดมาก่อนพระองค์ บัลลังก์ของพระองค์นั้นอยู่เหนือน้ำ พระองค์ทรงบันทึกในแผ่นจารึกไว้ทุกสิ่ง และทรงสร้างชั้นฟ้าและแผ่นดิน”⁶

¹ อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 592, มะฮ์ดี ริซกุลลอฮ์, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์ ฟิ ญะฮ์ อัล-มะฮกอริ อัล-อัศลิยะฮ์*, หน้า 767

² อิบน์ หัซม์, *ญัมฮะเราะฮ์ อันศาบ อัล-อะร็อบ*, หน้า 397

³ บันทีกโดยมุสลิม ดู อิบน์ อัล-ก้อยยิม, *ซาต อัล-มะฮาด*, หน้า 667, และอัล-บุคอรี, *กิตาบ อัล-มะฆอซี, บาบ กุฎุม อัล-อัชอะรียีน อะ อะฮ์ลิ อัล-ยะมัน*, เล่ม 5 หน้า 122

⁴ อิบน์ อัล-ก้อยยิม, *ซาต อัล-มะฮาด*, หน้า 667

⁵ เสาะฮ์ อัล-บุคอรี, *กิตาบ อัล-มะฆอซี, บาบ กุฎุม อัล-อัชอะรียีน อะ อะฮ์ลิ อัล-ยะมัน*, เล่ม 5 หน้า 122

⁶ เสาะฮ์ อัล-บุคอรี, *กิตาบ บัดอ์ อัล-ค็อลก์, บาบ มา ญาอะ ฟิ เกาลียี ตะอาลา อะ สุวัล ละซี ยับดุล ค็อลก์*, เล่ม 4 หน้า 73

จากรายงานข้างต้นเป็นที่ประจักษ์ว่า พวกเขาเข้ารับอิสลามมาก่อนแล้ว และมีบางคนได้ร่วมอพยพไปยังเอธิโอเปีย และได้เข้าร่วมพิชิตเมืองค็อยบ์ด้วย¹

คณะตัวแทนเผ่ามูรอด (พีรวะฮู บิน มะลิก)

มูรอด เป็นเผ่าที่แตกออกมาจาก กะฮ์ลาน บิน สะบะอ์ อัล-หุหมัยรียะฮู² ตั้งถิ่นฐานอยู่ในเยเมน โดยมีเผ่าฮัมดานเป็นเพื่อนบ้านใกล้เคียง และอยู่ภายใต้การปกครองของบรรดากษัตริย์ กินดะฮู³

พีรวะฮู บิน มะลิก อัล-มูรอดีย์ ได้เดินทางเข้าพบกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ณ เมืองมะดีนะฮฺในสภาพที่น้อมรับอิสลามในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่เก้า และเขาได้เจรจากับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เกี่ยวกับกลุ่มชนของเขาที่จับชีวิตลงในสมรภูมิกับเผ่าฮัมดาน แล้วท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้พูดปลอบใจเขาว่า “อันที่จริง เรื่องราวเหล่านั้นมิได้เพิ่มสิ่งใดแก่กลุ่มชนของเจ้า นอกจากความดีงามมากขึ้นกว่าเดิม”⁴ และได้แต่งตั้งให้เขาดูแลเผ่าต่าง ๆ บางส่วนในเขตเยเมน

คณะตัวแทนชาวฮัมดาน

ฮัมดาน เป็นเผ่าดั้งเดิมในเยเมน สืบเชื้อสายมาจาก กะฮ์ลาน บิน สะบะอ์⁵ ตั้งถิ่นฐานอยู่ในเยเมน ในแถบเมืองอัล-สุฎูน⁶ และฮาซิด ไกล ๆ กับตระกูลอัล-อะรียะฮ์⁷ มีบางคนได้เดินทางมาถึงมักกะฮ์ และได้ติดต่อกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ตั้งแต่ก่อนที่จะมีการทำสนธิสัญญาหยุดยั้งปียะฮูในครั้งแรก ทั้งได้รับฟังการเรียกร้องเชิญชวนของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม มาก่อนแล้ว เช่นเดียวกับเผ่าต่าง ๆ ที่ได้รับฟังการนำเสนออิสลามของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก่อนที่จะอพยพไปสู่นครมะดีนะฮ์⁸ ทำให้พวกเขามีมูลฐานความรู้เกี่ยวกับอิสลามเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม

ในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่เก้า พวกเขาได้เข้าพบท่านนบีหลังจากที่ท่านกลับจากสงครามตะบุก⁹ และคณะที่มาในวันนั้น มีระดับแก่น้ำขาของพวกเขามากมาย คนพวกเขาสวมเครื่องแต่งกายที่โดดเด่นและพาหนะที่มีเอกลักษณ์ที่เฉพาะ นั่นคือ สวมผ้าฝ้ายที่ถักทอด้วยสวองาม

¹ ดูหัวข้อการพิชิตเมืองค็อยบ์จากหนังสือเล่มนี้

² อิบน์ หุซัยม, *ญัมฮะเราะฮ์ฮุ อันساب อัล-อะร็อบ*, หน้า 406-407

³ ดู อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ฮุ อัน-นะบะวีเยฮ์ฮุ*, เล่ม 4 หน้า 581

⁴ อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ฮุ อัน-นะบะวีเยฮ์ฮุ*, เล่ม 4 หน้า 583

⁵ อิบน์ หุซัยม, *ญัมฮะเราะฮ์ฮุ อันساب อัล-อะร็อบ*, หน้า 392

⁶ อัล-สุฎูน และ อัล-สะกาสิก เป็นชุมชนที่ลุ่มในเมืองเยเมนถูกอ้างไปยังเผ่าด้วยชื่อเดียวกัน ดู ยากูต อัล-หะมะวีรีย, *มุอญัหม์ อัล-บุลดาน*, เล่ม 3 หน้า 229

⁷ อัล-ฮัมดานีย, *ศิฟะฮ์ฮุ ญะซีเราะฮ์ฮุ อัล-อะร็อบ*, หน้า 101, 105

⁸ ดูหัวข้อการเสนอตัวของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม แก่เผ่าต่าง ๆ จากหนังสือเล่มนี้

⁹ อิบน์ สะอูด, *อัญญาเราะฮ์ฮุ อัล-กุบรอ*, เล่ม 1 หน้า 341, อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ฮุ อัน-นะบะวีเยฮ์ฮุ*, เล่ม 4 หน้า 588

สวมศีรษะบันทึกที่ผลิตจากเมืองอัคน์(เอเดน) ที่นั่งบนหลังอูฐทำจากไม้มัยส์ ตกแต่งอูฐพาหนะตามวิธีการของพวกเขา
มะฮ์ริยะฮุ และ อีหะบียะฮุ¹

พวกเขาขับร้องอะนาซีดเสียงดังกระหึ่มในขณะที่เคลื่อนตัวเข้าสู่ตัวเมือง
การแต่งกายและเสียงขับร้องของพวกเขาเรียกความสนใจจากชาวเมืองมะดีนะฮุเป็นอย่างมาก
เมื่อเดินทางมาพบกับท่านบี ค็อลลัลลอลฮุอะลัยฮิวะสัลลัม หัวหน้าของพวกเขา มาลิก บิน นัมฎ์ ก็ได้พูดกับท่านว่า
ไอ้ท่านศาสนทูตแห่งอัลลอลฮุ แกนนำของเผ่าฮัมดานจากทุกห่อมหญ้า ทั้งชาวเมืองและคนชนบท
ได้ควบพาหนะอย่างรีบเร่งมาหาท่าน ด้วยสายสัมพันธ์แห่งอิสลาม ไม่เกรงกลัวผู้ใดทั้งสิ้น
พวกเขามาจากตระกูลคอริฟ ตระกูลยาม และตระกูลชากีร ระดับหัวหน้าและแกนนำ
ต่างตอบรับการเชิญชวนของท่านบี ละทิ้งเหล่าพระเจ้าจอมปลอมทั้งหลาย พวกเขาให้คำมั่นสัญญาอย่างหนักแน่น
ตราบเท่าที่ ละฮุละฮุ ยังคงมีอยู่ และ ยะฮุฟุร ยังคงไหลอยู่ที่นี่ คีละฮุ²

ท่านนบี ค็อลลัลลอลฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
ได้เขียนหนังสือให้พวกเขาฉบับหนึ่งเพื่อเป็นหลักฐานคุ้มครองอาณาเขตของพวกเขา³

คณะตัวแทนเผ่ากินดะฮุ

กินดะฮุ เป็นเผ่าหนึ่งที่มีชื่อเสียงในประเทศเยเมน สืบเชื้อสายมาจาก กะฮ์ลาน บิน สะบะฮ์⁴
ตั้งถิ่นฐานอยู่ในเยเมน ทางด้านอัล-สะกาลิกและอัล-สุฎูน ทอดยาวไปยังหัวเมืองต่าง ๆ ในประเทศอาหรับ
อำนาจปกครองของกินดะฮุถึงไปยังซานเมืองซีเรีย อิสลามได้เข้าถึงพวกเขาในเยเมน
และพวกเขาก็น้อมรับอิสลามก่อนที่จะเดินทางไปถึงนครมะดีนะฮุ ดังที่ปรากฏหลักฐานในบางตัวบท
คณะของพวกเขาออกเดินทางมาจำนวนมากถึงแปดสิบคน ในจำนวนนั้นมีชายคนหนึ่งนามว่า อัล-ฮัซฮัซ บิน
ก็อัยส์ อัล-กินดียี จากเผ่ากินดะฮุพื้นเมืองเดิมของเยเมน พวกเขาได้เข้าพบกับท่านนบี
ค็อลลัลลอลฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในมัสยิด พวกเขาแต่งเนื้อแต่งตัวด้วยเอกลักษณ์ของตนเอง หวีผมจนเรียบงาม
ใช้ผงทาหน้าตา สวมเสื้อคลุมถักลายที่แซมด้วยผ้าไหม⁵ ท่านนบี ค็อลลัลลอลฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ถามพวกเขาว่า
“พวกเจ้าน้อมรับอิสลามแล้วใช่ไหม?” พวกเขาตอบว่า ใช่แล้ว ท่านจึงถามว่า
“แล้วผ้าไหมที่คล้องคอพวกเจ้าอยู่นี้เป็นอะไรกันแล้ว?” พวกเขาจึงฉีกส่วนที่เป็นผ้าไหมทิ้งออกไป⁶

¹ อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮุ อัน-นะบะวียะฮุ*, เล่ม 4 หน้า 597-598 (ดูคำอธิบายศัพท์ต่าง ๆ ใน อิบน์ ฮิซาม เล่ม 4 หน้า 597 เจริญธรรมหมายเลข 3,4,5)

² กล่าวกันว่า ยะฮุฟุร คือสายน้ำที่ไหลอยู่บนเขา คีละฮุ ซึ่งตั้งอยู่แถบที่ตั้งของพวกเขา ตัวบทนี้ปรากฏใน อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮุ อัน-นะบะวียะฮุ*, เล่ม 4 หน้า 598 ดูเจริญธรรม 7,8

³ อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮุ อัน-นะบะวียะฮุ*, เล่ม 4 หน้า 598

⁴ ดู อัล-ฮัมดานี, *อัน-อันสาว*, เล่ม 10 หน้า 485, อิบน์ หัซม์, *ญัมฮะเราะฮุ อันสาว อัล-อะร็อบ*, หน้า 420

⁵ เจริญธรรมหมายเลข 5 จาก อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮุ อัน-นะบะวียะฮุ*, เล่ม 5 หน้า 585

⁶ อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮุ อัน-นะบะวียะฮุ*, เล่ม 5 หน้า 585

ภายหลังจากท่านนบี คืออลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เสียชีวิตแล้ว อัล-อัซฮับเกิดความลังเลใจในอิสลาม แต่สุดท้ายเขาก็มั่นใจและยืนหยัดในอิสลาม และได้สมรสกับน้องสาวของท่านอับู บักร์ อัศ-ศิดดีก เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ แม่ของฟัรวะฮุ และเขาได้แสดงผลงานที่สวຍงามยิ่งในการเผยแผ่อิสลามในยุคของท่านอับู บักร์และท่านอุมัร เราะฎิยัลลอฮุอันฮุมา¹

คณะตัวแทนจาก อัล-อัซด์และญุร็อซ

อัล-อัซด์ เป็นพวก อัซด์ ชะนูอะฮุ สืบเชื้อสายมาจาก กะฮ์ลาน บิน สะบะฮะ² ตั้งถิ่นฐานอยู่ในแถบญุร็อซ ประเทศเยเมน³

ในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่เก้า คีออต บิน อับดุลลอฮุ อัล-อัซดียั พร้อมด้วยคณะได้เดินทางเข้าพบท่านนบี คืออลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ณ เมือง มะดีนะฮุ⁴ ในที่สุดพวกเขาก็เข้ารับอิสลาม และปฏิบัติตนอยู่ในครรลองอย่างเคร่งครัด แล้วท่านนบี คืออลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้สั่งให้พวกเขาญิฮาดกับบรรดาผู้ตั้งภาคีที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในบริเวณใกล้เคียงพวกเขา ดังนั้นคีออตจึงนำกองกำลังออกไปและตั้งฐานทัพที่ญุร็อซ ในขณะนั้นยังเป็นเมืองปิด เป็นถิ่นอาศัยของเผ่าต่างๆ ของเยเมน ซึ่งชาวคือซอัมได้เข้ามาสมทบกับพวกเขาหลังจากที่ทราบข่าวการยกทัพของบรรดามุสลิม แล้วกองกำลังได้เข้าปิดล้อมพวกเขาไว้นานเป็นเดือน แต่ก็ไม่สามารถเข้าโจมตีพวกเขาได้ กองทัพมุสลิมจึงถอยทัพกลับออกมาจนถึงบริเวณภูเขาที่เรียกกันว่า ชุกัร ทำให้ชาวญุร็อซคิดว่าพวกเขายอมแพ้แล้ว จึงได้ออกติดตามกองกำลังมุสลิมมาทัน ณ ที่นั่น กองกำลังมุสลิมจึงหวนกลับจู่โจม ในที่สุดพวกเขาล้มตายพ่ายแพ้จนย่อยยับ

ชาวญุร็อซได้ส่งตัวแทนสองคนไปหาท่านนบี คืออลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ที่นครมะดีนะฮุเพื่อสอดส่องดูความเคลื่อนไหวภายในเมือง ช่วงบ่ายวันหนึ่งหลังละหมาดอัศร ในระหว่างที่ทั้งสองอยู่กับท่านนบี คืออลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านได้ถามขึ้นมา “ที่ใดในแผ่นดินของอัลลอฮุที่มีชื่อเรียกว่า ชุกัร บ้าง?” ทั้งสองเล่าว่า ในบ้านเมืองของเรามีภูเขาสูงหนึ่งเรียกกันว่า “กูซัร” ซึ่งชาวญุร็อซต่างก็เรียกกันเช่นนั้น ท่านนบีกล่าวว่า “มันไม่ใช่ กูซัร แต่มันคือ ชุกัร ต่างหากเล่า” ทั้งสองจนงมากจึงถามว่าทำไมหรือไ้ท่านเราะฮ์ลุลลอฮุ? ท่านกล่าวว่า “อูฐพลีของอัลลอฮุกำลังถูกเชือด ณ สถานที่แห่งนั้นในเวลา” แล้วทั้งสองออกไปนั่งใกล้กับท่านอับู บักร์ หรือท่านอุมัร มาแล้วท่านได้บอกกับทั้งสองว่า “เสียหายแล้ว ท่านนบี คืออลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

¹ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมใน อิบน์ หะญัร, *อัล-อิตอบะฮุ*, เล่ม 1 หน้า 51, อิบน์ สะอูด, *อัฏ-ฏะบะกอต อัล-กุบรอ*, เล่ม 6 หน้า 22, อัซ-ซะฮะบีย, *ลีย์ร์ อะฮ์ลุลาม อัน-นุบะลาฮ์*, เล่ม 2 หน้า 37

² อัศ-ซัมอานีย, *อัน-อันสาบ*, เล่ม 1 หน้า 198

³ ยาอูด อัล-หะมะวี, *มูอญัม อัล-บุลคาน*, เล่ม 2 หน้า 11

⁴ อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮุ อัน-นบะวะียะฮุ*, เล่ม 4 หน้า 587

ได้แจ้งข่าวร้ายแก่พวกเขาทั้งสองว่า พวกพี่น้องของพวกเขากำลังเผชิญกับความวิบัติ” ดังนั้น ทั้งสองจึงรีบรุดไปหาท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม แล้วขอให้ท่านวิงวอนต่ออัลลอฮ์ให้พวกพี่น้องของพวกเขาปลอดภัย ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จึงวิงวอนว่า “โอ้อัลลอฮ์ขอพระองค์ทรงโปรดให้ความปลอดภัยแก่พวกพี่น้องของพวกเขาทั้งสองด้วยเถิด” แล้วทั้งสองก็เดินทางกลับ และได้พบว่าพวกพี่น้องของพวกเขาประสบกับความหายนะด้วยการโจมตีของคีออร์ด บิน อับดุลลอฮ์ ตามวันเวลาที่ท่านนบีได้บอกพวกเขาไว้อย่างแม่นยำ¹

เหตุการณ์ครั้งนี้สร้างความหวาดผวแก่ชาวญะฮิลียะฮ์เป็นอย่างมาก พวกเขาจึงเตรียมคณะตัวแทนเพื่อเข้าพบกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ณ นครมะดีนะฮ์ ในที่สุดพวกเขาได้เข้าพบและประกาศรับอิสลาม ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จึงเขียนสารฉบับหนึ่งเพื่อประกันความปลอดภัยแก่พวกเขา และให้ความคุ้มครองแก่หมู่บ้านของพวกเขาเป็นการเฉพาะ เพื่อปกป้องพวกเขาจากการรุกรานของกลุ่มชนอื่น ๆ²

ตัวแทนคณะอัล-หะริษ บิน กะอูบ์

บณู อัล-หะริษ บิน กะอูบ์ คือเผ่าต่าง ๆ ที่สืบเชื้อสายมาจาก กะฮ์ลัน บิน สะบะฮ์³ ตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณแถบนี้⁴

ชาวอาหรับต่างรู้จักกันดีว่า พวกเขาเป็นกลุ่มชนที่มีความรุนแรงและเข้มแข็ง สามารถล่าอาณานิคมหัวเมืองต่าง ๆ ในแถบนี้จนไว้มากมาย ในช่วงต้นปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่สิบ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ส่งท่านคอลิด บิน อัล-วะลีด ไปยังพวกเขา และกำชับให้ท่านเรียกร้องเชิญชวนพวกเขาให้น้อมรับอิสลาม ก่อนที่จะสู้รบกับพวกเขาเป็นเวลาสามวัน เมื่อท่านคอลิดนำทัพถึงไปยังดินแดนของพวกเขา ท่านได้แยกย้ายกองกำลังห้อมล้อมถิ่นฐานของพวกเขาไว้ และเชิญชวนพวกเขาให้น้อมรับอิสลาม “โอ้ปวงชนทั้งหลาย จงน้อมรับอิสลามเถิด แล้วพวกเขาจะได้รับความคุ้มครองและความปลอดภัย” ในที่สุดพวกเขาก็น้อมรับอิสลาม⁵ และท่านคอลิดพร้อมกับทหารของเขายังคงอยู่สอนอิสลาม สอนอ่านอัลกุรอาน และสอนสุนนะฮ์ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ตลอดจนเรื่องราวต่าง ๆ ของศาสนาแก่พวกเขา

¹ อิบน์ ฮิชาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 587-588

² อิบน์ ฮิชาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 588, มะอ์ดี ริซกุลลอฮ์, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์ ที่ เญาฮ์ อัล-มะคอศิร อัล-อัศลิยะฮ์*, หน้า 655

³ อิบน์ หัซม์, *ญัมฮะเราะฮ์ อัน-ศาบ อัล-อะร็อบ*, หน้า 416

⁴ อิบน์ ฮิชาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 593, และดู มุหัมมัด บิน อะวีฎ อัล-อูคัยบีย, *นัจญ์รอน ที่ อัศร อัน-นุญะฮ์ อะ อัล-กิลาฟะฮ์ อี-รอซิกะฮ์*, วิทยาลัยปริญาโท สาขาประวัติศาสตร์และอารยธรรม, มหาวิทยาลัยอิมามมุหัมมัด บิน สะอูด

⁵ อิบน์ ฮิชาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 595

ท่านคอลิดและเหล่าทหารของท่านรู้สึกดีใจเป็นอย่างยิ่งที่พวกเขาต้อนรับในอิสลาม¹ โดยปราศจากการสู้รบกัน ท่านคอลิดจึงเขียนสารถึงท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมว่า “พวกเขาขอยอมสยบต่ออิสลาม ไม่มีการสู้รบแต่อย่างใด และฉันอยู่สอนพวกเขา กำชับใช้พวกเขาปฏิบัติในสิ่งที่อัลลอฮ์ทรงบัญชาใช้ และห้ามปรามให้พวกเขาละเว้นสิ่งที่อัลลอฮ์ทรงห้าม และฉันพำนักสอนอิสลามแก่พวกเขา ตลอดจนสุนนะฮ์ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ... ขอความสุขสวัสดิ์ ความเมตตา และความศิริมมงคลจงประสบแด่ท่านด้วยเถิด” ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ตอบกลับไปยังคอลิดว่า “ให้กลับมาสู่นครมะดีนะฮ์พร้อมกับคณะตัวแทนจากพวกเขา² ท่านคอลิดจึงเดินทางกลับสู่นครมะดีนะฮ์มาพร้อมกับคณะตัวแทน ซึ่งมีระดับแกนนำหลายคนร่วมอยู่ด้วย เมื่อพวกเขาเดินทางมาถึงท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม พอท่านเห็น ท่านก็ถามว่า พวกเขาเป็นใครกัน ดูเหมือนผู้คนที่มาจากอินเดีย? มีคนตอบว่า พวกเขาคือชนเผ่าบนู อัล-หาริษ บิน กะอูบ ครั้นเมื่อพวกเขายื่นต่อหน้าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม พวกเขาทำให้สลามแก่ท่านและกล่าวว่า เราขอปฏิญาณตนว่าท่านนั้นเป็นศาสนทูตของอัลลอฮ์ และไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า “ฉันเองก็ขอปฏิญาณว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์ และฉันนั้นเป็นศาสนทูตของอัลลอฮ์” ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ถามพวกเขาว่า “พวกเจ้าใช้ใหม่คือกลุ่มชนที่เมื่อถูกข่มขู่ก็จะลุกขึ้นมาเผชิญ” เสียงเงียบสนิท ไม่มีใครกล้าบิรปากพูด ท่านถามครั้งที่สอง ครั้งที่สามก็ยังมีใครกล้าตอบ และในครั้งที่สี่ ยะซีด บิน อับดุลมะดาน ตอบว่า ใช่แล้ว ไร่เราะฮ์ลุลลอฮุ เราคือกลุ่มชนที่เมื่อโดนขู่ขู่ก็ลุกขึ้นต่อสู้ ท่านกล่าวทวนประโยคเดิมถึงสี่ครั้ง ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า “หากว่าท่านคอลิดไม่รายงานมาว่าพวกเจ้าต้อนรับในอิสลาม และมีได้ทำการสู้รบแล้วละก็ ฉันจะตัดศีรษะของพวกเจ้าให้ขาดสะบั้นลงมาอยู่ใต้ฝ่าเท้าของพวกเจ้า” แล้วยะซีดก็พูดว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ว่า เรามิได้สรรเสริญท่านและมีได้สรรเสริญคอลิดแต่อย่างใด ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ถามว่า “แล้วพวกเจ้าสรรเสริญผู้ใดหรือ?” เขาตอบว่า พวกเราสรรเสริญต่ออัลลอฮ์ที่ทรงนำทางเราด้วยการชี้แนะของท่าน ไร่ท่านศาสนทูตของอัลลอฮ์ ท่านนบีตอบว่า “ใช่แล้ว จริ่งอย่างที่พวกเจ้าพูด” ท่านถามพวกเขาว่า “แล้วด้วยเหตุผลใดที่พวกเจ้ามีชัยต่อศัตรูอยู่เสมอในสมัญญานีลียะฮ์?” พวกเขาเล่าว่า เนื่องจากพวกเรามีความสามัคคีร่วมแรงร่วมใจกัน เราจะไม่ขัดแย้งกัน และเราจะไม่อธรรมต่อผู้ใดก่อน ท่านกล่าวว่า “จริงอย่างที่พวกเจ้าพูด” และท่านได้แต่งตั้งให้ท่านกัยศ บิน อัล-หุศัยน เป็นผู้นำของพวกเขา³

¹ อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 593

² อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 593

³ อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 595

ภายหลังจากที่คณะตัวแทนเดินทางกลับสู่ภูมิลำเนา ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ส่งท่านอัมร์ บิน หัซม์ ไปเป็นครูผู้สอน ให้ความรู้ ความเข้าใจอิสลามแก่พวกเขา และแต่งตั้งให้ท่านจัดการเรื่องเสาะตะเกาะฮ์ในหมู่พวกเขา และท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เขียนสารส่งไปพร้อมกันด้วย เพื่อเป็นข่าวดีแก่ผู้ที่ศรัทธา และเตือนสำทับแก่ผู้ที่ฝ่าฝืน ตลอดจนรายละเอียดของพิกัษะกาตวาญิบที่ต้องมีการจัดเก็บ¹

¹ ดูด้วยบทสารฉบับดังกล่าวใน อิบน์ อีซาม, *อัศ-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 2 หน้า 1014-1015, และดูการวิเคราะห์สายรายงานใน มะฮ์ดี ริซกุลลอฮ์, *อัศ-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์* ฟี *ญะฮ์ อัล-มะฮ์คอร อัล-อัศลิยะฮ์*, หน้า 66, และ มุหัมมัด บิน อะวัฏ อัล-อุคัยบี, *นัจญ์รอน* ฟี *อัศร์ อัน-นุบะฮ์* วะ *อัล-คิลาฟะฮ์ อัล-รอฮิยะฮ์*, วิทยานพนธ์ปริญญาโท หน้า 75

คณะตัวแทนคริสเตียนอาหรับ¹

ชาวคริสเตียนอาศัยอยู่กระจัดกระจายในเขตเมืองและเฝ้าต่าง ๆ ในประเทศอาหรับ และพวกเขาเป็นผู้ที่มีความรู้ในคัมภีร์ การเรียกร้องเชิญชวนของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ถึงไปยังพวกเขา จึงมีทั้งคณะบุคคลและตัวแทนจากพวกเขาได้เข้าพบท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และศรัทธาต่อท่าน² ความสัมพันธ์ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เป็นสิ่งยืนยันถึงความเป็นสากลของสารอิสลามที่ท่านนำมา และความเมตตาของท่านที่ครอบคลุมมนุษยทั้งมวลในโลกนี้ เช่นเดียวกับที่ชาวคริสเตียนเหล่านี้มีความรู้เกี่ยวกับบรรดาศาสนทูตก่อน ๆ และพวกเขากำลังรอคอยศาสนทูตคนสุดท้าย นี่คือนจุดเด่นที่ทำให้พวกเขาแตกต่างจากคณะตัวแทนอื่น ๆ

คณะตัวแทน อัลด-ดารียีน

พวกเขาสืบเชื้อสายมาจาก อัลด-ดวาร เป็นลูกหลานพวกหนึ่งของเผ่า ลัคม์ ตั้งถิ่นฐานอาศัยในเมืองต่าง ๆ ของปาเลสไตน์และเมืองซาม ไกล ๆ กับบัยต์ อัล-ละห์ม (เบธเลเฮม) อีร-รอมละฮุ และอื่น ๆ จากนี้³

พวกเขาเป็นชาวคริสเตียนอาหรับที่การเรียกร้องอิสลามได้ถึงมายังพวกเขา ตัวแทนของพวกเขาได้มาหาท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ที่มะดีนะฮ์จำนวนสิบคน หลังจากที่ท่านนบีกลับมาจากสงครามตะบูก จากที่เคยนับถือศาสนาคริสต์ก็ได้เข้ามารับอิสลาม และต้องการมาพบกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในกลุ่มของพวกเขา มี ตะมีม อัลด-ดารียีน และ นะอีม บิน อองชาย ของเขา ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้มอบผืนดินให้แก่ตะมีมที่เมืองซามเป็นการล่วงหน้า ในขณะที่เมืองซามยังไม่ถูกพิชิตด้วยซ้า ซึ่งท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม มีความมั่นใจว่าเมืองซามจะถูกพิชิตในเวลาอันใกล้ และตะมีมเองก็มีความเชื่อมั่นในเรื่องดังกล่าวและศรัทธาต่อท่านนบี ด้วยเหตุนี้ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จึงได้แบ่งที่ดินให้ และเมื่อเมืองซามถูกพิชิตในยุคของท่านอบู บักร อัศ-ศิดดีก ท่านก็ได้จัดสรรที่ดินผืนนั้นให้แก่ตะมีม⁴

¹ ดู คร. ฟารุก หัมมาละฮุ, อัลด-อะลาออต อัลด-อิสลามียะฮุ อัน-นัศรออนียะฮุ ฟิ อัลด-อะฮ์ค อัน-นะบะวีฮ์, คาร อัลด-เกาะลัม, คามัสกัศ, พิมพ์ครั้งที่ 1 ส.ศ.1426

² ฤดูกาลที่เขียนเกี่ยวกับเรื่องนี้เฉพาะใน ฟารุก หัมมาละฮุ, เรื่องเดียวกัน, หน้า 93

³ ฟารุก หัมมาละฮุ, เรื่องเดียวกัน, หน้า 157

⁴ ดู อัซ-ชะฮะบีย, สัยร์ อะฮฺลุลาม อัน-นุบะลาฮ์, เล่ม 2 หน้า 422

หะดีษของตะมีม อัลด-ดารีเย่เกี่ยวกับดัจญาลเป็นที่รู้จักและกล่าวถึงกันอย่างแพร่หลาย โดยที่ท่านนบี ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ฟังคำบอกเล่าจากเขา ท่านได้เชิญชวนผู้คนให้มารวมตัวกันในมัสยิดของท่าน เพื่อรับ ฟัง เรื่องราว ของ ดัจญาล จาก ตะมีม จากเหตุการณ์นี้ ทำให้รับทราบ ว่า ตะมีมเคยเดินทางในทะเลมาก่อนที่ท่านจะเดินทางมาสู่เมืองมะดีนะฮ์ อัล-มุนาวะเราะฮ์¹

คณะตัวแทนเผ่าดัฆลิบ

เผ่าดัฆลิบเป็นชาวอาหรับเผ่าหนึ่งที่ได้สืบเชื้อสายมาจาก ดัฆลิบ บิน วาอิล จากเราะบิอะฮ์ บิน นิซาร อัลด-อันนาศิยะฮ์ และซึ่งลูกหลานในเผ่ายังแยกออกอีกหลายตระกูล² เผ่านี้อาศัยทางตอนเหนือของคาบสมุทรอาหรับ ทอดยาวไปถึงเมืองซามและประเทศอิรัก

เป็นเผ่าหนึ่งของคริสเตียนอาหรับที่มีความสำคัญมาก ในเผ่านี้มีบรรดาบาทหลวงและผู้มีความรู้ ซึ่งมี อิทธิพล ต่อ กลุ่ม ชน ของ พวก เขา และ กลุ่ม ชน เผ่า อื่น ๆ อีกทั้งมีความสัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้นกับชาวโรมันและชาวนักบุญรอน และแม้กระทั่งกับชาวหะบะชะฮ์

ในปีที่สืบของ การ ฮิจญ์เราะฮ์ฮ์ ได้มี คณะ ตัว แทน พวก เขา สิบ หก คน³ บางคนยังเป็นคริสเตียนและบางคนได้รับอิสลามก่อนแล้ว ท่านนบี ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ต้อนรับพวกเขาที่บ้านของร็อมละฮ์ บินดี อัล-หาริษ⁴ บ้านหลังนี้เปรียบเสมือนเรือนรับรองแขกของท่าน และพวกเขาได้รับ ฟัง คำ สอน จาก ท่าน นบี ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และ ได้ ลง นาม สัจ จูญา ป ระ นี ป ระ น อ ม ระ ห ว ่า ง กั น แต่เมื่อตอนที่พิชิตอิรักพวกเขาก็ได้ปิดพลีฎสัญญาและเข้าสมทบกับพวกโรมัน ดังนั้น ท่านอุมร์จึงจัดการพวกเขาในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป เนื่องจากการที่พวกเขาละเมิดสัญญา⁵

คณะตัวแทนเผ่าฏ็อยยัย

ฏ็อยยัย เป็นเผ่าอาหรับตระกูล เกาะห์ฏ็อยน สืบเชื้อสายมาจาก กะฮ์ลัน บิน สะบะฮ์ ดินฐานของพวกเขายู่รอบๆ หุบเขา อะญา และ ซัลมา ทางตอนเหนือของเมืองนัจญ์ด

¹ ดู เสาะฮ์ มุสลิม, กิตาบ อัล-ฟิถัน วะ อัชรอฎ อัล-สาอะฮ์, باب อัล-ญัสสาสะฮ์, หน้า 4325, อัช-ชะฮะบีย, สัยร์ อะฮฺลาม อัน-นุบะลาฮ์, เล่ม 2 หน้า 422
เชิงบรรณานุกรมเลข 2

² อัล-ซัมอานีย, อัล-อันساب, เล่ม 3 หน้า 62, อิบน์ หัซม์, ญัมฮะเราะฮ์ อันساب อัล-อะร็อบ, หน้า 303

³ อิบน์ สะอูด, อัล-ญะเราะบะกอด อัล-ญบรอ, เล่ม 1 หน้า 361

⁴ อิบน์ หะญัร, อัล-อิศอบะฮ์, เล่ม 4 หน้า 305

⁵ ยะหยา บิน อาตัม, อัล-เคาะรอญ์, หน้า 200, อัล-กอสิม บิน สลาม, อัล-อัมวาล, หน้า 36, อัล-บะลาซุรีย, ฟุตูห์ อัล-บูลดาน, หน้า 251

⁶ อัล-ซัมอานีย, อัล-อันساب, เล่ม 8 หน้า 187

และเป็นที่ยึดมั่นในนามสองหุบเขาแห่งฎ็อยย¹ ทอดยาวไปถึงอิรักจนถึงตอนปลายทางตอนใต้ของประเทศซาม และทอดเลยต่อไปยังตอนเหนือของคาบสมุทรอาหรับ²

คณะตัวแทนจากเผ่าฎ็อยย³ได้มาพบกับท่านนบี ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในปีแรกที่เข้าของการอพยพ⁴ โดยมีผู้นำของพวกเขาคือ ซัยด์ อัล-ค็อยล์ เป็นลูกของ มุฮัมมัด บิน ซัยด์ จากตระกูลเฆมาส์ จากเผ่าฎ็อยย⁴ ซัยด์เป็นกวีที่เลื่องชื่อจากบรรดานักกวีตัวเอกในยุคญาฮิลียะฮ์ ความดีของเขาได้แพร่หลายในระหว่างชาวอาหรับ และ ความ ใจ บุญ ของ พวกเขา ก็ เป็น ที่ เลื่อง ลือ ใน หมู่ อ า ห ร ับ ด้วย ในที่สุดทั้งเขาและบุคคลที่มาพร้อมกับเขาต่างก็น้อมรับในอิสลาม หลังจากที่พวกเขาได้พบกับท่านนบี ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และพวกเขายึดมั่นในอิสลามอย่างงดงาม

อิบนุ ฮิซาม ได้เล่ารายงานว่าแท้จริงท่านนบี ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวถึงเขาว่า “ไม่มีชายคนใดจากอาหรับที่ถูกล่าวแก่ฉันถึงความประเสริฐของเขา แต่หลังจากที่เขาทำให้ฉันเห็นตัวจริงกลับปรากฏว่าคุณลักษณะของเขาต่ำกว่าที่ถูกล่าวถึง ยกเว้น ซัยด์ อัล-ค็อยล์ เท่านั้น เพราะคำพูดที่กล่าวถึงเขานั้นยังไม่สามารถอธิบายความดีในตัวเขาได้ทั้งหมด” หลังจากนั้น ท่านนบี ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เรียกเขาว่า ซัยด์ อัล-ค็อยล์ ท่านสั่งให้แบ่งที่ดินผืนหนึ่งให้เขาที่เมือง ฟียด์⁵ และที่อื่นอีกสองผืน พร้อมทั้งให้เขียนบันทึกหลักฐานไว้⁶ และเมื่อเขากลับมายังนัจญ์ดุคก็ได้เสียชีวิตด้วยโรคป่วย⁷ บางรายงานกล่าวว่า เขามีชีวิตอยู่จนถึงสมัยของท่านอุมร์ บิน อัล-ค็อฏฏอบ เราะฎิยัลลอฮุอันฮู⁸

คณะตัวแทนตระกูลฟิระฮุ บิน อัมร์ อัล-ญุซามีย⁹

ญุซาม เป็นเผ่าอาหรับที่สืบเชื้อสายมาจากกะฮ์ลัน ตระกูลเกาะหิฏอน พื้นฐานของพวกเขาอยู่ติดชายแดนกับอาณาเขตของโรมันทางด้านจอร์แดนในเมือง มะฮาน และเมืองใกล้เคียง ไปจนจรดทิศตะวันตกปลาย ๆ เมือง มัดยัน ทางตอนตะวันตกของตะบูกและทอดยาวไปถึงปาเลสไตน์¹⁰ ฟิระฮุ บิน อัมร์ เป็นข้าหลวงของโรมันที่ไปดูแลอาหรับมะฮาน โดยที่เขายังคงยึดมั่นในศาสนาคริสต์

¹ อัล-ฮัมดานีย์, *ศิฟะฮ์ ญะซีเราะฮ์ อัล-อะร็อบ*, หน้า 266, อุมร์ ริฎอ กะหาละฮุ, *มุญัรริบ กอบาอิล อัล-อะร็อบ*, เล่ม 2 หน้า 677

² อิบนุ หัซม์, *ญัมฮะเราะฮ์ อันสาบ อัล-อะร็อบ*, หน้า 399-400

³ อิบนุ หะญูร์, *อัล-อิศอบะฮ์*, เล่ม 1 หน้า 572

⁴ อิบนุ หัซม์, *ญัมฮะเราะฮ์ อันสาบ อัล-อะร็อบ*, หน้า 404

⁵ สถานที่อันเป็นที่รู้จักอยู่ทางทิศตะวันออกของเมือง *ฮาอิล* ในปัจจุบัน

⁶ อิบนุ ฮิซาม, *อัล-สิเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 577, ดู อิบนุ สะอูด, *อ็ญ-ญะาะบะกอด อัล-ญุบรอ*, เล่ม 1 หน้า 321

⁷ อิบนุ ฮิซาม, *อัล-สิเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 578, อิบนุ สะอูด, *อ็ญ-ญะาะบะกอด อัล-ญุบรอ*, เล่ม 1 หน้า 355

⁸ อิบนุ หะญูร์, *อัล-อิศอบะฮ์*, เล่ม 1 หน้า 572

⁹ อิบนุ ฮิซาม ได้ตั้งหัวข้อไว้ในหนังสือของท่านว่า การรับอิสลามของฟิระฮุ บิน อัมร์ อัล-ญุซามีย หน้า 591

¹⁰ ฟารูก หัมมาละฮุ, *อัล-อะลาเกอด อัล-อิสลามียะฮ์ อัน-นัศรอเนียฮ์ ฟี อัล-อะฮ์ด อัน-นะบะวี*, หน้า 127

แต่การเผยแพร่ศาสนาของท่านนบี คืออัลลิลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ถึงไปยังเขา ทำให้เขาเข้ารับอิสลาม และได้ส่งตัวแทนไปหาท่านนบี คืออัลลิลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ที่เมืองมะดีนะฮ์ พร้อมกับมอบของขวัญให้แก่ท่านนบี คืออัลลิลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เมื่อพวกโรมันทราบข่าวการเข้ารับอิสลามของเขา พวกเขาได้กักขังเขาไว้ หลังจากนั้นได้ประหารชีวิตเขา มีรายงานว่าขณะที่เขาถูกนำไปยังแทนประหาร เขาได้กล่าวส่งสลามมายังท่านนบีในบทกลอนที่ว่า

بَلَّغَ سَرَاةَ الْمُسْلِمِينَ بِأَنِّي سَلَّمَ لِرَبِّي أَعْظَمِي وَمَقَامِي

“ จง นำ ข่าว ไป บอก ผู้ ทรง เกียรติ ของ มุสลิมเถิดว่า แท้จริง ฉันขอมอบร่างกายและตำแหน่งของฉันให้แก่พระผู้อภิบาลของฉันแล้ว”¹

คณะตัวแทนเผ่าฆ็อสसान

ฆ็อสसान เป็นเผ่าอาหรับที่ลือชื่อ เชื้อสายเดิมของพวกเขาสืบกลับไปถึง อัล-อัชดี² พวกเขามีอำนาจปกครองเมือง ดิมชุก (ดามัสกัส) และเมืองใกล้เคียง รวมถึงหัวเมืองระหว่างดามัสกัสกับเมืองหิมส์ (ฮอมส์) ซึ่งเป็นการปกครองภายใต้อาณัติของโรมันอีกที กษัตริย์ของพวกเขาเป็นที่รู้จักกันในนาม อัล-ฆะสะลีนะฮ์ พวกเขายึดมั่นในศาสนาคริสต์และร่วมกับโรมันในการเผชิญหน้ากับอิสลาม มีชายสามคนจากฆ็อสसानได้มาหาท่านนบี คืออัลลิลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในเดือนเราะมะฎอนปีที่สิบแห่งการอพยพ³ พวกเขาทั้งหมดได้รับอิสลามและกลับไปยังถิ่นฐานของพวกเขาแต่ไม่แสดงตนว่าได้รับอิสลามแล้ว เนื่องจากกลัวอันตรายจากชาวโรมัน สองคนจากพวกเขาได้เสียชีวิตลงก่อนการพิชิตเมืองฮาม และคนที่สามได้มาหาท่านนบิ อุบัยดะฮ์ก่อนสงครามยุทธมุก และท่านนบิ อุบัยดะฮ์ได้ให้การต้อนรับเขาอย่างสมเกียรติ⁴

¹ คุรุลอะฮ์ดีของคณะตัวแทนกลุ่มนี้ใน อิบน์ อีซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, เล่ม 4 หน้า 592

² ฟารุก หัมมาดะฮ์, อัล-อะลาเกอฮ์ อัล-อิสลามียะฮ์ อัน-นัศรอเนียฮ์ ที่ อัล-อะฮ์ดี อัน-นะบะวียะฮ์, หน้า 155

³ อิบน์ สะอูด, อัล-ฆะวะอะกอด อัล-กุบรอ, เล่ม 1 หน้า 337, อิบน์ อัล-กัอ์ยิม, ซาด อัล-มะอาด, เล่ม 3 หน้า 669

⁴ อิบน์ อัล-กัอ์ยิม, ซาด อัล-มะอาด, เล่ม 3 หน้า 669, อิบน์ สัยยิดดินนาส, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, เล่ม 2 หน้า 256

หาติม” ท่านนบีถามว่า “ผู้ที่วิ่งหนีจากอัลลอฮ์และศาสนทูตของพระองค์กระนั้นหรือ?” เธอเล่าว่า จากนั้นท่านนบีก็เดินผ่านและทิ้งฉันไป จนกระทั่งวันรุ่งขึ้น ท่านก็ผ่านมายังฉันอีก ฉันก็กล่าวแก่ท่านเช่นเดิม แล้วท่านก็ตอบแก่ฉันเหมือนเมื่อวาน จนกระทั่งถัดมาอีกวัน ท่านก็ผ่านมาอีก และฉันก็หมดหวังจากท่านแล้ว จากนั้นมีชายคนหนึ่งซึ่งอยู่ข้างหลังท่านได้ส่งสัญญาณให้ฉันลุกขึ้น และพูดกับท่านนบี ฉันได้ยืนขึ้นแล้วพูดว่า โอ้ ศาสนทูตของอัลลอฮ์ พ่อของฉันตายแล้ว และทูตของฉันก็หายไปอีก โปรดส่งสารฉันเถอะ อัลลอฮ์ยอมโปรดปรานแก่ท่าน ท่านนบีกล่าวว่า “ฉันได้ทำตามคำขอแล้ว แต่เธออย่ารีบร้อนที่จะออก จนกว่าเธอจะพบคนที่เชื่อถือได้จากกลุ่มชนของเธอ เพื่อนำเธอกลับสู่มาตุภูมิ แล้วเธอค่อยมาขออนุญาตจากฉันได้” เธอเล่าว่า ฉันได้ถามถึงชายที่ส่งสัญญาณให้ฉันพูดกับท่านนบีว่าเขาเป็นใคร? ก็ได้คำตอบว่าเขาคือ อะดีย์ บิน อับดุลิษ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ และฉันยังอยู่ที่นั่น จนกระทั่งมีคาราวานจากเมือง บะลีย์ หรือ กุฎออะฮ์ และฉันต้องการไปหาอะดีย์พี่ชายของฉันที่เมืองซาม ฉันเลยไปหาท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม พลังกล่าวแก่ท่านว่า โอ้ ศาสนทูตของอัลลอฮ์ คนกลุ่มหนึ่งจากกลุ่มชนของฉันได้มายังมะดีนะฮ์แล้ว ซึ่งฉันเชื่อถือในพวกเขาว่าจะนำฉันกลับไปได้ แล้วท่านนบีก็ให้ฉันแต่งตัว ให้พาหะ และให้ค่าใช้จ่ายในการเดินทางแก่ฉัน จนกระทั่งฉันได้ถึงมายังเมืองซาม¹

หลังจากน้องสาวของเขาถูกจับเป็นเชลย และเขาได้หนีไปยังเมืองซาม อะดีย์รู้สึกสับสนและลังเลมาก

แต่หลังจากที่ท่านนบีได้ปฏิบัติกับเธออย่างสมศักดิ์ศรี และเธอได้ถึงมายังเมืองซามแล้ว อะดีย์ก็ได้พรรณนาการเดินทางมาถึงของเธอว่า “ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ แท้จริงฉันอยู่กับครอบครัวของฉันที่นี้ ครั้นเมื่อฉันได้มองไปยังแคว้นที่มุ่งมายังฉัน ฉันก็ถามว่า ลูกสาวของหาติมหรือ? แล้วก็เป็นอย่างจริง ๆ ครั้นเมื่อเธอได้มายืนอยู่ต่อหน้าฉัน เธอกล่าวตำหนิฉันอย่างเสียงดังว่า โอ้คนที่ตัดญาติ คนที่อธรรมเอ๋ย พาครอบครัวตัวเองไป และปล่อยพวกเราไว้ข้างหลัง ฉันกล่าวว่า โอ้ น้องสาวของฉัน อย่าได้พูดอะไรนอกจากสิ่งที่ดีเกิด ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ ฉันไม่มีข้อแก้ตัวใด ๆ ฉันเป็นตามที่เธอพูดจริง ๆ จากนั้นเธอก็ได้อาศัยอยู่กับฉัน ฉันจึงได้ซักถามกับเธอซึ่งเป็นผู้หญิงที่รอบคอบว่า เธอเห็นว่ามีหมัดเป็นเช่นไร? เธอตอบว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ ฉันเห็นว่าท่านต้องรีบติดต่อเขาโดยเร็ว หากเขาเป็นศาสนทูตจริงแล้ว แน่อนสำหรับคนที่รูกหน้าไปก่อนนั้นย่อมมีความประเสริฐ และหากเขาเป็นพระราชา แน่อนท่านก็จะไม่ถูกทำให้ต่ำต้อยในศักดิ์ศรี และท่านก็ยังเป็นท่าน ฉันกล่าวว่า สาบานต่ออัลลอฮ์ นี่คือการเห็นที่ถูกต้องที่สุด”²

จากนั้นอะดีย์ บิน หาติม จึงเดินทางจากเมืองซามไปยังมะดีนะฮ์ เพื่อพบกับท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในช่วงกลางปีที่เก้าฮิจญ์เราะฮ์ศักราช³

¹ อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 4 หน้า 579

² อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 4 หน้า 580

³ จากรายงานของ อิบน์ อบี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 142

ฉัน เกรง ว่า มัน จะ ล่า เฝ้า อยู่น เอง ”¹
อะดียัยยังได้สอบถามท่านนบีเกี่ยวกับการถือศีลอดและการละหมาดศุบห์(ละหมาดฟัจญ์รุ)ด้วย²

แท้จริงแล้ว เขาเป็นคนที่รักศาสนาและศาสนิกต่าง ๆ จนกระทั่งมีรายงานว่าเขาได้กล่าวว่า
“ไม่มีเวลาละหมาดใดได้มาถึง นอกจากว่าฉันเฝ้าคิดถึงมันอยู่ตลอด”³

รายงานได้ยืนยันว่าเขาเป็นผู้ที่มีความหนักแน่นในศาสนา สนับสนุนท่านอับู บักร์
ในช่วงที่เกิดกลุ่มกบฏอกนอกศาสนา กล่าวคือ เขามีส่วนร่วมในการเก็บชะกาตต่าง ๆ จากกลุ่มชนของเขา
และมีส่วนร่วมในการปกป้องผู้ศรัทธาจากผู้ที่เป็นกบฏ

อัล-บุคอรีย์ได้รายงานในตำราของท่านมีบทหนึ่งชื่อว่า “เรื่องราวของเผ่าฎ็อยยัย”
ท่านได้รายงานเรื่องของอะดียัยจากคำบอกเล่าของอะดียัยเองที่เล่าว่า เราได้มายังท่านอุมร์ บิน อัล-ค็อฏฏอบ
เป็นขบวนๆ แล้วท่านอุมร์ก็เรียกชื่อพวกเขาทีละคนพวกเขา แล้วฉันกล่าวแก่อุมร์ว่า ท่านไม่รู้จักฉันหรือ?
อุมร์ตอบว่า รู้จักสิ ท่านรับอิสลาม ขณะที่พวกเขายังปฏิเสธ ท่านมุ่งมาหา ขณะที่พวกเขาหันหลังให้
ท่านรักษาสัญญา ขณะที่พวกเขาบิดพลิ้ว ท่านเห็นดีกับอิสลาม ขณะที่พวกเขารังเกียจ อะดียัยกล่าวว่า
ถ้าฉันฉันก็ไม่ติดใจท่านแล้ว(ที่เอ่ยชื่อของพวกเขาก่อนฉัน)”⁴

เขาเป็นคนแรกที่นำชะกาตมายังท่านอับู บักร์ในเมืองมะดีนะฮ์ หลังจากที่ท่านนบีเสียชีวิต
และเขายังมีบทบาทในการห้ามมิให้กลุ่มชนของเขาเป็นกบฏด้วย⁵

อะดียัยยังมีส่วนร่วมในการพิชิตเมืองต่าง ๆ ในสมัยการปกครองของท่านอับู บักร์ และอุมร์
เราะฎิยัลลอฮุอันฮุม่า และได้ร่วมในการพิชิตอิรัก เปอร์เซีย เช่นอัล-มะดาอินเมืองหลวงของอาณาจักรเปอร์เซีย
และเขาได้เห็นขุมทรัพย์ของเปอร์เซียตกอยู่ในมือของมุสลิม ดังที่ท่านนบีสัญญาไว้
และเขาได้อาศัยอยู่ในเมืองกุฟะฮ์พร้อมกับท่านอะลี เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ⁶

ชาวคริสต์นัจญ์รอน⁷

นัจญ์รอนเป็นแคว้นใหญ่ ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของคาบสมุทรอาหรับ⁸ เป็นที่อาศัยของหลายเผ่า
และยังมีหลาย ๆ เมืองที่มีความเจริญรุ่งเรือง และศาสนาคริสต์เป็นที่แพร่หลายมีความเข้มแข็งในยุคก่อนอิสลาม

¹ อิบน์ กะษีร์, *อัลด-ด็อฟสิร์*, เล่ม 1 เล่ม 582 ในการด็อฟสิร์ สูเราะฮ์ อัล-มาอิดะฮ์ ท่านได้วิเคราะห์หะดิษบทนี้ด้วย

² อิบน์ หะญูร์, *อัล-อิศอบะฮ์*, เล่ม 2 หน้า 468

³ เรื่องเดียวกัน

⁴ อัล-บุคอรีย์, *กิตาบ อัล-มะฆอซี*, เล่ม 5 หน้า 123

⁵ อิบน์ หะญูร์, *ฟีตห์ อัล-บารี*, เล่ม 2 หน้า 328

⁶ อิบน์ หะญูร์, *ฟีตห์ อัล-บารี*, เล่ม 2 หน้า 329

⁷ อัล-บุคอรีย์ ได้ตั้งชื่อเรื่องในตำราของท่าน *กิตาบ อัล-มะฆอซี*, *باب กิตะฮะฮ์ อะฮ์ล นัจญ์รอน*, เล่ม 5 หน้า 120

⁸ ยากูต อัล-หะมะวีรีย์, *มุญัม์ม อัล-บุลदान*, เล่ม 5 หน้า 266

ต่อมาบาทหลวงจึงเรียกชายคนหนึ่งจากนักบุญรอน เรียกกันว่า อับดุลลอฮฺ บิน ซุเราะห์บีล เป็นชาว ซู อัศบะห์ มาจาก ฮิมยร์ บาทหลวงสั่งให้เขาอ่านศาสน์ของท่านนบี และถามความเห็นของเขา เขาก็ได้ตอบเช่นเดียวกับซุเราะห์บีล บาทหลวงจึงสั่งให้เขาออกไปนั่งข้าง ๆ จากนั้นได้เรียกอีกคน เรียกกันว่า ญับบาร บิน พัยฎ์ จากเผ่าอัล-หารีษ บิน กะอูบ เป็นคนหนึ่งจากเผ่า อัล-หิมาส แล้วสั่งให้เขาอ่านศาสน์ของท่านนบีและถามความเห็นของเขา เขาก็ได้ตอบเช่นเดียวกับซุเราะห์บีลและอับดุลลอฮฺ บาทหลวงจึงสั่งให้เขาออกไปนั่งข้าง ๆ

ครั้นเมื่อได้รวบรวมความเห็นจากพวกเขาแล้ว บาทหลวงได้สั่งให้นำระฆังมา แล้วตีประกาศ และให้ประดับไฟและผ้าสีดำตามโบสถ์ต่าง ๆ พวกเขาจะปฏิบัติเช่นนั้นเมื่อพวกเขาตื่นตระหนกในตอนกลางวัน และหากเป็นเวลากลางคืนพวกเขาก็จะตีระฆังและประดับไฟตามโบสถ์ต่าง ๆ เมื่อมีเสียงระฆังและประดับด้วยผ้าสีดำตามโบสถ์ ทุกคนที่อาศัยอยู่ในระหว่างหุบเขา (ที่ราบ ทุ่งทุ่ง หรือ หมู่บ้าน ต่าง ๆ) ก็มารวมตัวกัน - ความกว้างของหุบ หรือ ทุ่ง ใช้เวลาเดินทางหนึ่งวันด้วยสำหรับพาหนะที่เดินทางเร็ว มีจำนวน 73 หมู่บ้าน กำลังพล 120,000 คน - จากนั้นบาทหลวงก็อ่านศาสน์ของท่านนบี คืออัลลิลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม และถามความเห็นจากพวกเขา สุดท้ายก็มีมติว่าให้ส่งซุเราะห์บีล บิน วดาอะฮฺ อัล-ฮัมดานีย์ เป็นผู้นำตัวแทนไปหาท่านนบี¹

ผลจากการประชุมหารือของบรรดาปราชญ์ได้ลงมติให้ส่งตัวแทนหกสิบคนที่เดินทางด้วยม้า ในจำนวนนั้นมีคนมีตำแหน่งระดับสูงจำนวนยี่สิบสี่คนอยู่ด้วย ในยี่สิบสี่คนนั้นมีสามคนที่เป็นผู้รับผิดชอบหลัก คือ

1) อัล-อากีบ ที่เป็นผู้ตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ชื่อว่า อับดุลมะสีห์ และมี 2) อัล-ฮัยยิด ผู้ดูแลการเงินและการให้บริการต่าง ๆ ชื่อว่า อัล-ฮัยฮัม และมี 3) อัล-กุฟ (บาทหลวง) ที่ชื่อ อับนุ หารีษะฮฺ บิน อัลเกาะมะฮฺ พี่น้องจากบ努 บักร์ บิน วาฮิล

อับนุ หารีษะฮฺ นั้น เป็นคนที่มีเกียรติในหมู่พวกเขา คอยสอนตำราแก่พวกเขา บรรดาพระราชาของโรมันที่เป็นคริสต์ต่างยกย่องเขา ให้เขามีตำแหน่งและให้เขาเป็นที่ปรึกษา ยังสร้างโบสถ์ต่าง ๆ แก่เขา และให้เกียรติแก่เขาอย่างมาก ด้วยความเคารพอย่างสูงต่อความรู้และการทุ่มเทของเขาเพื่อศาสนา

เมื่อพวกเขาเดินทางถึงเมืองมะดีนะฮฺ พวกเขาเปลื้องชุดสำหรับการเดินทาง แล้วสวมใส่อาภรณ์ที่ได้เตรียมมาได้แก่เสื้อจากผ้าไหมและแหวนทอง จากนั้นพวกเขาเข้าพบท่านนบี แล้วกล่าวทักทายแก่ท่าน แต่ท่านไม่ตอบ พวกเขาพูดกับท่านทั้งวัน แต่ท่านไม่พูดด้วย เพราะพวกเขาสวมเสื้อผ้าและแหวนทองพวกนั้น พวกเขาจึงตามหาอุษมาน บิน อัฟฟาน และอับดุลเราะมาน บิน เอาฟี เนื่องจากทั้งสองคนเป็นที่รู้จักของพวกเขาเพราะเคยนำคาราวานสินค้าไปยังนักบุญรอนในยุคก่อนอิสลาม สุดท้ายพวกเขาก็พบสองคนนั้นอยู่ที่ชุมนุมหนึ่งของชาว มุฮาญีรีนและอันศอร พวกเขาบอกว่า ใจ้ อุษมาน ใจ้ อับดุลเราะมานเอ๋ย แท้จริงศาสนทูตของพวกท่านส่งสาสน์ไปยังเรา แล้วพวกเราตอบรับท่านแล้ว เราทักทาย

¹ อิบน์ กะษีร์, *อัต-ตัฟซีร์*, เล่ม 1 เล่ม หน้า 370-371

แต่ท่านไม่ตอบ เราพยายามพูดกับท่านทั้งวันแล้ว ท่านทั้งสองจงช่วยเราเถิด ท่านมีความเห็นเช่นไร จะให้เรากลับไหม? ทั้งสองจึงพูดกับอะลี บิน อิบิฏอ ลิบ ซึ่งนั่งอยู่ด้วย ไซ้ อญู อัล-หะสัน ท่านเห็นอย่างไร? อะลี ยตอบแก่ทั้งสองว่า ฉันเห็นว่าให้พวกเขาเปลื้องชุดและแหวนทองนั้นออก และให้สวมชุดเดินทาง จากนั้นให้กลับไปหาท่านนบี พวกเขาจึงได้ทำตามคำแนะนำ แล้วกลับไปหาท่านอีกครั้ง พวกเขาทักทายท่านนบี แล้วท่านก็ตอบรับคำทักทายของพวกเขา¹

เมื่อพวกเขาพบกับท่านนบีแล้ว ท่านกล่าวแก่บาทหลวงว่า “ไซ้ อญู ฮาริษ เอัย จงรับอิสลามเถิด” เขาก็ตอบว่า ฉันเป็นมุสลิมแล้ว ท่านนบีกล่าวว่า “ไซ้ อญู ฮาริษ เอัย จงรับอิสลามเถิด” เขาตอบว่า แท้จริงฉันรับอิสลามก่อนท่านแล้ว ท่านนบีกล่าวว่า “ท่านโกหกสามประการที่เป็นอุปสรรคแก่ท่านในการเป็นมุสลิม คือ ท่านอ้างว่าอัลลอฮ์มีบุตร ท่านบริโภคน้ำเนื้อสุกร และท่านดื่มเหล้า”²

การสนทนาระหว่างท่านนบีและพวกเขาเป็นเวลานาน จนกระทั่งหัวหน้าของพวกเขากล่าวแก่ท่านนบีว่า ท่านดำอีซา(พระเยซู) และกล่าวว่าเขาเป็นบ่าวของอัลลอฮ์ จากนั้นคนหนึ่งจากพวกเขากล่าวขึ้นว่า ใครเป็นบิดาของอีซา ใครเป็นบิดาของอีซา? ท่านนบีก็นิ่งเฉยไม่รีบร้อนที่จะตอบ จนกระทั่งอัลลอฮ์มีบัญชาลงมาด้วยการประทานโองการว่า

﴿ إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٥٩﴾ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُن مِّنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿٦٠﴾ فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ آبَاءَنَا وَأَبْنَاكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنْفُسَنَا وَأَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَل لَّعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكٰذِبِينَ ﴿٦١﴾ [آل عمران: ٥٩-٦١]

ความว่า “แท้จริงอุปมาของอีซานั้นอุปมาดังอาดัม พระองค์ทรงบังเกิดเขาจากดิน และได้ทรงประกาศิตแก่เขาว่าจงเป็นขึ้นเถิด แล้วเขาก็เป็นขึ้น ความจริงนั้นมาจากพระเจ้าของเจ้า(มุฮัมมัด) ดังนั้นเจ้าจงอย่าเป็นคนหนึ่งในหมู่ผู้สงสัย ดังนั้นผู้ใดที่ได้เถียงเจ้าในเรื่องของเขา(อีซา)หลังจากที่ได้มีความรู้มายังเจ้าแล้ว ก็จงกล่าวเถิดว่า ท่านทั้งหลายจงมาเถิด เราจะเรียกลูก ๆ ของเราและลูกของพวกท่าน และเรียกบรรดาผู้หญิงของเราและบรรดาผู้หญิงของพวกท่าน ตัวของพวกเราและตัวของพวกท่าน แล้วเราก็จะวิงวอนกันต่ออัลลอฮ์ ด้วยความนอบน้อม โดยที่เราจะขอให้การสาปแช่งของอัลลอฮ์ประสบแก่บรรดาผู้ที่พูดโกหกระหว่างเรา” (อาล อิมรอน : 59-61)

เมื่อโองการที่เกี่ยวข้องกับการสาบานสาปแช่งกันถูกประทานลงมา ท่านนบีก็เรียกร้องพวกเขาให้กระทำการสาบานทำสาปแช่งระหว่างกัน ท่านนัดกับพวกเขาในวันรุ่งขึ้น

¹ อิบิฏอ อัล-ก๊อยฮิม, *ชาด อัล-มะฮาด*, เล่ม 3 หน้า 629-633

² อิบิฏอ อิบิ ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 406 , อิบิฏอ หะญูร์, *ฟัตห์ อัล-บารี*, เล่ม 16 หน้า 259, และอุมร์ บิน ซัยบะฮ์, *ตารีค อัล-มะดีนะฮ์*, เล่ม 2 หน้า 583

พวกเขาจึงปรึกษาหารือกัน จากนั้นคนหนึ่งได้กล่าวขึ้นว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ หากเขาเป็นศาสนทูตจริงและเราสาบานสาปแช่งกับเขา เราและลูกหลานของเรายอมขาดทุนแน่นอน¹ และกล่าวว่า หากเขาเป็นศาสนทูตจริง แล้วเราร่วมสาบานสาปแช่งกันและกันกับเขา เรายอมพินาศ ไม่เหลือผมและเล็บของเราบนหน้าแผ่นดินเลย²

นอกจากนั้น เมื่อบางคนจากพวกเขาได้เห็นความยุติธรรม คำพูดที่ดี และความซัจจริงของท่านบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام ก็ตกลงกันว่าจะน้อมรับคำตัดสินภายใต้อาณัติของท่าน และจะไม่สาบานสาปแช่งกันและกัน ชูเราะห์บีลแกนนำของพวกเขากล่าวว่า ฉันเห็นว่าเขาไม่ใช่คนที่จะปกครองด้วยความอธรรมเด็ดขาด³

ครั้งวันรุ่งขึ้น ท่านนบีมาพร้อม กับฟาฏิมะฮ์, หะสัน, หุสัยน์ และอะลีย แล้วท่านก็เรียกพวกเขาให้มาร่วมสาบาน พวกเขากลัว และบางคนก็หลบตามมุम्मัสยิด เนื่องจากพวกเขาว่าการวิงวอนของท่านยอมถูกตอบรับ เกรงว่าพวกเขาจะถูกสาปแช่ง จากนั้น ชูเราะห์บีลก็เข้ามาหาท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام แล้วกล่าวว่า ฉันเห็นสิ่งที่ดีกว่าการสาบานสาปแช่งกันและกัน ท่านนบีกล่าวว่า “คือสิ่งใด?” ชูเราะห์บีลกล่าวว่า คือ คำบัญชาตัดสินของท่านตั้งแต่วันนี้จนถึงกลางคืน จากกลางคืนจนถึงกลางวัน トラบใดที่ท่านบัญชาต่อเรา ถือว่าเป็นที่อนุมัติ ท่านนบีกล่าวว่า “อาจจะมีคนคอยตำหนิต่านอยู่เบื้องหลังหรือไม่?” ชูเราะห์บีลจึงกล่าวว่า ท่านจงถามสหายของฉันเถิด ท่านนบีก็ถามและได้คำตอบว่า ไม่มีสิ่งใดเข้าและออกจากเผ่าของเรา นอกจากต้องผ่านความเห็นของชูเราะห์บีลเท่านั้น ท่านนบีจึงกลับไปโดยไม่มี การสาบานสาปแช่งกัน วันถัดมาท่านก็ไปหาพวกเขา และได้ประนีประนอมแก่พวกเขา และเขียนสัญญาแก่พวกเขา มีใจความว่า “ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ ผู้ทรงปรานี ทรงเมตตาเสมอ นี่คือนครที่มุหัมมัด ศาสนทูตแห่งอัลลอฮ์ ส่งถึงชาวนัจญ์รอนเป็นการประกาศอาณัติการปกครองเหนือพวกเขา แท้จริงในทุก ๆ ผลผลิต สีขาว สีดำ สีเหลือง อินทผลัม และแป้งสาลี ให้เป็นของพวกเขา โดยพวกเขาจ่ายเป็นเลือดคูลุม (เลือดเกเราะ) 2,000 ชูด แบ่งเป็นในเดือนเศาะฟัร 1,000 และในเดือนเราะฎ็อบอีก 1,000 พร้อมกับแต่ละชูดนั้นให้จ่ายเงิน 1 อูกียะฮ์ (200 กรัม) ดังนั้นสิ่งที่เกินหรือน้อยกว่าภาษีที่เก็บก็ให้ใช้หลักการคำนวณ และสิ่งที่พวกเขาครอบครอง ไม่ว่าจะ เป็นเลือดเกเราะะ ม้า อูฐ หรือสินค้า ก็ถูกเก็บโดยการคิดคำนวณเปรียบเทียบ และจำเป็นแก่ชาวนัจญ์รอนต้องให้ที่พักและเครื่องอำนวยความสะดวกแก่ผู้แทนที่ฉันส่งไปเป็นเวลา 20 วัน และอย่าให้พวกเขาต้องถูกรังจรจัดเก็บชะกาตเกินหนึ่งเดือน และต้องให้เยี่ยมเลือดเกเราะะ 30 ชูด ม้า 30 ตัว อูฐ 30 ตัว เมื่อมีความเสียหาย หรืออุปสรรค หรืออุบาย ในสิ่งที่ให้เยี่ยม ตัวแทนของฉันก็ต้องชดใช้ และสำหรับชาวนัจญ์รอน และบริวาร ย่อมอยู่ในการพิทักษ์คุ้มครองของอัลลอฮ์ ในความรับผิดชอบของมุหัมมัด ซ็วิต ศาสนา แผ่นดิน

¹ อุมร์ บิน ซับบะฮ์, *ตารีค อัล-มะดีนะฮ์*, เล่ม 2 หน้า 584

² อิบน์ กะษีร, *อัด-ดีฟตีร์*, เล่ม 1 หน้า 371

³ อิบน์ อัล-กัอยฮิม, *ชาค อัล-มะฮาก*, เล่ม 3 หน้า 643

ทรัพย์สิน คนที่อยู่หรือเดินทาง ครอบครัว และคนติดตามของพวกเขา และไม่เปลี่ยนแปลงสิ่งที่พวกเขาเป็นอยู่ และไม่เปลี่ยนแปลงสิทธิใด ๆ ศาสนา บาทหลวง นักพรต และผู้ดูแลโบสถ์¹ และทุกสิ่งที่อยู่ในมือของพวกเขา ไม่ว่าจะเป็นน้อยหรือมาก จะไม่มีดอกเบีย ไม่มีการพิพาทเรื่องเลือดเนื้อยุคก่อนอิสลาม พวกเขาจะไม่ถูกเกณฑ์ให้ออกรบ ไม่ถูกเก็บภาษีร้อยละสิบ และจะไม่มีทหารใด ๆ มาเหยียบย่ำแผ่นดินพวกเขา ผู้ใดมาทวงสิทธิ์ในพวกเขา พวกเขาจะไม่ได้รับความเป็นธรรม โดยที่พวกเขาไม่ธรรมและไม่ถูกอธรรม ณ ัจญ์รอน และ ผู้ใดบริโภคนอกเบียที่มีมาก่อนนี้แล้ว ย่อมไม่อยู่ในความรับผิดชอบของฉัน บุคคลหนึ่งจากพวกเขาจะไม่ถูกลงโทษเพราะการอธรรมของผู้อื่น สิ่งที่อยู่ในสวรรค์นี้เป็นการคุ้มครองของอัลลอฮ์ ในความรับผิดชอบของมุฮัมมัดตลอดไป จนกว่าอัลลอฮ์จะมีบัญชา ตราบเท่าที่พวกเขาบริสุทธิ์ใจ และทำดีในหน้าที่ของพวกเขา โดยที่พวกเขาไม่กลับไปอธรรม”²

เนื่องจากเหตุการณ์ครั้งนี้ อัลลอฮ์ได้ประทานโองการในสุเราะฮ์ ออล อิมรอน ลงมาว่า

﴿ إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٥٨﴾ الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُن مِّنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿٥٩﴾ فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِن بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نُبَيِّنْ لَكُمْ وَنُبَيِّنْ لَكُمْ وَأَنْفُسَنَا وَأَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكٰذِبِينَ ﴿٦٠﴾ إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ وَمَا مِن إِلَهٍ إِلَّا اللَّهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦١﴾ فَإِن تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِالْمُفْسِدِينَ ﴿٦٢﴾ قُلْ يَتَّخِذُ الْبٰشِرُونَ إِلٰهَاتٍ إِلَىٰ لِلَّهِ سِوَاهُ وَإِنَّ إِلٰهًا مَّا يَشْعُرُونَ وَلَا يَأْتِيهِمْ سَاعَةٌ وَلَا يَذَرُهمُ وَإِنَّ إِلٰهًا مَّا يَشْعُرُونَ وَلَا يَأْتِيهِمْ سَاعَةٌ وَلَا يَذَرُهمُ وَإِنَّ إِلٰهًا مَّا يَشْعُرُونَ وَلَا يَذَرُهمُ ﴾ [آل عمران: ٥٩-٦٤]

ความว่า “แท้จริงอุปมาของอีซานั่น อุปมาดังอาดัม พระองค์ทรงบังเกิดเขามาจากดิน และได้ทรงประกาศิตแก่เขาว่า จงเป็นขึ้นเถิด แล้วเขาก็เป็นขึ้น ความจริงนั้นมาจากผู้อภิบาลของเจ้า (มุฮัมมัด) ดังนั้นเจ้าจงอย่าเป็นคนหนึ่งในหมู่ผู้สงสัยเป็นอันขาด ดังนั้นผู้ใดที่ได้เถียงเจ้าในเรื่องของเขา (อีซา) หลังจากที่ได้มีความรู้มายังเจ้าแล้ว ก็จงกล่าวเถิดว่า ท่านทั้งหลายจงมาเถิด เราก็จะเรียกลูกๆ ของเรา และลูกของพวกท่าน และเรียกบรรดาผู้หญิงของเรา และบรรดาผู้หญิงของพวกท่าน และตัวของพวกเรา และตัวของพวกท่าน แล้วเราก็จะวิงวอนขอต่ออัลลอฮ์ด้วยกัน ด้วยความนอบน้อม โดยที่เราจะขอให้พระองค์ทรงสาปแช่งพึงประสบแก่บรรดาผู้ที่พุดโกหก แท้จริงเรื่องนี้ (คือเรื่องทีนปีศาจซึ่งเกิดมาโดยไม่มีพ่อ) เป็นเรื่องจริง และไม่มีผู้ควรได้รับการเคารพสักการะใดๆ นอกจากอัลลอฮ์เท่านั้น และแท้จริงอัลลอฮ์คือผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงปรีชาญาณ แล้วหากพวกเขาผินหลังให้ แน่อนอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงรู้ดีต่อผู้บ่อนทำลายทั้งหลาย จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า โอ้อับรรดาผู้ได้รับคัมภีร์

¹ อุมร์ บิน ซับบะฮ์, *ตาริค อัล-มะดีนะฮ์*, เล่ม 2 หน้า 585

² อุมร์ บิน ซับบะฮ์, *ตาริค อัล-มะดีนะฮ์*, เล่ม 2 หน้า 584-586, อู อู ยูสุฟ, *กิตาบ อัล-เคาะรอญญ์*, หน้า 73, อิบน์ สะอูด, *อัญญาเราะบะกอด อัล-กูบรอ*, เล่ม 3 หน้า 358

จ ง ม า ยั ง ถั อ ย ค ำ ห นี ง ซึ่ ง เ ท ำ เ ที ย ม กั น
(คือไม่ขัดแย้งกันเนื่องจากทั้งคัมภีร์เตารอตและอินญิลได้บัญญัติไว้อย่างเดียวกัน)
ระหว่างเราและพวกท่าน นั่นคือเราจะไม่เคารพสักการะนอกจากพระองค์เท่านั้น
แ ล ะ เ ร า จ ะ ไ ม่ ใ ห้ ลี ง ไ ต เ ป็ น ภ า คี กั บ พ ร ะ อ ง ค์
และพวกเรบางคนก็จะไม่ยึดถืออีกบางคนเป็นพระเจ้าอื่นจากอัลลอฮ์ แล้วหากพวกเขาผิดหลังให้
ก็จะกล่าวเถิดว่า พวกท่านจงเป็นพยานด้วยด้วยว่า แท้จริงพวกเราเป็นผู้น้อมตาม” (อาละอิมรอน :
59-64)

โครงการเหล่านี้ได้เริ่มต้นและลงท้ายด้วยการสนทนาโต้ตอบกับชาวคริสเตียนในทุกยุคทุกสมัยว่า “ความจริง
นั้นมาจากผู้อภิบาลของเจ้า(มุหัมมัด) ดังนั้นเจ้าจงอย่าเป็นคนหนึ่งในหมู่ผู้สงสัยเป็นอันขาด” อนึ่ง
ชาวคริสเตียนในยุคปัจจุบันต่างทราบดีว่าสารของมุหัมมัดและการเป็นศาสนทูตของท่านนั้นเป็นความจริง
ดั่ง ที่ ช า ว นั จ ญ์ ร อ น ที่ นั บ ถี อ ศ า ส น า ค ริ ส ต์ ท ร า บ กั น ดี ณ เ ว ล า นั้ น แ ต่ ท ำ
ที่ยังปฏิเสธนั้นคือพฤติกรรมที่แสดงถึงการฝ่าฝืนอัลลอฮ์และต่อศาสนทูตของพระองค์

ขณะที่ท่านนบี คือลลลลลลลลลลลลลลลลลลลล ได้ทำสนธิสัญญากับชาวคริสเตียนแห่งนัจญรอน
พวกเขาได้ขอให้ท่านนบีส่งตัวแทนที่มีความซื่อสัตย์ไปคนหนึ่งไปพร้อมพวกเขา ท่านนบีจึงตอบรับทันทีว่า “แน่นอน
ฉัน จ ะ ส่ ง ตั ว แ ท น ที่ แ ส น จ ะ ซื่อ สั ต ย์ ที่ สຸ ด ไป พ ร ้อม กั บ พ ว ก เจ ำ ”
บรรดาสาวกของท่านต่างก็หวังว่าเขาจะเป็นผู้ถูกคัดเลือกในเกียรติอันนี้ และแล้วท่านนบีกล่าวขึ้นว่า “ลุกขึ้นมาซิ
อับดุลมุบัยยะฮ์” แล้วท่านจึงส่งเขาไปพร้อมกับพวกเขา¹

เมื่อคณะตัวแทนกลับถึงไปยังเมืองนัจญรอน
ก็ได้กล่าวอ้างเพื่อปกป้องตนเองต่อหน้าปวงชนของพวกเขาวงศ์พวกเขาได้ทำสัญญาสันติภาพไว้กับมุหัมมัดแล้ว
และพวกเขายอมจ่ายญิซยะฮ์ให้กับท่าน เนื่องจากกลัวว่าท่านจะสาปแช่งพวกเขา
พวกเขาต่างทราบกันดีต่อการเป็นศาสนทูตของท่าน แต่กระนั้นก็ตามพวกเขาไม่ยอมจำนนที่จะเข้ารับอิสลาม
ต่อมาได้มีชายสองคนจากพวกเขาได้รีบรุดเข้าพบท่านนบีทันที แล้วหนึ่งในสองคนนั้นก็เข้ารับอิสลาม เขามีนามว่า
บิซร์ และได้มาใช้ชีวิตร่วมกับท่านและได้จับชีวิตลงในฐานะผู้พลีชีพเพื่อปกป้องอิสลามภายหลังจากนั้นไม่นาน²

การที่ท่านนบีได้ส่งอับดุลมุบัยยะฮ์ไปเมืองนัจญรอนนั้นช่างมีความดียิ่งนัก
เพราะท่านเป็นแบบอย่างที่ดีแก่พวกเขา เป็นนักเผยแผ่ที่เปี่ยมด้วยความสิริมงคล
เป็นนักบริหารการการเงินการคลังที่มีคุณภาพ³
ได้มีการถกเถียงและโต้ตอบกันระหว่างท่านกับบาทหลวงคริสต์ชาวนัจญรอนเกี่ยวกับการประทานอัลกุรอาน

¹ อิบน์ อุบี ซัยยะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 408, เศาะฮิหฺ อัล-บุคอรี, *باب กิตเตาะฮ์ อะฮ์ลฺ นัจญรอน*, เล่ม 5 หน้า 121

² อิบน์ อัล-ก้อยอิม, *ชาด อัล-มะฮาด*, เล่ม 3 หน้า 637, อิบน์ กะซีร์, *อัล-บิตายะฮ์ อะ อัน-นิฮายะฮ์*, เล่ม 5 หน้า 55

³ อิบน์ อุบี ซัยยะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 409

เช่นเดียวกับที่ได้มีการถกเถียงกันระหว่างบาทหลวงกับบรรดาสาวกท่านอื่นที่ท่านนบีได้ส่งพวกเขาไปยังชาวนัจญ์รอน ดังที่ท่านอัล-มุฮัมมัด บิน ซุบัยฮ์ เล่าว่า ท่านนบีคือลัลลลอฮุอะลยฮิวะลล์ลัม ได้ส่งฉันไปยังเมืองนัจญ์รอน แล้วพวกเขาก็พูดกับฉันว่า แท้จริง พวกเจ้าอ่านโองการที่ว่า

﴿يَتَأَخْتِ هَرُونَ مَا كَانَ أَمْرًا سَوْءًا وَمَا كَانَتْ أُمَّكَ بَغِيًّا ۗ﴾ [مریم: ۲۸]

ความว่า “ไอน้องสาวของฮารูน บิดาของเธอมิได้เป็นคนชั่ว และมารดาของเธอก็มิได้เป็นโสเภณี”

(มัรยัม : 28)

พวกเขาถามว่า แล้วมัรยัมจะเป็นน้องสาวของฮารูนได้อย่างไรกัน ในเมื่อยุคสมัยระหว่างมุซากับอิสานานแสนนานหลายปี ฉันเองไม่รู้ว่าจะตอบพวกเขาอย่างไรดี จนเมื่อฉันกลับไปหาท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลยฮิวะลล์ลัม ฉันจึงถามท่าน และท่านได้แนะนำว่า “ทำไมเจ้าไม่ตอบพวกเขาไปว่า พวกเขานิยามตั้งชื่อลูกหลานด้วยนามของบรรดานบีและคนดี ๆ ในหมู่ชนยุคก่อน ๆ”¹

ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลยฮิวะลล์ลัม เคยส่งท่านอะลี บิน อับดุลลาฮ์ ไปยังพวกเขาในปีที่ 10 เพื่อเก็บญิซยะฮ์จากพวกเขาและเก็บซะกาตของมุสลิมนัจญ์รอน และได้เดินทางกลับมาพบกับท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลยฮิวะลล์ลัม ในช่วงหัจญ์อ้อลา²

โดยภาพรวมแล้วประวัติศาสตร์ได้จารึกไว้ว่าสนธิสัญญาสันติภาพระหว่างท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลยฮิวะลล์ลัม กับคริสเตียนชาวนัจญ์รอนนั้นเป็นไปด้วยดีตลอดมา

และภายหลังจากที่ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลยฮิวะลล์ลัม ลี้้นชีวิตลง ได้ปรากฏว่ามีหลายพื้นที่ได้ถอนตัวออกจากศาสนาอิสลาม ส่วนหนึ่งคือชาวนัจญ์รอนบางคนที่เคยเข้ารับอิสลาม และมีใ้เป็นเรื่องแปลกแต่อย่างใด ที่ จะ เห็น คน อื่น ๆ ที่ไม่ใช่มุสลิมจะร่วมมือกับคนที่ออกจากอิสลามเหล่านี้ในการก่อกบฏทางทหาร ไม่ว่าจะจากชาวคริสต์หรือผู้ที่นับถือศาสนาอื่น ๆ และไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม

แต่ว่าตลอดสมัยการปกครองของเคาะลีฟะฮ์อับดุลอะซีซ บักร์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ก็มีได้ปรากฏมีความขัดแย้งใด ๆ เกิดขึ้นระหว่างมุสลิมกับคริสเตียนชาวนัจญ์รอนแต่อย่างใด

ครั้นเมื่ออาณาจักรอิสลามขยายพื้นที่มากขึ้น ด้วยการพิชิตหัวเมืองต่าง ๆ ในสมัยของท่านอุมัร เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ชาวอาหรับจากตระกูลต่าง ๆ ได้อพยพไปยังดินแดนแห่งใหม่ โดย เฉพาะ อย่าง ยิง กลุ่ม ที่ได้ เข้าร่วม พิชิต หัว เมือง เหล่า นั้น ในขณะที่ชาวคริสต์แห่งเมืองนัจญ์รอนนั้นมีความเป็นเอกเทศจากรัฐอิสลาม พวกเขามีได้เข้าร่วมพิชิตหัวเมืองแต่อย่างใด อันเนื่องมาจากพวกเขายังคงยึดมั่นในศาสนาของพวกเขา

¹ อิบน์ อับี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 409, หะดีษเศาะฮิห์มุสลิมจากสายรายงานของอิบน์ อับี ซัยบะฮ์ ดู คุตฟีร์ อิบน์ กะษีร์ เล่ม 2 หน้า 1185

² อิบน์ อัล-กัอ์อิม, *ชาด อัล-มะฮาก*, เล่ม 3 หน้า 637, อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 4 หน้า 60 และดูหัวข้อหัจญ์อ้อลาจากหนังสือเล่มนี้

ดังนั้นสิ่งที่พวกเขาได้ทำมากับน้ำมือของตนเองถือเป็นทานเศาะดะเกาะฮุแก่พวกเขา และถือเป็นของกำนัลแก่พวกเขา ไม่อนุญาตแก่ผู้ใดขัดขวางพวกเขา และพวกเขาไม่ต้องจ่ายค่าชดใช้ใดๆ อนึ่ง หากมุสลิมคนใดพบว่าพวกเขาถูกรังแก ถูกเอารัดเอาเปรียบ ผู้นั้นจะต้องช่วยเหลือพวกเขา เนื่องจากพวกเขาอยู่ภายใต้การคุ้มครอง และให้หยุดพักการเก็บญิซยะฮุจากพวกเขาเป็นเวลาสี่สิบสี่เดือน นับตั้งแต่พวกเขาเดินทางมาถึง และอย่าได้บังคับพวกเขาให้ทำงาน เว้นแต่ในพื้นที่ที่ได้จัดสรรแก่พวกเขา ซึ่งพวกเขาทำงานโดยมิถูกกดขี่ และอย่าได้ปฏิบัติต่อพวกเขาอย่างรุนแรง ท่านอุษมาน บิน อ์ฟฟาน และท่านมุฮัมมัด บิน อับี ฟาฎิมะฮุ รับรอน เป็นพยานในเรื่องนี้ ในที่สุดส่วนหนึ่งจากพวกเขาได้ปักหลักตั้งถิ่นฐานที่อิรักบริเวณซานเมืองกูฟะฮุ¹

¹ อิบน์ สะอูด, *อัญญาอะบะกอต อัล-กุบรอ*, เล่ม 1 หน้า 358

การทำลายรูปปั้น

รูปปั้นมีแพร่หลายในหลายพื้นที่ของโลกอาหรับ สำหรับเมืองมักกะฮะฮะมีรูปปั้นจัดวางไว้ในมัสยิด ใกล้เคียงๆ กับกะอูบะฮะฮะ รูปปั้นส่วนหนึ่งมีชื่อกล่าวอยู่ในอัลกุรอาน เช่น อัล-ลาต, อัล-อุซซา, และมะนาต ซึ่งเป็นรูปปั้นที่ชาวอาหรับบางเผ่ามีความภาคภูมิใจและกราบไหว้มัน โองการอัลกุรอานหลาย ๆ โองการได้กล่าวตักเตือนให้ระวัง และให้ห่างไกลจากรูปปั้นเหล่านี้ และได้ชี้แจงถึงจุดยืนของเหล่าบรรดานบีที่ประกาศต่อต้านการบูชารูปปั้นในแต่ละยุคสมัย

﴿ رَبِّ إِنَّمَنْ أَضَلَّنَا كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ فَمَنْ تَبِعَنِي فَإِنَّهُ مِنِّي وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٦﴾ [إبراهيم: 36]

ความว่า “โอ้พระเจ้าของข้าพระองค์ แท้จริงพวกมันได้ทำให้มนุษย์ส่วนใหญ่หลงทาง ดังนั้นผู้ใดปฏิบัติตามข้าพระองค์ แท้จริงเขาเป็นพวกของข้าพระองค์ และผู้ใดฝ่าฝืนข้าพระองค์ แน่نون พระองค์ย่อมเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาอย่างยิ่ง” (อิบรอฮีม : 36)

ท่านนบี คือ อลล์ ลอ อุ อะ ลัย ยี วะ ล์ ลัม มีความมุ่งมั่นที่จะถอดถอนหลักความเชื่อและการตั้งภาคีต่อรูปปั้นให้หมดสิ้นจากจิตใจของผู้คนทั้งหลาย ด้วยการทำลายรูปปั้นเหล่านี้ให้สิ้นซากทั้งด้านรูปธรรมและนามธรรม ท่านจึงริเริ่มด้วยตนเองในการทำลายรูปปั้นที่วางอยู่รอบ ๆ อาคารกะอูบะฮะฮะและในมัสยิดหะรออมตันที่พิชิตมักกะฮะฮะ ภายใต้การเฝ้ามองและการรับฟังจากทุกคนที่อยู่ในเหตุการณ์พิชิตเมืองมักกะฮะฮะ พลังท่านกล่าวโองการที่ว่า

﴿ وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا ﴿٨١﴾ [الإسراء: 81]

ความว่า “และจงประกาศเถิดว่า เมื่อความจริงได้ปรากฏ ความเท็จย่อมมลายสิ้นไป แท้จริงแล้วความเท็จนั้นย่อมมลายสิ้นไปเสมอ” (อัล-อิสรอฮ์ : 81)¹

ท่านนบี คืออลล์ลออุอะลัยยิวะลล์ลัม มีความมุ่งมั่นที่จะทำลายรูปปั้นในทุก ๆ ที่ที่ท่านสามารถเข้าไปถึง ต่อมาท่านได้ส่งกองกำลังพิเศษเพื่อปฏิบัติภารกิจอันนี้ ตั้งแต่วันที่ท่านพิชิตเมืองมักกะฮะฮะได้สำเร็จ ทำให้ชาวอาหรับเผ่าต่าง ๆ เกิดความเกรงขามต่อกองกำลังอิสลามที่เข้มแข็งมากขึ้นทุกวัน ผนวกกับความมุ่งมั่นที่จะขจัดรูปปั้นให้สิ้นไปจากแผ่นดินและจากจิตใจของผู้กราบไหว้รูปปั้น ส่วนกองกำลังที่ได้รับคำสั่งให้ทำภารกิจอันสำคัญนี้มีหลายชุดด้วยกัน ดังนี้

¹ ดูหัวข้อการพิชิตมักกะฮะฮะจากหนังสือเล่มนี้

กองกำลังคอลิด บิน อัล-วะลีด เพื่อทำลายรูปปั้น อัล-อุซซา¹

อัล-อุซซา เป็นรูปปั้นที่ตั้งอยู่ในสวนอินทผลัม ทางทิศตะวันออกระหว่างเมืองมักกะฮ์กับเมืองฏออิฟ ในพื้นที่ของ สุซัยล์² รูปปั้นรูปนี้ถูกสักการะนอกเหนือจากอัลลอฮ์มานานมาก อัลลอฮ์ประทานโองการเกี่ยวกับรูปปั้นรูปนี้ว่า

﴿أَفَرَأَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْعُزَّىٰ ۝ وَمَنَاةَ الْبَالِغَةَ الْأُخْرَىٰ ۝﴾ [النجم: 19-20]

ความว่า “แล้วพวกเจ้าไม่เห็นอัล-ลาต, อัล-อุซซา และรูปที่สามคือมะนาตดอกหรือ” (อัน-นัจญ์ม : 19-20)

ชาวอาหรับจะวิงวอนขอและกล่าวว่ารำลึกถึงรูปปั้นรูปนี้เสมอ³ ดังที่ท่านอบูสุฟยานเคยเอ่ยถึงในสมรภูมิดุฮุคว่า “เรามีเทพเจ้าอุซซา พวกเจ้าไม่มีอุซซาเหมือนกับเรา” ท่านนบีจึงใช้ให้บรรดาสาวกของท่านตอบกลับไปว่า “อัลลอฮ์เป็นผู้คุ้มครองพวกเรา และไม่มีผู้คุ้มครองใด ๆ สำหรับพวกเจ้า”⁴ อนึ่ง ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ส่งท่านคอลิด บิน อัล-วะลีด ไปทำลายรูปปั้นรูปนี้ภายหลังจากพิชิตเมืองมักกะฮ์แล้ว และท่านก็ได้ปฏิบัติภารกิจอันนี้ได้สำเร็จลุล่วงตามเจตนารมณ์ของท่านนบี⁵

กองกำลังอัมร์ บิน อัล-อาศ เพื่อทำลายสุวาอ์⁶

สุวาอ์ เป็นรูปปั้นของเผ่าสุซัยล์ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเมืองมักกะฮ์ อัลลอฮ์ได้ตรัสถึงรูปปั้นนี้ว่า

﴿وَقَالُوا لَا تَنْدُرُنَّ إِلَٰهَتِكُمْ وَلَا تَنْدُرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ وَنَسْرًا ۝﴾ [نوح: 23]

ความว่า “และพวกเขากล่าวว่า พวกเจ้าอย่าได้ทอทิ้งบรรดาพระเจ้าของพวกเจ้าเป็นอันขาด พวกเจ้าอย่าได้ทอทิ้งวัตด์, สุวาอ์, ยะฆูษ, ยะกูท และนัศร์ เป็นอันขาด” (นุหฺ : 23)

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ส่งท่านอัมร์ บิน อัล-อาศ เพื่อไปทำลายรูปปั้นรูปนี้โดยเฉพาะภายหลังจากที่พิชิตมักกะฮ์ได้สำเร็จ ผู้ดูแลรูปปั้นรูปนี้อ้างว่ามันสามารถปกป้องตนเองได้ อัมร์ไม่สามารถทำลายมันได้หรือ

¹ อิบน์ อิซาม, *อิส-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 436 หัวข้อกองพลของคอลิด บิน อัล-วะลีด เพื่อทำลายอัล-อุซซา

² อิบน์ อัล-กัลบี, *อัล-อัศนাম*, หน้า 16, ญะวาด อะลีย์, *อัล-มุฟศิฮ์ ฟิ ตะรีค อัล-อะริบ ก็อบละ อัล-อิสลาม*, เล่ม 7 หน้า 235

³ เศาะอีย์ อัล-นุคอรีย์, *กิตาบ อัล-ตัฟสีร*, *บาย อะฟะร็อยอัยคุม อัล-ลาต วะ อัล-อุซซา*, เล่ม 6 หน้า 51, *ตัฟสีร อิบน์ กะษีร* เล่ม 2 หน้า 1780

⁴ อิบน์ อบี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 238, ดูหัวข้อสงครามอุฮุดจากหนังสือเล่มนี้

⁵ อิบน์ สะอูด, *อ็ญญะวะกะออด อัล-ญบรอ*, เล่ม 2 หน้า 145

⁶ เป็นรูปปั้นเก่าแก่อยู่ที่ *บิฏน์ นัคละฮ์* ทางตะวันออกของมักกะฮ์ ดู ญะวาด อะลีย์, *อัล-มุฟศิฮ์ ฟิ ตะรีค อัล-อะริบ ก็อบละ อัล-อิสลาม*, เล่ม 6 หน้า

ครั้งเมื่อผู้ดูแลรูปปั้นเห็นมันพังทลายลงมาเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อย มันไม่สามารถปกป้องตนเองได้เลยและไม่สามารถให้โทษกับใครได้ เขาจึงรับอิสลามในที่สุด และรูปปั้นนี้ก็ถูกทำลายจนหมดสิ้น¹

กองกำลังสะอูด บิน ซัยด์ อัล-อัชชะลีย์ เพื่อทำลายมะนาต

มะนาต เป็นรูปปั้นที่ตั้งอยู่บริเวณ อัล-มุซัลลัล ในเขต กุฎัยด์² ระหว่างมักกะฮ์กับมะดีนะฮ์ เป็นที่เคารพของชาวอาหรับทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ตั้งภาคีจากเผ่าเอาส์และค็อซรอญญ์ ที่นับถือและบูชารูปปั้นรูปนี้เป็นพิเศษ อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ أَفَرَأَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْعُزَّىٰ ۝ وَمَنَاةَ الْبَالِغَةَ الْأُخْرَىٰ ۝ ﴾ [النجم: 19-20]

ความว่า “แล้วพวกเจ้าไม่เห็นอัล-ลาต, อัล-อุซซา และรูปที่สามคือมะนาตดอกหรือ” (อัน-นัจญุม : 19-20)

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ส่งกองกำลังนำโดยท่านสะอูด บิน ซัยด์ อัล-อันศอรีย์ เพื่อทำลายรูปปั้นรูปนี้ภายหลังจากการพิชิตมักกะฮ์ได้สำเร็จ โดยไม่มีการปะทะกับผู้เฝ้ารูปปั้น ซึ่งอ้างว่ามันสามารถปกป้องตนเองได้ ในที่สุดรูปปั้นจึงถูกทำลายลงทั้งรูปธรรมและจากจิตใจของผู้คน³

กองกำลังอะลี บิน อิบิฏอิลิบ เพื่อทำลายฟุสส์ที่ตั้งอยู่ในเผ่าฏ็อยย⁴

ในเดือนเราะบีอุลเอาวัล ปีฮิจเราะฮ์ศักราชที่ 9 ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ส่งกองกำลังซึ่งนำโดยท่านอะลีไปยังเผ่าฏ็อยย กองกำลังได้จู่โจมเข้าไปทำลายรูปปั้นและยึดคลังอาหารของพวกเขาสำเร็จ และยังได้จับเชลยได้มาบางส่วน ซึ่งในจำนวนเชลยนั้นมีศัฟวานะฮ์ บินตุห อติ ม อัล-ฏ็อยย ออ อี ย อันเป็นเหตุทำให้อะดีซึ่งเป็นพี่ชายของเธอต้องเดินทางเข้ามายังเมืองมะดีนะฮ์และเข้ารับอิสลามในที่สุด⁵ ดังที่ได้กล่าวรายละเอียดผ่านมาแล้ว⁶

¹ ตัฟซีร์ อิบินุกะษีร์ เล่ม 2 หน้า 1923

² ญะวาด อะลี, อัล-มุฟัคคัล ฟิ ตะริค อัล-อะริบ ก็อบละ อัล-อิสลาม, เล่ม 6 หน้า 246

³ อิบินุกะษีร์, อัล-ญะาะบะกอด อัล-ญะบรอ, เล่ม 2 หน้า 146, อัล-ฮัยษะมีย์, ซัรห์ อัล-มะวาฮิบ อัล-ละคานียะฮ์, เล่ม 2 หน้า 348

⁴ อิบินุกะษีร์, ซาต อัล-มะอาด, เล่ม 3 หน้า 517

⁵ ตาริค อัล-ญะาะบะรี, เล่ม 3 หน้า 148, เศาะฮีห์ อัล-บุกอรี, กิตาบ อัล-มะฆอซี, หมายเลข 4340, อิบินุกะษีร์, อัล-ญะาะบะกอด อัล-ญะบรอ, เล่ม 2 หน้า 164

⁶ ดูหัวข้อคณะของอะลี บิน หาคิม ในภาคคณะตัวแทนชาวคริสเตียนที่เข้าพบท่านนบีจากหนังสือเล่มนี้

ครั้งเมื่อญะร็รเดินทางมายังเยเมน ที่นั่นมีชายผู้หนึ่งที่เป็นหมอดูเสียงทายด้วยไม้เสียงตีว มีผู้หวังดีเตือนเขาว่า
ทูตของท่านบียังอยู่ที่นี้ หากเขามาเจอกับเจ้าในสภาพเช่นนี้ เขาจะสั่งให้ตัดคอของเจ้าเป็นแน่
ในระหว่างนั้นเองญะร็รได้เข้ามาประชิดตัวพลางกล่าวว่า จงหักมันทิ้งไปให้หมด
แล้วกล่าวปฏิญาณตนว่าไม่มีพระเจ้าที่เที่ยงแท้ นอกจากอัลลอฮฺ หรือไม่ก็ฉันจะตัดคอเจ้า
ในที่สุดชายผู้นี้ก็ยอมที่จะหักก้านไม้เสียงตีว และน้อมรับอิสลาม ต่อมาญะร็รได้ส่งอนุ
อรรุออะฮฺไปแจ้งข่าวดีแก่ท่านบี คือลัลลลอฮฺอะลยฮิวะสัลลัม เมื่อเขาเดินทางมาถึงได้เข้าไปแจ้งข่าวแก่ท่านว่า
โอ้ ศาสนทูตของอัลลอฮฺ ขอสอบถามต่ออัลลอฮฺว่า
“ฉันมิได้จากรูปปั้นพวกนั้นมานอกจากว่าได้จัดการเผามันจนราบคาบจนเหมือนอูฐเป็นหิดหมดสิ้นแล้ว
ท่านบีจึงวิงวอนขอให้ทหารม้าชาวอะหัมส์ได้รับความสิริมงคลถึง 5 ครั้ง”¹

¹ เศาะฮีห์ อัล-บุคอรี๊, หะดีษเลขที่ 4357

หัจญ์อ้อลา¹

หัจญ์ เป็นโครงสร้างหลักของอิสลามประการที่ห้า และเป็นชื่อของสุเราะฮ์หนึ่งในคัมภีร์อัลกุรอาน มีการกล่าวถึงการทำหัจญ์และสัญลักษณ์พิธีกรรมต่างๆ ของหัจญ์ในหลายโองการมากถึง 12 โองการด้วยกัน

เป็นที่ยืนยันว่าก่อนที่ท่านนบีจะอพยพไปยังมะดีนะฮ์นั้น ท่านเคยทำหัจญ์ตามแนวทางของอิบรอฮีมโดยปราศจากการตั้งภาคี ท่านปฏิบัติตามแบบอย่างของอิบรอฮีม ซึ่งต่างกับชาวกูร็อยซ์ ทั้งที่การทำหัจญ์ยังมีได้เป็นบัญญัติบังคับ นอกจากหลังจากมีการประทานโองการนี้

﴿وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿٩٧﴾﴾ [آل عمران: 97]

ความว่า “และหน้าที่สำหรับมนุษย์ที่พึงปฏิบัติต่ออัลลอฮ์ คือการทำหัจญ์ ณ บัยตุลลอฮ์ สำหรับผู้ที่มีความสามารถในการเดินทาง และผู้ใดปฏิเสธ แท้จริงอัลลอฮ์นั้นทรงมีไม่จำเป็นต้องพึ่งพาสรรพสิ่งทั้งหลาย” (อาล อิมรอน : 97)²

หลังจากที่อพยพไปยังมะดีนะฮ์แล้ว ไม่มีรายงานที่ยืนยันว่าท่านได้ทำหัจญ์ นอกจากการทำหัจญ์อ้อลาในปีที่ 10³ เท่านั้น พร้อมกันนั้น ท่านอนุ บักร์ได้นำผู้คนมาทำหัจญ์ในปีที่ 9⁴ ของการอพยพไปยังมะดีนะฮ์

ท่านนบี คือลลัลลอฮุอะลยฮิวะสลัม ไม่ต้องการที่จะเห็นร่องรอยใด ๆ ของการตั้งภาคีในมักกะฮ์ และนี่คือสาเหตุที่ทำให้ท่านต้องเลื่อนการทำหัจญ์ออกไปเป็นปีที่ 10 และประกาศแก่ผู้คนว่าจะไม่ให้บรรดาผู้ตั้งภาคีเข้าใกล้มัสยิดหะรอหม่อีกต่อไป

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَاهِمِهِ هَذَا وَإِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً فَسَوْفَ

﴿يُغْنِيكُمْ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ إِن شَاءَ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٢٨﴾﴾ [التوبة: 28]

ความว่า “โอ้อับรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย แท้จริงบรรดาผู้ตั้งภาคีนั้นโสภณ ดังนั้นพวกเขาอย่าเข้าใกล้มัสยิดหะรอหมหลังจากปีนี้และหากพวกเจ้ากลัวความยากจน (เพราะมิได้ค้าขายกับพวกเขา) แท้จริงอัลลอฮ์จะให้พวกเจ้ามั่งคั่งด้วยความโปรดปรานของพระองค์ หากพระองค์ทรงประสงค์ แท้จริงพระองค์ทรงรอบรู้ ทรงปรีชาญาณ” (อัต-เตาบะฮ์ : 28)

¹ ดูเศาะฮีหฺ อัล-บุคอรีฮฺ, บาบ หัจญะฮฺ อัล-วะดาอฺ, และเศาะฮีหฺ มุสลิม, กิตาบ อัล-หัจญ์, บาบ หัจญะฮฺ อัน-นะบียฺ คือลลัลลอฮุอะลยฮิวะสลัม, เล่ม 4 หน้า 38

² ดูอิบนุ อัล-กัอฺอิม, ซาฮฺ อัล-มะฮะอาด, เล่ม 3 หน้า 595, รายงานงานในเศาะฮีหฺ อัล-บุคอรีฮฺ, กิตาบ อัล-มะฆอซี, บาบ หัจญะฮฺ อัล-วะดาอฺ, เล่ม 5 หน้า 126, อิบนุ กะษีร, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ, เล่ม 4 หน้า 263

³ บรรดานักรายงานหะดีษได้ตั้งหัวข้อเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องนี้ ดูอิบนุ หะญูร, ฟีตห์ อัล-บารี, เล่ม 16 หน้า 299, จากบันทึกของอัล-บุคอรีฮฺ เล่ม 5 หน้า 123

⁴ ดูหัวข้อการทำหัจญ์ของท่านอนุ บักร์จากหนังสือเล่มนี้

ในวันที่ 4 เดือนซุลหิจญะฮฺ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ค้างแรมใกล้กับมักกะฮฺ และเข้ามักกะฮฺในตอนเช้าของวันที่ 5 และท่านได้เข้าไปยังกะอูบะฮฺ โดยที่ท่านกล่าวซ้ำไปมาว่า

اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ فَحَيِّنَا رَبَّنَا بِالسَّلَامِ.

“โอ้อัลลอฮฺ แท้จริงพระองค์ผู้ทรงศานติ และจากพระองค์เท่านั้นคือที่มาของความศานติ
โอ้พระผู้อภิบาลของเรา โปรดต้อนรับเราด้วยความศานติเถิด”¹

เมื่อท่านได้เห็นกะอูบะฮฺท่านกล่าวว่า

اللَّهُمَّ زِدْ بَيْتَكَ هَذَا كَشْرِيْفًا وَتَعْظِيْمًا وَتَكْرِيْمًا وَمَهَابَةً.

“ โอ้อัลลอฮฺ โปรดเพิ่มศักดิ์ศรี ความยิ่งใหญ่ เกียรติ และความน่าเกรงขามแก่กะอูบะฮฺของพระองค์เถิด”²

และท่านได้มุ่งไปยังกะอูบะฮฺและได้เวียนรอบ (ฏะวาฟ) โดยท่านนั่งบนหลังคูดุซของท่าน ซึ่งผู้คนจากทุกด้านได้มองเห็นท่าน พวกเขาตามแบบอย่างของท่าน คอยซักถามท่าน ห้อมล้อมท่านจากทุกด้าน สังเกตการปฏิบัติของท่าน และฟังตัวอย่างคำวิงวอนของดุอาอ์ของท่าน³

ท่านได้สัมผัสหินดำด้วยไม้เท้าที่อยู่ในมือของท่าน และเดินเร็ว (วิ่งเหยาะๆ) ในสามรอบแรก⁴ และเมื่อเสร็จสิ้นจากการเวียนแล้ว ท่านก็อ่านโองการที่ว่า

﴿ وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنًا وَاتَّخِذُوا مِن مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلِّينَ وَعَهْدَنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَن طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْعَاكِفِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ﴿١٢٥﴾ [البقرة: ١٢٥]

ความว่า “และเมื่อเราให้กะอูบะฮฺเป็นที่ถวียของมวลมนุษย์ และเป็นความปลอดภัยแก่พวกเขา และเราได้กล่าวแก่พวกเขาว่าจงยึดเอามะกะอมของอิบรอฮีมเป็นที่ละหมาด และเราได้บัญญัติเขาแก่อิบรอฮีมและอิสมาอีลว่า เจ้าทั้งสองทำให้กะอูบะฮฺของฉันสะอาดบริสุทธิ์เพื่อผู้ที่ฏะวาฟ อีฎติกาฟ และแก่ผู้ที่ละหมาด” (อัล-บะเกาะเราะฮฺ : 125)

และท่านได้ละหมาดสองร็อกอะฮฺ โดยให้มะกะอมอิบรอฮีมอยู่กลางระหว่างท่านและกะอูบะฮฺ
อ่านสุเราะฮฺอัล-กาฟีรูนในร็อกอะฮฺแรก และสุเราะฮฺอัล-อิคลาศในร็อกอะฮฺที่สอง

¹ ดูการวิเคราะห์สายรายงานใน อิบน์ กะษีร์, *หัจญะฮฺ อัล-วะดาอฺ*, หน้า 166

² ดู อิบน์ กะษีร์, *หัจญะฮฺ อัล-วะดาอฺ*, หน้า 165

³ อิบน์ กะษีร์, *หัจญะฮฺ อัล-วะดาอฺ*, หน้า 146

⁴ อิบน์ กะษีร์, *หัจญะฮฺ อัล-วะดาอฺ*, หน้า 168

(หมายถึงหลังจากอ่านสุเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์) จากนั้นท่านไปสัมผัสหินดำ และมุ่งไปยังภูเขาศะฟา พร้อมกับอ่านโองการที่ว่า

﴿ إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِن شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ اللَّهَ فَمَنَّ حَجُّهُ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٥٨﴾ [البقرة: ١٥٨]

ความว่า “แท้จริงภูเขาศะฟาและมัจวะฮ์เป็นสัญลักษณ์ของศาสนาแห่งอัลลอฮ์ ดังนั้น ผู้ใด ทำ หัจญ์ หรือ อุมเราะฮ์ ณ กะอูบะฮ์ แห่งนี้ ไม่เป็นบาปอันใดแก่เขาที่จะวนไปมาระหว่างมันทั้งสอง (แม้บรรดาผู้ตั้งภาคีเคยกระทำเช่นนั้นมาก่อน แต่การวนระหว่างทั้งสองเป็นภาคบังคับ) และผู้ใดกระทำดีโดยสมัครใจแล้ว แท้จริงอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงตอบแทน ทรงรอบรู้” (อัล-บะเกาะเราะฮ์ : 158)

จนกระทั่งเมื่อท่านได้ขึ้นอยู่บนภูเขาศะฟาแล้ว ท่านก็ผินหน้าไปทางกะอูบะฮ์ และกล่าวตักบีร์ (อัลลอฮ์อัครบาร) และกล่าวว่า

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ، صَدَقَ وَعْدُهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ، وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ.

“ไม่มีพระเจ้าที่แท้จริงนอกจากอัลลอฮ์เพียงองค์เดียว ไม่มีภาคีใดสำหรับพระองค์ อานาจเด็ดขาดเป็นของพระองค์เท่านั้น และการสรรเสริญก็เป็นของพระองค์เท่านั้น พระองค์ทรงอานุภาพเหนือทุกสิ่ง ไม่มีพระเจ้าที่แท้จริงนอกจากอัลลอฮ์เพียงองค์เดียว ไม่มีภาคีใด ๆ สำหรับพระองค์ พระองค์ทรงให้สัญญาของพระองค์ลุล่วง พระองค์ทรงช่วยเหลือบ่าวของพระองค์ และทรงทำให้กองทัพทั้งหลายพ่ายแพ้ด้วยการจัดการของพระองค์เพียงผู้เดียว”

จากนั้นท่านได้มุ่งไปยังมัจวะฮ์จนกระทั่งเสร็จการสะแอ และท่านนบีได้กล่าวและบอกถึงการช่วยเหลือของอัลลอฮ์ที่มีต่อท่าน การทำให้กองทัพบรรดาผู้ตั้งภาคีที่เคยก่อความเดือดร้อนแก่ท่านในมักกะฮ์ต้องพ่ายแพ้ และการศรัทธาต่ออัลลอฮ์เป็นที่ประจักษ์ชัด และแท้จริงอัลลอฮ์ทำให้สัญญาของพระองค์ที่จะให้บรรดาผู้ศรัทธาเป็นผู้ชนะเป็นจริงและสำเร็จลุล่วง

ท่านอยู่ในมักกะฮ์สี่วัน โดยอยู่ที่อับฏะฮ์ และในช่วงเวลาดังกล่าว ท่านอะลียฺได้เดินทางมาจากเยเมน ซึ่งท่านนบีได้ส่งไปเผยแพร่ศาสนาที่นั่น และได้มาพบกับภรรยาของท่าน ท่านหญิงฟาฏิมะฮ์ ลูกสาวของท่านนบี เราะฎิยัลลอฮุอันฮา ที่มักกะฮ์¹

¹ เสะฮิห์ อัล-บุคอรีฮ์, กิตาบ อัล-มะฆอซี, บาบ บะอูษฺ อะลียฺ บิน อับ ฏอลิบ วะ คอลิด บิน อัล-วะลีด อิดา อัล-ยะมัน..ฯ, หมายเลข 4353, อิบน์ กะษีร, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 4 หน้า 334, อิบน์ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 4 หน้า 602

ในตอนเช้าของวันพฤหัสบดีที่ 8 เดือนซุลหิจญะฮฺ ซึ่งเป็นวันตรวียะฮฺ ท่านนบีและบรรดาหุจญาญญ์คนทำหุจญ์ได้ออกไปยังทุ่งมินา เมื่อถึงที่นั่น ท่านได้นำละหมาดซุฮฺร์และอัคร์โดยย่อและรวมกัน มัฆริบกับอิชาอ์ก็ปฏิบัติเช่นเดียวกัน

บิลาล เป็นผู้ที่ทำการอะซานให้ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม¹ และบรรดาผู้คนที่ต่างเอาบะเราะกะฮฺจากน้ำที่เหลือจากการอาบน้ำละหมาดของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

ในเช้าตรู่ของวันอะเราะซะฮฺ ท่านได้นำละหมาดศุบหฺ ณ ทุ่งมินา และหลังจากดวงอาทิตย์ขึ้นแล้ว ท่านก็มุ่งสู่อะเราะซะฮฺ และท่านได้สั่งให้สร้างกระโจมแก่ท่านที่นะมิเราะฮฺ ซึ่งต่างจากการปฏิบัติของชาวกูร็อยฮฺ และท่านรำลึกถึงคำสั่งของอัลลอฮฺในโองการที่ว่า

﴿ثُمَّ أَيْضًا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ وَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾ [البقرة: 199]

ความว่า “จากนั้นพวกท่านจงหลั่งไหลสู่อะเราะซะฮฺดั่งที่ผู้คนได้หลั่งไหลกัน และจงขออภัยโทษต่ออัลลอฮฺในความผิดเกิด แท้จริงอัลลอฮฺทรงอภัย ทรงเมตตาเสมอ” (อัล-บะเกาะเราะฮฺ : 199)

และท่านได้ลงพักที่โดม ซึ่งถูกสร้างไว้เตรียมสำหรับท่านที่นะมิเราะฮฺ และวันอะเราะซะฮฺครั้งนั้นตรงกับวันที่ 6 เดือนมีนาคม ปี ค.ศ. 632² เป็นเดือนที่ 3 ซึ่งอยู่ในปลายฤดูหนาวและย่างเข้าฤดูใบไม้ผลิ โดยเป็นที่ทราบกันว่ามักกะฮฺนั้นร้อนมาก แม้จะเป็นฤดูหนาวก็ตาม ดั่งนั้นในฤดูใบไม้ผลิจะร้อนเพียงไหน

โดยเหตุนี้จึงมีโดมเพื่อกำบังแดด และเพื่อให้ผู้ที่มาหาท่านได้รู้พิภคของท่าน และเพื่อกำหนดที่วูฎุฟของท่าน ณ อะเราะซะฮฺ ท่านยังคงอยู่ในโดม ท่านรำลึกถึงอัลลอฮฺ โดยปฏิบัติตามคำพูดของท่านที่ว่า “ดูอาอ์/คำวิงวอนที่ประเสริฐยิ่ง คือคำวิงวอนในวันอะเราะซะฮฺ และที่ประเสริฐยิ่งจากคำกล่าวของฉันและบรรดาศาสนทูตก่อนฉันคือ ไม่มีพระเจ้าที่แท้จริงนอกจากอัลลอฮฺเท่านั้น ไม่มีภาคีอันใดสำหรับพระองค์”

และในบางสายรายงานระบุว่า

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

¹ เสาะฮีห์ อัล-บุคอรีฮฺ, กิตาบ อัล-มะฆอซี, باب บะอฺษฺ อะลัย บิน อบี ฏอลิบ วะ คอลิด บิน อัล-วะลีด อิลลา อัล-ยะมัน..ฯ, เล่ม 5 หน้า 110, อิบนุ กะษีร, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ, เล่ม 4 หน้า 335

² ดู อับดุลสลาม อัค-ศรัมานีนีย์, อัชชะมินะฮฺ อัค-ตารีก อัล-อิสลามีย์, หน้า 28

“ไม่มีพระเจ้าที่แท้จริงนอกจากอัลลอฮ์เท่านั้น ไม่มีภาคีอันใดสำหรับพระองค์ อำนาจและการสรรเสริญเป็นกรรมสิทธิ์ของพระองค์เท่านั้น และพระองค์ทรงอาณาพเหนือทุกสิ่ง”¹

มีรายงานจากอับดุลฮุบัยร์ บิน อัล-เอาวาม กล่าวว่า ฉันได้ยืมท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม อ่านโองการนี้

﴿ شَهِدَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴾ [آل عمران: 18]

ความว่า “อัลลอฮ์ บรรดามะลาอิกะฮ์ และบรรดาผู้รู้ที่ดำรงรักษาไว้ซึ่งความยุติธรรมได้ยืนยันว่า ไม่มีพระเจ้าที่แท้จริงนอกจากอัลลอฮ์ผู้ทรงเกรียงไกร ผู้ทรงปรีชาญาณ” (อาล อิมรอน : 18)

และมีรายงานว่า ส่วนหนึ่งคำขอของท่านในวันอะเราะซะฮ์ คือ

اللَّهُمَّ إِنَّكَ تَسْمَعُ كَلَامِي ، وَتَرَى مَكَانِي ، وَتَعْلَمُ سِرِّي وَعَلَانِيَتِي ، لَا يَخْفَى عَلَيْكَ شَيْءٌ مِنْ أَمْرِي ، أَنَا الْبَائِسُ الْفَقِيرُ الْمُسْتَغِيثُ الْمُسْتَجِيرُ الْوَجِلُ الْمُشْفِقُ الْمُقَرَّرُ الْمُعْتَرِفُ بِذَنْبِهِ ، أَسْأَلُكَ مَسْأَلَةَ الْمَسْكِينِ وَأَبْتِهْلُ إِلَيْكَ ابْتِهَالِ الْمَذْنِبِ الذَّلِيلِ ، وَأَدْعُوكَ دُعَاءَ الْخَائِفِ الضَّرِيرِ ، مَنْ خَشَعَتْ لَكَ رَقَبَتُهُ ، وَفَاضَتْ لَكَ عَيْنَاهُ ، وَذَلَّ لَكَ جَسَدُهُ وَرَغِمَ أَنْفُهُ لَكَ ، اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلَنِي بِدُعَائِكَ شَقِيًّا ، وَكُنْ بِي رَعُوفًا رَحِيمًا يَا خَيْرَ الْمَسْئُولِينَ وَيَا خَيْرَ الْمُعْطِينَ .

“โอ้อัลลอฮ์ แท้จริงพระองค์ได้ยืมคำพูดของฉัน ที่อยู่ของฉัน พระองค์ทรงรู้สิ่งที่ฉันปิดบังและเปิดเผย ไม่มีกิจการใดของฉันที่ซ่อนเร้นจากพระองค์ได้ ฉันเป็นคนลำบากยากจน ผู้ขอความอนุเคราะห์ ผู้ขอพักพิง (ไถ่ถอนความผิด) ผู้หวาดกลัว ผู้ที่ยอมรับในความผิด ฉันขอต่อพระองค์ ด้วยสภาพการขอของคนขัดสน วิงวอนพระองค์ ด้วยสภาพการวิงวอนของผู้กระทำความผิด ผู้ต่ำต้อย ฉันขอวิงวอนต่อพระองค์ ด้วยสภาพการวิงวอนของผู้ที่กลัว ผู้ตาบอด ผู้ที่เกรงกลัวต่อพระองค์ ผู้ที่ร้องไห้ ผู้มีร่างกายอันต่ำต้อย ผู้ยอมสวามิภักดิ์ต่อพระองค์ โอ้อัลลอฮ์ อย่าให้ฉันเป็นผู้สิ้นหวังในการขอต่อพระองค์ และพระองค์โปรดเอ็นดู เมตตาต่อฉัน โอ้อั้ประเสริฐยิ่งจากบรรดาผู้ที่ถูกขอ โอ้อั้ประเสริฐยิ่งจากบรรดาผู้ที่ให้”²

มีรายงานยืนยันว่าท่านได้วิงวอนขอขณะที่อยู่บนคูฐของท่าน³

¹ มอลิก บิน อะนัส, *อัล-มุวัฏฏะฮ์*, กิตาบ อัล-หัจญ์, باب *ญามิอุ อัล-หัจญ์*, หน้า 350

² อิบน์ กะษีร์, *หัจญะฮ์ อัล-วะดาอ์*, หน้า 241, และในคัมภีร์ของท่าน เล่ม 1 หน้า 358

³ ดูเศาะฮิห์ อัล-บุคอรี, หนังสือนิตยสารเลข 4399, 4400

และท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ยังคงวิงวอนขอคุณอาชณะอยู่ในโดม จนกระทั่งตะวันคล้อย ท่านจึงสั่งให้นำอูฐของท่านมา ซึ่งมีชื่อว่าอัล-กือศวาล์ แล้วท่านได้ขี่ลงไปในที่ลุ่ม แล้วสั่งให้ทุกคนเจียบ¹ เพื่อ ส ด บ พื ง แ ล ะ จ ด จั า คุ ฎ บ ะ ฮุ ข อ ง ท า น แล้วกลุ่มบุคคลจำนวนหนึ่งได้ทำการกระจายเสียงของท่านนบีเพื่อให้ได้ยินอย่างทั่วถึง² และมีรายงานมากมายเกี่ยวกับคุณบะฮุขของท่าน ซึ่งแยกกระจัดกระจาย และยากสำหรับนักรายงานบางคนที่จะนำเสนอด้วยบทได้ทั้งหมด แต่พวกเขาเข้าใจในความหมาย และพวกเขาได้รายงานส่วนต่าง ๆ ของคุณบะฮุขในสายรายงานและโอกาสที่แตกต่างกัน และเนื้อหาส่วนหนึ่งจากคุณบะฮุขของท่านก็คือ³

“โอ้ ผู้คนทั้งหลาย จงฟังถ้อยคำของฉัน เพราะฉันไม่รู้ว่ หลังจากปีนี้ ณ ที่ยืนตรงนี้แล้ว ฉันจะได้พบกับพวกท่านอีกหรือไม่

โอ้ ผู้คนทั้งหลาย แท้จริงเลือดเนื้อและทรัพย์สินของพวกท่าน เป็นสิ่งต้องห้ามสำหรับพวกท่าน จนกระทั่งพวกท่านจะได้พบกับพระผู้อภิบาลของพวกท่าน ดังที่วันนี้และเดือนนี้เป็นที่ต้องห้ามแก่พวกท่าน

แท้จริงพวกท่านจะพบกับพระผู้อภิบาลของพวกท่าน แล้วพระองค์จะไถ่ถามพวกท่านเกี่ยวกับการทำงานของพวกท่าน แท้จริงฉันได้เผยแพร่แล้ว ดังนั้นบุคคลใดมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบ ก็เขาจงปฏิบัติหน้าที่ต่อคนที่เขารับผิดชอบ

แท้จริงดอกเบ็ญทุกประเภทถูกยกเลิก พวกท่านสามารถเอาต้นทุนแห่งทรัพย์สินของพวกท่านเท่านั้น โดยที่พวกท่านไม่เอธรรมและไม่ถูกเอธรรม อัลลอฮุทรงชี้ขาดว่าไม่มีดอกเบ็ญใด ๆ อีกแล้ว และแท้จริงดอกเบ็ญของอับบาส บิน อับดุลมุฏฏาะลิบ ถูกยกเลิกทั้งหมด

และทุกการละเมิดต่อเลือดเนื้อในยุคนั้นอิสลามนั้นถูกยกเลิก และเลือดเนื้อแรกที่ฉันจะยกเลิก คือเลือดเนื้อบุตรชายของ เราะเบียฮะฮุ บิน อัล-หาริษ บิน อับดุลมุฏฏาะลิบ ซึ่งเขาได้ดื่มนมในเผ่าลัยษ แล้วเผ่าฮุซัยล์ได้สังหารเขา ซึ่งเป็นการละเมิดเลือดเนื้อยุคนั้นอิสลามกรณีแรกที่ฉันขอยกเลิก

อ น ึ่ง โ อ้ ผู้ ค น ที่ ง ห ล า ย แท้จริงชัยฏอนมารร้ายหมดหวังที่จะได้รับการเคารพภักดีในแผ่นดินนี้ของพวกท่านอีกต่อไป แต่หากมันได้รับการเชื่อกันในสถานที่อื่น แน่ น อ น มั น ย ิ น ตี ด้วยการที่พวกท่านไม่ให้ความสำคัญกับการประกอบคุณงามความดี ดังนั้นพึงระวังมันให้ดีเถิด ว่ามันจะมาทำอะไรต่อศาสนาของพวกท่าน

¹ ดูเศาะฮิห์ อัล-บุคอรีฮ์, หะดีษหมายเลข 4400

² อัญญาบะรีฮ์, อัศ-ศาริฮ, เล่ม 3 หน้า 169

³ มีหนังสือที่เขียนเฉพาะเกี่ยวกับคุณบะฮุขของท่านชื่อว่า อัล-วะศอยา อัน-นะบะวียะฮุ ลี อัล-อุมมะฮุ อัล-อิสลามียะฮุ, โดย ดร.ฟารุก หัมมาอะฮุ, คามัสกัส : คาร์ อัล-เกาะลัม, ฮ.ศ. 1422

ไอ้ผู้คนที่ทั้งหลาย แท้จริงการเลื่อนบางเดือนอันต้องห้ามในการต่อสู้ออกไปนั้น (ดังที่บรรดาผู้ตั้งภาคีได้กระทำ) เป็นการเพิ่มการปฏิเสศศรัทธา ซึ่งจะเป็นเหตุให้บรรดาผู้ปฏิเสศศรัทธาหันเหออกจากสัจธรรม โดยพวกเขาจะอนุมัติให้มีการต่อสู้ในบางปี และพวกเขาห้ามมิให้ต่อสู้ในบางปี เพื่อพวกเขาจะให้พ้องกับจำนวนเดือนที่อัลลอฮฺทรงห้ามไว้ แล้วเป็นเหตุให้พวกเขาอนุมัติในสิ่งที่อัลลอฮฺทรงห้าม และห้ามในสิ่งที่อัลลอฮฺอนุมัติ แท้จริงเวลานั้นได้เดินตามปกติ ตั้งแต่วันที่อัลลอฮฺได้สร้างบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดิน แท้จริงจำนวนเดือน ณ ที่อัลลอฮฺนั้นมี 12 เดือน ในคัมภีร์ของอัลลอฮฺ โดย 4 เดือนอันเป็นที่ต้องห้ามในการต่อสู้ 3 เดือนติดต่อกัน (ซุลเกาะละฮฺ, ซุลฮิจญะฮฺ และมุฮัรรอม) และเดือนเราะฎิบของพวกมูฏอริซึ่งอยู่ระหว่างเดือนญุมาดาและเดือนชะอฺบาน

ไอ้ผู้คนที่ทั้งหลาย แท้จริงภรรยาของพวกท่านมีหน้าที่ต้องปฏิบัติต่อพวกท่าน และพวกท่านมีหน้าที่ต้องปฏิบัติต่อพวกนาง หน้าที่ของพวกนางคือพวกนางอย่าให้บุคคลใดที่พวกท่านไม่ชอบเข้าบ้านของพวกท่าน และพวกนางจะไม่ประพฤติชั่วอย่างชัดแจ้ง ดังนั้นหากพวกนางกระทำเช่นนั้น แท้จริงอัลลอฮฺอนุมัติให้พวกท่านปล่อยให้พวกนางนอนตามลำพัง และเสียเนื้อโดยไม่รู้แรง หากพวกนางหยุดพฤติกรรมนั้น ดังนั้นพวกนางก็มีสิทธิ์ได้การเลี้ยงดูด้านอาหารและอาภรณ์ ตามจารีตประเพณี และจงสิ่งเสียดูแลบรรดาสตรีด้วยดี เพราะพวกนางเป็นผู้ที่ต้องพึ่งพวกท่าน พวกนางไม่มีอะไรครอบครองสำหรับตัวพวกนางเลย แท้จริงพวกท่านรับพวกนางมาเป็นภรรยาด้วยความรับผิดชอบที่อัลลอฮฺฝากไว้กับพวกท่าน และพวกท่านก็ได้รับอนุมัติให้ร่วมเพศหลับนอนกับพวกนางด้วยการอนุญาตของพระองค์

ไอ้ผู้คนที่ทั้งหลาย จงใคร่ครวญและฟังคำพูดของฉันเถิด แท้จริงฉันได้เผยแพร่แล้ว ฉันได้ละทิ้งสิ่งหนึ่งไว้แก่พวกท่าน หากพวกท่านยึดมั่นไว้พวกท่านจะไม่หลงผิดอย่างแน่นอน เป็นสิ่งที่ชัดแจ้ง นั่นคือคัมภีร์ของอัลลอฮฺ และแบบอย่างศาสนทูตของพระองค์

ไอ้ผู้คนที่ทั้งหลาย จงฟังคำพูดของฉันและจงใคร่ครวญ พวกท่านรู้ว่าผู้ศรัทธาทุกคนเป็นพี่น้องของผู้ศรัทธา และบรรดาผู้ศรัทธาทุกคนเป็นพี่น้องกัน ดังนั้น ไม่อนุมัติให้เขาเอาสิ่งใดจากพี่น้องของเขา นอกจากสิ่งที่เขามอบให้ด้วยความเต็มใจ พวกท่านอย่าได้ธรรมต่อตัวเอง ไอ้อัลลอฮฺ ฉันได้เผยแพร่แล้วใช่ไหม?”

ผู้รายงานหะดีษกล่าวว่า พวกเขาตอบว่า ใช่แล้ว ท่านนบีจึงกล่าวว่า “ไอ้อัลลอฮฺ โปรดเป็นพยานเถิด”¹

และบางตอนจากคัมภีร์ของท่าน คือ “แท้จริงอัลลอฮฺทรงให้ทุกคนได้รับตามสิทธิของเขา และแท้จริงไม่อนุญาตให้ทำพินัยกรรมแก่ทายาทที่มีสิทธิในมรดก

¹ อิบน์ ฮิซาม, *อัศ-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 4 หน้า 605, ส่วนหนึ่งจากคัมภีร์ใน เศาะฮิห์ อัล-บุคอรี, หมายเลขหะดีษ 4403, อิบน์ กะษีร, *อัศ-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 4 หน้า 342

และเด็กที่เกิดมาจากการผิดประเวณีนั้นจะสืบเชื้อสายไปยังมารดาเท่านั้น ส่วนชายผู้ผิดประเวณีจะไม่มียุติกรรมในตัวเด็ก และผู้ใดที่อ้างบุคคลที่ไม่ใช่พ่อหรือเจ้านายว่าเป็นพ่อหรือเจ้านายของเขา (โดยที่เขารู้) เขาย่อมได้รับการสาปแช่งจากอัลลอฮฺ บรรดาอะลอิกะฮฺ และมนุษย์ทั้งมวล อัลลอฮฺจะไม่ตอบรับการทำความดีของเขา จะเป็นภาคบังคับหรือสมัครใจก็ตาม”¹

และบางตอนจากคฺฎิบะฮฺ คือ “พวกท่านอย่าได้กลับไปเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธาหลังจากฉันเสียชีวิต โดยบางส่วนจากพวกท่านประหัตประหารกันเองกับอีกบางส่วน”²

คฺฎิบะฮฺนี้ยังถูกรายงานด้วยสำนวนอื่น ๆ แต่ความหมายสอดคล้องกับรายงานของอิบนุ ฮิซาม บางตอนอาจจะเป็นคฺฎิบะฮฺในวันอีด หรือในโอกาสอื่น ๆ เช่นรายงานของอัล-บุคอรี๊ย์จากท่านอบู บักราะฮฺ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า “แท้จริงวันเวลานั้นได้เดินตามปกติของมัน ตั้งแต่วันที่อัลลอฮฺได้สร้างบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดิน หนึ่งปีมี 12 เดือน สี่เดือนอันต้องห้ามต่อสู้กัน สามเดือนติดต่อกันคือ ชุลเกาะฮฺอะฮฺ, ชุลหิจญะฮฺ และมุหัรริอม และอีกหนึ่งเดือนคือเราะญับของพวกมุฏีอรซึ่งอยู่ระหว่างญุมาดาและชะอฺบาน” ท่านนบีถามว่า “วันนี้เป็นวันอะไร?” พวกเรากล่าวว่า อัลลอฮฺและศาสนทูตของพระองค์ทรงรู้ดี แล้วท่านก็เงยบจนกระทั่งพวกเราคิดว่าท่านจะเรียกเป็นชื่ออื่น ท่านกล่าวว่า “วันนะหฺรฺ/วันเชือดสัตว์พลีมิใช่หรือ?” พวกเราตอบว่า ใช่แล้วท่านถามอีกว่า “เดือนนี้คือเดือนอะไร?” พวกเราตอบว่า อัลลอฮฺและศาสนทูตของพระองค์เท่านั้นที่รู้ดี ดังนั้นท่านก็เงยบจนกระทั่งพวกเราคิดว่าท่านจะเรียกเป็นชื่ออื่น ท่านกล่าวว่า “เดือนชุลหิจญะฮฺมิใช่หรือ?” พวกเราตอบว่า ใช่ เดือนชุลหิจญะฮฺ ท่านถามว่า “นี่เมืองอะไร?” พวกเราตอบว่า อัลลอฮฺและศาสนทูตของพระองค์รู้ดี แล้วท่านก็เงยบจนกระทั่งพวกเราคิดว่าท่านจะเรียกเป็นชื่ออื่น ท่านกล่าวว่า “เมืองมักกะฮฺมิใช่หรือ?” พวกเราตอบว่า ใช่แล้ว เมืองมักกะฮฺ ท่านกล่าวว่า “แท้จริงเลือดเนื้อของพวกท่าน ทรัพย์สินของพวกท่าน (ผู้รายงานหะดีษกล่าวเพิ่มว่า ฉันคิดว่าท่านนบีได้กล่าวเพิ่มด้วยว่า) และศักดิ์ศรีของพวกท่าน เป็นสิ่งต้องห้ามสำหรับพวกท่าน ดังที่ต้องห้ามในวันนี้ ในเมืองนี้ ในเดือนนี้ และพวกท่านจะพบกับพระผู้อภิบาลของพวกท่าน แล้วพระองค์จะไถ่ถามพวกท่านเกี่ยวกับการงาน/พฤติกรรมของพวกท่าน ฟิงทราบเถิด! พวกท่านอย่ากลับไปเป็นผู้หลงผิด หลังจากฉันเสียชีวิต โดยส่วนหนึ่งจากพวกท่านสังหารอีกบางส่วน ฉันได้เผยแพร่วจนแจ้งชัดแล้วหรือไม่? ฟิงทราบเถิด! ผู้ที่เป็นสักขีพยานในวันนี้ จงเผยแพร่ว่าผู้ที่มีไต่อยู่ ณ วันนี้ หวังว่าบางคนที่ได้รับการเผยแพร่ว่าจะจดจำดีกว่าบางคนที่ได้ยินในวันนี้” และเมื่อมุหัมมัด บิน สีรีน

¹ อิบนุ ฮิซาม, *อัศ-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 4 หน้า 605

² จากรายงานในเศาะฮิห์ อัล-บุคอรี๊ย์, หมายเลขหะดีษ 4403

ผู้รายงานได้รายงานหะดีษนี้ เขาก็กล่าวยืนยันว่า ท่านนบีมุหัมมัด คือลัลลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม สัจจริงแน่นอน หลังจากนั้นท่านก็จะกล่าวว่า ฉันได้เผยแพร่จนชัดแล้วหรือไม่ ฉันได้เผยแพร่จนชัดแล้วหรือไม่?¹

เป็นที่ประจักษ์ชัดว่า คุณบะฮุบนี้ หรือ คุณบะฮุอื่น ๆ ถูกนับว่าเป็นธรรมเนียมของมนุษยชาติรุ่นแล้วรุ่นเล่า จนกว่าจะถึงวันสิ้นโลก เป็นคุณบะฮุที่สำคัญซึ่งอัลลอฮ์ผู้ทรงสร้างบัญชาให้ศาสนทูตคนสุดท้ายได้นำมายังผู้คนทั้งมวล ในเนื้อหาหลักศรัทธาต่ออัลลอฮ์ และการรักษาไว้ซึ่งสิทธิ์ต่าง ๆ ของพวกเขา ในด้านชีวิต ทรัพย์สิน และจิตวิญญาณ มีการกำหนดกรอบสิทธิและศักดิ์ศรีของสตรี ห้ามละเมิดสิทธิ์ของบุคคลอื่น ๆ และเร่งรัดให้มีการคืนสิทธิ์แก่เจ้าของ และเริ่มวางระเบียบโครงสร้างของโลกใหม่ ตั้งอยู่บนพื้นฐานเศรษฐกิจที่ปราศจากดอกเบี้ย และบนฐานความปลอดภัย โดยให้ล้มการละเมิดในอดีต ให้คิดบัญชีของการละเมิดในปัจจุบัน และอนาคต บนพื้นฐานของจริยธรรม เตือนให้ระวังจากชัยฏอนและผลงานของมันที่เป็นตัวการบ่อนทำลายระหว่างมวลมนุษยย์และทำให้การนองเลือดเป็นที่แพร่หลาย

เน้นย้ำความเท่าเทียม ความเป็นพี่น้อง มีที่มาเดียวกัน ย้ำเตือนให้กลับไปยังที่มาของศาสนา คืออัลกุรอาน และสุนนะฮ์ ณ จุดนี้ ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม ได้เน้นย้ำในเรื่องระเบียบและบทบัญญัติ และการยึดทั้งสองประการนี้เป็นที่อ้างอิง ร่วมสร้างสังคมมนุษย์ตามที่อัลลอฮ์ได้วางไว้ เพื่อให้เกิดความสามัคคีในสังคม และเพื่อให้ผู้ทรงสร้างพอพระทัย เพื่อความเข้าใจกัน เพื่อชีวิตที่ปลอดภัย และความเจริญก้าวหน้าที่ยังอยู่บนฐานที่ถูกต้องและความเท่าเทียมระหว่างมนุษย์

เช่นเดียวกันนั้น เป็นที่ประจักษ์ว่า ท่านมุ่งมั่นที่จะให้มวลมนุษยย์ได้เป็นสักขีพยานว่า ท่านได้ทำหน้าที่ของการเป็นศาสนทูตแล้ว ด้วยเหตุนี้ เมื่อท่านได้ยืนยันจากพวกเขา ท่านสูงขึ้นสู่ฟ้า และกล่าวว่า โอ้อัลลอฮ์ ขอพระองค์ทรงเป็นพยาน ท่านรับรู้ถ้อยคำที่พวกเขาเปล่งออกมา ท่านจึงทอดสายตาดูขึ้นฟ้าเพื่อขอความพอพระทัยจากอัลลอฮ์ ทั้งที่พระองค์ทรงเห็นท่านและผู้คนที่อยู่แล้ว

ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม ได้ยืนยันว่าพื้นที่ของอะเราะะอะฮ์ทั้งหมดเป็นสถานที่ที่ถูกรับ เช่นเดียวกับพื้นที่ที่มุซตะลิพะฮ์ทั้งหมดก็เป็นสถานที่ที่ถูกรับ และเมื่อท่านได้เชือดสัตว์พลีที่มินา ท่านก็ยืนยันว่ามินาทั้งหมดเป็นที่เชือดสัตว์พลี²

หลังจากที่ท่านได้คุณบะฮุที่อะเราะะอะฮ์แล้ว³ อัลลอฮ์จึงประทานโอองการแก่ท่านว่า

﴿ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالْمُتَّيَّمَةُ وَالْحَنِزِيرُ وَمَا أَهَلَ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالطَّيْحَةُ وَمَا أَكَلَ السَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصَبِ وَأَنْ تَسْتَقْسِمُوا بِالْأَزْلَمِ ذَلِكُمْ فِسْقٌ الْيَوْمَ يَبْسُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ فَلَا

¹ เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี, หมายเลขหะดีษ 4403

² คู่อัล-มุสนัด ของอิมาม อะหมัด, เล่ม 1 หน้า 72, อัญญาอะบะรี, อัศ-ศาวีค, เล่ม 3 หน้า 170

³ เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี, หมายเลขหะดีษ 4407

تَحْسَبُهُمْ وَأَحْسُونَ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمْ الْإِسْلَامَ دِينًا فَمَنِ اضْطَرَّ فِي
مَخْصَصَةٍ غَيْرِ مُتَجَانِفٍ لِإِثْمِهِ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣﴾ [المائدة: 3]

ความว่า “ถูกห้ามแก่พวกเจ้าแล้ว ซึ่งสัตว์ที่ตายเอง (มิได้เชือดตามบทบัญญัติ) เลือด(ที่ไหลขณะเชือด) เนื้อสุกร สัตว์ที่ถูกเชือดด้วยนามอื่นจากอัลลอฮ์ สัตว์ที่ตายด้วยการรัดคอ สัตว์ที่ตายด้วยการทุบตี สัตว์ที่ตายด้วยการตกหลุม สัตว์ที่ตายด้วยการถูกขวิด สัตว์ที่ถูกสัตว์ร้ายกัดกิน นอกจากสิ่งที่พวกเจ้าเชือดทันทีที่มันจะตาย สัตว์ที่ถูกเชือดบนแท่นบูชา และการที่พวกเจ้าเสี่ยงตายด้วยไม้ตีว เหล่านี้เป็นการละเมิด วันนี้ (อะเราะซะฮ์) บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาหมดหวังในศาสนาของพวกเจ้าแล้ว ดังนั้นพวกเจ้าอย่ากลัวพวกเขา และจงกลัวข้า (อัลลอฮ์)เถิด วันนี้ข้าได้ให้ศาสนาของพวกเจ้าสมบูรณ์แล้ว และข้าให้ความโปรดปรานของข้าครบถ้วนแก่พวกเจ้าแล้ว และข้ายินดีที่ให้อิสลามเป็นศาสนาของพวกเจ้า หากผู้ใดอยู่ในภาวะคับขันในความหวือหวา(ที่จะบริโภคสิ่งต้องห้าม)โดยมิใช่ผู้จงใจในการทำบาป แน่อนอนอัลลอฮ์ทรงอภัย ทรงเมตตาเสมอ” (อัล-มาอิดะฮ์ : 3)

เมื่อท่านอุมัรได้ยินโองการนี้ก็ร้องไห้ ท่านนบีถามว่า “อะไรที่ทำให้ท่านร้องไห้?” อุมัรตอบว่า สิ่งที่ทำให้ฉันร้องไห้ก็คือ ก่อนหน้านั้นเรามีแต่เพิ่มอยู่ตลอด เมื่อไรที่สิ่งใดสิ่งหนึ่งสมบูรณ์แล้ว หลังจากนั้นมันก็จะมีแต่ลดลง ท่านนบีจึงกล่าวว่า ถูกต้องแล้ว ดังนั้นโองการนี้จึงเป็นการไว้อาลัยท่านนบี คืออัลลิลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม¹

การประทานโองการเหล่านี้เป็นการเน้นย้ำว่าอัลลอฮ์รับฟังการเป็นสักขีพยานของผู้คนว่าท่านนบีได้ทำหน้าที่เผยแพร่ ได้ปฏิบัติตามหน้าที่แล้ว และได้ชี้แนะแก่ประชาชาติของท่าน โองการเหล่านี้ได้ยืนยันถึงความสมบูรณ์ของศาสนา และยืนยันว่าความโปรดปรานของอัลลอฮ์นั้นครบถ้วน โดยท่านนบีได้ทำหน้าที่ของท่านแล้ว ท่านได้สั่งอำลาผู้คน และท่านจะจากโลกนี้ไปในเวลาอันใกล้ และก็เป็นจริงดังคำพูดของบรรดาสาวกว่า “พวกเราเคยพูดคุยเกี่ยวกับหัจญ์อำลา ขณะที่ท่านนบีอยู่กับพวกเรา และพวกเราไม่รู้ว่าจะอะไรคือหัจญ์อำลา”²

มีรายงานที่ยืนยันว่าคุณประมุขของท่านนบี คืออัลลิลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม มีอีกมากมาย ในมินาและในมักกะฮ์³ ไม่ว่าจะเป็นวันเชือดสัตว์พลี (วันที่ 10) และละหมาดอีด หรือสถานที่อื่น ๆ

¹ อัล-หะละบี, *อัล-สีเราะฮ์ อัล-หะละบีเยฮ์*, เล่ม 3 หน้า 325, *คูรอ่านของอัล-บุคอรี* เล่ม 5 หน้า 127, และ *อิบนุ กะษีร, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 1 หน้า 579

² *คูหะดีษของอิบนุ อุมัรในเศาะฮีห์ อัล-บุคอรี*, *กิตาบ อัล-มะฆอซี, บาบ หัจญะฮ์ อัล-วะดาอู*, เล่ม 5 หน้า 126

³ *คู อิบรอฮีม มุหัมมัด, อัล-ญานิบ อัล-อิฮลามีย์ ฟิ กุฎูบ อัล-เราะฮูล ค็อลลิลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม*, พิมพ์ครั้งที่ 1, อัล-มักดับ อัล-อิสลามีย์, เบรุต, ส.ศ.1406, หน้า 119, 129

ซึ่งบรรดาปวงปราชญ์และนักวิชาการหะดีษต่างได้ถ่ายทอดกันมา และพวกเขาได้รายงานบางส่วน¹ เช่น ในบันทึกของอัล-บุคอรีห์จากอิบน์ อุมร์ มีความว่า “ท่านนบีได้สรรเสริญต่ออัลลอฮ์ จากนั้นท่านได้กล่าวถึงดัจญาล แล้ว ท่าน ก็ ร่ำ ยาว และ กล่าว ว่า อัล ล อ ฮ์ ไม่ ได้ ส่ง ศา ส น ทู ต คน ไ ต มา น อ ก จ า ก ได้ ตั ก เตี อ น ป ระ ช า ช า ตี ข อ ง เ ข า (ก่ี ย ว กั บ ดัจ จู ล) นู ห์ และ บรรดา ศา ส น ทู ต ห ลั ง จ า ก เ ข า ต ำ ง ได้ เตี อ น ป ระ ช า ช า ตี ข อ ง พ ว ก เ ข า ก่ี ย ว กั บ ดัจ จู ล และ แ ท้ จ ริ ง ม ัน จ ะ อ อ ก ม า ยั ง พ ว ก ท ำ น (เมื่ อ ก ่อ ลั ว น สั น โ ล ก) ดั ง นั้ น หาก ลั ก ษ ณะ บ ำ ง ป ระ ก ำ ร ข อ ง ม ัน เป็น ที่ ส ง สั ย แก่ พ ว ก ท ำ น แน่ น อ น ไม่ เป็น ที่ ส ง สั ย ส ำ ห รื บ พ ว ก ท ำ น เ ล ย ว่า แ ท้ จ ริ ง พ ระ ผู้ อภิ บาล ข อ ง พ ว ก ท ำ น ไม่ เหมือน ดัจ จู ล (ท ำ น ได้ ย ำ 3 ค ร ั ง) แ ท้ จ ริ ง พ ระ ผู้ อภิ บาล ข อ ง พ ว ก ท ำ น ไม่ ใ ช้ ผู้ ที่ ตา บ อ ด และ แ ท้ จ ริ ง ดัจ จู ล จะ บ อ ด ตา ด ำ น ข วา ตา ข อ ง ม ัน เหมือน กับ ผล อ ง ุ่น ไ ล่ อ อ ก มา จ า ก พ ว ง ไม่ เหมือน เมื ด อื่ น ๆ ”²

หลังจากคุณบะฮุเสรีห์แล้ว บิลาล เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ก็ทำการอะซานแล้วก็อิคอมะฮุ ท่านนบีคืออัลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมก็นำละหมาดซุฮร์สองร็อกอะฮุ แล้วอิคอมะฮุอีกครั้ง ท่านก็ละหมาดอัศร์อีกสองร็อกอะฮุ จากนั้นท่านก็ชีอูฐของท่านและให้ห้องอูฐของท่านพังก่อนหินด้านล่างภูเขาอัร-เราะห์มะฮุ และท่านได้ผินหน้าไปทางกิบละฮุและเริ่มกล่าวดุอาอวิงวอนขอต่ออัลลอฮุ³

ครั้นเมื่อดวงอาทิตย์ลับขอบฟ้า อุสามะฮุ บิน ซัยด์ มา นั่ง ช้ อ น ท ำ น อื่ ก คน จา ก นั้ น ก็ ได้ เ ดิ น ท ำ ง อ อ ก จ า ก อ ะ เ ร าะ พ ะ ฮุ 4 พ ล ำ ง ก ล ำ ว ด ำ ร ิ ส ข อ ง อ ล ล อ ฮุ ที่ ว่า

﴿ تَمَّ أَفِيضُوا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴾ [البقرة: 199]

ความว่า “จากนั้นพวกท่านจงหลังไหลออกจากอะเราะพะฮุ ดังที่ผู้คนได้หลังไหลกันออกไป และจงขอภัยโทษต่ออัลลอฮุเถิด แท้จริงอัลลอฮุทรงอภัย ทรงเมตตาเสมอ” (อัล-บะเกาะเราะฮุ : 199)

และได้สั่งผู้คนว่าอย่ารีบเร่ง “โอ้ มวลมนุษยเอ๋ย ฟังสงบเสงี่ยมเถิด ฟังสงบเสงี่ยมเถิด”⁵

ท่านนบียังคงกล่าวคำตลบียะฮุอย่างต่อเนือง จนกระทั่งเมื่อถึงมุชตะลีพะฮุ บิลาล ก็ ทำ ก ำ ร อ ะ ช ำ น เพื่ อ ล ะ ห ม ำ ด จ ำ ก นั้ น ก็ ทำ ก ำ ร อ อ ม ะ ฮุ ท ำ น ได้ ล ะ ห ม ำ ด ม ั ห ริ บ และ ล ะ ห ม ำ ด อี ช ำ อี โดย ก ำ ร ล ะ ห ม ำ ด ย ่อ จ ำ ก นั้ น ท ำ น ก็ ได้ น อ น พัก ผ ่อ น

¹ อิบน์ หะญัร, *ฟัศห์ อัล-บาริ*, เล่ม 16 หน้า 233

² เสาะฮิห์ อัล-บุคอรีห์, *กิตาบ อัล-มะฆอซี*, บำบ *หัจญะฮุ อัล-วะดาอู*, เล่ม 5 หน้า 126

³ อัล-หะละบีเย่, *อัศ-สีเราะฮุ อัล-หะละบีเยฮุ*, เล่ม 3 หน้า 324

⁴ เสาะฮิห์ อัล-บุคอรีห์, *กิตาบ อัล-หัจญั*, บำบ *อัน-นุซูด บัยนะ อะเราะพะฮุ ะ ญัมอู*, เล่ม 2 หน้า 176

⁵ เสาะฮิห์ อัล-บุคอรีห์, *กิตาบ อัล-หัจญั*, บำบ *อัมร์ อัน-นะบียี* คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม *บี อัศ-สะกะนะฮุ*, เล่ม 2 หน้า 176

เมื่อได้เวลาละหมาดศุบห์ ท่านได้ละหมาดช่วงแรก ๆ ของเวลา จากนั้นก็มุ่งไปยัง อัล-มัซอ์ อัล-หะรอหม (เนินเขาเล็ก ๆ ที่มุซตะลิมะฮ์ซึ่งปัจจุบันมีมัสยิดอยู่) แล้วผินหน้าไปทางกิบละฮ์ และวิงวอนขอความช่วยเหลืออย่างสุดใจโดยที่ท่านยืนติดกับอัล-ฟัจล์ บิน อับบาส เราะฎียัลลอฮุนฮุ

มีรายงานว่าท่านนบี ศ็อล็ลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้วิงวอนขอแก่ประชาชาติของท่านที่มุซตะลิมะฮ์หลายครั้ง และวิงวอนขอเป็นอย่างมาก อัลลอฮ์จึงมีบัญชาว่า “แท้จริงฉันได้อภัยโทษแก่พวกเขาแล้ว นอกจากการละเมิดระหว่างพวกเขาด้วยตนเอง ท่านนบีจึงวิงวอนว่า ‘โอ้พระผู้อภิบาลของฉัน แท้จริงพระองค์มีอำนาจที่จะให้ผลบุญแก่ผู้ถูกละเมิดด้วยสิ่งที่ดีกว่าการอธรรมที่เขาได้รับ และพระองค์ก็ทรงอภัยโทษแก่ผู้ที่อธรรม แต่อัลลอฮ์ไม่ทรงตอบรับคำวิงวอนขอ ณ คีนั้น ครั้นเมื่อได้เวลาเข้า ท่านจึงวิงวอนขออีกครั้ง อัลลอฮ์จึงมีบัญชามายังท่านว่า ‘พระองค์ทรงอภัยแก่พวกเขาในทุก ๆ สิ่งแล้ว อิบส์จึงกล่าวสาปแช่งตัวเองว่าพินาศแล้ว หายนะแล้ว และไปรยดินใส่ศีรษะของมันเอง’¹

ท่านสั่งให้อิบน์ อับบาสเก็บก้อนหินเล็ก ๆ เจ็ดก้อนให้กับท่าน เพื่อขว้างเสาะหินที่มินา ซึ่งผู้คนก็ได้วัดขนาดก้อนหินของพวกเขากับขนาดที่ท่านเก็บเพื่อใช้ขว้างกระทั่งถึงทุกวันนี้² เมื่อมาถึงมินา ท่านได้ขว้างเสาะหินอัล-อะเกาะบะฮ์ (ต้นอยู่ใกล้มักกะฮ์มากที่สุด) หลังจากที่ตั้งดวงอาทิตย์ขึ้นแล้ว โดยขว้างในสภาพที่ท่านซีพาหนะ และกล่าวว่า อัลลอฮ์อัครบร ทุกครั้งที่ขว้าง³ จากนั้นท่านกลับไปมินา และได้ทำการกุญบะฮ์ในตอนเช้าของวันอีดอัล-อฎุฮา

ส่วนหนึ่งจากเนื้อหาของกุญบะฮ์ - ขณะที่กุญบะฮ์นั้นบิลาลได้ถือเชือกพาหนะของท่าน และอุสมะฮ์ บิน ซัยด์ ได้กางร่มแก่ท่าน - คือ การยืนยันถึงการห้ามผิดประเวณี การละเมิดในทรัพย์สินและศักดิ์ศรี ห้ามการมิให้มีการละเมิดกันในวันแห่งการทำหัจญ์ และกล่าวถึงการหวงห้ามมิให้มีการละเมิดในมักกะฮ์ซึ่งมีมากกว่าเมืองอื่น ๆ โดยท่านกล่าวว่า “โอ้ ผู้คนทั้งหลาย วันนี้คือวันอะไร?” พวกเขาตอบว่า คือวันอันมิให้มีการละเมิดกัน ท่านกล่าวว่า “เมืองนี้คือเมืองอะไร?” พวกเขาตอบว่า คือเมืองอันต้องห้าม ท่านกล่าวว่า “แล้วเดือนนี้คือเดือนอะไร?” พวกเขาตอบว่า คือเดือนอันต้องห้าม ท่านกล่าวว่า “แท้จริงเลือดเนื้อของพวกท่าน ทรัพย์สินของพวกท่าน และศักดิ์ศรีของพวกท่านนั้น เป็นสิ่งต้องห้ามสำหรับพวกท่าน ดังที่ห้ามในวันนี้ ในเมืองนี้ และในเดือนนี้” ท่านได้กล่าวซ้ำหลาย ๆ ครั้ง จากนั้นท่านได้เงยศีรษะขึ้น และกล่าวว่า “โอ้อัลลอฮ์ ฉันเผยแพร่แล้ว จนซัดแล้ว หรือไม่? ฉันเผยแพร่แล้ว จนซัดแล้ว หรือไม่? ดังนั้นบุคคลที่อยู่ร่วมกับฉันจงเผยแพร่แก่ผู้ที่ไม่ได้อยู่ที่นี่ พวกท่านอยากกลับไปเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธาหลังจากฉัน โดยบางส่วนจากพวกท่านต่อสู้กับอีกบางส่วน” และท่านยังสั่งให้ยึดแบบอย่างของท่านในการทำหัจญ์

¹ อิบน์ ฮุสัยนะฮ์, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, หน้า 576

² คูการวิเคราะห์สายรายงานใน อิบรอฮีม อัล-อะลี, เศาะฮีห์ อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, หน้า 546

³ อิบน์ กะษีร์, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 4 หน้า 373

เนื่องจากในปีถัดไปท่านอาจมิได้มาทำหัจญ์อีก ขณะที่คุณบะฮ์นั้นท่านยืนอยู่ระหว่างญะมารอตที่กว้างหิน ส่วนผู้คนนั้นมีทั้งยืนและนั่ง¹

และส่วนหนึ่งจากคุณบะฮ์ของท่านที่ถูกบันทึกไว้ คือ “จงเคารพภักดีต่อพระเจ้าผู้อภิบาลของพวกท่าน จงละหมาดห้าเวลา และจงเชื่อฟังสิ่งที่พวกท่านถูกบัญชาเถิด แน่แน่นอนพวกท่านจะได้เข้าสวรรค์ของพระเจ้าผู้อภิบาลของพวกท่าน”²

และส่วนหนึ่งจากสิ่งที่ถูกบันทึกไว้ คือ “ชนชาติอาหรับมิได้ประเสริฐกว่าชนชาติอื่น ๆ และชนชาติอื่นมิได้ประเสริฐกว่าชนชาติอาหรับ คนผิวขาวมิได้ประเสริฐกว่าคนผิวดำ และคนผิวดำมิได้ประเสริฐกว่าคนผิวขาว นอกจากด้วยความยำเกรงเท่านั้น มนุษย์ทุกคนมาจากอาดัม และอาดัมนั้นมาจากดิน”³

บางคนอาจเข้าใจว่าเกิดความผิดพลาดจากผู้รายงานหะดีษ เนื่องจากมีการซ้ำในหลายประโยค แต่ที่จริงแล้ว -อัลลอฮ์รู้ดียิ่ง - ท่านนบีเจตนาที่จะย้ำในบางประเด็นและบางประโยคของคุณบะฮ์หลาย ๆ ที่ในหัจญ์อ้อลา ไม่ใช่ความผิดพลาดของผู้รายงานแต่อย่างใด แต่ที่ซ้ำในหลาย ๆ ที่นั้น เพราะมีเหตุผลต้องการเน้นย้ำเนื้อหาบางส่วนที่ท่านประกาศและสอนในการทำหัจญ์อ้อลาของท่านครั้งนี้⁴

หลังจากนั้น ท่านได้มุ่งไปยังสถานที่เชือดสัตว์พลี ท่านได้เชือดอูฐด้วยมือของท่าน จำนวน 63 ตัว เท่ากับอายุของท่าน จากนั้นท่านก็หยุด และสั่งให้อะลีย์เป็นผู้เชือดส่วนที่เหลือจนครบ 100 ตัว และนี่เป็นหลักฐานในความประเสริฐของการเชือดสัตว์พลี และความมุ่งมั่นของท่านนบีที่จะลงมือทำด้วยตัวของท่านเอง ทั้งที่เพียงพอแล้วที่ท่านจะเชือดจำนวนน้อยกว่านี้ แต่ท่านต้องการผลบุญอันมหาศาลจากการเชือด โดยเหตุนี้ท่านได้เชือดหลายตัว และมีใช้การฟุ่มเฟือย แต่เป็นการภักดีต่ออัลลอฮ์ เช่นเดียวกันยังเป็นหลักฐานในสถานะของท่านอะลีย์ บิน อบีฏอลิบ อีกด้วย เนื่องจากได้เชือดสัตว์พลีของท่านนบีจนครบ และท่านนบีเลือกให้ทำหน้าที่นี้ โดยไม่เลือกบุคคลอื่น นั่นเป็นการให้เกียรติแก่อะลีย์ บิน อบีฏอลิบ เพราะได้ทำหน้าที่แทนท่านนบีในเรื่องนี้เป็นการเฉพาะ

ท่านนบี คืออัลลลอฮ์จะสละฮิวะสลัลัม ได้รับประทานเนื้อสัตว์พลีของท่าน โดยตัดเอาหนึ่งก้อนจากทุกตัว และนำมาใส่หม้อปปรุง แล้วท่านได้รับประทานเนื้อและดื่มน้ำซุบของมัน ท่านสั่งให้นำเนื้อและหนังไปแจกจ่าย และสั่งมิให้จ่ายเนื้อเป็นค่าจ้างแก่คนเชือด⁵

¹ ศออิห์ อัล-อะลีย์, เศาะฮีห์ อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, หน้า 327

² อิบน์ กะษีร์, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, เล่ม 4 หน้า 392

³ อัล-ศ็อลลาบี, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, เล่ม 2 หน้า 780

⁴ อัล-ศ็อลลาบี, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, เล่ม 2 หน้า 776

⁵ เศาะฮีห์ อัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-หัจญ์, باب ลา ยุกออล อัล-ญัซซาร มิน อัล-ฮัจญ์ ซัยด์, เล่ม 2 หน้า 176, และ باب ยุตะคีอ์ดัก บิ ญุลูค อัล-ฮัจญ์, เล่ม 2 หน้า 186

จากนั้นท่านได้โกนศีรษะของท่าน โดยมีอะมฺร บิน อับดุลลอฮฺ เป็นคนโกนให้ เริ่มจากด้านขวา แล้วต่อด้านซ้าย และมีรายงานว่า ท่านมอบครึ่งหนึ่งจากผมของท่านให้แก่อบี ฏ็อลหะฮฺ อัล-อันศอรีย์ ซึ่งเป็นสามีของอุมมุสลัยม์ และท่านสั่งให้อับนุ ฏ็อลหะฮฺนำอีกครึ่งหนึ่งไปแจกจ่ายแก่ผู้คน

และผู้คนที่ต่างเอาความเป็นมงคลจากเส้นผม เหลือ และน้ำลายของท่าน และอบนุ ฏ็อลหะฮฺ ก็นำไปแจกจ่ายคนละเส้น สองเส้น จนถึงสามเส้น¹

ท่านได้กล่าววิงวอนขอว่า “โอ้อัลลอฮฺ โปรดอภัยแก่บรรดาผู้ที่โกนศีรษะเถิด” และพวกเขา กล่าวว่า แก่ผู้ที่ตัดผมด้วย ท่านได้กล่าวซ้ำสามครั้ง พวกเขา ก็กล่าวสามครั้ง และในครั้งที่ท่านกล่าวว่า “และแก่ผู้ที่ตัดผม”²

หลังจากโกนศีรษะแล้ว ท่านหญิงอาอิชะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮา ได้ใส่น้ำหอมแก่ท่าน เป็นน้ำหอมที่นางนำมากับนาง³ และผู้คนที่ต่างถามท่านเกี่ยวกับการทำหัจญ์ บางคนโกนศีรษะก่อน บางคนเช็ดสัตรีฟลีก่อน ท่านจึงกล่าวว่า ทำเถิด ไม่เป็นไร⁴

จากนั้นท่านได้มุ่งหน้าไปยังมักกะฮฺ และเฆาะวาฟหัจญ์ (เฆาะวาฟ อีฟาเฆาะฮฺ) แล้วดื่ม น้ำจากการบริการของอัล-อับบาส ท่านมุ่งหน้าไปยังบ่อซัมซัมเพื่อดื่ม น้ำ และ ท่าน ตัอง การ ที่ จะ ตัก น้ำ ร่ว ม กับ วง ศี วาน ข อง อับ ดุ ล มุ ฏ เฆาะ ลิ บ เพียงแต่ท่านเกรงว่าผู้คนที่แย่งการบริการน้ำจากพวกเขาไป (เพราะเข้าใจว่าเป็นส่วนหนึ่งจากพิธีกรรมหัจญ์) ท่านกล่าวว่า “โอ้อ้วงศิวานของอับดุลมุฏเฆาะลิบเอ๋ย จงตักน้ำให้แก่ฉันเถิด หากฉันไม่เกรงว่าผู้คนที่แย่งพวกท่าน แน่นอนฉันจะตักน้ำร่วมกับพวกท่าน”⁵

จากนั้น ท่านกลับไปคางแรม ณ มินาในวันตัดขรีกทั้งสาม และขว้างเสาดินทั้งสามต้น ทุก ๆ วัน หลังจาก ตะวัน ค ล้ อ ย แต่ ละ ตั น เจริ ด กั อ น พ ร้ อ ม กั บ ตัก ปิ ร ทุก กั อ น ที่ ข ว้าง และท่านอนุญาตให้บรรดาสาวกไปเฆาะวาฟในช่วงเวลาดังกล่าว

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม จะไม่ละหมาดรวมที่มินา ท่านสอนผู้คนที่เกี่ยวกับการทำหัจญ์ ตอบคำถาม บอกกล่าว สิ่งเสียแก่พวกเขาในสิ่งที่ถูกบัญญัติแก่พวกเขา คล้าย ๆ กับการบอกอย่างเป็นทางการเป็นนัยว่าท่านกำลังจะลาพวกเขาไป ผู้คนที่อยู่ที่มินาอย่างกระจัดกระจาย มีชาวมักกะฮฺที่อพยพไปมะดีนะฮฺ ชาวมะดีนะฮฺ และเผ่าต่าง ๆ และท่านนบีกว่า “มินาเป็นที่พักของผู้ที่มา ก่อน

¹ เสาะฮิห์ มุสลิม, *กิตาบ อัล-หัจญ์*, เล่ม 4 หน้า 82, เสาะฮิห์ อัล-บุคอรี, *กิตาบ หัจญ์*, *باب อัล-หัลก์ วั อัด-ตักศิร วั อัล-อิห์ลาล*, เล่ม 2 หน้า 188

² เสาะฮิห์ อัล-บุคอรี, *กิตาบ อัล-หัลก์ วั อัด-ตักศิร วั อัล-อิห์ลาล*, เล่ม 2 หน้า 188

³ อิบนุ กะษีร์, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 4 หน้า 378, เสาะฮิห์ อัล-บุคอรี, *หะดีษ หมายเลข 4410, 4411*, *คูการอธิบายของอิบนุ หะญูร์ ใน ฟิเศห์ อัล-บารี*, เล่ม 16 หน้า 236

⁴ จากหะดีษในเสาะฮิห์ อัล-บุคอรี, *กิตาบ หัจญ์*, *باب อัล-ฟุศยา อะลา อัค-คัมบะฮฺ อินคะ อัล-ญะมะเราะฮฺ*, เล่ม 2 หน้า 19, อิบนุ กะษีร์, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 4 หน้า 393, อิบรอฮีม อัล-อะลี, *เสาะฮิห์ อัล-สีเราะฮฺ*, หน้า 548

⁵ อิบนุ กะษีร์, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 4 หน้า 381

(ไม่อนุญาตให้จับจองเป็นเจ้าของ)”¹ และท่านได้ผ่อนปรนในการทำหัจญ์ให้แก่สตรี คนอ่อนแอ และคนเลี้ยงสัตว์มากกว่าคนอื่น ๆ ยังมีรายงานอีกว่าท่านได้บัญญัติในวันที่สองของวันดีฮริก ซึ่งเรียกว่าวัน อัจ-รูด² แปลว่า หัวหรือศีรษะ นั่นคือหัวของสัตว์เชือดพลี ท่านได้กล่าวถึงสิ่งที่เคยกล่าวถึงในบัญญัติวันอะเราะซะอะฮ์ วันเชือดสัตว์พลี และยังมีกำการเพิ่มเติมนอกเหนือจากนั้น เช่น “พึงทราบเถิด พวกท่านอย่าอธรรมกันและกัน พึงทราบเถิด พวกท่านอย่าละเมิดต่อกัน พึงทราบเถิด พวกท่านอย่าฉ้อโกงกัน แท้จริงไม่อนุญาตให้เอาทรัพย์สินของบุคคลใด เว้นแต่ด้วยความพอใจจากเจ้าของเท่านั้น”³

มีรายงานว่าท่านได้รับการประทานสุเราะฮ์ อัน-นัจร

﴿ إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ۖ وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا ۝ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَأَسْتَغْفِرْ لَهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ۝ ﴾

[النصر: 1-3]

ความว่า “เมื่อการช่วยเหลือของอัลลอฮ์และการพิชิตมักกะฮ์ได้มาถึงแล้ว และเจ้าได้เห็นมวลมนุษย์เข้าในศาสนาของอัลลอฮ์เป็นกลุ่ม ๆ ดังนั้นเจ้าจงสดุดีโดยการสรรเสริญต่อพระผู้อภิบาลของเจ้า และจงขอภัยโทษต่อพระองค์เถิด แท้จริงพระองค์ทรงอภัยยิ่ง” (อัน-นัจร : 1-3)

จึงกันรู้ว่านี่คือการอำลาแล้ว⁴

หลังจากเสร็จภารกิจหัจญ์ ท่านเดินทางออกจากมินา และพักที่ อัล-อับบะฎาะฮ์ ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของเผ่ากินานะฮ์ เรียกกันว่า ค็อยฟี บนี กินานะฮ์ หรือ อัล-มุค็อบบ⁵ และเป็นสถานที่ที่เหมาะสมที่ท่านจะเตรียมตัวออกจากมักกะฮ์

มีรายงานว่า อุซามะฮ์ บิน ซัยด์ ได้ถามท่านนบีว่า พรุ่งนี้ท่านจะพักที่ไหน? ท่านกล่าวว่า “อะกิล เหลือที่พักให้เราไหม?” แล้วท่านก็กล่าวว่า “หากอัลลอฮ์ทรงประสงค์ พรุ่งนี้เราจะพักที่ถิ่นอาศัยของเผ่ากินานะฮ์ ที่ซึ่งกลุ่มกุร็อยซ์ต่างสาบานกันว่าจะเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธา”⁶

ในเช้าของวันถัดมา ท่านนบีได้ละหมาดศุบห์ ณ กะอูบะฮ์ และอ่านสุเราะฮ์อัล-ญูรจนจบบริบูรณ์ จากนั้นก็ได้กล่าววา **ฟะเจ็ด** รอบ และได้ยืนวิงวอนขอที่มุลตะฮัม ซึ่งอยู่ระหว่างประตูของกะอูบะฮ์และหิญาญ์อิสมาอีล(หินโค้ง)¹

¹ อิบน์ กะษีร, *อัศ-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 4 หน้า 398

² อิบน์ กะษีร, *อัศ-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 4 หน้า 405

³ อิบน์ กะษีร, *อัศ-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 4 หน้า 401

⁴ อิบน์ กะษีร, *อัศ-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 4 หน้า 403, ดู หะดีษเศาะฮิห์ อัล-บุคอรี, *กิตาบ อัค-ตัฟซีร*, *باب อิซาฎาฮ์ นัศรุลลอฮ์ วัลฟัตห*, เล่ม 6 หน้า 93-94

⁵ อิบน์ กะษีร, *อัศ-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 4 หน้า 410, อิบรอฮีม อัล-อะลี, *เศาะฮิห์ อัศ-สีเราะฮ์*, หน้า 549

⁶ อิบน์ กะษีร, *อัศ-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 4 หน้า 407 จากรายงานของอัล-บุคอรี

ท่านได้สั่งให้ผู้คนแถววาฟอ์ลา (แถววาฟอ์ วะดาอู) โดยกล่าวว่า “คนหนึ่งคนโดยย่อได้ออกเดินทางจนกว่าสิ่งสุดท้ายที่เขาจะอ้าปากคือบ้านของอัลลอฮฺ(แถววาฟอ์ลา)”²

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เหาใจใส่ต่อสภาพของบรรดาสาวกและภรรยาของท่านมาก ขณะนั้นท่านหญิงอาอิชะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮา ต้องการทำอุมเราะฮฺ ท่านจึงเรียกอับดุลเราะห์มาน บิน อับดุลบักร์ แล้วกล่าวว่า “จงพาน้องสาวของท่านออกไปจากเขตหะรอม เพื่อเธอจะเข้าพิธีอุมเราะฮฺ แล้วให้เธอแถววาฟอ์ แท้จริงฉันจะรอ” อาอิชะฮฺกล่าวว่า เราจึงออกไป แล้วฉันได้เข้าพิธีอุมเราะฮฺ จากนั้นฉันได้แถววาฟอ์ สะแอ แล้วเราจึงไปหาท่านนบี ณ ที่พักของท่าน ซึ่งเป็นเวลากลางคืน ท่านกล่าวว่า “เสร็จแล้วหรือ?” ฉันตอบว่าใช่ ท่านจึงประกาศให้บรรดาเศาะหาบะฮฺออกเดินทาง³

ท่านนบีได้ออกจากเขตมักกะฮฺและมุ่งสู่มะดีนะฮฺ ทัศนียภาพนี้เป็นครั้งแรกหลังจากอพยพไปยังมะดีนะฮฺ และเป็นครั้งสุดท้ายของท่าน เช่นเดียวกัน การเยือนครั้งนี้เป็นการอ้าปากมักกะฮฺ ท่านไม่ได้เยี่ยมและไม่ได้เห็นมักกะฮฺอีกเลย จนกระทั่งท่านเสียชีวิต⁴

ขณะที่ท่านอยู่ ณ มักกะฮฺ ในช่วงทัศนียภาพอ้าปาก ท่านมุ่งมั่นที่จะติดตามและตรวจสอบสภาพของบรรดาเศาะหาบะฮฺในการทำหัจญ์ ทั้งที่ท่านง่วนอยู่กับบรรดาคนทำหัจญ์โดยภาพรวมอยู่แล้ว ท่านทราบข่าวการป่วยของสะอูด บิน อับดุลวะกกอศ เราะฎิยัลลอฮุอันฮา ซึ่งเป็นสหายของท่านทั้งก่อนและหลังการอพยพ และเป็นคนหนึ่งจากบรรดาผู้ที่ได้รับข่าวดีว่าเป็นชาวสวรรค์ ท่านจึงไปเยี่ยม ดังในบันทึกของอัล-บุคอรีฮฺจากสะอูดกล่าวว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เยี่ยมฉันในปีที่ท่านทำหัจญ์อ้าปาก เนื่องจากการป่วยของฉันที่เกือบเสียชีวิต ฉันจึงกล่าวว่า ไข้ศาสนทูตของอัลลอฮฺ ฉันป่วยหนักดังที่ท่านกำลังเห็น และฉันเป็นผู้มีทรัพย์สินมากมาย และไม่มีทายาทที่จะรับมรดกของฉัน นอกจากลูกสาวของฉันเพียงคนเดียว ฉันจะบริจาคสองส่วนสามได้ไหม? ท่านกล่าวว่า ไม่ ฉันกล่าวว่า ฉันจะบริจาคครึ่งหนึ่งได้ไหม? ท่านตอบว่า “ไม่” ฉันกล่าวว่า ถ้าเช่นนั้นฉันจะบริจาคหนึ่งส่วนสาม ท่านตอบว่า “หนึ่งส่วนสามนั้นได้ และหนึ่งส่วนสามก็เยอะมากแล้ว เพราะการที่ท่านทิ้งมรดกให้ลูกหลานของท่านมีฐานะร่ำรวยนั้น ย่อมดีกว่าปล่อยให้พวกเขายากจน และต้องคอยยื่นมือขอบริจาคผู้อื่น และไม่ว่าท่านจะบริจาคสิ่งใดเพื่ออัลลอฮฺ นอกจากอัลลอฮฺจะทรงตอบแทนแก่ท่าน แม้กระทั่งอาหารหนึ่งคำที่ท่านใส่ในปากภรรยาของท่านก็ตาม” ฉันกล่าวว่า ไข้ศาสนทูตของอัลลอฮฺ ฉันจะยังคงมีชีวิตหลังจากบรรดาสหายของฉันอีกหรือ? ท่านกล่าวว่า “แท้จริงแล้ว ไม่ว่าจะท่านจะถูกปล่อยให้เสียชีวิตต่อไปอีกนานแค่ไหน แล้วท่านทำความดีเพื่ออัลลอฮฺ

¹ อิบน์ กะษีร, *อัศ-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 4 หน้า 411

² เสาะฮิห์ มุสลิม, *กิตาบ อัล-หัจญ์*, บาบ *แถววาฟอ์ อัล-วะดาอ์* วัะ *สุญูฮฺ อัน อัล-ฮาอิกฺ*, เล่ม 4 หน้า 93, เสาะฮิห์ อัล-บุคอรีฮฺ, บาบ *แถววาฟอ์ อัล-วะดาอ์*

³ เสาะฮิห์ อัล-บุคอรีฮฺ, บาบ *อัล-หัจญ์ อะลา อัล-รือฮฺ*, เสาะฮิห์ มุสลิม, *กิตาบ อัล-หัจญ์*, บาบ *วุญูฮฺ อัล-อิห์รอหม*, ดู อิบรอฮีม อัล-อะลี, *เสาะฮิห์ อัศ-สีเราะฮฺ*, หน้า 534, อิบน์ กะษีร, *อัศ-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 4 หน้า 410

⁴ เสาะฮิห์ อัล-บุคอรีฮฺ, *กิตาบ อัล-มะฆอซี*, บาบ *หัจญะฮฺ อัล-วะดาอฺ*, เล่ม 4 หน้า 126

ท่านย่อมจะได้รับระดับชั้นและความสูงส่ง และหวังว่าท่านจะถูกปล่อยให้มีชีวิตต่อไป เพื่อคนกลุ่มหนึ่งจะได้รับประโยชน์เพราะท่าน และเป็นโทษแก่คนอีกกลุ่ม ใช้อัลลอฮ์โปรดให้การอพยพของบรรดาเศาะหาบะฮ์ของฉันสำเร็จลุล่วง และให้พวกเขามั่นคงอย่าหันหลังกลับ”¹

ในหะดีษบทนี้ปรากฏถึงความอ่อนโยน ความรัก การเอาใจใส่ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ที่มีต่อบรรดาเศาะหาบะฮ์ และการถามไถ่ทุกข์สุขของพวกเขา เช่นเดียวกันนั้นยังปรากฏมุอฺญิซะฮ์/ ความมหัศจรรย์ในคำพูดของท่าน เพราะสะอูดยังคงมีชีวิตต่อไปหลังจากท่านระยะหนึ่ง และได้เป็นแม่ทัพในสงครามอัล-กอดิสิยะฮ์และพิชิตเมืองอัล-มะดาอิน ได้เข้าไปยังเมืองหลวงของเปอร์เซีย พลังกล่าวตักบีร์และประกาศชะฮาดะฮ์อย่างเสียงดัง นี่คือคำพูดที่เป็นจริงของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ที่ได้กล่าวกับสะอูดว่า “หวังว่าท่านจะถูกปล่อยให้มีชีวิตต่อไปเพื่อคนกลุ่มหนึ่งได้รับประโยชน์ และเป็นโทษแก่คนอีกกลุ่ม”²

ข้อคิดเกี่ยวกับหัจญ์อ้อลา

- เป็นหัจญ์เพียงครั้งเดียวที่ประชาชาตินี้ได้ร่วมเป็นสักขีพยานพร้อมกันกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และได้เรียนรู้บทบัญญัติการทำหัจญ์จากท่านโดยตรง
- มีสายรายงานมากมายเกี่ยวกับการทำหัจญ์โดยประจักษ์พยานด้วยสายตาของผู้ที่ติดตามท่าน จริง ๆ แล้วบรรดาภรรยาของท่านก็ร่วมเป็นสักขีพยานด้วย และเหตุผลวิทยปัญญาของการที่ท่านมีภรรยาหลายคนก็เป็นอันประจักษ์ แต่ละคนมีสภาพที่แตกต่างกัน โดดย่น่าชี้แจงว่าแตกต่างกันไปตามสภาพและสิ่งที่เกิดขึ้นกับบรรดาภรรยาของท่านมาเปรียบเทียบกับสภาพของคนอื่น ๆ ในเรื่องของการทำหัจญ์
- บรรดาผู้ทำหัจญ์ที่อยู่ร่วมกับท่านได้อาบบออย่างการทำหัจญ์จากท่านโดยตรง ดังที่ท่านกล่าวว่า “พวกท่านจงยึดแบบอย่างการทำหัจญ์จากฉัน” เช่นเดียวกันนี้มีสายรายงานมากมายเกี่ยวกับคุณบะฮ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะที่อาเราะฟะฮ์นั้นมีสายรายงานมาเติมเต็มกันและกัน โดยที่ไม่มีการขัดแย้งกัน และบางทีการซ้ำในคุณบะฮ์หนึ่งและอื่น ๆ นั้นก็มีเป้าหมายเฉพาะของมันเอง เนื่องจากบางครั้งผู้พิงมีสภาพที่แตกต่างกัน และการทวนซ้ำกันก็เพื่อให้ประเด็นนั้นมั่นคงอยู่ในจิตใจของผู้คน เช่นเดียวกันนั้น การเป็นสักขีพยานด้วยสายตาจากเผ่าต่าง ๆ และจากพื้นที่ต่าง ๆ นั้น

¹ เสาะฮ์ อัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-มะฆอซี, บาบ หัจญะฮ์ อัล-วะคออ, เล่ม 4 หน้า 127

² เสาะฮ์ อัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-มะฆอซี, บาบ หัจญะฮ์ อัล-วะคออ, เล่ม 4 หน้า 128

ทำ ให้ พวกเขา ได้ ยืน ย้น และ ะ รั บ รั ฐ ค ำ ส ั้ง เส ีย ข อง ท ำ น น ี และ นำ ไป เผ ย แพร ่ อย่าง ทั่ว ถึง ใน แผ น ดิน อาห รั บ และ ที่ อื่น ๆ

- ท ำ น น ี ค ี อ ล ล ั ล อ สุ อ ะ ล ั ย ฮี ว ะ ส ั ล ล ั ม ข อ ใ ห้ ม ว ล ม นุ ษ ย์ ได้ เป็น ส ัก ชี พ ย าน แก ่ เขา และ ส ั้ง ใ ห้ พ ว ก เขา เผ ย แพร ่ ล ึ ง พ ว ก เขา ได้ ยืน และ ท ำ น ก็ ส บ า ย ใ จ ใน การ ยืน ย้น ข อง พ ว ก เขา ว่า ท ำ น ได้ เผ ย แพร ่ แล้ว โดย ที่ ท ำ น เชื่ อ ม ัน ว่า อัล ล อ สุ จะ ส อ บ ท ำ น เกี่ ว กับ เ รื่ อ ง นี้
- ท ำ น น ี ค ี อ ล ล ั ล อ สุ อ ะ ล ั ย ฮี ว ะ ส ั ล ล ั ม ม ุ ง ม ัน อย่าง แ ร ง ก ล ำ - ใน ค ว ุ ฏ บ ะ ส ุ ต ำ ง ๆ ข อง ท ำ น - ที่ จะ เน ้น ย ำ ถึง การ ศ ร ี ท ฐ า ต ่อ อัล ล อ สุ และ ย ำ ว่า ท ำ น เป็น ศ ำ ส น ท ฐ ต ึ่ง น ำ ส ึ ง ที่ ดี มา ย ัง ม ว ล ม นุ ษ ย์ ท ำ น เน ้น ย ำ เ รื่ อ ง สิ ท ธิ ต ำ ง ๆ ข อง ป ว ง บ ำ ว การ ป ก ป ็ อ ง เลื อ ด เ นื อ และ ท ร ั พ ิ ส ิ น และ ไม่ มี การ ละ เม ิ ต ต ่อ ก ัน หรือ อ ธิ ร ร ม แก ่ ผู้ ไ ด เช่น เดี ย ว กับ การ เน ้น ย ำ ใน การ ป ก ป ็ อ ง ส ต รี ไม่ ช ่ม เ ห ง ร ั ง แก ่ พ ว ก นาง ใ ห้ ต ัด ข ำ ด จาก ระ บ บ ที่ ไม่ ดี ของ ยุ ก ก ่อน อี ส ล ำ ม ทุ ก ด ำ น เช่น ใน ด ำ น เศ ร ษ ฐ กิ จ ด ้วย การ ห ำ ม เ รื่ อ ง ด อ ก เบี ย ร ว ม ถึง ห ำ ม การ ผิ ด ประ เว ณี และ การ ละ เม ิ ต อ ื่น ๆ ท ำ ง ม ด ท ำ น ยัง ได้ ย ำ เ รื่ อ ง ความ เ ส ม อ ภ ำ ค และ ห ำ ม ละ เม ิ ต ใน เลื อ ด เ นื อ ท ร ั พ ิ ส ิ น และ เกี่ ย ร ติ ศ ัก ด ี ศ รี
- ท ำ น น ี ค ี อ ล ล ั ล อ สุ อ ะ ล ั ย ฮี ว ะ ส ั ล ล ั ม เน ้น ย ำ ถึง ก ฎ ะ เ ปี ย บ ที่ ม นุ ษ ย์ ต ี อ ง น ำ มา ใ ช้ ค ี อ อัล ก ร ุ อ ำ น และ เ บ ำ บ อย่าง ของ ท ำ น และ ประ ชา ซ ำ ตี นี้ จะ ไม่ หล ง ผิ ด หาก ย ี ด ท ำ ง ส ึ ง นี้ ใ ว้ และ จาก ส ึ ง นี้ ความ ดี จะ เก ิ ต แก ่ ม ว ล ม นุ ษ ย์ ต ี อ ด ไป และ เป็น ภ ำ ร ะ ห ำ น ำ ที่ ของ ประ ชา ซ ำ ตี ทุ ก คน ที่ จะ ต ี อ ง เ รี ย น อัล ก ร ุ อ ำ น และ เ บ ำ บ อย่าง ของ ท ำ น และ ส อน แก ่ ม ว ล ม นุ ษ ย์ ร ุ ่น แล้ว ร ุ ่น เล ำ
- ท ำ น น ี ค ี อ ล ล ั ล อ สุ อ ะ ล ั ย ฮี ว ะ ส ั ล ล ั ม เน ้น ย ำ ถึง ความ จ ำ เป็น ใน การ เผ ย แพร ่ “ผู้ ที่ เป็น ส ัก ชี พ ย าน ใน วัน นี้ จ ง ถ ำ ย ท อด แก ่ ผู้ ที่ ไม่ ได้ อ ุ ่ มี ไม่ น ้อย เ ล ย ที่ ผู้ ไ ด รั บ การ ถ ำ ย ท อด จะ เป็น ผู้ ที่ จ ี ด จ ำ และ เ ช ำ ใ จ มาก ก ำ ”¹
- ท ำ น น ี ค ี อ ล ล ั ล อ สุ อ ะ ล ั ย ฮี ว ะ ส ั ล ล ั ม ได้ ลง มี อ ป ฏิ บ ั ตี ใน การ เผ ย แพร ่ ด ้วย ตัว ของ ท ำ น เอง ท ำ น ฉ ว ย ทุ ก โ อ ก ำ ส ี่ จะ ช ัด เ ก ล ำ ผู้ คน ส ั ง ส อน ซ ี ข ำ ด บ ั ญ ุ ห ำ และ ซ ี เ น ะ แก ่ พ ว ก เขา
- อัล ล อ สุ ทำ ให้ ประ จ ัก ษ ช ัด ถึง ความ ส ม บ ู ร ุ ม ของ ศ ำ ส น ำ อี ส ล ำ ม โดย การ ประ ท ำ น โ อ ง การ นี้

﴿ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالْدَّمُ وَلَحْمُ الْخَنزِيرِ وَمَا أُهْلَ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّطِيحَةُ وَمَا أَكَلَ السَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصَبِ وَأَنْ تَسْتَقْسِمُوا بِالْأَزْلَمِ ذَلِكُمْ فِسْقٌ الْيَوْمَ يَبْسُ الدِّينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ فَلَا تَحْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنَ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمْ الْإِسْلَامَ دِينًا فَمَنِ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ غَيْرِ مُتَجَانِفٍ لِإِثْمِهِ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣﴾ [المائدة: ٣]

ความว่า “ถูกห้ามแก่พวกเจ้าที่จะบริโภคสัตว์ที่ตายโดยมิได้เชือดตามบทบัญญัติ เลือด(ที่ไหลขณะเชือด) เนื้อสุกร สัตว์ที่ถูกเชือดด้วยนามอื่นจากอัลลอฮ์ สัตว์ที่ตายด้วยการรัดคอ

¹ ดูตัวบทกฎบะฮ์จากหนังสือเล่มนี้

สัตว์ที่ตายด้วยการทุบตี สัตว์ที่ตายด้วยการตกหลุม สัตว์ที่ตายด้วยการถูกขวิด สัตว์ที่ถูกสัตว์ร้ายกัดกิน นอกจากสิ่งที่พวกเจ้าเชือดทันทีก่อนที่มันจะตาย สัตว์ที่ถูกเชือดบนแท่นบูชา และการที่พวกเจ้าเสี ยง ทาย ด้วย ไม้ ตี้ว สิ่ง เหล่า นั้น เป็น การ ละ เม็ด วัน นี้ (อะเราะซะพะฮุ) บรรดาผู้ปฏิบัติเศาะลัฮฺตามหวังในศาสนาของพวกเจ้าแล้ว ดังนั้นพวกเจ้าอย่ากลัวพวกเขาและจงกลัวฉันทันที วันนี้ฉันได้ให้ศาสนาของพวกเจ้าสมบูรณ์แล้ว และฉันให้ความโปรดปรานของฉันทันทีแก่พวกเจ้าแล้ว และฉันได้ยินดีที่ให้อิสลามเป็นศาสนาของพวกเจ้า ผู้ใดอยู่ในภาวะคับขันในความหวาดหวั่นโดยมิใช่เป็นผู้จําใจในการทำบาป แน่อนออัลลอฮฺทรงอภัย ทรงเมตตาเสมอ” (อัล-มาอิติฮะฮฺ : 3)

- เช่นเดียวกันยังมีข่าวดีสำหรับประชาชาติอิสลาม ด้วยการประทานสุเราะฮฺ อัน-นัศร์ และบรรดาเศาะหาบะฮฺต่างเสี ยใจ เนื่องจากพวกเขาเข้าใจจากเนื้อหาของสุเราะฮฺนี้ว่าวาระแห่งอายุขัยของท่านนบีใกล้เข้ามาแล้ว และการทำหัจญ์ครั้งนี้เป็นการอําลายอย่างแท้จริงระหว่างท่านและประชาชาติของท่าน เนื่องจากท่านได้วิงวอนให้ อัล ล อ ฮู เป็น สัก ชี พ ย า น ว่า บรรดาเศาะหาบะฮฺได้ยืนยันว่าท่านได้ปฏิบัติหน้าที่แล้ว
- การทำหัจญ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำตัดบียะฮฺ และคำวิงวอนขอในสถานที่ต่าง ๆ นั้น เป็นการให้เอกภาพ)เตาฮีด (ต่ออัลลอฮฺ และการเทิดทูนพระองค์ ออกห่างจากการตั้งภาคี และเป็นการปฏิบัติในพิธีกรรมตามที่พระองค์ทรงบัญชา

﴿وَأْتُوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ فَإِنْ أُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ وَلَا تَحْلِقُوا رُءُوسَكُمْ حَتَّى يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحَلَّهُ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا أَوْ بِهِ أَذًى مِنْ رَأْسِهِ فَفِدْيَةٌ مِنْ صِيَامٍ أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسُكٍ فَإِذَا أَمِنْتُمْ فَمَنْ تَمَنَّعَ بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ فِي الْحَجِّ وَسَبْعَةٍ إِذَا رَجَعْتُمْ تِلْكَ عَشْرَةٌ كَامِلَةٌ ذَلِكَ لِمَنْ لَمْ يَكُنْ أَهْلُهُ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٩٦﴾ [البقرة: 196]

“และพวกเจ้าจงปฏิบัติหัจญ์และอุมเราะฮฺให้สมบูรณ์เพื่ออัลลอฮฺเถิด ความว่า -แล้วพวกเจ้าออกจากพิธี โดยศรัทธาหรือป่วย- ดังนั้นหากพวกเจ้าถูกกีดกัน พวกเจ้าจงเชือดสัตว์พลีตามที สะ ด ว ก แก่ พ ว ก เจ้ า และพวกเจ้าอย่าได้โกนศีรษะของพวกเจ้าจนกว่าสัตว์พลีจะถึงไปที่เชือดเสียก่อน ดังนั้นเขาจะจ่ายค่าชดเชย -แล้วเขาโกน- หากผู้ใดป่วยหรือมีสิ่งไม่พึงประสงค์ที่ศีรษะของเขา หรือเชือดสัตว์พลี (หกคน) หรือจ่ายอาหารแก่คนยากจน (สามวัน)อันได้แก่การถือศีลอด ผู้ใดทำอุมเราะฮฺและอยู่ต่อไปจนถึงหัจญ์ ต่อมาเมื่อพวกเจ้าปลอดภัยจากความกลัวแล้ว หากผู้ใดไม่มีสัตว์พลีแล้ว เขาจงเชือดสัตว์พลีตามที สะ ด ว ก แก่ เขา นั่นคือสิบวันบริบูรณ์ เขาจงถือศีลอดสามวันในช่วงหัจญ์และอีกเจ็ดวันเมื่อเขากลับไปยังภูมิลำเนา

และพึงรู้ว่า จงยำเกรงอัลลอฮฺเถิด ดังกล่าวนั้นสำหรับผู้ที่ครอบครัวของเขามีได้อยู่ในเขตหะรอม

(197: บะเกาะเราะฮฺ-อัล) ”(สำหรับผู้ฝ่าฝืน)แท้จริงอัลลอฮฺทรงลงโทษอย่างรุนแรง

- ท ่า น น ปี่ คี อ ล ล ล ล อ ฮฺ อ ะ ล ัย ฮี ะ ส ์ ล ล ม
ปรารภนาที่จะให้เกิดความนึ่มนวลและความสงบในการทำหัจญ์ และกำชับผู้คนเช่นนั้น
และท่านผ่อนปรนแก่สตรี คนอ่อนแอ คนเลี้ยงสัตว์ และอื่น ๆ
- มื่อศัประกอบในพิธีหัจญ์มากมายที่เกี่ยวข้องกับโองการอัลกุรอาน ไม่ว่าจะเป็ในสุเราะฮฺ อัล-
หัจญ์ หรือโองการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกัน เช่น

﴿ وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنًا وَاتَّخِذُوا مِن مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى وَعَهِدْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَن طَهِّرَا بَيْتِيَ
لِلطَّائِفِينَ وَالْعَاكِفِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ﴿١٢٥﴾ ﴾ [البقرة: ١٢٥]

- “และเมื่อเราได้ทำให้กะอูบะฮฺเป็นที่มุ่งหาของมวลมนุษย ์ ความว่า
และเป็นความปลอดภัยแก่พวกเขา -ซึ่งหัวใจของพวกเขา มีความผูกพัน
พวกเจ้าจงยึดส่วนหนึ่งจากกะออบอิบรอฮีมเป็นที่ละหมาด และเราได้บัญชาแก่พวกเขาว่า
เจ้าทั้งสองจงทำความสะอาดบ้านของฉัน และเราได้บัญชาแก่อิบรอฮีมและอิสมาอีลว่า

(125 : บะเกาะเราะฮฺ-และบรรดาผู้ละหมาด) ”(อัล ผู้ที่อุฎติกาฟ เพื่อผู้ที่ทำการญะวาฟ

﴿ إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِن شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ اللَّهَ فَمَنَّ حَجَّهُ فَلَا ضَحَاخَ عَلَيْهِ أَن يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ
اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٥٨﴾ ﴾ [البقرة: ١٥٨]

ภู เขา เศา ะ ฟา และ ภู เขา มั ร ว ะ ฮฺ นั้น “แท้จริง ความว่า
ดังนั้นผู้ใดทำหัจญ์หรืออุมเราะฮฺ เป็นส่วนหนึ่งจากสัญลักษณ์ของศาสนาแห่งอัลลอฮฺ
- ก็ย่อมไม่เป็นบาปอันใดแก่เขาที่จะเวียนรอบระหว่างมัน ทั้งสอง
และผู้ใดทำความดีด้วยความสมัครใจแล้ว -แม้บรรดาผู้ตั้งภาคีจะเคยทำเช่นนั้นก็ตาม

(158 : บะเกาะเราะฮฺ-ทรงรอบรู้ยิ่ง) ”(อัล แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงตอบแทน

- ในการทำหัจญ์จำเป็นต้องห่างจากพฤติกรรมทางเพศและการฝ่าฝืน

﴿ الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَةٌ فَمَن فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ وَمَا تَفَعَّلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمُهُ اللَّهُ
وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَىٰ وَاتَّقُونِ يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ ﴿١٩٧﴾ ﴾ [البقرة: ١٩٧]

เวลาของการทำหัจญ์นั้นหลายเดือนอันเป็นที่รับรู้กัน “ ความว่า
ดังนั้นเป็นที่ต้องห้ามแก่เขา ผู้ใดได้กำหนดการทำหัจญ์แก่ตัวเองในเดือนเหล่านั้นแล้ว
ในช่วงทำหัจญ์ และการโต้เถียง การฝ่าฝืน ซึ่งการมีเพศสัมพันธ์
และจงเตรียมเสปียงในการทำหัจญ์เถิด อัลลอฮฺทรงยอมรู้ดี และไม่ว่าความดีใดที่พวกเขากระทำ

-และจงเกรงกลัวข้าเถิดโอ้บรรดาผู้มีปัญญาทั้งหลาย (อัล แท้จริงเสปียงที่ดียิ่งคือความยำเกรง

(197 : บะเกาะเราะฮฺ

และยังมีโองการที่ยืนยันว่าหัจญ์เป็นภาคบังคับสำหรับผู้ที่มีความสามารถ

﴿ فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مِّمَّا بُرِّهِيْمٌ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ ءَامِنًا وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حُجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ اِلَيْهِ سَبِيْلًا وَمَنْ كَفَرَ فَاِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ عَلِيْمٌ ﴿ ٩٧ ﴾ [آل عمران: 97]

มะกอมของอิบรอฮีม เช่น อันซัดแจ็ง ๆ ในบ้านของอัลลอฮ์นั้นมีสัญญาณต่าง ความว่า และ ผู้ใด เข้า ไป ใน บ้าน ของ พระ องค์ เขา ย่อม ปลอดภัย บ้านของพระองค์ ณ และเป็นหน้าที่ของมนุษย์ที่ต้องทำเพื่ออัลลอฮ์คือการทำหัจญ์ แท้จริงแล้ว ก็พึงทราบว่ และผู้ใดก็ตามที่ปฏิเสธฝ่าฝืน สำหรับผู้ที่มีความสามารถในการเดินทาง

(97 : อิมรอน อาล) ”แต่อย่างไรเลย ๆ อัลลอฮ์นั้นทรงมีไม่จำเป็นต้องพึงสรรพสิ่งต่าง

หัจญ์เป็นภาคบังคับแก่ผู้ที่มีความสามารถเท่านั้น นั่นคือ เพื่อยืนยันในกฎของการผ่อนปรน ทั้งนี้ และไม่บังคับแก่ผู้ที่ไม่มีความสามารถ

- วันเวลาในช่วงหัจญ์มีชื่อเฉพาะ แตกต่างกัน ล้วนแล้วมีความหมาย เช่น วันตรวิยะฮ์ วันอะเราะาะซะฮ์ วันนะหฺร์ เชือดสัตว์พลี (และวันตฺซริก ซึ่งอยู่ในโองการที่ว่า

﴿ وَاذْكُرُوا اللّٰهَ فِيْ اَيّامٍ مَّعْدُوْدَاتٍ فَمَنْ تَعَجَّلَ فِيْ يَوْمَيْنِ فَلَا اِنَّمَ عَلَيْهِ وَمَنْ تَاَخَّرَ فَلَا اِنَّمَ عَلَيْهِ لِمَنْ اَنْتَقَىٰ وَاَتَقُوا اللّٰهَ وَعَلِمُوْا اَنَّكُمْ اِلَيْهِ تُحْشَرُوْنَ ﴿ ٢٠٣ ﴾ [البقرة: 203]

และ พวก เจ้า จง ระวัง ถึง อัล ล อ ฮ ใน วันที่ ถูก กำหนด ไว้ ความว่า ดังนั้นผู้ใดรีบเร่งออกจากมินาในระยะเวลาสองวันย่อมไม่เป็นบาปอันใดแก่เขา ทั้งหมดนั้นสำหรับผู้ยาเกรง ก็ไม่เป็นบาปอันใดแก่เขา และผู้ใดยึดเวลาออกไปจนถึงวันที่สาม แท้จริงพวกท่านจะถูกนำมารวมชุมนุมไปยังพระองค์ และพึงทราบเถิด จงเกรงกลัวอัลลอฮ์เถิด

(203: บะเกาะเราะฮ์-อัล

- แท้จริงส่วนหนึ่งจากสิ่งที่ประชาชาตินี้ได้เรียนรู้จากท่านนบี คืออัลลิลลอลฮ์อะดัยฮิอะฮ์ลิลล์ม ก็คือการรักและให้เกียรติคนในครอบครัวของท่านโดยรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านอะลี บรรดาผู้ที่ดำเนินตามแบบอย่างของท่านนบีได้รับการถ่ายทอดจากท่าน ซึ่งความรักและการให้เกียรติแก่อะลี บรรดาลูก ๆ และคนอื่น ๆ ในครอบครัว ผู้ที่สอนความรักนี้แก่เราก็คือท่านนบีซึ่งเป็นคนเดียวที่สอนให้เรา รู้จักหลักศรัทธา ความรักต่ออะลี และคนในครอบครัวมิได้มีเงื่อนไขว่าต้องคลั่งไคล้ต่อพวกเขา โดยยกพวกเขาออกจากความเป็นมนุษย์ นำพวกเขามาเป็นภาคีกับอัลลอฮ์ จนบางคนนับถือพวกเขาเป็นพระเจ้า และวิงวอนขอจากพวกเขา ทั้งที่พวกเขาเหล่านี้มีความต้องการให้เราช่วยวิงวอนขอจากอัลลอฮ์แก่พวกเขาเมื่อพวกเขาเสียชีวิตไปแล้ว ไม่ใช่มาให้เราวิงวอนขอจากพวกเขาเสียเอง อัลลอฮ์ทรงบริสุทธิ์ยิ่ง

เดินทางมาถึงมักกะฮฺขณะที่ท่านนบีได้เข้าสู่พิธีหัจญ์ไปแล้วและก่อนจะถึงวันอะเราะาะพะฮฺ ซึ่งท่านนบีกำลังสาละวนอยู่กับปวงชนในพิธีหัจญ์

ฉะนั้นในระหว่างทางกลับมะดีนะฮฺ ณ แอ่งน้ำที่เรียกกันว่า เฆาะดีร คุมม์ หรือก่อนแอ่งน้ำเพียงเล็กน้อย มีกลุ่มผู้ร่วมเดินทางพร้อมท่านอะลีฯไปเมืองเยเมนได้พุดจาตากถางท่าน ณ เบื้องหน้าท่านนบี ท่านนบีจึงออกตัวปกป้องท่านอะลีฯด้วยตัวท่านเอง ท่านซัยด์ บิน อัคร์ก็อม เล่าว่า ท่านนบียืนขึ้นปาฐกถาธรรม ณ แอ่งน้ำที่เรียกกันว่า คุมม์ อยู่ระหว่างมักกะฮฺกับมะดีนะฮฺ ท่านกล่าวว่า “โอ้ปวงชนเอ๋ย ฉันเป็นมนุษย์ธรรมดาเยี่ยงพวกท่าน หากมีนบีของอัลลอฮฺมาเรียกร้องฉัน ฉันก็จะน้อมรับต่อองค์อภิบาลของฉัน แท้จริงฉันละทิ้งมรดกสองอย่างไว้แก่พวกท่าน นั่นคือคัมภีร์ของอัลลอฮฺ ซึ่งเป็นทางนำและแสงสว่าง ดังนั้น พวกท่านจงยึดมั่นต่อคัมภีร์ของอัลลอฮฺอย่างเข้มแข็งเถิด” ท่านได้ส่งเสริมโน้มน้าวพวกเขาเพื่อให้ความสำคัญกับอัลกุรอาน “และฉันขอเตือนพวกท่านว่า พึงให้เกียรติต่อคนในครอบครัว(อะฮฺลุลบัยต์)ของฉัน พึงให้เกียรติต่อคนในครอบครัวของฉัน”¹

และในอีกสำนวนหนึ่งเล่าว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้จับมือของท่านอะลีฯไว้ พลังกล่าวว่า “ผู้ใดที่ฉันเป็นผู้นำเขา ชายผู้นี้ก็เป็นผู้นำเขา โอ้อัลลอฮฺ โปรดคุ้มครองผู้ที่สนับสนุนเขา และเป็นปฏิปักษ์กับผู้ที่ต่อต้านเขาด้วยเถิด”²

เป็นที่ประจักษ์ว่าท่านอะลีฯโดนทหารบางคนที่ยังนัจญ์รอนพุดจาตากถาง เช่นเดียวกับที่ท่านนบีเองเคยโดนตากถางในสมรภูมิมุหนัน

ประชาชาติอิสลามทั้งหลายต่างยอมรับการเป็นผู้นำของท่านอะลีฯ ให้ความรักแก่ท่าน และปกป้องท่าน โดยมีชาวอะฮฺลุลสุนนะฮฺ วัลญะมาอะฮฺ เป็นแกนนำในเรื่องนี้ โดยเฉพาะบรรดาเศาะหาบะฮฺของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เมื่อได้ยินคำพุดชของท่าน ณ เฆาะดีรคุมม์ และในที่อื่นๆ พวกเขาได้รู้ซึ่งถึงความรักที่ท่านนบีมีต่อท่านอะลีฯ พวกเขาจึงรักท่านอะลีฯมากขึ้นกว่าเดิมที่เคยมีมา ซึ่งท่านเองก็เหมาะสมกับสถานะนี้ หากพวกเขาทราบว่าคุณนบีแต่งตั้งให้ท่านอะลีฯเป็นเคาะลีฟะฮฺหรือเรื่องอื่น ๆ อีก พวกเขาจะไม่เพิกเฉยต่อคำสั่งเสียของท่านนบีอย่างแน่นอน เพราะเรื่องนี้มิได้เป็นเรื่องเล็ก ๆ ที่ จ ะ อ นุ โ ล ม กั น ไ ด้ สติปัญญายอมรับไม่ได้หากว่าท่านนบีได้สั่งแต่งตั้งตำแหน่งเคาะลีฟะฮฺไว้แล้วในวันนั้นแต่ผู้คนจำนวนมหาศาลที่ไต่ถามไม่สามารที่จะเข้าใจได้หรือเข้าใจเป็นอย่างอื่น ซึ่งพวกเขาคือบรรดาเศาะหาบะฮฺของท่านนบี และไม่มีบรรดาตาบิอินคนใดที่รายงานเรื่องนี้ต่อจากพวกเขาว่านี่เป็นการแต่งตั้งเคาะลีฟะฮฺ แต่อยู่ ๆ

¹ เคาะซีย์ มุสลิม, กิตาบ ฟีฆอฮิล อัส-เศาะหาบะฮฺ, บาบ มิน ฟีฆอฮิล อะลี, เล่ม 7 หน้า 123, ดูการวิเคราะห์สายรายงานใน ศอลิห์ อัล-อะลี, เคาะซีย์ อัล-สีเราะฮฺ, หน้า 550-551

² บันทีกโดยอัน-นะสาอีย์, เคาะศอฮิล อะลี, หน้า 21, ดูการวิเคราะห์สายรายงานใน ศอลิห์ อัล-อะลี, เคาะซีย์ อัล-สีเราะฮฺ, หน้า 551, ดูการวิเคราะห์ของอิบุนุ กะษีร์ ใน อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ, เล่ม 4 หน้า 425

ก็กลับมีกลุ่มคนในยุคหลังอ้างว่าพวกเขาเข้าใจนัยของท่านนบีมากกว่าบรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่านที่ได้ยินคำพูดของ ท่านโดยตรงและได้ร่วมอยู่ในเหตุการณ์เสียอีก

นี่เป็นเรื่องที่อัลลอฮฺมิทรงทำให้เกิดขึ้นแน่ ที่จะให้ประชาชาติของนบีมุหัมมัด คืออัลลิลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม และผู้ที่ผ่านการอบรมด้วยมือของท่านอย่างบรรดาเศาะหาบะฮ์จะกลายเป็นคนชั่วช้าตามคำกล่าวหาที่ออกมาจากปากของคนที่คลั่งไคล้สุดโต่งในตัวท่านอะลี ีเราะฎียัลลอฮุอันฮุ ซึ่งความคลั่งไคล้สุดโต่งนั้นถึงระดับที่บางคนถือว่าท่านอะลียมีสถานะระดับเทพหรือพระเจ้าที่ต้องเคารพบูชา เป็นเรื่องที่อัลลอฮฺมิทรงทำให้เกิดขึ้นแน่ ที่บรรดาเศาะหาบะฮ์จะปล่อยปะละเลยสิ่งใดก็ตามที่ท่านนบี คืออัลลิลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม ได้สั่งพวกเขาเอาไว้ พวกเราต่างก็รู้ดีว่า ตัวท่านอะลี ีเราะฎียัลลอฮฺอันฮุเองก็ไม่เคยกล่าวอ้างว่าตนได้รับตำแหน่งนี้ ทั้งที่ท่านเป็นคนที่ถูกกล่าวหาที่สุดในสมัยของท่าน กลุ่มคนที่กล่าวหาเศาะหาบะฮ์พวกนี้ไม่ได้กล่าวหา มากไปกว่าท่านอะลี แต่อย่างไรเลย และไม่ได้รักท่านอะลี มากกว่าที่บรรดาเศาะหาบะฮ์รักท่าน ็อ อัลลอฮฺ ได้โปรดให้เราฟื้นคืนชีพขึ้นมาอยู่ในกลุ่มของท่านอะลี ท่านอบู บักร์ ท่านอุมร์ ท่านอุษมาน จากบรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่านนบี คืออัลลิลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม ด้วยเถิด

ส่งกองกำลังของอุสมานะฮฺ บิน ซัยด์¹

พวกโรมันได้ล่าอาณานิคมเข้ามาถึงเมืองซาม ท่านนบี คืออัลลิลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ส่งสารไปยังกษัตริย์ของพวกเขาในปีที่ 6 หลังจากการอพยพ²

ในปีที่ 8 ได้เกิดสงครามมุฮ์ตะฮฺ ณ ซานเมืองทางตอนใต้ของซาม ณ ที่นั้นบรรดาเศาะหาบะฮ์หลายท่านสิ้นชีวิต เช่น อับดุลลอฮฺ บิน เราะวาหะฮฺ, ญะอูฟร์ บิน อบี ฏอลิบ, ซัยด์ บิน ฮาริษะฮฺ (แม่ทัพ) ซึ่งเป็นบ่าวผู้รับใช้ท่านนบี³ และต่อด้วยสมรภูมิตะบุกใกล้กับจอร์แดน และใกล้กับเขตอาณานิคมของโรมัน ซึ่งนำทัพโดยท่านนบี เอง แต่ทว่าท่านนบีมิได้เจอกับอุปสรรคการต่อสู้ใด ๆ⁴ เนื่องจากกษัตริย์โรมันได้รับสั่ง มิให้ต่อต้านกองกำลังของชาวมุสลิม อาจจะเป็นเพราะคงรู้ว่าบรรดามุสลิมมาเพื่อเผยแผ่อิสลาม ณ เมืองเมืองซามตามสัญญาของพระเจ้า ซึ่งเป็นที่ทราบกันดี เป็นเหตุทำให้วันเกรงที่จะต่อต้าน

¹ อัล- บุคอรีในตั้งหัวข้อเรื่องว่า *กิตาบ อัล-มะฮอซี, باب บะอฺฮ์ อัน-นะบีย์ คืออัลลิลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม อุสมานะฮฺ บิน ซัยด์ ีเราะฎียัลลอฮฺ ..ฯ*, เล่ม 5 หน้า 145

² ดูหัวข้อสารของท่านนบี คืออัลลิลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม ถึงอิรอกในหนังสือเล่มนี้

³ ดูเรื่องสมรภูมิมุฮ์ตะฮฺ ในหนังสือเล่มนี้

⁴ ดูเรื่องสมรภูมิตะบุก ในหนังสือเล่มนี้

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เดินทางกลับสู่นครมะดีนะฮ์ภายหลังจากได้ทำสัญญาอยู่กับเหล่าผู้นำของแต่ละพื้นที่แล้ว ณ ตรงนี้ทำให้กองกำลังของมุสลิมและการมีชัยของพวกเขาเป็นที่ประจักษ์ขึ้นในพื้นที่ถัดไปจากตะบูก

ภายหลังจากที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กลับมาถึง ท่านได้มีภารกิจมากมาย รวมถึงการประกอบพิธีหัจญ์อ้อลา และภายหลังจากหัจญ์อ้อลาสถานการณ์ต่าง ๆ สงบลงในช่วงต้นปีฮิจญ์เราะฮ์ที่ 11 ท่านได้เรียกร้องปวงชนให้เตรียมความพร้อมในการทำสงครามกับชาวโรมัน ในช่วงปลายเดือนเศาะฟัรท่านนบีได้เรียกอุสมะฮ์ บิน ซัยด์ บุตรชายของชะฮีดซัยด์ บิน ฮาริษะฮ์ ขณะนั้นอุสมะฮ์ บิน ซัยด์ รุ่งอายุแค่ 18 ปี ท่านนบี ได้สั่งอุสมะฮ์ ว่า “เจ้าจงออกเดินทางไปยังสถานที่ที่บิดาของเจ้าถูกสังหารให้ฆ่าได้เหยียบย่ำถิ่นพวกเขา ฉันได้แต่งตั้งให้เจ้าเป็นแม่ทัพของกองทัพนี้ และจงออกเดินทางอย่างเร่งด่วน ให้ถึงก่อนการส่งข่าว หากอัลลอฮ์ทรงให้มีชัย เจ้าอย่าได้อาศัยอยู่ในหมู่พวกเขาเป็นเวลานาน และเจ้าจงหาผู้นำทางไปด้วย และอย่าลืมที่จะส่งสายลับและหน่วยลาดตระเวนไปก่อนล่วงหน้า”²

หนึ่ง ทหารกองนี้มีเป้าหมายที่ระบุเฉพาะ นั่นคือ *ตะคุม อัล-บัลกอฮ์* ในดินแดนปาเลสไตน์ มีเป้าหมายชัดเจน นั่นคือตั้งฐานที่มั่นและขยายอาณาเขต มีแผนที่ชัดเจน นั่นคือดำเนินภารกิจอย่างเร่งรีบ อย่าได้ยึดเยื้อให้เสียเวลา

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เรียกร้องผู้คนจำนวนมากให้เข้าร่วมในกองทัพนี้ มีจำนวนนักรบประมาณ 3,000 คน⁴ ในจำนวนนั้นมีบรรดาเศาะหาบะฮ์ระดับอาวุโสอยู่หลายท่าน เช่น อับู บักร์ และอุมัร เราะวะฎียัลลอฮ์อันฮุมมา⁵ เศาะหาบะฮ์บางท่านรู้สึกงงงวยว่าทำไมท่านนบีถึงได้แต่งตั้งอุสมะฮ์ บิน ซัยด์ ซึ่งเป็นวัยรุ่นขณะที่ยังมีผู้อาวุโสที่อายุมากกว่าบิดาของเขาเสียอีก พวกเขาน้อมรับอิสลามก่อนที่จะเขาจะเกิดเสียอีก พวกเขามีกำลังความสามารถที่จะนำทัพและวางแผน และแล้วเรื่องนี้ได้ทราบถึงท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านจึงกล่าวว่า “หากพวกเจ้าจวบจ้วงในการเป็นแม่ทัพของเขา นั่นหมายถึงพวกเจ้าใส่ไคล้ต่อการเป็นแม่ทัพของบิดาของเขามาก่อน ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ แท้จริง อัลลอฮ์ ทรงสร้างบิดาเขามาเพื่อเป็นผู้นำ และเขาเป็นที่รักยิ่งของฉัน และลูกของเขาผู้นี้ก็เป็นที่ยรักยิ่งของฉันหลังจากบิดาของเขา”⁶

¹ อิบน์ สะอูด, *อัญญาเราะกะออต อัล-กุบรอ*, เล่ม 2 หน้า 248

² อิบน์ สะอูด, *อัญญาเราะกะออต อัล-กุบรอ*, เล่ม 2 หน้า 190

³ อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะเวียะฮ์*, เล่ม 2 หน้า 1056

⁴ อัล-วาเกดีย์, *อัล-มะฆอซี*, เล่ม 3 หน้า 1120

⁵ อิบน์ อบี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 376

⁶ เศาะฮิห์ อัล-บุคอรี, *บาบ บะอูษ์ อัน-นะบีย์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม อุสมะฮ์ บิน ซัยด์ ที่ มะเราะฎีฮ์ ..*, หมายเลข 4468, อิบน์ อบี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 376

ท่านนบีได้มอบธงแก่อุสามะฮ์ด้วยตนเอง พร้อมให้คำแนะนำที่สำคัญในการนำทัพ อุสามะฮ์ได้เตรียมกองทัพทางตอนเหนือของมะดีนะฮ์เพื่อรอคำสั่งจากท่านนบีในการเคลื่อนทัพ ทว่าท่านนบีมีอาการป่วยหนักมากจึงมิได้ออกคำสั่งให้เคลื่อนทัพ อุสามะฮ์ยังคงอยู่ ณ ค่ายทหารในระหว่างที่ท่านนบีป่วย และภายหลังจากที่ท่านเสียชีวิตไปแล้วพวกเขาได้เข้าร่วมละหมาดแก่ศพของท่านและกลับออกไปอยู่ ณ ที่ค่าย เพื่อรอคำสั่งของท่านอนุ บักร์ต่อไป ดังที่ได้วางแผนและท่านนบีเองก็ได้สั่งเสียไว้ว่า “พวกท่านจงจัดส่งกองทัพของอุสามะฮ์ออกไปให้ได้”¹

อนึ่ง การนำทัพของอุสามะฮ์มีบะเราะกะฮ์/สิริมงคลต่ออิสลามและรัฐอิสลามอย่างมาก เหล่าศัตรูต่างคอยจ้องที่จะจู่โจมภายหลังจากการสิ้นชีวิตของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ดังนั้น การเคลื่อนไหวของกองทัพได้สร้างความหวาดกลัวแก่เหล่าศัตรูที่คอยจ้องทำลายอยู่ตลอดเวลา พวกเขาถอยกลับไปปกป้องบ้านเมืองของตนเองมากกว่าที่จะคิดหาทางโจมตีเมืองมะดีนะฮ์ ดังที่ชาวโรมันยืนยันว่าบรรดามุสลิมจะยังคงเดินทางไปตามแผนของท่านนบีที่ได้วางไว้ ซึ่งท่านได้ริเริ่มในการแผ่อิสลามไปยังเมืองซามและเมืองอื่น ๆ ที่อยู่ภายใต้อาณานิคมของโรมันด้วยตัวท่านเอง และการสิ้นชีวิตของท่านนบีมิได้ทำให้การขยายตัวอิสลามยุติลงแต่อย่างใด เพราะท่านได้วางแผนการขยายรัศมีแห่งอิสลามในเมืองซามและละแวกใกล้เคียงไว้เรียบร้อยแล้วควรต้องทำอะไรจากหลังการเสียชีวิตของท่าน ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

อุสามะฮ์ คือผู้สืบทอดหน้าที่จากบิดาและคนอื่น ๆ ในการแบกภาระการนำเสนอบัญชีของชนผู้ ล่าอาชญากรรมอิสลาม

นอกจากนี้ การแต่งตั้งอุสามะฮ์ให้เป็นแม่ทัพ และการที่อนุ บักร์ ยืนยันให้เขาเป็นแม่ทัพต่อไปในสมัยของท่าน เป็นการประกาศให้ทุกคนรับทราบถึงการละลายความเป็นชาตินิยมชนชั้น และเป็นการเจริญรอยตามแบบฉบับของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในการรักษาประโยชน์ของประชาชาติ และการห่างไกลจากชาตินิยมกลุ่มพวก เป็นการบอกชัดว่าตำแหน่งสำคัญนี้ย่อมต้องให้กับผู้ที่เหมาะสมและประเสริฐที่สุดสำหรับประชาชาติ มิได้เลือกเอาตามวงศ์ตระกูลและเชื้อสายเท่านั้น หรือมิได้ดูที่อายุ ความอาวุโส และยังเป็นการประกาศอย่างชัดเจนว่าท่านนบีรักท่านอุสามะฮ์และบิดาของเขา

¹อิบน์ สะอูด, *อัญญาเราะบะกอด อัล-กุบรอ*, เล่ม 2 หน้า 191

การสถาปนารัฐอิสลาม

เป็นที่ชัดเจนมาตั้งแต่ท่านนบีได้รับการแต่งตั้งให้เป็นศาสนทูตว่าท่านได้มุ่งมั่นพยายามที่จะเรียกร้องสู่การ
ภักดีต่ออัลลอฮฺแต่เพียงผู้เดียว และการสถาปนารัฐที่เต็มไปด้วยความเมตตาและกฎระเบียบที่ยุติธรรม
ที่ น ำ ก ฎ หมาย ข อง อัล ล อ ฮ ุ มา ใ ช้ ใน ชี วิ ต จ ริ ง
เนื่องจากบทบัญญัติของอัลลอฮฺโดยรวมทั้งหมดล้วนเป็นความเมตตาและความยุติธรรม

ตั้งแต่เริ่มแรกของการเชิญชวนสู่อิสลามที่เมืองมักกะฮฺ ท่านนบี คือลัลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม
ได้แจ้งข่าวดีแก่เศาะหาบะฮฺของท่านว่าอิสลามจะแผ่กระจายไปทั่วทุกสารทิศ
จะมีชัยเหนือการตั้งภาคีและระบอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมัน

เมืองมักกะฮฺและบริเวณรอบ ๆ ที่สารอิสลามได้เริ่มก่อตัวขึ้นอยู่อย่างไร้กฎหมายไร้ระเบียบ
ยึดถือตามขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งส่วนใหญ่จะไร้ความยุติธรรม ไม่มีกฎหมายที่แน่นอน
ไม่มีระเบียบและกฎเกณฑ์ ไม่มีความยุติธรรมในการตัดสิน ไม่มีระบอบที่ชัดเจน ความชั่วช้าอัปยศนำหน้าพวกเขา
เช่น การผิดประเวณี การดื่มเหล้า การกินดอกเบี้ย การฝังลูกสาวทั้งเป็น การฆ่าฟันกัน การดูแลคนเหล่าสตรี
ด้ ว ย เ ห ตุ นี้ ม ัก ก ะ ฮ ุ ใน ข ณะ นั้น ร ว ม ถึ ง หั ว เ มี อ ง ร อ บ ุ
ต่างก็พยายามที่จะสกัดการแผ่กระจายของอิสลามที่ได้นำระเบียบ ความยุติธรรม และความเป็นธรรมมา
โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียกร้องสู่เตาฮีด/การเชื่อมั่นศรัทธาในเอกภาพของอัลลอฮฺ

ดังที่เราทราบกันดีว่า อิสลามได้ทยอยเอาบทบัญญัติของอัลลอฮฺลงมาในวาระที่ต่างกัน
ทว่าตัวชี้วัดมีความชัดเจนมาตั้งแต่แรกเริ่ม นั่นคือการรักษาไว้ซึ่งสิทธิของอัลลอฮฺและสิทธิของมวลมนุษย
การแผ่ความเมตตาความยุติธรรมและความเท่าเทียมระหว่างกัน การมีคุณธรรมในทุก ๆ เรื่อง
รวมถึงการเมืองการปกครองทั้งภายนอกและภายในของสังคมนี้ ที่คอยระวังดูแลสิทธิและความยุติธรรม
และนี่คือปัจจัยสำคัญที่สุดของสังคมใดก็ตามที่เป็นสังคมเมืองอันรุ่งเรือง

ในขณะที่การจะเปลี่ยนแปลงเมืองมักกะฮฺให้เป็นสังคมและรัฐอิสลามดูเหมือนมีอุปสรรคที่ทำได้ยากสำหรับ
บท่านนบี คือลัลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านจึงเริ่มมองหาเมืองและเผ่าอื่น ๆ ที่จะสนับสนุนท่าน
ด้วยสถานที่ที่มีความพร้อม และกลุ่มชนที่พร้อม จะให้การสนับสนุนแก่รัฐอิสลาม
ที่ ซึ่ง บรรดา มุ ส ลิ ม จะ อ าศัย อ ยู่ ใน ส ัง ค ม มุ ส ลิ ม ที่ ถ ่อ ม ต น ส ำ ค ค ี ต ่อ ก ัน
ร่วมก่อตัวประชาชาติที่มีศักยภาพเหนือกลุ่มชนอื่นทั้งปวง มีความผูกพันกับอัลลอฮฺและบทบัญญัติของพระองค์
เพื่อที่จะนำมนุษยชาติสู่ความผาสุกและความสมบูรณ์แบบ พร้อมทั้งจะให้ความเป็นธรรมกับตนเองและศาสนาอื่น
ๆ ที่แสวงหาการมีชีวิตที่ดี

ด้ ว ย เ ห ตุ นี้ ท ำ น น บ ี ค ี อ ล ล ั ล ล อ ฮ ุ อ ะ ล ัย ฮ ิว ะ ส ัล ล ัม
จึงได้ออกไปพบปะกับตัวแทนเผ่าทั้งหลายในช่วงเทศกาลหัจญ์ ในวาระต่าง ๆ ของเทศกาลชาวอาหรับ

และในตลอดมาตลอดมาของพวกเขา เพื่อแสวงหาผู้ที่ค้ำจุนและสนับสนุนท่านในการสร้างสังคมที่ไม่มีการแบ่งชั้นวรรณะระหว่างชาวอาหรับและกลุ่มชนอื่น ๆ ที่สามารถวางกฎเกณฑ์ให้แก่ตัวเอง ปกป้องตนจากเหล่าศัตรูได้อีกทั้งสร้างเกราะป้องกันด้วยความยุติธรรมและแรงศรัทธา

และด้วยการช่วยเหลือแห่งพระผู้อภิบาล ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้พบสิ่งที่ท่านแสวงหา ซึ่งอยู่ที่ชาวอันศอรจากเมืองมะดีนะฮ์ พวกเขาเคยพบกับท่านในฤดูกาลหัจญ์ พวกเขาได้ฟังคำพูดของท่านให้ความเชื่อถือต่อท่าน และพวกเขาเตรียมพร้อมเพื่อให้เมืองมะดีนะฮ์ของพวกเขาเป็นที่มั่นของรัฐอันถูกรอคอย และเป็นที่ตั้งสังคมที่มีความปลอดภัยและบรรดาบุรุษของพวกเขาเป็นทหารที่ช่วยสนับสนุนศาสนานี้และระบบระเบียบที่จำเป็นในอิสลามด้วยชีวิตและทรัพย์สิน

มุหัมมัด บิน หะมีดุดลอฮุ กล่าวไว้ในตำราของท่าน *อัล-วะซาอิก อัล-ศิยาสิยะฮฺ ลี อัล-อะฮ์ดี อัน-นะบะวีเยฮฺ อัล-คิลาฟะฮฺ อัล-รอชิดะฮฺ* ว่า “แท้จริง หลักบริหารในการปกครองในสมัยของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม นั้น ซึ่งถูกปูพื้นฐานไว้ก่อนอพยพสู่มะดีนะฮ์ด้วยซ้ำ เมื่อตอนทำสัตยาบัน ณ อัล-อะเกาะบะฮ์ ครั้งที่หนึ่งและที่สอง¹ และได้ลงมือปฏิบัติเป็นขั้นตอนหลังจากอพยพจนได้สถาปนารัฐขึ้นอย่างสมบูรณ์

มีตำราและบทวิจัยมากมายเกี่ยวกับการตั้งรัฐของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ระบบโครงสร้างหน้าที่ต่าง ๆ และบรรดาผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบ ตำราที่เด่นชัดหรือโดดเด่น น่าจะเป็นงานเขียนของอัล-คุซาอีย์ใน *ตัศวีฟ อัล-ดะลาลาด อัล-ศัมอียะฮฺ*² ซึ่งได้รับการอธิบายเพิ่มเติมโดยซัยด์ อับดุลหัยย์ อัล-กัตตานีย์ ในตำรา *นิซอม อัล-หุกุมะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ* ซึ่งตั้งชื่อเรื่องว่า *อัล-ตะรอตีบ อัล-อิदारียะฮฺ* รวมถึงงานเขียนของ *เอาน์ อัล-ชะรีฟ กอสิม* ในหนังสือ *นัซอะฮฺ อัล-เดาละฮฺ อัล-อิสลามียะฮฺ*

อัล-กัตตานีย์ได้กล่าวไว้ในบทนำของท่าน *อัล-ตะรอตีบ อัล-อิदारียะฮฺ* ว่า “ท่านนบี มีภาระด้านศาสนาในตำแหน่งศาสนทูตบนทฤษฎีของการรวบรวมระหว่างศาสนอันสูงส่งกับหลักการบริหารแห่งศาสนาและทางโลก โดยการผสมผสานระหว่างสองอำนาจ กล่าวคือทั้งสองประการนี้เกือบถูกรวบอยู่ภายใต้ชื่อเดียว คือศาสนา และก็เป็นเช่นนั้นจริง ๆ และการบริหารต่าง ๆ

¹ มุหัมมัด หะมีดุดลอฮุ, *อัล-วะซาอิก อัล-ศิยาสิยะฮฺ ลี อัล-อะฮ์ดี อัน-นะบะวีเยฮฺ อัล-คิลาฟะฮฺ อัล-รอชิดะฮฺ*, หน้า 21

² อัล-คุซาอีย์, อนุ อัล-หะสัน อะลียฺ บิน มุหัมมัด อัล-ติลมีसानีย์ เสียชีวิต ฮ.ศ. 741, *ตัศวีฟ อัล-ดะลาลาด อัล-ชะรีฟียะฮฺ อะลา มา กานะ ฟี อะฮ์ดีเราะฮฺ ลี ลีลาฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม* มิน *อัล-หิรอฟ วะ อัล-เคาะนาอียู วะ อัล-อะมาลาต อัล-ชะรีฟียะฮฺ*, ตระกิกโดย อะหมัด มะห์มูด อนุสะลามะฮฺ, ไคโร : อัล-มาญลิส อัล-อะฮ์ดี ลี อัล-ฮุกูม อัล-อิสลามียะฮฺ, ฮ.ศ. 1401

﴿وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَىٰ لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُم مِّن بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَن كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٥٥﴾﴾ [النور: ٥٥]

ความว่า “อัลลอฮ์ทรงสัญญาแก่บรรดาผู้ศรัทธาและประกอบความดีจากหมู่พวกเจ้าว่าพระองค์จะให้พวกเขาสืบทอดอำนาจบนแผ่นดิน ดังที่พระองค์ให้ชนที่มาก่อนพวกเขาได้สืบทอด และพระองค์จะให้ศาสนาที่พระองค์ทรงยินดีแก่พวกเขา มีความมั่นคง และพระองค์จะเปลี่ยนให้พวกเขามีความปลอดภัย หลังจากที่พวกเขาเคยหวาดกลัว พวกเขาเคารพภักดีต่อข้า โดยไม่เอาสิ่งใดมาเป็นภาคีกับข้า และผู้ใดปฏิเสธศรัทธาหลังจากนั้น แน่แน่นอนพวกเขาคือผู้ฝ่าฝืน” (อัน-นุร : 55)

แท้จริง การสืบทอดอำนาจในแผ่นดิน ก็หมายถึงการปกครอง การจัดระบบ การวางนโยบายและบริหารจัดการบ้านเมืองนั่นเอง

﴿وَرِيدٌ أَن نَّمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ ﴿٥٦﴾﴾ [الفص: ٥٥]

ความว่า “และเราประสงค์ที่จะให้ความโปรดปรานแก่บรรดาผู้ถูกข่มเหงในแผ่นดิน และเราจะให้พวกเขาเป็นผู้นำ และเราจะทำให้พวกเขาเป็นผู้สืบทอดต่อไป” (อัล-เกาะศ็อส : 5)

﴿وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِن بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ ﴿١٠٥﴾﴾ [الأنبياء: ١٠٥]

ความว่า “และแน่นอน เราได้บันทึกไว้ในคัมภีร์ก่อน ๆ หลังจากที่ถูกบันทึกไว้ในแผนจารึกว่า แท้จริงแผ่นดินนี้ปรองบ่าวที่ดีของข้าจะเป็นผู้สืบทอด” (อัล-อันบิยาฮ์ : 105)

แท้จริง เป็นที่ประจักษ์สำหรับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ว่าระบบการบริหารจัดการแบบอิสลามที่ท่านได้วางรากฐานไว้จะสืบทอดอำนาจต่อจากระบบต่าง ๆ ในยุคสมัยนั้น เช่น ระบบของกิสรอในเปอร์เซีย และระบบของก้อยศ็อรในโรมัน ดังรายงานของญาบิร บิน สะมุเราะฮ์ เราะฎียัลลอฮุอันฮุ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าววว่า “แน่นอน กลุ่มหนึ่งจากมุสลิมจะยึดครองแผ่นดินเปอร์เซีย”¹

และช่วงระหว่างที่ชุดหลุมเพลาะก่อนสงครามอะหฺซาบในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 5 เศาะหาบะฮ์บางคนเจอกับก้อนหินขณะชุด ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็ได้ลุกขึ้นมาเพื่อทาบทำลาย ทุกครั้งที่ท่านตีก้อนหินก็เกิดประกายขึ้น ท่านจึงกล่าวตักบิรและบรรดามุสลิมก็ตักบิรตามด้วย และท่านก็ทาบครั้งที่สองก็เกิดประกายขึ้นอีก ท่านและบรรดามุสลิมต่างตักบิร

¹ ดู อิบน์ อีสหาก, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, หน้า 271

﴿ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَىٰ أَنْ لَا يُشْرِكْنَ بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَادَهُنَّ وَلَا
يَأْتِينَ بِهِنَّ يَفْتَرِيْنَ بَيْنَ أَيْدِيْهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْتَصِبْنَ فِي مَعْرُوفٍ فَبَايِعْتَهُنَّ وَأَسْتَغْفِرَ لَهُنَّ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ
[المتحنة: ١٢] ﴾

ความว่า “โอ้ นบีเอ๋ย เมื่อบรรดาหญิงผู้ศรัทธาได้มาหาเพื่อให้สัตยาบันแก่เจ้าว่า พวกนางจะไม่ตั้งภาคีใด ๆ ต่ออัลลอฮฺ จะไม่ขโมย จะไม่ทำชู้ จะไม่ฆ่าลูก ๆ ของพวกนาง จะไม่ใส่ร้ายโดยการอ้างลูกหลงพ่อให้เป็นลูกของเขา และจะไม่ขัดขืนคำสั่งของเจ้าในเรื่องดีงาม ดังนั้น จงรับกาารให้สัตยาบันของพวกนาง และจงขอต่ออัลลอฮฺให้ทรงอภัยแก่พวกนาง แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอภัยผู้ทรงเมตตาเสมอ” (อัล-มุฆตะซะฮะฮฺ : 12)

คำสั่งของท่านนบี คือลัลลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม นั้นมีความชัดเจนในการจัดแจงหน้าที่รับผิดชอบ ไม่ว่าจะมีการรวมตัวเป็นกลุ่มขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่แค่ไหนก็ตาม ท่านนบี คือลัลลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า “ไม่อนุญาตให้กลุ่มคน ตั้งแต่สามคนขึ้นไปอาศัย อยู่ ณ ที่แห่งใดจากแผ่นดินนี้ นอกจากจะต้องเลือกคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกเขาขึ้นเป็นผู้นำ”¹

ท่านนบี คือลัลลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม ได้บริหารกิจการบ้านเมือง ควบคุมการทหาร และปกครองกิจการพลเรือน ท่านได้ส่งกองทัพและกองพลน้อยเพื่อปกป้องอธิปไตยในหลายคราวด้วยกัน ท่าน ได้ จัด ท ั พ ว ำ ง ต ำ แ ห ่ง ข ุ น ค ี ก ใน ก ำ ร ท ำ ค ี ก ส ง ค ร ำ ม ต ำ ง ๆ ตลอดจนการบริหารความเสี่ยงด้วยการไม่ปล่อยให้ตำแหน่งผู้นำทัพต้องว่างเว้นหรือตกอยู่ในภาวะที่ไร้ผู้นำโดยเฉพะอย่างยิ่งในยามศึกสงคราม ตัวอย่างเช่น ในช่วงทำศึกสมรภูมิมุฮ์ตัซซุ ท่านได้แต่งตั้งให้ ซัยด์ บิน ฮาริษะฮฺ เป็นแม่ทัพคุมกำลังพล ท่านกล่าวว่า “หากมั่นใจว่าซัยด์มีอันเป็นไปก็ให้ญะอูฟร์ บิน อบี ฏอลิบ ขึ้นเป็นแม่ทัพคนต่อไป หากมั่นใจว่าญะอูฟร์มีอันเป็นไปก็ให้ अबดุลลอฮฺ บิน เราะวะหะฮฺ ขึ้น เป็น แม่ ทัพ แทน และ หาก มั่น ว่า अबดุลลอฮฺ มี อัน เป็น ไป ด้วย เช่น กัน ก็ให้บรรดามุสลิมคัดเลือกผู้ที่พวกเขาพึงพอใจขึ้นเป็นแม่ทัพคุมกำลังต่อไป”²

การจัดระเบียบและวางตำแหน่งผู้นำ การฝึกให้เชื่อฟังและทำตามคำบัญชาของผู้นำในสิ่งที่ดี เป็นสิ่งที่ท่านนบี คือลัลลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ฝึกฝนบ่มนิสัยประชาชาติของท่านมาตลอด

นครมะดีนะฮฺกลายเป็นเมืองหลวงของอาณาจักรอิสลาม และท่านนบีมีมุหัมมัด คือลัลลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม คือ ผู้นำรัฐอย่างแท้จริง ท่านได้ให้ความสำคัญในการบริหารกิจการบ้านเมือง ท่านเคยมอบหมายให้มีผู้สำเร็จราชการแทนท่านในยามที่ท่านต้องเดินทางออกไปจากเมืองมะดีนะฮฺ บรรดานักประวัติศาสตร์จะมีบันทึกรายชื่อเสาะหาบะฮฺบุคคลที่ท่านนบีได้มอบหมายให้เป็นผู้สำเร็จราชการแทนในยามที่ท่านนบีออกทำศึกสงครามนอกเมืองมะดีนะฮฺด้วย

¹ บันทึกโดยอิมามอะหมัด ในอัล-มุสนัด เล่ม 2 หน้า 177

² อิบน์ อับี ซัยบะฮฺ, อัล-มะฆะอซี, หน้า 367 และอิบน์ คัยมียะฮฺ, อัล-สียาสะฮฺ อัช-ชัรียะฮฺ, หน้า 16, ดูหัวข้อสงครามมุฮ์ตัซซุจากหนังสือเล่มนี้

ส่วนหนึ่งจากเศาะหาบะฮ์อันเป็นที่รู้จักกันดีว่าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้มอบหมายให้เขาดูแลบริหารเมืองมะดีนะฮ์แทนท่านก็คือ อับดุลลอฮฺ บิน อุมมี มัฏฏุม¹ เศาะหาบะฮ์ท่านนี้เคยเป็นผู้สำเร็จราชการ ประมาณ 13 ครั้ง² เช่น ในช่วงสงครามบะดร์³ สงครามหัมรอฮ์ อัลอะฮัด และสงครามอื่น ๆ⁴ เช่นเดียวกับการที่ท่านเราะฮ์ลุลลอฮุ เคยมอบหมายให้อุษมาน บิน อัฟฟาน เป็นผู้สำเร็จราชการในเมืองมะดีนะฮ์แทนท่าน⁵

ในช่วงที่ออกทำศึกเมืองตะบูก ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้มอบหมายให้ท่านอะลี บิน อบี ฏอลิบ เราะอะฎียัลลอฮุอันฮุดูแลรักษาเมืองมะดีนะฮ์แทนท่าน ซึ่งท่านอะลีเองในตอนแรกรู้สึกหนักใจที่จะต้องรับภาระหน้าที่อันหนักอึ้งนี้ ดังนั้นท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จึงกล่าวแก่ท่านอะลีว่า “ท่านไม่พอใจดอกหรือที่ท่านจะได้มีฐานะเสมือนที่นบีมูฮัมมัดมีฐานะเป็นผู้แทนให้กับนบีมูฮัมมัด ต่างกันเพียงแค่ว่าเวลานี้ไม่มีบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นนบีมุฮัมมัดหลังจากฉัน”⁶

โดยทั่วไปแล้ว ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จะมอบหมายให้มีคนดูแลและบริหารจัดการเมืองมะดีนะฮ์ในยามที่ท่านออกเดินทางแม้จะเป็นช่วงเวลาสั้นก็ตาม นี่คือหลักฐานอันชัดเจนว่าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ให้ความสำคัญกับการบริหารรัฐเป็นอย่างยิ่ง

เมื่ออาณาจักรอิสลามได้แผ่ขยายออกไปไกลเกินเขตแดนของเมืองมะดีนะฮ์ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ส่งเจ้าหน้าที่ไปเป็นผู้ปกครองหรือผู้พิพากษาประจำเมือง เขต หรือภูมิภาคต่าง ๆ แม้กระทั่งในชนเผ่าต่าง ๆ ท่านก็ส่งบุคคลเหล่านั้นไปด้วย การมอบหมายพันธกิจและภารกิจที่ถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจน หรือวางกรอบไว้กว้าง ๆ ให้เป็นแนวปฏิบัติ ซึ่งในแต่ละพื้นที่นั้นอาจจะมี ความแตกต่าง

¹ อิบน์ หะญูร, *อัล-อิศอบะฮ์*, เล่ม 2 หน้า 525

² อิบน์ หะญูร, *อัล-อิศอบะฮ์*, เล่ม 2 หน้า 523

³ เคาเศลีฟะฮ์ บิน ค็อยยาฎ หน้า 96

⁴ อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 3 หน้า 101-102

⁵ อัล-ศุญญัย, *ตาริก อัล-कुละฟาอ์*, เล่ม 1 หน้า 148

⁶ เสาะฮ์ อัล-บุคอรี, *กิตาบ อัล-มะฆอซี, باب ฆ็อซซะฮ์ ตะบูก*, เล่ม 5 หน้า 128 และอะหมัด, *อัล-มุสนัด*, เล่ม 1 หน้า 182

หัวเมืองที่สำคัญในสมัยท่านนบี

อัล-ยะมัน (เยเมน)

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ส่งผู้ว่าการและผู้พิพากษาหลายคนด้วยกันไปยังเยเมน ในห้วงเวลา วัตถุประสงค์และหน้าที่ที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะไปเพื่อปฏิบัติภารกิจเฉพาะหรือส่งไปยังเขตพื้นที่เฉพาะ เช่น ส่งเจ้าหน้าที่ไปเพื่อรวบรวมชะกาตและแจกจ่ายไปยังผู้มีสิทธิรับ เป็นต้น

ประวัติศาสตร์ได้บันทึกชื่อผู้ที่มาทำหน้าที่ปกครองเยเมนในยุคสมัยของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จำนวนหลายท่านด้วยกัน หนึ่งในบรรดาผู้ปกครองที่โดดเด่น คือ มุอาซ บิน ญะบัลเราะฮ์ฎิลลอฮุอันฮุ¹ ซึ่งท่านนบี ได้ส่งเขาไปยังเยเมนในฐานะหัวหน้าของบรรดาเหล่าผู้ปกครองที่ท่านนบีได้ส่งไป² พร้อมกันกับเป็นผู้พิพากษา และเป็นครูผู้สอนศาสนาด้วย และหนึ่งในภารกิจที่สำคัญของท่านมุอาซในขณะที่ท่านพำนักอยู่ในเมืองเยเมนนั้น คือ การสอนผู้คนในเรื่องศาสนาและบทบัญญัติต่าง ๆ ของอิสลาม พร้อมกับเป็นผู้พิพากษาคัดสินคดีข้อพิพาทระหว่างผู้คนในขณะเดียวกัน ท่านก็ปฏิบัติภารกิจจัดเก็บชะกาตพร้อมกับเจ้าหน้าที่รวบรวมชะกาตที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ส่งพวกเขาไปที่เยเมนเป็นการเฉพาะด้วย³

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เคยรับสั่งแก่ท่านมุอาซ เราะเราะฮ์ฎิลลอฮุอันฮุถึง บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับชะกาตและอาหาร ซึ่งเป็นที่รู้กันดีว่าท่านมุอาซเป็นผู้รายงานหะดีษที่เกี่ยวข้องกับสิ่งนั้น⁴

ท่านมุอาซได้ปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมายอย่างต่อเนื่องในยุคสมัยการปกครองของท่านนบี ท่านได้จัดเก็บชะกาตจากบรรดาผู้ที่มีฐานะร่ำรวยแล้วนำไปแจกจ่ายให้แก่บรรดาผู้ที่ขัดสนอนาถาจนกระทั่งศาสนาอิสลามได้แผ่กระจาย พร้อมกับการแผ่ขยายกว้างของอาณาจักรอิสลามในดินแดนเยเมน

¹ อิบน์ ญะญีร, *อัล-อิศอบะฮ์*, เล่ม 3 หน้า 426

² เศาะฮ์อิหฺ อัล-บุคอรีฮฺ, *باب บะอฺษฺ อับี มุซา วะ มุอาซ อีลา อัล-ยะมัน*, เล่ม 5 หน้า 107, *ตารีกฺ เราะเราะฮ์ฎิลลอฮุ บิน ค็อยยาฎ*, หน้า 97 และอัล-บะลาซุรียฺ, *ฟุตุหฺ อัล-บุลดาน*, หน้า 81

³ อัล-บะลาซุรียฺ, *ฟุตุหฺ อัล-บุลดาน*, หน้า 80

⁴ ออบู ยูซุฟ, *อัล-เคาะร็อยญ์*, หน้า 83, *เศาะฮ์อิหฺ อัล-บุคอรีฮฺ, باب บะอฺษฺ อับี มุซา วะ มุอาซ อีลา อัล-ยะมัน*, เล่ม 5 หน้า 108-109

ท่านมูอาซได้ปกครองเขตพื้นที่ อัล-ญะนัด¹ และเป็นผู้ควบคุมบรรดาผู้ปกครองที่ดูแลเขตพื้นที่อื่น ๆ ของเยเมนในภาพรวมอีกชั้นหนึ่งด้วย

นอกจากท่านมูอาซแล้วยังมีผู้ปกครองท่านอื่น ๆ ที่มาปกครองดินแดนเยเมนและหัวเราะเมาต์ และได้ดูแลเขตพื้นที่ต่าง ๆ ตามที่ได้ถูกกำหนดไว้ อย่างเต็มกำลังความสามารถ จนเมื่อแผ่นดินเยเมนเกิดความระส่ำระสายในบั้นปลายชีวิตของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม โดย การ ป ร า ก ฎ ด้ ว ข อ ง จ อ ม โ ก ห ก อัล - อัล ส วั ด อัล - อัน ส ี ย บ ร ร ด า ผู้ ป ก ค ร อ ง เ ย เ ม น ใน ส ม ัย นั้ น ร ่วม กั น ต ำ น ท ำ น ภ ย ัน ต ร ำ ย นั้ และในที่สุดได้ปราบปรามกลุ่มคนที่ตกศาสนาพร้อมกับจอมมูสา อัล-อัลสวัต อัล-อันสียได้สำเร็จ จนกระทั่งอิสลามสามารถยึดดินแดนเยเมนอีกครั้งในสมัยการปกครองของเคาะลีฟะฮ์ อับดุลอะซีซ บักร์ อัล-คีดีก เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ²

มักกะฮ์ อัล-มุการ์เราะมะฮ์

ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เมืองมักกะฮ์ได้ตกอยู่ภายใต้อาณัติการปกครองในรัฐบาลของท่านนบี ท่านนบี ฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 8 อย่างเป็นทางการหลังจากที่ท่านนบีได้ทำการพิชิตมักกะฮ์ในปีที่ ฮีศ³เป็นผู้ว่าการเมืองอัล อบี บิน อะซีด บิน อัดตาบ ได้แต่งตั้งผู้ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ซึ่งท่านได้ดำรงตำแหน่งอันทรงเกียรตินี้ตั้งแต่ยุคสมัยการปกครองของท่านนบี เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ บักร์ เรื่อ ย มา จน ถึง สม ัย ก ำ ร ป ก ค ร อ ง ข อ ง อ บ ู ค็ อ ฎ ฎ อ บ ⁴-อัล บิน อุมร์ จนกระทั่งได้เสียชีวิตในยุคนั้นการปกครองของเคาะลีฟะฮ์ อัดตาบ กับ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม นอกจากนี้ได้ปรากฏว่ามีการติดต่อสื่อสารด้วยจดหมายระหว่างท่านนบี ๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกิจการของเมืองมักกะฮ์และประเด็นปัญหาต่าง หลายครั้งด้วยกัน ทางบทบัญญัติอิสลาม⁵

¹ อิบน์ หะบิบ, อัล-มุฮัมบร, หน้า 126, ตารีก อัล-ญะาะบะรี, เล่ม 3 หน้า 264, อัล-ญะนัด คือเมืองสำคัญเมืองหนึ่งของเยเมนในยุคต้นของอิสลาม เมืองนี้เป็นที่ตั้งของมัสยิดมูอาซ บิน ญะบัล ดู ยาอูด อัล-หะมะวี, มุญัหม อัล-บุลดาน, เล่ม 2 หน้า 169

² อัล-บะลาซุรี, ฟุตูห์ อัล-บุลดาน หน้า 111, 113, ตารีก อัล-ยะอูบีย, เล่ม 2 หน้า 132, ตารีก อัล-ญะาะบะรี, เล่ม 3 หน้า 270, อิบน์ อัล-อะษีร์, อัล-กามิล ฟิ อัล-ตารีก, เล่ม 2 หน้า 387

³ ตารีก อัล-ญะาะบะรี, เล่ม 3 หน้า 126, อิบน์ สะอูด, อัล-ญะาะบะกอด, เล่ม 5 หน้า 446 และอิบน์ หะญูร์, อัล-อิศอบะฮ์, เล่ม 2 หน้า 451

⁴ อัล-ชะชะบีย, อัล-อับร ฟิ เคาะบร มัน เฆาะบร, เล่ม 1 หน้า 13

⁵ มุหัมมัด หะมีดูลลอฮ์, อัล-วะฆายิก อัล-สียาสียะฮ์ ลี อัล-อะฮ์ดี อัน-นะบะวี วะ อัล-คิลาฟะฮ์ อัล-รอชิดะฮ์, หน้า 286

อัญญาอิม

ๆ เมือง อัญญาอิม ได้เข้ามาอยู่ภายใต้ อาณัติของ รัฐอิสลาม ในช่วงท้าย
ด้วย ความ ยินยอม พร้อมใจ ของ ชาว เมือง อัญญาอิม เอง
ท่านนบี หลังจากที่บรรดามุสลิมหมดหนทางที่จะพิชิตเมืองนี้หลังเสร็จสิ้นสมรภูมิหุญัยน์
จนกระทั่งท่านนบีขึ้นเป็นผู้ว่าการเมือง อาศั-อัล อบี บิน อุษมาน ได้แต่งตั้ง ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
บักร์ ด้วยการยอมรับของเคาะลีฟะฮุอบู เขาก็ยังคงดำรงตำแหน่งนี้ต่อไป ได้เสียชีวิต ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
-อัล อบี บิน แต่ทว่าในเวลาต่อมาอุษมาน คือ อัญญาอิม-อัล บิน และ อุมร์ คีดีก-อัล
ท่านอุมร์ได้สนองคำร้องขอดังกล่าว อาศัได้ร้องขอให้ท่านอุมร์อนุญาตให้เขาออกจากตำแหน่งผู้ว่าการเมืองอัญญาอิม
บะห์รียน์-บักเราะฮุและแคว้นอัล-และย้ายเขาไปยังเมืองอัล

ส่วนพื้นที่อื่น ๆ ของ แคว้น ญะฮัลมาฮ์ ท่านนบี ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
ก็ได้แต่งตั้งผู้ปกครองตามเมืองและตำบลต่าง ๆ เช่นผู้ปกครองของท่านนบีประจำหมู่บ้าน วาดิ อัล-กูรอ¹และ
ดัยมาฮ์²

นอกจากจะส่งตัวแทนไปเป็นผู้ปกครองประจำเมืองต่าง ๆ แล้ว ท่านนบี ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
ยังได้ส่ง บรรดาเศาะหาบะฮุของ ท่านไปยังเผ่าต่าง ๆ เพื่อทำหน้าที่สอนศาสนา
และรวบรวม ชะกาด จาก ผู้ที่มีฐานะร่ำรวยแล้ว นำมาแจกจ่าย ให้ ผู้ที่ขัดสน
นอกเหนือจากนี้ยังต้องทำหน้าที่ดูแลให้มีการละหมาดประจำชนเผ่า นั้น ๆ ด้วย
ซึ่งภาระหน้าที่ของพวกเขาเหล่านั้นไม่ค่อยแตกต่างจากหน้าที่ของบรรดาผู้ปกครองที่ท่านนบีได้ส่งไปประจำเมืองหรือ
แคว้นต่าง ๆ พวกเขาต่างก็ทำหน้าที่เดียวกับที่บรรดาผู้ปกครองเมืองคนอื่นต้องทำ อาทิ เป็นผู้นำละหมาด
เป็นผู้พิพากษา และทำหน้าที่สอนศาสนาแก่ผู้คน หรือหน้าที่อื่น ๆ โดยปกติตามที่ได้รับมอบหมาย

ท่านนบี ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ส่งบรรดาผู้ปกครองเมืองของท่านไปยังชนเผ่าต่าง ๆ
ใน แคว้น ญะฮัลมาฮ์ และ ญะฮัลมาฮ์ และ พื้นที่อื่น ๆ ใน คาบสมุทรอาหรับ
โดยทั่วไปแล้วท่านนบีจะคัดเลือกบุคคลที่เข้ารับอิสลามในชนเผ่า นั้นมาทำหน้าที่เป็นผู้ปกครองชนเผ่าของตนเอง
ซึ่งพวกเขาเหล่านั้นล้วนมีบทบาทในการจัดระเบียบสังคมและผดุงความยุติธรรมภายในชนเผ่าหรือพื้นที่ของพวกเขา
เอง⁴

¹ อิบน์ หะบิบ, *อัล-มุหับบ์*, หน้า 127, อิบน์ สะอูด, *อัญญาบะกะออด*, เล่ม 7 หน้า 40, และอิบน์ หะญูร, *อัล-อิศอabah*, เล่ม 2 หน้า 46

² วาดิ อัล-กูรอ คือ หุบเขาหรือห้วยที่ตั้งอยู่ระหว่างเมืองมะดีนะฮ์กับขามและระหว่างเมืองดัยมาฮ์ ปัจจุบันถูกเรียกขานว่า วาดิ อัล-อะลาฮ์
ซึ่งอยู่ห่างจากเมืองมะดีนะฮ์ 322 ไมล์ (เด็ก บิน ซ็อยบ์ อัล-บิลาดิฮ์, *มูญิม อัล-มะอาลิม อัล-ญุมรอฟียะฮ์ ฟิ อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, หน้า 93)

³ *ดัยมาฮ์* คือเมืองเล็ก ๆ ตั้งอยู่ระหว่างขามและวาดิ อัล-กูรอ บนเส้นทางสายหัจญ์ของชาวเมืองขาม ปัจจุบันเมืองนี้ก็ยังเป็นที่รู้จักในชื่อนี้ (ดูใน *มูญิม อัล-
มูลคาน* โดย ยาอูด อัล-หะมะวีฮ์ 2 หน้า 67)

⁴ อิบน์ หะบิบ, *อัล-มุหับบ์*, หน้า 126

อัล-บะห์รียอน์

แคว้นอัล-บะห์รียอน์ ได้ถูกบันทึกและกล่าวขานว่าเป็นส่วนหนึ่งจากอาณาจักรอิสลามในช่วงท้าย ๆ สมัยของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านได้ส่งบรรดาผู้ปกครองไปยังอัล-บะห์รียอน์หลายคนด้วยกัน อันเนื่องมาจากหมู่บ้านในเขตนี้มีจำนวนมาก¹ หนึ่งในบรรดาผู้ปกครองที่มีชื่อเสียงคือเศาะหาบะฮ์ของท่านนบีคนหนึ่ง นามว่า อัล-อะลาห์ บิน อัล-หุฎเราะมี² ท่านนบียังได้ส่งเศาะหาบะฮ์คนอื่น ๆ มาประจำการที่นี่ด้วย อาทิ อับดุลเราะฮ์มาน เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ³ ซึ่งมีการส่งสารโต้ตอบไปมาระหว่างท่านนบีกับอับดุลเราะฮ์มานหลายเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทหารหรือในประเด็นการบริหารบ้านเมือง

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เคยส่งเศาะหาบะฮ์ของท่านบางคนไปจัดเก็บภาษีญะฮะฮ์จากชาวมะญูซีย์ที่อาศัยอยู่ในอัล-บะห์รียอน์ นำกลับสู่เมืองมะดีนะฮ์ และส่วนหนึ่งจากบรรดาเศาะหาบะฮ์ที่ถูกส่งไปได้แก่ ท่านอับดุลอะฮ์มัด อัล-ญุรรอหี⁴ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ในขณะที่อัล-อะลาห์ นั้นได้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ปกครองอัล-บะห์รียอน์ ตั้งแต่ท่านนบียังมีชีวิต⁵ และเมื่อท่านนบีเสียชีวิต ท่านอับดุลอะฮ์มัด อัล-ญุรรอหี ก็ยังคงยินยอมให้เขาดำรงตำแหน่งนี้ กระทั่งในสมัยการปกครองของท่านอุมัยร เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ อัล-อะลาห์ก็ยังคงเป็นผู้ปกครองอัล-บะห์รียอน์ต่อไปโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด⁶

โอมาน

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ส่งสารไปยังกษัตริย์โอมานทั้งสองพระองค์ คือ กษัตริย์ญัยฟัร และ อับบาด บุตรทั้งสองของอัล-ญุรูดดี⁷ โดยมีอัมร์ บิน อัล-อัลอาศเป็นผู้นำเสนอิสลาม และกษัตริย์โอมานทั้งสองพระองค์ก็ได้เข้ารับอิสลาม⁷

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้มอบหมายให้อัมร์ บิน อัล-อาศ เป็นผู้ปกครองประจำโอมาน พร้อมกับยังคงไว้ซึ่งอำนาจของกษัตริย์ทั้งสองพระองค์ ท่านอัมร์ได้ปฏิบัติภารกิจในการเผยแพร่อิสลามแก่ผู้คนในโอมานพร้อมกับภารกิจทางการอื่น ๆ ท่านได้สนทนาโต้ตอบประเด็นศาสนากับบรรดานักบวชและบาทหลวงในโอมาน

¹ อัล-บะลาซุรีย์, *ฟุฮุ อัล-มุลดาน*, หน้า 90

² อัช-ชะฮะบีย์, *สียร์ อัล-อะฮฺลาม อัน-นุบะลาห์*, เล่ม 1 หน้า 262, และ *อัล-อิบร* เล่ม 1 หน้า 19

³ อัช-ชะฮะบีย์, *สียร์ อัล-อะฮฺลาม อัน-นุบะลาห์*, เล่ม 1 หน้า 264

⁴ อิบน์ สะลาม, *อัล-อัมวาล*, หน้า 41

⁵ *ตาริก เคาลีฟะฮ์ บิน ค็อยยาฎ*, หน้า 123

⁶ เรื่องเดียวกัน

⁷ *ตาริก เคาลีฟะฮ์ บิน ค็อยยาฎ*, หน้า 97, *อิส-สุฮัลลี, อิร-เราะฎู อัล-อุนุฟ*, เล่ม 4 หน้า 250

ซึ่งพวกเขาได้ตั้งคำถามมากมายเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม¹ นอกจากนี้ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ยัง ได้ ส่ง ผู้ ป ก ค ร อ ง อี ก ห ล า ย ค น ไป ยั ง ห มู่ บ้ า น ต่ า ง ๆ ในโอมานซึ่งมีหลักฐานเป็นจดหมายโต้ตอบระหว่างบุคคลเหล่านั้นกับท่าน² เมื่อท่านนบีได้เสียชีวิตก็ได้เกิดเหตุการณ์ริดดะฮฺ/หันออกจากศาสนาอิสลามของชาวโอมานบางกลุ่ม แต่ ใน ที่ ส ุ ด ท่ า น อ ู บ ู บั ก ร์ อั ศ - ศี ด ดี ก ผู้เป็นเคาะลีฟะฮฺสามารถกำราบได้สำเร็จโดยการช่วยเหลือจากกษัตริย์ญัยฟิรและอับบาด³ และโอมานก็ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอิสลามตลอดมาจวบจนปัจจุบัน ซึ่งเผ่าต่าง ๆ ในโอมานมีส่วนสำคัญที่ทำให้การพิชิตดินแดนต่าง ๆ หลังจากยุคสมัยของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ประสบผลสำเร็จ

เร า จ ะ พ บ ว่า ท่ า น น บี ศ็ อ ล ล ล ล อ ฮุ อ ะ ลี ย ฮี ว ะ สั ล ล ัม ได้ให้ ความ สำ คัญ กั บ ก าร บ ริ ห าร กิ จ ก าร บ้ า น เมื อ ง และ หั ว เมื อ ง ต่ า ง ๆ ที่เข้ามาอยู่ภายใต้อาณัติของอาณาจักรอิสลาม เห็นได้จากการที่ท่านนบีได้ส่งบรรดาผู้ปกครองไปยังเมืองต่าง ๆ ใน ส ู น ะ ผู้ ส อ น ศ าส น ่า ผู้ ชี ้ แ น ะ น ่า ท าว ง และ ผู้ ตั ก เตี อ น อี ก ท้ ง ท่ า น น บี ได้ ม อ บ ห ม า ย ให้ ป ฏิ บั ทิ ก าร กิ จ บ าง อ ย ่าง เป็น ก าร เฉ พ าะ อี ก ตั ว ย เช่น เป็น อี ห ม ่า ม น ำ ละ ห ม า ด ส อ น ศ าส น ่า จั ด ก ั บ ช ะ ก าด จ าก ผู้ มี ส ู น ะ ร ำ ร วย และ แจ ก จ ำ ย ให้ แก่ ผู้ ที่ ชั ด ส น ต ล อ ด จ น ก าร จั ด ก ั บ ภ า ชี ญ ช ย ะ ฮุ จ าก ผู้ ที่ ไม่ ช ำ มุ ส ลิ ม และ แจ ก จ ำ ย ไป ใน ห น ท าว ง ที่ ถู ก บั ญ ญั ติ ได้ หรือ ส่ง ท ร ั พ ย์ เ ล ำ นั น มา ยั ง ท่ า น น บี ศ็ อ ล ล ล ล อ ฮุ อ ะ ลี ย ฮี ว ะ สั ล ล ัม ที่ มะ ดิ น ะ ฮุ

บรรดาวะลี๋ยบางท่านได้ทำหน้าที่เป็นผู้พิพากษาตัดสินคดีของประชาราษฎร์ เฉกเช่น ท่านมูอาซ บิน ญะบัล และ อะ ลี ย บิ น อ บี ฏ อ ลิ บ และ ท่าน อื่น ๆ เป็น ต้น ต ล อ ด จ น ท ำ ห น ำ ที่ ค อ ย ให้ ค ำ ต อ บ หรือ ค ำ วิ นิ จ ฉ ัย บั ญ ห ำ ใน ก ร ณิ ที่ มี ผู้ ส น ใจ ใน ศ าส น ำ อี ส ล ำ ม หรือ บ ร ร ด ำ น ก ั พ ร ต นั ก บ ว ช จ าก ศ าส น ำ อี น ช ็ อ ง ใจ ใน ค ำ ส อ น ของ อี ส ล ำ ม ดั ง เ ห ตุ ก าร ณิ ที่ ได้ ก ิ ด ช ึ ้น กั บ ท่ า น มู อ ำ ช บิ น ญะบัลที่ประเทศยะมัน และอัมรฺ บิน อัล-อาศที่ประเทศโอมาน

บางครั้งท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้มอบหมายภารกิจหลายอย่างให้แก่บุคคลเฉพาะ และ บาง ค ร ั ้ง ได้ แ บ ่ง ก าร กิ จ ต่ า ง ๆ ให้ มี ผู้ ร ับ ผิ ด ช อ บ ห ล า ย ค น ท่ า น เ ค ย ม อ บ ห ม า ย ก าร กิ จ ก าร เป็น ผู้ น ำ ละ ห ม า ด และ ก าร กิ จ จั ด ก ั บ ช ะ ก าด ให้ บุ ค ค ล ค น เ ตี ย ก ัน ร ับ ผิ ด ช อ บ และ บาง ค ร ั ้ง ท่ า น ได้ แ บ ่ง ก าร กิ จ นั ้ น ให้ มี ผู้ ร ับ ผิ ด ช อ บ ต่ า ง ห ำ ก เฉ ก เช่น ที่ ท่ า น น บี ได้ เ ค ย ม อ บ ห ม า ย ให้ ผู้ ป ก ค ร อ ง ร ัฐ ด ำ ร ง ต ำ ห น ำ ง เป็น ผู้ พิ พ ำ ก ษ ำ อี ก ต ำ ห น ำ ง ห น ึ่ง ตั ว ย

¹ อิบน์ กุฎามะฮฺ, มินฮาจญ์ อัล-กอสิตีน ฟิ ฟุฎล์ อัล-กุลละฟอาฮ์ อัล-รอชิตีน, เมฆุสกริปต์ฉบับไมโครฟิล์ม เลขที่เอกสาร 1246 มิม ฮาอ์ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอัสสะอูด

² มุหัมมัด หะมีดูลลอฮฺ, อัล-วะฆายิก อัล-สียาสียะฮฺ ลี อัล-อะฮฺด อัน-นะบะวียฺ วะ อัล-กิลาฟะฮฺ อัล-รอชิตะฮฺ, หน้า 164

³ ตารีก อัล-ญะบะรียฺ, เล่ม 3 หน้า 261

หรือบางครั้งท่านได้ส่งผู้มาทำหน้าที่เป็นผู้พิพากษาต่างหาก และท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จะมีการติดต่อสื่อสารกับบรรดาผู้ปกครองที่ท่านส่งไปประจำหัวเมืองต่าง ๆ ในเรื่องการบริหารจัดการ การปกครอง ตลอดจนความเป็นอยู่ของชาวมุสลิมและบทบัญญัติต่าง ๆ เป็นประจำอยู่เสมอ

บรรดาผู้ปกครองบางท่านได้จัดเก็บและรวบรวมทรัพย์สินบริจาตที่เก็บได้ส่งไปให้ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ที่มะดีนะฮ์ เพื่อแจกจ่ายให้เป็นไปตามบทบัญญัติทางศาสนาที่ถูกกำหนดไว้ ท่านจะคอยติดตามข่าวคราวความเคลื่อนไหวของบรรดาผู้ปกครองที่ท่านส่งไปและโต้ตอบด้วยสารที่ส่งไปมาอย่างต่อเนื่อง¹

ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ส่งสารที่เป็นข้อสั่งการและข้อชี้แนะต่าง ๆ ไปยังบรรดาผู้ปกครองที่อยู่ประจำหัวเมืองต่าง ๆ ตามสถานการณ์ที่เห็นควรและเหมาะสม เนื่องจากท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ชอบการคิดบวกอยู่เสมอ ครั้งหนึ่งท่านได้เขียนสารไปยังผู้ปกครองคนหนึ่งว่า “เมื่อท่านจะส่งจดหมายมายังฉัน ก็จงมอบหมายให้ผู้ที่มิมีใบหน้าและชื่อที่ดีเป็นผู้ส่งจดหมายให้แก่ฉัน”² และบ่อยครั้งที่ท่านได้ย้ำเตือนบรรดาผู้ปกครองที่ท่านส่งไปว่าอย่าทรยศหรือขี้โกงประชาราษฎร์ และเน้นหนักให้มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่อย่างจริงจัง³

ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กำชับให้บรรดาผู้ปกครองทำการสอนศาสนาให้แก่ประชาราษฎร์ที่เข้ารับอิสลามพร้อมกับอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายใต้อาณัติของท่าน ดังที่ท่านได้เคยกำชับมุอาซ บินญะบัล และอับดุลมุฮะอ์ซิบ อัด-อิชอะรียี ตอนที่ท่านได้ส่งทั้งสองไปยังเยเมน ท่านได้กล่าวว่า “ท่านทั้งสองจงอำนวยความสะดวก และอย่าสร้างความลำบากแก่ชาวดี อย่าทำให้ผู้คนหนีห่าง จงยอมผ่อนปรนแก่กัน และอย่าได้ขัดแย้งกันเอง” และท่านยังได้กล่าวอีกว่า “แท้จริงพวกท่านถูกบังเกิดเพื่อเป็นผู้ทำให้ง่ายตาย ไม่ใช่เป็นผู้ที่ทำให้คนอื่นหนีห่างไม่กล้าเข้าใกล้”⁴

ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้วางรากฐานและแบบอย่างการปกครองรัฐและการบริหารจัดการแคว้นต่าง ๆ ที่อยู่ภายใต้อาณาจักรอิสลาม และไม่ต้องสงสัยเลยว่าในการบริหารรัฐนั้นจำเป็นต้องมีการปรึกษาหารือกับคณะบุคคลต่าง ๆ ในการตัดสินใจหรือกำหนดแนวทางของรัฐ

แนวคิดการบริหารจัดการในยุคใหม่นั้นถือว่าการประชุมหารือกันมีความสำคัญยิ่งยวดก่อนที่จะมีมติตัดสินใจ

¹ มุหัมมัด หะมีดุดดอส, *อัล-วะฮายิก อัล-ศิยาเสียฮะฮ์ ลี อัล-อะฮ์ดี อัน-นะบะวีฮ์ วัอะ อัล-กิลาฟะฮ์ อัล-รอชีเคฮ์*, หน้า 211

² มุหัมมัด หะมีดุดดอส, *อัล-วะฮายิก อัล-ศิยาเสียฮะฮ์ ลี อัล-อะฮ์ดี อัน-นะบะวีฮ์ วัอะ อัล-กิลาฟะฮ์ อัล-รอชีเคฮ์*, หน้า 332

³ อับดุลมุฮะอ์ซิบ, *อัล-เคาะรอญ์*, หน้า 121

⁴ อิบน์ คัยมีฮะฮ์, *อัล-ศิยาเสียฮะฮ์ อัล-ชาร์อียะฮ์*, หน้า 137, รายงานในเศาะฮีห อัล-บุคอรี, เล่ม 5 หน้า 108

ซึ่งได้มีการวิจัยมากมายหลากหลายที่พบว่าการประชุมหารือในองค์กรนั้นมีความสำคัญและมีประโยชน์ในการตัดสินใจบางอย่างโดยเฉพาะในเรื่องสำคัญ ๆ เช่นการบริหารในระดับสูง¹

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เป็นผู้นำสูงสุดในอาณาจักรอิสลาม แต่ท่านยังได้ปรึกษาหารือกับบรรดาเศาะหาบะฮ์อยู่เสมอ อัลลอฮ์ได้ประทานสุเราะฮ์ อัล-ฮูรอ เป็นโองการหนึ่งที่ยืนยันในหลักการนี้ อัลลอฮ์ ตรัสว่า

﴿ وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٣٨﴾ [الشورى: 38]

ความว่า “และบรรดาผู้ตอบรับต่อพระเจ้าของพวกเขาและดำรงละหมาด และในกิจการของพวกเขา มีการปรึกษาหารือระหว่างพวกเขา และพวกเขาได้ปรึกษาคือสิ่งที่เราประทานให้เป็นริชกีแก่พวกเขา” (อัล-ฮูรอ : 38)

และคำรัสของพระองค์อัลลอฮ์ที่ว่า

﴿ فِيمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ﴿١٥٩﴾ [آل عمران: 159]

ความว่า “เนื่องด้วยความเมตตาจากอัลลอฮ์นั่นเอง เจ้า(มุหัมมัด)จึงได้สุภาพอ่อนโยนแก่พวกเขา ถ้าหากเจ้าเป็นผู้ประพฤติหยาบช้าและมีใจแข็งกระด้างแล้วไซ้ร้ แน่นอนพวกเขาก็ย่อมแยกตัวออกไปจากรอบ ๆ เจ้ากันแล้ว ดังนั้นจงอภัยให้แก่พวกเขาเถิด และจงขออภัยให้แก่พวกเขาด้วย และจงปรึกษาหารือกับพวกเขาในกิจการทั้งหลาย ครั้นเมื่อเจ้าได้ตัดสินใจแล้ว ก็จงมอบหมายต่ออัลลอฮ์เถิด แท้จริงอัลลอฮ์ทรงรักใคร่ผู้มอบหมายทั้งหลาย” (อาล อิมรอน : 159)

เป็นที่ทราบกันดีว่าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ประชุมหารือหลายครั้งหลายครากับบรรดาเศาะหาบะฮ์ซึ่งเป็นคณะทำงานของท่าน ก่อนที่จะตัดสินใจหรือกำหนดแนวทางในประเด็นที่สำคัญ จนเป็นที่รู้กันว่าเศาะหาบะฮ์บางท่านกลายเป็น *อะฮ์ลุ อัล-ฮูรอ* (องค์คณะที่ประชุมหรือที่ปรึกษา) ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

ไม่น่าสงสัยอีกว่า สิ่งที่เป็นปัญหาใหญ่หลวงของโลกมุสลิมในปัจจุบันนั้น คือ การที่อำนาจตัดสินใจในการบริหารรัฐนั้นตกอยู่ในมือของบุคคลคนเดียวเท่านั้น โดยปราศจากการปรึกษาหารือกับบุคคลที่มีประสบการณ์ อันเป็นการกระทำที่ขัดแย้งกับแนวทางปฏิบัติของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในด้านนี้

¹ อัล-ฮะวารีย์, อัล-อิดาเราะฮ์ อัล-อูลูล วัล-อุลุส อัล-อิลมียะฮ์, หน้า 176, อับดุลอะซีซ อัล-อุมะรี, มะบาดีอ์ อัล-ญักดีฎ วัล อิดาเราะฮ์ ฟิ อัล-ลีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, หน้า 45

บางครั้งการตัดสินใจเหล่านั้นกลายเป็นตัวนำวิฤตหายนะ และการบริหารจัดการที่ล้มเหลว รวมถึงปัญหาอื่น ๆ ที่ตามมาอีกมากมาย

ความยุติธรรมและเสมอภาค

ความยุติธรรมคือหลักพื้นฐานสำคัญของอิสลามและมนุษยชาติทั้งมวล ความยุติธรรมคืออกลไกสำคัญในการควบคุมพฤติกรรมของผู้ศรัทธาในทุกสถานการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของผู้อื่นเมื่อมีหน้าที่ในการต้องดูแลปกครองผู้คน ความยุติธรรมถือเป็นสิ่งที่มีเกียรติสูงส่งยิ่งซึ่งทุกระบบล้นปรารภจะให้มันเกิดขึ้นในการดำเนินชีวิตของผู้คนทุกที่และทุกยุคสมัย อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

﴿ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَايَ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴾ [النحل: 90]

ความว่า “แท้จริงอัลลอฮ์ทรงใช้ให้รักษาความยุติธรรม ให้ทำความดี ให้บริจาคแก่ญาติใกล้ชิด ให้ละเว้นจากการทำลามก ความชั่วช้า และการอธรรม พระองค์ทรงตักเตือนพวกเจ้าเพื่อพวกเจ้าจักได้รำลึก” (อัน-นะหฺล : 90)

และพระองค์ตรัสอีกว่า

﴿ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا ﴾ [النساء: 58]

ความว่า “แท้จริงอัลลอฮ์ทรงใช้พวกเจ้าให้มอบอะمانة/สิ่งที่พวกเจ้าดูแลคืนแก่เจ้าของของมัน และเมื่อพวกเจ้าตัดสินระหว่างผู้คน พวกเจ้าก็จะต้องตัดสินด้วยความยุติธรรม แท้จริงอัลลอฮ์ทรงแนะนำพวกเจ้าด้วยสิ่งที่ดียิ่ง แท้จริงอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงได้ยินและทรงเห็น” (อัน-นีส้า : 58)

อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

﴿ فَلْيَدْعُ فَأَدْعُ وَأَسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَقُلْ ءَامَنْتُ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ كِتَابٍ وَأُمِرْتُ لِأَعْدِلَ بَيْنَكُمْ اللَّهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ لَنَا أَعْمَلْنَا وَلَكُمْ أَعْمَلْتُمْ لَا حِجَةَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ اللَّهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴾ [الشورى: 15]

ความว่า “ดังนั้น “ ดั่ง นั้น น เพื่อการนี้แหละเจ้าจงเรียกร้องเชิญชวนและดำรงมั่นอยู่ในแนวทางที่เที่ยงธรรมดังที่เจ้าได้รับบัญชา และอย่าได้ปฏิบัติตามอารมณ์ต่ำของพวกเขา และจงกล่าวว่าคุณได้ศรัทธาในสิ่งที่มีอยู่ ในคัมภีร์ตามที่อัลลอฮ์ประทานลงมา และฉันรับบัญชาให้ตัดสินระหว่างพวกท่านด้วยความเที่ยงธรรม

อัลลอฮ์ คือ พระเจ้า ของ ฉัน และ พระเจ้า ของ พวก ท่าน ผลตอบแทนการงานของฉันก็จะได้แก่ฉันและผลตอบแทนการงานของพวกท่านก็จะได้แก่พวกท่าน ไม่มีการโต้แย้งใด ๆ ระหว่างพวกเรากับพวกท่าน อัลลอฮ์จะทรงรวบรวมพวกเราทั้งหมด และบั้นปลายทั้งหมดจะกลับคืนสู่พระองค์” (อัล-ซุรอ : 15)

เช่นเดียวกับที่พระองค์ทรงเตือนสำทับการก่อความอธรรม ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ غَفِيلاً عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ إِنَّمَا يُؤَخَّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ ﴿٤٤﴾ مُهْطِعِينَ مُقْبِعِي رُءُوسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ وَأَفْعَدْتُهُم هَوَاءً ﴿٤٥﴾ وَأَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَا تَبِهُمُ الْعَذَابُ فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا آخِرْنَا إِلَىٰ آجَلٍ قَرِيبٍ نَحْبُ دَعْوَتِكَ وَتَتَّبِعِ الرَّسُلَ أَوْ لَمْ تَكُونُوا أَقْسَمْتُمْ مِّن قَبْلِ مَا لَكُم مِّن رَّوَالٍ ﴿٤٦﴾ ﴾ [إبراهيم: 44-46]

ความว่า “และเจ้าอย่าคิดว่าอัลลอฮ์ทรงละเลยต่อสิ่งที่พวกอธรรมได้ก่อไว้ แท้จริงพระองค์ทรงประวิงเวลาให้พวกเขาจนถึงวันที่สายตาเงยจ้องไม่กระพริบ/วันกิยามะฮ์ พวกเขารีบเร่งเงยศีรษะของพวกเขาขึ้น นัยน์ตาของพวกเขาไม่กระพริบ และจิตใจของพวกเขาปล่อยลอย และจงเตือนมนุษย์ให้ตระหนักถึงวันที่การลงโทษจะมาหาพวกเขา บรรดาผู้อธรรมจะกล่าวว่า โอ้พระเจ้าของเรา โปรดประวิงเวลาแก่เราจนถึงกำหนดอันใกล้นี้ เพื่อเราจะได้สนองตอบการเชิญชวนของพระองค์ และเราจะปฏิบัติตามบรรดาศาสนทูต (พวก เขา จะ ไ้ ด้ รั บ คำ ต อ บ ว่า) ก่ อ น ห นี้ ำ นี้ พวกเจ้ามิได้สาบานดอกหรือว่าพวกเจ้าจะไม่มีวันสูญสลาย?” (อิบรอฮีม : 42-44)

ความยุติธรรมเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องถือปฏิบัติกับทุกคน แม้ว่าผู้นั้นจะเป็นศัตรูก็ตาม ดังที่อัลลอฮ์ตรัสว่า ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ لِلَّهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ عَلَىٰ ءَلَّا تَعْدِلُوا ءَعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾ ﴾ [المائدة: 8]

ความว่า “ ผู้ ศร ั ท ธ า ทั ง ห ล า ย จ ง เป็น ผู้ ปฏิ บั ทิ ห นี้ ำ ที่ ดี ว ย ดี เพื่อ อัล ล อ ฮ์ ใน ส ฐ า น ะ พ ย า น ที่ ยี ด ใน ค ว า ม เ ที่ ย ง ธิ ร ร ม และจงอย่าให้การเกลียดชังพวกหนึ่งพวกใดเป็นเหตุทำให้พวกเจ้าไม่ยุติธรรม จงยุติธรรมเถิด มัน เป็น สิ่ง ที่ ไ ก ล ั ก บั ค ว า ม ย ำ เ ก ร ง ยี ง ก ว ำ และพึงยำเกรงอัลลอฮ์เถิด แท้จริงอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้อย่างละเอียดในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำกัน” (อัล-มาอิดะฮ์ : 8)

ไม่เป็นที่ต้องสงสัยเลยว่า ความยุติธรรมไม่ได้ถูกจำกัดเฉพาะในด้านการพิพากษาตัดสินคดีความเท่านั้น แต่ เป็น คำ ส อ น ที่ ใ ห้ มุ ส ลิ ม ทุ ก คน ไ้ ด้ ถือ ปฏิ บั ทิ ใน ก าร ดำ เ นิน ชี วิ ต ความยุติธรรมถือเป็นหัวใจหลักในการบริหารจัดการองค์กร ผู้นำองค์กรจำเป็นต้องมีความยุติธรรมต่อผู้ใต้บังคับบัญชาของเขา

มีความยุติธรรมกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำงาน หรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร ความยุติธรรม เป็น สิ่ง ที่ มนุษย์ ทุก ผู้ ทุก นาม ต่ อ ง ก า ร แ ละ ไฝ่ ห า อ ยู่ เ ส ม อ แม้ ก ระ ทั ง กั บ ก า ร บ ริ ห า ร จั ด ก า ร ใน ค ร อ บ ค ร ี ว ห รื อ ก า ร กิ จ ส ่ ว น ต วั น ั บ ปร ะ ส าท ะ ไ ร กั บ ผู้ ที่ มี ต ำ ห น ั ง ก ี ย ว ข ั อ ง กั บ ผู้ ค น ห มู่ ม าก ห รื อ ก ล ุ่ ม บ ุ ค ค ล เฉ พ าะ ยั ง ต ่ อ ง ยั ด ม ัน ใน ค ว ม ยุ ตี ธรรม มาก ช ึ น อี ก

ครั้งหนึ่งมีเบดูอินที่ไม่รู้สาได้อ้างว่าท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ไร้ความยุติธรรมในการแบ่งทรัพย์เชลยจากสมรภูมิมุฮันยน์ ท่านนบีโกรธกับการใส่ร้ายในครั้งนี้นัก ทั้งที่ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม คือผู้ที่อ้างความยุติธรรมและทำดีที่สุดในกลุ่มมนุษย์ ท่านเป็นบุคคลตัวอย่างสำหรับผู้ที่ทำหน้าที่ปกครองหรือเกี่ยวข้องกับสิทธิของผู้คน ท่านไม่ยอมรับความอธรรมของผู้อื่น ดังนั้น จะเป็นไปได้อย่างไรที่ท่านจะยอมให้ตนเองกระทำในสิ่งที่อธรรมเสียเอง

ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เตือนระวังถึงการกระทำที่อธรรม ดังที่ท่านได้กล่าวว่า “พวกท่านพึงระวังการอธรรม เพราะการอธรรมนั้น เป็นความมืดมนในวันกิยามะฮ์ และพวกท่านพึงระวัง ความโลก เพราะ ความโลก ได้ทำให้ชนรุ่นก่อนจากพวกท่าน ประสบความวิบัติมาแล้ว มันเป็นเหตุนำพาพวกเขาสู่การนองเลือดและลวงละเมิดสิ่งต้องห้ามของพวกเขา”¹

เช่นเดียวกันนั้น ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้บัญชาให้อ้างไว้ซึ่งความยุติธรรม ไม่เลือกปฏิบัติในการตัดสินคดีความไม่ว่าจะเป็นผู้ที่มีฐานะด้อยหรือฐานะสูงส่งในสังคม อีกทั้งท่านได้เตือนส่ำทับการละเลยหรือคิดว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องเล็ก ท่านได้กล่าวว่า “แท้จริงแล้ว สาเหตุที่ทำให้ชนก่อนหน้าพวกเจ้าต้องหายหน้าก็เพราะว่า เมื่อพวกเขาเห็นคนชั้นสูงขโมยพวกเขาก็ปล่อยตัว แต่เมื่อคนธรรมดาต้อยต่ำขโมยพวกเขา กลับลงโทษ ขอสาบานต่ออัลลอฮุว่า หากฟาฏิมะฮ์บุตรสาวของมุฮัมมัดขโมย แนนอนฉันก็จะตัดมือของนาง”²

ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ทำหน้าที่เป็นผู้พิพากษาระหว่างผู้คน³ ท่านพยายามสุดความสามารถให้ความยุติธรรม และเกรงการอำพรางคดีระหว่างคู่กรณี และได้เตือนให้ระวังถึงการละเมิดสิทธิของผู้อื่น แม้ว่ากระบวนการไต่สวนและตัดสินคดีความเป็นที่สิ้นสุดแล้วก็ตาม เช่นที่ครั้งหนึ่งท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ยินเสียงทะเลาะวิวาทหน้าบ้านของท่าน แล้วท่านได้ออกมา แล้วกล่าวว่า “แท้จริงฉันก็คือมนุษย์ธรรมดาคนหนึ่ง และพวกท่านก็นำข้อพิพาทมายังฉัน

¹ บันทึกใน เศาะฮีห์ อัล-บุคอรีห์, *باب อัจ-ซุลม ซุลมาต ยามาฮะ อัล-กียามะฮ์*, เล่ม 3 หน้า 199 และบันทึกโดยอะหมัด, *อัล-มุสนัด*, เล่ม 2 หน้า 92
² เศาะฮีห์ อัล-บุคอรีห์ หมายเลขหะดีษ 3733
³ รายละเอียดเพิ่มเติมโปรดดูใน อัล-กูรฎูบีย, *อับดุลลอฮ์ มุฮัมมัด บิน ฟะร็อยฎ์ อัล-มาลิกีย, อักฎียะฮ์เราะฮ์สูลิลลาฮ์*, โคซา กาดาร์ : มะฎอบือ เกาะฎัวร์ อัล-วะญะฮียะฮ์, มปป.

เกรงว่าบางคนอาจจะนำหลักฐาน(ที่ทำให้คิดคลาดเคลื่อนได้)ดีกว่าอีกคน แล้วฉันก็ตัดสินใจตามที่ได้รับฟัง
ดังนั้น ผู้ใดที่ฉันได้ตัดสินใจให้เขาได้รับสิ่งใดก็ตาม ซึ่งเขารู้ดีว่าเป็นสิทธิของมุสลิมอื่น
โดยแท้จริงแล้วมันคือส่วนหนึ่งจากไฟนรก ดังนั้นให้เขาพิจารณาตัวเองว่าจะเอาไปหรือจะทิ้งมัน”¹

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
เคยพิพากษาคดีความของผู้คนทั่วไปแล้วท่านมอบสิทธิที่ควรจะได้รับให้แก่ทุกฝ่ายอย่างยุติธรรม
ไม่ว่าผู้ นั้น จะ เป็น มุ ส ลิ ม หรือ ผู้ ที่ ป ฎิ เ ส ธ ศ ร ัท ท า กิ ต า ม
ท่านได้ชี้แนะแนวทางและกฎเกณฑ์การตัดสินคดีความและการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
ท่านเตือนให้ระวังการให้การเท็จ หรือ เป็นพยานเท็จ
ซึ่งอาจนำไปสู่การตัดสินที่ทำให้คนที่บริสุทธิ์ต้องเสียสิทธิของเขาไป ดังที่มีหะดีษบันทึกโดยอับดุลลอฮฺ บิน
มัศอูด เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่
“ผู้ใดเจตนาสาบานโดยอ้างสิทธิ์เพื่อครอบครองทรัพย์ ทั้งที่มันเป็นการสาบานเท็จ
เขาจะกลับไปพบอัลลอฮฺในสภาพที่พระองค์ทรงโกรธเขาเป็นอย่างยิ่ง”²

และเนื่องด้วยสาเหตุนี้อัลลอฮฺได้ประทานอายะฮ์อัลกุรอานลงมาว่า

﴿ إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَأَيْمَانِهِمْ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ وَلَا يَزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٧﴾ [آل عمران: ٧٧]

ค ว า ม ว่า
“แท้จริงบรรดาผู้ที่นำสัญญาของอัลลอฮฺและการสาบานของพวกเขาไปขายด้วยราคาอันเล็กน้อยนั้น
ชนเหล่านี้แหละไม่มีส่วนได้ใด ๆ แก่พวกเขาในโลก และอัลลอฮฺจะไม่ทรงพูดแก่พวกเขา
และจะไม่ทรงมองดูพวกเขาในวันกิยามะฮฺ อีกทั้งจะไม่ทำให้พวกเขาสะอาดด้วย
และพวกเขาจะได้รับโทษอันเจ็บแสบ” (อาล อิมรอน : 77)

พระองค์ได้กล่าวถึงคำสาบานเท็จเคียงคู่พร้อมกับการตั้งภาคี ดังในดำรัสที่ว่า

﴿ ذَٰلِكَ وَمَنْ يُعْظَمَ حُرْمَتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ عِنْدَ رَبِّهِ وَأُحِلَّتْ لَكُمْ الْآنْعَامُ إِلَّا مَا يُنْتَهَىٰ عَلَيْكُمْ فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ
الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ ﴿٣٠﴾ [الحج: ٣٠]

ความว่า “เช่นนั้นแหละ และผู้ใดให้เกียรติต่อข้อห้ามทั้งหลายของอัลลอฮฺ มันก็เป็นการดีแก่เขา ณ
ที่ พ ร ะ เ ฉ ฉ ำ ข อ ง เ ช ข า
และปศุสัตว์ทั้งหลายได้เป็นที่อนุมัติแก่พวกเจ้าเว้นแต่บางสิ่งที่ถูกบอกกล่าวไว้แก่พวกเจ้า ดังนั้น

¹ เศาะฮิห์ อัล-บุคอรีห์ หมายเลขหะดีษ 2458

² เศาะฮิห์ อัล-บุคอรีห์, กิตาบ อัล-กุสูมาต, หมายเลขหะดีษ 2416

พวกเขาจึงปลื้มตัวให้พ้นจากความโสมมของเจวิตทั้งหลาย (หมายถึงการชิริก) และจงออกห่างจากการกล่าวคำเท็จเกิด”¹

ท่านนบีได้มีคำชี้แนะอย่างชัดเจนในการให้ความเสมอภาคระหว่างคู่กรณี ไม่อนุญาตให้ตัดสินตามอารมณ์ แต่ให้ตัดสินตามบทบัญญัติของศาสนา ดังที่ท่านได้กล่าวว่า “ผู้อ้างต้องมีหลักฐาน(พยาน/ผู้รับรองพยาน) ส่วนผู้ถูกกล่าวหาให้เขาสาบานว่าข้อกล่าวหาเป็นเท็จ”²

ท่านนบียังได้ปิดช่องทางการอ้างหรือการฟ้องร้องที่เป็นเท็จ ดังที่ท่านได้กล่าวว่า “หากมนุษย์ได้รับสิทธิทุกอย่างตามที่เขาได้กล่าวอ้างแล้วไซริ้ แน่นอน ย่อมมีผู้คนอ้างสิทธิในทรัพย์สินและเลือดเนื้อของผู้อื่น(สิทธิในการตอบโต้เพื่อละเมิดชีวิตด้วยเพียงข้ออ้าง)”³

และอีกหลักฐานหนึ่งที่ยืนยันถึงความสำคัญของการเป็นพยาน

﴿فَإِذَا بَلَغَنَّ أَجْلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَأَشْهِدُوا ذَوَىٰ عَدْلٍ مِّنكُمْ وَأَقِيمُوا الشَّهَادَةَ لِلَّهِ ذَٰلِكُمْ يُوعَظُ بِهِ مَن كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَن يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا ۗ ﴿٢﴾ [الطلاق: ٢]

ความว่า “เมื่อพวกนางได้อยู่จนครบกำหนดของพวกนางแล้ว ก็จงยับยั้งพวกนางให้อยู่โดยดี หรือให้พวกนางจากไปโดยดี และจงให้มีพยานสองคนเป็นผู้เที่ยงธรรมในหมู่พวกเจ้า และจงให้การเป็นพยานนั้นเป็นไปเพื่ออัลลอฮ์ ดังที่กล่าวมานั้น คือสิ่งที่ผู้ศรัทธาต่ออัลลอฮ์และวันอาคิเราะฮ์ได้รับการตักเตือนให้ถือปฏิบัติ และผู้ใดยำเกรงอัลลอฮ์ พระองค์ก็จะทรงหาทางออกให้แก่เขา” (อัลญะลาละ : 2)

อิสลามถือว่าการเป็นพยานเป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยที่จะทำให้เกิดความยุติธรรม

อัลกุรอานได้เรียกร้องให้มีการดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรมโดยปราศจากการใช้อารมณ์มาตัดสิน กล้ายืนยันในสิ่งที่ถูกต้องแม้ว่าจะขึ้นขมก็ตาม และแม้ว่าตัวเองจะต้องเสียเปรียบก็ตาม ดังที่อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاءَ لِلَّهِ وَلَوْ عَلَىٰ أَنفُسِكُمْ أَوِ الْوَالِدِينَ وَالْأَقْرَبِينَ إِن يَكُنْ غَنِيًّا أَوْ فَقِيرًا فَاللَّهُ أَوْلَىٰ بِهِمَا فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىَٰ أَن تَعْدِلُوا وَإِن تَلَوْا أَوْ تُعْرَضُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ۗ ﴿١٣٥﴾ [النساء: ١٣٥]

ความว่า “ผู้ศรัทธาทั้งหลาย ! จงเป็นผู้ที่ดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรม จงเป็นพยานเพื่ออัลลอฮ์ และแม้ว่าจะจะเป็นอันตรายแก่ตัวของพวกเจ้าเอง หรือผู้บังเกิดเกล้าทั้งสองและญาติที่ใกล้ชิดก็ตาม หากเขาจะเป็นคนมั่งมีหรือคนยากจน อัลลอฮ์ก็คือผู้ที่พวกเจ้าสมควรต้องตามยิ่งกว่าเขาทั้งสอง ดังนั้นจงอย่าปฏิบัติตามอารมณ์ใฝ่ต่ำในการที่พวกเจ้าจะมีความยุติธรรม

¹ อัล-หัจญ์ : 30

² ในเศาะฮีห์ อัล-บุคอรีฮ์, กิตาบ อัล-ชะฮาดะฮ์, บาบ มา ญอะอะ ฟิ อัล-บัยฮินะฮ์ อะลา อัล-มุคคะฮ์ฮ์, เล่ม 3 หน้า 146

³ เศาะฮีห์ มุสลิม, เล่ม 5 หน้า 138

และหากพวกเจ้าบิดเบือนหรือผินหลังให้แท้จริง อัลลอฮฺทรงรอบรู้อย่างถี่ถ้วนในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำกัน” (อัน-นิสาฮ์ : 135)

อัลกุรอานได้เรียกร้องให้ดำรงความยุติธรรมแม้กับศัตรูก็ตาม ดังที่อัลลอฮฺ ตรัสว่า
﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ لِلَّهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ عَلَىٰ ءَلَّا تَعْدِلُوا ءَعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾﴾ [المائدة: 8]
ความว่า “ ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ ด้วยดี เพื่ออัลลอฮฺ ในฐานะะพยานที่ยุติในความเที่ยงธรรม และจงอย่าให้การเกลียดชังพวกหนึ่งพวกใดเป็นเหตุทำให้พวกเจ้าไม่ยุติธรรม จงยุติธรรมเถิด มัน เป็น สิ่ง ที่ ใกล้เคียงกับ ความยำเกรง ยิ่งกว่า และ พึ่ง ยำเกรง อัลลอฮฺ เถิด แท้จริงอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้อย่างละเอียดในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำกัน” (อัล-มาอิดะฮฺ : 8)

และมีรายงานในหะดีษกุดสียะ อัลลอฮฺได้ตรัสว่า “โอ้ปวงบ่าวของข้า แท้จริงข้าห้ามการอธรรมแก่ตัวข้าเอง และข้าก็ทำให้มันเป็นที่ต้องห้ามแก่พวกเจ้าด้วย ดังนั้นผู้เจ้าจงอย่าได้อธรรมต่อกัน”¹

อิสลามนำมาบรรยายที่อันงดงามมาแก่มนุษย เพื่อประกันถึงความยุติธรรมและความโปร่งใสในการพิพากษาตัดสินคดีความต่าง ๆ ซึ่งท่านนบีได้เตือนให้ระงับการตัดสินโดยใช้อารมณ์หรือตัดสินโดยปราศจากวิชาความรู้ ดังที่อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْضُوا الشَّيْءَ عَنَ غَيْرِ الْبَيِّنَاتِ ۚ قُلُوبُكُمْ بِهَا سَٰخِرَةٌ ۖ تَصُدُّ عَنَ الْبَيِّنَاتِ ۚ كَذِبَٰتٌ كَبِيرَةٌ ﴿٢٦﴾﴾ [ص: 26]
ความว่า “โอ้ ดาเวดเอ๋ย ! เราได้แต่งตั้งเจ้าให้เป็นตัวแทนในแผ่นดินนี้ ดังนั้น เจ้าจงตัดสินคดีต่าง ๆ ระหว่างมนุษย ด้วยความยุติธรรม และอย่าปฏิบัติตามอารมณ์ใฝ่ต่ำ มันจะทำให้เจ้าหลงไปจากทางของอัลลอฮฺ แท้จริงบรรดาผู้ที่หลงไปจากทางของอัลลอฮฺนั้น สำหรับพวกเขาจะได้รับการลงโทษอย่างสาหัส เนื่องด้วยพวกเขาละเมิดแห่งการชำระบัญญัติ” (ศอด : 26)

ท่านนบี ค็อลลัลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ย้ำเตือนถึงการพิพากษาที่ไม่เป็นธรรมว่า “ผู้พิพากษามีสามประเภท สองประเภทจะได้อยู่ในนรก ส่วนอีกประเภทจะได้เข้าสวนสวรรค์ คือ หนึ่งในผู้ที่ไต่ตัดสินผู้คนไป ด้วยความไม่รู้ เขาจะได้อยู่ในนรก และสอง

¹ เสาะฮิห์ มุสลิม, กิตาบ อัล-บิรร์, باب ตะห์รึม อัช-ซุลม์, เล่ม 8 หน้า 17 และอะหฺมัด, อัล-มุสนัด, เล่ม 5 หน้า 160

ผู้ที่ไม่มีความรู้แล้วตัดสินผู้อื่นให้เสียสิทธิ์อย่างไม่เป็นธรรม เขาจะได้อยู่ในนรก และสามผู้ที่ตัดสินด้วยสำธรรม(ด้วยความรู้และข้อเท็จจริง)เขาจะได้เข้าสวรรค์”¹

อิสลามได้ห้ามการตัดสินบน ข้อหาขู่ร้ายบงกช อันจะนำพาซึ่งความอธรรมและลิดรอนสิทธิของผู้อื่น อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อระบบศาลยุติธรรม ดังที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวไว้ว่า “อัลลอฮ์ได้สาปแช่งคนที่ให้สินบน และคนที่รับสินบน และคนที่เป็นตัวเชื่อมระหว่างผู้ให้สินบนและผู้รับสินบน”²

กระบวนการพิพากษาถูกใช้ทั่วไปในสังคมมุสลิม ในยุคสมัยท่านนบีเองนั้นจะมีการพิจารณาคดีของผู้ที่เป็นมุสลิม และผู้ที่ไม่ใช่มุสลิม ซึ่งความยุติธรรมนั้นถือว่าเป็นสิ่งที่ทุกคนเฝ้าหา ไม่ว่าจะเข้าผู้ใดจะเป็นมุสลิมหรือผู้ที่ไม่ใช่มุสลิมก็ตาม ดังที่อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ سَنُعُونَ لِكَذِبِ أَكْثَلُونَ لِلْسُّحْتِ فَإِنْ جَاءُوكَ فَأَحْكُم بَيْنَهُمْ أَوْ أَعْرَضْ عَنْهُمْ وَإِنْ تُعْرِضْ عَنْهُمْ فَلَنْ يَضُرُّوكَ شَيْئًا وَإِنْ حَكَمْتَ فَأَحْكُم بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٤٢﴾ [المائدة: 42]

ความว่า “พวกเขาชอบฟังคำมุสา ชอบกินสิ่งต้องห้าม ถ้าหากพวกเขามาหาเจ้า ก็จงตัดสินระหว่างพวกเขา หรือไม่ก็หลีกเลี่ยงพวกเขาเสีย และถ้าหากเจ้าหลีกเลี่ยงพวกเขา พวกเขาก็จะไม่ให้โทษแก่เจ้าได้แต่อย่างใดเลย และหากเจ้าตัดสินในใจ ก็จงตัดสินใจระหว่างพวกเขาด้วยความยุติธรรม แท้จริงอัลลอฮ์นั้นทรงรักบรรดาผู้ที่ยุติธรรม” (อัล-มาอิดะฮ์ : 42)

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการยุติธรรม ซึ่งท่านได้แต่งตั้งผู้พิพากษาและส่งไปยังหัวเมืองหรือสถานที่ที่อยู่ห่างไกลจากเมืองมะดีนะฮ์ ดังที่ท่านได้ส่งบรรดาเศาะหาบะฮ์หลายท่านไปยังหัวเมืองต่าง ๆ เพื่อทำหน้าที่ไกล่เกลี่ย พิพากษา ตัดสินคดีความหรือข้อพิพาทต่าง ๆ เช่นส่งท่านอะลี บิน อบี ฏอลิบ เราะฎียัลลอฮุอันฮู ไปเป็นผู้พิพากษาที่ประเทศเยเมน ท่านอะลีได้ทำหน้าที่นั้นและมิได้กลับมาจนกระทั่งถึงปีหัจญ์อ้อลาของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และได้มีการสนทนากันระหว่างท่านอะลี เราะฎียัลลอฮุอันฮู กับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ถึงหลักของการพิพากษา ดังที่กล่าวมาแล้ว และส่วนหนึ่งของคำสั่งเสียของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ที่ได้กล่าวแก่ท่านอะลี ก็คือ “หากมีคู่กรณีสองคนมาพิพาทกันต่อหน้าท่าน ท่านจงอย่าได้รับตัดสินจนกว่าจะได้ฟังเหตุผลของอีกฝ่ายหนึ่งเสียก่อน”³

¹ บันทึกโดยอับดุล-คิริมีซี, *กิตาบ อัล-อะหฺกาม*, หะดีษที่ 1322, เล่ม 3 หน้า 612

² บันทึกโดยอะหมัด, *อัล-มุสนัด*, เล่ม 2 หน้า 164, เล่ม 5 หน้า 279, อับดุล-คิริมีซี, *กิตาบ อัล-อะหฺกาม*, หะดีษที่ 1336, เล่ม 3 หน้า 622, อิบน์ มาญะฮ์, *กิตาบ อัล-อะหฺกาม* และ *อัล-คาริมียะฮ์*, *กิตาบ อัล-อັกฏียะฮ์*

³ อัล-มาวัรียะฮ์, *อะหฺกาม อัล-สุลฏอนียะฮ์*, หน้า 67

ดั่งที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ส่ง ท่านมูอาซ บิน ญะบัล เราะอะฎียัลลอฮุอันฮุ ไปยังเยเมนอีกคนหนึ่ง มอบภารกิจหลักให้ทำหน้าที่พิพากษาและคืนความยุติธรรมแก่ชาวเมืองที่นั่น ก่อนที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จะส่งท่านมูอาซไปยังเยเมนนั้น ท่านได้สนทนากับมูอาซ โดยท่านถามมูอาซ ว่า “ท่านจะตัดสินอย่างไรหากมีคดีหนึ่งเกิดขึ้นกับท่าน” มูอาซกล่าวว่า ฉันจะตัดสินด้วยสิ่งที่อยู่ในคัมภีร์ของอัลลอฮุ ท่านนบีกล่าวว่า “หากไม่มีระบุไว้ในคัมภีร์ของอัลลอฮุล่ะ?” เขากล่าวว่า ถ้าไม่มีก็ตัดสินด้วยสุนนะฮุเราะะสุลุลลอฮุ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านนบีกล่าวว่า “หากไม่มีระบุไว้ในสุนนะฮุเราะะสุลุลลอฮุล่ะ?” เขาตอบว่า ฉันก็จะทำการวินิจฉัยกับความเห็นของฉัน ดั่งนั้น ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็ได้ตอบของมูอาซ แล้วกล่าวว่า “การสรรเสริญเป็นอภิสิทธิ์ของอัลลอฮุ ผู้ทรงชี้นำตัวแทนของเราะะสุลุลลอฮุ ด้วยสิ่งที่ทำให้เราะะสุลุลลอฮุพอใจ”¹

ไม่มีอาณาเขตใดที่อยู่ภายใต้อาณัติการปกครองของ ท่านนบี เว้นแต่ท่านได้แต่งตั้งผู้ทำหน้าที่พิพากษาให้ความยุติธรรมแก่ชาวเมืองนั้นด้วย อาจกล่าวได้ว่าธรรมเนียมการตัดสินพิพากษาที่มีชื่อเสียงที่สุดฉบับหนึ่งคือ สารที่ท่านอุมร์ บิน อัล-ค็อฏฏอบ เราะอะฎียัลลอฮุอันฮุ เขียนถึงท่านอบู มุซา อัล-อัซอะรียี เราะอะฎียัลลอฮุอันฮุ ถึงเรื่องการพิพากษาตัดสินคดีความ² ซึ่งไม่ต้องสงสัยเลยว่าท่านอุมร์ เราะอะฎียัลลอฮุอันฮุ ได้คัดเอามาจากคำสอนของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในเรื่องการพิพากษาและการให้ความเป็นธรรม

ท่านอุมร์ เราะอะฎียัลลอฮุอันฮุ ได้กล่าวในสารฉบับนั้นว่า “แท้จริงการพิพากษาเป็นฟัรฎู(ภาคบังคับ)ที่ได้ถูกบัญญัติและสุนนะฮุ(แนวทาง)ที่ต้องปฏิบัติตาม จงเข้าใจเถิดว่า เมื่อมีการร้องเรียนมายังท่าน แท้จริงการชี้แจงเกี่ยวกับข้อเท็จจริงจะไม่เกิดประโยชน์ใด ๆ ถ้าไม่มีการปฏิบัติอย่างแท้จริง จงให้ความเสมอภาคแก่ทุกคนที่ยืนอยู่ต่อหน้าท่าน ต่อหน้าความยุติธรรมของท่าน และในที่ชุมนุมเพื่อตัดสินคดีของท่าน อย่าให้คนที่อ่อนแอรู้สึกสิ้นหวังว่าจะไม่ได้รับความยุติธรรมจากท่าน การหาหลักฐานมายืนยันต่อศาลเป็นหน้าที่หลักของผู้ที่กล่าวหาผู้อื่น (ว่าละเมิดสิทธิของตน) ส่วนการกล่าวสาบาน เป็นหน้าที่ของฝ่ายที่ปฏิเสธ ข้อกล่าวหา การไกล่เกลี่ยประนีประนอมข้อพิพาทระหว่างชาวมุสลิมด้วยกันเป็นที่อนุญาตให้กระทำได้ ยกเว้นการประนีประนอมที่ส่งผลให้ทำสิ่งที่ไม่ชอบ (สิ่งที่ต้องห้าม) กลายเป็นสิ่งที่หะลาละ (สิ่งที่ถูกอนุมัติ) หรือทำให้อะไรที่หะลาละ กลายเป็นสิ่งที่หะรออม ไม่เป็นที่ต้องห้ามสำหรับท่านแต่อย่างใดในการที่จะทบทวนคำพิพากษาใหม่ แม้ว่าท่านได้ตัดสินไปแล้วก็ตาม เพื่อแสวงหาความจริง ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความยุติธรรมสูงสุด เพราะความจริงเป็นสิ่งที่นิรันดร์ไม่เสื่อมสลาย ไม่มีสิ่งใดสามารถทำลายความจริงได้

¹ อัล-มาวีรียี, *อะห์กาม อัล-สุลฏอนียะฮุ*, หน้า 67

² อิบน์ อัล-ค็อยอิม ได้อธิบายสารของอุมร์ที่ส่งไปยังอบู มุซา อัล-อัซอะรียี ในตำรา *อิอฺลาม อัล-มุวัคคิฮีน อัน ร็อบบิลอะละมีน*, เล่ม 1 หน้า 86-406 จนถึง เล่ม 2 หน้า 1-165 จำนวนมากกว่าสี่ร้อยหน้า

ดังนั้นการทบทวนพิจารณาคติใหม่เพื่อแสวงหาสังฆธรรมย่อมดีกว่าจมปลักอยู่ในความเท็จตลอดไป และจะเข้าใจ เกิด เมื่อ มี กรณี ที่ ทำ ให้ ท่าน รู้ สึก ักัง ว ล ใจ เนื่องจากไม่สามารถค้นหาหลักฐานจากอัลกุรอานและสุนนะฮ์ได้เพื่อประกอบการตัดสินพิพากษา แต่มีกรณีที่คล้ายกันหรือเหมือนกัน ก็จึงเทียบเคียงกับคติหรือกรณีดังกล่าวที่เหมือนกันนั้น ผู้ใดที่กล่าวอ้างในสิทธิที่คลุมเครือหรือหลักฐานที่ยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ก็จึงยืดเวลาให้เขาได้ค้นหา รวบรวมหลักฐาน ถ้าเขาสามารถนำหลักฐานมาแสดงได้ ท่านก็จะพิจารณาพิพากษาตามสิทธิที่เขาพึงได้รับ เพราะสิ่งนั้นจะทำให้ความเคลือบแคลงสงสัยต่อกระบวนการยุติธรรมมลายหายไป มุสลิมผู้ศรัทธาทุกคนถือว่าเป็นบุคคลผู้ที่มีความยุติธรรมซึ่งกันและกันในการเป็นพยาน ยกเว้นผู้ที่เคยสาบานเท็จ หรือ เคย ต่ อ ง โทษ โดย การ ถูก โบ ย หรือ เคย เป็น ผู้ ที่ รู้ กั น ว่า เป็น พว ก ก ล่า ว เท็จ หรือ ถูก กล่าวหาเป็นพยานเท็จเนื่องจากมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดหรือเป็นเครือญาติ แท้จริงอัลลอฮ์ทรงนิรโทษกรรมแก่ผู้ที่กล่าวสาบานและปกป้องความผิดของพวกเขาเท่าที่จะหาหลักฐานได้ และจงอย่าได้กังวล ตระหนกตกใจ หรือรำคาญต่อการทะเลาะของคู่กรณี แท้จริง การยื่นหยัดบนสังฆธรรมในสถานการณ์ที่ต้องการความเป็นธรรมนั้น อัลลอฮ์จะทรงรับรองผลตอบแทนที่ยิ่งใหญ่ให้ พระองค์จะประทานให้ได้รับคำชมเชยทั้งดงาม - ขอความสันติจงมีแด่ท่าน”¹

ไม่เป็นที่สงสัยเลยว่าการใช้ชีวิตอย่างมีระเบียบในสังคมหนึ่งสังคมใดจะไม่เกิดขึ้นนอกจากจะต้องมี กฎหมาย กฎระเบียบและบทบัญญัติที่ชัดเจน มีความเสมอภาค มีองค์กรที่สามารถพึ่งพิงด้านความยุติธรรม คอยปกป้องสิทธิของทุกคน มีอำนาจบังคับเพื่อนำสิทธิต่าง ๆ ถูกละเมิดมอบคืนกลับแก่เจ้าของสิทธินั้น ห้ามปราม ความ อ ธรรม และ ใช้ กระบวนการยุติธรรมเต็มรูปแบบ สิ่งเหล่านี้จะเป็นแรงผลักดันให้สังคมเกิดความสันติสงบสุขทั่วหน้า ประชาชนย่อมจะยื่นเคียงข้างระบบการปกครองที่ผดุงรักษาความยุติธรรม คอยปกป้องรักษาสิทธิต่าง ๆ ที่พึงได้รับ ส่งผลให้ประชาชนใช้ชีวิตในสังคมอย่างมีศักดิ์ศรี ประกอบสัมมาชีพที่ถูกต้อง ปราศจากการเบียดเบียนลักทรัพย์ หรือละเมิดสิทธิของผู้อื่นทั้งด้านศักดิ์ศรีหรือชีวิต

ด้วยความยุติธรรมที่ได้รับการชี้แนะจากพระเจ้า และการดำเนินการที่ชาญฉลาด ท่านนบี ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม ได้สถาปนาสังคมมุสลิมในเมืองมะดีนะฮ์และหัวเมืองต่าง ๆ ในดินแดนอาระเบียที่อยู่ภายใต้การปกครองและการบริหารจัดการของท่าน จนกระทั่งระบบการปกครองของท่านกลายเป็นแม่บท หรือบรรทัดฐานในการปกครองอาณาจักรอิสลามและสังคมมุสลิมต่อมา จะเห็นว่าทุกครั้งที่มีการปฏิบัติตามแนวทางของท่านนบี ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม ความสงบสุข

¹ อิบน์ อัล-กัอยซิน, *อิฎลาม อัล-มุวัคคิฮีน อัน ร็อบบิลอะละมีน*, เล่ม 1 หน้า 85-86, อัล-ชะวารีย์, *อัล-อิดาเราะฮ์ อัล-อุศูล วัล-อุศูล อัล-อิลมีเยฮ์*, หน้า 176

มาตรการความปลอดภัยและสันติสุข

การรักษาความมั่นคงและความปลอดภัยถือเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งยวดสำหรับมนุษย์ทุกคน เป็นปัจจัยที่ขาดไม่ได้ของทุกสังคมมนุษย์ ครั้งที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ถูกแต่งตั้งให้เป็นศาสนทูตนั้น ดินแดนอาหรับอยู่ในความโกลาหลวุ่นวายไร้ชื่อแปบปราศจากความปลอดภัยในชีวิต ผู้ที่มีอำนาจในสังคมเข้มแข็งแก่ผู้อ่อนแอ ความระส่ำระสายได้แพร่กระจายทุกหย่อมหญ้าจนผู้คนไม่กล้าที่จะสัญจรเดินทางไปไหนมาไหนเพราะไม่มั่นใจในความปลอดภัยของชีวิต นอกจากนี้จะต้องมีกองกำลังคุ้มกันหรือมีพันธมิตรคอยระแวดระวังภัยให้กันและกัน ในสมัยนั้นยังไม่มีระบบการปกครอง กฎหมาย หรือระเบียบในการคุ้มครองสิทธิของผู้คนเพื่อไม่ให้ละเมิดต่อกัน

อัลกุรอานได้ประทานโองการลงมาเพื่อเตือนสติมวลมนุษย์ให้ตระหนักถึงความสำคัญของความปลอดภัย โดยได้กล่าวคู่กับการได้รับปัจจัยยังชีพ ดังที่พระองค์อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَآمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ ۝٤﴾ [قریش: 4]

ความว่า “ พระองค์ ผู้ทรง ให้ อาหาร แก่ พวก เขา ให้ พ้น จาก ความ หิว และทรง ให้ ความ ปลอดภัย แก่ พวก เขา ให้ พ้น จาก ความ หวาด กลัว ” (กุร็อยษ : 4)

﴿وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ۝٥٥﴾ [النور: 55]

ความว่า “ อัลลอฮ์ ทรง สัญญา กับ บรรดา ผู้ ศรัทธา ใน หมู่ พวก เจ้า และ บรรดา ผู้ กระ ทำ ความ ดี ทั้ง หลา ย ว่า แน่ นอน พระองค์ จะ ทรง ให้ พวก เขา เป็น ตัว แทน สืบ ชั่ว วง ใน แผ่น ดิน เสมือน ดัง ที่ พระองค์ ทรง ให้ บรรดา ชน ก่อน พวก เขา เป็น ตัว แทน สืบ ชั่ว วง มาก่อน แล้ว และ พระองค์ จะ ทรง ทำ ให้ ศาสนา ของ พวก เขา ซึ่ง พระองค์ ทรง โปรด ปราน เป็น ที่ มั่น คง เป็น เกียรติ แก่ พวก เขา และ แน่ นอน พระองค์ จะ ทรง เปลี่ยน แปลง ให้ พวก เขา ได้ รับ ความ ปลอดภัย หลังจาก ที่ พวก เขา เคย มี ความ กลัว โดย ที่ พวก เขา จะ เคารพ รัก ดี ต่อ ข้า ไม่ ตั้ง ภา คี อื่น ไต ต่อ ข้า และ ผู้ใด ที่ ปฏิเสธ ศรัทธา หลัง จาก นั้น ชน เหล่า นั้น พวก เขา คือ ผู้ ฝ่าฝืน ” (อัน-นุร : 55)

﴿وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقُرَى الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا قُرَى ظَهْرًا وَقَدَرْنَا فِيهَا السَّيْرَ سِيرُوا فِيهَا لَيَالِيَ وَأَيَّامًا آمِنِينَ ۝١٨﴾ [سبأ: 18]

[18]

ความว่า “ระหว่างพวกเขาและระหว่างหัวเมืองต่าง ๆ ซึ่งเราได้ให้ความจำเริญในนั้น เราได้บังเกิดให้มีหัวเมืองที่เด่นชัด และเราได้กำหนดการเดินทางไว้ในนั้น พวกเขาจึงเดินทางไปตามนั้นเถิด ทั้งกลางวันและกลางคืนอย่างปลอดภัย” (สะบะอ์ : 18)

﴿ فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مِّمَّا إِبْرَاهِيمَ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿٩٧﴾ ﴾ [آل عمران: ٩٧]

ความว่า “ในบ้าน(มัสยิดหะรออม)นั้นมีหลายสัญญาณที่ชัดแจ้ง ส่วนหนึ่งคือมะกะอมอิบรอฮีม และ ผู้ใด ได้ เข้า ไป ใน บ้าน นั้น เขาก็จะเป็น ผู้ที่ ปลอดภัย และ สิทธิ ของ อัลลอฮ์ ที่ มนุษย์ ต้อง ปฏิบัติ นั้น คือ การ มุ่ง สู่ บ้าน หลัง นั้น สำหรับ ผู้ที่ มีความ สามารถ หา ทาง ไป ได้ และ ผู้ใด ปฏิเสธ แท้จริง อัลลอฮ์ก็ทรงมีโดยไม่ต้องพึ่งสรรพสิ่งทั้งหลายแต่อย่างใด” (อาล อิมรอน : 97)

﴿ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ آمِنًا وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَنْ نَعْبُدَ الْأَصْنَامَ ﴿٣٥﴾ ﴾ [إبراهيم: ٣٥]

ความว่า “และจงรำลึกเมื่ออิบรอฮีมกล่าวว่า โอ้ พระเจ้าของข้าพระองค์ ขอพระองค์ทรงให้เมืองนี้ (มั ก ก ะ ฮู) เป็น ที่ ปลอดภัย และทรงปกป้องให้ข้าพระองค์และลูกหลานของข้าพระองค์ห่างไกลพ้นจากการบูชาเจว็ด” (อิบรอฮีม : 35)

ซึ่งมีนัยดังที่พระองค์ได้กล่าวถึงว่า

﴿ وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنًا وَاتَّخِذُوا مِن مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلِّينَ وَعَهْدَنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَنَّ طَهْرًا بَيْتِي لِلطَّافِينَ وَالْعَاكِفِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ﴿١٢٥﴾ ﴾ [البقرة: ١٢٥]

ความว่า “และจงรำลึกถึงขณะที่เราได้ให้บ้านหลังนั้นเป็นที่กลับมาสำหรับมนุษย์ และเป็น ที่ ปลอดภัย พวกเขาจึงยึดเอา มะกะอม ของ อิบรอฮีม เป็น ที่ ละหมาด เถิด เราได้สั่งเสียแก่อิบรอฮีมและอิสมาอีลว่า เจ้าทั้งสองจงทำความสะอาดบ้านของข้า เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่บรรดาผู้ทำการฎะวาฟ (เวียนรอบกะอูบะฮ์) บรรดาผู้ทำการอิฎติกาฟ (พำนัก) บรรดาผู้ที่ทำรุกอู (โค้งคำนับ) และสุญูด (ก้มกราบ)” (อัล-บะเกาะเราะฮ์ : 125)

และพระองค์ตรัสว่า

﴿ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَٰئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُمْ مُّهْتَدُونَ ﴿٨٢﴾ ﴾ [الأنعام: ٨٢]

ความว่า “บรรดาผู้ศรัทธาที่มีได้ให้การศรัทธาของพวกเขาปะปนกับการอธรรมนั้น
ชนเหล่านี้แหละพวกเขาจะได้รับความปลอดภัย และพวกเขาคือผู้ที่ได้รับทางนำ” (อัล-อันอาม : 82)

และอัลลอฮ์ได้ชี้แจงในชีวิตประวัติบรรดาศาสนทูตก่อน ๆ ถึงความสำคัญของความปลอดภัยในชีวิต ดังเช่น
พระองค์กล่าวถึงประชาชาติของนบีศอลิห์ว่า

﴿ أَنْتَرَكُونَ فِي مَا هَلَهْنَا ءَامِينَ ۝۱۶۶ ﴾ [الشعراء : 166]

ความว่า “พวกเจ้าคิดว่าจะถูกปล่อยให้อยู่อย่างสงบปลอดภัย ณ ที่นี้หรือ?” (อัล-ซุฮรออ์ : 146)

และกล่าวถึงบ้านเมืองและประชาชาติทั่วไปว่า

﴿ أَفَأَمِنَ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا بَيِّنًا وَهُمْ نَائِمُونَ ۝۹۷ أَوْ آمِنَ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا ضُجَىٰ وَهُمْ يَلْعَبُونَ ۝۹۸ أَفَأَمِنُوا مَكْرَ اللَّهِ فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ ۝۹۹ ﴾ [الأعراف : 97-99]

ความว่า “แล้วชาวเมืองนั้นรู้สึกรว่าตนจะปลอดภัยกระนั้นหรือ
ในการที่บทลงโทษของเราจะมายังพวกเขาในเวลากลางคืนขณะที่พวกเขาอนหลับอยู่
และชาวเมืองนั้นรู้สึกรว่าตนปลอดภัยกระนั้นหรือ
ในการที่บทลงโทษของเราจะมายังพวกเขาในเวลาสายขณะที่พวกเขากำลังเล่นสนุกสนานกันอยู่
พวกเขาคิดว่าปลอดภัยจากอุบายของอัลลอฮ์กระนั้นหรือ
ไม่มีใครที่มั่นใจว่าตัวเองจะปลอดภัยจากอุบายของอัลลอฮ์ได้นอกจากกลุ่มชนที่ขาดทุนเท่านั้น” (อัล-
อะอ์รอฟ : 97-99)

﴿ وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ ءَامِنَةً مُطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِّن كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعُمِ اللَّهِ فَأَذَقَهَا اللَّهُ لِبَاسَ
الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ۝۱۱۲ ﴾ [النحل : 112]

ความว่า “และอัลลอฮ์ทรงยกอุทาหรณ์ด้วยเมืองหนึ่งที่ปลอดภัยและสงบ
ปัจจัยยังชีพของมันก็พร้อมอย่างอุดมสมบูรณ์ทุกแห่งหน
แล้วชาวเมืองก็ปฏิเสธต่อความโปรดปรานของอัลลอฮ์ ดังนั้น
อัลลอฮ์จึงทรงให้พวกเขาลิ้มความรู้สึกรแห่งความหิวและความกลัว
เป็นผลตอบแทนตามที่พวกเขาได้เคยกระทำไว้” (อัน-นะหฺล : 112)

ท่านนบี คืออัลลลอฮ์อะลัยฮิวะสَّلَام ได้แจ้งข่าวดีให้แก่บรรดาเศาะหาบะฮ์ เราะฎียัลลอฮุอันฮุม
หลายครั้งว่าอิสลามจะนำความปลอดภัยในชีวิตมาให้ เช่น วจนะของท่านที่กล่าวแก่ อะดียฺ บิน หาทิม
เราะฎียัลลอฮุอันฮุ ว่า “ขอสาบานด้วยพระนามแห่งอัลลลอฮ์

ใกล้ถึงเวลาที่พวกท่านจะได้ยินข่าวคราวผู้หญิงคนหนึ่งซึ่งคู่หูของนางเองตัวคนเดียวเดินทางมาเยี่ยมบัยตุลลอฮฺ(นครมักกะฮฺ) โดยนางไม่มีความหวาดกลัวต่อสิ่งใดเลยนอกจากอัลลอฮฺเท่านั้น”¹

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม กล่าวอีกว่า “ขอสาบานด้วยพระนามแห่งอัลลอฮฺ พระองค์จะทำให้งานชิ้นนี้(ศาสนาอิสลาม)สมบูรณ์อย่างแน่นอน จนผู้ซบเซาพาหนะสามารถเดินทางระหว่าง ค็อนอาฮ์ จนถึง *หัจญเราะเมาต์* โดยเขาไม่มีความหวาดกลัวต่อสิ่งใดเลยนอกจากอัลลอฮฺ และกังวลเพียงแค่ว่าหมาป่าจะทำร้ายแพะของเขาเท่านั้นเอง”²

ความปลอดภัยและความสงบสุขในสังคมถือเป็นเป้าหมายหลักของศาสนาอิสลาม ดังนั้น อิสลาม จึงต่อต้านการกระทำอันนำไปสู่การสร้างความหวาดกลัว ด้วยเหตุนี้ จุดประสงค์หลักประการหนึ่งที่สำคัญของอำนาจในการปกครองของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม นั้น คือการสร้างความปลอดภัยให้เกิดขึ้นในสังคมอย่างแท้จริง

กระบวนการยุติธรรม กลไก และบทบัญญัติต่าง ๆ คือสิ่งที่จะทำให้ความยุติธรรม ความปลอดภัย และความสงบสุขเกิดขึ้นในสังคมอย่างเป็นรูปธรรม อิสลามได้ปกป้องรักษาชีวิตของมวลมนุษย์ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ كَتَبْنَا عَلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنَّهُ مَن قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ إِنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ فِي الْأَرْضِ لَمُسْرِفُونَ ﴿٣٢﴾ [المائدة: 32]

ความว่า “เนื่องจากเหตุอันนั้นแหละ เราจึงได้บัญญัติแก่วงศ์วานอิสราเอลว่า แท้จริง ผู้ใดฆ่าชีวิตหนึ่งโดยมิใช่เป็นการชดเชยอีกชีวิตหนึ่ง หรือมิใช่เนื่องจากการบ่อนทำลายในแผ่นดินแล้ว นั่นประหนึ่งว่าเขาได้ฆ่ามนุษย์ทั้งมวล และผู้ใดที่ให้ชีวิตแก่คนผู้หนึ่ง นั่นก็ประหนึ่งว่าเขาให้ชีวิตแก่มนุษย์ทั้งมวล แท้จริง บรรดาศาสนทูตของเราได้นำหลักฐานต่าง ๆ อันชัดแจ้งมายังพวกเขาแล้ว จากนั้นได้มีคนจำนวนมากมายในหมู่พวกเขาที่เป็นผู้ลวงละเมิดบนหน้าแผ่นดิน” (อัล-มาอิเดฮฺ: 32)

﴿ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَاءَكُمْ وَلَا تُخْرِجُونَ أَنْفُسَكُمْ مِن دِيَارِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنْتُمْ تَسْهَوُونَ ﴿٨٤﴾ [البقرة: 84]

ความว่า “และจงรำลึกถึงขณะที่เราได้รับคำมั่นสัญญาจากพวกเจ้าว่า พวกเจ้าจะไม่หลั่งเลือดของพวกเจ้าเอง และจะต้องไม่ขับไล่พวกเจ้าเองออกจากหมู่บ้านของพวกเจ้า แล้วพวกเจ้าก็ได้ให้การรับรอง โดยที่พวกเจ้ายืนยันเป็นสักขีพยาน” (อัล-บะเกาะเราะฮฺ: 84)

¹ อัญญาอะบะรีฮฺ, อัค-คาร์อิค, เล่ม 3 หน้า 150, อิบน์ อับี ซัยบะฮฺ, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 142, อิบน์ ฮิซาม, *อัล-ลีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 4 หน้า 581

² เสาะฮ์ อัล-บุคอรีฮฺ, *กิตาบ อัล-มะฆอซี*, *باب มา ละกียะ อัน-นะบีย์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม* วะ *อัศฮาบุฮฺ มิน อัล-มุชริกีน* ฟี *มักกะฮฺ*, เล่ม 5 หน้า 238

﴿ وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا ﴾ [الفرقان: 68]

ความว่า “และบรรดาผู้ที่ไม่วิงวอนขอพระเจ้าอื่นใดคู่เคียงกับอัลลอฮ์ และพวกเขาไม่ฆ่าชีวิตซึ่งอัลลอฮ์ทรงห้ามไว้ เว้นแต่ด้วยสาเหตุที่ชอบธรรม และพวกเขาไม่ผิดประเวณี และผู้ใดกระทำการเช่นนั้น เขาจะได้พบกับความผิดอันมหันต์” (อัล-ฟุรกอน : 68)

﴿ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيهِ سُلْطَانًا فَلَا يَسْرِفُ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا ﴾ [الإسراء: 33]

ความว่า “และพวกเจ้าอย่าฆ่าชีวิตที่อัลลอฮ์ทรงห้ามไว้ เว้นแต่ด้วยความชอบธรรม และผู้ใดถูกฆ่าอย่างอธรรมแล้ว แท้จริงเราได้ให้อำนาจแก่ทายาทของเขา (ในการเรียกร้องความเป็นธรรม) ดังนั้น เขาอย่าได้ละเมิดขอบเขตของการฆ่า แท้จริงผู้ถูกฆ่าอย่างอธรรมจะได้รับความช่วยเหลือจากอัลลอฮ์” (อัล-อิสรอฮ์ : 33)

﴿ وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا ﴾ [الفرقان: 68]

ความว่า “และบรรดาผู้ที่ไม่วิงวอนขอพระเจ้าอื่นใดคู่เคียงกับอัลลอฮ์ และพวกเขาไม่ฆ่าชีวิตซึ่งอัลลอฮ์ทรงห้ามไว้ เว้นแต่ด้วยความชอบธรรม และพวกเขาไม่ผิดประเวณี และผู้ใดกระทำการเช่นนั้น เขาจะได้พบกับความผิดอันมหันต์” (อัล-ฟุรกอน : 68)

ท่านนบี คืออัลลิลลอฮ์อะลยฮิวะสัลลัม ได้พูดเน้นย้ำตามวาระต่าง ๆ มากมายในประเด็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ ด้วยการประกันความปลอดภัยและไม่ละเมิดต่อกัน เมื่อตอนทำสัตยาบันท่านก็ได้เน้นย้ำเช่นนั้น ดังมีรายงานจากอูบาตะฮ์ บิน อัล-ศอมิต กล่าวว่ฉันให้สัตยาบันแก่ท่านนบี คืออัลลิลลอฮ์อะลยฮิวะสัลลัม พร้อมกับคนกลุ่มหนึ่ง ท่านนบีกล่าวว่า “ฉันรับการสัตยาบันจากพวกท่านว่า พวกท่านจะไม่เอาสิ่งใด ๆ เป็นภาคีต่ออัลลอฮ์ ไม่ขโมย ไม่ผิดประเวณี ไม่ฆ่าลูก ๆ ของพวกท่าน ไม่ใส่ร้ายป้ายสีโดยพาดพิงความเป็นลูกแก่ผู้ที่ไม่ใช่พ่อตัวจริง และ ไม่ฝ่าฝืนคำสั่งของฉันในเรื่องที่ถูกต้องดีงาม ดังนั้นพวกท่านคนใดรักษาสัญญาการตอบแทนของเขาก็ย่อมจะได้รับจากอัลลอฮ์ และบุคคลใดละเมิดสิ่งดังกล่าวจากนั้นเขาได้รับโทษในโลกนี้ นั่นเป็นการไถ่โทษและชำระบาปแก่เขาล่วงหน้าแล้ว

และผู้ใดที่อัลลอฮ์ได้ปกปิดความผิดของเขาไว้ นั่นเป็นสิทธิ์ของพระองค์ หากพระองค์ทรงประสงค์ก็จะทรงลงโทษ และหากทรงประสงค์พระองค์ก็จะอภัยแก่เขา¹

ส่วนหนึ่งจากคุณบะฮ์วันอะเราะอะฮ์ในหัจญ์อำลาของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม ที่เรารู้กันดี ท่านนบีได้กล่าวถามเศาะหาบะฮ์ว่า เดือนใดเล่าที่พวกท่านรู้ว่าเป็นที่ต้องห้ามและมีเกียรติมากที่สุด? พวกเขาบอกว่า คือเดือนที่เรากำลังอยู่ที่นี่ ท่านกล่าวว่า เมืองใดที่พวกท่านรู้ว่าเป็นที่ต้องห้ามและมีเกียรติมากที่สุด? พวกเขาบอกว่า คือเมืองมักกะฮ์ที่เรากำลังอยู่ในขณะนี้ ท่านกล่าวว่า วันใดที่พวกท่านรู้ว่าเป็นที่ต้องห้ามและมีเกียรติมากที่สุด? พวกเขาตอบว่า คือวันนี้ (วันอะเราะอะฮ์) ท่านนบีจึงกล่าวว่า “แท้จริง อัลลอฮ์ ผู้ทรงจำ เจริญ และ สูงส่ง ได้ทำให้ เลือดเนื้อ ทรัพย์สิน และเกียรติศักดิ์ศรีของพวกท่านเป็นสิ่งต้องห้ามแก่พวกท่าน นอกจากด้วยความชอบธรรมเท่านั้น ดังที่ต้องห้ามแก่พวกท่านในวันนี้ เดือนนี้ และเมืองนี้ ไ้ท่านทั้งหลาย ฉันได้เผยแพร่จนชัดแจ้งแล้วหรือไม่? (สามครั้ง) ทุกครั้งพวกเขาจะตอบว่า ใช่แล้ว ท่านนบีกล่าวว่า “หายนะแน่ อย่าเลย พวกท่านอย่ากลับไปเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธาหลังจากฉัน โดยที่พวกท่านบางส่วนต่อสู้กันเองกับคนอื่นบางส่วน”²

และท่านได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการปิดกั้นในชีวิตรว่า “บุคคลใดในหมู่พวกท่านที่ตื่นมายามเช้าด้วยสภาพที่ปลอดภัยในบ้านของตน มีสุขภาพดี มีอาหารเพียงพอตลอดวัน นั่นเท่ากับว่าเขาได้ครอบครองโลกนี้ทั้งหมดแล้ว”³ และท่านยังกล่าวว่า “ไม่อนุญาตแก่มุสลิมคนใดที่จะทำให้มุสลิมด้วยกันเกิดความหวาดกลัว”⁴ ในจำนวนดุอาอ์ของท่านก็คือ “โอ้อัลลอฮ์ ขอพระองค์ทรงปกปิดสิ่งพึงสงวนของฉัน (หรือความบกพร่องของฉัน) และทรงให้ความปลอดภัยแก่ความหวาดกลัวของฉันด้วยเถิด”⁵

รัฐอิสลามแห่งมะดีนะฮ์ ได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างดี ในการกระจายความปลอดภัยและความสงบสุขระหว่างมวลมนุษยชน ไม่ว่าจะเป็นมุสลิมและต่างศาสนิก และนั่นคือเสาหลักของพันธะสัญญาแห่งเมืองมะดีนะฮ์ระหว่างท่านนบีกับผู้อาศัยทุกคนรวมถึงเผ่าต่าง ๆ ในมะดีนะฮ์ด้วย ทุกคนต้องร่วมกันปกป้องภัยจากภายนอก กระจายความสงบสุขให้ทั่วมะดีนะฮ์ และไม่มีสนับสุนนแก่ผู้ที่เป็นเหตุทำให้เกิดความหวาดกลัว อันได้แก่พวกที่ก่อจลาจลหรือสร้างความวุ่นวายและคนอื่น ๆ⁶

¹ เศาะฮิห์ อัล-บุคอรี, *กิตาบ อัล-หุจูด*, เล่มที่ 1 หน้า 18, หมายเลข 6784, 6801

² จากบันทึกของอัล-บุคอรี *กิตาบ อัล-หุจูด*, หมายเลข 6785 และอิบนุ หัษม์, *อัล-มุหัลลา*, *กิตาบ อัล-หัจญ์*, เล่ม 4 หน้า 84

³ บันทึกโดยอับด-ดิรมิซีย์, *กิตาบ อัล-หุซด์*, หมายเลข 2346 เล่ม 4 หน้า 574

⁴ *มุสนัด อิมาม อะหมัด* เล่ม 5 หน้า 262

⁵ *มุสนัด อิมาม อะหมัด* เล่ม 2 หน้า 25

⁶ โปรดดูรายละเอียดในหัวข้อธรรมนูญเมืองมะดีนะฮ์จากหนังสือเล่มนี้

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะสัลลัม ติดตามดูแลเรื่องความปลอดภัยในเมืองมะดีนะฮ์และความสงบสุขแก่ผู้อาศัยและผู้มาเยือนด้วยตัวของท่านเอง และดำเนินการลงโทษตามบทบัญญัติของศาสนาแก่อาชญากรที่ก่อความเสียหายบนแผ่นดิน ผู้มองเลียดคนอื่น ทำลายความปลอดภัยและความสงบสุขของมนุษย์ ดังที่ท่านได้ลงโทษคนกลุ่มหนึ่งจากเผ่าอูร็อยนะฮ์ ในเศาะฮี้หฺอัล-บุคอรีฮฺท่านได้ตั้งชื่อภาคหนึ่งไว้ว่า “ภาคว่าด้วยการลงโทษต่าง ๆ และสิ่งพึงระวังในการลงโทษ”¹ ซึ่งท่านได้รวบรวมบทต่าง ๆ ไว้หลายตอนเช่น “บทว่าด้วยการลงโทษแก่คนที่มีตระกูลสูงส่งและคนที่ต่ำต้อย”² และ “บทว่าด้วยการไม่สนับสนุนให้มีการร้องขอความช่วยเหลือในบทลงโทษ เมื่อเรื่องถึงไปยังผู้พิพากษาแล้ว”³ ท่านได้รายงานหะดีษจากท่านหญิงอาอิชะฮ์ฮุว่า “แท้จริงเรื่องราวของสตรีนางหนึ่งจากเผ่า *มัดฮุม* ที่ลักขโมยทำให้พวกอูร็อยฮ์มีความกังวล พวกเขากล่าวว่า ใครจะไปพูดกับท่านนบีเพื่อขอไถ่โทษ? พวกเขากล่าวว่า คงไม่มีใครกล้าออกจากรูสามะฮ์ บิน ซัยด์ ผู้เป็นที่รักของนบีเท่านั้น แล้วอูสามะฮ์ก็ได้ไปพูดกับท่านนบี ท่านจึงกล่าวกับเขาว่า “โอ้อูสามะฮ์เอ๋ย ท่านจะร้องขออุทธรณ์ในบทลงโทษของอัลลอฮ์กระนั้นหรือ?” จากนั้นท่านยืนขึ้นแล้วพูดว่า “แท้จริงแล้ว ผู้คนก่อนหน้าพวกท่านได้หายนะมาก่อนแล้ว เมื่อผู้ที่มีตระกูลในหมู่พวกเขาขโมยพวกเขาก็ปล่อย และเมื่อคนต่ำต้อยขโมยพวกเขาก็ลงโทษ ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ ถ้าหากว่าฟาฏิมะฮ์ บุตรีของมุหัมมัดลักขโมย ฉันก็จะตัดมือของเธออย่างแน่นอน”⁴

แท้จริงแล้ว อัลลอฮ์ได้บัญญัติให้ตัดมือขโมย

﴿وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا جَزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٣٨﴾ فَمَنْ تَابَ مِنْ بَعْدِ ظُلْمِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ اللَّهَ يَتُوبُ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٩﴾﴾ [المائدة: 38-39]

ความว่า “สำหรับชายและหญิงที่ขโมยนั้น พวกเขาเจ้าจงตัดมือของเขา เป็นผลตอบแทนในสิ่งที่ทั้งสองได้ก่อไว้ เพื่อเป็นเยี่ยงอย่างการลงโทษจากอัลลอฮ์ และอัลลอฮ์นั้นทรงเดชานุภาพ ทรงปรีชาญาณ ดังนั้นผู้ใดสำนึกผิดกลับเนื้อกลับตัวหลังจากที่เขาอธรรมและได้แก้ไขปรับปรุงแล้วไซ้ร้ แท้จริงอัลลอฮ์จะทรงอภัยโทษแก่เขา แท้จริงอัลลอฮ์นั้นทรงเป็นผู้อภัยยิ่ง เป็นผู้เมตตายิ่ง” (อัล-มาอิเตฮ์: 38-39)

อัล-บุคอรีฮ์ได้นำโองการข้างต้นมาตั้งเป็นชื่อบทหนึ่งในตำราของท่าน⁵ และท่านนบีเคยตัดมือของขโมยหญิงจากเผ่า *มัดฮุม*

¹ เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรีฮ์ เล่ม 8 หน้า 13

² เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรีฮ์ เล่ม 8 หน้า 16

³ เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรีฮ์ เล่ม 8 หน้า 16

⁴ บันทึกโดยอัล-บุคอรีฮ์, *กิตาบ อัล-หุดูด*, *باب อิกอมะฮ์ อัล-หัดด์ อะลา อัล-ชะรีฟ ะ อัล-วะญีฮ์*, เล่ม 8 หน้า 16

⁵ เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรีฮ์, *กิตาบ อัล-หุดูด*, *باب 13*, เล่ม 8 หน้า 16

สถานะทางสังคมของนางและการร้องขอของอุสามะสุรวมทั้งผู้มีเกียรติชาวมักกะฮฺคนอื่น ๆ ก็ไม่สามารถยับยั้งท่านจากการลงโทษนางได้ และยังปรากฏอีกว่าในชีวิตของท่านนั้น ท่านเคยลงโทษด้วยการตัดมือขโมยมากกว่าหนึ่งครั้ง¹

บทลงโทษของการขโมยนั้นมีบทบาทสำคัญในความปลอดภัยเกี่ยวกับทรัพย์สิน และยังมีบทบาททำให้โจรลักขโมยเกิดความกลัว จนกระทั่งการขโมยลดลงและเกือบจะไม่มีเลยในสมัยของท่านนี่ คือลุลลุลอฮฺอะลัยฮิอะสลัลม

ไม่มีข้อกังขาเลยว่าเมืองใดและสังคมใดในโลกนี้ที่ดำเนินการบทลงโทษการขโมย ปัญหานี้ก็ย่อมจะลดลง และผู้คนจะมีความปลอดภัยในทรัพย์สิน เช่นเดียวกันนั้น การฆ่าก็ย่อมต้องลงโทษโดยการประหารให้ตายตาม เว้นแต่ทายาทของผู้ถูกฆ่าจะอภัยให้ ดังที่มีระบุไว้อย่างชัดเจนในอัลกุรอานว่า

﴿ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيهِ سُلْطٰنًا فَلَا يَسْرِفُ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا ﴿٣٣﴾ [الإسراء: 33]

ความว่า “และพวกเจ้าอย่าฆ่าชีวิตที่อัลลอฮฺทรงห้ามไว้ เว้นแต่ด้วยความชอบธรรม และผู้ใดถูกฆ่าอย่างอธรรมแล้ว แท้จริงเราได้ให้อำนาจแก่ทายาทของเขา(ในการเรียกร้องความเป็นธรรมและคิดบัญชี) ดังนั้นเขา(ผู้เป็นทายาท)อย่าได้ละเมิดขอบเขตของการฆ่า แท้จริงเขา(ผู้ถูกฆ่าอย่างอธรรม)จะได้รับความช่วยเหลือจากอัลลอฮฺ” (อัล-อิสรอฮ์: 33)

เรื่องนี้เป็นที่ประจักษ์ชัดแล้วว่า แท้จริงการลงโทษโดยการชดใช้ด้วยชีวิตนั้นยับยั้งมิให้ผู้คนคิดในเรื่องฆาตกรรมและหลังเลือดผู้อื่น เมื่อรู้ว่าเลือดเนื้อของพวกเขาถูกคาดโทษไว้ และพวกเขาจะต้องชดใช้ด้วยชีวิต หากทำเช่นนั้น

ดังนั้น จากจุดนี้ จะเห็นว่า บทลงโทษ กิศอศ หรือการชดใช้ด้วยชีวิตนั้น เนื้อแท้ของมันคือการพิทักษ์เลือดเนื้อและชีวิตของมนุษย์นั่นเอง ดังที่พระองค์กล่าวว่า

﴿ وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيٰوةٌ يَا أُولِي الْأَلْبٰبِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٧٩﴾ [البقرة: 179]

ความว่า “และในการประหารฆาตกรให้ตายตามนั้นคือการอ้าวงไว้ซึ่งชีวิตสำหรับพวกเจ้า ใ้ผู้มีสติปัญญาทั้งหลาย เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้ยำเกรง” (อัล-บะเกาะเราะฮ์: 179)

และพระองค์ได้กล่าวถึงโทษของการปล้นสะดมว่า

﴿ إِنَّمَا جَزَاؤُ الَّذِينَ يُجَارِبُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا أَنْ يُقَتَّلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ مِّنْ خَلْفٍ أَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْأَرْضِ ذَلِكَ لَهُمْ جِزَاؤٌ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٣٤﴾ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِن قَبْلِ أَنْ تَقْدَرُوا عَلَيْهِمْ فَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَفُوٌّ رَّحِيمٌ ﴿٣٥﴾ [المائدة: 34-35]

¹ ดู เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรีฮฺ เล่ม 8 หน้า 15-18

ความว่า “แท้จริง บรรดาผู้ที่ทำสงครามกับอัลลอฮ์และศาสนทูตของพระองค์ และพยายามบ่อนทำลายในแผ่นดินนั้น (โดยการฆ่าผู้อื่นและปล้นสะดม) ผลตอบแทนของพวกเขา ก็คือต้องถูกประหาร หรือถูกตรึงบนไม้กางเขน หรือมีและเท้าของพวกเขาต้องถูกตัดสลับข้าง หรือถูกเนรเทศออกไปจากเมืองนั้น เป็นความอัปยศแก่พวกเขาในโลกนี้ และพวกเขาจะได้รับการลงโทษอันใหญ่หลวงในปรโลกนอกจากบรรดาผู้ที่สำนึกผิดกลับเนื้อกลับตัว ก่อนที่พวกเขาจะจับตัวพวกเขาได้ ฟังรู้เถิดว่า แท้จริงอัลลอฮ์ทรงอภัยและทรงเมตตายิ่ง” (อัล-มาอิดะฮ์ 33-34)

มีหะดีษเล่าว่า แท้จริงท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม ได้ต้อนรับอาหารเบดูอินกลุ่มหนึ่งจากเผ่าอุกัล พวกเขา มาหาท่านนบี ด้วยอาการป่วย และเข้ามาพักอาศัยตรงระเบียงด้านหลังของมัสญิดแล้วพวกเขาก็ป่วยเป็นโรคบวมน้ำขณะที่อยู่ในมะดีนะฮ์ พวกเขาบอกว่า ไข้ศาสนทูตของอัลลอฮ์ หานมให้พวกเราดื่มเถิด ท่านนบีกล่าวว่า “ฉันไม่มีนมให้แก่พวกท่าน นอกจากพวกท่านจะออกไปยังที่เลี้ยงอูฐของท่านนบี (อูฐที่เป็นทานบริจาค)” พวกเขาจึงออกไปดื่มนมและปัสสาวะของอูฐ จนกระทั่งพวกเขาหายดีและอ้วนท้วนสมบูรณ์ จากนั้นพวกเขาก็ได้ฆ่าคนเลี้ยงอูฐและพาอูฐหนีไป จึงมีคนรีบเร่งมาส่งข่าวบอกแก่ท่านนบี ท่านจึงส่งคนออกติดตามพวกเขา ยังไม่ทันเลยช่วงกลางวัน จนกระทั่งพวกเขาถูกนำตัวมา ท่านจึงสั่งให้นำเหล็กมาเผา แล้วจี้ตาของพวกเขา ตัดมือและเท้าของพวกเขาแต่พวกเขาก็ยังไม่ตาย จากนั้นพวกเขาก็ถูกนำมาทิ้งไว้ที่เขต อัล-หฺเราะฮ์ พวกเขาขอน้ำดื่มแต่ก็ไม่ได้ดื่มจนกระทั่งตาย อับู กิลาบะฮ์ กล่าวว่า คนเหล่านี้ได้ทำการปล้น ฆ่า และก่อสงครามกับอัลลอฮ์และศาสนทูตของพระองค์¹

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม รู้ดีว่ามนุษย์ต้องการความปลอดภัย ไม่ต้องการความหวาดกลัว ท่านจึงประกันให้ความปลอดภัยแก่บรรดาศัตรูของท่านในมักกะฮ์ ขณะที่ท่านทำการพิชิตมักกะฮ์ โดยประกาศว่า “บุคคลใดเข้าไปอยู่ในบ้านของอับู สุฟยานเขาจะปลอดภัย บุคคลใดปิดประตูบ้านของเขาเองเขาก็จะปลอดภัย และบุคคลใดเข้าไปในมัสยิดอัล-หฺรวมเขาก็จะปลอดภัย²

ท่านให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในชีวิต ด้วยเหตุนี้ สิ่งแรก ๆ ที่ท่านได้ยื่นข้อเสนอให้นักหนาหลังจากกาพิชิตมักกะฮ์แล้วก็คือห้ามการหลังเลียด³

แท้จริง ความปลอดภัยนั้น ถูกกำหนดขึ้นสำหรับทุกคนที่อยู่ในรัฐอิสลาม ตั้งแต่เริ่มตั้งรากฐานในเมืองมะดีนะฮ์

¹ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-หุูด, บาบ อัล-ฮัน-นะบียฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม อะฮฺลุญะ อัล-มุฮารีบีน, เล่ม 8 หน้า 19

² ดูรายละเอียดในหัวข้อการพิชิตมักกะฮ์จากหนังสือเล่มนี้

³ ดู อิบน์ ฮิษาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, เล่ม 4 หน้า 415

ความปลอดภัยและความสงบสุขที่ครอบคลุมทุกคนนั้นคือเป้าหมายแรกของรัฐอิสลาม นับตั้งแต่วันแรก que เริ่มสถาปนาก่อตั้งแล้ว

นี่คือการรวมกันระหว่าง มาตรการยับยั้งอาชญากรรม การลงโทษอาชญากร พิทักษ์รักษาสิทธิต่าง ๆ จั ด ระเบ บ ค วาม ยุติ ธ ร ร ม และ ก ระ ะ จ า ย ค วาม ป ล อ ด ภ าย ให้ ทั่ว ถึง นี่คือการต้องการสูงสุดของมนุษย์เป็นอันดับรองลงมาจากศาสนาและหลักศรัทธา ซึ่งมาพร้อมกับการแสวงหาปัจจัยยังชีพ ทั้งหมดนี้ถูกกล่าวรวมไว้อย่างลุ่มลึกมาก ในโองการที่ว่า

﴿ فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا آلْبَيْتِ ﴿٣٠﴾ الَّذِي أَطْعَمَهُم مِّن جُوعٍ وَءَامَنَهُم مِّنْ خَوْفٍ ﴿٣١﴾ ﴾ [قریش: 3-4]

ความว่า “ดังนั้น พวกเขาจงเคารพภักดีพระเจ้าผู้อภิบาลของกะอูบะฮฺ (บ้านของอัลลอฮฺ) นี้เกิด ผู้ทรงให้อาหารแก่พวกเขาจนรอดพ้นจากความหิว และให้พวกเขาปลอดภัยจากความหวาดกลัว” (กุรียซ์ : 3-4)

นี่คือการรวมกันระหว่างเตาฮีด/ศรัทธา ริชกี/ปัจจัยยังชีพ และความปลอดภัย ซึ่ง ถูก เรียบ เรียง ไว่ อ ย่ า ง ลึ ลึ ก ใน พ ระ ค ำ รั ส ข อ ง พ ระ เจ้ า อี ก ทั้ ง ยัง เชื่ อ ม โย ง กับ กะ อู บะ ฮฺ ที่ เป็น บ้าน ของ อัล ล อ ฮฺ และ เป็น กิ บ ละ ฮฺ ของ ชาว มุ ส ลิ ม มี นัย บ่ง ชี้ ทั้ ง ใน เรื่ อ ง ส ต า น ที่ ระบบ และ ศา ส นา ใน ค ร ว เดี ย ว กั น

การปลุกฝังมารยาทและจริยธรรมทางสังคม¹

แท้จริงแล้ว ในภาพรวมของสังคมมนุษย์และโดยเฉพาะสังคมอาหรับในยุคนั้น มีความเสื่อมเสียด้านจริยธรรม ให้อภัยและเหยียดหยามกันและกัน² ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม จึงใช้ความพยายามอย่างเต็มกำลังเพื่อเปลี่ยนแปลงสังคมมักกะฮ์ด้วยความพยายามของท่านในการเผยแผ่อิสลามและสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอิสลาม อาทิ บทบัญญัติศาสนา การปลุกฝังจริยธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และไมตรีที่แนบแน่นของสมาชิกในสังคมโดยรวม เริ่มต้นจากญาติใกล้ชิด พ่อ และลูก ๆ ด้วยการเชื่อมโยงที่สอดประสานเข้าด้วยกันระหว่างศาสนา สังคม และจริยธรรม

ชาวกูรีอัยฮ์เคยต่อต้านอย่างหนักและกีดขวางมิให้ท่านนบีทำการเผยแผร์ต่อผู้กับท่านและยังทำร้ายบรรดาสาวกของท่าน ทำให้ต้องหาสถานที่ใหม่เพื่อสร้างสังคมมุสลิมที่มีความโดดเด่นเรื่องจรรยา มารยาทและความสมัครสมานสามัคคีนั่นก็คือการฮิจญ์เราะฮ์/อพยพไปยังมะดีนะฮ์ และเริ่มสร้างสังคมมุสลิมที่มีความปลอดภัย ชาวมุสลิมมักกะฮ์ต่างก็อพยพไปยังมะดีนะฮ์และได้รับการต้อนรับอย่างดี พวกเขาได้เป็นพี่เป็นน้องกับชาวมะดีนะฮ์ ก่อให้เกิดระบบการผูกความเป็นพี่น้องระหว่างกันที่แสดงให้เห็นถึงคุณค่าทางสังคมอันบริสุทธิ์และเปี่ยมด้วยไมตรี ดังที่อัลลอฮ์ตรัสไว้ว่า

﴿ وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْأَيْمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِمَّا أُوتُوا وَيُؤْتُونَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقِ شَحْنًا نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٩﴾ [الحشر: 9]

ค ว า ม ว ่า
“บรรดาชาวอันศอรที่ได้ตั้งหลักแหล่งอยู่ที่นครมะดีนะฮ์และยื่นหยัดในการศรัทธาก่อนหน้าการอพยพของชาวมุฮัจญิรีน พวกเขารักผู้ที่อพยพมาและไม่พบความอิจฉาอยู่ในทรวงอกของพวกเขาต่อสิ่งที่ผู้อพยพเหล่านั้นได้รับเป็นส่วนแบ่ง(จากทรัพย์สินหรืออื่น ๆ) และพวกเขาจะเสียสละให้สิทธิแก่ผู้อื่นก่อนตัวของพวกเขาเอง แม้ว่าพวกเขาเองมีความต้องการอยู่มากกว่าก็ตาม และผู้ใดที่ได้รับการปกป้องให้ตนรอดพ้นจากนิสัยตระหนี่แน่นอนจนเหล่านั้นยอมเป็นผู้ประสบความสำเร็จ” (อัล-หัจร์ : 9)

¹ ตำราที่ดีที่สุดเกี่ยวกับเรื่องนี้น่าจะเป็นเศาะฮิห์ อัล-บุคอรีฮ์ ใน *กิตาบ อัล-อะดบ* หลาย ๆ باب ที่เกี่ยวข้องกับมารยาท การสัมพันธ์เครือญาติ การผ่อนปรน การปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน คนจน และเครือญาติ และอื่น ๆ ซึ่งมีมากกว่า 128 باب ดู เล่ม 5 หน้า 68-125

² สามารถค้นคว้าเพิ่มเติมได้จาก ดร.อะหมัด บิน อับดุลอะซีซ บิน กอสิม อัล-หัดดาดี, *อัลลาฮ อั้น-นะบียี ฟิ อัล-กูราน วะ อัล-สุนนะฮ์*, จำนวนสามเล่ม, เบรุต : دار อัล-ชีอริบ อัล-อิสลามียะ, พิมพ์ครั้งที่ 2, ฮ.ศ. 1419

นี่เป็นการสร้างความสมัครสมานสามัคคีและความเป็นพี่น้องทั้งสำหรับยุคของบรรดาเศาะหาบะฮ์ และทุกยุคที่มาหลังจากนั้น อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿١٠﴾ ﴾ [الحشر: 10]

ความว่า “และบรรดาผู้ศรัทธาที่มาหลังจากพวกเขา จะกล่าวว่า โอ้พระผู้อภิบาลของเรา โปรดอภัยบาปให้แก่เรา และแก่พี่น้องของเราที่ศรัทธาก่อนหน้าเรา ขอพระองค์อย่าให้มีการเคียดแค้นเกิดขึ้นในหัวใจของเราต่อบรรดาผู้ศรัทธา โอ้พระผู้อภิบาลของเรา แท้จริงพระองค์ทรงเอ็นดู ทรงเมตตาเสมอ”(อัล-หัชร์ : 10)

การขัดเกลาจิตใจให้สะอาดและการปลูกฝังจริยธรรมนั้น เป็นหัวใจหลักของการเผยแพร่หรือการตะอูวะฮฺของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม ดังที่อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِنْكُمْ يَتْلُوا عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿١٥١﴾ ﴾ [البقرة: 151]

ความว่า “ในทำนองเดียวกันนี้ เราได้ส่งศาสนทูตคนหนึ่งมาในหมู่พวกเจ้า ซึ่งมาจากหมู่พวกเจ้าเอง เขาจะอ่านโองการต่าง ๆ ของเราแก่พวกเจ้า จะขัดเกลาพวกเจ้าให้สะอาดบริสุทธิ์ สอนคัมภีร์และความรู้ให้แก่พวกเจ้า และเขาจะสอนพวกเจ้าในสิ่งที่พวกเจ้าไม่เคยรู้มาก่อน” (อัล-บะเกาะเราะฮฺ : 151)

และโองการที่ว่า

﴿ لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَنَفَى صَلَاحٍ مُبِينٍ ﴿١٦٤﴾ ﴾ [آل عمران: 164]

ความว่า “แท้จริง อัลลอฮฺได้ประทานความโปรดปรานแก่ผู้ศรัทธาทั้งหลาย เมื่อพระองค์ได้ส่งศาสนทูตคนหนึ่งมายังพวกเขา ซึ่งมาจากพวกของเขาเอง เขาจะอ่านโองการต่าง ๆ ของอัลลอฮฺแก่พวกเขา คอยขัดเกลาพวกเขาให้สะอาดบริสุทธิ์ สอนคัมภีร์และความรู้ให้แก่พวกเขา และแท้จริง เมื่อก่อนนั้นพวกเขาเคยอยู่ในความหลงทางอันชัดแจ้ง” (อาล อิมรอน : 164)

และอีกโองการคือ

﴿ هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَنَفَى صَلَاحٍ مُبِينٍ ﴿٢﴾ ﴾ [الجمعة: 2]

ความว่า “พระองค์ทรงเป็นผู้ส่งศาสนทูตคนหนึ่งในหมู่ผู้ไม่รู้จักรหัส ซึ่งมาจากหมู่พวกเขาเอง เขาจะอ่านโองการต่าง ๆ ของอัลลอฮฺแก่พวกเขา คอยขัดเกลาพวกเขาให้สะอาดบริสุทธิ์

ส อ น คั ม กิ ร์ แ ล ะ ค ว า ม รູ ้ ไ ห้ แ ก่ พ ว ก เ ข า แ ล ะ แ ท้ จ ร ิ ง
เมื่อก่อนนั้นพวกเขาเคยอยู่ในความหลงทางอันชัดแจ้ง” (อัล-ญุมอะฮฺ : 2)

﴿ رَبَّنَا وَأَبْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٢٩﴾
[البقرة: ١٢٩]

ความว่า “โอ้พระผู้อภิบาลของเรา โปรดส่งศาสนทูตสักคนหนึ่งให้กับพวกเขา
ซึ่งมาจากหมู่พวกเขาเอง ให้เขาอ่านโองการต่าง ๆ ของพระองค์แก่พวกเขา
สอนคัมภีร์และความรู้ให้แก่พวกเขา และขัดเกลาพวกเขาให้สะอาดบริสุทธิ์
แท้จริงพระองค์ทรงเกรียงไกรและทรงปรีชาญาณยิ่ง” (อัล-บะเกาะเราะฮฺ : 129)

อิสลามกำหนดบทบัญญัติที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในสังคม¹
และระหว่างสมาชิกในแต่ละครอบครัว

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม กล่าวว่า “ความดีนั้นก็คือการมีมารยาทที่ดีงาม”² ท่านยังกล่าวอีกว่า
“ผู้ที่ประเสริฐยิ่งจากพวกท่านคือผู้ที่มีมารยาทที่ดีงาม”³ อิสลามได้เน้นหนักเรื่องความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างลูก
ๆ กับ ผู้ ให้ ก า เ น ิด มี ค า ส ่ ง ที่ ช ัด เจ น จ า ก อัล ล อ ฮ ุ ไ ห้ ท า ดี กั บ บ ุ พ ก า ร ี
ใน หมาย ความ ที่ ว่า ไ ห้ มี ค ว า ม ส ัม พ ัน ธ์ ที่ ดี ร ะ ห ว่าง ค น ต ่าง ว ัย ต ่าง ร ุ่น
ม อ บ ค ว า ม เม ต ต า แ ล ะ ค ว า ม ค ว า ม ส ัม พ ัน ธ์ ไ ห้ แ ก่ กั น
ขณะเดียวกันการทำดีต่อบุพการีนั้นถูกกล่าวไว้เคียงคู่กับการรักดีต่ออัลลอฮฺ ดังโองการที่ว่า

﴿ وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا إِمَّا يَبُلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا آفٍ وَلَا
تَنْهَرُهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ﴿٢٣﴾ وَأَخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذَّلِيلِ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا ﴿٢٤﴾
[الإسراء: ٢٣-٢٤]

ความว่า “และพระผู้อภิบาลของเจ้าได้บัญญัติว่า พวกเจ้าอย่าเคารพภักดีผู้ใดนอกจากพระองค์เท่านั้น
แ ล ะ จ ง ท า ดี ต่ อ บ ิ ด า ม า ร ด า
หากคนหนึ่งคนใดหรือทั้งสองคนบรรลุนิติภาวะอยู่กับเจ้าก็จงอย่ากล่าวแก่ทั้งสองว่า อูฟ
(คือ แ ส ด ง ค ว า ม ไ ม่ พ อ ใจ อ อ ก ม า) อ ย่า ชู ้ เ ื ญ ท าน ทั้ง ส อง
แ ล ะ จ ง พู ด แ ก่ ท าน ทั้ง ส อง ด ้วย ถ ้อ ย ค ำ ที่ อ ่อน โย น
และจงนอบน้อมแก่ท่านทั้งสองด้วยการถ่อมตนที่เต็มเปี่ยมด้วยเมตตา และจงกล่าววิงวอนว่า

¹ อัล-คูลียฺ, มุหัมมัด อับดุลอะซีซ, อัล-อะดับ อัน-นะบะวียฺ อิซฮอด บาลิเฆาะฮฺ วะ หิกัม บาลิเฆาะฮฺ, พิมพ์ครั้งที่ 1, เบรุต : ดาร์ อัล-เกาะลิม, ฮ.ศ. 1406

² มุสนัด อิมาม อะหฺมัด, เล่ม 2 หน้า 250

³ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-อะดับ, บาบ มุสนัด อัล-คุลุก วะ อัล-สะคอฮฺ วะ มา ยุกเราะฮฺ มิน อัล-บุคฺล, เล่ม 7 หน้า 82

ไอ้พระผู้อภิบาลของฉัน ได้โปรดเมตตาแก่ท่านทั้งสองตั้งที่ทั้งสองได้เลี้ยงดูฉันเมื่อเยาว์วัย” (อัล-อิสรอ์ : 23-24)

ในทำนองเดียวกัน อัลกุรอานได้เน้นย้ำเรื่องการเอาใจใส่และมีสัมพันธที่ดีต่อญาติใกล้ชิด

﴿وَأَتِذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيرًا ﴿٢٦﴾﴾ [الإسراء: ๒๖]

ความว่า “และเจ้าจงให้สิทธิ์แก่ญาติที่ใกล้ชิด ผู้ขัดสน และผู้เดินทาง และอย่าได้สุรุ่ยสุร่าย” (อัล-อิสรอ์ : 26)

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม นั้นอยู่ในระดับสูงสุดของมารยาทที่ดีงาม อัลลอฮ์ได้พรรณนาถึงบุคลิกลักษณะของท่านไว้ว่า

﴿وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ ﴿๔﴾﴾ [القلم: ๔]

ความว่า “และแท้จริงเจ้า - ไอ้หมัหมัด - อยู่บนคุณลักษณะนิสัยอันยิ่งใหญ่” (อัล-เกาะลัม 4)

และพระองค์สั่งให้มวลมนุษยชาติท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เป็นแบบอย่าง

﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا ﴿๒๑﴾﴾ [الأحزاب: ๒๑]

ความว่า “แท้จริง ในศาสนทูตของอัลลอฮ์นั้น มีแบบฉบับอันดีงามสำหรับพวกเจ้าแล้ว สำหรับผู้ที่หวัง (จะพบ)อัลลอฮ์และวันปรโลก และรำลึกถึงอัลลอฮ์อย่างมากมาย” (อัล-อะห์ซาบ : 21)

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า “แท้จริงฉันถูกส่งมาเพื่อเติมเต็มให้มารยาทที่ดีงามเกิดความสมบูรณ์”¹

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เป็นคนถ่อมตน ชอบเยี่ยมผู้ป่วย ติดตามและไปส่งศพที่สุสาน ตอบรับคำเชิญเพื่อรับประทานอาหาร และไม่ชอบให้ผู้อื่นยืนให้เกียรติ ท่านนอบน้อมต่อทั้งผู้อาวุโสและเด็ก จนกระทั่งเมื่อคนแปลกหน้ามาหาท่านก็อาจจะพบว่าท่านนั่งร่วมกับบรรดาสาวกโดยไม่มีความคิดเห็นหรือแตกต่างจากพวกเขาเลย ท่านเป็นคนเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และคอยกำชับให้คนอื่นได้เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ด้วย ท่าน โ อ บ อ อ ม อ อ รี่ แ ล ะ ก อ ช บ ไ ห้ ผู้ อื่น โ อ บ อ อ ม อ อ รี่ ดั ว ย ท่านสงวนตนให้บริสุทธิ์จากพฤติกรรมที่ไม่ดีและสั่งผู้อื่นให้ห่างไกลจากความชั่วด้วยเช่นกัน ท่าน ก อ ช บ ทู ก คน ไ ห้ พึ่ง ตน เอง ไม่ ไ ช้ เ อ า แต่ ขอ จาก ผู้ อื่น เป็น ผู้ ก ล้ำ ห า ญ มีความสุขุมไม่รีบร้อนและกำชับเรื่องความสุขุม มีความอ่อนโยนนิ่มนวลและสั่งใช้ให้ทุกคนมีความนิ่มนวล ท่าน รัก ส ะ อ า ด แ ล ะ ดู แล ก ลี น กาย ไ ห้ ห อ ม อ ยู่ เ ส ม อ แ ล ะ ไ ด้ ก อ ช บ ร ็ ะ อ ง นี ้ อ ย ่าง ย ิ่ง

¹ อัล-อัลบานีย์ วิวินิจฉัยว่าเศาะฮีห์ ดู มุสนัด อิมาม อะหมัหมัด, เล่ม 2 หน้า 381, โดยใช้สำนวนว่า صالح الأخلاق

และเหนืออื่นใดนั้นท่านเป็นผู้ที่รักษาamarayath ที่ดีต่ออัลลอฮฺ เริ่มจากหลักศรัทธาในเตาฮีด พอใจในการเคารพภักดีพระองค์ คิดดีต่อพระองค์และมอบหมายต่อพระองค์ เกรงกลัวพระองค์ น้อมรับในสิ่งที่พระองค์ให้ หวังในการให้จากพระองค์ มีความยำเกรงและกลัวพระองค์ทั้งที่ลับและเปิดเผย ท่านจะมีความสุขกับการรำลึกต่อพระองค์ ขอบคุณพระองค์ และเคารพภักดีพระองค์อย่างสวยงามยิ่ง

﴿ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٢﴾ الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿٣﴾ ﴾ [الأَنْفَال: ٢-٣]

ความว่า “บรรดาผู้ที่ศรัทธาอย่างแท้จริงนั้น คือ ผู้ที่เมื่ออัลลอฮฺถูกกล่าวขึ้นแล้ว หัวใจของพวกเขาก็หวั่นเกรง และเมื่อบรรดาโองการต่าง ๆ ของพระองค์ถูกอ่านแก่พวกเขา โองการเหล่านี้ ก็เพิ่มพูนความศรัทธาแก่พวกเขา และต่อพระผู้อภิบาลของพวกเขาเท่านั้นที่พวกเขาจะมอบหมายกัน คือ บรรดาผู้ที่ดำรงไว้ซึ่งการละหมาด และบริจาคบางส่วนจากสิ่งที่เราได้ประทานเป็นปัจจัยยังชีพแก่พวกเขา” (อัล-อันฟาละ : 2-3)

และในโองการที่ว่า

﴿ فَأَذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ ﴿١٥٢﴾ ﴾ [البقرة: ١٥٢]

ความว่า “ ดังนั้น พวกเจ้าจงระลึกถึงข้า แล้วข้าจะระลึกถึงพวกเจ้า จงขอบคุณข้าและอย่าเนรคุณต่อข้า” (อัล-บะเกาะเราะฮฺ : 152)

แท้จริงพระองค์ได้ตรัสว่า

﴿ مَا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا ﴿١٣﴾ وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا ﴿١٤﴾ ﴾ [نوح: ١٣-١٤]

ความว่า “ทำไมพวกท่าน -โอ้กลุ่มชนของฉัน- จึงไม่กลัวในความยิ่งใหญ่ของอัลลอฮฺ ทั้งที่พระองค์ทรงสร้างพวกท่านตามลำดับขั้นตอน” (นุหฺ : 13-14)

และพระองค์ยังตรัสอีกว่า

﴿ وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُوا مِنْهُ مِنْ قُرْآنٍ وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ وَمَا يَعُزُّبُ

عَنْ رَبِّكَ مِنْ مِثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٦١﴾ ﴾ [يونس: ٦١]

ความว่า “และเจ้า-โอ้หมู่หัมมัดเอ๋ย-มิได้อาศัยในกิจการใด และมีได้อ่านส่วนใดจากอัลกุรอาน และพวกเจ้า มิได้กระทำกิจการใด ๆ เว้นแต่เราได้เป็นพยานรู้เห็นในขณะที่พวกเจ้ากำลังง่วนอยู่ในเรื่องนั้น และจะไม่มีสิ่งใดรอดพ้นจากความรู้ของพระผู้อภิบาลของเจ้าเลย ไม่ว่าสิ่งนั้นจะแค่หนักแค่เท่าผงธุลี

ทั้งในแผ่นดินและในชั้นฟ้า และไม่ว่ามันจะเล็กกว่านั้นหรือใหญ่กว่านั้นอีกก็ตาม
ทุกอย่างล้วนอยู่ในบันทึกอันชัดแจ้ง” (ยูनुส : 61)

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ย้ำเตือนให้มามีมารยาทที่ดีต่ออัลลอฮ์ว่า
“จงละอายต่ออัลลอฮ์อย่างแท้จริงเถิด พวกท่านจงรักษาศีรษะและสิ่งที่อยู่ร่วมกับศีรษะ(หู ตา ลิ้น
และความคิด)จากสิ่งที่ต้องห้าม จงรักษาท้องและสิ่งที่ติดกับท้อง (คืออวัยวะเพศ เท้า มือ กระเพาะ และหัวใจ)
จงรำลึกถึงความตายและการเนาเปื่อยเป็นผุยผง”¹

และท่านยังได้ย้ำเตือนว่า “อัลลอฮ์สมควรมิสิ่งที่พวกท่านจะละอายพระองค์มากกว่ามนุษย์”²

ส่วนหนึ่งในจำนวนการมีมารยาทที่ดีต่ออัลลอฮ์นั้นก็คือ การกลับเนื้อกลับตัวและขออภัยโทษต่อพระองค์
และรีบเร่งไปหาพระองค์ ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ فَفَرُّوا إِلَى اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥٠﴾ [الذاريات: 50]

ความว่า “ ดังนั้น พวกท่านจงเร่งรีบไปหาอัลลอฮ์เถิด แท้จริง
ฉันเป็นผู้ตักเตือนอย่างชัดแจ้งแก่พวกท่าน” (อัล-ซารียาต : 50)

พึงรำลึกอยู่เสมอว่าความโปรดปรานทั้งหลายมาจากพระองค์ ดังโองการที่ว่า

﴿ وَمَا بِكُمْ مِّن نِّعْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ تُمْ إِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فَإِلَيْهِ تَجْرُونَ ﴿٥٣﴾ [النحل: 53]

ความว่า “ และความโปรดปรานใด ๆ ก็ตามที่พวกเจ้าได้รับ ล้วนแล้วมาจากอัลลอฮ์
และแล้วเมื่อเคราะห์กรรมใดประสบแก่พวกเจ้า พวกเจ้าก็จะวิ่งวอนขอต่อพระองค์อย่างนอบน้อม”
(อัล-นะห์ล : 53)

﴿ فَادْكُرُوا آذَانَكُمْ وَأَشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونَ ﴿١٥٢﴾ [البقرة: 152]

ความว่า “ดังนั้น พวกเจ้าจงระลึกถึงข้า ข้าจะระลึกถึงพวกเจ้า จงขอบคุณข้าและอย่าเนรคุณต่อข้า”
(อัล-บะเกาะเราะฮะฮ์ : 152)

พึงรำลึกถึงความโปรดปราน ความอารี ความเอื้อเฟื้อ
และการสอดส่องดูแลของพระองค์ที่มีต่อสรรพสิ่งทั้งหมด

﴿ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّن ذَكَرٍ أَوْ أَنَّىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُم بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾

[النحل: 97]

¹ มุสнад อิมาม อะหฺมัด, เล่ม 1 หน้า 387

² เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรีฮฺ, กิตาบ อัล-ฮุสศ, باب มัน อิมตะสะละ อูรยานัน วะหัดะฮฺ ฟี อัล-คูลวะฮฺ ..., เล่ม 1 หน้า 73

﴿ لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ يَتَسَلَّلُونَ مِنْكُمْ لِوَاذًا فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾ ﴾ [النور: 63]

ความว่า “พวกเจ้าอย่าเรียกศาสนทูตของอัลลอฮ์เทียบการเรียกระหว่างพวกเจ้าด้วยตนเอง แท้จริงอัลลอฮ์ทรงรู้ถึงบรรดาผู้ที่แอบหนีออกไปในหมู่พวกเจ้า ดังนั้นบรรดาผู้ที่ฝ่าฝืนคำสั่งของเขาจงระวังตัวเถิดว่าจะมีเคราะห์ใดเกิดขึ้นแก่พวกเขาในโลกนี้หรือการลงโทษอันเจ็บปวดจะเกิดขึ้นแก่พวกเขาในปรโลก” (อัน-นุร : 63)

พระองค์ตรัสอีกว่า

﴿ وَمَا آفَاءَ اللَّهِ عَلَى رَسُولِهِ مِنْهُمْ فَمَا أَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ وَلَا كِنٍّ اللَّهُ يُسَلِّطُ رُسُلَهُ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٦٤﴾ ﴾ [الحشر: 64]

ค ว า ม ว่า
“และสิ่งใดที่อัลลอฮ์ให้ศาสนทูตของพระองค์ยึดมาได้จากพวกเขา(ชาวยิว)โดยไม่มีอาวุธและพวกเจ้า มิ ต้ อ ง เหน้ ด เหน้ อ ย ดั ว ย ก า ร ขี ม้ า ห รื อ ขี อู สู อ อ ก ไ ป ทว่านั่นเป็นสิ่งที่อัลลอฮ์มอบให้บรรดาศาสนทูตของพระองค์ได้มีอำนาจเหนือผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และอัลลอฮ์นั้นทรงเดชานุภาพเหนือทุกสิ่ง” (อัล-หัชร์ : 7)

﴿ فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴿٦٥﴾ ﴾ [النساء: 65]

ความว่า “ขอสาบานต่อพระเจ้าผู้อภิบาลของเจ้าว่า พวกเขาเหล่านั้นจะยังไม่ศรัทธาจนกว่าพวกเขาจะให้เจ้าตัดสินในสิ่งที่ขัดแย้งกันระหว่างพวกเขา แล้วพวกเขาก็ไม่พบความคับอกคับใจใด ๆ ในจิตใจของพวกเขาต่อสิ่งที่เจ้าได้ตัดสินไป และพวกเขายอมจำนนด้วยดี” (อัน-นิสาฮ์ : 65)

อัลกุรอานได้เน้นย้ำถึงการมีมารยาทที่ดีต่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และไม่ถอนตัวออกไปจากท่านจนกว่าจะได้รับอนุญาต ดังโองการที่ว่า

﴿ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِذَا كَانُوا مَعَهُ عَلَىٰ أَمْرٍ جَامِعٍ لَمْ يَذْهَبُوا حَتَّىٰ يَسْتَأْذِنُوهُ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِذَا أَسْتَأْذِنُوكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأُذِنَ لِمَنْ شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٦٦﴾ لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ يَتَسَلَّلُونَ مِنْكُمْ لِوَاذًا فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٧﴾ ﴾ [النور: 66-67]

ความว่า “บรรดาผู้ศรัทธาอย่างแท้จริงนั้น คือบรรดาผู้ศรัทธาต่ออัลลอฮ์และศาสนทูตของพระองค์ และเมื่อพวกเขาอยู่ร่วมกับเขา (มุหัมมัด) ในกิจการที่สำคัญ พวกเขาจะไม่ผละออกไปจนกว่าพวกเขาจะขออนุญาตจากเขาเสียก่อน

แ ท้ จ ริ ง บ ร ร ด า ผู้ ที่ ข อ อ นุ ญ า ต ต่ อ เจ้า ๆ นั้น เขาเหล่านั้นคือบรรดาผู้ที่ศรัทธาต่ออัลลอฮ์และศาสนทูตของพระองค์อย่างแท้จริง ครั้นเมื่อพวกเขาขออนุญาตต่อเจ้าเพื่อกิจการบางอย่างของพวกเขาแล้ว ก็จงอนุญาตแก่ผู้ที่เจ้าพึงประสงค์ในหมู่พวกเขาเถิด และจงขอร้องต่ออัลลอฮ์ให้แก่พวกเขา แ ท้ จ ริ ง อั ล ล อ ฮ ุ ท ร ง อ ภี ย ท ร ง เม ต ต า เ ส ม อ พวกเขาอย่าเรียกศาสนทูตของอัลลอฮ์เพียงการเรียกระหว่างพวกเขาด้วยตนเอง แท้จริง อัลลอฮ์ทรงรู้ถึงบรรดาผู้ที่แอบหลีกออกไปในหมู่พวกเขา ดังนั้น บรรดาผู้ที่ฝ่าฝืนคำสั่งของเขาจงระวังตัวเถิดว่าจะมีเคราะห์ใดเกิดขึ้นแก่พวกเขาในโลกนี้หรือการลงโทษอันเจ็บปวดจะเกิดขึ้นแก่พวกเขาในโลก” (อัน-นุร : 62-63)

เช่นเดียวกันนั้น อัลลอฮ์ยังได้สั่งให้ประชาชาตินี้เชื่อฟังและปฏิบัติตามศาสนทูตของพระองค์

﴿ إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥١﴾ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَخْشِ اللَّهَ وَيَتَّقْهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٥٢﴾ وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ أَمَرْتَهُمْ لَيَخْرُجُنَّ قُلْ لَا تُقْسِمُوا طَاعَةٌ مَعْرُوفَةٌ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٥٣﴾ قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِن تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ وَعَلَيْكُمْ مَا حُمِّلْتُمْ وَإِن تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٥٤﴾ ﴾ [النور: ٥١-٥٤]

ความว่า “ แ ท้ จ ริ ง ค้ า ก ล่ า ว ข อ ง บ ร ร ด า ผู้ ศ ร ั ท ฐ า นั้น เมื่อพวกเขาถูกเรียกร้องไปยังการตัดสินระหว่างพวกเขาตามคัมภีร์ของอัลลอฮ์และการตัดสินของศาสนทูตของพระองค์ พวกเขาจะกล่าวว่า เราได้ยิน เราเชื่อฟังและปฏิบัติตามแล้ว แ ล ะ ช น เ หล่ า นี้ จ ะ เป็น ผู้ ป ร ะ ส บ ค ว ม ล้ า เ ร็ จ ผู้ใดก็ตามที่เชื่อฟังและปฏิบัติตามอัลลอฮ์และศาสนทูตของพระองค์ ทั้งเกรงกลัวและยำเกรงต่ออัลลอฮ์ ชนเหล่านี้จะเป็นผู้ได้รับชัยชนะ และพวกเขา(บรรดาผู้กลับกลอก)ได้สาบานต่อพระอัลลอฮ์อย่างแข็งขันว่า หากเจ้า-โอ้มุหัมมัด-มีคำสั่งให้พวกเขาออกสงคราม พวกเขาก็จะออกไปร่วมอย่างแน่นอน จงกล่าวเถิด-โอ้มุหัมมัด-พวกเขาอย่าสาบานเท็จเลย การเชื่อฟังของพวกเขาอันเป็นที่รู้กันดีว่ากลับกลอก แท้จริง อัลลอฮ์ทรงรู้ดียิ่งในสิ่งที่พวกเขากระทำ จงกล่าวเถิดว่า - โอ้มุหัมมัด - พวกเขาจงเชื่อฟังและปฏิบัติตามอัลลอฮ์เถิด พวกเขาจงเชื่อฟังและปฏิบัติตามศาสนทูตเถิด หากคนเหล่านั้นผินหลังให้ แท้จริง หน้าที่ของเขาก็คือต้องรับผิดชอบสิ่งที่ถูกมอบหมาย แ ล ะ พ ว ก เจ้า ก็ ต้ อ ง รั บ ผิ ด ช อ บ ต่ อ สິ ง ที่ ไ้ ถู ก ม อ บ ห ม า ย เช่น กัน และหากพวกเขาเชื่อฟังและปฏิบัติตามเขาแล้วไซ้ไรพวกเขาาก็จะได้รับทางนำ และหน้าที่ของศาสนทูตนั้นไม่มีอื่นใด นอกจากการเผยแพร่อันชัดแจ้งเท่านั้น” (อัน-นุร : 51-54)

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า “ผู้ใดยินดีที่จะให้ตนหลุดรอดจากนรกและได้เข้าสวรรค์ เขาจะตายในสภาพที่เขายืนยันว่า แท้จริงไม่มีพระเจ้าที่ถูกเคารพยกย่องอย่างแท้จริงนอกจากอัลลอฮ์เท่านั้น และมุหัมมัด เป็น บ่าว และ ศาสนทูต ของ พระองค์ และเขาจะปฏิบัติต่อผู้อื่นเช่นเดียวกับที่เขาต้องการให้คนอื่นปฏิบัติแก่ตัวเอง”¹

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ใช้ชีวิตในโลกนี้อย่างสมถะและกำชับในเรื่องนี้ ท่านมีคุณลักษณะต่าง ๆ อันสูงส่งที่ส่งเสริมเรื่องความสะอาดและการรักษาความรู้สึกของผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นอาหาร เครื่องดื่ม อารมณ์ ผม และในภาพลักษณ์ของท่านยังกำชับเรื่องการรักษาความรักและการทักทายให้เกียรติแก่ทุกคน ท่านกล่าวว่า “เอาไหมฉันจะบอกพวกท่านถึงผู้เป็นที่รักและอยู่ใกล้ชิดกับฉันมากที่สุดในวันปรโลก? คือ บรรดา ผู้ที่มีมารยาทดีงามยิ่งจากพวกท่าน คือ ผู้ที่เรียบง่ายไม่ถือตัว ชอบสนิทสนมกับคนอื่น และคนอื่นก็สนิทสนมกับเขา”² ท่านยังกล่าวอีกว่า “ขอสาบานต่อผู้ที่ชีวิตของฉันอยู่ในมือของพระองค์ พวกท่านจะยังไม่ได้เข้าสวรรค์ จนกว่าพวกท่านจะศรัทธาเสียก่อน และพวกท่านจะยังไม่ศรัทธาที่สมบูรณ์ จนกว่าพวกท่านจะรักกัน เอาไหมฉันจะแนะนำพวกท่านสักสิ่งหนึ่ง เมื่อทำแล้วพวกท่านย่อมรักกัน นั่นคือจงให้การทักทายสลามแพร่หลายในหมู่พวกท่าน”³ เมื่อเดินผ่านเด็ก ๆ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็มักจะทักทายพวกเขาเสมอ

อัลลอฮ์ได้สั่งให้มีการขออนุญาตและการทักทายด้วยสลาม ดังโองการที่ว่า

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْذِنُوا وَتُسَلِّمُوا عَلَىٰ أَهْلِهَا ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٢٧﴾﴾ [النور: ٢٧]

ความว่า “โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย อย่าได้เข้าไปในบ้านผู้อื่นที่ไม่ใช่บ้านของพวกเขา จนกว่าจะขออนุญาตและให้สลามแก่เจ้าของบ้านเสียก่อน เช่นนั้นแหละเป็นการดีสำหรับพวกเขา หวังว่าพวกเขาจะใคร่ครวญ” (อัน-นุร : 27)

อัลกุรอานได้เน้นย้ำในการปลุกฝังมารยาททางสังคม โดยให้ความนอบน้อมและทักทายให้สลามแก่ผู้คน ดังโองการที่ว่า

﴿وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا ﴿٦٣﴾﴾ [الفرقان: ٦٣]

ความว่า “และปวงบ่าวของอัลลอฮ์ ผู้ทรงกรุณาปรานีนั้น คือ บรรดาผู้ที่เดินบนหน้าแผ่นดินด้วยความสงบเสงี่ยม และเมื่อพวกโง่เขลากล่าวทักทายพวกเขา พวกเขาจะกล่าวตอบด้วยถ้อยคำสุภาพ” (อัล-ฟุรกอน : 63)

¹ ดู อุมู บักร์ อัล-ญะซาอิรีย, มินฮายุก์ อัล-มุสลิม, หน้า 103

² เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-มะนากีบ, บาบ ฟีฏอฮิล อัล-เศาะหาบะฮฺ, เล่ม 4 หน้า 218, และมุสนัด อิมาม อะหมัด, เล่ม 4 หน้า 193

³ เศาะฮีหฺ มุสลิม, กิตาบ อัล-อีมาน, เล่ม 1 หน้า 53

﴿ وَلَا تَمْسِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَن تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَن تَتَّبِعَ الْجِبَالَ طُولًا ﴾ [الإسراء: 37]

ความว่า “และอย่าเดินบนแผ่นดินอย่างเย่อหยิ่ง
แท้จริงเจ้าไม่มีทางที่จะแยกแผ่นดินและไม่มีทางที่จะสูงเท่าภูเขาได้หรอก” (อัล-อิสรอฮ์ : 37)

﴿ وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْسِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴾ [لقمان: 18-19]

ความว่า “เจ้าอย่าหันแก้มของเจ้าให้แก่ผู้คนอย่างยโส และอย่าเดินไปตามแผ่นดินอย่างโอ้อวด
แท้จริง อัลลอฮ์ มิทรงชอบทุกคนที่หยิ่งจองหองและโอ้อวด และจงก้าวเดินอย่างอ่อนน้อม
และจงลดเสียงของเจ้าลง แท้จริง เสียงที่น่าเกลียดยิ่งคือเสียงที่ดังประหนึ่งเสียงร้องของลา” (ลุกมาน
18-19)

เช่นเดียวกันนั้น ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ยังกำชับเรื่องความอ่อนโยนนิ่มนวล
เพราะมันเป็นปัจจัยแห่งความอบอุ่นในครอบครัวและสังคม ท่านกล่าวว่า “แท้จริง
อัลลอฮ์ทรงรักความอ่อนโยนในทุก ๆ กิจการ”¹ ท่านยังกล่าวว่า “ความอ่อนโยนไม่ว่าจะอยู่กับสิ่งใด
ย่อมดี อ ม ตั อ ง ท า ไ ห้ ส ี ง น ี น ส ว ย ง าม ”²
ท่านนบีได้ปฏิบัติจริงในการใช้ความสุภาพอ่อนโยนและความนิ่มนวลกับบรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่าน
ดังโองการที่ว่า

﴿ فِيمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي
الْأُمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ﴾ [آل عمران: 159]

ความว่า “เพราะความเมตตาจากอัลลอฮ์ เจ้า(มุหัมมัด)จึงได้สุภาพอ่อนโยนแก่พวกเขา
และถ้าหากเจ้าเป็นผู้ประพฤติหยาบช้าและมีจิตใจแข็งกระด้างแล้วไซ้
แน่นอนพวกเขาจะยอมแยกตัวออกไปจากเจ้า ดังนั้นจงอภัยให้แก่พวกเขาเถิด
จงขออภัยโทษต่ออัลลอฮ์ให้แก่พวกเขา และจงปรึกษารหัสกับพวกเขาในกิจการทั้งหลาย
ครั้นเมื่อเจ้ามีใจแล้ว ก็จงมอบหมายแด่ อัลลอฮ์เถิด
แท้จริงอัลลอฮ์ทรงรักบรรดาผู้มอบหมายทั้งหลาย” (อาล อิมรอน : 159)

และด้วยความอ่อนโยนนิ่มนวลของท่านนี่เอง ที่ท่านแสดงความรักต่อประชาชาติของท่าน
และมุ่งมั่นปรารถนาอย่างจริงจังให้พวกเขาได้รับแต่สิ่งดี ๆ

﴿ لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴾ [التوبة: 128]

¹ เศาะฮ์ อัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-อะดบ, บาบ อัล-ริฟกั ฟิ อัล-อัมร์ กุลลีย, เล่ม 7 หน้า 8

² เศาะฮ์ มุสลิม, กิตาบ อัล-บิรร์, บาบ ฟิฏ อัล-ริฟกั, เล่ม 8 หน้า 22, และมุสนัด อิมาม อะหมัด, เล่ม 6 หน้า 58, 112

ความว่า “แท้จริง ศาสนทูตคนหนึ่งได้มายังพวกเขาแล้ว จากหมู่พวกเขาเอง เป็นที่ลำบากใจแก่เขาในสิ่งที่พวกเขาได้รับความทุกข์ยาก เขาปรารถนาดีแก่พวกเขาเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งยังเมตตาต่อบรรดาผู้ศรัทธา” (อัต-เตาบะฮฺ : 128)

﴿ لَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَأخْفِضْ جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴾ [الحجر: 88]

ความว่า “อย่าทอดสายตาทั้งสองของเจ้าไปยังสิ่งที่เราให้เป็นความสำราญแก่เหล่าผู้ปฏิเสธศรัทธา จงอย่าเสียใจในการปฏิเสธของพวกเขา และจงลดสีข้างของเจ้าแก่บรรดาผู้ศรัทธาเถิด” (อัล-หัจญ์รฺ : 88)

﴿ وَأَخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴾ [الشعراء: 215]

ความว่า “และจงลดสีข้างของเจ้าแก่บรรดาผู้ศรัทธาที่ตามเจ้าเถิด” (อัล-ชุอะรอฮฺ : 215)

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เป็นตัวอย่างของความเมตตา การหยิบบั้น และมารยาทที่งดงาม ท่านหญิงเคาะดีญะฮฺรู้เรื่องเหล่านี้ดีและเคยใช้สิ่งนี้กล่าวปลอบโยนให้ท่านสงบและหายจากความกลัวหลังจากที่ได้รับอัลกุรอานครั้งแรก ด้วยการย้ำให้ท่านเห็นถึงคุณค่ามารยาทอันดีงามของท่านว่า “หาเป็นเรื่องเลวร้ายเช่นนั้นไม่ ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ พระองค์จะไม่ให้ท่านตกต่ำเป็นอันขาด แท้จริงท่านเป็นคนที่เชื่อมสัมพันธ์กับเครือญาติ ท่านรับภาระหนักคอยช่วยคนที่อ่อนแอ ท่านให้การสงเคราะห์แก่ผู้ที่ขัดสน ท่านเอื้อเฟื้อแขก และท่านคอยช่วยเหลือสนับสนุนความดีเสมอทุกเวลา”¹ นี่เป็นที่ยืนยันแก่ประชาชาติทั้งหลายว่า แท้จริงมารยาทที่สูงส่งและคุณลักษณะนิสัยที่ดีนั้น เป็นสาเหตุหนึ่งที่คอยปกป้องให้คนหนึ่งปลอดภัยจากการถูกรบกวนด้วยสิ่งชั่วร้าย² ในวันที่เข้าพิชิตมักกะฮฺนั้น ท่านนบีได้แสดงให้เห็นถึงความนอบน้อม ก้มศีรษะ ไม่โอ้อวด และไม่ยโส³ ท่านเป็นคนที่คอยรับฟังคำพูดของผู้หญิงและเด็ก สนทนากับพวกเขา และช่วยขจัดความเดือดร้อนให้พวกเขา⁴

หะดีษจากอะนัสอาจจะช่วยอธิบายเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี อะนัสเล่าว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ชอบเยี่ยมผู้ป่วย ร่วมพิธีเกี่ยวกับศพ ท่านไม่เกี่ยงที่จะขี่ลาตอรับคำเชิญของพวกทาสเพื่อรับประทานอาหาร และในวันสงครามกับบิฏริอียะฮฺท่านขี่ลาตัวหนึ่งที่ผูกจมูกด้วยใยอินทผลัม โดยมีเบาะรองนั่งที่ทำจากใยอินทผลัมเช่นกัน⁵

¹ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, บาบ กัยฟี กานะ บัดอ์ อัล-วะหีย์ อีลาเราะฮฺสูลิลลาฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม, เล่ม 1 หน้า 3, เป็นหะดีษที่สามของตำราท่าน

² อะหมัด บิน ฮับดุลอะซีซ อัล-หัดาด, อัลลาฮฺ อัน-นะบีย์ ฟี อัล-กุรอาน วะ อัล-สุนนะฮฺ, เล่ม 1 หน้า 77

³ ดูรายละเอียดในหัวข้อการพิชิตมักกะฮฺจากหนังสือเล่มนี้

⁴ เศาะฮีหฺ มุสลิม, บาบ กุรบ์ อัน-นะบีย์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม มิน อัน-นาส

⁵ อัต-ติรมิซีย์, กิตาบ อัล-ญะนาอีย, บาบ 32, หมายเลข 1017 เล่ม 3 หน้า 337

ท่านไม่ปฏิเสธที่จะให้มีคนใดนั่งพาหนะซ้อนกับท่าน ส่วนใหญ่จะเป็นอุสามะฮฺ บิน ซัยด์ และบางครั้งท่านก็ให้ภรรยาบางคนของท่านซ้อน¹ ท่านเคยกล่าวว่า “แท้จริงอัลลอฮฺมีบัญญัติมายังฉันว่า พวกเจ้าจงนอนนุ่มเถิด เพื่อที่คนผู้หนึ่งจะได้ไม่เยอหยิ่งกับใครอีกคนหนึ่ง”²

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ทำภารกิจร่วมกับบรรดาเศาะหาบะฮฺในขณะที่เดินทาง ท่านจะเก็บฟืนและทำหน้าที่เหมือนกับคนอื่น ๆ ท่านเคยร่วมในการก่อสร้างมัสยิดของท่าน ท่านยังมีส่วนร่วมกับการทำงานบ้าน ดังหะดีษของท่านหญิงอาอิชะฮฺฮฺ ที่ว่า “ท่านนบีจะคอยช่วยงานภรรยาของท่าน”³ ท่านเป็นคนที่มีนิสัยละเอียด กระทั่งอัลลอฮฺได้กล่าวถึงท่านในเรื่องนี้ว่า

﴿يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتَ النَّبِيِّ إِلَّا أَنْ يُؤْذَنَ لَكُمْ إِلَى طَعَامٍ غَيْرَ نَظْرِينَ إِنَّهُ وَلَكِنْ إِذَا دُعِيتُمْ فَادْخُلُوا فَإِذَا طَعِمْتُمْ فَانْتَشِرُوا وَلَا مُسْتَقْنِسِينَ لِحَدِيثٍ إِنَّ ذَلِكُمْ كَانَ يُؤْذَى النَّبِيَّ فَيَسْتَجِئُ مِنْكُمْ وَاللَّهُ لَا يَسْتَجِئُ مِنَ الْحَقِّ وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا فَسْأَلُوهُنَّ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ ذَلِكُمْ أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ وَمَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُؤْذُوا رَسُولَ اللَّهِ وَلَا أَنْ تُنْكِحُوا زُوجَهُ مِنْ بَعْدِهِ إِنَّ ذَلِكُمْ كَانَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمًا ﴿٥٣﴾ [الأحزاب: ٥٣]

ควา ม ว่า “ โ อื่ บ ร ร ด า ผู้ ศ ร ี ท ธ า เ อี ย ! อย่าได้เข้าไปในบ้านของท่านนบีเว้นแต่เมื่อได้รับอนุมัติแก่พวกเขาให้เข้าไปรับประทานอาหาร โดยมีตักหนึ่งรองจนอาหารสุก แต่เมื่อพวกเขาได้รับเชิญก็จงเข้าไป ครั้นเมื่อพวกเขารับประทานเสร็จแล้วก็จงแยกย้ายกันออกไป โดยอย่าถือวิสาสะในการสนทนากันยาว แท้จริง ในการนั้นย่อมทำความรำคาญให้แก่ท่านนบี ซึ่งเขาละเอียดที่จะเชิญพวกเขากลับ (หรือห้ามไม่ให้พวกเขาเข้าบ้าน) ท ว่า อ ล ล อ ฮู ไม่ ท ร ง ล ะ อ า ย ต่ อ ค ว ม จ ร ิ ง และเมื่อพวกเขาต้องการขอสิ่งใดจากพวกนาง (ภรรยาของเขา) ก็จงขอจากหลังม่าน (สิ่งกำบัง) เช่นนั้นแหละเป็นการบริสุทธิ์ที่ยิ่งแก่จิตใจของพวกเขาและจิตใจของพวกนาง และไม่เป็นการบังควรแก่พวกเขาที่จะก่อความรำคาญให้แก่ศาสนทูตของอัลลอฮฺ และไม่บังควรที่จะแต่งงานกับบรรดาภริยาของเขาเป็นอันขาด หลังจากเขาเสียชีวิตแล้ว แท้จริง ในการกระทำเช่นนั้น เป็นเรื่องใหญ่หลวงนัก ณ ที่อัลลอฮฺ” (อัล-อะห์ซาบ : 53)

ท่านเรียกร้องสู่ความสมดุลงระหว่างการใช้ชีวิตในโลกนี้และโลกหน้า และอย่าให้ชีวิตในโลกนี้และความสวยงามอันล่อลวงของมันกลายเป็นเป้าหมายหลักของมนุษย์ ดังโองการที่ว่า

﴿رَيْنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْخَرْبِ ذَلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَتَابِ ﴿١٦﴾ [آل عمران: ١٦]

¹ เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรีฮฺ, กิตาบ อัล-อะฮ์ดีบ, บาบ เกาส์ อัร-เราะญูด ญะอะละนิลลาฮฺ ฟิตากะ, เล่ม 7 หน้า 116

² อิบน์ มาญะฮฺ, อัล-สุนัน, บาบ อัล-หะยาอ์, หมายเลข 4179, เล่ม 2 หน้า 1399

³ จากหะดีษของอาอิชะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮา, ในเศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรีฮฺ, กิตาบ อัล-อะฮ์ดีบ, บาบ กัยฟี ยะญูฮฺ อัร-เราะญูด ฟิ อะฮ์ลิฮฺ, เล่ม 7 หน้า 83

ความว่า “มนุษย์ถูกทำให้ชื่นชอบในการรักสิ่งที่อารมณ์ใคร่หา อันได้แก่ผู้หญิงและลูกหลาน
ทอง และเงิน อันมากมาย ม้าดี และปศุสัตว์ และเรือกสวนไร่นา
นั้นเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิตแห่งโลกนี้ และอัลลอฮ์นั้น ณ ที่พระองค์คือที่กลับอันสวยงาม”
(อาล อิมรอน : 14)

และ

﴿ قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا خَالِصَةٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَذَلِكَ نَفَصَّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٣٢﴾ [الأعراف: 32]

ความว่า “ จ ง ก ล ่า ว เ ถิ ด - โ อ ้ มุ หั ม ม ัด -
ผู้ใดเล่าที่ทำให้เครื่องประดับประดาที่พระองค์ทรงอนุมัติแก่ปวงบ่าวของพระองค์และปัจจัยยังชีพที่ดี
ๆ ก ล ่า ย เ ป็ น ส ื่ ง ต ่ อ ง ห ้า ม จ ง ก ล ่า ว เ ถิ ด ว ่า
สิ่งเหล่านั้นเป็นสิทธิสำหรับบรรดาผู้ศรัทธา (ร่วมกับผู้อื่น) ในชีวิตแห่งโลกนี้
และ เป็น สิ ท ธิ ส ำ ห ร ั บ พ ว ก เ ข า โ ด ย เ ฉ พ า ะ ใน วัน ป ร โ ล ก
ในทำนองนั้นแหละเราจะแจกแจงโองการทั้งหลายแก่กลุ่มชนที่รู้(และเข้าใจ)” (อัล-อะอฺรอฟ : 32)

﴿ وَابْتَغِ فِيمَا ءَاتَكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنَ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ الْفَسَادَ فِي
الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٧٧﴾ [القصص: 77]

ความว่า “และจงแสวงหาจากสิ่งที่อัลลอฮ์ได้ประทานให้แก่เจ้าเพื่อเป็นปัจจัยสู่ปรโลก
และอย่าลืมนส่วนของเจ้าแห่งโลกนี้ และจงทำดีต่อผู้อื่น เสมือนกับที่อัลลอฮ์ได้ทำดีแก่เจ้า
และอย่าแสวงหาความเสียหายในแผ่นดิน แท้จริง อัลลอฮ์ไม่รักบรรดาผู้บ่อนทำลาย” (อัล-เกาะศ็อศ :
77)

และโองการที่ว่า

﴿ فَإِذَا فَضَيْتُمْ مَنَسِكَكُمْ فَادْكُرُوا اللَّهَ كَذِكْرِكُمْ ءَابَاءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا فَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ رَبَّنَا ءَاتِنَا فِي الدُّنْيَا وَمَا
لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ ﴿٢٠٠﴾ [البقرة: 200]

ความว่า “ครั้นเมื่อพวกเจ้าเสร็จสิ้นจากพิธีกรรมหัจญ์แล้ว ก็จงรำลึกถึงอัลลอฮ์ให้มาก
ดังที่พวกเจ้ารำลึกถึงบรรพบุรุษของพวกเจ้า หรือรำลึกให้มากยิ่งขึ้นกว่า
ซึ่งในหมู่ มุ ส ล ี่ มี ผู้ ก ล ่า ว วิ ง ว อ น ว ่า โ อ ้ พ ร ะ ผู้ อ ภิ บ า ล ข อ ง เ ร า
โปรดประทานให้แก่พวกเราในโลกนี้เถิด และสำหรับเขานั้น จะไม่ได้รับส่วนดีใด ๆ ในปรโลกอีก” (อัล-
บะเกาะเราะฮ์ : 200)

﴿يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَجْتَبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَب بَّعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ ﴿١٣﴾ يَأْتِيهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَكُمْ مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَىٰ وَجَعَلْنَكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتَقْوَاهُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿١٤﴾﴾ [الحجرات: ١١-١٤]

[١٣]

ความว่า “โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย ชนกลุ่มหนึ่งจากพวกเจ้าอย่าได้เязะเย้ยอีกกลุ่มหนึ่ง บางทีกลุ่มที่ถูกเязะเย้ยนั้นจะดีกว่ากลุ่มที่เязะเย้ย และสตรีกลุ่มหนึ่งอย่าได้เязะเย้ยสตรีอีกกลุ่มหนึ่ง บางทีกลุ่มที่ถูกเязะเย้ยจะดีกว่ากลุ่มที่เязะเย้ย และพวกเจ้าอย่าได้ตำหนิตัวของพวกเจ้าเอง (โดยตำหนิกันเองระหว่างพวกเจ้า) และอย่าได้เรียกกันด้วยฉายาที่ไม่ชอบ สิ่งเหล่านั้นช่างเลวทรามยิ่งนักหลังจากที่ได้มีการศรัทธากันแล้ว และผู้ใดไม่สำนึกผิดจากสิ่งเหล่านั้นพวกเขาคือบรรดาผู้อธรรม โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงปลีกตัวให้พ้นจากส่วนใหญ่ของการสงสัยคาดเดาในทางไม่ดี แท้จริงการสงสัยคาดเดาบางอย่างนั้นเป็นบาป พวกเจ้าอย่าสอดแนม และบางคนในหมู่พวกเจ้านินทาซึ่งกันและกัน คนหนึ่งในหมู่พวกเจ้านั้นชอบที่จะกินเนื้อพี่น้องของเขาที่ตายไปแล้วกระนั้นหรือ? พวกเจ้าอย่ามรังเกียจมัน และจงอย่าเกรงอัลลอฮฺเถิด แท้จริงอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ โอ้มนุษยชาติทั้งหลาย แท้จริงเราได้สร้างพวกเจ้าจากเพศชายและเพศหญิง และเราได้ให้พวกเจ้าแยกเป็นเผ่าและตระกูลเพื่อจะได้รู้จักกัน แท้จริงผู้ที่มีเกียรติยิ่งในหมู่พวกเจ้า ณ ที่อัลลอฮฺนั้น คือผู้ที่มีความยำเกรงยิ่งในหมู่พวกเจ้า แท้จริงอัลลอฮฺทรงรอบรู้และตระหนักดียิ่ง” (อัล-หุจรอต 11-13)

อัลกุรอานได้ยืนยันความเป็นพี่น้องของบรรดาผู้ศรัทธาในโองการที่ว่า

﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٠﴾﴾ [الحجرات: ١٠]

ความว่า “แท้จริงบรรดาผู้ศรัทธานั้นเป็นพี่น้องกัน ดังนั้นพวกเจ้าจงไกลเกลียดประนีประนอมกันระหว่างพี่น้องทั้งสองฝ่ายของพวกเจ้า และจงอย่าเกรงอัลลอฮฺเถิด หวังว่าพวกเจ้าจะได้รับ ความเมตตา” (อัล-หุจรอต : 10)

อัลกุรอานได้สั่งบังคับให้มีการไกลเกลียดประนีประนอมเมื่อพวกเขาขัดแย้งกัน ให้ยื่นเคียงข้างฝ่ายที่ถูกต้อง และอยู่ตรงข้ามกับฝ่ายที่ละเมิด และให้มีการประนอมอย่างต่อเนื่อง ดังโองการต่อไปนี้

﴿وَإِن طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا فَإِن بَغَت إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَىٰ فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْغِي حَتَّىٰ تَفِيءَ إِلَىٰ أَمْرِ اللَّهِ فَإِن فَاءَتْ فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٩﴾﴾ [الحجرات: ٩]

ความว่า “และหากสองฝ่ายจากบรรดาผู้ศรัทธาทะเลาะวิวาทกัน พวกเจ้าจงไกล่เกลี่ยระหว่างทั้งสอง หากฝ่ายหนึ่งในสองฝ่ายนั้นละเมิดอีกฝ่ายหนึ่ง พวกเจ้าก็จงปรามฝ่ายที่ละเมิด จนกว่าฝ่ายนั้นจะกลับสู่พระบัญชาของอัลลอฮ์ ต่อมาหากฝ่ายนั้นกลับตัวแล้ว พวกเจ้าก็จงประนีประนอมระหว่างทั้งสองฝ่ายด้วยความยุติธรรม และจงให้มีความเที่ยงธรรมเกิดขึ้น แท้จริงอัลลอฮ์ทรงรักใคร่บรรดาผู้เที่ยงธรรม” (อัล-หุญรุต : 9)

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ยังได้ห้ามการนินทา¹ และห้ามเหยียดหยามซึ่งกันและกัน “เพียงพอแล้วที่ความชั่วจะเกิดกับคนผู้หนึ่ง ด้วยการที่เขาถูกเหยียดหยามพี่น้องมุสลิมของเขา”² เช่นเดียวกับโองการที่ว่า

﴿ وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْسِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴾ [القمان: 18]

ความว่า “เจ้าอย่าหันแก้ม (ใบหน้า) ของเจ้าให้แก่ผู้คนอย่างยโส และอย่าเดินไปตามแผ่นดินอย่างโอ้อวด แท้จริง อัลลอฮ์ มิทรงชอบทุกคนที่ยิ่งจองหอง” (ลุกมาน : 18)

อัลลอฮ์สั่งให้ยกโทษและอภัยแก่ผู้อื่น ดังโองการที่ว่า

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلِ ۖ الْحُرُّ بِالْحُرِّ وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ ۖ وَأَنْتُمْ بِالْأَنْفِ بِالْأَنْفِ ۗ فَمَنْ عُفِيَ لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ فَاتَّبِعْ بِالْمَعْرُوفِ ۚ وَأَدَّاءُ إِلَيْهِ بِإِحْسَانٍ ۗ ذَلِكَ تَخْفِيفٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ ۗ فَمَنِ اعْتَدَىٰ بَعْدَ ذَلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴾ [البقرة: 178]

ความว่า “โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย การประหารชีวิตฆาตกรในกรณีที่มีผู้ถูกฆาตาย (โดยเจตนา) ได้ถูกบัญญัติแก่พวกเจ้าแล้ว คือชายอิสระจะถูกระงับเพราะฆ่าชายอิสระ ทาสจะถูกระงับเพราะฆ่าทาส และผู้หญิงจะถูกระงับเพราะฆ่าผู้หญิง ผู้ใดได้รับการอภัยจากทายาทของผู้ถูกฆ่า (โดยไม่ชดใช้ด้วยชีวิตและทดแทนด้วยสินไหม) ก็ให้เขาติดตามค่าสินไหมโดยชอบธรรม และให้เขาชำระสินไหมแก่เขาโดยดี (โดยไม่ยึดเยื้อ) นั้น (การยกโทษพร้อมชดใช้ด้วยสินไหม) คือการผ่อนปรนจากพระผู้อภิบาลของพวกเจ้าและเป็นความเมตตาแก่พวกเจ้า และหากผู้ใดละเมิดหลังจากนั้นเขา ก็ย่อมได้รับการลงโทษอันเจ็บแสบ” (อัล-บะเกาะเราะฮ์ : 178)

¹ อัลด-ติรมิซีย์, กิตาบ อัล-บิรร์, มา ญาฮ์ ที่ อัล-ซีบะฮ์, เล่ม 4 หน้า 329

² อัลด-ติรมิซีย์, กิตาบ อัล-บิรร์, บาบ 18, มา ญาฮ์ ที่ ชะพะเกาะฮ์ อัล-มุสลิม อะลา อัล-มุสลิม, หมายเลข 1927 และ มุสนัด อิมาม อะหมัด, เล่ม 3 หน้า

﴿ وَلَا يَأْتِلِ أَوْلُوا الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ أَنْ يُؤْتُوا أُولَى الْقُرْبَى وَالْمَسْكِينِ وَالْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلِيَعْلَمُوا لِيَصْفَحُوا ۗ أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٢﴾ ﴾ [النور: 22]

ค ว า ม ว่ า “ผู้มีเกียรติในศาสนาและผู้มั่งคั่งในทรัพย์สินจากหมู่พวกเจ้าอย่าได้สาบานที่จะไม่ให้ความช่วยเหลือแก่ญาติมิตร คนยากจน และผู้อพยพในหนทางของอัลลอฮฺ พวกเขาจงอภัยและยกโทษ เกิดพวกเจ้าไม่ชอบหรือที่อัลลอฮฺจะทรงอภัยให้แก่พวกเจ้า และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงอภัยผู้ทรงเมตตาเสมอ” (อัน-นุร : 22)

﴿ وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِثْلُهَا فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿٤٠﴾ ﴾ [الشورى: 40]

ความว่า “และการตอบแทนความชั่วก็คือความชั่วเยี่ยงเดียวกัน แต่ผู้ใดอภัยและไกล่เกลี่ยคืนดีกัน รางวัลตอบแทนของเขานั้นย่อมอยู่ที่อัลลอฮฺ แท้จริงพระองค์ไม่ชอบบรรดาผู้อธรรม” (อัช-ชุกรอ : 40)

﴿ وَلَا تَسْتَوِ الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ ﴿٣٤﴾ ﴾ [فصلت: 34]

ความว่า “ความดีและความชั่วนั้นหาเท่าเทียมกันไม่ เจ้าจงขับไล่ (ความชั่ว) ด้วยสิ่งที่ดีกว่า เมื่อนั้นผู้ที่ระหองระแหงเจ้ากับเขาเคยเป็นอริกันก็จะกลับกลายเป็นเยี่ยงมิตรที่สนิทกัน” (ฟุศศิลัด : 34)

﴿ وَسَارِعُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَحَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٣٣﴾ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكُظُمِينَ الْغَيْظِ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣٤﴾ ﴾ [آل عمران: 133-134]

ความว่า “พวกเจ้าจงรีบเร่งไปสู่การอภัยโทษจากพระผู้อภิบาลของพวกเจ้าและไปสู่สวรรค์ ซึ่งความกว้างขวางของมันนั้นไพศาลเยี่ยงบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดิน ซึ่งมันถูกเตรียมไว้สำหรับบรรดาผู้ที่ยำเกรง คือบรรดาผู้ที่บริจาคทั้งในยามสุขสบายและในยามเดือดร้อน บรรดาผู้ที่ยับยั้งความโกรธและให้อภัยแก่เพื่อนมนุษย์ และอัลลอฮฺทรงรักผู้กระทำความดีทั้งหลาย” (อาล อิมรอน : 133-134)

สิ่งเหล่านี้ ทั้งความเท่าเทียม การให้เกิดยริดีผู้อื่น และการประนีประนอมระหว่างคู่กรณี ล้วนเพราะต้องการสร้างสังคมอิสลามที่มีจริยธรรมอันมั่นคงและเป็นเอกภาพ

﴿ لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِمَّنْ جُؤُنُهُمْ إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١١٤﴾ ﴾ [النساء: 114]

ความว่า “ไม่มีความดีใด ๆ ในส่วนมากจากการพูดซุบซิบของพวกเขา นอกจากผู้ที่ใช้ให้ทำทาน คำพูดที่ดี หรือประนีประนอมระหว่างผู้คนที่เท่ากัน

และ ผู้ใดกระทำดังกล่าวเพื่อแสวงหาความโปรดปรานจากอัลลอฮ์แล้ว
เราจะให้รางวัลอันใหญ่หลวงแก่เขา” (อัน-นิสาอ์ : 114)

อัลลอฮ์บัญญัติสั่งให้ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม มีความเมตตา
และให้มนุษย์ซึ่งเสียกันในเรื่องความเมตตาเช่นกัน ดังโองการต่อไปนี้

﴿ تَمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَمَةِ ﴾ [البلد: 17]

ความว่า “แล้วเขาได้ อยู่ในหมู่ผู้ที่ศรัทธา ตักเตือนกันให้มีความอดทน
และตักเตือนกันให้มีความเมตตา” (อัล-บะลัด : 17)

ดังที่ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่
“แท้จริงอัลลอฮ์จะทรงเมตตาต่อปวงป่าวของพระองค์ที่มีความเมตตา”¹ และท่านกล่าวว่า
“จงเมตตา ผู้ที่อยู่ในแผ่นดินนี้ แน่แน่นอน ผู้ที่อยู่บนฟ้าจะเมตตาพวกท่าน”²
ท่านเน้นย้ำในเรื่องของการแบ่งปันความเมตตาระหว่างมุสลิมในภาพรวมและให้มันขจรขยายครอบคลุมสังคมโดย
ทั่วไป “อุปมาบรรดาผู้ศรัทธา ในความรัก ความเมตตา และความเอ็นดูระหว่างพวกเขา นั้น อุปมาร่างกายเดียวกัน
เมื่ออวัยวะส่วนใดบาดเจ็บ ส่วนอื่นของร่างกายก็พลอยไม่ได้หลับนอนและเจ็บปวดไปด้วย”³

การละหมาดนั้นถูกนับว่าเป็นอิบาดะฮ์ที่สำคัญยิ่งสำหรับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ทว่า
ท่านก็ยังผ่อนปรนเพื่อละหมาดให้เสร็จเร็ว ๆ เพราะเมตตาสงสารเด็ก ๆ ที่กำลังร้อง ดังรายงานจากอบี เภาะตาดะฮ์
เราะฮ์ฎียัลลอฮุอันฮุ ว่า แท้จริงท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่ “แท้จริงฉันกำลังละหมาดอยู่
และฉันต้องการจะละหมาดให้ยาว แต่แล้วฉันได้ยินเด็กร้อง ฉันจึงละหมาดให้สั้น
เนื่องจากฉันรู้ว่าแม่ของเด็กรู้สึกกังวลมากแค่นั้นกับลูกที่กำลังร้อง”⁴

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม มีเมตตาต่อทาส
ท่านบัญญัติให้การปล่อยทาสเป็นการทำความดีอันใหญ่หลวง และเป็นหนึ่งในประตูแห่งการไถ่บาปต่าง ๆ ได้
อิสลามพยายามปิดประตูแห่งการเป็นทาสให้แคบลง
หลังจากที่เคยถูกเปิดกว้างในทุกศาสนาและระบบการปกครองต่าง ๆ ในสมัยของท่านนบี
และท่านยังได้สั่งเสียให้ปฏิบัติกับพวกเขาด้วยดี “คนรับใช้ของพวกเขาท่านนั้นเป็นพี่น้องของพวกเขา
อัลลอฮ์ให้พวกเขาอยู่ภายใต้การปกครองของพวกเขา ดังนั้นผู้ใดที่พี่น้องของเขาอยู่ภายใต้การปกครองของเขา

¹ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-ญะนาอิช, บาบ 33, เภาล์ อัน-นะบียฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ยูอัซซับ อัล-มัยยิต บิ บุกาฮฺ อะฮ์ลิฮฺ อะลัยฮฺ, เล่ม 2 หน้า 81

² จากหะดีษที่บันทึกโดย อัต-ติรมิซียฺ, กิตาบ อัล-บิรร์, บาบ 16, เล่ม 4 หน้า 324

³ เศาะฮีหฺ มุสลิม, กิตาบ อัล-บิรร์, บาบ มา ญูอาห์ ฟิ เราะหฺมะฮฺ อัล-มุสลิมีน ตะรอหฺม อัล-มุอฺมินีน วะ ตะอาญฟีฮิม เล่ม 8 หน้า 20

⁴ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-อะซาน, บาบ 65, มัน อะค็อฟพะ อัล-เศาะลาฮฺ, เล่ม 1 หน้า 172, และมุสนัด อิมาม อะหมัด, เล่ม 3 หน้า 205

จงให้อาหารแก่เขาจากชนิดเดียวกับที่เขารับประทาน จงให้เครื่องนุ่งห่มแก่เขาจากชนิดเดียวกับที่เขาสวมใส่ และพวกท่านอย่าให้พวกเขาทำในสิ่งที่เกินความสามารถของพวกเขา หากพวกท่านให้พวกเขาทำในสิ่งที่เกินความสามารถ ก็จงช่วยเหลือพวกเขา และห้ามคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านพูดว่า ไอ้ทาสของฉัน ไอ้ทาสีของฉัน แต่จงพูดแทนว่า ไอ้คนหนุ่มสาวของฉัน¹

แท้จริง ความเมตตาและมารยาทต่าง ๆ ของความเป็นมนุษย์นั้น มิได้เจาะจงกับมุสลิมและมนุษยชาติเท่านั้น แต่บทบัญญัติของอิสลามยังแผ่ไปถึงสัตว์ เมตตาต่อสัตว์ให้อาหารไม่ทรมาณ ไม่ฆ่าโดยไม่ได้รับความปรานีและไร้ประโยชน์ ดังที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม กล่าวไว้ว่า “ใน (การช่วยเหลือ) สัตว์ ทุกตัว นั้น ย่อมมี ผลบุญ ตอบแทน”² และกล่าวว่า “ผู้ที่ไม่มีความเมตตา (ต่อผู้อื่น) เขาจะไม่ได้รับความเมตตา (จากอัลลอฮ์)”³ และกล่าวว่า “สตรีนางหนึ่งถูกลงโทษเพราะแมว เธอกักขังมันจนกระทั่งตาย เธอได้เข้านรกเพราะมัน เมื่อเธอขังมันไว้เธอไม่ได้ให้อาหารและน้ำแก่มัน และเธอไม่ได้ปล่อยให้มันหากินแมลงตามพื้นดิน”⁴ และกล่าวว่า “อัลลอฮ์สาปแช่งผู้ที่เอาสิ่งมีชีวิตเป็นเป้า (ในการประลองความแค้น)”⁵

คำสอนทั้งหมดนี้เกี่ยวกับสิทธิ์ของสัตว์ อิสลามได้กล่าวถึงมาก่อนแล้วเป็นเวลาหลายศตวรรษ นั้นเป็นความเมตตาที่อัลลอฮ์บัญญัติแก่พวกบ่าวผู้ศรัทธาของพระองค์ ผู้ดำเนินตามทางนำของพระองค์ ทั้งนี้เพื่อพวกเขาจะได้เป็นผู้เมตตาต่อทุก ๆ ชีวิต นับประสาอะไรกับความเมตตาที่ต้องมีแก่มนุษย์ด้วยกัน

อิสลามเน้นย้ำให้ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ ให้อยู่เคียงข้างผู้เดือดร้อน และไม่ให้ร้ายแก่บุคคลใด ไม่ว่าจะเป็นเพศชายและเพศหญิง ดังโองการต่อไปนี้

﴿ وَلَا يَأْكُلْ أُولُوا الْقَرْبَىٰ مِنْكُمْ وَالسَّعَةَ أَنْ يُؤْتُوا أُولَى الْقَرْبَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا ۗ أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ أَلْفَضُوا الْغَنَاقَةَ الْمُؤْمِنَاتِ لَعُنُوا فِي اللَّهِ وَالْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٢٦﴾ يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنُهُمْ وَأَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾ يَوْمَ يُؤْفِكُهُمُ اللَّهُ دِينَهُمُ الْحَقَّ وَيَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ ﴿٢٨﴾ ﴾ [النور: ٢٥-٢٨]

ค ว า ม ก รุ ม ว่า
“ผู้มีเกียรติในศาสนาและผู้มั่งคั่งในทรัพย์สินจากหมู่พวกเจ้าอย่าได้สาบานที่จะไม่ให้ความช่วยเหลือแก่ญาติมิตร คนยากจน และผู้อพยพในหนทางของอัลลอฮ์ พวกเขาจงอภัยและยกโทษให้แก่พวกเขาเถิด พวกเจ้าไม่ชอบหรือที่อัลลอฮ์จะทรงอภัยให้แก่พวกเจ้า และอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ

¹ มุสнад อิมาม อะหฺมัด, เล่ม 2 หน้า 247 และเศาะฮิหฺ อัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-อีมาน, บาบ อัล-มะอะคียฺ มิน อัมร์ อัล-ญะฮาลียะฮฺ, เล่ม 1 หน้า 13
² จากบันทึกของ อัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-มุสากอฮฺ, บาบ ฟัฎลฺ ลิล-ญะฮาลียะฮฺ, เล่ม 3 หน้า 77
³ ทัศนะ มุตะตะฟัก อะลัยฮฺ จากรายงานของอบู สุร็อยเยาะฮฺ, ดู เศาะฮิหฺ อัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-อะดบ, บาบ เราะหฺมะฮฺ อัล-วะลัด วะ ตักบีลฺ ญะ มุอานะกอดุฮฺ, เล่ม 7 หน้า 75 และ เศาะฮิหฺ มุสลิม หมายเลข 4282
⁴ เศาะฮิหฺ อัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-มุสากอฮฺ, เล่ม 3 หน้า 77 และเศาะฮิหฺ มุสลิม, บาบ ตะหริมี ตะอูชีบ อัล-อิเราะฮฺ วะ นะหฺวีฮฺ, เล่ม 8 หน้า 35
⁵ มุสнад อิมาม อะหฺมัด, เล่ม 1 หน้า 216 และเศาะฮิหฺ มุสลิม, กิตาบ อัล-อีด, บาบ อัน-นะฮฺยฺ อัน ค็อบร์ อัล-บะฮายิม, เล่ม 6 หน้า 73

แท้จริงบรรดาผู้กล่าวหาบรรดาหญิงบริสุทธิ์ไว้เพียงสาและเป็นผู้ศรัทธาว่านางผิดประเวณี พวกเขาเหล่านี้จะถูกลงโทษทั้งในโลกนี้และโลกหน้า สำหรับพวกเขาจะได้รับการลงโทษอย่างมหันต์ วันที่ลิ้น มือ และเท้าของพวกเขา จะเป็นพยานปรักปรำพวกเขาในสิ่งที่พวกเขาได้กระทำไว้ ใน วัน นั้น อัล ล อ ฮฺ จะ ท ร ง ต อ บ แ ท น แ ก่ พ ว ก เ ข า อ ย่ า ง ค ร บ ถั ว น ตามส่วนแห่งการตอบแทนของพวกเขาอย่างแท้จริง และพวกเขาจะรู้ว่า แท้จริงอัลลฮฺนั้น พระองค์คือผู้ทรงสัจจะ ผู้ทรงให้ประจักษ์ซึ่งความจริง” (อัน-นูร : 22-25)

และยังเน้นย้ำเรื่องการปฏิสัมพันธ์ที่ดีและการทำดีกับเพื่อนบ้าน¹ ดังใองการต่อไปนี้

﴿ وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا ۚ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْأَجْنَبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا ﴿٣٦﴾ [النساء: 36]

ความว่า “พวกเจ้าจงเคารพภักดีอัลลฮฺเถิด และอย่านำสิ่งใดมาเป็นภาคีกับพระองค์ และจงทำดีต่อผู้บังเกิดเกล้าทั้งสอง ญาติที่ใกล้ชิด เด็กกำพร้า ผู้ขัดสน เพื่อนบ้าน ใกล้เคียง และที่ห่างไกล เพื่อนเคียงข้าง และ ผู้เดินทาง และทาสที่อยู่ในการครอบครองของพวกเจ้า แท้จริงอัลลฮฺ ไม่รักผู้ยะโส ผู้โอ้อวด”(อัน-นิสาฮ์ : 36)

ดั่ง ที่ ท่าน น บี้ คี อ ล ล ล อ ฮฺ อ ะ ล ย ฮฺ ะ ส์ ล ล ม ก ล่า ว ว่า “บุคคลใดศรัทธาต่ออัลลฮฺและวันปรโลกเขาอย่าได้ก่อความเดือดร้อนแก่เพื่อนบ้านของเขา”² และ “ญิบรีลสั่งเสียฉันอยู่เสมอเกี่ยวกับเพื่อนบ้าน จนฉันคิดว่าเขากำลังจะให้เพื่อนบ้านรับมรดกกันได้”³ “ขอสาบานต่ออัลลฮฺ เขายังไม่ศรัทธา ขอสาบานต่ออัลลฮฺ เขายังไม่ศรัทธา” มีคนถามว่า ใครเล่า ใ้อัท่านเราะสูลุลลฮฺ ? ท่านตอบว่า “ผู้ที่เพื่อนบ้านของเขาไม่ปลอดภัยจากความเลวร้ายของเขา”⁴ การทำดีเช่นนี้มิได้เจาะจงเฉพาะมุสลิมเท่านั้น แต่ยังรวมถึงกับต่างศาสนิกอีกด้วย ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความชัดเจนและประจักษ์ชัดในการปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน หากพวกเขามีใจคู่สงคราม ดังในใองการนี้

﴿ لَا يَنْهَكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقْتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ أَنْ تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٨﴾ إِنَّمَا يَنْهَكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَتَلُواكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُواكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ وَظَهَرُوا عَلَىٰ إِخْرَاجِكُمْ أَنْ تَوَلَّوهُمْ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٩﴾ [الممتحنة: 8-9]

ค ว า ม ว่า “ อัล ล อ ฮฺ ไ ม่ ไ ด้ หั า ม พ ว ก เ จ้ า มิให้ทำดีและให้ความยุติธรรมแก่บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาที่มีได้ต่อต้านพวกเจ้าในเรื่องศาสนา

¹ อัล-บุคอรีย์ได้ตั้งชื่อหัวข้อในตำราของท่านว่า *باب อัล-วุศอฮฺ บิ อัล-ญาร*، เล่ม 7 หน้า 78 เป็นหะดีษมุตตะฟิฮ อะลียฮฺ
² เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรีย์, *باب มัน กานะ ยูอมีนุ บิลลาฮฺ วะ อัล-ยาม อัล-อาคิร ะลา ยูฮฺ ญูเราะฮฺ*, เล่ม 7 หน้า 78 เป็นหะดีษมุตตะฟิฮ อะลียฮฺ
³ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรีย์, *باب อัล-วุศอฮฺ บิ อัล-ญาร*، เล่ม 7 หน้า 78 เป็นหะดีษมุตตะฟิฮ อะลียฮฺ
⁴ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรีย์, *باب อิมม มั่น ลา ยะฮ์มมะนุ ญูเราะฮฺ ะลา อิบาฮฺ*, เล่ม 7 หน้า 78 เป็นหะดีษมุตตะฟิฮ อะลียฮฺ

และมีได้ขับไล่พวกเจ้าออกจากบ้านเรือนของพวกเจ้า แท้จริงอัลลอฮ์ทรงรักบรรดาผู้ที่มีความยุติธรรม
แท้จริงอัลลอฮ์ทรงห้ามพวกเจ้าจากการผูกมิตรกับบรรดาผู้ที่ต่อต้านพวกเจ้าในเรื่องศาสนา
และขับไล่พวกเจ้าออกจากบ้านเรือนของพวกเจ้า และผู้ใดผูกมิตรกับพวกเขา
แน่นอนพวกเขาย่อมเป็นผู้อธรรม” (อัล-มুমตะหะนะฮะฮ์ : 8-9)

อัลลอฮ์บัญชาสั่งให้ทำดีกับเชลยสงครามในโอกาสต่อไปนี้

﴿ وَيُطْعَمُونَ عَلَىٰ حَيْهٖ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا ۗ إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكْرًا
[الانسان: 8-9] ﴿

ความว่า “และพวกเขาให้อาหารแก่คนยากจน เด็กกำพร้า และเชลยศึก
ทั้งที่พวกเขายังรักและต้องการในอาหารนั้น โดยพวกเขาจะกล่าวว่า แท้จริงเราให้อาหารแก่พวกท่าน
โดยหวังความโปรดปรานของอัลลอฮ์
เรามีได้หวังการตอบแทนและการขอบคุณจากพวกท่านแต่ประการใด” (อัล-อินซาน : 8-9)

ท่านนบีสั่งให้ทำดีกับบรรดาผู้ตั้งภาคีที่เป็นเชลยในสงครามบะดร์และอื่น ๆ
ดังนั้น ชาวมุสลิมจึงให้อาหารแก่พวกเชลยเช่นเดียวกับอาหารที่พวกเขาบริโภค
และยังปฏิบัติกับพวกเชลยเหล่านั้นด้วยดี จนมีผลทำให้พวกเขาเข้ารับอิสลามหลังจากนั้น¹

ส่วนหนึ่งจากจริยธรรมอันสวยงามนำมาห้ศรัทธาของประชาชาตินี้ คือการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และการให้²
การให้ของประชาชาตินี้เป็นที่รู้ ๆ กัน ในทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านทรัพย์สิน ไม่ว่าจะเป็นการทำทานภาคบังคับ
หรือทานบริจาคทั่วไป ซึ่งถูกกล่าวถึงพร้อมกับการละหมาดในหลาย ๆ ที่ด้วยกัน ดังเช่น

﴿ إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا ۖ إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا ۖ وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا ۗ إِلَّا الْمُصَلِّينَ ۗ الَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ
صَلَاتِهِمْ دَائِبُونَ ۗ وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مِّمَّا لَعَلُّوا ۗ لِلسَّالِبِ وَالْمَحْرُومِ ۗ وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ ﴿ [المعارج:
[٢٦-١٩]

ความว่า “แท้จริงมนุษย์นั้นถูกบังเกิดมาเป็นคนหวนไหว เมื่อความทุกข์ยากประสบแก่เขา
ก็ตีโพยตีพายกลัดกลุ้ม และเมื่อคุณความดีประสบแก่เขาก็หวงแหน
นอกจากบรรดาผู้กระทำละหมาด บรรดาผู้ที่ดำรงมั่นอยู่ในการทำละหมาดของพวกเขาเป็นประจำ
และบรรดาผู้ที่ไม่ทรัพย์สินของพวกเขามีส่วนที่ถูกกำหนดไว้เพื่อบริจาคสำหรับผู้ที่เอ่ยขอและผู้ที่ไม่เอ่ย
ขอ และบรรดาผู้ที่เชื่อมั่นต่อวันแห่งการตอบแทน” (อัล-มะอาริจญ์ : 19-26)

¹ ดูในหัวข้อสงครามบะดร์จากหนังสือเล่มนี้

² อัล-บุคอรีได้ตั้งชื่อหัวข้อในตำราของท่านว่า *กิตาบ อัล-อะดบ, บาบ หุสน์ อัล-คุลุค อะ อัล-สะคอธ อะ มา ยุเกราะฮ์ มิน อัล-บุคล์*

﴿ فَأَمَّا مَنْ أُعْطِيَ وَاتَّقَى ۝ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَى ۝ فَسَنبِيْرُهُ لِلْعُسْرَى ۝ وَأَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنَى ۝ وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَى ۝ فَسَنبِيْرُهُ لِلْعُسْرَى ۝ وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّى ۝ إِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدَى ۝ وَإِنَّ لَنَا لَلْآخِرَةَ وَالْأُولَىٰ ۝ ﴾ [الليل: ۵-۱۳]

ความว่า “ส่วนผู้ที่บริจาคและยำเกรง และเชื่อมั่นในสิ่งที่ดี (สัญญาของอัลลอฮ์) เราก็จะอำนวยความสะดวก และส่วนผู้ที่ตระหนี่และถือว่ามีพอเพียงแล้ว (โดยไม่หวังการตอบแทนจากอัลลอฮ์) และปฏิเสธสิ่งที่ดีงาม เราก็จะอำนวยความสะดวกลำบาก และทรัพย์สินสมบัติของเขาจะไม่อำนวยความสะดวกแก่เขาได้ เมื่อเขาตกไปในเหวนรก แท้จริงหน้าที่ของเรานั้นคือการชี้แนะทาง และแท้จริงชีวิตในปรโลกและโลกนี้เป็นสิทธิ์ของเราเท่านั้น” (อัล-ลัยล : 5-13)

และโองการที่ว่า

﴿ لَيْسَ عَلَيْكَ هُدَاهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَا يُنْفِقُكُمْ وَمَا تُنْفِقُونَ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ اللَّهِ ۖ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يُؤْفَ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ۝ ﴾ [البقرة: ۲۷۲]

ความว่า “หาใช่เป็นหน้าที่ของเจ้าไม่ ที่จะให้พวกเขาบรรลุถึงศรัทธา แต่ทว่าอัลลอฮ์ต่างหากที่จะแนะนำใครก็ได้ที่พระองค์ทรงประสงค์ สิ่งดีใด ๆ ที่พวกเขาบริจาค ก็ย่อมเป็นประโยชน์แก่ตัวของพวกเขเจ้าเอง และพวกเขาไม่ได้บริจาคสิ่งใด นอกจากต้องบริจาคเพื่อแสวงหาความโปรดปรานของอัลลอฮ์เท่านั้น และสิ่งดีใด ๆ ที่พวกเขาบริจาคไป มันก็จะถูกตอบแทนโดยครบถ้วนแก่พวกเขา โดยพวกเขาจะไม่ถูกอธรรมลำเอียง” (อัล-บะเกาะเราะฮ์ : 272)

และ

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِّن قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعَ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ وَلَا شَفِيعَةٌ ۗ وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ ۝ ﴾ [البقرة: ۲๕۴]

ความว่า “โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงบริจาคส่วนหนึ่งจากสิ่งที่เราได้ให้ เป็นปัจจัยยังชีพแก่พวกเขา ก่อนที่จะถึงวันหนึ่ง ซึ่งในวันนั้นไม่มีการซื้อขาย ไม่มีการเป็นมิตร และไม่มีการช่วยเหลือใด ๆ และบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธานั้นคือพวกที่อธรรม” (อัล-บะเกาะเราะฮ์ : 254)

และในหะดีษของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม มีว่า “แท้จริงอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงเอื้อเพื่อพระองค์รักการเอื้อเพื่อ”¹ และเพื่อเป็นแนวทางที่จะป้องกันให้ห่างไกลจากการเคียดแค้น การอิจฉากันและกัน และให้ห่างจากสงครามเพื่อแย่งทรัพย์สินนั้น ท่านกล่าวว่า “พวกท่านจงระวังความตระหนี่

¹ จากบันทึกของอับด-ติรมิซีย์, กิตาบ อัล-อะดบ, หมายเลข 2799

เพราะแท้จริงความตระหนี่เคยทำลายผู้คนในยุคก่อนหน้าพวกท่านให้พินาศมาแล้ว ทำให้พวกเขาหลังเลือดกัน และให้พวกเขาอนุมิตินสิ่งที่ต้องห้ามแก่พวกเขา”¹

แน่นอน คำสอนที่ดีเช่นนี้ก็เพื่อปลูกฝังนิสัยการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่สำหรับมุสลิมและสังคมมุสลิม ซึ่งท่านนบีได้ทำอยู่เป็นประจำในชีวิตของท่าน จนเป็นที่รับรู้กันว่าท่านเป็นคนใจบุญมากที่สุดในหน้าแผ่นดินนี้ ท่านส่งเสริมการบริจาค แม้จะเป็นสิ่งเพียงเล็กน้อยก็ตามแต่ “จงป้องกันตัวของพวกท่านจากไฟนรกเถิด แม้ด้วยการทำทานเพียง ชีกเดียวจากอินผลัมก็ตาม”² ในยุคของท่าน บรรดามุสลิมต่างแข่งขันกันในเรื่องการทำทานและบริจาคแก่มุสลิมที่เดือดร้อน บริจาคเพื่อใช้จ่ายในการทำสงคราม และต้อนรับแขกของท่านนบีและบุคคลที่อยู่ในระดับแนวหน้าในเรื่องนี้คือ อุษมาน บิน อัฟฟาน ซึ่งบริจาคทรัพย์สินเพื่อทำสงครามตะบูกในปีที่เกิดความอดอยากแร้นแค้น³

การรักษาสัญญาเป็นมารยาทที่สำคัญยิ่งของท่านนบี คือลบล้างอสุอะดัยฮิวะสลัล์ม และบรรดาผู้ศรัทธา ซึ่งท่านนำมาใช้กับทั้งมิตรสหายและศัตรู

﴿لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُولُوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وَءَاتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَابْنَ السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَءَاتَى الزَّكَاةَ وَالْمُؤْمِنُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا وَالصَّادِقِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾﴾ [البقرة: 177]

ค ว า ม ว ่า
“คุณธรรมไม่ใช่อยู่ที่การผินหน้าของพวกเจ้าไปทางทิศตะวันออกและทิศตะวันตก(ขณะละหมาด) แต่ว่าคุณธรรมนั้นคือผู้ที่ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ วันปรโลก มะลาอิกะฮ์ บรรดาศักดิ์ภักดิ์ และบรรดาศาสนทูต และบริจาคทรัพย์สินทั้งที่รักในทรัพย์สินนั้นแก่บรรดาญาติใกล้ชิด บรรดาเด็กกำพร้า บรรดาผู้ยากจน ผู้ที่อยู่ในการเดินทาง(ที่ขาดเสบียง) บรรดาผู้ที่มาขอ(เนื่องจากความเดือดร้อน) และบริจาคในการไถ่ทาส คือ ผู้ที่ ดำรง ละหมาด และ บริจาค ทาน บังคับ คือบรรดาผู้รักษาสัญญาของพวกเขาโดยครบถ้วนเมื่อพวกเขาได้สัญญาไว้ และบรรดาผู้ที่อดทนในความทุกข์ยากจากความเดือดร้อน และขณะต่อสู้ในสมรภูมิ ชนเหล่านี้แหละคือผู้ที่สัตย์จริง และชนเหล่านี้แหละคือผู้ที่มีความยำเกรง”(อัล-บะเกาะเราะฮ์ : 177)

﴿يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ أُحِلَّتْ لَكُمْ بَهِيمَةُ ٱلْأَنْعَامِ ٱلَا مَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ غَيْرِ مُحِلِّي الصَّيْدِ وَأَنْتُمْ حُرْمٌ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ ﴿١﴾﴾ [المائدة: 1]

¹ เศาะฮีหฺ มุสลิม, กิตาบ อัล-บิรร์, باب ตะหฺรீม อัล-ซุลม, เล่ม 8 หน้า 18 และมุสนัด อิมาม อะหฺมัด, เล่ม 2 หน้า 160

² เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-ชะกาต, باب ฮิตตะกู อัน-นาร วะ เล่า บี ซิกก์ ตัมเราะฮ์, เล่ม 2 หน้า 114

³ ดูรายละเอียดในหัวข้อสงครามตะบูก

ความว่า “โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงรักษาสัญญาให้ครบถ้วนเถิด
แท้จริงถูกอณูมัดติแก่พวกเจ้าแล้ว ซึ่งปศุสัตว์ต่าง ๆ (อูฐ วัว แกะ)
นอกจากสิ่งที่จะถูกสาธยายแก่พวกเจ้า(ว่าเป็นสิ่งต้องห้าม)และนอกจากสภาพที่พวกเจ้าถูกห้ามไม่
ให้ล่าขณะ ที่พวกเจ้าอยู่ในพิธีกรรมหัจญ์หรืออุมเราะฮ์ แท้จริง
อัลลอฮ์นั้นทรงชี้ขาดตามที่พระองค์ทรงประสงค์” (อัล-มาอิดะฮ์ : 1)

เช่นเดียวกับการรักษาอะมานะฮ์ความรับผิดชอบหรือความไว้นั้นเชื่อใจที่ถือว่าเป็นหนึ่งในหลักพื้นฐานทางจริยธรรมที่อิสลามได้วางไว้

﴿ إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ﴾ [الأحزاب : 72]

ความว่า “แท้จริง เราได้เสนอหน้าที่ความรับผิดชอบ(เกี่ยวกับบทบัญญัติต่าง ๆ)แก่ชั้นฟ้า แผ่นดิน
และขุนเขาทั้งหลาย แต่พวกมันปฏิเสธจะแบกรับและรู้สึกหวั่นเกรง ทว่ามนุษย์กลับแบกรับมัน
แท้จริงเขาเป็นผู้อธรรมและเขลาถึง” (อัล-อะห์ซาบ : 72)

ท่านนบี คืออัลลอฮ์จะดลยิวะฮ์สลัม เป็นตัวอย่างแก่ชาวกูร็อยซ์ทั้งก่อนและหลังการเป็นศาสนทูต
จนกระทั่งพวกเขาขนานนามท่านว่า *อัศ-ศอดิก อัล-อะมีน* (ผู้สัตย์และซื่อสัตย์) ความสัตย์คือนิสัยและบุคลิกของท่าน
ดังที่อัลลอฮ์กล่าวถึงลักษณะของท่านว่า

﴿ وَالَّذِي جَاءَ بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِ أُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴾ [الزمر : 33]

ความว่า “ผู้ที่มาพร้อมกับสัตย์จะความจริง และได้เชื่อมั่นในความจริงนั้น ชนเหล่านี้
พวกเขาคือบรรดาผู้ยำเกรง” (อัล-ซุมัร : 33)

ท่านส่งเสริม กำชับ สั่งสอนและปลุกฝังให้ผู้คนมีสัตย์ ดังที่หะดีษที่ว่า “พวกท่านจะมีสัตย์จะ
เพราะ แท้จริง การมีสัตย์จะ นั้นจะ นำสู่ ความดี และ ความดี จะ นำสู่ สวรรค์
บุคคลหนึ่งที่ดำรงอยู่ในสัตย์จะและพยายามแสวงหาสัตย์จะอยู่เสมอ จนกระทั่งเขาถูกบันทึก ณ
อัลลอฮ์ว่า เขา คือ ผู้สัตย์จริง และ พวกท่าน จง ระวัง การโกหกมดเท็จ
เพราะ แท้จริง การโกหกมดเท็จ นั้นจะ นำสู่ ความชั่ว และ ความชั่ว จะ นำสู่ นรก
บุคคลหนึ่งที่ชอบโกหกและพยายามแสวงหาการโกหกเสมอ จนกระทั่งเขาถูกบันทึก ณ
อัลลอฮ์ว่าเขาคือจอมโกหก”¹ และท่านได้เตือนสำทับว่า “เครื่องหมายคนหน้าไหว้หลังหลอกมีสามประการ
เมื่อเขาพูดเขาโกหก เมื่อสัญญาเขาบิดพลิ้ว และเมื่อได้รับความไว้วางใจเขาคดโกง”²

¹ เศาะฮี้หฺ มุสลิม, กิตาบ อัล-บิรร์ วั อะศ-ศิละฮ์, บาบ กุบรฺ อัล-กะซิบ, เล่ม 8 หน้า 29

² เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-อีมาน, บาบ อะลามะฮ์ อัล-มุนาฟิก, เล่ม 1 หน้า 14 และเศาะฮี้หฺ มุสลิม, กิตาบ อัล-อีมาน, บาบ อายะฮ์ อัล-มุนาฟิก
ชะลาษ, เล่ม 1 หน้า 56

ส่วนมารยาทด้านการครองเรือนนั้นอิสลามให้ความสำคัญโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ที่จะเกิดความขัดแย้งและการเชื่อมความสัมพันธ์กัน ด้วยเหตุนี้ จึงมีบทบัญญัติเกี่ยวกับครอบครัว ความสัมพันธ์ของสามีภรรยา การหย่าร้าง การเลี้ยงดู ค่าใช้จ่าย และความรับผิดชอบ และให้มีหน้าที่และขอบเขตที่ชัดเจนสำหรับทุกฝ่าย ไม่เอาวัดเอาเปรียบ และไม่ละเมิดต่อกัน

อิสลามได้เตือนสามีให้มุสลิมละเมิดกฎระเบียบของพระเจ้า บทบัญญัติและขอบเขตต่าง ๆ ที่ถูกระบุไว้ในซูเราะฮ์ อัล-บะเกาะเราะฮ์ ได้ชี้แจงอย่างละเอียดถึงกฎระเบียบต่าง ๆ ในประเด็นเหล่านี้ จากโองการที่ 226-237

และยังมีกฎระเบียบอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการสมรส ตั้งแต่การสู่ขอจนถึงการแยกทางกัน และการสั่งให้สามีปฏิบัติต่อภรรยาด้วยดี

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ تَرْتُوا النِّسَاءَ كَرْهًا وَلَا تَعْضُلُوهُنَّ لِتَذْهَبُوا بِبَعْضِ مَا ءَاتَيْنَتْهُنَّ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ فَإِنْ كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَبِجَعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا ۝١٩﴾
[النساء: 19]

ควา ม ว่า “ โ อ้ ผู้ ศ ร ั ท ธ า ทั ง ห ล า ย ไม่อนุมัติแก่พวกเจ้าที่จะเอาภรรยาของบิดามาเป็นมรดกสืบทอดด้วยการบังคับ และห้ามพวกเจ้าทำร้ายภรรยาด้วยการรังแกนางไว้(เมื่อพวกเจ้ารังเกียจนาง)เพื่อหวังจะริบเอาสินสอดบางส่วนที่พวกเจ้าได้ให้ไว้แก่พวกนาง นอกจากนี้ว่าพวกนางจะกระทำสิ่งลามกอันขัดแย้งเท่านั้น และจงอยู่ร่วมกับพวกนางด้วยดี หากพวกเจ้ารังเกียจพวกนาง(ก็จงอดทน) อาจเป็นไปได้ว่าพวกเจ้ารังเกียจสิ่งหนึ่ง แต่ในขณะที่เดียวกันอัลลอฮ์ก็ทรงให้มีความดีอันมากมายแฝงอยู่ในสิ่งนั้น” (อัน-นินสาฮ์ : 19)

บทหนึ่งของอัลกุรอานถูกตั้งชื่อว่า “อัน-นินสาฮ์” หมายถึงผู้หญิง เพื่อยกสถานะของเธอให้สูงส่ง อิสลามให้ผู้หญิงที่เป็นแม่คือผู้ที่สิทธิสมควรยิ่งในการได้รับการปรนนิบัติอย่างดีและให้เกียรติ อิสลามใช้ให้ดำรงชีวิตคู่ด้วยความรัก เมตตา และความสงบสุข ซึ่งเป็นสุดยอดของคำว่ารัก

﴿ وَمِنْ ءَايَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ۝٢١﴾ [الروم: 21]

ควา ม ว่า “ แ ล ะ ห นี ้ จ า ก ส ั ญ ญ า ณ ทั ง ห ล า ย ข อ ง พ ร ะ อ ง ค ์ ค ือ ท ร ง ส รั ้ ง ค ู่ ค ร อ ง ไ ้ ก ่ พ ว ก จ ้ า ก ต ัว พ ว ก พ ว ก จ ้ า เ อ ง พ ้ อ พ ว ก จ ้ า จ ะ ไ ้ ม ี ค ว ม ส ุ ข อ ุ ้ ก บ น ำ ง แ ล ะ ท ร ง ไ ้ ม ี ค ว ม ร ัก ไ ค ร์ แ ล ะ ค ว ม เม ต ต ำ ร ะ ห ว ำ ง พ ว ก จ ้ า แ ท้ จ ร ิ ง ใน ก ำ ร น ี ้ น ่ น อ น ย ่ อ ม เ ป ็น ส ั ญ ญ า ณ ก ่ ำ ม ุ ้ ช น ผู้ ไ ค ร์ ค ร ว ุ ้ ” (อ ั ร - ร ู ม : 21)

สามีต้องรักภรรยา และภรรยาต้องเชื่อฟังสามี¹ มีบทบัญญัติมากมายที่ห้ามมีสัมพันธ์ชู้สาวและปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสัมพันธ์ทางเพศนอกสมรสกับคนอื่นที่ไม่ใช่สามีภรรยา เนื่องจากทำให้มีปัญหาเรื่องเด็กไม่มีพ่อ ทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัววุ่นคลอน ทำให้เกิดความเสียใจระหว่างทั้งสองฝ่าย และทำให้เกิดโรคต่าง ๆ อีกด้วยการผิดประเวณีนั้นนับว่าเป็นบาปใหญ่ ยิ่งกว่านั้นอิสลามสั่งให้ผู้ชายและผู้หญิงยับยั้งสายตาไม่มองนอกจากสิ่งที่อัลลอฮ์อนุมัติเท่านั้น

﴿ قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَعْضُوا مِنْ أَبْصَرِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٣٠﴾ وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَرِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُجُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ أَبَائِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنَاتِ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنَاتِ أَخَوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوِ التَّابِعِينَ غَيْرِ أُولَى الْإِرْتِبَاءِ مِنَ الرِّجَالِ أَوْ الظِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَى عَوْرَتِ النِّسَاءِ وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهُ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣١﴾ [النور: 30-31]

ความว่า “จงกล่าวเถิด(มุฮัมมัด)แก่บรรดาผู้ศรัทธาชาย ให้พวกเขาลดสายตาของพวกเขาลงต่ำ และให้พวกเขารักษาทวารของพวกเขา นั้นเป็นการบริสุทธิ์ยิ่งแก่พวกเขา แท้จริงอัลลอฮ์ทรงรอบรู้สิ่งทีพวกเขากระทำ และจงกล่าวเถิด(มุฮัมมัด)แก่บรรดาผู้ศรัทธาหญิง ให้พวกเขาลดสายตาของพวกเขาลงต่ำ ให้พวกเขา รักษาทวารของพวกเขา และอย่าเปิดเผยเครื่องประดับของพวกเขา เว้นแต่สิ่งที่พึงเปิดเผยได้ ให้เธอปิดด้วยผ้าคลุมศีรษะของเธอลงมาถึงหน้าอกของเธอ และอย่าให้เธอเปิดเผยเครื่องประดับของพวกเขา เว้นแต่แก่สามีของพวกเขา หรือบิดาของสามีของพวกเขา หรือลูกชายของพวกเขา หรือลูกชายสามีของพวกเขา หรือพี่ชายน้องชายของพวกเขาหรือลูกชายของพี่สาวน้องสาวของพวกเขา หรือพวกผู้หญิงของพวกเขา หรือที่มีอวัยวะของพวกเขาครอบครอง(ทาสและทาสี) หรือคนใช้ผู้ชายที่ไม่มีความรู้ศึกทางเพศ หรือเด็กที่ยังไม่รู้เรื่องเพศสงวนของผู้หญิง และอย่าให้เธอกระที่บเท้าของเธอ เพื่อให้ผู้อื่นรู้สิ่งทีพวกเขาควรปกปิดในเครื่องประดับของพวกเขา และพวกเจ้าทั้งหลายจงขอลุแก่โทษต่ออัลลอฮ์เถิด โอ้ บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้รับชัยชนะ” (อัน-นุร : 30-31)

¹ อัล-กัมดาเนีย, พันน์ ตะอามุล อัน-นะบีย คืออัลลอฮ์จะลบล้างความผิดให้ อัล-หะยาต อัช-ชาฎียะฮฺ, หน้า 60

โครงการเหล่านี้ได้รวบรวมมารยาทและแนวปฏิบัติที่จะทำให้บุคคลหนึ่งไม่มองนอกจากภรรยาของตัวเองเท่านั้น ฝ่ายภรรยาก็เช่นเดียวกัน จะต้องไม่มองนอกจากสามีของตนเท่านั้น การไม่มองไปยังบุคคลอื่นนั้น เพื่อให้ห่างไกลจากปัจจัยที่นำสู่ความสัมพันธ์ที่ต้องห้าม นั้นเป็นการป้องกันเบื้องต้นและแก้ไขล่วงหน้า ทั้งนี้เพื่อให้คุณครองไว้ใจซึ่งกันและกัน

ในช่วงเวลาเดียวกับการปลูกฝังจริยธรรมที่ดีแก่สังคมมุสลิมนั้น ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ยังได้เตือนให้ห่างจากมารยาทที่เลวทราม เช่นการอธรรมต่อเพื่อนมนุษย์ ดังโครงการที่ว่า

﴿ فَقَدْ كَذَّبُوكُمْ بِمَا تَقُولُونَ فَمَا تَسْتَطِيعُونَ صَرْفًا وَلَا نَصْرًا وَمَنْ يَظْلِمِ مِّنْكُمْ نَذِقْهُ عَذَابًا كَبِيرًا ﴿١٩﴾ [الفرقان: 19]

ความว่า “แน่นอน พวกเขาได้ปฏิเสธพวกเจ้าในสิ่งที่พวกเจ้ากล่าว ดังนั้น พวกเจ้าจึงไม่สามารถเลี้ยงมิให้มีการลงโทษ และไม่สามารถให้ความช่วยเหลือได้ หากผู้ใดก็ตามในหมู่พวกเจ้าที่เป็นผู้อธรรมแล้วไซ้ เราจะทำให้เขาลิ้มรสการลงโทษอันมหันต์” (อัล-ฟุรกัน : 19)

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าววว่า “จงระวังคุณาธิ์ของผู้ถูกอธรรม เพราะแท้จริงไม่มีสิ่งขวางกั้นระหว่างคุณาธิ์ของเขากับอัลลอฮ์”¹ ท่านยังได้เตือนสำหรับเรื่องการอิฉาวิชา ดังโครงการที่ว่า

﴿ أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَىٰ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ فَقَدْ آتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَآتَيْنَاهُمْ مُلْكًا عَظِيمًا ﴿٥٤﴾ [النساء: 54]

ค ว า ม ว่ า
“หรือว่าพวกเขาอิฉาคนอื่นในสิ่งที่อัลลอฮ์ประทานให้แก่คนเหล่านั้นจากความกรุณาของพระองค์ แท้จริงนั้น พระองค์ได้ประทานคัมภีร์และความรู้เกี่ยวกับศาสนาให้แก่วงศ์วานของอิบรอฮีมมาแล้ว และได้ทรงให้อำนาจอันยิ่งใหญ่แก่พวกเขา” (อัน-นิสาฮ์ : 54)

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ยังได้เตือนเรื่องการข้อโกงและหลอกลวงว่า “บุคคลใดข้อโกงเรา เขาย่อมมิใช่ส่วนหนึ่งของเรา”² และยังเตือนให้ระวังจากการโอ้อวด ดังที่มีระบุไว้ในอัลกุรอาน

﴿ قَوْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ﴿١﴾ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ﴿٢﴾ الَّذِينَ هُمْ يُرَاءُونَ ﴿٣﴾ وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ﴿٤﴾ [الماعون: 4-7]

ความว่า “ดังนั้น ความหยวนะจะมีแต่บรรดาผู้ทำละหมาดที่ละเลยต่อการละหมาดของพวกเขา ผู้ที่โอ้อวดกัน และตระหนี่ไม่ยอมให้ยืมเครื่องใช้เล็ก ๆ น้อย ๆ แก่ผู้อื่น” (อัล-มาอูน : 4-7)

¹ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, กิตาบ อัล-มะซอลิม, บาบ ฮิตติกอฮฺ ดะอูวะฮฺ อัล-มัซลูม, เล่ม 3 หน้า 99

² เศาะฮีหฺ มุสลิม, กิตาบ อัล-อีมาน, บาบ มัน ฮือซซะ นา ฟะลัยสะ มินนา, เล่ม 1 หน้า 69

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม ได้กล่าวเตือนเกี่ยวกับการโอ้อวดว่า “แท้จริงเรื่องน่ากลัวยิ่งในจำนวนสิ่งที่ฉันเกรงว่าจะเกิดกับพวกท่านก็คือ การตั้งภาคีเล็ก” พวกเขาถามว่าอะไรเล่า คือ การตั้งภาคีเล็ก ? ท่านกล่าวว่า “คือการโอ้อวด”¹ เช่นเดียวกันนี้ท่านยังได้ห้ามจากการหลงตัวเองและจองหอง ซึ่งเป็นปัจจัยร้ายแรงที่จะนำไปสู่ความหายนะ ดังที่ท่านกล่าวว่า “สามประการที่จะนำไปสู่ความหายนะ คือ ความตระหนี่ถี่เหนียว การตามอารมณ์ใฝ่ต่ำ และการหลงตนเอง”² ท่านกำชับและสั่งว่าอย่าได้หลงตนเองเพราะมีทรัพย์สิน หรือเพราะทำความดี หรือเพราะมีกำลัง เกียรติ หรือการงานที่ดีของเขา “ไม่มีบุคคลใดที่จะรอดตัวจากนรกเพราะมีความดีของตัวเองเป็นเหตุรอด” พวกเขาถามว่า แม้กระทั่งท่านกระนั้นหรือโอ้อวดท่านเราะฮ์ลุลลอฮุ ? ท่านกล่าวว่า “แม้กระทั่งฉันเองก็ตาม นอกจากว่าอัลลอฮุจะเมตตาฉันเท่านั้น”³

ใน ท่าน อ ง เ ตี ย ว กั น ท่าน ต า ห นี ค วาม ก ี ย จ รั าน และท่านจะขอความคุ้มครองต่ออัลลอฮุให้รอดจากความเกียจคร้านว่า

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْعَجْزِ وَالْكَسَلِ وَالْجُبْنِ وَالْهَرَمِ وَالْبُخْلِ

ความว่า “โอ้อัลลอฮุ แท้จริงฉันขอความคุ้มครองต่อพระองค์ให้พ้นจากความอ่อนแอ ความเกียจคร้าน ความขี้ขลาด ความแก่เฒ่า และความตระหนี่”⁴

อาจจะนับได้ว่า ในจำนวนสิ่งสำคัญที่อิสลามได้นำเสนอแก่สังคมมนุษย์อีกประการหนึ่ง ก็คือการให้ความสำคัญและการจัดระเบียบเรื่องเวลา การแบ่งระหว่างช่วงทำงานในเวลากลางวัน การพักผ่อนในเวลากลางคืน ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ และไม่ปล่อยเวลาให้กับสิ่งที่ไม่มีความค่า ในการแบ่งประเภทและการกำหนดเวลาของการละหมาดโดยละเอียดนั้นชี้ให้เห็นว่าอิสลามให้ความสำคัญกับเวลา เพราะเวลาคือชีวิตของมนุษย์ ในวันหนึ่งมนุษย์ควรต้องแบ่งเวลาอย่างละเอียดในสิ่งที่เกี่ยวกับตัวเขา เช่น ทำอิบาดะฮ์ ทำงาน และเวลาที่ต้องการพักผ่อน การจัดระเบียบเช่นนี้ก็เป็นหน้าที่หนึ่งของมนุษย์ เหมือนหน้าที่อื่น ๆ ที่เขาต้องปฏิบัติต่ออัลลอฮุ ด้วยการให้ความสำคัญกับอิบาดะฮ์ต่าง ๆ และจัดระเบียบเวลาเพื่ออิบาดะฮ์เหล่านั้น

เป็นที่ประจักษ์ชัดแก่ผู้ที่มีปัญญาทุกคนแล้วว่า บทบัญญัติและแนวปฏิบัติต่าง ๆ เกี่ยวกับจริยธรรมในสมัยของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม ผ่านการถ่ายทอดจากชีวิตประวัติของท่านมีส่วนอย่างมากที่ทำให้สังคมเกิดความสัมพันธ์ที่ดีและความสมัครสมานสามัคคี เป็นสังคมที่รักท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม และรักบทบัญญัติของอัลลอฮุ สุขหानะฮ์ฮุวะตะอาลา

¹ มุสนัด อิมาม อะหมัด, เล่ม 5 หน้า 428 จากรายงานของมะหฺมูด บิน ละบีด อัล-อันศอรียฺ เราะฮ์ฎียัลลอฮุอันฮุ

² อับู บักร์ อัล-ญะฮารีญียฺ, มินฮายัจ อัล-มุสลิม, หน้า 170 และอับนุ กุดามะฮ์ อัล-มักดิสียฺ, มุคตะศ็อร มินฮายัจ อัล-กอดีดีน, หน้า 234

³ เศาะฮีหฺ มุสลิม, กิตาบ ศิฟะฮุ อัล-กียามะฮุ วั อัล-ญันนะฮุ วั อัน-นาร, บาบ ลัน ยัดคูละ อัล-ญันนะฮุ บี อะมะลียุ, เล่ม 8 หน้า 139

⁴ เศาะฮีหฺ มุสลิม, กิตาบ ศิฟะฮุ อัล-กียามะฮุ วั อัล-ญันนะฮุ วั อัน-นาร, บาบ ลัน ยัดคูละ อัล-ญันนะฮุ บี อะมะลียุ, เล่ม 8 หน้า 139

พวกเขามีความพร้อมที่จะทำศึกสงครามตามคำสั่งของท่านนบี คือลัลลอฮุอะลียะฮิวะสัลลัม จนในที่สุด ได้มีคำสั่งอนุญาตจากอัลลอฮุให้พวกเขาทำสงครามเพื่อปกป้องสัจธรรมและกีดกันความอธรรมที่กำลังประสบอยู่ เพื่อให้ประจักษ์ถึงกำลังความสามารถที่บรรดาสาวกมีอยู่ และจะได้พัฒนาศักยภาพของกองกำลังให้เข้มแข็งยิ่งขึ้นไปพร้อมกันด้วย อัลลอฮุจึงได้ประทานโองการว่า

﴿ اذْنُ لِلَّذِينَ يُقْتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلَمُوا وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ ﴿٣٩﴾ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا أَنْ يَقُولُوا رَبَّنَا اللَّهُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَهَيَّجَتْ صَوْمِعُ وَبَيْعٌ وَصَلَوَاتٌ وَمَسَاجِدُ يُذَكَّرُ فِيهَا اسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٤٠﴾ الَّذِينَ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَلِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ﴿٤١﴾ ﴾ [الحج: 39-41]

ความว่า “สำหรับบรรดาผู้ที่ถูกโจมตีนั้นได้รับอนุญาตให้ต่อสู้ได้ เพราะพวกเขาถูกข่มเหง และแท้จริงอัลลอฮุ ทรงสามารถที่จะช่วยเหลือพวกเขาได้อย่างแน่นอน บรรดาผู้ที่ถูกขับไล่ออกจากบ้านเรือนของพวกเขา โดยปราศจากความยุติธรรม ไม่มีสาเหตุใดนอกจากเพราะพวกเขา กล่าวว่า อัลลอฮุคือพระเจ้าของเราเท่านั้น และหากว่าอัลลอฮุทรงขัดขวางมิให้มนุษย์ต่อสู้ซึ่งกันและกันแล้ว บรรดาหอสวด และโบสถ์ (ของพวกคริสต์) และสถานที่สวด (ของพวกยิว) และมีสัตว์ทั้งหลายที่พระนามของอัลลอฮุ ถูกกล่าวรำลึกอย่างมากมาย ต้องถูกทำลายลงอย่างแน่นอน และแน่นอนอัลลอฮุจะทรงช่วยเหลือผู้ที่สนับสนุนศาสนาของพระองค์ แท้จริงอัลลอฮุเป็นผู้ทรงพลัง ผู้ทรงเดชานุภาพอย่างแท้จริง บรรดาผู้ที่เราให้พวกเขามีอำนาจในแผ่นดิน คือบรรดาผู้ที่ดำรงการละหมาด และบริจาคซะกาต และใช้กันให้กระทำความดี และห้ามปรามกันให้ละเว้นความชั่ว และบั้นปลายของกิจการทั้งหลายย่อมกลับไปหาอัลลอฮุ” (อัล-หัจญ์ : 39-41)

หลังจากนั้น อัลลอฮุประทานโองการในซูเราะฮ์ อัล-อันฟาล ซึ่งเป็นที่รู้จักในนาม “ซูเราะฮ์ อัล-กิตาด” (บทว่าด้วยการสู้รบ) ในซูเราะฮ์นี้พระองค์ทรงบัญญัติเรื่องที่สำคัญยิ่ง นั่นคือเรื่องการสู้รบ และได้มีโองการประทานมาอย่างต่อเนื่องในการส่งเสริมให้พัฒนาศักยภาพและการเตรียมความพร้อมของบรรดามุสลิมในด้านนี้ อัลลอฮุตรัสว่า

﴿ وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهَبُونَ بِهِ ۚ عَدُوُّ اللَّهِ وَعَدُوُّكُمْ وَآخَرِينَ مِنْ دُونِهِمْ لَا تَعْلَمُونَهُمُ اللَّهُ يَعْلَمُهُمْ ۚ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تَظْلَمُونَ ﴿٦٠﴾ ﴾ [الأنفال: 60]

ความว่า “และพวกเจ้าจงเตรียมความพร้อมไว้สำหรับต่อสู้ป้องกันพวกเขา ตามที่พวกเจ้าสามารถกระทำได้ อันได้แก่กำลังอย่างหนึ่งอย่างใด และการเตรียมมผูกม้าไว้ โดยที่พวกเจ้าทำให้ศัตรูของอัลลอฮุและศัตรูของพวกเจ้าหวั่นเกรงด้วยสิ่งนั้น รวมทั้งจำพวกอื่น ๆ นอกเหนือจากพวกเขา ซึ่งพวกเจ้ายังไม่รู้จักพวกเขา อัลลอฮุทรงรู้จักพวกเขาดี

และสิ่งที่พวกเจ้าบริจาคนั้นในหนทางของอัลลอฮ์นั้น ไม่ว่าจะ เป็นสิ่งใดก็ตาม พวกเจ้าจะได้รับการตอบแทนในสิ่งนั้นโดยครบถ้วน โดยที่พวกเจ้าจะไม่ถูกอธรรม” (อัล-อันฟาล : 60)

โองการอัลกุรอานได้กล่าวถึงผลตอบแทนอันประเสริฐของผู้ที่จบชีวิตลงเพื่อปกป้องศาสนาของอัลลอฮ์ว่า
﴿ وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزُقُونَ ﴿۱۶۹﴾ فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ
وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿۱۷۰﴾ [آل عمران: 169-170]

ความว่า “และเจ้าอย่าได้คิดเป็นอันขาดว่าบรรดาผู้ที่ถูกฆ่าในหนทางของอัลลอฮ์นั้นตายไปแล้ว หามิได้ พวกเขายังมีชีวิตอยู่ ณ พระเจ้าของพวกเขา ในสภาพที่ได้รับปัจจัยยังชีพ พวกเขารู้สึกปลาบปล้ำต่อความกรุณาอย่างล้นพ้นของอัลลอฮ์ที่ประทานให้แก่พวกเขา และพวกเขาจะแจ้งข่าวดีแก่บรรดาผู้ที่มาหลังจากพวกเขาว่า ไม่มีความกลัวใด ๆ และอย่าได้เสียใจเลย” (อาล อิมรอน : 169-170)

และบางโองการได้กล่าวถึงความสำคัญของการต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮ์ ที่มีได้เป็นการละเมิดรุกรานผู้อื่นว่า

﴿ وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُقْتُلُونَكُم وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿۱۹۰﴾ [البقرة: 190]

ความว่า “และพวกเจ้าจงต่อสู้ในทางของอัลลอฮ์ กับบรรดาผู้ที่ทำร้ายพวกเจ้า และจงอย่ารุกราน แท้จริง อัลลอฮ์ไม่ทรงชอบบรรดาผู้รุกราน” (อัล-บะเกาะเราะฮ์ : 190)

ต่อมาบทบัญญัติเกี่ยวกับการทำสงครามกับบรรดาผู้ตั้งภาคีและบรรดาผู้ปฏิเสธได้มีมาอย่างต่อเนื่องตลอด ระยะเวลาที่ ท่าน น บีมี่ ชี วิ ต อ ยู ้ จนบรรดานักปราชญ์ได้ให้ความสำคัญกับบัญญัติเรื่องนี้และมีการประพันธ์หนังสือเกี่ยวกับการทำสงครามเป็นการ เฉพาะ ทั้งนี้เพื่อที่จะให้ความกระจ่างแก่ผู้แสวงหาความรู้ทุกคนได้ทำความเข้าใจ¹

การสถาปนากองทัพในสมัยของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม ทำขึ้นอย่างง่าย ๆ เป็นระเบียบ มีความเข้มแข็ง ส่วนใหญ่แล้วเป็นการเตรียมความพร้อมโดยส่วนตัว ซึ่งท่านนบีเองก็ได้เลือกเอากลยุทธ์และวิธีการที่ดีที่สุดในการเตรียมกองกำลังของท่าน นั่นคือการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องของกองกำลังที่ท่านได้ส่งออกไปลาดตระเวนจากนครมะดีนะฮ์ โดยได้จัดกองกำลังออกเป็นหน่วยต่าง ๆ ตามเป้าหมาย รูปแบบ และแต่งตั้งหัวหน้าที่ทำหน้าที่แตกต่างกันออกไป บ้างก็ทำหน้าที่ฝึกสอน บ้างก็เป็นหน่วยออกรบ บ้างก็เป็นหน่วยที่คอยบันทึกกองกำลังของศัตรู แต่ละหน่วยมีหน้าที่ไม่เหมือนกัน แต่ก็มีเป้าหมายเดียวกัน ซึ่งจะช่วยในการฝึกฝน

¹ ดู กอริกีศ เหาวาด, มะศอดีร อัต-ตุรอซ อัล-อัศกะรีย์ อันดะ อัล-อะร็อบ, แบกแดด : อัล-มุญัมมะฮ์ อัล-อิลมีย อัล-อิรอกี, ฮ.ศ.1402, สามเล่ม

- ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จะเลือกบุคคลให้ปฏิบัติหน้าที่ซึ่งมีความเหมาะสมในการนำทัพ แม้ว่าจะมีผู้อื่นที่เข้ารับอิสลามก่อนเขา หรืออาจจะมีอายุมากกว่าเขาก็ตาม ท่านเคยแต่งตั้งบุคคลหนึ่งเป็นหัวหน้าทั้งทีในจำนวนนั้นยังมีบุคคลอื่นที่อาจจะประเสริฐกว่าเขาก็ตาม ทั้งนี้ เพราะพิจารณาแล้วว่าเขามีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการทำสงครามมากกว่า¹
- ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จะไม่บังคับมุสลิมคนใดในการเข้าร่วมสมทบกองกำลังทหาร แต่ท่านจะพูดโน้มน้าวให้พวกเขารักการต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮ์ทั้ง ด้วยชีวิตและทรัพย์สิน โดยที่ ท่าน จะ ทำ เป็น แบบ บอ ย่าง และจะย้าเตือนให้พวกเขารับผิดชอบต่อผลตอบแทนของอัลลอฮ์ที่จะให้แก่บรรดามุญาฮิดีน นักต่อสู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตอบแทนแก่บรรดาผู้ที่เสียชีวิตในการปกป้องศาสนา จึงทำให้เหล่าทหารของท่าน เป็น ทหาร ที่มี จิต วิ ญ ญา ณ สูง สุด บน หน้า แผ่น ดิน มี เป้าหมาย อัน สูงส่ง มีความเมตตาต่อชาวโลกมากกว่าเหล่าทหารอื่นใด และมีจิตสำนึกสูงยิ่งในการปฏิบัติภารกิจอันสำคัญนี้
- เหล่าทหารของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ทั้งหมดทำหน้าที่ด้วยความสมัครใจ มีความเชื่อมั่นในการทำศึกสงครามพร้อมกับท่าน ไม่รอคอยสิ่งตอบแทน หรือค่าจ้างใด ๆ ในโลกนี้ แต่แต่ละคนจะเตรียมความพร้อมด้วยตนเอง ทั้งอาวุธและเสบียงที่จำเป็นในการทำสงคราม ด้วยหวังความพึงพอพระทัยของอัลลอฮ์ แต่แต่ละคนจะปฏิบัติภารกิจตามความสามารถของตนเอง บางคนเป็นทหารม้า และบางคนเดินเท้า บางคนเป็นนักแม่นธนูและบางคนถือธงรบ บางคนเป็นกองหน้า และบางคนบริการน้ำดื่ม และหน้าที่อื่น ๆ ที่ช่วยกันปฏิบัติเพื่อเติมเต็มในการสงครามกับข้าศึก ต่างมีความทุ่มเทพร้อมที่จะเสียสละในหนทางของอัลลอฮ์ และแสวงหาความโปรดปรานของพระองค์ และต่างรู้ดีว่าการหนีศึกเป็นความผิดอย่างมหันต์ อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

﴿ وَمَنْ يُؤَلِّمْ يَوْمَئِذٍ دُبرَهُ إِلَّا مَتَحَرِّفًا لِقِتَالٍ أَوْ مُتَحَرِّفًا إِلَىٰ فِتْنَةٍ قَدْ بَاءَ بِغَضَبٍ مِّنَ اللَّهِ وَمَا لَهُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٦﴾

[الأَنْفَال: ١٦] ﴿

ความว่า “ และใครก็ตามที่หันหลังของเขาหนีจากศัตรูในวันนั้น นอกเสียจากผู้ที่ถอยไปเพื่อเปลี่ยนที่ทำการสู้รบหรือผู้ที่ไปร่วมกับอีกกลุ่มหนึ่งเท่านั้น แน่แน่นอน เขาย่อมนำความกริ้วโกรธจากอัลลอฮ์กลับไป และที่อยู่ของเขาคือนรกญะฮันนัม และเป็นบันปลายที่เลวร้ายยิ่ง” (อัล-อันฟาล : 16)

นอกเหนือจากที่ว่า โดยทั่วไปการจัดหางบประมาณเพื่อออกรบต้องเป็นความรับผิดชอบส่วนตัวแล้ว พระองค์อัลลอฮ์ก็ยังได้กระตุ้นให้มีการออกค่าใช้จ่ายเพื่อบริจาคนับสนุนเหล่านักรบอีกด้วย และส่งเสริมให้เสียสละทรัพย์และชีพเพื่อการนี้

¹ ดูงานเขียนของอิบน์ ดุยมียะฮ์ ในหนังสือ อัล-สียาสะฮ์ อัช-ชัรียะฮ์ ฟิ อัล-ลาฮ์ อัล-รอฮียะฮ์ อัร-เราะฮียะฮ์ ในหัวข้อ การเลือกบุคคลที่ดีกว่า หน้า 25

บ ร ร ด า ผู้ ช้ ด ส น แล ะ ผู้ เ ตี น ท า ง
หากพวกเจ้าศรัทธาต่ออัลลอฮ์และสิ่งที่เราได้ประทานลงมาแก่บ่าวของเรา
ในวันแห่งการจำแนกกระหว่างการศรัทธาและการปฏิเสธ คือวันที่สองฝ่ายเผชิญกัน
และอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงเดชานุภาพเหนือทุกสิ่งทุกอย่าง” (อัล-อันฟาล : 41)

﴿ فُلُكُوا مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٦٩﴾ [الأنفال: 69]

ความว่า “ดังนั้น พวกเจ้าจงบริโภคสิ่งที่อนุมัติและเป็นสิ่งที่ดี จากทรัพย์ที่พวกเจ้าได้มาจากการทำศึก
และพึงยำเกรงอัลลอฮ์เถิด แท้จริงอัลลอฮ์นั้นคือผู้ทรงอภิเษก ผู้ทรงเอ็นดูเมตตาเสมอ” (อัล-อันฟาล
: 69)

ส่ า ห ร้ บ ทรัพย์ ที่ ไ้ ต้ มา โด ย ก า ร ย อ ม จ้ า น น ข อ ง ศั ต รู
และไม่มีการนองเลือดนั้นบัญญัติกล่าวไว้ในอัลกุรอานว่า

﴿ مَا قَطَعْتُمْ مِّن لَّيْنَةٍ أَوْ نَرَكْتُمْوهَا قَائِمَةً عَلَىٰ أُصُولِهَا فَبِإِذْنِ اللَّهِ وَلِيخِزِيَ الْفَاسِقِينَ ﴿٧٠﴾ وَمَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنْهُمْ فَمَا
أَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِن خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ وَلَكِنَّ اللَّهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهُ عَلَىٰ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٧١﴾ مَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَىٰ
رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَىٰ فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ كَيْ لَا يَكُونَ دُولَةَ بَيْنِ الْأَغْنِيَاءِ
مِنْكُمْ وَمَا أَتَاكُمْ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٧٢﴾ [الحشر: 70-72]

ความว่า “ต้นอินทผลัมที่ไม่ว่าพวกเจ้าจะโค่นให้ล้มหรือปล่อยให้มันยืนไว้บนรากของมันนั้น
ทั้งหมดล้วนด้วยการอนุมัติของอัลลอฮ์ และเพื่อพระองค์จะทำให้บรรดาผู้ฝ่าฝืนได้รับความอับยศ
และสิ่งใดที่อัลลอฮ์ทรงให้ในปีของพระองค์ยึดมาได้จากพวกเขา (ชาวยิว)
ซึ่ง พวก เจ้า มิ ไ้ เหน็ด เหนื่อ ย ดั ว ย ก า ร ชี ม้ า ห รื อ ชี อู ส อ อ ก ไป
แต่อัลลอฮ์ทรงให้บรรดาในปีของพระองค์มีอำนาจเหนือผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์
แล ะ อัล ล อ ฮ์ เ ป็ น ผู้ ท ร ง อ า นุ ก า พ เหนือทุกสิ่งทุกอย่าง
และสิ่งใดที่อัลลอฮ์ทรงให้ในปีของพระองค์ยึดมาได้จากชาวเมือง (ผู้ปฏิเสธ)
ยอมเป็นสิทธิ์ของอัลลอฮ์และในปี เป็นกรรมสิทธิ์ของญาติสนิท เด็กกำพร้า ผู้ขัดสน และผู้เดินทาง
เพื่อ มัน จะ มิ ไ้ ห มุ น เเวีย น อ ยู่ ใน ระ ห ว่ า ง ผู้ มั่ง มี ข อ ง พ ว ก เจ้า เ้า นั้น
และอันใดที่ในปีได้สั่งให้พวกเจ้าก็จงยึดถือปฏิบัติ และอันใดที่ท่านได้ห้าม พวกเจ้าก็จงละเว้นเสีย
พวกเจ้าจงยำเกรงอัลลอฮ์เถิด แท้จริงอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงลงโทษอย่างสาหัส” (อัล-หัจร์ : 5-7)

ก า ร จั ด ส ร ร ก า ชี ใน ส มั ย ข อ ง ท่ า น อู มั ร แล ะ ใน ส มั ย ต่ อ ๆ มา
ได้ยึดตามหลักการเดียวกับทรัพย์เชลยที่ไม่มี การนองเลือด กล่าวคือ จะจัดสรรงบประมาณในโครงการต่าง ๆ
ที่เกิดประโยชน์แก่ปวงชนโดยรวม ภายใต้การพิจารณาอนุมัติของเคาะลีฟะฮ์ ด้วยความยุติธรรม

บรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม หมั้นฝึกซ้อมการใช้อาวุธเป็นเนืองนิจ เพื่อสนองตามนโยบายของท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านเองก็จะมาร่วมฝึกซ้อมพร้อมกับพวกเขา โดยเฉพาะอย่างยิ่งวันที่มีการซ้อมยิงธนู ซึ่งในบางครั้งพวกเขาจะฝึกซ้อมกันตลอดทั้งวัน³

ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ชี้แจงเกี่ยวกับความสำคัญของการฝึกซ้อมว่า “การละเล่นทุกชนิดของคนผู้หนึ่งนั่นถือว่าไร้สาระ เว้นแต่การยิงธนู การฝึกขี่ม้า และการหยอกล้อกับภรรยา” และท่านกล่าวว่า “ผู้ใดเจตนาละทิ้งการยิงธนูด้วยความรังเกียจหลังจากที่เขาได้เรียนรู้มาแล้ว ถือได้ว่าเขาได้ปฏิเสธต่อความโปรดปรานที่ได้ร่ำเรียนมา”⁴

เราพอจะพูดได้ว่าระบบทหาร ตลอดจนการเตรียมกองกำลัง กองทัพ และการจัดเตรียมอาวุธในสมัยของท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม นั้น ครอบคลุมถึงโครงสร้างกำลังพล และยุทธวิธีพิเศษต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างค่ายทหาร และป้อมปราการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ชาวอันศอรได้ก่อสร้างป้อมปราการไว้หลายแห่งภายในเมือง สำหรับปกป้องเหล่าสตรี เด็ก ๆ และผู้ที่มีได้เป็นนักรบ เพื่อว่าศัตรูได้จู่โจมเข้ามายังเมืองมะดีนะฮ์ เช่น ป้อม ฟารุ⁵ และอื่น ๆ เนื่องจากว่าเมืองมะดีนะฮ์ไม่มีกำแพงที่จะปกป้องจากการรุกรานของศัตรู จึงจำเป็นต้องหันมาใช้หลุมหลบภัย และป้อมปราการ เป็นต้น ซึ่งชาวยิวในเมืองมะดีนะฮ์เองก็มีป้อมไว้สำหรับป้องกันตัวอยู่มากมาย แต่ท่านนบีก็มีชัยชนะเหนือพวกเขา ทั้งที่ป้อมปราการของพวกเขามีความแข็งแรงมากก็ตาม อัลลลอฮุตรัสว่า

﴿ هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ دِيَارِهِمْ لِأَوَّلِ الْحَشْرِ مَا ظَنَنْتُمْ أَنْ يَخْرُجُوا وَظَنُّوا أَنَّهُمْ مَانِعُكُمْ خَصُونَهُمْ مِنَ اللَّهِ فَأَنزَلْنَاهُمْ مِنْ اللَّهِ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ يُخْرِبُونَ بُيُوتَهُمْ بِأَيْدِيهِمْ وَأَيْدِي الْمُؤْمِنِينَ فَاعْتَبِرُوا يٰٓأُولِيَ الْأَبْصَارِ ﴿١٢﴾ [الحشر: 12]

ค ว า ม ว่า
“พระองค์เป็นผู้ทรงให้บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาในหมู่ชาวยิวออกจากบ้านเรือนของพวกเขา เป็นครั้งแรกของการถูกไล่ออกเป็นกลุ่ม ๆ พวกเจ้ามิได้คาดคิดกันเลยว่าพวกเขาจะออกไป (ในสภาพเช่นนั้น) และพวกเขาเองก็คิดว่า แท้จริงป้อมปราการของพวกเขานั้นจะป้องกันพวกเขาให้รอดพ้นจากการลงโทษของอัลลลอฮ์ได้

¹ ตารีก อัญญาอะบะรียะ, เล่ม 3 หน้า 187

² อัล-สะคอวียะ, อัล-เกาล์ อัด-ตาม, แผ่นที่ 93

³ ดู อัล-สะคอวียะ, อัล-เกาล์ อัด-ตาม, แผ่นที่ 82, อับดุลอะซีซ อัล-อุมะรียะ, อัล-หิริฟ วะ อัล-คินาอาต ฟิ อัล-หิญาซ ฟิ อัล-อัศร์ อัน-นะบะรียะ, หน้า 218

⁴ สุนัน อัด-ดารีมี, เล่ม 2 หน้า 205, สุนัน อัด-ติรมิซียะ, เล่ม 4 หน้า 174, อิบน์ อัล-กัอยยิม, อัล-ฟุรุษียะฮ์, หน้า 20

⁵ อิบน์ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะรียะฮ์, เล่ม 3 หน้า 228, อัล-ฟัยรูซ อะบาดี, อัล-มะฆอนิม อัล-มุญบะฮ์, หน้า 39, ดูรายละเอียดป้อมต่าง ๆ พวกนี้ใน อะห์มัด บิน อับดุลหะมีด อัล-อับบาดี, อุมตะฮ์ อัล-อัคบาร์, หน้า 232-437, และ อับดุลอะซีซ กะอูกี, มะอาลิม อัล-มะดีนะฮ์ อัล-มุเนาเวเราะฮ์ ฟิ อัล-อิมาระฮ์ วะ อัด-ตารีก, ภาคที่สามว่าด้วยกำแพง ประตู ป้อม และหอคอย เล่ม 1 หน้า 175, ตำราเล่มนี้ของท่านเป็นเหมือนสารานุกรมที่น่าสนใจมาก

แต่การลงโทษของอัลลอฮ์ได้มีมายังพวกเขาโดยมิได้คาดคิดมาก่อนเลย และพระองค์ทรงทำให้ความหวาดกลัวเกิดขึ้นในจิตใจของพวกเขา โดยพวกเขาได้ทำลายบ้านเรือนของพวกเขาด้วยน้ำมือของพวกเขาเอง และด้วยน้ำมือของบรรดาผู้ศรัทธา จงยึดเอามาเป็นบทเรียนเถิด โอ้ผู้ที่มีสติปัญญาทั้งหลายเถย” (อัล-หัชร์ : 2)

และพระองค์ตรัสถึงยิววันนี้ กุร็อยเซาะฮ์ว่า

﴿ وَأَنْزَلَ الَّذِينَ ظَاهَرُوهُمْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ صَيَاصِيهِمْ وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ فَرِيقًا تَفْتَلُونَ وَآخَرِينَ لَا يَمَسُّونَ فَرِيقًا ۗ ﴾ [الأحزاب: 26]

ความว่า “และพระองค์ทรงทำให้พวกยิวเผ่าบনীกุร็อยเซาะฮ์ที่ได้ช่วยเหลือพวกมุชริกีน ต้องลงมาจากป้อมที่มั่นของพวกเขา และทรงบรรจุความหวาดกลัวไว้ในจิตใจของพวกเขา พวกเจ้าประหารชีวิตของพวกเขาไปส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งพวกเจ้าก็ได้จับเป็นเชลย” (อัล-อะห์ซาบ : 26)

เมื่อครั้งที่ชาวกุร็อยซ์และพันธมิตรได้ยกกองทัพโจมตีเมืองมะดีนะฮ์ ท่านซัลมาน อัล-ฟาริสีย์ ได้แนะนำให้ทำการขุดคูรอบเมืองมะดีนะฮ์ เมื่อท่านนบีได้ศึกษาภูมิประเทศของเมืองแล้ว จึงได้กำหนดบริเวณที่จะทำการขุดคูเพื่อป้องกันจากการบุกรุกของเหล่าศัตรูพันธมิตร¹

รัฐของท่านนบี คือลัลลลอฮ์อะลยฮิวะลัลลัม และสันติภาพสากล

รัฐอิสลามภายใต้การนำของท่านนบี คือลัลลลอฮ์อะลยฮิวะลัลลัม ได้ก่อตั้งบนฐานแห่งสันติภาพที่มอบให้แก่ประชากรทุกหมู่เหล่าที่อาศัยอยู่ใต้ธงนี้ ไม่ว่าจะเป็นมุสลิมหรือไม่ก็ตาม ทุกคนจะได้รับความยุติธรรม ความปลอดภัย และจะได้รับการปกป้องจากการรุกราน รัฐอิสลามได้แผ่ขยายออกไปอย่างต่อเนื่องครอบคลุมคาบสมุทรอาหรับ และได้มีความสัมพันธ์กับเผ่าต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ และมีสัมพันธ์กับรัฐอื่น ๆ ที่อยู่ใกล้เคียง

ท่านนบี คือลัลลลอฮ์อะลยฮิวะลัลลัม มีความรอบรู้เกี่ยวกับสภาพบ้านเมืองที่ใกล้เคียงเป็นอย่างดี ด้วยเหตุนี้ท่านจึงเลือกเมืองเอธิโอเปียให้บรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่านหลบภัยไปอาศัย ณ เมืองแห่งนั้น อันเนื่องจากท่านทราบถึงกฎหมายบ้านเมือง นิสัยใจคอของประชาชน และกษัตริย์ของเมืองนี้เป็นอย่างดี

¹ ดูหัวข้อสงครามอะห์ซาบจากหนังสือเล่มนี้ และ ดู อับดุลอะซีซ อัล-อุมะรีย, อัล-หิร็อฟ วะ อัล-ศินาอาต ฟี อัล-หิญาซ ฟี อัล-อัคร อัน-นะบะเวีย, หน้า

ท่านบอกว่า “ที่เมืองเอธิโอเปียปกครองโดยกษัตริย์ซึ่งให้ความยุติธรรมแก่ทุกคน ไม่มีใครที่จะถูกรังแกภายใต้การปกครองของเขา”¹

และการที่ท่านบี ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เข้าไปเผยแพร่อิสลามแก่ชนเผ่าต่าง ๆ ก่อนที่จะอพยพไม่ว่าที่เมืองมักกะฮฺเอง หรือในตลาด ในช่วงเทศกาลหัจญ์ และฤดูกาลต่าง ๆ ที่ท่านได้ออกไปเผยแพร่ในคาบสมุทรอาหรับ² เป็นสิ่งยืนยันว่าท่านมีความสัมพันธ์อันดีกับภายนอก และหลังจากการอพยพสู่เมดินะฮฺท่านก็ได้ส่งสารไปยังกษัตริย์ จอมทัพ และหัวหน้าเผ่าต่าง ๆ รวมทั้งกษัตริย์เปอร์เซีย และกษัตริย์โรมัน³ โดยเรียกร้องเชิญชวนพวกเขาสู่อิสลามอย่างชัดเจนว่า “ขอความสันติจงประสบแด่ผู้ที่นับมรับสัจธรรมนำทาง” ซึ่งคำว่า “สันติภาพ” เป็นคำเริ่มต้นของสารทุกฉบับที่ท่านส่งออกไป ท่านเองได้บอกกับบรรดาเศาะหาบะฮฺของท่านเสมอว่าการเรียกร้องของท่านจะแผ่กระจายไปทั่วทุกสถานที่ เช่นเดียวกับที่แสงของกลางวันและกลางคืนได้เข้าไปถึงนั้นแสดงว่าสารของท่านเป็นสากล อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٠٧﴾ [الانبیاء: 107]

ความว่า “และเราได้ส่งเจ้ามาเพื่ออื่นใด เว้นแต่เพื่อเป็นความเมตตาแก่ชาวโลก” (อัล-อัมบิยาฮ์ : 107)

ผู้ใดที่พิจารณาถึงเนื้อหาสารของท่านบี ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ที่ได้ส่งไปยังเจ้าเมืองต่าง ๆ เขาจะเห็นถึงวิสัยทัศน์อันกว้างไกลของท่าน และเห็นถึงความมุ่งมั่นของท่านที่จะแผ่สันติภาพแก่ชาวโลก⁴ และจะเห็นว่าบทบัญญัติและระเบียบการที่อัลลอฮฺและนบีของพระองค์ได้วางไว้ล้วนแต่จะเป็นสันติภาพแก่ทุกหมู่เหล่า แม้ว่าพวกเขายังมียอมรับอิสลามก็ตาม เพียงแค่พวกเขาต้องไม่ทำร้ายมุสลิม หรือจะต้องไม่ขัดขวางผู้คนจากการรับฟังคำสอนอิสลาม และก็ไม่กีดกันพรรคพวกของเขาหากคนเหล่านั้นเลือกที่จะตามอิสลาม นี่คือนโยบายที่ระหว่างประเทศในสมัยของท่านบี ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม⁵

มุ ม ม อ ง ใน ก า พ ร ว ม ต่ อ โ ล ก แล ะ ค ว า ม ส ัม พ ัน ธ์ ที่ มี ใ ห้ ต ้อง ว า ง อ ยู่ บ น พ ื้ น ส ฐ า น แห่ ง ส ัน ตี ก า พ แล ะ แผ ่ ส า ร อี ส ล า ม ก ่ ะ ช า ว โ ล ก ใ ห้

¹ ดูหัวข้อ การอพยพไปยังเมืองเอธิโอเปีย จากหนังสือเล่มนี้

² ดูหัวข้อ การเสด็จออกของท่านบี ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม แก่เผ่าต่าง ๆ จากหนังสือเล่มนี้

³ ดูหัวข้อ สารของท่านบี ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม แก่กษัตริย์และหัวหน้าเผ่า จากหนังสือเล่มนี้

⁴ อิบน์ อัล-ญะฮิษ, *เราะฮะฮาลิล วะ รุสุล เราะฮะฮาลิลลาฮฺ อิลละ อัล-มุญก วะ อัล-อัครอฟ*, ศึกษาวเคราะห์โดย มุหัมมัด อับดุลเราะฮีม, ตะมัสกัส : ดาร์ สะอูด อัล-ดีน, ฮ.ศ.1418, อัล-คอลลิตี, เศาะลาห์ อับดุลฟิตตาด, *อรั-เราะฮูล อัล-มุบัลลิม ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม*, ตะมัสกัส : ดาร์ อัล-เกาะลิม, ฮ.ศ.1418, หน้า 9-12

⁵ ดู อับดุลวะฮาบ กิลชียะฮฺ, *อัส-ซารู อัล-ดูวะลีฟี อะฮ์ดี อรั-เราะฮูล ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม*, เบรุต : ดาร์ อัล-อิลม์ ลี อัล-มะลาเยิน, ค.ศ.1984

ต้องไม่ตีตัวออกห่างจากสังคมมนุษย์ และต้องเห็นความสำคัญที่จะต้องปฏิสัมพันธ์กับสังคม¹ ด้วยการสอนคุณธรรมความดี จริยธรรมที่ดี และสันติภาพที่อิสลามนำมาสั่งสอน² และสามารถอยู่ร่วมกับผู้เห็นต่างกันในเรื่องศาสนาได้ โดยยึดหลักสิทธิมนุษยชนสำหรับทุกคน ซึ่งรวมถึงการจัดเก็บชะกาตจากบรรดามุสลิม และจัดเก็บภาษีจากผู้ที่มีไช่มุสลิมที่อาศัยอยู่ในรัฐอิสลาม ดังนั้นผู้ใดไม่ยอมจ่ายชะกาตก็ถือว่าฝ่าฝืนกฎระเบียบและบัญญัติของศาสนา เช่นเดียวกับผู้ที่ไม่ยอมจ่ายภาษี พร้อมกันนี้ก็ต้องช่วยกันสนับสนุนในการขจัดความอธรรม และส่งเสริมเศรษฐกิจระหว่างเผ่าต่าง ๆ ที่ใกล้เคียง ให้ความปลอดภัยแก่กองคาราวานสินค้า ทำสนธิสัญญาและข้อตกลงขึ้นในระหว่างรัฐ กลุ่ม และชนเผ่าต่าง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนประโยชน์ และการพึ่งพาอาศัยกัน และการน้อมปฏิบัติตามข้อตกลงนั้น ถือเป็นความจำเป็นตามหลักการศาสนา และบัญญัติที่สอดคล้องกับเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ได้ตกลงกันไว้³ มีการประพันธ์หนังสือขึ้นหลายเล่มเกี่ยวกับข้อตกลงและสนธิสัญญาของท่านนบี คือลัลลุลอฮุอะลยฮิวะลัลลัม ซึ่งผู้อ่านสามารถย้อนกลับไปศึกษาเพิ่มเติมเองได้⁴

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 6

² ดู ก็อลอะฮฺ ญี, มุหัมมัด เรวาส, *กิรออะฮฺ สียาสียะฮฺ ลี อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, พิมพ์ครั้งที่ 2, เบรุต : คาร์ อัน-นะฟาอิส, ฮ.ศ.1420, หน้า 304

³ ดู อับดุลวะฮาบ กิลซียะฮฺ, *อัล-ซรัฮฺ อัล-ควะลีเยฮฺ*, หน้า 86

⁴ ดู มุหัมมัด ะมีดูลลอฮฺ, *อัล-วะซาอิก อัล-สียาสียะฮฺ ลี อัล-อะฮฺลฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ วะ อัล-คิลาฟะฮฺ อัล-รอชิดะฮฺ* ว่าด้วยเอกสารสากลในยุคของอิสลาม

การเสียชีวิตของท่านนบี¹

ท่านนบี คือลัลลลอฮูอะลัยฮิวะสัลลัม ได้มาทำหน้าที่สอนวิธีการทำอิบาดะฮ์แก่มวลมนุษย และให้พวกเขาเตรียมความพร้อมสำหรับการกลับไปพบกับอัลลอฮ์ในวันปรโลก ท่านจะเตือนให้ระลึกถึงความตายและการสิ้นสุดของชีวิต ในอัลกุรอานมีคำที่สื่อถึงความตายมากกว่าห้าสิบครั้ง และอัลกุรอานได้เตือนท่านนบีตั้งแต่เริ่มรับหน้าที่เป็นศาสนทูตว่า

﴿وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَىٰ ۗ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰ ۗ﴾ [الضحى: ๕-๖]

ความว่า “และแน่นอน ปรโลกย่อมเป็นการดียิ่งแก่เจ้ามากกว่าโลกนี้ และพระเจ้าอภิบาลเจ้าจะทรงมอบให้แก่เจ้าจนกว่าเจ้าจะพอใจ” (อัลกุฎฮา : 4-5)

อัลกุรอานประกาศอย่างชัดเจนว่า

﴿إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ ۗ ثُمَّ إِنكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ ۗ﴾ [الزمر: ๓๐-๓๑]

ความว่า “แท้จริงเจ้าจะต้องตาย และแท้จริงพวกเขาก็จะต้องตาย หลังจากนั้น ในวันกิยามะฮ์พวกเขาจะถกเถียงกันต่อหน้าพระเจ้าของพวกเขาอย่างแน่นอน” (อัลซุมัร : 30-31)

และได้มีโองการมาตอบโต้ผู้ปฏิเสธศรัทธา ที่รอคอยการตายของท่านนบี คือลัลลลอฮูอะลัยฮิวะสัลลัม ด้วยข้ออ้างแบบคาดเดาว่าการระงับของของท่านจะจบลงพร้อม ๆ กับการการเสียชีวิตของท่าน

﴿وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِّن قَبْلِكَ الْخَلْدَ أَفَإِنَّ مَتَّ فَهُمْ الْخَالِدُونَ ۗ﴾ [الأنبياء: ๓๔]

ความว่า “และเราได้ทำให้บุคคลใดก่อนหน้าเจ้าอยู่ถาวร หากเจ้าตายไปพวกเขาจะมีชีวิตอยู่คงกระพันต่อไปกระนั้นหรือ” (อัลอันบิยาฮ์ : 34)

เรื่องความตายเป็นปกติวิสัยของมนุษย์และสิ่งมีชีวิตทั้งหมด อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَنَبَلُّوكُم بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً وَإِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ۗ﴾ [الأنبياء: ๓๕]

ความว่า “ทุกชีวิตย่อมลิ้มรสความตาย และเราจะทดสอบพวกเขาเจ้าด้วยความชั่วและความดี และพวกเขาจะต้องกลับไปหาเราอย่างแน่นอน” (อัลอันบิยาฮ์ : 35)

¹ อัล-บุคอรีได้ตั้งหัวข้อว่า *กิตาบ อัล-มะฆอซี, บาบ มะร็อย อัน-นะบีย์ คือลัลลลอฮูอะลัยฮิวะสัลลัม วะ วะฟาตฮุ ...* ๗, อิบน์ อับี ชัยบะฮ์, *กิตาบ อัล-มะฆอซี, มา ญวาล ฟี วะฟาต อัน-นะบีย์ คือลัลลลอฮูอะลัยฮิวะสัลลัม*, หน้า 409, มีหนังสือมากมายที่เขียนเกี่ยวกับการตายของท่านนบี คือลัลลลอฮูอะลัยฮิวะสัลลัม เล่มล่าสุด เช่น *อะหฺมัด ญาด, วะฟาต อัล-หะบิบ และ อนุ ตูรอบ อัล-ซอฮิรีย, ฮุซูด อัล-อูฎล บี วะฟาต อัล-เราะฮูด คือลัลลลอฮูอะลัยฮิวะสัลลัม และอื่น ๆ*

และอัลลอฮ์ตรัสไว้ในอีกหลายโองการว่า

﴿كُلٌّ مِّنْ عَلَيْهَا فَإِنَّ ۖ وَيَبْقَىٰ وَجْهَ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ﴿٧٦﴾﴾ [الرحمن: ๒๖-๒๗]

ความว่า “ทุก ๆ สิ่งที่อยู่บนแผ่นดินย่อมแตกดับ และพระพักตร์แห่งพระผู้อภิบาลของเจ้าที่ยิ่งใหญ่และทรงเกียรติเท่านั้นจะยังคงเหลืออยู่ในวันรندر” (อิร-เราะห์มาน : 26-27)

﴿وَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٨﴾﴾ [القصاص: ๘๘]

ความว่า “และเจ้าอย่าวิงวอนขอต่อพระเจ้าอื่นคู่เคียงกับอัลลอฮ์ ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์เท่านั้น ทุกสิ่งย่อมพินาศนอกจากพระพักตร์ของพระองค์ การตัดสินชี้ขาดเป็นกรรมสิทธิ์ของพระองค์ และยังพระองค์ที่พวกเจ้าต้องหวนกลับคืน” (อัล-เกาะศ็อศ : 88)

﴿أَيْنَمَا تَكُونُوا يُدْرِكْكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُّشِيدَةٍ وَإِنْ تُصِيبْهُمْ حَسَنَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَإِنْ تُصِيبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِكَ قُلْ كُلٌّ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ فَمَالِ هُنَّ لِآلِ الْقَوْمِ لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ حَدِيثًا ﴿٧٨﴾﴾ [النساء: ๗๘]

ความว่า “ณ ที่ใดก็ตามที่พวกเจ้าปรากฏตัวอยู่ ความตายก็ย่อมมาถึงพวกเจ้า และแม้ว่าพวกเจ้าจะอยู่ในป้อมปราการอันสูงตระหง่านก็ตาม และหากมีความดีใด ๆ ประสบแก่พวกเขา พวกเขา ก็จะกล่าวว่าสิ่งนี้มาจากอัลลอฮ์ และหากมีความชั่วใด ๆ ประสบแก่พวกเขา พวกเขา ก็จะกล่าวว่า สิ่งนี้มาจากเจ้า จงกล่าวเถิด(มุหัมมัด)ทุกอย่างนั้นมาจากอัลลอฮ์ทั้งสิ้น มีเหตุใดเกิดขึ้นแก่กลุ่มชนเหล่านี้กระนั้นหรือ ที่พวกเขาแทบจะไม่เข้าใจถ้อยคำใด ๆ เลย” (อัน-นีส้าฮ์ : 78)

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวอำลาท่านมูอาซ ขณะที่ท่านจะส่งเขาไปยังประเทศเยเมนว่า “มูอาซเอ๋ย หลังจากปีนี้เจ้าอาจจะไม่ได้เจอฉันอีก แล้วเจ้าอาจจะเดินทางหลุมศพของฉัน และมีสติของฉัน”¹ แล้วท่านมูอาซก็ร้องไห้

ในช่วงขณะที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เตรียมความพร้อมที่จะกลับสู่พระผู้อภิบาลของท่าน อัลกุรอานก็ได้เตรียมความพร้อมให้กับบรรดาเศาะหาบะฮ์และประชาชาติทั้งหมด เพื่อให้ทำใจด้วยความเย็นหยัดมั่นคงอยู่ในศาสนาหลังจากที่ท่านนบีจากไปแล้ว

¹ บันทึกโดยอะหฺมัด ใน อัล-มุสนัด, เล่ม 4 หน้า 210, อัล-อัลบานีย์ วิเคราะห์ว่าเป็นหะดีษเศาะฮีหฺ ใน อัล-ซิลลิละฮ์ อัล-เศาะฮีหะฮ์ หมายเลข 2497

﴿ وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَىٰ عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ ﴿١٤٤﴾ ﴾ [آل عمران: 144]

ความว่า “และมุฮัมมัดนั้นหาใช่คนใดไม่ นอกจากเป็นนบีผู้หนึ่งเท่านั้น ซึ่งบรรดานบีก่อนจากเขาก็ได้ล่วงลับไปแล้ว มาตรฐานว่าเขาตายจากไปหรือเขาถูกฆ่าแล้วละก็ พวกเจ้าคิดที่จะกลับไปสู่วิถีชีวิตแบบเดิมกระนั้นหรือ? และผู้ใดที่หันกลับสู่สภาพเดิมแล้วไซ้รั มั่น ย่อมจะไม่ก่อให้ เกิด ผล ร้าย แก่ อัล ล อ ฮฺ แต่ อย่างไรก็ดี เลย และอัลลฮฺนั้นจะทรงตอบแทนแก่ผู้กตัญญูทั้งหลาย” (อาล อิมรอน : 144)

โครงการนี้ทำให้ท่านอุมม์บักรได้แสดงจุดยืนอย่างหนักแน่นมั่นคงเมื่อตอนที่ท่านนบี คือลลลลฮฺอะลัยฮิอะสสลัม เสียชีวิต ท่านได้อ่านให้ผู้คนฟัง จึงเป็นเหตุทำให้พวกเขาสงบลงและยืนหยัดในที่สุด ท่านนบีได้เล่าให้ท่านหญิงฟาติมะฮฺฟังว่า “ญิบรีลได้มาสอนอัลกุรอานแก่ฉันปีละครั้ง ทว่าในปีที่ท่านได้มาสอนฉันถึงสองครั้ง และฉันคิดว่า อายุขัยของฉันคงใกล้จะสิ้นสุดลงแล้ว”¹

ท่านหญิงอาอิชะฮฺ เราะะฎิยัลลอฮุอันฮยา เล่าว่า ก่อนที่ท่านนบี คือลลลลฮฺอะลัยฮิอะสสลัม จะเสียชีวิต ท่านมักจะกล่าวคำว่า

«سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ.»

(ซุบหานะกัลลฮฺ วะ บิหัมดิกะ อัสตัมฟิรุกะ วะ อะตูปุอิลัยกั)

“มหาบริสุทธิ์ยิ่งแต่พระองค์ โอ้พระผู้อภิบาลแห่งเรา และด้วยการสรรเสริญพระองค์ ข้าขออภัยโทษต่อพระองค์และขอมอบตนกลับสู่พระองค์

ฉันจึงถามท่านว่า ฉันรู้สึกว่าคุณจะกล่าวถ้อยคำที่ดูแปลกไป ท่านกล่าวว่า “มีสัญญาณอะไรบางอย่างที่เกิดขึ้นแก่ประชาชาติของฉันแล้ว เมื่อฉันได้เห็น ฉันจึงกล่าวถ้อยคำนี้”

﴿ إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ﴿١﴾ وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا ﴿٢﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَأَسْتَغْفِرْ لَهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ﴿٣﴾ ﴾ [النصر: 1-3]

ความว่า “เมื่อความช่วยเหลือของอัลลฮฺและการพิชิตได้มาถึงแล้ว เจ้าได้เห็นผู้คนเข้ามาสู่ศาสนาของอัลลฮฺเป็นหมู่ ๆ ดังนั้นจงแช่ซ้อองสดุดีด้วยการสรรเสริญพระเจ้าของเจ้า และจงขออภัยโทษต่อพระองค์เถิด แท้จริงพระองค์นั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษเสมอ” (อัน-นัศร์ : 1-3)²

¹ บันทึกโดยอัล-บุคอรี หมายเลข 3624 และมุสลิมก็ได้บันทึกไว้เช่นกัน

² บันทึกโดยมุสลิม ใน กิตาบ อัล-เศาะลาฮฺ, บาบ มา ยุกอล ฟิ อัล-รูกู วะ อัล-สุญูด, เล่ม 2 หน้า 50 และดู ตัฟสีร์ อิบนิ กะษีร์, สุเราะฮฺ อัน-นัศร์, เล่ม 20 หน้า 2043

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม มักจะอำลาผู้คนอยู่เสมอเมื่อมีการจากลา และในบั้นปลายชีวิตของท่านนั้น ท่านมักจะไปเยี่ยมเยียนหลุมฝังศพบ่อย ๆ ดังที่ท่านได้ไปเยี่ยมหลุมศพนักรบที่อุหุด เสมือนกับว่าเป็นการอำลาพวกเขา¹

เช่นเดียวกับที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม มักจะเข้าเยี่ยมพร้อมกับขออุมมาฮ์ให้แก่ผู้ตายที่สุสาน อัล-ปะกีอ์²

การเจ็บป่วยของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

ช่วงปลายเดือนเศาะฟัรก่อนที่ท่านจะเสียชีวิตประมาณยี่สิบห้าวัน ท่านเริ่มล้มป่วยลง แต่ท่านก็อดทนไม่แสดงออก จนกระทั่งมีเหตุการณ์ที่ทำให้ความเจ็บปวดปรากฏเห็นชัดขึ้นอย่างเปิดเผย หลังจากที่ท่านกลับจากการเยี่ยมเยียนกุโบร๊ะบะกีอ์ในครั้งหนึ่ง ตอนนั้นท่านหญิงอาอิชะฮ์มีอาการปวดศีรษะอยู่นางพรัากล่าวว่า ฉันรู้สึกปวดศีรษะมาก ท่านจึงบอกกับนางว่า “ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ว่าฉันเองก็ปวดศีรษะมากเช่นกัน”³ นางเล่าว่า จากนั้นท่านก็กล่าวขึ้นมาว่า “เธอคิดอย่างไร หากเธอเสียชีวิตก่อนฉัน ฉันจะอาบน้ำศพ ห่อศพ ละหมาดศพ และฝังศพของเธอด้วยตัวฉันเอง” นางกล่าวว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ หากเป็นเช่นนั้น ท่านก็จะกลับไปอยู่ที่บ้านของฉันพร้อมกับภรรยาของท่านบางคนละสิ แล้วท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็ยิ้ม ต่อมาอาการเจ็บปวดของท่านก็ทุเลาลง ท่านก็เปลี่ยนเวรไปยังบ้านของเหล่าภรรยาตามปกติ จนมาถึงเวรของท่านหญิงมัมูนะฮ์ อาการก็กำเริบขึ้น ท่านจึงเรียกเหล่าภรรยาทั้งหมดเข้าพบ และขออนุญาตพวกนางเพื่อที่จะพักผ่อนอาการป่วยที่บ้านของฉัน ซึ่งทั้งหมดก็อนุญาตให้กับท่าน⁴

มีรายงานจากอุมมุ อัล-ฟัฎล์ บินตุ อัล-หาริษ เล่าว่า ฉันได้ยินท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม อ่านสุเราะฮ์ อัล-มูรซะลาต ในละหมาดมัฆริบ แล้วท่านไม่ได้ละหมาดนำเราอีกเลย จนกระทั่งอัลลอฮ์ได้เอาชีวิตของท่านกลับไป”⁵ หะดีษของอุมมุ อัล-ฟัฎล์ นี้อาจจะพูดถึงละหมาดมัฆริบในคำคืนที่อาการป่วยของท่านหนักมาก ดังที่ท่านหญิงอาอิชะฮ์ได้กล่าวไว้แล้ว วันนี้น่าจะเป็นวันจันทร์ก่อนที่ท่านจะเสียชีวิตประมาณสองสัปดาห์ ตามที่อุละมาฮ์บางท่านได้กล่าวไว้⁶

¹ อัล-อะดีย์, *เศาะฮีหฺ อัล-สีเราะฮ์*, หน้า 554 และ อิบน์ อุบี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 418

² อัล-อะดีย์, *เศาะฮีหฺ อัล-สีเราะฮ์*, หน้า 553, อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 2 หน้า 662

³ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, *กิตาบ อัล-มะร็อก*, باب *เกาล์ อัล-มะร็อก* อินนี *วะญูอฺ เอวฺ วา วาสาฮ์ เอวฺ อิซด์ะ บิ อัล-วะญูอฺ*, เล่ม 7 หน้า 8, ดูรายงานอื่นๆ ใน *กิตาบ อัล-มะฆอซี*, باب *มะร็อก* อัน-นะบีย์ *ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม วะ วะฟาตฺฮ์*, เล่ม 5 หน้า 142, *กิตาบ อัล-อะห์กาม*, باب *อัล-อิสติคลาฟ*, เล่ม 8 หน้า 125

⁴ อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 643, เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, หมายเลข 4442

⁵ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, *باب มะร็อก* อัน-นะบีย์ *ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม วะ วะฟาตฺฮ์*, เล่ม 5 หน้า 137

⁶ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี อ้างจาก *พัตห์ อัล-บาริ*, เล่ม 16 หน้า 260

เหตุการณ์และรายงานในครั้งนี้นี้กล่าวถึงความประเสริฐของท่านหญิงฟาฏิมะฮ์อย่างชัดเจนว่า เธอได้รับความรู้และทราบอกเล่าจากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เป็น การ เฉพาะ ว่า เธอ เป็น หัว หน้า ของ เหล่า สตรี ใน สว น ส ว ร ร ค์ ในขณะที่ท่านหญิงอาอิชะฮ์เองก็มีความสัจจะในการถ่ายทอดคำบอกเล่าของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในขณะที่ นาง กำลัง พู ด ถึง ความ ประ เส ริ ฐ ของ ท่าน ห นึ่ง ฟา ตี ม ะ ฮ์ นี้คือหลักฐานที่ยืนยันถึงความสัมพันธ์อันเหนียวแน่นระหว่างมารดาแห่งศรัทธาชนกับอะฮ์ลุลบัยต์/ครอบครัวของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม คนอื่น ๆ จะได้เห็นได้ว่าตัวบทหะดีษที่กล่าวถึงความประเสริฐของท่านหญิงฟาฏิมะฮ์และท่านอะลี้นั้น ส่วนใหญ่แล้วเป็นการรายงานโดยท่านหญิงอาอิชะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮา

การที่ ท่าน น บี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้มานอนพักรักษาอาการป่วยที่บ้านของท่านหญิงอาอิชะฮ์นั้น น่าจะมีเหตุผลและข้อดีมากมาย นอกเหนือจากความอบอุ่นที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม สัมผัสได้เมื่อได้อยู่กับนาง ตัวนางเองก็เป็นภรรยาที่ถ่ายทอดวณะของท่านนบีมากที่สุดในวันปลายชีวิตของท่าน

และความพิเศษอีกอย่างของท่านหญิงฟาฏิมะฮ์ ก็คือ ขณะที่อาการของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมหนักขึ้น นางเปรยขึ้นว่า โอ้ ดูช่างทรมาณเหลือเกิน พ่อจ๋า ท่านจึงปลอบใจนางว่า “หลังจากวันนี้พ่อของเธอจะไม่ทรมาณอีกแล้ว”¹

ท่านหญิงอาอิชะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮา ได้รายงานอีกว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้พูดในช่วงที่ท่านเจ็บป่วยว่า “หากจะมีสหายของฉันบางคนอยู่ด้วยที่นี่น่าจะเป็นการดีมากเลย” เราจึงถามท่านว่า จะเป็นการดีไหม หากเราไปเรียกท่านอับู บักร มา เข้าพบ ? ท่านนิ่งเงียบ ถ้าเช่นนั้นเราจะเรียกท่านอุมัร ? ท่านก็ยังนิ่งเงียบอีก ฉะนั้นเราจะเรียกท่านอุษมาน ? ท่านพูดว่า “ใช่แล้ว” แล้วท่านอุษมานก็เข้ามาพูดคุยตามลำพังกับท่าน และใบหน้าของท่านอุษมานก็ถอดสี²

มีรายงานว่าท่านอุษมาน บิน อัฟฟาน ได้กล่าวไว้ในวันที่ท่านถูกล้อมบ้านว่า แท้จริงท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ ส ัญ ญา กับ ฉั น ไ ว้ อ ย่ า ง ห นึ่ง ซึ่งฉันต้องเจอกับสิ่งนั้นและจะเป็นไปตามนั้นอย่างเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น พวกเขาจึงมีความเห็นว่าเรื่องที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ พู ด คุ ย แล้ ว ใบ หน้า ของ ท่าน อุษมาน ถอดสี คือ เหตุการณ์วันที่ท่านจะถูกล้อมบ้านนั่นเอง

ท่านหญิงอาอิชะฮ์เล่าว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าววว่า “อุษมานเอ๋ย หาก อั ล ล อ ฮ์ ไ ห้ เ ฉ็ อ ด ำ ร ง ห นึ่ง ที่ อ น ส ำ ค ัญ นี้

¹ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, เล่ม 5 หน้า 144

² บันทึกโดยอับนุ มาญะฮ์ ในบทนำ หน้า 113, อับนุ สะอูด, *อัฏ-ฏาะบะกอต*, เล่ม 3 หน้า 66, อัล-อัลบานียฺวินิจฉัยว่าเศาะฮีหฺ, ดู อะหมัด ญาด, *วะฟาต อัล-หะบیب*, หน้า 76

แต่แล้วพวกกลับกลอกประสงค์ที่จะปลดเจ้าออกจากตำแหน่งที่อัลลอฮ์ทรงมอบให้แก่เจ้าแล้ว
เจ้าอย่ายอมเด็ดขาด ท่านได้สั่งเสียเช่นนั้นถึงสามครั้ง”¹

ท่านอุสมามะฮ์ บิน ซัยด์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า เมื่ออาการป่วยของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
ทรุดหนัก ฉันและบรรดาสาวกของท่านอีกหลายคนได้เดินทางกลับเข้ามายังนครมะดีนะฮ์
แล้วฉันได้เข้าไปเยี่ยมท่าน ขณะนั้นท่านพูดอะไรไม่ออก ท่านเอามือทั้งสองมาสัมผัสตัวฉันแล้วยกมือขึ้น
ฉันจึงรู้ว่าท่านกำลังขอพรให้แก่ฉัน² เป็นที่รู้กันว่าขณะนั้นอุสมามะฮ์ได้รับหน้าที่ให้นำกองทัพไปยัง อัล-บัลกอฮ์
ตั้งแต่วันที่ท่านนบีจะล้มป่วย

ท่าน अबดุลลอฮ์ อิบน์ มัสอูด เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า ฉันได้เข้าไปเยี่ยมท่านนบี
ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ขณะที่อาการป่วยของท่านหนักมาก ฉันสัมผัสร่างกายของท่านพลางพูดว่า
โอ้ท่าน เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ รู้สึกว่าอาการของท่านหนักมาก ท่านตอบว่า “ใช่แล้ว
ความเจ็บปวดของฉันจะทวีคูณเป็นสองเท่าจากความเจ็บปวดของพวกเขาเจ้า” ฉันพูดว่า
ถ้าเช่นนั้นท่านจะได้ผลตอบแทนเป็นสองเท่า ท่านนบีกล่าวว่า “แน่นอน” แล้วท่านพูดต่อว่า
“ไม่มีใครที่เจ็บป่วยหรือประสบภัยใด ๆ เว้นแต่อัลลอฮ์จะทรงลบล้างความผิดบาปของเขา
เหมือนกับต้นไม้ผลัดใบ”³

และในช่วงที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กำลังป่วยอยู่นั้น ท่านอบู
บักร์ได้เดินผ่านพี่น้องชาวอันศอรากลุ่มหนึ่ง ซึ่งกำลังร้องไห้ด้วยความโศกเศร้า ท่านถามพวกเขาว่า
พวกเจ้าร้องไห้ทำไมหรือ ? พวกเราระลึกถึงวงสนทนาของเรากับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
ท่านอับบาสจึงได้เข้าไปรายงานเหตุการณ์ดังกล่าวให้ท่านทราบ ท่านจึงออกไปนั่งบนมิมบ์
โดยมีผ้าห่มวางไว้บนไหล่และโพกผ้าสีดำบนศีรษะไปด้วย แล้วกล่าวว่า “โอ้ผู้คนทั้งหลายเอ๋ย คนอื่น ๆ
จะเข้ารับอิสลามจำนวนมากขึ้น แต่จำนวนของชาวอันศอรจะมีน้อย จนเหมือนดังเกลือที่เติมรสชาติในอาหาร
ดังนั้น ผู้ใดที่ได้รับหน้าที่ปกครองถึงขั้นสามารถให้โทษหรือประโยชน์กับใครสักคน เขาจึงพึงรับสิ่งดี ๆ จากพวกเขา
และจงอภัยในความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ ของพวกเขา”⁴

ท่านอิบน์ อับบาส เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ได้ถ่ายทอดคุณงามความดีที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
ได้กล่าวไว้บางตอนในช่วงที่ท่านกำลังป่วยว่า ในขณะที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กำลังป่วยอยู่
วันหนึ่ง ท่านได้เดินออกมาจากบ้าน โพกศีรษะด้วยผ้า แล้วนั่งลงบนมิมบ์
เมื่อท่านกล่าวสดุดีและสรรเสริญต่ออัลลอฮ์แล้ว ท่านกล่าวว่า

¹ บันทึกโดยอับด-ติรมิซีย์, *กิตาบ อัล-มะนากีบ*, หมายเลข 3705

² อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 4 หน้า 651, อับด-ติรมิซีย์, *กิตาบ อัล-มะนากีบ*, หมายเลข 3817 และอะหมัด, *อัล-มุสนัด*, หมายเลข 21248

³ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, *باب خیددعه อัล-มะร็อก*, หมายเลข 5647 และ *باب ouchid ัน-นาส บะลาอัน อัล-อันบิยาฮ์*, หมายเลข 5648, 928

⁴ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, เล่ม 4 หน้า 277, อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 4 หน้า 650

“ไม่มีผู้ใดสักคนเดียวที่สละชีวิตและทรัพย์สินของเขาในการปกป้องฉัน มากไปกว่าท่านอับดุล บักร บิน อบี กุหาฟะฮุม มาตราว่าฉันจะมีใครสักคนที่เป็นสุดท้ายที่รักของฉัน แน่แน่นอน ฉันจะเลือกอับดุล บักร ทว่าความรักแห่งอิสลามนั้นเหนือกว่าสิ่งอื่นใด พวกเจ้าจงปิดช่องทางเดินเข้ามัสยิดของฉันทั้งหมด เว้นแต่ช่องทางประตูของอับดุล บักรเท่านั้น”¹

ไม่เป็นที่สงสัยเลยว่าสายรายงานที่ถ่ายทอดจากอับดุล อับบาสบนี้ เป็นหลักฐานตอบโต้ผู้ที่อ้างถึงความขัดแย้งระหว่างท่านอับดุล บักรกับอะฮ์ลุลบัยต์ของท่าน และนี่คือการยอมรับจากประชาญ์ของอะฮ์ลุลบัยต์ที่ได้ถ่ายทอดด้วยคำของท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ที่ได้กล่าวไว้ในวาระสุดท้ายเกี่ยวกับความดีงามของท่านอับดุล บักร อัศ-ศิดดีก ให้แก่ประชาชาตินี้ได้รับทราบ

ท่านอับดุล สะอีด อัล-คุดรีรีย์ เราะวะฎียัลลอฮุอันฮุ กล่าววาท่านนบีได้กล่าวคุณบะฮุว่า “แท้จริงอัลลลอฮุทรงให้บ่าวผู้หนึ่งเลือกที่จะเอาระหว่างประโยชน์ในโลกนี้ กับความดีงามที่มี ณ พระองค์ แล้วเขาก็เลือกความดีงามที่มี ณ พระองค์” แล้วท่านอับดุล บักรก็ร้องให้ ฉันคิดในใจว่า ท่านร้องให้ทำไมหรือ ก็แค่อัลลลอฮุทรงอนุญาตให้บ่าวผู้หนึ่งเลือกที่จะเอาระหว่างประโยชน์ในโลกนี้ กับความดีงามที่มี ณ พระองค์ แล้วเขาก็เลือกความดีงามที่มี ณ พระองค์เท่านั้นเอง ทว่าความจริงก็ปรากฏ บ่าวผู้นั้น คือ ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม นั่นเอง และท่านอับดุล บักรรู้เรื่องนี้ดีกว่าใครทั้งหมด ท่านกล่าวว่า “อับดุล บักร เอ๋ย เจ้าอย่าได้ร้องให้ แท้จริงผู้ที่สละชีวิตและทรัพย์สินของเขาในการปกป้องฉัน คืออับดุล บักร มาตราว่าฉันสามารถเลือกใครสักคนให้เป็นสุดท้ายที่รักของฉัน แน่แน่นอน ฉันจะเลือกท่านอับดุล บักร แต่ความรักและความเป็นพี่น้องในอิสลามนั้นเพียงพอแล้ว จงปิดประตูทุกบานที่ใช้เดินเข้าออกมัสยิด เว้นแต่ของอับดุล บักร”²

มีรายงานว่า เมื่อท่านอับดุล บักรเข้าใจถึงจุดประสงค์คำพูดของท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม แล้ว ท่านก็กล่าวว่า “ทว่าเราขอสละด้วยพ่อแม่ของเรา ชีวิตของเรา และทรัพย์สินของเราแทนท่าน” แล้วท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็ลงจากมิมบร และท่านไม่ขึ้นไปอีกเลยจนกระทั่งท่านสิ้นชีวิต³ นี่คือหลักฐานที่บ่งบอกว่าคุณบะฮุครั้งนี้เป็นครั้งสุดท้ายของท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

และจากคุณบะฮุครั้งนี้ ท่านอับดุล บักรเข้าใจอย่างลึกซึ้งว่า ถึงเวลาที่ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จะจากโลกนี้ไปแล้ว ท่านจึงร้องให้เสียใจ และประกาศจุดยืนอันหนักแน่นของท่าน ที่พร้อมจะสละทุกอย่างเท่าที่สามารถเพื่อปกป้องชีวิตของท่านได้ แต่ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็ได้ปลอบโยนท่านและทดแทนความรู้สึกเศร้าโศกนั้นด้วยการสรรเสริญเยินยอและให้ความพิเศษแก่ท่านเพียงผู้เดียว โดยสั่งให้เปิดประตูเข้ามัสยิดตรงบ้านของท่านไว้เพียงบานเดียวเท่านั้น นี่คือหลักฐานที่แสดงว่าท่านอับ

¹เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรีรีย์, *กิตาบ อัศ-เศาะลาฮฺ*, เล่ม 1 หน้า 120, อะห์มัด, *อัล-มุสนัด*, เล่ม 1 หน้า 270, เศาะฮี้หฺ มุสลิม, *กิตาบ อัล-มะสาอิด*, หมายเลข 532

²เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรีรีย์, *باب อัล-คุดาฮฺ* ะ *อัล-มะมร* ฟี *อัล-มัฏบิฮฺ*, หมายเลข 466, ดู อับดุล อิซาม, *อัศ-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 4 หน้า 649

³บันทึกโดย อัศ-ศาริมีย์ ในบทนำ, *باب ะฟาต อัน-นะบีย* คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม, เล่ม 1 หน้า 36

บักร์จะเป็นอิมามนำละหมาดแก่บรรดาชาวมุสลิมต่อจากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหลังจากนั้น

สมาชิกในครอบครัวของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้มารวมตัวกัน ขณะนั้นอาการเจ็บป่วยของท่านทรุดหนักลงมาก¹ พวกเขาจึงปรึกษากัน แล้วตกลงกันว่า จะให้ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ทานยาที่ได้มาจากเอธิโอเปีย ซึ่งเป็นยาแก้ไอเสบ แต่ท่านก็ให้สัญญาว่าไม่ต้อง พวกเขาจึงคิดว่าผู้ป่วยคงไม่ชอบทานยา ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จึงใช้ให้ทุกคนที่อยู่ ณ ที่นั้น ใช้น้ำนี้กันทุกคน “ทุกคนที่อยู่ในบ้านจงใช้น้ำนี้กันทุกคน เว้นแต่อับบาส เนื่องจากเขาไม่ได้อยู่กับพวกเราด้วย”² ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ต้องการที่จะให้พวกเขารับโทษชดเชย เพื่อชำระความผิดพลาดของพวกเขา ที่ให้ยากับท่าน ทั้ง ๆ ที่ท่านห้ามพวกเขาแล้ว เพราะว่าความผิดพลาดในสิทธิของท่านนั้นใหญ่หลวงกว่าความบกพร่องในสิทธิของผู้อื่น ท่านเกรงว่าในวันปรโลกอัลลอฮุจะทรงคิดบัญชีของพวกเขาอย่างหนัก ที่ได้ฝ่าฝืนคำสั่งของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม แน่แน่นอนว่าท่านมุ่งมั่นที่จะชำระความผิดของพวกเขาด้วยการลงโทษทันที เนื่องด้วยความเมตตาต่อพวกเขา มิได้เป็นการล้างแค้นแต่อย่างใด เหมือนดังที่บางคนเข้าใจผิด³

มีรายงานว่า ในขณะที่อาการป่วยของท่านหนักขึ้น ท่านกล่าวว่า “พวกเราเอาน้ำมาราดลงบนตัวของฉันสักเจ็ดถุงเต็ม ๆ หวังว่าฉันจะฟื้นจากป่วย และจะออกไปสั่งเสียอะไรบางอย่างแก่ผู้คน” เราจึงยกตัวของท่านให้นั่งลงในกะละมังใบใหญ่ของท่านหญิงหุศัยเราะฮ์ แล้วเราเอาน้ำมาราดลงบนตัวของท่าน จนท่านยกนิ้วชี้ขึ้นสั่งสัญญาว่า พวกเราทำตามคำสั่งแล้ว ต่อมาท่านก็ออกไปนำละหมาดและกล่าวคุฏบะฮ์แก่พวกเขา⁴

รายงานจากท่านหญิงอาอิชะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮา เล่าว่า เมื่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม รู้สึกว่าวิญญาณจะออกจากร่าง ท่านเอาผ้ามาปิดใบหน้า ครั้นเมื่อสงบลงก็ดึงผ้าออกจากใบหน้าของท่าน⁵

โดยปกติแล้วท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จะปิดเป่าตามตัวของท่าน ทั้งในยามที่ท่านสบายดีและในยามที่เจ็บป่วย ท่านหญิงอาอิชะฮ์เล่าว่า เมื่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เจ็บป่วย ท่านจะเป่าลงบนร่างกายด้วยการอ่านซูเราะฮ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการขอความคุ้มครอง

¹ ดู อหฺมัด ญาด, *วะฟาต อัล-หะบีบ*, หน้า 64

² เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, *กิตาบ อัล-มะฆอซี*, หมายเลข 4458

³ อัล-ซุรกอญี, *อัล-มะฆอซีบ อัล-ละคูนนียะฮฺ บิ อัล-มินะฮฺ อัล-มุหัมมะดียะฮฺ*, เล่ม 3 หน้า 379, ระหว่างวงเล็บคือสำนวนหะดีษอัล-บุคอรี จากการรายงานของอาอิชะฮ์ หมายเลข 4442

⁴ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, หมายเลข 4444 จากอาอิชะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮา

⁵ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, หมายเลข 4442

และได้มีรายงานว่าท่านนบีต้องการจะบันทึกข้อความบางอย่างแก่ผู้คนหลังจากท่านเสียชีวิต แต่ก็เกิดความขัดแย้งในระหว่างผู้ที่อยู่กับท่านในเวลานั้น

อิบนุ อับบาส เราจะวิญญ์ลลอฮฺอันฮุ เล่าว่า เมื่อท่านนบีใกล้สิ้นชีวิต ท่านพูดว่า “มาซิฉันจะบันทึกข้อความบางอย่างแก่พวกเจ้า เพื่อที่พวกเจ้าจะได้ไม่หลงทางหลังจากที่ฉันจากไปแล้ว” บางคนพูดขึ้นว่า อาการเจ็บของท่านนบีนหนักมาก พวกท่านเองก็มีอัลกุรอานอยู่แล้ว เพียงพอแล้ว สมาชิกในครอบครัวจึงมีความเห็นต่างกัน บางคนเห็นว่าน่าจะให้ท่านบันทึกจะได้ไม่หลง แต่บางคนเห็นว่าไม่ต้องบันทึกแต่อย่างใด ครั้นเมื่อถกเถียงกันหนักขึ้น ท่านนบีจึงใช้ให้พวกเขาลุกขึ้นออกไป ท่าน อุ บั ย ดุ ล ล อ ฮฺ เล่า ว่า ท่าน อิ บ นุ อับ บ า ส ก ล่า ว ว่า ความเสียหายทั้งปวงเกิดขึ้นจากการที่มีเหตุขัดขวางมิให้ท่านนบีบันทึกข้อความแก่พวกเขา อันเนื่องมาจากความขัดแย้งและถกเถียงกันระหว่างพวกเขาขณะนั้น¹

และอีกสายรายงานจากท่านอิบนุอับบาสได้เล่าถึงเหตุการณ์ขณะที่ท่านนบีคือลัลลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม ต้องการบันทึกว่า วันพฤหัสบดี แล้วอะไรเล่าคือวันพฤหัสบดี วันนั้นท่านนบีมีอาการหนักมาก ท่านจึงสั่งว่า “มาซิฉันจะบันทึกข้อความแก่พวกเจ้า ต่อนี้ไปพวกเจ้าจะไม่หลงอีกเลย” แล้วเกิดความขัดแย้งกันระหว่างพวกเขา และไม่เป็นการบังควรอย่างยิ่งที่จะถกเถียงกันต่อหน้าท่านนบี พวกเขากล่าวว่า ท่านล้มเลื่อนไปหรือเปล่า ? ลองถามท่านหน่อยซี พวกเขาจึงเข้าไปหาท่าน แล้วท่านก็กล่าววว่า “ปล่อยฉัน สิ่งที่คุณเป็นอยู่ย่อมดีกว่าสิ่งที่พวกเจ้ากำลังเชิญชวนฉันให้ทำ และฉันขอสิ่งเสียพวกเจ้าสามอย่าง นั่นคือ พวกเจ้าจงขับไล่บรรดาผู้ตั้งภาคี ออกจากคาบสมุทรอาหรับ และจงต้อนรับคณะผู้ที่ต้องการเข้าพบดั่งที่ฉันต้อนรับพวกเขา” และผู้รายงานมิได้กล่าวถึงประการที่สาม หรือพูดว่าฉันล้มไปแล้ว²

อิบนุ อับบาส ซึ่ง เป็น ป ร า ช ญ์ ข อ ง อ ะ ฮฺ ลุ ล บั ย ต์ ท่ า น หนึ่ ง ได้ นำ ร า ย ง า น เหน้ นั้ มา บ อ ก เล่า ถึง พิ นัย ก ร ร ม ที่ ท่ า น น บี จ ะ บั น ทึ ก อัน เป็น ที่ ป ระ จั ก ษ์ ชั ด ว่า มิ ใ ช้ เ รื่ อ ง แ ต่ ง ตั้ ง เ ค ว ะ ลี พะ ฮฺ ต่ อ จ า ก ท่ า น แ ต่ อ ย่ า ง ไ ด เนื่อง จาก ว่า ท่ า น มิ ได้ เจ า จะ ง ผู้ ไ ด เป็น ก า ร เฉ พ า จะ ไม่ ว่า ท่ า น อ ะ ลี ย์ หรือ ท่ า น อ บู บั ก ร มา ต ร ว่า ท่ า น น บี คือ ลัล ลอ ฮฺ อ ะ ลี ย ฮิวะ สัล ลัม จ ะ บั น ทึ ก แ ต่ ง ตั้ ง ท่ า น อ ะ ลี ย์ หรือ ไ ค ร กั้ ตา ม เป็น ก า ร เฉ พ า จะ แ ล้ ว ท่ า น จะ ป ล่ อ ย ใ ห้ ผ่ า น ไป จ น ท่ า น เสี ย ชี วิ ต ก ระ นั้ น หรือ แ ล้ และ แ น น อ น ว่า ท่ า น ต้ อ ง บ อ ก เ รื่ อ ง นี ้ ครั้ ง แ ล้ ว ครั้ ง เล่า เนื่อง จาก เป็น เ รื่ อ ง ที่ ส ำ ค ัญ

เป็นที่ทราบกันดีว่าท่านนบีได้ขึ้นกล่าวคุฏบะฮฺต่อหน้าปวงชนหลายต่อหลายครั้งในระหว่างที่ท่านป่วยครั้งนี้ แต่ก็ไม่มีสักครั้งที่ท่านจะพูดถึงเรื่องนี้ ทั้ง ๆ ที่ท่านสามารถจะทำได้หากจะพูดถึงมัน

¹ เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี, หมายเลข 4432

² เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี, หมายเลข 4431

เพราะท่านได้พูดถึงเรื่องทีเล็กกว่านี้หลายเรื่อง ในมุมมองของผู้ที่อ้างว่าท่านปรารถนาที่จะทำพินัยกรรมแต่งตั้งท่านอะลัยหรือใครก็ตามในตำแหน่งเคาะลีฟะฮ์

ท่านหญิงอาอิชะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮฺ เล่าว่า ในขณะที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ป่วย ท่านบอกฉันว่า “เธอไปเรียกท่านอับูบักร์และพี่ชายของเธอเข้าพบฉันหน่อย ฉันจะได้บันทึกบางอย่าง ฉันเกรงว่าจะมีใครบางคนปรารถนาที่จะอ้างว่าตนมีสิทธิ์เหนือกว่าใครอื่น แต่อัลลอฮ์และบรรดาผู้ศรัทธาไม่ยอมให้กับใคร นอกจากอับูบักร์”¹ อย่างไรก็ตาม ด้วยบทหลักฐานสามารถยืนยันได้ว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม มิได้บันทึกเรื่องตำแหน่งเคาะลีฟะฮ์ให้กับท่านอับูบักร์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮฺ และเราสามารถนำหะดีษบทนี้ไปผนวกรวมกับหะดีษของท่านอิบนุ อับบาส ที่กล่าวมาข้างต้นในบันทึกของอัล-บุคอรีได้ว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เจตนาจะบันทึกอะไรบางอย่าง แต่เนื่องจากมีความคิดเห็นต่างกันระหว่างผู้ที่อยู่กับท่านในขณะนั้น ทำให้ท่านล้มเลิกความตั้งใจ ซึ่งท่านอาจจะตั้งใจบันทึกให้กับท่านอับูบักร์ก็ได้ หากว่าท่านจะทำพินัยกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ท่านได้ใช้ให้ท่านอับูบักร์เป็นอิมามนำละหมาดแทนท่าน นี่ถือได้ว่าเป็นสัญญาอันชัดเจน และปวงชนทั้งหลายต่างเห็นว่าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม มิได้สั่งเสียผู้ใดเป็นการเฉพาะไม่ว่าจะเป็นท่านอับูบักร์หรือบุคคลอื่น ๆ

เป็นที่ประจักษ์ชัดเจนว่า ท่านอับูบักร์ได้นำละหมาดอยู่เป็นเวลาสามวันก่อนที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จะเสียชีวิต ปราชญ์บางท่านให้ทัศนะว่า ท่านได้นำละหมาดถึงสิบเจ็ดวัน และละหมาดแรกที่ท่านทำหน้าที่ คือละหมาดอิซฮ์ ท่านหญิงอาอิชะฮ์เล่าว่า เมื่ออาการป่วยของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กำเริบหนักขึ้น ท่านถามว่า “เขาละหมาดกันหรือยัง ?” พวกเขาตอบว่า ยัง พวกเขาขอรอคอยท่านออกไปนำละหมาดอิซฮ์อยู่เลย ท่านกล่าวว่า “ใส่น้ำในกะละมังซิ” เราจึงทำตามที่ท่านรับสั่ง เมื่อท่านอาบน้ำเสร็จ ก็จะออกไป แต่ก็หมดสติลง เมื่อท่านฟื้นตัวขึ้นมาก็ถามอีกว่า “เขาละหมาดกันแล้วยัง ?” พวกเขาตอบว่า ยัง พวกเขาขอรอคอยให้ท่านออกไปนำละหมาดอิซฮ์อยู่เลย พวกเขาต่างรอคอยกันอยู่ในมัสยิด แล้วท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็ได้ส่งคนไปบอกให้ท่านอับูบักร์นำพวกเขาละหมาด ท่านอับูบักร์นั้นมีนิสัยอ่อนโยน และท่านก็นำละหมาดในช่วงวันเวลาเหล่านั้น²

อิมามอะหมัดได้รายงานหะดีษจากท่านอะนัส เราะฎิยัลลอฮุอันฮฺ เล่าว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้สั่งให้ฉันนำแผ่นจารึกเพื่อบันทึกสิ่งที่จะทำให้ประชาชาติของท่านไม่หลงผิดหลังจากที่ท่านจากไปแล้ว ฉันเกรงว่าวิญญาณของท่านจะออกจากร่างไปในขณะที่ฉันไม่อยู่ ฉันจึงบอกท่านว่า ฉันเองก็มีความจำดี

¹ เศาะฮีหฺ มุสลิม, กิตาบ ฟีฏอฮิล อัส-เศาะหาบะฮ์, บาบ ฟีฏอฮิล อับี บักร์, และ อะหมัด บิน หันบัล ใน ฟีฏอฮิล อัส-เศาะหาบะฮ์ หน้า 203-204 , และใน อัล-มุสนัด, เล่ม 6 หน้า 36, อิบน์ สะอูด, อัล-ญะบะฮะฮ์, เล่ม 3 หน้า 181

² อิบน์ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 4 หน้า 652, อุษมาน อัล-เคาะมีส, ญูซ อัล-สุนนะฮ์, หน้า 421

และเข้าใจดีด้วย ท่านกล่าวว่า “ฉันขอสิ่งเดียวจากเจ้าว่า พึ่งรักษาละหมาด ฉายชะกาต และพึ่งดูแลผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาของพวกเจ้าให้ดี”¹ ในรายงานของท่านหญิงอุมมุ สะละมะฮฺ เล่าว่า“จนกระทั่งมีเสียงครางอยู่ในอกของท่าน ส่วนลิ้นนั้นไม่สามารถเปล่งเสียงออกมาได้แล้ว”²

ท่านญาบิร บิน अबดุลลอฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า ท่านนบี ศ็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า “ผู้หนึ่งผู้ใดในหมู่พวกเจ้าอย่าได้ตาย เว้นแต่เขาจะต้องคิดในแง่ดีต่ออัลลอฮฺ”³

วันสุดท้ายในชีวิตของท่านนบี ศ็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

ท่านเสียชีวิตในตอนสายของเช้าวันจันทร์ ที่ 12 เดือนเราะบีอุลเอาวัล ฮ.ศ.11 ตรงกับวันที่ 8 เดือนมิถุนายน ค.ศ. 633 ซึ่งเป็นช่วงฤดูร้อน⁴

ท่านนบี ศ็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้หยุดจากการเป็นผู้นำละหมาดก่อนเสียชีวิตเป็นเวลาสามวัน(คือวันศุกร์ เสาร์ และ อาทิตย์) ทั้งที่บ้านของท่านนั้น ถูกนับว่า อยู่ในมัสยิด และเป็นมุมหนึ่งของมัสยิด และในเช้าของวันจันทร์ที่ท่านเสียชีวิต ท่านปรารถนาจะเห็นให้ชัดเพื่อตัวท่านเองจะได้สบายใจและวางใจว่าบรรดามุสลิมจะอยู่ในความสงบ มีความเป็นเอกภาพ และละหมาดพร้อมกันเป็นญะมาอะฮฺภายใต้การนำของท่านอบู บักร์ อัศ-ศิดดีก ดั่งมีบันทึกลงในเศาะฮิห์ อัล-บุคอรียฺ จากอะนัส บิน มาลิก ว่า แท้จริงในขณะที่บรรดามุสลิมกำลังละหมาดศุบหฺในเช้าวันจันทร์ โดยการนำของอบู บักร์ ทันใดนั้น ท่านนบี ศ็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็ได้เปิดม่านจากบ้านของท่านหญิงอาอิชะฮฺ แล้วมองไปยังพวกเขาขณะที่อยู่ในแถว แล้วว่า ท่านก็ยิ้ม และหัวเราะจากนั้น อบู บักร์ก็ถอยลงมา(เพื่ออยู่ในแถว)เพราะเข้าใจว่าท่านนบีต้องการละหมาดนำพวกเขา อะนัสเล่าว่า บรรดาชาวมุสลิมก็ต่างคิดที่จะละออกจากการละหมาดของพวกเขาเพราะดีใจที่เห็นท่านนบี

¹ อัซ-ซะฮะบียฺ, อัศ-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ, หน้า 557, อบู ตูรอบ อัซ-ซอฮิรียฺ, ซุฮฺล อัล-อูฎล บี วะฟาต อัล-เราะฮูล ศ็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม, หน้า 33, รายงานจากท่านหญิงอาอิชะฮฺ ใน เศาะฮิห์ อัล-บุคอรียฺ, กิตาบ อัล-มะฆอซี, باب มะรริฎอ อัน-นะบียฺ ศ็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม วะ วะฟาตฮฺ, เล่ม 5 หน้า 140

² บันทึกลงโดยอัน-นะสาอียฺ ดูการวิเคราะห์สายรายงานนี้จาก อบู ตูรอบ อัซ-ซอฮิรียฺ, ซุฮฺล อัล-อูฎล บี วะฟาต อัล-เราะฮูล ศ็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม, หน้า 33

³ อัซ-ซะฮะบียฺ, อัศ-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ, หน้า 557, มะฮิดี ริซกุลลอฮฺ, อัศ-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ ฟิ ญาฮ์ อัล-มะศอดีร อัล-อัศลีเยฮฺ, หน้า 689

⁴ อบู ตูรอบ อัซ-ซอฮิรียฺ, ซุฮฺล อัล-อูฎล บี วะฟาต อัล-เราะฮูล ศ็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม, หน้า 42, अबดุลสลาม อัต-ตัมมานีนียฺ, อัซ-ซามินะฮฺ อัต-ตารีค อัล-อิสลามียฺ, หน้า 29

แต่ท่านส่งสัญญาณด้วยมือให้พวกเขาละหมาดต่อไปจนเสร็จ จากนั้นท่านได้เข้าไปในห้อง และปล่อยม่านลงมาปิด¹

นั่นคือวาระสุดท้ายที่บรรดามุสลิมได้เห็นท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จากนั้นพวกเขาก็ได้เห็นท่านอีก นอกจากบางคน เช่น ท่านอับดุลบักร์ เนื่องจากได้เฝ้าเคียงข้างท่านนบีตลอดเวลาที่ท่านป่วยเพราะบ้านอยู่ใกล้กัน ท่านอับดุลบักร์ ยัง ย อ ม ล ะ ทิ้ง บ ้ า น อี ก ห ล ั ง ที่ อั ส - สุน ्ह์ ซึ่งตั้งอยู่ในเขตชานเมืองมะดีนะฮ์อันเป็นบ้านของภรรยาอีกคนหนึ่งของท่าน

ในวันที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เสียชีวิตนั้น อับดุลบักร์ ได้ขออนุญาตจากท่านนบีเพื่อกลับไปเยี่ยมครอบครัวที่อัล-สุน्ह์เพื่อสอบถามทุกข์สุขของพวกเขา และ ณ เวลาที่ท่านนบีเสียชีวิต อับดุลบักร์ก็ยังอยู่ที่บ้านนั้น²

มี ชื่ อ ส ี ง เ ก ก ต ว ่ า หะดีษของอะนัสที่รายงานเกี่ยวกับสภาพของท่านหญิงฟาฏิมะฮ์บุตรสาวของท่านนบีตอนที่ได้อยู่กับบิดาของเธอ อาจจะเป็นวันเดียวกันกับที่ท่านเสียชีวิตก็ได้ เมื่ออาการเจ็บป่วยของท่านนบีหนักขึ้นความเจ็บปวดก็ถาโถมใส่ท่าน ฟาฏิมะฮ์จึงกล่าวขึ้นว่า โอ้ คุณเจ็บปวดเหลือเกินบิดาเอ๋ย ท่านนบีจึงกล่าวแก่เธอว่า “จะไม่มีความเจ็บปวดใดแก่บิดาของเธออีกแล้วหลังจากวันนี้”³

หะดีษบทนี้อาจบ่งบอกว่า ท่านนบีได้บอกแก่เธอให้รู้ว่า วันนี้เป็นวันสุดท้ายในชีวิตของท่าน และหลังจากวันนี้ ท่านจะไม่ได้อยู่ในโลกนี้อีก

และในทำนองเดียวกันนี้ มีความเป็นไปได้ว่า ท่านหญิงอาอิชะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮาล่า ได้ทำการปิดเป่าให้แก่ท่านมากกว่าหนึ่งครั้ง⁴ และหนึ่งในจำนวนนั้นก็คือวันที่ท่านเสียชีวิต เนื่องจากอาการเจ็บป่วยที่รุนแรงมากขึ้นนั่นเอง

เศาะหาบะฮ์บางคนร่วมเป็นสักขีพยานต่อสิ่งที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้พูดไว้ในช่วงท้าย ๆ ของชีวิต และอาจจะเป็นวันที่ท่านเสียชีวิตก็เป็นได้ เช่น มีรายงานจากอับดุลบักร์ บิน อัลดุญัยรอน กล่าวว่ สิ่ง ที่ ท่าน น บี ศ็ อ ล ล ล อ ฮุ อ ะ ล ี ย ฮิ ว ะ ส ล ล ัม ได้ พู ด ใน ช ่ว ง ท ้าย ส ุด ก็ คื อ “พวกท่านจงขับไล่ชาวยิวแห่งเมืองหิญาซและนัจรอน ให้พ้นออกไปจากคาบสมุทรอาหรับ และพึงรู้เถิดว่า

¹ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรีฮฺ, กิตาบ อัล-มะฆอซี, บาบ มะร็อฎุ อัน-นะบียฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม วะ วะฟาตฺฮุ, เล่ม 5 หน้า 141, อิบน์ อีซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 4 หน้า 653

² อิบน์ อีซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 4 หน้า 654, อับดุลบักร์ บิน อับดุลฮะดีษ, ชุฮูด อัล-อูฎูล บิ วัฟาต อัร-เราะฮูล ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม, หน้า 37 และดู เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรีฮฺ, หมายเลข 4452 (อัล-สุน्ह์ คือสถานที่หนึ่งในมะดีนะฮ์ ห่างจากมัสยิดของท่านนบีประมาณหนึ่งไมล์ เป็นสวนของเผ่า อัล-หะริษ บิน อัล-ค็อซรอญญ์ ใกล้ ๆ กับ วาดีย์ อัล-บัก्हาน ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีในมะดีนะฮ์)

³ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรีฮฺ, กิตาบ อัล-มะฆอซี, บาบ มะร็อฎุ อัน-นะบียฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม วะ วัฟาตฺฮุ, หมายเลข 4462

⁴ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรีฮฺ, กิตาบ อัล-มะฆอซี, บาบ มะร็อฎุ อัน-นะบียฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม วะ วัฟาตฺฮุ, หมายเลข 4439

แท้จริงมนุษย์ที่ชั่วช้ายิ่งคือ บรรดาผู้ที่ยึดเอาสุสานของบรรดาศาสนทูตมาทำเป็นมัสยิด¹ นี่คือนิสัยที่อบู
อับดุลอะฮ์ได้ยิน และคนอื่นอาจได้ยินคำสั่งเสียอื่นนอกเหนือจากนี้ก็เป็นได้

และจากรายงานนี้ ดูเหมือนว่าอบู อับดุลอะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เป็นคนทำาย ๆ ที่ได้เจอกับท่านนบี
คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และเป็นที่ยืนยันว่าท่านนบีให้ความสำคัญกับความมั่นคงของรัฐอิสลาม
ส่วนหนึ่งก็คือการขับไล่ชาวยิวและชาวคริสต์ออกจากคาบสมุทรอาหรับ
เนื่องจากพวกเขาคอยก่อกวนและสร้างความหวาดกลัวในเวลานั้น และเห็นได้ชัดเช่นเดียวกันว่า
ท่านเน้นย้ำอย่างจริงจังมากในการห้ามมิให้ยึดเอาสุสานของบรรดาศาสนทูตเป็นที่ละหมาด
เนื่องจากรู้ว่าเป็นการตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์ ดังนั้น
เมื่อไม่อนุญาตให้ยึดเอาสุสานของบรรดาศาสนทูตเป็นที่ละหมาดแล้วละก็ แน่ใจที่สุดว่ากับบุคคลอื่น ๆ
เช่นการเอาสุสานของลูกหลานนบีหรือบรรดาเศาะหาบะฮ์มาเป็นที่เคารพบูชาที่ยอมถูกห้ามมากกว่าเสียด้วยซ้ำ
และท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ประารถนาอย่างมากที่จะให้ประเด็นเหล่านี้เป็นคำสั่งเสียทำาย ๆ
แก่ประชาชาติของท่าน

ท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เกรงว่าสุสานของท่านจะถูกปฏิบัติเหมือนกับที่ประชาชาติก่อน ๆ
ได้ปฏิบัติกับสุสานบรรดาศาสนทูตของพวกเขา เช่นชาวยิวและชาวคริสต์ รายงานของท่านหญิงอาอิชะฮ์และอับนุ
อับบาส เราะฎิยัลลอฮุอันฮุมา ที่อยู่ในอัล-บุคอรี² ได้ยืนยันเรื่องนี้ว่า เมื่อความตายใกล้เข้ามาเยือนท่านนบี
คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านก็เอาผ้าของท่านมาปิดหน้า เมื่อความร้อนรุนแรงขึ้นท่านก็เปิดออก
ท่านได้กล่าวพลาง ๆ ไปด้วยว่า “ขออัลลอฮ์ทรงสาปแช่งพวกยิวและคริสต์
พวกเขาได้ยึดเอาสุสานบรรดาศาสนทูตของพวกเขาเป็นมัสยิด”
ท่านกล่าวเช่นนี้เพื่อเป็นการเตือนบรรดาเศาะหาบะฮ์ให้ระวังจากสิ่งที่คุณเหล่านั้นได้กระทำ²
มีรายงานอื่นจากท่านหญิงอาอิชะฮ์ยืนยันเช่นเดียวกันว่า
หากท่านนบีไม่ได้กล่าวว่า จะเกิดเหตุการณ์เช่นนั้นกับประชาชาติของท่าน แน่ใจ
สุสานของท่านยอมถูกเปิดออกมาให้เห็นกันชัด ๆ อย่างแน่แท้³

ด้วยเหตุนี้ ผู้ใดปฏิบัติเยี่ยงนี้ ไม่ว่าจะกับสุสานของใครก็ตาม
เขาย่อมฝ่าฝืนและขัดแย้งต่อคำสั่งของท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

¹ อะห์มัด, อัล-มุสนัด, เล่ม 1 หน้า 195, อัล-ฮัยษะมีย์ กล่าวว่ามีผู้รายงานที่มีความน่าเชื่อถือ ใน มัจญ์มะฮ์ อัล-ชะวาอิذ, เล่ม 5 หน้า 325

² เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, หมายเลข 4444

³ จากบันทึกในเศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, หมายเลข 4441

การสีฟัน

ตลอดชีวิตของท่านนี่ คือลัลลอลอสุอะลัยฮิวะสลัลัม นั้น ท่านเอาใจใส่อย่างมากกับการสีฟัน และกำชับบรรดามุสลิมให้สีฟันเมื่ออาบน้ำชำระหมาดและก่อนชำระหมาด ท่านส่งเสริมให้สีฟัน และท่านจะพกพาไม้ที่ใช้ถูฟันเป็นประจำ ไม่ว่าจะขณะพำนักอยู่กับบ้านหรือระหว่างเดินทาง

ในจำนวนบุคคลที่เข้าหาท่านนี่ คือลัลลอลอสุอะลัยฮิวะสลัลัม ช่วงท้าย ๆ ของวันที่ท่านจะเสียชีวิตนั้น คือ อับดุลเราะห์มาน บิน อับดุลบักร์ อัศ-ศิดดีก การเข้าไปขอของเขานั้นเป็นกรณีพิเศษ เพราะเขาเป็นพี่ชายของท่านหญิงอาอิชะฮ์ และเป็นแม่หรือแม่ของเธอก็ได้และเธอได้เล่าถึงเรื่องราวการเข้ามาของอับดุลเราะห์มานและการสีฟันของท่านนี่ คือลัลลอลอสุอะลัยฮิวะสลัลัม ว่า อับดุลเราะห์มาน บิน อับดุลบักร์ อัศ-ศิดดีก ได้เข้ามาหาท่านนี่ ขณะที่ฉันจับให้ท่านนั่งฟังกับอกของฉัน อับดุลเราะห์มานพาไม้สีฟันมาด้วยอันหนึ่ง ท่านนี่ได้ทอดสายตาออกไป ฉันจึงเอาไม้สีฟันอันนั้นแล้วแตะด้วยฟันและทำให้มันนุ่ม จากนั้นจึงมอบให้กับท่านนี่ คือลัลลอลอสุอะลัยฮิวะสลัลัม ท่านก็นำมันมาถูฟัน ฉันไม่เคยเห็นท่านนี่บรรจงในการถูฟันเช่นนี้มาก่อนเลย ท่านถูฟันเสร็จไม่ทันไรก็ยกมือหรือนิ้วของท่านขึ้น แล้วกล่าวว่า “ขอให้อยู่ร่วมกับสหายที่สูงส่งเถิด” ท่านกล่าวเช่นนั้นสามครั้ง จากนั้นท่านก็สิ้นลมหายใจ ท่านหญิงอาอิชะฮ์มักจะเล่าเสมอว่า ท่านนี่เสียชีวิตขณะอยู่ในอ้อมกอดของฉัน¹ (บริเวณหน้าอกกับปลายคาง ระหว่างกระดูกไหปลาร้าทั้งสอง)

ท่านหญิงอาอิชะฮ์ เราะฮ์มาฮ์ บินต์ อับดุลบักร์ อัศ-ศิดดีก แสดงความภาคภูมิใจเพราะน้ำลายของเธอได้ผสมกับน้ำลายของท่านนี่ คือลัลลอลอสุอะลัยฮิวะสลัลัม เนื่องจากไม้ถูฟันอันนั้น เธอจะคอยเล่าว่า “แล้วอัลลอฮ์ก็ทรงรวมระหว่างน้ำลายของฉันและน้ำลายของท่าน ในวันสุดท้ายแห่งชีวิตบนโลกนี้และเป็นวันแรกของปรโลก”²

ก่อนที่ท่านจะเสียชีวิตนั้น ท่านพูดด้วยน้ำเสียงแหบ ๆ และท่านหญิงอาอิชะฮ์ก็เข้าใจในสิ่งที่ท่านพูด ท่านหญิงอาอิชะฮ์เล่าว่า แล้วฉันได้ยินท่านนี่ คือลัลลอลอสุอะลัยฮิวะสลัลัม พูดขณะที่ท่านป่วยก่อนเสียชีวิตด้วยน้ำเสียงแหบ ท่านกล่าวตามอายะฮ์ที่ว่า

﴿ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصَّادِقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا ﴾ [النساء: 69]

ควา ม ว่า “ ผู้ใด เชื่อ ฟัง อัล ล อ สุ แล ะ ศ า ส น พู ต พวกเขาจะอยู่ร่วมกับบรรดาผู้ที่อัลลอฮ์ทรงโปรดปรานแก่พวกเขา อันได้แก่บรรดาศาสนทูต บรรดาผู้สัตย์จริง บรรดาผู้เสียชีวิตในสงคราม และบรรดาคนดี พวกเขาเหล่านั้นคือสหายที่ดีเยี่ยม” (อัน-นินสาฮ์ : 69)

¹ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรีฮฺ, หมายเลข 4438, 4449, 4450 และ อิบน์ อีซาม, อัศ-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวะวียะฮ์, เล่ม 4 หน้า 654

² เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรีฮฺ, หมายเลข 4451

ดังนั้นฉันจึงได้คิดแต่ในทางบวกแล้ว ณ เวลานั้น¹

ตอนที่ท่านยังไม่ป่วย ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เคยพูดไว้ว่า “แท้จริงไม่มีศาสนทูตคนใดที่จะเสียชีวิต นอกจากว่าเขาจะถูกเสนอให้เห็นที่พำนักของเขาในสวรรค์เสียก่อน จากนั้นก็จะให้เขาเลือก(ว่าจะมีชีวิตอยู่ต่อหรือจะจากโลกนี้ไป)” ท่านหญิงอาอิชะกล่าวต่อว่า เมื่อความตายได้ใกล้เขามายังท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ขณะที่ศีรษะของท่านอยู่ในอ้อมตักของฉัน ท่านสลบไปพักหนึ่ง จากนั้นก็ฟื้น แล้วท่านได้ทอดสายตามองไปยังฟากฟ้า แล้วกล่าวว่า “โอ้อัลลอฮุ โปรดให้ฉันไปยังสหายผู้สูงส่งเถิด”² เมื่อนั้นเองท่านหญิงอาอิชะก็กล่าวว่า แน่แล้วท่านไม่เลือกที่จะอยู่ต่อกับพวกเรา

ท่านหญิงอาอิชะกล่าวว่า นี่เป็นประโยคสุดท้ายที่ท่านนบีพูด คือ “โอ้อัลลอฮุ โปรดให้ฉันไปยังสหายผู้สูงส่งเถิด” ท่านเสียชีวิตขณะที่ศีรษะของท่านอยู่บนตักของท่านหญิงอาอิชะ นางได้กล่าวว่า ท่านนบีได้เสียชีวิตขณะพึงอยู่กับระหว่างปลายคางกับหน้าอกของฉัน หลังจากผ่านเหตุการณ์นั้นมา ฉันไม่เคยรู้สึกเกลียดกลัวเมื่อเห็นความเจ็บปวดใกล้ตายของใครอีกเลย หลังจากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม³

เป็นที่ยืนยันแล้วว่า แผ่นหลังของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม นั้นพึงอยู่กับท่านหญิงอาอิชะในช่วงวินาทีสุดท้ายของการหมดลมหายใจ ดังที่มีรายงานจากเธอว่า ฉันได้เงยหูฟังก่อนที่ท่านจะเสียชีวิต โดยที่หลังของท่านพึงกับฉัน ท่านกล่าวว่า “โอ้อัลลอฮุ โปรดอภัยแก่ฉันเถิด โปรดเมตตาฉัน และให้ฉันได้ไปอยู่ร่วมกับสหายผู้สูงส่งเถิด”⁴

ในอีกรายงานหนึ่งมีว่า และฉันให้ท่านพึงที่อกของฉัน⁵ ในขณะที่อีกหะดีษหนึ่งบ่งบอกว่าท่านเสียชีวิตขณะที่ศีรษะของท่านอยู่บนตักของท่านหญิงอาอิชะ ซึ่งไม่มีความขัดแย้งกันระหว่างหะดีษต่าง ๆ เหล่านี้ อัล-บุคอรีได้รายงานไว้ว่า แท้จริงท่านหญิงอาอิชะกล่าวว่า ท่านนบี เคยพูดเมื่อตอนที่มิสุขภาพดีว่า “แท้จริง ไม่มีศาสนทูตคนใดเสียชีวิต จนกว่าเขาจะให้เห็นที่พำนักของเขาในสวรรค์ จากนั้นเขาก็จะเลือกว่าจะมีชีวิตอยู่ต่อหรือจากโลกนี้ไป”

¹ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, *باب معرفة النبي* ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม หมายเลข 4435 และมุสลิม ในพะฎอฮิล อัด-เศาะหาบะฮฺ

² เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, *باب من دعا له* บิ ลีลาฮิล ลีลาฮิล หมายเลข 4463 และดุฮมาหมายเลข 890, และอิบนุ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 4 หน้า 655

³ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, หมายเลข 4440, 4449

⁴ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, หมายเลข 4459

⁵ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, หมายเลข 4463

ครั้งเมื่อท่านป่วยและความตายได้มายังท่านขณะที่ศิระของท่านอยู่บนหน้าตักของท่านหญิงอาอิชะฮ์ เมื่อฟื้นจากการสลบ ท่านได้มองไปยังเพดานของบ้าน แล้วกล่าวว่า “ขอให้กลับไปสู่สหายผู้สูงส่งเถิด”¹

และในอีกรายงานหนึ่งจากท่านหญิงอาอิชะฮ์มีว่า แท้จริง เบื้องหน้าท่านนบีนั้นมีถ้ำน้ำหรือสิ่งหนึ่งที่มีน้ำอยู่ ท่านจึงจุ่มมือทั้งสองของท่านลงไป แล้วนำมาลูบหน้าพลาบกล่าวว่า “แท้จริงไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์ แท้จริง สำหรับความตายนั้นย่อมมีความเจ็บปวดเหลือเกิน” จากนั้น ท่าน ได้ ย ก มื อ ชี น ก ล่า ว ว ่า “ ข อ ไ ห้ ก ลั บ ไ ป สู่ ส ห า ย ผู้ ส ง ส ง เ ถิ ด ” จนกระทั่งท่านเสียชีวิตและมือของท่านก็หล่นลงมา²

เรือนร่างของท่านนบียังอยู่ในสภาพที่งดงาม ไม่มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ก่อนเสียชีวิต ทั้งที่ ท่าน ป ว ย ป ระ ม า ณ เกี อ บ ส อ ง สั ป ต า ห์ ท วั ท ำ น ก ็ ย ัง มี ร ู ป ร ำ ง ที่ ส ง ำ ง ำ ม ย ั ง ค ว ม เจ็ บ ป ว ย ไม่ มี ผล ต อ ค ว ม ส ง ำ ข อ ง ำ น เ ล ย ³ อีกทั้งยังไม่ปรากฏให้เห็นถึงร่องรอยของความชรา หงอกหรือภาวะไร้กาลังวังชา ดังมีรายงานจากอะนัส บิน มาลิก กล่าวว่า ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เสียชีวิตขณะที่ศิระและเคราของท่านมีหงอกประมาณยี่สิบเส้นเท่านั้น⁴

ท่านหญิงอาอิชะฮ์ยังเยาว์วัยและไม่เคยเห็นวินาที่คนเสียชีวิตแบบใกล้ชิดตัวต่อตัวมาก่อน นางยังไม่มีประสบการณ์ในเรื่องนี้ ครั้งเมื่อศิระของท่านนบีพับตกลงขณะเสียชีวิตนั้น มีน้ำลายเย็น ๆ จากปากของท่านหยดลงบนไหล่ปลาร้าและอกของเธอ จากนั้นก็ไหลหยดลงบนเสื้อ นางเล่าว่า ฉันไม่เคยเห็นคนที่กำลังจะตายมาก่อนเลย แต่ฉันรับรู้ถึงการเสียชีวิตด้วยสิ่งอื่น นั่นก็คือตอนที่อุมร์พร้อมด้วยอัล-มุสีเราะฮ์ บิน ซุอุบะฮ์ ได้มาขออนุญาตเข้าบ้าน ฉันจึงอนุญาตแก่ทั้งสอง และฉันเปิดม่านออก อุมร์ถามว่า โอ้อาอิชะฮ์ เกิดอะไรขึ้นกับศาสนทูตของอัลลอฮ์ ? ฉันกล่าวว่า ท่านสลบไปสักพักใหญ่แล้ว อุมร์จึงเปิดหน้าของท่านนบีพลาบกล่าวว่า โอ้ความเศร้าโศกเอ๋ย นี่คือการเศร้าโศกอย่างแท้จริง จากนั้นเขาก็ปิดใบหน้าของท่าน ขณะที่อัล-มุสีเราะฮ์ไม่พูดอะไรเลย ครั้งเมื่อเขาหันกลับจนมาถึงที่ประตูบ้าน อัล-มุสีเราะฮ์ก็กล่าวขึ้นว่า โอ้อุมร์เอ๋ย แท้จริงท่านนบีได้เสียชีวิตแล้ว อุมร์กล่าวว่า ท่านพูดเท็จ ท่านนบีไม่ได้ตาย และจะไม่ตายจนกว่าท่านจะสั่งให้ทำสงครามกับบรรดาผู้นำไหว่หลังหลอกเสียก่อน ทว่าเจ้ากำลังจะเป็นคนจุดประเด็นความวุ่นวาย⁵

อ บู บั ก ร์ อั ศ ศิ ด ดี ก เป็น คน ใกล้ ชิด ำ น น บี มาก ที่ สุด เคย ทำ ำ ห ำ ที่ แ ท น ำ น ใน ก ำ ร นำ ล ะ ห ม ำ ด ต ำ ม ค ำ ส ั ง ข อ ง ำ น ทุกคนต่างนับว่าท่านเป็นผู้ที่ทำหน้าที่แทนในการนำละหมาดและเรื่องอื่น ๆ ขณะที่ท่านนบีเสียชีวิต ออบู

¹ เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรีฮฺ, หมายเลข 4437

² เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรีฮฺ, หมายเลข 4449, และอิบนุ ฮิซาม, *อัศ-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 655

³ อะห์มัด ญาด, *วะฟาต อัล-หะบีบ*, หน้า 117

⁴ อะห์มัด, *อัศ-มุสนัด*, หมายเลข 12043

⁵ เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรีฮฺ, หมายเลข 4495

บักร์อยู่ที่บ้านของภรรยาอีกคนแถว อัล-สุนห์ ห่างจากมัสยิดหนึ่งปีประมาณหนึ่งไมล์ และหลังจากท่านเสียชีวิตแล้ว ผู้คนต่างก็รีบถามหาอบู บักร์ ซึ่งท่านก็รีบเร่งมาอย่างรวดเร็วด้วยม้าของท่าน โดยที่ท่านไม่ได้สนทนากับใคร แล้วก็มุ่งหน้าเข้าบ้านของท่านหญิงอาอิชะฮฺบุตรีของท่าน ม่านถูกเลิกขึ้น ท่านได้มองไปยังท่านนบี คืออลัลลอฮฺอะลัยฮิอะสสลัม พลังกล่าวว่า แท้จริงเราเป็นกรรมสิทธิ์ของอัลลอฮฺ และแท้จริงเราจะกลับไปยังพระองค์ ท่านนบีเสียชีวิตแล้ว จากนั้นท่านเปลี่ยนไปทางด้านศีรษะและได้จุมพิตศีรษะของท่านนบี พลังกล่าวว่า ใจ์ศาสนทูตของอัลลอฮฺเอ๋ย จากนั้นก็จุมพิตอีกครั้งพลังกล่าวว่า ใจ์ผู้ที่อัลลอฮฺทรงคัดเลือก จากนั้นก็จุมพิตอีกครั้งพลังกล่าวว่า ใจ์ผู้ที่อัลลอฮฺทรงรักยิ่ง ท่านนบี คืออลัลลอฮฺอะลัยฮิอะสสลัม เสียชีวิตแล้ว¹

อบู บักร์ได้กล่าวว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ อัลลอฮฺจะไม่รวมการตายถึงสองครั้งไว้ที่ท่าน ส่วนการตายที่ถูกลิขิตไว้แก่ท่านนั้น ท่านก็ได้ลิ้มรสแล้ว² อัล-บุคอรีได้นำเสนอเรื่องราวการจุมพิตของอบู บักร์ที่ศีรษะของท่านนบี คืออลัลลอฮฺอะลัยฮิอะสสลัม ในหะดีษหลายบทด้วยกัน³

สถานการณ์ในมัสยิดของท่านนบีนั้น ดูหน้าเหวอเกิน เนื่องจากผู้คนต่างมารวมตัวกันเพื่อสอบถามเกี่ยวกับอาการของท่านเพื่อพวกเขาจะได้สบายใจ และเพราะความรักที่มีต่อท่านนั้นมากมาย บางคนเกือบจะไม่ออกห่างจากมัสยิดเลย แต่อุมร์ยังไม่ยอมเชื่อว่าท่านนบีเสียชีวิต ท่านประกาศคาดโทษและขู่คนที่พูดว่าท่านนบีเสียชีวิตไปทั่วว่า แท้จริงศาสนทูตของอัลลอฮฺจะยังไม่ตาย จนกว่าอัลลอฮฺจะทำลายล้างบรรดาผู้กลับกลอกเสียก่อน⁴

จากนั้นอบู บักร์ก็เดินออกจากบ้านของท่านหญิงอาอิชะฮฺเข้าไปยังมัสยิด เมื่อผู้คนเห็นเช่นนั้น จึงหันหลังให้อุมร์ เพื่อหันมาฟังสิ่งที่อบู บักร์จะพูด และอุมร์เองก็ยังคงพูดคาดโทษกับผู้คนต่อไป อิบน์ อับบาสได้เล่าเหตุการณ์ซึ่งเขาร่วมอยู่ด้วยนี้ว่า

จากนั้นอบู บักร์ได้ออกมาจากบ้าน ขณะที่อุมร์ยังพูดคาดโทษกับผู้คนอยู่ แล้วกล่าวว่า ใจ์อุมร์เอ๋ย จงนั่งลง อุมร์ก็ไม่ยอมนั่ง ผู้คนก็ต่างหันมายังอบู บักร์ และไม่สนใจอุมร์ ท่านอบู บักร์กล่าวขึ้นว่า บุคคลใดเคารพภักดีต่ออุมร์ห่มมัด แท้จริงมุหัมมัดเสียชีวิตแล้ว และบุคคลใดเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ แท้จริงอัลลอฮฺทรงเป็นและไม่ตาย อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَىٰ عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ ﴿١٤٤﴾ [آل عمران: 144]

¹ อหฺมัด ใน อัล-มุสนัด, เล่ม 6 หน้า 31 และดู เศาะฮิห์ อัล-บุคอรี, หมายเลข 4450 และอัต-ติรมิซีย์ ในมุคตะศ็อร อัล-ชะมาอิล, หน้า 196
² จากหะดีษ เศาะฮิห์ อัล-บุคอรี, บาบ อัศ-ศุคูล อะลา อัล-มายยิต, หมายเลข 4452, และ กิตาบ อัล-มะฆอซี, บาบ มะร็อฎ อับ-นะบีย์ คืออลัลลอฮฺอะลัยฮิอะสสลัม, เล่ม 5 หน้า 143
³ ดู เศาะฮิห์ อัล-บุคอรี, เล่ม 5 หน้า 143
⁴ ดู เศาะฮิห์ อัล-บุคอรี, หมายเลข 4454 และอิบน์ อีซาม, อัล-สีเราะฮฺ อับ-นะบะวีเยฮฺ, เล่ม 4 หน้า 655

ความว่า “และมุหัมมัดหาใช่อื่นใดไม่ นอกจากเป็นศาสนทูตคนหนึ่งเท่านั้น ซึ่งบรรดาศาสนทูตก่อนเขาได้ล่วงลับไปแล้ว หากเขาเสียชีวิตหรือถูกฆ่า พวกเจ้าจะกลับสู่การปฏิเสธศรัทธากระนั้นหรือ และผู้ใดกลับสู่การปฏิเสธศรัทธาแล้วไซ้ร เขา ย่อม มิ ได้ ก่อ ให้ เกิด โทษ แก่ อัลลอฮฺ แต่ ประการใด และอัลลอฮฺจะทรงให้การตอบแทนแก่บรรดาผู้กตัญญูผู้คุณ” (อาล อิมรอน : 144)

อิบนุ อับาส กล่าวว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ เหมือนหนึ่งผู้คนที่ไม่มีใครรู้เลยว่าโองการนี้เคยถูกประทานลงมา จนกระทั่งวินาทีที่ท่านอบู บักร์ได้อ่านให้ฟัง แล้วผู้คนที่รับโองการนี้ต่อจากอบู บักร์ ดังนั้นไม่ว่าจะไปที่ไหนฉันก็ได้ยินแต่คนอ่านโองการนี้ไปทั่ว

สะอีด บิน อัล-มุสยิบ กล่าวว่า แท้จริงอุมร์ได้กล่าวว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ เพียงแค่ได้ยินโองการนี้จากอบู บักร์เท่านั้น ฉันก็รู้สึกเหมือนโดนตีแทง สองเท้าของฉันหมดแรงจนล้มลงกับพื้น ตอนที่ฉันได้ยินเขาอ่านโองการนี้ และได้รู้ชัดว่าท่านนบีเสียชีวิตแล้ว¹

ความเข้าใจและความรอบคอบของอบู บักร์นั้นเห็นได้ประจักษ์ชัด เขาเป็นวีรบุรุษ เป็นคนที่เข้าใจและจดจำอัลกุรอานมากคนหนึ่ง และเป็นคนที่จดจำอยู่กับอัลกุรอาน ด้วยเหตุนี้เอง แท้จริงผู้คนจำนวนมากเมื่อได้ยินอบู บักร์อ่านโองการข้างต้น ต่างก็รู้สึกเหมือนกับว่ามันถูกประทานลงมา ณ วินาทีนั้นเลย ผู้คนต่างก็ออกจากมัสยิดและนำโองการนี้ไปอ่านตามท้องถนนในมะดีนะฮฺ ประหนึ่งเหมือนกับว่ามันถูกประทานลงมาเมื่อครู่เดียวที่ผ่านมานี้เอง²

มีรายงานที่ท่านอะลีย์ไม่สามารถลุกขึ้นได้ เนื่องจากมีความเสียใจเป็นอย่างมาก ดังที่มีรายงานเช่นกันว่าท่านอุษมานก็พูดอะไรไม่ออกเหมือนเป็นใบ้ ได้แต่เดินไปเดินมา และไม่พูดอะไรสักคำ³ ส่วน ฟาฏิมะฮฺ บุตรีของ ท่าน นบี ลูกสาวคนเดียวที่ยังมีชีวิตอยู่ ย่อมได้รับผลกระทบอย่างมากต่อเหตุการณ์นี้และท่านนบีเคยบอกเธอมาก่อนว่าอายุขัยของท่านใกล้เข้ามาแล้ว อะนัส บินมาลิก ได้เล่าเรื่องราวสิ่งที่เธอพูดเมื่อรู้ว่าท่านนบีจะเสียชีวิต เมื่อการอาการป่วยของท่านหนักขึ้น ความเจ็บปวดก็ถาโถมใส่ท่าน ฟาฏิมะฮฺกล่าวว่า โอ้ คุณพ่อเจ็บปวดเหลือเกิน ท่านนบีกล่าวว่า “หลังจากวันนี้ จะไม่มีความเจ็บปวดอันใดแก่บิดาของเธออีกแล้ว” เมื่อท่านสิ้นลมหายใจ นางได้พูดว่า โอ้บิดาของฉัน ท่านตอบรับคำเชิญของพระเจ้าที่เรียกท่านแล้ว โอ้บิดาของฉัน สวรรค์ชั้นฟิรเดาส์คือที่พำนัก โอ้บิดาของฉัน เราขอแสดงความเสียใจกับการตายของท่านไปยังญิบริล ตอนที่ร่างของท่านนบีจะถูกฝัง เธอกล่าวว่า โอ้อะนัสเอ๋ย พวกท่านสบายใจหรือที่จะนำดินมาโปรยใส่ท่านนบี คือลัลลอลอฮฺลัยฮิวะลัลลัม⁴

¹ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, หมายเลข 4497, อิบนุ อับี ซัยบะฮฺ, อัล-มะฆอซี, หน้า 410 และอิบนุ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ, เล่ม 4 หน้า 657

² อัล-ก๊อศฎาะลานียฺ, อัล-มะวะอาอิบ อัล-ละดานียะฮฺ, หน้า 391

³ ดู อัล-สุฮัยลียฺ, อัล-เราะฎวีย์ อัล-อุนุฟ, เล่ม 4 หน้า 468

⁴ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, หมายเลข 4462

พวกเขาเข้าใจคำพูดของท่านนบี คืออัลลิลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ที่ว่าเมื่อเคราะห์กรรมหนึ่งประสบแก่คนใดในหมู่พวกท่าน เขาจึงนึกเปรียบเทียบเคราะห์กรรมของเขากับการเสียชีวิตของฉันทัดเกิด เพราะแท้จริงมันเป็นเคราะห์ที่หนักที่สุดแล้ว”¹

เชค มุหัมมัด อัล-ฆะฆะซาลี ได้พรรณนาถึงข่าวการเสียชีวิตของท่านนบี คืออัลลิลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ว่าข่าวการเสียชีวิตที่เจ็บปวดได้แพร่ออกมาจากบ้านที่โคกเศร่า ประหนึ่งว่ายังก้องในหู หนักอึ้งในจิตใจ สลายตาหมุนวนไปทั่วไร้ทิศทาง และบรรดาผู้ศรัทธารู้สึกว่าทุกมุมทุกส่วนของมะดีนะฮ์ช่างมีมิติ ความรู้สึกอาดูรที่หนักหน่วงทำให้พวกเขาไม่มีงทำอะไรไม่ถูก²

มุสลิมทุกคนมีความเศร้าโศกเสียใจเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวมะดีนะฮ์ ทว่าพวกเขาต่างใคร่ครวญโองการที่ว่า

﴿وَلَا كَرْهَ خَيْرٍ لَّكَ مِنَ الْوَالِي ۗ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰ ۗ﴾ [الضحى: ๕-๖]

ความว่า “และแน่นอน ชีวิตในโลกนั้นประเสริฐยิ่งสำหรับเจ้ามากกว่าชีวิตโลกนี้ และแน่นอนพระเจ้าอภิบาลของเจ้าจะให้แก่เจ้า แล้วเจ้าจะมีความยินดี” (อัญ-ฎุฮา : 4-5)

พวกเขาศรัทธาว่าการที่ท่านนบีได้พบกับอัลลิลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม คือความโปรดปรานของพระองค์ที่มีต่อท่าน สวรรค์ชั้นฟิรเดาส์อันสูงสุดและบ่อน้ำ “อัล-เกาะซัร” ในสวรรค์ คือสิ่งที่อัลลิลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมได้สัญญาไว้ ในขณะที่สำหรับบรรดาผู้ศรัทธาและประชาชาตินี้ นี่ย่อมเป็นความโศกเศร้า บททดสอบ และเคราะห์อันใหญ่หลวง ท่านหญิงอาอิชะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮา กล่าวไว้ว่า เมื่อท่านนบีได้เสียชีวิต อาหรับกลุ่มต่าง ๆ ก็ละทิ้งอิสลาม ชาว ยิว และ คริสต์ ต่าง ชูคอ และ การก่อกบฏ ก็แบ่งบาน บรรดามุสลิมเปรียบเสมือนฝูงแกะเปี้ยกฝนในค้ำคินที่หนาวเหน็บ เนื่องจากท่านนบี คืออัลลิลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้จากลาพวกเขาไป จนกระทั่งอัลลิลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมได้รวบรวมพวกเขาไว้ด้วยการนำของอุมู บักร³

รายงานจากหลักฐานได้ยืนยันว่าท่านนบี คืออัลลิลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เสียชีวิตโดยไม่ได้เหลือมรดกเป็นเงินสินารหรือดิรฮัมไว้เลย ดั่งบันทึกของอัล-บุคอรี จากอัมร์ บิน อัล-หะริษ ว่าเมื่อท่านนบี คืออัลลิลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เสียชีวิตนั้น ท่านไม่ได้ทิ้งมรดกไว้ ไม่ว่าจะป็นสินาร ดิรฮัม ทาสชายหรือหญิง และสิ่งใดเลย นอกจากล่อ(ลูกผสมระหว่างม้ากับลา)ตัวสีขาวหนึ่งตัวที่ท่านใช้เป็นพาหนะ และอาวุธของท่านเท่านั้น ส่วนที่ดินท่านให้เป็นทานบริจาคแก่คนเดินทาง⁴

¹ อัล-อัลบะนีกล่าวว่า เป็นหะดีษเศาะฮีห์โดยมีสายรายงานอื่นมาสนับสนุน อัล-ซิลลีละฮุ อัล-เศาะฮี้หะฮุ, หมายเลข 1106

² มุหัมมัด อัล-ฆะฆะซาลี, ฟิกีฮ์ อัล-สีเราะฮุ, หน้า 519

³ อิบน์ อิชาม, อัล-สีเราะฮุ อัน-นะบะวะวียะฮุ, เล่ม 4 หน้า 665

⁴ เศาะฮี้ห์ อัล-บุคอรี, หมายเลข 4461 ดูสายรายงานของอะหมัดจากท่านหญิงอาอิชะฮ์ในอัล-มุสนัด และอิบนุ กะซีร์, อัล-สีเราะฮุ อัน-นะบะวะวียะฮุ, เล่ม 4 หน้า 445

ในบันทึกของอัล-บุคอรีห์และมุสลิมจากท่านหญิงอาอิชะฮ์มีว่า แท้จริงท่านนบี
คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام ได้ติดหนี้ซื้ออาหารจากชาวยิวโดยใช้เสื้อเกราะเหล็กของท่านจำนำค้ำประกันไว้¹

มีรายงานจากท่านหญิงอาอิชะฮ์ว่า ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام เสียชีวิต
ขณะที่เสื้อเกราะของท่านถูกใช้ค้ำประกันในการซื้อข้าวบาร์เลย์สามสิบทะนาน²

ครั้งหนึ่งท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام เคยกล่าวไว้ว่า “ฉันกับคุณยอนี้จะเอาอะไรหนักหนา
อุปมาฉันกับชีวิตในโลกนี้มีอาจจะเทียบกับสิ่งใดได้ นอกจากเหมือนคนเดินทางในฤดูร้อนคนหนึ่ง
ที่แวะพักได้ร่มไม้เพียงชั่วคราว ในช่วงกลางวัน จากนั้นเขาก็เดินทางต่อและจากร่มเงานั้นไป”³
ท่านไม่ปรารถนาที่จะสะสมทรัพย์สินไว้แก่ทายาท ท่านยังได้เตือนส่าห์เกี่ยวกับการสะสมทรัพย์ ซึ่งมีรายงานจาก
อัล-หะริษ บิน สุวัยด์ จากอับดุลลอฮ์ บิน มัสอูด เล่าจากท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام ว่า
“คนใดบ้างในหมู่พวกท่านที่รักทรัพย์สินของทายาทมากกว่าทรัพย์สินของตนเอง” พวกเขา กล่าวว่า
“โอ้ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ไม่มีใครสักคนหรอก นอกจากจะต้องรักทรัพย์สินของตนเองมากกว่าอยู่แล้ว ท่านนบีกล่าวว่า
“แท้จริงแล้ว ทรัพย์สินของเขาคือสิ่งที่เขาได้ใช้จ่ายไป ส่วนสิ่งที่เขาเหลือไว้จะกลายเป็นของทายาท”⁴

ท่านยังได้กล่าวอีกว่า “มรดกของเราจะไม่ถูกแบ่ง สิ่งที่เราทิ้งไว้ นั่นคือทานบริจาค
แท้จริงวงศ์วานของมุหัมมัดจะบริโภคจากทรัพย์สินนี้ต่างหาก”⁵ เป็นที่ทราบกันดีว่า เศาะตะเกาะฮ์
หรือทานบริจาคนั้นไม่เป็นที่อนุมัติสำหรับท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام และวงศ์วานของท่าน
แต่พวกเขาจะบริโภคจากเงินกองคลังที่เรียกว่า *คุมส์* (หนึ่งส่วนห้าจากทรัพย์เชลย)

แท้จริงแล้ว บรรดานักกวีต่างทุ่มเทความสามารถในการแต่งบทกลอนอันปราณีตเพื่อไว้อาลัยท่านนบี
คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام ตั้งแต่ท่านเสียชีวิตจนถึงปัจจุบัน ด้วยบทกลอนที่หลากหลายแตกต่างกัน
ที่แต่งไว้อย่างจริงจังที่สุดในการไว้อาลัยท่าน น่าจะเป็นกวีประจำตัวท่านเอง นั่นคือ หัสसान บิน ซาบิต อัน-
อันศอรีย์ ผู้เคยแต่งกลอนยกย่องชมเชยท่านได้อย่างสวยงามในขณะที่ท่านมีชีวิต และเมื่อท่านนบีเสียชีวิต
หัสसानก็บรรจงแต่งกลอนไว้อาลัยท่านอย่างลึกซึ้ง ท่านเป็นคนแรกที่เริ่มแต่งกลอนไว้อาลัยท่านนบี
เสมือน เป็นคนเปิดประตูให้แก่บรรดานักกวีทั้งหลายได้แต่งกลอนไว้อาลัยท่าน
เป็นบทกลอนที่กล่าวถึงการร้องไห้ของท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام ซึ่งอิบนุ อีซาม
ได้บันทึกไว้ในตำราของท่าน⁶

¹ เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรีห์, หมายเลข 2068, 2916, 4467

² อัล-บัยฮะกี, *ดะลาอิล อัน-นุบะฮ์*, และดู และอิบนุ กะซีร, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 4 หน้า 445

³ เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรีห์, *กิตาบ อัล-เราะกะอิก*, *باب มา ก็อดดะมะ มิน มาลียุ ฟะฮุวะ ละฮุ*, เล่ม 7 หน้า 176

⁴ เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรีห์, หมายเลข 3554

⁵ เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรีห์, หมายเลข 2578 และดู *باب อัล-เคาะรอญญ์* *วะ อัล-อิมาเราะฮ์* *วะ อัล-ฟัยฮ์* *เกาส์* *เราะซูลิลลาฮ์* *คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام*
“ลา นูว์รริษ มา ตะร็อกนาฮุ เศาะตะเกาะฮุ”

⁶ อิบนุ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, กวีของหัสसान บิน ซาบิต ในการอำลาท่านนบี, เล่ม 4 หน้า 666-669

การเตรียมศพ การละหมาด และการฝังศพของท่านนบี

ตอนที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เสียชีวิต ท่านใส่เสื้อผ้าเนื้อหยาบๆ ดังมีรายงานจากอบู บุรค๊ะฮะเราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ว่า ท่านหญิงอาอิชะฮะฮฺได้นำผ้านุ่งเนื้อหยาบผืนหนึ่งให้แก่พวกเรา ซึ่งผลิตจากประเทศเยเมน และผ้าอีกผืนหนึ่งที่ใช้สำหรับห่ม พวกเขาเรียกมันว่า อัล-มะลีดะฮะฮฺ นางกล่าวว่า ในชุดนี้แหละที่ท่านนบีเสียชีวิต¹ ไม่เป็นที่สงสัยเลยว่า ท่านหญิงอาอิชะฮะฮฺได้ออกจากบ้านของเธอ หลังจากที่ได้อุ้มร่างของท่านนบีเรียบร้อยแล้ว เมื่อบรรดามุสลิมมารวมตัวกันรอบ ๆ บ้านของนางเพื่อให้ลูกหลานของท่านนบีได้จัดเตรียมศพแก่เรือนร่างอันบริสุทธิ์ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม สภาพร้อม ๆ บ้านเป็นอยู่เช่นนี้ระยะหนึ่งในช่วงที่ชาวมุสลิมกำลังหมกมุ่นอยู่กับข่าวการเสียชีวิตของท่าน และคนที่เสียใจมากที่สุดในการจากไปของท่านคือคนที่ใกล้ชิดท่านที่สุด นั่นคือฟาฏิมะฮะฮฺบุตริของท่าน ด้วยเหตุนี้ คนในครอบครัวของท่านจึงไปรวมตัวกันที่บ้านของนาง ไม่ว่าจะเป็นอับบาสผู้เป็นอาของท่านนบี, อะลีย, อัส-ซุบัยร์ บิน อัล-เอาวาม และยังมีฎ็อลหะฮะฮฺ บิน อุบัยดิลลาฮฺ ด้วย² ท่านหญิงเศาะฟียะฮะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เองก็เช่นเดียวกัน นางได้แต่เอามือสะบัดผ้าไม่สามารถพูดอะไรได้เลยเพราะความเศร้าโศกเสียใจ³

บ้านของเหล่าเศาะหาบะฮะฮฺทุกคนนั้นล้วนคับแคบ ยากที่จะให้คนจำนวนมากไปรวมตัวพร้อม ๆ กัน ชาวมุฮัมมัดรีน และอันศอรบางส่วนจึงไปรวมตัวกันที่บ้านของอบู บักร์ ในขณะที่บ้านของท่านหญิงอาอิชะฮะฮฺถูกปิดเพื่อเก็บร่างอันบริสุทธิ์ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ตลอดทั้งวันจันทร์อันเป็นวันที่ท่านเสียชีวิต เนื่องจากผู้คนที่ต่างยุ่งอยู่กับการหาบุคคลมาเป็นผู้นำแทนท่าน พวกเขาให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ก่อนที่จะฝังร่างของท่าน นี่อาจเป็นเพราะพวกเขารู้สึกว่าพวกเขายังคงอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของท่านตราบใดที่ร่างของท่านยังอยู่และไม่ได้ถูกฝัง และตระหนักว่าพวกเขาต้องหาผู้นำแทนตัวท่านก่อนที่จะฝังร่างของท่าน ดังนั้นผู้คนจึงสละเวลาอยู่กับการให้สัตยาบันต่ออบู บักร์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ⁴

วันถัดมา คือวันอังคาร คนในครอบครัวของท่านได้มารวมตัวกันที่บ้านของท่านหญิงอาอิชะฮะฮะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ มีทั้งอาของท่าน อัล-อับบาส, อะลีย, ลูก ๆ ของอัล-อับบาส, อัล-ฟัฎล์, กุซั่ม, อุสามะฮะฮฺ บิน ซัยด์ และศอลิห์ คนรับใช้ของท่านนบี⁵ จากนั้น เอาส์ บิน เคาลิย อับ-อันศอรีย อัล-ค็อซเราะฎิยฺ จากบนี้ เอาฟ์

¹ เศาะฮิห์ อัล-บุคอรี, *باب ما شكاها من دبره* อัน-นะบียฺ *วะ อะคอฮุ ว่าจะลียฟีฮุ ว่าจะ เกาะดะฮียุ*, หมายเลข 3108 และเศาะฮิห์ มุสลิม, *กิตาบ อัล-ฮันะฮะฮฺ*, *باب อัล-ตะวาญูฮุ ฟิ อัล-ลิบาส*, หมายเลข 2080/34

² อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮะฮฺ อัน-นะบะวียะฮะฮฺ*, เล่ม 4 หน้า 650

³ อิบน์ อุบี ซัยบะฮะฮฺ, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 414

⁴ มัรวาน กะฎ็ุก, *ตะฮะฮิบบ์ สีเราะฮะฮฺ อิบนิ กะษีร*, หน้า 683, และดูหัวข้อสัตยาบัน อะเกาะบะฮะฮฺ จากหนังสือเล่มนี้, และดู อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮะฮฺ อัน-นะบะวียะฮะฮฺ*, เล่ม 4 หน้า 655

⁵ อิบน์ อุบี ซัยบะฮะฮฺ, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 414

ซึ่งเคยร่วมสงครามบะดร์ ก็ได้เรียกจากด้านหลังว่า โอ้ อะลียะห์ เอ๋ย ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ เราต้องการมีส่วนร่วมในการอาบน้ำศพของท่านนบีด้วย และเขาก็เป็นคนหนึ่งที่อาบน้ำให้กับศพท่าน ท่านอะลียะห์กล่าวแก่เขาว่า ท่านจงเข้ามา เขาจึงได้เข้ามาร่วมจัดการศพกับพวกเขา¹

กล่าวกันว่า ท่าน อับู บักร์ อัศ-คิติก คีอิลลัลลอฮฺอะลียะฮฺวะสัลลัม คือผู้ที่ออกคำสั่งให้ผู้คนมอบสิทธิในการอาบน้ำศพแก่บรรดาทายาทของท่าน² แน่นนอนว่าสิ่งนี้เป็นเรื่องปกติและเห็นได้ชัดอยู่แล้ว ถึงแม้ว่าอับู บักร์จะไม่ออกคำสั่งเช่นนั้นก็ตาม เพราะผู้ที่เป็นเครือญาติเหมาะสมยิ่งกว่าบรรดาเศาะหาบะฮฺอื่น ๆ ที่จะทำหน้าที่นี้ ในสายรายงานที่มีน้ำหนักมากที่สุดระบุว่า พวกเขาได้วางศพของท่านบนเตียงที่อยู่ในบ้านของท่านหญิงอาอิชะฮฺเพื่ออาบน้ำศพ เนื่องจากมีการยืนยันว่า พวกเขาละหมาดให้กับท่านโดยที่ศพของท่านถูกวางอยู่บนเตียง

พวกเขาอาบน้ำศพของท่านโดยไม่ได้เปลื้องเสื้อผ้าของท่านออก ดังรายงานจากท่านหญิงอาอิชะฮฺว่า เมื่อพวกเขาต้องการจะอาบน้ำศพท่านนบี คีอิลลัลลอฮฺอะลียะฮฺวะสัลลัม พวกเขากล่าวว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ เราไม่รู้ว่าเราจะเปลื้องเสื้อผ้าของท่านออกหรือไม่ เหมือนกับที่เราเปลื้องเสื้อผ้าของศพอื่น ๆ หรือเราจะอาบน้ำแก่ท่านโดยที่มีเสื้อผ้าของท่านอยู่ ครั้นเมื่อพวกเขาขัดแย้งกันเช่นนั้น อัลลอฮฺก็ตัดสินใจให้พวกเขาหลับ ไม่มีคนใดเลยที่ไม่หลับ คางของทุกคนหล่นอยู่ที่หน้าอกกันหมด แล้วก็มิได้ยินคนพูดจากด้านข้างของบ้าน โดยที่พวกเขาไม่รู้ว่าใครเป็นคนกล่าวว่ “จงอาบน้ำศพของท่านโดยที่มีเสื้อผ้าอยู่” จากนั้นพวกเขาจึงตื่นขึ้นและอาบน้ำศพแก่ท่าน โดยรดน้ำลงบนเสื้อและภูต้วท่านผ่านเสื้อ ไม่ได้ใช้มือภูต้วโดยตรง ท่านหญิงอาอิชะฮฺกล่าวว่า หากฉันรู้เช่นนี้มาก่อน จะไม่ให้คนใดได้อาบน้ำศพของท่าน นอกจากบรรดาภรรยาเท่านั้น³

นี่เป็นความเห็นของท่านหญิงอาอิชะฮฺ เนื่องจากมีแต่ภรรยาเท่านั้นที่ได้รับการอนุญาตให้มองทุกส่วนจากรูปร่างอันบริสุทธิ์ของท่าน

เป็นเรื่องที่แน่ชัดว่า ในท้องของคนตายโดยทั่วไปนั้นมึบางสิ่งที่จะต้องทำความสะอาด แต่สำหรับท่านนบี คีอิลลัลลอฮฺอะลียะฮฺวะสัลลัม ย่อมไม่เป็นเช่นนั้น ดังรายงานจากสะอีด บิน อัล-มุสัยยิบ ว่า แท้จริงท่านอะลียะห์ได้ตรวจดูสภาพศพของท่านนบี คีอิลลัลลอฮฺอะลียะฮฺวะสัลลัม เหมือนกับศพอื่น ๆ แต่ไม่พบสิ่งใดที่ต้องชำระล้าง ท่านจึงกล่าวว่า ขอเอาบิดาและมารดาของฉันเป็นประกัน ท่านช่างสมบูรณ์งดงามไม่ว่าตอนมีชีวิตและเสียชีวิต⁴

¹ อิบน์ ฮิซาม, *อัศ-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 4 หน้า 662

² บันทีกโดยอัด-ติรมิซียฺ, *อัซ-ซะมาอิล*, *باب ว่าจะฟาด อัน-นะบี* คีอิลลัลลอฮฺอะลียะฮฺวะสัลลัม, หน้า 200, อัล-อัลบานียฺกล่าวในเชิงอรรถว่าสายรายงานถูกต้อง

³ อับู ดาวูด, *باب สัตร์ อัล-มายยิต อินดะ ฮ์อัสลิฮฺ*, หมายเลข 3141, อิบน์ ฮิซาม, *อัศ-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 4 หน้า 662

⁴ อิบน์ อบี ซัยบะฮฺ, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 416, และอิบน์ กะษีร, *อัศ-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวีเยฮฺ*, เล่ม 4 หน้า 519

ศพของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ถูกอาบด้วยน้ำผสมใบพุทรา¹ และท่านอะลีได้ยกร่างของท่านให้พียงกับอกของเขาโดยไม่ถอดเสื้อ อัล-อับบาต, อัล-ฟฎัล บิน อัล-อับบาต และ กุซัยม ต่างก็ช่วยกันกับอะลี ส่วนอุสมามะฮ์ และ ศอลิห์ คอยรดน้ำให้ อะลีอาบน้ำให้ท่านและญาติของท่านด้วยมือบนเสื้อของท่าน²

จากนั้นร่างของท่านก็ถูกนำไปห่อด้วยผ้าสีขาวสองผืนและผ้าที่มีลวดลายจากประเทศเยเมนอีกผืน³ บ้างก็ว่าเป็นผ้าฝ้าย ดังมีรายงานจากท่านหญิงอาอิชะฮ์ ว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ถูกห่อด้วยผ้าขาวบริสุทธิ์สามผืน⁴ น้ำที่ใช้อาบศพ คือน้ำบ่อที่เอามาจากกุบารห์ ซึ่งท่านนบีเคยใช้ดื่มกิน เรียกกันว่าบ่อน้ำของสะอูด บิน ค็อยษะมะฮ์⁵ และนี่ย่อมเป็นหลักฐานว่าน้ำนั้นสะอาด บริสุทธิ์ และมีความพิเศษกว่าที่อื่น ๆ

มีรายงานจากท่านหญิงอาอิชะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮา ว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ถูกห่อด้วยผ้าสีขาวบริสุทธิ์สามผืน ทำจากผ้าฝ้าย โดยไม่มีเสื้อ และไม่มีผ้าโพกศีรษะ⁶

แต่ก็มีรายงานว่าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ยังสวมเสื้อที่ท่านใส่ขณะเสียชีวิตนั้นด้วย แล้วห่อด้วยผ้าสีขาวด้านบน⁷

หลังจากที่เสร็จแล้ว ศพของท่านก็ถูกวางไว้บนเตียง บรรดามุสลิมก็ประชุมกันว่าจะละหมาดศพของท่านอย่างไร อับู บักร์ อัศ-ชิดดีก มีความเห็นว่าจะต้องไม่เคลื่อนย้ายศพของท่านออกจากที่ที่เสียชีวิต พวกเขา กล่าวว่า ไส้หลายของท่านนบีเอ๋ย ศพของท่านนบีจะถูกละหมาดใช่ไหม? ท่านตอบว่า ใช่แล้ว พวกเขาถามว่า จะละหมาดอย่างไร? ท่านตอบว่า เข้ามาละหมาดและขออุมมัตเป็นกลุ่ม ๆ ให้กลุ่มหนึ่งเข้ามาแล้วก็ออกไปจนทุกคนได้เข้ามาละหมาดจนหมด พวกเขา กล่าวว่า ไส้หลายของท่านนบีเอ๋ย ศพของท่านจะถูกฝังใช่ไหม? ท่านตอบว่า ใช่แล้ว พวกเขาถามว่า แล้วจะฝังที่ไหน? ท่านตอบว่า ในสถานที่ที่ท่านเสียชีวิต เพราะอัลลอฮ์ไม่ได้เอาวิญญาณของท่านไป นอกจากในสถานที่ที่ดีเท่านั้น ดังนั้น พวกเขาจึงเข้าใจและรับรู้ว่าการอุมมัตนั้นถูกต้องแล้ว⁸

จากนั้น ผู้คนทั้งหลายก็เข้าไปละหมาดเป็นกลุ่ม ๆ เมื่อพวกผู้ชายละหมาดเสร็จก็ต่อด้วยการละหมาดของบรรดาสตรี จากนั้นก็ต่อด้วยเด็ก ๆ

¹ อิบน์ กะษีร, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะเวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 520, อิบน์ สะอูด, *อัญญาเราะบะกอด อัล-กุบรอ*, เล่ม 2 หน้า 280

² อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะเวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 662

³ อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะเวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 663

⁴ อิบน์ สะอูด, *อัญญาเราะบะกอด อัล-กุบรอ*, เล่ม 2 หน้า 281, ดูหัวข้อการห่อศพท่านนบีในอิบน์ กะษีร, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะเวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 522

⁵ อิบน์ อบี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 416

⁶ เศาะฮิห์ อัล-บุคอรี, *กิตาบ อัล-ญะนาอิช, باب อัล-กัฟน์ บิ ม็อยริ เกาะมีศ*, หมายเลข 1271, 1272 และเศาะฮิห์ มุสลิม, *กิตาบ อัล-ญะนาอิช, ฟี กัฟน์ อัล-มายยิต*, 941/45

⁷ อับู ดาวูด, *กิตาบ อัล-ญะนาอิช, باب อัล-กัฟน์*, หน้า 353

⁸ อัศ-ติรมิซีย, *อัล-ชะมาอิล*, หน้า 378, อิบน์ ฮิซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะเวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 663, และอิบน์ สะอูด, *อัญญาเราะบะกอด อัล-กุบรอ*, เล่ม 2 หน้า 275

แต่ละคนละหมาดโดยไม่มีคนนำละหมาดแต่อย่างใด¹ เพราะพวกเขาเห็นว่าท่านนบี คืออัลลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม ยังเป็นผู้นำพวกเขาอยู่ทั้งที่ท่านเสียชีวิตแล้ว

ไม่เป็นที่สงสัยเลยว่า เรื่องนี้ต้องมีการจัดระเบียบเป็นอย่างดี เนื่องจากทุกคนประสงค์จะละหมาดแก่ท่าน และพื้นที่ก็คับแคบ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการจัดการ ดูเหมือนว่าปัจจัยเรื่องการลำดับอายุน่าจะมึบทบาทสำคัญในการจัดระเบียบที่ว่่านี้ มีรายงานบันทึกว่าท่านอบู บักร์ อัศ-ศิดดีก ได้ยืมท่านนบี คืออัลลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า “อัลลลอฮ์จะไม่เอาชีวิตของศาสนทูตคนใด นอกจากในสถานที่ซึ่งเขาชอบที่จะถูกฝังตรงนั้น” พวกท่านจงฝังศพของท่านนบีตรงที่เตียงของท่านเถิด²

การรักชอบต่อสถานที่เพื่อเป็นที่ฝังศพของท่านนั้น อาจจะเป็นกำหนดจากอัลลลอฮ์ที่ทรงประสงค์ให้ที่ตรงนั้นเป็นสุสานของท่านนบี หรือบางทีอาจจะมาจากการเลือกของท่านนบีเอง ทั้งนี้ทั้งนั้นมันก็สอดคล้องกับกำหนดของอัลลลอฮ์ ดังที่พระองค์ทรงเลือกสถานที่อพยพให้แก่ท่าน และเราไม่เคยได้ยินว่าเศาะหาบะฮ์คนใดแสดงความคิดเห็นขัดแย้งกับอบู บักร์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เกี่ยวกับสถานที่ฝังศพของท่านนบี คืออัลลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม

ส่วนประเด็นเกี่ยวกับหลุมศพของท่านนั้น จะเห็นว่า หลังจากที่ท่านอพยพไปยังมะดีนะฮ์แล้ว ก็มีเศาะหาบะฮ์หลายคนเสียชีวิต บางครั้งพวกเขาขุดดินเจาะเป็นเพิงที่ด้านข้างของหลุม และบางครั้งก็เจาะเป็นลูกหลุมเล็ก ๆ อยู่ตรงกลางหลุมใหญ่อีกที่³ นั่นคือแนวทางของชาวมะดีนะฮ์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้ที่จัดการเรื่องหลุม ครั้นเมื่อท่านนบี คืออัลลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม เสียชีวิต บรรดาเศาะหาบะฮ์ก็ขัดแย้งกันว่าจะขุดเป็นเพิงหรือลูกหลุมดี พุดคุยกันจนมีการขึ้นเสียง ท่านอุมัรจึงกล่าวว่า พวกท่านอย่าได้โต้เถียงกันต่อหน้าท่านนบี คืออัลลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม ไม่ว่าจะตอนท่านยังมีชีวิตอยู่หรือหลังจากท่านเสียชีวิตแล้วก็ตาม หรือประโยคอื่น ๆ ในท่านองนี้ จากนั้นพวกเขาจึงส่งคนไปตามทั้งคนที่เจาะหลุมตรงกลางและคนที่ขุดเป็นเพิง ต่อมาคนที่ขุดเป็นเพิงได้มาถึงก่อน เขาจึงขุดหลุมเป็นเพิงเพื่อฝังท่านนบี คืออัลลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม⁴

มีรายงานว่าผู้ที่ขุดเจาะเป็นเพิงนั้น คือ อบู ฎ็อลหะฮะฮ์ ซัยด์ บิน สะฮ์ลฺ ชาวมะดีนะฮ์ เขาเป็นคนที่ขุดหลุมฝังศพแก่ชาวมะดีนะฮ์ ส่วนคนที่ขุดเป็นลูกหลุมคือ อบู อุบัยดะฮ์ บิน อัล-ญุรรอหฺ และผู้ที่ส่งคนให้ไปตามทั้งสองคือ อัล-อับบาส บิน อับดุลมุฏฏะอิลิบ ปราบกว่าอบู ฎ็อลหะฮะฮ์มาถึงก่อน เขาจึงขุดเจาะเป็นเพิงเพื่อฝังศพท่านนบี คืออัลลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม⁵ เหตุนี้เอง

¹ อิบน์ สะอูด, *อัญญาเราะบะกอด อัล-ญุบรอ*, เล่ม 2 หน้า 289, อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวะวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 663, อิบน์ อบี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 412

² อัศ-ศิดดีกีย, *กิตาบ อัล-ญะนาอีย*, หน้า 108, อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวะวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 663, อิบน์ อบี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 411

³ ดูเศาะฮิห์ อัล-บุคอรี, *กิตาบ อัล-ญะนาอีย*, *باب อัล-ละหฺดุ* วั อัจ-ซัจก์ ฟิ อัล-กอบร์, เล่ม 2 หน้า 96

⁴ ดู อิบน์ อบี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 414

⁵ อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวะวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 663

ผู้คนที่หลายจึงชอบที่จะถูกฝังในหลุมฝังเหมือนท่านนบี โดยเฉพาะอย่างยิ่งบรรดาเศาะหาบะฮ์ เช่น สะอูด บิน อบี วักกอส ซึ่งท่านได้กล่าวขณะป่วยก่อนเสียชีวิตว่า พวกท่านจงขุดหลุมฝังแก่นฉัน และจงวางก้อนอิฐบนศพของฉัน เหมือนที่ถูกปฏิบัติกับศพของท่านนบี คืออลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม¹

การขุดหรือแหะเป็นฝังด้านข้างของหลุมนั้น เป็นผลลัพธ์ตรงกับที่บรรดาเศาะหาบะฮ์วิงวอนขอคูอาห์ เพราะหลังจากที่พวกเขาเชิญทั้งสองคนที่ทำหน้าที่ขุดหลุมมา พวกเขาวิงวอนขอว่า ใ้อัลลลอฮุ โป ร ด เลื อ ก ไ้ ใ้ แ ก่ ศ า ส น พุ ต ข อ ง พ ร ะ อ ง ค์ เ ถิ ด ² ดั ง นั้ น การการแหะฝังในหลุมนั้นจึงถือว่าเป็นสิ่งที่อัลลลอฮุลิขิตไว้สำหรับศาสนทูตของพระองค์แล้ว

ศพของท่านถูกวางไว้ใกล้หลุม จนกระทั่งคนทุกคนทั้งผู้ชาย ผู้หญิง เด็ก ๆ และผู้ใหญ่ ได้มาละหมาดศพแก่ท่านจนเสร็จสิ้นถึงกลางคืน เริ่มตั้งแต่บ่ายของวันอังคารจนถึงค่ำของวันพุธที่ 14 เราะบีอุลเอาวัล ฮ.ศ.11 ตรงกับวันที่ 14 เดือนมิถุนายน ค.ศ. 633

จากนั้นเตียงที่วางศพของท่านก็ถูกนำออกห่างจากหลุม และศพของท่านก็ถูกนำลงไปด้วยอะลีย์และอัล-อับบาส พร้อมกับลูกชายทั้งสองของอับบาส คือ กุซั่ม และอัล-ฟิฏล์ และอีกคือซักรอน ผู้รับใช้ที่ อยู่ ใน ก า ร อู ป ั ถ ม ั ก ข อ ง ท ำ น น บี คี อ ล ล ั ล อ ฮุ อ ะ ล ัย ฮิว ะ ส ั ล ั ม ³ เล่ากันว่าซักรอนได้วางผ้าผืนหนึ่งใต้ศพของท่าน ซึ่งเป็นผ้าที่ท่านนบีเคยใช้เป็นผ้าปู พลาทกล่าววว่า ขอสาบานต่ออัลลลอฮุ จะไม่มีใครได้ใช้มันอีกหลังจากท่าน ทั้งนี้เพราะเกรงว่าผู้คนจะแย่งกัน⁴

เอาส์ บิน เคาะลีย์ อัน-อันศอรีย์ ก็มีส่วนร่วมในการฝังศพของท่านนบีด้วย เมื่อท่านถูกวางในหลุมแล้ว เขาได้ นำเอา ก้อนอิฐมาวาง เพื่อกันดิน (ดังที่ได้ปฏิบัติกันในปัจจุบัน) เป็นวิธีที่ได้สืบทอดกันมาให้เราได้เห็นจนถึงทุกวันนี้ ดังที่ถูกปฏิบัติกับท่านนบี คืออลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม หลังจากที่ย่างก้อนอิฐและดินเหนียวเพื่อกันระหว่างดินกับศพเรียบร้อยแล้ว พวกเขาก็นำดินมาถมหลุมของท่าน และนั่นก็เป็นช่วงตึกของเวลากลางคืนแล้ว

ท่านหญิงอาอิชะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮา กล่าววว่า เราไม่รู้เลยว่ามีใครฝังท่านนบี จนกระทั่งได้ยินเสียงจอบ ในช่วงกลางคืนของวันพุธ⁵

ในเช้าของวันถัดมา บิลาลได้ทำการอาซานเพื่อละหมาดศุบห์ ครั้นเมื่อเขากล่าววว่า “อัซซะดุ อันนะมุหัมมะดฺ เราะฮูมัลลอฮุ” เขาก็ร้องไห้และผู้คนก็ร้องไห้ตาม ด้วยความเศร้าเสียใจในการจากไปของท่านนบี คืออลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม¹

¹ เศาะฮิห์ มุสลิม, กิตาบ อัล-ญะนาอียะฮ์, บาบ อัล-ละหะดี วะ นัศบ์ อัล-ละบิน อะลา อัล-มายียิต

² อิบน์ อีซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 4 หน้า 663

³ อิบน์ สะอูด, อัล-ญะนาอียะฮ์ อัล-ญะบรอ, เล่ม 2 หน้า 275, อิบน์ อบี ซัยบะฮ์, อัล-มะฆะซีย, หน้า 414-415

⁴ อิบน์ อีซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 4 หน้า 664, และอัล-ติรมิซีย, กิตาบ อัล-ญะนาอียะฮ์, บาบ มา ญาฮ์ ฟิ อัซ-เซาะบ์ อัล-วาหิด ยุลกอ ตะห์ตะ อัล-มายียิต ฟิ อัล-กอบร์, หมายเลข 1047, ดูรายละเอียดในเศาะฮิห์ มุสลิม, กิตาบ อัล-ญะนาอียะฮ์, บาบ ญะอูด อัล-เกาะฎิฟะฮ์ ฟิ อัล-กอบร์, หมายเลข 968/967

⁵ อิบน์ อีซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 4 หน้า 664

สุสานของท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ยังคงอยู่ในบ้านของท่านหญิงอาอิชะฮ์เช่นเดิม ไม่มีการเปิดเผยมหรือยกสูงกว่าพื้นดินเดิม¹ ซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกปฏิบัติตามความรู้ความเข้าใจของบรรดาเศาะหาบะฮ์ที่มีต่อวามะฮ์ของท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ซึ่งรายงานโดยท่านหญิงอาอิชะฮ์ เราะวะฎีย์ลลอฮุอันฮะว่า ท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้พูดเมื่อตอนป่วยก่อนเสียชีวิตว่า “อัลลอลฮุทรวงสาปแช่งชาวยิวและคริสต์ พวกเขายึดเอาสุสานบรรดาศาสนทูตของพวกเขาเป็นที่ละหมาด” หากไม่แล้วสุสานของท่านย่อมถูกทำให้โดดเด่นเปิดเผย หากแต่เกรงว่ามันจะถูกยึดเป็นที่ละหมาดจึงไม่ได้ทำเช่นนั้น³

ต่อมาเมื่อท่านอุมม์ บักร์เสียชีวิตก็ถูกฝังไว้ใกล้กับท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จากนั้นท่านอุมม์ก็มาขออนุญาตจากท่านหญิงอาอิชะฮ์ว่าเมื่อเธอเสียชีวิตก็ให้ฝังใกล้กับทั้งสองท่านหญิงอาอิชะฮ์ได้อนุญาตแก่ท่าน เรื่องนี้ถูกบันทึกไว้ยาวในเรื่องเล่าประวัติศาสตร์⁴

หลุมศพของอุมม์ บักร์อยู่ติดกับหลุมของท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และหลุมของอุมม์ก็ติดกับหลุมของอุมม์ บักร์ ซึ่งทุกหลุมหันหน้าไปทางกิบละฮ์ โดยที่ศีรษะของอุมม์ บักร์อยู่ตรงกับปากของท่านนบี และศีรษะของอุมม์อยู่ตรงกับปากของอุมม์ บักร์ ศพของอุมม์ บักร์อยู่หลังท่านนบีและอุมม์ก็อยู่หลังอุมม์ บักร์อีกทีหนึ่ง ทั้งสองอยู่ร่วมกับท่านนบีในบ้านของท่านหญิงอาอิชะฮ์ ดังที่ทั้งสองเคยเป็นสหายของท่านขณะที่มีชีวิต⁵ และหลุมก็ถูกยกขึ้นสูงกว่าพื้นเดิมประมาณสี่นิ้วมือ⁶

บุคคลที่ใกล้ชิดหรือปฏิสัมพันธ์กับท่านมากที่สุด ในขณะที่เจ็บป่วยและตอนเสียชีวิต คือญาติใกล้ชิดของท่าน ไม่ว่าจะเป็นผู้หญิง เช่นท่านหญิงอาอิชะฮ์ ภรรยาคนอื่น ๆ และฟาฏิมะฮ์ บุตรีของท่าน หรือบรรดาผู้ชาย เช่นอุมม์ บักร์, อุมม์ และคนในครอบครัวของท่าน อาทิ อะลี, อัล-อับบาส และลูก ๆ, อะนัส บิน มาลิก และอุสมานะฮ์ บิน ซัยด์ ด้วยเหตุนี้ ท่านหญิงอาอิชะฮ์จึงมีรายงานเรื่องราวและคำสั่งเสียต่าง ๆ จากท่านในสิ่งที่คนอื่น ๆ ไม่ได้รายงาน เหตุการณ์นี้ทำให้เป็นที่ประจักษ์ว่าบรรดาสตรีมีบทบาทร่วมกับประชาชาตินี้อย่างไร ในการเอาใจใส่ต่อท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในเวลาที่ท่านมีความจำเป็น ตอนที่ท่านเจ็บป่วยก่อนการเสียชีวิต

การที่ท่านมารักษาอาการป่วย ณ บ้านของท่านหญิงอาอิชะฮ์ และเสียชีวิตในอ้อมตักและแนบอกของนาง และการที่นางใกล้ชิดกับท่านในช่วงท้าย ๆ ของชีวิตนั้น บ่งบอกถึงความประเสริฐและสถานะของอาอิชะฮ์ ณ ท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ซึ่งท่านรู้เกี่ยวกับนางมากกว่าคนอื่น ๆ และไว้วางใจนางมากที่สุด

¹ อัน-นัควีฮ์, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์, หน้า 414

² เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, จาก อุมม์ บักร์ บิน ฮัยยาซ, จาก สุฟยาน อัซ-ซามมารี เล่าว่าเขาเห็นหลุมฝังศพของท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เป็นเนินดินนูนขึ้นมา, *باب ما ینزل فی القبور* อัน-นะบียฺ คือลัลลอลฮุอะลัยฮิวะสัลลัม, หมายเลข 1390

³ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี, *กิตาบ อัล-ญะนาอีย*, *باب ما ینزل فی القبور* อัน-นะบียฺ คือลัลลอลฮุอะลัยฮิวะสัลลัม *วะ อบี บักร์* วะ *อุมม์*, หมายเลข 1390

⁴ อุมม์ บิน ซับบะฮ์, *ตารีค อัล-มะดีนะฮ์*, เล่ม 3 หน้า 994, และอิบน์ สะอูด, *อัญญาอะบะกอด อัล-กุบรอ*, เล่ม 3 หน้า 368

⁵ ดูรายละเอียดการขออนุญาตของอุมม์เพื่อฝังศพใกล้ ๆ กับท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในเศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี หนังสือนี้ที่ 1390

⁶ อัล-กือสฎาะลานียฺ, *อัล-มะวาฮิบ อัล-ละดานียะฮ์*, หน้า 3 หน้า 410

นางคืออะฮ์ลุลบัยต์/คนในครอบครัวของท่าน และประชาชาตินี้ก็มีเชื่อมั่นในสิ่งที่นางถ่ายทอดจากท่านนบี คือ ล ล ล ล อ ฮ อ ะ ล ัย ฮ ี ะ ะ ส ัล ล ัม ซึ่ง เป็น คน ที่ พ ว ก เ ข า ร ัก ม า ก ที่ ส ู ด นางยังอยู่ในวัยสาวที่สามารถจดจำทุกการกระทำและคำพูดของท่านนบี คือ ล ล ล ล อ ฮ อ ะ ล ัย ฮ ี ะ ะ ส ัล ล ัม ได้ เป็น อย่าง ดี นี้ จึง เป็น เหตุ ผล ว่า ทำ ไ ม่ ท่าน น บ ี ค ือ ล ล ล ล อ ฮ อ ะ ล ัย ฮ ี ะ ะ ส ัล ล ัม เลือ ก ที่ จะ ร ัก ษา อ า ก า ร เจ็ บ ป วย ที่ บ ้าน ของ นาง เ พ ร า ะ นาง จ ำ และ เ ข ้ า ใจ ส ื่ ง ที่ ท่าน ถ ำ ย ท อด ร วม ไป ถึง การ ที่ ท่าน น บ ี ร ัก นาง เป็น พิ เศ ษ มี ความ ส บ าย ใจ เมื่ อ อยู่ กับ นาง ไม่ เ ห มี ่ น กับ คน อ ื่ น ๆ น ั้น เอง

ดังนั้น สายรายงานส่วนใหญ่ที่เกี่ยวกับการเจ็บป่วย การเสียชีวิต และคำสั่งเสียช่วงท้าย ๆ นั้น จะ มา จาก ท่าน ห ญ ี ง อ อ ฮ ี ะ ฮ ู เ ร าะ ะ ฎ ี ย์ ล ล อ ฮ ู อ ัน ฮ ู เป็น หลัก สิ่งนี้ย่อมบ่งบอกเป็นประจักษ์ถึงความประเสริฐและความรู้ของนางสำหรับผู้มีปัญญาทุกคน

เช่นเดียวกันนั้น การที่ท่านนบี คือ ล ล ล ล อ ฮ อ ะ ล ัย ฮ ี ะ ะ ส ัล ล ัม อยู่ที่บ้านของนาง เป็นการเปิดโอกาสให้อบู บักร์เข้ามาและติดต่อกับท่านมากกว่าคนอื่น ๆ ขณะที่อะลีและคนในครอบครัวของท่านเองก็อยู่ใกล้ชิด ติดต่อกัน และสอบถามความเป็นอยู่ของท่านอย่างสม่ำเสมอ

คนในครอบครัวของท่าน และครอบครัวของอบู บักร์มีความเป็นหนึ่งเดียวกัน ยังมีบรรดาชาวอันศอร(ชาวมะดีนะฮ์)และมุฮาญิรีน(ชาวมักกะฮ์)อีก พวกเขาเป็นที่รักของท่านนบีทุกคน ทั้งก่อนและหลังจากการเสียชีวิต ระหว่างพวกเขามีความรัก ความเมตตา และความอบอุ่น รวมไปถึงเกี่ยวดองเป็นญาติกันด้วยการสมรสอีก ซึ่งหาไม่ได้ในบุคคลอื่นนอกจากพวกเขาเหล่านี้เท่านั้น

ผู้ที่เหมาะสมที่สุดในการจัดการเรื่องศพและการอาบน้ำแก่ท่านคือ ญาติใกล้ชิดของท่าน นั่นก็คือลูกหลานของอับดุลมุฏฏะฮ์ พวกเขาได้ปฏิบัติในเรื่องนี้ด้วยความซื่อสัตย์และรับผิดชอบ และในสถานะเช่นนี้ พวกเขาเหมาะสมที่สุด โดยไม่ละเมิดหรือละเลยสิทธิของเศาะหาบะฮ์คนอื่น ๆ ผู้ที่มีส่วนในการจัดการศพของท่านมากที่สุดคือท่านอะลี ร่วมกับอัล-อับบาส ซึ่งเป็นอาของท่าน และลูก ๆ ของ อัล -อ ับ บ ำ ส ร วม ถึง คน ที่ อยู่ ใน ก ำ ร อ ุ ป ฎ ัม ฎ ี ฆ อ ง ท่าน น บ ี เป็นการมีส่วนร่วมเชิงสัญลักษณ์จากตัวแทนของชาวอันศอร เราะฎีลลฮุอันฮุม นั่นเอง

การให้สัตยาบันต่ออับู บักร์ อัศ-ซิดดีก

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เป็นผู้นำของชาวมุสลิมในการละหมาด เป็นหัวหน้า ผู้นำ และผู้สถาปนารัฐอิสลาม ความมุ่งมั่นตั้งใจของท่านนบีและประชาชาตินี้ก็คือต้องการให้รัฐและระเบียบต่าง ๆ ดำเนินต่อไปอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการพิทักษ์รักษาสิทธิต่าง ๆ และอ้างศาสนาให้ดำรงอยู่อย่างมั่นคง ท่านวางเป้าหมายว่าต้องสืบสานขยายไปยังทุกส่วนของโลก เพื่อเผยแพร่สารแห่งพระเจ้า ให้การรับประกันความยุติธรรมและความปลอดภัยแก่มนุษยทั้งมวล โดยเริ่มจากเปอร์เซียและโรมันซึ่งมีดินแดนติดกับคาบสมุทรอาหรับ จากจุดนี้เอง ท่านจึงมีคำสั่งเสียแก่ทหารของอุสมามะฮฺ บิน ซัยด์ และได้จัดทัพเพื่อส่งออกไปยังส่วนต่าง ๆ ของชาม ในช่วงเวลาใกล้ ๆ กับการเสียชีวิตของท่าน¹ ข้อนี้ย่อมแสดงถึงความจำเป็นที่จะต้องให้มีผู้นำรัฐ คอยทำหน้าที่สืบเคล็ดไปตามคำสั่งเสียของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ดำรงรักษาบทบัญญัติของอัลลอฮฺไว้ ขยายอาณาเขตของรัฐและการเผยแพร่สารอิสลามให้ออกไปอย่างกว้างขวางสู่สากล

นี่คือเป้าหมายและความตั้งใจของท่าน ขณะเดียวกัน ท่านก็ไม่ได้เจาะจงสั่งเสียให้คนใดขึ้นมาทำหน้าที่แทนหลังจากท่านเสียชีวิต² แต่ก็มีสัญญาณหลายประการที่บ่งบอกว่าท่านให้น้ำหนักกับอับู บักร์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ และเสาหลักที่สำคัญเป็นอันดับแรกของรัฐอิสลามคือชาวมะดีนะฮฺ ผนวกกับชาวมุฮาญิรีนที่อพยพจากมักกะฮฺ ทุกฝ่ายต่างก็มีสถานะของตนในรัฐของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม โดยภาพรวมทั้งในมิติของการปกครอง การบริหารรัฐ และการช่วยเหลือภารกิจต่างๆ ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ซึ่งอาจจะแตกต่างกันบ้างในหน้าที่และสถานะของแต่ละคน

โครงการต่าง ๆ ที่สั่งใช้ให้รักษาศาสนาและระเบียบต่าง ๆ ให้ดำเนินต่อไป และมีให้หันหลังกลับหลังจากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เสียชีวิตนั้น ชัดเจนเป็นที่ประจักษ์แก่ทุกคน

﴿ وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَىٰ عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ ﴿١٤٤﴾ [آل عمران: 144]

ความว่า “และมุหัมมัดนั้นหาใช่อื่นใดไม่ นอกจากเป็นศาสนทูตคนหนึ่งเท่านั้น ซึ่งบรรดาศาสนทูตก่อนหน้าเขาก็ล้วนได้ล่วงลับไปแล้ว หากเขาตายหรือถูกฆ่า

¹ ดูในเศาะฮีหฺ อัล-บุคอรีฮฺ, กิตาบ อัล-มะฆอซี, บาบ บะอฺนุฮฺ อัน-นะบียฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม อุสมามะฮฺ บิน ซัยด์ ที่ มะเราะฎิยฺ อัล-ละซี ตุฎุฟียะฮฺ ฟิฮฺ, หมายเลข 4668, 4669

² ดูรายละเอียดในเศาะฮีหฺ อัล-บุคอรีฮฺ, หมายเลข 2740, 2741 และดูหัวข้อการเสียชีวิตของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จากหนังสือเล่มนี้

พวกเขาจะหันกลับสู่การปฏิเสธศรัทธากระนั้นหรือ และผู้ใดหันกลับสู่การปฏิเสธศรัทธาแล้วไซ้ไร
เขา ย่อมไม่ทำอันตรายแก่อัลลอฮฺ แต่อย่างใดเลย
และอัลลอฮฺจะตอบแทนแก่บรรดาผู้กตัญญูทั้งหลาย” (อาล อิมรอน : 144)

ใช่แล้ว แท้จริง พวกเขาคือบรรดาผู้กตัญญู และพวกเขาก็ได้คัดเลือกอบู บักร์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ
เพื่อจะได้นำ รักษานิวส์ ซึ่ง กฏระเบียบ
ที่พร้อมจะจัดการกับบรรดา กบฏ และคนที่หันออกจากศาสนาเยี่ยงคนเหล่านั้น
ความหมายของโองการนี้ได้สะท้อนให้เห็นออกมาอย่างกระจ่างแจ้งในจุดยืนของพวกเขาต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
รวมถึงภาพในการรักษาความเข้มแข็งและกฎระเบียบให้มั่นคง และการเตรียมพร้อมที่จะปกป้องรัฐของท่านนบี
คืออัลลอฮฺจะดลยิวะสลัลัม จากพวก กบฏ ซึ่งอัลลอฮฺได้มอบหมายส่งต่อภารกิจนี้ให้กับอบู บักร์
และบรรดาผู้สนับสนุนท่านจากชาวมุฮาญีรีนและอันศอร เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ

เหตุการณ์ อัศ-สะกีฟะฮฺ

ในวันจันทร์ที่ท่านนบี ศ็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสลัลัม เสียชีวิต บรรดาชาวอันศอร -
ชาวเมืองมะดีนะฮฺเดิมที่อาศัยอยู่ก่อนการอพยพของท่านนบี - ได้รวมตัวกันไปหา สะอูด บิน อุบาดะฮฺ
เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ซึ่งเป็นหนึ่งในแกนนำของพวกเขา ณ สะกีฟะฮฺ (ศาลาที่รวมตัว) ของตระกูลสาอิดะฮฺ
ในเวลาเดียวกันนั้น ท่านอะลี บิน อปี ฏอลิบ และสมาชิกครอบครัวของท่านนบี ศ็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสลัลัม
ก็ได้รวมตัวกันที่บ้านของท่านหญิงฟาฏิมะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ
ส่วนท่านอุมัรและบรรดามุฮาญีรีนบางคนรวมถึงบางส่วนจากชาวอันศอรได้รวมตัวอยู่กับท่าน อบู บักร์ อัศ-ซิดดีก
เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ¹

สภาพการณ์เป็นไปด้วยความยากลำบาก ขณะที่ทุกฝ่ายต่างมีทัศนคติของตนเอง
ชาวอันศอรเห็นว่าพวกเขาคือชาวมะดีนะฮฺ พวกเขาได้มอบการบริหารจัดการให้แก่ท่านนบี
คืออัลลอฮฺจะดลยิวะสลัลัม และหลังจากท่านเสียชีวิตจำเป็นต้องจัดระเบียบใหม่
ตามความเห็นของบางส่วนแล้วจะต้องคืนอำนาจให้แก่พวกเขาเช่นเดิม

ในขณะที่คนส่วนใหญ่จากมุฮาญีรีนและอันศอรเห็นว่าสภาพของมะดีนะฮฺต่างจากเดิมแล้ว
เพราะรัฐอิสลามที่มีระบบระเบียบนั้น กว้างขวางและครอบคลุมเกินกว่าที่จะจำกัดอยู่เฉพาะมะดีนะฮฺ
รัฐ ใ ต้ ญ ก ต้ ง ชี้ น แ ล้ ว
และจะดำเนินต่อไปด้วยรูปแบบและการจัดการที่แตกต่างจากสภาพก่อนการอพยพเข้ามามะดีนะฮฺ

¹ อิบน์ ฮิซาม, อัศ-สะเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ, เล่ม 4 หน้า 657, และ อิบน์ อปี ซัยบะฮฺ, อัล-มะฆอซี, หน้า 424

ผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในการนำรัฐอิสลามนั้น ต้องเป็นผู้ที่เข้าใจรูปแบบ การจัดการและบทบัญญัติมากที่สุด นั่นก็คือบรรดามุฮาญิรีนผู้รับอิสลามมาก่อนเป็นรุ่นแรก ๆ บรรดาคนที่เคียงข้างท่านนบีทั้งที่มักกะฮ์และมะดีนะฮ์ และได้เรียนรู้จากท่านโดยตรง ผู้ที่ อยู่ หั ว แ ถ ว ข อ ง พ ว ก เ ข า ก ็ คื อ อ บู บั ก ร ์ อัส-คิ ด ตี ก แท้จริงแล้วพวกเขาเหมาะสมมากที่สุดที่จะสานต่อภารกิจนี้หลังจากท่านนบีเสียชีวิต และนี่คือสิ่งที่ชาวมุฮาญิรีนและอันศอรบางส่วนเข้าใจว่าชาวมะดีนะฮ์ล้วนต้องเห็นด้วย

ด้วยเหตุนี้เอง ชาวอันศอรบางคนจึงรีบแจ้งให้อบู บั ก ร ์ , อุมัร และบุคคลอื่น ๆ ได้ทราบข่าวการรวมตัวของชาวอันศอรที่ศาลาประชาคมตระกูลสาอิดะฮ์และได้ขอให้ทั้งสองเข้าร่วมประชุมด้วย ก่ อ น จ ะ มี ม ตี ไ ด ่ ๗ ที่ พ ว ก เ ข า ไ ม่ พ ี ง ป ร ะ ส ง ค์ อ อ ก ม า นี้คือหลักฐานที่บ่งบอกว่าชาวอันศอรเองก็ปรารถนาอย่างเต็มที่เพื่อให้แก่นามุฮาญิรีนร่วมประชุมกับพวกเขา ท่านอุมัรจึงกล่าวกับอบู บั ก ร ์ ว่า “ไปกันเถอะ ไปร่วมกับพี่น้องชาวอันศอรของเรา จะได้ว่าพวกเขากำลังทำอะไรกันอยู่”¹

ระหว่างทาง ทั้งสองได้เจอชาวอันศอรสองคน คืออูวัยมีร์ บิน สาอิดะฮ์ อัล-อันศอรีย์ และ มะอูน บิน อะดีย จากเผ่าอัล-อัญญลาน สองคนนี้ได้กล่าวว่า “โอ้ชาวมุฮาญิรีนเอ๋ย อย่าไปร่วมกับพวกเขาเลย จัดการเรื่องของพวกเขาท่านให้เสร็จเถิด”²

เป็นที่ประจักษ์ชัดว่า เรื่องนี้ไม่ได้เป็นการแก่งแย่งกันระหว่างบรรดามุฮาญิรีนและอันศอร แต่ เป็น เหตุ ก ร ณ์ ที่ มี ก ร ใ ห้ ก ี ย ร ตี แ ล ะ เ ค าร พ กั น ร ะ ห ว่าง ทั้ง สอง ฝ่าย ดังที่อัลลอฮ์ได้พรรณาคุณลักษณะของพวกเขาวา

﴿ وَالسَّيْفُونَ الْأَوْلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ 100 ﴾ [التوبة: 100]

ความว่า “บรรดาบรรพชนรุ่นแรกในหมู่ผู้อพยพ (ชาวมุฮาญิรีนจากมักกะฮ์) และในหมู่ผู้ให้ความช่วยเหลือ (ชาวอันศอรจากมะดีนะฮ์) และบรรดาผู้ดำเนินตามพวกเขาด้วยการทำดีนั้น อัลลอฮ์ทรงพอพระทัยในพวกเขา และพวกเขา ก็ พอ ใ จ ใน พ ร ะ อ ง ค์ ดั ว ย พระองค์ทรงเตรียมบรรดาสวนสวรรค์ที่มีแม่น้ำหลายสายไหลผ่านอยู่เบื้องล่างไว้ให้พวกเขาแล้ว พวกเขาจะพำนักอยู่ในนั้นตลอดกาล นั่นคือชัยชนะอันใหญ่หลวง” (อัต-เตาบะฮ์ : 100)

เพ ร าะ ผู้ ที่ แ จ้ ง ข ่า ว ก าร ร วม ตั ว ข อ ง ช าว อ น ศ อ ร ก ็ คื อ ช าว อ น ศ อ ร เอง และผู้ที่กล่าวว่าพวกท่านอย่าไปร่วมกับพวกเขาก็เป็นชาวอันศอรเช่นเดียวกัน ในขณะที่ท่านอุมัรก็กล่าวว่า

¹ อิบน์ ฮิซาม, *อัศ-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 4 หน้า 657

² จากหะดีษของอุมัร บิน อัล-ค็อฏฏอบ, อิบน์ อบี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 424 และดู อัล-สุฮัยลีย์, *อิร-เราะฎ์ อัล-อุนุฟ*, เล่ม 4 หน้า 472

คือโครงการที่ว่า พวกเจ้าอย่าเกลียดชังบรรพบุรุษของพวกเจ้า แท้จริงแล้วการเกลียดชังบรรพบุรุษเป็นการนรคุณ รวมถึงโครงการเกี่ยวกับบทลงโทษโดยการขว้างหินที่ถูกระทานลงมา ท่านนบีเคยขว้างและพวกเราเคยขว้างพร้อมกับท่าน ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ ผู้ซึ่งชีวิตของมุฮัมมัดอยู่ในพระหัตถ์ของพระองค์ แท้จริงฉันยังจดจำ รู้ และเข้าใจสิ่งนั้นได้ดี หากไม่เป็นเพราะฉันกลัวจะมีคนพูดว่า อุมร์ได้นำสิ่งที่ไม่ใช่อัลกุรอานมาเขียนไว้ในอัลกุรอานแล้วไซ้ร้ แน่نونฉันจะเขียนสิ่งนั้นเป็นคัมภีร์สักเล่มด้วยมือของตัวเอง และบทลงโทษโดยการขว้างหินนั้นมีสามประการ คือ การตั้งครุภ้อย่างประจักษ์ชัด หรือคำรับสารภาพ หรือมีพยานที่เชื่อถือได้ ดังที่อัลลอฮ์ทรงมีบัญชาไว้

แต่จริง ฉันรับรู้มาว่า มีคนกลุ่มหนึ่งพูดว่าการเป็นเคาะลีฟะฮ์ของอบู บักร์นั้นเกิดขึ้นโดยเร่งรีบไม่มีการปรึกษาหารือ ขอสาบาน มาตรฐานว่าเป็นเช่นนั้นจริงก็ตามแต่ ทว่าอัลลอฮ์ทรงประทานความดีในความรีบนี้ และปกป้องรักษามิให้เกิดสิ่งเลวร้าย พวกท่านพึงระวังเกิด จะหาใครได้อีก จะหาคนที่มีความสมบัติพร้อมเหมือนอบู บักร์ไม่ได้อีกแล้ว แท้จริง ผู้คนต่างยุ่งอยู่กับการเสียชีวิตของท่านนบี คือลัลลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม แล้วจู่ ๆ ก็มีคนมาแจ้งเราว่า แท้จริงชาวอันศอรได้รวมตัวกันที่ศาลาประชาคมตระกูลสาอิดะฮ์ พวกเขาจะให้สัตยาบันต่อสะอูด บิน อุบาดะฮ์ (อุมร์), อบู บักร์, อบู อุบายดะฮ์ บิน อัล-ญรรรอห์ และคนอื่น ๆ ก็รีบลุกขึ้นไปหาพวกเขาทันที ด้วยความหวังเกรงว่าจะเกิดความแตกแยกขึ้นในอิสลาม แล้วมีชายผู้สัตย์จริงสองคนจากอันศอรมาพบกับเรา คืออูัยมีร์ บิน สาอิดะฮ์ และมะอูน บิน อะดีย์ ทั้งสองพูดว่า พวกท่านจะไปไหนกัน ? เราตอบว่า เราจะไปหากกลุ่มชนของพวกท่าน เราได้ทราบเรื่องของพวกเขาแล้ว ทั้งสองจึงกล่าวว่า พวกท่านจงกลับไปเถิด แท้จริงพวกท่านจะไม่ถูกหักหลัง และจะไม่มีสิ่งที่พวกท่านรังเกียจเกิดขึ้นเป็นอันขาด แต่เราไม่ยอมนอกจากจะเดินต่อไปเท่านั้น ในขณะที่ฉันบรรจงเตรียมคำพูดที่จะใช้พูดสักประโยคหนึ่ง จนกระทั่งเราไปถึงขณะที่พวกเขากำลังล้อมสะอูด บิน อุบาดะฮ์ อยู่ที่นี่ ตัวสะอูดเองนั้นป่วยอยู่บนเตียง ครั้นเมื่อเรามาถึง พวกเขาก็พูดว่า โอ้ชาวกูรีอัยฮ์เอ๋ย ให้มีผู้นำจากพวกเราหนึ่งคน และจากพวกท่านหนึ่งคน จากนั้น อัล-หุบบาบ บิน อัล-มุขสิร ก็ลุกขึ้นยืนแล้วพูดว่า ฉันนี้แหละจะเป็นคนแก้ปัญหาเอง ขอสาบานด้วยอัลลอฮ์ หากพวกท่านต้องการให้เรากลับไปต่อสู้อย่างเหมือนแต่ก่อนก็ยอมได้ อบู บักร์จึงกล่าวว่า ท่านทั้งหลายใจเย็น ๆ ก่อน แล้วฉัน(อุมร์)ก็ออกมาเพื่อจะพูดอะไรบางอย่าง แต่อบู บักร์ก็กล่าวห้ามว่า เจียบเถิดอุมร์ จากนั้นอบู บักร์ก็สรรเสริญอัลลอฮ์ แล้วกล่าวว่า “โอ้ชาวอันศอรเอ๋ย ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ แท้จริงเราได้ปฏิบัติบุญคุณความดีของพวกท่าน และบททดสอบอันกล้าหาญที่พวกท่านได้รับในอิสลาม เราไม่ปฏิเสธหน้าที่ที่เราจะต้องปฏิบัติต่อพวกท่าน แต่พวกท่านก็รู้ว่า แท้จริงตระกูลนี้จากเผ่ากูรีอัยฮ์มีสถานะในหมู่ชาวอาหรับไม่เหมือนกับคนอื่น ๆ และแท้จริงชาวอาหรับจะไม่สามารถรวมตัวกันได้ นอกจากภายใต้การนำของคนที่มาจากพวกเขาเท่านั้น ดังนั้นพวกเราจะเป็นผู้นำ พวกท่านเป็นผู้คอยสนับสนุน พวกท่านจงอย่าเกรงอัลลอฮ์เกิด อย่ำสร้าง ความแตกแยกในอิสลามและอย่าได้เป็นคนแรกที่สร้างความปั่นป่วนในอิสลามเลย พึงทราบเถิด

แท้จริงฉันยินดีที่จะให้พวกท่านเลือกหนึ่งในสองคนนี้ นั่นคืออุมร์ หรือ อับดุลอะซีส บิน อัล-ญุรรอห์ ใครก็ตามที่พวกท่านให้สัตยาบันจากสองคนนี้ พวกเขาล้วนเป็นคนที่น่าไว้วางใจได้สำหรับพวกท่านอย่างแน่นอน” อุมร์กล่าวว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ ไม่มีสิ่งใดที่ฉันต้องการจะพูดเหลืออยู่อีก ทุกอย่างที่คุณอยากจะทำ อับดุลอะซีสได้พูดจนหมด ยกเว้นประโยคในตอนท้ายเท่านั้น ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ว่า การที่ฉันถูกฆ่าแล้วพื้นหลังจากนั้นก็ถูกฆ่าแล้วพื้นอีกรอบหนึ่ง โดยไม่ได้เป็นมะอูศียะฮ์ ย่อมเป็นที่รักยิ่งสำหรับฉันมากกว่าการที่ฉันจะขึ้นเป็นผู้นำในกลุ่มชนที่มีอับดุลอะซีสอยู่ด้วย หลังจากนั้นอุมร์ก็กล่าวแก่ที่ชุมนุมว่า “โอ้ชาวอันศอรเอ๋ย โอ้บรรดามุสลิมเอ๋ย แท้จริงบุคคลที่เหมาะสมยิ่งในการทำหน้าที่แทนท่านนบี คืออิลลอลอฮุอะลียะฮ์วะลลัม คือบุคคลที่สองในจำนวนสองคนที่อยู่ในถ้ำกับท่านนบี นั่นคือ อับดุลอะซีส ผู้ที่อยู่แนวหน้าในการรับอิสลามอย่างชัดเจน” หลังจากนั้นฉันได้จับมืออับดุลอะซีส แต่แล้วมีชายคนหนึ่งจากชาวอันศอรรีบจับมืออับดุลอะซีสก่อนฉัน แล้วฉันก็วางมือตัวเองบนมือของเขา และผู้คนที่ทำตาม ๆ กัน ส่วนสะอูด บิน อุบาตะฮ์ นั้นก็ถูกเมินเฉยไม่ได้รับความสนใจ ผู้คนต่างพูดว่า สะอูดเหมือนถูกปลิดชีวิตแล้วเพราะไม่ได้ตำแหน่งฉัน(อุมร์)จึงพูดว่า พวกท่านปล่อยเขาไปอย่างนั้นเถอะ ขอให้อัลลอฮ์จัดการเขาเอง จากนั้นเราต่างก็แยกย้ายกันไป โดยที่ อัลลอฮ์กำหนดให้กิจการของชาวมุสลิมอยู่ภายใต้การนำของอับดุลอะซีส ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ การให้สัตยาบันต่ออับดุลอะซีสเป็นไปโดยเร่งรีบไม่มีการหารือมาก่อนดังที่พวกเจ้ากล่าวไว้จริง อัลลอฮ์ประทานความดีในความเร่งรีบนั้น และปกป้องมิให้เกิดความชั่วร้ายจากเหตุการณ์ดังกล่าว ดังนั้นหากผู้ใดเรียกร้องให้กระทำเช่นนั้นอีก ก็ย่อมไม่มีสัตยาบันใด ๆ สำหรับเขาและผู้ที่ทำให้สัตยาบันแก่เขา¹

การเจรจาที่ศาลาประชาคมของตระกูลฮาดีดะฮ์ ประจักษ์ถึงการให้เกียรติต่อกันระหว่างชาวมุฮาญีรีนและอันศอร รวมถึงการแลกเปลี่ยนความเห็นของกันและกัน ไปจนถึงจุดยืนของอับดุลอะซีสและอุมร์ในการไม่ขอตำแหน่งเคาะลีฟะฮ์² ทุกคนต่างก็ปรารถนาที่จะให้ระบบระเบียบมีความมั่นคง เพราะความเข้มแข็งของรัฐและระเบียบนั้นเป็นผลดีต่อมุสลิมทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อบรรดามุฮาญีรีนและอันศอรเอง เนื่องจากพวกเขาเป็นผู้วางรากฐานของรัฐร่วมกับท่านนบี คืออิลลอลอฮุอะลียะฮ์วะลลัม นอกจากนี้ เรายังเห็นถึงความมุ่งมั่นของอับดุลอะซีสที่จะรับฟังความเห็นของชาวอันศอรและยังได้กล่าวยกย่องพวกเขาตอนที่ท่านได้กล่าวปราศรัยกับพวกเขาด้วย ในเหตุการณ์นี้ จะเห็นว่า มีชายชาวอันศอรคนหนึ่งเสนอให้มีผู้นำจากพวกเขาหนึ่งคน และจากบรรดามุฮาญีรีนหนึ่งคน แต่อุมร์ไม่ยอมรับเช่นนั้น³

¹ อิบน์ อับี ฮัยษะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 422-425, อิบน์ อีซาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 659
² ดูในรายงานของเศาะฮีห์ อัล-บุคอรี, *باب فیلد ابی بکر อัล-ศิดดีก*, หมายเลข 3668
³ อิบน์ กะษีร, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 393

ยังมีสายรายงานอื่นที่ระบุว่า วันนั้น อับดุลมุฏริบและอุมร์ได้ออกมาหาชาวอันศอร แล้วอับดุลมุฏริบกล่าวว่า “โอ้ชาวอันศอรเอ๋ย เรายังได้ปฏิเสธสิทธิของพวกท่าน และไม่มีผู้ศรัทธาคนใดปฏิเสธสิทธิของพวกท่านเลย ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ แท้จริงไม่มีความดีใดที่เราได้รับ นอกจากพวกท่านมีส่วนร่วมด้วยเรา เพียงแต่ชาวอาหรับจะไม่ยินยอมและไม่ยอมรับใครนอกจากชาวกุร็อยช์เท่านั้น เพราะภาษาของพวกเขาชัดที่สุด รูปร่างหน้าตาสง่างามที่สุด ถิ่นอาศัยของพวกเขาอยู่ในจุดศูนย์กลางที่ดีที่สุด และมีความเป็นธรรมชาติตามกมลสันดานมากที่สุดในหมู่อาหรับ ดังนั้น พวกท่านจงให้สัตยาบันแก่อุมร์เถิด” พวกเขา(อันศอร)กล่าวว่า ไม่ อุมร์จึงกล่าวว่า ทำไม? พวกเขาบอกว่า เรากลัวการเอาผิดเอาเปรียบ อุมร์กล่าวว่า “ตราบดีที่ฉันมียังชีวิตจะไม่มีการเอาผิดเอาเปรียบ ดังนั้นพวกท่านจงให้สัตยาบันกับอับดุลมุฏริบเถิด” อับดุลมุฏริบกล่าวว่า “ท่านแข็งแรงแรงกว่าฉัน” อุมร์กล่าวว่า “ท่านประเสริฐกว่าฉัน” ทั้งสองคนต่างก็กล่าวเกียวกันไปมาเช่นนั้นสองครั้ง พอครั้งที่สามอุมร์ก็พูดกับอับดุลมุฏริบว่า “ความเข้มแข็งของฉันจะคอยสนับสนุนท่านผนวกรวมกับความดีของท่าน ดังนั้น พวกท่านจงให้สัตยาบันกับอับดุลมุฏริบเถิด” ผู้รายงานกล่าวว่า ขณะที่มีการให้สัตยาบันกับอับดุลมุฏริบ ผู้คนก็มาหาอับดุลมุฏริบ บิน อัล-ญุรรอหฺ ท่านจึงพูดว่า พวกท่านยังจะมาหาฉันอีกหรือ ทั้งที่มีคนที่สามจากสามคน(หมายถึงอับดุลมุฏริบ)กับพวกท่านอยู่แล้ว อิบน์ เอน์(ผู้รายงานหะดีษ)กล่าวว่า ฉันได้กล่าวแก่มุฮัมมัด(ผู้รายงานที่เล่าเรื่องนี้)ว่า ใครคือคนที่สามจากสามคน เขาตอบว่า คือคนที่ถูกระบุในโองการของอัลลอฮ์ที่ว่า

﴿إِلَّا تَنْصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَانِيَ اثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا﴾ [التوبة: 40]

ความว่า “หากพวกเจ้าไม่ช่วยเหลือเขา แท้จริงอัลลอฮ์ทรงช่วยเหลือเขามาก่อนแล้ว ตอนที่บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาขับไล่เขาออกไป โดยเขาเป็นคนที่สองในจำนวนสองคน เมื่อทั้งสองอยู่ในถ้ำขณะที่เขาได้กล่าวแก่สหายของเขาว่า อย่าเสียใจ แท้จริงอัลลอฮ์ทรงอยู่กับเรา” (อัต-เตาบะฮฺ : 40)¹

เป็นเรื่องปกติธรรมดาที่จะมีการแลกเปลี่ยนมุมมองและความเห็น หรือ อาจจะมีการถกเถียงในประเด็นเห็นต่างกันบ้างเป็นบางครั้ง นี่เป็นที่ยืนยันว่าการประชุมในวันนั้นเกิดขึ้นโดยมิได้จัดเตรียมหรือวางแผนล่วงหน้า แต่เกิดขึ้นด้วยความพร้อมใจของทุกคนที่เห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนรวมและเพื่อแสวงหาสิ่งที่ถูกต้อง เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นปัจจุบันทันด่วนด้วยจิตสำนึกบริสุทธิ์และเจตนาที่ซื่อสัตย์

ในเรื่องดังกล่าวนี้ ความเห็นของอุมร์นั้นมีเหตุผลมาจากมุมมองที่สอดคล้องกับบทบัญญัติทางศาสนา ท่านได้กล่าวว่า “โอ้ชาวอันศอรเอ๋ย พวกท่านรู้ไหมว่า แท้จริงท่านนบี คืออัลลอฮ์อะลัยฮิอะสลัม ได้สั่งให้อับ

¹ อิบน์ อับี ชัยบะฮฺ, อัล-มะฆอซี, หน้า 428-429

บักร์นำประชาชนละหมาด?” พวกเขาบอกว่า ใช่แล้ว อุมร์กล่าวว่า “คนใดเล่าในหมู่พวกท่านยินดีที่จะนำหน้าอบู บักร์” พวกเขาบอกว่า ไม่ ขออัลลอฮ์คุ้มครองเราด้วยเถิด อย่าให้เราคิดที่จะนำหน้าอบู บักร์¹

ในเหตุการณ์นี้ ยังมีชายอีกคนหนึ่งจากอันศอรลุกขึ้นยืนแล้วพูดว่า แท้จริงท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลียะฮ์วะฮัลลัม ก็เป็นส่วนหนึ่งจากบรรดามุฮาญิรีน ผู้ที่ทำหน้าที่แทนท่านก็ต้องเป็นมุฮาญิรีน พวกเราเคยเป็นผู้สนับสนุนช่วยเหลือท่านนบี และพวกเราก็จะสนับสนุนเคาะลีฟะฮ์/ผู้ทำหน้าที่แทนท่าน ดังที่เราเคยสนับสนุนท่านมาก่อนนี้²

ชายอันศอรคนหนึ่งยื่นมือให้สัตยาบันต่ออบู บักร์ก่อนอุมร์ด้วยซ้ำ³ จากนั้นคนที่มารวมตัวกันที่ศาลาประชาคมต่างทยอยให้สัตยาบัน โดยอบู บักร์เองไม่ประสงค์จะรับตำแหน่ง ทุกคนที่มาตัวกันเป็นชาวอันศอรทั้งหมด นอกจากอุมร์และอบู อับดุลอะฮ์ บิน อัล-ญุรรอห์ เท่านั้น การให้สัตยาบันครั้งนี้เป็นสัตยาบันเฉพาะบุคคลที่มารวมตัวกัน ณ ที่นั้น คนที่ไม่ทันได้มาร่วมก็ไม่ได้ถูกตำหนิแต่อย่างใด เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นในวันจันทร์ที่ 12 เดือนเราะบีอุลเอาวัล วันที่ท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลียะฮ์วะฮัลลัม เสียชีวิตนั่นเอง

ไม่มีข้อกังขาใดเลยว่า แท้จริงบุคคลที่ให้สัตยาบันเหล่านั้น หากพวกเขารู้ว่าท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลียะฮ์วะฮัลลัม ได้สั่งเสียให้ออบู บักร์ทำหน้าที่หลังจากท่าน แม้เพียงหะดีษเดียวก็ตามแต่ แน่นอน พวกเขาคงไม่ตั้งอองถกเถียงกัน และย่อมต้องให้สัตยาบันทันทีโดยมิต้องแลกเปลี่ยนความเห็นและค้นหาหลักฐานอีกเลย ในลักษณะเดียวกัน ถ้าหากท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลียะฮ์วะฮัลลัม ได้สั่งเสียแก่อะลีเรียบร้อยแล้ว แน่นอนพวกเขาย่อมต้องรับรู้และไม่ละเลยอย่างเด็ดขาด เพราะพวกเขาเป็นบุคคลที่เข้าใจดีที่สุด พวกเขาเป็นศิษย์ของท่านนบี คือลัลลอลฮุอะลียะฮ์วะฮัลลัม เป็นคนที่แบกอาวุธและชีวิตเคียงคู่กับท่านมาตลอด

﴿رَجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَن قَضَىٰ حُبَّهُ وَمِنْهُمْ مَّن يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا﴾ [الأحزاب: 23]

ความว่า “บรรดาบุรุษที่สัตย์จริงต่อสิ่งที่พวกเขาได้สัญญาต่ออัลลอฮ์ ในหมู่พวกเรามีผู้ปฏิบัติตามสัญญาของเขา และในหมู่พวกเรามีผู้ที่ยังคอย(การตายชะฮีด) และพวกเรามีได้เปลี่ยนแปลงสัญญาแต่อย่างใด” (อัล-อะห์ซาบ : 23)

ในเมื่อพวกเขาเป็นผู้เสียสละถึงเพียงนี้ แล้วเรื่องง่าย ๆ เช่นนี้พวกเขาจะเสแสร้งแกล้งทำเป็นไม่รู้หรือละเลยได้อย่างไร? อะลีเองก็ไม่เคยกล่าวถึงคำสั่งเสียของท่านนบี ไม่เคยร้องขอหรือถามหาตำแหน่งใด ๆ ทั้งที่ ท่านเป็นคนกล้าหาญ เป็นไปไม่ได้ที่ท่านจะกลัวคำตำหนิใด ๆ ในการปฏิบัติตามเรื่องที่อัลลอฮ์กำหนดมา

¹ อิบน์ อับี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 425 และ อิบน์ สะอูด, *อัญญาเราะบะกอต อัล-กุบรอ*, เล่ม 3 หน้า 178

² อิบน์ กะษีร, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 4 หน้า 490

³ อิบน์ อับี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 425

การทำสัตยาบันครั้งนี้ยังไม่เพียงพอ เนื่องจากต้องได้รับสัตยาบันจากบุคคลทั่วไปอีกครั้ง ดังนั้นการให้สัตยาบันของผู้คนทั่วไปจึงเกิดขึ้นตามมาในวันรุ่งขึ้น คือวันอังคาร ช่วงเวลาหลังละหมาดศุบห์ อันเป็นธรรมเนียมปฏิบัติทั่วไปเนื่องในโอกาสรับตำแหน่งต่าง ๆ เหมือนที่เคยทำกันมา หลังจากที่ท่านออบู บักร์ได้รับการคัดเลือกแล้วจากชาวอันศอรจำนวนมากและแก่นนำชาวมุฮาญิรีนจำนวนหนึ่ง พวกเขาเลือกและให้สัตยาบันแก่ออบู บักร์ เนื่องจากเห็นว่าท่านนบีได้แต่งตั้งท่านให้ทำหน้าที่แทนในการนำละหมาดก่อนคนอื่น ๆ ซึ่งอุมร์ได้ลุกขึ้นมาชี้แจงเรื่องนี้แก่ทุกคน

อิบนู อิสราก ได้รายงานจากอะนัส บิน มาลิกว่า เมื่อออบู บักร์ได้รับสัตยาบันให้เป็นเคาะลีฟะฮ์ที่ศาลาประชาคมนั้นแล้ว วันถัดมา ออบู บักร์ได้นั่งบนมิมิบร์ อุมร์ก็พูดก่อนที่ออบู บักร์จะพูด เขากล่าวสรรเสริญอัลลอฮ์ตามที่ควรแก่การสรรเสริญแล้วกล่าวว่า “โอ้ผู้คนที่ทั้งหลาย แท้จริงเมื่อวานฉันได้พบกับพวกท่านประโยคหนึ่ง ซึ่งฉันไม่พบมันในคัมภีร์ของอัลลอฮ์ และไม่ใช่ว่าสิ่งของท่านนบี คืออัลลิลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม ได้มอบหมายให้แก่ฉันมาแต่อย่างใด แต่ฉันเห็นว่า แท้จริง ท่านนบี จะจัดการเกี่ยวกับกิจการของเรา เป็นวาระสุดท้าย และแท้จริงอัลลอฮ์ได้ทรงทำให้คัมภีร์ที่นำทางศาสนทูตของพระองค์คงอยู่กับพวกท่านตลอดไป หากพวกท่านยึดถือแล้ว แน่อน พระองค์ย่อมจะต้องชี้แนะพวกท่านในสิ่งที่พระองค์ได้ชี้แนะท่านนบีมาก่อนแล้ว แท้จริง พระองค์ได้ให้กิจการของพวกท่านอยู่ภายใต้การนำของผู้ที่ประเสริฐยิ่งในหมู่พวกท่าน คือสหายของท่านนบี คืออัลลิลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม บุคคลที่สองจากคนสองคนที่อยู่ในถ้ำ พวกท่านจงลุกขึ้นแล้วให้สัตยาบันแก่เขาเถิด” จากนั้นผู้คนที่ต่างก็ให้สัตยาบันต่อออบู บักร์ เป็นสัตยาบันสำหรับคนทั่วไป หลังจากที่มีการให้สัตยาบันที่ศาลาประชาคมแล้ว¹

การทำสัตยาบันครั้งนี้สำหรับทุกคนที่มาร่วม และไม่มีรายงานถึงการคัดค้านใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นท่านอะลีหรือสมาชิกรุ่นใดจากครอบครัวของท่านนบี ในความเป็นจริงแล้ว พวกเขาเองมีความปลื้มปีติมากที่สุดกับการให้สัตยาบันต่อออบู บักร์ และพวกเขาก็เป็นคนที่ให้การช่วยเหลือท่านเป็นกลุ่มแรก ๆ ในทุกกิจการของรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการปราบปรามกลุ่มกบฏ

จากนั้น เมื่อการให้สัตยาบันเสร็จสิ้นลง ท่านออบู บักร์ก็ได้กล่าวสุนทรพจน์ของการเป็นเคาะลีฟะฮ์ นับเป็นประกาศอย่างเป็นทางการเกี่ยวกับนโยบายในการบริหารและการขับเคลื่อนงานในอนาคต บางตอนจากสุนทรพจน์ หลังจากที่กล่าวสรรเสริญต่ออัลลอฮ์ด้วยสิ่งที่ควรแก่การสรรเสริญ มีเนื้อหาดังนี้

“อหนึ่ง โอ้ประชาชนทั้งหลาย แท้จริงฉันได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ปกครองพวกท่าน ทั้งที่ฉันมิได้ดีไปกว่าพวกท่าน หากฉันทำดี ก็จงสนับสนุนฉันเถิด หากฉันทำผิดพลาด ก็จงชี้แนะฉันให้ถูกต้อง

¹ อิบนู อบี ซัยบะฮ์, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 429, อิบนู ฮิษาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 4 หน้า 66, อิบนู สะอูด, *อัญญาเราะอะกอด อัล-กุบรอ*, เล่ม 3 หน้า 182, และ*ตารีค อัญญาเราะบะรีย*, เล่ม 2 หน้า 235

ความซื่อสัตย์เป็นอะมานะฮ์/ความรับผิดชอบ การโกหกคดโกงเป็นคิยานะฮ์/ทำลายความไว้วางใจ คนที่อ่อนแอในสายตาพวกท่านเป็นคนที่ม้อ่านาจในสายตาของฉัน ฉันจะนำสิทธิ์ของเขามอบกลับคืนแก่เขา หากอัลลอฮ์ทรงประสงค์ และคนที่ม้อ่านาจในสายตาพวกท่านคือผู้ที่อ่อนแอในสายตาของฉัน ฉันจะเอาสิทธิ์ที่เขาถูกรอนไปกลับคืนมา หากอัลลอฮ์ทรงประสงค์ คนหนึ่งในหมู่พวกท่านจะต้องไม่ละทิ้งการต่อสู้ในหนทางแห่งอัลลอฮ์ เพราะไม่มีกลุ่มชนใดที่ทิ้งการต่อสู้ในหนทางแห่งอัลลอฮ์ นอกจากอัลลอฮ์จะลงโทษพวกเขาโดยให้พบกับความตกต่ำ และไม่มีความชั่วแพร่หลายในกลุ่มชนใด นอกจากอัลลอฮ์จะให้พวกเขาพบกับภัยพิบัติอย่างถ้วนหน้า จงเชื่อฟังฉันเถิด ตราบใดที่ฉันเชื่อฟังอัลลอฮ์และศาสนทูตของพระองค์ หากฉันฝ่าฝืนอัลลอฮ์และศาสนทูตของพระองค์แล้ว พวกท่านก็ไม่ต้องเชื่อฟังฉัน”¹

อุมม์ บักร์ เราะวีฎียัลลอฮ์อันฮุ เริ่มต้นประกาศการเป็นเคาะลีฟะฮ์ของท่านด้วยความนอบน้อมถ่อมตน ท่านไม่ได้รับรองความบริสุทธิ์ของตัวเอง และมีได้อ้างว่าตนเลอเลิศกว่าคนอื่น ทั้งที่ท่านคือผู้ที่ประเสริฐที่สุดในหมู่พวกเขาตามที่เราทราบกันดี แต่ทว่านี่คือมารยาทของอิสลาม ที่สนับสนุนให้มีความนอบน้อมและสรรเสริญยกย่องอัลลอฮ์ มิใช่ยกย่องตัวเอง

นอกจากนี้ ท่านได้เน้นย้ำในประเด็นความยุติธรรมและความเท่าเทียม ทุกคนที่อยู่ภายใต้บทบัญญัติศาสนา การปกครองของรัฐ และองค์กรต่าง ๆ ของรัฐ ล้วนมีสิทธิของตนอย่างเป็นธรรมทุกคน ท่านยังเน้นย้ำกับพวกเขาเรื่องการต่อสู้ในหนทางแห่งอัลลอฮ์อย่างเข้มแข็ง เพราะเป็นแนวทางของท่านนี่ คือ อัล ล ล ล อ ฮ อ ะ ล ย ฮ ว ะ ล ล ล ม และเป็นสาเหตุของความเข้มแข็งและความแข็งแกร่งนำเกรงขามของชาวมุสลิม

ในทำนองเดียวกัน ท่านยังได้สัมผัสเกี่ยวกับเรื่องการทำชั่วและโทษที่จะติดตามมา และเตือนสำทับการทำความชั่วอย่างเปิดเผย เพราะมันคือต้นเหตุแห่งโรคทางสังคมที่เกิดขึ้นครั้งแล้วครั้งเล่าระหว่างมวลมนุษย์ เสียตายเหลือเกิน หากท่านได้เห็นสภาพของมนุษย์ในยุคปัจจุบันนี้และได้เห็นโรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากอบายมุขอันเลวทราม โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรคทางสังคมทั้งหลายแล้วละก็ ท่านคงจะวางกรอบนโยบายที่จะใช้ป้องกันปราบปรามความชั่ว และยับยั้งต่อต้านคนที่มุ่งหวังให้ความชั่วแพร่หลายในหมู่มนุษย์เป็นแน่แท้

เช่นเดียวกัน ท่านยังได้ชี้แจงว่า จะดำเนินการทุกอย่างตามบทบัญญัติของอัลลอฮ์ และแบบอย่างของท่านนี่ คือ อัล ล ล ล อ ฮ อ ะ ล ย ฮ ว ะ ล ล ล ม การเชื่อฟังต่อท่านนั้นเป็นสิ่งจำเป็นตราบใดที่ท่านอยู่ในแนวทางนี้เท่านั้น และไม่จำเป็นต้องเชื่อฟังหากท่านออกนอกกลุ่มไปจากแนวทางนี้

¹ อิบน์ ฮิชาม, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 4 หน้า 661, *ตาริค อัล-ญาาะบะรียะ*, เล่ม 2 หน้า 238, อิบน์ กะษีร, *อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์*, เล่ม 5 เล่ม 248

แท้จริงแล้ว สุนทรพจน์ของท่านเปรียบเสมือนแผนงานและนโยบายในการบริหารสำหรับอนาคต ซึ่งควรค่าที่นักวิจัยทั้งหลายต้องศึกษาวิเคราะห์เพิ่มเติม ทั้งนี้เพื่อถอดบทเรียนในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นหลักคุณค่า เนื้อหาสาระ นโยบายการบริหาร แผนงานของรัฐทั้งภายในและภายนอก รวมถึงระเบียบต่าง ๆ ที่ใช้ขับเคลื่อนการบริหาร¹

เหตุผลในการเลือกอบู บักร์

ไม่มีข้อกังขาอันใดเลยว่าอบู บักร์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เป็นผู้ที่ดีเลิศที่สุดในประชาชาตินี้ หลังจากท่านนบี ศ็อล ลั ล ล อ ฮุ อะ ลั ย ฮี วะ สั ล ลั ม ท่าน เป็น คน ใ ก ลั ชี ด ท่าน น บี มาก ที่ สุด เป็น ส ห า ย ข อ ง ท่าน ใน ก า ร อ พ ย พ จ า ก มั ก กะ ฮุ สُّ มะ ตี นะ ฮุ และอัลกุรอานก็ได้ส่งสัญญาณให้บรรดาเศาะหาบะฮ์รับรู้เรื่องนี้ว่า

﴿إِلَّا تَنْصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَانِيَ اثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ لَمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا السُّفْلَىٰ وَكَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ 40﴾ [التوبة: 40]

ความว่า “หากพวกเจ้าไม่ช่วยเหลือเขา แท้จริงอัลลอฮ์ทรงช่วยเหลือเขามาก่อนแล้ว ตอนที่บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาขับไล่เขาออกไป โดยเขาเป็นคนที่สองในจำนวนสองคน เมื่อทั้งสองอยู่ในถ้ำขณะที่เขาได้กล่าวแก่สหายของเขาว่า อย่าเสียใจ แท้จริงอัลลอฮ์ทรงอยู่กับเรา แล้ว อัล ล ล อ ฮุ ก็ ป ร ะ ท า น ค วาม ส ง บ จ า ก พ ร ะ อ ง ค์ ล ง มา แก่ เขา ทรง ส นั บ ส นุ น เขา ดั ว ย บ ร ร ดา ไ พ ร์ พ ล ที่ พ ว ก เจ้ า ม อ ง ไม่ เห็น พ ว ก เขา พ ร ะ อ ง ค์ ท ร ง ท า ให้ ถั อ ย ค ำ ข อ ง ผู้ ที่ ป ฎิ เ ส ฐ ศ ร ี ท ฐ า นั น ต ำ ตั อ ย และพจนารถของอัลลอฮ์นั่นคือพจนารถที่สูงส่งยิ่งแล้ว อัลลอฮ์ทรงเดชานุภาพและทรงปรีชาญาณ” (อัต-เตาบะฮุ : 40)²

ท่านนบี ศ็อล ลั ล ล อ ฮุ อะ ลั ย ฮี วะ สั ล ลั ม ได้ พึ่ง พ า อ าศั ย อบู บักร์ มาก กว่า คน อื่น ๆ ขณะที่ท่านป่วยจนกระทั่งเสียชีวิตและก่อนหน้านั้นด้วย แม้ว่าท่านนบีจะมีได้สั่งเสียโดยตรงว่าให้อบู บักร์ทำหน้าที่แทน แต่หลาย ๆ เหตุการณ์ก็เป็นสัญญาณอันประจักษ์ว่าควรต้องให้สัตยาบันต่ออบู บักร์มากกว่าคนอื่น ถึงแม้จะไม่ใช่คำสั่งเสียก็ตาม เนื่องจากท่านนบี ศ็อล ลั ล ล อ ฮุ อะ ลั ย ฮี วะ สั ล ลั ม ปล ่ อ ย ใ ให้ เป็น ก า ร ชู ร อ / ป ร ะ ชุ ม ห า รီ อ กั น ร ะ ห ว ำ ง ช า ว มุ ส ลิม ทั้งนี้เพื่อวางให้ เป็น แนว ทาง ที่ ป ร ะ ช า ช า ตี นี ตั อ ง น ำ ไป ป ฎิ บั ตี ใ ช้ ต ล อ ด ไป

¹ ในจำนวนหนังสือที่วิเคราะห์สุนทรพจน์ของอบู บักร์ได้อย่างดีเยี่ยม คือ ดร. มุหัมมัด อัศ-ศ็อลลาบี, *สี่เราะฮ์ อบี บักร์ อัศ-ศ็อดดีก*, หน้า 168-178

² อิบน์ อบี ชัยบะฮุ, *อัล-มะฆอซี*, หน้า 428-429

และเพื่อให้การหาหรือกลายเป็นอุดมการณ์ทางจริยธรรมและการบริหารบ้านเมือง เป็นระเบียบแนวทางในการขับเคลื่อนที่ประชาชาตินี้ได้ใช้ต่อไป หากพวกเขาต้องการความถูกต้องและความผาสุก

ในจำนวนสัญญาฉบับที่เหล่านี้นั้นก็คือ

- ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม สั่งให้ปฏิบัติตามอับดุลบักร์ และได้ชี้ไปยังอับดุลบักร์กับอุมร์ เพื่อให้เคารพอะฮ์ลุลบัยต์สองคนนี้เมื่อท่านเสียชีวิตไปแล้ว ดังมีรายงานจากหุซัยฟะฮ์ บิน อัล-ยะมาน กล่าวว่า ครั้งหนึ่ง พวกเราเคยนั่งร่วมอยู่กับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม แล้วท่านก็กล่าวว่า “แท้จริงฉันไม่รู้ว่าจะอยู่กับพวกท่านอีกนานเท่าไร ดังนั้นพวกท่านจงตามคนที่ทำหน้าที่หลังจากฉัน - แล้วท่านก็ชี้ไปยังอับดุลบักร์และอุมร์ - พวกท่านจงดำเนินตามแนวทางของอัมมาร์ และสิ่งใดก็ตามที่อับดุลบักร์บอกเล่าแก่พวกท่าน ก็จงเชื่อเขา”¹
- ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม สั่งให้อับดุลบักร์ เป็นผู้นำประชาชนละหมาด เมื่อครั้งที่ท่านได้ล้มป่วยและไม่สามารถออกมาละหมาดได้ด้วยตัวท่านเอง ดังมีรายงานของมุสลิม จากท่านหญิงอาอิชะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮา กล่าวว่า เมื่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เข้ามาที่บ้านของฉัน ท่านกล่าวว่า “พวกท่านจงสั่งให้อับดุลบักร์นำละหมาดแก่ผู้คนเถิด” ฉัน(อาอิชะฮ์) จึงกล่าวว่า โอ้ศาสนทูตของอัลลอฮ์ แท้จริงอับดุลบักร์เป็นคนอ่อนไหว เมื่ออ่านอัลกุรอานมักจะกลืนน้ำตาของเขาไม่อยู่ หากท่านส่งคนอื่นที่ไม่ใช่อับดุลบักร์จะไม่ดีกว่าหรือ .. ฉันได้ขอร้องท่านนบีสองถึงสามครั้ง แต่ท่านก็ว่ายืนยันว่า “ให้อับดุลบักร์นำละหมาดแก่ประชาชน แท้จริง พวกเขานั้นทำตัวเหมือนสตรีในสมัยนบีญุสฟูเสียแล้ว”² ท่านหญิงอาอิชะฮ์ได้ขอร้องท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เพราะเป็นห่วงบิดาของนาง นี่เป็นเหตุผลที่นางได้บอกไว้ ดังมีรายงานในตำราของอิบนุ ฮิซาม ว่า เธอกกล่าวว่า โอ้ศาสนทูตของอัลลอฮ์ แท้จริงอับดุลบักร์เป็นคนที่อ่อนไหว เสียงเบา เวลาอ่านอัลกุรอานก็มักจะร้องไห้ ท่านนบีกล่าวว่า “พวกท่านจงสั่งให้อับดุลบักร์นำละหมาด” แล้วฉันก็กล่าวขอร้องอีกครั้ง ท่านกล่าวว่า “แท้จริงพวกเขานั้นทำตัวเหมือนสตรีในสมัยนบีญุสฟู จงบอกให้อับดุลบักร์นำละหมาดประชาชนเสีย” อาอิชะฮ์กล่าวว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ ฉันไม่ได้พูดเช่นนั้นเพื่อเหตุผลอื่นใดเลย นอกจากเพราะปรารถนาให้ท่านนบีหาคนอื่นแทนอับดุลบักร์ และฉันรู้ว่าประชาชนไม่ชอบที่จะให้คนอื่นมายืนอยู่ตรงตำแหน่งของท่านนบีอย่างแน่นอน ผู้คนจะคิดไม่ดีกับเขาในทุกเรื่องที่เกิดขึ้น ฉันเลยปรารถนาที่จะให้ท่านนบีหาคนอื่นมาแทนอับดุลบักร์³

¹ อิบน์ อับี ฮัยษะฮ์, อัล-มะฆอซี, หมายเลขรายงาน 516 หน้า 427-428

² เศาะฮิห์ มุสลิม, บَابِ إِسْتِدْبَالِ الْإِمَامِ إِذَا قُرِئَ لَهَا لَعْنَةُ الْكُفْرِ, เล่ม 2 หน้า 22 และดู อิบน์ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 4 หน้า 652, บันทึกลงโดยอะหมัด, อัล-มุสนัด, เล่ม 6 หน้า ๓๕

³ อิบน์ ฮิซาม, อัล-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 4 หน้า 652 และเศาะฮิห์ มุสลิม, เล่ม 2 หน้า 22

- เห็นได้ชัดจากคุณบะฮุของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในช่วงหลัง ๆ ว่าท่านยกย่องชมเชยอับู บักร์ โดยท่านสั่งให้ปิดประตูทุกบานที่เป็นช่องทางเข้ามัสยิดของท่าน นอกจากประตูบ้านของอับู บักร์ ดังมีรายงานในบันทึกของอัล-บุคอรีห์จากอับูสะอีด อัล-คูดรีห์ เล่าว่า ท่านนบี ได้กล่าวว่าคุณบะฮุแก่ประชาชน ท่านกล่าวว่า “แท้จริงอัลลอฮุให้บ่าวคนหนึ่งเลือกระหว่างโลกนี้กับสิ่งที่เตรียมไว้ ณ ที่พระองค์ แล้วบ่าวคนนั้นก็เลือกสิ่งที่อัลลอฮุเตรียมไว้ให้เขา” แล้วอับู บักร์ก็ร้องให้ตอมนั้นพวกเรารู้สึกแปลกใจที่เขาร้องให้เมื่อได้ยินคำบอกเล่าของท่านนบีเกี่ยวกับบ่าวคนหนึ่ง อัลลอฮุสั่งให้เลือก ต่อมาเราจึงรู้ว่าท่านนบีคือบุคคลที่หมายถึงนั่นเอง ซึ่งอับู บักร์นั้นเข้าใจและรู้ดีที่ว่าพวกเรา จากนั้นท่านนบีก็กล่าวว่า “แท้จริงในบรรดาคนที่มีบุญคุณต่อฉันมากที่สุดในการเป็นสหายกับฉัน และเสียสละทรัพย์สินของเขา คืออับู บักร์ หากฉันต้องการจะเอาใครสักคนเป็นมิตรสหายผู้ใกล้ชิดขึ้นจากพระผู้อภิบาลของฉันแล้วฉันก็จะเลือกเอาอับู บักร์ อย่างแน่นอน¹ แต่ทว่าความเป็นพี่น้องและความรักในอิสลามนั้นเต็มเต็มอย่างเพียงพอแล้วต่อไปนี้อย่าให้มีประตูใดที่เป็นช่องเข้ามายังมัสยิดเหลืออยู่ นอกจากต้องปิดให้หมด ยกเว้นประตูของอับู บักร์เท่านั้น”²
- ในจำนวนเหตุผลที่ชัดเจนอีกประการหนึ่งของการเลือกอับู บักร์ คือรายงานของอิบน์ อับบาส เกี่ยวกับคำพูดของอุมัร บิน อัล-ค็อฏฏอบ ที่ว่า “โอ้มุสลิมทั้งหลาย แท้จริงบุคคลที่เหมาะสมยิ่งที่จะทำหน้าที่แทนท่านนบี คือบุคคลที่สองจากสองคนที่อยู่ในถ้ำ อับู บักร์ ผู้อยู่แนวหน้าและเป็นผู้อาวุโส”³
- ในช่วงที่ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ยังมีชีวิตอยู่นั้น บรรดาเศาะหาบะฮะต่างถามไถ่และถกเถียงกันว่าใครที่ดีที่สุดหลังจากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ทุกคนต่างก็กล่าวถึงอับู บักร์เป็นลำดับแรก ดังมีรายงานจากอิบน์ อุมัร เราะวะฎีย์ลลอฮุอันฮุมมา กล่าวไว้ว่า พวกเราเคยคัดลำดับบุคคลในสมัยของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม พวกเราได้เลือกอับู บักร์ก่อน หลังจากนั้นก็อุมัร บิน อัล-ค็อฏฏอบ และหลังจากนั้นก็เป็นผู้ซุฆมาน บิน อัลฟาน⁴ รายงานจากท่านหญิงอาอิชะฮะ เราะวะฎีย์ลลอฮุอันฮุ

¹ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรีห์, กิตาบ ฟีฏอฮิล อัล-เศาะหาบะฮะ, บาบ กะลิล อัน-นะบียฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เล่า กุนตุ มุตตะคีซัน เคาะลีลัน, และมุสลิม เล่ม 7 หน้า 110

² เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรีห์, กิตาบ ฟีฏอฮิล อัล-เศาะหาบะฮะ, บาบ กะลิล อัน-นะบียฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม สูดุด อัล-อับวาบ อิลลา บาบ อบี บักร์, เล่ม 4 หน้า 190

³ อิบน์ กะษีร, อัล-สีเราะฮะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 4 หน้า 493 และ อิบน์ อะบี ชัยบะฮะ ได้รายงานคำพูดจากอับู อับดุลอะฮ์ ใน อัล-มะฆอซี, หน้า 429

⁴ เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรีห์, หมายเลข 3655

กล่าวว่า เมื่อครั้งที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ป่วยหนักขึ้น ท่านกล่าวแก่อับดุลเราะห์มาน บิน อับดุลบักร์ ว่า “จงนำกระดาษหรือแผ่นไม้มาให้ฉันเถิด เพื่อฉันจะเขียนคำสั่งแก่อับดุลบักร์ เพื่อมิให้มีการขัดแย้งในตัวเขา” เมื่ออับดุลเราะห์มานลุกขึ้นยืน ท่านกล่าวว่า “อัลลอฮ์และบรรดาผู้ศรัทธาไม่ต้องการที่จะให้มีการขัดแย้งในตัวของท่าน โอ้อับดุลบักร์เอ๋ย”¹

- เป็นที่ทราบกันดีว่าอับดุลบักร์มิได้ปรารถนาตำแหน่งเคาะลีฟะฮ์ ดังรายงานของรอฟีอ อัฏ-ฏอฮียีย์ ผู้ที่ร่วมเคียงข้างกับอับดุลบักร์ในสมรภูมิจาต อัล-สะลาสิล ว่า ฉันถามอับดุลบักร์เกี่ยวกับเหตุการณ์ก่อนที่พวกเขาจะให้สัตยาบันต่อท่าน ท่านจึงเล่าเรื่องที่ชาวอันศอรได้พูดกัน และ คำว่า พู ด ข อ ง อู มั ร แ ก่ ช า ว อ น ศ อ ร และ การ ย้ำ เตือน ของ อู มั ร แ ก่ ช า ว อ น ศ อ ร ถึง การ นำ ละหมาด ของ ฉัน ตาม คำ สั่ง ของ ท่าน นบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ขณะที่ท่านป่วย พวกเขาจึงให้สัตยาบันต่อฉันด้วยเหตุ นั้น และ ฉัน ก็ ต อ บ รั บ พ ว ก เ ข า ว่า ฉันกลัวว่าจะเกิดความวุ่นวายที่ตามมาด้วยการริดตะฮ์/หันหลังออกไปจากอิสลาม”²
- เช่นเดียวกัน ยังมีความฝันบางตอนที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้อธิบายว่าเป็นสัญญาณการทำหน้าที่ของอับดุลบักร์หลังจากท่านเสียชีวิต อัลด-บุคอรีย์ได้บันทึกรายงานจากอิบน์ อุมร์ เราะวะฎียัลลอฮุอันศุม่า เล่าว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า “ตอนที่ฉันกำลังจะตักน้ำอยู่ ณ บ่อน้ำแห่งหนึ่ง ทันใดนั้นอับดุลบักร์และอุมร์ได้มาถึง แล้วอับดุลบักร์ก็เอากลังไบนั้นตักน้ำจำนวนหนึ่งหรือสองถัง แต่การตักของเขา นั้นไม่ค่อยเต็มแรง ขออัลลอฮ์ภัยแก่เขาเถิด หลังจากนั้น อุมร์ได้เอากลังไบนั้นจากมืออับดุลบักร์ แล้วมันก็เปลี่ยนสภาพเป็นลูกศรที่ไม่รู้ว่าใครเป็นผู้ยิงอยู่ในมือเขา (หรือหมายถึง แล้วมันก็เปลี่ยนเป็นถึงไบใหญ่ในมือเขา ตามคำอธิบายของนักวิชาการส่วนหนึ่ง – ผู้แปล) ฉันไม่เคยเห็นมนุษย์อัจฉริยะคนใดเก่งเกินกว่าเขา ผู้คนได้นำอูฐมาเติมน้ำจนอิม แล้วพวกมันก็ล้มตัวหมอบลงกับพื้น”³ และมีรายงานว่า แท้จริง หญิงนางหนึ่งได้มาหาท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม แล้วท่านสั่งให้เธอกลับมาหาท่านอีกครั้ง เธอกล่าวว่า โปรดบอกฉันเถิด หากฉันมาแล้วแต่ไม่เจอท่านล่ะ? เหมือนนางจะหมายถึงว่าถ้าท่านเสียชีวิตจะให้กลับมาหาใคร ท่านตอบว่า “หากไม่เจอฉัน เธอจงไปหาอับดุลบักร์”⁴

¹ อะหมัด, อัลด-มุสนัด, เล่ม 6 หน้า ๔๗ และเศาะฮีหฺ มุสลิม, เล่ม 7 หน้า 110

² อิบน์ กะษีร, อัลด-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวีเยฮ์, เล่ม 4 หน้า 395

³ เศาะฮีหฺ อัลด-บุคอรีย์, หมายเลข 3682

⁴ เศาะฮีหฺ อัลด-บุคอรีย์, หมายเลข 3659

จำเป็นที่เราต้องเตือนให้ระลึกว่าแท้จริงท่านอะลีย์ บิน อบี ฏอลิบ เป็นคนหนึ่งที่ยกย่องอบู บักร์มากที่สุด และยกย่องในความรู้ของท่าน ดังรายงานของอัล-บุคอรีห์จากอิบну अबباس กล่าวว่่า แท้จริงฉันยืนอยู่ในคนกลุ่มหนึ่ง ตอนที่พวกเขากำลังวิงวอนขอพรจากอัลลอฮ์แก่อุมร์ บิน อัล-ค็อฏฏอบ ขณะที่ศพของเขาถูกวางอยู่บนเตียง ทันใดนั้นชายคนหนึ่งได้วางข้อศอกบนบ่าของฉัน พลางกล่าวว่่า “ขออัลลอฮ์เมตตาท่าน(อุมร์)ด้วยเถิด) แท้จริงฉันหวังว่่าอัลลอฮ์จะให้ท่านได้อยู่ร่วมกับสหายทั้งสองของท่าน เพราะบ่อยครั้งที่ฉันได้ยินท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม พูดว่่า ฉัน อบู บักร์ และอุมร์ เคยอยู่ตรงนั้นตรงนี้ด้วยกัน เคยทำอย่างนั้นทำอย่างนี้ด้วยกัน และเคยไปที่นั่นที่นี้ด้วยกัน แท้จริงฉันหวังว่่าอัลลอฮ์จะให้ท่านได้อยู่ร่วมกับเขาทั้งสองคน” ฉัน(อิบनु अबباس)จึงหันไปมองปรากฏว่่าคนที่พูดนั้นก็คื้ออะลีย์ บิน อบี ฏอลิบ¹

- อะลีย์ บิน อบี ฏอลิบ ได้ยกย่องอบู บักร์ อัศ-ศิดดีก และชมเชยการทำหน้าที่ของท่าน และในทำนองเดียวกันก็ได้ยกย่องการทำหน้าที่ของอุมร์ บิน อัล-ค็อฏฏอบ เราะะฎียัลลอฮุอันฮุม่า จริง ๆ แล้วการยอมรับของท่าน อะลีย์ จากปากของท่านเองเช่นนี้ เป็นการตอบโต้โดยตรงต่อผู้ที่พยายามตำหนิอบู บักร์ หรืออ้างว่่าท่านนบีได้สังเสียตำแหน่งเคาะลีฟะฮ์สุแก่อะลีย์แต่อบู บักร์เสแสร้งทำเป็นไม่รู้ ดังรายงานจากอับด์ บิน ค็อยร์ กล่าวว่่า ฉันได้ยิน อะลีย์ บิน อบี ฏอลิบ เราะะฎียัลลอฮุอันฮุม่า กล่าวว่่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม เสียชีวิตในสภาพที่ดีเยี่ยมสมตามสถานะของการเป็นนบีคนหนึ่งในกลุ่มนบีทั้งหลาย หลังจากนั้นอบู บักร์ได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่แทน ท่านได้ปฏิบัติในสิ่งที่ท่านนบีปฏิบัติและตามแบบอย่างของท่าน หลังจากนั้นอบู บักร์ก็เสียชีวิตในสภาพที่ดีเยี่ยมสมตามสถานะของบุคคลหนึ่ง เขาคือผู้ที่ดีเลิศที่สุดในประชาชาตินี้หลังจากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม ต่อมาอุมร์ก็ถูกแต่งตั้งให้ทำหน้าที่แทน เขาได้ดำเนินตามแนวทางของทั้งสองคนก่อนหน้า หลังจากนั้นอุมร์ก็เสียชีวิตในสภาพที่ดีเยี่ยมสมตามสถานะของบุคคลหนึ่ง และเขาเป็นบุคคลที่ดีเลิศที่สุดในประชาชาตินี้ หลังจากท่านนบีและอบู บักร์²

เช่นเดียวกันนี้ ยังมีรายงานจากมุหัมมัด บิน อัล-หะนะฟียะฮ์ บุตรคนหนึ่งของท่านอะลีย์ บิน อบี ฏอลิบ กล่าวว่่า ฉันได้ถามบิดาของฉันทว่า ใครเป็นคนที่ดีที่สุดหลังจากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม ท่านกล่าวว่่า “อบู บักร์” ฉันทกล่าวว่า หลังจากนั้นเป็นใครต่อ? ท่านกล่าวว่่า “อุมร์” และฉันทเกรงว่่าท่านจะพูดต่อไปว่่า หลังจากนั้นเป็นอุษมาน ฉันทจึงขิงพูดออกมาว่่า หลังจากนั้นก็คือท่าน แต่ท่านกลับพูดออกมาว่่า “ฉันมิใช่ใครที่เินเลย นอกจากเป็นเพียงแค่มุสลิมคนหนึ่งเท่านั้น”³

¹เศาะฮี้ห์ อัล-บุคอรีห์, หมายเลข 3721

²อิบनु อบี ซัยบะฮ์, อัล-มะฆอซี, เลขที่ 520 หน้า 430

³เศาะฮี้ห์ อัล-บุคอรีห์, หมายเลข 3715

- ไม่เป็นที่สงสัยเลยว่า แท้จริงคำพูดของอะลีเย่เกี่ยวกับคุณงามความดีของอับู บักร์นั้น ล้วนสนับสนุนยืนยันสายรายงานที่กล่าวถึงการให้สัตยาบันของอะลีเย่, อิบนู อับบาส และคนอื่น ๆ จากสมาชิกในครอบครัวของท่านในปีที่มีต่ออับู บักร์ ในการให้สัตยาบันทั่วไปช่วงเช้าของวันอังคารถัดจากวันที่ท่านปีเสียชีวิต¹ และเป็นที่ยืนยันว่า แท้จริงอะลีเย่ บิน อบี ฏอลิบ มิเคยแยกตัวออกจากอับู บักร์เลย และไม่เคยยุติการละหมาดตามหลังอับู บักร์ และยังสามารถออกไปยัง ซุล ก็อศเศาะฮ์ ร่วมกับอับู บักร์ในการทำสงครามปราบกลุ่มกบฏอีกด้วย²

เป็นที่ประจักษ์ชัดว่า แท้จริงท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จากประชาชาตินี้ไปโดยมิได้กำหนดผู้นำเป็นการเฉพาะเจาะจง แต่ท่านได้วางกฎต่าง ๆ ที่ปฏิบัติตามได้ อย่าง ส ม ม บู ร ณ์ แบบ บ ซึ่งอยู่ในรูปของการปรึกษาหารือ(ชูรอ)และการคัดสรรของบรรดาผู้ทรงคุณวุฒิ(อะฮ์ล อัล-ฮัลล์ วะ อัล-อักด์)³ ประชาชาติมุสลิมต่างก็ทราบเรื่องนี้เป็นอย่างดีตลอดมา และเป็นกฎที่อุมร์ บิน อัล-ค็อฏฏอบ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ได้นำมาปฏิบัติใช้ ดังมีบันทึกไว้ในรายงานของอัล-บุคอรียะและมุสลิม จากอิบนู อุมร์ กล่าวว่า เมื่ออุมร์ บิน อัล-ค็อฏฏอบถูกแทง มีคนกล่าวกับเขาว่า โอ้ อะมีร์มุฮัมมีนีน ท่านจะไม่แต่งตั้งผู้ใดหรือ ? เขาตอบว่า “หากฉันจะแต่งตั้ง แท้จริง บุคคลที่ดีกว่าฉันก็เคยทำการแต่งตั้งมาก่อนแล้ว (หมายถึงอับู บักร์) และหากฉันจะปล่อยไว้โดยไม่ได้แต่งตั้งใคร แน่แน่นอนบุคคลที่ดีกว่าฉันก็เคยปล่อยทิ้งไว้โดยมิแต่งตั้งใครแทนท่าน (หมายถึงท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม)” เมื่อท่านพูดถึงท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ฉันจึงรู้ว่าท่านอุมร์ก็จะไม่แต่งตั้งผู้ใดสืบตำแหน่งต่อจากท่าน⁴

มีรายงานเช่นเดียวกันว่า ตอนที่ท่านอะลีเย่ถูกร้องขอให้แต่งตั้งผู้ทำหน้าที่แทน ท่านก็กล่าวว่า “ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ไม่ได้แต่งตั้งให้ผู้ใดทำหน้าที่แทน เพื่อจะได้เป็นข้ออ้างให้ฉันแต่งตั้งเหมือนกับท่าน ทว่า หากอัลลอฮุประสงค์ให้ ผู้คนได้รับ ความ ดี แล้ว พระองค์ย่อมให้พวกเขาารวมตัวกันภายใต้การนำของคนที่ดีที่สุดในหมู่พวกเขา ดังที่พวกเขาเคยอยู่ภายใต้การนำของคนที่ดีสุดหลังจากท่านนบี”⁵

¹ อิบนู กะษีร, *อัศ-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวะวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 398

² อิบนู กะษีร, *อัศ-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวะวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 495

³ คำว่าที่กล่าวถึงรายละเอียดในเรื่องนี้ เช่น *อัศ-สิยาสะฮ์ อัช-ชัรียะฮ์* ของอิบนู ตัยมียะฮ์, *อัญญะรุค อัล-หะกีมะฮ์* ของ อิบนูล ก็อยยิม, *อัล-อะห์กาม อัศ-สุลฏอนียะฮ์* ของอัล-มาวัรดียะ และอับู ยะฮ์ยา และอื่น ๆ

⁴ บันทึกโดยอัล-บุคอรียะ ใน *กิตาบ อัล-อะห์กาม, باب อัล-อิสติคลาฟ*, เล่ม 8 หน้า 126, ดู อุมร์ บิน ซับบะฮ์, *ตารีค อัล-มะดีนะฮ์*, เล่ม 3 หน้า 889, และอิบนู สะอูด, *อัญญะวะบะกอด อัล-ญบรอ*, เล่ม ๓ หน้า 335

⁵ ดูการวิเคราะห์สายรายงาน ใน อิบนู กะษีร, *อัศ-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวะวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า 401 และอิบนู อิซาม, *อัศ-สีเราะฮ์ อัน-นะบะวะวียะฮ์*, เล่ม 4 หน้า

อิบนู กะษีร ได้ยืนยันว่า แท้จริงอะลี และอัช-ซุบัยร บิน อัล-เอาวาม เราะวะฎียัลลอฮุอันฮุมมา ได้ให้สัตยาบันแก่ออบู บักร์ตั้งแต่วันแรกพร้อม ๆ กับชาวมุสลิม มิได้ล่าช้าค้างอยู่หลายวันแต่อย่างใด โดยอ้างหลักฐานว่าอะลีร่วมละหมาดพร้อมกับอบู บักร์ตั้งแต่วันที่ท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام เสียชีวิต ไม่ใช่แค่นั้น ทว่า ก่อนหน้านั้น อะลีก็ไม่เคยละเว้นที่จะละหมาดตามอบู บักร์เลย และหลังจากท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام เสียชีวิต เขายังออกร่วมสงครามครั้งแรกพร้อมกับอบู บักร์ เพื่อต่อสู้กับกลุ่มกบฏที่ ชุล อัล-ก๊อศเคาะฮฺ อีกด้วย¹

อายะฮ์อัลกุรอานต่อไปนี้ได้กล่าวถึงอบู บักร์และอะลีไว้ถูกต้องแล้วว่า

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهَ بِقَوْمٍ حُبُّهُمْ وَبُحْبُونُهُ: أَدِلَّةٌ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعْرَضَ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَسِيعٌ عَلِيمٌ ﴿54﴾ [المائدة: 54]

[54]

ความว่า “โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย ผู้ใดในหมู่พวกเจ้าหันกลับออกไปจากศาสนาของเขา อัลลอฮ์ก็จะทรงนำพวกหนึ่งที่พระองค์รักพวกเขาและพวกเขาก็รักพระองค์ เป็นบรรดาผู้มอบน้อมถ่อมตนต่อผู้ศรัทธาและเข้มงวดห้าวหาญต่อบรรดาผู้ปฏิเสธ พวกเขาจะต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮ์และไม่กลัวการตำหนิขของผูใด นั่นคือความโปรดปรานของอัลลอฮ์ซึ่งประทานแก่ผู้ที่ทรงประสงค์ และอัลลอฮ์นั้นทรงไพบูลย์ ทรงรอบรู้ยิ่ง” (อัล-มาอิดะฮฺ: 54)

เพราะพวกเขาเหล่านั้น(ทั้งอบู บักร์และอะลี)ต่างก็รักอัลลอฮ์ และร่วมต่อสู้ในหนทางแห่งพระองค์

ผ่านไปหกเดือน อะลีก็ได้ให้สัตยาบันกับอบู บักร์ทวนซ้ำอีกครั้งหนึ่ง นั่นคือหลังจากที่ฟาฏิมะฮฺ เราะวะฎียัลลอฮุอันฮุมมา เสียชีวิต ทั้งนี้ เพื่อยืนยันว่าตัวท่านมีความยินดีต่อการดำรงตำแหน่งของอบู บักร์ และ เพื่อยืนยันให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างทั้งสอง รวมถึงลบล้างคำกล่าวหาที่แพร่กระจายว่าทั้งสองไม่ดีต่อกัน

¹ อิบนู กะษีร, อัล-สีเราะฮฺ อัน-นะบะวียะฮฺ, เล่ม 4 หน้า 398

บทส่งท้าย

อัลลอฮ์ประทานความโปรดปรานแก่บรรดาผู้ศรัทธา โดยแต่งตั้งท่านเป็นนบีและให้ท่านเป็นความเมตตาแก่สากลโลก การตามแบบอย่างของท่านถือเป็นอิบาดะฮ์ต่ออัลลอฮ์ ท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ใ ช้ ชี วิ ต ผ่ า น เ ห ตุ ก า ร ณ์ ต่ า ง ๆ ร่ ว ม กั บ บ ร ร ด า ผู้ ศ ร ั ท ฐ า ทั้งคนในครอบครัวของท่านเองและบรรดาเศาะหาบะฮ์ที่ร่วมทุกข์ร่วมสุขในเหตุการณ์เหล่านั้น พวกเขาต่างรับอิทธิพลจากท่านและนำไปเผยแพร่จนสร้างร่องรอยแห่งคุณูปการแก่ประชาชาตินี้ ท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้มีชีวิตตลอดอายุขัยของท่าน อัลลอฮ์ยกย่องเชิดชูเกียรติของท่านให้สูงส่ง ไม่มีมนุษย์คนใดได้รับการยกย่องเทียบเท่าท่านไปจนถึงวันปรโลก กษัตริย์ทั้งหลายจะถูกลี้มในเวลาไม่ช้า รัฐต่าง ๆ ถูกตั้งขึ้นและสิ้นสลาย วันเวลาและยุคสมัยจะผ่านไป ผู้คนทั้งหลายที่อยู่ในเหตุการณ์จะถูกลี้มเลือนล้น แต่ท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ยังคงอยู่ในจิตใจของทุกคน เป็นแบบอย่างในความประพฤติ วิถีชีวิตของท่านถูกเล่าขานเรียนรู้อย่างชัดแจ้งและซื่อสัตย์ ต่างจากคนอื่น ๆ ทั้งปวง บรรดามุสลิมรักท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม มากยิ่งกว่ารักตัวเอง การรักท่านนบีนั้นเป็นหน้าที่จำเป็นของมุสลิมทุกคน ชีวิตประวัติของท่านถูกรวบรวมไว้อย่างชัดเจน ครอบคลุมและสัจจริง ผู้ที่เป็นปฏิปักษ์กับท่านก็ให้เกียรติท่าน ทุกคนยอมรับว่าท่านเป็นตัวอย่างของมนุษย์ที่มีความเมตตาเป็นที่สุด เป็นตัวอย่างที่ดี มีความยำเกรง ยุติธรรม และ เ ล น ลี ย ว ุ ณ ล า ด เ ป็ น เ ลื ศ พวกเขายังคงประพันธ์ตำราเกี่ยวกับชีวิตประวัติของท่านอย่างต่อเนื่องจนถึงวันสุดท้ายของโลก และพวกเขาจะไม่มีทางพบมนุษย์คนใดเทียบเท่าท่านได้อีกแล้ว

ชีวิตประวัติของท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เปี่ยมยิ่งด้วยความจำเริญ เป็นทั้งชีวิตของนบีคนหนึ่ง และเป็นวิถีแห่งรัฐ สังคม และประชาชาติ คือเหล่าผู้มุ่งมั่นไฝหาและเคียงข้างสันติสุขและการต่อสู้เสียสละ คือศักดิ์ศรีและความสูงส่งในทุก ๆ เรื่อง เป็นความเมตตาและคุณูปการแห่งความดีแก่ชีวิตและมนุษย์ทุกคน

การศึกษาค้นคว้าของเราครั้งนี้ได้นำเสนอทุกสิ่งที่เกี่ยวข้องกับท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม อาทิ การทำความรู้จักกับโองการอัลกุรอานตามวาระและโอกาสต่าง ๆ ที่ถูกประทานลงมา ได้ รู้ ถึ ง แ น ว ท า ง ข อ ง ท่ า น แ ลະ ช่ ว ง เ ว ล า ที่ เ กิ ด ขี น ท่านคือแบบอย่างสำหรับทุกคนที่หวังจะพบกับอัลลอฮ์และวันปรโลก และรำลึกถึงอัลลอฮ์อย่างมากมาย ท่านเป็นทั้งรัศมี ทางนำ หลักฐานที่ชัดแจ้ง และแบบอย่างที่ดีเลิศ เราวิงวอนขอต่ออัลลอฮ์ให้เราได้พินคินชีพอยู่ในกลุ่มของท่าน ให้เราได้รับการอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากท่าน และให้เราได้ผ่านไปยังบ่อน้ำของท่าน และขอพระองค์อย่าได้ทดสอบเราหลังจากการจากไปของท่านเลย

ก าร ส ร ร เ ส ริ ญ ทั้ ง ม ว ล เ ป้ น ส ี ท ธิ์ ข อ ง อั ล ล อ ฮ
ผู้ซึ่งทำให้การงานที่ดีทั้งหลายสมบูรณ์ด้วยความโปรดปรานของพระองค์

จัดเชิงบรรณเสด็จ ๒๐๑๘-๑๑-๖ --- ๒๘ เศษะพีร์ ๑๔๔๐๑๔๔๐ วันศุกร์ ๑๔.๓๔